

ê² ð ¶ Æ ê ² Ú ì ² ¼ Ú ² Û

ì ² Û Æ
Â ² ¶ ² ì à ð à ô Â Ú ² Û
ê ° ä ² ¶ Æ ð
² ð Ò ² Û ² ¶ ð à ô Â Ú à ô Û Û ° ð Æ

° ð ° ì ² Û - 2003

Đĩ 809.198.1
¶Ø 81 2Đ
2 551

2Úĩ 2¼Ú2Ù è2ø¶Æè
2 551 ì 3 ÝÇ Æ3. 3 í áñáoÃÙ3 Ý è»á3. Çñ 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÃÙáoÝÝ»ñÁ,
Đ3 Ùí 3 í 3 Ý µ3 é3 ñÙ3 í Ý»ñ, òñ. òñ 3 ÝÇ Ñ3 Ù3 Èè. Ññ3 í ..
2003, 120 çç:
2βÈ3 í áoÃÙáoÝÁ Ýí Çñí 3 í ç ì 3 ÝÇ è»á3. Çñ 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÃÙáoÝÝ»ñÇ È»½í Ç
áoñ3 ñí »ñ»ÝÇ Ñ3 Ù»ñ»ÝÇ ÷áÈÑ3 ñ3 µ»ñáoÃÙ3 Ý ÈÝíñÇÝ, 3 é3 í »È Ù3 Ýñ3 Ù3 èÝ
úÝÝ3 ñí í áoÙ »Ý ÁÝíÑ3 Ýáoñ µ3 é3 ñÙ3 í Ý»ñÁ, ÁÝíÑ3 Ýñ3 óí áoÙ ç »Ó3 í ÝÙáoÁÁ,
µ»ñí áoÙ »Ý ÁÝíÑ3 Ýáoñ µ3 é3 ñÙ3 í Ý»ñÇ µ3 ½Ù3 ÆÇí Ýán ÷3 èí »ñ, í ñí áoÙ »Ý
Ñ3 ñóÇ Ýán Ù»í Ý3 µ3 ÝáoÃÙáoÝÝ»ñ:
Ù3 È3 í »èí 3 í ç ì 3 ÝÇ è»á3. Çñ 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÃÙáoÝÝ»ñÁí
Ñ»í 3 ùñúñí áo ÁÝÁ»ñóáo È3 ÙÝ Ññç3 ÝÝ»ñÇ Ñ3 Ù3 ñ:

4 7602020100
2 ————— 2003
704 (02)03

¶Ø 81 2Đ

ISBN 5-8084-0504-1

© 2 Úí 3 ½Ù3 Ý è3 ñ. Çè, 2003. Á.

İ 2 ÜÆ e° ä 2 ¶Æð 2 ð0² Ü² ¶ðàoÁÚàoÜÜ° ðÀ

AÜ, ð² Üàðð í ° Ö Í àoÁÚàoÜÜ° ð

İ 3 ÝÇ e»ä³. Çñ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñÁ (³ ÜeáoÑ»i ... İ 3 ÝÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñ)¹ Áí³. ñíáoÜ »Ý Ü. Á. 3. 9-6-ñ¹ 1³ ñ»ñáf: 2-é³ ÇÇÝ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñÁ. ñí³ Í »Ý ³ eáoñ»ñ»Ý, Ñ»i³ 3. 3 ÜáoÜ` eİë³ Í ÆBðáoÇÝÇ 2-Çó, ÑÇÜÝ³ İ³ ÝáoÜ ÜÇ³ ÜÝ áoñ³ ñi »ñ»Ý: ð³ í áü, »ñíÉ»½í Ü³ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñÁ B³ i ùÇá »Ý: ð³ eİ an»Ý ÜÇÝá 3 ÜÁÜ Ñ³ Üi ÝÇ »Ý »ñíáo 3 Ü¹ äÇeÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝ², añáÝü Ü»½ »Ý Ñ³ e»É í Ý³ eİ³ Í í Ç×³ ÍáoÜ, Ü Üİ-»ñíáo, 3 Üeä»e İ ááf³ Í, úi³ ½Ç »ñíÉ»½í Ü³ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñ, añáÝáoÜ i »üei Á Ü³ e³ Üµ. ñí³ Í Ç ³ eáoñ»ñ»Ý, Ü³ e³ Üµ` áoñ³ ñi »ñ»Ý:

Ø»½ Ñ³ Üi ÝÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñÇ ÁÝ¹ Ñ³ Ýáoñ ÁÇí Á Üai 600 Ç, añáÝó ÜÇ ½. ³ ÉÇ Ü³ eÁ ÁÝ¹³ Ü»ÝÁ ÜÇ ù³ ÝÇ µ³ e ä³ ñáoÝ³ İáo Ü»İ iáo³ Ýáo, ÑÇÜÝ³ İ³ ÝáoÜ İñíÝíáo 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñ »Ý. ñí³ Í ½³ Ý³ ½³ Ý³ e³ ñí³ Ý»ñÇ íñ³: ¼. ³ ÉÇ ÁÇí »Ý İ³ ½ÜáoÜ Ý³. İñíÝáo-ÁÚàoÝÝ»ñÁ³: İ 3 ÝÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñÁ İ³ Ö³ ä³ ñ³ ÜÇÝ µÝáoÜÁ áoÝ»Ý, añi »Ö B³ i »Ý İñíÝíáo 3 ñi 3 Ñ³ Üi áoÁÚàoÝÝ»ñÁ: 2Ü i ä³ i -x³ eÁ, añ İ 3 ÝÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚàoÝÝ»ñáoÜ í İ³ Üi³ Í µ³ e³ ä³ B³ ñÁ äÇ ³ ÝóÝáoÜ 300-Ç e³ ÑÜ³ ÝÁ: ³ ñ³ ÝóÇó ÜÇ³ ÜÝ 200-250-Ç ÇÜ³ eİ Ý Ç ùÇá Á» B³ i 3 ñÁ³ Ý³ Ñ³ í³ i eİ áo 3 µ³ Ýi³ Í, ÁÝ¹ añáoÜ 3 Ü¹ ÝáoÜÝ ä³ i x³ eái ½. ³ ÉÇ Áíáf µ³ e»ñ Ñ³ Üi ÝÇ »Ý ÜÇ³ ÜÝ Çñ»Ýó Üai³ í añ, µ³ í³ İ³ Ý ÁÝ¹ Ñ³ Ýáoñ ÇÜ³ eİ Ý»ñáf⁴: ÆÝá í »ñ³ µ»ñáoÜ Ç 3 ñÓ³ Ý³. -áoÁÚàoÝÝ»ñÇ. ñÇÝ, ³ ä³ 1 ñ³ Ýü. ñí³ Í »Ý ³ eáoñ³ -µ³ µ»É³ İ³ Ý e»-ä³. ñ»ñÇ Ýañ ³ eáoñ³ İ³ Ý i³ ñ³ i »e³ İáf: ð³ ½í³ 1»ä ü. i³ 3. añí-í³ Í »Ý ³ e³ í»É í³ Ö BñÇ³ ÝÇ, ÇÝáä»e Ý³. ÜÇ³ ÜÝ áoñ³ ñi »ñ»ÝÇÝ Ñ³ iáoİ Ö»ñ⁵:

i 3 YÇ Ā³. 3 í ańáoĀU³ Y 3 nÓ³ Y³. ńáoĀUáoYÝ»nÇ U³ eÇY 3 e³ ÇÇYÁ
 í »O»ÍáoĀUáoYÝ»n ĸ N³ OńíáoU ħ³ i U³ N³ Uń Oáíe»è Ē ań»Y³ oÇY
 í »ń³. ń»fái 1ń³ Yú 2 eáń»eí 3 YÇ 3 e³ eá»É³ í 3 Y Ā³. áoNÇ Ʈ³ UÇ-
 ń³ UÇY⁶: 1827 Ā. Uń³ YeÇ³ í 3 Y-3 eÇ³ í 3 Y ÁYÍ»ńáoĀU³ Y ÍáoUÇó i 3 Y
 . ańíáoŌí 3 Í Ū. ƮáoŌÁ ÁY¹ uńÇY³ ÍáoU ĸ Uáí aáńe í 3 eYU³ Í 3 nÓ³ .
 Y³. ńáoĀUáoYÝ»n¹ 1ń³ Yáí ÇeÍ NÇUú 1Y»fái i 3 YÇ N»i 3. 3 UáoU áo-
 ń³ nī 3 í 3 Y Íááí 3 Í e»á³. Çń 3 nÓ³ Y³. ńáoĀUáoYÝ»nÇ . Çi 3 í 3 Y áo-
 eáoUY³ eÇnU³ Y . ańíÇY: eÍ½µY³ í 3 Y BńÇ³ YáoU . Çi Y³ í 3 YÝ»ńÁ
 N³ ūi YáoU ĸÇY Çń³ ń³ U»ńÁ Í 3 nÍ ÇuY»ń: 2 ūeá»è, uńÇY³ í 2. Oáńi -
 U³ YÁ 1ń³ Yó É»½áoY N³ U³ ńáoU ĸń N³ ū»ń»YÁ, Ē. » eáµ»ńÁ 3 ūY 1Ç-
 í áoU ĸń ańá»è e»U³ í 3 Y É»½áo:

XIX 1³ nÇ í »ńáoU YB³ Y³ í ań 3 eáoń³. »i Y»ń e. ¶UáoU³ ńÁ .. 2.
 e»ūeÁ á³ ń»áoU »Y, ań i 3 YÇ e»á³. Çń 3 nÓ³ Y³. ńáoĀUáoYÝ»ńÁ
 . nī 3 Í »Y 3 eáoń³ í 3 Y e»á³. ń»ńái, ańáYú 3 ūí Ā³ U³ Y³ í 3 nī»Y
 µ³ í 3 n³ ń á³ ÷ aí N³ ūi YÇ ĸÇY: á³ ń½íáoU ĸ, ań 3 ūí 3 nÓ³ Y³. ńáo-
 ĀUáoYÝ»nÇ UÇ U³ eÇ É»½áoY 3 eáoń»ń»YÝ ĸ, ÇeÍ ūUáoè, 3 e³ í »É ū»Í ū³ -
 eÇYÁ 3 YN³ ūi UÇ É»½áo, ańÁ .. N»i 3. 3 UáoU Íááí »ó Šáoń³ nī »ń»Y|;
 e. ¶Uáoń³ ńÁ NÇUÝí »fái í »ńí 3 YU³ Y N³ U³ ÍoU³ Y ū»Á¹ í n³ .. i 3 -
 ÉÇè ĸ 3 YÍ 3 YáÁ É»½íÇ 3 e³ YOÇY UÇ³ í ańY»nÇ 3 ńÁ»uY»ńÁ .. í 3 i 3 -
 ńáoU ańáb N³ i í 3 Y»nÇ Uáí 3 í ań Ā³ ń. ū³ YáoĀUáoYÝ»ńÁ: Ʈ³ ńáoY³ -
 Í»fái e. ¶Uáoń³ nÇ . ańíÁ` e»ūeÁ Ā³ ń. ū³ YáoU .. Nń³ i 3 n³ ÍáoU ĸ
 3 ūY Ā³ U³ Y³ í N³ ūi YÇ aóń³ nī 3 í 3 Y 3 nÓ³ Y³. ńáoĀUáoYÝ»ńÁ: Đ-
 í 3. 3 UáoU N³ ūi Y³ µ»ńí 3 Í 3 eáoń³ -áoń³ nī 3 í 3 Y »ńíÉ»½íū³ 3 ń-
 Ó³ Y³. ńáoĀUáoYÝ»ńÁ NÝ³ n³ í ańáoĀUáoY »Y i 3 ÉÇè eí áo »fáo ..
 xƮ. nī »fáo 3 ūí Ā³ ń. ū³ YáoĀUáoYÝ»ńÁ⁷: 1900 Ā. Đ. e³ Y¹³ ÉÇū³ YÁ
 ÷ ańŌ ĸ í 3 i 3 ńáoU aóń³ nī 3 í 3 Y 3 nÓ³ Y³. ńáoĀUáoYÝ»ńÁ N³ eí 3 Y³ É
 N³ ū»ń»YÇ NÇUúái Nń³ i 3 n³ í»fái aóń³ nī 3 í 3 Y 3 nÓ³ Y³. ńáo-
 ĀUáoYÝ»nÇ Çń Ā³ U³ Y³ í Ç 3 e³ í »É 3 ūµáoÇ³ í 3 Y N³ í 3 ū³ íáoY N³ ū-
 ń»Y .. yń³ Yè»ń»Y Ā³ ń. ū³ YáoĀUáoYÝ»ńÁ⁸: e³ í 3 ūY í »ńÇYÇè i »-
 e³ í »i Á ū»ńÁ íáoU ĸ 2. e»ūeÇ, Đ. 2 x³ eū³ YÇ ÍáoUÇó⁹ .. Çi áoĀU³ Y
 ū»Ç N³ eí 3 i íáoU ĸ aóń³ nī »ń»YÇ` ańá»è 3 e³ YOÇY É»½áo ÉÇY»fáo
 i »e³ í »i Á, ańÁ áá UÇ 3 eYáoĀUáoY ááoYÇ N³ ū»ń»YÇ N»i : OÇ` YáoūY
 Ā³ U³ Y³ í i 3 n³ í íáoU ĸ 3 ūY í 3 nÍ ÇuÁ, Ā» aóń³ nī »ń»YÁ . i YíáoU ĸ
 ū»ńÓ³ í ań ó»Ō³ í ó³ í 3 Y í 3 áÇ ū»Ç ÉáoéÇ»ń»YÇ N»i .. í 3 ½U»fái

3 ðèǎ»è íááí 3 í É áóéÇ³ -áóñ³ ñí 3 í 3 ý é»½í 3 ÁÝí 3 ÝÇúÁ: 2 ðè í »-
 è³ í »í Á 3 é³ í »É 3 í í Çí Ó´áí á³ ßá³ ÝáóÙ »Ý Æ. ³ ð³ í áÝáí Á,
 Ø. É³ áÇí Ò³ ÝÁ¹⁰: è. ÆÉÉ³ ÝÙ³ ÝÁ ÷ áñÓ»éáí í 3 ñµ»ñ»é í 3 ÝÇ Á³. 3 -
 í áñáóÁÙ³ Ý µÝ³ í ÇáÝ»ñÇ Éáé³ í ó³ í 3 ý ´´ í 3 ÝÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáóÁÙáóÝ-
 Ý»ñÇ é»½áóÝ´ í »ñÇÇÝè í áááóÙ ç ŞÝáñ É áóéÇ»ñ»Ý´ Ñ³ Ò³ ñ»éáí 3 ÒÝ Ò»-
 é³ í é»½áó 3 ñ¹»ÝÇèí í 3 ÝÇ Á³. 3 í áñáóÁÙ³ Ý ßñÇ³ ÝáóÙ¹¹:

Ð² Ò° Ð° ÒÆ Ð° í È° ¼¹ 2 ¤ 2 Ò 2 è ÒááóÁÙáóÙÒ° ÐÆ Ð² óðÁ

Ð. è³ Ý¹³ éÇÙ³ ÝÇó ½³ í´´ í 3 ñµ»ñ Á³ Ò³ Ý³ í 3 ßñÇ³ ÝÝ»ñáóÙ Ñ³ Ò-
 áóñ³ ñí 3 í 3 ý é»½í 3 í 3 ý ÁÝ¹Ñ³ ÝñáóÁÙáóÝÝ»ñáí ½µ³ Óí »é »Ý µ³ ½Ù³ -
 ÁÇí 3 ðé. Çí Ý³ í 3 ÝÝ»ñ: Òß»Ýù ¶. Ó³ ÷ 3 ÝóÙ³ ÝÇ, Ð. 2 × 3 éÙ³ ÝÇ, ¶.
 æ³ Ñáóí Ò³ ÝÇ, Ò. Ð³ ñáóÁÙáóÝÙ³ ÝÇ, Ø. Æéñ³ Ò»éÙ³ ÝÇ, Æ. ³ ð³ í áÝáí Ç,
 Ð. í 3 ñ³. Òá½Ù³ ÝÇ 3 ÝáóÝÝ»ñÁ, áñáÝù Çñ»Ýó ÒÇ ß³ ñù 3 ßÉ³ í áó-
 ÁÙáóÝÝ»ñáóÙ í 3 ñµ»ñ 3 éÇÁÝ»ñáí 3 Ý¹ñ³ 1³ ñÓ»é »Ý Ñ³ Ò-áóñ³ ñí 3 -
 í 3 ý 3 éÝááóÁÙáóÝÝ»ñÇÝ´ Ò³ í Ý³ Ýß»éáí 3 Ò¹ »ñí áó é»½áóÝ»ñÇÝ Ñ³ -
 í áóí µ³ ½Ù³ ÁÇí ÁÝ¹Ñ³ ÝñáóÁÙáóÝÝ»ñ´ ÒÝ³ éáí è³ í 3 ÒÝ áóñ³ ñí »ñ»-
 ÝÇ´ áñǎ»è Ñ³ Ò»ñ»ÝÇó ½³ í´´ 3 é³ ÝÓÇÝ é»½áó éÇÝ»éáó í »è³ í »í Ç è³ Ñ-
 Ò³ ÝÝ»ñáóÙ: Ø»í Ý³ µ³ Ý»éáí 3 éí 3 ÁÝ¹Ñ³ ÝñáóÁÙáóÝÝ»ñÁ ÑÇ ÒÝ³ í 3 -
 ÝáóÙ éáéí áñǎ»è á³ ñ½ ÷ áÉ³ éáóÁÙáóÝÝ»ñ´ Ýñ³ Ýù ß»ßí Á¹ ÝáóÙ »Ý
 áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ´ Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ í ñ³ áóÝ»ó³ í ÑÝ³ ñ³ í áñ 3 ½¹»óáóÁÙ³ Ý
 í ñ³:

2 ðè Ñ³ ñóÇ í »ñ³ µ»ñÙ³ é 3 é³ ÝÓÇÝ í 3 ñí Çù ç Ñ³ Òí Ý»é ¶. Ó³ -
 ÷ 3 ÝóÙ³ ÝÁ: °éÝ»éáí 3 èÇ³ ÝÇí í ááí 3 í é»½í 3 È ÒµÇ. áÙáóÁÙ³ Ý´´ »è³ -
 í »í Çó´ Ý³ Ñ³ Ò»ñ»ÝÁ Ñ³ Ò³ ñáóÙ ç É³ éÝ³ í ÇÝ é»½áó´ áóñ³ ñí 3 í 3 ý
 »ÝÁ³ ß»ñí áí¹²:

Òá³ í 3 í ááóÝ»Ý³ éáí Ò³ Ýñ³ Ò³ éÝ´ 3 ý. 3 éÝ»é Ñ³ Ò-áóñ³ ñí 3 -
 í 3 ý é»½í 3 í 3 ý 3 éÝááóÁÙáóÝÝ»ñÇ áóéáóÙÝ³ éÇñÙ³ Ý á³ í ÒáóÁÙ³ Ý´´
 3 é³ ç ù³ ßí 3 í´´ í »è³ í »í Ý»ñÇ í ñ³¹³, 3 ÒÝáó³ Ò»Ý³ ÒÝÇí Ñ³ Ò³ éá-
 í 3 í Ç Ý»ñí 3 Ò³ óÝ»Ýù í 3 ñµ»ñ Ñ»ÓÇÝ³ í Ý»ñÇ í áóÙÇó ÒÇÝá 3 ÒÁÙ
 Ò³ í Ý³ Ýßí 3 í Ñ³ Ò-áóñ³ ñí 3 í 3 ý é»½í 3 í 3 ý ÁÝ¹Ñ³ ÝñáóÁÙáóÝÝ»ñÁ´
 ß»ßí Á¹ Ý»éáí ÁÝ¹Ñ³ Ýáóñ µ³ é³ ñÙ³ í Ý»ñÇ í ñ³:

D. e³ Y¹³ Ǝç⁰³ Yç⁰ N̄»i á N̄³ U-áoñ³ ni³ 3¹ 3³ Y Ǝ»½¹ 3¹ 3³ Y 3 e³ Yáo-
 ÁUáoY³»ñç N̄³ nõçY³ 3 e³ í »Ǝ N̄³ Y. 3 Ú³ Y³ Ǝç⁰ 3 Y¹ñ³ 1³ nõ»Ǝ; ç ¶. Ó³ -
 ÷³ YóU³ YÁ: Añ šàoñ³ ni³ áoç á³ i UáoÁUáoYÁ; [1940 Á.], 3 ÚYáoN̄»i³ ..
 ánaB ÷ á ÷ á EáoÁUáoY³»ñái³ š Đ³ Uáo Ǝ»½¹ ç á³ i UáoÁUáoY³; [1961 Á.]
 3 BÉ³ iáoÁUáoY³»ñç Ú»ç Y³ Y»ñ¹ 3 Ú³ óYáoU ç Úái³ »ñ»ù³ i³ e³ Y³ Ǝ¹
 ½áo. 3 N̄»é³ µ³ é. 1) abilli-d- šUç³ óY»Ǝ; - N̄³ U. 3 ó»Ǝç, Ú³ ó»ƎáoU, 2) baba
 šƎ»é, è³ ñ¹ - N̄³ U. µ³ µ³ U šµƎáoñ¹, 3) ebani š»ñ¹ çñ¹ - N̄³ U. 3 ó³ Y, 4)
 euri š¹ »ñ¹ - N̄³ U. 3 óñç-áñ¹ šunçáñ¹; (Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ 3 óñç
 š¹ »ñ¹ + áñ¹(ç)), 5) haƎ- š¹ i¹ ñ»Ǝ, µ³ Á³ Y»Ǝ; (Á³ ñ. Ú³ YáoÁUáoYÁ Aeri
 Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ - N̄³ U. N̄³ i¹ -³ Y-»Ǝ, 6) hu- š. ó»Ǝ; - N̄³ U. Náè»Ǝ, 7)
 qi(u)ra šNáó, . »i çY¹ - N̄³ U. »ñ-Ǝçñ, 8) pahini šÉáBañ »Oç»ñ³ í áñ
 3 Y³ éáoY¹ - N̄³ U. á³ Éñ ç š¹ i³ 3 ñ, 3 ñç³ é, 9) pili šçñ³ YóU¹ -
 N̄³ U. á»O»U, 10) P̄ani š³ Ú³ Y¹ - N̄³ U. è³ Y š¹ i³ Áe³ , 11) P̄erd- šµ³ -
 Á³ Y»Ǝ, 3 e³ YÓY³ óY»Ǝ, Á³ úóY»Ǝ; (Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ š»»Où»Ǝ) -
 N̄³ U. B»ñ¹ , 12) uiri šá³ ñ³ ni³ ; (Á³ ñ. Ú³ YáoÁUáoYÁ Aeri Ó³ ÷³ Y-
 óU³ Yç⁰ - N̄³ U. Uáoñ šá³ ñ³ ni³ , 13) ul- š. Y³ Ǝ, áoó`añ¹ »Ǝ / i³ Y»Ǝ, áo-
 Ó³ ñ¹ »Ǝ; - N̄³ U. áoOç, áoO»Ǝ, 14) ulh- šáéa. »Ǝ, Náè»óY»Ǝ; (Á³ ñ. Ú³ -
 YáoÁUáoYÁ Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ - N̄³ U. áoOÉ šNáéáo çáoñ, N̄»O»O¹ , 15)
 u-duli (Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ šÉ³ Óáo¹ , Ø»ƎçUçBí ççY³ Á³ ñ. Ú³ YáoU ç
 šÉ³ Óáoç 3 U. ç¹) - N̄³ U. i³ áƎç š¹ i³ Uñç É³ Óáo¹ , 16) šue š¹ í áí , Ǝç×¹ -
 N̄³ U. í áí , 17) š¹ uli š¹ »è, 3 ñ³ náOáoÁUáoY¹ ; (Á³ ñ. Ú³ YáoÁUáoYÁ Aeri
 Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ - N̄³ U. í »è, 18) urb- š ½aÑ»Ǝ; - N̄³ U. µñeµ. áñ(á) ÷ »Ǝ
 šN̄»Oáoí Á . çYçY, çáoñÁ³ 3 ÚEY, µ³ Á³ í áí Ǝ³ U . 1³ Ǝáí í »ñóY»Ǝ³ Yá-
 ñçó Á³ ÷ »Ǝ³ Ú³ YÁ¹ , 19) uruli šNá. ç (±) - N̄³ U. áoñáo š¹ i³ »èçú,
 óYáñú¹ , 20) ueli š½áñ³ . áoY¹ , ÉáoUµ, çái³ i¹ ; - N̄³ U. . »O, . çOó, 21)
 inukani š³ U¹ YáoU¹ ; - N̄³ U. çYúY è»é. çYú»³ Y, 22) iP̄ti-ni š³ Ueri »O¹ ;
 - N̄³ U. 3 eri çY, 23) edi-ni š³ ÚYi »Oçó¹ - N̄³ U. 3 Y¹ çY, 24) meP̄e
 š¹ i³ áoñú¹ - N̄³ U. U»éáoÁUáoY šY¹ çñ¹ 3 íáoÁUáoY¹ , Ú»èçU šY¹ çñ»Ǝ;
 (N̄³ U»ñY µ³ éç Ú»íY³ µ³ YáoÁUáoYÁ Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰), 25) sutuq-
 šµ³ Á³ Y»Ǝ, ú³ í »Ǝ; (Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ š³ í »ñ»Ǝ; (±)) - N̄³ U. B¹ á-
 . 3 Y»Ǝ šú³ í »Ǝ, áái»Ǝ; , 26) armu-zi šé»náóY¹ ; - N̄³ U. ½³ ñU, 3 ñ-
 Ú³ i , 27) P̄eri š³ é³ YÓçY, Á³ uáoY¹ ; (Aeri Ó³ ÷³ YóU³ Yç⁰ P̄eri
 š³ í Ǝáoí¹ , P̄er šµ³ nõñ¹) - N̄³ U. è³ ñ, 28) ulguP̄e š¹ i³ Ú³ Yú,
 áoçáoÁUáoY¹ - N̄³ U. áoç, 3 éáoç, 29) iph- šç³ ñ¹ »Ǝ, ÷B»Ǝ; - N̄³ U.

÷ Éáõñ, ÷ Báõñ, 30) kapi šã³ ÷ Ç ÚÇ³ í áñ | - Ñ³ Ò. Í³ ä Ç × šÚÇ ä³ ÷ |, 31) pařari šù³ Ò³ ù | - Ñ³ Ò. ä³ í , ÷³ Á: ¶. Ó³ ÷³ ÝóÚ³ YÁ Ú³ í Ý³ ÝBáoÚ ĸ Ý³ .. ÚÇ B³ ñù í »Ò³ ÝáoÝÝ»ñÇ .. ÷³ ÝÓÝ³ ÝáoÝÝ»ñÇ ÁÝ¹ Ñ³ ÝnáóÁúáoÝÝ»ñ: Ø»ñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý Ó .. ñÇó Ú³ eÝ³ í áñ³ ä»è ÝBáoÚ ĸ »ñíáo É»žáoÝ»ñáoÚ r -ái eí eíáo µ³ e»ñÇ µ³ ó³ Í³ ÚáoÁúáoÝÁ, è»é³ Í³ Ý NáfaíÇ -i Ú³ eÝÇÍÇ ÷ eí³ ÚáoÁúáoÝÁ áõñ³ ñí »ñ»ÝáoÚ¹⁴ .. ÷³ ÚÉÝ:

Ð. 2 ×³ éÚ³ YÁ Çñ šÐ³ Úáo É»žíÇ ä³ í ÚáoÁÚ³ Ý | 1-ÇÝ Ú³ éáoÚ [1940 Á.] Ý»ñí³ Ú³ óÝáoÚ ĸ áõñ³ ñí ÷ Ñ³ ÚÍ³ Í³ Ý šÝÚ³ Ý ÑÝáoÓ | 15 µ³ é »-ñ'áoÚÁÁ Ñ³ Ú³ ñ»faí ä³ í ÷ Ñ³ Í³ Ý: ÷ ñ³ Ýù »Ý 1) abili-d- - Ñ³ Ò. ÷ -ò»ÉÇ, Ú³ ò»faóÚ, 2) atu- - Ñ³ Ò. áóí »É, 3) agu- ší ÷ Ý»É | - Ñ³ Ò. ÷ Í»É, 4) arniuÐe - Ñ³ Ò. š³ eÝáoÉ |, 5) ali-ki - Ñ³ Ò. ÷ ÚÉ áú, 6) harharÐ- - Ñ³ Ò. É³ ñÉ³ ñ»É, 7) ieÐe - Ñ³ Ò. »è, 8) qiura š»ñíÇñ | - Ñ³ Ò. ÷ ÷³ é, 9) paru- - Ñ³ Ò. µéÝ»É, 10) susi šä³ ñÇeä | (±) - Ñ³ Ò. eÇòè šä³ ñeä³ - ä³ í áñe³ í »ÐÇ |, 11) Ði-a- - Ñ³ Ò. ááo»É, 12) teru- - Ñ³ Ò. ¹Çñ, 13) uli - Ñ³ Ò. ÷ ÚÉ, 14) uliÐe - Ñ³ Ò. áõñÇB, 15) ui - Ñ³ Ò. áó:

í »ñÇÝ Ý ÷ eÝ³ ÚÚ³ ÍÝ»ñÇ ÁÝÁ³ óúáoÚ Ñ³ Ò-áõñ³ ñí ÷ Í³ Ý ÷ eÝáoó-ÁúáoÝÝ»ñÇÝ ÷ e³ í »É Ñ³ Ý. ÷ Ú³ Ý³ ÉÇó .. µ³ ½Ú³ ÍáoÚ³ ÝÇ ÷ Ý¹ ñ³ - ¹³ ñÓ»É ĸ ¶. æ³ NáóÍÚ³ YÁ: Ø»ñÁ»faí áõñ³ ñí »ñ»ÝÇ .. ÉáoéÇ»ñ»ÝÇÝ Úái ó»Ò³ Íó³ Í³ Ý É»žáoÝ»ñ ÉÇÝ»faó. ÷ Ó³ ÷³ ñÁ³ Ý³ ÷ e³ Ç ĸ ù³ BáoÚ Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ, áñä»è ÑÝ¹»í náä³ Í³ Ý É»žíÇ .. šÉáoéÇ-áõñ³ ñí ÷ Í³ Ý | É»žáoÝ»ñÇ Ñ»é³ í áñ ÷ ½. ÷ Íó³ Í³ Ý Í³ ä Ç í ñí³ ÍÁ¹⁵: 2 Ú¹ í »è³ Í»-í Çó Çñ ÚÇ B³ ñù ÷ BÉ³ í áóÁúáoÝÝ»ñÇ Ú»Ç Ç ÚÇ µ»ñ»faí »Ò³ Í í í Ú³ É-Ý»ñÁ³ Ý³ í ÷ ñµ»ñáoÚ ĸ Ñ³ Ò-áõñ³ ñí ÷ Í³ Ý žáo. ÷ ¹ÇäáoÚÝ»ñÇ »ñ»ù ÑÇÚ³ Í³ Ý ÉáoÚµ: 1) Ñ»é³ í áñ ó»Ò³ ÍáoÁÚ³ Ý µ³ e»ñ ¹ñ³ Ýó ÁíáoÚ ÁÝ¹. ñí»faí Ñ³ í Í³ ä»è ¹»ñ³ ÝáoÝÝ»ñ, èä³ è³ ñíáo µ³ e»ñ .. ÚÇ B³ ñù µ³ Ú»ñ. 2) áõñ³ ñí »ñ»ÝÇó Ñ³ Ò»ñ»ÝÇÝ ÷ Ýó³ Í µ³ e»ñ (÷ áÉ³ - éáoÁúáoÝÝ»ñ .. »YÁ³ B»ñí ÷ ÚÇÝ µ³ e»ñ). 3) Ñ³ Ò»ñ»ÝÇó áõñ³ ñí »ñ»ÝÇÝ ÷ Ýó³ Í µ³ e»ñ¹⁶: Áí³ ñí»Ýù ¹ñ³ Ýù µ³ ó ÁáoÝ»faí ÷ ñ¹»Ý ÑÇB³ - í ÷ Í³ Í³ Ý»ñÁ.

1) ře-ae šÚ»Í | - Ñ³ Ò. *í ĸ, í Ç- (í Ç-»ñù, í Ç-ÍÇÝ, *í Ç-³ Úñ > í ĸ µ³ e»ñáoÚ), 2) ulřu-ni- šáoÓí | - Ñ³ Ò. áóÓí -áo (É. ÷ Ú³ ÍáÝáí), 3) harar šÉ³ Ó³ ÓáoÁúáoÝ | - Ñ³ Ò. É³ Ó³ Ó, 4) quldini šÉá÷³ Ý, ÷ Ý³ - ä³ í | - Ñ³ Ò. Íáñ¹ šÉá÷³ Ý, ÷ ÝÚB³ Í |, 5) ka šÍ³ Ý. Ý»É, Ñ³ Úí Ýí »É |

(Ā³ n̄. Ū³ YáoĀŪáoYÁ Aeī Ā. Ū³ ÍáYáí Ç) - Ņ³ Ū. Í³ -, 6) tar(a)mani/e-
 li- ŞÇYā-āñ BÇYáoĀŪáoY! (Aeī Ā. Ū³ ÍáYáí Ç ŞÇ Ūmŵāōñ, çñ³ i »Ō! (±) -
 Ņ³ Ū. mñmé. Ā³ n̄ Ū³ Şī³ Ēī³ Í³ B»Y Í»ñY³ i áóY, µ³ nŌñ³ B»Y Ņ³ n̄-
 Í³ µ³ ĀÇY »Í»Ō»óáoŪ, µ³ nŌñ³ B»Y Ņ»Y³ Í³ éáoŵó í³ ½ñÇ Ņ³ Ū³ n̄,
 Ē³ ÓáoŌÇ í³ ½! , 7) ebani Ş»ñÍÇñ! - Ņ³ Ū. -»³ Y áñāβ ī »Ō³ YáoY»ñÇ
 í»ñÇ³ í áñáoĀŪáoY, áñĀ Ņ»ī³ . 3 ŪáoŪ Ū³ ē³ Ūµ µ³ Ō³ n̄ í »É ĸ Çñ³ Y³ -
 Í³ Y Í³ . Ū³ Y³ í³ Y (āvāb) .. í³ Y (vān) µ³ é»ñÇ Ņ»ī³ , 8) ale Ş³ éáoŪ ĸ,
 ĒáéáoŪ ĸ! - Ņ³ Ū. 3 Ō³ Ş³ ā³ , µ³ Ūó 3 n̄! (Ū³ n̄³ ó³ Í Ō`ái), 9) pahi/
 ani- Şī³ í³ n̄, Y³ ĒÇñ! - Ņ³ Ū. ā³ Ēñ ĸ í³ n̄, Y³ ĒÇñ! , 10) pulu-
 si(e) ŞīáĀáŌ, 3 nŌ³ Y³ . náoĀŪáoY! - Ņ³ Ū. ÷áŌ, 11) pitulie ŞÇ³ n̄³ Ç,
 ááYá³ óYÇ! (3 ā³ éYáo Ō) - Ņ³ Ū. mñmé. (ī³ Y, ĒĒ³ Ā) āī ĒÇĒ Ş÷ā³ -
 Y³ É, 3 í»ñ»É! (±), 12) şari- Ş³ Ū. Ç! - Ņ³ Ū. Í³ é -áŪ (Ņ. -». *g'ıso), 13)
 Ūuri Şéáoñ(±), ½»YŪ (±)! - Ņ³ Ū. éáoñ -áŪ (Ņ. -». *k'o-ro), 14) arşibi (arşibi
 ŌÇYáo³ Ā³ . 3 í áñÇ ŌÇáo 3 YáoYÁ) - Ņ³ Ū. 3 n̄ í áóÇ (Ņ. -». *ıg'ip(i)io),
 15) an-iar-duni Ş³ YÍ³ Ē Ē! - Ņ³ Ū. 3 Y-Ū³ n̄ ŞāŅ³ náo, 3 YÍ³ Ē Ē! (3 Y- <
 Ņ. -». *ñ .. Ū³ n̄ < Ņ. -». *ar ŞŅ³ n̄ Ū³ n̄ »óY»É!), 16) zil(i)bi/e Şó»Ō, ÁYī³ -
 YÇŪ, è»náoY! - Ņ³ Ū. ó»Ō -Ç (Ņ. -». *skel- ŞÍī n̄»É!, añī »ŌÇó Y³ .. Ņ³ Ū.
 ó»fáóĒ Ş×»Ō»É!), 17) bauŵe ŞĒáèŪ, Ņñ³ Ū³ Y, Çñ, µ³ Y! - Ņ³ Ū. µ³ Ū,
 µ³ Y (Ņ. -». *bhā- ŞĒáè»É!), 18) andani ŞŅ³ YÍ(±), . 3 í³ é(±), BñÇ³ Y(±)!
 - Ņ³ Ū. 3 YÍ³ Ş³ n̄ī ! , mñmé. Ņ³ YÍ³ Ş³ n̄ī , 13 Bī , ŪÇ ūñí 3 3 n̄³ Í»ÉÇŪ 3 -
 nái ! , Ņ³ Y³ í³ n̄ ŞŅáo. Í³ Ēí³ Í³ Ū. ī áóY, ī »Ō, ÍáoŪ! , 3 ŪĒ .. 3 YÍ³ Ç,
 3 YÍ³ »Ū Şī³ í³ n̄, Y³ ĒÇñ! (Ņ. -». *andh-), 19) burgani - Ņ³ Ū. máōñ- Y
 .. 3 ŪĒY:

ĐŪáŪáoŪ²Ť² Ū Đ²Ō²Ť² ĐŲ

Ų. æ³ Ņáoŵ Ū³ YÁ Çñ ŞĐ³ Ūáo É»½íÇ ā³ i ŪáoĀŪáoY. Y³ Ē³ . n̄³ ŪÇY
 BñÇ³ Y! 3 BĒ³ i áóĀŪ³ Y Ū»Ç [ĸÇ 417-445] 3 é³ í »É Ņ³ í³ eī Ç Ņ³ i áóŵ
 .. Ņ³ ē³ n̄³ Í³ 3 YáoY»ñÇ ½áo. 3 ÍÇ ááoĀŪáoY»ñÇ ŅÇŪ³ Y í n̄³ Y»ñÍ³ -
 Ū³ óYáoŪ ĸ áōñ³ n̄ī 3 -Ņ³ Ūí 3 Í³ Y ŅYáoY³ Í³ Y Ņ³ Ū³ ā³ i 3 éĒ³ Yáo-
 ĀŪáoY»ñÇ ÁY¹ Ņ³ Yáoñ ā³ i Í»ñĀ³ 3 Y»fái ŪÇ B³ n̄Ū 3 n̄Ā»Ū³ í áñ 13 -
 ī áŌáoĀŪáoY»ñ.

àòñ³ ñí »ñ»Ý	Ð³ Ì»ñ»Ý	ÚñÇÝ³ ÝÝ»ñ
1	2	3
b	µ, í ò	baba Şf»é! - µ³ µ³ Ì Şµfáòñ! burgana - µáòñ- Ý Biaina - Ì³ Ý, -³ Ì abili-d(u) - -³ ò»fÇ, Ì³ í »fáòf
d	¹ (±) í	Diau(e)hi - Ì³ Ì Ì
g	.	Giarniani - ¶³ éÝÇ burgana - µáòñ- Ý
p	÷ â	Şupani - Ì á÷ú pili Şçñ³ Ýóú! - â»ò-»f Tuşpa - Ì áèâ, -³ Ì
t	Ã	tia(u) - Ş³ è»f, Èáè»f! - Ãáò»f Ş³ è»f, â³ Ì Ì»f!, ÃÇò³ è»f (±)
k	ÿ ù ÿ	AliÏtu - ² Òèÿ »ò Uelikuni-¶³ Ò³ (ñ)úáóÝÇ UÏkiani- àèÿ»³ Ý-u
ţ	í	Ţuaraşini - Ì áò³ ñ³ Í (-³ - Ì³ ÷) Ţuşpa - Ì áèâ, -³ Ì ulŢu - áòÏí, -áò
q	ÿ	qarbi/e ŞÃ³ Ìé(±)! - Ì³ ñµÇ (±)
s	ß	Sirimutara - ßÇñÇÛ (±)
□	è	□ani Ş³ Û³ Ý! - è³ Ý Şÿ³ Ãè³! AliÏtu-² Òèÿ »ò
ş	ß	AnaÏe - ² È³ ß(Í »ñí)
ş	Í	şue ŞfÇ×! - Í áí Şupani - Ì á÷ú
z	Ó ½	Alzini - ² ÓÓÝÇ-ù Huzana- È á½³ Ý
h	È	harhar-□(u) - È³ ñÈ³ ñ»f (È³ fÈ³ f»f) Huzana- È á½³ Ý Ahuriani - ² È áòñ»³ Ý
r	Ñ	hubi- Náí Çí
l	ñ È (±)	Erimena - ² ñÛ»Ý (³ ñÛ»Ý)
m	Ó	Alia-² ÓÇ(áí Çí)
n	Û Ý	Erimena - ² ñÛ»Ý (³ ñÛ»Ý) □ani Ş³ Û³ Ý! - è³ Ý Şÿ³ Ãè³!
n	Ý	Uelikuni-¶³ Ò³ (ñ)úáóÝÇ
i	È (±) Û (±) Ç' Á	AnaÏe - ² È³ ß(Í »ñí) tia(u) - Ş³ è»f, Èáè»f! - Ãáò»f Ş³ è»f, â³ Ì Ì»f! AliÏtu - ² Òèÿ »ò
u	» . -í, ò(±)	pili Şçñ³ Ýóú! - â»ò-»f Uelikuni-¶³ Ò³ (ñ)úáóÝÇ

1	2	3
u	áo	burgana - máon· Ý Quri(ani) - Í áon ultu - áóóí , -áo
	(A)'	Şupani - Í á÷ú
a	á	Tuşpa - í áèá, - ³ ú
	á	abili-d(u) - ³ ó»fç, ú ³ í »éáof
	á	baba Şé»é; - µ ³ µ ³ ú Şµéáon;
e	»	Uelikuni-¶ú ³ (ñ)úáoYç
	á	Erimena - ² nú»Ý (³ nú»Ý)

ĐÇÚÝ³ í³ ÝáoÚ ÁY¹áoY»Éáí áon³ ñí ³-N³Úí³ í³ Ý NÝalláoY³ í³ Ý N³Ú³ á³ í³ éÉ³ ÝáoÁúáoYÝ»ñç` æ³ Náóí³ Ýç ÍáoÚçó í³ í³ »ná-NÇBU³ É á³ í³ »nÁ, Úç`ÝáoÚY Á³Ú³Ýç í³ í³ Ý. ³eÝ»Yú Úç B³í³ Í³-ñ`añ N³Ý. ³Ú³Ýúç í³ñ³, añç ³Ýí »éáoÚÁ ³Ó³ í³ ÓáoÚ ç N³Ú³ á³ í³ éÉ³ ÝáoÁúáoYÝ»ñç á³ í³ »nÁ ` N³Ý¹çé³ ÝáoÚ ç ÁúáonÁÚµéÝáoÚY»ñç ³Óµúáon:

1) ²eáon³ í³ Ý è»á³. ñ»náóÚ Úáon³ ú³ Ýalláon ÝB³ÝçÝ (è»á³. ñçÝ) N³Ú³ á³ í³ éÉ³ ÝáoÚ ç Úç ú³ Ýç, »ñµ»ÚY Ú»Í í³ éYÚ³ Íçó ³í»Éç í³ Ýí³ ÚçÝ ³nÁ»ú ` N³Í³ é³ ÍÁ, ³ÚeçÝúY Úç`ÝáoÚY í³ ÝÍÁ Í³ náó ç ³ñí ³N³Úí³ í»É í³ ñµ»ñ è»á³. Çñ ÝB³ÝÝ»náí (N³í³ áóí ç è»á³. Çñ É»ááoY»ñç Ú»Í Ú³ éçÝ): ²Úèá»è, únçÝ³ í³ Úç`ÝáoÚY ÝB³ÝÁ Í³ ñ»Éç ç Í³ ñ¹É ÇÝá»è du, ³ÚÝá»è çÉ tú, ðù, gub, kub, qub... ` N³Í³ é³ ÍÁ du-ç ÍáoÚçÝ í³ Ýç ` dù, dú, du₄,... ` ³ÚEY (í³ Ýí»ñç N³Ú³ ñ³ í³ ÉáoÚÁ Áèí í³ Í³ É³ ñÁ»úáf N³Ý¹çáÚ³ Ý N³ ×³ É³ Í³ ÝáoÁÚ³ Ý):

Á»` í³ Ýç ³nÓ³Ýç. náóÁúáoYÝ»nÁ añáB³Íçañ»Ý á³ ñ½»óí³ í»Ý, ` ÝáoÚY í³ ÝÍÁ ³é³ í»É Ýí³ ½ ç N³Ý¹è. ³Éçè í³ ñµ»ñ ³nÁ»úY»-náí, ú³ Ý ³eáon»ñ`ÝáoÚ (í³ Ýç ³nÓ³Ýç. náóÁúáoYÝ»nÁ á³ náóÝ³-ÍáoÚ »Ý Ýç ` Úç³ÚY Çñ»Ýó N³í³ áóí, Éçèí é³ í³ í³ Áçí ³é³ ÝÓÝ³-N³í³ ÍáoÁúáoYÝ»ñ, añáYú ³éí³ á»Ý ³eáon³ í³ Ý. náóÚ), ³ÚÝáo³ Ú»-Ýç ÚÝçí³ ñ³Ýó NÇÚYúáoÚ í³ í³ ç ³eáon³ í³ Ý. ÇnÁ ` á³ N³á³ Ýé»Ý ³eáon»ñ»Ýçó Á³ é³ Ý. í³ í»náNÇBU³ É N³í³ ÍáoÁúáoYÝ»nÁ:

2) è»á³. Çñ ÝB³ÝÝ»ñç Ú»Í Ú³ éÁ í³ Ýí³ ÚçÝ ³nÁ»úY»ñçó ½³ í³ N³Ý¹è»Ý. ³Éçè Ýç ` añá»è. ³Ó³ ÷³ ñ³. Çñ í³ Ú añáBçá ÝB³Ý:

3) ²eáon³ í³ Ý è»á³. ñ»náóÚ ³éí³ ç µ³Ó³Ó³ÚYÝ»ñç ` Ó³ÚÝ³-í añÝ»ñç N»ñÁ³. ³ÚáoÚ: ²Úèá»è, ÷³èí añ»Ý, · ñ»Á» ÚçBí d á³ náó-Ýç Íáo í³ Ýí»nÁ ÝáoÚY N³çáÓáoÁÚ³ Úµ í³ náó »Ý í³ ñ¹óí»É ç (N³-

x³ Ē Y³ ... t) ... N³ Ī³ ē³ ĪÁ, š-Y NÇÜY³ Ī³ YáoU ½áo. añ¹áoU ĸ s -ÇÝ, b-Y
... p-Y³ éáoñ³ Ī³ Y³ è»ǎ³. ñ»ñÁ ÁY¹N³ Yñ³ ǎ»è ǎY ĩ³ ñμ»ñáoU ...
3 ÚÉY: Ö³ ěi añ»Y . añ¹Y³ Ī³ YáoU B³ ĩ³ μ³ Ó³ Ó³ ÚYÝ»ñ³ 3 YNÝ³ ñ ĸ
ĩ³ ñμ»ñ»É Çñ³ ñÇÓ ... 3 éĪ³ ĸ N»ĩ³ ... Ú³ É N»ñÁ³ Ī³ 3 ÚáoÁÚáoYÁ.

d = ṭ N³ x³ Ē Y³ ... = t (μ³ ó³ éáoÁÚáoYÝ»ñÇÓ YB»Yù tu ... tú YB³ Y-
Y»ñÁ)

g = k = q

b = p

š = s (μ³ ó³ éáoÁÚáoYÝ»ñÇÓ YB»Yù še YB³ YÁ)

ș = z (ǎǎ ÚÇBĩ)

ĩ - ǎ³ ñáoY³ Ī³ áÓ ĩ³ YĪ³ »ñáoU 3 éĪ³ ĸ e -ái ĩ³ ñμ»ñ³ ĪÁ (μ³ ó³ -
éáoÁÚ³ Úμ e NÝǎáoYÇ N³ Ú³ ñ Y³ Ē³ ĩ³ »ěi³ Ī³ N³ ĩ³ áoĪ³ YB³ YÝ-
ñÇ): 2 Úèǎ»è úñÇY³ Ī³

ti = te₉...

Πi = Πe₂₀...

ir = er...

iš = eš₁₅...

ĩ = e_x ... 3 ÚÉY:

2 éĪ³ ĸ Y³ ... ÇYǎǎ»è μ³ Ó³ Ó³ ÚYÝ»ñÇ, 3 ÚYǎ»è ĸ É Ó³ Ú³ Y³ ĩ³ añY»-
ñÇ N»ñÁ³. 3 ÚáoU μ³ ½Ú³ ÁÇĩ³ »é³ NÝǎáoY ĩ³ YĪ³ »ñáoU: 2 Úèǎ»è, úñÇ-
Y³ Ī³

bad = bağ = bat = bit = piğ = but ...

tar = țar = dar = tır = țır ... 3 ÚÉY¹⁷:

Ö³ ěi añ»Y YU³ Y N»ñÁ³. 3 ÚáoUÝ»ñÁ N³ Ú³ ĩ³ 3 ñ³ Ī³ μYáoUÁ »Y
Ī³ ñáoU: 2 Úè N³ Y. 3 Ú³ YúÁ 1Á ĩ³ ñ³ óYáoU ĸ, Çěĩ B³ ĩ³ N³ x³ Ē 3 YNÝ³ ñ
1³ ñÓYáoU μ³ é»ñÇ ... N³ ĩ³ áoĪ³ 3 YáoYÝ»ñÇ xB. ñÇi NÝǎáoY³ Ī³ Y ĩ³ »-
ñ³ Ī³ Y. YáoUÁ: ĩ³ »ñÇÇYè 3 é³ ĩ³ »É ó³ Úi³ áoY ĸ 1³ éYáoU 3 ñÓ³ Y³. ñáo-
ÁÚáoYÝ»ñÇ é³ Ī³ ĩ³ ÁÇĩ³ ÉÇY»Éáo ǎ³ ñ³. 3 ÚáoU: °Á» N³ Bĩ³ Ç 3 éY»Yù
Y³ ... 3 ÚY N³ Y. 3 Ú³ YúÁ, añ áoñ³ ñi³ »ñ»YÁ, 3 YĪ³ Ē³ 3 Ú»Y ÇYáÇÓ, ǎǎ ÚÇ
Ī³ ǎ³ ááoYÇ 3 éáoñ»ñ»YÇ ... ÁY¹N³ Yñ³ ǎ»è è»Ú³ Ī³ Y Ē»½áoY»ñÇ N»ĩ³ ...
N»ĩ³ ... 3 μ³ ñ aÇ Ī³ ñáo YáoU YáoÁÚ³ Úμ Ī³ ñĪ³ Y»É 3 éáoñ»ñ»YÇ NÝǎáoY³ Ī³ Y
N³ Ú³ Ī³ ñ. Á, 3 ǎ³ ǎ³ ĩ³ Ī³ »ñÁ 3 ĩ³ »ÉÇ ĸ μ³ ñ¹³ YáoU¹⁸:

°ÉY»Éái ĩ³ »ñáNÇBU³ ÉÇÓ ÚÇ³ ñÁ»úañ»Y Ī³ ñ»ÉÇ ĸ ǎY¹»É, añ 3 Y-
NÝ³ ñ ĸ ĩ³ »ñ³ Ī³ Y. Y»É áoñ³ ñi³ »ñ»YÇ NÝǎáoY³ Ī³ Y N³ Ú³ Ī³ ñ. Á

ÑÇÛÝí »éáí ÛÇ³ ÛÝ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoÁúáoÝÝ»ñÇ í ñ³ : ² Û¹ Çèí á³ ì ×³ éáí ,
 ùñÇÝ³ Ì³ ñÓ³ Ý³ · ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÛ ÑÇß³ ì³ Ìí áó Diou(e)hi (< Di-a-u-
 (e)-hi) ì »Ò³ ÝáoÝÁ, áñÁ Ñ³ Û³ á³ ì³ èÉ³ ÝáoÛ ÿ Ñ³ Ûí³ Ì³ Ý ì³ ÛúÇÝ
 (í »ñÇÇÝÉ ¶. æ³ Ñáoí Û³ ÝÁ µ»ñáoÛ ÿ áñá»è áóñ³ ñí³ Ì³ Ý d-Ç Ñ³ Û. ì -
 áí³ ñí³ è³ ÝÛ³ Ý ùñÇÝ³ Ì³), Çñ³ Ì³ Ý¹³ µ³ ñ Ý»ñí³ Û³ óí áó³ ñí³ è³
 ÝáoÁú³ Ûµ ÁÝ¹³ Û»ÝÁ ÑÝ³ ñ³ í áñ ì³ ñµ»ñ³ ÌÝ»ñÇó Û»ÍÝ ÿ (ÉáèùÁ
 í »ñ³ µ»ñáoÛ ÿ è»á³ · Çñ · ñí³ Ì³ µ³ éÇ ÁÝÁ»ñóÛ³ ÝÁ), áñÁ ÝáoÛÝ Ñ³ -
 çáÓáoÁú³ Ûµ Ì³ ñ»ÉÇ ÿ Ì³ ñ¹³ É Ìí-a-u-(e)-hi, Ti₄-a-u-(e)-hi ì³ ÛÉÝ:
 ¹Ý³ Ì³ Ý³ µ³ ñ, í »ñáÑÇß³ Ì³ ì³ »Ò³ Ýí³ Ý Ñ³ Û³ ñáoÚÁ Ñ³ Û. ì³ Ûú-Ç
 Ñ»ì áÇ Ì³ ñáo ÑÇÛú Ì³ é³ Û»É è»á³ · Çñ d-Ý Ñ³ Û»ñ»ÝáoÛ ì³ -áí³ ñí³ è³
 óáf»éáó áÝ¹ Û³ Ý Ñ³ Û³ ñ, Çèí »Á» Ñ³ ÒíÇ³ èÝ»Ýú³ ÛÝ ÷³ èí Á, áñ è»-
 á³ · Çñ Ìuşpa (< Ìu-uş-pa, Ìù-uş-pa) – Ñ³ Û. ì áéá, -³ Û³ Ýí³ ÝÛ³ Ý
 Ñ³ Û³ á³ ì³ èÉ³ ÝáoÁúáoÝÁ Ì³ èí³ Ì³ áÇ Ñ³ ñáoóáoÛ, ì³ Û³ ÝÇ áñ Ìu
 Ì³ ÝÍÁ³ ñí³ óáfáó Ýß³ ÝÁ Ç ì³ ñµ»ñáoÁúáoÝ Di-Ç³ éáóñ»ñ»ÝáoÛ ááo-
 ÝÇ ì³ ñÁÝÁ»ñáoóóÛ, á³ á³ Ûèí »Ò³ é³ í »É Ñ³ Ì³ Ý³ Ì³ Ý ÿ \$Diou(e)-
 hi Ì³ -Ç ÁÝÁ»ñáoóóÁ Ìí-a-u-(e)-hi Ó»áí ì³ »èÝ»éáí Ñ³ Û³ á³ ì³ èÉ³ -
 ÝáoÁúáoÝ è»á³ · Çñ Ì-Ç ì³ Ñ³ Û. ì³ -Ç ÛÇÇ³ : ÚáoÛÝ Ó»áí Uelikuni [Ú-e-li-
 ku-ni]-¶»Ò³ (ñ)úáoÝÇ-Ý á»ì ù ÿ Ì³ ñ¹³ É Uelequni [Ú-e-le-qú-ni] ì³
 ÛÉÝ (²ÉÉ³ ì³ áóÁúáoÝáoÛ ÑÇß³ ì³ Ìí áó ½áo · Ñ»é µ³ é»ñÁ Çñ»Ýó
 ³ Ì³ Ý¹³ Ì³ Ý ì³ é³ Ç³ ñí³ áó ÁÝÁ»ñóÛ³ Ûµ µ»ñí³ Ì³ »Ý Ñ³ Ì³ »Éí³ Ì³
 l-áoÛ):

áóñ³ ñí³ »ñ»ÝÇ Ý»ñí³ ÛáoÚè ÁÝ¹áoÝí³ Ì³ ÑÝáoÝ³ Ì³ Ý Ñ³ Û³ Ì³ ñ-
 · Ç á³ ÛÛ³ Ý³ Ì³ Ý ÉÇÝ»éáó Ñ³ Ý · Û³ ÝúÁ³ Ýßáóßí · Çí³ Ì³ óí áóÛ ÿ
 áóñ³ ñí³ · »ì Ý»ñÇ Ìí áóÛÇó: ² ÛÝáo³ Û»Ý³ ÛÝÇí, ó³ í áú, á»ì ù ÿ Ýß»É,
 áñ í »ñÇÇÝÝ»ñè ÷³ èí áñ»Ý³ Ýáoß³ ñáoÁú³ Ý »Ý Û³ ì³ Ý»É³ ÛÝ
 Ì³ Ýí ñáÝ³ óÝ»éáí Çñ»Ýó ç³ Ýú»ñÁ áóñ³ ñí³ »ñ»ÝÇ µ³ é³ á³ Ò³ ñÇ,
 ÇÛ³ èí³ ÛÇÝ³ ñÁ»úÝ»ñÇ, ù»ñ³ Ì³ Ý³ Ì³ Ý Ó»ñÇ á³ ñ½³ µ³ ÝÛ³ ÝÁ ì³,
 í »ñÇÝÝ Ñ³ Òí áí, ì³ ùèí »ñÇ Á³ ñ · Û³ ÝáoÁú³ ÝÁ: áóñ³ ñí³ »ñ»ÝÇ ÑÝáo-
 Ý³ Ì³ Ý Ñ³ Û³ Ì³ ñ · Ç á³ ñ½³ µ³ ÝÛ³ Ý áñáß ÷³ áñÓ»ñ »Ý »Ò»é Û³ èÝ³ -
 í áñ³ á»è ÿ Û³ í áÝáíÇ, è³ Éí ÇÝÇÇ Ìí áóÛÇó, áñáÝú ÑÇÛÝ³ Ì³ ÝáoÛ í »-
 ñ³ µ»ñáoÛ »Ý Ó³ ÛÝ³ í áñÝ»ñÇ, ÇÝáá»è Ý³ ì³ »ñí³ µ³ ñµ³ éÝ»ñÇ ì³ »é-
 µ³ ñµ³ éÝ»ñÇ áóéáoÛÝ³ èÇñÛ³ ÝÁ¹⁹: è³ Ì³ ÛÝ³ Û³ Û¹ µáfáñÁ ÉÇèí³ Ýµ³ -
 Ì³ ñ³ ñ ÿ ì³ Ý³ ñ¹áoÝ³ Ì³ »ì í »ñáÑÇß³ É ùµ»Ìí³ Çí¹ Áí³ ñáoÁúáoÝ-
 Ý»ñÇ á³ ì³ ×³ éáí: Ì³ ñ»ÉÇ ÿ áÝ¹»É, áñ áóñ³ ñí³ »ñ»Ý µ³ é»ñÁ Çñ»Ýó

ÁY¹áoYí³ Í³ 3 ní³ 3 è³ YáoÁU³ Ò³ Ò³ Ì³ Ó³ Í³ »Ý: àñ³ à³ è³
 ùñÇÝ³ Í³ µ»ñ»Ý³ Ñ³ Ì³ Ò³ ÉÁ. 1»é í³ Óáoó áóéáoUÝ³ èç³ ñáOÝ³ ñÇ³ Í³ áOÙÇÓ
 Ý³ Í³ í³ É³ Ì³ Ñ³ Ò³ ñ»Ý³ 3 é, Ñ³ é- 3 ñ³ Ò³ í³ Ý³ ñÇ³ 3 é³ Í³ ÚáoÁUáoYÁ áóñ³ ní³ »-
 ñ»ÝÇ³ µ³ é³ á³ Ò³ Ñ³ áóU³ pare, par- í³ »éuáí: Ð³ Ò³ ñ»Ý³ 3 ñ³ Ò³ í³ Ý³ ñÁ
 Í³ . áóU³ »Ý³ Ñ. -». *per-Çó³ Ì³ áóñ³ ní³ 3 Í³ 3 Ý³ 3 ñÓ³ Ý³ . ñáoÁUáoYÝ³ ñáoU³
 Í³ Í³ Ò³ Í³ Í³ »Ý³ ÚÇYá³ Ì³ Ñ³ Ò³ ñ»ÝÇÝ³ Ñ³ í³ áó³ *p > Ñ/- 3 YáoáUÁ: ØÇYá¹ »é
 ÚÇ³ YáoUÝ³ ÑYáUáoY³ Í³ 3 Ý³ Ó³ ÷ áÉáoÁUáoYÝ³ ñÁ Í³ ñ³ Í³ Ñ³ Ò³ . Ñ³ í³ , »í³
 3 ñ³ Ò³ í³ Ç³ (Í³ . áóU³ Ì³ Ñ. -». *ped-Çó³) 3 é³ Í³ ÚáoÁUáoYÁ áóñ³ ní³ »ñ»ÝÇ³ µ³ -
 é³ á³ Ò³ Ñ³ áóU³ peṭi, peṭu- í³ »éuáí³ ṣ³ »í³ 1³ éÝ³ É, Bñçí³ »É³ Ì³ 3 ÚEY³ |
 ÇÚ³ è³ í³ Ý³ ñáí³ , ÚÇá³ 3 ÚÁU³ áÇ³ Ý³ Í³ í³ í³ »É²⁰ 3 Í³ Ý³ Ñ³ Ò³ í³ áñ³ Ý³ ÚÇ³ ÚÝ³ 3 ÚÝ³
 á³ í³ ×³ éáí³ , áñ³ í³ ñçÇÝ³ è áóñ³ ní³ »ñ»ÝÇ³ µ³ é³ ñ³ Ý³ ñáoU³ Ý³ ñ³ Í³ Ò³ ó-
 í³ áóU³ Ì³ bed- í³ »éuáí³ , 3 ÚYÇYá, ÇYáá³ »è³ 3 ñ³ »Ý³ YBí³ »É³ Ì³ , bed-³ Ì³ peṭ³ í³ 3 ñ-
 µ³ ñ³ Í³ Ý³ ñÁ ÚÇ³ Ý³ . 3 Ú³ ÚÝ³ Ñ³ Ú³ ñÁ³ »ú³ »Ý³ , Ì³ ñçÇÝ³ è bed- í³ »éuáí³
 Ý³ ñ³ Í³ Ò³ óY³ ÉÁ á³ 3 Ú³ 3 Ý³ Í³ 3 Ý³ ;²¹

AEN³ ní³ », 3 Ú³ 3 Ú³ YÁ áóYÇ³ Çñ³ ù³ µ³ »Í³ í³ Çí³ µ³ ó³ í³ ñáoÁUáoYÁ, Ì³ YÚ³ Ý³
 á³ ñ³ . 3 ÚáoU³ Ò³ í³ 1³ Áí³ 3 ñ³ Ì³ , »Á³ áá³ 3 YÑÝ³ ñÇÝ³ , í³ ñ³ 3 Í³ 3 Ý³ . Ý³ »É áó-
 ñ³ ní³ »ñ»ÝÇ³ , ÁY¹Ñ³ Ý³ ñ³ á³ »è³ YÚ³ Ý³ í³ Çá³ í³ Ç³ ×³ Í³ áóU³ . í³ Yí³ áó³ 3 ÚE
 ó³ Ý³ Í³ ó³ Í³ É³ Ì³ Ç³ ÑYáUáoY³ Í³ 3 Ý³ Ñ³ Ú³ Í³ 3 ñ. Á³ ááoY³ Ý³ éáí³ í³ ñçÇÝÇ³ è
 Ñ³ »í³ ó³ Ó³ Í³ ó³ Í³ 3 Ý³ Í³ á³ áóY³ óáó³ 3 ÚE É³ Ì³ ááoY³ ñÇ³ í³ í³ Ú³ ÉY³ ñ. ÚÇ³ µ³ Ý³ ,
 áñÁ³ Áe³í³ ÁY¹áoYí³ Í³ Í³ ñ³ Í³ Ç³ Ç³ , Çè³ á³ é³ µ³ ó³ Í³ ÚáoU³ Ì³ áóñ³ ní³ »ñ»ÝÇ³
 á³ ñ³ . 3 ÚáoU³ : É³ áóéÇ³ ñ»YÁ, áñ³ éáí³ áñ³ µ³ ñ³ Ñ³ Ú³ ñ³ áóU³ Ì³ áóñ³ ní³ »-
 ñ»ÝÇÝ³ ó³ Ó³ Í³ Çó, ááYáí³ áÇ³ Í³ ñáo³ ú. Ý³ »É, ú³ ÝÇ³ áñ³ Ý³ É³ í³ »ÇÇÝÇ³ è ó³-
 Ó³ Í³ ó³ Í³ 3 Ý³ Í³ á³ Ý³ áóñ³ ní³ »ñ»ÝÇ³ Ñ³ »í³ 3 ÚYú³ 3 Ý³ Ì³ 3 Í³ Ý³ Ñ³ Ò³ í³ á³ , Ì³ »ñ³ Í-
 ñáñ³ . É³ áóéÇ³ ñ»YÇ³ ÑYáUáoY³ Í³ 3 Ý³ Ñ³ Ú³ Í³ 3 ñ. Á³ YáoUÝ³ á³ »è³ Ñe³í³ 3 Í³
 á³ ñ³ µ³ Ý³ Í³ á³ :

2Ú³ Í³ á³ Í³ óáoÁU³ Ò³ Ò³ Ì³ ñ»ÉÇ³ Ì³ ÑÇB³ »É³ í³ 3 ÝÇ³ Á³ . 3 í³ áñáoÁU³ Ý³
 Ú³ Ò³ ñ³ 3 Ú³ Ó³ 3 ÚÇ³ 3 Ý³ í³ 3 YÚ³ 3 Ý³ ÁY¹áoYí³ Í³ 3 ñ³ 3 è³ YáoÁUáoYÁ³ ṣ³ Í³ áóß-
 á³ | , Í³ Ú³ Ñ³ »Yó³ Á³ . 3 í³ áñáoÁU³ Ý³ 3 Ý³ 3 YáoUÁ³ ṣ³ Ç³ Ç³ Ý³ | , í³ 3 ñ³ µ³-
 ñ³ Í³ Ý³ ñ³ ṣ³ Ç³ Ý³ | , ṣ³ 3 Ý³ | : 2 é³ çÇYÁ . 3 ÉÇ³ Ì³ è³ á³ . Çñ³ Ṭuṣpa-Çó,
 »ñ³ Í³ ñáñ³ Á³ B(i)a(i)na-Çó: ÁYá í³ ñ³ µ³ ñáoU³ Ì³ Ṭuṣpa-ÇÝ³ , 3 á³ »Á³
 Ñ³ Ò³ B³ í³ Ç³ 3 éÝ³ Ý³ ù³ 3 ÚÝ³ ÷ 3 è³ í³ Á, áñ³ 3 éáóñ³ ñ»YáoU³ ù³ ÑYáUáoYÁ µ³ ó³ Í³ -
 ÚáoU³ Ì³ , Ì³ 3 Ú³ Ý³ 3 Ú³ Í³ ó³ Ý³ í³ áóÁU³ 3 Ý³ 1³ »á³ úáoU³ Ì³ 3 ñÓ³ Ý³ . ñáoÁUáoYÝ³ ñÇ³
 Ñ³ ÓÇÝ³ Í³ Ý³ ñÁ 3 ÚÝ³ á³ ÇÝ³ Í³ ñáo³ áóÓ³ Í³ Ç³ 3 ñ³ 3 óá³ »É³ 3 ñÓ³ Ý³ . ñáo-
 ÁUáoYÝ³ ñáoU³ Ì³ è³ í³ Çá³ Í³ á³ »í³ ù³ Ì³ ÷ áÉ³ ñÇÝ³ ÇÝ³ Ú³ Í³ 3 ÚE Ó³ ÚÝ³ í³ á-

ñáí, 3 é3 í »É Ñ3 í 3 Ý3 Í 3 Ý ç u-áí, 3 á3 Tušpa-Ç Tošpa ÁYÁ»ñóáoÚA²²
 ÚÇ3 Ý. 3 Ú3 ÚÝ Ñ3 í 3 Ý3 Í 3 Ý ç, áñÁ .. á3 Ñá3 Ýí »É ç Ñ3 Úí 3 Í 3 Ý µ3 ½-
 Ú3 ÁÇí 3 ÓµláonÝ»ñáoÚ: ÚáoÚYÁ í »ñ3 µ»ñáoÚ ç §´(Ç)3 (Ç)Ý3 |-ÇÝ, áñÁ
 Ú»½ ç Ñ3 è»É í 3 Ý, -3 Ú Ó´áí: 2Ùè ß3 ñúÁ Í 3 ñ»ÉÇ ç »ñí 3 ñ ß3 ñáoÝ3 -
 Í »É: ÐÇß»Yú Ú»ñ Ú3 Úñ3 ú3 Ó3 úÇ §¾ñ»µáoÝÇ! 3 Ýí 3 ÝáoÚA, áñÁ ÷3 è-
 í áñ»Ý ÑÝ3 ñáí Ç ç .. á»í ú ç Í 3 ñ13 É §ºñ»óáoÝ(Ç), Í 3 Ú ºñ»óáoÝ(Ç) |: 2Ùèí »Ó á»í ú ç Ýß»É, áñ ÚÇ3 Ý. 3 Ú3 ÚÝ ÑÝ3 ñ3 í áñ ç, áñ Ñ3 Úí 3 Í 3 Ý
 3 ÓµláonÝ»ñáoÚ ÑÇß3 í 3 Í í áÓ, 3 è»Yú, í 3 Ý, -3 Ú Ó´Á Ú»½ ÝÇó 2,5-3
 Ñ3 ½3 ñ í 3 ñÇ 3 é3 Ç Í 3 ñáÓ ç ñ ÑÝá»É §´Ý3 ç |, µ3 Úó ú3 ÝÇ áñ í »ñÇÇ-
 ÝÇè ú. í ÇÝ áí3 .. áá ÚÇ Éñ3 óáoÓÇá ÷3 èí 3 ñí` 3 éáoñ3 Í 3 Ý 3 ñí 3 -
 è3 ÝáoÁÚ3 Úµ ÁYÁ»ñóí 3 Í í 3 ÝÇ 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÁÚáoÝÝ»ñÁ á»Ý Í 3 ñáÓ
 3 Úí áÇèÇÝ ÉÇÝ»É í »ñáÑÇßÚ3 É á3 í ×3 éÝ»ñáí, 3 á3 í (Ç)3 (Ç)Ý3
 í 3 ñµ»ñ3 Í Á ÚYáoÚ ç ÚÇ3 í Ý3 ÉAYí ñ»ÉÇÝ:

Ø3 ÝÇ áñ áon3 ñí 3 Í 3 Ý 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÁÚáoÝÝ»ñÁ Í 3 ñ13 óí áoÚ »Ý
 3 éáoñ3 Í 3 Ý 3 ñí 3 è3 ÝáoÁÚ3 Úµ .. 3 Úí á3 í ×3 éáí ÑÝáoÚ »Ý
 3 Ó3 í 3 Ó3 Í 3 Í, 3 ÚÉ í »ñá áç ñ çÉ Í 3 ñáÓ ÉÇÝ»É, áoèí Ç 1ñ3 Ýú Í 3 ñáÓ »Ý
 µ3 í 3 Í 3 Ý3 á3 ÷ 3 Ý×3 Ý3 á»ÉÇ ÉÇÝ»É: Ð3 í Í 3 á»è »Á» Ñ3 ßí Ç 3 éÝ»Yú
 Ñ»í .. Ó3 ÉÁ 3 éáoñ»ñ»ÝÇó Á3 é3 Ý. í 3 Í µ3 ½Ú3 ÁÇí ÑÝáÚáoÝÝ»ñÇ Ñ»ñ-
 Á3. 3 ÚáoÚA, í 3 ÝÇ 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÁÚáoÝÝ»ñÇ Í 3 Ó3 á3 ñ3 ÚÇÝ µYáoÚAA,
 Ú»½ Ñ3 è3 Í »ñíÉ»½í Ú3 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÁÚáoÝÝ»ñÇ ÉÇèí è3 Í 3 í áó-
 ÁÚáoYÁ .. áñá»è Ñ»í .. 3 Ýú µ3 é3 á3 ß3 ñÇ ½. 3 ÉÇ Ú3 èÇ ÇÚ3 èí 3 ÚÇÝ
 3 ñÁ»uÝ»ñÇ 3 ÝÑ3 èí 3 Ý3 ÉÇ ÉÇÝ»ÉÁ Í 3 Ú Úáí 3 í áñ, »ñµ»ÚÝ èÉ3 É
 Á3 ñ. Ú3 ÝáoÁÚáoYÁ:

Úí 3 í Ç 3 éÝ»Éáí 3 Úè 3 Ú»YÁ` µ3 ó3 éí 3 Í áç, áñ áon3 ñí »ñ»ÝÇ`
 Çñ»Ý ßñÇ3 á3 í áÓ ÑÝ1»í ñáá3 Í 3 Ý, è»Ú3 Í 3 Ý .. Í áí 3 èÚ3 Ý É»½í 3 -
 ÁYí 3 ÝÇÚÝ»ñÇó .. áá Ú»Í ÇÝ áá3 í Í 3 Ý»ÉÁ Í 3 ñáÓ ç á3 ÚÚ3 Ý3 í áñí 3 Í
 ÉÇÝ»É í »ñáÑÇßÚ3 É Ñ3 Ý. 3 Ú3 Ýúáí .. á3 ñí 3 óáí»É Çñ3 Í 3 Ý á3 í í »ñÁ:
 áoèí Ç Ñ3 í Í 3 á»è Í 3 ñ` áñí áoÚ ç áon3 ñí »ñ»ÝÇ .. Í »Ý13 ÝÇ Í 3 Ú Ú»½
 Ñ3 Úí ÝÇ ÑÝáÚáoÝ3 Í 3 Ý Ñèí 3 Í Ñ3 Ú3 Í 3 ñ. áí É»½áoÝ»ñÇ Ñ3 Ú»Ú3 -
 í áoÚA²³: É áeúÁ, ÇÑ3 ñí», í »ñ3 µ»ñáoÚ ç áon3 ñí »ñ»ÝÇ í 3 ñ3 Í Ú3 Ý
 3 ñ»3 ÉÇÝ` Á»` í 3 ñ3 Í ú3 ÚÇÝ, Á»° Á3 Ú3 Ý3 Í 3 ÚÇÝ 3 éáoÚáí 3 ÝÚÇÇ3 -
 á»è Ñ3 ñáÓ É»½áoÝ»ñÇÝ: 2Ùè í »è3 Í »í Çó 3 é3 ÝÓÝ3 Í Ç Ýß3 Ý3 Í áó-
 ÁÚáoÝ ç èí 3 ÝáoÚ Ñ3 Ú»ñ»ÝÇ .. áon3 ñí »ñ»ÝÇ Ñ3 Ú»Ú3 í 3 Í 3 Ý áoéáoÚ-

Ý³ èÇñáoÙÁ, ù³ ÝÇ añ 1ñ³ Ýó i ³ ñ³ Í Û³ Ý ³ ñ»³ ÉÝ»ñÁ áá Ā» Ñ³ ñ³ Í Çó »Ý, ³ ÛÉ ÷³ èi añ»Ý ³ Ù³ ðÇáoĀÛ³ Ù³ Ñ³ ÙÁÝÍ ÝáoÙ »Ý:

ò³ í áù á»i ù ç Ýß»É, añ, añá»è í³ ÝáÝ, Ñ³ Û³. »i Ý»ñÇ Ñ³ Û³ ñ áóèáoÙÝ³ èÇñáoĀÛ³ Ý ÑÇÙù ç Í³ é³ Û»É áóñ³ ñi »ñ»ÝÇ ³ Ò³ í³ Ò³ í³ ³ ñi ³ è³ ÝáoĀÛ³ Ù³ Ñ³ ×³ Ē Ùáí ³ í áñ Ā³ ñ. Û³ ÝáoĀÛ³ Ù³ ð³ - é³ ó³ ÝÍÁ²⁴: áÝ³ Û³ Í 1ñ³ Ý Ý»ñí³ ÛáoÙè Ù»Í³ Í³ í³ É ³ ñÁ»ù³ í áñ ÝÙáoĀ ç Í áóí ³ Í í³ Í ÇÝáá»è Ñ³ Û-áóñ³ ñi ³ Í³ Ý ½áo. ³ Ñ»éÝ»ñÇ í »ñ- Ñ³ Ý Û³ Ý, ³ ÙÝá»è çÉ áóñ³ ñi »ñ»ÝÇ ÑÝáááoÝ³ í³ Ý Ñ³ Û³ í³ ñ. Ç í »ñ³ - Í³ Ý. Ý Û³ Ý ³ éáoÙáí: ² òèi »Ò á»i ù ç Ýß»É, añ Ñ³ ×³ Ē Ñ³ Û»ñ»Ý ½áo- . áñ¹áoÙÝ»ñÁ ù. ÝáoÙ »Ý Ý³ Ñ³ áóñ³ ñi »ñ»Ý ð³ é»ñÇ Ç Û³ èi ³ ÛÇÝ ³ ñ- Ā»ùÝ»ñÇ ×ß. ñi Û³ ÝÁ²⁵:

Ē Ē Ç ð»ñ»éáí í ³ èÝ³ ÛÛ³ ÍÝ»ñÇ ÁÝĀ³ óúáoÙ í áóí ³ Í í³ Í ÝÙáoĀĀ ÑÇÙù ÁÝ¹áoÙÝ»éáí ¶. æ³ Ñáoí Û³ ÝÇ í³ ½ Û³ Í ³ Ò Òáoè³ í Á (í »è í »ñÁ) Ēñ³ óáoÙÝ»ñái Ñ³ ×ß. ñi áóÙÝ»ñái èi añ Ñ³ ð»ñíáoÙ ç áóñ³ ñi ³ Í³ Ý ÑÝáááoÝÝ»ñÇ ó³ ÝÍÁ Çñ»Ýó ³ éáóñ³ í³ Ý Ñ³ Û³ í³ Ý ÑÝáááoÝ³ ÛÇÝ ÷³ áĒ³ ñÁ»ùÝ»ñái:

² éáóñ³ í³ Ý	áóñ³ ñi ³ Í³ Ý	ð³ Û³ í³ Ý
1	2	3
b	b, v, w	μ, í, ð
p	p̣	â, ÷
d	d	ı
ṭ	ṭ	ı̇
t	t	Ā, ĩ (Πt = èi) ²⁶
k	k	ı̇
q	q	ù
g	g, j (y?)	·, ç (l (±))
m	m	ù
n	n	Ý
r	r, ṛ, ı̇	ñ, é, Ò
l	l, ı̇, ṛ	É, Ò, ñ
h	x, h	Ē, Ñ
z	c, j, z	ó, Ó, ½
š	s, ž?	è, Ā (±) ²⁷
s	š	ß

1	2	3
š	š	í
'a, 'i, 'e, 'u	w + Ó ³ ÚY ³ í añ	·, í + Ó ³ ÚY ³ í añ
a	a, ə, ay	ɜ, Á, ɜ Ú ²⁸
u	u, o, w	áo, á, ô
e	e	», Ø (±)
i	i, y	Ç, ð
ei	ei	ç ²⁹
?	?	ā, × ³⁰

Ú»ñí³ Ó³ óí áō g-ç y³ ñí³ é³ YáoĀláoYÁ Ñ³ í áoí ç ÚÇ³ ÚY³ áoñ³ ñ-
 í »ñ»YÇY, " áí³ áā ÚÇ³ ÚÉ³ è»ā³. Çñ É»½í áoU: 2 ÚY³ é³ Ç³ ñí í áoU ç
 áoñ³ ñí³. »í Y»ñÇ í áōÚÇó³ ÑÇÚYí »fáí³ ñÓ³ Y³. ñáoĀláoYÝ»ñáoU³ é-
 í³ Ñí³ " Ú³ É Ñ»ñĀ³. 3 ÚáoĀláoYÝ»ñÇ í ñ³. -v-i-e/ -v-g-e, -v-i-ed/ -v-g-
 edi, v -i-uki/ v -g-uki, é³ í³ ÚY³ »Ā» Ñ³ Bí Ç³ éY»Yú³ ÚY³ ÷³ èí Á, áñ g-
 áí Ó³ »ñĀ í í³ Úí³ í³ »Y ÚÇ³ ÚY³ é³ ñ³ áoñÇ í -ÇY á³ i í³ Yáō " 3 í »ÉÇ
 áoB Bñç³ YÇ³ ñÓ³ Y³. ñáoĀláoYÝ»ñáoU, Çèí i-áí Ó³ »ñĀ ÑÇÚY³ í³ YáoU
 ÚÇYá é³ ñ³ áoñÇ í -Y " Çñ Ā³ é³ Y. èáoB³ 2-Y, 3 á³ Ñ³ í³ Y³ í³ Y ç,
 áñ³ Úèí »ō . áñí áoY»Yú Ñ³ Ú»ñ»YÇY Ñ³ í áoí *y > ç 3 YóU³ Y Ñ³ i :
 ÁY¹ áñáoU 3 YóU³ Y Bñç³ YÁ Úáí³ í áñ³ á»è Ñ³ ÚÁYí YáoU ç é³ ñ³ áoñÇ
 í -Ç " èáoB³ 2-Ç . 3 Ñ³ í³ ÉÚ³ Y í³ 3 ñÇY»ñÇY (783- 731 Ā. Ā. Ú. Ā. 3):
 í³ ó³ éáoĀláoY ç í³ ½ÚáoU í³ ō Bñç³ YÇ Ú»í³ ñÓ³ Y³. ñáoĀláoY [YKH
 17], áñí »ō 3 éí³ ç -guri í »ñç³ í áñáoĀláoYÁ -uri-Ç ÷ áÉ³ ñ»Y: é³ -
 í³ ÚY³ á»í ú ç Yí³ í Ç áoY»Y³ É³ 3 ÚY³ ÷³ èí Á, áñ -guri í³ 3 ñ»ñ³ í Á
 ÷³ èí áñ»Y Ñ³ Y¹ Ç ááoU ç ÚÇ³ ÚY³ Úè³ ñÓ³ Y³. ñáoĀláoY ÚÇ³ Ú»í³ Y-
 . 3 Ú, " í³ YÇ³ ñÓ³ Y³. ñáoĀláoYÝ»ñáoU Ú»Yú ááoY»Yú -guri / -uri Ñ»ñ-
 Ā³. 3 ÚáoĀláoY, ÇYáá»è Y³ " 3 ÚY³ Ñ³ Y. 3 Ú³ YúÁ, áñ í »ñĀÑÇBÚ³ É³ ñ-
 Ó³ Y³. ñáoĀláoYÁ áoYÇ áñáB³ í Ç³ é³ YÓY³ Ñ³ í í áoĀláoYÝ»ñ " ÁY¹-
 Ñ³ Yñ³ á»è í³ 3 ñ»ñí áoU ç Úláoè máfançó³¹:

óáoó³ í áoU í »ō āY · í »É »ñí³ ñ³ éY»ñĀ " »é³ ñ³ éY»ñĀ,
 áñáYó ×B. ñÇí í »ñ³ í³ Y. YáoUÁ³ é³ ÚÁU ñ³ ó ç ÁáoYí³ í í:

¼àòŋ²Ð°è´²è²ðð²†Û°ð

¼àòŋ²Ð°è´²è²ðð²†Û°ðÆÀÛ, Ð²Ûàòðð²Û†À

èi añ´´ ì ní áòÙ ç Ñ³ Ò-áòñ³ ñì ³ Ì³Ý ½áò. ³ Ñ»é µ³ é³ ñÙ³ ì Ý»ñÇ ÁÝ¹Ñ³ Ýáòñ ó³ Ý†À: ÁÝ¹³ Û»ÝÀ` 145 µ³ é: àòñ³ ñì »ñ»Ý µ³ é³ ñÙ³ ì - Ý»ñÁ µ»ñì ³ Í »Ý ÇÝáà»è ³ éáòñ³ Ì³Ý (· ñ³ ýÇ† Ì³Ý), ³ ÕÝá»è ç† ³ é³ ç³ ñ† í áó áòñ³ ñì ³ Ì³Ý ³ ñì ³ è³ ÝáòÁÛ³ Ûµ (ÑÝáòáòÝ³ Ì³Ý´ í »- ñ³ Ì³Ý. Ý† ³ Í Ñ³ Ò»ñ»Ý ½áò. áñ¹ áòÙÝ»ñÇ ÑÇÛç í ñ³):

ÁÝ¹ áñáòÙ ³ éáòñ³ Ì³Ý è»á³. ñ»ñÇ ÁÝÁ»ñóáòÙÁ (ÈáèùÁ í »ñ³ µ»ñáòÙ ç d/t/t, b/p, g/k/q, i/e ´´ ³ ÕÈ´ ì ÇáÇ Ñ»ñÁ³. ³ ÛáòÙÝ»ñÇÝ) Ì³ ì ³ ñì »è ç Ñ³ Ò† Ç ³ éÝ»éá† µ³ é³ ñÙ³ ì Ç Ñ³ Ò† Ì³ Ì³Ý Ñ³ Û³ ñÁ»ùÁ: ² Õèá»è, ùñÇÝ³ Ì, qu-du-la-ni Š† áÁáÓ, ì ³ ×³ ñ† µ³ éÁ† ñ† ³ Í ç ku₃.tù-la-ni ÁÝÁ»ñóÙ³ Ûµ, áñÁ ³ é³ í »è Ñ³ Û³ á³ ì ³ èÈ³ Ý ç Ñ³ Ò»ñ»Ý †áÁáÓ Ñ³ Û³ ñÁ»ùÇÝ, Çè† tar-Á` ŠÑ½áñ, ÑáÙÁ, Ò³ ì, Û»†, ³ í ³. ´´ ³ ÕÈÝ†, †† Ó´´á† - Ñ³ Ò. ì Çñ ŠÑáÙÁ, Ò³ ì, ³ Û»Ý³ ´´ ³ ÕÈÝ†¹: ´ÝÇ† Ñ³ Ò»ñ»Ý µáéáñ µ³ é³ ñÙ³ ì Ý»ñÇ Ñ³ Ò³ ñ† ñ† ³ Í »Ý Ýñ³ Ýó ÑÝ¹»† ñáá³ Ì³Ý Ý³ È³ - ÑÇÛù»ñÁ: ² ÕÝ µ³ é»ñÇ ÇÛ³ è† ³ ÕÇÝ ³ ñÁ»ùÝ»ñÁ, áñáÝó Ñ³ Ò³ ñ³ é³ - ç³ ñ† í áòÙ ç Ýáñ Á³ ñ. Û³ ÝáòÁÛáòÝ Ì³ Ò Ì³ ì ³ ñì áòÙ ç ÇÛ³ è† ³ ÕÇÝ Û³ èÝ³ ÌÇ ×ß. ñì áòÙ, Ý»ñ† ³ Ò³ ó† ³ Í »Ý Ò»Ò³ ì ³ é»ñá†²:

² éáòñ³ - Ì³Ý	àòñ³ ñì ³ - Ì³Ý	Ð³ Ò»ñ»Ý	Ñ. ->.	Ûß³ Ý³ † áòÁòáòÝÁ
1	2	3	4	5
ar-	ar-	³ éÝ-áòÈ	*ar-nu-	³ éÝ»è, è† ³ Ý³ è†, ì ³ è³
arn-iu-	arn-	³ éÝ-»è	*ar-ne-	³ Ý»è, ³ ñ³ ñ»è, ¹³ ñÓÝ»è⁴
ar-n-ui-	ar-n-ui-	Û-³ ñ-»è, Û-³ ñ-Ý-á-»è	*ar	Ñ³ ñ»è, ÕÇ³ Ý³ è†
ar-ni, ar-	ar-ni, ar-	³ éÝ, ³ Òñ	*ə(n)r-	³ éÝ³ Ì³Ý, ³ Òñ⁵
ardi/u-	ardi/u-	³ ñ¹-Çò, ³ ñ¹áò	*ar-ti/tu	†³ ñ., †³ ÝáÝ, ³ ñ¹´´ ³ ÕÈÝ
an-i-ardu-	an-y-ardu-	³ Ý-Û-³ ñ¹-	- " -	³ ÝÇñ³ í, Û»Ò³ í áñ

1	2	3	4	5
armu-	armo-	³ nŪ, -áŪ	*or-mo	½³ nŪ, ó»Ō, é»ñáóŸ ¹⁶
alzena/i	arjena/i	³ nŌ³ Ÿ, Ç-³		³ nŌ³ Ÿ, Á³ Ūé ⁷
alg-ani	arg-ani	³ ñ. -»fŪ	*ark	é³ ñŪ³ Ÿ, á³ i Ÿ»ß
ale/u	ayle/o	³ Ūé, -á, ³ Ūé-»ŋ	*alio	³ Ūé, áóñÇß, Çéi ⁸
al-e	al-e	³ Ō³ Ō³ -i »é, μñμé. ³ Ō³ Ō»é	<*al-ale	³ é»é, É áé»é, Ñ³ Ūi ³ ñ³ ñ»é ⁹
abeli-	aweli-	³ ŋ»éÇ	*obhel	Ñ³ ŋ»é»é ¹⁰
ab-	aw-	Ñ-³ ŋ-³ Ÿ/³ i	*au ₇	i³ Ū»Ÿ³ é, Ñ³ »»Ÿ³ é .. ³ ŪéŸ
an-	an-	³ Ÿ-	*ñ	³ Ÿ-, áá
ai-	ay-	Ñ-³ Ū»é, Ÿ-³ Ū»é (μñμé. ³ Ū-»é)		Ñ³ Ū³ Ōú . ó»é, áóß³ 1ñáó- ÁŪáóŸ 1³ ñŌŸ»é, Ñ»i ' »é(±)
n-a-	n-ay-	Ÿ-³ Ū-»é		éá³ é»é, Ñ³ Ū»é
aš-	as-	(Ñ)-³ é-³ Ÿ-»é	*ə(n)k'	Ñ³ éŸ»é, Ñ³ éóŸ»é .. ³ ŪéŸ
h-aš-	h-as-	Ñ-³ é-³ Ÿ-»é	- " -	éé»é, ÇŪ³ Ÿ³ é, i »Ō»i³ Ÿ³ é
z-aš-	z-as-	½-(Ñ)³ é-³ Ÿ-»é	- " -	Ñ³ éŸ»é, Ñ³ éóŸ»é .. ³ ŪéŸ
aŧ-	aŧ/t-	(Ñ)-³ i -³ Ÿ»é	É»Á. (±)	áói »é, Ñ³ i »é, éá³ é»é .. ³ ŪéŸ
h-aŧ-	h-aŧ-	Ñ-³ i -³ Ÿ»é	- " -	Ñ³ i »é, i i ñ»é, éá³ é»é
z-aŧ-	z-aŧ-	½-³ i -»é	- " -	³ é³ ŸŌŸ³ ŌŸ»é, ½³ i »é
aŧ-qa-na-	aŧ-qa-na-	(Ñ)-³ i - i³ óŸ»é/áóó»é	- " -	ÁŸi³ , Ÿi Çñ»é
ap-	ap-	³ -Ÿ, -ÇŸ		³ ÷, »½ñ, i ái »½ñ
auçiŧ-	aweitŧ-	³ ŋi	*auoid	³ ŋi Çé, μ³ ñÇ éáóñ
barzu/i-dib-	barju/i-diw-	μ³ ñŌáó/Ç-¹Çó-	*bhŕg h- dhēs-	ÇŸá-án BÇŸáóÁŪ³ Ÿ ³ Ÿi³ ŸáóŪ
burg-an-	burg-an-	μáóñ. Ÿ, -³ Ÿ		μáóñ. , ³ ßi ³ ñ³ i ¹¹
baba-ni	baba-ni	μ³ μ³ Ū		μéáóñ, é³ ñ ¹²
ba	ba	μ³ -Ÿ, μ³ -Ū	*bhā	É áéú, ññ³ Ū³ Ÿ, Çñ ¹³
der-	der-	¹Çñ	*dhē-r	¹Ÿ»é ¹⁴
dan-	dən-	¹Ÿ-»é	*dhē-ne	¹Ÿ»é
dar-ani	dar-ani	¹³ éŸ³ é, ¹³ ñŌŸ	*dhŕ-g h-no	¹³ ñŌŪ³ é, i ñi ÇŸ
daršu-ani	darsu-ani	¹³ ñé, ¹³ é, -áó		Ū³ ñ¹ i³ Ÿó É áóŪμ, ñ»i ..³ i
delz-uše	derj-use	Ñ³ Ÿ-¹ ñŌ, -Ç/á	Çñ³ Ÿ. (±)	á³ i ñ³ éi áóÁŪáóŸ, ³ ñ¹, éá³ é
e-, ei	e-, ei	»-Ū, i	*es	»Ū, éÇŸ»é, · áŪ, i
eue, ewe	ewe	»ŋ	*epi	.. ¹⁵
huri	ewri	³ ŋñÇ-áñ¹		i »ñ ¹⁶

1	2	3	4	5
er-	el-	» \bar{O} - $\bar{3}$ \bar{Y} » \bar{E}	*el ₆	ÉÇY»É, ·i Yí »É
er-	el-	» \bar{O} -, $\bar{3}$ \bar{O} -	*el ₅	$\bar{3}$ \bar{O} »i , » \bar{O} »éY
erp-	elp-	$\bar{3}$ \bar{O} ÷á \bar{O} $\bar{3}$ \bar{Y} » \bar{E}	*alph	μéY»É, \bar{A} $\bar{3}$ \bar{Y} $\bar{3}$ \bar{n} ' \bar{A} \bar{O} . »É
erşi-	erşi-	$\frac{1}{2}$ -» \bar{n} Í	*serg' ?	$\bar{3}$ é $\bar{3}$ \bar{Y} \bar{O} \bar{Y} $\bar{3}$ \bar{O} Y»É, $\bar{3}$ \bar{Y} Ç $\bar{3}$ \bar{i} »É
ebani	ewani	- $\bar{3}$ \bar{O} $\bar{3}$ \bar{Y} ,-» \bar{O} $\bar{3}$ \bar{Y} ¹⁷		» \bar{n} Í \bar{n} $\bar{3}$ \bar{U} $\bar{3}$ è, » \bar{n} Í Ç \bar{n}
egu-	ejo-	$\bar{3}$ Ç, -á \bar{U}	*sædhio-	$\bar{3}$ Ç
ieše	iese	»è	*eg'	»è ¹⁸
i	i	Ç	*en	Ç ŠY $\bar{3}$ È'Ç \bar{n} !
tarma-n-	tarma-n-	\bar{A} $\bar{3}$ \bar{n} \bar{U} $\bar{3}$		\bar{A} $\bar{3}$ \bar{n} \bar{U} $\bar{3}$, \bar{i} » \bar{n} Y $\bar{3}$ \bar{i} á \bar{O} Y(±) ¹⁹
ti-u	ti-w	\bar{A} Ç \bar{O} , \bar{A} á \bar{O} » \bar{E}	*tēu, *tou	È á \bar{a} è»É, $\bar{3}$ è»É ²⁰
teq-	teq-	\bar{A} » \bar{u} -» \bar{E}	*tek	Í é»É, Í »Í »É, Í á È \bar{n} í »É
tu-	tu-	\bar{A} á \bar{O} -» \bar{E}		ááYá $\bar{3}$ \bar{O} Y»É, \bar{N} $\bar{3}$ \bar{n} » \bar{E}
tur-	toł-	\bar{A} á \bar{O} , \bar{A} á \bar{O} -» \bar{E}	*tol-	\bar{A} á \bar{O} Y»É, \bar{O} . »É, '»Y Y»i »É, \bar{A} ááÉ $\bar{3}$ \bar{O} Y»É
laqu-	laqu-	É $\bar{3}$ \bar{u} á \bar{O} - \bar{O} $\bar{3}$ -Y» \bar{E}		\bar{A} $\bar{3}$ \bar{u} \bar{O} Y» \bar{E}
harari	xalafi	È $\bar{3}$ \bar{O} $\bar{3}$ \bar{O}	*khal ?	È $\bar{3}$ \bar{O} $\bar{3}$ \bar{O} á \bar{O} \bar{A} á \bar{O} Y, $\bar{1}$ $\bar{3}$ $\bar{1}$ $\bar{3}$ \bar{n} ²¹
hahuli	haloli	È $\bar{3}$ \bar{O} á \bar{O}		È $\bar{3}$ \bar{O} á \bar{O} ²²
harhar(š)-	xarxar(s)-	È $\bar{3}$ \bar{n} È $\bar{3}$ \bar{n} -» \bar{E}		È $\bar{3}$ \bar{n} È \bar{n} »É, \bar{u} $\bar{3}$ \bar{Y} ¹ »É ²³
hur-išhi	xor-isxi	È á \bar{n}		ç \bar{n} \bar{n} á \bar{n} , ç \bar{n} $\bar{3}$ \bar{i} $\bar{3}$ $\frac{1}{2}$ $\bar{3}$ \bar{Y} · · $\bar{3}$ \bar{U} ÉY
šare	šare	Í $\bar{3}$ é, -á \bar{U}	*g'ı-so	Í $\bar{3}$ é, $\bar{3}$ \bar{U} . Ç ²⁴
šue	šue	Í áí, -á \bar{O}		Í áí, ÉÇ \times ²⁵
šerab-ae	šeraw-ae	Í $\bar{3}$ \bar{n} $\bar{3}$ \bar{O} , -á/á \bar{O}		÷ $\bar{3}$ ÷ $\bar{3}$ · , $\bar{3}$ \bar{Y} ç \bar{n} 'Ç
šep-	šep-	Í » ÷ , Í » ÷ - » \bar{E}		Í » ÷ - » \bar{E}
ka-	ka-	Í $\bar{3}$ -É	*(e)g ^u a-	Í $\bar{3}$ \bar{Y} . \bar{Y} »É, ÉÇY»É
kai	kay	Í $\bar{3}$ \bar{U}	- " -	$\bar{3}$ éç · , \bar{i} » \bar{O} á \bar{O} U
karmehi	karmexi	Í $\bar{3}$ \bar{U} $\bar{3}$ È, -Ç		á $\bar{3}$ \bar{i} $\bar{3}$ \bar{n} $\bar{3}$ · , AYÍ $\bar{3}$
kap-qa-	kap-qa-	Í $\bar{3}$ ÷ - » \bar{E}		÷ $\bar{3}$ Í »É, È ÷ »É, $\frac{1}{2}$ $\bar{3}$ \bar{n} Í »É, á \bar{n} á · $\bar{3}$ \bar{U} ÁÁ · \bar{O} »É · · $\bar{3}$ \bar{U} ÉY ²⁶
kapi	kapi	Í $\bar{3}$ áÇ- \times		Š \bar{u} $\bar{3}$ BÇ \bar{U} Ç $\bar{3}$ \bar{i} á \bar{n} ! ²⁷
keit-an-	keit-an-	Í çí - $\bar{3}$ \bar{Y} -» \bar{E}	*geid-	Í »Yí \bar{n} áY $\bar{3}$ \bar{O} Y»É
kur-uni	kol-uni	Í á \bar{O} Y, -á \bar{O} Y	*gol-	Í á \bar{O} , Í á \bar{O} U
kuldi-ni	kordi-ni	Í á \bar{n} !		È áá $\bar{3}$ \bar{Y} ²⁸
kulu-	koru-	Í á \bar{n} -» \bar{E} , Í á \bar{n} - á \bar{O} è- $\bar{3}$ \bar{Y} -» \bar{E}		÷ $\bar{3}$ ÈY»É, Í á \bar{n} »É, $\bar{3}$ \bar{Y} \bar{N} í $\bar{3}$ \bar{Y} $\bar{3}$ É
kur	kur	Í \bar{n} -á \bar{O} YÍ	*gu-r-	áí \bar{u} , Í \bar{n} á \bar{O} YÍ
kutul-ani	kotoł-ani	Í áÁá \bar{O} , -Ç		Í áÁá \bar{O} , \bar{i} $\bar{3}$ \times $\bar{3}$ \bar{n}
hubi	howi	\bar{N} áíÇ- \bar{i}	*oui	\bar{N} áí Çí , $\bar{1}$ $\bar{3}$ Bí ²⁹
huš-	hos-	\bar{N} áè-» \bar{E}		\bar{N} áé»É, \bar{A} $\bar{3}$ ÷ »É ³⁰

1	2	3	4	5
zani-	ĵayni-	Ó ³ ÚŸ-»É Ó ³ ÚŸ, -Ç	*g ^h uɣn-ĵi	Éáéu, Ó ³ ÚŸ
z-	z-, ĵ-	½-, Ó-	*g ^h ō	½-, Ó- šŸ ³ É ¹ Çñ ¹ 31
mana	mana	Ú ³ Ÿ	Çñ ³ Ÿ.	šú ³ BÇ ÚÇ ³ ááñ ¹ 32
man-	mən-	ÚŸ- ³ É	*men-ā	ÚŸ ³ É, ÉÇŸ»É 33
mak-	mək-	ÚÍ-áóŸ ¹		Ÿ»i »É, Bāñi »É
meše	mese	Ú ³ éŸ, -ÇŸ	*mə-k' ?	μ ³ ÁÇŸ, N ³ nÍ, Ú ³ è
mi	mi	ÚÇ	*mē	ÚÇ, áá 34
nah-	nax-	Ÿ ³ Ē-	Çñ ³ Ÿ.	³ é ³ Ç ³ Ÿ ³ É, ³ é ³ Ç ³ ŸóŸ»É, . ÉÉ ³ í áñ»É
n-ebsi-	n-ewši-	(Ÿ)- ³ əβ-»É		ÚáñÁ»É, Núb»É
suŷog-	šuŷog-	Bí á- ³ Ÿ»É		μ ³ Á ³ Ÿ»É, ú ³ Í»É, ááí»É, ³ ŸÇ ³ í »É 35
ulte	orte	ánĀ, -áú	*or-tho	É ³ ÓáÓÇ anĀ
ulgu-	oljo-	áÓÇ, -áú	*sol(u)-jo ?	áÓÇ, ³ éáÓÇ 36
ui	oi	áá	*o-k ^u ?	áá 37
ušt-	ost-	áéi ¹ - ³ Ÿ»É áéi ¹ -»É	ozdo-s	ó ³ i ¹ Ÿ»É, ÁéŸ»É, 1áəñə . ³ É, Í ³ Í ³ Éí »É
ul-	or-	án, -áú	*k ^u -ro	án, anĀ 38
ur-išhi	ur-isxi	áəé-Ÿ		Çñ, ½»Ÿú
ur-urda-	ur-ord/urda-	*áəé-án ¹ , Ç- ³		¹ 3 ημÇŸ, ½ÇŸ ³ . anÍ
ulŷu	ulŷu	áŌi ¹ , -áó	³ éáóñ.	áŌi ¹ 39
ul-	ul-	áóŌ-	*ul-	áóŌ ¹ aní »É, . Ÿ ³ É 40
ul-ušt-	ul-ust-	áóŌ-áəéi ¹ -	*ul-u-st-	áóŌŌán ¹ »É, ³ é ³ ÇŸán ¹ »É
n-ul-	n-ul-	(Ÿ)-áóŌ-	*ni-ul-	³ é ³ ÇŸán ¹ »É, í ³ ñ»É, Í ³ é ³ í ³ ñ»É, Nái í »É
n-ul-ušt-	n-ul-ust-	(Ÿ)-áóŌ-áəéi ¹ -	*ni-ul-u-st-	³ é ³ ÇŸán ¹ »É, í ³ ñ»É, Í ³ é ³ í ³ ñ»É
up-ar(a)du-	up-ar(a)du-	(N̄)-áóə- ³ ñ ¹ -áó	*ub-	Nñ ³ Ú ³ Ú»É (±), Í ³ ñ- ³ 1ñ»É(±)
ŷ-up-ardu-	ŷ-up-ardu-	*i ¹ -(N̄)áóə- ³ ñ ¹ -áó	- " -	ÁáóŌÉ ³ i ¹ ñ»É(±), ³ ½ ³ i ¹ ÁáÓŸ»É(±)
uz-gini	už-gini	áóĀ-	Çñ ³ Ÿ.	áóĀ, ½ánáóĀúáóŸ ⁴¹
paŷ-	paŷ-	á ³ i ¹	³ Í ³ Í ³ 1. /BáóŪ.	Bñç ³ á ³ i ¹ , Bñç ³ á ³ ñÇéá
paŷ-are	paŷ-aŷe	á ³ i ¹ + ³ Ō(±)	- " -	ú ³ Ō ³ ú, ³ Úñáó
paŷ-g-	paŷ-	á ³ i ¹ -»É	- " -	Bñç ³ á ³ i ¹ »É
pare	pare	³ é	*pors	³ é, ÚÇŸá ¹ šŸ ³ É ¹ Çñ ¹ 42
par-	par-	N̄»é- ³ Ÿ- ³ É	*per	N̄»é ³ óŸ»É, úβ»É, i ¹ ³ Ÿ»É 43
pah-ini	pax-ini/-ani	á ³ Éñ ¹ , -Ç		á ³ Éñ, i ¹ ³ í ³ ñ 44

1	2	3	4	5
peṭ-	peṭ-	Ñ-»i , »i	*ped	Ñ»i , Bñç»É, 1 3 éÝ 3 É 3 3 0ÉÝ
pile	pile	â»Ö-»É	*bel-	çñ 3 Ýou 45
gar-ni	jar-ni	ç 3 éÝ		ù 3 ñ 3 0ñ, ù 3 ñ 3 ÝÓ 3 í
gun-	jun-	çáóÝ-ç	*g ^h hon	Ù 3 ñi , Ù 3 ñi 3 3 3 Ý
šani	sani	é 3 Ý, -Ç		3 3 3 Ý, 3 3 3 Áé 3 46
šat-	sayt-	é 3 0Ā- 3 ù-»É		. ó»É, ÁÝÝ»É, é 3 N»É
šer-	ser-	é»é, -Ç	*k´er	í aÑÙ, é»ñáóÝ 1
šer-	ser-	é»éÝ	*k´er-no	3 é 3 ÝÓÇÝ, ½áóí , 3 ÝÉ 3 éÝ
šul-ušt-	soš-ust-	éáÖ-áóēi -		éáÖ 3 É 47
šuri	suri	éáóñ, -á0	*k´o-ro	éáóñ, Ááóñ 48
šuri/a	sori/a	éáñ- 3 0ú		É 3 0Ý, ÁÝ 1 3 ñÓ 3 í (»ñí Çñ)
šur-išhi-	sor-isxi-	éáñ- 3 -í 3 É		3 É áé, Óç 3 Ýáó
ṭel-	ṭel-	í »Ö, ½-»i »Ö	*sede-lo	½»í »Ö»É, í »Ö 3 í áñ»É 3 3 0ÉÝ
ṭi-ae	ṭi-ae	í Ç, í ç	*dei, *di,	Ù»í 49
ṭir	ṭir	í Çñ		Ñá0Ā, B 3 í , ÉÇēi , 0»í
u-ṭuli	u-ṭoli	í áÉÇ		É 3 ÓáÓÇ í 3 ½ 50
tur-	tur-	í ñ-áñ-»É		í ñáñ»É, ×½0»É
ṭu, ṭa	ṭu, ṭa	í áó, í 3 -É, »i	*dō, *dā,*d	í 3 É, 3 Ý»É, 3 3 3 ñ»É
za-ṭu-	zā-ṭu-	½-í áó-	- “ -	3 Ý»É, 3 3 3 ñ»É
ṭuṭ-	ṭuṭ-	í áóí -Ý	*dud	3 3 0ñ, ×½ñ 51
zel-bi	cel-wi	ó»Ö, -Ç	*skel ₁	ó»Ö, é»ñáóÝ 52
zel-	cel-	ó»É-»É	*skel-	×»Öú»É, á 3 3 é»É 53
ware	wale	. 3 Ö-»É, . 3 Ö	*uyl	3 3 3 0ñ, Á 3 3 ééÁáó
wal-	wal-, wəl-	. 3 É-, . É-, . ÇÉ-	*uəl, *uəl,	Ñ 3 ÓĀ»É, Ñ 3 ÓĀ 3 Ñ 3 ñ»É, . Éáñ»É, í 3 3 3 É»É
pulu-	poro-	+ áñ, -á0 + áñ-»É	*phoro	í ÇÜ 3 + áñ 3 ñÓ 3 Ý 3 . ñáó- Ā0áóÝ
paršani	payłšani	+ 3 0Í 3 ÖÝ, - 3 Ý < * 3 3 00Í 3 Ý	*phəlg´-niā	+ 3 0Í 3 Ö
pit-	pit-	+ Ā-(áóñ), + Āñ»É		Ç 3 ñ 1 »É, + Bñ»É 54
qar-	qał-	ù 3 Ö-»É	*kəl	ááÝá 3 óÝ»É, Ñ 3 ÓĀ»É, ááí»É
qar-bi	qar-wi	ù 3 ñ, -Ç	*kar	ù 3 ñ, Ā 3 0é
š	s	é	*k´o, *k´e	3 é 3 ÇÇÝ 1 »0uÇ óáóó 3 3 3 Ý 1 »ñ 3 ÝáóÝ
eši	esi	μñμé. çé	- “ -	

1	2	3	4	5
(i) ša-ni aiš- ⁵⁵ ešt-ini/- aštani n	(i) sa-n ais- est-in/- aštan n	(Ç) ë ³ -Ý 3 ʋë 3 ëi - 3 ëi Ý Ý	- “ - *ai- k’o - “ - - “ - *no	»ññáñ ¹ 1»ÙuÇ óááó ³ ǀ ³ Ý 1»ñ ³ ÝááÝ
ini (i) na-ni ain- i-nu- d	ini (i) na-n ain- i-nu- d	-Ý (Ñá ¹) (Ç) Ý ³ -Ý 3 ʋÝ Ýá- ǀ	- “ - - “ - *ai-no - “ - *to,*tu	»ñǀñáñ ¹ 1»ÙuÇ óááó ³ ǀ ³ Ý 1»ñ ³ ÝááÝ
edi (i) da-ni (±) andani	edi (i) da-n andani	3 ʋ ¹ Ç/ 3 ʋri Ç (Ç) ǀ ³ -Ý 3 Ý ¹ Ý	- “ - - “ - - “ -	

ǀ³ ëǀ³ ǀ³ Ýúáǀ Ñ³ ʋ-ááñ³ ñǀ³ 3 ǀ³ Ý ½áá- áñ¹ ááúÝ»ñÇ ß³ ñùÇÝ ǀ³ -
ñ»ǀÇ ǀ³ ǀ³ ë»ǀ³ Ý³ .. μ³ ½Ú³ ÁÇǀ 3 ʋë μ³ é³ ñÚ³ ǀ³ Ý»ñ: ‘ »ñ»Ýú 1ñ³ ÝóÇó
ÙÇ ǀ³ ÝÇéÁ.

2 éááñ ³ - ǀ ³ Ý	ááñ ³ ñǀ ³ - ǀ ³ Ý	Ð ³ ʋ»ñ»Ý	Ñ. - ».	Ùß ³ Ý ³ ǀ ³ ááúááÝÁ
amani	amani	3 ʋ ³ Ý		3 ʋ ³ Ý ⁵⁶
ař-e	ař-e	3 ǀ ³ 3, 3 ǀ ³ á	< *atta ?	Ñ ³ ʋñ ⁵⁷
iu	yo	ʋ-á, áá-ñ, á-ñ	*k ^u - (ro)	»ñμ, ÇÝáá»è, áñ, »Á
ir-	ir-	»ñ-»ñ- ³ ǀ	*tres ?	ß ³ ñÁ»ǀ, ǀ ³ ǀ ³ Ý»ǀ
hi-ni	hi-ni	½-Ç, Ç-Ýá	*k ^u -	ÇÝá, ÇÝááó Ñ ³ ʋ ³ ñ, .. 3 ʋëÝ (±)
hu-	xu-	Éáá-»ǀ (±)		Ç ³ ñ ¹ »ǀ(±), ááÝá ³ óÝ»ǀ(±)
hare	xale	É ³ ʋ	*khal	× ³ Ý ³ á ³ ñÑ, 3 ñß ³ ǀ (±)
karkar-ani	karkar-ani	ǀ ³ ñǀ ³ é		½ñ ³ ñ
kus-	koř-	ǀ ³ ááÝ»ǀ, ǀ ³ ʋáÝ»ǀ		ÓáÝ»ǀ, ÁÝǀ ³ ʋ»ǀ
mari	mari	ʋ ³ ñ	Ñ ³ ʋ ³ ë. (±)	3 ½Ýǀ ³ ǀ ³ ááúÇǀ, ÇßÉ ³ Ý
muři	muři	Ñ-ʋááǀ, -Ç	*mōd	×BU ³ ñÇǀ, Ñ ³ ǀ ³ ǀ ³ ñÇǀ (Ñáǀ Çǀ)
n-ir-bi	n-ir-wi	(Ý)-Çñ, Ç- ³	*ni-k ^u -i-ro	Çñ, ǀ ³ ñ, ááÝ»óǀ ³ ǀ ³ ʋ
sešt-ini	šešt-ini	ß»ßǀ, -Ç		ß»ßǀ ³ ǀ ³ Ç, éñÁÝÁ ³ ó
pe	pe	Ñ»-Ý/ó		ǀ ³ ǀ ³ , ǀ ³ Çó
šuli	suǀi	éááó		éááó, é ³ ǀ ³ ǀ
su-hi	šu-xi	ßáá-ʋ	*k ^u ó-kó	Ýáñ, ÷ ³ é ³ Ñ»ó, ʋú»ó ⁵⁸
ulh-	ulh-	ááóÉ-		Ñ»ó»ó»ǀ ⁵⁹

2Ùèù³ Ýáí ì³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoĀúáoÝÝ»ñáoÙ í³ Òí³ Í Ñ³ Ò»ñ»Ý
 μ³ é³ ñÙ³ í Ý»ñÇ ó³ ÝÍÁ áÇ í»ñÇ³ ÝáoÙ: ¹³ ½Ù³ ĀÇí μ³ é³ ñÙ³ í Ý»ñ
 á³ Ñá³ Ýí»É »Ý ½³ Ý³ ½³ Ý Ñ³ í áóí³ ÝáoÝÝ»ñáoÙ: Āí³ ñí»Ýù ñ³ Ý-
 óÇó ÛÇ ù³ ÝÇĕÁ. aršibi (aršivi) - Ñ³ Ò. ³ ñí Çó * < řg'ipi-io ŠÓÇáo³ ÝáoÝí,
 uški-ani (oski-ani) -Ñ³ Ò. áéíÇ ŠμÝ³ í³ í³ ÒñÇ³ Ýí³ ÝáoÙí, šinu-ardi
 (šino-ardi) ŠÇÝá-áñ³ ëí í³ í³ | - Ñ³ Ò. ÍÇÝ, -Ç * < g'enos, mel-ardi (mel-
 ardi) ŠĕáóĕÝÇ³ ëí ó³ ÍÁí - Ñ³ Ò. Û»Ó³ ñíÇ. Ñ³ Ò»ñ»Ý Û»Ó³ ñíÇ Ýß³ Ý³ -
 ÍáoÙ ĸ ÉáoĕÇÝ, țuar-araša-hubi (țowar-araša-howi) Š¹³ ßí³ í³ ÒñÇ³ Ý-
 í³ ÝáoÙí -Ñ³ Ò. í áó³ ñ+ ³ ñ³ Í³ * < dīp̄rā + træg'í áó³ ñ³ ñ³ Í³ í³ ÷,
 Πiu-ni (siw-ni) Š³ ñ³ Ç, ÉáoĕÇ³ ëí í³ í³ |⁶⁰ - Ñ³ Ò. éáÙ-ù < *éÇó-ù Šĕáóĕĕí,
 (h)alt (=halt)⁶¹ Šáoñ³ ñí³ í³ Ý. ĒĒ³ íáñ³ ëí í³ ÍÁí -Ñ³ Ò. Ñ³ ÓĀ/Ù³ ÓĀ
 (áÙ³ Ýù³ ÛÝ í³ ñíáoÙ »Ý (h)al-di, í »éÝ»Éáí di Û³ éÝÇÍÇ Û»Ç Ñ³ Ò ¹Ç
 Š³ ëí í³ í³ | μ³ éÁ: °Ā» Çnáù³ Ò¹á»ĕ ĸ, ³ á³ μ³ ó³ éí³ Í áĸ, áñ
 (h)al-Á á»í ù ĸ í³ á»É í³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoĀúáoÝÝ»ñáoÙ ³ éí³ al-
 ší »ñ; μ³ éÇ Ñí» Ñ³ ĕí³ Ý³ Éáí (h)al-di-ÇÝ ší »ñ-³ ëí í³ í³ | ÇÙ³ ĕ-
 í áí) ³ ÒĒÝ: Ā»ñ³ ĕ Ñ³ Ò. éáoñμ, -áÙ < * éáoñá < Ñ. -». *k'ubhro
 Šéáoñμ; μ³ éÝ ĸ í³ Òí³ Í³ ³ éáoñ. ³ ñÓ³ Ý³. ñáoĀúáoÝÝ»ñáoÙ ÑÇß³ -
 í³ í³ Íáó šubria »ñíñ³ Û³ ĕÇ³ Ýí³ Ý Û»Ç (Ñ³ Û³ á³ í³ ³ ĕĒ³ ÝáoÙ ĸ
 ĕ³ éáoÝÇÝ):

2Ùĕ ó³ ÝÍÁ í³ ñ»ÉÇ ĸ μ³ í³ í³ Ý »ñí³ ñ ß³ ñáoÝ³ í»É: Đ³ í³ í³ á»ĕ
 ß³ í³ »Ý Ñ³ Òí³ í³ Ý³ ñÙ³ í Ý»ñÁ áóñ³ ñí³ í³ Ý ¹Çó³ ñ³ ÝáoÙ, ³ Ò¹
 Û³ ĕÇÝ í »ĕ æ³ Ñáoí Ò³ Ý, ŠĐ³ Òí³ í³ Ý ß»ñí Á áóñ³ ñí³ í³ Ý ¹Çó³ -
 ñ³ ÝáoÙí, ä ĨĐ, 1986 Ā., 1, ĸÇ 43-58:

¹³ ½Ù³ ĀÇí »Ý Ý³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoĀúáoÝÝ»ñáoÙ Ñ³ Ý¹Ç ááÓ
 ³ ÒÝ μ³ é»ñÁ, áñáÝó ÇÙ³ ëí³ ÛÇÝ³ ñÁ»ùÝ»ñÁ ³ ÝÑ³ Òí »Ý, μ³ óó á-
 ñáÝù áóÝ»Ý Çñ»Ýó ÑÝ³ ñ³ í áñ ½áo. áñ¹áoÙÝ»ñÁ Ñ³ Ò»ñ»ÝáoÙ: ÁÝ¹ áñáoÙ
 í»ñÇÇÝÝ»ñĕ áá ÛÇ³ ÒÝ³ ñí³ ³ ùÝ³ á»ĕ »Ý Ñ³ Û³ á³ í³ ³ ĕĒ³ ÝáoÙ í»-
 ñáÑÇßÙ³ É μ³ é»ñÇÝ, ³ ÒĒ» Çñ»Ýó ÇÙ³ ëí³ ÛÇÝ³ ñÁ»ùÝ»ñáí ÛÇ³ Ý. ³ -
 Û³ ÒÝ Ñ³ Û³ ÑáoÝá »Ý Ñ³ Û³ á³ í³ ³ ĕĒ³ Ý ñí³. Ý»ñÇ ÁÝ¹ Ñ³ Ýáoñ
 ÇÙ³ ëí ÇÝ: ³ ñ³ Ýù μáĕáñÁ, Û»Í »ñíáo μ³ ó³ éáoĀÙ³ Òμ, μ³ ó »Ý
 ĀáoÝí³ Í³ ³ »Ý ùÝÝ³ ñí³ áóÙ⁶²:

ei añ· Ýñı́ 3 03 óı áoU »Ý Ñ3 0-áon3 ñı́ 3 ı́ 3 Ý ½a0. añ1áoUÝ»ñç µ3 - é3 ó3 Ýı́ áoU µ»ñı́ 3 ı́ ánaß µ3 é3 ñU3 ı́ Ý»ñç 3 é3 ı́ »É U3 Ýñ3 U3 eÝ µ3 - ó3 ı́ ñáoÄUáoÝÝ»ñÁ: 3 ı́ »ñ3 µ»ñáoU ç ÑÇUÝ3 ı́ 3 YáoU 3 0Y µ3 é»ñçÝ, ánaYó Ñ3 0»ñ»Ý ½a0. añ1áoUÝ»ñÁ 3 é3 ççÝ 3 Ý. 3 U »Ý Ý»ñı́ 3 03 óı áoU ı́ 3 U ÇU3 ei Ý»ñÁ Yañáı́ Ç »Ý Uı́ Ý3 µ3 Ýı́ áoU: É 3 eÝ3 B÷áÄÇó Èáoè3 - ÷»Éáo Yá3 ı́ 3 ı́ áı́ 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÄUáoÝÝ»ñÇó ı́ 3 ı́ ñı́ 3 ı́ 3 é3 YÓÇÝ 1ñı́ 3. Ý»ñç U»çµ»ñáoUÝ»ñÁ ı́ ñı́ 3 ı́ »Ý 3 ı́ 3 Ý13 ı́ 3 Ý 3 ñı́ 3 é3 Yáo- ÄU3 Uµ, Çeı́ 1ñ3 Yó Ä3 ñ. U3 YáoÄUáoÝÝ»ñÁ. Aeı́ eı́ ½µÝ3 ÖµUáoñç, Ä» B3 ı́ 1»áú»ñáoU 3 ı́ ÝÑ3 0ı́ añ»Ý añnaß3 ı́ Ç éñ3 óU3 Ý ı́ Bi ı́ U3 Ý ı́ 3 ñçU áoÝ»Ý63:

aylo/e- [alu-še, alu-ke, ale, ale-ke... ale-ke, ale-be ı́ 3 0ÉÝ] - Ñ3 0. 3 0É, - áU < *alio šaonçBı́. Aeı́ U. Ð3 ñáoÄUáoÝU3 YÇ ı́ »ÉÇBÇYÇ »ñı́ É»½ı́ U3 3 ñ- Ó3 Ý3. ñáoÄUáoÝáoU alu-¶e-Á Ñ3 U3 á3 ı́ 3 eÉ3 YáoU ç 3 éáoñ. ¶a-ÇÝ ŞÇÝä, añÁ ı́ 3 0ÉÝı́ ÇU3 ei áı́ [ı́ »e KYKH, çç 434]. Aeı́ Ø»ÉÇUçBı́ ÇÉáo ¶a-ÇÝ ı́ 3 U ¶ummu-ÇÝ Ş»Ä», 1»áúáoUı́ ÇU3 ei áı́ [YKH, çç 388] (3 - éáoñ3 ı́ 3 Ý ¶a-U3 eÝÇı́Á µ3 ½UÇU3 ei ç ı́ Çñ ÑÇUÝ3 ı́ 3 Ý YB3 Ý3 ı́ áoÄU3 Uµ áa UÇ ı́ 3 á ááoÝÇ áon3 ñı́. aylo/e-Ç Ñ»ı́. 3 0Y ÑçB»óYáoU ç 3 Ý. É»ñ»ÝÇ the ı́ of U3 eÝÇı́ Ý»ñÁ): áon3 ñı́. al-u/e-Á U3 eÝ3. »ı́ Ý»ñç ı́ áOÜÇó Ä3 ñ. U3 Ýı́ áoU ç Şáı́-án, añÁı́; ÁY1Ñ3 Yáoñ ÇU3 ei áı́64, é3 ı́ 3 0Y ı́ 3 ñµ»ñ 1ñı́ 3. Ý»ñáoU 1ñ3 Ý ı́ ñı́ áoU ç ı́ 3 ñµ»ñ ÇU3 ei Ý»ñ Ş3 Ñ3 ÇYáäÇeÇı́, Ş»ñµı́, Ş3 0Yı́, ŞáU3 Ýúı́, ŞUáoéÝ»ñÁ, áı́ ú»ñı́ ı́ 3 0ÉÝ: ı́ »e Ñ»ı́ ı́ U3 É unçÝ3 ı́ Ý»ñÁ.

1. ... ali meše ı́Argiştie ı́Diauhiniše aruni - Ş3 Ñ3 ÇYáäÇeÇ Ñ3 ñı́ ı́X- ÇÝ ı́X -»óÇÝ ı́ ı́»óı́ [KYKH 145, B19]:
2. šuiani ^{SADU} babanani ali bidia<di> waše ^{SAL} lu<tu> parubi - ŞÄBY3 - U3 ı́ 3 Ý É»éÝ»ñçó »ñµ ı́ »ñ3 ı́ 3 ñÓ3 3 0ñ, ı́ÇÝ úB»óÇı́ [KYKH, 2407]:
3. ^DHaldinie badusie DUB-te terubi ali ^{URU}Arşuniu-ıni DUB-te terubi ali inaa [^{NA}4pu]lusi inaa DUB-te terubi - ŞÐ3 ÓÄÇÝ Ñal3 ı́ 3 á. Çñ 1ñ»óç, 3 0Y ú3 03 úÇÝ 2ñı́ áoÝÇáoÝÇÇÝ. Çñ 1ñ»óç, 3 0Y Ññ3 B3 ÉÇ(±). ÇñÁ, Ññ3 B3 ÉÇ(±) 3 ñÓ3 Ý3. ñáoÄUáoÝÁ, 1ñ»óçı́

ñ»ó| -Ç ÷ áĚ³ ñ»Ý ŞÇĕĭ ĤÑ»i Á »Ĕ³ Í (µ³ é³ óÇ ÛÝ³ ó³ Í) · »ñÇÝ»ñÇÝ(±)
 í »ñ³ 1³ ñÓñ»ó|, Çĕĭ Ş... ³ ŪÝ ù³ Ő³ ùÇÝ ²ñí áóÝÇáóÝÇÝ, · Çñ 1ñ»óÇ,
 ³ ŪÝ Ññ³ ß³ ĚÇ(±) · ÇñÁ, Ññ³ ß³ ĚÇ(±) ³ ñÓ³ Ý³ · ñáóĀŪáóÝÁ 1ñ»óÇ| ³ ñ-
 i ³ Ñ³ Ūi áóĀŪáóÝáóŪ Ñ³ Ū. ³ ŪĚ µ³ éÁ ŞÑ³ á³, Çĕĭ| · · ŞĵĚ, · ě, Ū»ĭ ³ ŪĚ|
 Ýß³ Ý³ ĭ áóĀŪ³ Ūµ ß³ i ³ í »ĚÇ Ñ³ ěĭ³ Ý³ ĚÇ ĵ Ş... Çĕĭ Ū³ Ő³ ùÇÝ ²ñí áó-
 ÝÇáóÝÇ · Çñ 1ñ»óÇ, Ū»ĭ ³ ŪĚ Ññ³ ß³ ĚÇ(±) · Çñ, Ññ³ ß³ ĚÇ(±) ³ ñÓ³ Ý³ · -
 ñáóĀŪáóÝ 1ñ»óÇ|;

ay- [ai-, n-a-] - Ñ³ Ū. Ý-³ Ū-»Ě, Ñ-³ Ū-»Ě µñµĚ. ³ Ū-»Ě Şi »ĚÝ»Ě, áóß³ -
 1ñáóĀŪáóÝ 1³ ñÓÝ»Ě · · ³ ŪĚÝ|: ĭ ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³ · ñáóĀŪáóÝÝ»ñáóŪ í ĭ ³ Ū-
 í ³ Í ĵ ai- · · na- Ő³ »ñáí :

ay- Ş|: ĭ ĭ ³ Ūí ³ Í ĵ Ñ»i · · Ū³ Ě ³ ñi ³ Ñ³ Ūi áóĀŪáóÝáóŪ.

1. ... ini pile aguni qirani şirabae manu ui ainei eştini ai-uri - Ş... ³ ŪÝ
 çñ³ ÝóúÁ ³ Ýóĭ³ óñÇ, ÑáŐÁ ³ ÝŪ³ ñ1³ µÝ³ ĭ(±) ĵñ ŪÝáóŪ, áá áú
 ³ Ūěi »Ĕ áĵñ · ĭ Ýĭ »Ě(±)| [YKH 136₃]:

ěáí áñ³ µ³ ñ ĭ ³ ěĭ³ Í ³ Ýúáí Ā³ ñ · Ū³ Ýí áóŪ ĵ Ş · ĭ Ýĭ »Ě| ÇŪ³ ěi áí,
 ĭ ³ á»áí ³ ŪÝ aie µ³ ěÇ Ñ»i , áñÇÝ ĭ ñí áóŪ ĵ ŞÝěi ³ í ³ Ūñ(±)| ÇŪ³ ě-
 ĭ Á: ĭ »ñÇÇÝĚ í ĭ ³ Ūí ³ Í ĵ Ñ»i · · Ū³ Ě ³ ñi ³ Ñ³ Ūi áóĀŪáóÝáóŪ. ini É barzi-
 dididuni zaduni 1Menuai É barzidibiduni tini 1Menuanii aie - Ş³ ŪÝ É bar-
 zidibiduni ě³ ñŪ»óÇ, ŐÇÝáó³ ŪÇ É barzidibiduni ĵ ³ ÝáóÝÁ, ŐÇÝáó³ ŪÇ
 Ýěi ³ í ³ Ūñ|: ě³ ĭ ³ ŪÝ aie µ³ ěÇ ŞÝěi ³ í ³ Ūñ| ÇŪ³ ěi Á, ÇÝáá»Ě Ý³ ·
 µ³ ěÇě · áŪáóĀŪáóÝÁ ÇÝŪÝÇÝ µ³ í ³ ĭ ³ Ý í Ç»»ĚÇ ĵ, Ý³ Ū³ Ý³ í ³ Ýĭ , »Ā»
 barzidib-Ý ĭ ³ ááóŪ »ÝŪ Ñ³ Ū. µ³ ñÓáó/Ç-1Çŵ- µ³ ěÇ Ñ»i , Şµ³ ñÓñ
 ³ ěi í ³ Í Ý»ñ| ÇŪ³ ěi áí (³ Ū¹ Ū³ ěÇÝ ĭ »Ě ³ ě³ ÝÓÇÝ, Ñ³ Ū³ á³ ĭ ³ ě-
 Ě³ Ý ĭ »i áóŪ): ² ě³ Ç³ ñí í áŐ ³ Ū-»Ě µ³ éÁ ŞÝ³ Ū»Ě, Ñ»i · · »Ě, áóß³ 1ñáó-
 ĀŪáóÝ 1³ ñÓÝ»Ě| ÇŪ³ ěi áí ŪÇ³ Ý · ³ Ū³ ŪÝ Ñ³ Ū³ ÑáóÝá ĵ í »ñáñÇßŪ³ Ě
 1ñí ³ · ÇÝ:

n-ay- Şěá³ ě»Ě(±)|: ĭ ĭ ³ Ūí ³ Í ĵ Ñ»i · · Ū³ Ě ³ ñi ³ Ñ³ Ūi áóĀŪáóÝáóŪ.

2. III-še UD^{ME} na-ubi ^{1D}Haldi-ERUM ...- Ş»ñ»Ū Ūñ ěá³ ěáóŪ(±) ĵÇ
^DHaldi-ERUM-ÇÝ| [YKH 462₁₅],

áñi »Ő na-ubi-ÇÝ Ą. Ū³ ĭ áÝáí Á ĭ ³ ěĭ³ Í ³ Ýúáí Ā³ ñ · Ū³ ÝáóŪ ĵ
 Şěá³ ě»óÇ(±)|: Ĕ³ Ū»ñ»Ý Ý³ Ū»Ě µ³ éÁ áóÝÇ Ý³ · · ŞÑ»i · · »Ě, ěá³ ě»Ě|
 ÇŪ³ ěi Á⁶⁶:

an-yardu- [an-iardu-] ŞŪ»Ő³ í áñ, ³ ÝÇñ³ í ĭ | - Ñ³ Ū. ³ Ý-Ū-³ ñ¹-áó
 <*ñ-(en)-artu- Ş³ Ý³ ñ¹³ ñ, Ū»Ő³ í áñ|: Ā³ ñ · Ū³ ÝáóĀŪáóÝÁ Áěi Ą.

„Ú³ÍáYáíÇ: Ø»ÉÇÜÇBíÇÉÇÝ Í³ëí³Í³Yuaí Á³ñ·Ú³YáoÙ ¿ Š³Ý-
 Í³É(±): Í³½Úí³Í ¿ Ñ³Ù. ³Ý- ÁÈí³Í³Ý Ú³ëYÇÍÇÓ .. Ú³ñ¹, -áo
 Š³ñ¹³ñ, ×BÚ³ñÇí .. ³ÜÉY; μ³éÇó: ì Í³Úí³Í ¿ Ñ»í .. Ú³É³ñí³Ñ³Ù-
 ì áóÁúáoYÝ»ñáoÙ.

1. ¹X LUGÁL ^{KUR}X an-iardu-ni manu ui ainii LUGÁL ištini ušturi - ŠX
 ³ñú³Ý X »ñíñÇ, ³Ýí³É (±) ¿ñ, áá ÚÇ ³ñú³ ³Üëí »Ø á¿ñ
 ³ñß³ í »É; [YKH,155 E₄₂]:

2. ¹Rusani ^DŠebitui ^{LU}IR ^DŠebitu-kai an-iardu-ni ¹Rusani an-iardu NU-
 lini - Šeáoß³Ý è»ðÇÁáoÇ Í³é³Ý, è»ðÇÁáoÇ ³é³Ç Ú»Ø³ í áñ ¿ñ,
 èáoß³Ý ÁáÓ Ú»Ø³ í áñ æÉÇÝÇ (±); [DB 5 ct. 152 IV₉]:

æ³ÑáoÍÚ³YÁ an-iardu-Y Í³ááoÙ ¿ Ñ³Ù. ³Ý-Ú³ñ- ŠaÑ³ náÓ, ³ÝÇ³í |
 μ³éÇÝ⁶⁷, áñÁ ³ÝÑ³ñÚ³ñ ¿, »Á» ÁY¹áoYáoÙ »Yù „Ú³ÍáYáíÇ
 ³é³Ç³ñí³Í Š³ÝÇñ³í, Ú»Ø³ í áñ; ÇÚ³ëí Á:

ard- [ard-i/u] ŠÑñ³Ú³Ý, Í³ñ·, ÇBÉ³YáoÁúáoY; - Ñ³Ù. ³ñ¹Ç/áo-
 < *ar-ti/tu Š³ñ¹, Ó .. Í³ñ·, Í³YáY .. ³ÜÉY; : ÆÚ³ëí Á áñáBíáoÙ ¿ Áá-
 ÷áo½³ í ³ÚÇ »ñíÉ»½íÚ³ ³ñÓ³Ý³. náóÁúáoYÇó: ì Í³Úí³Í ¿ Ñ»í .. Ú³É
 í ÇáÇ ³ñí³Ñ³Úí áóÁúáoYÝ»ñáoÙ. 1) ter-ubi ardi-De [Áí³ñííáoÙ ¿ ½á-
 Ñ³μ»náóÁúáoYÝ»ñÇ ó³ÝíÁ], 2) h³Ý¹»ë ¿. ³ÉÇë ½³Ý³½³Ý μ³ñ»Ú³ë-
 YáoÁúáoYÝ»ñÇ ó³ÝíáoÙ, áñáYù ³ñú³Ý ÈY¹náóÙ ¿ È³É¹Ç (Ð³ÓÁ)
 ³ëí Íáoó⁶⁸: ì Í³Úí³Í ¿ Ý³ .. eia-ardi-še Ó .. áí, ³Ú¹Ú³éÇÝ í »è e- Ná¹-
 í³ÍÇ í ³Í: ÆYáã»è Ý³ .. -iarđu- Ñ³Ù. Ú³ñ¹ Ó .. áí an-iard-u(ni) μ³-
 éáoÙ, ³Ú¹Ú³éÇÝ í »è ³é³ÝÓÇÝ, Ñ³Ú³á³í ³èÈ³Ý í »íáoÙ: ²é³-
 Ç³ñííáoÙ ¿ ³é³ÇÇÝ í ÇáÇ ³ñí³Ñ³Úí áóÁúáoYÝ»ñáoÙ ardi-De-Á Ñ³ë-
 Í³Ý³É ½áÑ³μ»náóÁúáoY Í³ñ-Á, í³YáYÁ⁶⁹, Áëí áñÇ ³ÚY á»í ù ¿ Í³-
 í³ñíÇ Š¹ñ»ÓÇ Í³ñ· .. [Áí³ñííáoÙ ¿ Á» áñ³ëí ÍáoY »ñμ, ÇYáú³Ý ..
 ÇYá ½áÑ³μ»ñíÇ];: óñíñáñ¹ í ÇáÇ ³ñí³Ñ³Úí áóÁúáoYÝ»ñáoÙ áÓçáo-
 ÁÚ³Ý, »ñÇ³ÝíáoÁÚ³Ý ÍáoÚçÝ ÑÇB³í ³ÍíáoÙ ¿ Ý³ .. ardi-De-Á, áñÁ,
 Ýí³íÇ ³éY»éáí Ñ³Ù. ³ñ¹³ñú³íÇ μ³½ÚÇÚ³ëí áóÁúáoYÁ, Í³ñ»ÉÇ ¿
 Ñ³ëí³Ý³É í ³ñμ»ñ Ó .. áí, ³è»Yù Í³ñ·, í³Ú»ÉáoÁúáoY, ³ñ¹³ñáo-
 ÁúáoY .. ³ÜÉY:Ð³Ú³í »ù Ý³ .. μ³éÇë ÁÈí³Í³ÝÓÇ Ñ»í (í »è Ý³-
 Éáñ¹ í »í Á), áóñ ³ñú³Ý ½áÑ³μ»náóÁúáoY ¿ Í³í³ñáoÙ ³ëí Íá³é³Ç
 an-iard-u(ni) = ³Ý-Ú³ñ¹-áo(Y) Š³ÝÇñ³í, Ú»Ø³ í áñ, ³Ý³ñ¹³ñ; æÉÇÝ»-
 éáo Ñ³Ú³ñ:

6. suuidulubi aš-ubi pari ^{URU}X - šBāñi »óç, Ñ»i ³āÝ¹»óç ÛçÝā''
^{URU}X | [YKH 130₁₃, 155E₁₁]:

7. aš-adi ini hari[ni] ^{URU}Amuša-di - š... · Ý³ óç ³ ÛÝ ×³ Ý³ ā³ ñÑái
²Úáoß³ | [ДБ 1983, ст. 214]:

as- μ³ ÚÁ Ñ³ Ý¹çĀáoÙ ħ Ý³ '' ³ ÛÉ [YKH 448, 449] ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoĀÚáoÝÝ»-
ñáoÙ, í Ý³ èi ³ Í '' ¹Áí ³ ñ Á³ ñ· Û³ Ýí áÓ Ñ³ i í ³ Í Ý»ñáoÙ, áñáÝù ³ Ûè-
í »Ó μ»ñí ³ Í ā»Ý: ²é³ ç³ ñí í áÓ šÑ³ èÝ»É, Ñ³ èóÝ»É, í »Ó»í ³ Ý³ É ''
³ ÛÉÝ | Á³ ñ· Û³ ÝáoĀÙ³ Ûμ í »ñáÑçBÙ³ É ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áóĀÚáoÝÝ»ñÁ ā»i ù
ħ Í³ ñ¹³ É:

1. šÑ³ éón»ó (μ»ñ»ó) ³ Ûèi »Ó ^{LU}X Ñ³ éón»ó (μ»ñ»ó) ½áñù»ñ |:
2. š^{LU}ir-di-çÝ»ñ ³ Ûèi »Ó Ñ³ éón»óç, »ñí çñÁ »ñí ñçé ³ í »É³ óñç |:
3. š... ³ Ûèi »Ó Ñ³ éónç, ^{KUR}X-çÝ ^{LU}šia ³ Ûèi »Ó Ááo»óç |:
4. š»ñμ, áñ »ñí ñçÝ Ñ³ é³ Ý |:
5. š»ñμ, áñ ³ ÛñáoÝ»ñçÝ Ñ³ é³ Ý |:
6. šBāñi »óç, Ñ³ éónç ÛçÝā'' ^{URU}X |:
7. šÑ³ é³ ³ ÛÝ ×³ Ý³ ā³ ñÑái ²Úáoß³ |:

ase - éái áñ³ μ³ ñ Á³ ñ· Û³ Ýí áóÙ ħ š»ñμ | çÙ³ èi áí ⁷⁵: Đ³ Ý¹çĀáoÙ ħ
Ùç³ ÝÙ³ Ý šase ³ ÛèçÝā μ³ ÝÁ ³ ñí ç, ³ ÛÝçÝā μ³ ÝÁ Ááo Í³ i ³ ñí ç | ³ ñ-
i ³ Ñ³ Ûi áóĀÚáoÝÝ»ñáoÙ: Đ³ Û»ñ»ÝáoÙ Ñ³ è³ Ý»É μ³ ÚÁ áóÝç Ý³ '' Á³ Û³ -
Ý³ Í ç çÙ³ èi , '' ³ é³ ç³ ñí í áÓ (Ñ)³ è» ÁÝÁ»ñóÙ³ Ûμ ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áó-
ĀÚáoÝÁ ā»i ù ħ Ñ³ èi ³ Ý³ É Í · ³ ā³ ÑÁ, Í Ñ³ èÝç (· áñÁ, ā³ ÑÁ) ³ Ûè-
çÝāçÝ, Ááo Í³ i ³ ñí ç ³ ÛÝçÝā μ³ ÝÁ:

zas - ØÉçÙçBí çÉçÝ Á³ ñ· Û³ ÝáoÙ ħ šáoÁ»Ó³ óÝ»É(±), ³ Ûñ³ óÝ»É(±) |,
μÉ»óÝ»Éái ³ ÛÝ zase šÑ½áñ ³ Úáoñ | μ³ éçó, áñÁ Áá-áó½³ í ³ Ûç »ñí-
É»½í Û³ ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoĀÚáoÝáoÙ [YKH 264_{26,28}] Í³ èi ³ Í³ Ýúái Ñ³ Û³ -
ā³ i ³ èÉ³ Ý»óí áóÙ ħ ³ éáón³ Í³ Ý lutu -çÝ šÑ½áñ, ³ Úáoñ | ÝB³ Ý³ -
ÍáoĀÙ³ Ûμ: é³ Í³ ÛÝ šáoÁ»Ó³ óÝ»É(±), ³ Ûñ³ óÝ»É(±) | çÙ³ èi Á ³ ÛÝ³ Ý
ħ é ç Ñ³ Û³ ā³ i ³ èÉ³ ÝáoÙ ³ ÛÝ ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoĀÚáoÝÝ»ñç ÍáÝi »ùè-
i çÝ, áón í Í³ Ûí ³ Í ħ zas- μ³ ÚÁ: î »è Ñ»i '' Û³ É ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áóĀÚáoÝÝ»-
ñÁ.

1. ... suuid[u] zaš-ubi pari[] - šBāñi »óç z-aš-ubi ÛçÝā'' [] | [YKH 156C₃]:
2. ali pat[] šiabi zaš-u[bi] ^{KUR}X - š³ ÛÉ pat[i] | i ³ ñí ³ í z-aš-u[bi] X
»ñí çñÁ | [YKH 156C₆]:

3. iu DINGIR^{mes}-ue taramu ^{KUR}šurieli z-aš-uali - š»ñµ (Ñ³ ŌĀĀ)
 3 ēi í 3 ÍY»ñÇ(Y) taramu í Ç»½»ñŪĀ 3 Ūñ³ ōñ»Ō (+) [YKH
 128A4₄]:

2 Ū Ķēī ā³ i ×³ éáí í »ñāÑÇBŪ³ É 3 ñi 3 Ñ³ Ūi áŌĀŪáoYŶ»ñÇŌ »ñí áŌ-
 éáŌŪ zas- µ³ ŪĀ Ø»ÉÇŪÇBí ÇÉÇŶ āÇ Ā³ ñ· Ū³ YáoŪ: ĀYāā»ē 3 ñ¹ 3 ñ³ ōÇá-
 ñ»Y YBáoŪ Ķ Ū. Đ³ ñáoĀŪáoYŪ³ YĀ as- zas- µ³ Ū»ñÇ ÇŪ³ ēi áí Ūáí
 ÉÇŶ»ÉĀ Ñ³ i í³ ā»ē ā³ ñ½áñāB »ñ»áoŪ Ķ 3 ñ¹»Y ÑÇB³ i 3 í í 3 í suui-
 dulubi aŪ-ubi pari ^{URU}X suui-d[u] zaŪ-ubi pari[]... 3 ñi 3 Ñ³ Ūi áŌ-
 ĀŪáoYŶ»ñÇ Ñ³ Ū»Ū³ i áŌŪÇŌ⁷⁶: 2 é³ Ç³ ñí í áŌ ŠN³ ēY»É, Ñ³ éŌY»É
 3 ŪEŶ; Ā³ ñ· Ū³ YáoĀŪáoYĀ ŪÇ³ Ŷ· 3 Ū³ ŪY AY¹áoY»ÉÇ Ķ Y³ µ³ éÇ ŪŪáoē
 í í 3 ŪáoĀŪáoYŶ»ñÇ Ñ³ Ū³ ñ:

has- í 3 ñµ»ñ³ ĪĀ Ī »ÉÇBÇŶÇ »ñíÉ»½í Ū³ 3 ñŌ³ Ŷ³· ñáoĀŪáoYáoŪ
 [YKH 19yp₃₃] Ñ³ Ū³ ā³ i 3 ēÉ³ YáoŪ Ķ 3 éáŌñ³ í 3 Y isime -ÇŶ (i₂ šemū
 -ÇŌ), áñĀ YB³ Ŷ³ ĪáoŪ Ķ šFē»É!; Đ³ Ū»Ū³ i »ū Y³ ĒáŌē. haš šFē»É, i »-
 Ō»í 3 Ŷ³ É!; Đ³ Ū»ñ»Y Ñ³ ē³ Ŷ»É µ³ éĀ áŌŶÇ Ŷ³ ŠÇŪ³ Ŷ³ É, í »Ō»í 3 -
 Ŷ³ É, ÁŪéŶ»É (Ō³ ñ· µ³ ñµ³ éáoŪ Ŷ³ »áoŌ³ í Ç šFē»É!⁷⁷) ÇŪ³ ēi Ā:

at/t- [at/tu-, at-qa-na, h-at-, z-at-] - Ñ³ Ū. Ñ³ i -³ Ŷ»É ŠN³ i »É, í i ñ»É,
 éā³ é»É 3 ŪEŶ; ½³ i -»É š³ é³ ŶŌŶ³ ōŶ»É, ½³ i »É!; Đ³ Ū»ñ»YáoŪ Ū»Ī
 ½³ ñ· 3 óáoŪ 3 āñ³ Ī µ³ ½Ū³ ĀÇí ÇŪ³ ēi Y»ñái Ñ³ Ŷ¹»ē »Īáo
 3 ñŪ³ i Ķ: 2 éí 3 Ķ Y³ Ū³ i -³ Ŷ»É, Ŷ-Ñ³ i -»É, ÁŶ¹-Ñ³ i -»É Ō»ñái:

at/t- šēŶŶí 3 ōŶ»É, Ñ³ i »É (µ³ é³ ōÇ áŌi »É!; āñāB 3 ñŌ³ Ŷ³· ñáo-
 ĀŪáoYŶ»ñáoŪ ÷ áÉ³ ñÇŶíáoŪ Ķ KŪ šáoī »É! · 3 Ō³ ÷ 3 ñ³· ñái, áñÇŌ
 áñāBíáoŪ Ķ šáoī »É! ÇŪ³ ēi Ā: Ø³ ēŶ³· Çí 3 í 3 Ŷ· ñ³ í 3 YáoĀŪáoYáoŪ
 éái áñ³ µ³ ñ 3 ŪY Ñ³ Ū»Ū³ i íáoŪ Ķ Ñ³ Ū. áŌi »É µ³ ŪÇ Ñ³ i⁷⁸: í 3 ŶÇ
 3 ñŌ³ Ŷ³· ñáoĀŪáoYŶ»ñáoŪ í í 3 Ūí 3 í Ķ Ñ³ i Ū³ É 3 ñi 3 Ñ³ Ūi áŌĀŪáoYŶ-
 Ŷ»ñáoŪ.

1. (URU^m amaštubi/GIBIL-bi) ... ^{KUR}ebani at-ubi / KŪ-bi ...-
 šŪ³ Ō³ ŪŶ»ñĀ 3 Ūñ»ŌÇ, »ñí ÇñĀ Ī»ñ³ ...! [YKH 155 A₈, B₁₆, C₃₆,
 D₁₃, E₁₄ ...]:
2. aluše halulie gudi GŪB-di at-uli-e - šái , áñ halulie 1»āÇ 3 Ç 1»āÇ
 Ō³ É áŌi Ç! [YKH 96₃]:
3. iu tušuhani ^{KUR}X-di uštadi [eba]ani at-ubi amaštubi - š»ñµ tušuhani
 1»āÇ X-»ñí Çñ 3 ñB³ í »ŌÇ »ñí ÇñĀ Ī»ñ³, 3 Ūñ»ŌÇ! [YKH 28_{n. c. 3}]:
 atū – éái áñ³ µ³ ñ āÇ Ā³ ñ· Ū³ ŶíáoŪ. í 3 ŶÇ 3 ñŌ³ Ŷ³· ñáoĀŪáoYŶ»-
 ñáoŪ í í 3 Ūí 3 í Ķ Ñ³ i Ū³ É 3 ñi 3 Ñ³ Ūi áŌĀŪáoYŶ»ñáoŪ.

Ø»ÉÇuÇBí ÇÉÇÝ Í³ èí³ Í³ Ýuáí Á³ ñ· Û³ ÝáoÙ ç Sfé(±)¹⁷⁹, Á. Û³ ÍáÝÁ-
 íÁ` Şè³ ÑÛ³ Ý(±)!, áñÁ á³ Bí á³ ÝáoÙ ç Ý³ · Û. Ð³ ñáoÁúáoÝÛ³ ÝÁ⁸⁰, è.
 ÐÛ³ Û³ ÍÛ³ ÝÁ · Ð. Í³ ñ³. Úá½Û³ ÝÁ Á³ ñ. Û³ ÝáoÙ »Ý Ş¹³ Bí |⁸¹: ì Í³ Û-
 í³ Í ç Ñ»í · Û³ É³ ñí³ Ñ³ Ûí áóÁúáoÝÝ»ñáoÙ.

1. kuṭeadi pari ^{KUR}aššurnini ^{KUR}alg-ani - ŞÑ³ è³ ÛÇÝá·³ èáóñ³ Í³ Ý
 è³ ÑÛ³ ÝÁ! [KYKH 173 IV₃₆, 174 B2₈]:
2. GUD 2 UDU ^{KUR}alg-ani-naue DINGIR. . - ŞóáóÉ 2 ááÉ³ ñ è³ ÑÛ³ -
 Ý³ ÛÇÝ»ñíñÇ³ èí í³ ÍÝ»ñÇÝ... | [KYKH 38_{18,63}]:

è³ ÑÛ³ Ý µ³ éÁ Çñ³ Ý³ Í³ Ý Í³. áóÙ áóÝÇ · Áéí »ñ· áóÚÁÇÝ ÑÝáoÙ
 Şè³ ÑÛ³ Ý! ÇÛ³ èí Ç Ñ³ Û³ ñ ÍÇñ³ éí »É ç ñ· -³ Ý-Á:

ap- [ap-tini] ŞÍáÓÙ | - Ñ³ Û. ÷ Ý, -ÇÝ Ş³ ÷, »½ñ, Íáí »½ñ |:
 ì Í³ Ûí³ Í ç Ñ»í · Û³ É³ ñí³ Ñ³ Ûí áóÁúáoÝÝ»ñáoÙ.

1. [] i-šani ap-tini ^{KUR}X... []-ni ap-tini ^{URU}X pari ^{KUR}X - Ş³ Ûè ÍáÓÙÁ
 X-»ñíñÇ... [] ÍáÓÙÁ X-ù³ Ó³ ùÇ ÛÇÝá·³ X-»ñí ÇñÁ! [YKH 28_{B, c, g}]:
2. dani ap-tini []iei ^{NA4}qarbie ^{KUR}X aštani ap-tini [] - Ş³ Û¹ ÍáÓÙÁ... X-
 »ñíñÇ³ Ûè ÍáÓÙÁ! [YKH 28_{n. c. 6}]:
3. kuṭu[b]i pari ^{URU}X KUR šana ap-tini şunie - ŞÑ³ è³ ÛÇÝá·³ X-
 ù³ Ó³ ùÇ »ñí ÇñÁ, Ñ¹¹ ÍáÓÙÁ Íáí Ç! [YKH 134₅]:
4. X LUGÁL^m i-nani ap-tini şuiniani... X LUGÁL^m i-šani ap-tini şuiniani
 -ŞX ñ³ ù³ Ý»ñ³ ÛÝ ÍáÓÙÁ Íáí Ç... X ñ³ ù³ Ý»ñ³ Ûè ÍáÓÙÁ Íáí Ç!
 [YKH 266_{5,12}]:

´áéñ »ñ»ù³ Ó³ Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»ñÝ çÉ · í Ýí »É »Ý É»ñÇ (í³ Ý³ ·
 è·³ Ý³) ÷ ÇÝ, Ñ¹¹ á³ í ×³ éáí µ³ éÇè Ş³ ÷, Íáí »½ñ! ÇÛ³ èí Á³ -
 é³ í »É Ñ³ í³ Ý³ Í³ Ý ç Áí áóÙ, áÝ³ Û³ Í³ ÷ Ý ÝB³ Ý³ ÍáóÙ ç Ý³ · ÁÝ¹-
 Ñ³ Ýñ³ á»è ÇÝá-áñ ÛÇ í³ ÛñÇ »½ñ, Í³ Ûñ:

^{LU}**aweiti-ni** [aueiti-ni] - Ñ³ Û. ÷ çí - <* aueid Ş³ í çí Çè, É³ í éáóñ ·
 ÷ ÛÉÝ | : Û. Ð³ ñáoÁúáoÝÛ³ ÝÁ Û»í ÝáoÙ ç áñá»è Şí³ ×³ ñáoÙ Í³ é³ ÚáÓÇ
 ÇÝá-áñ Û³ èÝ³ · Çí áóÁúáoÝ, unÛ³ í³ Ý¹³ è! [H. B. Арютнян НУНК çÇ
 44]: °Á» ×ÇBí ç Ñ³ Û»ñÝ Ñ³ Û»Û³ í áóÁúáoÝÁ, Ñ³ á³ ^{LU}aweiti-ni-Á
 á»í ù ç Ñ³ èí³ Ý³ É · áóB³ Í áóÁúáoÝÝ»ñ³ Ýáó unÛ³ í³ Ý ÇÝá-áñ ÛÇ¹³ è
 Í³ Û Í³ é³ Úáó, ÷ í çí³ µ»ñ:

aw- [ab-] ŞÍ³ Û»Ý³ É(±), ó³ Ýí³ Ý³ É(±) | - Ñ³ Û. Ñ-³ ò - <* au, ŞÑ³ í³ -
 Ý»É, Ñ³ í³ í³ É, Ñ³ ×»Ý³ É, Ç³ Ý³ É · ÷ ÛÉÝ |⁸²: ì Í³ Ûí³ Í ç Ñ»í · Û³ É³ Í³ -
 Ó³ á³ ñ³ ÛÇÝ³ ñí³ Ñ³ Ûí áóÁúáoÝáoÙ.

1. hutidi ^DHaldiedi EN-di ^DIM-di ^DUTU-di (DINGIR-ašte ^{KUR}Bianašte) alusini alsušini ali aba-di - §³ ŌáĀ»óÇ (±) Đ³ ŌĀÇÝ ĩ ÇñáÇĀ..... ĩ ÇñáoÝ³ ĩ³ Ý³ Ú»Ī áóĀŪ³ Ūμ, áñ ó³ ÝĪ³ ÝáoŪ (±) ĩÇ [³Ý»Ē] :

ò³ í áú, Ń³ Ū»ñ»Ý ½áo. 3 Ń»éĀ Ā³ ñ½áoĀŪáoÝ áÇ Ū ĩ óÝáoŪ ĩ »ñáŃÇBU³ Ē³ ĩ ĩ³ Ń³ Ū ĩ áóĀŪáoÝáoŪ, ù³ ÝÇ áñ Ń³ Ū»ñ»Ý³ ĩ Ń³ Ū³ ĩ Á μ³ ½Ū³ ÝB³ Ý³ ĩ ĩ³ ĩ³ ñáo ĩ³ ĩ³ Ń³ Ū ĩ »Ē ŪÇ ù³ ÝÇ ÇŪ³ ě ĩ³ Ń³ x»Ý³ Ē, ó³ ÝĪ³ Ý³ Ē, Ç³ Ý³ Ē (³óÇóÝ), Ń³ ĩ³ Ý»Ē³ ŪĒÝ :

barju/i-diw- [barzu/i-dib-] §ÇÝá-áñ BÇÝáoĀŪ³ Ý³ ÝĪ³ ÝáoŪ³ - Ń³ Ū. μ³ ñÓáo/Ç-¹Çó * < bhr̥g h + dhēs ĩ³ ½Ū³ ĩ³ ĩ³ μ³ ñŌ- (μ³ ñŌñ, μ³ ñŌ»³ Ē) ĩ³ 1Çó (1Ç-ù, 1Çó-ó) 3 ě ĩ³ ĩ³ μ³ é»ñÇó⁸³. ĩ³ ĩ³ Ū ĩ³ ĩ³ Ń³ ĩ³ Ū³ Ē ĩ³ Ń³ Ū ĩ³ áóĀŪáoÝÝ»ñáoŪ.

1. ini É barzu/i-dib-iduni zaduni ¹Menuai É barzi-dib-iduni tini - §³ ŪÝ É barzu/idibiduni ě³ Ń³ Ū»óÇ ŌÇÝáo³ ŪÇ É barzu/idibiduni ĩ³ ÝáoÝĀ³ [YKH 89₄, 379₄, 90₃]:
2. É barzu-dibi-duni ini [] - §É barzu/idibiduni ³ ŪÝ... [YKH 88₄]:
3. ¹Menuaini barzi-dib-idu ašhulini - §ŌÇÝáo³ ŪÇ É barzidibidu ašhulini [YKH 89₁₂]:
4. barzi-dib-iduni tini - §barzidibiduni ĩ³ ÝáoÝĀ³ [YKH 299_{1,2}]:

dar-ani [dar-ani] §»ñĪñáñ¹ 3 Ý. 3 Ū, ĩñĪÇÝ³ - Ń³ Ū. ¹³ éÝ-3 Ē, ¹³ ñÓÝ < *dher-(g'h) §¹³ éÝ³ Ē, ¹³ ñÓ»³ Ē ĩ³ ŪĒ: ĩ³ ĩ³ Ū ĩ³ ĩ³ Ń³ ĩ³ Ū ĩ³ áóĀŪáoÝáoŪ.

1. inukani MU tar-ani uštadi ^{KUR}X-edi - §ÝáoŪÝ ĩ³ ñÇ ¹³ ñŌŪ³ Ē³ ĩ³ ñB³ ĩ³ »óÇ ¹»áÇ ^{KUR}X³ [YKH 155A₁₃]:

dən- [dan-] - Ń³ Ū. ¹Ý.»Ē < *dhē-ne §¹Ý»Ē: ěáí áñ³ μ³ ñ Ń³ Ū»Ū³ ĩ³ - ĩ³ áú ĩ³ Ēáoé. tan³ Ń³ Ū³ ĩ³ Ç Ń³ ĩ³, áñÇó ĩ³ ě ĩ³ ÝáoŪ ĩ³ §³ Ý»Ē, ĩ³ ĩ³ ĩ³ ñ»Ē, ě ĩ³ »ŌĪ »Ē: ÝB³ Ý³ ĩ³ áóĀŪáoÝáoŪ: ĩ³ ĩ³ Ū ĩ³ ĩ³ Ń³ ĩ³ Ū ĩ³ Ń³ Ū ĩ³ áóĀŪáoÝÝ»ñáoŪ.

1. ^DHaldina KÁ bidi suuiuli tan-uli-ni inaa [] edini šidulini - §Đ³ ŌĀÇ ¹éÝ»ñÇ ĩ³ áŪŪóÇ ĩ³ Bñ ĩ³ ĩ³, Ááo ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ inaa [] edini Ááo ĩ³ éáoóĪ Ç [YKH 98₃]:
2. aše tan-uli MAS. TUR ^Dhaldie nipsidul[i] - §»ñμ ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³, ŃáñĀ Đ³ ŌĀÇÝ Ááo ½áŃ³ μ»ñĪ Ç [YKH 448₁₀]:
3. aše GUD šiduli aini urpaši ^Dhaldina KÁ t[an]-ulini - §»ñμ, §áoéĪ-Á ĩ³ ě³ ñŪ ĩ³ Ç, ÇÝá-áñ Ū»ĪÁ urpaši Đ³ ŌĀÇ ¹éÝ»ñáoŪ Ááo ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ [YKH 96₅]:

4. aše niqali šiduli tan-ulini urpaši ^Dhaldina KÁ - Ş»ñµ niqali -Á
İ é³ ñüí Ç, *ĀāŌ İ³ İ³ ħī Ç* urp-aşı Đ³ ŌĀÇ¹ éY»ñáŌŪ [YKH 96₃] :

5. aše ^{GIS}uldi tan-uli ^Dhaldie 3 UDU TAG... - Ş»ñµ ³Ū Ç *İŃÇÜYİÇ*
(İ'ei »ŌÍ í Ç) Đ³ ŌĀÇY³ 3 óáŌÉ ĀáŌ ½áŃ³ µ»ñí Ç! [YKH 27₃₀]:

2 é³ Ç³ ñí í áŌ ŞİY»É! ÇÜ³ ēi Á ŪÇ³ Y. 3 Ū³ ŪY Ń³ Ū³ ŃáŌYá ħ İ »ñá-
ŃÇBŪ³ É 1 ñí³. Y»ñÇY: ĀYá í »ñ³ µ»ñáŌŪ ħ ÉáŌéÇ»ñ»YÇŌ »Í áŌ Ş³ Y»É,
ēi »ŌÍ »É! İ³ ñµ»ñ³ İ ÇY, 3 ħ³ İ³ ēi³ Í ħ 3 é³ Ç³ óYáŌŪ ^{GIS}uldi tan-uli
Ş³ Ū Ç (É³ ŌáŌÇ áñĀ) İŃÇÜYİÇ (İ'ei »ŌÍ í Ç)! 3 ñi³ 3 Ń³ Ūi áŌĀŪáŌYÁ,
ŭ³ YÇ áñ³ é³ YŌ µ³ ó³ éáŌĀŪ³ Y³ Ū Ç (^{GIS}uldi, ^{GIS}şari) ŃÇÜYİÇē İ³ YÇ
3 ñŌ³ Y³. ñáŌĀŪáŌY»ñáŌŪ ū İ³. áñÍ í áŌŪ ħ der- ŞİY»É! Ń³ Ū. 1 Çñ
µ³ ŪÁ:

darsu- [daršu-ani, daršu-an-arani] ŞĀáŌáí áŌñ¹, Ū³ ñ¹Çİ! - Ń³ Ū.
1³ ē, -áŌ, 1³ ñē Ş1³ ē, İ³ ñ. , Ū³ ñ¹İ³ YŌ ÉáŌŪµ, 1³ ē³ í áñ»³ É µ³ ½-
ŪáŌĀŪáŌY³ 3 ŪÉY! : 2 ñŌ³ Y³. ñáŌĀŪáŌY»ñáŌŪ darsu-anarani-Á ½áŌ- áñ-
1áŌŪ ħ UKU^m-rani-ÇY, Çēİ darsu-ani-Á UKU^m-ÇY YáŌŪY ÇÜ³ ēi áí, UKU
YB³ Y³ İ áŌŪ ħ ŞĀáŌáí áŌñ¹, Ū³ ñ¹! : Đ. 2 × 3 éŪ³ YÁ 1³ ē µ³ éÇ ŃY³. áŌŪY
Ō³ Y ħ Ń³ Ū³ ñáŌŪ 1³ ñē-Á (µñmé. 1³ ñē) İ³. áŌŪÁ ĀáŌY»Éáí 3 Y-
Ń³ Ūi⁸⁴: æ³ ŃáŌÍ Ū³ YÁ Ń³ Ū. 1³ ē µ³ éÁ µÉ»óYáŌŪ ħ Çñ³ Y³ İ³ Y dasa-
ÇŌ⁸⁵: İ³ YÇ 3 ñŌ³ Y³. ñáŌĀŪáŌY»ñáŌŪ 3 éí³ ħ darŪ (1³ ñē) Ō³ A:

derj- [derz-uše] - Ń³ Ū. Ń³ Y-1»ñŌ Şá³ i ñ³ ēi áŌĀŪáŌY, ēá³ ē³ 3
ŪÉY! : İ³ İ³ Ūi³ Í ħ Ń»İ³ Ū³ É 3 ñi³ 3 Ń³ Ūi áŌĀŪáŌYáŌŪ.

1. ¹Rusaše ^{1D}Şarduri-hinişe ale teelzu-şe ištini terubi -ŞēáŌB³ Y
ē³ ñ¹áŌñÇ³ éáŌŪ ħ, *teelzu-şe* 3 Ūēi »Ō 1ñ»ŌÇ! [ĐB 5 ct. 132]:

Ø. é³ Éí ÇYÇY³ ŪY YáŌŪY³ óYáŌŪ ħ YŪ³ Y³ i Çá 3 ñi³ 3 Ń³ Ūi áŌĀŪáŌY-
Y»ñáŌŪ derz-uše-Ç ÷ áÉ³ ñ»Y Ń³ Y¹»ē »Í áŌ ardi-şe µ³ éÇ Ń»i , áñÁ
YB³ Y³ İ áŌŪ ħ Şİ³ ñ. , Ńñ³ Ū³ Y³ 3 ŪÉY! : Ū³ İ áYáí Á ÁY¹ áŌYáŌŪ ħ ardi-
şe-Ç 3 derz-uše-Ç YáŌŪYáŌĀŪáŌYÁ, µ³ Ūó í »ñÇYÇē İ³ ÉÇē ħ Şi áŌñŪ!
ÇÜ³ ēi Á µÉ»óY»Éáí ardi-şe-Á ar-du-ÇŌ Şi³ É! : Đ³ Ūñ»YáŌŪ *Ń³ Y¹»ñŌ*
µ³ éÁ µ³ ½ŪÇÜ³ ēi ħ 3 áŌYÇ Ń»i Ū³ É ŃÇÜY³ İ³ Y ÇÜ³ ēi Y»ñÁ³
Ş½. »ēi , Ń³. áŌēi , Bañ! , Şá³ i ñ³ ēi áŌĀŪáŌY, ēá³ ē³, ½³ ñ¹ Y³ 3 Ū³ ñ-
1³ ñ»É, İ³ ½Ū»É! , ŞŪÇ³ ēÇY, Ū»İ İ »Ō! , Ş³ ħ³. 3 , Ń»i³. 3 : 2 ŪY Ń³ -
Ū³ ñí áŌŪ ħ Çñ³ Y³ İ³ Y ÷ áÉ³ éáŌĀŪáŌY, áñÇ 3 éí³ ŪáŌĀŪáŌYÁ 3 ñ¹ Y³
3 Ū¹ Bñç³ YáŌŪ ŪÇ³ Y. 3 Ū³ ŪY ŃY³ ñ³ í áñ ħ : Đ»i³ 3 ŭñŪÇñ ħ Y³ 3 ŪY
÷ 3 ēi Á, áñ Çñ³ Y³ İ³ Y Y³ É³ i Çá»ñÁ áŌY»Y Şİ³ ñ»É, İ³ á»É!

ÇÜ³ ëi Ý»ñÁ, ÛÇÝá¹»é³ Ûëi »Õ derj-Á Ñ³Ý¹»è³ ç³ ÉÇë Şă³ i ñ³ ëi áo-
ÁŮáoÝ, ³ñ¹, èă³ è, í³ ½UáoÁŮáoÝ! ÇÜ³ ëi áí :

e- [e-, ei-] - Ñ³Ů. »-Ů < *es Ş»Ů, ÉÇÝ»É! , ç Şç, . áŮ! : Ð³ Ů»ñ»ÝáoŮ
Ñ³Ý¹»è³ ç³ ÉÇë áñă»è³ µ³ Ů »Ů, »è, ç... ŞÉÇÝ»É, . áŮáoÁŮáoÝ áoÝ»Ý³ É³ ..
³ ŮÉÝ! , ÇÝăă»è³ Ý³ .. áñă»è³ . áŮ³ í³ Ý ç³ .. Ýñ³ÝÇó í³ ½Ůí³ í³ Ó³»ñáoŮ
(ç³ í, çáoÁŮáoÝ³ .. ³ ŮÉÝ) Ş. áŮ, ç³ í, Ý³ áñ . áŮáoÁŮáoÝ áoÝÇ! ÇÜ³ ëi Ý»-
ñái :

ei-Şç! - Áëi³ Ů»Ý³ ŮÝÇ í í³ Ůí³ í³ ç ei-a Ó³ áí Ñ»i³ .. Ů³ É³ ç ñi³ ç Ñ³ Ů-
í áoÁŮáoÝáoŮ.

1. ^Dhaldinani ^{GIS}KÁ bidini man-ini.... ei-a ardi-še arni ušma-še -
ŞÐ³ ŌĂÇ¹ éÝ»ñÇ í áŮŮÇó ÁăŮ ÉÇÝÇ.... .. ÇBĚ³ ÝáoÁŮáoÝ³ ç éÝ³ / ç Ý
áoÁ! [YKH 448₅. 418₅]:

Ů³ í áÝái Á eia ardi-Ůe í³ ñ¹áoŮ ç ŮÇ³ èÇÝ, áñă»è³ Ů»í³ µ³ é³ Şµ³ -
ñ» . ÁáoÁŮáoÝ (±) ! ÝB³ Ý³ í áoÁŮŮ³ Ůµ⁸⁶, è³ í³ ŮÝ³ ç í ÝÑ³ Ůi áñ»Ý eia-Ý
Ñ³Ý¹Çè³ ÝáoŮ ç ardi-Ůe µ³ èÇ (ç³ ñ¹, í³ ñ, í³ ÝáÝ, . áñí .. ³ ŮÉÝ ÇÜ³ è-
í áí) µÝáoĂ³ . ñÇă, çÇBí³ ç ŮÝă»è, ÇÝăă»è arni-Á µÝáoĂ³ . ñáoŮ ç ŮŮma-
Ůe-Á ŞáoÁ! : ²ŮeăÇëáí, arni ŮŮma-Ůe á»i ç Ůí³ ñ¹ç³ É³ ç éÝ³ / ç Ý áoÁ,
Çéí ÇÝá í ñ³ µ»ñáoŮ ç eia-ÇÝ, çă³ ç Ůëi »Ů³ ŮÝ á»i ç Ůí³ èí³ Ý³ É³
Şç³ í³ Ý, . áŮáoÁŮáoÝ áoÝ»óáo, Çñ³ í³ Ý .. ³ ŮÉÝ! ÇÜ³ ëi áí : Ð³ Ů»Ů³ -
í »ù Ý³ .. guni ardi-Ůe Ó³ Ç Ñ»i³ Ñ»i³ .. Ů³ É³ ÝŮ³ Ý³ í Çă³ ç ñi³ ç Ñ³ Ůi áo-
ÁŮáoÝáoŮ. ^Dhaldinani ^{GIS}KÁ bidini guni ardi-še guni ar[] man-uli... [YKH
448₆]: àñi »Ů³ guni-Á Áëi³ Ů³ í áÝái Ç ÝB³ Ý³ í áoŮ ç ŞÇñ³ í³ Ý, çBŮ³ -
ñÇi³ !⁸⁷:

e- Ş»Ů, ÉÇÝ»É! - í í³ Ůí³ í³ ç ei-a Ó³ áí Ñ»i³ .. Ů³ É³ ç ñi³ ç Ñ³ Ůi áoÁŮáo-
ÝáoŮ.

1. ... ea-i ^{KUR}biainaše ea-i ^{KUR}luluina-še turinini... Ş... .. í³ Ý³
»ñí ñÇó .. ÁBY³ ŮÇ »ñí ñÇó ÁăŮ áăÝă³ óÝ»Ý (Ð³ ŌĂĂ, ç ëi í³ í-
Ý»ñÁ)...! [YKH 281_{40,41}]:

Ů. Ð³ ñáoÁŮáoÝŮ³ ÝÇ .. ç Ůéáo⁸⁸ í áŮŮÇó e-ai-Ç ÝáoŮÝ³ óáoŮÁ ewe-Ç
(í³ ñµ»ñ³ í eue) Ñ»i³ Ş»Ů! ÇÜ³ ëi áí ç í ÝÑ³ Ůi áñ»Ý èĚ³ É³ ç, ç³ ÝÇ
áñ eai-Á áă ŮÇ í »ñă áÇ í³ ñáo ÑÝă»É ewe: ²Ů¹ ç í í³ ŮáoŮ Ý³ .. ç ŮÝ
÷³ ëi Á, áñ ŮŮáoë máfán¹ »ăù»ñáoŮ, áñi »Ů³ í ëi³ ñ³ µ³ ñ³ éí³ ç ..
µ³ éÁ, ç ŮÝ áă ŮÇ ç Ý. ç Ů í í³ Ůí³ í³ ç ç ea(i) í »èŮáí [í »è Ý³ .. ard-
Ůái í³ í³ Á]: ²é³ ç³ ñí í áŮ Á³ ñ. Ů³ ÝáoÁŮŮ³ Ůµ í »ñăŮÇBŮ³ É³ ç ñi³ ç Ñ³ Ů-

éaí áñ³ μ³ ñ Ā³ ñ· Û³ Ýí áòÙ ħ Ší ³ á³ É»É, · »í ÝÇÝ ÷é»É!; Ð³ Û»ñÝ ŠĀ»ù»É! μ³ ÚÁ ëí ½μÝ³ á»è ÝB³ Ý³ Í »É ħ ŠÍé»É, Í »Í»Éáí Ñ³ ñĀ»É!; Ý»ñ-Í³ ÚáòÙè Ý³ ... ŠÍé»É, Ā»ù»É!; ²Ùèi »Ō Ñ»Ýó ŠÍé»É, Ā»ù»É! ÇÙ³ ëi Ý ħ ³ é³ í »É Ñ³ ñÙ³ ñ í »ñĀŃÇBÙ³ É ÍáÝi »ùèi ÇÝ, é³ Í³ ÛÝ í »ñÇÇÝè Ñ³ - Û³ ñí áòÙ ħ ³ í »ÉÇ áòB Ó»éμ»ñáòÙ: Āèi »ñ''áòĀČÝ á»i ù ħ Ñ³ ëí ³ Ý³ É Ší ñáñ»É, ÍáĒñi »É! (±): Ð³ í ³ Ý³ Í³ Ý ħ Ý³ ... Ñ³ Û»Ù³ í áòÚÁ Ñ³ Û. Ā³ - Í»ÉŠÍ »Í »É, · ³ Ý»É! μ³ éÇ Ñ»i ⁹².

tu- [tu-] - Ñ³ Û. Āáò»É Ší ³ í Ý»É Í³ Û Ñ³ ñ»É!; Āá ÷ áò½³ í ³ ÛÇ »ñÍÉ»½ í Û³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáòĀÚáòÝáòÙ Ñ³ Û³ á³ í ³ éĒ³ ÝáòÙ ħ ³ éáòñ. naqāru-ÇÝ ŠÍáí ñ»É, ááÝá³ óÝ»É! ÝB³ Ý³ Í áòĀÙ³ Ûμ [YKH 264₂₃]: éaí á-ñ³ μ³ ñ μĒ»óí áòÙ ħ tur- ŠÇ³ ñ¹ »É, ÷Bñ»É! μ³ ÛÇó r-Ç èŌÙ³ Ûμ I -Çó ³ - é³ Ç (tu-lie < tur-(u)lie): ħ Í³ Ûí ³ Í ħ μ³ ½Ù³ ĀČí ³ Ý. ³ Û Ñ»i '' Û³ É Í³ - Ō³ á³ ñ³ ÛÇÝ ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áòĀÚáòÝáòÙ.

1. aluše ini DUB-te tu-lie... – Šáí ³ ÛÝ ³ ñÓ³ Ý³. ñáòĀÚáòÝÁ ÍááÝá³ ó-ÝÇ...!;

ĀáòĒÉ μ³ éÁ ŠÑ³ ñ»É! ÇÙ³ ëi áí ÛÇ³ Ý. ³ Û³ ÛÝ Ñ³ Û³ ÑáòÝá ħ í »ñĀŃÇB- Û³ É ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áòĀÙ³ ÝÁ: ĀÝá í »ñ³ μ»ñáòÙ ħ r-Ç èŌÙ³ ÝÁ, ³ á³ ³ ÛÝ ĒÇèi Í³ èí ³ Í »ÉÇ ħ:

i [i] - Ñ³ Û. Ç < *en ŠÇ! Ý³ Ē¹Çñ: Ø³ èÝ³. »i Ý»ñÇ ÍáŌÙÇó i-Ý'', ÁÝ¹Ñ³ Ýñ³ á»è, áñ''Çó» ³ ÛÉ Ý³ Ē¹Çñ ħ ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáòĀÚáòÝÝ»ñáòÙ áÇ ³ é³ ÝÓÝ³ óí áòÙ⁹³: é³ Í³ ÛÝ ³ éÝí ³ ½Ý ÛÇ ù³ ÝÇ ¹ñí ³. Ý»ñáòÙ ³ ÛÝ Ñèi ³ Í »ñ''áòÙ ħ: ħ »è Ñ»i '' Û³ É ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áòĀÚáòÝÝ»ñÁ.

1. X LUGÁL^m i-nani aptini ŝuiniani ... X LUGÁL^m i-šani aptini ŝuiniani - ŠX ³ ñù³ Ý»ñ ³ ÛÝ ÍáŌÚÁ Íáí Ç ... X ³ ñù³ Ý»ñ ³ ÛÉ ÍáŌÚÁ Íáí Ç! [YKH 266₅];
2. ^{KUR}X [] i-šani aptini - Š...X -»ñÍÇñÁ ... ³ ÛÉ ÍáŌÚÁ! [YKH 28₉];
3. i-šani bidi-adi ... - Š³ Ûèi »ŌÇó BñÇi »óÇ! [YKH 155 F₁₃, 445₅, 446₅];
4. 1-dini UD^m-ini i-dani anagie - Š! [ДБ. 5, 1988 стр. 148 (Ba. 2)];
5. ^{URU}X KUR šana ap-tini ŝunie - ŠX-ù³ Ō³ ùÇ »ñÍÇñÁ^a ³ ÛÉ ÍáŌÚÁ Íáí Ç! [YKH 134₅];
6. ^lX dani aptini[] ... ^{KUR}X aštani aptini - Š^lX-Á dani ÍáŌÚÁ ... X-»ñÍÇñÁ ³ ÛÉ ÍáŌÚÁ! [YKH 28_{n.c.6}];

ħ »ñĀŃÇBÙ³ É ³ ñi ³ Ñ³ Ûi áòĀÚáòÝÝ»ñáòÙ ÝÙ³ Ý³ í Çá ÍáÝi »ùèi áòÙ ÛÇ ÍáŌÙÇó áòÝ»Ýù i-Āani, i-nani, i-dani, ÛÚáòè ÍáŌÙÇó Āana, dani Ó''ñÁ: Āèi ³ Û¹ Û i-Āani, i-nani, i-dani Ó''ñÁ ³ é³ Ç³ ñí í áòÙ ħ Ñ³ Û³ á³ í ³ é-

É³Ý³µ³ñí³ñ¹³É i Ðani ŞÇ ë³ÜÝ(Ç)!, i nani ŞÇ Ý³ÜÝ(Ç)!, i dani ŞÇ
 ¹³ÜÝ(Ç)!: ì »ñáÝßÜ³É µ³é»ñÇ ÝÜ³Ý³í Çǎ ÇÜ³ëi áoÝ»Ý³Éáo Ñ³Ü³ñ
 í »ë Ý³... [YKH, 28 ÍÝ. 14]: ²Ü»Ý³ÜÝ Ñ³í³Ý³í³ÝáoÁÜ³Üµ Ç-Ý
 í³ñ»ÉÇ ¿³é³ÝÓÝ³óÝ»ÉÝ³... Ñ»i... Ü³É³ñi³Ñ³Üi áoÁÜáoÝáoÜ.

1. ea-i ^{KUR}biaina-še ea-i ^{KUR}luluinaše turinini... Ş... í³Ý³ »ñíñáoÜ...
 ÁBY³ÜÇ »ñíñáoÜ Ááo ááÝá³óÝ»Ý (Ñ³ÖÁÁ, ³ëi í³ÍÝ»ñÁ)...!
 [YKH 128 l_{40,41}]:

ea-i Ñ³Ü³ñí »ë e- Ñáí³ÍÇ í³Í:

laqu - Ñ³Ü. É³úáo-ó»³É ŞÁ³úóÝ»É!: Éáíáñ³µ³ñí³ëí³Í³Ýúáí
 Á³ñ. Ü³ÝíáoÜ ¿ÍÝ³ë»É (±): ì í³Úí³Í ¿ Ñ»i... Ü³É³ñi³Ñ³Üi áo-
 ÁÜáoÝÝ»ñáoÜ.

1. mei giei inani arniušinani laku-iani - Ş... ³ÜÝ³ñ³ñüÝ»ñÁ / · áñí »-
 ñÁ áíÝ³ë»Ý! [YKH 169₇]:
2. aluše giei inani arniušinani laku-du-liie - Ş... áí³ÜÝ³ñ³ñüÝ»ñÁ /
 · áñí »ñÁ ííÝ³ëÇ! [YKH 169₁₇]:
3. e`a DINGIR^m UKKIN^m 3 GUD 30 UDU ui []šu laku-ni... Ş...
 ³ëi í³ÍÝ»ñÁ Ü³ñí³Í³Ýó, 3 óáoÉ, 30 ááÉ³ñ ui []šu laku-ni!
 [YKH 27₂₆]:

ŞÁ³úóÝ»É! ÇÜ³ëi Á ÜÇ³Ý. ³Ü³ÜÝ Ñ³Ü³ÑáoÝá ¿ í »ñáÑÇßÜ³É³ñi³Ñ³Üi
 áoÁÜáoÝÝ»ñÇÝ: °í³é³í»É ÁÝ¹áoÝ»ÉÇ, »ñµ ÉáëüÁ ³ñ³ñüÝ»ñÇ
 Ü³ëÇÝ ¿:

xor-isxi [hur-išhi] Şáéá. Ü³ÝÇÝá-áñ í³éáoÜó (±) - Ñ³Ü. Éáñ ŞÉáñ,
 ÉáñÁ í »Ö, ÷áë... ³ÜÉÝ!: -iÐhi-Ç Ñ³Ü³ñí »ë Ý³... Ður-iÐhi Ş³Éáéí-
 Ñ³Ü. éáñ-³-í³É Ş³Éáé³á»í!, ur-iÐhi Ş½Ýü, Ü»i³ÖÜ³ Çñ! - Ñ³Ü.
 áóé-Ý Şíé³Ý, Úáoñ×!: ì í³Úí³Í ¿ Ñ»i... Ü³É³ñi³Ñ³Üi áoÁÜáoÝÝ»-
 ñáoÜ.

1. inani şue ¹Rusahinaue hur-išhi manini ... Ş...! [YKH 268₂₂]:
2. inahinaue URU^m ini PA₅ hur-išhi manini ...Ş³ÜÝ ü³Ö³üÝ»ñÇÝ³Üë
 çñ³ÝóüÁ Ááo ÉÇÝÇ áéá. Çǎ! [YKH 276₈]:
3. A^m şuini šiedue inukahinii hubinie hur-išhi manini... Şçñ»ñÁ É×Çó
 ÑáéáÖ ³ÜÝ Ñáíí ÇÝ Ááo áéá. ÇǎÉÇÝ»Ý! [YKH 276₁₅]:

²Ü»Ý³ÜÝ Ñ³í³Ý³í³ÝáoÁÜ³Üµ ³ÜÝ á»í ü ¿ Ýß³Ý³ÍÇ çñ³í³½³Ý
 í³Ü ÝÜ³Ý³í Çǎ ÇÝá-áñ ³ÜÉ ÇÇÝáoÁÜáoÝ: Ð³í³Ý³í³Ý ¿ Ý³... µÉ»ó-
 Ý»É Ñ³Ü. Éáé (Éáé-áá) Ş³Ýóü, í³í! ³ñÜ³í Çó, áñÁ éáí áñ³µ³ñ Ñ³-
 Ü³ñíáoÜ ¿ ë»Ü³í³Ý ÷áÉ³éáoÁÜáoÝ:

şeraw-aye [şerab-ae] - Ñ³Ù. Í³ ñ³ í ŞÍ³ ñ³ í, ÷³ ÷³. | : Ø»ÉÇÙÇB-
 í ÇÉÇÝ Í³ ëí³ Í³ Ýúáí Á³ ñ. Û³ ÝáoÙ ¿ (Áëí ÍáÝí »üëí Ç) Ş³ ÝÚ³ ñ¹³ -
 µÝ³ Í, ³ Û³ ÛÇ (±)⁹⁴: ì³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ í Í³ Ûí³ Í ¿
 Ñ»í Û³ É³ ñí³ ³ Ñ³ Ûí áóÁÚ³ Ý Û»Ç.

1. ini pile aguni qirani şirabae manu ui ainei eštini aiuri - Ş³ ÛÝ
 çñ³ ÝóúÁ ³ Ýóí³ óñÇ, ÑáÓÁ ³ ÝÚ³ ñ¹³ µÝ³ Í (±) ¿ñ ÛÝáoÙ, áá áú
 ³ Ûëí »Õ á¿ñ µÝ³ Í »É(±) | [YKH 136₄]:

² é³ Ç³ ñ Í í áÓ ŞÍ³ ñ³ í, ÷³ ÷³. | Á³ ñ. Û³ ÝáoÁúáoÝÁ ÛÇ³ Ý. ³ -
 Û³ ÛÝ Ñ³ Û³ ÑáoÝá ¿ í »ñáÑÇBÚ³ É³ ñí³ ³ Ñ³ Ûí áóÁÚ³ ÝÁ, Û³ Ý³ í³ Ý¹ »Á»
 Ñ³ BÍÇ ³ éÝ»Ýú ³ ÛÝ Ñ³ Ý. ³ Û³ ÝúÁ, áñ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚ³ Ý Û»Ç Ý³ É³ -
 á»è Éáëí áóÙ ¿ çñ³ ÝóúÇ Í³ éáóóÙ³ Ý Û³ éÇÝ: -ae Û³ éÝÇÍÇ Ñ³ Û³ ñ
 ÑÚÚí. durb-ae Ş³ áëí³ Ûµ|, ƒir-a(i)e ŞÑ½áñ|, tu-aie ŞÚ³ úáoñ(±),
 á³ ñ½(±) | Û³ ÛÉÝ:

ka- [ka-] ŞÍ³ Ý. Ý»É, ÉÇÝ»É | - Ñ³Ù. Í³ - Û < * g^uá ŞÍ³ Ý. Ý»É, ÉÇÝ»É | :
 Á³ ñ. Û³ ÝáoÁúáoÝÁ Æ. Û³ ÍáÝáí Ç (Áëí ÍáÝí »üëí Ç)⁹⁵: ì³ ÝÇ ³ ñ-
 Ó³ Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ í Í³ Ûí³ Í ¿ Ñ»í Û³ É³ ñí³ ³ Ñ³ Ûí áóÁúáoÝ-
 Ý»ñáoÙ.

1. ui ainiei LUGÁL ištini ka-uri - Şáá ÛÇ³ ñú³ ³ Ûëí »Õ á¿ñ *ka-uri* |
 [YKH 158₇]:

2. DINGIR^m zatume KASKAL-e ka-adi^{LU} A. SI^m-si^{URU} X-ka -
 Ş³ ëí í³ ÍÝ»ñÁ µ³ ó»óÇÝ ×³ Ý³ á³ ñÑÁ, *ka-adi* ½áñúÇ Û»Ç X-
 ú³ Ó³ úÇ³ é³ Ç | [YKH 158₁₁]:

Ð³Ù. Í³ - Û µ³ ÚÁ ÛÇ³ Ý. ³ Û³ ÛÝ Ñ³ Û³ ÑáoÝá ¿ í »ñáÑÇBÚ³ É³ ¹ñ³. -
 Ý»ñÇÝ, Û³ í »ñÇÇÝÝ»ñë Ñ³ Û³ á³ í³ éÉ³ Ý³ µ³ ñ á»í ù ¿ Í³ ñ¹³ É Şáá
 ÛÇ³ ñú³ ³ Ûëí »Õ á¿ñ »Õ»É | Û³ ëí í³ ÍÝ»ñÁ ½³ í »óÇÝ ×³ Ý³ á³ ñÑÁ
 Í³ Ý. Ý»óÇ ½áñúÇ Û»Ç^{URU} X-Ç³ é³ Ç | : ì³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»-
 ñáoÙ Ñ³ Ý¹Ç ááÓ ka(i) Ş³ éç | µ³ éÁ éáí áñ³ µ³ ñ ÝáoÙÝ³ óí áóÙ ¿ Ñ³Ù.
 ÝáoÙÝ³ ñÚ³ í áí Í³ ½Úí³ Í Í³ ßŞÍ³ Ý. Ý³ Í í »ÓÁ Û³ ÛÉÝ | µ³ éÇ Ñ»í :

karmexi [karmehi] - Ñ³Ù. Í³ Û³ É Şá³ í³ ³ ñ³. , ÁÝÍ³ | : éáí áñ³ -
 µ³ ñ Í³ ëí³ Í³ Ýúáí Á³ ñ. Û³ Ýí áóÙ ¿ Şí áÝ³ Í³ í³ ñáoÁúáoÝ (±) | :
 ì³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ í Í³ Ûí³ Í ¿ Ñ»í Û³ É³ ñí³ ³ Ñ³ Ûí áó-
 ÁúáoÝáoÙ.

1. aše GISTIN^m šuhie [wajhulie qarmehi^D Haldie ašhulini^D Haldina
 KÁ qarmehi^D Warubani qarmehi^D Haldie pulusini-kai - Ş»ñµ É³ -
 ÓáÓÇ³ Û. áó í³ éáóó³ á³ í áóÚÁ (±) wahu-lie í áÝ³ í³ í³ ñáoÁúáoÝ

(±) Đ³ ŌĀÇÝ ĀáŌ Í³ ½Ú³ Í »ñǎí Ç(±) Đ³ ŌĀÇ 1éÝ»ñÇ Úaí i áÝ³ Í³ -
 i³ ñáoĀŌáoÝ (±) ^DWarubani-ÇÝ i áÝ³ Í³ i³ ñáoĀŌáoÝ(±) Đ³ ŌĀÇ
 í ÇÚ³ · ñÇ³ é³ Ç! [YKH 65_{3,4,5}]:

○ÝĀ³ 1ñí áoŬ ĺ, áñ ñ-Ý éŌí »É ĺ: ĄĒá í »ñ³ µ»ñáoŬ ĺ ÇÚ³ eí ÇÝ, 3 á³
 ší »áÝ³ Í³ i³ ñáoĀŌáoÝ (±) | Ā³ ñ · Ú³ ÝáoĀŌáoÝÁ Úaí 3 í áñ ĺ⁹⁶, .. šá³ -
 í³ ñ³ · , ÁÝ³ 3 | Ýß³ Ý³ í áoĀŌáoÝÁ ÚÇ³ Ý · 3 Ú³ ÚÝ ÁÝ³ áoÝ»ÉÇ ĺ:

ke(i)ṭ-an- [keṭ-an-, kiṭ-an- Í³ Ú keṭ-an-] - Ñ³ Ŭ. Í ĺ i³ -³ Ý-»É < *geid
 ší »Ýí ñáÝ³ óÝ»É! : éáí áñ³ µ³ ñ Ā³ ñ · Ú³ Ýí áoŬ ĺ šáoŌ³ ñí »É!⁹⁷: i³ Í³ Ŭ-
 í³ ĺ ĺ Ñ»í .. Ŭ³ É³ ñí 3 Ñ³ Ŭí áoĀŌáoÝÝ»ñáoŬ.

1. ikukani [ša]li ^{LU}huradinili^m ked-an-uli ...- šÝáoŬÝ i³ ñÇ ½áñù»ñ
 áoŌ³ ñí »óÇ! [YKH 28лс4]:
2. ikukani [š]ali šeštini [k]jleid-an-uli [^{LU}]hurad-inil[i] ^{KUR}X-edi...šÝáoŬÝ
 i³ ñÇ »ññáñ¹ 3Ý · 3 Ŭ (±) ½áñù»ñ áoŌ³ ñí »óÇ 1»áÇ X-»ñí Çñ!
 [YKH 155B₂₈]:
3. ^{LU}auerašili kid-an-ubi ^{KUR}Aššur suidubi... š^{LU}aueraši-li áoŌ³ ñí »óÇ,
 2éáoñÁ (»í) Bǎñí »óÇ! [YKH 127III₂₉]:

Đ³ Ŭ»ñ»ÝáoŬ éáoŬÝ 3 ñÚ³ í Á í³ Ŭí 3 í ĺ Í ĺ i³ - , Í Ç i³ - i³ ñµ»ñ³ Í Ý»-
 ñáí · xÇBí 3 ÚÝá»è, ÇÝáá»è áoÝ»Ýú è»á³ · Çñ i³ ñµ»ñ³ í áoŬ: 2é³ -
 Ç³ ñí í áŌ ší »Ýí ñáÝ³ óÝ»É, ÚÇ i³ »Ō Ñ³ í 3 ú»É .. 3 ÚÉÝ! ÇÚ³ eí Á ÚÇ³ Ý-
 · 3 Ú³ ÚÝ Ñ³ Ú³ ÑáoÝá ĺ i »ñáñÇBŬ³ É 1ñí 3 · Ý»ñÇÝ, .. Ñ³ Ú³ á³ i³ 3 è-
 Ē³ Ý Ñ³ i³ í 3 Í Ý»ñÁ á»í ù ĺ Í³ ñ³ É. 1) š... ½áñù Í »Ýí ñáÝ³ óñÇ... |,
 2) š... ½áñù»ñÁ Í »Ýí ñáÝ³ óñÇ 1»áÇ X-»ñí ÇñÁ (Í³ Ú X -»ñí ñÇ áoŌŌáo-
 ŌŬ³ Ŭµ) |, 3. š^{LU}auerašili i³ »Ýí ñáÝ³ óñÇ (Í³ Ú Ç ÚÇ Ñ³ í 3 ú»óÇ), 2éáo-
 ñÁ (»í) Bǎñí »óÇ! :

kol-uni [kur-uni] ší áŌŬÇó, í áŌŬÁ | - Ñ³ Ŭ. Í áŌÝ, -áoÝ < *gol, ší áŌ,
 í áŌŬ .. 3 ÚÉÝ! : ŌÇÝá 3 ŬÁŬ 3 ÚÝ eí 3 ó»É ĺ i³ ñµ»ñ Ŭ»í Ý³ µ³ ÝáoĀŌáoÝ-
 Ý»ñ: 2Ŭèá»è, Ō»ÉÇÚÇBí ÇÉÇÝ 1Ç i³ ñí áoŬ ĺ áñá»è 3 í³ í³ Ý` šÑ½áñ,
 µ³ ñŌñ! ÇÚ³ eí áí⁹⁸, i ÇÉñ»ÉŬÁ 3 é³ Ç³ ñí áoŬ ĺ ší áŌŬÇó! Ā³ ñ · Ú³ Ýáo-
 ŌŬáoÝÁ⁹⁹: i 3 ÝÇ 3 ñŌ³ Ý³ · ñáoĀŌáoÝÝ»ñáoŬ í³ Ŭí 3 í ĺ Ñ»í .. Ŭ³ É³ í³ -
 Ō³ á³ ñ³ ŬÇÝ 3 ñí 3 Ñ³ Ŭí áoĀŌáoÝÝ»ñáoŬ.

1. ^Dhald-i(ni) kuruni(ni) ^Dhaldin-i(ni) ^{GIS}šuri(ni) kuruni(ni) - šĐ³ ŌĀĀ
 Ñ½áñ ĺ, Đ³ ŌĀÇ éáoñÁ Ñ½áñ ĺ! [YKH...]:
2. manu ^X kuruni ^X kuruni huradina X ^{GIS}GIGIR^m X PIT. HAL. LU^m...
 - šÚÝáoŬ ĺñ (Í³ ñ, ĺñ) ^X-Ý Ñ½áñ, ^X-Ý Ñ½áñ ĺ, µ³ Ý³ í áoŬ [áoÝ»ñ] X
 Ŭ³ ñí 3 í³ éú»ñ X Ñ»í Ŭ³ ÉÝ»ñ... | [YKH 21₁₃, 22₁₅]:

(Ø»ÉÇuÇBí ÇÉÇÝ μ³ í 3 í 3 Ý 3 ÝÑ³ çáŦ ħ Á³ ñ· Û³ Ý»É): ÆÝāā»è Ý³ ··
Ñ»í ··Û³ É 3 ñí 3 Ñ³ Ūí áóĀĀáoÝÝ»ñáoŪ.

3. ^Dhaldii kuruni DINGIR^m-na kuruni manini ištini ¹X ardiše... - ŠĐ³ ŌĀĀ
Ñ½āñ ħ, 3 èi í 3 ÍÝ»ñÇ Û»ç Ñ½āñ ħ, ĀáŦ ÉÇÝÇ X-ÇÝ 3 Ūèi »Ŧ ÇBÉ³ -
ÝáoĀĀáoÝ... | [YKH 89₅]:

4. i-šani aptin šuiniani ^{SADU} babania kuruni-e NAPHARU X LUGÁL^m...
ŠÍ áí Ç 3 Ūè Í áŌŪĀ Ñ½āñ (μ³ ñŦñ) É»éÝ»ñáoŪ 3 ŪmáŦçáoĀŪ³ Ūμ X
Ā³. 3 í áñÝ»ñ... | [YKH 266₁₃]:

2 é³ ç³ ñí í áŦ Ā³ ñ· Û³ ÝáoĀĀáoÝÁ ŠÍ áŦŪĀ, Í áŦŪÇÝ, Í ÇŦĭ, áñ ÷ 3 èi á-
ñ»Ý Í ñí ÝáoŪ ħ ĭ ÇÉÑ»ÉŪÇ 3 é³ ç³ ñí Á, Ūç³ Ý. 3 Ū³ ŪÝ Ñ³ Ū³ ÑáoÝā ħ ĭ »-
ñáÑÇBŪ³ É 3 ñí 3 Ñ³ Ūí áóĀĀáoÝÝ»ñÇÝ: Đ³ Ū»Ū³ ĭ »Ū Ý³ ·· Ñ»í ··Û³ É ÝŪ³ -
Ý³ ĭ Çā 3 ñí 3 Ñ³ Ūí áóĀĀáoÝÝ»ñÇ Ñ»í .

1. ^Dhaldii bedini DINGIR^m UKKIN bedini manini ulguše... -
[YKH 27_x]:

2. ^Dhaldii bedi(ni) ^Dhaldinani KÁ^m bedini manini ¹X ¹X ulguše..
ardiše.. - [YKH 469_x]:

3. ^{KUR} alia bedini ^DQueraina taramanu bedini manu... - [YKH 58_x]:

2 Ūèi »Ŧ kuruni(ni) ÷ áĒ³ ñ»Ý Ñ³ Ý¹»è ħ · 3 ÉÇè bedi(ni) μ³ éĀ ŠÑ»í Á,
Í áŦŪÇŦĭ ÝB³ Ý³ Í áóĀŪ³ Ūμ:

kor - [kulu-(ar/ub)š-] Š ÷ 3 ĒÝ»É, ÷ 3 Ēā»Éĭ - Ñ³ Ū. Í áñ-»É, Í áñ-áoè-
Ū³ É ŠÍ áñā»É, 3 ÝÑ»í 3 Ý³ É ·· 3 ŪÉÝĭ: ĭ Í 3 Ūí 3 Í ħ Ñ»í ··Û³ É 3 ñí 3 Ñ³ Ū-
í áóĀĀáoÝáoŪ.

1. ali ^{LU}UKU^m ^{GIŠ}šurgini kaini kulu-ar(ub)š-ibi šatuni ^{ŠADU}X ^{ŠADU}X
badgulubi zašgubi alipi kulu-ar(ub)š-ibi ^DIM-še GIBIL-ni - ŠŪĀáoè
Ū³ ñ¹Çĭ èñç 3 éç ·· ÷ 3 Ē³ Ý μéÝ»ŦÇÝ X É»éĀ, X É»éĀ Bñç³ ā³ -
í »Ŧç, áāÝā³ óñç, ŪĀáoè ÷ 3 Ē³ Í Ý»ñÇÝ ^DIM-Ā 3 Ūñ»Ŧĭ | [YKH, 155
F₂₇]:

ÆÝā í »ñ³ μ»ñáoŪ ħ μ³ éç í »ñç³ í áñáoĀŪ³ ÝĀ, 3 ā³ kor-ows-
ÁÝĀ»ñŦŪ³ Ūμ 3 ŪÝ ÑÇB»ŦÝáoŪ ħ Ñ³ Ū. Í áñ-áoè- ĭ 3 ñμ»ñ³ Í Á: ØŪáoè
Í áŦŪÇŦĭ, ÑÝ³ ñ³ í áñ ħ Ý³ ·· kulu-ar-š- ÁÝĀ»ñáoŪĀ, ar- Ç Ū»ç ĭ »èÝ»Éáí
ar(n)- Ñ³ Ū. 3 éÝ»É Š³ Ý»É, Í 3 ĭ 3 ñ»Éĭ μ³ ŪĀ: Đ³ Ū»Ū³ ĭ »Ū Ñ³ Ū»ñ»Ý
3 éÝ»É μ³ Ūáí ĭ 3 ½Ūí 3 Í Ñ³ Ū³ ā³ ĭ 3 èĒ³ Ý Ŧ ·· »ñç Ñ»í :

koṭol-ani [quṭul-ani¹⁰⁰] Šĭ 3 × 3 ñĭ - Ñ³ Ū. Í áĀáo ŠÍ áĀáo, ĭ 3 × 3 ñĭ :
¶. Ō³ ÷ 3 ÝŦŪ³ ÝĀ ÝáoŪÝ³ óÝ»Éáí áŦñ³ ñí . qudulani ·· Ñ³ Ū. Í áĀáo μ³ -
é»ñĀ 3 ŪÝ Ā³ ñ· Ū³ ÝáoŪ ħ ŠĀèi ūñ»ÝÇĭ. ÑÇŪù ÁÝ¹áoÝ»Éáí 3 ŪÝ Ñ³ Ý-

. 3 Ú3 ÝuÁ, ań ÍáÁáŌÝ»ñÇ í ñ3 éaí ań3 µ3 ñ · ñí aóÙ »Ý uñ»ÝuÝ»ñ Í 3 Ú 3 Ý»ÍúÝ»ñ [àòà, çÇ 145 ÍÝ. 1]: ÖB· ñÇi ÇÙ3 ëi Á i 3 ÉÇè ç Ð3 ñáö- ÁŮááŮŮ3 ÝÁ 3 ÚÝ ÝááŮÝ3 óÝ»éaí ŞÉ. BAR-ni|-Ç Ñ»i Şi 3 x3 ñi ÇÙ3 ëi aí, [i »ë H. B. Арутюнян, НУНК, çÇ 68]:

kur- [kur-eli] Şaí u| - Ñ3 Ů. Í ñááŮÝÍ < *Í ááñ-ááŮÝÍ < *gu-r ŞÍ ñááŮÝÍ |: i Í 3 Ůi 3 Í ç Ñ»i ŮŮÉ 3 ñi 3 Ñ3 Ůi ááŮŮááŮÝááŮŮ:

1. suluštibi šatuali (^DX-eli) kur-eli - ŞéáŌ3 ó µéÝ»ó (^DX-Ç) aí u»ñÁ| [YKH 36₁₄, 156 C₃₇, 158₂₄]:

3 éÁ í Í 3 Ůi 3 Í ç Ñá· Ý3 Í Ç Áí aí` ŞÍ ñááŮÝÍ Ý»ñ, aí u»ñ |: 2 é3 - Ç3 ñí Í ááŮŮ ç 3 ñi 3 Ñ3 Ůi ááŮŮááŮÝÁ Í 3 ñ1 3 É ŞéáŌ3 éaí ÁÝÍ 3 Í (^DX-Ç) aí u»ñÁ (Í ñááŮÝÍ Ý»ñÁ) |:

jayni- [zani-d-] ŞÉáèù, µ3 é, Ó3 ŮÝ| - Ñ3 Ů. Ó3 ŮÝ, -Ç < *g'huən-ji ŞÓ3 ŮÝ, Éáèù, µ3 é |: Úań Ñ3 Ůi Ý3 µ»ñí 3 Í 3 ñÓ3 Ý3 · ñááŮŮááŮÝÝ»ñÇó Ů»Í ááŮŮ Ñ3 Ů3 á3 i 3 éÈ3 ÝááŮ ç INIM · 3 Ō3 ÷ 3 ñ3 · ñÇÝ ŞÉáèù, µ3 é| ÇÙ3 ëi aí: í »ë Ñ»i ŮŮÉ 3 ñi 3 Ñ3 Ůi ááŮŮááŮÝÝ»ñÁ.

1. zani-d-abi TI. DINGIR guni... [YKH 333₁₆, 456₅, 457₁₄, 462₁₄]:
2. INIM. TI. DINGIR guni... [ДВ 5. ст. 142 (Ba1)]:

2 ùè Ú3 èÇÝ í »ë Ý3 · И. Дьяконов. ДВ 5. çÇ 142: 2 ñi 3 Ñ3 Ůi ááŮŮ3 Ý ÁÝ1 Ñ3 Ýááñ ÇÙ3 ëi Á 3 é3 ŮÁŮ 1Áí 3 ñ ç ÁŮµéÝ»é: Á» TI · DINGIR · 3 Ō3 ÷ 3 ñ3 · ñ»ñÇ ÇÙ3 ëi Á Ñ3 ëi 3 Ý3 ÉÇ ç, è3 Í 3 ŮÝ á3 ñ½ áç, Á» Ç±Ýá u»ñ3 Í 3 Ý3 Í 3 Ý Ó`aí »Ý 1ñ3 Ýu Ñ3 Ý1»è · 3 ÉÇè:

mək- [mak-] ŞÝ»í »É, Báñi »É (Ý»í Á) | Ñ3 Ů. Ůi -ááŮÝ1 Ş · Ō3 ñ1, i »· |: ÁŮ3 ëi Ç Ñ3 Ů3 ñ Ñ3 Ů»Ů3 i »ù Ñ3 Ů. Ý»i · Ý»i -»É µ3 é»ñÁ:

mes- [meši-, meš-] ŞÑ3 ñí, µ3 ÁÇÝ| - Ñ3 Ů. Ů3 éÝ, -ÇÝ < *mə-k' ? Şµ3 ÁÇÝ, Ů3 è · 3 ŮÉÝ|¹⁰¹: i 3 ÝÇ 3 ñÓ3 Ý3 · ñááŮŮááŮÝÝ»ñááŮŮ í Í 3 Ůi 3 Í ç Ý3 · µ3 Ů3 Í 3 Ý Ó`aí, ańÁ éaí ań3 µ3 ñ aÇ Á3 ñ · Ů3 Ýí ááŮŮ, Ñ»i ŮŮÉ 3 ñi 3 Ñ3 Ůi ááŮŮááŮÝÝ»ñááŮŮ.

1. aše ^{GI5}uldi meš-uli ^DHaldie 3 UDU TAG... GESTIN meši-ulini - Ş(±) | [YKH 27₃₀]:
2. aše sali meš-uli kamnini zananini haitini ^DHaldina KÁ... - Ş(±) | [YKH 96₄]:

ÁŮ3 ëi Ç Ñ3 Ů3 ñ Ñ3 Ů»Ů3 i »ù Ñ3 Ů. Ñ3 ñí, µ3 ÁÇÝ µ3 é»ñÁ ŞÑ3 ñí, i ááñù | ÇÙ3 ëi aí: ñ`í ááöÝ çÉ µ3 é3 óÇ ÝB3 Ý3 Í ááŮŮ »Ý Ů3 è: àñáB3 Í Ç

1 Áí 3 náóÁúáóÝ ĺ N3 náóóáóÚ 3 ÚÝ ÷ 3 èi Á, áñ N3 Ú»ñ»YáóÚ Ú3 éÝ µ3 éÁ 3 YÚÇÇ3 á»è §N3 ñí, i áóñú! ÇÚ3 èi Á ááóÝÇ:

nax- [nah] - N3 Ú. Y3 È, Y3 È-YÇ, Y3 È-ÍÇÝ ... 3 ÚEY §3 é3 Ç, 3 é3 ÇÇ-YÁ, . fÈ3 í áñ, NÇYÁ!; éáí áñ3 µ3 ñ i ñí áóÚ ĺ 1) §µ»ñ»É, i 3 Y»É, N»-é3 óY»É!; 2) §. 3 É / µ3 ñÓñ3 Y3 É . 3 NÇÝ! ÇÚ3 èi Y»ñ: 2 é3 ÇÇÝ ÇÚ3 è-í áí í 3 Úí 3 Í ĺ N»i ... Ú3 É 3 ñi 3 N3 Úi áóÁúáóÝY»ñáóÚ.

1. nah-uni uriši [gazul]i nirbi [gaz]uli nah-uni []^m URUDU nah-uni šani URUDU nah-uni [] - §µ»ñ»ó ½»Ýú»ñ ÷ 3 ÚEáóÝ, Çñ ÷ 3 ÚEáóÝ µ»ñ»ó []^m, áÓÇÝÓ µ»ñ»ó, í 3 Áè3 áÓÝÓ µ»ñ»ó! [YKH 19 yp 8-14]:
2. X arše (ištini) nah-ubi - §X á3 i 3 YÇÝ»ñ (3 Úèi »Ó) i 3 ñ3 ! [YKH 155 A₂₆, B₄₂, C₁₂, D₅₃, E₂₇, F₂₉]:
3. `aše^{SAL} lutu^m ištini parubi X arše^m nah-ubi - §i Ó3 Ú3 ñ1, i ÇÝ 3 Úèi »ÓÇó N»é3 óñÇ, X á3 i 3 YÇÝ»ñ i 3 ñ3 ! [YKH 155 A_{9,23}]:
4. niirbi didguši ištini nah-ubi `aše^{SAL} lutu^m parubi... arše nah-ubi - §Çñ didguši 3 Úèi »ÓÇó i 3 ñ3, i Ó3 Ú3 ñ1, i ÇÝ N»é3 óñÇ, X á3 i 3 YÇÝ»ñ i 3 ñ3 ! [YKH 156 C_{6,19}]:
5. nah-ubi GUŠKIN KU. BAB. BAR BI. BI didguši^{KUR} biana-idi ag-ubi - §i 3 ñ3 áèi Ç, 3 ñí 3 Á, Y3 ÈÇñÁ didguši, 1»áÇ i 3 Y3 Yóí 3 óñÇ; [YKH 158₂₄]:

Í »ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ»½í Ú3 3 ñÓ3 Y3 . náóÁúáóÝáóÚ nah-uni µ3 ÚÁ N3 Ú3 - á3 i 3 èÈ3 YáóÚ ĺ 3 éáóñ. naši-ÇÝ §Íñ»É, i 3 Y»É, N»é3 óY»É ... 3 ÚEY! ÇÚ3 èi áí: àñáb 3 ñÓ3 Y3 . náóÁúáóÝY»ñáóÚ N3 Y1»è ĺ . 3 fÇè par-§N»é3 óY»É, N»é3 Y3 É! µ3 ÚÇ N»i ` ½áó. 3 N»é` §N»é3 óñÇ, i 3 ñ3 ! ÇÚ3 èi áí: 2 ÚÝ YÚ3 Y ĺ N3 Ú. §3 é3 Ç3 Y3 É / 3 é3 Ç3 óY»É! µ3 ÚÇÝ, áñÁ ÚÇ í áÓÚÇó i 3 ñ»ÉÇ ĺ N3 èi 3 Y3 É §3 é3 Ç ÁYí Y»É, 3 é3 Ç Nñ»É, 3 é3 Ç ÚÓ»É!, Úúáóè í áÓÚÇó` §3 é3 Ç . 3 É, Úáí »Y3 É!; óñíñáñ1 ÇÚ3 èi áí í 3 Úí 3 Í ĺ N»i ... Ú3 É 3 ñi 3 N3 Úi áóÁúáóÝY»ñáóÚ ... á»i ù ĺ N3 èi 3 Y3 É §3 é3 Ç Yáñ1»É, . fÈ3 í áñ»É!.

6. iu^D Haldiše 'X 'X-hinie LUGÁL-tuhi aruni nah-abi^{LU} AD-ni esii - §»ñµ Đ3 ÓÁÁ 'X-ÇÝ 3 ñú3 ÚáóÁúáóÝ i í »ó, µ3 ñÓñ3 Ó3 í N3 Úñ3 i 3 Y i »ÓÁ... ! [YKH 128, A3₁₉]:
7. iu^D Haldišme LUGÁL-tuhi aruni nah-adi^{LU} AD-sini esii LUGÁL-tuhini - §»ñµ Đ3 ÓÁÁ ÇÝÓ 3 ñú3 ÚáóÁúáóÝ i í »ó, µ3 ñÓñ3 Ó3 N3 Úñ3 i 3 Y i »ÓÁ 3 ñú3 Ú3 i 3 Y...! [YKH 155, G₂, 168₄, 156 A1+A11₂₇]:

8. iume ^DHaldiše LUGÁL-tuhi aruni nah-ad[i ^{LU}AD-sini] esii LUGÁL-tuhinii šeirhini - §»ñµ ÇÝÓ Ê³É¹Á (Ð³ŌĀĀ) ³nù³ĭáoĀĭáoÝ ĩ í»ó, µ³nŌñ³Ō³ Ñ³ĭñ³ĭ³Ý ĩ »ŌĀ ³nù³ĭ³ĭ³Ý, Ā³é³Ý. ³ĭ³Ý... | [YKH 448₃]:

9. ... alušme LUGÁL-tuhi taragi aruni naha-di LUGÁL-tuhinina ^{GIS}GU. ZAI] - §... añÁ ÇÝÓ ³nù³ĭáoĀĭáoÝ Ū»ĭ/Ñ³áñ ĩ í »ó, µ³nŌñ³Ō³ ³nù³ĭ³ĭ³Ý. ³ÑÁ | [YKH 276_{n.c.24}]:

10. iu ^{LU}ateini esi nah-ubi... - §»ñµ Ñ³ĭñ³ĭ³Ý ĩ »ŌĀ µ³nŌñ³Ō³... | [YKH 372₇]:

n-ewši- [n-ebssi-d-] ŞUáñÁ»É (±) | - Ñ³Ū. ³öβ-»É ŞÑábái »É, (ŪÇëÁ) ĩ ĩ añ ĩ ĩ añ ³Ý»É .. ³ŪÉÝ¹⁰²: ĩ ³½Ū ĩ ³ĭ ³öβ ³nŪ³ ĩ Çó Ñ³Ū»ñ»ÝÇ Ý(Ç) - Ý³É³ ĩ ³ÝóÇ Ñ³ ĩ »ÉáŪÁí, ĩ »ë Ý³ .. n-ul/ ul-, n-ul-ust/ul-uĭt, n-ir-bi/ir-bi- Ñ³Ū. Çñ: Ð³Ū»ñ»ÝáŪŪ ³éĭ³ »Ý µ³éÇë ĩ³Ū áŵŌÇŌ, ĩ³Ū Ū - áí Ō ..»ñÁ (³öβ-»É, Ū-³öβ-áí -»É): ĩ ĩ³Ū ĩ ³ĭ Ñ» ĩ ..Ū³É ³nĭ ³Ñ³Ū - ĩ áŵĀĭáoÝ»ñáŪ.

1. (UDU)MAS. TUR ^DHaldie nipsi-du-li-(ni) UDU ^DHaldie TAG/urp- ulini - Şáŵé Ð³ŌĀÇÝ ĀáŌ ŪáñÁí Ç, óáŵé Ð³ŌĀÇÝ ĀáŌ ½áÑ³ µ»ñĭ Ç | [YKH 25_{4,9} 281_{19,23} 448_{7,10,11,12}]:

2. 6 UDU. MAS. TUR ^DHaldie nipsi-du-li-`ali... - Şó áŵé Ð³ŌĀÇÝ ĀáŌ ŪáñÁí Ç... | [YKH 27_{3,35}]:

³Ō³éĭ³ ĩ ³ĭ Ý³ .. ĩ ³ÝÇ ³nŌ³Ý³. ñáoĀĭáoÝ»ñáŪŪ ÑÇβ³ ĩ ³ĭ - ĩ áŵ ^{UZU}huşu ŞŪÇëĭ µ³éÇ ëĭ áŵ. ³µ³ÝáŵŪÁ ³ŵë ÝáŵŪÝ ³nŪ³ ĩ Çó, añÁ Ñ³Ū»ñ»ÝáŵŪ ĩ ĩ³Ū ĩ ³ĭ Ý³ .. áβŌ`áí:

or-e- [ule, ule-še] Ş³ŪÉÁ (±), áŵñÇβÁ (±)-Ñ³Ū. añ, -áŪ, áŵñ < *k^u-ro Şáñ, áí añ |, Şáŵñ |: ĩ »ÉÇβÇÝÇ »ñĭÉ»½ĭŪ³ ³nŌ³Ý³. ñáoĀĭáoÝáŵŪ áŵñ³ñĭ. Şalu-ĭe ainei uli[...] | -Á Ñ³Ū³ á³ ĩ ³éÉ³ÝáŵŪ ĩ ³éáŵñ. «ĭummu meni-me[ni] | -ÇÝ Ş»Ā» ÇÝā-áñ Ū»ĭÁ | ÇŪ³ ëĭ áí: Ð³Ý¹Ç ááŵŪ ĩ Ý³ .. ŪÇ Ū³ÝÇ ³ÝÑ³éĭ³Ý³ÉÇ ³nŌ³Ý³. ñáoĀĭáoÝ»ñáŵŪ .. Ñ» ĩ ..Ū³É ĩ³Ū³ á³ ñ³ŪÇÝ ³nĭ ³Ñ³Ū ĩ áŵĀĭáoÝáŵŪ.

1. alu-še ainei / ule ineli du-lie (tiu-lie uli ture) alu-še ule-še tiu-lie... - Şáí añ ÇÝā-áñ Ū»ĭÇÝ³ŪÝ µ³Ý»ñÁ ĭëĭ ÇáÇ (ĭ³éÇ · Ý³ ç³ñĭÇ) Ū»ĭ³ŪÉ áŵñÇβÁ ĭ³éÇ... |,

áñĭ »Ō ³ŪÝ Ñ³Ý¹Ç ááŵŪ ĩ »ñĭáŵ ³Ý. ³Ū ule .. ule-ĭe Ō ..»ñáí, »ñĭ áŵëÇ ³nŪ³ ĩ Ý ĩÉ ule-Ý ĩ: áŵñ³ñĭ. ule .. Ñ³Ū. añ, -áŪ Ō ..»ñÇ ÑÇŪ³ŪÇÝ Ō³ŪÝ³ ĩ áñÝ»ñÇ ĩ ³ñµ»ñáoĀŪ³Ý Ñ³Ū³ñ ÑŪŪĭ. éáŵñá-Ū = suri, añÁá-Ū =

orte, Í³ éá-Ů = şare³ ŮÉ ½áō. ³Ń»éÝ»ňÁ: ÆÝā í »ň³ µ»ňáōŮ ĺ alu-Ůe ule-
 Ůe tiu-lie ³ňí ³Ń³ Ůí áōĀŮ³ ÝÁ (áňí »Ō alu-Ůe-Á³ Ůe-Ůe-Á ³Ń³ Ý¹Çē³ -
 ÝáōŮ »Ý. áňí áŌáōĀŮ³ Ý éáōµŮ»Īí³ Ů³ Ń³ Í³ »Ý ŮÇ³ ÝáōŮÝ áōŌŌ. Náíáí áí),
³ā³ ³ŮÝ Ń³ Ů»ň»Ýáí µ³ é³ óÇ ā»í Ů ĺ Ī³ Ń¹É³ Ş³ ŮÉÁ, áňÁ Ī³ éÇ (tiu-
 lie -Ń³ Ů. Āáō»É, Āí »É)!, ³ŮeÇÝŮÝ Şáí áňí!, ŞŮ»Ī³ ŮÉ Ů»ĪÁ, áňÁ! Ī³ Ů
 ŞáōňÇŮ Ů»ĪÁ, áňÁ! (³ŮeÇÝā Ī³ Ů³ ŮÝÇÝā µ³ ÝÁ) Ī³ éÇ:

ort- [ult-] ŞĚ³ ŌáŌÇ áňĀ! - Ń³ Ů. áňĀ, -áŮ < *or-th-o ŞĚ³ ŌáŌÇ áňĀ! :
 Đ³ Ý¹ÇāáōŮ ĺ µ³ ½Ů³ ĀÇí ³ňŌ³ Ý³. náōĀŮáōÝÝ»ňáōŮ: àňáŮ ³ňŌ³ Ý³ -
 · náōĀŮáōÝÝ»ňáōŮ ÷ áĒ³ ŃÇÝí áōŮ ĺ GEŠTIN · ³Ō³ ÷ ³ň³. náí ŞĚ³ Ōá-
 ŌÇ ³Ů. Ç, Ē³ ŌáŌÇ áňĀ!, ÇÝāÇó ĺÉ áňáŮí áōŮ ĺ ÇŮ³ ěí Á:

ost- [ušt-, ušt-ebti] Ş³ ŃŮ³ í »É, áōŮ³ áňí »É! , ŞAYÍ³ Ů»É, Ů³ ěí áōŮ³ -
 Ý»É! - Ń³ Ů. áěí -³Ý-áŮÉ, áěí ->É < *ozd- Ş¹ áŮňē ó³ ě Ī³ »É, Áéá»É, Í³ í³ É-
 í »É, ³×»É³ ŮÉÝ! :

ost- [ušt-] Ş³ ŃŮ³ í »É, áōŮ³ áňí »É! , ŞAYÍ³ Ů»É, Ýí Çň»É! : ²é³ ÇÇÝ
 ÇŮ³ ěí áí Ī³ Ůí³ ĺ ĺ Ń³ ěí »ēŮÇ³ Ń³ Ń³ Ůí áōĀŮáōÝÝ»ňáōŮ.

1. (¹X/ ¹LU X^m) ušt-abi/li/di (KUR/URU X-edi) - Ş¹X / ¹LU X^m ³ňŮ³ í -
 »ó/»óÇÝ/»óÇ¹ »āÇ X-»ňí ÇňĀ / Ů³ Ō³ ŮÁ):
2. ušt-adi^{LU} ueli-šusinie^{KUR} X-giedi - Ş³ ŃŮ³ í »óÇ^{LU} ueli-šusinie¹ »āÇ
 X-»ňí ÇňĀ! [YKH 155 F₁₆]:
3. iu^D Haldiše masi DINGIR iniriaše ušt-uni - Ş»ňµ Đ³ ŌĀĀ Ůáōň
³ ěí í³ í³ ŮÇÝ iniri-aše-Á Ů³ ěí áŮŌ»ó! [YKH 128 A4₂]:
4. URU X-edi ušt-uni - Ş¹ »āÇ X-Ů³ Ō³ ŮÁ áŮŌ³ Ńí »ó! [YKH 146_{1,2},
 147_{1,2...}]:
5. ui ainii LUGÁL ištini ušt-uri - Şāā ŮÇ Ā³. ³íáň³ ŮŮÝí »Ō āĺň
³ ŃŮ³ í »É! [YKH 155 E₄₃]:

ōňíňáň¹ ÇŮ³ ěí áí Ī³ Ůí³ ĺ ĺ ½³ Ý³ ½³ Ý³ é³ Ńí³ Ý»ňÇ í Ń³
 · Ńí³ Í³ Ń³ ěí »ēŮÇ³ Ń³ Ń³ Ůí áōĀŮáōÝÝ»ňáōŮ.

6. D Haldie EN.ŠU/eurie ini aše/kubuše/qarqarani/-/ ušt-uni
 (ulgušiani-edini / ir(e)puni-ed) - ŞĐ³ ŌĀÇÝ, Ī ÇňáçĀ³ ŮÝ (í³ -
 Ń³ ÝÁ/é³ Ō³ í³ Ń³ Ā/½ň³ ŃĀ) Ýí Çň»Ō (Çň ĪŮ³ ÝŮÇ Ń³ Ů³ Ń) / (¹»āÇ
 ¾ň»µáŮÝÇ):

éáŮŮÝ ĪáÝí »Ůěí áōŮ áŮéáŮŮÝ³ éÇňáŮŮÝ»ňÇ ĪáŮŮÇó µ³ éÇÝ ěí Ńí áŮ
 ŞÝí Çň»É, ÁÝí³ Ů»É! ÇŮ³ ěí Á¹ Áí³ Ń ĺ Ī³ ā»É ÇÝāā»ē ÁÝ¹ áŮŮí³ Í³
 Ş³ ŃŮ³ í »É, áōŮ³ áňí »É! , ³ŮÝā»ē ĺÉ³ é³ Ç³ Ńí í áŮ Ş¹ áŮňē ó³ ě Ī³ »É,
 Ń³ ŃŮ³ í »É, Áéá»É, Í³ í³ Éí »É! ÇŮ³ ěí Ý»ňÇÝ: ŲÇ. áŮŮ» ā»í Ů ĺ Ń³ ě-

Ī 3 Ȳ 3 É Š 1 áoñë µ»ñ»É, 1 áoñë Ñ 3 Ȳ»É 3 0ÉȲ | : Æëi 3 0»Ȳ 3 0ȲÇ ŠȲÍ Çñ»É, ÁȲÍ 3 0»É | ÇÙ 3 ëi Á ×β· ñÇi á, 3 3 1»ñÁ í 3 0í 3 í 3 3 ñi 3 Ñ 3 0i áo-
ĀŪáoȲȲ»ñÁ á»i ù ç 3 0É 1»ñÁ Ñ 3 ëi 3 Ȳ 3 É:

ost-ewti [ust-ebti] Š 3 ñβ 3 í 3 Ȳù | Ī 3 ½Ūi 3 í ç ost- 3 ñŪ 3 i ÇȲ -ew-ti
3 í 3 ȲóÇ Ñ 3 í »ÉáoŪáí (Ñ 3 Ū»Ū 3 i »ù Ȳ 3 3 mer- 3 mer-ewti µ 3 é»ñÁ),
Ñ 3 Ū. áëi -áŪĀ < *áëi -»ŌĀ Š 3 3 i Ī, ĀéÇāù |

1. ieše inili ebanili šusinie ušt-ipte ašguli - Š»ë 3 0Ȳ »ñiñȲ»ñÁ Ū»i
3 ñβ 3 í áoŪ· ñ 3 í »óÇ | [YKH 266₃]:

2. ... 3-a esa ušt-ipti-ni zadubi. . - Š»ñ»ù i »Ō»ñáoŪ | É 3 ñβ 3 í 3 Ȳù
Çñ 3 í 3 Ȳ 3 óñÇ | [YKH 155 D₂]:

up - [up-ar(a)d-, ȳ-up-ard-] ŠÑñ 3 Ū 3 Ū»É(±), Ī 3 ñ· 3 1ñ»É(±) | - Ñ 3 Ū.
ÑáoĀ- < *ub- Šë»ŌŪ»É, ×Ȳβ»É | : ì Ī 3 Ūi 3 í ç Ñ»i 3 0 3 É 3 3 ñi 3 Ñ 3 Ūi áo-
ĀŪáoȲȲ»ñáoŪ.

1. ^DHaldiše ub-ardu-duni ieše šidištubi - ŠĐ 3 ŌĀĀ Ī 3 ñ· 3 1ñ»ó(±) »ë
Ī 3 éáoó»óÇ | [YKH 280₆]:

2. ^DHaldiše ub-ardu-duni ieše ini ^{Giš}uldie terubi - ŠĐ 3 ŌĀĀ
Ī 3 ñ· 3 1ñ»ó(±), »ë 3 0Ȳ É 3 ŌáoŪ 3 Ū· ÇȲ 1ñ»óÇ | [YKH 281₉]:

3. alušme ȳ-ub-ard-uni ub-aradu-ia[ali] aluš-me LU-tuhi taragi aruni -
Š | [KYKH 406_{n.c.22}]:

4. [aluš]me t-ub-a[rđ-uni]¹⁰³ ub-aradu-ia]ali aluš-me LU-[tuhi taragi
a]runi - Š | [KYKH 407_{n.c.16}]:

ÆȲā í »ñ 3 µ»ñáoŪ ç -ar(a)d- í »ñÇ 3 í áñáoĀŪ 3 ȲÁ, 3 á 3 3 0ëi »Ō ÑȲ 3 -
ñ 3 í áñ »Ȳ i 3 ñµ»ñ Ū»i Ȳ 3 µ 3 ȲáoĀŪáoȲȲ»ñ: Ī 3 ñ»ÉÇ ç, 3 é»Ȳù, 3 0Ȳ
Ñ 3 ëi 3 Ȳ 3 É áñá»ë 3 í 3 Ȳó, 3 é 3 ȲÓȲ 3 óȲ»É áñá»ë 3 é 3 ȲÓÇȲ 3 ñŪ 3 i ·
ard- Š Ī 3 ñ·, Ññ 3 Ū 3 Ȳ | - Ñ 3 Ū. 3 ñ 1 3 0ÉȲ: 3 éÇ »ñiñáñ 1 Ō 3 Ç Ū»Ç
3 éi 3 ç ȳ- Ñ 3 Ū. i - Ū 3 éȲÇíÁ, áñÁ Ñ 3 Ū»ñ»ȲáoŪ áoȲÇ ĀĒi 3 Ī 3 Ȳ
ÇŪ 3 ëi : Æëi 3 Ū 3 Ū ȳ-ub-ardu-ni á»i ù ç Ȳβ 3 Ȳ 3 í Ç Šá 3 ñi 3 3 1ñ»É (±),
áëi Ç á»É (±), ĀáoŪÉ 3 i ñ»É (±) 3 0ÉȲ |¹⁰⁴:

ur- [ur-išhi, ur-išh-use, ^{LU}ur-urd-] - Ñ 3 Ū. áoé-Ȳ Š Ī 3 é 3 Ȳ, Ūáoñ× | : Ī »ÉÇ-
BÇȲÇ »ñíÉ»½i Ū 3 3 ñŌ 3 Ȳ 3 · ñáoĀŪáoȲáoŪ ur-išhi-Á Ñ 3 Ū 3 á 3 i 3 éÉ 3 -
ȲáoŪ ç 3 éáoñ 3 í 3 Ȳ bélu-ÇȲ Š½»Ȳù | Ȳβ 3 Ȳ 3 í áoĀŪ 3 Ūµ, é 3 í 3 0Ȳ Ñ 3 Ȳ 3 Ç-
ááoŪ ç áá ŪÇ 3 0Ȳ ½ÇȲ 3 i »ë 3 í Ȳ»ñÇ, 3 0É 3 ½ 3 Ȳ 3 ½ 3 Ȳ Ū»i 3 0Ū 3 3 é 3 ñ-
í 3 Ȳ»ñÇ (Ā 3 é, ½ 3 Ȳ· 3 Ī, 1 é 3 Ȳ ÷ 3 í 3 Ȳ 3 3 0ÉȲ) í ñ 3 : 2 Ū 3 á 3 i × 3 éáí
éáí áñ 3 µ 3 ñ Ā 3 ñ· Ū 3 Ȳí áoŪ ç áá ŪÇ 3 0Ȳ Š½»Ȳù | ÇŪ 3 ëi áí, 3 0É 3 ÁȲ 1-
Ñ 3 Ȳñ 3 á»ë ŠÇñ, 3 é 3 ñi 3 ç | ÇŪ 3 ëi áí¹⁰⁵: Đ 3 BíÇ 3 éȲ»Éáí 3 0Ȳ ÷ 3 é-

ŠUČYá' Čñ Ī 3 ĩ 3 ñ»ÉÇáoĀŪóYÁ!; Ū 3 ĪáYáíÁ Ī 3 ěĪ 3 ÍÇ ĩ 3 Ī ĺ í»nó-
 YáoŪ ě 3 ěí ÇYÇÇ Ā 3 ñ. Ū 3 YáoĀŪáoYÁ ĩ 3 ě 3 Ç 3 ĩíáoŪ ĺ ŠÇñ NŪí áoĀŪ 3 Y
 BÝánŇÇí | Ó'Á [í »ě DIB 5, ĺÇ 165]: 2 éáoñ 3 Ī 3 Y liwitung, limitu Ó'Á Čñ
 ŇČŪY 3 Ī 3 Y ČŪ 3 ěí áí ŠBñç 3 á 3 ĩ , Bñç 3 Ī 3 Ūú; áá ŪÇ 3 ŪY 3 ŪmáŌçáo-
 ĀŪ 3 Ūm Ň 3 Ū 3 á 3 ĩ 3 ěĚ 3 YáoŪ ĺ Ň 3 Ū»ñ»Y á 3 ĩ' μ 3 ěÇY ĩ 3 adi limiddi-
 šu-Y á»í ū ĺ á 3 ñ½ 3 á»ě Ā 3 ñ. Ū 3 Y»É ŠÇñ Bñç 3 á 3 ĩ 3 Ç Ň»í ŪÇ 3 ěÇY |,
 3 ŪĚ' ŪÇ 3 Y. 3 Ū 3 ŪY Ň 3 ěí 3 Y 3 ěÇ ĺ μ 3 ěÇě Ūáoě í Ī 3 ŪáoĀŪáoY»ñÇ ĪáY-
 í »üěí áoŪ: 2 Ūěá»ě, ŠĪ 3 éáoŌ»ŌÇ 3 ŪěÇYá BÇYáoĀŪáoYÁ pat-usie |
 Ī 3 Ō 3 á 3 ñ 3 ŪÇY 3 ĩí 3 Ň 3 Ūí áoĀŪáoYÁ á»í ū ĺ Ň 3 ěĪ 3 Y 3 ě ŠĪ 3 éáoŌ»-
 ŌÇ 3 ŪěÇYá BÇYáoĀŪáoYÁ Bñç 3 Ī 3 Ūúáí Ī 3 Ū Bñç 3 á 3 ĩ 3 í 3 Í (á 3 ĩ 3 áí),
 á 3 ñěá 3 á 3 ĩ 3 í 3 Í; ĐYáoŪ, ½ 3 Y 3 ½ 3 Y Ī 3 éáoŪŌY»ñÁ, éáíán 3 μ 3 ñ
 áoY»YáoŪ ĺÇY Čñ»Yó Bñç 3 á 3 ñÇěáÁ ĩ 3 ŪĚ á 3 Bí á 3 YČá ūÁ 3 Y 1 3 Ī
 BÇYáoĀŪáoY»ñ¹⁰⁸.

paṭ-g- ŠBñç 3 á 3 ĩ 3 »É (±) | - Ň 3 Ū. á 3 ĩ 3 »É Šá 3 ĩ 3 »É, Bñç 3 á 3 ĩ 3 »É |.

paṭ-ari ŠŪ 3 Ō 3 ū | - Ň 3 Ū. á 3 ĩ 3 Šá 3 ĩ 3 , á 3 ñÇěá |¹⁰⁹. Áěí 3 Ū»Y 3 Ū-
 YÇ, paṭ-ari á»í ū ĺ Ň 3 ěĪ 3 Y 3 ě Ň 3 ĩ 3 Ī 3 á»ě, á 3 ñěá 3 á 3 ĩ 3 3 í 3 Y,
 ū 3 Ō 3 ū, μY 3 Ī 3 í 3 Ūñ Ç Ň 3 Ī 3 1 náóĀŪáoY 3 ě 3 Yó á 3 ñěáÇ μY 3 Ī 3 í 3 Ū-
 ñ»ñÇ: ÁYá í»ñ 3 μ»ñáoŪ ĺ -ari í»ñç 3 íáñáoĀŪ 3 YÁ, 3 á 3 3 ŪY, Ā»ñ»ě
 Ī 3 ñ»ÉÇ ĺ Ň 3 Ū»Ū 3 ĩ 3 »É Ň 3 Ū. -3 Ō. Ç Ň»í (í »ě Ň 3 Ū. μñě. 3 ŌĀ-3 Ō
 Šě»YŪ 3 Ī | ĩ 3 ŪĚY):

jar-ini [gar-ini] - Ň 3 Ū. Ç 3 ěY Š 3 YŌ 3 í, Ī 3 ĩ 3 3 ĪáŪμ |; éáíán 3 μ 3 ñ
 Ī 3 ěĪ 3 Ī 3 Yúáí Ā 3 ñ. Ū 3 YíáoŪ ĺ Š 3 Ūnáó (±) |; ĩ 3 YÇ 3 ñŌ 3 Y 3 . náó-
 ĀŪáoY»ñáoŪ í Ī 3 Ūí 3 Ī ĺ Ň»í ĩ 3 ŪĚ 3 ĩí 3 Ň 3 Ūí áoĀŪáoYáoŪ.

1. garini qarbi [agu]nuni [manu] [gunu-ša ha]aubi Š 3 ŪnáóÁ (±) Ā 3 ŪěÇ
 í ñ 3 3 Ūñ 3 óí 3 Í, Ū 3 ĩí 3 áoŪ · ñ 3 í »ŌÇ | [YKH 127 III₆₂]:

2 é 3 Ç 3 ĩíáo Š 3 YŌ 3 í, Ī 3 ĩ 3 3 ĪáŪμ | ČŪ 3 ěí Á ŪÇ 3 Y. 3 Ū 3 ŪY Ň 3 Ū 3 -
 ŇáoYá ĺ í»ñáŇÇŪ 3 ě 3 ĩí 3 Ň 3 Ūí áoĀŪ 3 YÁ: Đ 3 Ū 3 ěí 3 YÇ ĩ 3 ñ 3 ÍúáoŪ
 Ī 3 Y á 3 Bí á 3 Y 3 Ī 3 Y Yá 3 ĩ 3 3 Īáí ÷áñí 3 Í 3 ñŇ»ěí 3 Ī 3 Y Ī 3 Ū
 Ň 3 ñŪ 3 ñ»óí 3 Í μ 3 ½Ū 3 ĀÇí μY 3 Ī 3 Y 3 YŌ 3 í Y»ñ:

jun- [gun-uše] ŠŪ 3 ĩí , Ū 3 ĩí 3 3 Ī 3 Y | - Ň 3 Ū. čáoY-ç < * g^hon-
 šçYç»É, Īáí án»É, Ū 3 ĩí ĩ 3 ŪĚY |; ŪáoŪY 3 ñŪ 3 ĩ 3 ÇŌ »Y Y 3 ĩ 3 Ň 3 Ū. ÇY»É
 ŠĪ »Ī »É, ½ 3 ĩí »É | , . 3 Y»É ŠĪ »Ī »É | ĩ 3 ŪĚ Ó'»ñÁ: Āá ÷áo½ 3 í 3 ŪÇ »ñĪ »É»½-
 íŪ 3 3 ñŌ 3 Y 3 . náóĀŪ 3 Y Ū»ç gunu-še Ň 3 Ū 3 á 3 ĩ 3 3 ěĚ 3 YáoŪ ĺ 3 éáoñ.
 tuquntu-ÇY ŠŪ 3 ĩí , íěÇí | ČŪ 3 ěí áí: 2 Ūě YáoŪY 3 ñŪ 3 ĩ 3 áí »Y 3 ĩí 3 -

Ń³ Ůi í áoŮ Ý³ · · ŠŮ³ ņi ĆĪ, Ů³ ņi 3 Ī³ ÝĶ ÇŮ³ ěi Ý»ŃÁ: ¶. æ³ ŃáoĪ-
 Ů³ ÝÁ 3 ŮÝ Ń³ Ů»Ů³ ĩ áoŮ ĵ Ń. -> *g^hhen, *g^hhono ŠŮ³ ņi Ķ 3 ņŮ³ ĩ Ç
 Ń»i [УИЯ, ĵÇ 32], ¶. Ō³ ÷³ ÝóŮ³ ÝÁ ŠáoĀĶ ÇŮ³ ěi áí Ń³ Ů. · áoÝ³ ěÇ
 Ń»i (Ī³ · áoŮ ĵ Ń. ->. ÝáoŮÝ³ 3 ņŮ³ ĩ Çó) [àòä, ĵÇ 86]: ä³ ĩ »Ń³ ½ŮÇ
 Ń»i Ī³ áí 3 Ī Ń³ Ů»Ń»Ý³ µ³ é»ŃÇó ß³ ĩ »ŃÁ áoß ßŃç³ ÝÇ ÷ áĚ³ éáó-
 ĀŮáoÝÝ»Ń »Ý · Áěi 3 Ů»Ý³ ŮÝÇ çáoÝ- 3 ņŮ³ ĩ Á, áŃÁ µÝĶĪ ĵ, ŃÝáoŮ
 Ě³ ŮÝáŃ»Ý Ů ĩ 3 · áŃĪ í »Ě ĵ:

sayt- [šat-] - Ń³ Ů. ě³ ŮĀ-³ Ů»Ě Šě³ Ń»Ě, · 3 ŮĀ»Ě, ß»ŌÇĚ, ŮáěáŃ »ĚĪ:
 éáí áŃ³ µ³ Ń ĩ 3 Ń³ Ī áoě³ Ýúáí Ā³ Ń · Ů³ Ýí áoŮ ĵ ŠµĚÝ»Ě, í »ŃóÝ»Ě,
 ĚĚ»ĚĪ: ĩ 3 ÝÇ 3 ŃŌ³ Ý³. ŃáoĀŮáoÝÝ»ŃáoŮ í Ī³ Ůí 3 Ī ĵ Ń»i · Ů³ Ě
 3 ņi 3 Ń³ Ůi áoĀŮáoÝÝ»ŃáoŮ.

1. ... šat-uali (^DX-eli) kureli sulušŭbi - šěáŌ³ ó µĚÝ»ó (^DX-Ç) áí Ů»ŃÁĶ
 [YKH 36₁₄, 156 C₃₇, 158₂₄]:
2. ... URU^m GIBIL-bi X ^{GIS}GIGIR gunuš-ini šat-ubi - Š... Ů³ Ō³ ŮÝ»Ń
 3 ůŃ»óÇ, X Ů³ ņi 3 Ī³ éŮ»Ń ĚĚ»óÇĶ [YKH 158₁₇]:
3. ... URU^m ištini šat-uli zatubi ^{LU}X ĶX-naue - ŠŮ³ Ō³ ŮÝ»Ń 3 ŮÝi »Ō
 í »ŃóŃÇ, 1³ ŃŌŃÇ... Ķ [YKH 276 o.c. 2]:
4. ... ^{GIS}zari šuhi ištini ter-ubi URU šuhi ištini šat-uli - Š³ Ů. áó
 Ī³ éáóó³ á³ ĩ Ů³ Ý · áŃĪ (±) 3 ŮÝi »Ō 1Ń»óÇ, Ů³ Ō³ ŮÇ Ī³ éáóó³ -
 á³ ĩ Ů³ Ý · áŃĪ (±) 3 ŮÝi »Ō µĚÝ»óÇ... Ķ [YKH 281₁₃]:
5. ali ^{LU}UKU^m ^{GIS}šurigini kaini kuluaršibi šat-uni ^{ŠADU}X ^{ŠADU}X - ŠŮáoě
 Ů³ ņĶĶĪ ěŃÇ 3 ěÇ · ÷³ Ě³ Ý µĚÝ»óÇÝ X Ě»éÁ, X Ě»éÁĶ [YKH 155
 F₂₇]:

· 3 ěÇ ÇŮ³ ěi Á áŃáĪ áoŮ ĵ ŃÇŮÝí »Ěáí ŃÇŮÝ³ Ī³ ÝáoŮ [YKH 36₁₄,
 156 C₃₇, 158₂₄] 3 ŃŌ³ Ý³. ŃáoĀŮáoÝÝ»ŃÇ í Ń³, ě³ Ī³ ŮÝ µĚÝ»Ě ÇŮ³ ěi Á
 Ń³ ņŮ³ Ń ě ĵ Ń³ ĩ Ī³ á»Ě URU Ůuhi iŮtini Ůat-uli · URU^m iŮtini Ůat-uli
 3 ņi 3 Ń³ Ůi áoĀŮáoÝÝ»ŃÇ Ā³ Ń · Ů³ ÝáoĀŮ³ Ý 1»áúáoŮ: Ů³ Ě, Áěi ÝáŃ
 ĩ í Ů³ ĚÝ»ŃÇ Ůuhi Ýß³ Ý³ Ī áoŮ ĵ ŠÝáŃĶ · · áá Ā» Šě³ ņŮ, ě³ ņŮ³ í áŃáoŮ,
 µ³ Ń»Ī³ Ń · áoŮ · 3 ŮĚĶ [Ķ »Ě KYKH, ĵÇ 465]: · 3 óÇ 3 Ů³ 3 ŮÝŮ³ Ý ĵĚ
 Ń³ Ůá½Çá ě ĵ · ĚŃÁÇÝ 3 ě³ çÇÝ 1Ń³. Á Ā³ Ń · Ů³ Ý»Ě ŠŮ³ Ō³ ŮÝ»Ń
 3 ŮÝi »Ō í »ŃóŃÇ (· Ń³ Ī»óÇ)Ķ, ÇěĪ »ŃĪ ŃáŃĪ Á ŠŮ³ Ō³ ŮÝ»ŃÇ Ī³ éáóó³ -
 á³ ĩ Ů³ Ý / í »Ń³ ÝáŃá · Ů³ Ý · áŃĪ Á 3 ŮÝi »Ō µĚÝ»óÇ (Ī³ Ů Ī³ éáóó³ -
 á³ ĩ áoŮÁ Ý³ Ě³ Ō»ĚÝ»óÇ)Ķ: Ø³ Ý³ í 3 ÝĶ »Ā» ÝĶ Ķ ĵ áoÝ»Ý³ Ýú, áŃ
 ŠŮ³ Ō³ ŮÝ»Ń 3 ŮÝi »Ō í »ŃóŃÇ (· Ń³ Ī»óÇ)... Ķ Ā³ Ń · Ů³ ÝáoĀŮáoÝÁ Ī³ -
 ĩ 3 ņí 3 Ī ĵ ½áoĪ ßÇÝ³ Ń³ Ń³ Ī³ Ý 3 ŃŌ³ Ý³. ŃáoĀŮáoÝáoŮ¹¹⁰: ØÇÝá¹ »Ě

í »ñáÑÇBÚ³É 1ñí³. Ý»ñÇ Ñ³Ú»Ú³í áoÚÁ^{GIŠ}zari šuhi ištini ter-ubi, ^{GIŠ}zari ištini ter-ubi, URU šuhi ištini ter-ubi ³ñí³ ³Ñ³Ůí áoÁŮáoÝÝ»ñÇ Ñ»í³ á³ñžánaB NáobáoU ĺ, áñ éáoŮÝ ÍáÝí »üei áoU šat-ubi .. ter-ubi Š1ñ»óÇ! μ^3 é»ñÁ³ñí³ ³Ñ³Ůí áoU »Ý ÝÚ³Ý³í Çá ÇÚ³ei .. Pat- á»í ù ĺ ÝB³Ý³ÍÇ ŠÑÇÚÝ»óÇ, 1ñ»óÇ .. ³ŮÉÝ!; Í³Ú áoŮŮ³ÍÇ Š. ó»óÇ!, Ñ³Ú»-Ú³í »ù Ñ³Ů. β . Ç. ó»É Í³Ú ú³Ů³ú. ó»É³ñí³ ³Ñ³Ůí áoÁŮáoÝÝ»ñÇ Ñ»í³: ¶ó»ÉÇÚ³ei Á ÚÇ³Ý. ³Ú³ŮÝ Ñ³Ú³ÑáoYá ĺ Ý³ .. ŮŮáoé 1ñí³. Ý»-ñáoU: β Ůéá»è ŠéáŮ³ó ÁÝÍ³í/. óí»ó (^{1D}X-Ç) áí ù»ñÁ!, ³í»ÉÇ xÇBí ŠéáŮ³éáí ÁÝÍ³í/. óí»ó (^{1D}X-Ç) áí ù»ñÁ (ÍñáoÝÍÝ»ñÁ)!, Š... X Ú³ñí³ ³Í³éú»ñ . ó»óÇ (í³á³É»óÇ, Báoé í íÇ)!, Š...÷³ÉÝ»éáí ÁÝÍ³Ý/. óí»óÇÝ X É»éÁ, X É»éÁ!; °Á» éáoŮÝ ei áo. ³ μ^3 ÝáoÚÁ xÇBí ĺ, ³á³ Ñ³Ů»ñ»Ý é³ŮÁ- μ^3 Ú³ñÚ³í Á ei³ $\frac{1}{2}$ μ^3 á»è á»í ù ĺ ÝB³Ý³Í»ñ ŠÁÝÍÝ»É, . ó»É! (±):

ser- 1. - [šer-hini, šer-aše] - Ñ³Ů. è»é. -Ç < * k'ér, Ší áÑŮ, ³ $\frac{1}{2}$, ó»Ů!.

2. - [šere, Per-ť] Ñ³Ů. è»éÝ < * k'ér Š³ÝÉ³éÝ, $\frac{1}{2}$ áoí, á³ñ $\frac{1}{2}$, Ú³úáoñ!, Ý³ .. Š³Ůáoñ, ÉÇei, Ñ³ei ³í áoÝ!; Ø»ÉÇÚÇBíÇÉÇÝ šer- Š³é³ÝÓÇÝ, ³ÝÇ³í! ³ñÚ³í Çó μ^3 É»óÝáoU ĺ^a Perie Š³é³ÝÓÇÝ, ³ÝÇ³í, 1ñ³ÝÇó $\frac{1}{2}$ í! , Per-aŮe ŠáoñÇB!, Per-d-ubi ŠÁ³úóÝ»É, ³é³ÝÓÝ³óÝ»É! .. Per-hini μ^3 é»ñÁ³ í »üei áoU šer-hini-Ý Á³ñ. Ú³Ý»éáí ŠÁ³é³Ý. ³Í³Ý! ÇÚ³ei áí¹¹¹: β í»ÉÇ áob Ú. Ð³ñáoÁŮáoÝŮ³ÝÁ Per-aŮe-Á Á³ñ. Ú³ÝáoU ĺ Šá³á»ñÁ(±), Ý³ÉÝÇÝ»ñÁ(±)! ÇÚ³ei áí¹¹²: øÝÝ³ñí»Ýù í»ñáÑÇBÚ³É Ó»ñÁ³é³ÝÓÇÝ-³é³ÝÓÇÝ:

šer-hini - ŠÁ³é³Ý. ³Í³Ý! Í³Ú Š μ^3 ó³éÇÍ(±) .. ³ŮÉÝ!; í³ÝÇ ³ñÓ³Ý³. náoÁŮáoÝÝ»ñáoU šeer-hini íÍ³Ůí³Í ĺ Ñ»í³Ů³É³ñí³ ³Ñ³Ůí áoÁŮ³Ý Ú»Ç.

1. nah-a[di ^{LU}AD-sini?] esi LUGÁL-tuhinii šeir-hini - ŠÝei »óÇ Ñ³Ůñ³Í³Ý í »ŮÁ³ñú³Ů³Í³Ý, μ^3 ó³éÇÍ! [HYHK 1₂] Í³Ú ŠÝei »óÇ Ñ³Ůñ³Í³Ý í »ŮÁ³ñú³Ů³Í³Ý Á³é³Ý. ³Í³Ý! [YKH 448₄]:

ÁÝáá»è »ñáoU ĺ íÍ³Ůí³Í³ñí³ ³Ñ³Ůí áoÁŮáoÝÝÇó, šeer-hini-Ç Ñ³Ú³ñ³é³Í»É. »ñ³1³è»ÉÇ ĺ Ší áÑŮ³Í³Ý, ó»Ů³Í³Ý, Á³é³Ý. ³Í³Ý! ÇÚ³ei Á, áñÝ³Ůé Ó»áí Í³áíáoU ĺ Ñ³Ů. è»é Ší áÑŮ, ³ $\frac{1}{2}$, ó»Ů! μ^3 éÇÝ. ³Ů³Ú³éÇÝ í »è Ý³ .. KYKH, ĺÇ 144, 148 ÍÝ. 21:

šer-aše - ŠáõñÇB-Á | (Ø»ÉÇùÇBí ÇÉÇ), Šá³ á»ñ-Á (±), Ý³ ÈÝÇÝ»ñ-Á (±) |
(Ð³ ñáõÁáõÝÙ³ Ý): ì Í³ Òí³ Í | Ç Ñ»í Ò³É³ ñí³ Ñ³ Òí áóÁÙ³ Ý Ù»Ç.

1. šer-aše LUGÁL^m-še qapqaašutu ute aišei haialani - ŠáõñÇB/
Ý³ ÈÝÇ³ ñù³ Ý»ñÁ »ñµ»ù àçÝ Ý Çñ»É, àçÝ · ñ³ í »É | [YKH 372¹⁷,
373¹⁵]:

² ÍÝÑ³ Òí áñ»Ý ÈáèùÁ ì³ ÝÇ³ ñù³ Ý»ñÇ Ù³ èÇÝ Ç Òer-a]e LUGAL^m-
[e... á»í ù Ç Ñ³ èí³ Ý³É Šó»Ò³ ÍÇó / Ý³ ÈÝÙ³ ó³ ñù³ Ý»ñÁ... |, µ³ é³ -
óÇ Šó»Ò³ ÍÇóÝ»ñÁ / Ý³ ÈÝÇÝ»ñÁ³ ñù³ Ý»ñÁ... |³ ÒÝ ÝáóÝÁ»è È³ -
á»éáí Ñ³ Ò. è»é Ší áÑÙ, ³½, ó»Ò | µ³ éÇÝ:

šere - Š³ ÝÇ³ í, ³ é³ ÝÓÇÝ | Ñ³ Ò. è»éÝ < * k'ér: ì ññÇÝÈ
Ñ³ Ò»ñ»ÝáóÙ áóÝÇ Ý³ Ò³ ÝÈ³ éÝ, ½áõí, á³ ñ½, Ù³ úáóñ | ÇÙ³ èí Á¹¹³:
ì Í³ Òí³ Í | Ç Ñ»í Ò³É³ ñí³ Ñ³ Òí áóÁáõÝÝ»ñáóÙ.

1. ali^{LU}A. SI^m-še partu šeri partu iu^{KUR}ebani ašulabi - Š³ ÒÝ, ÇÝá-áñ
½áñùÁ ì³ ñ³ í, í³ ñ³ í ³ é³ ÝÓÇÝ... | [YKH 155 A₁₂]:
2. ali^{LU}A. SI^m-še erbitu šeri partu iu KUR-nii ašulabi - Š³ ÒÝ, ÇÝá-áñ
½áñùÁ ÈÉ»ó, ³ é³ ÝÓÇÝ í³ ñ³ í... | [YKH 155 C₄₆]:
3. ^{ID}X-še alie šeri `aše^{SAL}lutu^{LU}A. SI^m-ue arubi - Š^{ID}X-Á³ éáóÙ Ç,
³ é³ ÝÓÇÝ í³ Ò³ Ù³ ñ¹, ÍÇÝ í í »óÇ ½áñùÇÝ | [YKH 155 F₂₈]:
4. burgalali LUGÁL^m ^{KUR}X zašili ui meri ipari šeirli DUB-te Š | [20n.
c. 33 o. c. 13]:

šer-t- Š³ é³ ÝÓÝ³ óÝ»É, Á³ úóÝ»É | : ì Í³ Òí³ Í | Ç Ñ»í Ò³É³ ñí³ Ñ³ -
Ñ³ Òí áóÁáõÝÝ»ñáóÙ.

1. aluše^DUTU-kaini šeir-duli... - Šáí -áñ³ ñ³ Çó (µ³ é³ óÇ³ ñ³ ÒÇÝ
í »ÒÁ, ÍáÓÙÁ) Á³ úóÝÇ... | [20o. c. 26]:
2. aluše šeir-dulie... - Šáí áñ Á³ úóÝÇ... | :

Ð³ ×³ È³ ÒÝ Ñ³ Ù»Ù³ í áóÙ »Ý Ñ³ Ò. B»ñí »É µ³ ÒÇ Ñ»í Ò »ÉÝ»éáí
µ³ éÇè Š³ é³ ÝÓÝ³ óÝ»É | ÇÙ³ èí Çó: ² Ò¹ ¹ »áúáóÙ³ ñù³ í Á á»í ù Ç
ÉÇÝÇ šer-Á, áñÁ áá ÙÇ Í³ á ááóÝÇ šer Š³ é³ ÝÓÝ³ óÝ»É | µ³ éÇ Ñ»í : ° í,
ÁÝ¹ Ñ³ Ýñ³ á»è, B»ñí »É ÇÙ³ èí Á³ ÒÝú³ Ý ÇÉ Ñ³ ñù³ ñ áç, Ñ³ í Í³ á»è
³ é³ ÇÇÝ³ ñí³ Ñ³ Òí áóÁÙ³ Ý Ù»Ç:

sor-isxi [šur-išhi] Š³ Èáé, ÓÇ³ Ýáó |¹¹⁴ - Ñ³ Ò. èáñ-³ -í³ É³ É Š³ Èá-
é³ á»í | : Ð. ² ×³ éÙ³ ÝÁ Ñ³ Ò. èáñ³ ñù³ í Á µÈ»óÝáóÙ Ç Çñ³ Ý. stor
ŠÓÇ | µ³ éÇó, áñÁ á»í ù Ç í³ ñ èí áñ, Ñ³ Ù³ ñ»éáí, áñ í -Ý · ñÇáÝ»ñÇ
ÍáÓÙÇó µ³ ó Ç ÁáÓÝí »É èÈ³ ÈÙ³ Ùµ: æ³ Ñáóí Ò³ ÝÁ³ ÒÝ í »Ò³ ñáóÙ Ç

Çñ³Ý³í³Ý í³ëí³í»ÉÇ í³·áoÙ áoÝ»óáÓ µ³é»ñÇ ó³ÝíáoÙ¹¹⁵. -isxi Ñ³Ù. -ÇëÉ í»ñçÝ³ í³ÝóÇ Ñ³Ù³ñí »ë³é³ÝÓÇÝ:

sor- [šur-i/a-] §³BÉ³ñÑ, í³ÙëñáoÁúáoÝ; - Ñ³Ù. éáñ-³Ùú §É³ÚÝáo-ÁúáoÝ; í»ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ½íÙ³³ñÓ³Ý³. ñáoÁúáoÝáoÙ ^{KUR}šur- -Ý Ñ³Ù³-ä³í³éÉ³ÝáoÙ ĸ³éáõñ³í³Ý kiššatu-ÇÝ Šµ³½úáoÁúáoÝ, ³BÉ³ñÑ, í³ÙëñáoÁúáoÝ, íÇ»½ññ³ÙÉÝ; ÝB³Ý³íáoÁÚ³Ùµ: àñáB³ñÓ³Ý³. - ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ ^{KUR}šuraue -ÇÝ ÷áÉ³ñÇÝáoÙ ĸ³KUR KUR^m-ue. ³Ö³-÷³ñ³. ÇñÁ` §»ñíÇñ »ñíñÝ»ñÇ; µ³é³óÇ ÝB³Ý³íáoÁÚ³Ùµ¹¹⁶. í»ëÑ»í³Ù³ÉÁ.

1. ... LUGÁL ^{KUR}Bia(i)nauē LUGÁL ^{KUR}šuraue (í³Ù KUR KUR^m-ue) .

.. §³ñú³ í³Ý³ »ñíñÇ³ñú³³BÉ³ñÑÇ / (»ñíñÝ»ñÇ »ñíñÇ) ... í:

²é³Ç³ñíí³í Á³ñ. Ù³ÝáoÁÚ³Ùµ ^{KUR}šur-a-ue µ³é³óÇ à»íù ĸ³í³ñ¹³É ÁÝ¹³ñÓ³í, É³ÚÝ »ñíÇñ, ³ÙëÇÝúÝ ³BÉ³ñÑ, í³ÙëñáoÁúáoÝ, ÇÝáà»ë áñ à³Ñ³ÝçáoÙ »Ý³éáõñ³í³Ý Ñ³Ù³ñÁ»úÁ` KUR. KUR^m. ³Ö³÷³ñ³. ÇñÁ:

tel- [tel-] - Ñ³Ù. í»Ö <* sede-lo §½»í »Ö»É, í»Ö³¹ñ»É, Ñ³ëí³í»É`³ÙÉÝ; : éáíáñ³µ³ñ³ÙÝ Ñ³Ù³ñíáoÙ ĸ³der- (ter-) §¹Ý»É! µ³éÇí³ñ-µ»ñ³íÁ, r/l Ñ»ñÁ³. ³úáoÁÚ³Ùµ: ²Ùëí »Ö³é³ÝÓÇ óí³í ĸ³, ù³ÝÇ áñ Ñ³Ý¹ÇáoÙ ĸ³ÙÇ³Ý. ³Ù³ÙÝ³ÙÉíáÝí »ùëíáoÙ, `Áëí³Ù¹Ù ĸ³à»íù ĸ³Ñ³éí³Ý³É áñà»ë³é³ÝÓÇÝ µ³é: í³ÝÇ³ñÓ³Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ í³í³Ùí³í ĸ³Ñ»í³Ù³É³ñí³Ñ³ÙíáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ.

1. aluše tinini tulie masie tini teli-i - Šáí³ÝáoÝÁ ááÝá³óÝÇ Çñ³ÝáoÝÁ¹ÝÇ; [YKH 281₄₀]:

2. ^DHaldiše eue DINGIR^m-aše parie esini tel-ani -šÐ³ÖÁÁ`³ëíí³íÝ»ñÁ ÚÇÝá`í»ÖÁ¹Ý»ÝÝñ³Ý; [YKH 382ax₉ / ДВ. 5, 1988, ст. 140 (1₈):

tir- [tir-] §Ñ½áñ, B³í, Ù»í`³ÙÉÝ; - Ñ³Ù. íÇñ §ñÁúÁ, B³í, ÉÇëí, àÇÝ¹, máfánaíÇÝ, ³ÙÝ³; : í»ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ½íÙ³³ñÓ³Ý³. ñáoÁÚ³ÝÙ»Ç Ñ³Ù³ä³í³éÉ³ÝáoÙ ĸ³éáõñ. ma`du-ÇÝ Šµ³½áoÙ; ÇÚ³ëíáí, ÇëíáñáB³ñÓ³Ý³. ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ Ñ»ñÁ³. ³úáoÙ ĸ³DAN. NU-ÇÝ §Ñ½áñ; ÇÚ³ëíáí: `³éÁ Ú³éÝ³. »íÝ»ñÇ íáoÙÇó éáíáñ³µ³ñí³ñ-¹³óíáoÙ ĸ³tar Ó`áí, à»íù ĸ³í³ñ¹³É tír í³à»éáí³ÙÝ Ñ³Ù. íÇñµ³éÇÑ»í¹¹⁷:

tur- [tur-] Ṣ³Ū. i ṅ-áñ»É Ši ṅáñ»É, ÍáÉñi »É ...³ŪÉY; i Í³Ūí³Í ħ
Ṇ»i ...³Éi »éuÇ³ ṅi³ Ṇ³Ūi áóĀŪáóYÝ»ṅáóŪ.

1. tur-inini ^Dhaldiše ^Dtešebaše ^DUTU-še DINGIR^m-še - ŠĀĀŌ
ááYá³ óY»Y Đ³ŌĀĀ, ^Dtešebaše ^DUTU-še DINGIR^m-še;:
2. aluše...tiulie uli turi - Šái ... Í³ěÇ· Ý³ ááYá³ óñáŵ;:
3. »ṅμ ·³ Ṇ³ μ³ ṅŌ³ ó³ ... ^{KUR}šura-ni-edini tur-ubi X Ū³ ṅi³ Í³ěU X
ŌÇ X ½ÇYí áñ ... ^{LU}ASI^m-nani-edini turubi ... huš-ubi X Ū³ ṅ¹ X ŌÇ
X áŌÇYŌ ^{LU}ur-urd-ani-edini tur-ubi [YKH 155G₂₋₁₂]:

ĀU³ēi Á áñáBí áóŪ ħ Í »ÉÇBÇYÇ »ñíÉ»½í Ū³ ṅŌ³Y³· ṅáóĀŪ³Ūμ,
áñi »Ō turi-ÇY Ṇ³Ū³ á³í³ ħ Ē³YáóŪ ħ³ éáóñ³ Í³Y hipi-ÇY ŠÇ³ ṅ¹Ç;
ÇŪ³ēi áí: 2YṆ³ēi³Y³ÉÇ ħ ŪYáóŪ í»ñÇY [YKH 155G] ³ṅŌ³Y³·
· ṅáóĀŪáóYÁ, áñi »Ō turubi-ÇY, éáí áñ³ μ³ ṅ, Ā³ ṅ· Ū³Yí áóŪ ħ ŠááYá³ ó-
ñ»óÇ;: 2Ūéá»ē, »ñíñÇ (Í³ŪēñáóĀŪ³Y) Ṇ³Ū³ ṅ ááYá³ óñÇ X
Ū³ ṅi³ Í³ěU X ŌÇ X ½ÇYí áñ ... ½áñuÇ Ṇ³Ū³ ṅ ááYá³ óñÇ ... Ā³ ÷»ŌÇ
(huŪ-ubi) X Ū³ ṅ¹ X ŌÇ X áŌÇYŌ ^{LU}ur-urd-ani-Ç (Í³ ṅμÇY, ½ÇY³· áñí)
Ṇ³Ū³ ṅ ááYá³ óñÇ: 2YṆ³ēi³Y³ÉÇ ħ, Ā» ÇYááó á»i Ū ħ³ ṅú³Y ·³ Ṇ³
μ³ ṅŌñ³Y³ÉÇ ħ Ū³ ṅi³ Í³ěU»ñ, Ū³ ṅ¹ÇÍ, ŌÇ»ñ, áŌÇYŌ ...³ ŪÉ YŪ³Y³·
i Çá μ³Y»ñ ááYá³ óYÇ »ñíñÇ, ½áñuÇ Í³Ū ½ÇY³· áñíY»ñÇ Ṇ³Ū³ ṅ:
Āēi³ Ū»Y³ŪYÇ ĒáéuÁ áá Ā» ááYá³ óY»éáó, ³ŪÉ μ³ BÉ»éáó Ū³ěÇY ħ
tur-ubi-ÇY á»i Ū ħ Ṇ³Ū»Ū³i »É Ṇ³Ū. ĀáŌ-»É ŠĀáŌY»É, Ō· »É ...³ŪÉY; μ³-
éÇ Ṇ»i : í»É Y³ · YáóŪY i »ŌáóŪ Ṇ³Y¹ÇááŌ huŪ-ubi μ³éÁ YŪ³Y³i ħ Çá
ÇŪ³ēi áí: 2Ū¹ 1»áúáóŪ ŪŪáóé ³ṅŌ³Y³· ṅáóĀŪáóYÝ»ṅáóŪ Ṇ³Y¹ÇááŌ
ŠÇ³ ṅ¹»É; ÇŪ³ēi Á á»i Ū ħ μ³ó³i ṅ»É ³ŪÉ Í»ñá Í³Ū AY¹áóY»É, áñ
· áñí áóY»YŪ »ñíáó i³ ṅμ»ñ μ³é»ñÇ Ṇ»i :

tu- ɬa-? [tu- ɬa-se ?, z-tu] Š³Y»É, Í³í³ ṅ»É, i³É; - Ṇ³Ū. i³É,
i áóñ, »i <*dō,*dē,*d Ši³É, 3Y»É, Ṇ³ ṅí³Í»É ...³ŪÉY;: 2Ū¹ Ū³ěÇY
i »ē Y³ · Đ. é³Y¹Í³éÇŪ³Y, ICU, ħÇ 351: Đ³Ū»ñ»YáóŪ Ū»Í³ á»ē i³-
ṅ³Í³Í³ ṅŪ³i ħ:

tu- Š³Y»É, Í³í³ ṅ»É; - Ṇ³Ū. i áó Ši³É, i áóÇ ...³ŪÉY;: Ø³ěY³·
· »í Y»ñÁ Ṇ»Yó³ ŪÉ³ ṅŪ³i Y »Y³ é³YÓY³ óYáóŪ μ³½Ū³ĀÇÍ μ³Ū»-
ṅáóŪ Ṇ³Y¹ÇááŌ ...³É ŪY i³ ṅ³Í áóŪ · i³Í -ɬ(-d-) í»ñÇY³ Í³YóÇ Ū»Ç,
ŪñÇY³ Í aweli-ɬ(d)u-, laqu- ɬ(d)u -, sui- ɬ(d)u - ...³ŪÉY, áñÁ YŪ³Y ħ Ṇ³Ū»-
ñ»YáóŪ YáóŪY³ ṅŪ³i Çó Í³½Ū³í áñí³Í ŠṆáóá i³É, Ū³Y i³É, í»ñÇ
i³É ...³ŪÉY; Ō»ñÇY: é³Í³ŪY ħÉ³É ħ máfáñ-ɬ(d)-áí Ō»ñÁ μÉ»óY»É

tu- (d(u)-) 3 nU3 i Çó. B3 i N3 x3 È -t(d) -Y Í3 ñáõ ç á3 i Í3 Ý»É µ3 -
 é3 nU3 i ÇÝ Í3 U áoÝ»Ý3 É 3 ÒE Í3 . áoU:

ta-De ŞYÍ »ñ (±) | N3 U. i 3 É Şi 3 É, i 3 ÉÇù, i áoñu .. 3 ÒEÝ | : i Í3 Úi 3 Í
 ç U»Í 3 Ý. 3 Ú, ÈÇëi i Ý3 ëi 3 Í 3 ñÓ3 Ý3 . ñáoÁUáoÝáoU¹¹⁸: ÆU3 ëi Á
 ánaBí áoU ç fáÍ Èáóé. tase ŞYÍ »ñ, ÁYÍ 3 | µ3 éÇ ÑÇU3 Ý í ñ3 : Á» .. µ3 éÁ
 i »Ò ç . i »É ½áó. 3 Ñ»éÝ»ñÇ µ3 é3 ó3 ÝÍ áoU, 3 ÚYáo3 Ú»Ý3 ÚÝÇi ÈÇëi
 Í3 éÍ 3 Í »ÉÇ ç 3 ÚÝ ëi áó. 3 µ3 Ý»É ÚÇ3 ÚÝ ½áó. 3 Ñ»éÇ ÑÇU3 Ý í ñ3 (ÈÇÝÇ
 13 Ñ3 Ú»ñ»Ý, Á» ÈáóéÇ»ñ»Ý) 3 é3 Ýó Ñ3 ëi 3 Ý3 Éáó 3 ñi 3 Ñ3 Úi áó-
 ÁU3 Ý ÁY1Ñ3 Ýáóñ ÇU3 ëi Á, áñi »Ò 3 ÚÝ í Í3 Úi 3 Í ç :

zə-tu (za-tu)- Ş3 Ý»É, Í3 i 3 ñ»É! - Ñ3 U. ½- i 3 É, i áó, »i Şi 3 É,
 i áoÇ .. 3 ÒEÝ | : Í 3 ½Úi 3 Í ç Ñ3 U. i 3 É, i áoñ, »i µ3 ÚÇó ½- Ý3 È3 -
 Í3 ÝóÇ Ñ3 í »ÉáoUáí :

wəl- [ʼal-d-] ŞÑ3 ÓÁ»É, Ñ3 ÓÁ3 Ñ3 ñ»É .. 3 ÒEÝ | - Ñ3 U. . 3 É-, . É -, . ÇÉ
 <*uəl, *uəl Ş. Éáñ»É, Ñ3 ÓÁ»É, Ñ3 ÓÁ3 Ñ3 ñ»É (Ý3 .. í »xÇ Ú»ç, Èáéúáí),
 . »ñ3 ½3 Ýó»É .. 3 ÒEÝ | : Áá÷áó½3 í 3 ÚÇ »ñÍÉ»½i Ú3 3 ñÓ3 Ý3 . ñáoÁUáo-
 ÝáoU Ñ3 Ú3 á3 i 3 éÉ3 ÝáoU ç 3 éáóñ3 í 3 Ý alti-Úu-ÇÝ, áñÇ í »ñ3 µ»ñ-
 Ú3 É Ú3 éÝ3 . »i Ý»ñÇ BñÇ3 ÝáoU Í3 i 3 ñ3 Ó3 ÚÝáoÁUáoÝ: Ø»ÉÇúÇBí ÇÉÇÝ
 3 ÚÝ µÉ»óÝáoU ç Úe'u-Çó Ş÷Ýi ñ»É, Ñ3 ÚÁ3 ÚÁ»É .. 3 ÒEÝ | ÇU3 ëi áí¹¹⁹,
 Æ. 3 Ú3 í áÝáí Á' le'u-Çó ŞÑ3 ÓÁ»É, Ñ3 ÓÁ3 Ñ3 ñ»É .. 3 ÒEÝ |¹²⁰, áñÁ ÁY1áó-
 ÝáoU ç Ý3 .. Ú. Ð3 ñáoÁUáoÝU3 ÝÁ¹²¹: 2 Úëi »Ò . »ñ3 á3 i í áóÁUáoÝÁ
 i ñí áoU ç »ñí ñáñ1 í 3 ñí 3 Í ÇÝ Í3 á»Éáí 3 ÚÝ Ñ3 U. . É-»É 3 ñU3 i Ç
 Ñ»i : i 3 ÝÇ 3 ñÓ3 Ý3 . ñáoÁUáoÝÝ»ñáoU í Í3 Úi 3 Í ç Ñ»i .. Ú3 É 3 ñi 3 -
 Ñ3 Úi áóÁUáoÝÝ»ñáoU.

1. (URU / KUR X / LUGÁL URU X) 'al-dubi meşini pei - Ş(X-ú3 Ó3 úÝ»ñÁ /
 »ñí ñÝ»ñÁ / Á3 . 3 í áñÇÝ X-ú3 Ó3 úÇ) »ÝÁ3 ñí»óÇ Ñ3 ñí Ç i 3 í
 (ÈÇÝ»Éáó á3 ÚU3 Ýáí) | [KYKH 47₁₃, 53₁₅, 56₁₆ ...]:
2. URU X andani 'al-dubi - ŞX- ú3 Ó3 úÁ Ñ»i á (±) »ÝÁ3 ñí»óÇ | [KYKH
 174B₂₆, 173 I_{8,11}...]:
3. URU X andani 'ala-duni URU X URU X URU X - ŞX-ú3 Ó3 úÁ Ñ»i á (±)
 »ÝÁ3 ñí»óÇ Ý3 .. X-ú3 Ó3 úÁ, X-ú3 Ó3 úÁ... | [KYKH 77₁₀]:
4. 'X-şe LU NA₄[DIB] NA₄pulusini[] 'al-di-tuu[] - Ş'X-Á, Í ÝÇù á3 ÑáÓ
 Ú3 ñ1Á, 3 ñÓ3 Ý3 . ñáoÁUáoÝÝ»ñÁ ÁáÓ Ñ3 ÓÁ3 Ñ3 ñÇ | [KYKH 428₁₂]:
5. ^{1D}Haldi-ERUM-ani 'X 'al-du-ul-uli Ş | [KYKH 520_{nc6}]:

6. 'X^{LU}X 'X^{LU}X bauše wal-duu LUGAL-li... - Š'X-Á Û³ñ¹Á X-Ç, 'X-Á Û³ñ¹Á X-Ç, Ēāēū(Á) wal-duu LUGÁL-li! [ДБ 5 ст. 142 (Ba1) / KYKH 393₄]:

Āá ÷ áó½³ í³ ÛÇ³ ñÓ³Ý³. ñáoĀÛ³Ý³ ññí³. Á μñí³ í³ āç, ù³ÝÇ³ añ Ñ³Û³ā³í³ ÷ ēĒ³Ý³ í³ »ŌĀ í³Ý³ ēí³ í³ ç, .. Ý³Ē³1³ ēáoĀÛáoÝÁ³ ÝÁÝ-Ā»ēÝ»ÉÇ ç: Đ³Ū»ñ»Ý³ · Ē»É³μ³ ēÇ ÑÇÛÝ³ í³Ý³ ÇÛ³ ēí³ Ý³ ç Š · éáñ»É, · Ēí³ á-ñ»É! , Çēí³ ñÛ³ í³ Ç · 3Ē-í³ ñμ»ñ³ í³ Ç 1»āúáoÛ³ Š í³é»É, áéáñ»É .. 3ŪÉÝ! : Đ³Ū»ñ»Ý³ μ³ ēÇ 3Ū³ ÇÛ³ ēí³ Á ÑÝ³ ñ³ í³ áñáoĀÛáoÝ³ ç í³ 3ÉÇ ē³ Ñ³ ēí³ 3Ý³ éáo 3ŪÝ³ ñí³ 3Ñ³ Ūí³ áóĀÛáoÝÝ»ñÁ, áñí³ »Ō ŠÑ³ ŌĀ»É, Ñ³ ŌĀ³ Ñ³ ñ»É! ÇÛ³ ē-í³ Á 3ŪÝ³ çÉ Ñ³ ñÛ³ ñ āç:

wale ['are] Š³ Ûμ³ ñ, ā³ Ñ»ēí³ | - Ñ³ Ū. · 3Ō ÷ *uɪ ŠĀ³ úáoÝ, í³ í³ áóí .. 3ŪÉÝ! : í³ 3ÝÇ³ ñÓ³Ý³. ñáoĀÛáoÝÝ»ñáoÛ í³ í³ Ūí³ í³ ç Ñ»í³ .. Ū³É³ 3ñ-í³ 3Ñ³ Ūí³ áóĀÛáoÝÝ»ñáoÛ.

1. ini 'ari šuni X kapi ištini - Š³ ŪÝ³ 3Ūμ³ñÁ í³ éáoó»ó X í³ āç× í³ ñ 3Ūēí³ »Ō! [YKH 401₃, 402₄ 420₃...]:
2. ini É 'ari šu-ni X kapi ištini - Š³ ŪÝ³ 3Ūμ³ñÁ í³ éáoó»ó X í³ āç× í³ ñ 3Ūēí³ »Ō! [YKH 419₇]:
3. e'a inili 'ari-li šu'ali X kapi ištini - Š... .. 3ŪÝ³ 3Ūμ³ñÝ»ñÁ í³ éáoó»ó X í³ āç× í³ ñ 3Ūēí³ »Ō! [YKH 458₂]:

2é³ç³ñí³í³áŌ ēí³ áó · 3μ³ÝáoĀÛ³Ūμ³ · 3Ō»-Ý³ ā»í³ ù ç Ñ³ ēí³Ý³É ŠĀ³ Ūēí³ áó, ā³ Ñ»ēí³ | :

por-use [pul-use] Ší ÇÛ³. Çñ³ ñÓ³Ý³. ñáoĀÛáoÝ! - Ñ³ Ū. ÷ áñ»É <*pho-ro Š ÷ áñ³ · ñ»É, ÷ áñ»É! . í³ »ē Ý³ .. Đ. ē³Ý³1³ÉÇÛ³Ý³, ICU, çÇ 408: í³ 3ÝÇ³ ñÓ³Ý³. ñáoĀÛáoÝÝ»ñáoÛ í³ í³ Ūí³ í³ ç Ñ»í³ .. Ū³É³ 3ñí³ 3-Ñ³ Ūí³ áóĀÛáoÝÝ»ñáoÛ.

1. ... ini (^{NA}4)pul-usi(e) ku(i)guni / kuitu(ni) - Š³ ŪÝ³ 3ñÓ³Ý³. ñáo-ĀÛáoÝÁ í³Ý³. Ý»óñ»ó!»óÇÝ! [YKH...]:
2. aluše ini ^{NA}4pul-usi esini suidulie - Šáí áñ³ 3ŪÝ³ 3ñÓ³Ý³. ñáo-ĀÛáoÝÁ í³ »ŌÇó Bñí³ Ç! [YKH 281₂]:
3. aluše ini ^{NA}4pu[-usi]-ni suidulie - Šáí áñ³ 3ŪÝ³ 3ñÓ³Ý³. ñáoĀÛáoÝÁ Bñí³ Ç! [YKH 156 AI+AI1₅]:
4. ašhulini e'a ^DHaldina KÁ e'a pulu-sini kai... pulu-sini kai - Šašhulini .. Đ³ ŌĀÛ³Ý³ 1éÝ»ñáoÛ .. 3ñÓ³Ý³. ñáoĀÛ³Ý³ 3é³ç... . 3ñÓ³Ý³. ñáoĀÛ³Ý³ 3é³ç! [YKH 65_{29,36}]:

¶ñ»É ÑÝáóÙ Ýß³Ý³Í»É ĺ¹ ù»ñÍ»É, ÷áñ»É: ÆÛ³ëi Ç Ñ³Ù³ñ Ñ³Ù»-
 Û³í »ù Ñ³Ù. ÷áñ-³ -- ñáoÁúáoÝ, íÇÛ-³ -- ÷áñ / íÇÛ-³ -- Çñ (³ñÓ³Ý³. -
 ñáoÁúáoÝ) Ó»ñÁ: NA₄ pur-use µ³é³ óÇ Í³ ñáo ĺñ Ýß³Ý³Í»É Şù³ñ³ -
 · Çñ, ÷áñ³ · ñí³ Í ù³ñ, í »ë Ý³ ... NA₄ pul-use alzena = ŞíÇÛ³ ÷áñ
 ³ñÓ³Ý³. ñáoÁúáoÝ! ³ñi ³ Ñ³Ùi áóÁúáoÝÁ [YKH 301]:

payļšani [paršani] - Ñ³Ù. ÷³Úí³ŎÝ, -³Ý < * ÷³ÙŎí³Ý < * phəlg'-
 niā Ş÷³Úí³Ŏ!; Ð³ ñáoÁúáoÝÛ³ÝÁ Ù»íÝáoÙ ĺ áñǎ»ë Ş½áÑ³µ»ñíáŎ
 Í»Ý¹³Ýáo ÇÝā-áñ ÛÇ Ý»ñùÇÝ ùñ. ³Ý! [H. B. Арютнян, НУНК, ĺÇ 32]:
 ÐÝáoÙ ½áÑ³µ»ñíáŎ Í»Ý¹³Ýáo áñáb Ý»ñùÇÝ ùñ. ³ÝÝ»ñ, ³Ŏí ÁíáoÙ
 ÷³Úí³ŎÁ, [³ÙÝáñ»Ý ù. í³. áñíí»É ĺ ½³Ý³½³Ý · áóß³íáoÁúáoÝ»ñÇ
 Ñ³Ù³ñ:

qal- [qar-] - Ñ³Ù. ù³Ŏ-»É <* kəl Şù³Ŏ»É, ááí»É Ñ³Ý»É .. ³ŎÉÝ!; éá-
 íáñ³µ³ñ Á³ñ. Û³ÝíáoÙ ĺ ŞÝí³»É, Ñ³ŎÁ»É, »ÝÁ³ñí»É!; í³ÝÇ³ñ-
 Ó³Ý³. ñáoÁúáoÝ»ñáoÙ íí³Ŏí³Í ĺ Ñ»i .. ŎÉ µÝáoŎÁÇ ³ñi ³ Ñ³Ùi áó-
 ÁúáoÝ»ñáoÙ.

1. ^DHaldini uštabe masini ^{GIŠ}šuri kar-uni (... ^{KUR}ebani/ URU / LUGÁL/^{LU}A. S^Im) - ŞÐ³ŎÁÁ ³ñß³í»ó Çñ éñáí Ýí³»ó (³ŎéÇÝā) »ñíÇñÁ / ù³Ŏ³úÁ / ³ñù³ŎÇÝ / ½áñùÁ... !;
2. LUGÁL ^{KUR}uelikuhi kar-ubi ERUM aštubi...- Ş^{KUR}uelikuhi-Ç³ñù³- ŎÇÝ »ÝÁ³ñí»óÇ, ëi ñáoí ¹³ñŎñÇ! [YKH 265₃]:

ŞÐ³ŎÁ»É! ÇÛ³ëi Ç Ñ³Ù³ñ Ñ³Ù»Û³í »ù Ñ³Ù. íÇß³ǎ³ú³Ŏ (íÇ-
 ß³ǎÝ»ñÇÝ Ñ³ŎÁáŎ) µ³éÇ Ñ»i :

qar-wi [qar-bi] ŞÁ³Ŏé, ù³ñ! - Ñ³Ù. ù³ñ, -Ç <*kar Şù³ñ, Á³Ŏé!;
 ì »ñÇ³íáñáoÁŎ³Ý Ñ³Ù³ñ Ñ³Ù»Û³í »ù zil(i)-bi [ceŋ-wi] Şó»Ŏ, íáñÙ!
 - Ñ³Ù. ó»Ŏ, Á»ñë Ý³ .. nir-bi [n-ir-wi] ŞÇñ, í³Ñ! - Ñ³Ù. Çñ µ³é»ñÁ¹²²:

s- [eši-¹²³, eša-, šan-¹²⁴, a(i)še, aštani, eštini] Ş³Ŏé, ³Ŏëi »Ŏ .. ³ŎÉÝ! -
 Ñ³Ù. è- <*k'ó, *k'e Ş³Ŏé, ³Ŏëi »Ŏ .. ³ŎÉÝ!; ²é³ÇÇÝ ¹»ùÇ óáóó³í³Ý
 ¹»ñ³ÝáoÝÁ: ²í³Ý¹³µ³ñ išan-, idan-, inan- ÁÝÁ»ñóíáŎ µ³é»ñÁ á»i ù
 ĺ í³ñ¹³É³ÝÇ³í` í šan-, i dan-, i nan-, ÝáoŎÝ³óÝ»fáí í»ñÇÝÝ»ñë
 šan-, dan-, *nan- Ó»ñÇ Ñ»i . í »ë i (Ñ³Ù. Ç) Ý³É¹ñÇÝ í»ñ³µ»ñáŎ
 Í»i Á: áŎñ³ñi . iŎti-di/ni .. Ñ³Ù. ³ëi Ý µ³éÇ Ñ³Ù»Û³í Û³Ý Ñ³Ù³ñ
 í »ë Ý³ .. Ð. é³Ý¹³ÉÇŎ³Ý, ICU, ĺÇ 384:

d- [edi-, eda-, dan-] Ş³Ŏí, ³Ŏíi »Ŏ .. ³ŎÉÝ! - Ñ³Ù. 1- <*to, *tu Ş³Ŏí,
 ³Ŏíi »Ŏ .. ³ŎÉÝ!; Ŏñíñáñ¹ ¹»ùÇ óáóó³í³Ý ¹»ñ³ÝáoÝ:

n- [ini-, ina-, nan-, a(i)ne, andani?, inu-] §³ ÚÝ, ³ ÚÝi »Õ ·· ³ ÚÉÝ! - Ñ³ Ú. Ý- <*no §³ ÚÝ, ³ ÚÝi »Õ ·· ³ ÚÉÝ!; ° ññáñ¹ ¹»ÚuÇ óáóó³ Í³ Ý ¹»ñ³ - ÝáóÝ (andani µ³ éÁ áÚ³ Ýù Á³ ñ. Ú³ ÝáóÚ »Ý §¹³ Bì | ÇÚ³ ëi áí` ÝáóÚ- Ý³ óÝ»Éáí ³ ÚÝ Ñ³ Ú. ³ Ý¹ §¹³ Bì | µ³ éÇ Ñ»i): inu- ÑÇÚuÇó áóÝ»Ýù inuk-, inus- Ó»ñÁ:

ì »ñáÑÇBÚ³ É Ó»ñÁ Ñ³ Ú»ñ»ÝáóÚ Ý»ñí³ Ú³ óí³ Í »Ý` é³, ¹³, Ý³, éá-, ¹á-, Ýá- ³ Úé, ³ Úí, ³ ÚÝ óáóó³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñáí, ³ ëi - §³ Úëi »Õ, ³ Úé Á³ Ú³ Ý³ Í |, ³ Ý¹ - §³ ÚÝi »Õ |, ³ Ý¹Ý - §³ ÚÝi »Õ, ÝáóÚÝ i »ÓÁ, ³ ÚÝ Á³ Ú³ Ý³ Í |, ³ Ý¹ Ç - §³ ÚÝi »ÕÇó | ·· ³ ÚÉ i »ÕÇ ·· Á³ Ú³ Ý³ Í Ç Ú³ Í µ³ ÚÝ»ñáí, ÇÝáá»é Ý³ ·· -é, -¹, -Ý Ñá¹»ñáí:

ëi áñ· Ý»ñí³ Ú³ óí³ áóÚ »Ý Ñ³ Ú-áóñ³ ñi ³ Í³ Ý Í³ ëí³ Í »ÉÇ ½áó. áñ- ¹áóÚÝ»ñÇ µ³ é³ ó³ Ýí áóÚ µ»ñí³ Í áñáß µ³ é³ ñÚ³ i Ý»ñÇ µ³ ó³ i ñáó- ÁÚáóÝÝ»ñÁ:

dən-aşe [dan-aşe] §ÚáÚ³ Í³ É!¹²⁵ - Ñ³ Ú. *¹Ý-³ Í < dhē-ne + agþ- §¹Ý»É + ³ Í |; ì Í³ Ú³ Í³ Í ç Ú»Í³ Ý. ³ Ú, á»ÓáóÚÝ»ñÇó Ñ³ Úi Ý³ µ»ñí³ Í ÚáÚ³ Í³ ÉÇ Ý»ñ·Ç Ú³ éáóÚ: ÐÝ³ ñ³ í áñ ç, áñ ³ ÚÝ Í³ ½Ú³ Í³ ç ¹Ý»É µ³ ÚÇó -³ Í Ú³ ëÝÇí áí: ²Ú¹ ¹»áúáóÚ µ³ éÇ áóÓÇÓ ÝB³ Ý³ Í áóÁÚáóÝÁ á»i ù i ç ÉÇÝÇ §Ñ»Ý³ Í³ É, ¹ñáó!:

yo [iu, iu-me] §áñ, »ñµ, ÇÝáá»é! Ñ³ Ú. á < *k^u- (ro) §Ñ³ ñó³ Í³ Ý- Ñ³ ñ³ µ»ñ³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáóÝ! . áñÇó áóÝ»Ýù Úá §áóñ, áñi »Õ |, *áó (áó- Í³ Ú, áó-á»i) , á-ñ §áñ, »Á», áí áñ ·· ³ ÚÉÝ! , áó-ñ §áóñ, áñi »Õ | Ý³ ·· §ÇÝááó, ÇÝáá»é! ·· ³ ÚÉ Ó»ñÁ: Í »ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ»½í Ú³ ³ ñÓ³ Ý³ . ñáóÁÚáó- ÝáóÚ iu-Ý Ñ³ Ú³ á³ i ³ éÉ³ ÝáóÚ ç ³ éáóñ³ Í³ Ý ki-ÇÝ` §ÇÝáá»é, »ñµ ·· ³ ÚÉÝ! ÝB³ Ý³ Í áóÁÚ³ Úµ: Ð³ Ú. á ¹»ñ³ ÝáóÝÁ ³ é³ Ýó ñ Ú³ éÝÇÍÇ áóÝÇ ÚÇ³ ÚÝ³ ÝÓÇ (áí) Í³ Ú i »ÕÇ (Úá) ÇÚ³ ëi : ÐÝ³ ñ³ í áñ ç Ý³ ·· iu-Ç Í³ - áÁ *io §áñ! ÑÝ¹»í ñáá³ Í³ Ý Ñ³ ñ³ µ»ñ³ Í³ Ý ¹»ñ³ Ýí³ Ý Ñ»i , áñÁ Ñ³ Ú»ñ»ÝáóÚ áÇ á³ Ñá³ Ýí »É ÷ áÉ³ ñÇÝí »Éáí Ñ³ ñó³ Í³ Ý áñ¹ ¹»ñ³ - ÝáóÝáí (í »ñÇÝé Ñ³ Ú»ñ»ÝáóÚ áÇi Ç i ³ ñ *Úá > *çá)¹²⁶:

n-ir-wi [n-ir-bi] §Çñ, ³ é³ ñí³ , Í³ Ñ! - Ñ³ Ú. Çñ, Ç-³ <* k^u-ro §Çñ, Í³ Ñ! -bi ·· n- Ú³ éÝÇí Ý»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ Ñ³ Ú»Ú³ i »ù qar-bi (qar-wi) - Ñ³ Ú. ù³ ñ, zel-bi (ceł-wi) - Ñ³ Ú. ó»Õ, n-ul- (n-ul-) - Ñ³ Ú. *Ý-áóÕ-, n-a- (n-ay) - Ñ³ Ú. Ý-³ Ú. ·· ³ ÚÉÝ: Í »ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ»½í Ú³ ³ ñÓ³ Ý³ . ñáóÁÚáóÝáóÚ Ñ³ Ú³ - á³ i ³ éÉ³ ÝáóÚ ç ³ éáóñ³ Í³ Ý Bì. BU-ÇÝ, áñÁ Ú³ éÝ³ . »i Ý»ñÁ

Ā³ n̄ · Ū³ YáoŪ »Ý Š³ Y³ éáoÝ(±), i³ í³ n̄(±) | . Ā. Ū³ ÍáYáí Á BI. BU-Y
 Í³ n̄ áoŪ ĸ KAS. PU ŠN³ n̄ēi áoĀŪáoY, áoY»óí³ Í ū, Çñ³ ŪEY | ÇŪ³ ē-
 í áí: 2Ū³ Ū³ ēÇÝ Ĩ »ē Ā. Ū³ ÍáYáí, ДБ. 5, ĸÇ 169-170 :

xu- [hu-] - N̄³ Ū. Ēáo³ Y-»É, ŠN³ n̄Ó³ Í í»É, í n̄³ Y í³ ½»É | : Ø»ÉÇŪÇ-
 BÍ ÇÉÇÝ Ā³ n̄ · Ū³ YáoŪ ĸ Š³ ÷³ ĒóY»É(±), i³ Y»É(±) | , Đ³ náoĀŪáoYŪ³ YÁ³
 ŠÇ³ n̄¹»É(±), ááYá³ óY»É(±) |¹²⁷: i³ Í³ Ūí³ Í ĸ N̄i³ Ū³ É³ n̄i³ N̄³ Ūi áo-
 ĀŪáoYÝ»náoŪ.

1. aluše ini DUB-te pitulie aluše hu-li-e... - Šáí áñ³ ŪY · ÇñÁ ÷³ á³ óYÇ,
 áí áñ³ ÷³ ĒóYÇ... | [YKH 20_{n.c.22}]:

2. aluše pahan[i-li ištini šiuiali aluše hu-l]i-ali... - Šáí áñ³
³ Y³ éáoYÝ»n̄ÇÝ³ Ūēi »ŌÇó N̄»é³ óYÇ, áí áñ³ ÷³ ĒóYÇ... |
 [YKH 63₈]:

i³ »n̄ÇÝ³ 1n̄í³ · Á Í³ ēí³ Í »ÉÇ ĸ, ū³ YÇ áñ, hu- μ³ ŪÁ í Y³ ēí³ Í ĸ³ ..
 í »n̄³ Í³ Y. Yí áoŪ ĸ »YÁ³ 1n̄³ μ³ n̄: ØÇYá¹ »é Š³ ÷³ ĒóY»É(±), i³ Y»É(±) |
 ÇŪ³ ēi Á i³ n̄í »É ĸ »ÉY»Éáí N̄»Yo³ Ūē³ n̄Ó³ Y³ · náoĀŪáoYÇó: Đ³ Ū³ Ó³ ŪY³
³ ē³ Ç³ n̄í í áŌ Ā³ n̄ · Ū³ YáoĀŪ³ Y, ³ ē³ ÇÇÝ 1n̄í³ · Á á»i³ ū ĸ Í³ n̄¹ É
 Šáí -áñ³ ŪY · ÇñÁ ÷³ á³ óYÇ, áí áñ³ í n̄³ Y N̄³ n̄Ó³ Í í Ç... | :

karkar-ani [karkar-ani] Š½n̄³ N̄ | - N̄³ Ū. Í³ n̄í³ é (±) ŠŪ³ n̄³ Í áoŪi ,
 á³ i³ | : áoñ³ n̄i³ Í³ Y ½n̄³ N̄Y»ñÁ³ n̄i³ ŪY³ á»ē Çēí³ á»ē
 N̄ÇB»óYáoŪ »Y ū³ n̄³ Í³ n̄í³ é: i³ Í³ Ūí³ Í ĸ ½n̄³ N̄Ç μñáY½» Íá×³ Í Ç
 í n̄³ · n̄í³ Í N̄i³ Ū³ É³ n̄i³ N̄³ Ūi áoĀŪáoYáoŪ.

1. ^DHaldie eurie ini qarqar-ani 'X-še NIG. BA - ŠĐ³ ŌĀÇÝ Ĩ ÇñáÇ³ ŪY
 ½n̄³ N̄Á'X-Á Yí Çñ»ó | [YKH 149a лс₃]:

koš- [kus-] - N̄³ Ū. Í áBÝ»É, Í ūBÝ»É ŠŌáY»É, ÁYÍ³ Ū»É | : i³ Í³ Ūí³ Í ĸ
 N̄i³ Ū³ É Ĩ »ēŪÇ³ n̄i³ N̄³ Ūi áoĀŪáoYÝ»náoŪ.

1. ini É... šidištuni e`a ^DHaldinili KÁ-li badusie kuš-uni atqanaduni
^DHaldie EN. ŠŪ - Š³ ŪY Ĩ áoYÁ... Í³ éáoó»ó³ Đ³ ŌĀÇ 1éY»ñÁ
 í »N̄³ ēŪ³ Yá(±) Í³ éáoó»ó, Yí Çñ³ μ»ñ»ó Đ³ ŌĀÇÝ Ĩ ÇñáÇ³ Ūáoñ |
 [YKH 165₆]:

2. ini É susi šidištuni e`a ^DHaldinili ^{GIŠ}KÁ-li badusie ^hazaini KUR-ni
^DIM-ni URU kuš-uni atqanaduni ^DHaldie - Š³ ŪY Ĩ áoYÁ susi -Ç
 Í³ éáoó»ó³ Đ³ ŌĀÇ 1éY»ñÁ í »N̄³ ēŪ³ Yá(±), ^hazaini »ñí n̄Ç IM
³ ēi í á ū³ Ō³ ŪÁ Í³ éáoó»ó, Yí Çñ³ μ»ñ»ó Đ³ ŌĀÇÝ | [YKH 448₂]:

3. [] kuš-ini ^DHaldini-ka ^DArubaini-ka išani šini zadini TAG É... - Š |
 [YKH 448₁₅]:

4. ... ašdulini É siirhanini susina-ka kuš-ini ašhaštini [] - Š! [YKH 448₁₆]:

éaí ań³ μ³ ñ Ā³ ñ. Û³ Ýí áoÙ ħ Ší³ éáoó»É, BÇÝ»É!, è³ í³ ÛÝ Ç í³ ñμ»ñáoĀáoÝ í³ éáoóÙ³ Ý ÇÙ³ èi³ ³ ñi³ ³ Ñ³ Ûi³ áŌ ÛŌáoè μ³ é»ñÇ, í»ñÇÝè í³ Ûi³ í³ ħ ÛÇ³ ÛÝ³ ÛÝáÇèÇ ³ ñi³ ³ Ñ³ Ûi³ áoĀŌáoÝÝ»ñáoÙ, áñi³ »Ō Éáèi áoÙ ħ ³ ÛèÇÝá í³ Û³ ÛÝÇÝá BÇÝáoĀŌáoÝÁ ³ Ûè í³ Û³ ÛÝ ² èi³ íáoÝ Ýí Çñ»Éáo Û³ èÇÝ: ì»ñÇÝ »ñíáo ¹ñí³. Ý»ñÁ á»Ý Ā³ ñ. Û³ Ýí áoÙ, ù³ ÝÇ áñ ³ ñŌ³ Ý³. ñáoĀŌ³ Ý³ Ûi³ Ñ³ í³ í³ ÍÁ Û»½ ħ Ñ³ è»É Ñ³ í³ í³ í³ μ³ ñ: ÁÝ¹Ñ³ Ýáoñ ³ éÙ³ Ûμ ³ ñŌ³ Ý³. ñáoĀŌ³ Ý³ Ûi³ Ñ³ í³ í³ í³ áoÙ Éáèi áoÙ ħ ³ èi³ í³ ÍÝ»ñÇÝ í³ ñíáo Ýí Çñ³ í³ í³ áoĀŌáoÝÝ»ñÇ » ½áÑ³ μ»ñáoĀŌáoÝÝ»ñÇ Û³ èÇÝ:

ulx- [ulh-] ŠÑáè»É(±), Ā³ ÷ í »É(±)!¹²⁸ - Ñ³ Û. áoŌÉ- ŠÑ»Ō»Ō»É!; Ø»ÉÇ- ùÇBí ÇÉÇÝ Ā³ ñ. Û³ ÝáoÙ ħ ŠÑñ³ Û³ Û»É(±), í³ ñ. ³ ¹ñ»É(±); ì í³ Ûi³ í³ ħ Ñ»i³ Û³ É³ ñi³ ³ Ñ³ Ûi³ áoĀŌáoÝÝ»ñáoÙ.

1. ali A^[m] [P]alainii URU Tušpainei[e] [ter]agi ulhu-*lini* - Š! [KYKH 391₃₁]:

2. ištedi ulhu-di ^{URU}X qapqarulini - Š... ³ Ûèi³ »Ō, ulhu-di X-ù³ Ō³ ùÁ Āáo Ýí³ × í Ç(±); [KYKH 242 BI₂₅, 244₂₂]:

ŠĐ»Ō»Ō»É! Ā³ ñ. Û³ ÝáoĀŌáoÝÁ í³ èí³ í³ »ÉÇ ħ Áí áoÙ »ñí ñán¹ ¹ñí³ - áoÙ: ØÇ. áoó» ÉáèüÁ ù³ Ō³ ùÁ Bñç³ á³ í³ áŌ í³ Û³ Ûáoí ùÁ ÷ í³ áŌ (qap-qarulini - Ñ³ Û. í³ ÷-»É Š ÷ í³ »É³ ÛÉÝ!) çñ»ñÇ Û³ èÇÝ ħ:

mari [mari]] Š³ ½Ýí³ í³ áÑŪÇí, ÇBÉ³ Ýí - Ñ³ Û. Û³ ñ Ší »ñ! (±): éaí a- ñ³ μ³ ñ Ñ³ Û»Ù³ í³ í³ áoÙ ħ Éáoé. marianne-Ç Ší³ é³ í³ ñ! Ñ³ Û³ è³ - í³ Ý mariya-Ç Šμ³ ñŌñ³ èi³ Ç×³ Ý í³ Çi Óáè! μ³ é»ñÇ Ñ»i³ : Áí³ ñ ħ ³ è»É³ ñ³ Ûáu Ñ³ Û»ñ»ÝÇ Û³ ñ μ³ éÁ Ší »ñ! ÇÙ³ èi³ áí í³ á áoÝÇ³ Ûè mari-Ç Ñ»i³ , Ā³ ³ ÛÝ áoB Bñç³ ÝÇ³ éáñ³ í³ Ý ÷ áÉ³ éáoĀŌáoÝ ħ, ÇÝáá»è áñ éaí ań³ μ³ ñ Ñ³ Û³ ñí áoÙ ħ¹²⁹.

muši [muši]] Š×BŪ³ ñÇí, Ñ³ í³ í³ ³ ñÇŪ! - Ñ³ Û. Ñ-Ūáoí < *mōd? ŠÑŪáoí , Çí áoÝ, Éí í³ ÇŪ³ óáo!; Āá ÷ áo½³ í³ ÛÇ »ñíÉ»½ í³ ³ ñŌ³ Ý³ - ñáoĀŌáoÝáoÙ Ñ³ Û³ á³ í³ ³ èÉ³ ÝáoÙ ħ ³ éáoñ. kienu (< kēnu) -ÇÝ Š×BŪ³ ñÇí, Ñ³ í³ í³ ³ ñÇŪ Ñ³ ÛÉÝ! ÇÙ³ èi³ áí: °Ā» ×ÇBí ħ éáoŪÝ ½áo- áñ¹áoŪÁ, ³ á³ ³ Ûèi³ »Ō Ūáoí μ³ éÁ Ñ³ Ýí»è ħ. ³ ÉÇè Çñ ŪŌáoè Ūáoí í³ ñμ»ñ³ í³ áí¹³⁰: ì í³ Ûi³ í³ ħ Ñ»i³ Û³ É³ ñi³ ³ Ñ³ Ûi³ áoĀŌáoÝÝ»ñáoÙ.

1. 'X-ni ^DHaldie[i] [^{LU}ER]UM ^{LU}sie muṣi ^{LU}UKU^m-ue - Ṣ'X-Á¹ Đ³ ŌĀÇ Í³ é³ Ý, Nái Çí Á ×BŪ³ nÇí, ĀáŌái áoñ¹Çí | [YKH 264₂₅]:

2. ^DHaldie[i] ^{LU}buran[i]? [^{LU}s]ie muṣi ^{LU}UKU^m - ṢĐ³ ŌĀÇ Í³ é³ Ý, Nái Çí Á ×BŪ³ nÇí, ĀáŌái áoñ¹Çí | [YKH 276_{o. c. 32}]

pe- [pei-] Ṣi³ Í³ | - N³Ū. N»-Ý/ó ṢN»Ý»É, ÍÇó, ÷É. Ý³ .. ³á³ í»Ý, ³á³ èi³ Ý³ Ý³ Í³ .. ³ŌÉÝ; í³ Í³ Ūí³ Í³ | N»i³ .. Ū³ É³ í³ »èuÇ³ n³ N³ Ūi³ áo-
ĀŪáoÝÝ»ñáoŪ.

1. `aldubi (^{URU/ KUR} X / LUGÁL X) meṣini pei - »ÝĀ³ ñĪ³ »óÇ(±) (X-»ñĪÇ-
ñĀ/ ū³ Ō³ úĀ/ Ā³. ³í³ áñÇÝ) N³ ñĪÇ í³ Í³ ÉÇÝ»Éáo ³á³ ŪŪ³ Ýái (±) |:

2. turinini ^Dhaldiše ^DIM-še ^DUTU-še DINGIR^m-še (mani armuzi . . .)
^DUTU-ni pei-ni - ṢĀáo ááÝá³ óÝ»Ý Đ³ ŌĀĀ... . ³èi³ í³ Í³ Ý»ñĀ Çñ»Ý,
³nŪ³ í³ Ý»ñÇÝ... ³n³ Ç í³ Í³ (Çó) |:

ÇÝáá»è Ý³ .. N»i³ .. Ū³ É³ ³ñ³ Ūi³ áoĀŪ³ Ý Ū»Ç.

3. inukani esinini ANŠU. KUR. RA arṣibini tini ¹Menua pei aištibi 22
1KUŠ - Ṣ³ ŪÝ í³ »ŌÇó ³ñĪÇÍÇ ³ÝáoÝái ÓÇÝ, ØÇÝáo³ ŪÇ í³ Í³,
ó³ í³ Í³ »ó 22 1KUŠ | [YKH 110₅]:

²ñ¹Ūáú± N»- ÝB³ Ý³ Í³ »É | Ṣi³ Í³ (±) |, Ā±» pe- μ³ éÁ á»i³ ū |
Ā³ ñ. Ū³ Ý»É³ ŪÉ³ Í³ ñá:

šešt-ini [sest-ini] - N³Ū. B»Bí ṢB»Bí ³ÍÇ, èñÁÝÁ³ ó, áoĀ. ÝáoĀŪ³ Ūμ |:
í³ Í³ Ūí³ Í³ | N»i³ .. Ū³ É³ ³ñ³ Ūi³ áoĀŪáoÝÝ»ñáoŪ.

4. ikukani MU/šale šešt-ini uštadi - ṢÝáoŪÝ í³ ñÇ »ññáñ¹ ³Ý. ³Ū (±)
³ñB³ í³ »óÇ | [YKH 155 A₂₂, D₁₇, E₂₀, F₂₁]:

5. ikukani MU/šale šešt-ini ^{LU}A. SI^m/ ^{LU}huradineli^m uelidubi / keidanuli
- ṢÝáoŪÝ í³ ñÇ »ññáñ¹ ³Ý. ³Ū (±) ½áñù N³ í³ ū»óÇ/áoŌ³ ñĪ³ »-
óÇ... | [YKH 127 VI, 128 A₄₇, 155 B₂₇]:

éáiáñ³ μ³ ñ í³ ñíáoŪ | Ṣ»ññáñ¹ ³Ý. ³Ū (±) | ÇŪ³ èi³ Á¹³¹, áñĀ
ánábíáoŪ | [YKH 155A] ³ñŌ³ Ý³. ñáoĀŪ³ Ūμ, áñi³ »Ō Ý³ É³ á»è
ÉáéíáoŪ | »ñĪñáñ¹ ³Ý. ³Ū (ikukani MU/šale darani) ³ñB³ í³ »Éáo Ū³ -
èÇÝ: é³ í³ ŪÝ N³ çáñ¹ [YKH 155B, D, E, F] ³ñŌ³ Ý³. ñáoĀŪáoÝÝ»ñáoŪ,
áñi³ »Ō ÝáoŪá»è ³éÍ³ | ikukani MU/šale [e]t-ini ³ñi³ ³ñ³ Ūi³ áo-
ĀŪáoÝÁ, »ñĪñáñ¹ ³Ý. ³Ū ³ñB³ í³ »Éáo Ū³ èÇÝ áá ŪÇ NÇB³ í³ Í³ áoŪ áí³ :
Āèi³ ³ŪŪ í³ »ñÇÇÝÇè ṢB»Bí ³ÍÇ, èñÁÝÁ³ ó; ÇŪ³ èi³ Á B³ í³ ³í³ »ÉÇ
N³ í³ Ý³ Í³ Ý³ | : Đ³ Í³ é³ Í³ 1 »áúáoŪ èi³ óíáoŪ |, áñ ³nŪ³ Ý³
³ÝÁÝ¹ N³ í³ »ññáñ¹ ³Ý. ³Ū | ³ñB³ í³ áoŪ: ĐÝ³ ñ³ í³ áñ | Ý³ .. [e]tini-Ç
N³ Ū»Ū³ í³ áoŪÁ N³ Ū. è³ èi³, è³ èi³ ÇÍ Ṣ½áñ»Ō, ÉÇèi³, áoĀ. ÇÝ .. ŪÉÝ |

ëi áò. ³ µ³ Ý. ù³ Ý »Ó³ Ý³ ÍÁ	ëi áò. ³ µ³ Ýi ³ Í µ³ é»ñÇ ÁÝ¹Ñ³ Ýáòñ ĀÇi Á	Ð³ Ù»ñ»Ý ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñ				´³ é»ñ, áñáÝó Ñ³ Ù³ ñ³ é³. Ç³ ñi í »É ÷ Ýáñ ÇÙ³ ëi ´³ Ù. máðçáoĀÙ³ Ùµ i³ Ù Ù³ é³ Ùµ
		ÁÝ¹³ Ù»ÝÁ	µÝÇi	÷ áĒ. ³ éÙ³ É	³ ÝÑ³ Ùi í³. áóÙáí	
ÁÝ¹Ñ³ Ýáòñ	230-250	145 (58-63%)	91 (63%)	15	39	32
½áò. áñ¹Ù³ Ý	62-65	43 (66-69%)	29 (67%)	6-7	12-14	1-2

ÁÝ¹Ñ³ Ýáòñ ³ éÙ³ Ùµ µ³ é³ ó³ Ýi Á á³ ñáoÝ³ ÍáóÙ ÷ Úái 145 µ³ é, áñÁ i³ ½ÚáoÙ ÷ áòñ³ ñi »ñ»ÝÇ ëi áò. ³ µ³ Ýi ³ Í µ³ é³ á³ ß³ ñÇ (230-250 µ³ é) 58-63%-Á: áòñ³ ñi »ñ»ÝÇ µ³ é³ á³ ß³ ñáoÙ ³ éi³ ´³ ½áò. áñ¹Ù³ Ý »Ó³ Ý³ Íáí ëi áò. ³ µ³ Ýi ³ Í 62-65 µ³ é»ñÇó Ñ³ Ù»ñ»Ý ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñ áóÝ»Ý 43-Á (66-69%): ²Ù¹ ÷³ ëi Á i³ i³ ÚáoÙ ÷, áñ áòñ³ ñi ³ i³ Ý µ³ é»ñÇ ÇÙ³ ëi Ý»ñÇ Ñ»i³. ³ ×ß. ñi Ù³ ÝÁ ½áò. ³ Ñ»é Ñ³ Ù»ñ»Ý ½áò. ³ Ñ»é µ³ é»ñÇ ĀÇi Á áòñ³ ñi ³ i³ Ý µ³ é³ á³ ß³ ñáoÙ i³ ñáo ÷ ³ i³ »É³ Ý³ É¹³⁴: Ùßi ³ Í 145 ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñÇó µÝÇi »Ý 91-Á, Úái 63%, áñÁ µ³ i³ i³ Ý µ³ ñóñ ĀÇi ÷, ÷ áĒ³ éÙ³ É »Ý 15-Á Úái 10 %, 27 %-Á i³ ½ÚáoÙ »Ý ³ ÝÑ³ Ùi í³. Ù³ Ý µ³ é»ñ: i »ñáÑÇßÙ³ É 145 µ³ é»ñÇó 32-Ç Ñ³ Ù³ ñ éáoÝ ³ ßĒ³ i áóĀÚáoÝáoÙ, ³ ÙmáðçáoĀÙ³ Ùµ i³ Ù Ù³ é³ Ùµ, ³ é³ ç³ ñi i³ Í »Ý Ýáñ ÇÙ³ ëi Ý»ñ¹³⁵: ÷ ñ³ Ýù ÑÇÙÝ³ i³ ÝáoÙ, µ³ ó³ éáo-ĀÙ³ Ùµ Ù»i »ñi áóèÇ, ááoÝ»Ý Çñ»Ýó ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñÁ »ñi É»½i Ù³ ³ ñÓ³ -Ý³. ñáoĀÚáoÝÝ»ñáoÙ, i³ Ù ááoÙ»ñ³ i³ Ý/ ³ i³ i³ 13 i³ Ý. ³ Ó³ ÷³ ñ³. ñ»ñÇ i »éuáí: ÁÝ¹ áñáoÙ, ³ Ù¹ 32 µ³ é»ñÇ Ù»Í Ù³ éÇ Ñ³ Ù³ ñ Ý³ Ē. ÍÇÝ Ù»ÍÝ³ µ³ ÝáoĀÚáoÝÝ»ñÁ Úái ³ í áñ »Ý ´³ ß³ i Ñ³ ×³ Ē Ù³ éÝ³. »i -Ý»ñÁ ÝáoÙ »Ý áñáß³ iÇ i³ éi³ í³ Ýuáí, Çëi ß³ i µ³ é»ñÇ ÇÙ³ ëi Ý»ñÇ i »ñ³ µ»ñÓ³ É, Ýñ³ Ýó ÙÇç´³ ³ éi³ ÷ ³ ÝÑ³ Ù³ Ó³ ÙÝáoĀÚáoÝ:

āā μÝÇİ ½āō. ³Ñ»é μ³ é»ñÇ B³ ñúáōÙ ³ éİ³ »Ý İ ³ ñμ»ñ É»½áōÝ»ñÇō
İ³ İ ³ ñİ³ İ Ñ»İ ³ Ò³ É ÷ áĒ³ éáōĀōáōÝÝ»ñĀ.

ĐáōÙ»ñ³ İ³ Ý ÷ áĒ³ éáōĀōáōÝÝ»ñ: ² éİ³ ĸ Ò»İ μ³ é`

1. ā³ İ Šā³ İ, Bñç³ İ³ Ūı! - bad Šā³ İ, ³ Ūñáōı, ³ İİ³ 1.
puṭu(m) Šē³ ÑŪ³ Ý, Bñç³ Ýı:

Æñ³ Ý³ İ³ Ý ÷ áĒ³ éáōĀōáōÝÝ»ñ: ² éİ³ ĸ ŪāĀ μ³ é`

1. ³ İ³ Ý Š³ İ³ Ý, μÝÇ İ³ İ³ Ūñı! - Çñ³ Ý. āvān ŠμÝ³ İ³ İ »ŌÇıı:
İ »ñÇÝĒ İ³ éİ³ İ »ÉÇ ĸ, ù³ ÝÇ āñ éáı āñ³ μ³ ñ Ñ»İ ³ ½áı áŌ-
Ý»ñĀ é»ā³. Çñ ebani-Ā İ³ ááōŪ »Ý Ñ³ Ū. ³ BĒ³ ñÑ³. ñ³ İ³ Ý
³ ÝáōÝÝ»ñÇ İ »ñçáōŪ Ñ³ Ý¹ÇāáŌ -»ō³ Ý Ū³ éÝÇİÇ Ñ»İ . ³ Ū¹
Ū³ éÇÝ İ »Ē İ Ý. 17.
2. Ñ³ Ý-1»ñŌ Š... , ā³ İ ñ³ éİ áōĀōáōÝ, ³ ñ¹, éā³ éı - Çñ³ Ý.
handarj Š½»ēİ , Ñ³ Ý¹»ñŌ³ ÝŪ, İ³ á»Éı!
3. áōĀ- ÇÝ ŠáōĀ, áōĀ- ÇÝı! - Çñ³ Ý. ōž ŠáōĀ, áōĀ- ÇÝı.
4. ¹³ é Š¹³ é, İ³ ñ. , ÉáōŪμ ³ ŪÉÝı - Çñ³ Ý. das Šμ³ ĀÇÝ, ¹³ é,
İ³ ñ. ı: ¹³ İ³ İ³ Ý İ³ éİ³ İ »ÉÇ ĸ, ù³ ÝÇ āñ Ñ³ Ū»ñ»ÝáōŪ
¹³ é-Ç İ áŌŪÇÝ áōÝ»ÝŪ ³ é³ İ »É ÑÝ³. áōŪÝ ¹³ ñĒ Ō`Ā (³ ŪÝ
ā³ Ñā³ Ýı »É ĸ Ý³ ³ Ý»ñİ³ ŪÇĒ ÉāĒ³ İŌ³ İ³ Ý É»½ı áōŪ): İ ³ -
ÝÇ ³ ñŌ³ Ý³. ñāōĀōáōÝÝ»ñāōŪ ³ éİ³ ĸ Ñ»Ýō ³ ŪĒ darŪŪ- Ō`Ā.
5. İ³ áÇ× ŠŪ³ BÇ ŪÇ³ İ áñı! - Çñ³ Ý. kaptč ŠŪ³ BÇ ŪÇ³ İ áñı!
6. Ū³ Ý ŠŪ³ BÇ ŪÇ³ İ áñı! - Çñ³ Ý. *man? ŠŪ³ BÇ ŪÇ³ İ áñı! . »Ý-
Ā³ ¹ñı áōŪ ĸ é»Ū³ İ³ Ý İ³ . áōŪ.
7. Ý³ Ē- Š³ é³ Ç, Ý³ ĒİÇÝ ³ ŪÉÝı - Çñ³ Ý. naxv Š³ é³ ÇÇÝı:

Ē»Ā³ İ³ Ý ÷ áĒ³ éáōĀōáōÝÝ»ñ: ² éİ³ ĸ »ñİ áō μ³ é`

1. Ñ-³ İ -³ Ý-»É ŠÑ³ İ »É, İ İ ñ»É ³ ŪÉÝı - Ē»Ā. hattāi ŠÑ³ İ »É,
İ İ ñ»É, İ³ İ »Éı!
2. İ áß»É ŠŌáÝ»É, ÁÝİ³ É»Éı! - Ē»Ā. kuššan Šéá×Çİ, İ³ ñŌ³ İ ñāō-
ĀōáōÝ, · ÇÝı:

Đ³ Ū³ é³ İ³ Ý ÷ áĒ³ éáōĀōáōÝÝ»ñ: ² éİ³ ĸ Ū»İ ³ éİ³ İ »ÉÇ
μ³ é`

1. Ū³ ñ Šİ »ñ(±)ı! - Ñ³ Ū³ é. mariya ŠÇBĒ³ Ý, İ Çñ³ İ³ É ³ ŪÉÝı,
²×³ éŪ³ ÝĀ Ñ³ Ū. μ³ éĀ Ñ³ Ū³ ñāōŪ ĸ ³ éāñ³ İ³ Ý ÷ áĒ³ éáō-
ĀōáōÝ:

² éáōñ³ İ³ Ý ÷ áĒ³ éáōĀōáōÝÝ»ñ: ² éİ³ ĸ »ñİ áō μ³ é`

1. ĪāĀō ŠĪāĀō, YB³Y³ ù³ ñ, ĩ³ x³ ñ | - ³ĪĪ³¹. kudurru
Şē³ ÑŪ³ Y³ ù³ ñ, ē³ ÑŪ³ Y(±) |¹³⁶.

2. ē³ Y ŠĪ³ Āē³ | - ³ĪĪ³¹. šannu(m) Ş³ Ū³ Y |:

2 ēāñ³ Ī³ Y ÷ áĒ³ éáoĀŪáoYŸñ: 2 ēĪ³ ĭ »ñĪáo µ³ é

1. µáoñ· Y Şµáoñ·, ³BĪ³ ñ³ Ī | - ³éāñ. burgā Ş³ BĪ³ ñ³ Ī |.

2. ā³ Ēñĭ ŠĪ³ ĩ³ ñ | - ³éāñ. baqrā ? Ş³ ñç³ é, ĪáĪ |¹³⁷:

ĀYā ĩ »ñ³ µ»ñáoŪ ĭ ĒáoéÇ³ Ī³ Y ÷ áĒ³ éáoĀŪáoYŸñÇY Ī³ Ū ½áo· ³ -
Ñ»é Ō»ñÇY, ³ā³ ³Ū¹ Ñ³ ñóĀ ³ŪēĪ »Ō āÇ ūYŸ³ ñĪáoŪ¹³⁸:

Ī³ YÇ ³ ñŌ³ Y³. ñáoĀŪáoYŸñáoŪ ĩĪ³ ŪĪ³ Ī »Y ŪÇ ù³ YÇ ĩ³ ēYŪ³ Ī,
³é³ ŪĀŪ äēĪ áó· ³ µ³ YĪ³ Ī µ³ éñ: ñ³ YóÇŌ B³Ī »ñĀ áóYŸŸ Ñ³ Ūñ»Y
½áo· ³ Ñ»éYñ, áñáYŪ áā ŪÇ³ ŪY Ñ³ ñŪ³ ñ »Y Ō»áĪ, ³ŪĒ ÇŪ³ ēĪ áĪ
Ñ³ Ū³ ÑáoYā »Y Ñ³ Ū³ ā³ ĩ³ ēĒ³ Y ĪáYĪ »ŪēĪ ÇY: ē³ Ī³ ŪY ĩ³ ñ³ YŪ
Ī »Ō āY· Ī »Ē ½áo· áñ¹ áóŪYñÇ ÑÇBŪ³ É µ³ é³ ó³ YĪ áóŪ:

2 é³ YŌÇY Ñ»Ī³ ūññáoĀŪáoY ĭ YñĪ³ Ū³ óYáoŪ ÑY¹ »Īáā³ Ī³ Y
³ ŪY µ³ é³ ñŪ³ ĩ YñÇ ÑY³ ñ³ ĩáñ ³ ñĪ³ óáéáoŪĀ ĩ³ YÇ ³ ñŌ³ Y³. ñáo-
ĀŪáoYŸñáoŪ, áñáYŪ ½³ Y³ ½³ Y ā³ ĩ³ x³ éYñáĪ āYŸ ā³ Ñā³ YĪ »Ē
Ñ³ Ūñ»YáoŪ¹³⁹: āñā»ē ÑY³ ñ³ ĩáñ ūñÇY³ Ī, µñ»YŪ áóñ³ ñĪ. uedi-ani
ŞĪ³ Y³ ŪŪ, ĪÇYĪ Ñ. -. <*ued- ŠĪ áóY ĩ³ YŸÉ, ³ŪáoēY³ Y³ ÉĪ, ÑÇY ÑY¹.
vadhū ŞÑ³ ñē, »ñÇĪ³ ē³ ñ¹ ĪÇYĪ µ³ éñĀ¹⁴⁰:

ĀēĪ³ ñŌ³ Y³. ñáoĀŪáoYŸñáoŪ ĩĪ³ ŪĪ³ Ī ÇŪ³ ēĪ³ ŪÇY ĒŪµñÇ,
½áo· ³ Ñ»é µ³ éñĀ YñĪ³ Ū³ óYáoŪ »Y Ñ»Ī³ Ū³ É ā³ ĩ³ ĪñĀ.

1. ŪÇ½ÇĪ³ Ī³ Y³ BĒ³ ññ

arĵena- Ş³ ñŌ³ Y, Ā³ ŪéĪ, qar- ŞŪ³ ñĪ, arg-ani- Şē³ ÑŪ³ YĪ, ap-
Ş³ ÷Ī, babani - ŞµáóñĪ, şue-ŞĪáĪĪ, howi- ŞÑáĪÇĪ, ¹³ BĪĪ, jarin-
Ş³ YŌ³ ĪĪ:

2. Ø³ ñ¹ĪáoĀŪáoY. ē»é, ÁYĪ³ YÇŪ

ar- Ş³ ŪñĪ, armo-Ş½³ ñŪĪ, darsu-ani- ŞŪ³ ñ¹Ī³ Yó ĒáoŪµĪ:

3. Ī»Y¹³ YÇYñ

ulŧu-ŞáoŌĪĪ, pax-in- ŠĪ³ ĩ³ ñ, »ñÇYÇĪ:

4. Ø³ ñŪYÇ Ū³ é»ñ, Ū³ ñŪY³ Ī³ Y. áñĪ áŌáoĀŪáoYŸñ

paylaşni- Ş³ ŪĪ³ ŌĪ, kur- ŠĪñáoYĪĪ, áĪ ūĪ, soĪ-ust-ŞéáŌ³ ÉĪ:

5. Ī»ñ³ Īáoñ, ĀŪā»ĒÇŪ, ³Ū³ Y»Ō»Y

sani- ŠĪ³ Āē³ Ī:

6. $\text{ }^1\text{Y}^3\text{I}^3\text{n}^3\text{Y}, \text{I}^3\text{N}^3\text{n}^3\text{e}\check{\text{C}}, \text{i} \text{ }^{\text{a}}\text{d}\text{Y}$
 dən-aşe- şUáU³ í³ é! (±):
7. $\text{ }^{\text{o}}\text{n}^3\text{I}^3\text{n}^3 \cdot \text{ }^{\text{a}}\text{n}^3\text{I}^3\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{Y}, \text{ }^{\text{m}}\text{á}\text{e}^3\text{I}^3\text{Y}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{Y}$
 xor-isx- şçñ³ í³ ½³ Y!, pił- şçñ³ Yóu!, şar-şÍ³ é, ³U- Ç!, ort -
 ŞÉ³ ÓáÓÇ áñĀ!, ıoli- ŞÉ³ ÓáÓÇ í³ ½!, kord- ŞĒáă³ Y!, şeraw-ae-
 Ş³ Yçñ¹ Ç (Náó)!:
8. $\text{ }^{\text{U}}\text{Ç}\text{Y}\text{Ç}\text{I}^3\text{I}^3\text{Y} \text{ }^{\text{i}}\text{ }^3\text{n}\text{m}\text{ñ} \cdot \text{ }^{\text{a}}\text{n}^3\text{I}^3\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{Y}\text{ñ}, \text{ }^3\text{e}^3\text{Y}\text{Ó}\text{Ç}\text{Y} \text{ }^3\text{n}\text{ñ}\text{ñ}\text{e}\text{i} \text{Y}\text{ñ} \cdot \text{ }^3\text{n}\text{I}^3\text{ñ}\text{e}\text{i} \text{Y}\text{ñ}, \text{ }^1\text{n}^3\text{Y}\text{ó} \text{ }^3\text{e}\text{Y}\text{á}\text{I}^3\text{á}\text{á}\text{Y}\text{á}\text{á}\text{á}\text{ñ}$
 arn- Ş³ Y»É, ³ñ³ñ»É!, awel- ŞÑ³ ó»É!»É!, z-aı- Ş½³ i »É!, tu-ŞÑ³ñ»É,
 ½³ñi »É!, xarxar- ŞÉ³ñÉ³ñ»É, ú³Y¹!»É!, kotoł-anı ŞÍáĀáÓ, i³-
 x³ñ!, şuıog- Şăá! »É, µ³Ā³Y»É!, ur-isx- Ş½»Yù, Çñ!, ur-isx-us-
 Ş¹³ñµYáó, ½ÇY³Yáó!, ur-ord- şU»i³ Ó³· áñĪ, ¹³ñµÇY!, paı-us-
 ŞBñç³ă³ñÇăă!, sor-isx- Ş³Ēáé!, tur- Şi năñ»É!, cel- Şx»Óù»É,
 ă³i é»É!, wał- ŞĀ³üei áó!, ^{NA4}por-us- ŞÍÇU³÷áñ³ñÓ³Y³-
 ·ñáóĪáóY!, piı-Şç³ñ¹»É, ÷Bñ»É!:
9. $\text{ }^{\text{P}}^3\text{n}\text{Á}\text{á}\text{ó}\text{U}, \text{i} \text{ }^{\text{ñ}}\text{ó}^3\text{ }^{\text{a}}\text{É}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{Y}, \text{ }^{\text{a}}\text{É}^3\text{ }^1\text{n}\text{á}\text{ó}\text{U}$
 as- ŞÑ³eY»É, N³eóY»É!, z-as- ŞÑ³eóY»É!, eł- ŞÉÇY»É, ·i Yı »É!, keiı-
 an- ŞÍ»Yı năY³óY»É, UÇ i »Ó N³í³ú»É!, kor- Ş÷³ÉY»É, Íáñ»É!,
 hos- ŞNăé»É, Ā³÷»É!, nax- Ş³e³ç³Y³É, Úái »Y³É!, ost- ŞÓ³i -
 Í»É, ³ñB³í»É, N³ñÓ³Íi»É!, uł-(ust)- ŞáóĪ`áñ»É, ³e³çYáñ¹»É!, n-
 uł-(ust)- Ş³e³çYáñ¹»É, í³ñ»É!, paı-g- ŞBñç³ă³i »É!, peı- ŞN»i
 »i!, sayı- Ş·óÉ, ÁYÍY»É!, wəl- Ş·făñ»É!, par- ŞN»e³óY»É!:
10. $\text{ }^{\text{à}}\text{ó}\text{Y}\text{ }^{\text{ó}}\text{I}^3\text{U}, \text{è}\text{ }^{\text{a}}\text{ }^3\text{I}^3\text{Y}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{Y} \cdot \text{ }^3\text{e}\text{ }^{\text{i}}\text{ }^{\text{a}}\text{ó}\text{ñ}$
 ar- Ş³eY»É, i³É!, tu- Ş³Y»É, i³É!, zə-tu-Ş³Y»É, i³É!, erşi-
 Ş³e³YÓY³óY»É, µ³ó ÁáÓY»É!, laqu- ŞĀ³úóY»É!, kap- ŞÍ³÷»É,
 Í³É³Y»É!, kapi- ŞÍ³ăÇx (ă³÷)!, mana- şU³Y(ă³÷)!:
11. $\text{ }^{\text{I}}\text{ }^3\text{n}^3\text{I}^3\text{I}^3\text{Y} \text{ }^{\text{N}}^3\text{n}^3\text{ }^{\text{m}}\text{ñ}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{á}\text{Y}\text{ñ} \cdot \text{i} \text{ }^{\text{ñ}}\text{ó}, \text{ }^{\text{ă}}\text{ }^{\text{a}}\text{ }^{\text{ó}}$
 ar-n-ui- ŞÑ³ñ»É, UÇ³Y³É!, der/dən- Ş¹Y»É, ¹Çñ!, ełp-Ş³Ó÷áóó³-
 Y»É, Ā³Í³ñĀ·ó»É!, ejo- Ş³ç!, toł- ŞĀáÓY»É!, ka- ŞÍ³É, ÉÇY»É!,
 kołuni- ŞÍáÓY, ÍáÓUA!, mən- şUY³É, ÉÇY»É!, ei-Ş»U, ĭ!, up-ard-
 ŞNáóă i³É, Í³ñ·³ñ»É, ă³ñi³ñ»É!, t-up-ard- ŞĀáóUÉ i³É,
 ăă³ñi³ñ»É!, uż-gini- ŞáóĀ·ÇY, N½áñ!, ser- Ş³Yç³i, ½áoi!,
 sor- ŞÉ³ÓY, ÁY¹³ñÓ³Í!, ıeł-Ş½»i »Ó»É!, ıi-ae- şU»Í!, ıir-şU»Í,
 N½áñ, B³i!, tuı- ŞÍ³Uñ, »ñ!, barju/i- şµ³ñÓñ!:

12. **Ø³ Ý³ Ĩ · ĀÇĭ, Ā³ Ū³ Ý³ Ĩ**
mes- ŠŪ³ è, µ³ ĀÇÝĭ, dar-ani- Š¹³ éÝ³ Ē, ĨñĭÇÝĭ:
13. **¼· ³ ŌŪáoŪü, ½· ³ Ū³ Ĩ³ Ý ĀÝĭ ³ ĒáoŪÝ»ñ**
aw- Šó³ Ýĭ³ Ý³ Ēĭ, nay- ŠÝ³ Ū»Ē, Ñ»ĭ ·»Ēĭ, et- Šĭĭáĭ áñ³ Ĭ, »Ō»éÝĭ,
šešt- Šß»ßĭ ³ ĨÇ (±), èñÁÝĀ³ ó(±)ĭ, oljo- ŠáoÇ, ³ éáoÇĭ, arni- Š³ é-
Ý³ Ĩ³ Ý, ³ ñÇĭ:
14. **Øĭ ³ ĬáoáoŪáoŪ, ŪÇĭ ù**
has- ŠĀŪméÝ»Ē, Ēè»Ēĭ:
15. **Ō³ ŪÝ³ Ĩ³ Ý ³ ñĭ ³ Ñ³ Ūĭ áoŪáoŪ, Ēáoèü, · Çñ**
ba- ŠĒáoèü, µ³ Ýĭ, ti(u)- Š³ è»Ē, Ēáoè»Ēĭ, ĵayni- ŠŌ³ ŪÝ, Ēáoèüĭ:
16. **ĭ³ ñ³ Ĭ³ Ū³ ŪÇÝ Ñ³ è³ ñ³ Ĩ³ Ĩ³ Ý · Ū³ Ō³ Ū³ Ĩ³ Ý µ³ Ā³ ÝáoŪ-
Ý»ñ**
ewan- Š³ ĭ³ Ý, »ñĭñ³ Ū³ èĭ, paŭ-at- Šµ»ñ¹³ Ū³ Ō³ Ūĭ, ser- Šè»é,
ĭ áŪŪĭ, cet- Šó»Ōĭ:
17. **è³ ½Ū³ Ĩ³ Ý · áñĬ**
aŭ/t-Šáoĭ »Ē, Ñ³ ĭ »Ē (»ñĭÇñĀ)ĭ, haŭ-ŠÑ³ ĭ »Ē (»ñĭÇñĀ)ĭ, burg-
Šµáoñ·, ³ ßĭ ³ ñ³ Ĩĭ, teq- Šĭĭ ³ á³ Ē»Ē, ĭ ñáñ»Ē (ĀßÝ³ ŪáoŪ)ĭ, xalaŭ-
ŠĒ³ Ō³ Ōĭ, mæk- Šßáñĭ »Ē (ĭ »· Ā, Ý»ĭ Ā)ĭ, jun- ŠŪ³ ñĭ ,
Ū³ ñĭ ³ Ĩ³ Ýĭ, sur- Šéáoñĭ, qat- ŠÑ³ ŌĀ»Ē, ááÝá³ óÝ»Ēĭ:
18. **Ūñ»Ūü, ĬñáÝ · Ý³ Ē³ á³ ß³ ñŪáoŪü**
ard- Šĭĭ³ ñ·, Ĩ³ ÝáoŪĭ, anyard- Š³ Ý³ ñ¹³ ñ, ³ ÝÇñ³ Ĭĭ, derŭ-
Šá³ ĭ ñ³ èĭ áoŪáoŪĭ, aŭqana- ŠĀÝĭ³, ÝĭÇñ»Ēĭ, aweĭŭ- Š³ ōĭĭ -ĭ,
karmexi- ŠĀÝĭ³, á³ ĭ ³ ñ³ · ĭ, koš- ŠŌáoŪ»Ē, ĀÝĭ³ Ū»Ēĭ, n-ewš-
ŠŪánĀ»Ē, ½áŪ³ µ»ñ»Ēĭ, -diw- Š³ èĭ ĭ³ Ĭĭ:
19. **»ñ³ Ýĭ³ Ý³ Ĩ³ Ý · èá³ è³ ñĭ áo µ³ é»ñ áo Ū³ èÝÇĭÝ»ñ**
in-Š³ ŪÝĭ, aine- Š³ ŪÝ Ū»ĬĀĭ, na- Š³ ŪÝĭ, es- Š³ Ūèĭ, aise- Š³ Ūè Ū»-
ĬĀĭ, sa-Š³ Ūèĭ, ešĭin- Š³ Ūèĭ »Ōĭ, ašĭani- Š³ Ūè ĬáoŪĀĭ, ed- Š³ Ūĭĭ,
da- Š³ Ūĭĭ, andani- Š³ Ūĭ ĬáoŪĀĭ, ayl- Š³ ŪĒĭ, an- Š³ Ý-ĭ, ewe- Šĭĭ,
ies- Š»èĭ, ĭ/y- ŠÇ (Ý³ Ē¹Çñ)ĭ, z/ĵ- Š½- / Ō-(Ý³ Ē¹Çñ)ĭ, mi- ŠŪÇĭ, oi-
Šááĭ, ni-ŠÝÇ-(Ý³ Ē³ Ĭ³ ÝŌ)ĭ, or- Šánĭ, ŭ- ŠĀĒĭĭ ³ Ĩ³ Ý Ū³ éÝÇĭĭ,
par- Š³ é, ŪÇÝáĭĭ:

àðàƆ ø° ð²î ² Û²î ² Û ð² ðð° ð

Û²É²î ² ÛðÛ°ð

Ø³ ëÝ³. »î Ý»ñÁ ì ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÛáoÝÝ»ñáoÛ éáí áñ³ µ³ ñ Ý³ É³ Í³ ÝóÝ»ñ á»Ý³ é³ ÝÓÝ³ óÝáoÛ¹: é³ Ì³ ÛÝ Û»Ýù Ì³ ñáo »Ýù Ýß»É³ éÝí ³ ½Ý ÛÇ ù³ ÝÇ Ý³ É³ Í³ ÝóÝ»ñ, áñáÝù ½áo. ³ Ñ»éÝ»ñ áóÝ»Ý Ñ³ Û»ñ»ÝáoÛ:

- **z(a)**- Ñ³ Û. ½-, Ó- < *ghō, Ñ³ Ý¹Ç ááoÛ ç Ñ»î Û³ É µ³ é»ñáoÛ. zə-ʈu- Ş³ Ý»É, Ì³ ì ³ ñ»É, ì ³ É, ëî »ÓÍ »É! - ʈu- Ş³ Ý»É, Ì³ ì ³ ñ»É, ì ³ É!.
z-aʈ- Ş½³ ì »É, ³ é³ ÝÓÝ³ óÝ»É! - aʈ- ŞÑ³ ì »É, Ì ì ñ»É! Ñ³ Û. ½³ ì »É².
z-aŋg- Şëá³ Ý»É, ááÝá³ óÝ»É, Íáí áñ»É! - aŋg- Ş- ñ³ í »É, Ýáo³ »»É, ááÝá³ óÝ»É!
z-as- ŞÑ³ ëÝ»É, Ñ³ éóÝ»É Û ÛÉÝ! - as- ŞÑ³ ëÝ»É, Ñ³ éóÝ»É Û ÛÉÝ!;
- **h**- Ñ³ Û. Ñ-, Ñ³ Ý¹Ç ááoÛ ç Ñ»î Û³ É µ³ é»ñáoÛ
h-aʈ- ŞÑ³ ì »É, Ì ì ñ»É! - aʈ- ŞÑ³ ì »É, Ì ì ñ»É! Ñ³ Û. Ñ-³ ì -³ Ý»É.
h-as- ŞÇ Û³ Ý³ É, Éè»É, ì »Ó»Ì³ Ý³ É! - as- ŞÑ³ ë³ Ý»É, Ç Û³ Ý³ É! Ñ³ Û. Ñ-³ ë-³ Ý»É;
- **i**- Ñ³ Û. Û/Ç < *en, Ñ³ Ý¹Ç ááoÛ ç Ñ»î Û³ É µ³ é»ñáoÛ.
(an)-i-ardu- ŞÛ»Ó³ íáñ, ³ Ý³ ñ¹³ ñ! - ardu- Ş³ ñ¹, Ì³ ÝáÝ Û ÛÉÝ!
Ñ³ Û. ŞÛ-³ ñ¹-(³ ñ) !.
ì Ñ³ Û. Ç Ý³ É¹Ç ñÁ: ì ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÛáoÝÝ»ñáoÛ ³ éÝí ³ ½Á ÛÇ ù³ ÝÇ ³ Ý. ³ Û í Ì³ Ûí ³ Í ç ì -Ç ì »èùáí: î »è Ñ³ Û³ á³ ì ³ èÉ³ Ý Ì»î Á:
- **n**- Ñ³ Û. Ý(Ç)³ < *ni, Ñ³ Ý¹Ç ááoÛ ç Ñ»î Û³ É µ³ é»ñáoÛ.
n-ul- ŞáoÓáñ¹»É, ³ é³ çÝáñ¹»É, í ³ ñ»É! - ul- ŞáoÓ»É, · Ý³ É!;
n-ul-ust- Ş³ é³ çÝáñ¹»É, Ì³ é³ í ³ ñ»É, Ñáí í »É! - ul-ust-ŞáoÓáñ¹»É,

³ é³ çÝáñ¹»É! :

n-ew- SÚáñÁ»É, ÑúBáí »É! - *ew- SÑáBáí »É, Ú³ ñÚÇÝÁ Íí áñ
Íí áñ ³Ý»É! Ñ³ Ú. ³ õB-»É:

n-ir-wi SÇñ, Í³ Ñ, ³ é³ ñÍ³ | - *ir-wi SÇñ! Ñ³ Ú. Çñ (±):

- **an-** Ñ³ Ú. ³Ý- < *ñ, Ñ³ Ý¹ÇááóÚ ç Ñ»í Ú³É µ³ éáóÚ.
an-iard- SÚ»Ó³ í áñ, ³Ý³ ñ¹³ ñ | - iard- SÍ³ ñ. , ³ ñ¹³ ñ, .. ³ ÚÉÝ!
Ñ³ Ú. ³ ÝÓ³ ñ¹³ ñ:
- **t-** Ñ³ Ú. í -⁴ S³ Ý-, áá-, á- | < *dus, Ñ³ Ý¹ÇááóÚ ç Ñ»í Ú³É µ³ éáóÚ.
t-up-ard- S(±) | - up-ard- SÑñ³ Ú³ Ú»É(±), Í³ ñ. ³ ññ»É(±), ëí Çá»É(±) | :
- **par** - Ñ³ Ú. ³ é SÚÇÝá .. | < * pors, Ý³ É¹Çñ, áñÁ Ñ³ Úñ»ÝáóÚ Ñ³ Ý¹»è
ç . ³ÉÇè Ý³ .. áñá»è Ý³ É³ Í³ Ýó: í ³ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³ . ñáóÁÚáóÝÝ»-
ñáóÚ í Í³ Úí ³ Í | ç ÚÇ³ ÚÝ pare SÚÇÝá .. | ³ é³ ÝÓÇÝ µ³ éÇ (Ý³ É¹ÇñÇ)
í »èúáí :

í ° ðæ² | ² ÚðÚ° ð

- **-isxi** - Ñ³ Ú. -ÇèÉ⁵: Ð³ Ý¹ÇááóÚ ç Ñ»í Ú³É µ³ éñáóÚ.
sor-isxi S³ Éáé | - Ñ³ Ú. éáñ-³ -Í³ É S³ Éáé³ á»í | , xor-isxi SÇñ³ -
í ³ ½³ Ý(±) | - Ñ³ Ú. Éáñ SÉáñ, ÷ áé | , ur-isxi S½»Ýú, Ú»í ³ Ú³ Çñ | -
Ñ³ Ú. áóéÝ SÍé³ Ý, Úáóñ× | (ÑÚÚí . LUur-urd- SÚ»í ³ Ó³ . áñÍ , ¹³ ñ-
µÇÝ | , ur-isx-use S½ÇÝ³ Ýáó, ¹³ ñµÝáó, Ú»í ³ Ó³ ÚB³ Í Ú³ Ý ³ ñÑ»è-
í ³ Ýáó |):
- **-urd** - Ñ³ Ú. -áñ¹ / -áóñ¹⁶: Ð³ Ý¹ÇááóÚ ç Ñ»í Ú³É µ³ éñáóÚ.
LUur-urd- SÚ»í ³ Ó³ . áñÍ , ¹³ ñµÇÝ | ÑÚÚí . ur-isxi- S½»Ýú, Ú»í ³ Ó-
Ú³ Çñ | - Ñ³ Ú. áóéÝ SÍé³ Ý, Úáóñ× | , LUGar-urd- SÇÝá-áñ Ú³ éÝ³ . Ç-
í áóÁÚáóÝ | , LUpur-ar-urd- SÇÝá-áñ Ú³ éÝ³ . Çí áóÁÚáóÝ | :
- **ew-ti** - Ñ³ Ú. - áÚÁ < *»á < *ew-ti: Ð³ Ý¹ÇááóÚ ç Ñ»í Ú³É µ³ é»-
ñáóÚ. ost-ewti S³ ñB³ Í³ Ýú, Ñ³ ñÓ³ Í áóÚ | , ost- S³ ñB³ Í »É,
Ñ³ ñÓ³ Í »É, ¹áóñè . ³É! - Ñ³ Ú. áëí -ÝáóÉ SÓ³ í Í »É, ÁéÝ»É,
Í³ í ³ í »É | , áëí -áÚÁ SÓ³ í Í , ÁéÇáú | , mer-ewti S(±) | - mer- S(±) | :
- **i-wi/e-wi** - Ñ³ Ú. -Çò, -»ò, -³ ò, -áó, -áí < * -bhi (. áñÍ Ç³ Í³ Ý Ñáíáí Ç
³ ñí ³ Ñ³ Úí Çá): Ð³ Úñ»ÝáóÚ Ñ³ Ý¹»è ç . ³ÉÇè Ý³ .. Ú³ Í µ³ Ú³ Í³ Ý
ÇÚ³ ëí áí . í »è únÇÝ³ Í³ ³ ñ¹-³ ñ-»ò, ³ ÚÝáóÑ»í -»ò, ëí áÚ -Çò, éñ-

Çò, Ñ³ ½-Çò, í³ Ò-Çí ···³ ÒÉÝ: Ð³ Ý¹ÇááóÙ ç Ñ»í ···³ ÒÉ µ³ é»ñáóÙ` al-e-wi, sol-ust-i-wi, kor-ows-i-wi í³ Ò koro-ars-i-wi⁷: ÐÝ³ ñ³ í áñ ç Ý³ ··· nax-i-wi, hes-an-i-wi §(±) | ···³ ÒÉÝ:

í³ ÝÇ³ ñÓ³ Ý³ · ñáóÁóáóÝÝ»ñáóÙ Ñ³ Ý¹Çááó µ³ Ò³ í³ ÝóÝ»ñÁ í³ ·ñ»ÉÇ ç µ³ Á³ Ý»É Ñ»í ···³ É áññ ÑÇÙÝ³ í³ Ý ÉÙµ»ñÇ.

- **-lu/o-, -la-, -li-**: ñí áóÙ ç ÑÇÙù³ í³ ½Ù í³ Ò Ý³ Éáñ¹áó³ í³ ÝóÇó »Íáó u/o-, a-, i- Ó³ ÒÝ³ í áñÝ»ñÇó Ñ»í á: í »ë, ùñÇÝ³ Í` par-ul-uwi (paru-lu-wi), n-ewš-i-ŭ-li-e (n-ewši-tu-li-e), as-ul-awi (asu-la-wi), as-ul-ani (asu-la-ni) ···³ ÒÉÝ: è»á³ · Çñ I-Ý ÒÇ ÍáóÙÇó Ñ³ Ò³ á³ í³ è-É³ ÝáóÙ ç Ñ³ Ò»ñ»Ý ñ-ÇÝ, Òáóè ÍáóÙÇó É-ÇÝ ··· Ò-ÇÝ: ²Ù¹ á³ í³ ×³ · éáí í »ñáÑÇßÓ³ É³ Í³ ÝóÝ»ñÁ í³ ñáó »Ý Ñ³ Ò³ á³ í³ èÉ³ Ý»É ÇÝá-á»è Ñ³ Ò»ñ»Ý ñ-áí, ³ ÒÝá»è çÉ É-áí ··· Ò-áí Ó»ñÇÝ: Ð³ Ò»ñ»ÝáóÙ áóÝ»Ýù ñ-áí` -³ ñ-, -Çñ-, -áóñ-, -áñ- ³ Í³ ÝóÝ»ñ, áñáÝù á³ Ñá³ Ý-í »É »Ý ³ é³ ÝÓÇÝ µ³ Ò»ñáóÙ (Ù»Í-³ ñ-»É, · É-áñ-»É, Ò³ ñ¹-³ ñ-»É ···³ ÒÉÝ), ³ á³ éÝÇ »Ó³ Ý³ ÍáóÙ` áñá»è »ñÍ ñáñ¹ Ó` (-áóñ-áóÙ): ÆÝá-á»è Ý³ ··· É-áí ··· Ò-áí Ñ»í ···³ É³ í³ ÝóÝ»ñÁ` -³ É, »É, -ÇÉ, -áóÉ, -áó ···³ ÒÉÝ, áñáÝù Ñ³ Ò»ñ»ÝáóÙ ÑÇÙÝ³ í³ ÝáóÙ ¹³ ¹³ ñ»É »Ý · áñÍ áóÝ³ · Í³ Ýó ÉÇÝ»Éáóó ··· Ñ³ Ý¹»è »Ý · ³ ÉÇè á»áú è»éÇ µ³ Ò»ñÇ (Ñ³ ñ»-É, ³ éÝáó-É, èí³ Ý³ -É, · á-É ···³ ÒÉÝ), áñáb ¹»ñµ³ ÒÝ»ñÇ (- ñ»³ -É, Ñ³ -í »³ -É, · ñ-áó, Ñ³ í³ -áó ···³ ÒÉÝ) í »ñÇ³ í áñáóÁóáóÝÝ»ñÇ ¹»ñáóÙ: ° ñ-Íáó Ó` »ñÝ çÉ µÝÇÍ »Ý:

- **-du/o-, -da-, -di-** (í³ Ò -**-tu/o-, -ta-, -ti-**): Í³ ñáó ç ¹ñí »É ÇÝáá»è u/o-, a-, i- Ó³ ÒÝ³ í áñÝ»ñÇó, ³ ÒÝá»è çÉ µ³ Ó³ Ò³ ÒÝÇó Ñ»í á: í »ë, ùñÇÝ³ Í` atqan-aŭ-u- (aŭ-qa-na-tu-), erš-iŭ-u- (erši-tu-), ŭajn-iŭ-a- (ŭajni-ta-), çel-tu- ···³ ÒÉÝ: ²Ùè ³ Í³ ÝóÁ éáí áñ³ µ³ ñ µÉ»Óí áóÙ ç du- (= tu-) §³ Ý»É, í³ É¹ µ³ Ò³ ÑÇÙùÇó⁸: ÆÝá í »ñ³ µ»ñáóÙ ç Í³ · Ò³ · ÝÁ, ³ á³ ¹Áí³ ñ ç ³ ÒÁÙ Ñèí³ í áñ»Çó» µ³ Ý³ è»É: ¹³ ó³ éí³ Í á ç í »ñÇÝÇè Í³ áÁ (-ŭ- ÁÝÁ»ñóÙ³ Òµ) Ñ³ Ò. -áí -, -³ í⁹-, -í - µ³ Ò³ - Í³ ÝóÝ»ñÇ Ñ»í (í »ë, ùñÇÝ³ Í` Ñóß-áí -»É, Ñ³ èí -³ í -»É, Í ñ×-í -»É, Éáó-áí -»É ···³ ÒÉÝ): ÆÝá í »ñ³ µ»ñáóÙ ç ³ Í³ ÝóÇ ¹ÇñùÇÝ ··· Ç- Ò³ èí ÇÝ, ³ á³ ³ ÒÝ ÑÇß»óÝáóÙ ç Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ ó-áí µ³ Ò³ Í³ ÝóÝ»ñÁ: ÚñÇÝ³ Í` aweli-tu-wi=³ ó»É-Çó-áóÇ, laqu-tu-wi=É³ ù-áóó-áóÇ ···³ ÒÉÝ:

- àñáβ μ³ é»ñáóÙ è-ÇÝ (Ù) Ñ³ çáñ¹áó ¹ÇñúáóÙ Ñ³Ù. ì -Ç ¹ÇÙ³ ó è»á³. Çñ t-Ç ³ éí³ ÚáóÁÚáóÝÁ (t-Ç ÷ áĚ³ ñ»Ý). ùñÇÝ³ Í ùšt- = áèì - ³ Ý-»Ě, eÙt-ini/e-di = ³ èì -Ý, -v+ Ùt (μ³Ù³ Í ³ Ýó) = Ó³ÙÝ³ í áñ + èì (-áó-èì , -³ -èì . -»-èì , -Ç-èì) .. ³ ÚĚÝ:
- ĐÇÙÙ³ Í ³ ½Ù n Ó³ÙÝ³ í áñÇ ÷ áĚ³ ñ»Ý ³ ÚĚ Ó³ÙÝ³ í áñÇ ³ éí³ - ÚáóÁÚáóÝ. *su-ro > éáóñá-Ù = suri (Á»ñ¹è . áñÍ áóÝ»Ýù Ñ. -». *-ro/ri ³ Í ³ ÝóÇ Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóÁÚáóÝ Ñ»ì), *or-th-o> áñÁá-Ù = orte, *g´r-so > Í ³ éá-Ù = șare, *k^u-ro > ore, ore-se > áñ, -áÙ .. ³ ÚĚÝ:
- Ą .. Ç-³ Ñáfáí Ú³Ý áñáβ μ³ é»ñÇ í »ñçáóÙ wi (óÇ) -Ç ³ éí³ ÚáóÁÚáóÝ Ç-Ç ÷ áĚ³ ñ»Ý qar-wi – Ñ³Ù. ù³ ñ -Ç, çet-wi– Ñ³Ù. ó»Ō, -Ç, n-ir-wi? – Ñ³Ù. Çñ, Ç-³ :
- ĐÝ¹»í ñáá³ Í ³ Ý *g´, *g´h, *k´-Ç ¹ÇÙ³ ó è»á³. Çñ ș (s), j, s-Ç ³ é- Í ³ ÚáóÁÚáóÝ, Ñ³Ù³ á³ ì ³ èĚ³ Ý³ μ³ ñ Ñ³Ù»ñ»Ý Í (»è μ³ éáóÙ è), Ó (áñáβ ¹»áù»ñáóÙ ½), è.

* serg´	> erši-	> ½-»ñÍ.
* eg´	> ieÙe	> »è.
* g´r-so	> șare	> Í ³ é, -áÙ.
* rǵ´ipi-io	> arşibi	> ³ ñÍ Çó.
* trǵ´	> -arașa	> ³ ñ³ Í ³ .
* g´en-os	> şinu-	> Í ÇÝ -Ç. ÑÇÝ *Í ÇÝá
* phǵ´-niá	> parşani	> * ÷ ³ ÚŌÍ ³ Ý - ÷ ³ ÚÍ ³ ŌÝ, -³ Ý.
* g´huɣn-ji	> zani-	> Ó³ÙÝ, -Ç.
* g´hō	> z-	> ½- Í ³ Ú Ó-
* bhǵ´h-	> barzu/i	> μ³ ñŌáó/Ç.
* ə(n)k´	> (h)añ-	> Ñ-³ è-³ Ý-»Ě.
* k´er	> șer-	> è»é, -Ç.
* k´er-no	> șer-	> è»éÝ.
* k´o-ro	> șuri	> éáóñ, -áÙ.
* k´o, *k´e	> eș-, șa-n-...	> μñmé. çè, è³ - .. ³ ÚĚÝ:

ó Á» ì ³ ÝÇ ³ ñŌ³ Ý³. ñáóÁÚáóÝ»ñáóÙ ÑÇβ³ ì ³ Í í áó ag- ș³ÝóÍ ³ ó-Ý»Ě, ì ³ Ý»Ě! μ³ ÚÁ Í ³ á áóÝÇ Ñ³Ù. ³ Í -»Ě ș³ÝóÍ ³ óÝ»Ě, ì ³ Ý»Ě .. ³ ÚĚÝ! μ³ ÚÇ Ñ»ì , ÇÝáá»è éáí áñ³ μ³ ñ ÝáóÙ »Ý áñáβ áóéáóÙÝ³ èÇñáŌÝ»ñ¹³, ³ á³ ³ Úèì »Ō . áñÍ áóÝ»Ýù Ñ³Ù»ñ»Ý Í -Ç Ý³ ĚÝ³ Í ³ Ý *g´ Ó´áí í Í ³ -

ÚáoÁÚ³Ý ÚÇ³Í¹ »áúÇ Ñ»i (±): ØÚáoè máfáñ¹ »áú»ñáoÙ ÑÝ¹ »íñáá³ -
 Í³Ý *g[·]-Ý³ ñi³ óáfí³ Í³ ; è»á³ · Çñ ş-ái, Ñ³Ù. Í: ²Ú¹ Çèí á³í ×³ -
 éái ag- ş³ Ýóí³ óÝ»É, í³ Ý»Éí µ³ÚÁ í »Õ áÇ · í »É ½áo áñ¹áoÚÝ»ñÇ óáo-
 ó³ÍáoÚ¹⁴: Ð»i³ úñúÇñ ; Ý³ · è»á³ · Çñ iku-kani, iku-kahini Ó[·]»ñÇ³
 éí³ ÚáoÁÚáoÝÁ í³ ÝÇ³ ñÓ³Ý³ · ñáoÁÚáoÝÝ»ñáoÙ, ÷áÉ³Ý³Í iÚu-kani,
 iÚu-kahini. Ñ³Ú»Ú³í »ù inukani, inukahini¹⁵:

- ÐÝ¹ »íñáá³Í³Ý *ph, *th, *kh-Ç¹ÇÚ³ó è»á³ · Çñ p, t, x-Ç³
 éí³ ÚáoÁÚáoÝ, Ñ³Ú»ñ»Ý ÷, Á, É: Æèí *bh, *dh, *gh-Ç¹ÇÚ³ó
 è»á³ · Çñ *b, *d, *g-Ç³ éí³ ÚáoÁÚáoÝ, Ñ³Ú³á³í³ èÉ³Ý³µ³ñ
 Ñ³Ú»ñ»Ý µ, ¹, . :

* bhṛg [·] h-	> barzu/i-	> µ ³ ñÓáo/Ç.
* obhel	> abeli-	> ³ ò»ÉÇ.
* bhā	> ba-	> µ ³ -Ý.
* dhṛ-g [·] h-no	> dar-ani	> ¹³ éÝ ³ É, ¹³ ñÓÝ.
* dhē-r/ ne	> der-, dan-	> ¹ Çñ, ¹ Ý-»É.
* phoro	> pulu-	> ÷áñ, -áÙ.
* phəlg [·] -niā	> parşani	> * ÷ ³ ÓÍ ³ ÚÝ > ÷ ³ ÚÍ ³ ÓÝ, - ³ Ý.
* or-th-o	> ulte	> áñÁ, -áÙ.
* khal ?	> harari	> É ³ Ó ³ Ò.

- ì³Úí³Í³ »Ý Ý³ · Ñ»i³ Ú³É ÑÝáoÚáoÝ³ ÷áÉáoÚáoÝÝ»ñÁ. Ñ. -». *g^uh > è»á. g > Ñ³Ù. ç, Ñ. -». *k^u > è»á. (-) > Ñ³Ù. (-), Ñ. -». *s > è»á. (-) > Ñ³Ù. (-), Ñ. -». *sk(*sk[·]) > è»á. z > Ñ³Ù. ó, Ñ. -». *dhi > è»á. g > Ñ³Ù. ç: ØÇÇÓ³ÚÝ³ í áñ³ÚÇÝ¹Í³Ú³Ý³É³µ³Ó³Ó³ÚÝ³ÚÇÝ¹ÇñúáoÙ Ñ. -». *p > è»á. w/u > Ñ³Ù. ò.

* g ^u hon -	> gun-	> çáoÝ-Ç.
* k ^u -ro	> ule-	> áñ, -áÙ.
* serg [·]	> erşi	> ½-»ñÍ.
* sol(u)-io ?	> ulgu-	> áÕÇ, -áÙ.
* sədhio-	> egu-	> ³ ç, -áÙ.
* sede-lo-	> ţel-	> í »Õ, ½-»í »Õ.
* skel ₁	> zel-bi	> ó»Õ, -Ç.

*skel	> zel-d-	> ó»É-»É.
*epi	> eue, ewe	> »ò.

ÆYá í »ñ³ μ»ñáoÙ ħ YáoÙÝ ¹ÇñúáoÙ Ñ. -». *t > Ñ³ Ò. Ò / ò / - ³ YóÙ³ YÁ, ³ ä³ ³ éí³ ħ ÚÇ³ ÚÝ Ò»í μ³ é * tærg' > è»ä. țuar-araşa Ñ³ Ò. ³ ñ³ í:

- °Á» Ñ³ Ò»ñ»YÇÝ Ñ³ í áoí, ÚÇYá ³ ÚÁÙ Áí ³ ñí í ³ í μáfáñ ÑYááoY³ - ÷ áÉáoÁúáoYÝ»ñÁ ħ ³ YÇ Á³. ³ í áñáoÁÙ³ Y Bñç³ YáoÙ ³ ñ¹»Y Çeí í ³ í ³ ñí »É ħ ÇÝ .. è»ä³. ñ»ñáoÙ ³ ñí ³ óáfí ³ í »Y ÷ ÷ áÉ í ³ í ħ èüái, ³ ä³ *u > . .. *p > h/- ÑYááoY³ ÷ áÉáoÁúáoYÝ»ñÁ ¹»é .. è äÇÝ í ³ í ³ ñí »É: ²úèä»è *p-Ç ¹ÇÙ³ ó èä³ éí »ÉÇù h/- -Ç ÷ áÉ³ - ñ»Y ³ éí³ »Y p, Çeí *u-Ç ¹ÇÙ³ ó . -Ç ÷ áÉ³ ñ»Y w/u ÑYááoYÝ»ñÁ.

*pors, *per -	> pare-, par-	> ³ é, Ñ»é-
*ped	> peț-	> Ñ-»í , »i .
*uəl, *uēl	> wal-	> . ³ É-, . É-, . ÇÉ.
*уьl	> ware	> . ³ Ő-

*u > u/w > . ÑYááoY³ ÷ áÉáoÁÙ³ Y Ñ³ Ò³ ñ ½áo. áñ¹áoÙY»ñÇ μ³ é³ - ó³ YíáoÙ ÑÇB³ í ³ í ³ í μ³ é»ñÇÝ í ³ ñ»ÉÇ ħ ³ í »É³ óY»É Y³ .. Uel- equni = ¶»Ő³ úáoYÇ, Waşa = ²ñ³ .. ³ í, -³ Ò í »Ő³ YáoYÝ»ñÁ¹⁶:

- ² é³ í »É áóß Bñç³ YÇ ħ ³ YÇ ³ ñÓ³ Y³. ñáoÁúáoYÝ»ñÇ` -a-(i)-e, -i-(i)-e, -u-(i)-e, -v-(i)-e-de Náfái ³ ÚÇÝ í »ñç³ í áñáoÁúáoYÝ»ñáoÙ ¹⁷ .. ` -v-(i)-e , -v-(i)-u- Ò³ èYÇíY»ñáoÙ i(y)-Ç ÷ áÉ³ ñ»Y g-Ç ³ éí ³ úáoÁúáoYÁ Áeí ³ Ú»Y³ ÚYÇ ³ ñí ³ óáfáoÙ ħ Ñ³ Ò»ñ»YÇÝ Ñ³ í áoí * ħ > ç ³ Y- óáoÚÁ:
- è»ä³. Çñ r-Ç ¹ÇÙ³ ó Ñ³ Ò. é-Ç, ñ-Ç .. Ő-Ç .. l-Ç ¹ÇÙ³ ó` É-Ç, ñ-Ç .. Ő-Ç ³ éí ³ úáoÁúáoYÁ í ³ úáoÙ ħ ³ ÚÝ Ò³ èÇÝ, áñ ³ ñ¹»Y ³ Ò¹ Bñç³ - YáoÙ É-Y áñáß³ í Çañ»Y ħ ³ ñμ»ñ³ í í áoÙ ħ Ò-Çó:

ÆYá í »ñ³ μ»ñáoÙ ħ Úáoè μ³ Ő³ Ó³ ÚY»ñÇÝ, ³ ä³ ³ éáoñ³ í ³ Y è»ä³. ñ»ñáoÙ p/b, g/k/q, d/t/ț ÑYááoYÝ»ñÇ Ñ»ñÁ³. ³ úáoÁúáoYÁ, ÇYáä»è Y³ .. Ñ³ Ò»ñ»YÇÝ Ñ³ í áoí ÚÇ B³ ñú μ³ Ő³ Ó³ ÚY»ñÇ μ³ ó³ í ³ úáoÁúáoYÁ ³ éáoñ³ í ³ Y è»ä³. ñ»ñáoÙ, áñÇ Ñ»í .. ³ Yúái è»ä³. Çñ Ú»í ÑYááoYÁ Ñ³ x³ É ³ ñí ³ óáfáoÙ ħ Ñ³ Ò»ñ»YÇ »ñíáo .. ³ í »ÉÇ ÑYááoYÝ»ñ, . áñí - Y³ í ³ YáoÙ ³ YÑY³ ñ ħ ¹³ ñÓYáoÙ í »ñáÑÇBÙ³ É í ³ ñμ»ñáoÁúáoYÝ»ñÇ YÇùéáoÚÁ, »Á», ÇÑ³ ñí », ³ Ò¹ äÇèÇù ³ éí³ »Y:

² 0øàøàø

Ð³ 0-áoñ³ ñí ³ í ³ Ý ÁÝ¹ Ñ³ Ýáoñ µ³ é³ ñÙ³ ï Ý»ñÇ ó³ ÝíÇ ³ Ù ÷ á- ÷ áøÚÁ Ñ³ Ý. »óÝáoÙ ç Ñ»í ï ï³ ÉÇÝ.

- í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝÝ»ñáoÙ ÙÇÝá ³ ÙÁÙ èí áø. ³ µ³ Ýí ³ í 230-250 µ³ é»ñÇó 145-Á áóÝ»Ý ½áo. ³ Ñ»éÝ»ñ Ñ³ Ù»ñ»ÝáoÙ, áñáÝù í ³ ½ÙáoÙ »Ý í »ñÇÝÝ»ñÇè 58-62%-Á:
- í »ñáÑÇßÙ³ É 145 ½áo. ³ Ñ»é µ³ é»ñÇó 95-Á, Báóñç 66%-Á, µÝÇí »Ý ï, Ñ»í ï³ µ³ ñ, á»Ý í ³ ñáo ÷ áÉ³ èÙ³ É ÉÇÝ»É áøñ³ ñí »ñ»ÝÇó, »Á» ³ Ù¹ áÇèÇ É»½áo, ÇÑ³ ñí», »Ó»É ç:
- ½áo. ³ Ñ»é µ³ é»ñÇ Ù»Ç Ù» í áí áè »Ý í ³ ½ÙáoÙ ³ ÙÝ áÇèÇÝ»ñÁ, áñáÝù éáí áñ³ µ³ ñ Ñ³ ½í ³ 1»á »Ý Ù»í É»½í Çó ³ ÝóÝáoÙ ÙÙáoèÇÝ (ùñÇÝ³ í, 1»ñ³ ÝáoÝÝ»ñ, Ù³ í µ³ ÙÝ»ñ, èá³ è³ ñí áø µ³ é»ñ ï³ ÙÉÝ):
- í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝÝ»ñáoÙ ³ éí³ µ³ é³ á³ ß³ ñÇ ³ é³ í »É Ñ³ í ³ èí Ç èí áø. ³ µ³ Ýí ³ í µ³ é³ ÈÙµÇ Ù»Ç (1ñ³ Ýù ³ ÙÝ µ³ é»ñÝ »Ý, áñáÝó ÇÙ³ èí Ý»ñÁ áñáßí áøÙ »Ý »ñí É»½í Ù³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáo-ÁÙáoÝÝ»ñÇ ï Ñ³ Ù³ á³ ï ³ èÉ³ Ý . ³ Ó³ ÷ ³ ñ³. ñ»ñÇ ÙÇçáoáí) ÁÝ¹ Ñ³ Ýáoñ ³ èÙ³ Ùµ 62-65 µ³ é, 47-Á, Báóñç 65-68%-Á, áóÝ»Ý Ñ³ Ù»ñ»Ý ½áo. ³ Ñ»éÝ»ñ: ÁÝ¹ áñáoÙ í »ñÇÝÝ»ñÇó 29-Á µÝÇí »Ý, 7-Á ÷ áÉ³ èÙ³ É ï ÙÇ³ ÙÝ 11-Á ³ ÝÑ³ Ùí í ³. áøÙ áóÝ»Ý:
- ³ ½Ù³ ÁÇí »Ý Ý³ ï Ñ³ Ù»ñ»Ý ³ ñÙ³ ï Ý»ñÁ í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáo-ÁÙáoÝÝ»ñáoÙ í í ³ Ùí ³ í ½³ Ý³ ½³ Ý Ñ³ ï áóí ³ ÝáoÝÝ»ñáoÙ¹⁸:

øÝÝ»Éáí í »ñáÑÇßÙ³ É 1ñáoÙÁÝ»ñÁ ÙÇ³ ñÁ»úáñ»Ý . ³ ÉÇè »Ýù ³ ÙÝ »½ñ³ í ³ óáoÁÙ³ Ý, áñ èÉ³ É ç . Çí áóÁÙ³ Ý Ù»Ç ÇßÉáó ³ ÙÝ í ³ ñí ÇùÁ, Á» Ñ³ Ùí ³ í ³ Ý µ³ é³ ñÙ³ ï Ý»ñÁ í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝÝ»ñáoÙ è³ í ³ - í ³ ÁÇí »Ý, Çèí »Ó³ í Ý ç í Ù»í ³ Ù³ è³ Ùµ í ³ Ù á³ ï ³ Ñ³ í ³ Ý µÝáoÙÁ áóÝ»Ý, í ³ Ù ÷ áÉ³ èÙ³ É »Ý áøñ³ ñí »ñ»ÝÇó¹⁹: ÁÝ¹ Ñ³ í ³ é³ í Á, í »ñá-ÑÇßÙ³ É ÷ ³ èí »ñÁ ³ á³ óáoóáoÙ »Ý, áñ í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝÝ»-ñáoÙ ³ é³ í »É Ñ³ × ³ È Ñ³ Ý í Ç ááo ï ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝÝ»ñÇ ÑÇÙúÁ í ³ ½Ùáo µ³ é³ á³ ß³ ñÇ Ù»í Ù³ èÁ ½áo. ³ Ñ»éÝ»ñ áóÝ»Ý Ñ³ Ù»ñ»ÝáoÙ:

EN³ nĭ», ½áõ· añ¹áoUÝ»ñÇ ó³ÝÍáoU ÝBí³ Í áã máfáñ μ³é»ñÝ »Ý
Ñ³Ú³ ñÁ»úañ»Ý Ñ³ í³ ëi Ç, `` ÑÝ³ ñ³ í áñ ĸ, añ Ýñ³ Ýó Ú»Ç ÈÇÝ»Ý á³ -
í³ Ñ³Í³Ý ½áõ· Ñ³éÝ»ñ, añáÝù Ñ»i³ . 3 ÚáoU 1áoñë ĨUŌí »Ý³ Ú¹ óáo -
ó³ÍÇó: ˆ³Úó 3 Ůei »Ō á»i ù ĸ ÝÍ³ í Ç áoÝ»Ý³É Ý³ ˆ³ ÚÝ Ñ³. 3 -
Ú³ÝúÁ, áñ`

1) μÝ³Í³Ý³μ³ñ áã máfáñ Ñ³Ú-áoñ³ñi³ 3 Í³Ý ½áõ· 3 Ñ»é
μ³é³ ñÚ³í Ý»ñÝ »Ý ÝÍ³ í³ Í³ Í³: Ð³í³ Í³ á»é »Á» ÝÍ³ í Ç 3 éÝ»Ýù
3 ÚÝ ÷³ ëi Á, áñ i³ 3 Í³ í ÇÝ¹ »é áóéáoUÝ³ ëÇñí³ Í³ á ĸ Ñ³Ú»ñ»ÝÇ μ³ñ -
μ³éÝ»ñáoU á³Ñá³Ýí³ Í³ μ³½Ú³ ĀÇí μ³é»ñÇ ÑÝ³ ñ³ í áñ 3 éí³ Úáo -
ÁÚáoÝÁ è»á³ · ñ»ñáoU.

2) 3 éí³ »Ý μ³½Ú³ ĀÇí, 3 é³ÚÁÚ Ĩ³ ëí³ Í³ »ÈÇ Ñ³Ú³ñi³ áŌ Ñ³Ú -
áoñ³ñi³ 3 Í³Ý ½áõ· 3 Ñ»é μ³é³ ñÚ³í Ý»ñ, añáÝó ÚÇ Ú³éÁ μ»ñí³ Í³ ĸ
Í³ ëí³ Í³ »ÈÇ ½áõ· añ¹áoUÝ»ñÇ óáoó³ÍáoU `` añáÝù Ý»ñ³éí³ Í³ á»Ý íÇ -
x³Í³ · ñ³Í³Ý³Ú ÷³ á ÷³ Ý Ú»Ç:

2 ŮèáÇëáí, Ç ÝÍ³ í Ç áoÝ»Ý³Éáí, añ Ñ³Ú-áoñ³ñi³ 3 Í³Ý ½áõ· 3 Ñ»é
μ³é³ ñÚ³í Ý»ñÁ ĨáoU »Ý ½³Ý· í³ Í³ ÚÇÝ μÝáoUÁ, 3 éí³ »Ý ëi áõ· 3 -
μ³Ýí³ Í³ μ³é³ á³ß³ñÇ máfáñ ÈÚμ»ñáoU, ÑÇÚÝ³Í³ÝáoU μÝÇÍ Ñ³Ú -
Í³Í³Ý μ³é»ñ »Ý. ÚÇ³ ñÁ»úañ»Ý Í³ñ»ÈÇ ĸ áÝ¹»É, áñ 3 éí³ ĸ i³ ÝÇ
3 ñÓ³Ý³ · ñáoÁÚáoÝÝ»ñáoU á³Ñá³Ýí³ Í³ È»ÍíÇ, añÁ · Çí áoÁÚ³ÝÁ
Ñ³Ůi³ ÝÇ ĸ áõñ³ñi³ »ñ»Ý³Ýí³ Úμ, `` Ñ³Ú»ñ»ÝÇ Úáí ó»Ō³Íó³Í³Ý
Í³ á Ĩ³Ú³ Ú³ Ú¹ È»½áoÝ»ñÇ ÝáoUÝáoÁÚáoÝ:

áÁ»ñ³ · Ý³Ñ³í »Éáí μ³é³ ñÚ³í Ý»ñÇ 1»ñÁ 3 Ůè Ĩ³Ú³ ÚÝ È»ÍíÇ
Ç1»Ý¹ÇÝÇÍ³ óÇ³ ÚÇ · añ¹áoU³ 3 ÚÝáo³Ú»Ý³ÚÝÇí á»i ù ĸ ÝB»É È»ÍíÇ
ÚÚáoë μ³Ō³1ñÇáÝ»ñÇ, 3 Í³ÝóÝ»ñÇ, ù»ñ³Í³Ý³Í³Ý Ó`»ñÇ, Ñ³í áŌí
3 ÝáoÝÝ»ñÇ Í³ñ`añáoÁÚáoÝÁ í»ñÇÝ³Í³Ý »ñ³Ñ³Ý· Ú³Ý Ñ³Ú³ñ:

İ ² ÜàĀ² ¶ĪðàóĀÚàóÜÜ° ð

İ ² ÜĀĒ ē° ä² ¶ĪĀð ² ðò² Ü² ¶ĪðàóĀÚàóÜÜ° ð

1. İ ³ ŸÇ Ā³. ³ í áñáóĀÚàóŸáóÜ ü. í ³. áñí í »Ē ĸ Ÿ³ .. Ü»Ÿ»Ÿ³ Ĩ³ Ÿ. ÇñĀ: ² Ű¹ Ü³ ēÇŸ Ĩ³ »ē ². **Øáí ēÇĒ³ Ÿ, Şĭ** ³ ŸÇ Ā³. ³ í áñáóĀÜ³ Ÿ (ĨÇ³ ŸŸÇĒÇ, àòñ³ ñĭ áó, ²ñ³ ñ³ Ĩ³) Ü»Ÿ»Ÿ³. ñáóĀÚàóŸĀĭ, ° ñ³ Ÿ, 1998:
2. Ē áéüĀ í »ñ³ µ»ñáóÜ ĸ Ĩ³ »ĒÇŸŸÇ [КУКН ³ ñó. 30] .. Āá÷áó½³ í ³ ŸÇ [КУКН ³ ñó. 387] ³ ñó³ Ÿ³. ñáóĀÚàóŸŸ»ñÇŸ¹ ³ éáòñ³ Ĩ³ Ÿ .. áòñ³ ñĭ ³ Ĩ³ Ÿ ½áó. ³ Ÿ»é Ĩ³ »üēĭ áí:
3. ŰñÇŸ³ Ĩ³, 1949 Ā. Ĩ³ ñŰÇñ µĒáòñÇó Ÿ³ Űĭ Ÿ³ µ»ñĭ ³ Ĩ³ µñáŸ½» Ā³ ē»ñÇ Ĩ³ ³ éĨ³ ĸ 67 ³ ñó³ Ÿ³. ñáóĀÚàóŸ Ÿ»ĭ Ĩ³ ŸĒ. ñáóĀÜ³ Ÿµ. ^{md}Sar₅-du-ri-(e/i) NIG [КУКН ³ ñó. 310-376]:
4. İ ³ ŸÇ ³ ñó³ Ÿ³. ñáóĀÚàóŸŸ»ñáóÜ Ĩ³ Ÿĭ ³ Ĩ³ µ³ ē»ñÇ ³ é³ í »Ē ³ ŸµáóÇ³ Ĩ³ Ÿ ó³ ŸĨĀ, Ĩ³ »ē **Н. Аругтюян**, КУКН, ĸÇ 431-476:
5. ² Ű¹ Ü³ ēÇŸ Ĩ³ »ē **И. Дьяконов**, УПД, ĸÇ 18-21:
6. Øáí ē»ē Ē áñ»Ÿ³ óÇ, ð³ Űáó ä³ Ĩ³ ŸáóĀÚàóŸ, 1981, ° ñ³ Ÿ, ĸÇ 66:
7. ² ŰĒ Ü³ ēÇŸ ³ é³ í »Ē Ÿ Ÿñ³ Ű³ ēŸ Ĩ³ »ē ¶Ī. æ³ ŸáóĨŰ³ Ÿ, àóð, ĸÇ 127-131: İ ³ ŸÇ ³ ñó³ Ÿ³. ñáóĀÚàóŸŸ»ñÇ Ÿ³ Űĭ Ÿ³ µ»ñŰ³ Ÿ .. Ĩ³ »ñĨ³ ŸŸ³ Ÿ Ü³ ēÇŸ Ĩ³ »ē Ÿ³ .. ¶Ī. **Ō³ ÷³ ŸóŸ³ Ÿ**, àóä, ĸÇ 5-10:
8. **J. Sandalgian** „Les inscriptions conéíferes urartiques,, Venise, 1900.
9. Ĩ³ »ē **ð. ² ×³ éŸ³ Ÿ**, ðĒä Ĩ, ĸÇ 172-190:
10. Ĩ³ »ē **И. Дьяконов**, „Сравнительно-грамматический обзор хурритского и урартского языков,, ПС, ØáéĨĨ³, 1961. ŸáóŸŸÇ „Хуррито-урартский и восточнокавказские языки,, ДВ 3, ° ñ³ Ÿ 1978. **М. Хачикян** „ Хурритский и урартские языки,, ° ñ³ Ÿ, 1985:
11. Ĩ³ »ē **ē. ĀĒĒ³ ŸŸ³ Ÿ**, ð³ Ű Āáðáĭ ñĨÇ Ĩ³. Ÿ³ Ÿ áó ŸŸ³. áóŸŸ ä³ Ĩ³ ŸáóĀÚàóŸ Ÿ Ÿ³ ñó»ñ, ° ñ³ Ÿ, 1994:

μ»ñáou̯ ĭ Ná· Y̯³ ĭ Ç è»é³ ĭ³ Y̯ÇY̯, ³ ä³ ³ UY̯ ĭ ³ Y̯Ç ³ nÓ³ Y̯³ · ñáóĀlloáY̯Y̯ñáou̯ ĭ ĭ³ Uf̯ ³ ĭ ĭ -a-ui/e ĭ³ è»úáí, áñÁ ÁY̯¹N̄³ Y̯áon̄ ĭ N̄ÇUú³ ĭ³ ½U máfán Ó³ UY̯³ ĭ áñY̯»ñÇ ¹»äúáou̯ Á» è»é³ ĭ³ Y̯Ç, Ā» ĭ³ n̄³ ĭ³ Y̯Ç N̄³ U³ n̄. N̄UŪi̯ · N̄³ U. Ē³ eY̯ Náfáí U³ Y̯ Ná· Y̯³ ĭ ÇÇ -(»)³ -ó ĭ³ »ñÇ³ ĭ áñáóĀU³ Y̯ N̄» ĭ, áñÁ Y̯áou̯Y̯ä»è ÁY̯¹N̄³ Y̯áon̄ ĭ³ » è»é³ ĭ³ Y̯Ç, » ĭ³ n̄³ ĭ³ Y̯Ç N̄³ U³ n̄:

Æ ĭ³ ĩ̄μ»ñáóĀlloáY̯ · n̄³ μ³ n̄Ç` ĭ³ Y̯Ç ³ nÓ³ Y̯³ · ñáóĀlloáY̯Y̯ñáou̯ »½³ ĭ³ ĭ³ n̄³ ĭ³ Y̯Á ³ ÚmáOçáóĀU³ Úm ĭ³ ĩ̄μ»ñí áou̯ ĭ³ è»é³ ĭ³ Y̯Çó: ²UŪ áoY̯Ç N̄» ĭ³ U³ é³ ĭ³ éáoo̯ ³ ĭ³ úÁ.

-a N̄ÇUúáí μ³ é»ñÇ N̄³ U³ n̄ a-a (Áëi̯ »ñ`áou̯ĀÇ a-a < *a-ia), ĭ³ ĩ̄ u N̄ÇUúáí μ³ é»ñÇ N̄³ - U³ n̄ -i-(i)e, -u-(i)e: ĭ³ »ñÇÇY̯Y̯»ñè áob̄ BñÇ³ Y̯Ç ³ nÓ³ Y̯³ · ñáóĀlloáY̯Y̯ñáou̯ N̄ÇUŪY̯³ ĭ³ Y̯áou̯ N̄³ Y̯¹»è »Y̯ · ³ éÇè -i-ge, -u-ge Ó`ñáí, áñáY̯u N̄³ ÚÁY̯ĭ Y̯áou̯ »Y̯ N̄³ U. »½³ ĭ³ ĭ³ n̄³ ĭ³ Y̯Ç Ç-áí Ó`»ñÇ N̄» ĭ³ ĩ̄ »óáç, ³ U· óáç, ĭ³ Y̯áç, ³ Y̯ĭ. · »óÇ ĩ̄ ³ UŪY̯: ĭ³ è» N̄» ĭ³ U³ é úñÇY̯³ ĭ³ Y̯»ñÁ.

1. GUD 2 UDU ^DHaldi-na-ue BE. LI^{MEŠ}... 2 GUD 4 UDU ^DŠebitu-e 2 GUD 4 UDU ^DArsimela-a GUD 2 UDU ^DWanapša-a... . GUD 2 UDU ^DAtbini-ie GUD 2 UDU ^DQuera-a GUD 2 UDU ^DElipri-ie GUD 2 UDU ^DTaraini-e... - Šóáof 2 ááĒ³ ñ Ē³ ÓĀÇ(Y) ½»Y̯u- ÇY̯,... 2 óáof 4 ááĒ³ ñ è»óĀáó-ÇY̯, 2 óáof 4 ááĒ³ ñ ²ñBÇU»é³-ÇY̯, óáof 2 ááĒ³ ñ àó³ Y̯³ äè³-ÇY̯... óáof 2 ááĒ³ ñ ²ĀμÇY̯-ÇY̯, óáof 2 ááĒ³ ñ óáó»ñ³-ÇY̯, óáof 2 ááĒ³ ñ °éÇáñÇ-ÇY̯, óáof 2 ááĒ³ ñ Ā³ ñ³ ÇY̯-ÇY̯... ĭ [КУКН 38₈₋₁₂]:

2. *inu-ka-hini-e* ^mRusa-ini-e *hubi-ge* - Š³ UY̯(-ÇY̯) èáob̄³-U³ Y̯(-ÇY̯) ¹³ Bĭ -ÇY̯ ĭ [КУКН 421₁₆]:

3. UDU MAŠ. TUR ^dHaldi-e TAG UDU ^dIM-a UDU ^dUTU-ni-e šehadie ^dAniqu-gie - Šáof Ө³ ÓĀ-ÇY̯ Āáó ½áN̄³ μ»ñí Ç, ááĒ³ ñ Ā»B»μ³-ÇY̯, ááĒ³ ñ BÇĭ ÇY̯Ç-ÇY̯, šehadie ²Y̯Çúáó-ÇY̯ [КУКН 421₁₉]:

15. Г. Джаукян „Урартский и индоевропейские языки,, °ñ³ Y̯, 1963, Y̯áou̯Y̯Ç „Взаимоотношение индоевропейских, хуррито-урартских и кавказских языков,, °ñ³ Y̯, 1967:

16. ĭ³ »è ¶. æ³ N̄áou̯U³ Y̯, àóĒ, ĭÇ 136-150. Y̯áou̯Y̯Ç „Об урартских заимствованиях в армянском языке,, КНВ, È»Y̯ÇY̯· ñ³ ¹, 1985, ĭÇ 364-372:

17. ²éáon̄³ ĭ³ Y̯ · ñÇ N̄Y̯áou̯Y̯³ ĭ³ Y̯ ³ é³ Y̯OY̯³ N̄³ ĭ³ ĭáóĀlloáY̯Y̯»ñÇ U³ eÇY̯ ĭ³ »è M. Хачикян, ХУ, ĭÇ 23-32:

18. Ēñ³ ĭ³ Y̯áou̯ ³ éáon̄³ ĭ³ Y̯ è»ä³ · ÇñÁ ÷áĒ ĭ³ éY̯ĭ³ ĭ³ Báou̯»ñ³ ĭ³ Y̯Çó, ĩ̄ μY̯³ ĭ³ Y̯³ μ³ ñ ³ UY̯ áÇ ³ ñĭ³ óáááou̯ Y̯³ ĩ̄ N̄»Y̯ó ³ éáon̄»ñ»Y̯Ç N̄Y̯áou̯Y̯³ ĭ³ Y̯ N̄³ U³ ĭ³ ñ · Á: ²U¹ U³ eÇY̯ ĭ³ »è Л. Липин, АЯ, ĭÇ 26-30:

19. î »ë **И. Дьяконов**, УПД չԸ 18-21, 29-31. ԿáoUÇ „О некоторых направлениях в урартском языкознании и новых урартских текстах,, ДВ 5. 1988, չԸ 135-140, **М. Хачикян**, ХУ, չԸ 33-34:
20. î »ë **Պ. æ³ NaóU³ Y**, Взаим. չԸ 139. Կ³ áoñ³ nî . µ³ éÁ bed- ÁYÁ»ñóU³ Ûµ Ñ³ Û»- Û³í áoU չ Ñ. -». *bhedh-Ç Ñ»í şí é»É, Á»ú»Éí ÇU³ ëí áí [Г.Джаукян, Взаим, չԸ 18]:
21. î »ë Ñ³ í »Éí ³ í l:
22. U□-Á áoYÇ Կ³ us ³ ñÁ»úÁ. ³ Üëí »Ö ÁYÁ»ñóí ³ í չ u□, ù³ ԿÇ áñ áoñ³ nî . s-Ý Ñ³ - Û³ á³ í ³ éÉ³ ԿáoU չ ³ éáoñ. □-ÇÝ: ²U¹ Û³ éÇÝ í »ë **Г.І** áèèèèèø àèèèèè, УЯ, չԸ 22:
23. áoñ³ nî »ñ»YÇ ³ ÑÝ¹ »í ñáá³ í ³ Կ Կ³ É³ É»½í Ç Ñ³ Û»U³ í áoÁU³ Կ Ñ³ Û³ ñ í »ë **Г. Джаукян**, „Урартский и индоевропейские языки,, ³ ñ³ Կ, 1963, **Т. Гамкрелидзе**, **В. Иванов** „, Индоевропейский язык и индоевропейцы,, I-II, ÁµfÇèÇ, 1984, **Պ. Օ³ ÷³ ԿóU³ Կ**, àöä, չԸ 28-30 ³ ³ ÜÉÝ:
24. Í ³ ëí ³ í »ÉÇ ³ Üáí ³ í áñ Á³ ñ. Û³ ԿáoÁU³ Ûµ µ³ é»ñÇ Ñ³ Û»U³ í Û³ Կ ¹ »áúáoU ³ Կ- á³ ÛU³ Կ á»í ù չ Ñ³ Bí Ç ³ éY»É í áYí »úëí Á:
25. UñÇÝ³ í şirabae -şí ³ ñ³ í í (şeraw-ae = Ñ³ Ü. Í ³ ñ³ í) Կ³ Éí ÇÝ Üáí ³ í áñ Á³ ñ. Û³ ԿáoÁU³ Ûµ ş³ YÜB³ í (±), ³ YÜ³ ñ¹³ µY³ í (±); (ÉáèÜÁ NaOÇ Û³ éÇÝ չ), barşani -ş ÷³ Üí ³ Öí (payşani = Ñ³ Ü. ÷³ Üí ³ Ö < *÷³ Üí ³ Y), Áëí Ü. Ð³ ñáoÁUáoY- Û³ ԿÇ ½áÑ³ µ»ñí áÖ Í»Y¹³ Կáo ÇYá-áñ Y»ñùÇÝ üñ. ³ Կ ³ ÜÉÝ:
26. áoñ³ nî . t-Ý □-ÇÝ Ñ³ çáñ¹ áÖ ¹ÇñúáoU Ñ³ Û³ á³ í ³ éÉ³ ԿáoU չ Ñ³ Ü. í -ÇÝ (Á-Ç ÷³ áÉ³ ñ»Y).
27. OÇ³ í í ³ ÜáoÁUáoYÁ u□-gi-ni şáoÁ í - Ñ³ Ü. áoÁ ½áo- áñ¹ áoUÝ չ, áñí »Ö u□-Á í ³ ñ»ÉÇ չ ÁYÁ»ñó»É Կ³ us, uz ³ ³ ÜÉÝ. ³ Ü¹ Çëí á³ í x³ éáí □=Á Ñ³ Û³ á³ í ³ éÉ³ - Կ»ÉÇáoÁUáoYÁ á³ ÛU³ Կ³ í ³ Կ չ. ÑY³ ñ³ í áñ չ Կ³ ³ s=Á, z=Á:
28. î »ë ùñÇÝ³ í³ alu- (= aylo-) - Ñ³ Ü. ³ ÜÉ, -á, zani- (= jayni-) - Ñ³ Ü. Ó³ ÜY, -Ç, na- (= nay-) - Ñ³ Ü. Կ³ Ü-»É ³ ³ ÜÉÝ.
29. î »ë ùñÇÝ³ í³ aueit- (= aweit-) - Ñ³ Ü. ³ öjî , keit-an- (= keit-an-) - Ñ³ Ü. Í չ í -³ Կ-»É, ei- Ñ³ Ü. չ:
30. Ð³ í ³ ëí Ç í ³ ÜáoÁUáoY»ñ x-Ç ³ á-Ç Ñ³ Û³ ñ í ³ ԿÇ ³ ñÓ³ Կ³. ñáoÁUáoY»ñáoU áí ³ Y. ui (= oi) - Ñ³ Ü. á-á , ar-n-ui- - Ñ³ Ü. Ü-³ ñ-Ý-á-»É µ³ é»ñÇ Ñ³ Û»U³ í áoUÁ ááÇYá áÇ í ³ fÇè:
31. î »ë **Г. Меликишвили**, УКН, ³ ñÓ. 17, Í Կ 1:

1. Ð³Ù-áòñ³ ñì ³ Ì³Ý ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñÇ ó³ÝÍ áòÙ ³ éí³ µáfañ µ³é»ñÁ (É³ ÿ ÇÝ³ Ì³Ý ÿ ³ é³ ¹³ ñÓáòÁÙ³ Ûµ) µ»ñí ³ Í »Ý ³ ÒÈ³ ÿ áòÁÙ³ Ý Í »ñÇáòÙ ÿ »Ò³ ñŋí ³ Í Ñ³ Í »É-Í ³ Í Í-áòÙ. 1) ³ éáòñ³ Ì³Ý. ñ³ ÿÇÍ ³ Ì³Ý (Í³ÝÍ³. Çñ) ÿ »èúáí ³ Í ³ Ý¹³ Ì³Ý ÿ ³ é³ Ç³ ñí Í áÒ ÁÝÁ»ñoÙ³ Ûµ, 2) áòñ³ ñì ³ Ì³Ý ÑÝáòáòÝ³ Ì³Ý ³ ñì ³ é³ ÝáòÁÙ³ Ûµ ÿ »ñ³ Ì³Ý. Ýí ³ Í Áèí Ñ³ Û»ñ»Ý ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñÇ ÿ Ñ³ Û»ñ»Ý ½áò. ³ Ñ»éÝ»ñáí :
2. ÁÝ¹³ Û»ÝÁ »ñ»éáòÝ»ñí áò µ³ é:
3. Ø»Í ÝáòÙÁ Áèí **ŋ. æ³ ÑáòíÙ³ ÝÇ** [àòÐ, çÇ 149]: ÐÙÙí . Ý³ ÿ Ñ³Ù. Û-³ ñ-»É ŠÍó»É, Ñ³ Í »É»É! < Ñ. -». *ar . ÝáòÙÁ ³ é³ Ç³ ñí áòÙ ç **Ð. è³ Ý¹³ ÇÇ³ ÝÁ** [ICU, çÇ 334]:
4. Û»ñí³ Û³ óí ³ Í Û»ÍÝ³ µ³ ÝáòÁÙáòÝÁ Áèí **ŋ. æ³ ÑáòíÙ³ ÝÇ** [àòÐ, çÇ 150]. ÿ »è Ý³ ÿ **Ð. ²x³ è³ Ý**, ÐÈä 1, çÇ 172: Û. Ð³ ñáòÁÙáòÝÙ³ ÝÁ Ì³ áòÙ ç Ñ³Ù. ³ Ûñ è»é. ³ éÝ Š³ Ûñ, ÿ Ò³ Û³ ñí ÿ µ³ éÇ Ñ»ì ŠÑ»ñáéáòÁÙáòÝ ÿ ÇÙ³ èí áí Ñ³ Û»Ù³ ÿ »Éáí ³ ÛÝ Ñ³Ù. ³ éÝ-³ Ì³Ý, ³ éÝ-³ µ³ ñ Ò»ñÇ Ñ»ì [Н. Арутюнян, КУКН, çÇ 436] (ÿ »è Ý³ ÿ Ñ³ Çáñ¹Á):
5. Û. Ð³ ñáòÁÙáòÝÙ³ ÝÁ ar-a/i-ni µ³ éÁ Á³ ñ. Û³ ÝáòÙ ç ŠáòÁ(±) ÇÙ³ èí áí ÿ Ì³ á»Éáí ³ ÛÝ Ñ³Ù. ³ éÝ Š³ Ûñ, ÿ Ò³ Û³ ñí ÿ ÷áÈ. ÇÙ³ èí áí ŠáòÁ»Ò, ³ ñÇ Û³ ñí ÿ µ³ éÇ Ñ»ì [ÿ »è Н. Арутюнян, КУКН, çÇ 435]: ÿ »ñÇÝè ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁÙáòÝÙ»ñáòÙ Ý³ - Èáñ¹áòÙ ç ušma-še ŠÑ½áñáòÁÙáòÝ, Á³ ÷ ÿ µ³ éÇÝ, ÿ Áèí ³ Û¹Ù, arini ušma-še ³ ñ-ÿ ÿ Ñ³ Ûí áòÁÙáòÝÁ á»ì ù ç Ñ³ èí ³ Ý³ É Š³ éÝ³ Ì³Ý áòÁ, Á³ ÷ Ñ½áñáòÁÙáòÝ! : ²Ù¹ Û³ éÇÝ ³ é³ ÿ É Û³ Ýñ³ Û³ éÝ ÿ »è ardi-Ðe Ñáí³ ³ Í Á: Áèí ³ Û»Ý³ ÛÝÇ, ³ ñÓ³ Ý³. - ñáòÁÙáòÝÙ»ñáòÙ ÝáòÙÝ ³ ñÙ³ ÿ Á ÿ Ì³ Ûí ³ Í ç Ý³ ÿ ar-Ðe Ò¹áí (Ñá. Ý. Ñáfaí), Šá³ - ÿ ³ ÝÇ ÿ Ý³ Ý³ Ì³ áòÁÙ³ Ûµ (Á³ ñ. Û³ ÝáòÁÙáòÝÁ Áèí ÍáÝ ÿ »èí Ç). Ðe ÿ ñÇ³ ÿ áñáò-ÁÙ³ Ý Ñ³ Û³ ñ ÑÙÙí . ÝáòÙÝ ÍáÝí »èí áòÙ Ñ³ Ý¹»è »Í áò Û-Ðe ŠááÈ³ ñí, AB-Ðe ŠÍáí ÿ ÿ ³ ÛÉÝ Ò¹»ñÇ Ñ»ì : Áí ÿ ³ ÝÍÁ Ýñ³ Ý Ñ³ Çáñ¹áò Ðe-Ç Ñ»ì ÛÇ³ èÇÝ ÑÝ³ ñ³ - Í áñ ç Ì³ ñ¹³ é Ý³ ÿ DUMU - Šá³ ÿ ³ ÝÇ ÿ. ÝÙ³ Ý. ñáòÁÙáòÝÁ, è³ ÿ ³ ÛÝ, µ³ ó³ Ì³ - ÛáòÙ ç ³ éáòñ»ñ»ÝáòÙ (³ Û¹ Û³ éÇÝ ÿ »è УКН, ³ ñÓ. 127, ÍÝ. 3):
6. Ð³ Û»ñ»Ý Û»Í ÝáòÁÙáòÝÁ Áèí **ŋ. Ò³ ÷³ ÝòÙ³ ÝÇ**, àòä, çÇ 39, ÿ »è Ý³ ÿ **ŋ. æ³ Ñáò-ÍÙ³ Ý**, àòÐ, çÇ 150:
7. **ŋ. Ø»ÉÇÙÇßÍ ÇÉÇÝ** ³ Û¹ á»è ç Á³ ñ. Û³ ÝáòÙ Ñ»Ýí »Éáí ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁÙáòÝÙ»ñÇÓ Û»Í áòÙ Ñ³ Ý¹ÇááÒ Š... alzinai pulusi... ÿ ñí³. Ç ÿ ñ³. ÿ »è УКН, çÇ 301, ÍÝ. 1. Н. Арутюнян, КУКН, çÇ 434:

8. ì í³ úí³ í ç ali, ale-ke, alu-De alu-ke, alu-Ð-me šái çÝÓ, áñÁ çÝÓ; .. ³ ðé Ó´ñáí : Ð³ Ò. ³ ðé¹ »ñ³ Ýí³ Ý Ñ»í Ñ³ Ò»Ð³ ï áòÁ Ò³ Ý Ñ³ Ò³ ñ í »è Ý³ .. Ð. **Ð³ Ý¹³ çð³ Ý**, ICU, çç 324:
9. ì í³ úí³ í ç µ³ ½ Ò³ Áçí³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁ ÒáòÝÝ»ñáò Ò éí³ Ý»ñ Òáò Ò³ Ý µ³ Ý³. Ó´ñáò: Ð³ Ò»ñ»Ý Ò»í ÝáòÁ Ò³ Ý Ñ³ Ò³ ñ í »è. **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 432: **¶. æ³ Ñáòí Ò³ ÝÁ Ñ³ Ò³ Ò³ ï áò Ò Ñ³ Ò. ³ Òç` şÑ³ á³, µ³ Òó ³ ñ¹ | µ³ éç Ñ³í [àòÐ, çç 143]:**
10. Ð³ Ò»ñ»Ý Ò»í ÝáòÁ ÒáòÝÁ Áèí **¶. Ó³ ÷³ Ýóó³ Ýç** [àòä, çç 38]. ï »è Ý³ .. **¶. æ³ - Ñáòí Ò³ Ý. àòÐ, çç 149:**
11. Ð³ Ò»ñ»Ý Ò»í ÝáòÁ ÒáòÝÁ Áèí **Ð. Ð³ Ý¹³ çð³ Ýç**, ICU, çç 324. ï »è Ý³ .. **Ò. ²¹áÝó**, Ðä, çç 403, **¶. æ³ Ñáòí Ò³ Ý**, àòÐ, çç 141, **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 44:
12. Ð³ Ò»ñ»Ý Ò»í ÝáòÁ ÒáòÝÁ Áèí **¶. Ó³ ÷³ Ýóó³ Ýç**. ï »è Ý³ .. **¶. æ³ Ñáòí Ò³ Ý. àòÐ, çç 141, Н. Арутюнян**, КУКН, çç 440: Ð³ Ò»ñ»Ý **µ³ µ³ 0 şµéáòñ | µ³ éç Ñ³ Ò³ ñ í »è ş´é. çñ Ñ³ Òáó ³ ñ³ ñ»É` ç éáòñµ ¼ç Òç³ í çÝ` ò»òç³ Ò í ³ ñ¹³ á»í ç | Ò³ éç- í úéÝ³ Ò, 1698 Å, çç 43. Øç³ ÒÝ ÝáòÝ Ñ»ÓçÝ³ í ç Òáí »Ý á³ Ñá³ Ýí³ í³ Ý³ .. í ³ Ýç ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁ ÒáòÝÝ»ñáò Ò í³ Ò³ í³ Ááò»É şí³ ï Ý»É í³ Ò Ñ³ ñ»É |, Ò»Ó³ ñ¹ç şéáò- éçÝ |, éáò ðáò ðáò ðáò, éáò³ Òú şé³ ÒÝù |, Á»ñ`è Ý³ .. í áßÝáò şÓáÝáò | µ³ é»ñÁ (í »è Ñ³ Ò³ á³ ï³ ³ èÉ³ Ý³ »Ò»ñáò):**
13. **ÆÙ³ èí Á áñáí áò Ò ç í »éçßçÝç .. Áá÷áò³ í³ Òç »ñíé»í Ò³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁ ÒáòÝ- Ý»ñç Òççáóáí, áñí »Ò áòñ³ ñí . ba-uÐe-Á ½áò- áñ¹ áò Ò ç áò Ò»ñ. INIM-çÝ´´ ³ éáòñ. amatu-çÝ şÉáèù, Ññ³ Ò³ Ý |, şçñ, µ³ Ý | çÙ³ èí Ý»ñáí. ï »è **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 440: Ð³ Ò»ñ»Ý Ò»í ÝáòÁ ÒáòÝÁ Áèí **¶. æ³ Ñáòí Ò³ Ýç** [àòÐ, çç 150]:**
14. **Ð. ²x³ éð³ ÝÁ áòñ³ ñí . teru-** (á»í ù ç í³ ñ¹³ é der(u)-) - Ñ³ Ò. ¹çñ ½áò- áñ¹ áò ÒÁ µ»ñáò Ò ç Ññ í áò Òçó í ñí³ í şÝÙ³ Ý ÑÝááò µ³ é»ñç | óáòó³ í áò Ò. ï »è **Ð. ²x³ éð³ Ý ÐÉä, I, çç 172:**
15. Ð³ Ò»ñ»Ý Ò»í ÝáòÁ **Ð. Ð³ Ý¹³ çð³ Ýç** [ICU, çç 360]: ´é á³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁ ÒáòÝÝ»ñáò Ñ³ Ý¹ç ááò Ò ç e'a´´ eue Ó´ñáí : `A-Ý³ éáòñ»ñ»Ýáò Ò³ ñáò ç Ýß³ Ý³ í »é w + ó³ Ý¹³ ó³ í Ó³ ÒÝ³ í áñ, Áèí ³ Ò¹ Ò e'a-Ý á»í ù ç í³ ñ¹³ é e-we` ÝáòÝÝ³ óÝ»éáí eue-ç Ñ³í , í ³ ñ³ Ýç³ ï »éáí ³ ñÓ³ Ý³. ñáòÁ ÒáòÝÝ»ñáò Ñ³ Ý¹ç ááò eai´´ eia Ò³ éÝçí Ý»ñçó: ² Ò¹ Ò³ éçÝ ï »è **И. Дьяконов**, „О некоторых направлениях в урартском языкознании и новых урартских текстах,,, ДВ 5. 1988, çç 142: Ò. Ð³ ñáòÁ ÒáòÝÝ³ ÝÁ áñ³ Ò³ Ó³ ÒÝ³ »éáí ³ Ò¹ í »è³ í»í ç Ñ³í` ÝáòÝ µ³ éçÝ ç í »ñ³. ñáò Ò³ Ý³´´ eia´´ eai Ó´ñáí [í »è **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 442, 138, í Ý. 7]: í »ñççÝç è ù ï çÝ áç Éáèáò Ò³ ³ ÒÝ ÷³ èí Á, áñ e'a/eue´´ eai, eai Ó´ñáí Ñ³ Ý-

- ē³ ʸ¹³ fçl³ ʸç** [ICU, çç 421]. ı »ë ʸ³ .. **¶. Ō³ ÷³ ʸól³ ʸ**, àðä, çç 39. **¶. æ³ ÑáólŪ³ ʸ**, àðð, çç 141, **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 462:
47. ı ʸ¹³ ½ııı³ ı ç ıul- (Ñ³Ū. éäð-³É, éäðäéı-»É) ³ ñŪ³ ı çó .. -u-ıt- Ñ³Ū. -áo-ëı ³ ı ç ʸóçó (ÑŪıı. ʸ³ .. -³-ëı / -ç-ëı / -»-ëı ³ ı ç ʸóʸ»ñÁ): ð³Ū»ñ»ʸ Ū»ı ʸáoÁŪ³ ʸ Ñ³Ū³ ñı ı »ë **¶. æ³ ÑáólŪ³ ʸ**, ðÉä Ūı, çç 436. ʸáólŪç Взаим., çç 134:
48. ð³Ū³ ñÁ»ù ç ʸáólŪñ. Glı-çŸ .. ³ éáon. BE. LI-çŸ Ş½»ʸı: ð³Ū»ñ»ʸ Ū»ı ʸáoÁŪáoŸÁ **¶. Ō³ ÷³ ʸól³ ʸç** [Г. Капанцян, О концептуально-идеологической стороне некоторых урартских слов и выражений, ArOr, XVII, Ñ³Ū³ ñ 1, 1949, çç 371]. ı »ë ʸ³ .. **¶. æ³ ÑáólŪ³ ʸ**, àðð, çç 149, **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 465:
49. Æ. Ū³ ı áŸáı Á Ñ³Ū»Ū³ ı áól ç Éáóé. teae Şm³ ½áoŪ, ʸ³ ı ı ı³ éç Ñ»ı , áñÁ ÁŸıáo-ŸáoŪ ç **Ū. ð³ ñáoÁŪáoŸŪ³ ʸÁ** [КУКН, çç 469]: **¶. æ³ ÑáólŪ³ ʸÁ** Ñ³Ū»Ū³ ı áól ç Ñ³Ū. ı ç-ı ç-ŞŪ»ı ı ı³ ñŪ³ ı ç Ñ»ı (ı ç-»½»ñŪ, ı ç-ıçŸ, ı çıñ- *ı ç-³ Ūñ) ı³ é»ñáoŪ Ñ³Ū³ ñ»éıı áon³ ñı »ñ»Ÿçó Ñ³Ū»ñ»ŸçŸ ³ ʸóç ı ÑŸ³ ñ³ ı áñ ı³ é. ı »ë àðð, çç 141: Áëı ı Ū»Ÿ³ ŪŸç ı³ éç ççʸı Ō»Ÿ ç ıı-ae-Á. -ae-Ÿ ı Ūëı »ð ä»ı ç ı çıı »é áñä»é Ū³ éŸçı, áñÁ ı ı ʸç ı ñŪ³ ʸ³. ñáoÁŪáoŸŸ»ñáoŪ Ñ³ ç É Ñ³ŸıçááoŪ ç -v-(ı)e (áoß ʸñç³ ʸç ı ñŪ³ ʸ³. ñáoÁŪáoŸŸ»ñáoŪ -v-ge) Ō»ñáı. ı »ë ŪñçŸ³ ı` durbae < durb-ae Ş³ äëı ı Ūıı, ıırae < ııı-a-(ı)e Şñ½áñı, şerabae < şerab-ae Şı³ ñ³ ı ı, tuaie < tu-a-ie ŞŪ³ úáoñ(±), ä³ ñ½(±)ı, paıusi(ı)e < paı-us-ı-(ı)e Şä³ ñéä³ ä³ ı ı .. ı ŪÉŸ: àon³ ñı . -a(ı)e Ū³ éŸçıç Ñ³Ū³ ñı ı »ë ʸ³ .. **И. Дьяконов**, УПИД, çç 75-76:
50. ı ñŪ³ ʸ³. ñáoÁŪáoŸŸ»ñçó Ū»ıáoŪ ^{GEU}-duli-Á ÷äÉ³ ñçŸáoŪ ç ^{GEU}uldi-çŸ ŞÉ³ Ōáoç Ááo÷, ı Ū-ç ı çŪ³ ëı áı: Ū. ð³ ñáoÁŪáoŸŸŪ³ ʸÁ ^{GEU}uldı-çŸ ʸ»ñı ı Ū³ óŸáoŪ ç áñä»é ^{GEU}uldi-ç ı ı ñ»ñ³ ı [Н. Арутюнян, КУКН, çç 472]: é³ ı ç ŪŸ ı ñ³ ʸı ı ı ñ»ñ ı³ é»ñ »Ÿ. ı é³ ççŸÁ Ñ³Ū³ ä³ ı ı ı éÉ³ ʸáoŪ ç Ñ³Ū. ı áfç-çŸ Şı³ Ūñç É³ Ōáoç ı ı »ë **¶. Ō³ ÷³ ʸól³ ʸç** àðä, çç 39], çéı »ñıñáñıÁ Ñ³Ū. áñÁ-çŸ ŞÉ³ Ōáoç áñÁı (ı Ūı Ū³ éçŸ ı »ë ı é³ ʸóçŸ):
51. àon³ ñı . dudi(e) Şë³ ÑŪ³ ʸ³ ú³ ñ, »½ñ³ ú³ ñı. ı³ éç Á³ ñ. Ū³ ʸáoÁŪáoŸÁ Áëı **Æ. Ū³ ı áŸáı ç** [УПИД, çç 71 .. 88]: **¶. æ³ ÑáólŪ³ ʸÁ** ŪŪ³ ʸáoÁŪáoŸÁ Ñ³Ū. ı áon Şı³ Ūñ, »½ñı ı³ éç Ñ»ı Ñ³Ū³ ñáoŪ ç ı ç éı ı çı»Éç ı ı »ë ðÉä Ūı, çç 437]:
52. ı fçʸçŸç »ñıÉ»ııŪ³ ı ñŪ³ ʸ³. ñáoÁŪáoŸáoŪ Ñ³Ū³ ä³ ı ı ı éÉ³ ʸáoŪ ç ʸáólŪñ. NUMUN-çŸ (³ éáon. zëru) ŞAYı ı ʸçŪ, é»ñŪ, ó»Ūı çŪ³ ëı áı: ð³Ū»ñ»Ÿ Ū»ı ʸáoÁŪáoŸÁ **¶. æ³ ÑáólŪ³ ʸç** [àðð, çç 150]:
53. Áá÷áo½³ ı çŪç »ñıÉ»ııŪ³ ı ñŪ³ ʸ³. ñáoÁŪáoŸáoŪ Ñ³Ū³ ä³ ı ı ı éÉ³ ʸáoŪ ç ı éáon. sıaqu-çŸ ŞŸ»ð»é, ç½Ū»éı çŪ³ ëı áı [Н. Арутюнян, КУКН, çç 476]. Áëı ı »ñ»Á»éçç Şä³ ı é»éı. ı Ūı Ū³ éçŸ ı »ë **Н. Арутюнян**, НУНК, çç 28:

65. ä`i` ü ç Ñ³ eï³ Y³ é ŞÇëï´! , Ñ³ I³ é³ i´ ¹»äüáoÜ ä`i` ü ç Āí áí Ñ³ Ú³ Ó³ ÜÝí »ñ
 LUUKU^m-Ç Ñ»i´ (Ñá· Ý· ĀÇí):
66. î »ë Ð. 2 x³ éÜ³ Ý, Ð² ´ III, çÇ 29:
67. î »ë ¶. æ³ ÑáóíÜ³ Ý, ÐËä ÜÞ, çÇ 443:
68. î »ë üñÇÝ³ i´
 - ^Dhaldinani ^{GI}ŠKÁ bidini man-ini..... eia ardi-še arni ušma-še - ŞÐ³ ÖĀ³ ³ eï´ í á
 ¹eÝ»ñÇ í áÖÜÇó ĀáÖ éÇÝÇ....´´ áóĀ, BÝañÑ, Ñ½añáoĀÜáoÝ! [УКН 448, 418_x]:
 - man-ini ^DŠiuini bidini..... ulgu-še pišu-še alsui-še [УКН 95₄].
 - man-ini ^DHaldini bidini..... ulgu-še pišu-še alsui-še [УКН 93₄]´´ ³ ÜÉÝ:
69. ²Ü¹ Ó´´ áí ç Ā³ ñ· Ü³ ÝáoÜ Ð. Í ³ ñ³ · ÜáñÜ³ ÝÁ [äó², çÇ 45], áñĀ ÁÝ¹áoÝáoÜ ç Ý³´´
 é. ÐÜ³ Ü³ ÍÜ³ Ý [í ĀäĀ´ çÇ 92, í Ý. 15]:
70. î »ë Ñ³ Ü³ ä³ i´ ³ ëÉ³ Ý³ µ³ ñ УКН, çÇ 390. НУНК, çÇ 436:
71. Āññ`è ÝáoÜÝ ³ ñÜ³ i´ Çó ç í ³½Üí ³ í Ý³´´ aÐd- (aÐ-d-) µ³ ÜĀ. ÑÜÜí . ar-(d)-, suui-
 (d)-, ter-(d)-´´ ³ ÜÉ Ó´´ñÇ Ñ»i´ :
72. ¼ Ý³ É³ í ³ ÝóÇ ÑÝ³ ñ³ í áñ · áÜáoĀÜ³ Ý Ü³ éÇÝ´ i´ »ë Н. Арутюнян, КУКН, çÇ
 476, i´ »ë Ý³´´ í Ý. 31:
73. УКН, çÇ 391. aÐ- µ³ ÜÇ Ñ³ Ü»Ü³ i´ áóÜĀ Éáóé. as ŞÝëi´ »É, µÝ³ í´óÝ»É! µ³ ÜÇ Ñ»i´
 üÇá Ñ³ í ³ Ý³ í ³ Ý ç ÇÜ³ ëi´ ³ ÜÇÝ³ ³ éáoÜáí :
74. 2ñ¹³ ñ³ óÇañ»Ý³ ³ ÜÝ ÇÜ³ ëi´ áí Üáí Ñ³ Ü³ ñ»éáí ul(a)-, uÐt(a)- µ³ Ü»ñÇÝ. i´ »ë
 КУКН, çÇ 437-438: ¶. Ö³ ÷³ ÝóÜ³ ÝÁ Ñ³ Ü»Ü³ i´ áóÜ ç Ñ³ Ü. Ñ³ ë-³ Ý-»É µ³ ÜÇ Ñ»i´
 [i´ »ë äóä, çÇ 56]´´ i´ñÇÇÝë Ā³ ñ· Ü³ Ý»éáí Şü· ÝáoĀÜ³ Ý Ñ³ eÝ»É! :
75. î »ë Н. Арутюнян, НУНК, çÇ 437:
76. î »ë Н. Арутюнян, КУКН çÇ 476´´ 254 í Ý. 14:
77. î »ë Ð. 2 x³ éÜ³ Ý, Ð² ´ III, çÇ 47:
78. î »ë Ð. 2 x³ éÜ³ Ý, ÐËä, I, çÇ 171. ¶. æ³ ÑáóíÜ³ Ý, äóÐ, çÇ 139: ²Üë Ó´´Ā (atú-bi,
 atú-ni) Ç´ i´ ³ ñµ»ñáoĀÜáoÝ aţu-, haţu-, aţ-qa-na- Ó´´ñÇ· ñí ³ í ç t-áí (t-Ç ÷ áÉ³ -
 ñ»Ý). ÜÇ· áóó· · áñí áóÝ»Ýü »ñí áó´ i´ ³ ñµ»ñ ³ ñÜ³ i´ Ý»ñÇ Ñ»i´ (i´ ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³ -
 · ñáoĀÜáoÝÝ»ñáoÜ tú í ³ Ýí Ç tu_x ³ ñĀ»úáí Ñ³ Ý¹»ë · ³ éáó Ñ³ Ü³ ñ Ñ³ Ü»Ü³ i´ »ü
 Ý³´´ túbardu- [КУКН 407 лс₁₇]´´ túbardu- Ó´´ñĀ [КУКН 406 лс₂₁]):
79. УКН, çÇ 387:
80. И. Дьяконов, УПД, çÇ 77, 78. Н. Арутюнян, КУКН, çÇ 432:
81. é. ÐÜ³ Ü³ ÍÜ³ Ý, í ĀäĀ´, çÇ 11, 94-95 í Ý. 30. Ð. Í ³ ñ³ · ÜáñÜ³ Ý, äó², çÇ 46,
 ³ ñÓ. 6:

82. Û. Ð³ ñáoÁúáoÝÙ³ ÝÁ Ñ»ì ``»éáí ¶. Ó³ ÷³ ÝóÙ³ ÝÇÝ... ali aba-di ð³ ñ³ Ñ³ Ùí áó-ÁúáoÝÁ Ì³ ñ¹áoÙ ¿ ÛÇ³ éÇÝ, aliaba-di ð³ »èúáí . ð³ »è **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 433:
83. ¶. æ³ ÑáoÌÙ³ ÝÁ µ³ éÁ µ³ Á³ ÝáoÙ ¿ »ñ»ù Û³ éÇ bazi/u-dibi-du(ni) dibi-Ç Û»ç ð³ »è-Ý»éáí Ñ³ Ù. ð³ Çó Şó»ñ»Ì, éáóè! (Áéí Çñ»Ý Ý³ `` ð³ èí í Ç Í), Çèí duni-Ç Û»ç Ñ³ Ù. ð³ áóÝ µ³ éÁ (ni-Ç µ³ ó³ Ì³ ÙáoÁúáoÝÁ ð³ ñÓ³ Ý³ . ñáoÁúáoÝÝ»ñÇó Ù»Ì áóÙ Ñ³ Û³ ñ»éáí í ñÇá³ Í), `` ð³ ÙáoðÇ³ á»è µ³ éÁ Ì³ ñ¹áoÙ ¿ µ³ ñÓáo/Ç-í Çó-Ç-í áóÝ Şµ³ ñÓñ-³ èí Íá-í áóÝ! [áóÐ, ¿Ç 156]: ØÇ- áóó» Ş-í Çó-Ç-í áó-Ý-Ý á»ì ù ¿ Ñ³ èí³ Ý³ é í Çó Şéáóè!, ð³ áó Şí í áÓ! (Ñ³ Ù. ð³ áó µ³ éÁ Ì³ ÝÇ ð³ ñÓ³ Ý³ . ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ ð³ èí³ ¿ du (= tù) Ó»áí) ÛÇ³ éÇÝ ð³ Çó-Ç-í áó Ñ³ èí³ Ý³ éáí Şéáóè³ ð³ áó, Úáéáñ³ Í ð³ :
84. Ð² ´, 1, ¿Ç 625:
85. ÐÈä ÙÐ ¿Ç 522:
86. ð³ »è **И. Дьяконов**, ДВ, 5, ¿Ç 172:
87. ð³ »è **И. Дьяконов**, УПД, ¿Ç 88:
88. ð³ Ù¹ Û³ éÇÝ ð³ »è Û. Ð³ ñáoÁúáoÝÙ³ Ý КУКН, ¿Ç 442:
89. УКН, ¿Ç 395. УКН, ð³ ñÓ. 96:
90. УКН, ð³ ñÓ. 264 ð³ áÓ, 18:
91. ð³ Ù¹ Û³ éÇÝ ð³ »è Ý³ `` **Г. Капанцян**, ОЭУХЯ, ¿Ç 33, **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 468:
92. Ð. é³ Ý¹³ [çÛ]³ ÝÁ Ñ³ Ù»Ù³ ð³ áóÙ ¿ Ñ³ Ù. Á»Í ÝŞÁÇÌ áóÝù! µ³ éÇ Ñ»ì ` Á»Í Ý³ Í»³ é ÇÙ³ èí áí [ICU, ¿Ç 432]: ð³ Ù¹ »áúáoÙ »éÝ»éáí ÍáÝí »ùèí ÇÓ Ş...X-kai tequalie!-Á á»ì ù ¿ Ñ³ èí³ Ý³ é ŞX-Ç ð³ éÇ` ÁÇÌ áóÝúáí ð³ ñÓñ»ó (ÁßÝ³ ÛÇÝ»ñÇÝ), ð³ ÙéÇÝÙÝ èí Çá»ó Ý³ Ñ³ ÝÇ»é! ð³ :
93. Ø³ éÝ³ . »ì Ý»ñÇ ÍáÓÙÇó áñá»è ð³ Ù¹ áÇéÇÝ¹ Çí ð³ ñí í áóÙ ¿ pare-Á, áñ Ñ³ Ù³ á³ - ð³ ð³ èÉ³ ÝáoÙ ¿ Ñ³ Ù. ð³ é-ÇÝ:
94. Û. Ð³ ñáoÁúáoÝÙ³ ÝÁ Ñ³ Û³ ñáoÙ ¿ ÑáÙ³ ÝÇß quldini ŞÉéá³ Ý! `` Ðuli Ş³ ÝÙß³ Í(±) µ³ é»ñÁ. ð³ »è **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 462:
95. ð³ »è **И. Дьяконов**, УПД, ¿Ç 74, **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 451:
96. Á³ ñ. Û³ ÝáoÁúáoÝ Ñ³ Ù³ ñ ð³ »è **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 459:
97. ð³ »è **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 451:
98. Û. Ð³ ñáoÁúáoÝÙ³ ÝÁ ÝáoÙÝá»è ÁÝ¹áoÝ»éáí Şµ³ ñÓñ, Ñ½áñ! Á³ ñ. Û³ ÝáoÁúáoÝÁ ð³ ÙÝ Ñ³ Ù»Ù³ ð³ áóÙ ¿ Ñ³ Ù. ð³ áóé µ³ éÇ Ñ»ì . ð³ »è **Н. Арутюнян**, КУКН, ¿Ç 452:
99. ð³ »è **Г. Вильгельм**, „К хуритской и урартской грамматике,,, ДВ 5. ¿Ç 96:
100. ð³ ð³ ÝÇ ð³ ñÓ³ Ý³ . ñáoÁúáoÝÝ»ñáoÙ -ani í »ñÇ³ í áñáoÁúáoÝÁ Ñ³ Ý¹ÇááoÙ ¿ Ý³ `` ½³ Ý³ ½³ Ý ВÇÝáoÁúáoÝÝ»ñáß ñáß Ý³ Ý³ ÍáÓ ÙÇ ù³ ÝÇ ð³ Ùé µ³ é»ñáoÙ, ùñÇÝ³ ð³ burgan-

ani, iar-ani ... 3 UEY. NUUi . N3U. - (3 n)3 Y 3 I 3 YoC N3i ` NYO-3 Y, I 3 U-3 Y, I 3 n-3 Y ... 3 UEY;

101. **¶. O3 + 3 YoU3 YA N3 U»U3 i aoU z N3 U. U»e-aoAUaoY SYr Cnr 3 I aoAUaoY |, U»e-CU SYr Cn»E | m3 eC N3i (N3 U»n»Y m3 eC U»I Y3 m3 YaoAUaoYA AeI O3 + 3 YoU3 YC).** àdä, zc 39:

102. **Ð. I 3 n3 . 0aW3 YA ... e. ÐU3 03 I 03 YA A3 n. U3 Yaou »Y SaO3 I 3 C»E, 3 Un»E | [i AäI , zc 92, I Y. 17], ü. 0laYÇ- A' S3 3 i e»E | [Hchl, zc 54]:**

103. **Äei U. Ð3 naoAUaoYU3 YC:** Ð3 Br Ç 3 eY»EaI 3 UY CnaoAUaoYA, a3 3 eao3 i 3 Y tu-Y aa UÇ I »n3 aÇ I 3 naO i 3 E tu ... N3 I 3 e3 IA, 3 a3 N3 I 3 I »Yu 3 UY N3 U3 n»E i nÇäaoU: OÇ- aoo» tu-Y ä»i ü z I 3 n1 3 E tu_x :

104. Ð3 naoAUaoYU3 YA N3i ... »EaI Ø. E 3 aÇI U3 YÇY ... A. U3 I aYaI ÇY 3 UY N3 U»U3 - i aoU z Eäe. tubue SaOA»O | m3 eC N3i ... A3 n. U3 Yaou S3 Un3 oY»E(±) |. i »e **H. Аругтянн, КУКН, zc 435:**

105. i »e **H. Аругтянн, КУКН, zc 473:**

106. 2UYa»e, ÇYaä»e aoY»Yu N3U. UO»E < *U-aoO-»E, a3A I 3 1/2U3 I z YaouY 3 nU3 i ÇO U»I 3 UE ÇU Y3 E 3 I 3 YoC N3 i »EaOUaI : ÐUUi . Y3 ... N3 U. N-3 U-»E / Y-3 U-»E, U-»-ó-»E / Y-»-ó-aoI, U-er 3 I / Y-er 3 I ... 3 UEY m3 e»nA:

107. ÐY3 n3 i an z Y3 ... i »nÇYÇe I 3 äA N3U. N»O/ aO < * pel/pol S»N»O»O, NaeaO çaoñ | 3 nU3 i Ç N3i : ÐUUi . N. -». *ped > e»ä. peç > N3U. (N)»i , N. -» *per > e»ä. par > N3U. 3 e, N»e, N3 n:

108. UaoUY -usi 3 I 3 Yoai »Y I 3 1/2U3 I Y3 ... su-si SÇYa-an i 3 x3 n |, pul-usi Si ÇU3 . Çn 3 nO3 Y3 . naoAUaoY (I aAaOA . nÇ N3i UÇ3 eÇY) |, ur-iU-usi S»U»i 3 O3 - UB3 I U3 Y 3 nN»ei 3 YaO, I 3 nµYaO | m3 e»nA pañanY z E YB3 Y3 I aoU »Y 1/2 Y3 1/2 Y BÇYaOAUAoY»n: AYa i »n3 m»naoU z -i-(i)e i »nÇ3 i anaAU3 YA, 3 a3 3 UY ä»i ü z YaouY3 oY»E -v-(i)e 3 I 3 YoC N3i , i »e I Y. 49:

109. **¶. O3 + 3 YoU3 YA e»ä. pat-ari-A N3 U»U3 i aoU z N3 U. + 3 A 3 nU3 i Ç N3i . i »e àdä, zc 39:**

110. **A. U3 I aYaI A S. . URU Uuhi iUini Uat-uli | 3 ni 3 N3 U: aoAUaoYA N3 U3 naoU z ä 3 i x»Y3 N3 Yaou 3 eao3 i 3 Y šalu ana eUuti ašbat- u3 O3 uA YanÇO »e i »noñÇ | O'Ço' šu3 O3 uA »e i »n3 µY3 I »oñÇ | + äE 3 m»n3 I 3 Y ÇU3 ei aI . i »e УПД, zc 53: 2U1 1»äúaoU ÇYaä»e m3 o3 i n»E šURU^m iUini Uat-uli | 3 ni 3 N3 U: aoAUaoYA:**

111. i »e **Г. Меликишвили, УКН, 3 nO. 448, i aO 4 (I ÇO A3 n. U3 YaOAUAoYA):**

112. i »e **H. Аругтянн, КУКН, zc 463:**

113. Aeī Ō³ ÷ ³Yol³ YÇ̄ P̄eri §³ í »foáol̄ !, P̄er §µ³ nŌn̄!, ańÁ Y³ N³ Ú»Ú³ í áoŪ ĸ N³ Ū. e³ ñ µ³ eÇ̄ N»í . í »ë àòä, ĸÇ 39:
114. Ā³ ñ· Ū³ YáoĀláoYÁ Aeī . **äÇáí nar̄ eí̄ áo** [КБ, III, ĸÇ 43], ańÁ Ī n̄í YáoŪ ĸ Ū. **Đ³ náoĀláoYŪ³ YÁ** [КУКН, ĸÇ 466]. Ā. Ū³ Ī áYáí Á ³ e³ Ç³ n̄í áoŪ ĸ §½ÇY³ Yáo(±) Ī ³ ä»fáí ³ ŪY P̄uri §½»YŪ! µ³ eÇ̄ N»í [УПД, ĸÇ 91]:
115. í »ë **Đ. 2 x³ éŪ³ Y**, Đ² ĸ, 4, ĸÇ 247. **¶. æ³ NáoŪŪ³ Y**, ĐĒ ä ŪB, ĸÇ 510:
116. Ā. Ū³ Ī áYáí Á ³ ŪY Ī ³ äáoŪ ĸ šuri šeáon̄! ³ nŪ³ Ī Ç̄ N»í §^{KUR}Pur-Ī-ÇY N³ e- Ī ³ Y³ fái §½ÇY Ī ³ Ī Ū³ n̄í Ī ³ Yó (³ ½³ Ī Y»ñÇ) »ñí Çñ! [УПД, ĸÇ 80], ańÁ e³ Ī ³ ŪY N³ Ī ³ eáoŪ ĸ Ā»^{KUR KUR^m} Ō`ÇY, Ā»³ eáon̄³ Ī ³ Y ½áo. ³ N»eÇY:
117. Ī ³ Yí ³ · Çñ tar-a- / tar-gi-ni ä»í Ū ĸ Ī ³ n̄í ³ f tíra- / tír-gi-ni:
118. Đ³ Ū. ší ³ -f! µ³ eÇ̄ N»í N³ Ú»Ú³ í áoĀŪ³ Y N³ Ū³ ñ í »ë **¶. æ³ NáoŪŪ³ Y**, àòĐ, ĸÇ 166: í »ùeí̄ áoŪ áon̄ ñí . µ³ eÁ í Ī ³ Ūí ³ Ī ĸ N»í Ū³ é ³ ñí ³ N³ Ūí áoĀláoYáoŪ. ...] ali bidi aĀtanulabi ali taĀe amani bidi... [КУКН 193_d] §(äÇ Ā³ ñ· Ū³ Yí áoŪ) !:
119. í »ë **Г. Меликишвили**, УКН, ĸÇ 387:
120. í »ë **И. Дьяконов**, ДВ 5,1988, ĸÇ 144:
121. í »ë **Н. Арутюнян**, КУКН, ĸÇ 439:
122. **¶. æ³ NáoŪŪ³ YÁ** NŪ³ ñ³ í ań N³ Ū³ ñ»fáí zil(i)-bi šó»Ō, Ī ańŪ! - N³ Ū. ó»Ō ½áo. ań- 1áoŪÁ [àòĐ, ĸÇ 150] ŪÇ`YáoŪY Ā³ Ū³ Y³ Ī qar-bi-ÇY N³ Ū»Ú³ í áoŪ ĸ N³ Ū. Ī ³ ñµÇ Ī »Ō³ Yí ³ Y N»í [àòĐ, ĸÇ 147], Ā»` »ñí áoeY ĸĸ ŪÇ`YáoŪY Ō`áí »Y Ī ³ ½Ūí ³ Ī :
123. ŪÇ Ī áŌŪÇó es-ší »Ō! , esia- ší »ŌáoŪ, ³ Ūeí̄ »Ō! - (í ³ ñµ»ñ³ Ī eĀ-. í »ñÇYë 1Çí - í áoŪ ĸ ańä»ë ³ e³ YŌÇY µ³ é ` aÇ Ā³ ñ· Ū³ Yí áoŪ), Ūláoë Ī áŌŪÇó ed-š³ ŪYí »Ō! µ³ e»ñÇ N³ Ū»Ú³ í áoĀŪ³ Y N³ Ū³ ñ í »ë, ŪñÇY³ Ī, N»í Ū³ é N³ Ī í ³ Ī Y»ñÁ - terubi ĪX ištini ^{LU}EN. NAM - š¹ñ»óÇ X-ÇY ³ Ūeí̄ »Ō ÷ áĒ³ Yáñ¹ Ī [КУКН 59₁₈]. ^{LU}EN. NAM esia terubi-š÷ áĒ³ Yáñ¹ Ī »ŌáoŪ (³ Ūeí̄ »Ō) ¹ñ»óÇ! [КУКН 174 BI₁₇]. ^{LU}EN. NAM edia terubi - š÷ áĒ³ Yáñ¹ ³ ŪYí »Ō ¹ñ»óÇ! [КУКН 388_d] Ī »ŌÇ ÇŪ³ eí̄ Ç N³ Ū³ ñ N³ Ū»Ú³ í »ù Y³ ` N³ Ū. ³ Ūeñ/³ Ū¹ñ š³ Ūe, ³ Ūeí̄ »Ō /³ Ū¹, ³ Ū¹ Ī »Ō! µ³ e»ñÁ:
124. Ū. Đ³ náoĀláoYŪ³ YÁ dani-ÇY ` idani- ÇY N³ Ū³ náoŪ ĸ ³ e³ YŌÇY µ³ é»ñ, ańáYŪ Y³ aÇ Ā³ ñ· Ū³ YáoŪ: Ā. Ū³ Ī áYáí Á idani-ÇY 1Çí ³ n̄í áoŪ ĸ ańä»ë µ³ Ū id- NÇŪuÇó` ší ³ Ī ³ ñ»f. · ańí ³ n̄í »f! ÇŪ³ eí̄ aí [ДВ 5, ĸÇ 152], ańÁ Ū»ñÁáoŪ ĸ Ū. **Đ³ náoĀláoYŪ³ YÁ** [КУКН, ĸÇ 447]: Ø»fÇŪÇBí ÇĒÇY dani, inani, iĀani ` aĀtani Ō`»ñÇ N³ Ū³ ñ NŪ³ ñ³ í ań ĸ N³ Ū³ náoŪ š³ Ūe Ī áŌŪ(Çó), ³ ŪY Ī áŌŪ(Çó); AY¹N³ Yáoñ ÇŪ³ eí̄ Á [УКН, ³ nŌ. 28, í Y. 14,15]: Ū. Đ³ náoĀláoYŪ³ YÁ inani-ÇY Ā³ ñ· Ū³ YáoŪ ĸ š³ Ū¹, 1³ Ī, i-Āani-ÇY ` Āana-ÇY š³ Ū¹ Ī áŌŪÁ(±) ÇŪ³ eí̄ Y»ñáí [í »ë **Н. Арутюнян**,

135. ʼafañ ³UÝ áon³ nī . μ³ é»ñÁ, áñáYó Ñ³Ú³ ñ ³ é³ ç³ ñí í áou ç ÇÙ³ ëí ³UÇÝ Yañ (U³ éY³ ÍÇ Í³Ú ³ÚmáOÇ³ Í³Ý) ³ñÁ»uÝ»ñ, U³Ýñ³Ú³ éY ¹Çí ³ñí í ³ Í »Ý Aeí ÍáYí »üëí Ç:
136. Ð³ Bí Ç ³ éY»fáí ì ³ÝÇ ³ñÓ³Ý³ . ñáoÁUáoYÝ»ñáoU éáoUÝ μ³ éÇ Şí ³ x³ ñí ÝB³Ý³ - ÍáoÁUáoYÁ ³ éáoñ³ Í³Ý ÷ áÉ³ éáoÁUáoYÁ Í³ ëí ³ Í »fÇ ç Áí áou:
137. ì »ñçÝë μ³ í ³ Í³Ý Í³ ëí ³ Í »fÇ ç, ù³ÝÇ áñ è»á³ . Çñ pax-ini/-ani Ó´Á óáouó ç í ³ fÇè, áñ ³ñÚ³ í Á á»í ù ç fÇÝÇ á³ É-A:
138. É áóéÇ»ñ»ÝÇ Ñ»í áoY»ó³ Í ÁÝ¹Ñ³ ÝñáoÁUáoYÝ»ñÁ ÁÝ¹Ñ³ Ýñ³ á»è μ³ ó »Ý ÁáOÝí ³ Í ³ Üëí »Ö á»Ý ¹Çí ³ ñí í áou:
139. Ð³ U»ñ»ÝÁ á³ í Í³ÝáoU ç ³UÝ É»ááoY»ñÇ Áí ÇÝ, áñáYú μ³ í ³ Í³Ý³ á³ ÷ Ýí ³ Ó»É »Ý, ³ÜéÇÝúY Í áonñ»É »Ý Çñ»Ýó ëí ½μÝ³ Í³Ý (μÝÇÍ) μ³ é³ á³ B³ ñÇ UÇ ½- ³ÉÇ Ú³ éÁ ÷ áÉ³ ñÇÝ»fáí ³UÝ »í ³ Úáoí μ³ é»ñáí : Ð³ U»ñ»ÝÇ Ú»ç Ñ³ í Í³ á»è B³ í »Ý Çñ³Ý³ Í³Ý μ³ é»ñÁ: ì ³ÝÇ Á³ . ³ í áñáoÁU³ Ý Bñç³ÝáoU ³U¹ μ³ é»ñÇ U»Í Ú³ éÁ ¹»é´´ é Úáoí ù áÇÝ . áñí »É Ñ³ U»ñ»ÝÇ μ³ é³ á³ B³ ñ: ¹Ý³ Í³Ý³ μ³ ñ, ì ³ÝÇ ³ñÓ³Ý³ . ñáoÁUáoYÝ»ñáoU ÑÝ³ ñ³ í áñ ç, áñ á³ Ñá³ Ýí ³ Í fÇÝ»Ý ¹ñ³Ýó μÝÇÍ Ñ³ Ú³ ñÁ»úÝ»ñÇó B³ í »ñÁ: É áéúÁ í »ñ³ μ»ñáoU ç Ñ³ í Í³ á»è ³UÝ μ³ é»ñÇÝ, áñáYó μÝÇÍ ÑáU³ÝÇBÝ»ñÁ á»Ý á³ Ñá³ Ýí »É:
140. í »ë Г. Джаукян, Взаим., çç 45:

áðàþ ø° ð²í² ú²í² ú ð²ð° ð

1. àñá»è μ³ ó³ éáoÁUáoÝ áon³ nī »ñ»ÝáoU z- Ý³ É¹ÇñÇ ÑÝ³ ñ³ í áñ ³ ëí ³ ÚáoÁU³ Ý Ú³ éÇÝ í »ë **Н. Арутюнян**, КУКН, çç 476:
2. áon³ nī . zať-Á UÇ Í áOUÇó ÑÝ³ ñ³ í áñ ç Ñ³ ëí ³Ý³ É z-ať- Ñ³U. ½-³ í -»É, UÚáoë Í áOUÇó z-ť- Ñ³U. ½(A)-í áo-, ½(A)-í ³ -: ²U¹ á³ í x³ éáí ¹Áí ³ ñ ç áY¹»É í »ñá-ÑÇBÓÉ »ñí áo μ³ é»ñÇ UÇ³ Á³ Ú³Ý³ ÍU³ ³ ëí ³ ÚáoÁUáoYÁ í ³ÝÇ ³ñÓ³Ý³ . ñáo-ÁUáoYÝ»ñáoU:
3. Ð³U. Ý(Ç) -Ý³ É³ Í³ÝóÇ Ñ³Ú³ ñ í »ë Ñ»í ´´U³ É μ³ é»ñÁ` Ý-ÇóÁ/ Ñ-ÇóÁ, Ý-³U-»É/ Ñ-³U-»É, Ý-ëí ³ Í / U-ëí ³ Í, Ý-»-ó-áoí /U-»-ÝáoÉ, Ý-BáUÉ / BáO, ÝÇ-ëí -»U, Ý-í áoÖ ´´ ³ UÉÝ:
4. Ð³U. ì -Ý³ É³ Í³ÝóÇ Ñ³Ú³ ñ í »ë Ñ»í ´´U³ É μ³ é»ñÁ` í -Í³ ñ, ì -Ñ³ ë, ì -Ñ³ É, ì -úÝ»É, ´´ ³ UÉÝ:

5. Ð³Ù»ñ»ÝáóÙ -ÇèĒ í»ñçÝ³ í³Ýóáí áóÝ»Ýù Ñ»í ``Ù³Ē μ³é»ñÁ` Ēán-ÇèĒ ŠÙ»Ōñ³ Ñ³ ó, ÚáÚáí Ù»Ōñ!, Ē³ ñ-ÇèĒ Šá³ í í³Ý¹³ Ý, Ý³ í Ç »ñ í Á ``³ ÚĒÝ!;
6. Ð³Ù»ñ»ÝáóÙ Ýán μ³ é»ñ »Ý Ĩ³ ½ÚáóÙ μ³ Ū³ ÑÇÙú»ñÇó `` · áŪ³ Ĩ³ ÝÝ»ñÇó: í »ë ùñÇÝ³ Ĩ` Ù»í Ý-án¹, áñè-án¹, ÷áĒ-³ Ý-án¹, Ý³ Ē-án¹, áóŪ-án¹, ³ é³ çÝ-án¹, ÚçÇÝ-án¹, ³ Ýó-án¹, ÁáŪáí-áóñ¹, Ēánñ-áóñ¹ ``³ ÚĒÝ: ¶Ĭ. æ³ ÑáóĬ Ū³ ÝÁ Ñ³ Ū. ³ Ĩ³ Ýóç Ĩ³ · áóÚÁ ÑÝ³ ñ³ í áñ ĸ Ñ³ Ū³ ñáóÙ Ñ. -». *dhro-Çó, ¹ñ³ ÷áĒáóŪ³ Ūμ [ÐĒä ŪÐ, ĸÇ 237]:
7. í »ë ùñÇÝ³ Ĩ, Ñ»í ``Ù³Ē ³ ñí ³ Ñ³ Ūí áóŪáóÝÁ. nun-abe/ Ūi-abe ka-iu-ke sul-uŪt-**ibe** Ūat-u-ale kul-eli -Š»Ĭ³ í ÇÙ ³ éç `` éáŪ³ Ē-áĬ ÁÝĬ³ í (μéÝ»ó) áí ù»ñÁ [Ā³ · ³ í áñÇ]; [KYKH 53₁₄, 241 C₃₈, E₅₃, F₂₀, 242 B₁₃₀, 244₂₃]:
8. ¶Ĭ. æ³ ÑáóĬ Ū³ ÝÁ í »ñçÇÝĒ Ñ³ Ū»Ū³ í áóÙ ĸ Ñ. -». *dhē-Ç Ñ»í, áñÇó áóÝ»Ýù Ñ³ Ū. ¹Ý»Ē μ³ ŪÁ [àóÐ, ĸÇ 139]:
9. ² ŪÝ éáí áñ³ μ³ ñ Ĩ³ ááóÙ »Ý Ñ-³ í -³ Ý-»Ē μ³ Ūç Ñ»í . í »ë ¶Ĭ. æ³ ÑáóĬ Ū³ Ý, ÐĒä ŪÐ, ĸÇ 353:
10. ŌñÇÝ³ Ĩ. 1) è»á. - ani (Ĩ³ ½ÚáóÙ ĸ · áŪ³ Ĩ³ ÝÝ»ñ: í ³ Ýç ³ ñŪ³ Ýç · ñáóŪáóÝÝ»- ñáóÙ Ĩ³ Ýç `` Ū»Ĭ³ ³ ŪĒ, Ñá. Ý³ Ĩ³ Ç³ Ĩ»ñí, - ani Ū³ èÝÇĬ. í »ë ùñÇÝ³ Ĩ` darŪu-ani ŠÙ³ ñ¹ ÇĬ, Ū³ ñ¹ Ĩ³ Ýó ĒáóŪμ!, uedi-ani ŠĬ³ Ý³ Ūú! ``³ ÚĒÝ: ÐŪŪí . Ñ³ Ū. -³ Ý, -³ Ýç Ñ³ í ³ ú³ Ĩ³ Ý ç Ū³ èí ³ ñí ³ Ñ³ Ūí áŪ Ū³ èÝÇĬ Ý»ñç Ñ»í), qudul-ani = kotol-an(i) ŠĬ³ ×³ ñ!, iar-ani = yar-an(i) Šá³ í í³ Ý¹³ Ý, ó»Ē³! (Ūç. áóŪ» Ū³ ñ-³ Ý (±), alg-ani = arg-an(i), Šé³ ÑŪ³ ÝĬ, burgan-ani = burgn-an(i) Š³ Ĭí ³ ñ³ ĨĬ!, qarqar-ani Š½ñ³ Ñ! ``³ ÚĒÝ) – Ñ³ Ū. -³ Ý/ -³ ñ-³ Ý (Ĩ³ Ū-³ Ý, Ēán-³ Ý, á³ í í³ Ý¹.³ Ý, Ñ»Ý-³ ñ-³ Ý, ³ ñ. -»Ē-³ Ý ``³ ÚĒÝ). 2) è»á. – uni (Ĩ³ ½ÚáóÙ ĸ ³ Ĩ³ Ĩ³ ÝÝ»ñ `` / Ĩ³ Ū ³ Ĩ³ Ĩ³ - Ý³ Ĩ»ñá ¹»ñμ³ ŪÝ»ñ), ag-un-uni Š³ Úáóñ Ĩ³ Ū ³ Ūñ³ óí³ Ĩ³!, an-iard-uni = an-yard-un(i) ŠÙ»Ū³ í áñ, ³ Ýç ñ³ ñ³ ñ!, uŪt-ak-uni = ost-aq -un(i) Š(±)! (Ĩ³ ½ÚŪ³ Ĩ³ ĸ uŪt-Š³ ñß³ í »Ē, Ñ³ ñŪ³ Ĩ³ í »Ē! μ³ Ū³ ÑÇÙúÇó) - Ñ³ Ū. -áóÝ (Ĩ³ Ū-áóÝ, è³ Ñ-áóÝ, ÷³ ŪĒ-áóÝ ``³ ÚĒÝ). 3) è»á. -v-q-, řep-iq-ani (Ĩ³ ½Ūí ³ Ĩ³ ĸ řep(u) - Ñ³ Ū. Ĩ³ »-»Ē μ³ Ū³ ÑÇÙúÇó), uŪt-aq-uni Š(±)!, urb-iq-ani/aŪe (Ĩ³ ½Ūí ³ Ĩ³ ĸ urb- Š½áñ»Ē! μ³ Ū³ ÑÇÙúÇó) – Ñ³ Ū. -Çù/ -áóù/ -³ ú ``³ ÚĒÝ: Ū³ èí áñ»Ý í ³ Ýç ³ ñŪ³ Ýç · ñáóŪáóÝÝ»ñáóÙ Ñ³ Ý¹ç ááŪ · ñ»Á» μáfañ ³ Ĩ³ ÝóÝ»ñÁ áóÝ»Ý çñ»Ýó ½áó. ³ Ñ»éÝ»ñÁ Ñ³ Ū»ñ»ÝáóÙ:
11. Ð³ Ū-áóñ³ ñí ³ Ĩ³ Ý ½áó. ³ Ñ»é ³ Ĩ³ ÝóÝ»ñç Ñ³ Ū³ ñ í »ë Ýç `` ¶Ĭ. æ³ ÑáóĬ Ū³ Ý, ÐĒä ŪÐ, ĸÇ 437-440:
12. Ō Á, ÇÑ³ ñĬ » , áóñ³ ñí . pile-Á á»Ýù Ĩ³ ááóÙ Ñ³ Ū. μçñ < * bër řμñ»Ē, ÷áñ»Ē! μ³ éç Ñ»í :
13. í »ë Ð. ² ×³ éŪ³ Ý, ÐĒä, I, ĸÇ 172. ¶Ĭ. æ³ ÑáóĬ Ū³ Ý, àóÐ, ĸÇ 139:

Ð³ í »í³ í

ÐÝááóÝ³ · Çñ		í³ Ýí³ · Çñ		Ð³ ð, Ñ³ Û³ ñÁ»áÁ
³ éáóñ³ í³ Ý ³ é³ ç³ ñí.	áóñ³ ñí³ - í³ Ý	³ é³ ç³ ñí í áó	³ í³ Ý¹³ í³ Ý	
[ab-]	aw-	- (ÝáóÙÝÁ)	ab-	Ñ-³ ð-³ Ý/³ í
[abeli-]	aweli-	a-bé-li-	a-bi-li-	ð-³ ó»É-»É
[ai-]	ay-	-	a-i-	Ý-³ ð-»É, Ñ-³ ð-»É
[alg-ani]	arg-ani	-	al-ga-ni	³ ñ- -»ÉÙ
[ale-, alu-]	ayle-, aylo-	a-le/lu-	a-li/lu	³ ðÉ-»ó, ³ ðÉ, -á
[alzena/i]	arjena/i	al-ze-na/ni	al-zi-na/ni	³ ñÓ³ Ý, Ç-³
[an-]	an-	-	an-	³ Ý-
[an-iardu-ni]	an-y-ardu-ni	-	an-i-ar-du-ni	³ Ý-ð-³ ñ¹, -áó
[ap-]	ap-	-	ap-	³ ÷ Ý
[ar-]	ar-	-, -, -	ar-, a-ru, a-ri-	³ éÝ-áóÉ
[ar-n-]	ar-n-	-	ar-ni-(ú)-ši-	³ éÝ-»É
[ar-n-ui-]	ar-n-ui-	-	ar-nu-i-	ð-³ ñ-»É, ð-³ ñ-Ý-á- »É
[ar-ni, ar-]	ar-ni, ar-	-	ar-(a)-ni, ár-	³ éÝ, ³ ðñ
[ardi/u-]	ardi/u-	-	ar-di/u-	³ ñ¹-Çó, ³ ñ¹ áó
[armu-]	armo -	-	ar-mu-	³ ñÙ, -á
[aš-]	as-	-	áš-, a-še, a-šu-	(Ñ)-³ é-³ Ý-»É
[aṭ-]	aṭ-	a-ṭù-, -, - ?	a-tu, a-ṭu,a-tú-?	(Ñ)-³ í -³ Ý-»É
[aṭ-(qa-na)-]	aṭ-(qa-na)-	-	aṭ-qa-na-	(Ñ)-³ í -áóó-»É
[auciṭ-]	aweiṭ-	-	a-ue-i-ṭè-	³ óçí -
[ba-]	ba	-	ba-ú-	µ³ -Ý, µ³ -ð
[baba-ni]	babani	-	ba-ba-ni	µ³ µ³ ð
[barzu-dib-]	barju/i-diw-	-	bar-zu-di(i)-bi-	µ³ ñÓáó/Ç-¹Çó-
[barzi-dib-]	-	-	bar-zi-di(i)-bi-	-
[burg-an-]	burg-an-	-	bur-ga-na-	µáóñ- Ý, -³ Ý
[dan-]	dən-	dá-nu-	ta-nu-	¹Ý-»É
[dar-ani]	dar-ani	dá-ra-ni	ta-ra-ni	¹³ éÝ³ É, ¹³ ñÓÝ
[daršu-ani]	darsu-ani	dá-ar-šú-a-ni	ta-ar-šú-a-ni	¹³ ñé, ¹³ é, -áó
[delzu-]	derjo-	dè-el-zu-	ṭè-el-zu-	Ñ³ Ý-¹³ ñÓ, -Ç/á
[der-]	der-	de₄-(e)-ru/tri-	te-(e)-ru/tri-	¹Çñ
-	-	de₄-er-	te-ir-	-
[e-, ei]	e-, ei	-	e-, e-i	»-Ù, ç
[eban-i/a]	ewan-i/a	-	e-ba-ni/na-	-»ó³ Ý, -³ ó³ Ý
[egu]	ejo	-	e-gu-	³ Ç, -á

1	2	3	4	5
[eri-]	el-	-	e-ri-	»Ö-³ Ý»É
[er-]	el-	e-re-	e-ri-	»Ö-, ³ Ö-
[erpi-]	elpi-	er-pí -	ir-bi-	³ Ö÷-áóó³ Ý»É
[erşi-]	erşi-	-	e-er-şi-	½-»ñí
[eue, ewe]	ewe	e-u-e, e-we	e-ú-e, e-wa	»ö
[euri]	ewri	-	e-ú/u-ri	³ öñÇ-áñ¹
[gar-ni]	jar-ni	-	gar-ni	Ç³ éÝ
[gun-]	jun-	-	gu-(ú)-nu-	ÇáóÝ-Ç
[i]	i	-	i	Ç
[ieşe]	iese	-	i-e-şe	»ë
[ti-u/a-]	ti-(w/a)-	-, -,	ti-ú-, ti-(i)-a-,	ÃÇö, Ãáó»É
[ti-e]		-,	ti-i/e-	
[teq-]	teq-	-	te-(e)-qu-	Ã»ú-»É
[tu-]	tu-	-	tú -	Ãáó-»É
[tur-]	toł-	-	tú-ru/ri-	Ãáóö, Ãáó-»É
[laqu-]	laqu-	la-qú-	la-ku-	É³ úáó-ó³ Ý»É
[halule]	xalofe	ha-lu-le	ha-lu-li	É³ Óáö, -áö, -³ ö
[harari]	xalafi	-	ha-ra-ri	É³ Ö³ Ö
[harhar-]	xarxar-	-	ha-ar-ha-ru-	É³ ñÉ³ ñ-»É
-		-	ha-ar-har-	
-		-	ha-ar-ha-ar-	
-		-	har-ha-ar-	
-		-	har-har-	
[haş-]	h-as-	-	ha-(a)-şi/şú/şu-	Ñ-³ ë-³ Ý-»É
[hař-]	h-ař-	-	ha-řu-	Ñ-³ ĩ -³ Ý»É
[hubi]	howi	-	hu-bi-	ÑáóÇ-ĩ
[hur-işhi]	xor-isxi-	-	hu-ri-iş-hi	É áñ+ ÇëÉ
[hus-]	hos-	-	hu-şú/şa-	Ñáë-»É
[şare]	şare	şa-re-(e)	za-ri-(e)	í³ é, -á
[şerab-ae]	şeraw-aye	şe-ra-ba-e	şi-ra-ba-e	í³ ñ³ ö
[şep-]	şep-	şe-pu-	şi-pu-	í³ »÷-»É
[şu-e]	şu-e	-	şu-e	í áí
[ka-]	ka-	-	ka-	í³ -É
[ka(i)-]	kay	-	ka-(i)-	í³ ö
[karmehi]	karmexi	kâr-me-hi	qar-me-hi	í³ ö³ É, -Ç
[kap-]	kap-	kâ-ap-	qa-ab-	í³ ÷-»É
[kapi]	kapi	-	ka-pi	í³ âÇ-x
[keř-an-u-]	keř-an-	ke/ké-řa-nu-	ki/ké-da-nu-	í³ ĩ -³ Ý-»É
[keiř-an-u-]	keiř-an-	ke-e-i-řa-nu-	ki-e-i-da-nu-	í³ ĩ -³ Ý-»É

1	2	3	4	5
[kulu-]	koru-	-	ku-lu-	í áñ-»Ě, í áñ- áóĚ ³ Ý»Ě
[kur-uni]	koł-uni	-	ku-ru-ni	í áĔ-áóÝ
[kurdi-ni -]	kordi-ni	ku ₃ -ul-di-(i)-ni kul-di-ni	qu-ul-di-(i)-ni, qul-di-ni	í áñ ¹
[kur-]	kur-	-	ku-ri-	í áóñ-áóÝí
[kutul-ani]	kotoł-ani	ku ₃ -tù-la-ni	qu-du-la-ni	í áĀáĔ, -Ç
[mana]	mana	-	ma-na-(e)	ú ³ Ý
[man-] -]	məñ-	- -	ma-nu/ni- man-nu-	úÝ- ³ Ě
[mak-]	mək-	-	ma-ku-	úí -áóÝ ¹
[meše/i]	mesi	-	me-(e)-še/ši	ú ³ ěÝ, -ÇÝ
[mi]	mi	mì-(i)	me-(i)	úÇ
[na-]	nay-	-	na-	Ý ³ ú-»Ě
[nah-]	nax-	-	na-hu/ha/hi-	Ý ³ Ě-
[nebsi-]	n-ewši-	né-eb-si-	ni-ib-si-	(Ý)- ³ óĚ-»Ě
[n-ul-]	n-uł-	-	nu-ul-	(Ý)-áóĔ-
[n-ul-ušt-]	n-uł-ust-	-	nu-lu-uš-tú-	(Ý)-áóĔ-áóĚí -
[pařu/i]	pařu/i	pá-řù/ři-	ba-(a)-du/di-	á ³ í -
[pař-are]	pař-aĚ	pa-řa-re-(e)	pa-ta-ri-(e)	á ³ í + ³ Ő (±)
[pař-gu-]	pař-	pá-ař-gu-	ba-ad-gu-	á ³ í -»Ě
[pare]	pare	pa-re-(e)	pa-ri-(e)	³ é
[par-] -]	par-	- -	pa-ra/ru- pa-ar-	Ń»é- ³ Ý- ³ Ě, (Ń) ³ ñ-(í)-
[pahi-ni] [paha-ni]	pax-ini/-ani	- -	pa-hi-(i)-ni, pa-ha-ni	á ³ ĚñĚ, -Ç
[peři/u-]	peř-	pé-(e)-ři/řù-	bi-(e)-di/u-	Ń-»í , »í
[pile]	piĚ	pi-(i)-Ěe-(e)	pi-(i)-li-(e)	á»Ĕ-»Ě
[pit-]	pit-	-	pi-(i)-tú-	+ Ā-(áóñ)
[pulu-še]	poro-se	-	pu-lu-še	+ áñ, -á, + áñ-»Ě
[parřani]	pařani	pár-řa-ni	bar-za -ni	+ ³ ůĚ ³ ŐÝ < * + ³ ůĚ ³ Ý
[qar-]	qał-	qà-ru-	ka-ru-	ú ³ Ő-»Ě
[qar-bi]	qar-wi	-	qar-bi	ú ³ ñ, -Ç
[suřug-]	řuřog-	su-řu/řù-gu-	su-řu/du-gu-	ří á- ³ Ý»Ě
[ui]	oi	-	ú-i-(e)	áá
[ul-] -]	uł-	- , - -, -	ú-la/li-, u-la- ú-lu-, u-lu-	áóĔ-
[ul-ušt-]	uł-ust-	-	ú-lu-uš-ta-	áóĔ-áóĚí -

1	2	3	4	5
[ulgu-še]	oľjo-	-	ul-gu-še	áŎç, -áŎ
[ule-(še)]	ore-(se)	ú-le-(e)-(še)	ú-li-(e)-(še)	áñ, -áŎ
[ulte]	orte	ul-tè-(e)	ul-di-(e)	áñÁ, -áŎ
[ulřu]	ulřu	-	ul-řu	áŎí , -áŎ
[up-ar(a)d-]	up-ar(a)d-	ú-pár-(a)-du	ú-bar-(a)-du-	Ň-áŎž-
[ur-iřhi/u]	ur-isxi/u-	-	ú-ri-iř-hi/u-	áŎé-Ÿ
[ur-urd-a-]	ur-ord/urd-a-	-	ur-ur-da-?	áŎé-áñ¹/áŎñ¹
[uřt-]	ost-	-	uř-ta/tú/tu -	áéí -
[uřt-ebte]	ost-ewte	uř-te-eb-te	uř-ti-ip-te	*áéí ->ŎÁ > áéí - áŎÁ
[už-gini]	už-gini	uz-gi-ni ?	uř-gi-ni	áŎÁ-(é)
[řani]	sani	-	řá-ni	é³ Ÿ, -ç
[řat-]	sayt-	-	řá-tú\te-	é³ ŎÁ-³ ù-»ř
[řer-]	ser-	ře-er-, -	ře-ir-, ře-ra- ?	é»é, -ç
[řer-]	ser-	-	ře-ri-	é»éŸ
[řul-uřt]	soř-ust-	řu ₁₁ -lu-uř-ti-	su-lu-uř-ti-	éáŎ-áŎéí -
[řuri]	suri	- , -	řú-ri, řur-	éáŎñ, -áŎ
[řuri/a]	sori/a	-	řu-ri/ra-	éáñ-³ Ŏù
[řur-iřhi-]	sor-isxi-	-	řur-iř-hi	éáñ-³ -í³ ř
[řel-]	řel-	ře ₄ -li/la-	te-li/la-	í »Ŏ, ½-»í »Ŏ
[ři-ae]	ři-aye	ři-a-e	ře-a-e	í ç, í ç
[řir-]	řir-	řír-	tar-	í çñ
[řuř-]	řuř-	řù-ři- ?	du-di-	í áŎí , -Ÿ
[řup-ardu-]	ř-up-ardu-	t/řu-pár-du-	tú?/řu-bar-du-	í -(Ň)áŎž-
[řu, řa]	řu, řa	řù-, řa- ?	du-, da-	í áŎ, í³ -ř, »í
[u-řule]	-řole	ú - řù-le-e	ú-du-li-e	í ářç
[zani-]	řayni-	-	za-ni-	Ŏ³ ŎŸ-»ř, Ŏ³ ŎŸ, -ç
[zař-]	z-as-	-	za-řu-	½-(Ň)³ é-³ Ÿ-»ř
[za-řu-]	zə-řu-	za-řù-	za-du-	½-í áŎ-
[zař-]	z-ař-	za-řù-	za-du/tú-?	½-³ í -»ř
[zel(i)-]	cel-wi	ze-el-, ze-li-	zi-il-, zi-li-	Ŏ»Ŏ, -ç
[zel-]	cel-	ze-el-	zi-el-	Ŏ»ř-»ř
[ware]	wale	wa-(a)-re-e	wa-(a)-ri-(e)	.³ Ŏ-»ř, .³ Ŏ
[wal-]	wal-, wəł-	-	wa-al-	.³ ř, .»ř-, .çř-
[ini]	ini	-	i-ni/na	μñμé. çŸ, çŸ
[(i)- nani]	i nayni	-	i-na-(a)-ni	ç Ÿ³ ŎŸ-
[aine]	aine	a-(i)-né	a-(i)-ni	³ ŎŸ

1	2	3	4	5
[inu-]	inu-	-	i-nu-ka/ki/si-	Ýá-
[eši]	esi	-	e-ši/ša	μῆμέ. ζῆ
[(i) - šani]	i sayn	-	i-šá-ni	Ç ë³ 0Ý-
[aiše]	aise	-	a-(i)-še	³ 0ḗ
[ešti-ini]	est-ini	eš ₁₅ -ti-ni	iš-ti-ni	μῆμέ. ζῆi ÇÝ
[ešte-]		eš ₁₅ -te ₉ -(e)-	iš-ti-(e)-	μῆμέ. ζῆi -
-		eš ₁₅ -te-	iš-te-	
[aštani]	aštani	-	aš-ṭa-ni ?	³ ëi Ý
[edi/a-]	edi/a-	-, -	e-di/a-, e-din	μῆμέ. ζ ¹
[(i)- dani]	i - dayni	-	i-da-ni,	Ç ¹ ³ 0Ý-
[andani]	andani	-	an-da-ni	³ Ý ¹ Ý

1	aš, às, àş, àz, dil, ÷il, til ₄ , ti ₅ , rum, rù, dâl, tâl, ìn, šùp, eš ₄
2	hal
3	mug, muk, muq, wuk, šùk, puk
4	mùk, mùq, šúk
5	ba, pá
6	zu, sù, šú
7	su, sùm, kus, kuš, šu ₁₁
8	rug, ruk, ruq, riq ₄ , rik ₄ , riq ₄ , san(?), šin, šun
9	bal, pal, bùl, pùl
10	ád, át, áť, gír, qir _x (?), ul ₄
11	búl, púl, búr
12	t/÷ar, (tar), dar _x , t/÷ír, kud/t/÷, has/ş/š/z, s/šil, šil, gùg, tím. dim ₅ , tur ₆
13	an, él, il, le ₄ , li ₄ , al ₇ , sa ₈ , ul ₆
14	ka, qâ, ga ₁₄ , pe ₄ , pi ₄ , zib ₄ , iš ₅ , su ₁₁ , bu _x , bum _x , bi _x , pu _x , pum _x , šu _x , zur, zú
15	pu ₄ , bu ₆ , ba ₁₁ (?)
16	bum, pum, bù, pù, ba ₁₂ , pi _x
17	ba ₅
18	em ₄ , im ₄
19	ma ₅
20	nag, nak, naq
21	ré, rí, er ₄ , ir ₄ , ru ₉
22	ru ₄
23	gâl, qâl, sùk, u _x
24	èr, ìr
25	ir ₁₁
26	šah, sáh, šáh, sih, ših, seh
27	la, hir ₄
28	pin
29	mah, meh, mih
30	tu, dú, tú tur ₅ , kur ₉ , pi ₁₀
31	li, le, gúb, gúp i ₁₂ , ex(?)
32	bab, bap, pap, kúr, ah ₄ , pa ₄ , gur ₁₂ , ba _x
33	búš, púš
34	bu ₁₀ , bur ₁₄
35	mu, wu ₄ , šát, šùm, i(a) ₅ , šu ₁₀ , i ₁₄
36	qa, ka ₄ , ga ₅ , šál, síl. šíl, sal ₄
37	kád, kát, šíd, šít, šít, qat ₆
38	kád, gât, kât
39	gil, kíl, qíl
40	dad/t, tad/t, ÷ad/t, kíd, gid ₆ , šid/t/÷, tak ₆
41	ru, šub, šup
42	be, pè, pì, bad/t/÷, pád/t/÷, b/pít, mid/t/÷, tel, til, tél, tíl, sun, ziz, zaz, šiş, qid/t, me ₄ , bi ₄ , úš, mát, mút,

		šum ₄ , gam ₅ , ti ₆
43		na
44		šir, sir ₄ , šūr
45		kul, qul, gúl, zir, zar ₄
46		ti, dī, ðī te ₉ , de ₉
47		bar, p̄ar, war, maš, maš, maš, maš, ma ₇ , ba ₇ (?)
48		nu, lâ
49		máš, kun ₆
50		kun, qun, ku ₁₄
51		hu, bak/q, pag, pak, paq, bah, (bak), `u, u ₁₁
52		u ₅ , šam ₄ (?)
53		nam, sim, šim, zim, bir ₅ , tum ₇ , lam ₈ , sín _x , šín _x
54		eg, ek, eq, iq, ik, iq, gāl (?)
55		mud, mut, muṭ, mu ₁₂
56		sa ₄ , še ₁₈ , ša _x
57		rad, rat, raṭ, rud, ruṭ, ra ₄
58		ze, zi, sé, sí, šé, ší
59		ge, gi, ké, kí, qè, qì, qān
60		re, ri, dal, tal, ṭal, sar ₅ , ta ₆ (?)
61		nun, šil, zil, síl, nu ₆ (?)
62		kab, kap, gāb, gāp, qāb, qāp, húb, húp, kùb, qùp
63		hub, hup, kúp, qúp
64		gad, gat, gaṭ, kad, kat, kaṭ, kúd, kút, kúṭ, qad, qat, qaṭ, gid ₄ , qid ₄ , kid ₉
65		dim, tim, ṭim, tām, tī, tum ₈ , di ₁₁ , ṭúm
66		mun
67		ag, ak, aq
68		en, in ₄
69		dār, tār, tār
70		sur, šur, ṭir
71		suh, šuh, múš, sih ₄ (?), šuk _x
72		múš
73		sa, śa, ša ₁₀
74		gān, kán, kār, gā
75		tig, tik, tiq, gú, qú, ku _x , dik ₄
76		ḍur, ṭur, túr
77		lāl
78		dar, tār, ṭār, dír, tir, ṭèr, ṭir ₄
79		gur, qur, kùr
80		se, si, še, śi, šé, ší
81		su ₄ , ši ₅ , šu ₇ , še ₂₀
82		sag/k/q, šag/k/q, res, ris, reš, riš, ša _x , sur
83		má
84		dir, tir ₄ , ṭir, mál, sa ₅
85		tab, tap, ṭab, ṭap, dáb, dáp, dub _x
86		šum, šum, taq/k/q, lāh, pāh, tà, tuk ₅ , sum ₆ (?), šu ₁₄ (?)
87		ab, ap, ès, èš, èš, is, iš, iz
88		nab, nap
89		mul, náp

90		ug, uk, uq
91		as, aš, az, uš ₄ , uz ₄
92		gin ₆ , kin ₆ , da ₅ , gi ₂₇
93		ká, báb
94		um, u _{r6}
95		dub, dup, tub, tup, čub, čup
96		ta, dá, tá
97		i, nād, nāt, nāṭ, e _x
98		gan, kan, qan, kám, qám, hé, li ₆
99		tur, tūr, mar ₅
100		ad, at, ač àb, àp
101		ia, ja, je, ju, jí
102		še, ší, zé, zí, se _x , si ₂₀
103		in, en ₆
104		rab, rap
105		dīm
106		dim ₈
107		šār
108		hir, sar, sēr, sīr, šar, šēr, šir
109		bād, bāt, ug ₅ , uk ₅ , uq ₅ , dur ₈ (?), u ₉
110		sum, sūm, sīm, sè, sī, ší ₆ , še _{2I}
111		kas, káš, ras, raš, buš, bú, iš
112		gab/p, qab/p, káp d/t/čuh, d/t/čáh, du ₈ , tu _x
113		ru ₆ (?)
114		dah, tah, čah, túh
115		am
116		šir ₄ , sir ₇
117		b/pil, ne, šah, zah, šéh, ših, bí, k/qúm, dè, tèt, te ₄ , ti _x , saš ₅ , pi ₅ , be ₈ , suh ₈ , li _x
118		rúm, rīm
119		bíl, píl, bi ₅ , be ₆
120		šan, šām
121		ram, ám, ág
122		šám
123		šàm
124		šam _x
125		zik, ziq, híš, šíb, šíp, zíb, zaq _x
126		gum, kum, qum, qu, kùn gu ₈ , ku ₁₃
127		gaš, gaz, kaš, kàs, kàz
128		kas ₅
129		kas ₄ , ím
130		úr
131		il, èl
132		du, gub, kub, qub, gup, kup, qup, gin, rá, túm, dum _x , tù, tù, ša ₄ , kin ₇ , im _x
133		súp, lah ₄
134		đ/t/čum, íb/p, éb/p, dâm, tam ₄ , du ₄ , tu ₄ , ču ₄ , tim ₄
135		uš, ús, úš, úz, nid, nit, nič
136		iš, mil, ís, íš, íz, eš ₁₇

137		bi, gaš, kaš, kás, bé, pé, pí
138		šim, rig, rik, riq, šin _x
139		kib, kip, qib, qip, hùl, ùl, tur ₄ , țur ₄
140		ia ₄ , (= ja ₄)
141		gag, kak, qaq, rú, dù, kâl, re ₁₃ , ri ₁₃ , ki _x , qi _x , dâ
142		ni, ne, șal, zal, dig/k/q/, lê/î, tíg/k/q, î(a), șá, zár
143		ia ₆ (=ja ₆)
144		er, ir
145		mal, gá, mà, ba ₄
146		ùr
147		dag, dak, daq, țag, țak, tág/k/q, pâr, tuk ₉
148		pa, had/t/ț, bá, hás/ș, zág/k/q, sâk, șâg
149		sab, sap, șab, șap, sip ₄ , sîb, sîp
150		sîb, sîp, șâp, sap _x
151		es/ș/z, is/ș/z, gis/ș/ș/z, níș, iș ₆ , es ₁₆ , kiș _x
152		bîl, pîl
153		bil ₄ , pil ₄
154		kák
155		al
156		ub, up, ár
157		mar, war
158		e, i _x
159		duq, duk, duq, lud, lut, luț, tûg, tûk, tûq
160		un
161		gid, git, giț, kid, kit, kiț, sah, síh, líl, suh ₄ , qi ₅ , qid, qit
162		lag, lak, laq, rid, rit, riț, šid, šit, šiț, lík, líq, mis, miș, miš, sîn, piš ₁₀ , mèš
163		ú, șam, sam, ba ₈ , bu ₈ , ša ₁₇
164		ga, qá, kâ
165		íl, gîl
166		luh, lâh, nah, lîh, rah, rih, ruh
167		kal, qal ₄ , rib, rip, rub, lab, lap, dan, tan, líb, líp, rab ₄
168		nîg, nîk, nîq
169		bid/t/ț, pid/t/ț, é, `è, `è`, `à, `î, `u ₄ , pi ₁₁
170		ner, nir, nâr
171		ge ₄ , gi ₄ , ki ₄ , qi ₄ , qe ₄
172		ra
173		súr, dùl
174		lú, qál, na ₆
175		sis, siš, șas, șaš, șes, šeš, šis, šiș, šiz, áh, nan(?)
176		= 108
177		zag, zak, zaq, zà, sak ₆
178		qar, gâr, kâr, qer _x
179		ed, et, eț, id, it, iț, á
180		da, ța, tá
181		lil
182		dé, țe ₅

183	ás, áš, áš, áz, tàš, es ₄ , is ₄
184	ma
185	gal, qal, kál, gel ₅
186	bár
187	kuk, gúg, lù, qat _x
188	bis/š, peš, pis/š, pus, pùš, gir, kir , qir, kar _x
189	mir
190	bur, pur
191	ši ₇
192	túb, túb, túp, dúb, búm, bu ₁₁
193	ša
194	šu, qad, qat, qa _x
195	qád, qát, qa ₄
196	kad ₄ , kat ₄ , ka _t ₄ , qat ₅
197	kad ₅ , kat ₅ , ka _t ₅ ,
198	lib, lip, lub, lup, lah, lul, nar, pah, pih, puh, bah, lu ₅
199	sa ₆
200	eš _x , iš _x
201	gam, qam, gúr, gum ₄ , qur _x , gar ₁₇
202	mad, mat, ma _t , nad, nat, na _t , lad/t/ṭ, šad/t/ṭ, sad/t/ṭ, kur, qúr, gín, kín, qín, gur ₁₆
203	še
204	bu, pu, sír, šír, gíd/t/ṭ, qíd/t/ṭ, šúd
205	us, uš, uz, uš ₁₁
206	sir, šud, šut, šu _t , šù, sar ₄ , šuz, šir ₈ , šu ₁₂
207	muš, wuš, šir, zèr, zír
208	tir, dir ₄ , ṭer ₅ , ṭir ₅
209	te, de ₄ , ṭe ₄ , di _x , ti _x
210	kar, qár, ka _x
211	lis, liš. liš, liz(?)
212	ud, ut, u _t , par, pir, lah, lih, hší, tam, bír, dám, ṭám, húd, hút, hú _t , úm, ta ₅ , sa ₁₅ , tú, pur _x
213	è
214	pe, pi, wa, we, wi, wu, aw, iw, uw, ja, ji, ju, bí, be ₆ , tá1
215	lib, lip, ša
216	úh, u _x
217	šab, šap, zap, zab, sáp, bîr, pír, láh, líh
218	šib, šip, zib, zip, šip
219	he, hi, ṭà, i ₁₁ , du ₁₀ , da _x , šár, dí, té, tí, ṭé, tí, sár
220	tàp
221	a [`] , e [`] , i [`] , u [`] , `a, `e, `i, `u
222	ah, eh, ih, uh, á [`] , é [`] , í [`] , `á, `é, `í, `ú, u ₁₃
223	gán, kam, qám, qùm, ka _x
224	em, im, ní, in ₅ , šar ₅
225	bir, pír
226	har, hur, hír, mur, kín, ur ₅
227	huš, ruš
228	sìh, sùh
229	šun

230		hir ₅
231		u, bür, bu ₁₂ , šu ₄
232		muh
233		lid, lit, liṭ, áb, áp, rém, rím, li ₈
234		kír, qír ₆
235		kír, qír, ùb
236		kis, kiš, qis, qiš
237		mi, mé, šíl, gi ₆ , wi _x
238		gul, kúl, qúl, sún, šùn
239		qír
240		ná
241		nim, num, nām, nù, ni ₆ , tu ₈ , tum ₄
242		kír, qír, tùm
243		kír, tum _x
244		lam, la ₁₁
245		šur, zur, sur _x , bur ₁₃
246		ban, pan
247		gim, kim, qim, dím, ṭím, ṭém, kin _x
248		ul, ru ₅ , du ₇ (?)
249		úg, gír, qír
250		qiq
251		ši, lim, lúm, lì, lam ₅ , ín, bad ₅ , bat ₅ , zi ₅ , gi ₈ , si ₁₇ , še _x , pan _x
252		pà
253		ar
254		ù, ša ₁₉
255		hul
256		de, di, ṭe, ṭi, sá, ša ₁₈ , ti ₄ , šul _x
257		dul, tul, ṭúl
258		tíl, dul _x , ṭul _x
259		ke, ki, qé, qí, ge ₅ , gi ₅
260		u ₇
261		din, tin, ṭin, dún, ti _x
262		dun, sul, šul, šáh, tun _x
263		kù, kuk _x , qu _x
264		pad, pat, paṭ, šug, šuk, šuq, bát
265		man, niš, nis, mam, mìm, nùn, mìn, naš, šar ₄
266		sin, és, eš, bà, iš, is ₅ , uš _x
267		min ₅
268		diš, tiš, ṭiš, tis, tiz, dáš, táš, gî, eš ₄ , iš ₄ , il ₄ , li ₅ , har ₆ , duš _x , ana
269		lal, lá
270		lál, la ₅
271		šur ₄
272		kil, qil, gíl, hab, hap, rim, rin, kír, qír, rè, rì
273		šar, zar, sar _x
274		ú`, `ú, u ₈
275		ṭul, túl, háp, pú
276		bul, pul, bu ₅
277		suk, suq, zuk, zuq

278		kìl
279		me, mî, šib/p, meš, qad ₄ , qat ₄ , kat _x , we _x
280		meš, míš, meš _x , wìs(?), eš ₁₈
281		eb, ep, ib, ip
282		ku, qú, duš, tus, tuš, ŕuš, dúr, ŕúr, tur ₇ , zì, túk, úb, úp, šù, š è, mu ₄ , hun, ši ₄ , éš, uš ₄ , dab ₅ , iš _x , nah _x
283		lu, dib, dip, tib, tip, ŕib, ŕip, dab, tap
284		kin, qin, qe, qi
285		šík, šíq
286		šú
287		húl
288		sal, šal, rag, rak, raq, rat(?), mim, mín, mám, mán, šel _x
289		šu, š/zum, súm, ríq/k/q, šim(?), zù, su _x , šum _x
290		nin, nín, min ₄ , in ₆ , (ereš, eriš)
291		dam, tam, tám, da ₄ , ta ₄ , ŕa ₄ , dùm, tum ₉
292		gu, qú, ku ₈
293		(amat, amtu)
294		ùh
295		nig, nik, niq
296		el, il ₅ , (ili ₅)
297		hum, lum, gúm, kum _x , qum _x , hus, kús, kuz, nu ₄ , nim ₄ , hu _x
298		sùh, sah ₄
299		tug, tuk, tuq, dúk, ráš
300		ur, lig, lik, liq, das, daš, tas, taš, taš, taz, tís, tíš, tíš, tíz, téš, tàn
301		a, `a ₄ , `e ₄ , `i ₄ , `u ₅ , me ₅ , dur ₅ , ŕur ₅
302		`am, a ₄
303		ér
304		ít
305		aa, aia, aja, ai, aj, ajji, ajju
306		ša, za, sà
307		ha, ku ₆ , `a _x , a ₇
308		gug, guq
309		sig, sik, siq, šik, šiq, bik, pik, piq, zík, zíq, ši, si ₁₁ , še ₁₉ , šak _x
310		ur ₄
311		ŕu
312		gar, šá, níq, níq, nì, ga ₄ , sa ₁₆ , qar _x
313		í, ía, já
314		áš

¶ð²Í²ÙàòÃÙàòÛ òì Ð²Ø²èàî²¶ðàòÃÙàòÛÛ°ð

1. ä´Ð - ä³ì Û³-µ³Ý³ èçñ³í³Ý Ñ³Ý¹»è. °ñ³Ý
2. Ðäï - Û. ²¹äÝó, Ð³Û³èì³ÝÇ ä³ì ÛàòÃÙàòÝ, °ñ³Ý, 1972
3. Ð²´ - Ð. ²×³èÛ³Ý, Ð³Û»ñ»Ý³ ñÛ³ì³í³Ý µ³é³ñ³Ý, I-IV, °ñ³Ý, 1972-1979
4. ÐÈä - Ð. ²×³èÛ³Ý, Ð³Ûàó è»½íÇ ä³ì ÛàòÃÙàòÝ, I, °ñ³Ý, 1940
5. àòÐ- ´. ²é³Ù»ò³Ý, ¶. æ³ÑàóíÛ³Ý, ¶. è³ñ èÛ³Ý, àòñ³ ñì áó-Ð³-Û³èì³Ý, °ñ³Ý, 1988
6. è. ÆÈ³ÝÛ³Ý, ´ÝÇí Ñ³Û»ñ»Ý µ³é»ñÁ´ ÑÝ³. áóÝ ÷äÈ³éáó-ÃÙàòÝ»ñÁ, °ñ³Ý, 1989
7. è. ÆÈ³ÝÛ³Ý, Ð³Û ÁáÓáíñ¹Ç í³. Û³Ý áó ÑÝ³. áóÝ ä³ì Ûàò-ÃÙà³Ý Ñ³ñó»ñ, °ñ³Ý 1994
8. Ðáíèèè Èáñ»Ý³óÇ, Ð³Ûàó ä³ì ÛàòÃÙàòÝ, °ñ³Ý, 1981
9. àò²- Ð. Í³ñ³. Ðáñ³Ý, àòñ³ ñì³í³Ý³ ÕµáòñÝ»ñÁ Ð³Ûí³í³Ý èèÝ³ÈÈ³ñÑÇ´ Ñ³ñ³Ý ä»ì áóÃÙàòÝ»ñÇ Û³èÇÝ, Ð³Û Áá-Óáíñ¹Ç ä³ì ÛàòÃÙà³Ý ùñ»èì áÛ³ì³Ç³, çÇ 37-92, °ñ³Ý, 1981
10. ìÃä - è. ÐÛ³Û³íÛ³Ý, ì³ÝÇ Á³.³ íáòÃÙà³Ý ä»ì³í³ÝíñáÝÁ, °ñ³Ý, 1990
11. àòä - ¶. Õ³÷³ÝóÛ³Ý, àòñ³ ñì áóÇ ä³ì ÛàòÃÙàòÝ, °ñ³Ý, 1940
12. ¶. Õ³÷³ÝóÛ³Ý, Ð³Ûàó è»½íÇ ä³ì ÛàòÃÙàòÝ, °ñ³Ý, 1961
13. È. ²³ÑÇÛ³Ý, àòñ³ ñì áó-³é»Õí³í³Á, °ñ³Ý, 1994
14. ÐÈäÛÐ ¶. æ³ÑàóíÛ³Ý, Ð³Ûàó è»½íÇ ä³ì ÛàòÃÙàòÝ, Ý³È³. ñ³ÛÇÝ Á³Û³Ý³í³È³Ç³Ý, °ñ³Ý, 1987
15. ВДИ - Вестник древней истории, Ðáéíí³
16. ДВ - Древний Восток, I, II, III, IV, V, °ñ³Ý
17. ПС - Преднеазиатский сборник, Ðáéíí³
18. РАК- С. Айвазян, Расшифровка армянской клинописи, 1963
19. НУНК - Н. Арутюнян, Новые урартские надписи Кармир-блур, 1966
20. ЗСУ - Н. Арутюнян, Земледелие и скотоводство в Урарту, 1964
21. Бнл-. Н. Арутюнян, Биайнили (Урарту), 1970
22. ТУ - Н. Арутюнян, Топономика Урарту, 1985
23. КУКН - Н. Арутюнян, Корпус урартских клинообразных надписей, 2000
24. ИЯИ - Т. Гамкрелидзе, В. Иванов, Индоевропейский язык и индоевропейцы, I-II, ÆµÇÇèÇ, 1984
25. УПД - И. Дьяконов, Урартские письма и документы, Ðáéíí³-È-ÝÇÝ. ñ³¹, 1963
26. АВИУ - И. Дьяконов, Ассиро-вавилонские источники по истории Урарту, ВДИ, 1951, 2-4
27. ПАЯ - И. Дьяконов, Предистория армянского народа, °ñ³Ý, 1968
28. УИЯ - Г. Джаукян, Урартский и индоевропейские языки, °ñ³Ý 1963

29. Взаим. **Г. Джаукян**, Взаимоотношение индоевропейских, хуррито-урартских и кавказских языков, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1967
30. КНВ - „Культурное наследие востока,, $\dot{E} \gg \dot{Y} \dot{C} \dot{Y} \cdot \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1985
31. АВАЯ- **Л. Липин**, Аккадский (вавилонно-ассирийский) язык, I-II, $\dot{E} \gg \dot{Y} \dot{C} \dot{Y} \cdot \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1957
32. АЯ- **Л. Липин**, Аккадский язык, $\text{Ø} \acute{a} \acute{e} \acute{l} \acute{í} \text{ }^{\text{з}}$, 1964
33. НУ - **Г. Меликишвили**, Наири-Урарту, $\tilde{A} \mu \dot{C} \dot{f} \dot{C} \acute{e} \dot{C}$, 1954
34. УЯ - **Г. Меликишвили**, Урартский язык, $\text{Ø} \acute{a} \acute{e} \acute{l} \acute{í} \text{ }^{\text{з}}$, 1964
35. УКН - **Г. Меликишвили**, Урартские клинообразные надписи, $\text{Ø} \acute{a} \acute{e} \acute{l} \acute{í} \text{ }^{\text{з}}$, 1960
Г. Меликишвили, Урартские клинообразные надписи, ВДИ, 1971, N 3, ст. 229-255, ВДИ 1971, N 4, ст. 267-293.
36. АСУЯ- **И. Мещанинов**, Аннотированный словарь урартского (биайнского) языка, $\dot{E} \gg \dot{Y} \dot{C} \dot{Y} \cdot \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1978
37. ВЦ- **Б. Пиотровский**, Ванское царство (Урарту), $\text{Ø} \acute{a} \acute{e} \acute{l} \acute{í} \text{ }^{\text{з}}$, 1959
38. СШ- **Д. Саркисян**, Страна Шубриа, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1989
39. УУ- **В. Хачатурян**, Урарты или урартийцы, кто они, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1991
40. ХУ - **М. Хачикян**, Хурритский и урартские языки, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1985
41. ХКА - **Г. Капанцян**, Хайаса – колибель армян, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1948
42. ИЛР - **Г. Капанцян**, К происхождению армянского языка, Историко-лингвистические работы, I-II, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1956, 1975
43. ИЛТДА - **Г. Капанцян**, Историко-лингвистическое значение топонимики древней Армении, $\circ \tilde{n}^{\text{з}} \dot{Y}$, 1940
44. УПГ- **Г. Церетели**, Урартские памятники музея Грузии, $\tilde{A} \mu \dot{C} \dot{f} \dot{C} \acute{e} \dot{C}$, 1939
45. АВЗ- **Rykle Borger**, Assyriish-babylonische Zeichenliste, Neukirchen-Vluyn, 1978
46. АВ - **Rykle Borger**, Akkadisch Zeichenliste, Neukirchen-Vluyn 1971.
47. АД - **I. Gelb, B. Landsberger, A. Oppenheim, E. Reiner**, Assyrian Dictionary, $\acute{a} \dot{C} \acute{í} \text{ }^{\text{з}} \cdot \acute{a}$, 1956-1968
48. НchI - **F. König**, Handbuch der chaldischen Inschriften, I-II, $\text{¶} \tilde{n}^{\text{з}} \acute{o}$, 1955, 1957
49. Ahw - **Wolfram van Soden**, Akkadisches Handwörterbuch, I-III, $\grave{ı} \gg \acute{l} \acute{e} \mu^{\text{з}} \dot{Y}$, 1965, 1972, 1981
50. ICU - **J. Sandalgian**, Les inscriptions conéíferes urartiques, Venise, 1900.

Í á í ³ Ý ¹ ³ Ì á õ Æ Û á õ Ý

ì ³ Ýç è»á³ · çñ ³ ñó³ Ý³ · ñáõ Æ Û á õ Ý Ý»ñÁ	3	2
ÁÝ¹ Ñ³ Ýáõñ ì »Ó»Ì á õ Æ Û á õ Ý Ý»ñ	3	
Ð³ Ù»ñ»Ýç Ñ»ì È»½ í ³ Ì ³ Ý ³ éÝááõ Æ Û á õ Ý Ý»ñç Ñ³ ñóÁ	5	
ÐÝá Û á õ Ý³ Ì ³ Ý Ñ³ Ù³ Ì ³ ñ·	8	
¼áõ· ³ Ñ»é µ³ é³ ñÙ³ ì Ý»ñ	17	
¼áõ· ³ Ñ»é µ³ é³ ñÙ³ ì Ý»ñç ÁÝ¹ Ñ³ Ýáõñ ó³ Ýì Á	17	
² é³ ÝÓÝ ½áõ· áñ¹ áõ ÙÝ»ñç µ³ ó³ ì ñáõ Æ Û á õ Ý Ý»ñ	24	
ì ç×³ Ì ³ · ñáõ Æ Û á õ Ý	63	
àñáb ù»ñ³ Ì ³ Ý³ Ì ³ Ý Ñ³ ñó»ñ	69	
Ù³ È³ Ì ³ ÝóÝ»ñ	69	
ì »ñç³ Ì ³ ÝóÝ»ñ	70	
ÐÝá Û á õ Ý³ Ì ³ Ý ³ é³ ÝÓÝ³ Ñ³ ì Ì á õ Æ Û á õ Ý Ý»ñ	72	
² Ù ÷ á ÷ á õ Ù	76	
Ì ³ Ýá Æ³ · ñáõ Æ Û á õ Ý Ý»ñ	78	
ì ³ Ýç è»á³ · çñ ³ ñó³ Ý³ · ñáõ Æ Û á õ Ý Ý»ñ	78	
¼áõ· ³ Ñ»é µ³ é³ ñÙ³ ì Ý»ñ	82	
àñáb ù»ñ³ Ì ³ Ý³ Ì ³ Ý Ñ³ ñó»ñ	94	
¶ ñ³ Ì ³ Ýáõ Æ Û á õ Ý · Ñ³ Ù³ éáì ³ · ñáõ Æ Û á õ Ý Ý»ñ	102	

201 24020 e207Ae e240A1 A

1 20A A2721 a0a0A020 e° a27A0
20020270a0A0a0U0°0A

0201 21 20 12e20021 0°0

0n°i . E0m° . 0n° 0. 1. a»i na00°Y

i »E. E0m° . 0n° 1 . 4. 1a0°Y

0°U° i° n. a° 0ÇY 0°° i ana0UÁ 2. 20a0a0U00°YÇ

e°i a0° . n° i° i° i° a° . na0A0°Y 30.10.03 A.:

a° ±eÁ 60x84 1/16: Aa0A° úye»A: 0n°i . 6.0 U° Ua0e, i a° . n 7.5 U° Ua0e=7.0 a°U0.

U° Ua0eÇ: i a° u° Y° i° 150: a° i° i° »n° 81:

°n°°YÇ N°U°e°n°YÇ Nn°i °n°i a0A0Ua0Y, °n°°Y, 2E. 0°Ya0i U°Y 1

°n°°YÇ N°U°e°n°YÇ i a°n°Y, °n°°Y, 2ma0i U°Y ±., A. 52

ê² ð¶Æê ²Úì ²¼Ú²Ü

ì ² ÜÆ Â² ¶² ì à ð à ô Â Ú² Ü
ê° ä² ¶Æ ð
² ð ò² Ü² ¶ ð à ô Â Ú à ô Ü Ü° ð À

II

à ô ð² ð ì ° ð ° ÜÆ-ð² Ú° ð ° ÜÆ
ä² ì ð² ð² ð° ð² ì ² Ì ² Ü ð° ð² Ì ² Ü à ô Â Ú à ô Ü

° ð ì ² ÜÆ ð² ð² È ê² ð² ÜÆ ð ð² ì ² ð² Ì à à ô Â Ú à ô Ü

° ð ì ² Ü - 2006

Đĩ 809.198.1:941(479.25)

¶10 81.2Đ+63.3(2Đ)

2 551

ê³ ñ· Çè 20ĩ ³ ½³ Ý

2 551 ĩ³ ÝÇ Á³· ³ ĩ áñáoÁl³ Ý è»á³· Çñ ³ ñÓ³ Ý³· ñáoÁláoÝÝ»ñÁ: àó-
ñ³ ñĩ »ñ»ÝÇ-Ñ³ l»ñ»ÝÇ á³ ĩ Û³ Ñ³ Û»Û³ ĩ ³ ĩ³ Ý ù»ñ³ ĩ³ ÝáoÁláoÝ:
- òñ.: òñ³ ÝÇ Ñ³ Û³ Èè. Ññ³ ĩ ., 2006, 252 ĩç:

2BE³ ĩ áóÁláoÝÁ Ñ»ÓÇÝ³ ĩÇ Şĩ ³ ÝÇ è»á³· Çñ ³ ñÓ³ Ý³· ñáoÁláoÝÝ»ñÁ ĩ³ é³ çÇÝ
· ñuÇ B³ ñáoÝ³ ĩáoÁláoÝÝ ĩ: Úĩ Çñĩ³ ĩ ĩ³ ÝÇ è»á³· Çñ ³ ñÓ³ Ý³· ñáoÁláoÝÝ»ñÇ
È»½ĩÇ: áóñ³ ñĩ »ñ»ÝÇ Ñ³ l»ñ»ÝÇ ÷áEN³ ñ³ µ»ñáoÁláoÝÝ»ñÇ ÈÝ ĩñÇÝ: 2é³ ĩ»É
Û³ Ýñ³ Û³ èÝ ùÝÝ³ ñĩ ĩ áóU ĩ áóñ³ ñĩ »ñ»ÝÇ ù»ñ³ ĩ³ Ý³ ĩ³ Ý Ñ³ Û³ ĩ³ ñ· Á³ Ñ³ l»ñ»-
ÝÇ Ñ³ Û»Û³ ĩ áóÁl³ Ûµ: ÓánÓ ĩ³ ñĩ áóU Ý»ñĩ³ l³ óÝ»Éáo³ lè È»áóÝ»ñÇ á³ ĩ Û³ Ñ³ -
Û»Û³ ĩ³ ĩ³ Ý ù»ñ³ ĩ³ ÝáoÁláoÝÁ³ »ÈÝ»Éáĩ³ lÝ ĩ³ »é³ ĩ³ ĩ³ Çó, áñ áóñ³ ñĩ »ñ»ÝÇ ÑÇU-
úáoU ÁÝĩ³ ĩ ĩ³ Ñ³ l»ñ»ÝÁ:

Û³ È³ ĩ³ »éĩ³ ĩ ĩ³ èÝ³· »ĩ Ý»ñÇ: Ñ³ l³· »ĩ Ý»ñÇ, áóñ³ ñĩ³· »ĩ Ý»ñÇ ĩ³ ÝÇ
è»á³· Çñ ³ ñÓ³ Ý³· ñáoÁláoÝÝ»ñÁĩ Ñ³ ĩ³ ùññĩ áÓ ÁÝÁ»ñáoÓÝ»ñÇ Ñ³ Û³ ñ:

40602020100
2 2006.Á.
704(02)06

¶10 81.2Đ+63.3(2Đ)

ISBN 5-8084-0810-5

© è. è. 20ĩ ³ ½³ Ý, 2006.Á.

Ü° 21 aóÁúaoÜ

1. Ð³ ñóÇ á³ i ÚáoÁúaoÝÁ · Ýá³ i ³ ÍÝ»ñÁ: Ð³ Ü-áon³ ñi ³ Í³ Ý È»½ i ³ -
Í³ Ý ³ éÝáoÁúaoÝÝ»ñÇ áoeáoÜÝ³ eÇñÜ³ Ý á³ i ÚáoÁúaoÝÁ Í³ ñ»ÉÇ ¿ µ³ Á³ -
Ý»É »ñí áo ÷ áofÇ: ² é³ çÇÝ ÷ áofÝ ÁÝ¹. ñí áoÜ ¿ i ³ ÝÇ è»á³. Çñ ³ ñÓ³ Ý³. -
ñáoÁúaoÝÝ»ñÇ (³ ÚeáoÑ»i ... i ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁúaoÝÝ»ñÇ) í »ñí³ ÝÜ³ Ý
· · Çi ³ Í³ Ý áoeáoÜÝ³ eÇñÜ³ Ý í ³ Ó Bñç³ ÝÁ: ² Úe ÷ áofáoÜ añáß áoeáoÜ-
Ý³ eÇñáOÝ»ñ áon³ ñi »ñ»ÝÁ ÝáoÜÝ³ óáoÜ ¿ ÇÝ Ñ³ Ü»ñ»ÝÇ Ñ»i¹: ° ñíñáñ¹
÷ áofÝ èíèi »ó · Çi áoÁÜ³ Ý Ü»ç · »ñ³ Í³ ¹³ ñÓáO ³ ÜÝ Í³ ñíÇuáí, añ
áon³ ñi »ñ»ÝÁ Ü³ eÝ ¿ Í³ ½úáoÜ ³ Úeá»è í ááí³ í ÈáoeÇ³ -áon³ ñi ³ Í³ Ý
È»½áoÝ»ñÇ · · an¹ÇÓ» Í³ á ááoÝÇ Ñ³ Ü»ñ»ÝÇ Ñ»i: áÝ³ Ü³ í ¹³ Ý¹ Ñ³ Ü-
áon³ ñi ³ Í³ Ý È»½ i ³ Í³ Ý ³ éÝáoÁúaoÝÝ»ñÇ áoeáoÜÝ³ eÇñáoÁúaoÝÝ»ñÁ
ß³ ñáoÝ³ Í í áoÜ ¿ ÇÝ: Á»° ³ é³ çÇÝ, Á»° »ñíñáñ¹ ÷ áofáoÜ áoeáoÜÝ³ eÇñáO-
Ý»ñÁ ÑÇÜÝ³ Í³ ÝáoÜ ³ Ý¹ñ³ ¹³ ñÓ»É »Ý Ñ³ Ü-áon³ ñi ³ Í³ Ý ½áo. ³ Ñ»é
µ³ é³ ñÜ³ i Ý»ñÇÝ, · ³ Úe Ñ³ ñóÇÝ Ý í Çñí³ í µ³ í ³ Í³ Ý³ á³ ÷ · ñ³ Í³ Ýáo-
ÁúaoÝ ¿ ³ eí³: ÆÝá í »ñ³ µ»ñáoÜ ¿ Ñ³ Ü»ñ»ÝÇ · · áon³ ñi »ñ»ÝÇ Ü»ñ³ Í³ Ý³ -
Í³ Ý ÁÝ¹Ñ³ ÝñáoÁúaoÝÝ»ñÇÝ, ³ á³ ÝÜ³ Ý · ñ³ Í³ ÝáoÁúaoÝÁ µ³ ó³ Í³ ÚáoÜ
¿: Ö³ èi añ»Ý ÜÇÝá ³ ÚÁÜ Ü³ eÝ³. »i Ý»ñÁ µ³ í ³ ñ³ ñi »É »Ý ÜÇ³ ÜÝ ³ Úe
»ñí áo È»½áoÝ»ñÇ Ü»ñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý ÝÜ³ ÝáoÁúaoÝÝ»ñÇÝ Í³ Ü i ³ ñµ»ñáo-
ÁúaoÝÝ»ñÇÝ í »ñ³ µ»ñáo ÁÝ¹Ñ³ Ýáon µÝáoÜÄÇ Ñ³ i áol¹Ýi¹ Çi áOáoÁúaoÝ-
Ý»ñáí: ÜÜ³ Ý Úái »óÜ³ ÝÁ Ýá³ èi »É ¿ · Çi ³ Í³ Ý Bñç³ Ý³ ÍÝ»ñáoÜ
Í³ ñíñ³ ó³ í ³ ÜÝ Í³ ñíÇuÁ, añ ³ Úe »ñí áo È»½áoÝ»ñÁ ÜÇ³ Ý. ³ Ü³ ÜÝ i ³ ñ-
µ»ñ »Ý, á³ i ³ Í³ ÝáoÜ »Ý i ³ ñµ»ñ È»½ i ³ ÁÝi ³ ÝÇuÝ»ñÇ · · Ñ»i¹ ³ µ³ ñ
ÝÜ³ ÝáoÁúaoÝÝ»ñÁ Í³ ñáo »Ý í »ñ³ µ»ñ»É éaeí µ³ é³ á³ ß³ ñÇÝ á³ ÜÜ³ -
Ý³ í añí³ í ÷ áÉ³ ¹³ ñÓ ÷ áÉ³ éáoÁúaoÝÝ»ñáí: i ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáo-
ÁúaoÝÝ»ñÇÝ Ý í Çñí³ í Ü»ñ ³ é³ çÇÝ · ñúáoÜ² Ü»Ýü ³ ñ¹»Ý Ü³ Ýñ³ Ü³ eÝ
³ Ý¹ñ³ ¹³ ñÓ»É »Ýü Ñ³ Ü-áon³ ñi ³ Í³ Ý ½áo. ³ Ñ»é µ³ é³ ñÜ³ i Ý»ñÇÝ · ·
Ñ³ ñ³ ÍÇó Ñ³ ñó»ñÇÝ, áoeí Ç ³ Úeí »ó ³ Ü¹ Ñ³ ñó»ñÁ á»Ýü úÝÝ³ ñíÇ³
µ³ ó³ éáoÁÜ³ Üµ ³ é³ çÇÝ · ñúáoÜ áÁÝ¹. ñí í³ í Ýañ ½áo. ³ Ñ»é µ³ é³ ñ-
Ü³ i Ý»ñÇ (i »è VI): éáoÜÝ ³ BÉ³ i áoÁúaoÝÁ, añÁ ÷³ èi añ»Ý ³ é³ çÇÝÇ

¹ èñ³ ÝoÇó Í³ ñ»fÇ ¿ ÝB»É Ð.é³ Ý¹³ fçl³ ÝÇ ³ ÝáoÝÁ:

² e.2013 ³ ½³ Ý, 2003:

B³ náoY³ í áoÁláoY³ ĺ, YíÇní³ í ĺ³ Úē »níáo É»áóY»ñÇ ù»ñ³ í³ Y³ í³ Y³ AY³ í³ YñáoÁláoY³»ñÇY: 2BÉ³ í áoÁláoY í»ñçáoU, áñǎ»è ùñÇY³ í, í³ Y³ í³ 13 eY³ Yú áon³ ní³ í³ Y³ ÚÇ ú³ YÇ³ 3 nÓ³ Y³. náoÁláoY³»ñÇ³ Yñ³ Yó³ 3 é³ YÓÇY³ N³ í í³ íY»ñÇ AYÁ»ñóU³ Y³ áo Á³ ñ. Ú³ YáoÁláoY³»ñÇY, áñáYú NÇUY³ í³ »Y³ N³ U-áon³ ní³ í³ í³ Y³ É»áóY³ í³ Y³ AY³ í³ YñáoÁláoY³»ñÇ³ 1ñ³ Yóaf³ á³ Ú³ Y³ íaf³ í³ áon³ ní³ »ñ»YÇ³ áñáB³ xB³ ní³ áoUY³»ñÇ í³ ñ³: Ú³ Y³ AYÁ»ñóáoUY³»ñÇ ½»i »ÓáoUÁ³ éáoUY³. núáoU³ á³ í³ 3N³ í³ Y³ á³ í³ í³ ĺ³ Ú³ Uñ³ áY³ í»éáo Ú»ñ³ ÚY³ í³ »é³ í³ »i³ Á, Ae³í³ áñÇ³ N³ Y³ n³ í³ af³ ĺ³ áñ³ Çñ³ í³ YáoU³ áon³ ní³ »ñ»YÁ³ N³ Y³. áoUY³ N³ Ú»ñ»YÇ³ ÚÇ³ μ³ ñμ³ é³ ĺ: Đ³ Ú³ Y³ ÚY³ 1»ǎè, ÇYǎǎ»è í³ »èY³ Yú, N³ U-áon³ ní³ í³ í³ Y³ É»áóY³ í³ Y³ AY³ í³ YñáoÁláoY³»ñÁ³ N³ Y³ n³ í³ af³ á³ Ú³ Y³ í³ af³ »éáè í³ »áÉ³ éáoÁláoY³»ñaf³ í³ Ú³ ½³ 1»óáoÁláoY³»ñaf³:

2. **ÓpúáonY³»ñÁ:** 2BÉ³ í³ áoÁláoYáoU³ NÇUY³ í³ YáoU³ ú. í³ í³ »É³ »Yú³ í³ 3ñ-
 μ»ñ³ Á³ Ú³ Y³ í³ Bñç³ Y³ Y³»ñáoU³ áoéáoUY³ éÇñáOY³»ñÇ í³ áOÚÇó³ Nñ³ í³ 3ñ³ í-
 í³ í³ í³ Y³ 3 nÓ³ Y³. náoÁláoY³»ñÇ í³ Yí³. Çñ³ É³ í³ ÇY³ í³ 3 é³ í³ 3 é³ -
 13 nÓáoÁláoY³»ñÇó³ (. n³ 13 nÓáoÁláoY³»ñÇó), áñáYú áñǎ»è í³ YáoY³
 áoO³ í³ oí³ áoU³ »Y³ Nñ³ í³ 3ñ³ í³ aÇ í³ áOÚÇó³ 3 ní³ í³ Á³ ñ. Ú³ YáoÁláoY³»ñaf³ 3
 Ú³ Yñ³ Ú³ eY³ Ú³ í³ Y³ μ³ YáoÁláoY³»ñaf³: Ú³ Y³ í³ 3 é³ 13 nÓáoÁláoYÁ³ N³ Y³ -
 n³ í³ af³ áoÁláoY³ ĺ³ í³ Çé³ 3 Y³ Nñ³ Á³ B³í³ áoÁláoY³ 1»áúáoU³ í³ n³ í³ Y³. Y³ »É³ máoY³
 è»á³. n³»ñÁ: áñáB³ 1»áú»ñáoU³, 3 nÓ³ Y³. náoÁláoY³»ñÇ í³ Y³ eí³ í³ ÉÇY³ éáo
 í³ Ú³ 3 Úē³ á³ í³ x³ eY³»ñaf³ 3 é³ Ç³ ó³ í³ í³ eí³ í³ »ÉÇ³ N³ í³ í³ í³ Y³»ñÇ³
 xB³. ní³ Ú³ Y³ N³ Ú³ ñ, ú. í³ í³ »É³ »Yú³ Ó»éúÇ³ í³ í³ »Ó³ í³ è»á³. Çñ³ μY³. ñ»ñÇ³
 éáoè³ Yí³ 3 nY³»ñÇó³ í³ Ú³ / . í³ Yí³ 3 nY³»ñÇó: ÁYá í³ »ñ³ μ»ñáoU³ ĺ³ áon³ ní³ »ñ»-
 YÇ³ ù»ñ³ í³ YáoÁláoY³ éáoè³ μ³ YÚ³ YÁ, 3 á³ 3 Úē³ »Ó³ ú. í³ í³ »É³ »Yú³ ÇYǎǎ»è
 3 í³ 3 Yí³ 3 í³ Y³, 3 ÚY³ á»è ĺ³ Yáñ³ áoÓáoÁláoY³ Y³ Yñ³ í³ Ú³ óáoóÇáY³»ñÇ³ 3 BÉ³ -
 í³ áoÁláoY³»ñÇó:

3. **Áí³ náoÁláoY³»ñÁ:** Đ³ Ú»ñ»YÇ³ 3 áon³ ní³ »ñ»YÇ³ ù»ñ³ í³ YáoÁláoY³ Y³,
 AY³ í³ Yñ³ á»è 3 Úē³ »níáo É»áóY»ñÇ³ N³ Ú³ Ú³ í³ áoÁláoY³ N³ nóáoU³ 3 eí³ 3
 1Áí³ náoÁláoY³»ñÁ í³ ñ»ÉÇ³ ĺ³ μ³ Á³ Y³ »É³ »ñ»ú³ NÇUY³ í³ Y³ E³ ÚμÇ:

3) áon³ ní³ í³ Y³ è»á³. Çñ³ 3 nÓ³ Y³. náoÁláoY³»ñáoU³. áñ³ í³ í³ áO³
 3 éáoñ³ -μ³ μ»É³ í³ Y³. ñÇ³ 3 Yí³ í³ 3 náoÁláoY³, áñÁ³ NÇUY³ í³ YáoU³ á³ Ú-
 Ú³ Y³ í³ af³ í³ ĺ³ 3 Ú³ í³ N³ Ú³ í³ ñ. Ç³ N³ YáoY³ í³ Y³ í³ ½ÚÇ³ é³ í³ í³ áoÁláoY³ Úμ³
 (½³ Y³ ½³ YáoU³ ĺ³ AY³ 13 Ú»YÁ 22-23 N³ YáoY³) 3 YÚÇ³ nÁ³ »áoÁláoY³ Úμ³ (áafÇ-

³ ĐÇUY³ í³ YáoU³ ú. í³ í³ »É³ »Yú³ Ú. Đ³ náoÁláoY³ Ú³ YÇ³ 3 1. Đ»éÇúÇBíÇ³ éáo, Çeí³ Y³ Ú³ í³ Y³»ñÇ³ 3
 3 eí³ 3 ÁOÁ»ñÇ³ 1»áúáoU³ Y³ 3 Á. Ú³ í³ aYáíÇ³ Nñ³ í³ 3ñ³ í³ í³ áon³ ní³ í³ Y³ 3 nÓ³ Y³. náo-
 ÁláoY³»ñÇ³ 3 é³ í³ »É³ 3 ÚμáOÇ³ í³ Y³ 1Ç³ í³ Y³»ñÇó: 2Y³ Nñ³ Á³ B³í³ áoÁláoY³ 1»áúáoU³ ú. í³ í³ »É³ »Yú³ Y³ 3
 3 Úē³ 3 ÓpúáonY³»ñÇó:

UánYÇUáí), »ñm Uáon³ ú³ YáUáon è»á³. Çñ YB³ YÇY Í³ náO ÷ Ñ³ Ú³ á³ -
í³ èÉ³ Y»É UÇ ú³ YÇ í³ YÍ³ ÚÇY³ nÁ»ù³ Ñ³ Í³ è³ ÍÁ:

μ) áon³ ñí »ñ»YÇ Ú»½ Ñ³ è³ Í³ Ñ³ èí³ Y³ ÉÇ ú»ñ³ Í³ Y³ Í³ Y³ YUáOÁÇ³
Ó³ x³ í³ í³ ÍáOÁUáOY³ á³ Ú³ Y³ íáñí³ Í³ ñÓ³ Y³. náOÁUáOY³»ñÇ á³ -
Í³ Y³ ÚÇ³ í³ ÇááOÁU³ Úμ³ Ñ³ Ó³ á³ ñ³ ÚYáOÁU³ Úμ: Ñ³ í³ á³ è³ ½³ ÉÇ
÷ μ³ Ú»ñÇ ÉáY³ ñNÚ³ Y³ Ñ³ Ú³ Í³ ñ. Ç á³ ñ½³ μ³ YU³ Y³ Ñ³ náOÁU:

.) Ð³ Ú»ñ»YÇ μ³ ½Ú³ ÁÇí ú»ñ³ Í³ Y³ Í³ Y³ Ó³»ñÇ Y³ ÉY³ Í³ Y³ Í³ Ç³ Í³ Ç
(ÉáèUÁ áon³ ñí³ Í³ Y³ è»á³. ñ»ñÇ èí »ÓÍ Ú³ Y³ Á³ Ú³ Y³ Í³ BñÇ³ YáOÚ
ÑY³ ñ³ íáñ íÇ³ Í³ Ú³ èÇY³ ÷) í»ñ³ Í³ Y³. YU³ Y³ ÑY³ ñÇYáOÁUáOY³ Ñ³ Ú³
ÑYáOé³ ÉÇáOÁUáOY³: 2Ùè »ñ³ áOÁÁ ÑÇU³ Y³ Í³ YáOÚ á³ Ú³ Y³ íáñí³ Í³ ÷
áon³ ñí »ñ»YÇ ÑÇY³ Ñ³ Ú»ñ»YÇ (3ÙèáOÑ»í Ñ³ Ú»ñ»YÇ)⁴ Ú»½ Ñ³ è³ Í³
ñ³ μ³ ñ. ñ³ íáñ 3ÙμáOñY³»ñÇ ÚÇÇ³ èí³ Á³ Ú³ Y³ Í³ ÚÇY³ Ú»Í³ í³ ñμ»-
náOÁU³ Úμ (1000-1300 í³ ñÇ), 3Ù¹ ÁYÁ³ óUáOÚ Ñ³ Ú»ñ»YÇ Íñ³ Í³ ½³ ÉÇ
÷ á÷ áÉáOÁUáOY³»ñáí, Ñ³ í³ á³ è³ ú»ñ³ Í³ Y³ Í³ Y³ Ñ³ Ú³ Í³ ñ. áOÚ, Ñ³
½³ ÉÇ ú³ Y³ Í³ Ç úí³ ñ³ í³ ññ»ñÇ Y³ ñUáOÍ Ú³ Úμ: 2Ùè 3Ù»YÇ 3ñ³ ÚáOYUáOÚ
Ñ³ Ú»ñ»YÇ μ³ ½Ú³ ÁÇí ú»ñ³ Í³ Y³ Í³ Y³ Ó³»ñÇ Í³. áOÚ Ñ³ Y³ É³. ñ³ ÚÇY³
BñÇ³ YÇ íÇ³ Í³ (Y»ñ) Á³ Ú³. Çí 3Í³ Y³ BñÇ³ Y³ Í³ Y³»ñáOÚ ÚÇYá 3ÚÁU ÚYáOÚ
÷(»Y) 3YÑ³ Úí³ Ú³ Í³ Ç³»ÉÇ:

4. Ð³ Ú»Ú³ í³ Ú³ Y³ Ú»Á³ Í³ Y³: °Á» Éáè»YU Ñ³ Ú»ñ»YÇ ñ³ áon³ ñí »ñ»-
YÇ Ñ³ Ú»Ú³ í³ áOÁU³ Y³ Ú³ èÇY³ YÍ³ í³ Ç áOY³ Y³ Éáí ÚÇ³ YáOÚY É»Í³ Ç³ í³ ñμ»ñ
Á³ Ú³ Y³ Í³ ÚÇY³ íÇ³ Í³ Y³»ñÁ, »Á» 3è³ ÇÇY³ íÇ³ Í³ Á (áon³ ñí »ñ»YÁ)
Y»ñ³ Ú³ óY»YU b-áí, Çèí »ñ³ íáñ³ Á (Ñ³ Ú»ñ»YÁ) c-áí, 3á³ ÁY³ Ñ³ YáOñ
3èÚ³ Úμ á»í ÷ ÷ YÍ³ í³ Ç áOY³ Y³ É Ñ³ »í³ Ú³ É ÑY³ ñ³ íáñ Çñ³ íÇ³ Í³ Y³»ñÁ.
1) c=b, 2) b→c 3) c≠b: è³ Í³ ÚY³ Çñ³ Í³ YáOÁUáOYÁ Í³ náO ÷ í³ ñμ»ñí »É
í»ñáYBÚ³ É á³ í³ Í»ñÇÓ. 3Ùèí »O á»í ÷ ÷ YÍ³ í³ Ç áOY³ Y³ É Y³ Ñ³ í³ ñ³ Í³-
ú³ ÚÇY³ (3BÉ³ ñN³. ñ³ Í³ Y³). áñí áYÁ, áñÇ 3ñ³ ÚáOYUáOÚ c ÷ b íÇ³ Í³ Y³»ñÇ
ÚÇÇ³ ÑY³ ñ³ íáñ »Y³ Y³ μ³ ñμ³ è³ ÚÇY³ í³ ñμ»ñáOÁUáOY³»ñ: 3ñμ³-
è³ ÚÇY³ í³ ñμ»ñáOÁUáOY³»ñ »Y³ èí³ Ñ³ Yó³ Y³ c-Ç ÷ b-Ç è³ ÑÚ³ Y³»ñáOÚ⁵:
í³ è³ Í³ Yáñ»Y Ñ³ Ú»Ú³ í³ áOÁUáOYÁ ÑY³ ñ³ íáñ ÷ 3Yóí³ óY³ É b-ÇÓ c-Y
Í³ Ú³ Ñ³ Í³ è³ ÍÁ, ÇYááè³ Y³ ÷ áñÓ»É B³ ñÁí »É »ñ³ áO áOÓOáOÁU³ Úμ ÷É:
°Á» YÍ³ í³ Ç áOY³ Y³ YU Ñ³ Ú»ñ»YÇ ÑY³ í³ íáñá³ Í³ Y³ Í³. áOÚÁ, 3á³
YBí³ Í³ »ñ³ áO íÇ³ Í³ Y³»ñÇY á»í ÷ ÷ Ñ³ í³ É»É Y³ »ñ³ íáñ³ Á ÑY³ í³ íáñá³ -
Í³ Y³ Y³ É³ É»áOY³: °Á» 3ÚY YB»YU a-áí, 3á³ ÑY³ ñ³ íáñ »Y³ Ñ³ »í³ Ú³ É

⁴ °Á» ÉáèíáOÚ ÷ 3ñ³ Ç Ñ³ Ú»ñ»YÇ Í³ Ú³ Ñ³ Ú»ñ»YÇ áñ³ ÇÓ ÚÇ μ³ ñμ³ è³ Ú³ èÇY³, 3á³
í³ ÚáOÚ Í³ í³ ñí áOÚ ÷ ÷ Ñ³ Ú³ á³ í³ èÉ³ Y³ YBáOÚ 3Ù¹ Ú³ èÇY³:

⁵ ¶.Ø»ÇÇÇÇBí ÇÇÇY, ÚÇÇY³ Í³, áon³ ñí 3Í³ Y³ í³ ÷ ÷ èí³ »ñáOÚ 3èí³ áñáB í³ ñμ»ñáOÁUáOY³»ñÁ
μ³ ó³ í³ náOÚ ÷ ÷ ŠUáOÍ³ Í³ ÇñÚ³ Y³; μ³ ñμ³ è³. áUáOÁU³ Úμ [1960, ÇÇ 82-89]:

Çñ³ íÇ×³ ÍÝ»ñÁ. 1) a=b=→c, 2) a→b=→c, 3) a→b, 4) b→c: ÚÍ³ í Ç áoÝ»Ý³ Éaí Ú½ Ñ³ è³ Í áoñ³ ñí ³ Í³ Ý í »uëí »ñÇ á×³ Í³ Ý ÚÇ³ í Çááo-ÁúáoYÁ .. 1ñ³ Yáí á³ ÚÚ³ Ý³ í añí ³ Í ³ éÍ³ ùñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý YúáoÁÇ è³ Ñ-Ú³ Ý³ ÷³ Í áoÁúáoYÝ áo Ñ³ í í ³ Í³ ÚYáoÁúáoYÁ áoñ³ ñí »ñ»YÁ .. Ñ³ Ú»ñ»YÁ Ñ³ Ú»Ú³ í »ÉÇè³ áoñ³ ñí »ñ»YÇó ß³ ÑÁí »É »Yú 1»áÇ Ñ³ Ú»ñ»YÇ YúáoÁÁ (b=→c), ÑÝ³ ñ³ í añaóÁÚ³ Ý 1»áúáoÚ Ú³ èÝ³ ÍÇañ»Y ú. í í »É »Yú Ñ³ Ú»ñ»-YÇ Ñ³ Ú»Ú³ í ³ Í³ Ý ùñ³ Í³ YáoÁÚ³ Ý ÁYÓ»é³ Í YúáoÁÇó. í ³ Éaí Ý³ .. ÑÝ¹ »í náá³ Í³ Ý íÇ×³ ÍÁ: áoñ³ ñí »ñ»YÇ. áñá»è »YÁ³ 1ñí áO ÑÝ¹ .. ná-á³ Í³ Ý É½áo (a→=b), ³ é³ YÓÇÝ 1Çí ³ ñí áoÚY»ñ á»Ý ³ ñí »É: 2 ÚèáÇéaí, Ú»ñ Í áOÚÇó ÁYí ñí ³ Í Ú»Áá¹Çí³ Ý ³ Ú÷á÷ Ý»ñí³ Ú³ óYáoÚ ç Ñ»í .. Ú³ É èÉ»Ú³ Ý:

3) Ú³ É í ñí áoÚ ç áoñ³ ñí »ñ»YÇ ³ Úè Í³ Ú ³ ÚY ùñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý Í³ ñ-ç. í »ñ³ µ»ñÚ³ É Ú³ èÝ³. Çí ³ Í³ Ý. ñ³ Í³ YáoÁúáoYáoÚ »O³ Í á³ í Í»ñÁ, Ñ³ Í³ éáoÁúáoYÝ»ñÇ Í³ Ú í ³ ñ³ Ó³ ÚYáoÁúáoYÝ»ñÇ 1»áúáoÚ í í Ú³ É Ñ³ ñoÁ Ú³ Yñ³ Ú³ èÝ úYÝ³ ñí í áoÚ ç áoñ³ ñí ³ Í³ Ý í »uëí »ñáoÚ ³ éÍ³ Ñ³ Ú³ -á³ í ³ èÉ³ Ý í Í³ ÚáoÁúáoYÝ»ñÇ Ñ³ Ú³ í »uëí áoÚ: 2 YÑñ³ Á»Bí áoÁÚ³ Ý 1»áúáoÚ í í Ú³ É Ñ³ ñoÇ í »ñ³ µ»ñÚ³ É Y»ñí³ Ú³ óí áoÚ ç Ý³ .. Ú»ñ í »è³ Í»-í Á Ú³ Yñ³ Ú³ èÝ á³ ñ½³ µ³ YáoÚY»ñáí .. ÑÇÚY³ í añaóÚY»ñáí.

µ) Ú»ñí³ Ú³ óí áoÚ »Ý Ñ³ Ú»ñ»YÇ í í Ú³ ÉY»ñÁ: óYÝ³ ñí í áO YúáoÁÁ Ñ³ -Ú»Ú³ í í áoÚ ç ÇYáá»è ÓÇ, ³ ÚYá»è çÉ ùñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý ÇÚ³ èí Ç ³ éáoÚaí: ÚÍ³ í Ç áoÝ»Ý³ Éaí, áñ áoñ³ ñí ³ Í³ Ý ßñÇ³ YáoÚ Ñ³ Ú»ñ»YÇ ß³ í í ³ ññ»ñ Í³ ñáo »Ý Y»ñí³ Ú³ óí ³ Í ÉÇY»É Çñ»Yó ÑÇÝ Ó»ñáí, ³ YÑñ³ Á»Bí áoÁÚ³ Ý 1»áúáoÚ í ñí áoÚ ç Ý³ .. Ñ³ Ú»Ú³ í ³ Í³ Ý É½í³ ³ µ³ YáoÁÚ³ Ý, É½í Ç Ý»ñ-úÇÝ í »ñ³ Í³ Ý. YÚ³ Ý í³ Ú ³ Úè Ú»Áá¹Y»ñáí í »ñ³ Í³ Ý. Yí ³ Í Ñ³ Ú»ñ»YÇ Ý³ ÉÝ³ Í³ Ý íÇ×³ ÍÁ:

.) áñá»è Í³ YáY Ñ³ Ú»Ú³ í í áoÚ ç ÚÇ³ ÚY Ñ³ Ú»ñ»YÇ .. ÉáoéÇ»ñ»YÇ áoñ³ ñí »ñ»YÇ YúáoÁÁ, ³ Úè É½áoY»ñÇ Ñ»í (³ Ú¹ Áí áoÚ .. ÉáoéÇ»ñ»YÇ, áñÇ Ñ»í, Ñ³ í Í³ -á»è ÑÇÝ ÉáoéÇ»ñ»YÇ, áoñ³ ñí »ñ»YÝ áoÝÇ áñáß³ ÍÇ YÚ³ YáoÁúáoYÝ»ñ) Ñ³ Ú»Ú³ í áoÁúáoYÝ»ñ Í³ í ³ ñí »É »Ý ÚÇ³ ÚY ³ é³ YÓÇÝ 1»áú»ñáoÚ⁶:

1) í ñí áoÚ ç ³ Ú÷á÷ »ñ³ Í³ óáoÁúáoY úYÝ³ ñí í áO YúáoÁÇ .. Í³ í ³ ñ-í ³ Í Ñ³ Ú»Ú³ í áoÁÚ³ Ý í »ñ³ µ»ñÚ³ É:

⁶ Ø³ èÝ³. Çí ³ Í³ Ý. ñ³ Í³ YáoÁúáoYáoÚ Ñ³ Ú»ñ»YÇ .. ÉáoéÇ»ñ»YÇ É½í³ Í³ Ý ³ éYáoÁúáoY-Ý»ñÇ Ñ³ ñoÁ YáoYá»è ÑÇÚY³ Í³ YáoÚ è³ ÑÚ³ Ý³ ÷³ Í í »É ç áñáß ½áo. áñ¹ áoÚY»ñÇ áoéáoÚY³ èÇñ-Ú³ Úµ. áñá»è Í³ YáY 1ñ³ Yú 1Çí ³ ñí »Éaí áoñ³ ñí »ñ»YÇ ÚÇçáoáí Ñ³ Ú»ñ»YÇÝ ³ Yó³ Í µ³ é³ Ó»ñ: ØÇYá¹ »è Ñ³ Ú-ÉáoéÇ³ Í³ Ý É½í³ Í³ Ý ³ éYáoÁúáoYÝ»ñÇ Í³ YáY³ í áñ áoéáoÚY³ èÇñáo-ÚA Í³ ñáo ç áá ÚÇ³ ÚY ½. ³ ÉÇañ»Ý úA³ Ý¹³ Í »É Ñ³ Ú-áoñ³ ñí ³ Í³ Ý É½í³ Í³ Ý ³ éYáoÁúáoYÝ»ñÇ á³ ñ½³ µ³ YÚ³ YÁ, ³ Úè .. Í³ ñ³ áñ 1»ñ É³ Ó³ É Ñ³ Ú³. Çí áoÁÚ³ Ý .. ÉáoéÇ. Çí áoÁÚ³ Ý Úç:

5. $\dot{\text{I}}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoYÁ} \text{ } \cdot \text{ } \text{NÝaláoY}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoYÁ} \text{: } \dot{\text{I}}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓÚ}^3 \text{Y}^3$
 $\text{N}^3 \text{nóáoU, É}^3 \text{éY}^3 \text{B} \div \text{áÁÇó Éáoé}^3 \div \text{»fáo Yá}^3 \text{i}^3 \text{3Íái, áon}^3 \text{ní}^3 \text{3Í}^3 \text{Y}$
 $\text{i}^3 \text{»üei}^3 \text{»ñÇ} \text{áñ}^3 \text{Çó} \text{»ÚÇ N}^3 \text{i}^3 \text{í}^3 \text{ÍÇ} \text{Í}^3 \text{Ú}^3 \text{é}^3 \text{YÓÇY}^3 \text{μ}^3 \text{é}^3 \text{»ñÇ} \text{Ú}^3 \text{çμ»náóUÝ»ñÁ}$
 $\text{Y»ñÍ}^3 \text{Ú}^3 \text{óí}^3 \text{áoU} \text{»Y} \text{i}^3 \text{í}^3 \text{Ú}^3 \text{É}^3 \text{N}^3 \text{ÓÇY}^3 \text{Í}^3 \text{Ç} \text{(Nñ}^3 \text{i}^3 \text{3ñ}^3 \text{ÍáÓÇ)} \text{ÍáÓÚÇó} \text{i}^3 \text{ní}^3 \text{Í}$
 $\text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁl}^3 \text{Ú}^3 \text{Ú}^3 \text{μ} \cdot \text{Á}^3 \text{n} \cdot \text{Ú}^3 \text{YáoÁl}^3 \text{Ú}^3 \text{Ú}^3 \text{é}^3 \text{Yó} \text{án}^3 \text{; } \div \text{á} \div \text{áÉáoÁl}^3 \text{Y,}$
 $\text{Çéí} \text{YláoÁÇ} \text{í}^3 \text{»ñ}^3 \text{B}^3 \text{ñ}^3 \text{1ñ}^3 \text{YúÇ} \text{1}^3 \text{»áúáoU} \text{Aeí} \text{Ú}^3 \text{»ñ} \text{ÍáÓÚÇó} \text{AY}^3 \text{áoYí}^3 \text{Í}^3 \text{Í}$
 $\text{Ó}^3 \text{Ç: AY}^3 \text{1N}^3 \text{Yáoñ} \text{3} \text{éU}^3 \text{Ú}^3 \text{Ú}^3 \text{BÉ}^3 \text{i}^3 \text{áoÁláoYáoU} \cdot \text{ánÍ}^3 \text{Í}^3 \text{í}^3 \text{»é}^3 \text{; } \text{»ñ}^3 \text{»i}^3 \text{Ç} \text{áÇ}$
 $\text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY. 1) áon}^3 \text{ní}^3 \text{»ñ}^3 \text{YÇ N}^3 \text{Ú}^3 \text{ñ} \text{3} \text{i}^3 \text{3Y}^3 \text{13} \text{μ}^3 \text{ñ} \text{AY}^3 \text{áoYí}^3 \text{Í}^3 \text{Í}$
 $\text{i}^3 \text{YÍ}^3 \text{. Çñ} \text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY} \text{(ÇYá}^3 \text{»è} \text{YB}^3 \text{óÇYú}^3 \text{3} \text{Üè} \text{Ó}^3 \text{ái} \text{i}^3 \text{ní}^3 \text{áoU} \text{»Y}$
 $\text{NÇUÝ}^3 \text{Í}^3 \text{YáoU} \text{Ú}^3 \text{éY}^3 \text{. Çi}^3 \text{3Í}^3 \text{Y} \cdot \text{n}^3 \text{Í}^3 \text{YáoÁláoYÇó} \text{3} \text{ní}^3 \text{Í}^3 \text{áon}^3 \text{ní}^3 \text{3} \cdot$
 $\text{Í}^3 \text{Y} \text{i}^3 \text{»üei}^3 \text{»ñÇ} \text{Ú}^3 \text{çμ»náóUÝ»ñÁ), 2) Ú}^3 \text{»ñ} \text{ÍáÓÚÇó} \text{3} \text{é}^3 \text{ç}^3 \text{nÍ}^3 \text{íáÓ} \text{3} \text{ÜE}$
 $\text{AYí} \text{n}^3 \text{Yú}^3 \text{ÚÇY} \text{i}^3 \text{YÍ}^3 \text{. Çñ} \text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY} \text{(3} \text{Üè} \text{»ñ}^3 \text{íáóéÇ} \text{NÇUúáoU} \text{¿É}$
 $\text{AYÍ}^3 \text{Í}^3 \text{; } \text{3} \text{éáon}^3 \text{-μ}^3 \text{μ}^3 \text{»Í}^3 \text{Y} \text{è}^3 \text{»á}^3 \text{. Çñ} \cdot \text{n}^3 \text{ÚÇY} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{Í}^3 \text{n} \cdot \text{Ç} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{n}$
 $\text{AY}^3 \text{áoYí}^3 \text{Í}^3 \text{Í}^3 \text{é}^3 \text{i}^3 \text{ÇY}^3 \text{i}^3 \text{3} \text{é}^3 \text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓÚ}^3 \text{Y} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{Í}^3 \text{n} \cdot \text{Á} \text{1ñ}^3 \text{Yú} \text{»ñ}^3 \text{íáóéY}$
 $\text{¿É} \text{1áoñè} \text{á}^3 \text{Y} \cdot \text{3} \text{ÉÇè} \text{3} \text{Ú}^3 \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{Í}^3 \text{n} \cdot \text{Ç} \text{é}^3 \text{N}^3 \text{Y}^3 \text{Y»ñÇó), 3) NÝaláoY}^3 \text{Í}^3 \text{Y}$
 $\text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY} \text{(NÝaláoY}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY),} \text{ánÁ} \text{NY}^3 \text{n}^3 \text{í}^3 \text{ánÇYè} \text{x} \cdot \text{ní}^3 \text{á}$
 $\text{n}^3 \text{Y} \text{; } \text{3} \text{ní}^3 \text{3} \text{óáfáoU} \text{i}^3 \text{í}^3 \text{Ú}^3 \text{É}^3 \text{μ}^3 \text{éÇ} \text{Çñ}^3 \text{Í}^3 \text{Y} \text{3} \text{ní}^3 \text{3} \text{é}^3 \text{YáoUÁ: } \text{2} \text{Üè} \text{í}^3 \text{»ñÇÇYÁ}$
 $\text{NÝ}^3 \text{n}^3 \text{í}^3 \text{áñ} \text{; } \cdot \text{ánÍ}^3 \text{Í}^3 \text{í}^3 \text{»é}^3 \text{ÚÇ}^3 \text{ÚY}^3 \text{3} \text{ÚY}^3 \text{μ}^3 \text{é}^3 \text{»ñÇ/Ó}^3 \text{áoUÝ»ñÇ} \text{1}^3 \text{»áúáoU} \text{ánáYó}$
 $\text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{»ñ}^3 \text{Y} \text{1}^3 \text{áo} \cdot \text{3} \text{N}^3 \text{éY}^3 \text{»ñÁ} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{YÇ} \text{»Y} \cdot \text{ánáYó} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{á}^3 \text{i}^3 \text{3} \text{éE}^3 \text{Y}^3 \text{ní}^3 \text{3} \cdot$
 $\text{é}^3 \text{YáoÁláoYÁ} \text{i}^3 \text{í}^3 \text{Ú}^3 \text{É}^3 \text{13} \text{n}^3 \text{Bñç}^3 \text{YáoU} \text{YáoUÝ}^3 \text{»è} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{YÇ} \text{; } \text{i}^3 \text{é}^3 \text{13}$
 $\text{13} \text{nÓÚ}^3 \text{Y/NÝaláoY}^3 \text{13} \text{nÓÚ}^3 \text{Y} \text{NÇBU}^3 \text{É} \text{Ó}^3 \text{»ñÁ} \text{i}^3 \text{3} \text{n}^3 \text{»ñ}^3 \text{Í}^3 \text{»fáo} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{n}$
 $\text{»ñ}^3 \text{í}^3 \text{án}^3 \text{1}^3 \text{Á} \text{i}^3 \text{ní}^3 \text{áoU} \text{; } \text{éáí} \text{án}^3 \text{Í}^3 \text{Y, Çéí} \text{»ññán}^3 \text{1}^3 \text{áoÓ}^3 \text{YÍ}^3 \text{UáoY} \div \text{3} \text{Í}^3 \text{. Í}^3 \text{»}$
 $\text{náoU: } \text{í}^3 \text{»ñ}^3 \text{Yú} \text{ÚÇ} \text{únÇY}^3 \text{Í}^3 \text{. áon}^3 \text{ní}^3 \cdot \text{al-zí-na} \text{§}^3 \text{nÓ}^3 \text{Y, Á}^3 \text{Üè} \text{!} \text{-N}^3 \text{Ú}^3 \text{.}$
 $\text{3} \text{nÓ}^3 \text{Y, Ç-3} \text{§}^3 \text{nÓ}^3 \text{Y, Á}^3 \text{Üè} \text{!} \text{μ}^3 \text{éÇ} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{n} \text{.}$

1) al-zi-na - $\text{3} \text{i}^3 \text{3Y}^3 \text{13} \text{Í}^3 \text{Y} \text{i}^3 \text{3YÍ}^3 \text{ÚÇY} \text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY} \text{(} \cdot \text{n}^3 \text{-13} \text{nÓáoÁláoY)}$ ⁷,

2) (al-ze-na) - $\text{3} \text{é}^3 \text{ç}^3 \text{nÍ}^3 \text{íáÓ} \text{i}^3 \text{YÍ}^3 \text{ÚÇY} \text{i}^3 \text{é}^3 \text{13} \text{nÓáoÁláoY} \text{(} \cdot \text{n}^3 \text{-13} \text{nÓáoÁláoY)}$,

3) [arjena] - NÝaláoY³ 13 nÓáoÁláoY:

$\text{Ð}^3 \text{nÓ}^3 \text{náoÁl}^3 \text{Y} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{n,} \text{ánáB} \text{N}^3 \text{í}^3 \text{»fáoUÝ»ñái,} \text{Í}^3 \text{nÍÇY}^8 \text{Y»ñÍ}^3 \text{Ú}^3 \text{ó-}$
 $\text{Y}^3 \text{Yú} \text{N}^3 \text{Ú}^3 \text{»ñ}^3 \text{YÇ} \text{NÇUúÇ} \text{í}^3 \text{n}^3 \text{í}^3 \text{»ñ}^3 \text{Í}^3 \text{Y. Yí}^3 \text{Í}^3 \text{, áon}^3 \text{ní}^3 \text{3Í}^3 \text{Y} \text{i}^3 \text{»üei}^3 \text{»}$

⁷ á»í ú Ç YÍ³ í Ç áoY»Y³É, án Yán é»nY¹Ç B³ i áon³ní 3. »i Y»n YáoUÝ»è Ú»nÁáoU »Y 3 í 3 Y¹³ í 3 Y¹³ i 3 é³ 13 nÓáoÁláoYÁ 3 é³ ç³ nÍ íáÓ 3 ÜEAYí n³ Yú³ ÚÇY i 3 nμ»ñ³ ÍY»ñ: í »è, únÇY³ Í, Á, Ú³ ÍáYáí Ç BÉ³ i áóÁláoY»ñÁ [1971, ¿Ç 24-58; ДВ, 5, ¿Ç 133-140] » 3 ÜEY:

⁸ í »è. 2013 2013 Y, 2003, ¿Ç 15-16

ñáóÙ · áñí³ í í áó, ³ éáóñ³ -μ³ μ»É³ í³ Ý è»á³ · ñ»ñÇ³ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ áóÝ»ó³ í ÑÝ³ ñ³ í áñ ÑÝáóÙáóÝ³ í³ Ý³ ñÁ»ùÝ»ñÁ⁹:

2. Óáóé³ í 1

è»á³ · Çñ í³ é³ í³ ñÓáóÙ	ÐÝáóÙáóÝ	
	áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ	Ñ³ Ù»ñ»ÝáóÙ
b	b, v, w	μ, í, ò
p	p, œ	á, ÷
d	d	í
ʈ	ʈ	í
t	t	Á, í (st = ëí)
k	k	í
q	q	ù
g	g, j, ç (±)	·, ç, á (±)
m	m	Ù
n	n	Ý
r	ʀ, r, ʀ	é, ñ, Ò
l	l, ʎ, r	É, Ó, ñ
h	x, h	È, Ñ
z	c, j, z	ó, Ó, ½
š	s, ž ?	è, Á (±)
s	š, c, j (±)	β, ó, Ó (±)
š	š	í
w	w, u (±)	ò, í, áó(±)
a	a, œ, ay	³, Á, ³Ù
u	u, o, w	áó, á, ò
e	e (μ³ é³ í »ñÇáóÙ Ø/æ)	», (Ø / Á)
i, ï	i, y	Ç, Ù
ei	ei (ë)	ç (< »Ù)
?	ç	x

⁹ á»í ù ç Ýí³ í Ç áóÝ»Ý³É, áñ ³ Óáóé³ í áóÙ Ý»ñí³ Ù³ ó í³ í á³ í í »ñÁ áñáβ 1»á»ñáóÙ á³ ÙÙ³ Ý³ í³ Ý³ Ç: ÙñÇÝ³ í. ³ éáóñ»ñ»ÝÇ k-Ç 1ÇÙ³ ó Ù»Ýù Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ Ñ³ Ù³ ñ í ³ÉÇè »Ýù í, Çéí q-Ç ù, è³ í³ ÙÝ Çñ³ í³ ÝáóÙ á³ í í »ñÁ í³ ñáó ç ³ ÙÉÉÇÝ»É, ù³ Ý½Ç ³ éáóñ³ -μ³ μ»É³ í³ Ý · ÇñÁ k-Ý ³ q-Ý áá ÙÇβí ç í³ ñμ»ñ³ í áóÙ (Ù³ Ýñ³ Ù³ éÝ ³ Ùè ³ Ñ³ ñ³ í Çó Ñ³ nó»ñÇ Ù³ éÇÝ í »è é. 2013 3 10 3 Ý, 2003, çÇ 8-16):

I. 0°i 2 12 ÚaóĀÚaóÜ

I.1 AÝ1Ñ3 Ýáóñ i »Ā»ÍáóĀÚaóÝÝñ

13 e3 Í3 ½ÚaóĀÚaóÝ: áóñ3 ñi »ñ»ÝáóÜ µ3 e3 ñÜ3 i ÝñĀ ÑÇÜÝ3 Í3 ÝáóÜ ÜÇ3 í3 ÝÍ »Ý: ĐÇÜúÁ µ3 ŐÍ3 ó3 Í ĺ 3 ñÜ3 i Çó Í3 Ü3 ñÜ3 i Çó .. Ñ3 í»ĒÜÉ Ü3 eÝÇÍ(Ýñ)Çó (3 Í3 ÝóÝñ, 3 x3 Í3 ÝÝñ): i »ñÇÇÝÝñĕ Í3 ñáŎ »Ý Ñ3 í»Éí»É 3 ñÜ3 i ÇÝ Í3 Ü3 Ü»Í 3 ŐÉ ÑÇÜuÇÝ ÇÝá»è eí ½µÇó (Ý3 É3 Í3 Ýó-Ýñ), 3 ŐÝá»è ĺ É í»ñÇÇó (í»ñÇ3 Í3 ÝóÝñ, 3 x3 Í3 ÝÝñ): ĐÇÇ3 Í3 ÝóÝñ áóñ3 ñi »ñ»ÝáóÜ á»Ý í3 Őí 3 Í (3 Í3 ÝóÝñÇ Ü3 eÇÝ Ü3 Ýñ3 Ü3 eÝ i »è eí áñ .. I.3 .. I.4, µ3 e3 ÷áÉáŎ 3 Í3 ÝóÝñÇ (Ü3 eÝÇÍÝñÇ) Ü3 eÇÝ i »è Ý3 .. II.2 .. III.2):

2 Ýí 3 Ý3 Í3 Ý ÑÇÜu»ñĀ áóñ3 ñi »ñ»ÝáóÜ áñá»è Í3 ÝáÝ µÝ3 íáñ »Ý í»ñÇ3 ÝáóÜ »Ý Ó3 ŐÝ3 íáñáf (Ñ3 Ü»Ý3 ŐÝ 1»á»è · ñáóÜ): ½ ñ3 Ýó Ü»Ç · »ñ3 ÍbéáóÜ »Ý i-áf ÑÇÜu»ñĀ: Þ3 i µ3 é»ñÇ áóŎÇŎ Ó»ñĀ · ñáóÜ 3 í3 ñi íáóÜ »Ý e-Ŏ3 ŐÝ3 íáñáf í3 ÝÍ3 · Çñ` -ci/e-(e), -ce-(e), e3 Í3 ŐÝ Ñáfáf í»ÉÇé Í3 Ü3 3 Í3 Ýóí»ÉÇé e-Ç ÷áÉ3 ñ»Ý Ñ3 Ý1»è ĺ · 3 ÉÇé i-Ý, ÇÝá»è` ulguše - ulguši=ane, alsuiše - al-suiši=nine, gunuše - gunuši=ie, uštipte - uš-tipti=ne, 10 Minuahe - 10 Minuañi=nele .. 3 ŐÉÝ10: 2 Őè »ñ»áóÜĀĀ Āñ»è á3 ŐÜ3 Ý3 íáñí 3 Í ĺ Þ»Þí 3 ÍáñáŐĕ 1ÇñúáóÜ µ3 e3 í»ñÇÇ i Ó3 ŐÝ3 íáñÇ ĀáŎÉ3 óÜ3 Őµ Í3 Ü3 3 ÝÍ3 Ü3 Őµ11: 2 Őeí »Ŏ e-Ý, Áeí »ñ»áóÜĀÇÝ, á»i ü ĺ 3 ñi 3 e3 Ý»Éæ Í3 Ü3 Ő12: ĀÉĀ í»ñ3 µñáóÜ ĺ máóÝ e-áf ÑÇÜu»ñÇÝ, 3 á3 3 e3 ŐÁÜ íeí 3 Ñ3 µ3 ñ Í3 ñ»ÉÇ ĺ Éáè»É Āñ»è ÜÇ3 ŐÝ erele Ŝ3 ñÜ3 | (ĺñ · Ñáfáf` erele=še), ule ŜáóñÇÞ! (ĺñ · Ñáfáf` ule=še) ..

10 eñ3 Yo ĀíÇÝ »Ý á3 i3 ÝáóÜ -ñe, -ibte (-ebte), -(u)se, -še 3 í3 ÝóÝñáf Í3 Őí 3 Í (3 Őè 3 í3 ÝóÝñáf í»ñÇ3 óáŎ) máñ µ3 é»ñĀ: 0Ā» 1ñ3 Yu Ñáfáf íáóÜ »Ý Í3 Ü3 ÍñÝ3 ÍÇ 3 Í3 ÝóíáóÜ, 3 á3 í»ñáÝÞÜÉ 3 í3 ÝóÝñĀ Ñ3 Ý1»è »Ý · 3 ÉÇé` -ñi-, -ebti-, -(u)si-, -ši- i »èuáf:

11 2 Őè Ü3 eÇÝ i »è Ý3 .. G.Wilhelm, 2004, ĺÇ 123:

12 Đ3 eÝ3 · Çí 3 í3 Ý · ñ3 í3 ÝáóĀÚaóÝáóÜ eáf áñ3 µ3 ñ · ññ3 13 eí áóÜ ĺ æ-Ý, Ü»Ýu ÑÝááóÝ3 · 13 ñŎ»É »Ýü Ő:

ale §³ŮĚ, Çĕĭ! (NŮŮi . ale=ke §³ŮĚ! i 3 ħ̄»ñ³ĪÇ N̄»i 3 Ī ½Ůi³ Í
 YáŮŮY ale 3 nŮ³i ÇŮ -ke Ů³ĕYÇĪÇ N̄³í«ÍáŮŮáí) μ³ĕ»ñÇ Ů³ĕÇY¹³:
 àŋñ³nī »ñ»YáŮŮ a-áí NÇŮY³Ī³YáŮŮ 3 í³nī íáŮŮ »Y N̄³i áŮí 3 YáŮŮY-
 Y»ñÁ, ÇYáâ»è^dAdia, ^dAdaruta, ^dAia, ^mErimena, ^mMinua,
^{KUR}Baršua, ^{KUR}Eria, ^mKatarza 3 ŮĚY: Ů-áí NÇŮŮ»ñÁ (u-YĪ³ñáŮ ĺ
 3 nī 3 ĕ³Yí »Ě ÇYáâ»è [u], 3 ŮYáâ»è ĺ [o]) β³i á»Y:

1. 3 nī áŮŮ 3 Ī nī YáŮŮáŮŮY: Ī nī YáŮŮáŮŮ³Y 1»áŮ»ñÁ àŋñ³nī »ñ»YáŮŮ
 β³i á»Y: Ī Ī³Ůí 3 Í »Y N̄»i 3 Ů³ĕY»ñÁ qarqara=ne §³ñ³N̄! (NŮŮi .
 N̄³Ů. Ī³nī³ĕ §³ñ³N̄³Y, Ů³ñ³ÍáŮŮi, á³i!), ħarħar(š)-
 §Ě³nĒĚ!»Ě! (N̄³Ů. Ě³nĒ³n-»Ě §Ě³nĒĚ!»Ě!), ħilħili §(±)!, mur-
 muri=aĥe §(±)!; ¾Ě 3 ĕ³í»Ě ĕ³Ī³í »Y μ³nĪŮ³Y 1»áŮ»ñÁ: àñá»è
 3 Ůí áÇĕÇŮ Ī³n»ĚÇ ĺ 1Çi 3 nī»Ě ariberi- §³ĕμ»ñĚ!, Āñ»è Y³ 3 -
 barzu/idibidu=(ne) μ³ĕ»ñÁ: Ī »ñÇYĕ 3 ŮY³ŮY N̄³í 3 Y³Ī³YáŮŮ-
 ÁŮ³Ůμ μ³Ůí³Ů³ ĺ barzu/i (NŮŮi . N̄³Ů. μ³ñŮ, -áŮ §μ³ñŮñ! (±))
 dibidu Ī³Ů dibi μ³ĕ³nŮ³í Y»ñÇŮ (ĕ³Ī³ŮY 1ñ³YŮ 3 ĕ³YŮÇY-
 3 ĕ³YŮÇY àŋñ³nī 3 Ī³Yí »Ůĕi »ñáŮŮ Ī³Ůí 3 Í á»Y): 2ĕ³ŮÁŮ 1Áí 3 n ĺ
 ÍáŮŮYáñáBí»Ě qarqar(š)- < qar=qar(š)- (±) §βñÇ³ ÷ 3 Í»Ě, βñÇ³-
 á³i »Ě! (NŮŮi . N̄³Ů. Ī³÷-»Ě), kulu=ar/ubši- < kulu=ar/ub(=)
 ši- (±) §÷³ĒY»Ě! (NŮŮi . N̄³Ů. Īáñ-»Ě) 3 ŮĚ YŮ³Y³í Çá μ³ĕ»ñÇ
 N̄³ñáŮŮ¹⁴: ŮBí 3 Í μ³ĕ»ñÇ »ñĪñáñ¹ μ³Ů³1ñÇáY»ñÇ Ů»Ç Ī³n»ĚÇ ĺ
 i »ĚY»Ě 3 ÇYŮYáŮñáŮŮY μ³ĕ³nŮ³í Y»ñ, 3 x³Ī³Y»ñ, 3 Ī³YŮY»ñ:
 Ī »ñÇY 1»áŮáŮŮ 1ñ³YŮ Ī³ñáŮ »Y ĚÇY»Ě μ³Ů³1ñŮ³Ě: àŋñ³nī »ñ»YÇ
 áñáB 3 Ī³YŮY»ñ 3 »i 1ÇñY»ñ YáŮŮYá»è Ī³n»ĚÇ ĺ 1Çi 3 nī»Ě áñá»è
 μ³ĕ»ñÇ »ñĪñáñ¹ 3 nŮ³í Y»ñ: ĕñ³YŮ áŮY»Y ÇYŮYáŮñáŮŮY μ³ĕ³ŮÇY
 3 ñÁ»Ů, Çĕĭ áñáB Y»ñÁ Y³ 3 . áñí 3 Í áŮŮáŮŮ¹⁵:

1.2 2 Ī³YŮáŮŮ

ĕáŮŮY 3 βĒ³í áŮÁŮ³Y 3 ĕ³ÇÇY . nŮáŮŮ, áñÁ YíÇñí 3 Í ĺñ N̄³Ů-
 áŋñ³nī 3 Ī³Y ½áŮ. 3 N̄»ĕ μ³ĕ³nŮ³í Y»ñÇY [ĕ. 2 Ůí 3 ½Ů³Y, 2003, ĺÇ 69-

¹³ àŋñ³nī »ñ»YáŮŮ μ³ĕ»ñÇ áŮŮŮŮŮŮ»ñÁ . náŮŮ í »ñÇŮŮ N̄³x³Ē ĕĕí 3 YáŮŮ »Y N̄³í »ĚŮ³Ě ĕ,
 áñÇ μYáŮŮÁÁ á³ñ½ áĺ (í »Ě II.2.3 Ī³í 2):

¹⁴ ŮBí 3 Í μ³ĕ»ñÇ ÇŮ³ĕi Y»ñÇ 3 μ»ñí 3 Í N̄³Ů»ñY ½áŮ. 3 N̄»ĕY»ñÇ N̄³Ů³n Ī »Ě
 ĕ. 2 Ůí 3 ½Ů³Y, 2003, ĺÇ 18-22, 33, 42:

¹⁵ ŮñÇY³Ī, áñá»è 3 Ůí áÇĕÇŮ Ī³n»ĚÇ ĺ 1Çi 3 nī»Ě up- (N̄³Ů. NáŮá-) Y³Ē³Ī³YŮáŮ up-
 =ardu-, ɸ=up=ardu- μ³ĕ»ñáŮŮ [ĕ. 2 Ůí 3 ½Ů³Y, 2003, ĺÇ 20, 47], -kai[-kay] »i 1ÇñÁ
 (NŮŮi . N̄³Ů. Ī³Ů 3 nŮ³í áí Ī³½ŮáŮáŮáŮY»ñÇ N̄»i , Ů³Yñ³Ů³ĕYí »Ě IV.2) 3 ŮĚY:

72], ო»Yü 3 ñ¹»Y Ñ³Ü³éaí 3 ÍÇ 3 Yíñ³ 13 ñÓ»É »Yü áoñ³ ñí 3 Í³Y 3 Í³YóY»ñÇY .. Ñ³Ü»ñ»YÇ Ñ»í áoY»ó³Í 3 éYáaóÁUáóYÝ»ñÇ Ñ³ñóÇY: 2Üeí »Ö ÍñíÇY Í³Yíñ³ 13 éY³Yü 3 Üë Ñ³ñóÇY Y»ñí 3 Ü³óY»éaí 3 ÜY 3 é³í»É Ü³Yñ³Ü³éY .. 3 ÜmaóÇ³Í³Y í »èuaí: Í¹Çí 3 ñí»Yü áá ÜÇ³ÜY 3 ÜY 3 Í³YóY»ñÁ, áñáYü ½áó. 3 Ñ»éY»ñ áoY»Y Ñ³Ü»ñ»YáóÜ, 3 ÜÉ¹ áoñ³ñ-í 3 Í³Y 3 Í³YóY»ñÁ AY¹Ñ³Yñ³á»é¹⁶: 1³ó³éaóÁUáóY Í¹Ç³½Ü»Y ÜÇ³ÜY Ñ³í áoí 3 YáóYÝ»ñÇY µYáñáB 3 Í³YóY»ñÁ: 1³Ü³Í³YóY»ñÁ .. 3 Yí 3 -Y³Í³Y 3 Í³YóY»ñÁ ÍY»ñí 3 Ü³óY»Yü 3 é³YóÇY-3 é³YóÇY:

eí áñ¹ 3 ÖUáe³ÍÇ í »èuaí 3 Ü÷á÷ í ñíáóÜ 2 áoñ³ ñí 3 Í³Y í »ueí »ñáóÜ ÜÇYá 3 ÜÁÜ í¹Ç³Üí 3 Í¹µáñ 3 Í³YóY»ñÁ .. Ñ³Ü³á³í 3 é-É³Y Ñ³Ü»ñ»Y ½áó. 3 Ñ»éY»ñÁ:

2ÜUáe³Í²

áoñ³ ñí »ñ»YÇ 3 Í³YóY»ñÁ .. Yñ³Yó ½áó. 3 Ñ»éY»ñÁ Ñ³Ü»ñ»YáóÜ

2 Í ³ YóY»ñ		ÜB ³ Y ³ Í áoÁUáóYÁ	
áoñ ³ ñí »ñ»YáóÜ	Ð ³ Ü»ñ»YáóÜ		
2 Yí 3 Y ³ Í ³ Y 3 Í ³ YóY»ñ			
Y ³ É ³ Í ³ YóY»ñ			
z(a)-	[z(æ) -]	½-, 0- < *ghō	½áñ ³ óaóóÇá 3 Í ³ Yó
h-		Ñ-	-
ç-		Ç/Ü- < *en	-
an-		3 Y- < *η	AÉí 3 Í ³ YÜ ³ éYÇí
t-		í - < *dus	AÉí 3 Í ³ YÜ ³ éYÇí
n-		Y(Ç)- < *ni, *nei	Şó ³ Í ¹
up-		Ñ-áóá < *sub-	SÚaí , Ü»ñÓ;
í »ñÇ ³ Í ³ YóY»ñ			
-a-ne	[-a-n]	-3 Y	Í ³ ½UáóÜ 2 . áÜ ³ Í ³ YÝ»ñ .. 3 Í ³ Í ³ YÝ»ñ
-i-ne	[-i-n]	-ÇY < *-e-ni/o	Í ³ ½UáóÜ 2 3 Í ³ Í ³ YÝ»ñ, . áÜ ³ Í ³ YÝ»ñ .. 3 ÜÉY
-ne	[-n]	-Y < *-ni/o, *-en	Í ³ ½UáóÜ 2 3 YáóYÝ»ñ (Ñ ³ ×3 É áÇ-Ç-í 3 Í ³ óí áóÜ)
-(i)a-ne	[-(i)a-n]	-(»)3 Y	Ñá- Y ³ ÍÇ ³ Í»ñí -Ñ ³ í ³ Ü ³ Í ³ Y
-ne(é)	[-n]	-Y (±)	3 Í ³ YóY»ñ

¹⁶ áoñ³ ñí »ñ»YÇ 3 Í³YóY»ñÇ Ü³éÇY í »é Г.Меликишвили, 1960(УКН), 2Ç, 51-52; 1964, 2Ç 28-30; I.Diakonoff, 1971, 2Ç 58-87, 139-147; M.Хачикян, 1985, 2Ç 57-69; G.Wilhelm, 2004, 2Ç 119-137 .. 3 ÜÉY:

≥ [³ ÝóÝ»ñ		Üß³ Ý³ [³ áóÁúáóÝÁ
áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÜ	Ð³ Ü»ñ»ÝáóÜ	
-(-u)-aşe [-(-u)-aş]	-(áó)-³ [< ³ [->Ü (±) < *ag' - µ³ ÜÇó	µ³ Ü³ ÑÇÜù»ñÇó [³ ½áóÜ ç . áó³ [³ ÝÝ»ñ
-išhe, -išhi- [-isx, -isxi-]	-ÇëÉ	[³ ½áóÜ ç ³ ÝáóÝÝ»ñ
-ibte, -ibti- [-iwt, -iwti-]	-áŰ, -Ç < *-eu-ti	[³ ½áóÜ ç [³ ñ³ ó³ [³ Ý³ ÝáóÝÝ»ñ
-urda/i [-orda/i]	-áñ¹, Ç-³ < *dhro(±)	Ü³ éÝ³ . Çí áóÁúáóÝÝ»ñ [³ Ü³ ñ¹ [³ Ýó ÉÜµ»ñ/i »é³ [³ Ý»ñ
-use, -usi- [-oc, -oci-]	-áó, Ç-³ < *-sk´(sk)	í »Ð³ óáóó . aní Çu/ÜÇçaó, anáí ÜÇ µ³ Ý³ Ý³ ÝáóÜ
-(-v)-ze/-zi- [-(-v)-c/-ci-]	-ó < *-sk´(sk)	[³ ½áóÜ ç ³ ÝáóÝÝ»ñ
-ka-(ne) [-ka-(n)]	-[(Ý), -[³ Ý < *-kō-n	³ Ýó óáóó [í áó ÇÜ³ éí , Ñ³ Ü»ñ»ÝáóÜ
-ku-ne [-ku-n]	-[(Ý), -[áóÝ < *ko-n	Ý³ .. ÷áúñ³ óáóÇá-÷³ Ó³ úß³ [³ Ý
-(-u)mene [-(-u)men]	-(áó)ÜÝ, -Ü³ Ý, -ÜáóÝ < *-men	[³ ½áóÜ ç . aní áóáóÁó³ Ý³ ÝáóÝÝ»ñ
-bi [-wi, -vi] (±)	-µ, -ó, -í < *-bhi	[³ ½áóÜ ç Ü³ [³ µ³ ÜÝ»ñ, Ñ³ Ü»ñ»ÝáóÜ Ý³ .. aní . Náfat Ç óáóÇá
-še, -ši- [-s, -si-]	-ü (±) < *-s (±)	[³ ½áóÜ ç [³ ñ³ ó³ [³ Ý . áó³ [³ ÝÝ»ñ, áóÝÇ Ý³ .. Ná . Ý³ [³ Ç³ [³ ñí -Ñ³ [³ - ü³ [³ Ý ÇÜ³ éí
-šine, -šini- [-sin, -sini-]	-üÇÝ (±), -ü³ Ý (±)	-"-
-e-le [-e-r]	-»ñ, -(Ý)»³ ñ, -áñ(»³)Ü	áóñ³ ñí . Ná . Ý³ [³ áóÓ³ [³ ÝÇ í »ñÇ³ - í anáóÁúáóÝ, Ñ³ Ü . Ná . Ý³ [³ Ç³ [³ ñí - Ñ³ [³ ü³ [³ Ý³ [³ Ýó
-he, -hi- [-he, -hi-]	-Ç (±) < *-hi < *-sio (±)	á³ [³ [³ Ý»éáóÁó³ Ý³ [³ Ýó ([³ . áóÜ ç é»é . Náfat Ç Ü³ éÝÇ[Çó (±))
-hine, -hini- [-hin, -hini-]	-çÝ (±), -ÇÝ (±)	Ü³ [³ µ³ Ü³ [³ Ý Ü³ éÝÇ[
-(-u)-tu-ñi-(ne)	-	[³ ½áóÜ ç [³ ñ³ ó³ [³ Ý . áó³ [³ ÝÝ»ñ (±)
-hali/e (±)	-	óáóó »Ý [³ ÉÇë Üë [³ Ü³ ÜÝ [³ ÜñÇó ÉÇÝ»ÉÁ
-a-lhe, -u-lhe	-	
³ Ü³ ÝáóÝÝ»ñ, ¹»µ³ ÜÝ»ñ		
-ure, -aure [-ol, -awl]	-áó, -³ áó (-úó), Ç-³ < *-o-lo/i, *-a-tl (±)	áóñ³ ñí . ¹»µ³ Ü³ [³ ñí ³ [³ Ýó, Ñ³ Ü. [³ ½áóÜ ç ÝÁ³ [³ Ü³ [³ Ý³ ¹»µ³ ÜÁ
-u	-áó < *-ues (±)	áóñ³ ñí . ¹»µ³ Ü³ [³ ñí ³ [³ Ýó (±), Ñ³ Ü . [³ ½áóÜ ç µ³ Ü³ ÝáóÝÝ»ñ .. µ³ Ü³ [³ [³ ÝÝ»ñ
-u(ne) [-u(n)]	-áó(Ý) < *-o/u-no/i	[³ ½áóÜ ç µ³ Ü³ [³ [³ ÝÝ»ñ, ¹»µ³ ÜÝ»ñ
-v-i/ge [-v-y/j(>č?) (æ)]	-³ (Ý)á (±), -(Ý)á (±) -Çá (±), -áóá (±)	¹»µ³ Ü³ [³ ñí /³ [³ [³ Ý³ [³ ñí ³ [³ Ýó, Ñ³ Ü . Ý³ .. µ³ Ü³ [³ Ýó

2 [3 YóY »ñ		ÜB 3 Y 3 Í áoÁUáoYÁ
áon 3 ní »ñ»YáoU	Ð 3 U»ñ»YáoU	
3 U 3 [3 YóY »ñ		
-v-št- [-v-st-]	-3 /áo/Ç/»-ëi < *-v-st	áon 3 ní . µ 3 U 3 [3 Yó, Ñ 3 U. µ 3 U 3 ÑÇUu- ñÇó Í 3 ½UáoU Ç 3 YáoYÝ»ñ
-(v)-t- [-(v)-t-]	-3 i -, -ái -, -i - (±)	áon 3 ní . µ 3 U 3 [3 Yó(Y»ñ), Ñ 3 U. µ 3 ½U 3 á 3 i Í 3 Í 3 Y µ 3 U 3 [3 YóY»ñ
-an- [-an-]	-3 Ý-	µ 3 U 3 [3 Yó
-nu- [-nu-]	-Ýáo- < *-nu-	µ 3 U 3 [3 Yó
-ul- [-or-(±)]	-áñ- (±)	µ 3 U 3 [3 Yó, Ñ 3 U. Í 3 ½UáoU Ç Y 3 .. 3 YáoYÝ»ñ

ÆYáá»è »ñ»áoU Ç µ»ní 3 Í 3 ÓUáoë 3 Í Çó i 3 YÇ 3 nÓ 3 Y 3 . náoÁUáoYÝ»-
 náou í í 3 Uí 3 í 3 í 3 YóY»ñÁ U»Í 3 U 3 è 3 Uµ ½áo. 3 Ñ»éY»ñ áoYÝ Ñ 3 U»ñ»-
 YáoU: ÁY í ánaoU, 1ñ 3 Yó . »ñ 3 Í BéáO U 3 éÁ ÑY í náá 3 Í 3 Y Í 3 . U 3 Uµ
 µYÇÍ Ñ 3 U»ñ»Y 3 Í 3 YóY»ñ Ç: 2 é 3 í »É U 3 Yñ 3 U 3 èY áon 3 ní 3 Í 3 Y
 3 Í 3 YóY»ñÇ .. Yñ 3 Yó Ñ 3 U»ñ»Y ½áo. áñ 1Y»ñÇ U 3 èÇY í »è èi áñ ..

1.3 2 Yí 3 Y 3 Í 3 Y 3 Í 3 YóY»ñ

1. **Ü 3 É 3 Í 3 YóY»ñ:** Ø 3 èY 3 . »i Y»ñÁ áon 3 ní »ñ»YáoU éáí áñ 3 µ 3 ñ
 Y 3 É 3 Í 3 YóY»ñ á»Y 3 é 3 YóY 3 oYáoU µ 3 ó 3 éáoÁU 3 Uµ Ü. Ð 3 náoÁUáoYU 3 YÇ,
 áñÁ ÑY 3 ñ 3 í áñ Ç Ñ 3 U 3 náou áon 3 ní »ñ»YáoU z- Y 3 É 3 Í 3 YóÇ . áUáo-
 ÁUáoYÁ* YB»éáí í »ñÇÇYÇè YU 3 YáoÁUáoYÁ Ñ 3 U»ñ»YÇ ½- Y 3 É 3 Í 3 YóÇ
 (Y 3 É 1ñÇ) Ñ»i [Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ÇÇ 476]: è 3 Í 3 UY U»ñ
 Í 3 í 3 ñ 3 í 1 Çí 3 ñ í áoUY»ñÁ U ½ µ»ñ»É »Y 3 UY Ñ 3 èi 3 í Ñ 3 Uá½U 3 Y, áñ
 áon 3 ní »ñ»YáoU Ñèi 3 Í áñ»Y í 3 ñ 3 YÇ 3 í í áoU Ç áá UÇ 3 UY z-, áñY
 3 YBáoBi á»i Ü Ç Í 3 á»É Ñ 3 U. ½-Ç Ñ»i , 3 UÉ .. h-, i-, an-, n(i)-,
 t/t- .. up- Y 3 É 3 Í 3 YóY»ñÁ, áñáYù máfáñY ÇÉ ½áo. 3 Ñ»éY»ñ áoYÝ
 Ñ 3 U»ñ»YáoU: Çí 3 ñ í »Yù 1ñ 3 Yù 3 é 3 YóÇY-3 é 3 YóÇY:

z(a)- [z(æ)]- - Ñ 3 U. ½-, Ó- <*ghō: ÆYáá»è 3 ñ 1Y ÝBí »ó, áon 3 ñ-
 í »ñ»YáoU YU 3 Y Y 3 É 3 Í 3 YóÇ . áUáoÁUáoYÁ ÑY 3 ñ 3 í áñ Ç Ñ 3 U 3 náou Ü.
 Ð 3 náoÁUáoYU 3 YÁ, ÇYáÁ Y 3 3 ñ 13 ñ 3 óÇáñ»Y ÑÇUY 3 í ánaoU Ç i 3 YÇ 3 ñÓ 3 -
 Y 3 . náoÁUáoYÝ»náou 3 é Í 3 aš(u/a)- ŞÑ»i 3 áY 1»É(±), úB»É(±), Ñ»-
 í .. »É(±), ú 3 UÉ»É(±),¹⁷ - zaš(u) - ŞÑ»i 3 áY 1»É(±); .. ašg(u) - Ş. ñ 3 í »É!

¹⁷ 2è µ 3 é»ñÇ Ñ 3 U 3 ñ YU 3 Y Á 3 ñ. U 3 YáoÁUáoY Ç 3 é 3 Ç 3 ñ í áoU Ü. Ð 3 náoÁUáoYU 3 YÁ
 [2001(КУКН), ÇÇ 476]: Óáí 3 Y 3 UÇó Ñ 3 Uí Y 3 µ»ní 3 í Áá÷áó 3 í 3 UÇ »ñ í é»í 3 U 3 3 ñÓ 3 Y 3 . náo-

- zašg(u)- šááYá³ óY»É, èá³ Ý»É! μ³ Ú»ñÇ Ñ³ Ú»Ú³ í áóÚÇó, áñáYú Ñ³ x³ È Ñ³ Ý¹ »è »Ý . ³ ÈÇè Ñ³ Ú³ YÚ³ Ý Ñ³ Ú³ í »üèi »ñáóÚ: ÁYáá»è Çñ³ í ³ óÇáñ»Ý ÝáóÚ ĸ Ú.Đ³ náóÁúáóYÚ³ YÁ, aš- '' zaš- μ³ Ú»ñÇ³ ÇÚ³ èi áí Úái ÈÇÝ»ÉÁ Ñ³ í ³ á»è á³ ññáñáß »ñ''áóÚ ĸ šsuui-dulubi aš-ubi pari ^{URU}X; '' šsuui-d[u] zaš-ubi pari[]... | ³ ñi ³ Ñ³ Ú- í áóÁúáóY»ñÇ Ñ³ Ú»Ú³ í áóÚÇó¹⁸:

² í YÑ³ Úi áñ»Ý YáóÚY ³ í ³ YóY ĸ ³ éí ³ Ý³ '' zad(u)- (á»í ù ĸ ÁYÁ»ñó»É zaṭ(u)- [zæ=ṭ(u)-]) š³ Ý»É, í ³ É! μ³ ÚáóÚ. ÑÚÚi . d(u)- (á»í ù ĸ ÁYÁ»ñó»É ṭu- š³ Ý»É, í ³ É!) - Ñ³ Ú. »í, í áó, í áó-ñ)¹⁹: Øúáóè í áóÚÇó¹ áñáß Ñ³ Ú³ í »üèi »ñáóÚ zaṭ- μ³ ÚÁ ÑY³ ñ³ í áñ ĸ áñ í ³ ½Úi ³ í ÈÇYÇ aṭ/t- š í ³ Èè»É, áóí »É, Ñ³ í »É! (Ñ³ Ú. Ñ-³ í -(³Ý)-»É) μ³ ÚÇó z- Ý³ È³ í ³ YóÇ Ñ³ í »ÉáóÚái (zaṭ- < z=aṭ-)²⁰: ² Ú¹ á³ í - x³ éái áñáß ¹ »áú»ñáóÚ ¹ Áí ³ ñ ĸ áñáß»É, Á» Ñ³ í ³ á»è áñ μ³ ÚY ĸ Á³ úYí ³ í zaṭ- . ñÇ í ³ í: ² ÚèáÇéái, í ³ náó »Yú ÷³ èi »É, áñ Ñ»í ''Ú³ È áóñ³ ñi ³ í ³ Ý μ³ Ú»ñáóÚ μ³ é³ èi ½μÇ z-Ç í ³ í á³ ññáñáß »ñ''áóÚ ĸ z- Ñ³ Ú. ½-/Ó- Ý³ È³ í ³ YóÁ.

² é³ Yó z-Ç μ³ Ú³ Ó'' »ñ	z-ái μ³ Ú³ Ó'' »ñ
[t(u)-] š³ Ý»É, í ³ í ³ ñ»É, í ³ É!	[zæ-ṭ(u)-] š³ Ý»É, èi »Ó! »É, í ³ í ³ ñ»É, í ³ É!
[aṭ-] šÑ³ í »É, í ³ Èè»É, ÚèÈ»É!	[z=aṭ-] (±) š³ é³ YÓY³ óY»É, ½³ í »É!
ašg- š- ñ³ í »É, Yí ³ x»É!, šááYá³ óY»É!	z=ašg- šèá³ Ý»É, ááYá³ óY»É, í áí áñ»É!
[as-] š- ³ É, Úi Ý»É, μ»ñ»É, Ñ³ èY»É, Ñ³ èóY»É '' ³ ÚEY!	[z=as-] š- ³ É, Ñ³ èY»É, Ñ³ èóY»É '' ³ ÚEY!

ñ- [h-] - Ñ³ Ú. Ñ-: Đ³ Ý¹ ÇááóÚ ĸ ÚÇ³ ÚY Ú»í ³ Ý. ³ Ú í ³ Úi ³ í

ÁÚ³ Y Yáñ³ Ñ³ Úi í ñí YúnÇY³ í áóÚ áóñ³ ñi . aš=d- (aš=ṭ-) μ³ ÚÁ Ñ³ Ú³ á³ í ³ èÉ³ YáóÚ ĸ ³ éáóñ. erēbu-ÇY šÚi Ý»É, Ñ»é³ Y³ É, Y»ñè μ»ñ»É, í áóñè í ³ Ý»É '' ³ ÚEY! ÇÚ³ èi áí [í »è **B.André-Salvini, M.Salvini, SMEA, 44/1, 2002, ĸÇ 5-66]:** ĐÚÚi . Ñ³ Ú. Ñ-³ è (Ñ³ è-Ý-»É, Ñ³ è-³ Ý-»É, Ñ³ è-áóó-³ Ý-»É) μ³ ÚÇ Ñ»í [í »è **è.² Úi ³ ½Ú³ Ý, 2003, ĸÇ 28-30):**

¹⁸ **Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ĸÇ 254, í ³ Ý.14:**

¹⁹ í »è **è.² Úi ³ ½Ú³ Ý, 2003, ĸÇ 55-56:**

²⁰ í »è **è.² Úi ³ ½Ú³ Ý, 2003, ĸÇ 30-31:**

h=at-[h=at-]²¹ ŠN³i »E(±), aoi »E(±)! .. μ³ ½UÇöë íí³ Úí³ Í h=as-
 [h=as-] ŠÇU³ Y³É, Èë»É, ï »Ö»Í³ Y³É! μ³ Ú»ñáóU: 2 é³ ÇÇYÁ N³-
 Ú³ Á³ í³ eÉ³ YáóU ħ N³Ú. N³í - (3Y) - »É ŠN³i »E, Í³ Èë»É, Íí ñ»É ..
 3 ÚEY!, Çeí »ñíñáñ¹ A³ N³ë - (3Y) - »É μ³ ÚÇY, áñA N³ Ú»ñ»YáóU áóYÇ Y³ ..
 Ší »Ö»Í³ Y³É, N³ éáó EÇY»É, Èë»É! ÇU³ eí Y»ñA²²:

i- [y-] - N³Ú. Ç/Ú- <*en: Đ³ Y³ ÇÁáóU ħ Ú»Í³ Y³. 3 Ú
 an=i=ardu=(ne) [an=y=ardu=(n)] ŠÚ»Ö³ íáñ, 3 Y³ ñ³ ñ! μ³ -
 éáóU: Í³ ½ÚÍ³ Í ħ an-(N³Ú. 3Y-) ÁEí 3 Í³ Y³ Ú³ eYÇÍÇÓ ..
i=ardu[y=ardu] (N³Ú. Ú-3ñ¹, -áó) NÇUúÇó, áñY Çñ N»ñÁÇY μ³ Ö-
 Í³ ó³ Í ħ ardu (N³Ú. 3ñ¹, áó) Š³ ñ¹, Í³ ñ. Ó .. 3 ÚEY! μ³ é³ ñÚ³ -
 í Çó .. y- (N³Ú. Ú-) Y³ É³ Í³ YóÇó: °Á» áóñ³ ñí . ijarane[y=ar=an]
 ŠÁ³ í í³ Y³ Í³ Y, ó»É³ ! Í³ Ú Šeñμ³ í³ ÚñÇY ÍÇó ÇYá-áñ Í³ éáóUó; μ³ eÇ
 Ú»Ç NÝ³ ñ³ í áñ ħ í »eY»É ħ N³Ú. Ú³ ñ ŠÍÇÓ; μ³ é³ ñÚ³ í A³ -an - N³Ú. -3Y
 3 Í³ Yóái (3 Úë 3 Í³ YóÇ Ú³ eÇY í »ë 1.3 Í»í 2), 3 Á³ éáóU Y μ³ éáóU
 Í áóY»Y³ Yú y- Y³ É³ Í³ YóÇ . áñ Í³ Ú³ Y³ »ë Ú»Í³ í Í³ ÚáóÁúáóY:

an- - N³Ú. 3Y- < *n: í Í³ Úí³ Í ħ Ú»Í³ Y³. 3 Ú an=i=ardu=(ne)
 ŠÚ»Ö³ íáñ, 3 Y³ ñ³ ñ! μ³ éáóU (í »ë Y³ Éáñ¹ Í»í A): Đ³ Ú»ñ»YáóU
 ó³ Úëùn í 3 ñ³ Í³ Í³ .. 3 Í³ Çí ÁEí 3 Í³ Y³ Ú³ eYÇÍ ħ:

n- - N³Ú. Y(Ç) - < *ni, *nei Šó³ Í !; 2 Úë Ú³ eYÇÍ Á N³ Ú»ñ»YáóU
 3 é³ í »É³ Á»ë N»ñÁ³. 3 Úí áóU ħ N/Ú-Ç N»í , únÇY³ í` Y-ÇóÁ/N-ÇóÁ,
 Y-3Ú-»É/N-3Ú-»É, Y-ëí 3 Í/Ú-ëí 3 Í, Y-»-ó-áóÍ/Ú-»-YáóÉ,
 μ³ Úó áá ÚÇBí , ÇYáá»ë Y-BáUÉ/BáÓ, Y(Ç) -ëí (-»U), Y-Í áóÖ ..
 3 ÚEY: áóñ³ ñí »ñ»YáóU 3 Úë 3 Í³ Yóái áóY»Yú N»í .. Ú³ É μ³ é»ñÁ. 1)
 n=ul-[n=uł-] ŠáóÖÓáñ¹»É, 3 é³ ÇYáñ¹»É, í³ ñ»É, Nái í»É!, NÚÚí .
 ul=[uł-] ŠáóÖ`áñ í»É, . Y³ É! (N³Ú. áóÖÇ, Ú-áóÖ-3ñ¹ »É, ÚÖ»É <
 *Ú-áóÖ-»É), 2) n=ul=u=št-[n=uł=u=st-] Š³ é³ ÇYáñ¹»É, Í³ é³ -
 í³ ñ»É, Nái í»É!, NÚÚí . ul=u=št-[uł=u=st-] ŠáóÖÓáñ¹»É, 3 é³ ÇYáñ-
 1»É!³ Í³ ½ÚÍ³ Í ħ Y³ Éáñ¹Çó¹ -u=št-[-u=st-] 3 Í³ YóÇ N³ í»ÉáóUái

²¹ í »ë YKH 130₁₅: Ú.Đ³ ñáóÁúáóY³ YA, »EY»Eáí N³Ú³ í »Ueí Çó, hã-tu-bi-Ç ÷áÉ³ ñ»Y
 3 é³ Ç³ ñí áóU ħ Í³ ñ³ É za(?) -du(?) -[bi] [KYKH, 176₁₅ .. Í³ Y. 21]: °Á» YÍ³ í Ç áóY»-
 Y³ Yú, áñ z-ad-(=z-at-) μ³ ÚÇ NÇUúáóU Í³ ñáÓ ħ AYÍ³ Í EÇY»E YáóU at- 3 ñÚ³ í A, ÇYáÇó áñ
 áóY»Yú h-at--A, 3 Á³ Yñ³ Yó³ ÚÇ³ YÚ³ Y N³Ú³ í »Ueí áóU N³ Yí»ë . 3 ÉA .. ÇU³ eí áí Úáí
 EÇY»EÁ ÚÇ³ Y. 3 Ú»ÚY N³ eí³ Y³ EÇ ħ, .. Í³ ñÇU áí³ 3 Úí Á³ í x³ éáí hã-tu-bi-Y Í³ ñ³ É
 za(?) -du(?) -bi:

²² 2 é³ í»É Ú³ Yñ³ Ú³ eY³ 3 Úí Ú³ eÇY í »ë e.20í³ ¾³ Y, 2003, ÇÇ 28-30:

(3) ðe 3 í 3 ýoç ð 3 èçý í »è 1.4 í »i 1), 3) n=ebsi-[n=ewši-]²³-
 şUañÁ»É! - Ñ 3 ð. 3 ðβ-»É, ð-3 ðβ-3 í /áí -»É şÑábáí »É, UañÁ»É,
 Í í ñ 3 í »É, ð 3 ñ ð ÇÝÁ Í í añ-Í í añ 3 Ý»É!²⁴, 4) n=a-[n=ay-] şè ð 3 è»É(±),
 Ý 3 ð»É(±)! - Ñ 3 ð. Ý-3 ð-»É şÝ 3 ð»É, Ñ 3 í »É, è ð 3 è»É » 3 ðÉÝ!²⁵: 3 ó 3 è-
 í 3 í ð, añ ÝáóÙÝ 3 í 3 ýóý í í 3 ð í 3 í ý 3 » áõñ 3 ñí . nun- (< n=un-(±))
 ş. 3 É, Ñ 3 ð í Ý í »É! µ 3 ðáóÙ, añÁ èá í añ 3 µ 3 ñ Ñ 3 ð ð 3 ð 3 í í áóÙ ç Èáóé. un-
 ş. 3 É, Ñ 3 ð í Ý í »É! µ 3 ðç Ñ 3 í »É!²⁶: ° Á» nirbe áõñ 3 ñí »ñ»ÝáóÙ Çñ 3 á»è
 Ýβ 3 Ý 3 Í áóÙ ç şÇñ, 3 é 3 ñ í 3 í, ÇÝáá»è añ 3 é 3 ç 3 ñ í áóÙ ç Á. 3 ð 3 Í áÝáí Á,
 3 á 3 ð 3 ð è µ 3 éáóÙ »è ÑÝ 3 ñ 3 í añ ç í »èÝ»É Ñ 3 ð. n(i)- Ý 3 È 3 í 3 ýóÁ
 n(i)=ir=be í »ñéáó ð 3 ð µ (ÑÙÙí . Ñ 3 ð. Çñ şÇñ, 3 é 3 ñ í 3 í, µ 3 é 3 í »ñçÇ
 -be-ç Ñ 3 ð 3 ñ ÑÙÙí . qar=be şù 3 ñ, Á 3 ðé! - Ñ 3 ð. ð 3 ñ şù 3 ñ, Á 3 ðé!,
 zel=be şó»Ö, í áñÙ! - Ñ 3 ð. ó»Ö şó»Ö, í áñÙ! ½áó- añ 3 áóÙÝ»ñÁ²⁷):
 í »ñáÝß 3 É áñáß µ 3 é»ñáóÙ ([n=uɫ=(u=sɫ)-], [n=ewši-]) áõñ 3 ñí »-
 ñ»Ýç n(i)-áí Ó »ñç ÷ áÉ 3 ñ»Ý Ñ 3 ð»ñ»ÝáóÙ á 3 Ñ 3 á 3 Ý í »É»Ý ð-áí í 3 ñ-
 µ»ñ 3 ÍÝ»ñÁ (ð-áóð-3 ñ í »É, ð-3 ðβ-(3 í /áí)-»É):

up- - Ñ 3 ð. Ñ-áóá- < *sub- şÍçó, ð»ñÓ! : áõñ 3 ñí »ñ»ÝáóÙ 3 ðe
 3 í 3 ýoçó áóÝ»Ýù up=ardu=ɫ-, up=ardu=i=ale/ge şÑñ 3 ð 3 -
 ð»É(±), í 3 ñ- 3 í ñ»É(±), ðñçÝ 3 í 3 ý áóÁ í 3 É(±)! µ 3 ð 3 Ó »ñÁ » ÝáóÙÝ ÑçÙúçó
 í 3 ½ ð 3 í áñ í 3 í ɫ/t=up=ardu=ne µ 3 éÁ (í »è Ñ 3 çáñ 3 Á): 2 ñ ð 3 í ç
 Ñ 3 ð 3 ñ ÑÙÙí . áõñ 3 ñí . ardi- şÑñ 3 ð 3 ý, í 3 ñ. » 3 ðÉÝ! - Ñ 3 ð. 3 ñ 1, -
 áó/ç şÍ 3 ñ. Ó » » 3 ðÉÝ!²⁸:

ɫ- - Ñ 3 ð. í - ş 3 ý-, áá-, á-! < *dus: áõñ 3 ñí 3 í 3 ý í »èí »ñáóÙ
 3 ðe ð 3 èÝçÍ áí áóÝ»Ýù ðç 3 ðÝ ɫ/tupardune µ 3 éÁ: Á. 3 ð 3 Í áÝáí Á 3 ðÝ
 Ñ 3 ð ð 3 ð 3 í áóÙ ç Èáóé.¹ tubue şáóÁ»Ö!, tib- ş 3 ðñ 3 óÝ»É! µ 3 é»ñç Ñ 3 í
 (Ý 3 ɫ/tupardune-Ý í »ñéáó ð áóÙ ç ɫupar=d(u)- Ó »áí d(u)-ç ðç
 í »èÝ»Éáí áõñ 3 ñí . -d- µ 3 ð 3 í 3 ýóÁ) [I. Diakonoff, 1971, çç 76]: è 3 í 3 ðÝ
 ÑÙÙí . Ý 3 Èáñ^{1a} upardu- şÍ 3 ñ. 3 í ñ»É(±), ðñçÝ 3 í 3 ý áóÁ í 3 É(±),

²³ áõñ 3 ñí . e-ç 1 ç ð 3 ó Ñ 3 ð. 3 ç Ñ 3 ð 3 á 3 í 3 é È 3 ÝáóÁáóÝÁ µ 3 í 3 í 3 ý Ñ 3 × 3 É 3 í ç ç :
 ðñçÝ 3 í [ewri=] - Ñ 3 ð. 3 ðñç-áñ 1, [şeraw=a(æ)] - Ñ 3 ð. í 3 ñ 3 ó, [arçjena/i] - Ñ 3 ð.
 3 ñ 3 ó 3 ý, ç-3, aleke[ayle=k] - Ñ 3 ð. 3 ðÉ 3 í - » 3 ðÉÝ: 2 ðe ð 3 èçý í »è Ý 3 » è. 2 ð í 3 ½ 3 ý,
 2003, çç 72:

²⁴ í »è è. 2 ð í 3 ½ 3 ý, 2003, çç 45:

²⁵ í »è è. 2 ð í 3 ½ 3 ý, 2003, çç 26-27:

²⁶ í »è ðñçÝ 3 í М.Хачикян, 1985, çç 47:

²⁷ 2 ðe ð 3 èçý í »è Ý 3 » è. 2 ð í 3 ½ 3 ý, 2003, çç 59:

²⁸ 2 ðe ð 3 èçý í »è Ý 3 » è. 2 ð í 3 ½ 3 ý, 2003, çç 47 » 3 ðÝ í »Ö Ýß í 3 í . ñ 3 í 3 ÝáóÁáóÝÁ:

ÉÇ³ ½áñ»É(±)| μ³ eÇ Ñ»i : °Á» í »ñÇÝÇÈ ÝÚ³ Ý Á³ ñ. Ú³ ÝáoÁúáoÝÁ ×ÇBí ç,

³ á³ ç=up=ardu=ne á»i ù ç Úái³ ³ í áñ³ á»è ÝB³ Ý³ ÍÇ §³ Ýüñ»Ý(±),
³ Ýí³ ñ. (±), ³ ÝÇBÉ³ Ý(±)| ÁÈi³ ³ Í³ Ý *up=ardu=ne-ÇÓ²⁹:

2 Ú÷á÷áoÚ: ²ÚèáÇéái, Í³ ñ»ÉÇ ç áÝ¹»É, áñ áóñ³ ñi »ñ»ÝÇ ÚÇ B³ ñú
μ³ é»ñáoÚ Ñèi³ Í³ ³ é³ ÝÓÝ³ ÝáoÚ »Ý Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ³ ½-, Ñ-, Ú-, Ý(Ç) -,
Ñáoá-, í -, ³Ý- Ý³ È³ Í³ ÝóÝ»ñ: áóB³. ñ³ í ç Ý³ ³ ÚÝ ÷³ èi Á, áñ
í »ñáÝBÚ³ É ³ Í³ ÝóÝ»ñÁ μáéáñÝ çÉ, Ñ³ Ú»ñ»ÝáoÚ μÝÇÍ »Ý: ÚÍ³ i í áÓ
³ é³ ÝÓÝ³ Ñ³ i ÍáoÁúáoÝ»ñÇÓ Í³ ñ»ÉÇ ç ÝB»É áñáb áóñ³ ñi . μ³ é»ñáoÚ
Ý(Ç) - Ú³ eÝÇÍÇ . áñÍ³ ÍáoÚÁ Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ Ú-ái í ³ ñμ»ñ³ ÍÝ»ñÇ ÷áÉ³ -
ñ»Ý: ÁÝ¹Ñ³ Ýñ³ á»è ³ Úè Ú³ eÝÇÍÁ áóñ³ ñi »ñ»ÝáoÚ ³ ÍÝÑ³ Úi áñ»Ý ³ é³ -
í »É Ñ³ ×³ È ç . áñÍ³ ÍáoÚ, ú³ Ý Ñ³ Ú»ñ»ÝáoÚ:

2. í »ñÇ³ Í³ ÝóÝ»ñ: í »ñÇ³ Í³ ÝóÝ»ñÁ áóñ³ ñi »ñ»ÝáoÚ Í³ ñáo »Ý ³ Ý-
ÚÇÇ³ á»è Ñ³ í »Éí »É μ³ é³ ÑÇÚÚÇ í »ñÇÇ Ó³ ÚÝ³ í áñÇÝ (³ Úè ³ Í³ ÝóÝ»ñÁ
áñá»è Í³ ÝáÝ eí éi áóÚ »Ý μ³ Ó³ Ó³ ÚÝái) Í³ Ú ÷áÉ³ ñÇÝ»É ¹ñ³ Ý (³ Úè
³ Í³ ÝóÝ»ñÁ eí éi áóÚ »Ý Ó³ ÚÝ³ í áñái): Ú»ñÍ³ Ú³ óÝ»Ýú áóñ³ ñi ³ Í³ Ý
i »úèi »ñáoÚ í Í³ Úi³ Í ÑÇÚÝ³ Í³ Ý ³ Ýi³ Ý³ Í³ Ý í »ñÇ³ Í³ ÝóÝ»ñÁ
³ é³ ÝÓÇÝ-³ é³ ÝÓÇÝ:

-v-ñe/-ñi³⁰, -v-ñine [-v-h/hi-, -v-hin] - Ñ³ Ú. --Ç, -çÝ, -ÇÝ (±):
Ø³ eÝ³. Çi³ ³ Í³ Ý . ñ³ Í³ ÝáoÁúáoÝáoÚ Ñ³ Ú³ ñi áóÚ ç á³ i Í³ Ý»éáoÁúáoÝ
óáoÚó í í áÓ ³ Í³ Ýó³¹: ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉÇÝ³² ³ Úè ³ Í³ ÝóÇ Ó³ Ý ç Ñ³ Ú³ ñáoÚ -
ñi(ni)-Ý »ÝÁ³ ¹ñ»Éái -ñini/-ñi Ñ»ñÁ³. ³ ÚáoÚ: ²ÚÝ, Áèi Ýñ³,
Í³ ½ÚáoÚ ç. 1) Ñ³ Úñ³ ÝáoÝ»ñ, ÇÝáá»è³¹ Menuañi(ni), Işpuuini-
ñi(ni), 2) ó»Ó³ ÝáoÝ»ñ, ÇÝáá»è³² Abelian(e)ñi, Diau(e)ñi,
Erikuañi, 3) áñáb . áÚ³ Í³ ÝÝ»ñ, ÇÝáá»è³³ şuñi Şè³ ñú(±)|³³,
kamnañe Ş(±)|, panitñe Ş(±)|, qarmeñi Şi áÝ(±)|, urişñi
Ş½»Ýú| 4) i »Ó³ ÝáoÝ»ñ Ñá. Ý³ ÍÇ³ Í»ñi -li Ú³ eÝÇÍÇ Ñ»i ÚÇ³ eÇÝ,
ÇÝáá»è³⁴ Menuañinili, Rusañinili, ^{SAL}Taririañinili ..

²⁹ Ð³ ÓÇÇ [КУКН 406] .. á»É»μÇμ³ ÓÇ [КУКН 406] ³ ñÓ³ Ý³ . ñáoÁúáoÝ»ñáoÚ ³ Úè »ñÍáo
μ³ é»ñÁ í Í³ Úi³ Í³ »Ý Ñ³ Ú³ i »Ó³ ÚÇ»ÝáoÚÝ ³ ñi ³ Ñ³ Úi áóÁúáoÝáoÚ Ñ³ Í³ ñi »Éái Ú»ÍA ÚúáoéÇÝ
(Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ i »è III.2.4):

³⁰ ³ é³ í »ñçáoÚ ÚÇBí ³ éi³ ç -ñe, μ³ é³ ÚÇçáoÚ -ñi-:

³¹ í »è J.Friedrich, 1933, ç 9:

³² Г.Меликишвили, 1960, ç 51-52; 1964, ç 29-30:

³³ Æñ³ í³ ÝáoÚ şuñe ÝB³ Ý³ ÍáoÚ ç ŞÝáñ| [í »è F.König, 1957, ç 202; Н.Арутюнян
2001(КУКН), ç 465], Ñ»i ³ μ³ ñ³ Í³ Í³ Ý ç:

³UEY: A. U³ÍáYáíA³⁴ Éáóé. -ñi/e-Y ò áóñ³ñi. -ñi/-ñæ-Y Ñ³Ú³ñáóU ħ ħ³Í³Í³Y³Í»ñi ħ³Í³YóY»ñ, áñáYú ħ³Í³Í³Y³Y»ñ »Y Í³½-ÚáóU Ñ³í³Í³á»è ħ³YáYÇí³Í³Y ħ³Í³Í³Y³É³ñÑ³. ñ³Í³Í³Y³YáóY³ñÇó, áóñ³ñ-í »ñ»YáóU³ Y³ Ñ³Úñ³YáóY³ñ: Ú³ áóñ³ñi ħ³Í³Í³Y í »uei »ñáóU Ñ³YÍÇááó³ Diau(e)ñe, Uelekuñe í »èuÇ í »Ó³YáóY³ñÁ³ ñ³Í³. ñ³óÇañ³Y Ñ³Ú³ñáóU ħ ħ³Í³Í³Y³Y»ñ ħ³é³Ç³ñí»fáí 1ñ³Yú Ñ³Ú³á³-í ħ³éÉ³Y³µ³ñÁ³ñ. Ú³Y»f Š, Ç³áó(»)-ħ³Í³Í³Y³í, Šáó»ÉÇíáó-ħ³Í³Í³Y³í, áñ-á»è ħ³Í³Í³Y³⁵, ħ³UE áá Á» Š, Ç³áó(»)ÉÇí, Šáó»ÉÇíáóÉÇí, áñá»è .áU³Í³Í³Y, ÇYáá»è ħ³YáóU ħ ħ³Í.Ø»ÉÇúÇBíÇÉY³⁶: ħ³Í.ÇÉÑ»ÉUÁ³ Úè YáóU³ ħ³Í³YóY ħ ħ³í »eYáóU³ Y³ eguru=ñæ/ñu ŠU³úáóñ, ħ³Y³ñ³í, ħ³YáÇÓí, babana=ñæ (< babanæ Šf»eY³ÚÇY Bñç³Yí) ò áñáB ħ³UE µ³-é»ñáóU, ÇYáá»è Y³ -i-šñæ (Úè ħ³Í³Í³YóÇ Ú³éÇY í »è eí áñ³) µ³Ó³1ñU³É (Áeí Çñ»Y) ħ³Í³YóáóU³⁷:

ĐÇU³Y³Í³YáóU Ñ³Ú³Ó³ÚY»fáí A. U³ÍáYáíÇ Ññi³ Y³É áó½áóU »Yú YB»É, áñ áóñ³ñi »ñ»YáóU éáóU³ ħ³Í³YóÁ .áñí³Í³Í³áóU ħ Y³ óáóó³Í³Y 1»ñ³YáóY³ñÇ ò Yñ³YóÇó Í³½Uí³Í³ Ú³Í³µ³Ú³Í³Y Ó»ñáóU, ÇYáá»è ina=ñine, inuka=ñine, iša=ñine, išuka=ñine (Y³ÉÍÇY ÁYÁ»ñóU³Úµ³ ikuka=ñine), išer=ñine, ineri=ñine³⁸: AYá í »ñ³µ»ñáóU ħ -ñine/-ñe Ñ»ñÁ³. ÚáóÁU³YÁ, ħ³á³µ³óÇ í »ñáYBU³É 1»ñ³YáóY³ñÇ ò 1»ñ³Yí³Y³Í³Í³Y Ú³Í³µ³ÚY»ñÇ, ÚUáóé máfáñ 1»áú»ñáóU -ñe í ħ³ñµ»ñ³ÍÁ í³Í³Úí³Í³ ħ³ÚÇ³ÚY³ ÚY³ 1»áú»ñáóU, »ñµ éáóU³ ħ³Í³YóÁ eí³ óóí³ µ³éÁ 1ñí³Í³ ħ³½³ÍÇ áóÓ³Í³Yáí, ÚèÇYúY³ aÇ eí³ ħ³YáóU áñ³Çó» Náfáí³ÚÇY í »ñç³ í áñáóÁUáóY: ñ³Y Ñ³Í³é³Í, ó³YÍ³óóí³Áú NáfáíÇ í³Ú Ná. Y³Í³Ç áóÓ³Í³YÇ 1»áúáóU³éí³ ħ³-ñine: ħ³Í.ÇÉÑ»ÉUÁ³ Úè Ñ³í »ÉU³É ne-Y³YáóU³óYáóU ħ NáfáíY»ñÇ Ñ³Ú³Ó³ÚY»óU³Y -n(e)-B³Óí³áÇá Ú³eYÇíÇ Ññi³ »YÁ³1ñ»fáí, áñ³ÚY Ñ³í »fí³áóU ħ -ñe ħ³Í³Y-óáí Í³½Uí³Í³ µ³é»ñÇY, »ñµ í »ñçÇYè Ñ³Yí³è .é³fáí Çµñ³ Éñ³áóU³

³⁴ Diakonoff, 1971, ħÇ 70:

³⁵ И.Дьяконов, 1963, ħÇ 30:

³⁶ Aei ħU³U, unÇY³Í³ U³upuršini LUGÁL³ Diaúeñi ħñi³ Ñ³Úí³ áóUáóYÁ, áñÁ ħ³Í.Ø»ÉÇúÇBíÇÉY Á³ñ-Ú³YáóU ħ Šáóí áóááóñBÇ-Y³ñú³Y (í áNU) , Ç³áó»ÉÇ-Çí [Г.Меликишвили, 1964, ħÇ 33], á»í ú ħ³ñ-Ú³Y»f Š...ñú³Y (í áNU) , Ç³áó»-ħ³Í³Y³Ú³YóÇí, áñí »ó, µY³Í³Y³µ³ñ, ³Diaúe ħ³YáóYÁ 1ñí³Í³ ħ³áóÇÓ ò áá Á» é»è. Náfáíáí, ÇYáá»è áñ éÉ³ÉU³Úµ³ í³ñíáóU ħ ħ³Í.Ø»ÉÇúÇBíÇÉY:

³⁷ G.Wilhelm, 2004, ħÇ 125:

³⁸ ÚU³Y Ú»ÍY³µ³YU³Y Ñ³Ú³ñi³ »è II.3. 4:

Náfaíraf N³Ú³Ó³ÚYáóU ħ ħn³óU³ÉÇ N³i : e³í³ÚY¹³ 3Ú¹á»è áĵ :
 Aĕn³í³YáóU N³í»ÉU³É ne-Y³éí³ ħ máfañ 3ÚY¹»áú»náóU, »ñm -ĕne-áí
 í³½Úí 3Í³µ³eÇY N³í»Éí áóU ħ añ³Çó» Náfaí³ÚÇY í»ñç³íáñáóÁUáóY³
 ĕn³óáóU-ĕn³óU³É í³á³íóáóÁU³Y Ú»Ç ÉÇY»Éáóó 3Yí³E (3Úè Ú³eÇY
 Ú³Yñ³Ú³eY í »è II.2.11): 2Úè 3Í³YóÇ ÚUáóè 3é³YÓY³N³i í áóÁUáóY³
 3ÚY ħ, añ éáóU³ 3Í³Yóaf 3Í³Yóí»ÉÇè µY³í añ i-áí µ³e»ñÇ i-Y ÷ áÉ-
 í áóU ħ e-Ç, xÇBí ÇYáá»è è»é³í³Y Náfaí Ç¹»áúáóU (Ú³Yñ³Ú³eY í »è
 II.2.5): AĖā í»ñ³µ»náóU ħ 3Úè 3Í³YóÇ N³»ñ»Y³háó. 3N³eÇ N³ñóÇY,
 3á³áóñ³ní. -ĕi--Y Áñ³è í³ñ»ÉÇ ħ YáóU³óY»É N³U. -Ç 3Í³YóÇ
 N³i` hi > i 3YóáóUaf: Ð³U»ñ»YáóU -Ç-Y í³náó ħ í³·»É ÇYáá»è
 N³Y¹í»náá³í³Y µY³í añ NÇUú»ñÇ è»é³í³YÇ *-sio óáóÇÇáóó (*-sio
 > *-hio > -hi > -i/y)³⁹, 3ÚYá»è ĵf -(i)ios/-(i)iom/-(i)ia
 3Í³YóÇó⁴⁰ (í»ñçÇYè N³Y¹í»náá³í³Y É»ñí áóU NÇU³í³YáóU í³½U»É ħ
 3Í³í³YŸ»ñ³ 3Í³í³YŸí»ñ³·áó³í³YŸ»ñ): ØUáóè í áóUÇó á³ñ½ áĵ
 è»á³·Çñ ĕi/e-Ç xB. ñÇí N³YáóUÁ. 3ÚY í³náó ħ N³Yá»É ÇYáá»è` x, h,
 3ÚYá»è ĵf y í³ÚUáí añ³ N³YáóUáí:

-(u)tu=ĕe/-ĕi=ne: Ø³eY³. Çí 3Í³Y . ñ³í³YáóÁUáóYáóU 3Úè
 3Í³YóÁ N³Ú³ñí áóU ħ í»ñ³ó³í³Y 3YáóYŸ»ñ í³½Uáó µ³Ó³íñó³É
 3Í³Yó: áóñ³ní 3Í³Yí »úèí »náóU 3éí³ »Y 3Úè 3Í³Yóaf í³½Úí 3Í³
 N³i` Ú³É µ³e»ñÁ` LUGÁL-túĕi(ne) ŠĀ³. 3íáñáóÁUáóY!⁴¹,
 LÚ.ta(ú)túĕe Š³eY³í³YáóÁUáóY!, ŠN³ñáéáóÁUáóY!⁴², LÚ-túĕi(ne)
 (YáóUŸ ħ Y³Eán¹Ç N³i (+)), huĵutú(ú)ĕe ŠN³çáóáóÁUáóY!;
 A. Ú³íáYáí Á N³Y³ñ³í añ ħ N³Ú³náóU, añ LUGÁL-túĕi(ne)-ÇY` LÚ-
 túĕi(ne)-ÇY á»í ú ħ ÁYÁ»ñó»É LUGÁL.TÚ-ĕi(ne) (=SĀRRU.TÚ-)`
 LÚ.TÚ-ĕi(ne) (=AMÉLU.TÚ-)` N³Ú³Ú³í »Éaf 3úú³1. šarrútu Š³ñ-
 ú³Ú³í³Y íÚ³Yú!` améĵutu ŠU³ñ¹Çí, Ú³ñ¹íáóÁUáóY! Ó³»ñÇ N³i : Aèí
 3Ú¹Ú, Y³ í»náYBU³É µ³e»ñÁ N³Ú³á³í 3éÉ³Y³µ³ñ Á³ñ. Ú³YáóU ħ
 Š³ñú³Ú³í³Y ÇBÉ³YáóÁUáóY/3ñÁ³Y³á³í í áóÁUáóY!, Ší»Y¹³YÇ

³⁹ «Á» Yí³í Ç áóY³Yú Y³ 3ÚY ÷ 3èí Á, añ éáóU³ 3Í³YóÁ` yáóYíóÇaY³É,`
 . añ í³í³Y éáóUaf B³í Uáí ħ è»é³í³Y NáfaíÇY, 3á³áóñ³ní. -ĕe/-ĕi--Ç N³Ú³ñ
 3é³í»É N³í³Y³í³Y ħ Áí áóU N³Yó 3Úè í³. áóUÁ:

⁴⁰ í »è ¶.æ³NáóU³Y, 1987, ĵÇ 231-232:

⁴¹ í »è Г.Меликишвили, 1964, ĵÇ 29; Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ĵÇ 420:

⁴² 2Ú¹á»è ħ Aèí Ø.í »ñ»Á»Éáó [RA, XXXII, ĵÇ. 32], añY ÁY¹áóYáóU ħ Y³» ¶.Ø»ÉÇuÇBí ÇÉÇY
 [1964, ĵÇ 29]: Ú.Ð³ñáóÁUáóY³YÁ [2001(КУКН), ĵÇ 467]` ¶.í ÇN³ÚÁ [2004, ĵÇ 125] í Ní YáóU »Y
 A. Ú³íáYáí Ç Á³ñ. Ú³YáóÁUáóYÁ (í »è èí añ³):

3 í 3 ñ(±)⁴³: ÐÝ³ ñ³ í áñ Ñ³ Û³ ñ»éáí, áñ huṭutú(ú)ñe-Ç Û»Ç ÝáóUÝá»è
 á»í ù ÿ í »èÝ»é -úu ³ úú³ 1³ Í³ Ý Û³ èÝÇÍÁ, áñÁ í ³ ñ³ Í í»é ÿ í í Û³ é
 áóñ³ ñí ³ Í³ Ý µ³ éÇ í ñ³: ÛÙ³ Ý Úáí »óU³ Ý 1»áúáóU huṭutú(ú)ñe-Ý,
 Á»ñ³ è á»í ù ÿ ÁÝÁ»ñó»é huṭu-ṬṬ-ñe(±): 2 Û»Ý 1»áúáóU ³ é³ ÚÁU
 èí Çáí ³ Í »Ýú ÷ ³ èí »é, áñ ³ Úè ³ Í³ ÝóÇ Ñ³ ñóáóU ³ Û»Ý ÇÝá á ÿ á³ ñ»:

-a-lñe, -u-lñe: Ð³ Ý¹ÇááóU »Ý ÛÇ Ò³ ñú í »Ð³ ÝáóÝÝ»ñÇ Û»Ç, ÇÝáá»è⁴⁴
^{URU}Meliṭi(=)a=lñe, ^{KUR}Huš(=)a=lñe .. ³ ÚÉÝ: ¶.Ø»ÉÇuÇBí ÇÉÇÝ⁴⁴
 »ñíñÝ»ñÇ .. ú³ Ð³ úÝ»ñÇ ³ Ýí ³ ÝáóUÝ»ñáóU Ñ³ Ý¹Çááó -ñali í »ñÇ³ íá-
 ñáóÁúáóÝÁ Ñ³ Û³ ñáóU ÿ µÝ³ í ³ í ³ Ûñ»ñÇ ³ Ýí ³ ÝáóUÝ»ñ í ³ ½Úáó -ñinili
 ³ Í³ ÝóÇ ÛÇ í ³ ñµ»ñ³ Í (í »è í »ñÁ -v-ñine-ÇÝ í »ñ³ µ»ñáó Í»í Á),
 áñÇó .. Áèí Çñ»Ý, 1ñ³ ÷ áÉáóÁÚ³ Ûµ í ³ ½Úí ³ Í ÿ -alñe ³ Í³ ÝóÁ:
 ØÇ»ÝáóUÝ Á³ Û³ Ý³ í Ý³ áÇ µ³ ó³ éáóU, áñ í »ñÇÇÝè í ³ ñáó ÿ éÇÝ»é
 µ³ Ð³ 1ñÚ³ é ³ Í³ Ýó -ñe/-ñi µ³ Ð³ 1ñÇááí⁴⁵: Ø.é³ éí ÇÝÇÝ ³ é³ Ç ÿ
 ù³ ÒáóU ³ ÚÝ í »è³ Í»í Á, áñ éáóUÝ ³ Í³ ÝóÝ»ñÇÝ í »ñ³. ñí áó a .. u
 Ó³ ÚÝ³ í áñÝ»ñÁ á³ í í ³ ÝáóU »Ý ÑÇÚúÇÝ .. Ñ»í .. ³ µ³ ñ Çñ³ í ³ Ý ³ Í³ ÝóÁ
 -lñe-Ý ÿ [1971, ÇÇ 95-96]: ÚáóUÝÁ í ñí ÝáóU ÿ Ý³ .. ¶.í ÇÉñ»ÉÚÁ [2004, ÇÇ
 125]: Ø»½ Áí áóU ÿ, áñ ¶.Ø»ÉÇuÇBí ÇÉáó ÍáóUÇó 1Çí ³ ñí í áó 1ñ³ ÷ á-
 ÉáóÁÚ³ Ý í ³ ñµ»ñ³ ÍÁ úÇá Ñ³ í ³ Ý³ í ³ Ý ÿ, ù³ Ý½Ç ³ Ýµ³ ó³ í ñ»éÇ ÿ
 ÚÝáóU -ulñe í ³ ñµ»ñ³ í Ç Í³. áóUÁ: ÆÝá í »ñ³ µ»ñáóU ÿ Ø. é³ éí ÇÝÇÇ
 ÍáóUÇó ³ é³ Ç ÿ ù³ ÒáóU í »è³ Í»í ÇÝ, ³ á³ ³ Úèí »Ð ÁáóUÉ ÍáóUÁ *-
 i/e=lñe í ³ ñµ»ñ³ í Ç µ³ ó³ í ³ ÚáóÁÚáóÝÝ ÿ áóñ³ ñí ³ Í³ Ý í »èí »-
 ñáóU, Á» .. i Ñáíáí Ú³ Ý µ³ é»ñÁ ³ Û»Ý³ í ³ ñ³ Í í ³ Í Ý »Ý ³ ÚÝí »Ð: ØÇ³ í
 µ³ ÝÁ, áñ ³ é³ ÚÁU ÑÝ³ ñ³ í áñ ÿ í èí ³ Ñ³ µ³ ñ ³ è»é, ³ ÚÝ ÿ, áñ éáóUÝ
 ³ Í³ ÝóÁ µ³ Ð³ 1ñÚ³ é ÿ .. áñ Ýñ³ »ñíñáñ¹ µ³ Ð³ 1ñÇÇáÇ í ³ Í Á³ úÝí ³ Í ÿ
 á³ í í ³ Ý»éáóÁÚ³ Ý -ñe/-ñi- ³ Í³ ÝóÁ (í »è í »ñÁ): ³ Ñèí ³ í »ñ³ áóU
 ÿ áóñ³ ñí ³ Í³ Ý í »èí »ñáóU éáóUÝ ³ Í³ ÝóÇ í Í³ ÚáóÁÚáóÝÝ»ñÇó,
 áñáÝóáóU -a/u=lñe ³ Í³ ÝóÁ Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóU ÿ á³ í í ³ Ý»éáóÁÚ³ Ý -
 ñe/-ñi ³ Í³ ÝóÇÝ í ³ Ú è»é³ í ³ Ý Ñáíáí ÇÝ (³ Úè Û³ éÇÝ í »è II.2.5 Í»í
 2): ¹³ ó³ éí ³ Í á ÿ, áñ -u/a-lñe-Ý á»í ù ÿ í ³ ñ³ ÝÇ³ í »é máóÝ í »Ð³ -
 ÝáóÝÇó 1ñ³ Ýó Û»Ç í »èÝ»éáí áóñ³ ñí . ule ŞáóñÇB, ³ ÚÉ! .. ale Ş³ ÚÉ!

⁴³ И.Дьяконов, 1963, ÇÇ 63, í ³ Ý. 71:
⁴⁴ Г.Меликишвили, 1960, ÇÇ 51-52; 1964, ÇÇ 29-30:
⁴⁵ Æ. Û³ ÍáÝáíÁ éí½µÝ³ á»è ÑÝ³ ñ³ í áñ Ñ³ Û³ ñ»éáí, áñ éáóUÝ ³ Í³ ÝóÝ»ñÇ Û»Ç -1-
 µ³ Ð³ 1ñÇÁ áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ Ñá. Ý³ ÍÇ áóó³ í ³ ÝÇ -1e-Ý ÿ, Ñ»í ³. ³ ÚáóU Ññ³ Á³ ñí áóU ÿ Çñ ³ Û¹
 í »è³ Í»í Çó [ДВ, 5, 1988, ÇÇ 174-175, í ³ Ý. 22]:

1»ñ³ YáoYÝ»ñÁ: ÐUÙi . ùñÇÝ³ Í^{URU} Eraṭelie-ule Şǵñ³ i »ÉÇ»-áonÇB; [KYKH 173 III₅₈] i »Ô³ Ýi ³Ý Ñ»i , µ³ Úó ³ Úè 1»áúáóÚ èá³ éfáóÚ ǵñ * -ule=ñe , *-ale=ñe, Á»ñ³ á»Ý µ³ ó³ éfáóÚ -ul=ñe , -al=ñe Ó»ñÁ:

-iṣhe, -iṣhi- [-isx, -isxi-] - Ñ³ Ú. -ÇÈÈ: áon³ ñi ³ Í³ Ý i »uèi »ñáóÚ ³ Úè ³ Í³ ÝóÁ Í³ ½ÚáóÚ ǵ ³ YáoYÝ»ñ (¶.i ÇÈÑ»ÉÚÁ ³ ÚÝ Ñ³ Ú³ ÑáóÚ ǵ µ³ Ô³ 1ñÚ³É ³ Í³ Ýó (-i=š=ñe/ñi-), áñÇ Ú»ç áñá»è »ñíñáñ¹ µ³ Ô³ 1ñÇá Ý³ i »eYáoÚ ǵ á³ i Í³ Ý»fáóÁÚ³ Ý -ñe/ñi- ³ Í³ ÝóÁ. i »è í»ñÁ): 2 Úè ³ Í³ ÝóÁ áon³ ñi »ñ»YáoÚ Ñ³ Ý¹Ç ááóÚ ǵ Ñ»i ³ Ú³ É µ³ é»ñáóÚ ñur=iṣhe [xor=isx] Şçñ³ í³ ½³ Ý(±) (ÑUÙi . Ñ³ Ú. Éáñ ŞÉáñ, +áèí⁴⁶), ur=iṣhe [ur=isx] Ş½»Ýú, Ú»i ³ ÓÚ³ Çñ! (ÑUÙi . Ñ³ Ú. áóéÝ Şíé³ Ý, Úáonx, . ³ Ú! . ÑUÙi . Ý³ » YáoÚÝ ³ ñÚ³ i Çó Í³ ½Úi ³ Í^{LÚ}ur=-urda- ŞÚ»i ³ Ô³ . áñÍ , 1³ ñµÇÝ! , ur=iṣh=use Ş½ÇÝ³ Yáo, 1³ ñµYáo, Ú»i ³ Ô³ ÚB³ ÍÚ³ Ý ³ ñÑ»èi ³ Yáo! µ³ é³ Ó»ñÁ⁴⁷): Á»ñ³ è YáoÚÝ ³ Í³ ÝóÝ ǵ ³ éí³ Ý³ » tu=iṣhe(±) ŞÚ³ úáon, á³ ññ(±)! (ÉáèÚÁ . »i Ç Ú³ èÇÝ ǵ⁴⁸) (ÑUÙi . tu=ai/ge ŞÚ³ úáon! i »ñ³ µ»ñáóÚ ǵ áéí áóÝ), šur=iṣhe(±) [sor=isx] Ş³ Éáé!⁴⁹ (ÑUÙi . Ñ³ Ú. éáñ-³-í³ É Ş³ Éáé³ á³ Ý!⁵⁰) µ³ -é»ñáóÚ: 2 é³ ÚÁÚ 1Áí ³ ñ ǵ ³ è»É³ ³ ñ¹Úá±Ú ³ Úè YáoÚÝ ³ Í³ ÝóÝ ǵ ³ éí³ Ý³ »^{LÚ}tardašñie(±) <^{LÚ}tarda=šñie(±) ³ ÝÑ³ Úi µ³ éáóÚ: Ð³ Ú»ñ»YáoÚ ³ Úè ³ Í³ ÝóÇó áóÝ»Ýú É³ ñÇÈÈ ŞÉ³ ñÇÈÈ, Ý³ íÇ »ñí³ Á! » ÉáñÇÈÈ ŞÚ»Ńñ³ -Ñ³ ó, ÚáÚáí Ú»Ńñ! µ³ é»ñÁ⁵¹:

⁴⁶ i »è **é.20r³ ½³ Ý**, 2003, ǵÇ 39:

⁴⁷ Ur=iṣhe µ³ éÇ » Ýñ³ Ýó Í³ ½Úi ³ Í Ó»ñÇ ÝÚ³ Ý Á³ ñ. Ú³ YáoÁúáóYÝ»ñÁ i »è **é.20r³ ½³ Ý**, 2003, ǵÇ 47-48: 2 Úè Ñ»ŃÇÝ³ ÍÝ»ñ Á³ ñ. Ú³ YáoÚ »Ý Ş½»Ýú, Şçñ, ³ é³ ñí³ , . áóÚ! (³ Ú! ³ èÇÝ i »è **Н.Арутюнян**, KYKH (2001), ǵÇ 475): Ø.é³ íÇÝÇÝ, ÑÇUYi »fáí áon³ ñi ³ Í³ Ý i »uèi »ñáóÚ ³ éí³ ÑÍG.GA/ú-ri-iš-ñi Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóÚ³ Ý íñ³, í»ñÇÝÇÈ Ñ³ Ú³ ñ ³ é³ Ç³ ñí áóÚ ǵ ŞáoÝ»óí³ Íú. . ³ ÝÓ! Á³ ñ. Ú³ YáoÁúáóYÁ [SMEA, 22, 1980, ǵÇ 186], ³ ÚYáoÑ»i » YáoÚYÁ áY¹áóÚ ǵ [SMEA, 43/2, 2001, ǵÇ 252]-áóÚ, µ³ Úó páfáñáí ÇÝ Ñ³ BfÇ aÇ ³ éYáoÚ i »ÉÇBÇÝÇ ³ ñÓ³ Ý³ . ñáóÁúáóYÁ, áon í»ñÇÝÈ Ñ³ Ú³ á³ i ³ eÉ³ YáoÚ ǵ ³ éáon. bēlu-ÇÝ Ş½»Ýú! [KYKH 30₈]:

⁴⁸ 2 Ú! á»è Áèí Ø.í ³ Ý ÉááÝÇ [AnSt, Fs. Güterbock, 1974, ǵÇ 189]: Ú.Ð³ ñáóÁúáóYÚ³ YÁ Á³ ñ. Ú³ YáoÚ ǵ³ Şçñ³ é³ i (±), Ñáñ¹³ é³ i (±) [2001 (KYKH), ǵÇ 469]:

⁴⁹ 2 Ú! á»è Áèí . áÇ³ i ñáí éí áó [1988, KB III, ǵÇ 43]: **Æ.** Ú³ ÍáYáí Á ³ é³ Ç³ ñí áóÚ ǵ Ş½ÇÝ³ Yáo(±)! Í³ á»fáí ³ ÚÝ šuri Ş½»Ýú! µ³ éÇ Ñ»i [1963, ǵÇ 91]: Ø.é³ íÇÝÇÝÈ^Éšur-iš-he (Éšur=iṣhe)-Ç +áÉ³ ñ»Ý í³ ñ¹áóÚ ǵ ur-iš-he [SMEA, 43/2, 2001, ǵÇ 252]:

⁵⁰ **é.20r³ ½³ Ý**, 2003, ǵÇ 53:

⁵¹ ¶.æ³ ÑáóíÚ³ YÁ, ÑÇUYi »fáí áon³ ñi »ñ»YáoÚ ³ Úè ³ Í³ ÝóÇ . áúáóÁÚ³ Ý + ³ èi Ç íñ³, Ñ³ Ú. É³ ñÇÈÈ » ÉáñÇÈÈ µ³ é»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ »YÁ³ 1ñáóÚ ǵ áon³ ñi ³ Í³ Ý ÑÝ³ ñ³ íáñ í³ . áóÚ [1987, ǵÇ 438]:

-ibte, -ibti- [-iwt, -iwti]⁵² - Ñ³Ū. -áŪĀ, -Ç (< *ÇŌ-ĀÇ) < *»ō-ĀÇ < *eu-ti: ¶.Ō»ÉÇŪÇBí ÇÉÇÝ Ñ³Ū³ náŌŪ ħ μ³é³í³½Ū³í³Ý³ í³Ýó³ í³ŪÝ³ í »ēÝ»áí uštipt(e/ini) §³ñ³í³! μ³éáŌŪ, áñĀ Ý³ í³ñ³óçáñ»Ý μĒ»óYáŌŪ ħ ušt- §³ñ³í³»É! μ³ŪÇŌ⁵³: Ą. Ū³íáYáíĀ⁵⁴ máŌÝ³ í³ÝóY³ ħ Ñ³Ū³ náŌŪ -pti-Ý, áñĀ, Ąēi Ýñ³, í³½ŪáŌŪ ħ í³ñ³óçí³Ý. áŪ³í³ÝÝ»ñ: í³óç í³ñáYŪ³É μ³éçŌ Ý³ Ūē YáŌŪÝ³ í³ÝóY³ í »ēYáŌŪ ħ Ý³ meri=pte §(±)!, (ÑŪŪi. mer- §(±)! μ³ŪÇ Ñ»i⁵⁵), DUB-te §. Çñ, í³ñŌ³Ý³. náŌŪáŌŪÝ! Ñ ħa-pti-ne §(±)! μ³é»náŌŪ: ¶.ì ÇĒ»ĒŪĀ⁵⁶, -i(=)ptā í³ñáŌŪŪ³Ūμ, éáŌŪÝ³ í³ÝóY³ ħ í »ēYáŌŪ ušt=i=ptā mer=i=ptā μ³é»náŌŪ ÇŪ³ēi Ā Ñ³Ū³ñ»áí³ Ýáñáb: àŋñ³ñi. [-iwte/i-]-Ý³ ÝBáŌBí Ñ³Ū³á³í³éĒ³ÝáŌŪ ħ Ñ³Ū, -áŪĀ-Ā μ³-Ō³í³ñŪ³É í³ÝóÇÝ, áñĀ í³½Ūí³í³ñ.». -*ti Ū³ēÝÇíÇ ÑÇŪúç íñ³: Đ»í³. ŪáŌŪ *eu > -áŪ³ ÝŌŪ³Ý Ñ»i³ Ýuáí³ ŪÝ ēi³ ó»É ħ -áŪĀ, -Ç í »ēŪĀ: Đ³Ū»ñ»YáŌŪ, ÇYá»ē Ñ»ñ³ñi »ñ»YáŌŪ, ŪÝ í³½ŪáŌŪ ħ μ³Ū³-YáŌŪÝ»ñ⁵⁷, ÇYá»ē í »ñ-áŪĀ, -Ç, ½³Ūñ-áŪĀ, -Ç (½³Ūñ-³Ý-³Ū), »ñ-áŪĀ, -Ç (»ñ-ÇŪ) Ñ ŪÉY: ŌĀ» àŋñ³ñi. ħa-pti-ne-Ç Ūç Çēí³-á»ē á»i Ū ħ í »ēÝ»É ÇYá-áñ. áŪ³í³Ý³ í³½Ūí³í³ ħa- μ³Ū³ñŪ³í³çŌ -pti í³Ýóç Ñ³í³»áŌŪáí (ÇYá»ē áñ³é³ç³ñí³áŌŪ ħ Ą. Ū³íáYáíĀ), á³í³í³ñçÝē Ā»ñ³ē á»i Ū ħ Ñ³Ū»Ū³í³»É Ñ³Ū. ÝŪ³Ý³í³çá -ŌĀ(-³-ŌĀ) í³Ýóç Ñ»i, áñĀ μ³Ū³ñŪ³í³Ý»ñçŌ í³½ŪáŌŪ ħ. áŪ³í³ÝÝ»ñ, ÇYá-á»ē í³Ý³-ŌĀ §í³ÝáĀ!, ŪŪ³-ŌĀ §³ŪáĀ!, ŪŌ³-ŌĀ-Ū §³ŌáĀŪ! (ÑŪŪi. x³Ý³-ā-»É, ŪŪ³-ā-»É, ŪŌ³-ā-»É μ³Ū»ñç Ñ»i):

-u - Ñ³Ū. -áŌ: Ą. Ū³íáYáíĀ Ñ³Ū³ náŌŪ ħ í³ñμ³Ū³í³ñi í³Ýó, áñĀ í³½ŪáŌŪ ħ Ý³ μ³Ū³ÝáŌŪÝ»ñ / μ³Ū³í³ÝÝ»ñ: ŌĀ»³ ÇñáŪ ŪŪ³-á»ē ħ, á³í³ ŪÝ³ ÝBáŌBí Ñ³Ū³á³í³éĒ³ÝáŌŪ ħ Ñ³Ū. -áŌ í³ÝóçÝ, áñĀ μ³Ū»ñçŌ Ñ³Ū³ ÑÇŪú»ñçŌ í³½ŪáŌŪ ħ μ³Ū³í³ÝÝ»ñ, í³í³ÝÝ»ñ Ū³í³μ³ŪÝ»ñ: ŪŪÝ, Ąēi Ū³Ý³ŪÝÇ, í³. áŌŪ ħ Ñ.». Ý»ñ. áñí³í³Ý³é»éç í³í³ñŪ³Éç *-ues¹»ñμ³Ū³í³Ý³Ū³ēÝÇíçŌ (é³í³»É Ū³Ýñ³Ū³ēÝ³Ūē

⁵² éáíáñ³ μ³ñ ĀYĀ»ñŌíáŌŪ ħ -ip/b-ti-ne, -ip/b-te, ÑÝ³ñ³íáñ ħ Ý³ ĀYĀ»ñŌ»É -ebti-ne[-ewti-n], -ebte[-ewt]: í ñçç í-Ý á³ñá³Ýí»É ħ Ūç³ŪÝ Ñ³çáñ¹ -ne-Ç éí³ŪáŌŪ³Ý³»áŪáŌŪ B»Bí Çí³í³:

⁵³ Г.Меликишвили, 1964, çç 30:

⁵⁴ I.Diakonoff, 1971, çç 146:

⁵⁵ ŪŪ³í³éçÝ í »ē Ý³ Ñ.Аругтюнян, 1966, çç 39 í³Ý. 143, 101; 2001(КУКН), çç 455:

⁵⁶ G.Wilhelm, 2004, çç 125

⁵⁷ Đ³½í³í³»á³ Ý³ Ūē ÝáŌŪÝ»ñ: Ūē Ñ³ñ³íçŌ Ñ³ñŌ»ñç Ū³éçÝ í »ē ¶.æ³ NáŌíŪ³Ý, 1987, çç 240:

3 [3 Yoc U3 ecYi »e III.3 I»i 2. i »e Y3 .. N3 canA):

-u-(ne) [-u-(n)] - N3U. -ao(Y), -aU/-3U/-C: AeI AE. U3 IaYaI C: 1»nμ3 UY»n I3U μ3U3 [3 I3 YY»n I3 ½UaO 3 I3 Yo ζ, aNA Y3 N3 U»U3 - i aoU ζ -u 1»nμ3 U3 I»ni 3 [3 Yoc N»i (i »e Y3 EanA): aon3 ni »n»- Yaou 3 Ue 3 [3 YocO aoY»Yü agunu=ne §3 Uaon, 3 Un3 oi 3 I, aniar- du=(ne) [an=y=ardu=(n)] §U»O3 í añ! (N3U. *3Y-U-3ñ1 ao-Y, aNA a»i ü ζ YB3 Y3 I»n §3 Y3 ñ13 ñ!, NÜÜi . YaouY 3 nu3 i Co I3 ½Uí 3 I U- 3ñ1-3ñ-aoY §3 ñ13 ñ!, ½-3ñ1-(3ñ-)aoY (< ½-3ñ1 ao-Y) §½3 ñ- 13 naóYi) .. t»pardu=ne [t=up=ardu=n] §3 Yün»Y(±), 3 Yí 3 ñ. (±), 3 YÇBE3 Y(±) μ3 é»nA: aon3 ni . [-u-(n)]-A 3 YBaöBi N3 U3 a3 i 3 e- E3 Yaou ζ N3U. -ao(Y) 3 [3 YocY, aNA 3 e3 cÇY N»nAÇY μ3 U3 NÇU»nÇO I3 ½Uaou ζ 3 [3 I3 YY»n, ÇYa»e Y3 .. aU3 I3 YY»n .. U3 I3 μ3 UY»n (unÇ- Y3 IY»nÇ N3 U3 ñ i »e III.3 I»i 2): ¶.æ3 NaóI U3 YA 3 UY N3 U3 naou ζ μYÇI 3 I3 Yo, aNA U3 e3 Uμ . 3 EÇe ζ N.» . *-o-mno-ÇO (UÇÇY é»eÇ 1»nμ3 U3 I3 Y 3 I3 Yo), U3 e3 Uμ *-o-no/i, *-u-no/i (Ç. *-o-nā, *-u-nā) i ÇaÇ I3 ½UaouAaoY»nÇO (3 Ue *-no-Y, añÇ U»I 3 Ue i 3 ñμ»- ñ3 IY ζ *-ni-Y, NY1 »í naa3 I3 Y E»½ í aoU I3 ½U»E ζ 3 [3 I3 YY»n .. μ3 U3 - YaouY»n)58:

-urd-a/i [-ord-a/i, -urd-a/i (±)] - N3U. -añ1, Ç-3, -aon1: AE. U3 Ia- YaI A 3 Ue 3 [3 Yoc O»A N3 U3 naou ζ -o/urda-Y, aNA Y3 3 e3 YOY3 oYaou ζ LÜ ur=urda- .. LÜ.GIŠ ga(?)r=urda μ3 é»naou YB»eáI, añ 3 UY aon3 ni »n»Yaou I3 ½Uaou ζ i 3 ñμ»n U3 eY3 . Çi aoAaoY»nÇ 3 Yí 3 Yaou- Y»n59: 3 oc í »nāYBÜ3 E LÜ ur=urda= - §U»i 3 O3 . añI, 13 ñμÇYI60, LÜ.GIŠ ga(?)r=urda - §ÇYā-añ U3 eY3 . Çi aoAU3 Y 3 Yí 3 Yaou! (Aei Ø.e3 í ÇYÇÇ3 §3 i 3 OÖ3 . añI |61) μ3 é»nÇO, 3 Ue 3 I3 YoA N3 YIÇaou ζ Y3 .. LÜ purun=urda- §ÇYā-añ U3 eY3 . Çi aoAaoY! (Ü. Ð3 naoAaoYU3 YA »YÅ3 1naou ζ §i 3 x3 ñÇ ÇYā-añ I3 e3 UaO |62) μ3 éaou: A»n»e 3 Ue YaouY

58 i »e ¶.æ3 NaóI U3 Y, 1987, ζÇ 234, 241:

59 I.Diakonoff, 1971, ζÇ 70 .. 72:

60 A3 n. U3 YaouAaoYA U»nY ζ: Ü.Ð3 naoAaoYU3 YA N3 U3 naou ζ ÇYā-añ U3 eY3 . Çi aoAU3 Y 3 Yí 3 Yaou [2001 (KYKH), ζÇ 473], Ü.ölaYÇ. A' Sbeamte! (a»i 3 I3 Y ÇYā-añ I3 e3 UaO) [1957, II, ζÇ 208]: Ð.I 3 ñ3 . UaU3 YA A3 n. U3 Yaou ζ §U3 ni 3 I3 éu í 3 naO, I3 e3 í 3 ñ! N3 U»U3 i »eáI N3U. í 3 ñañ1 μ3 eÇ N»i [1998, ζÇ 44-46]: 2 Ue 1»a»aou UÇ: aou ur=urda-Y (í 3 YI3 . Çñ ú-ru- ur-da-) a»i ü ζ I3 ñ13 E bar=urda- (í 3 YI3 . Çñ ba»-ru-ur-da-): é3 I3 UY YI3 i Ç aoY»- Y3 eáI N3U. í 3 ñ. 3 nu3 i Ç Çñ3 Y3 I3 Y I3 . aoUA YU3 Y ei ao. 3 μ3 YaouA uCa N3 í 3 Y3 I3 Y ζ:

61 M.Salvini, 1988, (Bastam II), ζÇ 135:

62 H.Арутюнян, 2001 (KYKH), ζÇ 458:

3 [3 YóY ç 3 éí 3 Ý 3 " şepurdi/e⁶³ < şep=urdi/e µ³ éáóU, NÚUí : şep- şÍ »÷»É! , µşep=ani/L^Uşepi=kane ŞÇYā-āñ Ú³ éY³. Çi áóÁU³ Ý í »ñ Ú³ n¹Çİ (N³ í 3 Ý³ µ³ n¹ Í »÷3. añÍY»ñ)!: ò³ í áú N³ Ú³ í »üèí Çó NÝ³ n³ í áñ ā; á³ nñ»É í »ñÇYÇë Náfáí Á: °Á» Ú»ñ¹ Çi³ n¹ áóUÝ»ñÁ ×ÇBí »Ý, 3 á³ 3 ÚY á»i ú ç YB³ Ý³ ÍÇ şÍ »÷3. añÍ! , µ³ é³ óÇ *Í »÷-āñ¹ " á»i ú ç 1ñí³ Í ÉÇYÇ »½³ ÍÇ áóŌŌ³ í 3 Yáí Ç N³ í 3 1ñáoÁUáóY -urda-áf í 3 ½Uí 3 Í µ³ é»ñÇ, añáYú 3 Ú»Y³ ÚY N³ í 3 Ý³ í 3 YáoÁU³ Úµ 1ñí 3 Í »Y añ¹ Çó» Á»ú Náfáí Ç (3 é³ í »É N³ í 3 Ý³ í 3 Ý ç µ³ ó³ é³ í 3 YÇ) Ná. Ý³ ÍÇ Áíáí⁶⁴:

2Üè 3 [3 YóY 3 ÍYÑ³ Úí añ»Y á»i ú YáoUÝ³ óY»É N³ Ú. -āñ¹, Ç-3 (ÜÇ. áóó» Ý³ " -áóñ¹) 3 [3 Yó(Y»ñ)Ç N»i , añáYú N³ Ú»ñ»YáoU Yáñ µ³ é»ñ »Ý í 3 ½UáoU µ³ Ú³ NÇUú»ñÇó, . áU³ í 3 ÝY»ñÇó " 3 [3 í 3 ÝY»ñÇó, 1ñ³ Yú NÇUÝ³ í 3 YáoU, ÇYáá»è " áóñ³ n¹ »ñ»YáoU, YB³ Ý³ í áóU »Y ½³ Ý³ ½³ Ý Ú³ éY³. Çi áóÁUáóY»ñ í 3 Ú Ú³ n¹ í 3 Yó ÉUµ»ñ/í »è³ ÍY»ñ, ÇYáá»è Ú»í Y-āñ¹, añè-āñ¹, ÷áÉ-³Y-āñ¹, Y³E-āñ¹, 3é³ÇY-āñ¹, ÚÇÇY-āñ¹, 3Yó-āñ¹, ÁáŌáí -áóñ¹, ÉañN-áóñ¹ " 3 ÜEY: -āñ¹ í »ñÇ³ í áñáoÁU³ Úµ µ³ é»ñÁ N³ Ú»ñ»YáoU á³ í í 3 YáoU »Y Ç-3 É³ éY Náfáí Ú³ YA⁶⁵, añí »Ō NÝ³ n³ í áñ ç añ á³ N á³ Yí »É »Y áóñ³ n¹ 3 - í 3 Ý 3 [3 YóÇ -a/-i(±) Ó³ ÚY³ í áñY»ñÁ): Æéí -áóñ¹-áf µ³ é»ñÁ á³ í - í 3 YáoU »Y í 3 nµ»ñ Náfáí áóUÝ»ñÇ:

-(u)aşē [-(-u)aş] - N³ Ú. -(áó)³ í : áóñ³ n¹ »ñ»YáoU -aşē-Á éáí añ³ µ³ n N³ Ú³ n¹ áóU ç »i¹ Çñ¹ Y»ñ. áU³ í 3 Ý ÇU³ éí áí í 3 Ú Y»ñ. áU³ í 3 Ý Náfáí Ç óáóóÇā (locative-illative), í »è II.2.9 Í»i 3: é³ í 3 ÚY 3 éYí 3 ½Y urbuaşē Ş½áN, ½áN³ µ»ñáoÁUáóY! (í 3 ½Uí 3 Í ç urbu- Ş½áN»É, ½áN Ú³ í áóó»É µ³ ÚÇó!) " , Á»ñ¹ è tanaşi/e şÍ³ YÁ»Ō í 3 Ú N»Y³ í! (»Á» ×ÇBí ç »ñíñáñ¹ ÇU³ éí Á, 3 á³ 3 ÚY NÝ³ n³ í áñ ç añ í 3 ½Uí 3 Í ç tan=u- Ş¹Y»É í 3 Ú NÇUÝ»É! µ³ ÚÇó) µ³ é»ñáoU (añáYú »ñíáóèY çÉ . áU³ í 3 ÝY»ñ »Y), N³ Ý¹»è ç . 3 ÉÇè añá»è ½áoí µ³ é³ í 3 ½U³ í 3 Ý 3 [3 Yó: Áéí 3 Ú¹U, 3 ÚY

⁶³ şep-, N³ Ú³ Ó³ ÚY N³ Ú. Í »÷-»É µ³ ÚÇ, 3 ÜE N»ŌÇY³ ÍY»ñÁ í 3 n¹ áóU »Y şip- (í »è **è.2Üí³ ½U³ Ý**, 2003, çÇ 19):

⁶⁴ ŌÇ. áóó» şepurdi/e-Y á»i ú ç í 3 n¹ 3 É N³ çáñ¹ ale-Ç N»i ÚÇ³ éÇY (í »è [Ay-susi II₈]) şepurde(e)ale [şex=ord=ear] 3 Üè µ³ éÇ Ú»ç í »éY»fáí Ná. Ý³ ÍÇ áóŌŌ³ í 3 Ý şex=ordi/e-Çó: 2Üí 1 »áúáoU -eale[-ear]-Á í 3 n»ÉÇ ç N³ Ú»U³ í »É N³ Ú. Ná. Ý³ í 3 í 3 »ñí ->³ñ Ú³ éYÇÍÇ N»i :

⁶⁵ ¶.æ³ Náóí Ú³ YA NÝ³ n³ í áñ ç N³ Ú³ náóU N³ Ú. -āñ¹, Ç-3 3 [3 YóÇ [3. áóUA N.-».
*dhro-Çó 1ñ³ ÷áÉáoÁU³ Úµ [1987, çÇ 237]:

ã»i ù ç i ³ ñµ»ñ»É µ³ é³ ÷ áĒĈã - (i) aşe ³ í ³ ÝoÇó (³ ùè Û³ èÇÝ i »è II.2.9 Ī»i 3 ĩ IV.2): Ö»áf ĩ ÇÛ³ èi áf éáoÛÝ ³ í ³ ÝoÁ Ñ³ Û³ ä³ i ³ èĒÉ³ ÝáoÛ ç Ñ³ Û³ ñ»ÝÇ - (áo) ³ í - ÇÝ, áñÁ Ñ³ Û³ ñ»ÝáoÛ Ī³ ½úáoÛ ç . áÛ³ - Ī³ ÝÝ»ñ ÑÇÛÝ³ Ī³ ÝáoÛ µ³ Û³ ñÇó (unÇÝ³ Ī³ è³ í, . áñ í ³ í, í ³ É³ í, áñ Û³ í şä³ i, ó³ Ý i ³ ä³ i ĺ, ³ Ý i ³ í, í áf áñ ³ í, ³ ö»ñ ³ í ş³ í ñ ĺ, . á. ³ í ş. á. ³ í áñáoÁúáoÝ ĺ ³ ÛÉÝ) ĩ ³ í ³ Ī³ ÝÝ»ñ (³ ñ³ ñ³ í, áÓáñ Û³ í, è³ í, ó³ ó³ í şÑÇ i ³ Ý í áf ĺ, ùÝ³ í Ī³ Û ùÝ ç ³ í ³ ÛÉÝ): Ð»i ³. ³ úáoÛ ³ ÛÝ ÷ áĒÉ»É ç ĺ ¹»ñµ³ Û³ Ī³ ñi ³ í ³ ÝoÇó⁶⁶: Ø³ èÝ³ . Çi ³ í ³ Ý . ñ³ Ī³ Ýáo- ÁúáoÝáoÛ ÁÝ í áóÝ i ³ í ç, áñ Ñ³ Û. - ³ í ³ í ³ ÝoÁ í ³. áóÛ ç ³ í - »Û µ³ ÛÇó, è³ Ī³ ÛÝ áñáß Ñ»i ³ ½áí áÓÝ»ñ ĩ ³ ñµ»ñ³ í áóÛ »Ý . áÛ³ Ī³ Ý³ Ī³ ñi ĩ ³ í ³ Ī³ Ý³ Ī³ ñi ³ í ³ ÝóÝ»ñÁ, áñáÝó Ñ³ Û³ ñ »ÝÁ³ í ñáoÛ »Ý ĩ ³ ñµ»ñ í ³. áóÛ⁶⁷:

-ure, -aure [-oŋ, -awŋ] - Ñ³ Û. - áŌ, - ³ öŌ (- ūŌ), Ç-³: àöñ³ ñi »- ñ»ÝáoÛ ³ ùè ³ í ³ ÝóÝ»ñÁ µ³ Û³ ÑÇÛù»ñÇó Ī³ ½úáoÛ »Ý ¹»ñµ³ ÛÝ»ñ: ²Ýßáoßi Ñ³ Û³ ä³ i ³ èĒÉ³ ÝáoÛ »Ý Ñ³ Û. »ÝÁ³ Ī³ Û³ Ī³ Ý ¹»ñµ³ ÛÇ - áŌ/- ³ öŌ ³ í ³ ÝóÝ»ñÇÝ (Ī³ ½úáoÛ »Ý . áñ í áŌ ³ ÝáoÝÝ»ñ): Ø³ Ýñ³ Û³ èÝ ĩ »è III.3 Ī»i 2:

-use/-usi-, -v-se/si-(±) [-oc/-oci-, -v-c/ci- (±)] - Ñ³ Û. - áó, Ç-³, -ó: Ø³ èÝ³ . Çi ³ í ³ Ý . ñ³ Ī³ ÝáoÁúáoÝáoÛ ³ ùè ³ í ³ ÝóÇ í ñ³ µ»ñ Û³ É ÛÇ³ - Ī³ ñ í áóÁúáoÝ áf ³: Û³ ĒĪÇÝáoÛ ³ ÛÝ Ñ³ Û³ ñf áóÛ ç ñ ³ í ³ Ī³ Ý³ Ī³ ñi ³ í ³ Ýó, ÇÝäÇ Ñ³ Û³ ñ ¶.Ø»ÉÇÛÇßf ÇÇÝ⁶⁸ µ»ñáoÛ ç Ñ»i ĩ ³ Û³ É unÇÝ³ ĪÝ»ñÁ badusi/e - şĪ»Ñ³ Báöù(±) ĺ, LUGAL-(nu)si - ş³ ñ³ Û³ Û³ Ī³ Ý ĺ, (É)urişhusi - ş½ÇÝ³ ä³ Ñ»èi ĺ (µ³ é³ óÇ ½ÇÝ³ Ýáo³ ÛÇÝ "оружейный" ÉáèúÁ ßÇÝáoÁÛ³ Ý Û³ èÇÝ ç) ĺ, inusi - ş³ Û³ äÇèÇ ĺ ĩ ³ ÛÉÝ: ¶. ĩ ÇĒ- Ñ»ÉúÁ⁶⁹ ³ ÛÝ Ñ³ Û»Û³ i áóÛ ç Éáéé. Ñ³ Ý i »ñŌ³ Ýú, ä³ i ß³ »áoÁúáoÝ óáoÛó ĩ í áŌ -u/o=ssi ³ í ³ ÝóÇ Ñ»i, ÇÝää»è` aşt=u/o=ss- şÑ³ . áóèi ĺ (aşti şĪÇÝ ĺ), şèn(a)=iffu=ssi şä³ i ß³ × ÇÛ »ŌµáñÁ ĺ, pağ=u/o=ss- şĒÉ³ ñ ĺ (paği/e şĒéáÉ ĺ) ĺ ÛÇ»ÝáoÛÝ Á³ Û³ Ý³ Ī³ Ýß»Éáí, áñ áöñ³ ñi »ñ»ÝáoÛ É³ í ³. áóÛÝ ¹»äúáoÛ ÛÇ³ ÛÝ ÛÇ ù³ ÝÇ µ³ é»-

⁶⁶ Æñ³ Ī³ ÝáoÛ ¹»è Ý³ É³ Û³ ßi áóÛ³ Ý ÑñÇ³ ÝáoÛ - ³ í ³ í ³ Ýó Ī³ ñáo ç ñ Ñ³ Ý i »è . ³ é Ý³ ĩ ¹»ñµ³ Û³ Ī³ Ý³ ñÁ»áí: . ³ »Ý í Ī³ úáoÛ şĪÇä³ è³ Ý³ Ī³ Ý ĺ Ñ³ Û³ ñ»ÝÇ Û»½ Ñ³ è³ í ä³ i ³ èÇĪ- Ý»ñÁ (³ ùè Û³ èÇÝ i »è ¶.æ³ ÑáoĪŌ³ Ý, 1987, çç 368):

⁶⁷ ² ùè Û³ èÇÝ i »è ¶.æ³ ÑáoĪŌ³ Ý, 1987, çç 249:

⁶⁸ Г.Меликишвили, 1964, çç 70:

⁶⁹ G.Wilhelm, 2004, çç 106, 126:

náoU ħ NÝ³ n³ í aň ħ »eÝ»É ÉaóeÇ»ň»Ý³ í³ ÝoÇÝ Úaí ÇU³ eí⁷⁰: aňn³ n-
 ħ »ň»Ý³ í³ ÝoÇ ÇU³ eí Á N³ Ú³ n»fáí³ ÝaňáB³ Ý³ μ»náoU ħ N»i³ U³ É
 ūňÇÝ³ ÍÝ»ňÁ³ urišh=usæ - Š½ÇÝ³ Ýáo, ·³ ÝÓ³ n³ Ý! (urišhæ Š½»Ýú! ,
 Š· aňÍ ÇUÇ Ú³ eí), aših=usæ ŠBÇÝáoÁUáoÝ N³ ó³ N³ í ÇÍÇ N³ Ú³ n!
 al=usæ ŠŌ»Í³ í³ n, ħ Çñ³ í³ f! , pul=usæ ŠÍáÁáŌ, eí »É³ ! , bad=usæ
 ŠÍ³ í³ n»ÉÇáoÁUáoÝ(±) ! · ·³ ÚEÝ: Ø.è³ Éí ÇÝÇÝ, ³ Ý³ n³ 1³ eÝ³ fáí³ Úè
 N³ nócÝ, -use-Ý N³ Ú³ náoU ħ · áU³ í³ ÝÝ»ňČó í»ň³ ó³ í³ Ý · áU³ í³ ÝÝ»ň
 í³ ½ÚáŌ ³ í³ Ýó³ Úè ³ í³ Ýoaí í³ ½Úí³ í³ μ³ é»ňÇÝ ħ ³ fáí N»i³ U³ É
 Á³ n- Ú³ ÝáoÁUáoÝÝ»ňÁ³ urišh=use ŠN³ nēi áUáoÝ! , LUGAL-(n=u)se
 ŠÁ³ ·³ íánaáUáoÝ! , bad=use ŠÍ³ í³ n»ÉáoÁUáoÝ! , daš=use ŠÍ³ Ý-
 Á»Ō/fáoè³ íánaáUáoÝ! , ird=use Šá³ Bí á³ ÝáoÁUáoÝ!⁷¹ (Çñ³ í³ ÝáoU,
 N³ ½ í³ 1»á³ 1»á³ Ú»náoU ÚÇ³ ÚÝ³ Úè ³ í³ Ýoaí í³ ½Úí³ í³ μ³ é»ňÁ³ í³ n»ÉÇ
 ħ N³ Ú³ n»É³ í³ í³ ÝÝ»ň í³ Ú í³ n³ ó³ í³ Ý · áU³ í³ ÝÝ»ň): Đ³ nÓÁ á³ n-
 ½³ μ³ Ý»fáo N³ Ú³ n Áí³ nÍ»Ýú máfáň³ ÚÝ³ μ³ é»ňÁ, áňi »Ō³ eí³ ħ -
 (u)se/i- ³ í³ ÝoÁ³ ÈÚμ³ íána»fáí³ n³ Ýú Aeí ÇU³ eí Ç: ² e³ ÇÇÝ
 ÈÚμáoU ÁÝ¹. nÍ»Ýú³ í³ ÝN³ Úí aň»Ý³ ½³ Ý³ ½³ Ý³ BÇÝáoÁUáoÝÝ»ň í³ Ú³ e³ n-
 í³ Ý»ň/· aňÍ ÇUÝ»ň ÝB³ Ý³ ÍáŌ μ³ é»ňÁ, »ňÍ náň¹ áU³ · 1»ň³ ÝáoÝÝ»ňÁ
 (1»ň³ Ýí³ Ý³ í³ Ý NÇUú áoÝ»oáŌ μ³ é»ňÁ) · · »ňnáň¹ áU³ ÚÝ³ ó³ Í Á:

1) ^Éadun=usi=ne - ŠÇÝá-áň BÇÝáoÁUáoÝ/i áoÝ! , ^Éaših=use/i=
 =(ne) - ŠÇÝá-áň BÇÝáoÁUáoÝ/i áoÝ! , ^(É)su=use/i=(ne) - Šeňμ³ í³ Ūň,
 ħ³ ×³ n!¹ , ^(É)urišh=use/i=(ne) - ŠU»i³ Ō³ ÚB³ í³ Ú³ Ý³ nŅ»eí³ Ýáo,
 ½ÇÝ³ · aňÍ³ n³ Ý, 1³ nμÝáo!⁷² , ^(NA4)pul=use/i=(ne) - Š³ nŌ³ Ý³ ·
 · nÍ³ í³ èUáoÝ/i áÁáŌ! , paɥ=usi=(ne) /ie⁷³ (éáfáň³ μ³ n ÁÝÁ»ňóí áUú
 ħ bad=usi-) - Šá³ nēá³ á³ i , Bñç³ á³ i (· áU³ í³ Ý) /á³ nēá³ ·
 á³ i , (Bñç³) á³ i í³ í³ (³ í³ í³ Ý/Ú³ í³ μ³ Ō) !⁷⁴: ² Úè í»ňçÇÝÁ Æ. , Ú³ Íá-

⁷⁰ aňn³ · n³ í ħ , aň N³ Ō. - áó ³ í³ ÝoÁ áoÝÇ Ý³ · · ÉaóeÇ»ň»Ý³ í³ ÝoÇÝ N³ Ú³ á³ i³ eÉ³ Ý³
 ÇU³ eí , ÇÝáá»è³ ÍnÍÝ-áo, Ú»ÍÝ-áo, ÁÇÍÝ-áo. máfáňÝ ħ ÝB³ Ý³ ÍáoU »Ý ŠÁÇÍÝ-áo,
 í»ň³ nÍáo, ÷ÇfáÝ! , · ÉÉ-áo Š· ÉÉ³ nÍ! (NŪÚí · Éaóe. paɥ=u/o=ss- Š· ÉÉ³ nÍ! · pági/e
 Š· fáoÉ; -Çó), Ó»éÝ-áo (³ n³ Ç N³ Ō»ň»ÝáoU) · · ÚEÝ:

⁷¹ ħ »è M.Salvini, SMEA, 43/1, 2001, ħÇ 35-36:

⁷² ħ »è **É.Đór³ ħŌ³ Ý**, 2003, ħÇ 47-48: ² ÚE N»ŌÇÝ³ ÍÝ»ň Á³ n- Ú³ ÝáoU »Ý Šá³ N»eí (½»ÝúÇ/
 · aňÍ ÇUÝ»ňÇ) ! , Š· ÝÓ³ í³ áoÝ! , ³ Úè Ú³ eÇÝ ħ »è **Н.Арутюнян**, 2001(КVKH), ħÇ 479:

⁷³ ĐŪÚí · N³ Ō. á³ i Šá³ i ; · · áoň³ nÍ · bad=g-(paɥ=g-) ŠBñç³ á³ i »É! (Ú³ Ýn³ Ú³ eÝ
 ħ »è **É.Đór³ ħŌ³ Ý**, 2003, ħÇ 49-50):

⁷⁴ aňn³ nÍ ³ í³ Ý ħ »eí »náoU éáoUÝ μ³ eÁ í³ Úí³ í³ ħ³ Ý³ · · aňá»è · áU³ í³ Ý, ūňÇÝ³ í³ 1) ·
 ...^dHal-di-ni-e ba-du-si-e DUB-te te-ru-ú-bi a-li^{URU}Ar-šu-ni-ú-i-ni
 DUB-te te-ru-ú-bi... ŠÉ³ í³ ÇÝ Náo³ í³ á Ō³ í³ (±) (Ú³ í³ μ³ Ō) ³ nŌ³ Ý³ · náoÁUáoÝ³ n³ nŌ³ Ç

Yaf A .. ¶. i ÇEN»EUA 3 n13 n3 oÇañ»Y í »ñfaoí aoU »Y bad=usi=ie O`af`
 N3 U3 n»fai, añ 3 UY 1n1 3 í ç i n3 í 3 Y Nafai af: ¶. i ÇEN»EUA, »EY»fai 3 UY
 ÷ 3 ei Ço, añ 3 UY añ»è è í 3 YaY aÇ N3 U3 O3 UYaoU Y3 E3 13 eaoAU3 Y 3 Uf
 3 Y13 UY»nÇ N»i, 3 UY N3 U3 naoU ç U3 í µ3 U. n1 3 í ç n3 o3 í i n3 í 3 Y
 Nafai af⁷⁵, ÇYaY AY1aoYaoU ç Y3 .. Æ. U3 í aYaf A⁷⁶:

2) inu=se/i=(ne) - Ş3 U1(âÇeÇ), 3 UY(âÇeÇ)!, şu=se/i=
 =(ne/nele) - ŞÇU!, ŞeaoUY(±)!, ma=se/i=(ne/nele) - ŞUaoñ, Yn3 !
 (eñ3 Yo U3 eÇY U3 Yn3 U3 eY i »ë II.3 Í»i 1, 2):

3) URU LUGAL-(n=u)se - Ş3 nu3 U3 í 3 Y! (EäeuA U3 O3 uÇ U3 eÇY
 ç) / ŞÄ3. 3 í añaoAUaoY!, L⁰AD-si=ni(ne) - ŞY3 EYU3 o, N3 Un3 í 3 Y!,
 daş=use Şí 3 YÄ»O/faoë3 í añaoAUaoY!, ird=use - Şâ3 Bi â3 YáoAUaoY!
 (µ»naoU »Yü e3 í ÇYÇÇ Ä3 n. U3 YáoAUaoYA, añA, e3 í 3 UY, aaYaaf
 NÇUY3 í añí 3 í aç), alu=se Şí »ñ, í 3 e3 í 3 nÇa!, alu=si=ni/a=
 =ne/EN-si=ni=ne - Şí ÇñaoY3 í 3 Y!, çiru=se - Şâ3 ÷ Ç UÇ3 í añ!,
 (GİŞ) şí=si=ne - ŞÇYa-añ 3 e3 n13 /½»Yü!: i »nÇY »ñáo µ3 e»nÄ
 3 í YN3 Uí añ»Y 3 í 3 í 3 Y a»Y, çiru(=)se-Ç U»ç -use-Y N3 í 3 Y3 í 3 Y
 ç, añ â3 í 3 YáoU ç 3 nU3 í ÇY (±), Ä» aÇ µ3 o3 éí aoU, añ 3 Uei »O
 YáoUYâ»è. añí aoY»Yü YáoUY 3 í 3 YóÇ N»i: Al=use-Y Ä3 n. U3 Yí aoU ç
 Şí »ñ, í 3 e3 í 3 nÇa!, .. N3 eí 3 Y3 eÇ aç, Ä» ÇYaao â»i u ç aluse-Ç U»ç
 3 e3 YOY3 oY»f 3 í 3 í 3 Y3 í »ñi -usi í 3 U -si 3 í 3 YóA: ÆYa í »ñ3 µ»
 ñaoU ç alusi=ni=ne/EN-si=ni=ne-ÇY, 3 â3 3 e3 ÇÇYA µ3 ½U3 ÄÇí
 3 Y. 3 U í 3 Uí 3 í ç UÇ3 UY alusi=ni=ne alsuişi=ne 3 n1 3 -
 N3 Uí aoAUaoYáoU, añY aoO3 í Ç YB3 Y3 í aoU ç Şalusi--Ç U»f aoAU3 Uµ!:

... ||[KYKH 40obop.3; 41obop.2], 2)... È-i-ni ši-di-ši-tú-ni i-nu-ki ba-du-si-
 ni ú-i gi-e-i ši-da-(g)u-ri Ş...í aoYÝ (È-ini) í 3 eaoó»o 3 U1âÇeÇ Nal3 í 3 â (±),
 aaÇYa açñ í 3 eaoóí 3 í ||[KYKH 181,2 191,2]: í n1 3 í Ä3 n. U3 YáoAUaoY»nÄ â»i u ç aoOí »Y,
 N3 U3 â3 í 3 eÈ3 Y3 µ3 n1) ŞHaldi-Ç badusi-ÇY3 3 nO3 Y3. naoAUaoY 1n»oÇ ...!, µ3 e3 oÇ
 ŞHaldi-Ç(-ÇY) badusi-ÇY!, »ñí aoéY ç í n1 3 í »Y í n3 í 3 Y Nafai af (Haldi-Y N3 í 3 oaoóÇaY
 ç, .. -n(e)- U3 eYÇí Ç UÇçaoaf N3 U3 O3 UYí aoU ç í n3 í 3 Y Nafai af 1n1 3 í N3 í 3 oUÇ eÇ
 badusi-Ç N»i ` eí 3 Y3 fai í »nÇYÇe Nafai af 3 UÇY í »nÇ3 í añaoAUaoYA), 2) Ş...í aoYA (È-ine)
 í 3 eaoó»o, 3 U1(âÇeÇ)(±) badusi=ne í 3 eaoóao í 3 n1: 2 Uei »O badusi=ne-Y N3 í 3 Y3 í 3 Y
 ç, añ. alU3 í 3 Y ç: eí 3 oí aoU ç, añ aon3 n1. í »ueí »naoU bad=usi--Ço aoY»Yü bad=usi=ie
 (í n3 í 3 Y Nafai), bad=usi=ne (aoO3 í 3 Y Nafai) . alU3 í 3 YA .. bad=usi=ie 3 í 3 í 3 YA
 (U3 í µ3 UÄ):

⁷⁵ 2 Ue U3 eÇY U3 Yn3 U3 eY i »ë Г.Вильгельм, ДВ, 5, 1988, çç 98, 118-119, í 3 Y.19:

⁷⁶ И.Дьяконов, ДВ, 5, 1988, çç 165, 180, í 3 Y. 64:

20ei »Ō alsui--Ÿ · áú³ í³ Ÿ ĺ 1ñí³ í ĺ è»é³ í³ Ÿ Náfaí aí, " -n(e)-
 B³ Ōí³ áaŌ Ū³ èŸÇÍÇ ŪÇcaóaí N³ Ū³ Ó³ ŪŸaóŪ ĺ N³ í³ í³ óŪ³ ÉÇ
 alsuiši--Ç N³ »í " µŸ³ í³ Ÿ³ µ³ ñ áa ŪÇ í³ á áaóŸÇ³ í³ í³ Ÿ³ Ÿ í³ Ÿ³ Ÿ³
 N³ »í : ŪŪ³ Ÿ³ á»è " EN-sinine⁷⁷-Ÿ: Ō³ èí ań»Ÿ³ Ōè ÈŪµÇó ŪÇ³ ŪŸ
 LUGAL-(n=u)se " ^{LŪ}AD-si=ni(ne) µ³ é»ñÇ ŪÇ ĺ NŸ³ ñ³ í ań í »è-
 Ÿ»É³ í³ í³ ŸŸ»ñ, Ō ŪŸ ĺÉ ańaB í»ñ³ á³ NáóŪŸ»ñáí, ù³ Ÿ½Ç³ Ōè »ñí áó
 µ³ éŸ ĺÉ ŪÇ³ ŪŸ Ū³ èŸ³ í³ Ç »Ÿ · ñí³ í í³ Ÿí³ · Çñ í »éuáí, N³ »í " µ³ ñ
 1ñ³ Ÿó Ū»Ç NŸ³ ñ³ í ań áĸ³ ñŪ³ í Á íèí³ Náń»Ÿ³ é³ ŸÓŸ³ óŸ»É³
 í³ Ÿó(Ÿ»ñ)Çó⁷⁸: Ō³ èí ań»Ÿ ańñ³ ñí »ñ»ŸaóŪ -use/-usi- í³ Ÿóaí
 µ³ é»ñÁ NÇŪŸ³ í³ ŸaóŪ í³ ŸŸN³ Ūí ań»Ÿ · áú³ í³ ŸŸ»ñ »Ÿ, ańaŸó Ū»Ç · »-
 ñ³ í BéaóŪ »Ÿ ½³ Ÿ³ ½³ Ÿ BÇŸaóÁŪaóŸŸ»ñÁ (6 1»áŪ), ÇŸáÁ á³ ñkánaB
 »ñ"áóŪ ĺ Ōè µ³ é»ñÁ µŸaóÁ³ · ñaŌ N³ í aóí ŸB³ ŸŸ»ñÇ ańaBÇaŸ»ñÇ
 ÇŪ³ èí Çó (^Eadun=usi=ne, ^Éaših=usi/e=(ne), (^É)su=usi/e=
 =(ne) " (^É)urišh=usi/e=(ne) µ³ é»ñÁ µŸaóÁ³ · ñí aóŪ »Ÿ É Ší aóŸ,
 BÇŸaóÁŪaóŸŸ, Çèí (^{NA4})pul=usi/e=(ne)-ÇŸ NA₄ Šú³ ñ; ańaBÇaáí):
 Đ»í " µ³ ñ Ōè µafań µ³ é»ñÁ á»í ù ĺ ŸB³ Ÿ³ í»Ÿ ÇŸa-ań í³ éaóŪóŸ»ñ,
 ŌŪ³ Áí aóŪ (^É)urišh=usi/e=(ne), ań è³ éí ÇŸÇŸ èÉ³ é Á³ ñ · Ū³ ŸaóŪ ĺ
 ŠN³ ñèí aóÁŪaóŸŸ; È³ í³ · aóŸŸ 1»áŪaóŪ Ō ŪŸ í³ ñaŌ ĺñ ŸB³ Ÿ³ í»É Š · Ÿ-
 Ó³ ñ³ Ÿ; µ³ Ūó áa »ñµ»ù ŠN³ ñèí aóÁŪaóŸŸ; Áèí paṭ=usi=ne-Ÿ á»í ù ĺ
 ŸB³ Ÿ³ í³ Ç Šá³ ñèá³ á³ í, Bñç³ á³ í | (· áú³ í³ Ÿ ĺ, áá»í ù ĺ B÷aÁ»É
 paṭ=usi=ie Šá³ ñèá³ á³ í | í³ í³ ŸÇ/Ū³ í µ³ ŪÇ N³ »í), ŌÉ áa Á»
 Ší³ í³ ñ»éaóÁŪaóŸŸ; ÁŸá í»ñ³ µ»ñáóŪ ĺ LUGAL-(nu=)se-ÇŸ, Ōá³ Ō ŪŸ
 í »ùèí »ñáóŪ N³ ŸíÇáaóŪ ĺ ŪÇ³ ŪŸ URU LUGAL-(nu=)se µ³ é³ í³ -
 á³ í óaóÁŪaóŸŸ (NŸ³ ñ³ í ań ĺ Ÿ³ " ^{URU}LUGAL-(nu=)se) " Á³ í³ Ō»-
 Ÿ³ ŪŸÇ á»í ù ĺ Á³ ñ · Ū³ Ÿ»É Š³ ñú³ Ū³ ŸÇèí ù³ Ó³ ù í³ Ūñ, ańí »Ō
 · í Ÿí aóŪ ĺ Ōñú³ Ÿ; 2 íŸN³ Ūí ań»Ÿ ÈaéuÁ ÇŸa-ań í³ éaóŪóÇ Ū³ èÇŸ ĺ
 Ÿ³ " irdu=se-Ç 1»áŪaóŪ, ù³ Ÿ½Ç í »ùèí aóŪ aóŸŸŸ Ÿídi=šṭ=u=be
 der=u=be ti=ne ^dhalde=i ird=use Ší³ éaóŪóÇ, 1ñ»óÇ³ ŸŸaóŸÁ

77 2 ŪŸ í³ Ūí³ í³ ĺ ^dhal-di-ni-ni uš-ma-ši-ni/ba-ú-ši-ni/al-su-ši-ni
 EN-si-ni-ni N³ Ū³ ŸŪ³ Ÿ³ Ÿ³ ñí³ Ōí³ aóÁŪaóŸŸ»ñáóŪ [KYKH 389i, 241C₃₀, 406 лиц.₁₄,
 407лиц.₁₁ " ŌÉŸ]:

78 Ō³ èŸ³ · Çí³ í³ Ÿ³ · ñ³ í³ ŸaóÁŪaóŸŸaóŪ ^{LŪ}AD-si-ni µ³ é³ Ō³ Ç³ ñŪ³ í Ÿ ĺ N³ Ū³ ñí aóŪ
^{LŪ}ate-ini ŠN³ Ūñ; µ³ éÁ, è³ í³ ŪŸ -si- í³ Ÿóaí Ō ŪŸ áa ŪÇ³ Ÿ³ · Ō Ÿ aÇ í³ Ūí³ í³: Áèí LUGAL-
 (nu)si Ó³ Á Ū.Đ³ ñaóÁŪaóŸŸŸ ŸÁ N³ Ū»Ū³ í aóŪ ĺ i/ernu-tuñi-Ç N³ »í " LUGAL-(nu)si-Ç
 í³ í³ »èŸ»faí i/ernu- ñŪ³ í Á:

è»ǎ³· Çñ È»ǎóÝ»ñáóÙ Í³ñáÓ çñ ³ñî ³óáÉ»É Ý³· c(ó) NYáóáóÝÁ⁸², ÇÝǎǎè Ý³· ³ÙÝ ÷³èî Á, áñ è»ǎ³· Çñ È»ǎóÝ»ñÇ Ñ³Ù³ñ, ³Ùî ÁíáóÙ· áóñ³ñî »ñ»ÝÇ, ÛÇ·ÝáóÙÝ í³ÝíÇ Ñ³Ù³ñî ³ñµ»ñ Ýß³ÝÝ»ñÇ · áñí³ ÍáóÙÁ éáíáñ³ Í³Ý »ñ·áóÙÁ ç, ³ǎ³ ³Ùè ¹Áí³ñáóÁóáóÝÁ Ñ³ñÁí áóÙ ç:

-v-ze/-zi, [-v-c/-ci] - Ñ³Ù. -ó(±): Æ. Û³ÍáÝáíÁ áóñ³ñî ³Í³Ý armu=zi Şè»ñáóÝ¹, ½³ñÙ! (Ñ³Ù. ½-³ñÙ, -áÙ), nañi=ze Ş(±)! - (NUÙî . nañi=be Ş±!, nañ- Şµ»ñ»É, · ÉÉ³ íáñ»É!); ñarni=zi=nei Ş(±); µ³é»ñáóÙ ÑÝ³ñ³ íáñ ç Ñ³Ù³ñáóÙ ³é³ÝÓÝ³ óÝ»É -zi Û³èÝÇíÁ, áñÁ Ý³ Ñ³Ù³ñáóÙ ç ³Ýí³Ý³Í»ñî ³Í³Ýó: Û³ ÑÝ³ñ³ íáñ ç Ñ³Ù³ñáóÙ ³Ùè ÝáóÙÝ ³Í³ÝóÇ · áóáóÁóáóÝÁ Ý³· aş(a)ze ŞÑ³éáóÙÁ(±), éá×Çí(±)!⁸³, salzi/e Ş½³éÇÁ³ ÷(±)!, ÇÝǎǎè Ý³· gal(a)zi/e Ş(±)! · zabzi/e Ş(±); µ³é»ñáóÙ⁸⁴: Æèî ³Ù»Ý³ÙÝÇ, ÇÝǎǎè »ñ·áóÙ ç áóñ³ñî ³Í³Ý Ýî »ùèî »ñáóÙ í»ñáÝß³É µ³é»ñÇ íÍ³ÙáóÁóáóÝÝ»ñÇó, Í³ñí»è Á» áóñ³ñî »ñ»ÝáóÙ ³éí³ »Ý »ñíáó î ³ñµ»ñ ³Í³ÝóÝ»ñ -ze[-c] · -zi[-ci]: ²é³çÇÝÁ ³éí³ ç armuzi (-ñáóÙ` ar-mu-ze/i-(i)), Çèí »ñíñáñ¹Á nañi=ze (-ñáóÙ` na-ñi-ze/i-(e)), aş(a)=ze (-ñáóÙ` aş-(a)-ze/i-(e)) µ³é»ñáóÙ: ØáóèÝ»ñÇ Ñ³Ù³ñ ǎ³ñ½ ãç:

éáóÙÝ ³Í³Ýó(Ý»ñ)Á Á»ñ·è ǎ»î ù ç Ñ³Ù»Ù³î »É Ñ³Ù. -ó/-óÇ ³Í³Ýó(Ý»ñ)Ç Ñ»î⁸⁵, áñáÝù Í³. áóÙ »Ý Ñ·». *-sk´(sk)-Çó (NY¹»íñá-ǎ³Í³ÝÉ»ñí áóÙ ³ÙÝ í³½Ù»É ç ³Í³Í³ÝÝ»ñ Û³è³Ùµ · áóÙ³Í³Ý³ óí³Í): Ð³Ù»ñ»ÝáóÙ ³éí³ ç ó-áí í³½ÙáóÁóáóÝÝ»ñÇ »ñíáó î Çǎ. 1) ½áóî ³Ýí³Ý³Í³Ý, áñáÝù ½áó. ³Ñ»èÝ»ñ ááóÝ»Ý µ³Ù³Í³Ý ó-áí Ó·»ñÇ Ûç, 2) ³Ýí³Ý³-µ³Ù³Í³Ý, áñáÝó ¹»ǎáóóÙ Ýí³í íáóÙ ç ³Ýí³Ý³Í³Ý · µ³Ù³Í³Ý Ó·»ñÇ ½áó. ³Ñ»éáóÁóáóÝ: Ð³×³É -ó-áí µ³Ù³Í³Ý ÑÇÙù»ñÁ · áñí³ ÍáóÙ »Ý áñǎè ÇÝùÝáóñáóÙÝ ³Ýí³Ý³Í³Ý Ó·»ñ, ÇÝǎǎè` ÁÝÁ³ó-ù` ÁÝÁ³Ý³Ù-Çó, è³éáÓó` è³èÝ³Ù-Çó · ³ÙÉÝ: ²Ùè -ó-Çó ç · ³ÉÇè Ñ³Ù»ñ»ÝÇ -(³-, »-)óÇ ³Í³ÝóÁ, áñÁ óáóÙ ç î ³ÉÇè ÇÝá-áñ

⁸² ²Ùè Û³éÇÝ í »è, ùñÇÝ³Í, **М.Хачикян**, 1985, çç 23-44:

⁸³ °А» ×ÇВî í Æ. Û³ÍáÝáíÇ ÍáÓÙÇó aş(a)ze µ³éÇÝ í ní áó ŞÑ³éáóÙÁ(±), éá×Çí(±); ÇÙ³èî Á, áñÁ ÍñíÝáóÙ ç Ý³· Ù.Ð³ñáóÁóáóÝ³ÝÁ[2001(КУКН), çç 437], ³ǎ³ ³Ù»Ý³ÙÝ Ñ³Í³Ý³Í³ÝÝáóÁóÙµ ³Ùè µ³éÇ Ûç ǎ»î ù ç î »èÝ»É aş-[as-] Ş. ³É, Ñ³èÝ»É, Ùî Ý»É! (Ñ³Ù. Ñ-³è(³Ý) →É Ş. ³É, Ñ³èÝ»É · ³ÙÉÝ!); µ³Ù³ñÙ³î Á (NUÙî . Ñ³Ù. Ñ-³è, Ñ-³è-áóÙÁ ŞÑ³è, Ñ³éáóÙ, µ³ÁÇÝ! î »è VI):

⁸⁴ í »è **И.Дьяконов**, 1963, çç 70; **I.Diakonoff**, 1971, çç 146, Í³Ý. 153:

⁸⁵ Ð³Ù»ñ»ÝáóÙ ³Ùè -óÇ ÷áÉ³ñ»Ý »ñµ»ÙÝ ³éí³ ç -è Í³Ù ½, ÇÝǎǎè»è »É-áÓ½-³Ý»Ù, Íáñ-áóè-³Ý»Ù, ÷É-áó½-³Ý»Ù ÷áÉ³Ý³Í · *»É-áóó-³Ý»Ù, *Íáñ-áóó-³Ý»Ù, *÷É-áóó-³Ý»Ù:

i »OÇo EÇY»EA I 3 U I 3. »EA⁸⁶: eñ³ YÇo ç I 3 ½Ur 3 I Y 3 .. -áo 3 I 3 YoÁ,
 añY aon³ ni 3 I 3 Y i »uei »naou . ni áou ç -use/-usi- O`ái .. áoYÇ
 YaouY ÇU³ ei A, ÇYa an N³ U»ñ»Yaou (i »e i »nA): AYaá»e 3 n³ Y i »e 3 Yu,
 µ³ oÇ -use/-usi--Ço I 3 ½UíáO µ³ é»nÇo, aon³ ni »ñ»Yaou 3 Ue 3 I 3 Y-
 oÇo áoY»Yu .. e »ñ»u-áañe µ³ é, añaYu páfanY çÉ . áU³ I 3 Y Y»ñ »Y:
 O³ ei añY aon³ ni »ñ»Yaou -c(-o) U³ eYÇIÁ, Ç i 3 ñµ»naoÁUaoY N³ U»ñ»-
 YÇ, µ³ o³ I 3 UaoU ç Nafái U³ Y .. Eay³ nNU³ Y N³ U³ I 3 ñ. »naou (3 Ue
 U³ eÇY i »e Y 3 .. II.2.10 .. III.2.5): Aeí 3 U¹U, I 3 ñ»EÇ ç I 3 ní»É, añ
 aon³ ni »ñ»Yaou 3 UY N³ Y i »e ç . 3 EÇ» Çñ Y 3 EY³ i 3 Y µ³ e³ I 3 ½U³ I 3 Y
 . an I 3 éaoUÁai .. áoYÇ 3 e³ í»É Y i 3 ½ . an I 3 íáoUaoY, u³ Y 3 UY O»eu ç
 µ»naou N³ i 3 . 3 UaoU N³ U»ñ»Yaou:

-(a, i)-ni/e [-(a, i)-n(i)] - N³ U. -³Y, -ÇY, -Y: A. U³ íaYái A⁸⁷ aon³ n-
 i 3 I 3 Y i »uei »naou 3 e³ YOY³ oYáou ç -(a)-ne/a- 3 I 3 Yo(Y»ñ)A`
 µ»ñ»Eái N³ i 3 U³ é ünÇY³ íY»ñÁ. 1) -(a)na--ái` tarma=na/e=lae
 S³ OµáonY»ñ!, burg=ana- Şmaon., 3 Uñaó, á³ Bi á³ YaóÁUaoY!,
 atq=ana- ŞkaN, AYI³!, 2) -a-næ-ái` baba=næ Şf»é!, eba=næ
 Ş»ñí n³ U³ é, »níÇñ!, paña=næ ŞEáBañ »OÇ»ñ³ íañ 3 Y³ éaoY!, 3) -ne-
 aí` pañi=næ (i »e Y³ Eañ¹A), ti=næ S³ YaóY!, ar(-a)=næ
 Şµ³ náoÁUaoY!, iara=næ Şá³ i 3 Y¹³ Y, o»f³!: U³ Y³ .. U³ i Y³ oáou
 ç 3 YaóU, añ éaoU³ 3 I 3 YoY»ñÁ O`ái YU³ Yíáou »Y aon³ ni »ñ»YÇ -næ
 añaB³ É Na¹ÇY .. á³ i 3 Y»éaoÁUaoY oáou i áO -næ 3 I 3 I 3 Y³ I»ñi
 3 I 3 YoÇY: ¶.i ÇEN»EUA⁸⁸ -næ 3 I 3 YoY ç 3 e³ YOY³ oYáou aon³ ni .
 ti=næ S³ YaóY! µ³ éaoU N³ Y³ n³ íañ N³ U³ ñ»Eái, añ 3 Ue YaóU³ 3 I 3 YoY
 ç 3 éi³ Y³ .. ebanæ Ş»ñíÇñ!, iaranæ ŞIÇO I 3 éaoU!, qarqaranæ
 S³ ½n³ N¹,⁸⁹ sirhanæ ŞÇYa-án I 3 éaoU! µ³ é»naou, añaYó 3 nU³ i Y»ñA

⁸⁶ 2Ue U³ eÇY 3 e³ í»É U³ Yñ³ U³ eY i »e ¶.æ³ NaóI³ Y, 1988, çç 235-236: I 3 o³ éi³ ç I áç,
 an N³ U»ñ»YÇ -oÇ 3 I 3 YoY ç í I 3 Ur³ í aon³ ni . ¹⁰tard=as(=az/s)=ne µ³ éaoU tard-
 oÇ ÇU³ ei áí, »A» ÇN³ n³ í» aon³ ni . -he/-hi-[-he/-hi-] - N³ U, -Ç N³ U³ á³ i 3 eÉ³ Yaó-
 ÁUaoYÁ xÇBi ç (i »e i »nA):

⁸⁷ I.Diakonoff, 1971, çç 66:

⁸⁸ G.Wilhelm, 2004, çç 125:

⁸⁹ O»I 3 Y. 3 U í I 3 Ur³ í ç aon³ ni 3 I 3 Y ½n³ ÇÇ µnaY½» I áx³ I Ç í n³, aní »OÇo .. S³ ½n³ N¹
 YB³ Y³ íáoÁUaoYÁ, NUUí . Éaoé. karkarni, kerkerni S³ ½n³ N¹ [i »e B.Плотровский, КБ, III,
 çç 35; M.Хачикян, 1985, çç 48; H.Арутюнян, 2001 (КУКН), çç 459 .. 3 UÉY: I 3 o³ éi³ ç I áç,
 an 3 UY á»i ç U Á³ n. U³ Y»É S³ x³ nU³ Y¹, I áx³ I I . NUUí . N³ U I 3 e- S³ í»éa»É! µ³ U³ nU³ i Ç N³ i :
 Oáoe íáoUÇo³ áoB³ . n³ í ç, an N³ U»ñ»Yaou I 3 ní³ e S³ íáouí , 1»½, á³ i 3 ! µ³ eÇ NaU³ YÇBY ç
 ½n³ N³ Y-Á' S³ íáouí , 1»½! ÇU³ ei áí, aña U`ÐE-Y [2, 1981, çç 752] µE»oYáou ç ½n³ N³ S³ ½n³ N¹

ẽ³ĩ³ũÝ ³ẽ³ÝÓÇÝ íĩ³ũĩ³ í ǎ»Ý: Û³ . ǎńĩ³ ẽǎũǎǎĩ ³ĩ³ ńũ»ń, ẽ³ĩ³ũÝ
 Ó`ǎĩ ³Ýǎũũ -nǎ ³ĩ³ÝóÝ ħ í »ẽÝǎũ quldi=nǎ ŠĚǎǎ³Ý; ³ĩ³ĩ³-
 Ýǎũ (ǎ»ĩ ù ħ ÁÝǎ»ńó»Ě kuldi=ne - Ń³ũ. Íǎń¹): Û³ Ě ³Ýĩń³ ¹³ ẽ-
 Ý³Ýũ Ą. Û³ ÍǎÝǎĩÇ ÍǎũũÇ »Ýǎ³ ńĩǎũ -(a)-na- ³ĩ³ÝóÇÝ: Û»Ýũ,
 ǎń ĸ ĪǎũũÇ »ńĩ³ Í tarmana=lǎ µ³ ẽǎ ěĚ³ ĄÝǎ»ńóũÝ ³ ń¹ũǎũũ ħ
 `` Ý»ńĩ³ ǎũũĚ ³ũÝ Ī³ ń¹³ óĩǎũ ħ tarmane=le (Ńǎ. ĄÇĩ) `` tarmane
 (»½. ĄÇĩ) í »ẽũǎĩ, ÇĚĩ burg=ana=ne `` atq=ana=ne µ³ ẽ»ńǎ, ĄĚĩ
 Û»½, ǎ»ĩ ù ħ í »ńĩǎũ Ě burga(=)na=ni, atq=qa(=)na=ne Ó`ǎĩ:
 Atq=qa(=)na=ne⁹⁰-Ç Ń³ Û³ ń, ǎńǎ ẽǎĩǎń³ µ³ ń Ą³ ń. Û³ Ýĩ ǎũ ħ ŠǎǎŃ,
 ÁÝĩ ³, ŠǎǎŃ³ µ»ńǎũũǎũ(±)⁹¹, Í ĚÇĲÇÝÇ »ńĩĚ»½ Ī³ ³ ńÓ³ Ý³. ńǎũ-
 Ąũũǎũũ ǎũ»Ýũ Ń»ĩ `` Û³ Ě Ń³ Û³ ǎ³ Ī³ ẽĚ³ Ýǎũũǎũǎũ [UDU.MǎŠ]
 GAL^{MEŠ} atq-qa-na-ne `` [UDU].MǎŠ GAL^{MEŠ} e-qu-te ŠũÍ ³ Ū ħ
 ½ǎŃ³ µ»ńǎũũ³ Ý (Ń³ Û³ ń)! [КУКН 30 ǎũ³ ńĩ . 16/³ ẽǎũ. 14], ǎńĩ »Ū e-
 qu-te (ẽ»Ě. Ńǎǎĩ eqũtu(m)-Çó) ÝĲ³ Ý³ Īǎũ ħ ŠǎǎŃ³ µ»ńǎũũ³ Ý;
 ĄĚĩ ³ Ū Ī, atqqa(=)na=ne-Ý Ī³ Ū ǎ»ĩ ù ħ ńĩ³ Ī ĚÇÝÇ ẽ»ẽ³ Ī³ Ý
 Ńǎǎĩǎĩ, Ī³ Ū ĚÇÝÇ ³ Ī³ Ī³ Ý ŠǎǎŃ³ µ»ńǎũũ³ Ý Ń³ Û³ ń Ý³ Ě³ Ī Ěĩ »Ěĩ ³ Ī,
 Û³ Ī³ Ū³ óǎũ; Ūǎĩ ³ Īǎń ÝĲ³ Ý³ Īǎũũũ³ Ūµ: ² ẽ³ Ī Ě Ń³ Ī³ Ý³ Ī³ Ý ħ
 í »ńÇÝǎ: ǎũ³ ńĩ ³ Ī³ Ý Ī »ũĚĩ »ńǎũũ -a-ni/e ³ Ī³ Ýóǎĩ ǎũ»Ýũ Ý³ ``
 Ń»ĩ `` Û³ Ě µ³ ẽ»ńǎ kai=ani Šĩ³ Ū³ Ý; ⁹² (Ń³ Ū. Ī³ Ū-³Ý), am=ani
 Š³ Ū³ Ý(±) (Ń³ Ū. ³ Ū-³Ý⁹³), alg=ani ŠĚ³ Ńũ³ Ý; (Ń³ Ū. ³ ń. , Ńũũĩ . µũ-
 ³ ń. , ³ ń. -»Ě-³Ý)⁹⁴: ĄÝǎ Ī ħ ń³ µ»ńǎũũ ħ Çµń Ą» ǎ³ Ī³ Ý»ǎũũũũ

µ³ ẽÇó: ẽ³ĩ³ũÝ Đ.² x ẽũ³ Ýǎ [Đ² ´ II, 1973, ĸÇ 111-112] ń³ Ýũ Ń³ Û³ ńǎũũ ħ Ī³ ńũ»ń µ³ ẽ»ń
 Ī³ ńũ»ń³ Ī»ǎĩ ³ Ū Ī »ńĩǎũ Çũ³ Ěĩ Ý»ńǎ: ³ Ūó ǎũ³ ńĩ ³ Ī³ Ý qarqar=ane-Ý Ī³ ńĩ»Ě Ą
 Ń³ Ī³ ẽ³ Ī³ Ī Ń³ Ěĩ ³ Ī ǎũ: ² ŪĚ ¹»ǎũũũ ǎũ³ ńĩ /Ěǎũ. qarqar=ane[karkař=an]/kar-
 karni-Ý Ą»ń` ẽ ǎ»ĩ ù Ī Ń³ Û³ Ī³ Ī »Ě Ń³ Ū. Ī³ ńĩ ³ ẽ-Ç Ń»ĩ :

⁹⁰ Atqana ŃÇũũÇó ǎũ³ ńĩ »ń»Ýǎũũ ǎũ»Ýũ Ý³ `` atqana=ç- ŠǎǎŃ Ū³ Ī ǎũ»Ě; µ³ Ūǎ [ĩ »Ě

Н.Арутюнян, 2001 (КУКН), ĸÇ 439]:

⁹¹ Ī »Ě **Н.Арутюнян, 2001 (КУКН), ĸÇ 439:**

⁹² ǎ³ ń. Û³ Ýǎũũǎũǎũ Ū»ńũ Ī (³ ẽ³ Ī Ě Ū³ Ýń³ Û³ ẽÝ ³ Ū Ī³ ẽÇÝ Ī »Ě IV.2): Ą. Û³ ÍǎÝǎĩ Á Ī³ ẽĪ³ Ī³ Ýũǎĩ ǎ³ ń. Û³ Ýǎũũ Ī ŠÝń³ ³ ẽ³ Ç(±); [1963, ĸÇ 72, 89]:

⁹³ ǎ³ ń. Û³ Ýǎũũǎũǎũ `` Ń³ Û³ Ī³ Ī ǎũǎ Ń³ Ū»ń»Ý ³ Ū³ Ý µ³ ẽÇ Ń»ĩ ¹ Đ. ẽ³ Ý³ Ī³ ĚÇ³ ÝÇ [1900, ĸÇ 327], Ī »Ě Ý³ `` **Н.Арутюнян, 2001 (КУКН), ĸÇ 434]:**

⁹⁴ Qu-du-la-ni/é (ku₃-tũ-la-ni/é) Šĩ ³ x³ ń, Íǎǎǎũ - Ń³ Ū. Íǎǎǎũ, i-me-na-ni/é Ī³ Ū i-mi-na-ni/é (Ī Ī ǎũũ Ī Ý³ `` ^ĚURU₄-na-ni/é. ³ Ūó ³ ń³. ĸ Ī Ī »ẽũǎĩ) ŠŃÇũũ; - Ń³ Ū. ŃÇũũ µ³ ẽ»ńÇ ŪÇ µ³ ẽ³ Ī ńÇÇ -(a)-ni/e-Ý ³ Ū»Ý³ ŪÝ Ń³ Ī³ Ý³ Ī³ Ýǎũũũ³ Ý Ńǎǎĩ ³ ŪÇÝ Ī »ńÇ³ Ī ǎũũũũũ Ī: ẽũ³ Ýũ Ń³ Û³ ǎ³ Ī³ ẽĚ³ Ý³ µ³ ń Ī Ī³ Ū Ī³ Ī »Ý ŪÇ³ ŪÝ Ń»ĩ `` Û³ Ě µ³ ẽ³ - Ī³ ǎ³ Ī óǎũũũũ»ńǎũũ qu-du-la-ni šũ-ńi-na-ši(e)/GIBIL-ši [КУКН 36, I, II,

óáóóó í íáó -i-ne 3 í 3 YóÇÝ, áñÁ Ñ3 Ú3 ñí áóó ÷ ñ É3 ÚÝ í 3 ñ3 í áóó
 áóÝ»óáó 3 í 3 í 3 Ý3 í »ñí 3 í 3 Yó, 3 á3 ¶.í ÇÈÑ»ÉÚÁ 3 ñ3 ñ3 óÇáñáÝ
 Ú»ñÁáóó ÷ 3 Ú1 í »è3 í »í Á 3 ÚÝ Ñ3 Ú3 ñ»éíáí ß3 Óí 3 áÇá Ú3 éÝÇí, áñÁ
 Ñ3 í »éí áóó ÷ è»é3 í 3 Ý Náéíáí áí 1ñí 3 í Éñ3 óÚ3 ÝÁ (Ñ3 í 3 í óáóóÇáÇÝ):
 NáéíáíÝ»ñÇ Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝ»óÚ3 Ý ÁÝÁ3 óúáóó Ó3 ÚÝ3 í áñÝ»ñÇ Íáóí 3 Í áóóÚÝ»-
 ñÇó Éáóè3 ÷ »éáó Ýá3 í 3 Í áí (3 Úè Ú3 éÇÝ Ú3 Ýñ3 Ú3 éÝ í »è II.2.1 Í »í
 1): 2 ÚÝáó3 Ú»Ý3 ÚÝÇí áóñ3 ñí »ñ»Ýáóó 3 éÝí 3 ½Ý ÚÇ ú3 ÝÇ µ3 é»ñáóó Í 3 -
 ñ»ÉÇ ÷ Ñèí 3 Í í »èÝ»É -(i)ne/i 3 í 3 í 3 Ý3 í »ñí 3 í 3 YóÁ, áñÁ áá ÚÇ
 Í 3 á ááóÝÇ í »ñáÝßÓ3 É Ú3 éÝÇíÇ Ñ»í : ÁÝáá»è alsu(i)=ne ŞÚ»Í!
 (ÑÚÚí . alsu(i)=še ŞÚ»Í áóóÁóóÝ!), urbi=ne Ş½áÑ3 µ»ñáóÁÓ3 Ý Ñ3 Ú3 ñ
 Ý3 É3 í »éí 3 í, ½áÑ3 µ»ñí áóó! (ÑÚÚí . urb- Ş½áÑ»É! µ3 ÓÁ, ÇÝáá»è Ý3 ..
 urbi=ka=ni .. urbi=ka=še 3 ÝáóÝÝ»ñÁ⁹⁵) .. 3 ÚÉÝ⁹⁶: Áèí »ñ»áóóÁÇÝ,
 3 Úè µ3 é»ñáóó ÝáóóÝá»è á»í ÷ ÷ í »èÝ»É ÝáóóÝ -(v)=ni/e 3 í 3 YóÁ:
 áóñ3 ñí »ñ»Ýáóó áóÝ»Ýú Ý3 .. -v=ne` Ná. Ý3 ÍÇ3 Í »ñí -Ñ3 í 3 ú3 í 3 Ý ..
 -u=(ne) 3 í 3 í 3 Ý3 í »ñí 3 í 3 YóÝ»ñÁ, áñáÝó ÚÇÇ ÝáóóÝá»è ÑÝ3 ñ3 í áñ
 ÷ í »èÝ»É ÝáóóÝ -ne í 3 ññÁ (3 Úè 3 í 3 YóÝ»ñÇ Ú3 éÇÝ í »è 3 é3 YÓÇÝ):
 Áèí »ñ»áóóÁÇÝ, Á. 3 Ú3 ÍáÝáíÇ ÑÇß3 í 3 í 3 Í pañi/a=næ ŞÉáááñ
 »ÓÇ»ñ3 í áñ 3 Ý3 éáóÝ! únÇÝ3 ÍÁ á»í ÷ ÷ 1Çí 3 ñí »É Ñ»Ýó 3 Úè` Ná. Ý3 -
 ÍÇ3 Í »ñí -Ñ3 í 3 ú3 í 3 ÝÇÚ3 éí áí (±):

2 ÚèáÇéáí, áóñ3 ñí »ñ»Ýáóó -(a, i)-ni/e [-a-n(i), -i-
 n(i), -n(i)] 3 í 3 Yó(Ý»ñ)áí áóÝ»Ýáóó »Ýú Ñ»í 3 Ú3 É µ3 é»ñÁ`
 tarma=ni, Ş3 Óµááóñ!⁹⁷ Í 3 Ú ŞÁ3 ñÚ3 |⁹⁸, burgana=ni Şµáóñ. 3 Úháó,

38b1; 270s; 392s; 424r] .. i-na-(na)-ni i-me-na-ni/^ÉURU4-na-ni [KYKH 202s, 247r, Ay-
 susi II₄ (Ayanis I)]:

⁹⁵ í »ñÇÇÝ »ñí áóóÇ Ú3 éÇÝ í »è 1.3.2 (-v-ka-(ne) 3 í 3 YóÇÝ í »ñ3 µ»ñáó Í »í áóó):

⁹⁶ ÚÚ3 Ý3 í Çá 3 í 3 Yó ÷ 3 éí 3 Ý3 .. áóñ3 ñí 3 í 3 Ý Ñ3 í áóó 3 ÝáóÝÝ»ñáóó, ÇÝáá»è
^dAiraini/e, ^hÁuṭuini/e, ^rÍṣpuuini/e, ⁿNalaini/e, ^šŠiuini/e, Waruba-
 (i)ni/e, Ardini/e, ^{URU}Arşuniuini/e, ^{KUR}Bia(i)ne=le, ^{KUR}Elaini/e .. 3 ÚÉÝ:
 ÁÝ1Ñ3 Ýñ3 á»è áóñ3 ñí »ñ»Ýáóó -ni/e Ú3 éÝÇíÁ Ñ3 Ý1Çááóó ÷ í 3 ñµ»ñ 1Çñú»ñáóó .. áóÝÇ
 í 3 ñµ»ñ ýáóÝ1óÇáÝ3 É Ýß3 Ý3 ÍááóÁáóÝ áó í 3. áóó, áñáÝó í 3 ñµ»ñ3 ÍáóóÁ Ñ3 ×3 É 13 éÝáóó ÷
 3 ÝÑÝ3 ñ: únÇÝ3 Í` ÝáóóÝ í »èÇ Ú3 éÝÇí ÷ 3 éí 3, áñá»è µ3 Ó3 1ñÚ3 É í 3 ññ, Ý3 .. -usine ..
 -v=šine 3 í 3 YóÝ»ñáóó, áñáÝú Ñ3 ×3 É Ñ3 Ý1»è »Ý . 3 ÉÇè -use-Ç .. -v=še-Ç ÷ áÉ3 ñ»Ý
 Ñ3 í 3 á»è -kai(ne) »í 1ÇñÓ .. pei(ne) »í 3 1ñáóóÁáóÝÇó 3 é3 Ç: é3 í 3 ÚÝ Ñ3 ½Çí Á » í ñ-
 ÇÇÝé Í 3 á áóÝ»Ý3 í »ñáÝßÓ3 É 3 í 3 Yó(Ý»ñ)Ç Ñ»í : áóñ3 ñí »ñ»Ýáóó 3 Úè ÝáóóÝ í »èÚÝ áóÝ»Ý Ý3 ..
 µ3 ó3 é3 í 3 Ý .. áóÓ3 Í 3 Ý ½. ÁÇí` áñáßÓ3 É 3 éáóóáí) NáéíáíÝ»ñÇ í »ñÇ3 í áñáóóÁáóÝÝ»ñÁ:

⁹⁷ 2 Ú1 á»è` Áèí Á. 3 Ú3 ÍáÝáíÇ [1963, ÇÇ 61, 91; 1971, ÇÇ 66, 77, 85]:

⁹⁸ ĐÚÚí . Ñ3 Ó. Á3 ñÚ3 [¶.æ3 Ñáóí Ó3 Ý, 1988, 143]:

ä³ ßi ä³ ÝáoÄÜáoÝ!, aṭqana=ni Ş½añ³ µ»ñáoÄÜ³ Ý Ñ³ Ü³ ñ Ý³ È³ i »ë-
 í³ í | (³ í³ í³ Ý), baba=ni Şf»é |, sirña=ni ŞÇÝá-añ BÇÝáoÄÜáoÝ |,
 eba=ni Ş»ñíñ³ Ü³ è, »ñíÇñ | (±), ti=ni Ş³ ÝáoÝ |, ar(a)=ni Şµ³ -
 ñáoÄÜáoÝ | í³ Ü³ Ş³ éÝ³ í³ Ý (áoÄÜáoÝ) |⁹⁹, iar=ani Şä³ i í³ Ý¹³ Ý, ó»f³ |,
 alg=ani Şë³ ÑÜ³ Ý |, kai=ani Şí³ Ü³ Ý |¹⁰⁰ (Ñ³ Ü. í³ Ü-³ Ý), ama=ni
 Ş³ Ü³ Ý (±) | (Ñ³ Ü. ³ Ü-³ Ý), qarqara=ni Ş½ñ³ Ñ | í³ Ü³ Ş×³ ñÜ³ Ý¹ |,
 kuldi=ne ŞÉáä³ Ý, È³ Ü |, alsu(i)=ne ŞÜ»f | (³ í³ í³ Ý), urbi=ne
 ŞÜ³ i³ ö³ óáo, ½añ³ µ»ñíáo(í»Ý¹³ ÝÇ) | (³ í³ í³ Ý): ²Ü¹ ÁíáoÜ
 aṭqana=ne, urbi=ne, alsu(i)=ne, kuldi=ne, Ä»ñë Ý³ ...
 ar(a)=ni, baba=ni, tarma=ni, ti=ni, eba=ni µ³ é»ñáoÜ
 máóÝ³ í³ ÝóÁ -ni/e-Ý ç kai=ani-áoÜ, iar=ani-áoÜ .. alg=ani-áoÜ
 ³ Ü»Ý³ ÜÝ Ñ³ í³ Ý³ í³ ÝáoÄÜ³ Üµ -a=ni-Ý: ØáoéÝ»ñÇ Ñ³ Ü³ ñ ä³ ñ½ äç:

Ð³ Ü»ñ»ÝáoÜ Ñ³ Ü³ ä³ i³ ³ èÈ³ Ý³ µ³ ñ áóÝ»Ýü. 1) -³Ý, í³ ½ÜáoÜ ç
 .áoÜ³ í³ ÝÝ»ñ .. ³ í³ í³ ÝÝ»ñ Ñ³ i³ ä³ è µ³ Ü³ ÑÇÜ»ñÇó (µ³ Üó áá
 ÜÇ³ ÜÝ), ÇÝáä»è í³ Ü-³ Ý, -Ç (ÑÜÜi .áoñ³ ñi .kai=ani), Éáñ-³Ý,
 Ç-³, ÑÝÓ-³Ý, Ç-³, Bñç-³Ý, Ç-³, çÝç-³Ý, Ç-³, áñ¹-³Ý
 (í³ ñÜÇñ Ý»ñí .áñ¹Ý-Çó) .. ³ ÜÉÝ, 2) -ÇÝ, Ç ÁÇí é³ ÜÉ .áñí³ íáoÄÜáoÝ»ñÇ
 í³ ½ÜáoÜ ç Ý³ .. ³ í³ í³ ÝÝ»ñ, ÇÝáä»è í»ñ-ÇÝ, ÜÄ-ÇÝ, ëí áñ-ÇÝ,
 Éáñ-ÇÝ, ÜÇç-ÇÝ .. ³ ÜÉÝ, 3) -Ý, áñä»è ³ í³ Ýó .ñ³ µ³ ñÇ µ³ ½Ü³ ÁÇí
 µ³ é»ñáoÜ ³ ñ¹»Ý äçñ .Çí³ íóíáoÜ, ÇÝáä»è ³ ÝÓ-Ý, ³ é-Ý (ÑÜÜi .
 áoñ³ ñi .ar(a)ni), »½-Ý, ³ ñ¹-Ý .. ³ ÜÉÝ: èñ³ Ýü Ü³ è³ Üµ .³ Éçè »Ý
 Ñ.-». *(-e, -o) - no/i, *-nā ³ í³ ÝóÇó, áñÝ ëí ½µÝ³ ä³ è í³ ½ÜáoÜ
 çñ ³ í³ í³ ÝÝ»ñ .. µ³ Ü³ ÝáoÝÝ»ñ, Ü³ è³ Üµ * -en/-on-Çó, Ü³ è³ Üµ çÉ
 ³ ÜÉ í »Ö»ñÇó¹⁰¹:

-(i)a-ne, -ne[-(i)a-n, -n] - Ñ³ Ü. -(»)³Ý, -³ÝÇ, -Ý (Ñá. Ý³ íÇ³ -
 í»ñi -Ñ³ í³ ü³ í³ Ý³ í³ ÝóÝ»ñ): äáoñ³ ñi »ñ»ÝáoÜ áóÝ»Ýü Ñ³ í³ ü³ í³ Ý
 ÇÜ³ ëí áí .áñí³ íáoÜ ÜÇ B³ ñü µ³ é»ñ, áñáÝü ëí ³ ÝáoÜ »Ý -(i)ane
 í»ñç³ íáñáoÄÜáoÝÁ: ²é³ çÇÝ Ñ»ñÁÇÝ ³ Üè µ³ é»ñÇ Ü»ç ä»í ü ç
 ³ é³ ÝÓÝ³ óÝÉ^{LÜ} daršu=ane^(MEŠ) [LÜ darsu=an] ŞÜ³ ñ¹Çí, Ü³ ñ¹í³ Ýó
 ÈáoÜµ; (Ñ³ Ü. ¹³ (ñ)è, -áo¹⁰²) .. LÜ/SAL uedia=ne^(MEŠ) (è»é.

⁹⁹ ÐÜÜi . Ñ³ Ü. ³ éÝ [H.Арутюнян, 2001(КУКН), çÇ 435]:

¹⁰⁰ Ä³ ñ. Ü³ ÝáoÄÜáoÝÁ Ü»ñÝ ç (i »è IV.2): Ä. Ü³ ÝáÝáÁ [1963, çÇ 72, 89] í³ ëí³ í³ Ýúáí
 Ä³ ñ. Ü³ ÝáoÜ ç ŞÝñ³ ³ é³ ç(ü):

¹⁰¹ Ø³ Ýñ³ Ü³ éÝ³ Ü¹ Ü³ èÇÝ í »è ¶.æ³ ÑáoíÜ³ Ý, 1987, çÇ 234, 238, 241:

¹⁰² í »è e.²Üí³ ½Ü³ Ý, 2003, çÇ 34:

L¹⁰uedia=ne=i) ŠI³Y³Ū, I³Y³Y³ÇI (N¹⁰U¹⁰i . L¹⁰uedia=ɥ- ŠI³Y³ 1³n¹⁰n¹⁰o¹⁰ÇI; μ³U³ N¹⁰i) μ³é»n¹⁰Á: 2¹⁰U³Y³ŪY N³i³Y³I³Y³á¹⁰ÁŪ³Ūμ 3¹⁰Ūe Yá¹⁰ŪY 3¹⁰I³YóY ĺ 3¹⁰eI³Y³ .. m¹⁰sep=ane/i ŠI³÷÷á¹⁰ŪY³n, I³÷÷. á¹⁰nI³Y³n¹⁰!¹⁰³, and=ane/i ŠN³Y¹»n!¹⁰ (N³Ū. (N) 3¹Y¹(±)¹⁰⁴) μ³é»n¹⁰áŪ¹⁰⁵:

Đ3¹⁰Ū»n¹⁰Yá¹⁰Ū á¹⁰ŪY³Ū Ūá. Y³I³Ç³I³n¹⁰i -N³i³ú³I³Y³ ÇŪ³e¹⁰i 3¹⁰n¹⁰i 3¹⁰-N³Ūi á¹⁰ -(»)3¹⁰Y, 3¹⁰Y³, 3¹⁰I³YóY³n¹⁰Á, ÇYá¹⁰»e¹⁰ I³á¹⁰e¹⁰-3¹⁰Y, Ç-3¹⁰ŠI³á¹⁰e¹⁰3¹⁰Ū¹⁰!, Éá¹⁰Á³Y, -Ç ŠÉ³Áá¹⁰Ūá¹⁰Á 3¹⁰Ū¹⁰áÉ¹⁰!, Ūe³Y, -Ç ŠŪI³Yá¹⁰Ū¹⁰!, 3¹⁰½³i-3¹⁰Y³, »n¹⁰Çó-3¹⁰Y³, . ÉÉ-3¹⁰Y³Š. Éá¹⁰ÉY³n¹⁰!, Y³Ū³I³-3¹⁰Y³, 3¹⁰i 3¹⁰-3¹⁰Y³, I³Y³-3¹⁰Y³ .. 3¹⁰ŪÉY (á¹⁰n¹⁰»e¹⁰ I³YáY -3¹⁰Y³-áí μ³é»n¹⁰Á á³i I³Yá¹⁰Ū »Y á-3¹⁰ É³eY³ Náfáí Ū³YÁ): Đ3¹⁰Ū»n¹⁰Yá¹⁰Ū I³n¹⁰áYŪ³É-3¹⁰Y .. -3¹⁰Y³ 3¹⁰I³YóY³-náfí I³½³Ū³I³ I³ N³i³ú³I³Y³ ÇŪ³e¹⁰i 3¹⁰n¹⁰i 3¹⁰N³Ūi á¹⁰ μ³é»n¹⁰Á Náfáí íá¹⁰Ū »Y »½. Áíáí, Ūn¹⁰ÇY³I³ I³Y³Y³Ç - è»é. I³Y³YóáŪ, »n¹⁰Çó³Y³Ç - è»é. »n¹⁰Çó³YóáŪ .. 3¹⁰ŪÉY: Ūá¹⁰ŪY á³i I³n¹⁰Y ĺ Y³ .. á¹⁰n¹⁰3¹⁰n¹⁰i »n¹⁰Yá¹⁰Ū, ÇYá¹⁰Á á³n¹⁰á¹⁰náf »n¹⁰áŪ ĺ L¹⁰/SAL¹⁰uedia=ne=i μ³é³Ó¹⁰Çó (è»é³I³Y³ Náfáí, »½. ÁÇí): Áéí³ ŪY, á¹⁰n L¹⁰/SAL¹⁰uedia=ne-Y á³i Ū ĺ ÁYí³É»É Náfáí Y³I³Ç³I³n¹⁰i -N³i³ú³I³Y³ ÇŪ³e¹⁰i áí, N³e¹⁰i 3¹⁰i íá¹⁰Ū ĺ L¹⁰//SAL¹⁰uedia=ne^{MEŠ} . n¹⁰á¹⁰-ÁŪ³Ūμ, á¹⁰n¹⁰ »Ō MEŠ á¹⁰náfÇá YB³YÁ óá¹⁰Ū ĺ I³ÉÇe Náfáí Y³I³Çá¹⁰Ūá¹⁰ŪY (N¹⁰U¹⁰i . Y³ .. L¹⁰darš¹⁰u=ane^{MEŠ} ŠŪ³n¹⁰Çí, Ū³n¹⁰i³Yó Éá¹⁰Ūμ); Đ3¹⁰Ū³. Çi 3¹⁰I³Y³ . n¹⁰3¹⁰I³Yá¹⁰Ūá¹⁰Ūá¹⁰Ū 3¹⁰Ūe 3¹⁰I³YóY³n¹⁰Ç I³3¹⁰. Ū³Y í³n¹⁰3¹⁰μ³n¹⁰Ū³É 3¹⁰eI³ »Y í 3¹⁰n¹⁰μ³n¹⁰ I³n¹⁰íÇ¹⁰ŪY³n¹⁰!¹⁰⁶. á¹⁰n¹⁰3¹⁰n¹⁰i 3¹⁰I³Y³ i »Ūeí »n¹⁰áŪ 3¹⁰Ūe 3¹⁰I³YóY³n¹⁰Ç í I³Ūá¹⁰Ūá¹⁰ŪYÁ ÉáéáŪ ĺ 1¹⁰n¹⁰Yó NÇY³ÉÇY³ÉáŪ Ū³eÇY:

-v-še, -v-ši(-ne) [-v-s, -v-si-(n)]: á¹⁰n¹⁰3¹⁰n¹⁰i »n¹⁰Yá¹⁰Ū I³3¹⁰n¹⁰í³I³I³Yó ĺ: é¹⁰n¹⁰Yáí I³½³Ū³I³ μ³é»n¹⁰Á Ç¹⁰n¹⁰Yó á¹⁰ŪÇŌ Ó¹⁰»n¹⁰áŪ eí 3¹⁰YáŪ »Y -še í³n¹⁰Ç³íá¹⁰n¹⁰á¹⁰Ūá¹⁰ŪYÁ, è³I³ŪY »Á» μ³éÁ Náfáí íá¹⁰Ū I³Ū N³i³ÉŪ³É 3¹⁰I³Yóí áŪ ĺ, 3¹⁰á³ -ši-: 2¹⁰ŪY á¹⁰ŪY³ N¹⁰i³ Ū³É NÇŪY³I³Y³ I³Ç³n¹⁰éáŪ-

¹⁰³ Ū.Đ3¹⁰n¹⁰á¹⁰Ūá¹⁰ŪY³YÁ Á³n¹⁰. Ū³YáŪ ĺ ŠÇYá-á¹⁰n ŪÇ BÇY³n¹⁰3¹⁰n¹⁰I³Y³ Ū³eY³. Çi á¹⁰Ūá¹⁰Ūá¹⁰ŪY [KYKH (2001), ĺÇ 461-462] 3¹⁰ŪY 3¹⁰n¹⁰3¹⁰n¹⁰óÇá¹⁰n¹⁰Y N³Ū³Ū³i »Éáf L¹⁰š¹⁰ipikani (=L¹⁰š¹⁰epikani/e) .. š¹⁰i¹⁰p- (=š¹⁰ep-) (μ³Ū) μ³é»n¹⁰Ç N¹⁰i : Á. Ū³íáYáí Á N³Ū³náŪ ĺ 3¹⁰YóY³YáŪ [1963, ĺÇ 36, 94]:

¹⁰⁴ 3¹⁰eÇ eí á¹⁰ 3¹⁰μ³YáŪŪÁ Áeí ¶.æ³NáŪíŪ³Y³ [1988, ĺÇ 149-150]:

¹⁰⁵ 3¹⁰ó³é³I³á, á¹⁰n N³i³ú³I³Y³ ÇŪ³e¹⁰i áí ĺ á³i Ū ÁYí³É»É Y³ .. é¹⁰n¹⁰Yó N¹⁰i ŪÇ YáŪŪY N³Ū³i »Ūeí áŪ í³Ū³Ū³í³ pa¹⁰n¹⁰i=ne^{MEŠ} ŠÉá¹⁰šá¹⁰ »ŪÇ³n¹⁰íá¹⁰n I³Y³I³Y³(Y³n); (N³Ū. á³E³n¹⁰ĺ), ul¹⁰ɥu=ne^{MEŠ} ŠáŪŪi (»n¹⁰); (N³Ū. áŪŪŪi, -áŪ) μ³é»n¹⁰Á: Á» N³Y³n¹⁰íá¹⁰n ĺ μ³é³í³n¹⁰ÇÇ -ne-Ç 3¹⁰ŪÉ Ū³íYáŪŪ:

¹⁰⁶ 2Ū¹⁰ Ū³eÇY³ Ū³Y³n¹⁰3¹⁰Ū³eY³ i »é Н.Мкртчян, “Армянские ареальные показатели множественности”, Ø»n¹⁰. 2000, ĺÇ 369-377:

ĀláoYÝ»nĀ¹⁰⁷. 1) $\mu^3 \cup^3 \tilde{N} \dot{C} U \cup \text{»} \tilde{n} \dot{C} \acute{o} \acute{I} \dot{3} \frac{1}{2} U \acute{a} \acute{o} U \dot{\zeta} \acute{I} \text{»} \tilde{n} \dot{3} \acute{o} \dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y} \cdot \acute{a} U \dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y} \dot{Y} \text{»} \tilde{n}$,
 ÇYāā»è` aru=še Š $\mu^3 \tilde{n}$ » . ĀáoĀláoY, $\mu^3 \tilde{n}$ » . āńí áóĀláoYí` ar=u- Ší $\dot{3} \acute{E}$ |
 $\mu^3 \cup \dot{C} \acute{o}$ (N $\dot{3} \cup$. \cup - $\dot{3} \tilde{n}$ -É ŠN $\dot{3} \tilde{n}$ »É, $\cup \dot{C} \dot{3} \acute{o} Y$ »É!); izidu=še Ší $\dot{3} \tilde{n}$. $\dot{3} \acute{I} \tilde{n} \acute{a} \acute{o}$ -
 ĀláoY(±)!` izid=u- Ší $\dot{3} \tilde{n}$. $\dot{3} \acute{I} \tilde{n}$ »É, N $\tilde{n} \dot{3} \cup \dot{3} U$ »É(±)! $\mu^3 \cup \dot{C} \acute{o}$, manu=še Š(±)!`
 man=u- ŠÚY $\dot{3} \acute{E}$, ÉÇY»É!; $\mu^3 \cup \dot{C} \acute{o}$ (N $\dot{3} \cup$. \cup Y- $\dot{3} \acute{E}$, ŠÚY $\dot{3} \acute{E}$)!` · $\dot{3} \cup \acute{E} Y$, 2) $\dot{3} Y \acute{a} \acute{o} Y \dot{Y}$ »-
 ĩĈó $\acute{I} \dot{3} \frac{1}{2} U \acute{a} \acute{o} U \dot{\zeta} \acute{I} \text{»} \tilde{n} \dot{3} \acute{o} \dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y} \cdot \acute{a} U \dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y} \dot{Y} \text{»} \tilde{n}$ (»n μ »UY $\cup \dot{C} \dot{3} Y$. $\dot{3} \cup \dot{3} U Y$
 ÍáYÍn»í ÇU $\dot{3}$ eí áí), ÇYāā»è` alsui=še ŠU»ÍáoĀláoYí` alsui--Çó
 (NŪŪí . alsui=(i)ne- ŠU»Í!); ardi=še ŠN $\tilde{n} \dot{3} \cup \dot{3} Y$, $\acute{I} \dot{3} \tilde{n}$. $\dot{3} \acute{I} \tilde{n} \acute{a} \acute{o}$ -
 ĀláoYí!` *ardi--Çó (N $\dot{3} \cup$. $\dot{3} \tilde{n}$ ¹, -Ç/áo Ší $\dot{3} \tilde{n}$. !), ulgu=še ŠáoÇáó-
 ĀláoYí!` *ulgu--Çó (N $\dot{3} \cup$. áÓÇ, -áU ŠáoÇ!)!` · $\dot{3} \cup \acute{E} Y$, 3) $\dot{3} \tilde{n}$ í $\dot{3} \tilde{n} \dot{3} \tilde{n}$ í áóU $\dot{\zeta}$
 Ná. Y $\dot{3} \acute{I} \dot{C} \dot{3} \acute{I}$ »nĭ -N $\dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{3} \dot{I} \dot{3} \dot{Y} \dot{C} U \dot{3}$ eí , ÇYāā»è` LŪar=še^{MEŠ} Šá $\dot{3} \acute{I} \dot{3}$ -
 YÇ(Y»n)! $\acute{I} \dot{3} \cup$ Š $\dot{3} \cup \tilde{n}$ (»n)!¹⁰⁸ (N $\dot{3} \cup$. $\dot{3} \cup \tilde{n}$, Š $\dot{3} \cup \tilde{n}$!` Ná. N $\dot{3} \cup$ ó. $\dot{3} \tilde{n}$ é),
 LŪwa(=)še^{MEŠ} Ší Ó $\dot{3} \cup \dot{3} \tilde{n}$ Í(ÇÍ)!¹⁰⁹, kumemu=še (· $\dot{3} \cup \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3}$ - $\dot{3} \tilde{n} \dot{3}$ -Çn`
 GIŠ^{TUKUL}^{MEŠ}) Š $\frac{1}{2}$ »Yú»nĭ, LŪtašmu=še Š. »nĈ(Y»n)(±)! , LŪDUMU^{MEŠ}-
 ni=še Šán \acute{I} ÇY»nĭ! , ŪKU^{MEŠ}--še ŠU $\dot{3} \tilde{n}$ ÍÇÍ! , III PIT.ĤAL.LU-
 =š[e](±) Š3 N»ÍU $\dot{3} \acute{E} Y$ »nĭ!` · $\dot{3} \cup \acute{E} Y$ ¹¹⁰, 4) óáóó $\dot{\zeta}$ í $\dot{3} \acute{E} \dot{C} \acute{e}$ ÇYā-āń í »ÓÇó
 ÉÇY»ÉÁ, ÇYāā»è` Biaini=še Š $\acute{C} \dot{3} \dot{C} Y$ -(»óÇ)Y»nĭ! , luluini=še
 ŠéáoéáoÇY-(»óÇ)Y»nĭ! :

2Uè $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{o} \dot{C} \acute{o}$ $\dot{\zeta}$ $\acute{I} \dot{3} \frac{1}{2} U \dot{3}$ íáńí $\dot{3} \acute{I}$ -ši=ne/-ši=ni- $\mu^3 \cup \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3} \acute{E}$
 $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{o} \acute{A}$, áńY $\dot{3} \acute{E} \acute{I} \dot{3}$ $\dot{\zeta}$ gunu=ši=ne ŠU $\dot{3} \tilde{n}$ í ÇÍ! ; μ^3 éáóU: áóß $\dot{3}$. · $\dot{3} \acute{I} \acute{O}$ $\dot{\zeta}$
 III-še · $\dot{3} \cup \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3}$ -Çn Āí $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{A}$ í $\dot{I} \dot{3} \dot{U} \acute{I} \dot{3} \acute{I}$ III-še UD^{ME} : na-
 ú-be - Š»n»ù ūń éā $\dot{3} \acute{e}$ »óÇ (±)! (Ā $\dot{3} \tilde{n}$. U $\dot{3}$ Áeí Ā. U $\dot{3}$ ÍáYáí Ç) $\dot{3} \tilde{n}$ í $\dot{3}$ -
 N $\dot{3} \tilde{n}$ í áóĀláoYáoU, áńY áóYÇ -še[-s] NÝááoY $\dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y}$ N $\dot{3} \acute{I}$ »ÉáoUÁ: ĐŪŪí .
 N $\dot{3} \cup$. »n»-ù, āáń»-ù Āí $\dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y} \dot{Y}$ »nĈ N»í : Āń . áńí $\dot{3} \acute{I} \acute{a} \acute{o} \acute{U} \dot{3} \cup \mu$ ·
 Yβ $\dot{3} \acute{Y} \dot{3} \acute{I} \acute{a} \acute{o} \acute{U} \dot{3} \cup \mu$ $\dot{3} \cup \acute{e}$ -še[-s] $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{o} \acute{A}$ NÇB»óYáoU $\dot{\zeta}$ N $\dot{3} \cup$. Ná. Y $\dot{3} \acute{I} \dot{C}$
 áóŌ $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \dot{C}$ -ù (N $\dot{3} \cup$ ó. -è) U $\dot{3}$ eYÇÍÁ, áńĀ N $\dot{3} \cup$ »n»YáoU N $\dot{3} \dot{Y} \acute{1}$ »è $\dot{\zeta}$ · $\dot{3} \acute{E} \dot{C} \acute{e}$

¹⁰⁷ 2Uè $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{o} \dot{C} \acute{o}$ · Yn $\dot{3}$ NÝ $\dot{3} \tilde{n}$ í íáń ÇU $\dot{3}$ eí Y»nĈ U $\dot{3}$ eÇY í »è Y $\dot{3}$ · Г.Меликишвили, 1964,
 ÇÇ29; I.Diakonoff, 1971, ÇÇ59; M.Хачикян, 1985, ÇÇ64; G.Wilhelm, 2004, ÇÇ125:

¹⁰⁸ í »è é. 2Uí $\dot{3} \dot{Y} \dot{3} \dot{Y}$, 2003, ÇÇ17:

¹⁰⁹ LŪar=še^{MEŠ} · LŪwa=še^{MEŠ} μ^3 é $\dot{3} \acute{O}$ »nĈ N $\dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{3} \dot{I} \dot{3} \dot{Y} \dot{C} U \dot{3}$ eí Ç N $\dot{3} \cup \dot{3} \tilde{n}$ í »è Y $\dot{3}$ ·

I.Diakonoff, 1971, ÇÇ69:

¹¹⁰ · $\dot{3} \acute{O} \dot{3} \acute{E} \acute{I} \dot{3} \acute{I}$ ā, áń $\dot{3} \cup \acute{e}$ YáoUÝ $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{o} Y$ $\dot{\zeta}$ $\dot{3} \acute{E} \acute{I} \dot{3} Y \dot{3}$ · · UDUšuse/UDU-še, ĀB-še,
 GUD-še μ^3 é»náoU: Ó $\dot{3} \acute{e} Y \dot{3}$. Çí $\dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y}$ · n $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{a} \acute{o} \acute{A} \acute{o} Y \acute{a} \acute{o} U$ N $\dot{3} \cup \dot{3} \tilde{n}$ í áóU $\dot{\zeta}$, áń UDUšuse μ^3 éÇ
 Uç í »nĈÇ -še-Y á $\dot{3} \acute{I} \dot{3} Y \acute{a} \acute{o} U$ $\dot{\zeta}$ NÇU $\dot{C} U \dot{C} Y$, Çeí UDU-še, ĀB-še, GUD-še Ó»nĀ.U.úñÇ $\acute{I} \dot{3} \dot{C} \acute{E} \acute{A}$
 $\dot{3} \acute{E} \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{I} \acute{a} \acute{o} U$ $\dot{\zeta}$ $\acute{I} \dot{3} \tilde{n}$ ¹Ç UDU.ŠE, ĀB.ŠE, GUD.ŠE` ŠE-Ç í $\dot{3} \acute{I}$ í »eY»éáí Šá $\dot{3} \tilde{n}$ í ;
 · $\dot{3} \cup \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3} \dot{3}$ -ÇnĀ, ÇYāā»è áń É»Ā $\dot{3} \acute{I} \dot{3} \dot{Y}$ è»á $\dot{3}$ · n»náoU $\dot{\zeta}$ [1952, ÇÇ298]:

13Éaō-íY, íñáō-íY, Úaō-íY, 3ñ». 3-íY, í3Úí3-íY .. 3UEY: 2Úe 3 í3 YoÁ . 3ÉÇè ÷ Ñ.-». -kōn/kon-Çó (μ3 Ó3 1ñÚ3É 3 í3 YoÁ ÷ í3 ½Úí 3 í - ko/kō--ÇÓ -n Ú3 éYÇÍÇ Ñ3 í »ÉaóÚaí): -Æí, -áoí 3 í3 YoY»ñÁ Ñ3 Ú»ñ»- YáóÚ μ3 í3 í3 Y í 3 ñ3 í í 3 í »Y: 3 ñ3 Yú ÑÇUY3 í3 YáóÚ aóY»Y ÷ áúñ3 - óáóÇā- ÷ 3 Ó3 úß3 í3 Y í3 Ú 3 YÓ óáóÚó í í áó ÇÚ3 èí , ÇYáā»è 3 ÓÇ-Çí (-í3Y), 3èí Ò-Çí (-í3Y), ÉóÇí (-í3Y), Ú3Y-áoí, Ú3ñ½- Çí, Ú3ñí-Çí, é3½Ú-Çí, Ú3Úñ-Çí, ÷ áúñ-Çí (-í3Y) .. 3UEY, Çèí Ú3ñ-Çí (-í3Y) μ3 éaóÚ» Y3 .. Ñá- Y3 íÇ3 í »ñí : -Æí -3Y Ó»aí aóY»Yú aÓÇ-Çí -3Y šaÓÇÇí! μ3 éA: èñ3 Yú Ú3 é3 Úμ . 3ÉÇè »Y Y3 Éañ1Çó μ3 é3 í »ñÇÇ Y-Ç 3 YíáóÚaí¹¹⁶, Ú3 é3 Úμ aóY»Y Çñ3 Y3 í3 Y í3 . áóÚ, áñáYú Ñ3 Ú»ñ»YáóÚ É3 éYí »É »Y: íYÇí á»í ù ÷ Ñ3 Ú3 ñ»É Ñ3 í - í3 á»è Yñ3 Yú, áñáYú Ñá . áóÓÓ./Ñ3 Úó. .. Á»ú Ñáfaí Y»ñáóÚ á3 Ñá3 Y»É »Y í »ñÇÇY -Y-Y (-í3Y/-í áóY-ù/è)¹¹⁷: àòñ3 ñí »ñ»YáóÚ 3 ÚY í í3 Úí 3 í ÷ - ku-ne .. -ka-ne Ó»ñáí: ÚÚáóAÇ é3 í3 í áóÁÚ3 Y á3 í x3 éaí 3 é3 ÚÁÚ 1Áí3 ñ ÷ Éáè»É 3 Úè »ñíáó í 3 ñμ»ñ3 íY»ñÇ Á»ú í3 Ú áóÓÇÓ Ñáfaí Y»ñÁ Y»ñí3 Ú3 óY»Éaó Ú3 éÇY: óÉY»Éaí Ñ3 Ú3 í »úèí ÇÓ Á»ñ»è í3 ñ»ÉÇ ÷ »Y- Á3 1ñ»É, áñ¹¹⁸ šepi=ka=ne μ3 éA 1ñí 3 í ÷ è»é3 í3 Y Ñáfaí aí¹¹⁸: ó Á» 13 Çñáú 3 Ú1 á»è ÷ , 3 á3 , Á»ñ»è í3 ñ»ÉÇ ÷ Úí 3 í »É, áñ éaóÚY 3 í3 YóÇ »ñíáó í 3 ñμ»ñ3 íY»ñÇ (Ó3 ÚY3 13 ñÓ»ñÇ) Ñ3 Ú3 ñ Ñáfaí Ú3 Y Ñ3 Ú3 í3 ñ . áóÚ . áñí áóÚ ÷ Ñ3 Ú»ñ»YÇY Ñ3 Ú3 YÚ3 Y μ3 BÉaóÚ: é3 í3 ÚY 13 Ú»½ úÇá Ñ3 - í3 Y3 í3 Y ÷ Áí áóÚ:

-(u)-mene [-(u)-men] - Ñ3 Ú. -(áó)ÚY (Á»ú Ñáfaí . -(áó)Ú3Y, Ñá . áóÓÓ./Ñ3 Úó. -(áó)ÚáóY-ù/è) <* -men: Æ. 3 Ú3 í áYáí Á ÑY3 ñ3 í áñ ÷ Ñ3 Ú3 ñáóÚ áòñ3 ñí . sudumeniedi š(±)! (Áèí Çñ»Y á»í ù ÷ ÷ í »ñÉaóÚ »É sud=umæ=nedæ¹¹⁹) μ3 éÇ Ú»Ç 3 é3 YÓY3 óY»É -umæ 3 í3 YoÁ, áñÁ Y3 Ñ3 Ú»Ú3 í áóÚ ÷ Éáéé. -umme/-ume 3 í3 YóÇ Ñ»í¹²⁰: é3 í3 ÚY 3 í YÑ3 Úí

¹¹⁶ 2Úè . áñíAYÁ3 óÁ B3 ñáóY3 í »É ÷ Y3 .. Ñ»í 3 . 3 ÚáóÚ, áñÇ 3 ñ1 ÚáóYúáóÚ 3 ñ1 Ç Ñ3 Ú»ñ»YáóÚ 3 Úè 3 í3 Yoáí í3 ½Úí 3 í B3 í μ3 é»ñ, áñáYú . ñ3 μ3 ñáóÚ 1»é á3 Ñá3 YáóÚ ÷ ÇY μ3 é3 í »ñÇÇ -Y-Y, íáñóñ»É »Y 3 ÚY:

¹¹⁷ 2Úè .. Ñ3 ñ3 íÇó 3 ÚÈ Ñ3 ñó»ñÇ Ú3 éÇY 3 é3 í »É Ú3 Yñ3 Ú3 éY í »è ¶.æ3 Ñáóí Ú3 Y, 1987, ÇÇ 238-239; 2.2 μñ3 Ñ3 ÚÚ3 Y, 1976, ÇÇ 27-34 .. 3 ÚEY:

¹¹⁸ 2 ñÓ3 Y3 . ñáóÁÚ3 Y 3 ÚY Ñ3 í í3 í áóÚ, áòñ í3 Úí 3 í ÷ éaóÚY μ3 éA, Áí3 ñí í áóÚ »Y ½3 Y3 ½3 Y 3 Úñ1 í3 Yó ÉÚμ»ñ, áñáYó ÚÇ Ú3 éA 3 í YÑ3 Úí áñ»Y ñí 3 í ÷ è»é3 í3 Y Ñáfaí aí . í »è **Н.Арутюнян**, КУКН (2001), 3 ñÓ. 412b í3 Y. 14:

¹¹⁹ Æñ3 í3 YáóÚ áòñ3 ñí »ñ»YÇ »½3 íÇ áóÓ»áñ3 í3 YÇ í »ñÇ3 í áñáóÁÚáóYÁ -(e) di ÷ , .. áá Á» -nedi, ÇYáá»è áñ »YÁ3 1ñáóÚ ÷ Æ. 3 Ú3 í áYáí Á: 2 Úè Ú3 éÇY í »è II.2.8:

¹²⁰ Éáè»Éaí Éáéé. -umme, -ume 3 í3 YóÇ Ú3 éÇY Æ. 3 Ú3 í áYáí Á YáóÚ ÷ , áñ μ3 ó3 é3 í í áé, áñ áòñ3 ñí »ñ»YáóÚ 3 ÚY í í3 Úí 3 í ÷ sud-ume-niedi š(±)!, áñÁ Y3 Ñ3 Ú»Ú3 í áóÚ ÷ sud-u-

ĺ, añ ³ Ůei »Ō · añĪ aóY»Yù [- (u)men] - Ñ³ Ů. - (áō) ŮY (³ñ-ŮY
 §³ ñŮ³ ĭ ĭ, μ»Ō-ŮY §μ»ñŮĭ, · »ŌŮY §μáōñ¹ĭ, ÑÇŮY §ÑÇŮùĭ, è»ñŮY
 §è»ñŮĭ; ³ ŮEY) ³ ĭ³ YóÇ Ñ»ĭ : àōñ³ ñĭ »ñ»YáoŮ ³ Ůè ³ ĭ³ Yóáĭ aóY»Yù
 imen- §ÑÇŮùĭ; - Ñ³ Ů. ÑÇŮY, -Ů³Y/ŮáoY-Ů¹²¹ ĭ »ñāYŮŮ³É sud=u-
 =mene §(±)ĭ μ³ é»ñĀ: Sud=u- ³ ñŮ³ ĭ áĭ ĭ³ ½Ůĭ ³ ĭ μ³ é»ñ aóY»Yù
 ŮÇ³ ŮY ³ ñŮ³ Y³ · ñáoŮŮáoY»ñÇŮ Ů»ĭáoŮ [KYKH 520 л.с.13, о.с.8, 8], Ů»ĭ
 ³ Y. ³ Ů sud=u=meni / e=edi · áŮ³ ĭ³ YÇ (áōŮ»añ³ ĭ³ Y Ñáfáĭ *sud=u-
 =mene / i-ÇŮ) ĭ »ñĭáo ³ Y. ³ Ů sud=u=št=u (=ne) μ³ ŮÇ ĭ »èùáĭ:
 àōß³ · ñ³ ĭ ĺ, añ Ñ³ Ů»ñ»YáoŮ--áō-èĭ ³ ĭ³ Yóáĭ ³ ĭ³ Yóáĭ áŮ μ³ é»ñĀ -
 (áō)-ŮY-áĭ ĭ³ ½ŮáoŮŮáoY»ñáoŮ Ñ³ Y¹»è »Y · ³ ÉÇè Ñ»Yó -áō-ŮY ĭ ³ ñ-
 μ»ñ³ ĭ áĭ: ÆYá»è óáoŮŮŮ »Y ĭ ³ ÉÇè sud=u=št- / sud=u=meni- μ³ -
 é³ Ů»ñĀ, YáoŮY á³ ĭ ĭ»ñY ĺ ³ éĭ³ Y³ ĭ áōñ³ ñĭ »ñ»YáoŮ (³ Ůè Ů³ èÇY
 ĭ »è Y³ ĭ 1.4 ĭ»ĭ 1): Đ³ Ů»ñ»Y -ŮY ³ ĭ³ YóÁ ĭ³ · áŮŮ ĺ Ñ-». * -men/-mŋ-
 ÇŮ, áñĀ ÑÇŮY³ ĭ³ YáoŮ ĭ³ ½ŮáoŮ ĺ · añĪ áŮáoŮŮ³ Y ³ YáoY»ñ: Đ³ Ů»ñ»YáoŮ
 ³ Ůè ³ ĭ³ YóÇ -áō-ŮY ĭ ³ ñμ»ñ³ ĭ Á μ³ Ů³ ÑÇŮù»ñÇŮ ĭ³ ½ŮáoŮ ĺ μ³ Ů³ -
 YáoY»ñ, ÇYá»è Èù-áŮŮY, Ñáfáĭ -áŮŮY ĭ ³ ŮEY. ³ ŮY Ñ³ Ů³ ñĭ áŮŮ ĺ
 Ñ³ Ů»Ů³ ĭ ³ μ³ ñ áŮŮ · áŮ³ óáoŮŮáoY¹²² (ĭ »è Y³ ĭ 1.4 ĭ»ĭ 1' -v-št-
 ³ ĭ³ YóÇY ĭ »ñ³ μ»ñáoŮ Ñ³ ĭ ĭ³ Á):

-v-bi [-v-wi/-vi] - Ñ³ Ů. -ÇŮ, -»ō, -³ō, -áō, -áĭ, -μ < *-bhi:
 Đ³ Ů»ñ»YáoŮ · añĪ Ç³ ĭ³ Y Ñáfáĭ Ç óáoŮÇáY ĺ: ĭ³ ½ŮáoŮ ĺ Y³ ĭ Ů³ ĭ μ³ ŮY»ñ,
 ÇYá»è ³ ñ¹-³ ñ-»ō, ³ ŮYáoŮ»ĭ-»ō, èĭ áŮ. -ÇŮ, Èñ-ÇŮ, Ñ³ ½-
 ÇŮ, ĭ³ ŮŮ-Çĭ ĭ ³ ŮEY: àōñ³ ñĭ »ñ»YáoŮ -v-bi Ů³ èYÇĭÁ ĭ³ ñĭ »è Ā»
 ĭ ĭ³ Ůĭ ³ ĭ ĺ Ñ»Yó ³ Ůè Ů³ ĭ μ³ Ů³ ĭ »ñĭ Yß³ Y³ ĭ áŮŮŮ³ Ůμ:

1.4 ³ Ů³ ĭ³ YóY»ñ

1. àōñ³ ñĭ »ñ»YÇ μ³ Ů³ ĭ³ YóY»ñĀ: àōñ³ ñĭ »ñ»YÇ μ³ Ů³ ĭ³ YóY»ñÇ

št-u(ni) μ³ ŮÇ Ñ»ĭ, ÇYá»è Y³ ĭ kulme §á³ Ñáoèĭ ĭ μ³ é»ñáoŮ: ĭ »ñÇYÁ Y³ Ñ³ Ů»Ů³ ĭ áŮŮ
 ĺ kulu- ŠÁáŮY»É, ÷ Éá»ĭ; μ³ ŮÇ Ñ»ĭ ĭ »YÁ³ ĭ ñ»éáĭ *kul-ume > kulme ³ YóáoŮ [I.Diakonoff,
 1971, ĺÇ 146, ĭ³ Y. 154]: ² ĭ »ÉÇ áŮŮ ĭ ñĭ ÇY ³ Y¹ ñ³ ¹³ èY³ éáĭ ³ Ůè Ñ³ ñŮÇY Y³ YáoŮ ĺ, añ áōñ³ ñ-
 ĭ »ñ»YáoŮ ³ Ůè ³ ĭ³ YóÁ Y»ñĭ³ Ů³ óĭ³ ĭ ĺ ŮÇŮŮY Ů»ĭ ĭ³ éĭ³ ĭ »ÉÇ μ³ éáĭ (Ñ³ ĭ³ Y³ μ³ ñ Yĭ³ ĭ Ç
 áŮY»Y³ éáĭ sudumeniedi-Y) [И.Дьяконов, 1979, ĺÇ 75]: ¶ĭ.ĭ ÇÈÑ»ÉŮĀ -umæ-Y ĭ³ éĭ³ ĭ³ Yúáĭ
 YáoŮ ĺ áñá»è ³ YáñáßÇ óáoŮÇáĭ μ»ñ»éáĭ Ñ»ĭ Ů³ É ŮÇY³ ĭ Y»ñĀ' ašhume §AYĭ³ ŮáoŮ(±)ĭ,
 sudumeniedi §(±)ĭ [G.Wilhelm, 2004, ĺÇ 125]:

¹²¹ èĭ áŮ. ³ μ³ YŮ³ Y Ñ³ Ů³ ñĭ »è VI:
¹²² ² Ůĭ Ů³ èÇY ĭ »è ¶ĭ.æ³ ÑáoŮŮ³ Y, 1987, ĺÇ 239:

13 e3 i3 n. U3 Y U3 eC Y i »e III.1 I »i 1: 13 U3 Ya0Y »n i3 ½Ua0
 3 i3 YoY »n C U3 eC Y i »e I.3 I »i 2: 2 Uei »0 U3 Y n3 U3 eY I Y »n i3 U3 o-
 Y »Yu 3 UY m3 U3 i3 YoY »n A, a n a Y o u »n i3 i3 Y3 i3 Y C U3 ei A a o n3 ni »n-
 Ya0U i3 U B3 i A a o U E i . C i 3 I o r i a o U, i3 U A Y I N3 Y n3 a »e a C
 . C i 3 I o r i a o U: D3 U »Y3 U Y 1 »a e, »03 i i i3 U a o A U a o Y Y »n a o U a C »n a o U:

-v-št- [-v-st-] - N3 U. --C/3/»/a0-ei < *-v-s-ti: a0n3 ni »n »Ya0U
 i 3 n3 i i3 i m3 U3 i3 Yo i: O C Y a 3 U A U »03 i m a f a n i i3 U a o A U a o Y Y »n a o U
 3 U Y N3 i »E i a o U i 3 Y U C C3 a »e m3 U3 N C U u C m Y3 i a n O3 U Y3 i a n C Y,
 C Y a a »e` ama=st- S3 U n »E i! (N U U i . am- S3 U n »E i!), s u l u = s t - S e a -
 O3 E, . »i C Y A Y I Y »E i! (N3 U. e a O -3 E, e a O -a o -U Y), s i d i = s t - S i3 e a o -
 o »E i! (N U U i . s i d - S i3 e a o o »E i!), s u d u = s t - S (±) i (N U U i . s u d u =
 = m e n i - S (±) i) . 3 U E Y : a 0 n3 ni . i »u e i »n a o U 3 U e 3 i3 Y o C C U3 e i A
 a 3 n ½ a z` a C »n a o U¹²³: D3 U »n »Ya0U -v-ei 3 i3 Y o A m3 U3 n U3 i Y »n C o
 i3 ½U a o U i m3 U3 Y a o Y Y »n (. a n i a o a o A U3 Y 3 Y a o Y Y »n) . Y a o U Y a »e
 N3 i »E i a o U i m3 U3 n U3 i C Y (m Y3 i a n O3 U Y3 i a n C Y), C Y a a »e` a o i »-e i
 (a o i »-U), N3 Y. C -e i (N3 Y. -a C U < * N3 Y. C -a C -U), ½. 3 -e i
 (½. 3 -U), C U3 -e i (C U3 -Y3 -U, C U3 -o), »E a o -e i (»E3 -Y »-
 U, »E -a o -U Y), ÷3 E a o -e i (÷3 E -a »-U, ÷3 E -a o -U Y) . 3 U E Y : 2 U Y
 i3 . a o U i N. -». *-s-ti-C0, a n A m3 O3 i n U3 E 3 i3 Y o i¹²⁴: A e i ¶.
 a e3 N a o i U3 Y C N3 U »n »Ya0U e a o U Y 3 i3 Y o C --a o -e i i 3 n m n3 i C o
 i3 ½U i 3 i m3 e3 O »n C o B3 i »n A Y a n3 i3 ½U a o A U a o Y Y »n »Y, a n i »0 -a o -Y
 a o Y C Y a o U Y 1 »n A, C Y a a n m3 U3 Y a o Y Y »n i3 ½U a o - (a o) -U Y 3 i3 Y o a o U¹²⁵:
 A Y a a »e »n a o U i a o n3 ni . s u d u = s t - / s u d u = m e n - O »n C N3 U »U3 i a o -
 U C o, Y a o U Y a 3 i i »n Y i 3 e i3 Y3 . a o n3 ni »n »Ya0U: D U U i . Y3 . .
 (n) = u l u = s t - [(n) = u l u = s t = -] S a o O a n (i) »E, 3 e3 C Y a n i »E i - N3 U.
 U O -a o -U Y < * U -a o O -a o -U Y, s u l u = s t - [s o l u = s t = -] S e a O3 E,
 . »i C Y A Y I Y »E i! - N3 U. e a O -a o -U Y . 3 U E Y:

-(v)-t- (e a i a n3 m3 n i 3 e3 i3 n o r i a o U i -(v)-d-) - N3 U. -3 i -, -a i -,
 -i - (±): a 0 n3 ni »n »Ya0U 3 e3 i »E N3 x3 E N3 Y i C a a o m3 U3 i3 Y o Y »n C o
 i: I 3 n a o i 1 n i »E C Y a a »e` u / o, a, i / e O3 U Y3 i a n Y »n C o, 3 U Y a »e` i f

¹²³ A. U3 I a Y a i A, N3 U »U3 i »E a i E a o e. -v-st- m3 U3 i3 Y o C N »i, N Y3 n3 i a n i N3 U3 n a o U,
 a n 3 U Y 3 n i 3 N3 U i a o U i . a n i a o a o A U3 Y C Y i »e Y C i a o A U3 Y, 3 i3 n i »E C a o A U3 Y C U3 e i [1971, z C
 117] (i »e Y3 . M. Хачикян, 1985, z C 61): e3 i3 U Y »03 i i i3 U a o A U a o Y Y »n C o 13 a C »n a o U: ¶. i C E -
 N »U A 3 U Y Y a o U Y a »e N3 U »U3 i a o U i E a o e. Y b i 3 i m3 U3 i3 Y o C N »i . Y b »E a i e3 i3 U Y, a n a o n3 ni »-
 n »Ya0U e a o U Y 3 i3 Y o C Y b3 Y3 i a o A U a o Y A N3 U i Y C a z [G. Wilhelm, 2004, z C 129]:

¹²⁴ i »e ¶. a e3 N a o i U3 Y, 1987, z C 240:

¹²⁵ Г. Джаукян, 1982, z C 125-126:

3 é3 ÝÓÝ3 óÝ»éáí ÝáóÙÝ -an- μ3 Ú3 Í3 ÝóÁ, 1ñ3 ÝΒ3 Ý3 ÍáóÁÙáóÝÁ
 Ñ3 Ú3 ñáóÙ ζ 3 ÝÑ3 Ùí 131: 2Ùè 3 Í3 ÝóÁ, Áèí »ñ`áóÙÁÇÝ, á»í ù ζ
 Ñ3 Ú»Ù3 í »É Ñ3 Ù. -3Ý- μ3 Ú3 Í3 ÝóÇ Ñ»í, áñÁ Ñ3 Ù»ñ»ÝáóÙ áóÝÇ É3 ÙÝ
 · áñÍ3 ÍáóÁÙáóÝ: ì »ñÇÝÈ Ù3 è3 Ùμ Í3 · áóÙ ζ Ñ.». * -ne-Çó` Ý3 Èáñ1áó
 -a- Í3 Ù -æ- í 3 ññáí, ÇÝáá»è` 3éá. -3Ý-»Ù, Ñ3ñó-3Ý-»Ù .. 3 ÙÉÝ,
 Ù3 è3 Ùμ · 3 Éçè ζ Ñ.». -n- ÙÇç3 Í3 ÝóÇó Í3 Ù3 ÙÉ í »ÓÇó, ÇÝáá»è` 3óÍ -
 3Ý-»Ù, μ»Í -3Ý-»Ù, μáó-3Ý-»Ù, Ù»Í -3Ý-3É, ÑÝ-3Ý-3É ..
 3 ÙÉÝ132:

-ul- [-or-(±)] - Ñ3 Ù. -áñ- (±): áòñ3 ñí »ñ»ÝáóÙ μ3 ½ÙÇóè í Í3 Ùí 3 Í
 3 Í3 Ýó ζ, è3 Í3 ÙÝ áá ÙÇΒí ζ, áñ èñ3 í 3 Í3 ñ»ÉÇ ζ í »èÝ»É μ3 Ú3 Í3 Ýó:
 Þ3 í 1 »áù»ñáóÙ 3 ÙÝ Ñ3 í 3 Ý3 μ3 ñ á»í ù ζ 1Çí 3 ñí »É áñá»è áòñ3 ñ-
 í 3 Í3 Ý μ3 ÙÇ 3 ÝÇñ3 í 3 Ý »Ó3 Ý3 ÍÝ»ñÇ ÈáÝ3 ññÙ3 Ý áñáß óáóóÇáÝ»ñÇ
 í 3 ññ (3 Ùè Ù3 èçÝ Ù3 Ýñ3 Ù3 èÝ í »è III.2.3): Ù. ÙñÇ1ñÇÉÁ [1933, ζç 5] ..
 ¶. Ø»ÉÇùÇΒí ÇÉÇÝ [1964, ζç 50-51] 3 Ùè 3 Í3 ÝóÁ Ñ3 Ú3 ñáóÙ »Ý 3 ÝóáÓ3 -
 Í3 Ý μ3 Ù»ñÇÝ Ñ3 í áóÍ μ3 Ú3 Í3 Ýó, áñÇ ÝΒ3 Ý3 ÍáóÁÙáóÝÁ áç ½- 3 óí áóÙ:
 Ø. È3 áçÍ Ù3 ÝÁ ÑÝ3 ñ3 í áñ ζ Ñ3 Ù3 ñáóÙ, áñ 3 ÙÝ Í3 ñáó ζ 3 ñí 3 Ñ3 Ùí »É
 Çñ (éáóμ»Í í Ç) ù · í ÇÝ Í3 í 3 ñí áó · áñÍáóáóÁÙáóÝ` μ»ñ»éáí par=ul-
 šμ»ñ»É, í 3 Ý»É (Çñ»Ý) | .. badg=ul- (á»í ù ζ Í3 ñ13É paç=-)
 šβñç3 á3 í »É! μ3 Ù»ñÇ ùñÇÝ3 ÍÝ»ñÁ133: Áèí »ñ`áóÙÁÇÝ, 3 Ùè 3 Í3 ÝóÁ
 Ñ3 Ú3 á3 í 3 èÉ3 ÝáóÙ ζ Ñ3 Ù. -áñ- μ3 Ú3 Í3 ÝóÇÝ (ÑÙÙí . . É-(áñ) -
 »É, ÚáÉ-(áñ)-»É .. 3 ÙÉÝ): Ð3 Ù»ñ»ÝáóÙ 3 ÙÝ Í3 ½ÚáóÙ ζ Ý3 ..
 3 ÝáóÝÝ»ñ: éáóÙÝ 3 Í3 Ýóáí í 3 ½Ùí 3 Í áòñ3 ñí . 3 ÙÉ μ3 Ù»ñÇó ÝΒ»Ýù
 der=(ul)-[der=(or)-] šÝ»É, í »Ó3 1ñ»É! (Ñ3 Ù. 1Çñ, 1 »ñ šÝ»É!),
 suui=(ç)=(ul)-[-=ç=(or)-] šÓ. »É, Βáñí »É!134, wal(=)ç=(ul)
 [wæl(=)ç=(or)-] šÑ3 ÓÁ3 Ñ3 ñ»É, · ó»É, · éáñ»É! (Ñ3 Ù. · É-(í) -
 (áñ)-»É)135, Á»ñ`è Ý3 .. mak=ul-[mæk=ol-] šÝ»í »É (Ý»í Á) |
 (ÑÙÙí . Ñ3 Ù. Ùí -áóÝ1 ší », ÝÇ½3 Í!), ur=(ul)- š(±) ùñÇÝ3 ÍÝ»ñÁ:
 ÁÝáá»è »ñ`áóÙ ζ suui=(ç)=(ul)- μ3 Ú3 Ó`Çó (ÑÙÙí . suui- μ3 ÙÇ Ñ»í)
 -ul-[-or-], 3 Í3 ÝóÁ Ñ3 çáñ1áóÙ ζ -ç--ÇÝ136 (í »ñÇÝÇè Ù3 èçÝ í »è

131 G. Wilhelm, 2004, ζç 129:

132 2 Ùè Ù3 èçÝ Ù3 Ýñ3 Ù3 èÝ í »è Г. Джаукян, 1982, ζç 170-187:

133 М. Хачикян, 1985, ζç 61:

134 ØÇ. áóó» áòñ3 ñí . suui=(ç)- šβáñí »É, Ó. »É! μ3 Ú3 Ó`Á á»í ù ζ Ñ3 Ù»Ù3 í »É Ñ3 Ù. Ó. -
 (í) -»É (* Óáó. -(±) ÝáóÙÝÇ Ù3 èí μ3 ÙÇ Ñ»í :

135 í »è é. 2 Ùí 3 ½Ù3 Ý, 2003, ζç 56-57:

136 °Á» »ÝÁ3 1ñ»Ýù, áñ · É-(í) -(áñ) -»É μ3 ÙáóÙ -í - Ý ÝáóÙÝÝ ζ, ÇÝá áñ áòñ3 ñí . -ç--Ý,
 3 á3 wal(-)ç-(ul)-[wæl(-)ç-(or)-] μ3 ÙáóÙ áóÝ»Ýù .. è ÙÇ ùñÇÝ3 Í, áñí »Ó -ul-[-or-]-Á

í »ñÁ):

2. 20E NY3 ñ3 íáñ μ3 03 í3 YóY»ñ: E. 03 íaYáí Á áon3 ñi »ñ»YÇ μ3 03 í3 YóY»ñÇ B3 ñuáou YBáou ç ÚÇ ú3 YÇ 3 í3 YóY»ñ "è, ÇYá»è. 1) - ar-, áñÁ Y3 Ñ3 Ú3 ñáou ç ÉáoeÇ3 -áon3 ñi 3 í3 Y μ3 03 í3 Yó" á3 i - x3 é3 í3 Y (factitive) 3 ñÁ»úái: ¶.ì ÇEñ»ÉUA¹³⁷, μ»ñ»fái qapq=ar=ul-ŞBñÇ3 á3 i »É, ÷3 í»É!, up=ar(=)d=d-, tɯp=ar(=)d- ûñÇY3 í-Y»ñÁ, 3 0è -ar-Á YáouYá»è Ñ3 Ú»Ú3 i áou ç ÉáoeÇ»ñ»YÇ Ñ3 Ú3 á3 i 3 è-É3 Y μ3 03 í3 YóÇ N»i , è3 í3 ÚY í»ñÇÇYÇè YB3 Y3 í áoÁúáouYÁ áon3 ñi »ñ-Yáou Ñ3 Ú3 ñáou ç 3 YÑ3 Úi (upardu=(d)- " tɯpardu- μ3 é3 Ó"»ñÇ Ñ3 Ú3 ñ, áñáYú, Áei »ñ"áouÁÇY, í3 ½Úí3 í »Y ardu/i (Ñ3 Ú. 3ñ1, -áo/Ç Ş3 ñ1, í3 ñ. !) 3 ñÚ3 i Çó, í »è III.2.4 " e.20r3 ½03 Y, 2003, çÇ 27): E. 03 íaYáí Á áon3 ñi »ñ»Yáou 3 é3 YÓY3 óYáou ç Y3 " -iy-, -uy- μ3 03 í3 YóÁ, áñÁ, Áei Yñ3 , éái áñ3 μ3 ñ . áñí3 í íáou ç -ar--Ç Ñ»i " áoYÇ Y3 " Çñ ú. i ÇY í3 i 3 ñ3 í . áñí áoáouY ÇÚ3 èi , ÇYáÁ Y3 ÑÇÚY3 íáñáou ç μ»ñ»fái bed=uy=a(r)=şæ Ş»i 13 ñÓÇY!, kul=uj=ar=ş- Ş÷3 Éáoeí áí ÷ñí í»É!, an=iy=ar=d=u/o=(næ) Ş3 YNY3 -½3 Y1(±)! ûñÇY3 íY»ñÁ: Eñ3 í3 Yáou eñ3 YóÇó 3 é3 ÇÇYÁ . ní áou ç be-du-i-a-şæ, Ñ»i " 3 μ3 ñ 3 0èi »Ó μ3 ó3 í3 Úáou ç -ar- Ú3 èYÇíÁ, " ÁY1Ñ3 Yñ3 á»è 3 0è μ3 éÇ YÚ3 Y μ3 Ó13 i áouÁ Úi 3 ó3 íÇY ç " áá Náoe3 ÉÇ: °ñíñáñ1Ç 1»áúáou áoY»Yú ku-lu-ar-şi-, áñi »Ó, Á» kul=uj=ar=şi- í»ñfáol áouÁ NY3 ñ3 íáñ ç, μ3 0ó" áá á3 ñi 3 1Çñ: Aeí »ññáñ1 μ3 éÁ, áñÁ Y3 3 í»ÉÇ áob Á3 ñ. Ú3 Yáou ç ŞÚ»Ó3 íáñ!, 3 Yí3 eí3 í í3 ½Úí3 í ç *y=ardu (Ñ3 Ú. (Ú) -3ñ1, -áo Ş3 ñ1, í3 ñ. !) 3 ñÚ3 i Çó an- (Ñ3 Ú. 3Y-) ÁEi 3 í3 Yái¹³⁸, Ñ»i " 3 μ3 ñ í»ñÇÇYè YáouYá»è á»i ú ç 1áonè ÁáOY»É: ÚÚ3 Y3 á»è í3 eí3 í»ÉÇ ç Y3 " Çñ TáouÇó YBí áó -il 3 í3 YóÁ, áñÇ Ñ3 Ú3 ñ Y3 YBáou ç abili- ŞÑ3 í»É»É! μ3 ÚA: ÚáouYÁ íñíYáou ç Y3 " ¶.ì ÇEñ»ÉUA: è3 í3 ÚY 3 0è μ3 éÇ 3 ñÚ3 i Á 3 YBáobí abeli-[aweli-]-Y ç (Ñ3 Ú. 3Ó»ÉÇ, Ú-3Ó»É»-É): °Á» áon3 ñi . arnu=iale ŞÚ. YáouYÁ »í3 Y/»í3 í! μ3 03 Ó"Ç Ú»ç á»i ú ç í »èY»É Ñ3 Ú. Ú-3ñ-(Yá)- ŞÑ3 ñ»É, ÚÇ3 Y3 É, 3 éYái »É! μ3 03 ñÚ3 i Á [í »è e.20r3 ½03 Y, 2003, çÇ 72], 3 á3 3 Yí3 eí3 í áon3 ñi »ñ»Yáou á»i ú ç

Ñ3 çáñ1 áou ç -t--ÇY:

¹³⁷ G. Wilhelm, 2004, çÇ 129:

¹³⁸ í »è e.20r3 ½03 Y, 2003, çÇ 27-28:

3 é3 ÝÓÝ3 óÝ»É -nu- μ3 Ú3 Í 3 ÝóÁ, áñÁ Ā»ñ''è à»i ù ¿ Ñ3 Ú»Ú3 i »É Ñ3 Ú.
 ÝÚ3 Ý3 i Çá -Ý(áo) - <*-nu- 3 Í 3 ÝóÇ Ñ»i (3é-Ýáo-Ú <*ar-nu-
 mi, Ç»é-Ýáo-Ú <*g^hher-nu-mi, É-Ýáo-Ú <*plē-nu-mi ''
 3 ÚÉÝ): i »è Ý3 '' é. 2 Úr 3 ½03 Ý, 2003, ¿Ç 28:

2 Ú÷á÷áoÚ: ÁÝ1Ñ3 Ýñ3 óÝ»Éáí áòñ3 ñi »ñ»ÝÇ 3 Í 3 ÝóÝ»ñÇ ùÝÝ3 ñí áó-
 ÚÁ . 3 ÉÇè »Ýù Ñ»i '' 3 É »½ñ3 Í 3 óáoÁÚ3 Ý:

1. àòñ3 ñi »ñ»ÝáoÚ í Í 3 Úr 3 Í 3 Ýí 3 Ý3 Í 3 Ý 3 Í 3 ÝóÝ»ñÁ, μ3 ó3 éáo-
 ÁÚ3 Úμ Ú»Í »ñí áóèÇ, Çñ»Ýó Ñèi 3 Í ½áo. 3 Ñ»éÝ»ñÝ áóÝ»Ý
 Ñ3 Ú»ñ»ÝáoÚ: ù ñ3 Ýù Ñ3 ×3 È Ñ3 Ý1»è »Ý . 3 ÉÇè Çñ»Ýó 3 é3 í »É
 ÑÇÝ i »èuáí '' . áñÍ 3 Í áóÁÚ3 Úμ: úñÇÝ3 i' Ñ3 Ú. -áÚÁ, -Ç < *-
 eu-ti - áòñ3 ñi . [-ewt(i-)] Í 3 Ú [-iwt(i-)], Ñ3 Ú. -
 Í (Ý), -Í 3 (Ý), -Í áó(Ý) <*-kō-n/ko-n - áòñ3 ñi . -ka-
 (n)/ku-n '' 3 ÚÉÝ: ù ñ3 Ýù Ú»Í Ú3 è3 Úμ Ñ3 Ú»ñ»Ý μÝÇÍ
 3 Í 3 ÝóÝ»ñ »Ý '' áóÝ»Ý ÑÝ1»í ñáà3 Í 3 Ý Í 3 . áóÚ:
2. Ð3 Ú»ñ»ÝÇ ÑÝ3 . áóÚÝ ß»ñi Á Ý»ñí 3 Ú3 óÝáo μÝÇÍ 3 Ýí 3 Ý3 Í 3 Ý
 3 Í 3 ÝóÝ»ñÇ Ú»Í Ú3 éÁ í Í 3 Úr 3 Í ¿ áòñ3 ñi 3 Í 3 Ý i »uei »ñáoÚ:
3. àòñ3 ñi »ñ»ÝáoÚ í Í 3 Úr 3 Í 3 μ3 Ú3 Í 3 ÝóÝ»ñÁ ÝáoÚÝ à»è Çñ»Ýó ½áo-
 . 3 Ñ»éÝ»ñÝ áóÝ»Ý Ñ3 Ú»ñ»ÝáoÚ »ñμ»ÚÝ áòñ3 ñi »ñ»ÝÇó áñáß3 -
 Í Çáñ»Ý i 3 ñμ»ñí áó . áñÍ 3 éÝáoÁÚ3 Úμ: 2 Úèi »ó ÑÇÚÝ3 Í 3 Ý
 i 3 ñμ»ñáoÁúáoÝÁ Ñ3 Ú»ñ»ÝáoÚ é3 ÚÝáñ»Ý i 3 ñ3 Í 3 Í 3 óáo3 Í 3 Ý (-
 ó- 3 ýñÇÍ 3 i áí Í 3 ½Úr 3 Í) μ3 Ú3 Í 3 ÝóÝ»ñÇ μ3 ó3 Í 3 ÚáoÁúáoÝÝ ¿
 áòñ3 ñi »ñ»ÝáoÚ: óáÈ3 ñ»ÝÁ' ó-áí Ó''ñÁ í Í 3 Úr 3 Í »Ý Çñ»Ýó
 èÍ ½μÝ3 Í 3 Ý 3 Ýí 3 Ý3 Í 3 Ý (μ3 é3 Í 3 ½Ú3 Í 3 Ý) Ýß3 Ý3 Í áóÁÚ3 Úμ:
4. àñáb áòñ3 ñi . 3 Í 3 ÝóÝ»ñ Çñ»Ýó ½áo. 3 Ñ»éÝ»ñÝ áóÝ»Ý Ý3 '' 3 ÚÉ
 É»háóÝ»ñáoÚ Ú3 éÝ3 í áñ3 à»è ÈáoéÇ»ñ»ÝáoÚ:

II. 2 ÚaòÙ

II.1 AÝ1Ñ3 Ýáòñ ï »Ù»ÍáòÁúáòÝÝ»ñ

àòñ3 ñï »ñ»ÝáòÙ 3 ÝáòÝÁ áòÝÇ Ñáíáí, ÁÇí (»½3 ÍÇ .. Ná· Ý3 ÍÇ), áñáòÙ3 É .. 3 Ýáñáí íÇ×3 Í: è»éÇ Í3 ñ. áòñ3 ñï »ñ»ÝáòÙ áÍ3: Ðáíáí Á .. ÁÇí Á áñáí áòÙ »Ý Ñ3 ï áòí í »ñç3 Í3 ÝóÝ»ñÇ/Ù3 èÝÇíÝ»ñÇ ÙÇçáóáí, Çèí áñáòÙ3 É íÇ×3 ÍÁ` ini (Ná· Ý. Áí áòÙ` inele) 1»ñ3 Ýí 3 Ý/Ñá1Ç ÙÇçáóáí (ÑÇÙÝ3 Í3 ÝáòÙ áòÝÇ Ý3 É3 13 è ÍÇñ3 éáòÁúáòÝ, µ3 Úó Í3 ñáò ÷. áñí 3 Í í »É Ý3 .. »í 3 13 è) Í3 Ù -ne[-n] Ñá1Ç ÙÇçáóáí: àòñ3 ñï »ñ»ÝáòÙ Ñáíáí- í áòÙ »Ý · áÙ3 Í3 Ý .. 3 Í3 Í3 Ý 3 ÝáòÝÝ»ñÁ, 1»ñ3 ÝáòÝÝ»ñÁ, Á»ñ` è Ý3 .. áñáí 1»ñµ3 ÙÝ»ñ: àòñ3 ñï »ñ»ÝÇ Áí 3 Í3 ÝÝ»ñÇ Ñáòè3 ÉÇ í Í3 ÚáòÁúáòÝÝ»ñ áÍ3 Ý:

II.2 Ðáíáí áòÙ

II.2.1 àòñ3 ñï »ñ»ÝÇ Ñáíáí Ù3 Ý Ñ3 Ù3 Í3 ñ. Ç AÝ1Ñ3 Ýáòñ µÝáòÁ3 · ÇñÁ¹³⁹

Ðáíáí Ý»ñÇ Í3 ½ÚáòÙÁ: àòñ3 ñï »ñ»ÝÁ á3 ï Í3 ÝáòÙ ÷ Íó3 Í3 Ý É»½áò- Ý»ñÇ Ò3 ñùÇÝ: Ðáíáí Ý»ñÁ 3 é3 í »É3 á»è Í3 ½Úí áòÙ »Ý µ3 é3 ÑÇÙù»ñÇÝ Ñ3 Ù3 á3 ï 3 èÉ3 Ý 3 Í3 ÝóÝ»ñÇ (Ñáíáí 3 Í»ñï Ù3 èÝÇíÝ»ñÇ) Ñ3 í »ÉÙ3 Ý ÙÇçáóáí (Áèí Á. ù3 ÍáÝáí Á3 áòñ3 ñï »ñ»ÝÇ Ñáíáí Ý»ñÇó Ò3 ï »ñÁ · í Ýí áòÙ »Ý 3 ÝáòÝÇó »í 1Çñ .. »í 1ÇñÇó Ñáíáí 3 ÙÇÝ óáòóçá 3 ÝóÙ3 Ý ÷ áòéáòÙ¹⁴⁰): àòñ3 ñï »ñ»ÝÁ í 3 ñµ»ñáòÙ ÷ »ñí áò ÁÇí` »½3 ÍÇ .. Ná· Ý3 ÍÇ, áñáÝù ÑÇÙÝ3 Í3 ÝáòÙ Í3 ½Úí áòÙ »Ý ÙÇ3 ÝÙ3 Ý` ÝáòÙÝ Ñáíáí 3 Í»ñï Ù3 è- ÝÇíÝ»ñÇ ÙÇçáóáí, 1ñ3 Ýù »½3 ÍÇÇ 1»áúáòÙ Ñ3 í »Éí áòÙ »Ý 3 ÝÙÇÇ3 á»è 3 Ýí 3 Ý ÑÇÙùÇÝ (µÝ3 í áñ Ó3 ÙÝ3 í áñÇÝ), Çèí Ná· Ý3 ÍÇÇ` Ná· Ý3 ÍÇ áòÁúáòÝ

¹³⁹ àòñ3 ñï »ñ»ÝÇ Ñáíáí Ù3 Ý Ñ3 Ù3 Í3 ñ. ÇÝ 3 é3 í »É3 Ù3 Ýñ3 Ù3 èÝ 3 Ý1ñ3 13 ñ0»É »Ý Ù. ÙñÇ1ñÇÉÁ [1933, çç 10-16], ¶. Ø»ÉÇùÇí ÇÉÇÝ [1960, çç 55-56; 1964, çç 33-34], Á. Ø»á3 ÝÇÝáí Á [1958, çç 124-126], Á. ù3 ÍáÝáí Á [1971, çç 87-106; 1979, çç 61-67], Ø. É3 áÇÍ Ù3 ÝÁ [1988, çç 71-78], ¶. í ÇÉÑ»ÉÚÁ [1988, çç 93-132; 2004, çç 126-127] .. 3 Úèù:

¹⁴⁰ í »è И. Дьяконов, 1979, çç 61, 76:

oáooló i íáó -(n)a¹⁴¹ - (áoóó³ í³ YáoU³ -(n)e-) Ú³ eYÇÍÇÝ, aňÝ Çñ
 N»ñÁÇÝ ÍóíáoU ç³ Ýí³ Ý NÇUúÇÝ (-n-Ç³ μ³ ó³ í³ ÚáoÁU³ Ý³ 1»áúáoU³
 μÝ³ í aň Ó³ ÚÝ³ í aňÇ³ Ýí³ Ú³ Úμ): Đá- Ý³ ÍÇáoÁU³ Ý³ Ú³ eYÇÍÇÝ»ñÇ³ .. Ýñ³ Ýó
 . aňí³ í ááoÁU³ Ý³ Ú³ eÇÝ³ é³ í »É³ Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ³ í »ë II.2.2 Í»í 1:

Ø³ eÝ³ . Çí³ í³ Ý . ñ³ í³ YáoÁúáoYáoU³ áon³ ñí »ñ»YáoU³ í³ ñμ»ñ³ í-
 íáoU³ »Ý e, i, u¹⁴² .. a NáfáiáoUY»ñÁ (Aeí³ Ýí³ Ý NÇUúÇ³ í»ñÇ³ Ó³ Ú-
 Ý³ í aňÇ), aňáÝó á³ í³ Yáo μ³ é»ñÁ NÇUY³ í³ YáoU NáfáiíáoU³ »Ý
 AY³ Ñ³ Yáoñ í³ ñ . aí: aňá»ë ÚÇ³ í³ μ³ ó³ éáoÁUáoÝ³ 1Çí³ ñííáoU³ ç³ a
 NáfáiÚ³ Ý³ μ³ é»ñÇ »½³ ÍÇ³ í ñ³ í³ YÁ (Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ³ í »ë II.2.6 Í»í 1):
 Aeí³ AE³ Ú³ íáYáíÇ³ í»ñáYBU³ É μÝ³ í aň Ó³ ÚÝ³ í aňY»ñÁ, e»é³ í³ Ý
 (»½³ ÍÇ), í ñ³ í³ Ý (»½³ ÍÇ) .. áóó»áñ³ í³ Ý (AY³ Ñ³ Ýñ³ á»ë) NáfáiÝ»ñÇ
 Náfái³ í»ñí Ú³ eYÇÍÇÝ»ñÇ N»í ÷áÉ³ ½³ í»fái, í³ ñáo³ »Ý³ é³ ç³ óÝ»É
 »ñí³ μ³ ñμ³ eÝ»ñ, aňáÝú Ñ³ ×³ É ÚÇ³ μ³ ñμ³ é³ YáoU³ »Ý³ í »ñ³ í í»fái³ Ú³ ðe
 í³ Ú³ Ú³ ÚÝ³ Ó³ ÚÝ³ í aňÇ (Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ³ í »ë II.2.2):

1. ĐáfáiÝ»ñÇ Ñ³ Ú³ Ó³ ÚÝ»óáoUÁ: 2 YáoÝY»ñÁ áon³ ñí »ñ»YáoU³ aňá»ë
 í³ YáY á³ Ñ³ YçáoU³ »Ý Ñ³ Ú³ Ó³ ÚÝ»óáoU, 3 ÚeÇYúÝ³ Ý³ É³ í³ éáoÁU³ Ý³
 Ú»ç . aU³ í³ ÝÇ í³ Ú . aU³ í³ Ý³ μ³ ñ . aňí³ í í³ í³ μ³ eÇ NáfáiÇ³ .. ÁíÇ³
 í³ ñ³ íáoUÁ Éñ³ óU³ Ý³ í ñ³, »Á» 3 ÚíáÇeÇÝ³ 3 éí³ ç: AY³ aňáoU,
 Ñ³ í³ í³ óáoóÇaÇ³ .. Ñ³ í³ í³ óU³ ÉÇ Ñ³ Ú³ Ó³ ÚÝ»óáoUÁ í³ í³ ñíáoU³ ç³ Ñ³-
 í aól³ í³ YáYái (3 Úe Ú³ eÇÝ³ Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ³ í »ë II.2.11):

2. ĐáfáiÝ»ñÇ ÁÇíÁ: áon³ ñí »ñ»YÇ NáfáiÝ»ñÇ ÁíÇ í»ñ³ μ»ñU³ É
 Ú³ eÝ³ . Çí³ í³ Ý . ñ³ í³ YáoÁúáoYáoU³ 3 éí³ »Ý aňáB í³ ñ³ Ó³ ÚYáoÁúáoY-
 Ý»ñ: ¶.Ø»ÉÇUÇBíÇÉÇÝ¹⁴³ í³ ñμ»ñ³ íáoU³ ç³ 8 Náfái³ áóó³ í aňí³ 3 í, áóóó³ -
 í³ Ý, çñ³ 3 í Çí, e»é³ í³ Ý, í ñ³ í³ Ý, μ³ ó³ é³ í³ Ý.. aňí³ Ç³ í³ Ý, áóó³ á-
 ñ³ í³ Ý .. Ýñ³ aU³ í³ Ý¹⁴⁴: AE³ Ú³ íáYáíÁ Ý»ñUáoU³ áóU³ ç³ Úeá»ë í áái³ í
 aňáBU³ É NáfáiÚ³ Ý³ . 3 Ó³ ÷³ ñÁ: aAY³ áoÝ»fái ¶.Ø»ÉÇUÇBíÇÉáo íáoUÇó
 3 é³ ç³ ñííáo³ »ñíáo áóóÇÓ NáfáiÝ»ñÇ (áóó³ í aňí³ 3 í .. áóóó³ í³ Ý) í »ë³ -
 í»í Á: Ú³ »YÁ³ í ñáoU³ ç³ Ú»í áóóÇÓ NáfáiÇ³ 3 éí³ ÚáoÁúáoÝ, aňÁ í ááoU³ ç³
 μ³ ó³ ñó³ í Náfái (Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ³ í »ë II.2.3): ØÇ³ YáoUÝ Á³ Ú³ Ý³ í Ý³

¹⁴¹ Đá- Ý³ ÍÇ áóó³ áñ³ í³ YáoU³ »ñμ»UY³ -(n)aš-, aňÁ, Aeí³ í³ ñ³ í í³ í³ í³ Ú³ ñíÇUç, 3 Úe
 Ú³ eYÇÍÇ ÑÝ³ . áoUÝ³ Ó³ Ý ç³ .. á³ Ñá³ Ýí»É ç³ ÚÇ³ ÚÝ³ ÚÝ³ óáñ³ ÚÇÝ³ Ó³ aí: 2 Úe Ú³ eÇÝ³ í »ë
 И.Дьяконов, 1979, ç 61; М.Хачикян, 1985, ç 75 .. 3 ÚEÝ:

¹⁴² Éñ³ í³ YáoU³ u NáfáiÚ³ YÁ í»ñ³ . ñíáo³ μ³ é»ñÁ μ³ Á³ ÝíáoU³ »Ý »ñíáo ÉÚμÇ³ ..
 á³ í³ YáoU³ »Ý »ñíáo³ í³ ñμ»ñ³ [u] .. [o] NáfáiáoUY»ñÇ (í »ë II.2.2 Í»í 3):

¹⁴³ Г.Меликишвили, 1964, ç 30-40:

¹⁴⁴ Ø»Ba³ ÝÇYáíÁ í»ñÇÇÝÇe 3 éí³ ÚáoÁúáoYÁ áon³ ñí »ñ»YáoU³ Ñ³ Ú³ ñáoU³ ç³ aa Nábé³ ÉÇ,
 u³ Ýç³ 3 ÚÝ³ é³ ÝÓÝ³ óíáoU³ ç³ ÚÇ³ ÚÝ³ ÚÇ³ ÝÇ³ 1»áú»ñáoU³ [1958, ç 131-132]:

U³ i³ í ańí »ó ań³ nī 3. Çi áoÁláoYáoU: ÁYá í »ñ³ µ»ńáoU ħ Ná. Y³ ÍÇáí
 1ńí aó µ³ é»ńÇ Ú»ç 3 Uè -a-ÇY N³ x³ É³ ÍÇ Y³ Éań1áo -n-ÇY, 3 á³ 3 UY
 Ú»ÍYíáoU ħ i³ nµ»ń í »ñá: 2 Uèá»è, ÇYúÁ Ú. ÚńÇ1ńÇÉÁ 3 Uè -n-Ç Ú»ç
 i »èYáoU ħ -ini 3 Í³ YóÁ, ańÇ í »ńÇÇ i-Y ÁYÍYáoU ħ a -Çó 3 é³ ç:
 Ø»ÉÇUÇBí ÇYÇY¹⁵¹ 3 UY N³ U³ ńáoU ħ áoÓÓ³ Í³ Y Náfaí Ç í »ńÇ³ í ańáoÁláoY,
 ańÇY, 3 Yí 3 Y Ú³ úań NÇUúÇY ½áo. 3 N»é, Í³ ńáo ħ N³ í »Éí »É ó³ YÍ³ ó³ Í
 Náfaí 3 UÇY í »ńÇ³ í ańáoÁláoY: ¶.i ÇÉÑ»ÉUA¹⁵², 3 Y1ń³ 1³ eY³ faí éáoUÝ
 N³ ńoÇY, YáńÇó 3 é³ ç³ nī »ó ań³ nī »ñ»YÇ Á»ù Náfaí Y»ńÇ Ná. Y³ ÍÇÇ
 óáoóÇá N³ Ú³ ń»É -na-Y, Çéí 3 UY 1»áú»ńÁ, »ńµ -na-Ç ÷ áÉ³ ń»Y 3 éí³ ħ
 -a-, Y³ µ³ ó³ i ńáoU ħ ÉáoéÇ»ń»YÇ YÚ³ YáoÁU³ Úµ ań³ nī »ñ»YáoU
 »YÁ³ 1ńí aó -rvn->r(r), -lvn->l(l) NÝaáoY³ ÷ áÉáoÁU³ Y ún»Y-
 úaí, 3 UY i³ nµ»ńáoÁU³ Úµ, ań ań³ nī »ñ»YáoU, Ç N³ Í³ 1ńáoÁláoY
 ÉáoéÇ»ń»YÇ, 3 UY aÇ i³ n³ í íáoU -nvn- NÝaáoY³ Í³ Y Í³ á³ ÍáoÁU³ Y
 í n³ ÷ áÉ³ ń»YÁ NÝ³ ń³ í ań N³ Ú³ ń»faí -svn->s(s) 3 YóáoUÁ
 arṭuwarasau µ³ éáoU: ØÇ: YáoUÝ Á³ Ú³ Y³ Í Y³ aÇ µ³ ó³ éáoU, ań í »ń-
 ÇÇYè 1ńí 3 Í ħ ½³ ÍÇ Áíáí, Çéí µ³ éÇ 3 nŮ³ i Y (NÇUúY) ħ ar-
 ṭuwarasau-Y 3 Uèi »Ó á³ n½³ á»è . ańí aóY»Yú ½³ ÍÇ i n³ Í³ Yáí
 1ńí 3 Í u Náfaí Ú³ Y µ³ éÇ N»i : i »ńÇ»ńè Ø.é³ Éí ÇYÇY¹⁵³, Ú³ i Y³ YB»faí
 Çń ÍáoUÇó Nń³ i 3 n³ í í 3 Í Óaí 3 Y³ UÇ 3 Ø»ñ. »N Ø³ nī 3 YÇ 3 ńó³ Y³ .
 ńáoÁláoYáoU í í³ Uí 3 Í ſuiaše Ó`Á, ańÁ Y³ N³ Ú³ ńáoU ħ Ná. Y³ ÍÇ
 ħ ħ³ i Çí` ſui-Çó (ſuiaše < ſui=a=še), Í³ éí³ ÍÇ i 3 Í ħ 3 éYáoU
 ¶.i ÇÉÑ»ÉUÇ í »ńáYBÚ³ Éí »è³ Í»i Á` YB»faí, ań í³ Ú á»i ù ħ ÁY1áoY»É, ań
 na-Ç ÍáoUÇY ań³ nī »ñ»YáoU 3 éí³ ħ Y³ 3 Ná. Y³ ÍÇÇ a óáoóÇaÁ, Í³ Ú
 á»i ù ħ ÁY1É³ UY»É ¶.i ÇÉÑ»ÉUÇ ÍáoUÇó »YÁ³ 1ńí aó NÝaáoY³ ÷ áÉáo-
 ÁláoY»ńÇ ó³ YÍÁ: ØUáoè ÍáoUÇó` 3 í »ÉÇ áoB ¶.i ÇÉÑ»ÉUA ańáB xB. nī aóU-
 Y»ń ħ Úi óYáoU Çń i »è³ Í»i Ç Ú»ç` »YÁ³ 1ń»faí, ań ań³ nī »ñ»YÇ
 Náfaí Y»ńÇ N³ Ú³ Ó³ UY»óU³ Y -na- 3 -ne- 3 Í³ YóY»ńÁ (B³ Óí³ áÇá
 Ú³ eYÇÍY»ń) N³ Y1»è »Y . 3 ÉÇè Y³ 3 ańá»è Ná. Y³ ÍÇÇ Í³ ½U³ í ańU³ Y
 3 Í³ YóY»ń: ÁY1 ańáoU, »Á» µ³ é³ NÇUúÇ í »ńÇÇY Ó³ UY³ í ańÇY Y³ Éań-
 1áoU ħ r, n í³ Ú 1 µ³ Ó³ Ó³ UY»ńÇó Ú»íÁ, 3 á³ i »ÓÇ ħ aóY»YáoU -
 rvn- > -r-, -lvn- > -l-, -nvn- > -n- NÝaáoY³ ÷ áÉáoÁláoY
 (éÓáoU): 3 Uó »Á» -na- 3 -ne- 3 Í³ YóY»ńÁ N³ Y1»è »Y . 3 ÉÇè ańá»è

¹⁵¹ Г.Меликишвили, 1964, ħç 31-32:

¹⁵² Г.Вильгелм, ДВ, 5, 1988, ħç 100-102:

¹⁵³ M.Salvini, SMEA, 44/1, 2002, ħç 14-16:

Ńafáí Ý»ñÇ Ń³ Ú³ Ó³ ÚÝ»óÚ³ Ý Ú³ eÝÇÍÝ»ñ, ³ ǎ³ YÚ³Ý ŃYáúáóÝ³ ÷áÉáó-
 ÁúáóÝ áÇ ÉÇYáóÚ` Áeí Yñ³` í»ñÇÇYÝ»ñÇè Ý³ Éáñ¹áó è»e³ í³Ý Ńafáí Ç í
 óáóóÇáÇ ǎ³ í ×³ éaí¹⁵⁴:

²Ýíñ³ ¹³ eÝ³ éaí ¶.ì ÇEñ»EÚÇ ÍáÓÚÇó ³ e³ Ç ú³ Bí ³ Í í »è³ Í»í ÇÝ`
 Ý³ É áó½áóÚ »Yú YB»É, áñ arṭuwarasau-e-Ç ÍáÓÚÇÝ áóñ³ ñí ³ Í³ Ý
 ³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁúáóÝÝ»ñáóÚ áóÝ»Yú Ý³ ... III-a e-sa-a(III-a
 esa=(a)) [u]š-ti-ip-te za-du-ú-bi - Š...»ñ»ú í »Ó»ñáóÚ ³ ñ-
 B³ í³ Ýú ³ Yóí³ óñÇ; [KYKH 241 D₂₁] ³ ñí ³ Ń³ Úí áóÁúáóYÁ, áñí »Ó esi
 Ší »Ó; µ³ eÇ Ńá. Ý³ ÍÇ Áí Ç Ń³ Ú³ ñ YáóÚÝǎ»è áóÝ»Yú a-áí í ³ ñµ»ñ³ Í:
 ÚÚ³ Ý³ ǎ»è áóÝ»Yú Ý³ ... Ĥal-di-né-le še-iš-te-le(Ĥaldi=-
 i=ne=le šeište=le) - ŠÉ ³ É¹ÇÇ ¹eÝ»ñ; [KYKH 92₃] µ³ e³ Í³ ǎ³ Í-
 óáóÁúáóYÁ, áñí »Ó ³ ñ¹»Ý áóÝ»Yú -ele Ńá. Ý³ ÍÇ áóÓÓ³ Í³ ÝÇ í»ñÇ³ íá-
 ñáóÁúáóYÁ, ÇÝáÁ YáóÚÝǎ»è Ń³ Í³ éáóÚ ĵ ¶.ì ÇEñ»EÚÇ í »è³ Í»í ÇÝ, Ń³ Ú³ -
 Ó³ ÚÝ áñÇ` í»ñáYBÚ³ É úñÇÝ³ ÍÝ»ñáóÚ ǎ»í ú ĵ ÉÇY»ñ (*III-a esi=na-
 =(a)) ... (*Ĥaldi=i=ne=le šeištv=ne=le): Ĥñ³ Í³ YáóÚ, ÇÝá-
 ǎ»è óáóó »Ý í ³ ÉÇè ÚÇYá ³ ÚÁÚ Ń³ Úí YÇ áóñ³ ñí ³ Í³ Ý í »ueí »ñáóÚ
 »Ó³ Í í Í³ ÚáóÁúáóÝÝ»ñÁ, Ńá. Ý³ ÍÇ Ńafáí Ç Í³ ½Ú³ íáñÚ³ Ý Ń³ ñóáóÚ
 áóñ³ ñí »ñ»YáóÚ ÝÍ³ í í áóÚ »Ý Ń»í ... Ú³ É úñÇÝ³ ǎ³ ÷ áóÁúáóÝÝ»ñÁ:

³) Á»ú Ńafáí Ý»ñÇ Ńá. Ý³ ÍÇÝ Í³ ½Úí áóÚ ĵ ÇÝáǎ»è -a-, ³ ÚÝǎ»è ĵÉ -
 na- óáóóÇáY»ñÇ ÚÇÇáóaí: Ĥeí Ńá. Ý³ ÍÇ áóÓÓ³ Í³ YÁ Ń³ Ú³ ǎ³ -
 í ³ èÉ³ Ý³ µ³ ñ eí ³ YáóÚ ĵ -ele (³ eÝÍ³ ½Ý í ... e Ńafáí Ú³ Ý
 µ³ e»ñÁ)¹⁵⁵ Í³ Ú -nele í»ñÇ³ íáñáóÁúáóÝÝ»ñÁ: AY¹ áñáóÚ, µáéñ ³ ÚÝ
 µ³ e»ñÁ, áñáYó Á»ú Ńafáí Ý»ñÇ Ńá. Ý³ ÍÇ áóÚ ³ eí³ ĵ -na- í ³ ñµ»ñ³ ÍÁ,
 Ńá. Ý³ ÍÇ áóÓÓ³ Í³ YáóÚ eí ³ YáóÚ »Ý -nele í»ñÇ³ íáñáóÁúáóYÁ, ...
 Ń³ Í³ e³ ÍÁ: ²ÚeÇÝúY` Á»ú ... áóÓÇÓ Ńafáí Ý»ñÁ Í³ ½Úí áóÚ »Ý ÚÇ³ Í»ñǎá-
 ñ»Ý, éaí ³ ÚÝ í ³ ñµ»ñáóÁÚ³ Úµ, áñ áóÓÇÓ Ńafáí Ç ¹»áúáóÚ -na-Ç
 ÷áÉ³ ñ»Ý ³ eí³ ĵ -ne-, Çeí -a-Ç` -e-, ÇÝáǎ»è` arniúši=ne=le
 /arniúši=na=ni, baúši=ne=le/baúši=na=ni, huradi=ne-
 =le/ĥuradi=na=ue/ĥuradi=na, babane¹⁵⁶=le/baban=a=ue/
 baban=a=ni/baban=a=di, eban=e=le/eban=a=idi/eban=a-

¹⁵⁴ G. Wilhelm, 2004, ĵÇ 123, 126:

¹⁵⁵ Úúáé Ńafáí áóÚY»ñÇÝ ǎ³ í Í³ Yáó µ³ e»ñÁ Ńá. Ý³ ÍÇ áóÓÓ³ Í³ YáóÚ eí ³ YáóÚ »Ý -v-
 nelele í»ñÇ³ íáñáóÁúáóYÁ: ²Úe Ú³ eÇÝ ³ e³ í »É Ú³ Yñ³ Ú³ eÝ í »e Ĥ.2.3:

¹⁵⁶ ²Úe µ³ eÇ ŃÇÚUÁ babani/e-Ý ĵ, ÇÝáÁ »ñ` áóÚ ĵ babani=edi »½³ ÍÇ áóÓ` áñ³ Í³ ÝÇó:

=(a), ^{KUR}šure=le/^{KUR}šur=a=ni, tarmane=le/tarman=a
3 ÚĚY:

μ) ØÇYā 3 ÚĀU í 3 Úí 3 Í μafāñ 3 ÚY μ³é»ñĀ, āñāYū í »ñç³YāoU »Y
-ri/e, -li/e .. -ni/e í 3 YÍ »ñái, Ná. Y³ÍÇ ĀíáoU N³Ú³ā³i 3 ē-
Ē³Y³μ³ñ ēi 3 YāoU »Y -r/l/na + Náfái 3 í »ñi Ú³eYÇÍ (Ā»u Náfái-
Y»ñ) .. -r/l/ne + le (áoŌŌ³Í³Y Náfái) í »ñç³í áñáoĀúáoYÝ»ñĀ:

.) Đá. Y³ÍÇ í »ñç³í áñáoĀúáoYÝ»ñç n-ái í 3 ñμ»ñ³ÍY»ñç 1»āúáoU
Náfái í áŌ μ³éç μY³í áñ Ó³ÚY³í áñĀ ā³Ńā³Yí áoU ĺ, Çēi 3 é³Yó n-Ç
í 3 ñμ»ñ³ÍY»ñáoU³ āā:

2. āōñ³ñi »ñ»YÇ NáfáiY»ñç ĀíÇ N³ñóĀ: ĀYāā»ē 3 ñ³Y YBí»ó,
Ú³eY³. Çi 3 í 3 Y. ñ³Í³YáoĀúáoYáoU 3 Úē N³ñóáoU 3 éí 3 ĺ í 3 ñ³Ó³Ú-
YáoĀúáoY NÇU³Y³Í³YáoU ā³Ú³Y³í áñí 3 í 3 YáoYÝ»ñçY N³×³Ē³ÍÇ
N³í »í »í áŌ -kai/kai-ne, -pei/pei-ne Ú³eYÇÍY»ñç »i 1ÇñY»ñ
í 3 Ú Náfái 3 ÚÇY óáoÇāY»ñ N³Ú³ñ»éáo ĒY³ñái: ēñ³Yó »i 1ÇñY»ñ
ÉÇY»éáo ú. í ÇY ĺ ÉáéáoU 3 ÚY ÷³ēi Ā, āñ í »ñçÇYÝ»ñē āY ā³N³YçáoU
N³Ú³Ó³ÚY»óáoU: Āēi ÇYā í »ñ³μ»ñáoU ĺ 3 ÚY í »ē³í »i ÇY, āñ 1ñ³Yú
»i 1Çñ 1Çi 3 ñí »éáo 1»āúáoU Ná. Y³ÍÇ ĀíáoU ā»i ú ĺ Íóí »ÇY Ná. Y³ÍÇ
áoŌŌ³Í³YÇ -(n)ele í »ñç³í áñáoĀú³YĀ .. āā Ā» Ā»u NáfáiY»ñç
Ná. Y³ÍÇáoĀU³Y -(n)a- óáoÇāÇY, 3 ā³ ā»i ú ĺ Yí 3 í »É, āñ 3 Úē
ā³N³YçĀ μafāñáiÇY ĺ ā³ñi 3 1Çñ ā: 2 Úē Ú³eYÇÍY»ñĀ Í³ñáo »Y
N³í »í »í »í Ā»u Náfái Y»ñçY, unÇY³Í³ μ³ó³é³Í³YÇY, ÇYāā»ē āñ áoY»Yú
»i 3 1ñáoĀúáoYÝ»ñç 1»āúáoU (í »ē IV.3 Í»i 2): 2 ÚYáo³ÚY³ÚYÇÍ,
í »ñçÇYÝ»ñçē 1Çi 3 ñí áoUĀ āñā»ē Náfái 3 ÚÇY í »ñç³í áñáoĀúáoYÝ»ñ
YáoUÝā»ē N³ñ³í áñ ĺ, μ³ó³éáoĀU³Úμ pei(ne)-Ç (3 Úē Ú³eYÇ í »ē
ēi āñ): āōñ³ñi »ñ»YáoU ÉÇ³ñĀ»u Náfái aÇ Í³ñ»ÉÇ N³Ú³ñ»É Y³ ..
áoŌ»āñ³Í³YĀ, āñĀ Í³½Úí áoU ĺ í ñ³Í³Y NáfáiÇŌ` edi- §³Úí³»Ō;
1»ñ³Yí 3 Y³Í³Y (í »ŌÇ) Ú³í μ³ÚÇ N³í »éáoUái .. YáoUÝā»ē aÇ ā³N³Y-
çáoU N³Ú³Ó³ÚY»óáoU: 2 í »ÉÇ ×ÇBí³ N³Ú³Ó³ÚYáo μ³éĀ (N³í 3 Í³óáoÇ-
āĀ) 1ñí áoU ĺ í ñ³Í³Y Náfái áí (Ú³Yñ³Ú³eY í »ē II.2.8): 2 ÚĀU 3 Yí ñ³-
1³eY³Yú Ā. Ú³í áYáíÇ í áŌÚÇŌ 3 é³ç³ñí í áŌ áŌ»āñ³Í³Y-μ³ó³-
é³Í³Y (directive-ablative) NáfáiÇY, āñĀ, Āēi Yñ³, . āñí 3 í í áoU ĺ
aptine §í áŌU!» í 1ÇñÇ N»i .. áoYÇ -dane (»½. ĀÇí) .. -áštani (Ná.
ĀÇí) í »ñç³í áñáoĀúáoYÝ»ñĀ: Đ³ñí ĺ YB»É, āñ ēñ³Yú í 3 Úí 3 í »Y ÚÇ³ÚY
^mŠá-da-`a-li-e-ñi-ni(-)da-a-ni aptini [KYKH 44 л.с.6] ..
^{NA4}gar-bi-e ap-ti-ni ^{KUR}Ĥa-ti-na-áš-ta-a-ni [KYKH 44

л.с.7] 1ñí³.Ý»ñáóÙ` Ù»í³í³Ý ³Ý.³Ù, Ñ»í`³³³ñ Ñáóè³ÉÇ á»Ý, Ù³Ý³í³Ýí áñ áóñ³ñí³. »í Ý»ñÇ Бнç³ÝáóÙ í³Ý í³ñ³Ó³ÙÝáóÁóáóÝ-Ý»ñ` í³áí³í ÝБí³í Ñ³í í³íÝ»ñÇ ÁÝÁ»ñóÙ³Ý Ñ»í: ²Ùèá»è, ³é³çÇÝÁ ÑÝ³ñ³ íáñ ç ÁÝÁ»ñó»É` ¢Šá-da-`a-li-e-ñi-ni da-a-ni aptini, ÇÝáá»è áñ ³ÝáóÙ »Ý ¶.Ø»ÉÇÙÇБíÇÉÇÝ` Ù.Ð³ñáóÁóáóÝ³ÝÁ¹⁵⁷: Æèí`ñíñáñ¹Á íí³Ùí³í ç ^{KUR}Ĥa-ti-na(-)áš-ta-a-ni í»Ó³Ýí³Ý Ù»ç (Ñ»í), áñÁ ¶.Ø»ÉÇÙÇБíÇÉÇÝ í»ñéáóí áóÙ ç ^{KUR}Ĥa-ti-na áš-ta-a-ni Ó`áí`áš-ta-a-ni-Ý Ñ³Ù»Ù³í »éáí`íšani, inani`dani ¹»ñ³ÝáóÝ»ñÇ Ñ»í¹⁵⁸: ²Ù»Ý ¹»áúáóÙ Ù»í íí³ÙáóÁóáóÝ íñ³ ÑÇÙÝí³ í áñ`çó» Ñáéáí³ÙÇÝ í»ñç³ íáñáóÁóáóÝ ³é³ÝÓÝ³ óáóÁÁ Ñáóè³ÉÇ á, Ñ»í`³³³ñ Ù»Ýù ³Ùý á»Ýù ùÝÝ³ñíÇ: ÙáóÙÝ á³í x³éáí á»Ýù ùÝÝ³ñíÇ ÝáóÙÝá»è Æ. Ù³ íáÝáíÇ íáóÙçó Ý»ñáóí í³ í ŠÙ³í³³³í³Ý/èí³íÇí (stative); ÑáéáíÁ¹⁵⁹: ÆÝá í»ñ³³»ñáóÙ ç ¶.ì ÇÈÑ»ÉÙÇ íáóÙçó ³é³ç³ñí-í³ í ŠÑ³Ù³í»ó; ÑáéáíÇÝ, ³á³ áóñ³ñí³í³Ý í »ùèí »ñáóÙ ³ÙÝ ³é³ÝÓÝ³ óí áóÙ ç ÙÇ³ÙÝ taršwana=rani (< *taršvani=a=rani) ³³éç ÑÇÙ³Ý íñ³, áñÁ, »ÉÝ»éáí Ñ³Ù³í »ùèí çó, ¶.ì ÇÈÑ»ÉÙÝ ³é³ç³ñ-íáóÙ ç Á³ñ. Ù³Ý»é ŠÙ³ñí³Ýó Ñ»í ÙÇ³éçÝí`-rani Ù»ç í »èÝ»éáí Éáóèç»ñÝÇ ŠÑ³Ù³í»ó; (комитатив) ÑáéáíÇ -ra óáóóáç áóñ³ñí³í³Ý ÝÙ³Ý³íÁ¹⁶⁰: é³í³ÙÝ çñ³í³ÝáóÙ ³³ó³éí³ í á, áñ ³Ùè -a-rani-Ç í³í áóóó³íç á»í ù ç í »èÝ»éÇÝá-áñ ÙÇ³í³Ýó: Ðèí³í á, Ý³`í»ñçÇ-Ýçè ÇÙ³èí Á: ²Ù»Ý ¹»áúáóÙ, ÇÝáá»è ³ñ¹Ý ÝБí»ó, Ù»í³í³Ý ùñÇÝ³íÝ»ñÇ íñ³ ³Ùè í³Ù ³ÙÝ ÑáéáíÇ ³é³ÝÓÝ³ óáóÁÁ` Ñáéáí³ÙÇÝ Ó`áóÙÁÝ»ñÇ í»ñ³í³Ý. ÝáóÁÁ Ñáóè³ÉÇ á: ²Ù¹ á³í x³éáí ¹ñ³Ýù Ù»Ýù ³³ó »Ýù Ááó»É ùÝÝ³ñí í áóÝ»ñç ó³Ýíçó:

°Á» áñáБ³Ýí³Ý³í³Ý í»ñç³ íáñáóÁóáóÝ»ñÇ Ñáéáí³ÙÇÝ óáóóáç»ñ í³Ù »í`¹çñÝ»ñ ÉÇÝ»éáó Ñ³ñóÁ ÁáóÝ»Ýù ÙÇ íáóÙ`³³Ù³Ý³í³Ýáñ»Ý ¹ñ³Ýù Ñ³Ù³ñ»Ýù »ñíñáñ¹³ÙÇÝ ÑáéáíÝ»ñ (ÑáéáíÝ»ñç í»ñç³ íáñáóÁóáóÝ-Ý»ñ), ³á³ áóñ³ñí»ñÝÇ ÑáéáíÝ»ñÁ Ñèí³íáñ»Ý í³ñ»ÉÇ ç ³³Á³Ý»é »ñíáó ÈÙ³ç:

1) `áóÝ ÑáéáíÝ»ñ: èñ³Ýó í»ñç³ íáñáóÁóáóÝ»ñ (Ó`áóÙÁÝ»ñÁ) áñ` ç ³Ýí³Ý³í³Ý³ñÁ»ù ááóÝ»Ý` Æèí` »ñ`áóÙÁÇÝ í³½Ùí³ í »Ý áóñ³ñí»ñ-ÝÇ ³áóÝ Ñáéáí³í»ñí Ù³èÝÇíÝ»ñçó: ²Ùè ÑáéáíÝ»ñÁ á³Ñ³ÝçáóÙ »Ý Ñ³-

¹⁵⁷ КУКН 44 л.с.6, УКН 28 л.с.6:

¹⁵⁸ í »è Г.Меликишвили, 1960(УКН), ³нó. 28, í³Ý. 16:

¹⁵⁹ ¶.ì ÇÈÑ»ÉÙÁ ³ÙèáçèÇ Ñáéáí áóñ³ñí »ñ»ÝáóÙ áç ÝáóÙ [2004, çç 127]:

¹⁶⁰ Г.Вильгелм, ДВ, 5, 1988, çç 103-105:

U³ Ó³ UY»óáoU: 2 òè ÈUμÇÝ »Ý á³ i í³ YáoU áoÓ³ í³ Ý, ¿ñ· 3 i Çí, è»é³ í³ Ý, í ñ³ í³ Ý, μ³ ó³ é³ í³ Ý-. áñÍÇ³ í³ Ý .. Ý»ñ· áU³ í³ Ý (±) Náfái Ý»ñÁ:

2) »níñán¹³ UÇÝ Náfái Ý»ñ¹⁶¹: èñ³ Ýó óáoÇaÝ»ñÁ Í³. áoU »Ý í³ ñμ»ñ μ³ é³ ñU³ í³ Ý»ñÇó, áñáYú · áñÍ³ Í³ áoU »Ý Ý³ .. 3 ÝÍ³ È³ μ³ ñ³ í³ ñμ»ñ ÈáèUÇ Ú³ è»ñÇ í³ èuáí: 2 òè Náfái Ý»ñái íñ³ Í³ μ³ é»ñÁ Ñ³ Ú³ - Ó³ UY»óáoU á»Ý á³ Ñ³ YçáoU: Áèí 3 U¹U, íñ³ Yú Çñ³ í³ YáoU á»í ù ¿ Ñ³ Ú³ ñ»É »í 1ÇñÝ»ñ Í³ Ú »í 3 íñáoÁUáoYÝ»ñ: °½³ ÍÇ Áí áoU íñ³ Yú Íóí áoU »Ý í³ ñμ»ñ Náfái Ý»ñái íñ³ Í³ 3 ÝÍ³ YÁ, Çèí Ná· Ý³ ÍÇáoU Á»ú Náfái Ý»ñÇ Ná· Ý³ ÍÇáoÁU³ Ý -(ñ)a- óáoÇaÇÝ: °Á» 1áonè ÁáOÝ»Yú U³ í³ - Í³ Ý í³ Í³ UáoÁUáoYÝ»ñÇ ÑÇU³ Ý íñ³ 3 é³ YÓY³ óí áO Í³ èí³ Í³ »ÉÇ Náfái Ý»ñÁ, 3 á³ áon³ ñí »ñ»YáoU ÑÝ³ ñ³ íáñ ¿ í »èÝ»É Ñí»í .. Ú³ É »níñán¹³ UÇÝ Náfái Ý»ñÁ 1ÇU³ í³ (μ³ ó³ é³ í³ Ý) ”предстоятельный (отложительный)”, Šéáoμ¿èÇí (μ³ ó³ é³ í³ Ý)¡ (субессивный (отложительный) .. áoÓ·áñ³ í³ Ý: ÁYáá»è á³ ñ½áñáß »ñ·áoU ¿ áñáß 3 ñO³ Ý³ · ñáoÁUáoY-Ý»ñáoU, Á. 3 U³ íáYáí Ç .. Ø.È³ aÇÍU³ ÝÇ íáOÚÇó Náfái 3 UÇÝ í»ñÇ³ íáñáo-ÁUáoY Ñ³ Ú³ ñíáO pei(ni) U³ èYÇÍÇ Ñ³ çáñ¹ í áO 3½³ í³ í»O³ - ÷áÉáoUÇó 3 UY á»í ù ¿ Ñ³ Ú³ ñ»É 3 é³ YÓÇÝ μ³ é³ É³ í³. áoUÝ 1»áúáoU 1Çí 3 ñí»fái áñá»è »í 3 íñáoÁUáoY, ÇYáá»è áñ kurune-Ý .. peçi-Ý (èñ³ Ýó Ú³ èÇÝ 3 é³ í»É Ú³ Yñ³ Ú³ èÝ í »è IV.3 Í»í 2): Ð»í .. 3 μ³ ñ Šéáoμ¿èÇí | .. Šéáoμ¿èÇí μ³ ó³ é³ í³ Ý¡ Náfái Ý»ñ áon³ ñí »ñ»YáoU á³ ñ-½³ á»è á»Ý í³ ñáo ÉÇÝ»É: 2 òèáÇèáí, áon³ ñí »ñ»YÇ Ñ³ Ú³ ñ ÑÝ³ ñ³ íáñ ¿ »YÁ³ íñ»É Ñí»í .. Ú³ É Náfái Ý»ñÁ.

1áoY Náfái Ý»ñ

áoÓ³ í³ Ý

¿ñ· 3 i Çí

è»é³ í³ Ý

í ñ³ í³ Ý

μ³ ó³ é³ í³ Ý-. áñÍÇ³ í³ Ý

Ý»ñ· áU³ í³ Ý, -(i)așè Náfái (±)

»níñán¹³ UÇÝ Náfái Ý»ñ (»í 1ÇñÝ»ñ)

áoÓ·áñ³ í³ Ý

1ÇU³ í³ (μ³ ó³ é³ í³ Ý) ”предстоятельный (отложительный)”

¹⁶¹ èñ³ Ýó Ñ³ Ú³ ñ ŠNáfái | 3 ÝÍ³ 3 YáoUÁ · áñÍ³ Í³ áoU »Yú á³ U³ Ý³ í³ Yán»Ý:

‘áoY ‘áoŦ‘án³ I³ Y Náfai Y»ñÇ I³ ½UáoUA, . aní³ I³ áoÁUáoYA ‘Yñ³ Yo N»i I³ áI³ I³ ÚE N³ n³ I³ Çó N³ n³ áU³ Yñ³ Ú³ eY I³ uY³ nI³ »Yu eir an³ ‘
³ e³ YÓÇY-³ e³ YÓÇY: Aeí ŠIÇU³ I³ (μ³ ó³ e³ I³ Y) | -A I³ Çi³ nI³ »Yu
 añá»e »i I³ Çñ, añÇ Ú³ eÇY i »e IV.2:

3. Đáfai Ú³ Y NÇUúA ‘ Náfai ÇaY»ñA áon³ ni »ñ»YáoU: Aÿá»e³ n³ »Y
 YBí »ó, ¶.Ø»EÇUÇBí ÇEÇY áon³ ni »ñ»YÇ³ Yí³ Y áoŦŦO O³ Ç N³ Ú³ n³
³ e³ YÓY³ oYáoU ç nI³ ao i³ nμ»ñ Náfai Y»ñ aŦ³ í ańí³ I³ (Ú³ uáon NÇUú)
 ‘ áoŦŦO³ I³ Y (Ú³ uáon NÇUú + ni)¹⁶²: Ú³ »YÁ³ í náou ç, añ³ Ú³ e »ní³ áo
 Náfai Y»ñái í nI³ I³ μ³ e»ñY ç E I³ náO »Y NÇUú I³ eY³ E³ Ú³ E Náfai Y»ñÇ
 (ÇYá»e³ ½³ I³ Ç, Ú³ Yá»e³ ç E N³ i³ I³ á»e³ Ná. Y³ I³ Ç Áí áoU) I³ ½U³ í ańU³ Y
 N³ Ú³ n³¹⁶³: 2ÚeáÇeái, ³ e³ Ç ç ú³ Bí áoU³ Ú³ Y i³ »e³ I³ »i³ Á, Aeí añÇ
 áon³ ni »ñ»YÇ Náfai Ú³ Y N³ Ú³ I³ n. áoU NÇUúA I³ náO ç N³ Y³ »e³ . 3 E
 ÇYá»e³ Çñ Ú³ uáon O³ áí (áŦ³ í ańí³ I³ Náfai), Ú³ Yá»e³ ç E áoŦŦO³ I³ Y
 Náfai Ç O³ áí: A. Ú³ í aYáí Á [1979, ç 62-65] Ú»ñÁáoU ç Ú³ e i³ »e³ I³ »i³ Á ‘
 AY³ áoYáoU ç ÚÇ³ ÚY Ú³ i³ áoŦŦO (μ³ ó³ n³ O³ I³) Náfai ÚÇ³ YáoU Á³ Ú³ Y³ I³
 Y»ñUáoU »fái³ Úeá»e³ í aái³ I³ añáBÚ³ E Náfai Ú³ Y . 3 Ŧ³ ÷³ nÁ, añái Y³
 μ³ ó³ i³ náou ç áon³ ni »ñ»YÇ Náfai Y»ñÇ O³ í ańU³ Y³ I³ n. áoU e í³
 añáB³ I³ Ç »ní³ I³ ÇáoÁUáoYA¹⁶⁴: ¶.i ÇEñ»EUA [ДВ 5, 1988, ç 93-102],
 AY³ áoY»fái ÚÇ³ ÚY Ú³ i³ μ³ ó³ n³ O³ I³ Náfai Ç e í³ ÚáoÁUáoYA, ÚÇ³ YáoU Á³ -
 Ú³ Y³ I³ Ú»ñÁáoU ç añáBÚ³ E Náfai Ç A. Ú³ í aYáí Ç . 3 Ŧ³ ÷³ nÁ³ e³ Ç³ n-
 í »fái YBí I³ »ní³ I³ ÇáoÁUáoYA μ³ ó³ i³ náO Çñ i³ »e³ I³ »i³ Á: 2e³ í »E Ú³ Y-
 n³ Ú³ eY Ú³ e Ú³ eÇY i³ »e II.2.1 I³ »i³ 1, añí³ »O Y»ñI³ Ú³ óí³ I³ »Y Y³ ‘
 Ú»ñ I³ Çi³ nI³ áoUY»ñA 3 Ú³ I³ Ú³ eÇY: 2Úeí »O, áon³ ni »ñ»YÇ Náfai Y»ñA
³ e³ YÓÇY-³ e³ YÓÇY uY³ nI³ »EÇe, Ú»Yu I³ Y. á»Yu e³ YÇ μ³ e³ NÇUú»ñÇ
 í n³ ` B»Bí Á I³ Y»fái μáoY Náfai 3 ÚÇY óáoÇaY»ñÇ, í n³ Yo I³ ½U³ í ańU³ Y ‘
 Náfai Y»ñÇ . añí³ I³ áoÁU³ Y í n³ :

Aÿá»e³ n³ »Y YBí »ó, áon³ ni »ñ»YáoU i³ nμ»ñ³ I³ í áoU »Y e, i, u
 ‘ a Náfai áoUY»ñA: Đ³ nI³ ç YB»E, añ eái ań³ μ³ n e Náfai Ú³ YA í n³ . nI³ áO
 μ³ ½U³ ÁÇí μ³ e»ñ (eñ³ Yo áoŦŦO O³ »ñA . náou í »ñÇ³ YáoU »Y e-ái) Çñ³ -
 I³ YáoU Náfai í áoU »Y i Náfai áoUái: 2Ú³ í á³ i³ x³ eái í n³ Yu á»i³ ú ç
 I³ e»E i Náfai Ú³ Y μ³ e»ñÇ B³ nUÇY, ÇYá»e³ e³ ušmaše – ušmaši-

¹⁶² Г.Меликишвили, 1964, ç 30-32:

¹⁶³ Aeí ¶.Ø»EÇUÇBí ÇEÇa³ Ú³ e -ni-Y Nÿ³ n³ í ań ç, añ í³ . áoU ç ini óáoó³ I³ Y í n³ Yáo-
 YÇó, ańY, Aeí Çñ»Y, 3 Úeí »O óáoó³ μ»ñáoU ç 3 x³ I³ YÇ N³ i³ í áoÁUáoY I³ ½U»fái Yán NÇUú»ñ
 [Г.Меликишвили, 1964, ç 31-32]: 2Úe Ú³ eÇY i³ »e Y³ ‘ Т.Гамкрелидзе, 1954, ç 116:

¹⁶⁴ И.Дьяконов, 1979, ç 61-65: Aen³ I³ YáoU »ní³ I³ ÇáoÁUáoY I³ ÚÇ³ ÚY Ná. Y³ I³ Ç N³ Ú³ n:

=e/ne, alsuiše - alsuiši=e/ne, uštipte - uštipti=ne " 3 ŪĒY: i ēi 3 Ņ3 μ3 ñ e Ņáfáí Ū3 Y »Y á3 i í3 YáóU Āñ" ē ŪÇ3 ŪY erele š3 ñú3 | " ule šáonÇB| μ3 éñĀ, áñáYó Ņ3 Ū3 ñ ĵ.ñ. 3 i ÇíáóU Ņ3 Ū3 - á3 i 3 ēĒ3 Y3 μ3 ñ áóY»Yú erele=še " ule=še` í3 Yí3. Çñ e-re-(e)-le-(e)-še " u-le-(e)-še: 2Ūē μ3 éñĀ »½3 íÇ ĀíÇ 3 ŪĒ Ņáfáí Y»ñáí í3 Ūí 3 í á»Y: 2Ūí á3 i x3 éái e Ņáfáí áóUÁ Ū»Yú 3 é3 ŪÁU á»Yú úY3 ñíÇ: ÁYáá»ē YBí »ó (i »ē II.2.1 í»i 1), áon3 ñi »ñ»YáóU Ņ3 i - í3 óáóÇáĀ Ņ3 i í3 óŪ3 ĒÇ Ņ»i Ņáfáí áí " Āí áí Ņ3 Ū3 Ó3 ŪYáóU ĵ Ņ3 í »ĒŪ3 Ē -n(e)-/-n(a)- Ū3 ēYÇíY»ñÇ ŪÇÇáóái` ÷3 ēi áñ»Y 3 é3 Ç3 óY»fáí Ņáfáí Ū3 Y Yáñ i Çá, áñĀ i 3 ñμ»ñí áóU ĵ Ūááē Ņáfáí áóU Y»ñÇó: Ø»Yú 3 ŪY á3 ŪŪ3 Y3 í3 Yáñ»Y 3 Yí3 YáóU »Yú n (Ņ3 i í3 óáóÇáĀ) Ņáfáí áóU (Ū3 Y-ñ3 Ū3 ēY i »ē II.2.2): Ø3 ēY3. Çí 3 í3 Y . ñ3 í3 YáóUáóYáóU μ3 ½ŪÇóē YBí »Ē ĵ, áñ ē»á3. Çñ Ņ3 Ū3 í3 ñ. áóU o ŅYááóYÇ Ņ3 Ū3 ñ Ņ3 i áóí YB3 Y áí3 " u ŅYááóYÇ í3 Ū u-áí í3 ½Ūí 3 í í3 Yí»ñÇ Ņ3 Ū3 ñ Y3 Ē3 i »ēi 3 í YB3 Y Y»ñĀ áon3 ñi »ñ»YáóU 3 ñi 3 óáfáóU »Y Y3 " o-Y¹⁶⁵: áY3 Ū3 í 1ñ3 Y, μáfáñ 3 ŪY μ3 éñĀ, áñáYó μY3 í áñ Ó3 ŪY3 í áñĀ . ñáóU 3 ñi 3 óáfí áóU ĵ u-áí, 13 ēí »Ē »Y YáóU Ņáfáí Ū3 YÁ Ņ3 Ū3 ñ»fáí, áñ 1ñ3 Yó Ņ3 Ū3 ñ . áñí áóU »Y ŪÇ3 YŪ3 Y Ņáfáí Ū3 Y í3 YáY Y»ñ: ē3 í3 ŪY 3 Ūē Ņáfáí Ū3 YÁ í »ñ3. ñí áŌ 3 ēYí 3 ½Y ŪÇ ú3 YÇ μ3 é Ņáfáí í »ĒÇē B»Ōí áóU »Y ÁY1Ņ3 Yáon í3 YáYÇó: ŷ ñ3 Yó Āí ÇY á»i ú ĵ 13 ē»Ē^{KUR} Iš-qi-gu-lu-ú, ^{URU} A-li-iš-tú-ú i »Ō3 YáóY Y»ñĀ: í »ē Ņ»i " Ū3 Ē ūñÇY3 í Y»ñĀ.

- (1) ku-ṭè-i-a-di pa-a-ri-e ^{URU}A-li-iš-tú-ú [KYKH 174 A2₁₂]:
- (2) ḥa-ú-bi ^{URU}Ir-da-ni-u-ni pa-ri ^{KUR}Iš-qi-gu-lu-ú [KYKH 179_{4,5}]:

°Ā» Yí3 i Ç áóY»Y3 Yú, áñ pari(e) Y3 Ē1ÇñĀ 3 YĒi Çñ á3 Ņ3 YçáóU ĵ i ñ3 í3 Y í3 Ū áóŌ" áñ3 í3 Y Ņáfáí (i »ē IV.1), 3 á3 á»i ú ĵ Ņ3 Ū3 - á3 i 3 ēĒ3 Y3 μ3 ñ áóY»Y3 ŪÇYú ...*pari(e) ^{URU}Aliištú(ú)e(di), ...*pari(e) ^{KUR}Išqigulu(ú)e(di), ŪÇYá1»é 13 3 Ū1á»ē ā: ĐŪŪi . ūñÇY3 í.

- (3) ku-ṭu-ni pa-ri ^{KUR}Bu-uš-tú-ú-e [KYKH 148₁₅, 149₁₃]:
- (4) ka-ru-ni ^{KUR}ṭu-a-ra-a-ši-ni-e-i hu-[bi] pa-ri ^{ŠADU}Gur-qu-ú-e [KYKH 173 V₁₂₋₁₃] " 3 ŪĒY¹⁶⁶:

¹⁶⁵ í »ē, ūñÇY3 í, И.Дьяконов, 1979, ĵÇ 55:

¹⁶⁶ pare Y3 Ē1Çñáí í3 ½Ūí 3 í »ñ3 í3 Y3 í3 Y í3 á3 í óáóĀáóY Y»ñÇ Ū3 ēÇY i »ē IV.1:

Ā»ñ`è ³ Òè µ³ è»ñÇ ß³ ñùÇÝ ħ ã»i ù ¹³ è»É Ý³ ...^{KUR} Babiluú ĩ »
Ō³ YáoYÁ` ³ Eiduru ¹Çó³ YáoYÁ, áñáYó Ñ³ Û³ ñ ánoY»Yù.

(5) ĥa-[ú-bi] ^{KUR} Ba-bi-lu-ú ^{KUR} e-ba-a-ni [KYKH 241
A₅]:

(6) ...UDU ^dĥal-di-na-ue KĀ UDU ^dE-i-du-ru UDU ^dba-
ba-a... [Ay-susi I₁₁-II₁ (Ayanis I)]:

(6)-áoU ^dEiduru ¹Çó³ YáoYÁ ³ ÝÍ³ èĭ³ Í ¹ñí³ Í ħ ĩ ñ³ Í³ Ý Ñáfáíáí`
Ş...ááE³ ñ Ē³ É¹Ç ³ èi Íá ¹éY»ñÇÝ, ááE³ ñ ¼¹áoñáoÇÝ, ááE³ ñ ¹³ µ³ -
ÇÝ...], Ñ»i ³ µ³ ñ ã»i ù ħ ÉÇÝ»ñ ^dEiduru(ú)e Í³ Û Eiduru(ú)ge (áoß
ßñÇ³ Ý). ÛÇÝá¹»é ¹³ ³ Û¹á»è á: (5)-áoU ^{KUR} Babiluú ĩ »Ō³ YáoYÁ ¹ñí³ Í
ħ è»é³ Í³ Ý Ñáfáíáí, ÇYáÁ »ñ`áoU ħ Ýñ³ Ý Ñ³ çáñ¹áo ^{KUR} ebani µ³ éÇó,
áñÁ í Í³ Ûí³ Í ħ Çñ áoŌÇŌ Ō`áí: ÛÛ³ Ý ¹»á»ñáoU ĕñ³ óáoUÁ, ĩ í Û³ É
¹»á»áoU ^{KUR} Babiluú-Y, ³ ÝÉi Çñ ¹ñíáoU ħ è»é³ Í³ Ý Ñáfáíáí,
Ñ³ Í³ é³ Í ¹»á»áoU ã»i ù ħ ÉÇÝ»ñ ^{KUR} ebani(i)e (³ Òè Û³ èÇÝ Û³ Ýñ³ -
Û³ éY ĩ »è II.2.3): ² ÒèáÇéáí, Ýbí³ Í ÝúáoÁÁ Û»½ ÑÇÛù ħ ĩ ³ ÉÇè »YÁ³ ¹-
ñ»éáó, áñ áoñ³ ñi »ñ»YáoU · áúáoÁúáoY »Y áoY»óÉ »ñíáo ĩ ³ ñµ»ñ Ñáfá-
íáoUÝ»ñ, áñáYó µÝ³ í áñ Ō³ ÛÝ³ í áñÁ · náou ³ ñi ³ óáfí »É ħ u-áí, µ³ Ûó
áñáYù Ñáfáíáí »ÉÇè ĩ ³ ñµ»ñíáoU »Y Çñ»Yó Ñáfáí³ ÛÇÝ í »ñÇ³ í áñáoÁúáoY-
Y»ñáí` ³ éYí³ ½Y · áY» ĩ ñ³ Í³ Ý` è»é³ Í³ Ý Ñáfáíáí»ñáoU: ² é³ çÇÝ
ÉÛµÇ µ³ é»ñÁ Ýbí³ Í Ñáfáíáí»ñÇ »½³ ÍÇ ÁíáoU, Áeí Í³ YaYÇ, èi ³ YáoU »Y
Ñ³ Û³ á³ ĩ ³ èÉ³ Ý³ µ³ ñ` -ue, -ui í »ñÇ³ í áñáoÁúáoY»ñÁ, Çéí
»ñíáñ¹ÇYÁ` »ñíáo Ñáfáíáí»ñÇ Ñ³ Û³ ñ ħ É ÛÇ`YáoUÝ` u: ÁY¹ áñáoU, áó-
ß³ · ñ³ í ħ, áñ · náou ³ ÛÝ³ é³ í »É Ñ³ ×³ É ³ ñi ³ óáfí³ Í ħ ĩ ñíÝ³ ÍÇ u-áí
(í »è í »ñÁ µ»ñí³ Í ùñÇÝ³ ÍÝ»ñÁ):

II.2.3 áoŌŌ³ Í³ Ý (µ³ ó³ ñó³ Í) Ñáfáí

áoñ³ ñi »ñ»YÇ áoŌŌ³ Í³ Ý ÑáfáíÇ Ý»ñí³ Û³ óU³ Ý Ñ³ ñóáoU ³ í³ Ý-
¹³ Í³ Ý` Yáñ áoŌáoÁúáoYÝ»ñÇ Ý»ñí³ Û³ óáoóÇaY»ñÇ ĩ »è³ Í»i Ý»ñÇ ÛÇ
Í³ Ý áñáß³ ÍÇ ĩ ³ ñµ»ñáoÁúáoYÝ»ñ: áeí Ç Ñ³ ñóÁ uYÝ³ ñí »ÉÇè Ñ³ Û³ éá-
í ³ ÍÇ ÍÝ»ñí³ Û³ óY»Yù ³ Û¹ »ñíáoéY ħ: Éñ³ óáoóÇá ĩ ĩ ñí»Y Û»ñ áñáß
á³ ñ½³ µ³ YáoUÝ»ñÁ: Í uYÝ³ ñí»Yù Ý³` Éñ³ óáoU-Éñ³ óU³ É Í³ á³ Íóáo-
ÁúáoYÝ»ñÁ, áñáYóáoU áoŌŌ³ Í³ Ý Ñáfáíáí ¹ñí³ Í ³ YáoYÝ»ñÁ óáoó³ µ»ñáoU
»Y áñáß³ ÍÇ ³ é³ YÓY³ Ñ³ ĩ ÍáoÁúáoYÝ»ñ:

1. aōñ³ nī »ñ»ŸÇ aōŌŌ³ ĩ³ Ÿ (μ³ o³ nŌ³ ĩ³) .. aŌ³ ĩ³ rāñĭ³ ĩ³ ĩ³ (Aeĭ
 ¶.Ō»ĕÇuÇBĭ ÇĕáŌ) Náfáí Ÿ»ñÁ Ū³ eŸ³. Çĭ³ ĩ³ Ÿ. ñ³ ĩ³ ŸáŌÁŌáŌŸáŌŪ: AĒŸá-
 á»è³ ñ³ ŸŸ ĪBĭ »Ō, Aeĭ ¶.Ō»ĕÇuÇBĭ ÇĕáŌ¹⁶⁷, »½³ ĩ³ Ç Āĭ áŌŪ aōñ³ nī »ñ»ŸÇ
 aŌ³ ĩ³ rāñĭ³ ĩ³ Náfáí Á Ñ³ Ū³ á³ ĩ³ eĒ³ ŸáŌŪ ĭ μ³ eÇ Ū³ ūáŌñ ÑÇŪŪÇŸ,
 ÇŸáá»è pulusi Šĭ áÁáŌĭ, pili Šçñ³ ŸóŪĭ, qiura ŠñÁŌ, . »ĭ ÇŸĭ,
^{KUR}Buštu Š ĭ áŌBĭ áŌ(»ñĭ Çñ); .. ŌŸŸ: Đá. Ÿ³ ĩ³ Ç Āĭ áŌŪ ÑÇŪŪÇŸ Ñ³ ĭ »Ēĭ áŌŪ ĭ
 Náf. Ÿ³ ĩ³ ÇáŌÁŪ³ Ÿ -li óáŌŌÇáÁ, ÇŸáá»è erelili Š³ ñ³ ŸŸñĭ,
 burgalali Š³ ŪñáŌŸ»ñĭ (±): Aeĭ aŌŌŌ³ ĩ³ Ÿ Náfáí Á ĩ³ ½Ūĭ áŌŪ ĭ μ³ eÇ
 Ū³ ūáŌñ ÑÇŪŪÇŸ -ni Ū³ eŸŸĭÇ Ñ³ ĭ »ĒáŌŪáĭ, áñÁ, Aeĭ Çñ»Ÿ, Ñ³ ĭ ĩ³ Ÿ³ μ³ ñ
 ĩ³. áŌŪ ĭ ini óáŌŌ³ ĩ³ Ÿ ĭ ñ³ ŸáŌŸÇŌ: aŌŌŌ³ ĩ³ Ÿ Náfáí Ç Náf. Ÿ³ ĩ³ ÇŸ
 ĩ³ ½Ūĭ áŌŪ ĭ »½³ ĩ³ ÇÇŌ. Náf. Ÿ³ ĩ³ ÇáŌÁŪ³ Ÿ -li óáŌŌÇ Ñ³ ĭ »ĒáŌŪáĭ³ e³-
 ç³ óŸ»Ēáĭ Náf. Ÿ³ ĩ³ Ç aŌŌŌ³ ĩ³ ŸÇ -nili ĭ ñ³ ç ĭ rāñáŌÁŌáŌŸÁ: Aeĭ Ÿñ³ .
 Ōè »Ī áŌ Náfáí Ÿ»ñÁ Çñ»ŸŌ ŸáŌŸĭ óÇáŸ³ ĒáŌÁŪ³ Ūμ³ ĩ³ Ūáĭ »Ÿ ĩ³ Ÿ. Ÿ³ ĩ³
 Çñ³ ñ: 2 Ūèá»è, aŌ³ ĩ³ rāñĭ³ ĩ³ Náfáí áĭ (ĭ³ nŌŪ³ Ē Aeĭ Çñ»Ÿ) ĭ ĩ³ áŌŪ »Ÿ. 1)
 Ō Ÿ³ ŸŌáŌ³ ĩ³ Ÿ μ³ Ūñ³ ç áŌŪŪ»Īĭ Á, Á» ĒÇĕĭ Ñ³ ½ĭ³ ĩ³ »á, ÇŸáá»è ĭ Ū
^DĤaldikai ^{URU}Ardinidi nunali ^IŠpuini-ni ^{ID}Sardureĥe,
^IMenua ^{ID}Sardureĥe - Š»ñμ Ē³ Ēĭ³ ÇŸÇ ū³ Ō³ ū »Ī³ Ÿ
 AĒááŌÇŸŸĕ e³ ñ³ áŌñÇÇ áñ³ ÇŸĭ, Ō»ŸáŌ³ Ÿ e³ ñ³ áŌñÇÇ áñ³ ÇŸĭ,
 burgalali LUGÁL^{MES} ^{KUR}Etiuhineli arnuiali - ŠN³ Ū³ ĒñáŌŪŸ»-
 ñÁ (±) ¼ÁÇáŌĒÇ »ñĭ ĩ³ Ē³. Ō ĩ³ rāñŸ»ñ³ Ç»Ī³ Ÿ Ū. ŸáŌÁŪ³ Ÿĭ, ^DĤaldi kuru-
 ni - ŠĒ³ Ēĭ³ ÇŸŸ Ñ½áñ (ĭ), 2) Ō ŸáŌŌ³ ĩ³ Ÿ μ³ Ūñ³ ç ŪŪŪ»Īĭ Á (Ō Ūè ĭ »á-
 ūñÁ e³ ĩ³ »Ē ĩ³ ŸŸ), ÇŸáá»è ^IMenuaše ^IŠpuiniĥiniše ini
 pili aguni - ŠŌ»ŸáŌ³ Ÿ AĒááŌÇŸŸÇ áñ³ ÇŸĭ Ōè çñ³ ŸóŪÁ
 Ō ŸŌĭ³ Ōñ»Ōĭ, ^IMenuaše ali...terubi ini pulusi - ŠŌ»ŸáŌ³ Ÿ
 Ō éáŌŪ ĭ ... ĭ ñ»ŌÇ (»è) Ōè ĪáÁáŌÁĭ .. ŌŸŸ: ŪŪ³ Ÿ³ á»è, ĭ³ nŌŪ³ Ē Aeĭ
 ¶.Ō»ĕÇuÇBĭ ÇĕáŌ, aŌŌŌ³ ĩ³ Ÿ Náfáí áĭ ĭ ĩ³ áŌŪ »Ÿ. 1) Ō Ÿ³ ŸŌáŌ³ ĩ³ Ÿ
 μ³ Ūñ³ ç áŌŪŪ»Īĭ Á, ÇŸáá»è uštabi ^IArgištini - Š³ ñB³ ĭ »Ō ñ. ÇB-
 ĭ ÇŸĭ, uluštaibi ^DĤaldini - Š³ e³ ÇŸáñĭ»Ō Ē³ Ēĭ³ ÇŸĭ, qiurani
 manu¹⁶⁸ quldini - Š. »ĭ ÇŸÁ (Ō Ūĕĭ »Ō) Ēáá³ Ÿ(±) ĭ ñĭ, 2) Ō ŸáŌŌ³ ĩ³ Ÿ
 μ³ Ūñ³ ç ŪŪŪ»Īĭ Á karuni Ašurnirarini Adadinirareĥi
 LUGÁL^{KUR} Aššurni KUR-ne, karuni ^{KUR}Manani ^{KUR}Buštuni -
 ŠN³ ŌÁ»Ō Ÿ³ (Ē³ Ēĭ³ ÇŸÇ ĩ³ Ēĭ³ Á) 2 BáŌñŸÇñ³ ñÇÇŸ 2 ĭ³ ĩ³ ÇŸÇñ³ ñÇÇ áñ-

¹⁶⁷ Г.Меликишвили, 1964, ĭç 30-32:

¹⁶⁸ ¶.Ō»ĕÇuÇBĭ ÇĕÇŸ manu μ³ ŪÁ Ñ³ Ū³ ñáŌŪ ĭ Ō Ÿ³ ŸŌáŌ³ ĩ³ Ÿ μ³ Ū, áñŸ áŌŸÇ Ō Ÿĭ³ ŸáŸ
 ĒáŸ³ ñŪáŌŪ:

1áoY̆ Ā³. 3 íańĈY̆ 2Baon̄ »ñĩĈ...! , ^{LŃ}ñuradineli uelidubi -
 Ŝĥáñ»ñ (»è) Ñ³ í³ ù»óĈ! , ^DHaldia ištine inanili arnušĩ-
 nili I MU zadubi - ŠĒ³ [ĪĈ ³ eĩ Íá Ñ³ Ú³ ñ ³ Úè Ñ»ñáèaoĀúaoY̆Y̆»ñĀ
 (»è) Ú»Í ĩ ³ náoÚ ³ ñ»óĈ! ³ ÚEY̆:

ĒYáă»è ³ ñ¹»Y̆ YBÍ»ó, Ē. ³ Ú³ ÍáYáÍÁ Ú»ñÁáoÚ ħ áoŌŌ³ Í³ Y̆ ..
 áŌ³ í ańĩ ³ Í Náfaí Y̆»ñĈ ³ eĩ³ ÚáoĀúaoYÁ áon³ ñĩ »ñ»YáoÚ ĀY¹áoY»faí
 µ³ eĈ áoŌĈŌ Ó`Á Y̆»ñĩ ³ Ú³ óYáo ÚĈ³ ÚY̆ Ú»Í` µ³ ó³ ñŌ³ Í Náfaí Ĉ ³ eĩ³ Úáo-
 ĀúaoYÁ: àñáb ¹»ăú»ñáoÚ (³ Ū¹ ĀÍáoÚ .. Ā»ú Náfaí Y̆»ñĈ Ñ³ Ú³ ñ),
 µ³ e³ ĨĈÚ»»ñĈ í»ñĈáoÚ Ñ³ í»ĒŪÉ n-Ĉ ³ eĩ³ ÚáoĀúaoYÁ µ³ ó³ ĩ ñ»fáo
 Ñ³ Ú³ ñ, Y³ ³ e³ Ĉ³ ñĩáoÚ ħ ³ Úèă»è Íáaí ³ Í añaBŪ³ É Náfaí Ú³ Y̆ . ³ Ō³ -
 ÷³ ñĀ, Āeĩ ańĈ` áon³ ñĩ »ñ»YáoÚ ³ YáoY̆Y̆»ñĀ (ĈYáă»è µ³ ó³ ñŌ³ Í,
 ³ ÚYá»è ħÉ ³ ŌÉ Náfaí Y̆»ñĈ ¹»ăúáoÚ) Náfaí íáoÚ »Y̆ »ñĩ ³ ÍĈ` añaBŪ³ É ..
 ³ YánaB ³ éáoÚaí: Ú³ ³ Úè µ³ ó³ ñŌ³ Í Náfaí Ĉ »ĥ³ ÍĈ ĀÍĈ óáoĈaY̆ ħ
 Ñ³ Ú³ ñáoÚ -ø-Y̆, Ĉeĩ Ná. Y³ ÍĈĈYÁ` -læ-Y̆, añaBŪ³ É Náfaí Ú³ Y̆ ¹»ăúáoÚ`
 Ñ³ Ú³ á³ ĩ ³ eĒ³ Y³ µ³ ñ -næ-Y̆ .. -nelæ-Y̆¹⁶⁹: ¶. ĩ ĈĒŅ»ĒŪĀ¹⁷⁰ Ú»ñÁáoÚ ħ
 añaBŪ³ É Náfaí Ĉ . ³ Ō³ ÷³ ñĀ` Ná. Y³ ÍĈ ĀÍĈ Ñ³ Ú³ ñ ³ e³ Ĉ³ ñĩ»faí -ne-
 læ (áoŌŌ³ Í³ YĈ Ñ³ Ú³ ñ) .. -na- .áoÚ³ ñ³ Í Náfaí ³ Í»ñĩ Ú³ eYĈÍ (Ā»ú
 Náfaí Y̆»ñĈ Ñ³ Ú³ ñ) í»ñĈ³ í añaáoĀúaoY̆Y̆»ñĀ, añaYó n µ³ Ō³ ¹ñĈa eŌĩáoÚ ħ,
 »Ā» ĨĈÚúĀ í»ñĈ³ YáoÚ ħ l, r, n ÑYááoY̆Y̆»ñĈŌ ańĈŌ» Ú»Íáí .áoÚ³ -
 ñ³ Í Ó³ ÚY³ íań (³ Úè Ú³ eĈY̆ Ú³ Yñ³ Ú³ eY̆ ĩ »è II.2.2 Í»ĩ 1, ańĩ »Ō
 Y̆»ñĩ ³ Ú³ óí ³ Í ħ Y³ .. Ú»ñ ĩ »è³ Í»ĩ Ā):

2. áon³ ñĩ »ñ»YĈ áoŌŌ³ Í³ Y̆ (µ³ ó³ ñŌ³ Í) Náfaí Ĉ añaB á³ ñĥ³ µ³ -
 YáoÚY»ñ: Ā» .. áon³ ñĩ »ñ»YáoÚ Ñ³ Ú³ Í³ Y̆ Náfaí aí ³ .. ³ Y³ YáoŌ³ Í³ Y̆
 µ³ Ú»ñĈ éáoµÚ»Í ĩ Ā (»YĀ³ Í³ Y̆) .. ³ YáoŌ³ Í³ Y̆ µ³ Ú»ñĈ óµÚ»Í ĩ Ā (áoŌĈŌ
 ĒY¹ĈñĀ) Í³ ĥŪÍáoÚ »Y̆ ÚĈ³ Í»ñă, ³ ÚYáo³ Ú»Y³ ÚYĈÍ ³ Úè »ñĩáo ¹»ăú»-
 ñáoÚ YÍ³ ĩ íáoÚ »Y̆ añaB³ ÍĈ ĩ ³ ñµ»ñáoĀúaoY̆Y̆»ñ: ĒYáă»è óáoŌó »Y̆
 ĩ ³ ĒĈè Ú»ñ ¹Ĉĩ ³ ñĩáoÚY̆»ñĀ, áon³ ñĩ »ñ»YáoÚ añaB³ ÍĈ ĩ ³ ñµ»ñáoĀúaoY̆ ħ
 YÍ³ ĩ íáoÚ Y³ .. áoŌĈŌ Ó`aí Ñ³ Y¹»è »Íáo Ñ³ ĩáoÍ .. Ñ³ e³ ñ³ Í ³ YáoY-
 Y̆»ñĈ ÚĈĈ: áoŌŌ³ Í³ Yáí ¹ñĩ ³ Í ³ Yí ³ Yí í»ñĈ³ í añaáoĀÚ³ Y Ó`Ā Í³ Ēĩ ³ Í
 ħ Y³ .. Yñ³ Ēñ³ óÚ³ Y µYáoŪĀĈŌ Í³ Ú ¹ñ³ ³ eĩ³ ÚáoĀúaoYĈŌ ĀY¹Ņ³ Yñ³ -
 á»è: ÚBÍ ³ Í Ñ³ ñó»ñĀ á³ ñĥ³ µ³ Y»fáo Ñ³ Ú³ ñ` Ú³ Yñ³ Ú³ eY̆ úY³ ñ-
 Í»Yú ³ Ū¹ ¹»ăú»ñĀ ³ e³ YŌĈY̆-³ e³ YŌĈY̆:

¹⁶⁹ ĩ »è, úĈY³ Í, И.Дьяконов, 1979, ħĈ 62, ³ Ō. 8; ħĈ 64, ³ Ō. 9:
¹⁷⁰ Г.Вильгельм, ДВ, 5, 1988, ħĈ 93-102; G.Wilhelm, 2004, ħĈ 126-127:

3) 2Ý3 Ýóá03 Í3Ý µ3 0»ñÇ éá0µ0»Íi (»ÝÁ3 Í3): Ú3 È 3 Ý1ñ3 13 é-
 Ý3 Ýú »½3 ÍÇ Ái ÇÝ: ÁÝá»è ÝBi »ó í »ñÁ, Áëi Ø»ÉÇÚÇBí Çéá0 á0ñ3 ñi »ñ»-
 Ýá0Ú 3 Ý3 Ýóá03 Í3Ý µ3 0»ñÇ »ÝÁ3 Í3 Ý ÑÇÚÝ3 í3 Ýá0Ú 1ñi á0Ú ç á0003-
 Í3Ý Ñáfai áí, µ3 0ó Í3 ñá0 ç 1ñi »É Ý3 .. á0 .. í áñi 3 Í Ñáfai áí, Á .. ÈÇëi
 Ñ3 ½i 3 1»á: 0½3 ÍÇ Ái Ç Ñ3 Ú3 ñ Ý3 ÝÚ3 Ý ÍÇñ3 éá0Á03 Ý Ñ3 Ú3 ñ µ»ñá0Ú
 ç iu ^DHaldikai ^{URU}Ardinidi nunali ^IIšpuini-ni ^{ID}Sar-
 dureñe, ^IMenua ^{ID}Sardureñe uñÇÝ3 ÍÁ¹⁷¹, áñi »0 ^IMenua-Ý, áñÁ
 Ñ3 Ý1»è ç . 3ÉÇè Ý3 È3 13 éá0Á03 Ý éá0µ0»Íi Ç 1»ñá0Ú, 1ñi 3 Í ç á0 .. 3-
 í áñi 3 Í Ñáfai áí Ç Ñ3 Í3 1ñá0Á0á0Ý Ý3 È3 13 éá0Á03 Ý »ñi áñi
 éá0µ0»Íi Ç: ^IIšpuini-Ç, áñ 1ñi 3 Í ç á0003 Í3Ý Ñáfai áí: Ø»½ Ñ3 Úi ÝÇ
 á0ñ3 ñi 3 Í3 Ýi »üèi »ñÇ Úç Ú»Ýú Í3 ñá03 ó3 Ýú . i Ý»É ÁÝ13 Ú»ÝÁ Ú»Í
 3 ÚÉ ÝÚ3 Ý 1»áú¹⁷² akuke MU ^mRusaa URU ^mArgišť[eh]in[i]
^mSaga DUMU tara ^(KUR1)Išqugulhie úlab[i] ^{KUR}Manaidi...
 Š3 ÚÝ (±) i 3 ñÇ (»ñµ) éá0è3 ÚÇ ú3 03 úçó` 2ñ. ÇBí ÇÇ áñ1á0, 33. 3 Ý
 áñ1ÇÝ 3 í3. (»ñi ñÇ) ÁÈú3. á0ÉÇÇ »Í3 í Ø3 Ý3 »ñi ÇñÁ... ¡ [KYKH 421.
 3] 3 ñi 3 Ñ3 Úi á0Á0á0Ýá0Ú, áñi »0 »ÝÁ3 Í3Ý (éá0µ0»Íi Á) Í3 ñi »è Á»
 1ñi 3 Í ç á0 .. 3 í áñi 3 Í Ñáfai áí: é3 Í3 ÚÝ Ú3 éÝ3. »i Ý»ñÇ BñÇ3 Ýá0Ú,
 µ»ñi 3 Í 3 ñi 3 Ñ3 Úi á0Á03 Ý ÁÝÁ»ñ0Ú3 Ý Ñ3 ñ0á0Ú 3 éi3 ç ÈÇëi
 3 ÝÑ3 Ú3 03 ÚÝá0Á0á0Ý: 2 Úèá»è, Ú»½ Ñ3 i 3 uñuñá0 Ñ3 i í 3 Í Á Á. 03 Íá-
 Ýái Á Í3 ñ1á0Ú ç ...^mSaga DUMU tara LUGÁL Išquguulhie... [ΥΠΔ,
 № 12, л.ц. í á0. 1-3], ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉÇÝ ...^mŠa-ga-aš-tar-a LUGÁL
 Iš-qu-gu-ul-hi-e... [YKH 286_{1,3}], Ü.ØÚáÝÇ. Á` ...^mŠa-ga-`a(?) -
 tar-a ^{KUR}Iš-qu-gu-ul-hi-e... [F.König, 1955(HChI), 131_{1,3}], Ø.é3 É-
 í ÇÝÇÝ` ...^mŠa-ga-tur tar-a... [Bastam II, 1988, çÇ 134], 3 í »ÉÇ á0B`
 ...^mŠa-ga-pu_x-tar-a... [Ayanis I, 2001, çÇ 262], Ð.Í 3 ñ3. Úáñ03 ÝÁ` ^mŠa-
 ga-DUMU (Ú»Í µ3 é) tar-a LUGÁL Iš-qu-gu-ul-hi-e - ŠÉÍ3 Úáñ-
 1ÇÝ¹⁷³. Ú»Í 3 ñú3 Ý... ¡: i »ñÇÇÝè, ÝÚ3 Ý ÁÝÁ»ñ0á0ÚÁ ÑÇÚÝ3 í áñ»ÉÇè,
 ÝBá0Ú ç Ý3 .. 3 Úè uñÇÝ3 á3 ÷ á0Á0á0ÝÁ, áñ á0ñ3 ñi »ñ»Ýá0Ú 3 Ý3 Ýóá03-
 Í3Ý µ3 0»ñÇ éá0µ0»Íi Á Áëi uñ»ÝúÇ èi 3 Ýá0Ú ç -ni í »ñÇ3 Ú3 éÝÇi Á¹⁷⁴:

¹⁷¹ »ñi 3 Í ç Í »ÉÇBÇÝÇ »ñi É»½i Ú3 3 ñ03 Ý3. ñá0Á0á0Ýç0 [YKH 19₂₆₋₂₇, KYKH 30₂₆₋₂₇]:

¹⁷² ¶.Ø»ÉÇÚÇBí Çéá0 ÝB3 Í Ú»Í 3 ÚÉ ^DHaldi kuruni - ŠÉ3 É1ÇÝ Ñ3áñ (ç); uñÇÝ3 ÍÇ (i »è í »ñÁ) çÇBí Ú»Í Ý3 µ3 ÝÚ3 Ý Ñ3 Ú3 ñi »è Г.Вильгельм, ДВ, 5, çÇ 96-97: í »è Ý3 .. IV.3 Í »i 2:

¹⁷³ Ú3 3 Úè ^mSaga-DUMU-Ç ÚçÇ i »éÝá0Ú ç Ñ3 Úá0 éi3 Úáñ1Ç Á3. 3 í áñÇÝ:

¹⁷⁴ Ð.Í 3 ñ3. Úáñ03 Ý, 1984, çÇ 75-80: Ú3 3 ñi 3 ñ3 óÇáñ»Ý ÝBá0Ú ç, áñ i 3 ÝÇ 3 ñ03 Ý3. ñá0Á0á0Ý»ñá0Ú . 3 03 ÷ 3 ñ3. ñ»ñái ÷ áÉ3 ñÇÝi 3 í µ3 éÇ í »ñÇ3 í áñá0Á03 Ý 3 é-
 í 3 Úá0Á0á0ÝÁ . ñá0Ú ðáfai áí ÇÝ á3 ñi 3 í Çñ áç, Ñ3 i 3 µ3 ñ ÝÚ3 Ý ÁÝÁ»ñ0Ú3 Ý 1»áúá0Ú µ3 é3 -

Ö³ eĩ añ»Ý ÛÇÝá³ ÚÁÚ Ñ³ Úĩ Ç áon³ ñĩ 3 Í³ Ý ĩ »uëĩ »ñáoÚ Í³ ÁÝ¹³ Ú»ÝÁ Ú»Í Ñáoë³ ĘÇ í Í³ ÚáoÁÚáoÝ, añĩ »Ö »½³ ÍÇ Áĩ áoÚ³ Ý³ ÝáoÁÖ³ Í³ Ý³ µ³ ÛÇ éáoµÚ»Í ĩ Á ĩ ñĩ³ Í ĺ³ é³ Ýó -ni (-ne) Ú³ éÝÇÍÇ: ØÇÝá¹»é Ñ³ Í³ é³ Í ĩ Í³ ÚáoÁÚáoÝ»ñÇ ÁÇ ĩ Á Ñ³ éÝáoÚ ĺ³ ÛÇ ú³ ÝÇ Ñ³ ñÚáoñÇ: ñ³ Ýó Áĩ áoÚ »Ý Ý³ Ñ»Ýó ÝáoÚÝ ÆBááoÇÝÇÇ Ñ³ ØÇÝáo³ ÛÇ ÍáoÚÇó Ñ³ Ú³ ĩ »Ö Ááo³ Í Úúáoë³ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚáoÝ»ñÁ, únÇÝ³ ĩ` uš-ta-a-li^m Lu-šá-i-ni-e-di^m Ĩš-pu-ú-i-ni-ni^{md} Sar₅-du-ri-e-hi^m Me-nu-ú-a-ni^m Ĩš-pu-ú-i-ni-ni-hi [KYKH 32₉₋₁₁, 33₉₋₁₁] (ÑÚÚĩ . Í »ĘÇBÇÝÇ³ ñÓ³ Ý³. ñáo-ÁÚ³ Ý ĩ »ñáÝBÚ³ Ę ĩ ñĩ³. Ç Ñ»ĩ): Áeĩ 3 Ú³ Ú, 3 é³ í Ę ĩ³ í³ Ý³ Í³ Ý ĺ, añ Í »ĘÇBÇÝÇ³ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁÚ³ Ý 3 Ú³ ĩ ñĩ³. Á áoÖ³ ÍÇ ĩ ñÇá³ Í ĺ, ÇÝáo áon³ ñĩ 3 Í³ Ý ĩ »uëĩ »ñáoÚ µ³ ó³ éáoÁÚáoÝ á: 2 ÚëáÇéáĩ, Í³ ñ»ĘÇ ĺ áÝ¹»Ę, añ áon³ ñĩ »ñ»ÝáoÚ 3 Ý³ ÝáoÖ³ Í³ Ý³ µ³ Ú»ñáĩ ĩ³ ½Ú³ Í³ Ý³ Ę³ - 1³ éáoÁÚ³ Ý éáoµÚ»Í ĩ Á (»ÝÁ³ Í³ Ý) ÛÇBĩ eĩ 3 ÝáoÚ ĺ -ne í »ñÇ³ Ú³ éÝÇ-ÍÁ³ Ñ³ Ú»Ý³ ÚÝ 1»áë Ñ³ ĩ áoÍ 3 ÝáoÝ»ñÁ: Ø³ é³ ñ³ Í 3 ÝáoÝ»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ Ñáoë³ ĘÇ únÇÝ³ ĩ Ú»Ýú á»Ýú . ĩ »Ę¹⁷⁵ (Ú³ éÝ³. Ç ĩ 3 Í³ Ý . ñ³ Í³ ÝáoÁÚáo-ÝáoÚ 3 Ú³ áÇéÇÝ ÝáoÚÝá»é áÇ ÝBĩ áoÚ):

Đá. Ý³ ÍÇÇ Ñ³ Ú³ ñ ¶.Ø»ĘÇÚÇBĩ Çéáo ÍáoÚÇó µ»ñĩ 3 Í únÇÝ³ ÍÝ»ñÇÝ (ĩ »ë ĩ »ñÁ) Í³ ñ»ĘÇ ĺ Ñ³ í»ĘĘ ĩ »ë ÛÇ ú³ ÝÇéÁ: ĩ »ñ»Ýú ĩ³ Ýú páfáñÁ (Ý»ñ³ eÚ³ Ę Ø»ĘÇÚÇBĩ Çéáo ÝB³ ÍÝ»ñÁ):

(7) t]a(?) -nu-bi^m ũ-i-ṭè-ru-ñi^m Lu-ú-šá-a^m Ka-tar-za-a [bur]-ga-la-li LUGAL^{MEŠ} [KUR]E-[ti]-ú-ñi-[ni]-e-l[i] [a]r-nu-ia-l[i] - š×³ Ý³ - á³ ñÑ ĺÇ Ñ³ ñÁáoÚ(±) (»ë) áoÇĩ »ñáoĘÇÇ 1»Ú, Éáoë³ ÛÇ 1»Ú, Í³ Á³ ñ½³ ÛÇ 1»Ú, úÁ³ Ý¹³ Í³ áoÁ»ñÁ(±) ¼ÁÇáoÝ³ Í³ Ý³ Á³. 3 í añÝ»ñÇÝ ú. ÝáoÁÚ³ Ý »Í³ Ý³ ... | [KYKH 31л.с.12, 31о.с.3]:

(8) su-ú-i-du-tú^m ũ-i-ṭè-ru-[hi] [m]Lu-ú-šá-[a] mKa-tar-za-a bur-ga-la-li LUGAL-[li]-l[i]/^{MEŠ} [KUR]E-ti-ú-ñi-ni-li za-ši-li - š...»ĩ Báñĩ »óÇÝ (Ýñ³ Ýú) áoÇĩ »ñáoĘÇÝ, Éáoë³ Ý, Í³ Á³ ñ½³ Ý, úÁ³ Ý¹³ Í³ áoÁ»ñÁ (±) ¼ÁÇáoÝ³ Í³ Ý³ Á³. 3 í añÝ»ñÇ: 2 ÚñáoÝ»ñÁ (±)... | [KYKH 31л.с.30, 31о.с.12]:

í »ñÇÇ -ni-Ý (ÇÝáá»ë ĩ³ ó³ Ý¹³ ó³ Í³ ÚĘ ĩ³ Ý¹³) Í³ ñáoÚ Á³ úÝĩ »Ę. 3 Ó³ ÷ 3 ñ³. ñÇ ĩ 3 Í:
¹⁷⁵ «Á», ÇÑ³ ñÍ», áñá»ë 3 Ú³ áÇéÇÝ áĩÇĩ 3 ñĩ»Ýú man- SUÝ³Ę, ĘÇÝ»Ę; í Ç×³ ÍÇ µ³ Úáĩ ĩ³ ½Ú³ Í³ áñáB Ý³ Ę³ 1³ éáoÁÚáoÝ»ñ, ÇÝáá»ë qiura=ne manu... š. »ĩ ÇÝÁ ÚÝ³ ó(ÚÝ³ ó»Ę ĺñ)... ĩ³ Ú ĩ ñ³ í añ³ Í³ Ý ÇÚ³ eĩ áĩ š. »ĩ ÇÝÁ ÁáoÝĩ »ó/ÁáoÝĩ »Ę ĺñ; (ĩ »ë III.2.1 ĩ» 3):

- (9) [ᵐAlr-gi-iš-ti-še a-li-e a-li-e-li LUGÁL^{MEŠ}
 [a]r-nu-i-a-li ᵐDi-a-ú-hi-ni-e ši-ši-ni MU¹⁷⁶
 [ha]-ú-bi^{KUR} Lu-šá-e KUR-ni-e^{KUR} Ka-tar-za-e
 KUR-ni-e... - Š2ñ· ÇBí ÇÝ³ éá0U ḷ́ Á3̣· 3 íánŸ»ñÁ, áñáYù
 ú· Yá0ÁU³ Ý »Í³ Ý ḷ́ Ç³ á0ÉÇ³ Í³ Ý Á³· 3 íánÇÝ »ñ»ú(±) í 3 ñÇ
 (3 ÝÁÝ¹Uç): ¶ñ³ í »óÇ »è· Éá0è³ »ñÍÇñÁ, Í³ Á³ ñ½³ »ñÍÇ-
 ñÁ... | [KYKH 174 B1₃₃₋₃₇]:
- (10) ... a-[ru-me me-še?] ^{KUR}e-ba-ni-e a-li-li
 URU^{M[ÉŠ]} ha-ši-a-li lu(?) -a(?) -u-li(?) e-si a-
 li-li gu-nu-ši-ni-e a-ri bi-ri- Š...í í »ó ÇÝÓ
 (Çñ) »ñí ñÇ Ñ³ ñÍÁ: àñáß ú³ Ó³ úY»ñÁ fè»óÇÝ ... í »ÓÁ, áñáß
 ½áñú»ñ ari biri! [KYKH 174 411 o.c._{3,6}]:
- (11) ...ha-ši-al-me DINGIR^{meš} -(1[i])... Š...fè»óÇÝ ÇÝÓ
 3 èi í³ ÍY»ñÁ... | [...]:

à0ß³· ñ³ í ḷ́, áñ µ»ñí³ Í³ úñÇÝ³ ÍY»ñá0U 3 Ý³ Yóá0³ Í³ Ý µ³ ÚÁ èi 3 -
 Yá0U ḷ́ 3 Ý0U³ f³ Í³ í 3 ñU³ fÇ Ñ³ Ú³ á³ í 3 èÉ³ Ý í »ñÇ³ í áñá0ÁU³ Ý -ia-
 áí í 3 ñµ»ñ³ ÍÁ, áñÁ, Áèi »ñ`á0UÁÇÝ, Í³ ñá0 ḷ́ 3 ñí 3 Ñ³ Úi »É ÇYáá»è
 3 Ý³ Yóá0³ Í³ Ý, 3 ÚYá»è ḷ́ 3 Yóá0³ Í³ Ý (Yñ· áñ³ Í³ Ý) µ³ ÚñÇ
 ÇU³ èi .. »ñµ»ÚY Ñ»ñÁ³· 3 á0áU ḷ́ Ñ³ Ú³ á³ í 3 èÉ³ Ý 3 Yóá0³ Í³ Ý
 µ³ Ú³ Ó`»ñÇÝ (í »è III.2.1 Í»i 2): ÐÚÚi · è³ Í³ ÚY (7)-Á .. (8)-Á, áñi »0
 YÚ³ Ý³ í Çá Ñ³ Ú³ í »uèi á0U ÚÇ Íá0UÇ0 á0Y»Yù arnuāli(arn-
 u=ia=le), ÇèÍ ÚUá0è Íá0UÇ0` zašili (zaš=i=le), áñY 3 ÝBá0ßi
 Í³ ½Úi 3 Í ḷ́ zaš- µ³ Ú³ Í³ Ý ÑÇUúÇ0` Yá0UÝá»è Í³ ñá0 ḷ́ fÇY»f 3 Ý0U³ f³
 Í³ í 3 ñU³ fÇ 3-ñ¹ 1»UúÇ Ná·. ÁÍÇ 3 Ý³ Yóá0³ Í³ Ý µ³ Ú (-i-áí í 3 ñµ»-
 ñ³ Í)¹⁷⁷:

µ) 2 Yóá0³ Í³ Ý µ³ Ú»ñÇ 0µU»Íi (á00Ç0 ÉÝ¹Çñ): à0ñ³ ñi »ñ»Yá0U
 á00Ç0 ÉÝ¹ñÇ 1Çñúá0U 1ñí 3 Í Ñ³ è³ ñ³ í 3 Yá0YÝ»ñÁ »½³ ÍÇ Áí á0U áñá»è
 Í³ ÝáY áá ÚÇ Ñ³ í »fU³ É Náfáí 3 ÚÇÝ í »ñÇ³ í áñá0ÁUá0Y Í³ Ú Ná¹ áY
 èi 3 Yá0U, únÇÝ³ Í`

¹⁷⁶ Áèi ¶.0»fÇUÇBí Çfá0 ŠE·ŠE·DÙ ŠÇ³ ñ¹ ÇñÍ³ Ý³ óñÇ; [1960 (VKH), 134 B1₃₅₋₃₇]:

¹⁷⁷ 0Ç· á00» (7)-á0U .. (9)-á0U áñá»è Ý³ É³ 1³ éá0ÁU³ Ý µ³ Ú ÑY³ ñ³ í áñ ḷ́ 1Çi 3 ñí »f
 ta(?)nube-Y .. suúidutú-Y, ÇèÍ [a]r-nu-i-a-le-Á Ñ³ Ú³ ñ»f 1»ñµ³ Ú³ Í³ Ý ÚÇ Ó` (±)
 (í »è Ý³ .. III.2.4): 2U¹ 1»áúá0U (7)-Á ÑY³ ñ³ í áñ ḷ́ Á³ ñ· Ú³ Ý»f Šta(?)n»óÇ (»è)
 à0Çi »ñá0ÉÇ(ÇÝ), Éá0è³ (ÇÝ), Í³ Á³ ñ½³ (ÇÝ), burgalale ¾ÁÇá0Y³ Í³ Ý Á³· 3 íánŸ»ñ(ÇÝ) ú· -
 Yá0ÁU³ Ý »Í³ í (ar=nu=ia=le-Á NUÚi· Ñ³ Ú· Ú³ ñ-Yá-É ŠÑ³ ñ»f, ÚÇ³ Ý³ f .. 3 ÚEY; [í »è
 è, 2013 ¾0³ Ý, 2003, ĺÇ 28)] ... |:

- (12) ^mIš-pu-ú-i-ni-i-še ^{md}Sar₅-du-ú-ri-e-ĥi-ni-e-še i-ni Ē-e za-a-du-ú-ni - ŠĀBāáoÇÝÇÝ Ē³ñ-¹áoñÇÇ áñ¹ÇÝ³ Ûè ì áóYÁ Ē³ñù»ó! [KYKH 16_{1,2,3}]:
- (13) a-lu-še i-ni DUB-te pi-tú-li-i-e... - Šái áñ³ Ûè · náóÁúáoYÁ ÍÇ³ñ¹Ç...! [KYKH 56₂₂₋₂₃]:
- (14) ^mMe-i-nu-ú-a-še ^mIš-pu-u-i-ni-ĥi-ni-še i-ni ^{NA4}pu-lu-si ku-ú-gu-ú-ni - ŠØ»Yáo³Ý ĀBāáoÇÝÇÇ áñ¹ÇÝ³ Ûè ÌáÁáÓÁ Í³Ý · Ý»óñ»ó(±)! [KYKH 59 II₅₋₈]:
- (15) ^mMe-nu-a-še ^mIš-pu-ú-i-ni-ĥi-ni-še i-ni pi-li-e a-gu-ni ŠØ»Yáo³Ý ĀBāáoÇÝÇÇ áñ¹ÇÝ³ Ûè çñ³ÝóúÁ³ ÝóÍ³ óñ»ó! [KYKH 64₂]:
- (16) ^{LÚ}ir-di iš-ti-i-ni a-šú-ú-bi - ŠÍ³Ú³½áñ(±)³ Ûèì »Ō (»è) Ááo»óÇ(±)! [KYKH 241D₂₉₋₃₀]:
- (17) I UD^{ME} ^{KUR}e-ba-ni-i áš-gu-bi É.GAL^{MEŠ} ĥar-ĥar-šú-b[i] [U]RU^{MEŠ} GIBÍL-bi ^{KUR}e-ba-a-ni a-tú-ú-bi `a-a-š[e] [^{SA}L]lu-tú iš-ti-ni pa-ru-bi - ŠU»Í únáóU »ñÍ ÇñÁ (»è) · ñ³í »óÇ, ³ÚnáóY»ñÁ ÷f»óÇ, ú³Ō³ú-Y»ñÁ³ Ûñ»óÇ, »ñÍ ÇñÁ Ñ³í »óÇ, ì Ō³Ú³ñ¹Í³Ýó, Í³Ý³Ýó³ Ûèì »ŌÇó ú»óÇ! [KYKH 241 C₈₋₁₀] ``³ŪÉY:

ĀYáá»è »ñ¹áoU ĺ μñí³ Í únÇÝ³ÍÝñÇÓ, ³Ûè ¹ÇnúáoU Ñ³Ý¹»è »Íáo Ñ³é³ñ³Í³ ³YáoYÝ»ñÁ Í³náó »Ý ĕñ³ óí »Ē Ú»ñŌ³ íáñ³ é³ñ¹Í³ÝÝ»ñ óáoUó ì íáo ini óáoó³Í³Ý¹»ñ³YáoYáí, áñÁ³ Ú»Ý³ÚY Ñ³í³Ý³Í³YáoÁU³Úμ³ Ûèì »Ō³ñ¹Í³Ú³í³áoU ĺ áñáBŌ³É ÇU³èì `` áñá»è Í³YáY¹ñíáoU ĺ Ý³É³Í³è¹ÇnúáoU: Đ³½í³»á¹ñ³Ýú èì³ YáoU »Ý -ne í »ñç³Ú³éYÇ-ÍÁ, ÇYáá»è`

- (18) a-lu-še ti-ni-ni tú-li-e ma-a-si ti-ni te-li-e - Šái áñ³ YáoYÝ ááYá³óYÇ (``) Çñ³ YáoYÁ¹ÝÇ! [KYKH 412b₁₄₋₁₅]:
- (19) LUGÁL-ni ^{URU}Bu-i-ni-al-ĥi ^{LÚ}bu-ra áš-tú-bi - Š¹áoÇÝÇ³ÉÈÇÇ³ñù³ÚÇÝ¹⁷⁸ èì náóÍ¹ñŌñÇ! [KYKH 412b₁₄₋₁₅] ``³ŪÉY:

Đ³í áóÍ³ YáoYÝ»ñÇ¹»áúáoU · áñÍáoU ĺ ×ÇBí Ñ³Í³é³Í únÇÝ³á³-÷áoÁúáoYÁ, ³ÛèÇYúY¹ Ñ³í³ áóÍ³ YáoYÝ»ñÁ, áóŌÇŌ ÉY¹ñÇ¹ÇnúáoU¹ñí »ĒÇè, áñá»è Í³YáY¹èì³ YáoU »Ý -ne í »ñç³Ú³éYÇÍÁ, ÇYáá»è`

¹⁷⁸ ³é³óÇ á»í ú ĺ Á³ñ · Ú³Ý»Ē Š³ñú³-Ý¹áoÇÝÇ³-³Í³Ý; ¹úó³ Ûèì »Ō μ³é³í »ñç³-ni (-ne)-Ý¹Í³náó ĺ á³í³Ý»Ē ÑÇUúYÇ, ÑŪŪí . LUGÁL-nu-se (LUGÁL-n=use):

(20) ^mAr-gi-iš-ti-še ^mMe-nu-a-ĥi-ni-še a-li-e
^{[U]RU}Er-bu-ú-ni-ni ši-i-di-iš-tú-ú-bi-e -
§²ñ. ÇBí ÇÝ Ø»Ýáo³ UÇ añ¹ÇÝ ³éáoU ĸ (ú³ Ō³ ù) ¾ñ»máoÝÇÝ
Í³ éáoó»óÇ; [KYKH 174 A2₁₄₋₁₅]:

(21) ĥa-ú-bi ^{URU}Lu-ĥi-ú-ni-ni `a-al-du-bi ^{URU}Lu-
ĥi-ú-ni-ni me-e-ši-ni pi-i-š. ñ³ í»óÇ (ú³ Ō³ ù)
ÉáoÈÇáoÝÇÝ, · ó»óÇ (ú³ Ō³ ù) ÉáoÈÇáoÝÇÝ Ñ³ ñ¹Ç ý³ í¹;
[KYKH 47₁₂₋₁₄]:

(22) ...ma-si-ni ^{GIŠ}šú-ri-e ka-ru-ni ^{KUR}E-ti-ú-ni-ni
- š...Çñ èñÇÝ »ÝÁ³ ñ¹»ó (»ñ¹ Çñ) ¾ÁÇáoÝÇÝ; [KYKH 177_{1,2}]

· ³ÙÉY, Çè¹ ³é³ í»É Ñ³ ½¹ ³ í»á Ñ³ Ý¹»è »Ý · ³ÉÇè ³ Ý¹ ³ Ý¹ Ú³ úáoñ
ÑÇUaí, uñÇÝ³ Í¹

(23) [m]a-si-ni-e ^{GIŠ}šú-ri-e ka-ru-ni ^mU-i-ṭè-ru-
[ĥi] [k]a-ru-ni ^mLu-ú-šá-a ka-ru-ni ^mKa-a-
tar-za-[a] - §Çñ èñÇÝ »ÝÁ³ ñ¹»ó àòÇí »ñáoÈÇ(ÇÝ), »Ý-
Á³ ñ¹»ó Éáoè³ (ÇÝ), »ÝÁ³ ñ¹»ó Í³ í³ ñ³ (ÇÝ); [KYKH 32₅.
6]:

(24) za-áš-gu-ni ^{URU}Qu-ṭu-me-e ĥa-ú-ni ^{KUR}Al-zi-e
ĥa-ú-ni ^{KUR}šá-áš-nu-ú-i-ni-i ^{KUR}e-ba-a-ni ši-
di-iš-tú-ni É.GAL ^{URU}Qu-ṭu-me-e - šááÝá³ óñ»ó
(Ý³) (ú³ Ō³ ù) Í³ áoí áoÚ»(Ý), · ñ³ í»ó (ú³ Ō³ ù) ²É½Ç(Ý), Þ³ Þ-
ÝáoÇÝÇ »ñ¹ Çñ(A)¹⁷⁹, Í³ éáoó»ó ³ ÚñáoÁ (ú³ Ō³ ù) Í³ áoí áo-
Ú»Ç¹⁸⁰; [KYKH 148₂₄₋₂₅, 149₂₂₋₂₄] · ³ÙÉY¹⁸¹:

Ini óáoó³ Í³ Ý¹ »ñ³ Ý¹ ³ Ý¹ (Ñá¹Ç) Ñ»í Ñ³ í³ áoí ³ ÝáoÝÝ»ñÁ añá»è
Í³ ÝáÝ á»Ý · añ¹ ³ Í³ áoÚ¹⁸²: Éá· Ý³ Í³ Áí áoÚ ³ ÝáoÝÝ»ñÁ èí ³ ÝáoÚ »Ý -

¹⁷⁹ ÖB. nÇí Á³ ñ³ Ú³ ÝáoÁúáoÝÝ ĸ §è³ eÝáoÇÝ(Ç)-Ç (è»è. Ñáíí) »ñ¹ Çñ(A);

¹⁸⁰ ²Ý¹ ³ è¹ ³ í¹ »³ Ō³ ÝáoÝÁ ³ Úèí »³ ñ¹ í³ í¹ ĸ í¹ ñ³ í³ Ý¹ · áá Á» è»è³ í³ Ý¹ Ñáíí áí, ÇÝáá»è
añ Á³ ñ³ Ú³ ÝáoÚ ĸ Ú.É³ náóÁúáoÝ³ ÝÁ: á»í ù ĸ Á³ ñ³ Ú³ Ý»É Í³ éáoó»ó ³ Úñáo Í³ áoí áoÚ(»)-ÇÝ
(Š¹ áoí áoÚ(»)); ú³ Ō³ uÇ Ñ³ Ú³ ñ³); (í »è II.2.5 Í¹ 1):

¹⁸¹ ³ ó³ éí³ í¹ á², añ ÝÚ³ Ý¹ »áú»ñáoÚ Çñ³ í³ ÝáoÚ ³ ÝáoÝÁ ñ¹ í³ í¹ ĸ áá Á» áoÇÇ, ³ Úè
í¹ ñ³ í³ Ý¹ Ñáíí áí: ÉUÚ¹ · uñÇÝ³ Í¹ ... ĥa-a-ú-bi ^{KUR}Ur-me-i-e-š. ñ³ í»óÇ (»ñ¹ Çñ) àòñÚ-
(Ý); [KYKH 58 C_{4,5}] ³ ñ¹ ³ Ñ³ Ú³ í³ áoÁ³ Ý Ñ»í, áñ¹ »³ ÑÝ³ ñ³ í³ áñ ĸ, añ Ur-me-i-e (Urmí-
ie) í¹ »³ Ō³ ÝáoÝÁ ñ¹ í³ í¹ ĸ Ñ»Ýó í¹ ñ³ í³ Ý¹ Ñáíí áí: ² Ú¹ »áúáoÚ éáoÚÝ ³ ñ¹ ³ Ñ³ Ú³ í³ áoÁúáoÝÁ
á»í ù ĸ Á³ ñ³ Ú³ Ý»É š. ñ³ í»óÇ/í Çñ»óÇ (»ñ¹ Çñ) àòñÚ-ÇÝ;

¹⁸² añá»è ³ ó³ éáoÁúáoÝ Í³ ñ»É ĸ ÝB»É ^dĥal-di-ni-li KÁ ši-di-iš-tú-a-li
^dĥal-di-ni/^{URU}Ar-šu-ni-ú-i-ni-e URU ba-du-si-e i-ni ^dÚ-a-(i) ṭè-ri-bi
šú-zi [KYKH 20a I/II, 42 I/II] ³ ñ¹ ³ Ñ³ Ú³ í³ áoÁúáoÝ»ñÁ, é³ í³ ÚÝ ³ Úèí »³ Ō³ i-ni-Ý³ í¹ »ÉÇ Báoí
í¹ ñ³ »ñáoÚ ĸ ṭè-ri-bi(-) šú-zi-ÇÝ · áá Á» ^dÚ-a-(i)-ÇÝ:

(v-n)ele í »ñç³ í áñáoÁUáoYÁ, áñÁ Ñ³ í »Éí áoU ĺ ³ Ýí ³ Ý ÑÇUúÇÝ, úñÇ-Ý³ Í.

- (25) i-ú^d Ĥal-di-i-ni-li KÁ ši-di-iš-tú-ú-a-li -
Š»ñµ Ē³ í 0³ Ý 1éY»ñÁ Ĩ³ éáoó»ó! [KYKH 82_{5,7}];
- (26) ^mMe-nu-a-še ^mIš-pu-u-ni-ñi-ni-še i-ni-li ta-
ar-ma-ni-li at-ñu-a-li ši-di-iš-tú-a-li -
ŞØ»Yáo³ Ý ÆBááoÇYÇÇ áñ¹ÇÝ ³ Úè ³ ØµláónY»ñÁ · Ĩ³ í (·)
Ĩ³ éáoó»ó! [KYKH 118a,b,c_{3,4}];
- (27) ^{L0}[ñu]-ra-di-ni-e-li ú-e-li-du-ú-bi -
ŞU³ ñí ÇÍY»ñ (»è) Ñ³ í ³ ú»óÇ! [KYKH 173 III₁] · ³ ÚEY:

ÁY¹ áñáoU, -nele/-ele µ³ BÉáoUÁ xÇBí YáoUYY ĺ, ÇYá áñ Á»u
ÑáfáíY»ñÇ Ñá· Ý³ ĨÇáoÁU³ Ý -na-/-a- óáoóÇáY»ñÇ 1»áúáoU: ˘ñí³ Í
úñÇÝ³ ĨY»ñÁ í »ñ³ µ»ñáoU »Ý i · e Ñáfáí Ú³ Ý µ³ é»ñÇÝ: ÆYá í »ñ³ µ»ñáoU
ĺ a · u Ñáfáí Ú³ Ý µ³ é»ñÇÝ, ³ á³ 1ñ³ Yó Ñ³ Ú³ ñ Áèí ÁY¹áoYí³ Í
Ĩ³ ñÍÇUÇ (í »è í »ñÁ) Ñá· Ý³ ĨÇ áóÓÓ³ Ĩ³ ÝÇ Ñ³ Ú³ á³ Ĩ³ éÉ³ Ý
í »ñç³ í áñáoÁUáoYÁ á»í ù ĺ ÉÇY»ñ -ale Ĩ³ Ú -ule (ÉáèUÁ áÇ í »ñ³ µ»-
ñáoU n-áí Ĩ³ ñµ»ñ³ ĨY»ñÇÝ. ³ Ú¹ á»è Ñáfáí í áó µ³ é»ñÁ ³ YBáoBí èí ³-
YáoU »Ý -a-nele · -u-nele í »ñç³ í áñáoÁUáoYÁ»ñÁ): é³ Ĩ³ ÚY áon³ ñ-
í ³ Ĩ³ Ý Ĩ³ »èí »ñáoU YU³ Ý Ñáfáí Ú³ Ý Ñáoè³ ÉÇ í Ĩ³ ÚáoÁUáoY»ñ áĨ³ Ý:
Á»ñ· è Ĩ³ ñ»ÉÇ ĺ áñá»è ³ Ú¹ áÇèÇU Ñ³ Ú³ ñ»É ÚÇ³ ÚY Ú»Ĩ³ Ý. ³ Ú í Ĩ³ Ú-
í³ Í a-su-li-e (ÁYÁ»ñáoUÁ · Ú»Ĩ³ Ý³ µ³ YáoUÁ Ú·Đ³ ñáoÁUáoYU³ ÝÇ¹⁸³)
Ñá· Ý³ ĨÇ ÁÇí¹ asu-ni-Çó(±) (ŞU³ ñ½(±)!) · »ñíáo ³ Ý. ³ Ú í Ĩ³ Úí³ Í
[bur]-ga-la-li· Ñá· Ý³ ĨÇ ÁÇí¹ burgala-ni-Çó(±) (Ş³ ÉáoU³ Ý,
Ñ³ Ĩ³ é³ Íáñ¹(±)¹⁸⁴) µ³ é»ñÁ: ˘óó ³ é³ ÇÇYÇ ÁYÁ»ñáoUÁ Ñáoè³ ÉÇ áĺ,
³ ÚY Ĩ³ ñµ»ñ Ñ»í ³ ½áí áOY»ñ Ĩ³ ñµ»ñ Ó·áí »Ý Ĩ³ ñ¹áoU (í »è Ĩ³ Ý.
183): ÆYá í »ñ³ µ»ñáoU ĺ »ñí ñáñ¹ÇÝ, ³ á³ »ÉY»Éáfí Ñ³ Ú³ Ĩ³ »èí Çó (í »è
(7)-Á), ³ ÚY Ĩ³ ñí »è Á» á»í ù ĺ ÁUµéY»É áñá»è Ñá· Ý³ ĨÇ Áíáí 1ñí³ Í
³ Ĩ³ Ĩ³ Ý, áñÁ Áíáí · Ñáfáí áí Ñ³ Ú³ Ó³ ÚYáoU ĺ · áU³ Ĩ³ ÝÇ (áñáBU³ ÉÇ)
Ñ»í : é³ Ĩ³ ÚY Úáoè ÍáÓUÇó èñ³ »½³ ĨÇÝ Ñ³ Ú³ ñí áó bur-ga-la-ni
Ó·Á, áñÁ í Ĩ³ Úí³ Í ĺ ú-e-še-la-a-še mu-ú-şi a-lu-ka-a ú-e-

¹⁸³ Н.Арутюнян, 1981(ДВМК), ĺÇ 74-76; 2001 (KYKH), ĺÇ 83, Ĩ³ Ý. 6: É»U³ Ý·Đ³ áóáí Á
Ĩ³ ñ¹áoU ĺ ^mSu-li-e, ¶.Ø»ÉÇUÇBí ÇEÇÝ [?] -su-li-e, Ú.ØUáYÇ: Á ^mSu-li-e- (í »è
YáoUÝ Ĩ³ ÓáoU):

¹⁸⁴ ÚU³ Ý Á³ ñ· Ú³ YáoÁU³ Ý Ñ³ Ú³ ñ Ĩ³ »è M.Salvini, SMEA 44/1, 2002, ĺÇ 143: °.¶ñ»Ĩ³ ÚY
³ é³ ÇÇ³ ñíáoU ĺ KÖR ŞÁBY³ ÚÇ, Ñ³ Ĩ³ é³ Íáñ¹! · ³ Ó³ ÷³ ñ³ · ñÇ ÷áÉ³ ñ»Ý Ĩ³ ñ¹ÇÉ PAB
Ş³ ÚµáÓÇ!, Ø»ñÓ., 2004 ÁÇí 1, ĺÇ 225, 232:

ši-ia-ú-li bur-ga-la-ni/KÚR(Ī³ Ū PAP) ^{KUR}šú-ri-l[i]/-
 KUR.KUR^{MEŠ} [KYKH 406л.с.28-30, 407л.с.21-23, Van re.11-12 (SMEA 44/1, 2001,
 ђ 112-143)] ³ YŃ³ ěi ³ Y³ Ě³ ³ nī ³ N³ ūi áoÁláoYáoŪ, YáoŪYá»è N³ Y¹»è ђ
 . ³ Ě³ Ě³ Ná. Y³ Ī³ Āí áí 1ní ³ Í . áŪ³ Ī³ Y³ Ě³ N»i : Đ»i ³ μ³ n̄ ³ Ūēi »Ō
³ é³ í »Ě³ éá³ è»Ě³ ђ n̄ burgalale Ó³ Á, μ³ Ūó ¹³ ³ Ūēá»è á³: ŌŪáoē ÍáŌ-
 Ū³Ō áoñ³ nī ³ Ī³ Y³ i »uēi »nāoŪ ³ Í³ Ī³ YÁ Ū³Ě³ i á³, áñ Áí áí N³ Ū³-
 Ó³ ŪYáoŪ ђ . áŪ³ Ī³ Y³ Ě³ N»i : ² Ū»Y¹ ¹»áúáoŪ ³ Ūē ūñ³ Y³ ÍÁ YáoŪYá»è Náo-
 è³ Ě³ á³:

Đ³ i áoĪ ³ YáoYŪ»nÁ Ná. Y³ Ī³ Āí áoŪ N³ Y¹»è »Y . ³ Ě³ Ě³ Ná. Y³ Ī³ ³-
 Ī»nā . nī ³ Í i »Ō³ YáoYŪ»ñ³ Ó³ áí (³ Y³ ½³ Ī³ Y³ ³ YáoYŪ»ñ): ³ n̄³ YŪ
 áoŌŌ³ Ī³ Y³ Náfái áoŪ ěi ³ YáoŪ »Y - (n)ele í »ñ³ í áñáoÁláoYÁ, ĆYáá»è³
^mArgište=ñi=ne=le, ^{md}Sardure=ñi=ne=le, ^{SAL}Tariria=ñi=-
 ne=le, ^{KUR}Bia(i)ne=le ³ ŪĚY:

² Ū ÷ á ÷ áoŪ: ² Ūēá³ céáí, »Á» ³ Ū ÷ á ÷ »YŪ í »nāβ³ n̄³ 1ñŪ³ Ě³ YŪáoÁÁ,
³ á³ áoñ³ nī »ñ»Y³ áoŌŌ³ Ī³ Y³ (μ³ ó³ nŌ³ Ī) Náfái Ć í »ñ³ í áñáoÁŪY»ñ³
 N³ Ū³ n̄ ěi ³ YáoŪ »YŪ N»i ³ Ū³ Ě³ í Ī»nÁ.

² YáoY	i »ñ ³ í áñáoÁláoY (- náoŪ)	
	»½. ĀĆí	Ná. . ĀĆí
	éáoμĪi (»YÁ ³ Ī ³)	
N ³ é ³ n̄ ³ Ī	(t)	-(v=n)e=le(t)
N ³ i áoĪ	-v=ne	(t)
	úμĪi (áoŌ ³ Ō ĚY ¹ Ćn)	
N ³ é ³ n̄ ³ Ī	-v=ne (N ³ ½ í ³ 1»á), -v=Ō	-(v=n)e=le ¹⁸⁵
N ³ i áoĪ	-v=ne, -v=Ō (N ³ ½ í ³ 1»á)	

ÁY¹ N³ Yáoñ ³ éŪ³ Ūμ, áoŌŌ³ Ī³ Y³ Náfái ĆY³ N³ i áoĪ »Y N»i ³ Ū³ Ě³
³ é³ YŌY³ N³ i ĪáoÁláoYŪ»nÁ:

1) ^o ½³ Ī³ áoŌŌ³ Ī³ Yáí 1ní ³ Í μ³ é»nÁ á»Y á³ N³ Y³ áoŪ Náfái-
 Y»ñ³ N³ Ū³ Ó³ ŪY»áoáŪ:

¹⁸⁵ Đá. Y³ Ī³ Ć³ -ele Ó³ Á i nī ³ Í ђ i, e ³ n̄ Náfái Ū³ Y³ μ³ é»ñ³ N³ Ū³ n̄: ÁYáá»è ³ n̄»Y
 Ybí ó, a ³ u Náfái Ū³ Y³ μ³ é»ñ³ N³ Ū³ n̄ Náoē³ Ě³ í Ī³ áoÁláoYŪ»ñ áí ³ Y: ^o Á», ĆN³ n̄ Ī», Ćμ³ ³ Ū³-
 áĆ³ Ć³ Y áñ³ Ū³ n̄»YŪ ale=le/alu=še i ³ n̄μ»ñ³ Ī³ Y»ñ³ ³ ěi ³ áoÁláoYÁ: é³ Ī³ ŪY áoñ³ nī »ñ»-
 YáoŪ al- μ³ é³ n̄Ū³ í Á N³ Y¹»è ђ . ³ Ě³ Ć³ ĆYáá»è³ ale, ³ ŪYáá»è³ ě³ alu n̄³ Ūáí (i »ē Ī.3.6):

2) 0½³ İÇ Āí áóÙ Ñ³ è³ ñ³ İ ³ YáoYÝ»ñĀ áñĀ»è İ³ YáY Ñ³ Y¹»è »Y . ³ ÈÇè Û³ úáóñ ÑÇÙúáí: óáĒ³ ñ»YĀ, YÙ³ Y ¹»Āú»ñáóÙ, Û»İ³ Û³ è³ Ûµ ĩñ³ óí áóÙ »Y ini Û»ñÓ³ í áñ ³ è³ ñí³ Y»ñÇ óáóó³ İ³ Y ¹»ñ³ YáoYáí (Ñ³ Y¹»è »Y . ³ ÈÇè í »ñÇYÇè Ñ»í ` Ñ³ ñ³ 1ñÙ³ Ûµ): Đ³ İ áóİ ³ YáoYÝ»ñĀ, ÁY¹Ñ³ İ³ è³ İĀ, ÑÇÙY³ İ³ YáoÙ èİ ³ YáoÙ »Y -ne í »ñÇ³ í áñáóĀúáóYĀ ` áñĀ»è İ³ YáY ½áóñİ »Y í »ñáYBU³ È ¹»ñ³ Yí ³ Y³ İ³ Y ĩñ³ óáóÙÇó:

3) Đá. Y³ İÇ Āí áóÙ áóŒŒ ÈY¹ÇñĀ èİ ³ YáoÙ ĺ -(v-n)ele í »ñ-ç³ í áñáóĀúáóYĀ: ÛÙ³ Y ¹»Āú»ñáóÙ Ñ³ è³ ñ³ İ ³ YáoYÝ»ñĀ İ³ ñáó »Y ĩñ³ óí »È Û»ñÓ³ í áñ ³ è³ ñí³ Y»ñÇ Ñá. Y³ İÇ ĀíÇ inele óáóó³ İ³ Y ¹»ñ³ YáoYáí:

4) áóŒŒ³ İ³ Yáí 1ñí ³ İ »YĀ³ İ³ Y (èáóµ)İ³ Ā) »½³ İÇ Āí áóÙ ÛÇBİ èİ ³ YáoÙ ĺ -ne í »ñÇ³ í áñáóĀúáóYĀ, Çèİ Ñá. Y³ İÇ áóÙ İ³ ñí »è Ā» -(v-n)ele (±):

.) Ēñ³ óáóÙ-ĩñ³ óŒ³ È İ³ á³ İ óáóĀúáóYÝ»ñ: ĀYĀá»è ³ ñ¹»Y YBİ»ó, ĩñ³ óáóÙ-ĩñ³ óŒ³ È İ³ á³ İ óáóĀúáóYÝ»ñáóÙ áóŒŒ ÈY¹ñÇ ÓĀ Ā İ³ Èí ³ İ ĺ ĩñ³ óŒ³ Y µYáoŒĀÇó:

²Ùèá»è. »Ā» áóŒŒ ÈY¹ñÇ ĩñ³ óáóÙĀ 1ñí ³ İ ĺ è»è³ İ³ Y Ñáfáíáí, ³ á³ áóŒŒ ÈY¹ÇñĀ Ñ³ Y¹»è ĺ . ³ ÈÇè Çñ Û³ úáóñ ÑÇÙúáí` áèİ ³ Y³ fáí áñ`Çó» ĩñ³ óáóóÇá í »ñÇ³ Û³ èYÇİ: ¹³ Ũó »Ā» áóŒŒ ÈY¹ÇñĀ èİ ³ YáoÙ ĺ áñ`Çó» ³ Ũè ĩñ³ óáóÙ(Y»ñ), ³ á³ á³ İ İ»ñĀ ÷áÈíáóÙ ĺ: ÛÙ³ Y ¹»Āú»ñáóÙ ³ ŨY µ³ è³ í »ñÇáóÙ èİ ³ YáoÙ ĺ -e Ñ³ í »ĒŒ³ È Û³ èYÇİĀ (í İ³ Ũí ³ İ »Y ŨÇ³ ŨY í Ñáfáí Û³ Y µ³ è»ñ. ³ Ũè Ñáfáí áóŒY»ñáf ũñÇY³ İ Y»ñ áİ³ Y): ²Ùè »ñ`áóŒĀĀ Ñ³ İ İ³ á»è ó³ Ũí áóY »ñ`áóŒ ĺ ebani §»ñİÇñ, Û³ ñ½; µ³ èÇ . áñİ³ Í áóĀúáóYÝ»ñáóÙ: ŨñÇY³ İ`

(28) ha-ú-ni ^{URU}Şe-be-te-ri-a-ni ^{KUR}e-ba-ni-e ha-ú-ni ^{URU}ĥu-za-a-na-ni ^{KUR}e-ba-ni-e ĥa-ú-ni ^{KUR}Şu-ú-pa-a-ni [KYKH 56₈₋₁₀]:

(29) ka-ru-bi ^mAr-qù-qi-i-ni KUR-ni-e ^mA-da-ĥu-ni KUR-ni-e ^mLu-ib-ru-ni KUR-ni-e ^mE-şú-mu-a-i (è»è. Ñáfáí) KUR-ni ^mKa-am-ni-ú-i (è»è. Ñáfáí) ^{KUR}e-ba-ni ^{KUR}Qu-`a-al-ba-ni ^{KUR}Ũ-ĥu-ni-ni KUR-ni-e ^{KUR}Te-ri-a-ni KUR-ni-e [KYKH 241 F₂₂₋₂₄]:

(30) ĥa-ú-ni ^{KUR}Ũ-lu-a-ni-e-i (è»è. Ñáfáí) ^{KUR}e-ba-ni ^{URU}Da-a-ra-ni KUR-ni-e [KYKH 177 F₆₋₇]:

(31) ^{KUR}e-ba-ni a-tu-(ú)-bi [...]:

(32) ka-ru-ú-ni ^{KUR}Ma-na-a-ni ^{KUR}e-ba-ni-i-e ka-ru-ú-ni ^{KUR}Bu-uš-tú-ni [KYKH 173 IV₄₄] .. 3 ÚEY:

ÆYāā»ē »ñ`áoU ħ μ»ñí 3 Í uñÇY³ÍY»ñÇó, Y³É³ 1³éáoĀU³Y áoĀÇĀ
 EY¹ÇñĀ (í íU³É 1»āúáoU ebaní μ³éĀ) N³Y¹»ē ħ . 3ÉÇē Çñ áoĀÇĀ Ó`ái
 máfañ 3 ÚY 1»āú»ñáoU, áñí »Ā Y³ ááoYÇ ěñ³áoúU í 3 Ú 3 Ú¹ ěñ³áoúĀ
 1ñí 3 Í ħ è»é³Í 3 Y Náfáí áí: Æ N³Í 3 1ñáoĀúáoY 1ñ³Y 3 ÚY ěí 3 YáoU ħ -
 (i)ie í »ñÇ³ í áñáoĀúáoYÁ máfañ 3 ÚY 1»āú»ñáoU, »ñμ áoYÇ ěñ³áoúU .. 3 Ú¹
 ěñ³áoúĀ 1ñí 3 Í ā ħ è»é³Í 3 Y Náfáí áí: Æ.Ø»Ba³YÇYáí Á¹⁸⁶ 3 Úē ebanie
 μ³é³Ó`Ç N³í »ĒU³É -e-Ç Ú»Ç í »ēYáoU ħ »ññáñ¹ 1»UÚÇ 1»ñ³YáoY`
 ŠYñ³ ħ ÇU³ ěí áí (í »ē Y³ .. II.3 Í»í 2): ÚU³Y μ³ó³í náoĀúáoYÁ ÚÇ³Y-
 . 3 Ú 3 ÚY N³Yñ³ í áñ ħ , è³Í 3 ÚY Ú»½ 3 é³ í »Ē N³ í 3 Y³ í 3 Y ħ ÁíáoU, áñ
 3 Úēí »Ā . áñí áoY»Yú ÚÇ³Y . 3 Ú 3 ÚY 3 Úē »ñ`áoUĀÇ N»í¹⁸⁷ (uñÇY³Í`í ħ³-
 Í 3 Y Náfáí áí N³Y¹»ē »ÍáĀ áoĀÇĀ EY¹ñÇ N»í) : ò³ í áú, ÇYāā»ē 3 ñ¹Y
 Ybí »ó, 3 Úē Náfáí áoY»ñÇY ā³í í 3 Yáo μ³é»ñÇ YU³Y í í 3 ÚáoĀúáoY»ñ
 ááoY»Yú, ÇYāĀ ÁáoUÉ áÇ í 3 ÉÇē »B. ñí »Éáo 3 Úē í »ñÇ³ í áñáoĀU³Y μYáoUĀ¹⁸⁸:
 ÆYā í »ñ³μ»ñáoU ħ ěñ³óU³YÁ, 3 ā³ 3 ÚY YU³Y í 3 ā³ÍáoĀúáoY»ñáoU
 í 3 ñáo ħ N³Y¹»ē . 3 É Çñ Ú³úáoñ NÇÚúái í 3 Ú ěí 3 Y³É`-ne í 3 Ú -e
 í »ñÇ³ Ú³éYÇíY»ñÁ: í »ē N»í`Ú³É uñÇY³ÍY»ñÁ`

(33) [há]-ú-bi ^{KUR}Lu-šá-e ^{KUR}ni-e ^{KUR}ka-tar-za-e
^{KUR}ni-e [^m]E-ri-a-ñi ^{KUR}ni-e [KYKH 174 B1₄₄]:

(34) ka-ru-[b]i-e ^{KUR}ú-šú-lu-ni-i ^{KUR}ni ^{KUR}Bu-qu-
 |ú-e ^{KUR}ni[... [KYKH 409 3,4]:

(35) a-lu-si-(e) ^{URU}tu-uš-pa(e) ^{URU}pa-ta-ri-(e)
 [...]:

(36) X ma-na(-e) GUŠKIN tú-a-g[i] X ma-na(-e)
 KU. BABBAR [KYKH 241 E₅₄₋₅₅. 174 B1₂₀]:

(37) X ma-na(-e) GUŠKIN [KYKH 241 G₁₁, 174 B1₂₁] .. 3 ÚEY¹⁸⁹:
 ĐUÚí . uñÇY³Í (7)-(8)-Ā .. (33)-Ā, áñáYóáoU ÚÇ Í áĀUÇó áoY»Yú [^m]Lu-

¹⁸⁶ И. Мещанинов, 1958, ħÇ 80-85:

¹⁸⁷ Æ.Ø»Ba³YÇYáí Ç 3 é³Ç³ñíÇY N³nU³ñ ā»Y, uñÇY³Í`í ĥa-a-ú-bi ^{KUR}Ur-me-i-e [KYKH 55c₄] .. 3 Úē YU³Y³í Çā 3 ñí 3 N³Úí áoĀúáoY»ñÁ, áñí »Ā »YĀ³ 1ñí áĀ ŠY³ 3 »»óÇí Ç-
 ñ»óÇ áoñÚÇ»-(Y)-Yñ³ ħ Ā³ñ . Ú³YáoĀúáoYÁ ÇU³ ěí 3 »áoñí ħ :

¹⁸⁸ áoB³. ñ³ í ħ , áñ YU³Y . áñí 3 í ááoĀU³Úμ μ³úé NÁ . Y³ÍÇ Áí áí 1ñí 3 í μ³é»ñĀ í 3 ñí »ē Ā»
 ěí 3 YáoU »Y -iaše í »ñÇ³ í áñáoĀúáoYÁ (3 Úē Ú³eÇY³í »ē II.2.9 Í»í 3):

¹⁸⁹ 2 Úē N³í »ĒU³É -e-Ç N³Ú³ñ NÚUí . Y³ .. úí Šáá; μ³éĀ, áñĀ N³×³É . ñíáoU ħ Y³ .. úie
 Ó`ái:

ú-šá-[a] ^mKa-tar-za-a, Çeĩ Úláoë ÍáÓUÇÓ ^{KUR}Lu-šá-e KUR-ni-e ^{KUR}Ka-tar-za-e KUR-ni-e: ÚláoĀÇ ë³ Í³ í áóĀU³ Ý ·· ÚÇ³ í Çááó-ĀU³ Ý á³ í x³ éáí ·³ é³ ÚĀU ÍÁí³ n³ ÝáoU »Yú í³ É ÝU³ ÝunÇÝ³ Í ĩn³ - óáoU-ĩn³ óU³ É Í³ á³ Í óáoĀUáoÝÝ»náU³ ÝáoÝÝ»nÇ · aní³ Í áóĀU³ Ý ĩ³ Ú³ - á³ ĩ÷³ Í³ á³ í Í»nĀ:

II.2.4 ¾ñ· 3 i Çí Náfai

áoñ³ ĩi »ñ»ÝÁ á³ í Í³ ÝáoU ħ³ Úĕă»ë Íááí³ Í ħñ· 3 i Çí Í³ éáoí- í³ Í ú áóÝ»óáo Ē»áóÝ»nÇ ÁíÇÝ, ÇÝáĀ »ÝĀ³ ĩnáU ħ³, an³ 3 Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U»- nÇ úμU»Íí Á (áo³ÇÓ ĒÝ³ÇnĀ) ·· 3 Ý³ Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U»nÇ éáoμU»Íí Á (»Ý- Ā³ Í³ Ý) Í³ ½í³ áóU »Ý ÚÇ³ ÝU³ Ý, Çeĩ 3 Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U»nÇ éáoμU»Íí Á ëí 3 ÝáoU ħ³ ĩ³ áóí Náfai, anĀ · Çí 3 Í³ Ý · ĩ³ Í³ ÝáoĀUáoÝáoU ëí 3 ó»É ħ³ Šĸñ· 3 i Çí Í³ Ý³ ÝáoUÁ:

1. áoñ³ ĩi »ñ»ÝÇ ¾ñ· 3 i Çí Náfai Á Ú³ ëÝ³ · Çí 3 Í³ Ý · ĩ³ Í³ Ýáo- ĀUáoÝáoU: Ø³ ëÝ³ · Çí 3 Í³ Ý · ĩ³ Í³ ÝáoĀUáoÝáoU 3 Úĕ NáfaiÇ óáoÇáÝ ħ³ ĩ³ Ú³ ĩí áóU -še-Ý Í³ Ú -š-Ý¹⁹⁰: 2 ÚÝ »½³ ÍÇ Áí áóU ĩ³ í »Éí áóU ħ³ 3 Ýí 3 Ý ĩÇUúÇÝ, Çeĩ Ná· Ý³ ÍÇáoUÁ Ná· Ý³ ÍÇáoĀU³ Ý - (n)a- óáoóÇáÇÝ, únÇÝ³ í ·^mÍšpuini=še ^{md}Sardureĥini=še ini Ē-e zadune - ŠĀĒ- ááoÇÝÇÝ ĕ³ ĩ³ áoñÇÇ aní³ÇÝ 3 Úĕ í áóÝÁ ĕ³ ĩ³ »ó! (»½. ĀÇí), ale ^{LÚ}A.SI^{MEŠ} (a)=še partu šere partu - ŠÇÝáĀ ½ÇÝí ánÝ»nĀ úB»óÇÝÁ úB»óÇÝ 3 é³ ÝÓÇÝ! (Ná· . ĀÇí) ·· 3 ÚĒÝ¹⁹¹:

2. áoñ³ ĩi »ñ»ÝÇ ħñ· 3 i Çí Í³ éáoí³ Í úÇÝ í »ñ³ μ»náó anáb 1Çí áÓáo- ĀUáoÝÝ»ñ: áoñ³ ĩi »ñ»ÝÇ ħñ· 3 i Çí Í³ éáoí³ Í úáoU Ýí³ í í áóU »Ý ĩ³ - í ·· Ú³ É 3 é³ ÝÓÝ³ ĩ³ í í áóĀUáoÝÝ»nĀ ·· B»ÓáoUÝ»nĀ. 1) »½³ ÍÇ Áí áóU 3 Ý- 3 Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U»nÇ éáoμU»Íí Á, anĀ μÝ³ Í³ Ý³ μ³ ĩ³ ĩí áóU ħ³ áóÓ³ Í³ Ý Náfai í, μ³ é³ í »ñÇáoU ÚÇBí ëí 3 ÝáoU ħ³ -ne[-n] Ú³ ëÝÇÍÁ: ØÇÝá¹ »é 3 Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U»nÇ úμU»Íí Ç ĩ³ Ú³ ĩ³ 3 Ú³ Ú³ ëÝÇÍÁ á³ ĩ³ 3 1Çñ áĸ, 3 Ú- ëÇÝúÝ³ 3 ÚÝ ĩ³ Ý³ »ë ħ³ · 3 ÉÇĕ »ñí³ Í³ Ç³ ĩ³ Í³ ĩnáUáoÝ 3 Ý³ Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U»nÇ éáoμU»Íí Ç (únÇÝ³ ÍÝ»nÇ ·· ĩ³ í »ÉU³ É μ³ ó³ í náóĀUáoÝÝ»nÇ ĩ³ - Ú³ ĩ³ í »ë II.2.3). 2) anáb 1»áú»náóU ħñ· 3 i Çí Náfai í í³ í éáoμU»Í- í ÇÝ Ý³ É³ 13 éáoĀU³ Ý Ú»Ç ĩ³ Ú³ á³ í 3 éĒ³ ÝáoU ħ³ 3 Ý³ Ýóáo³ Í³ Ý³ μ³ U» ĩ³ Ú³ Ú³ Ý³ ÚÝ 1»áë· Ó³ í: ó í ĩ³ Ú³ é³ ÍÁ, áóÓ³ Í³ Ý Náfai í í³ í 3 Í

¹⁹⁰ ØÇUÝ³ Í³ ÝáoU í Í³ Ú³ É Í³ ħ³ -še Ó³ í: ó ĩí áó 1»áúáoU ħ³ á»í ú ħ AYĀ»ñó»É [-s]:

¹⁹¹ 2 Úĕ Náfai Ç Ú³ éÇÝ í »ë, únÇÝ³ í, Г.Меликишвили 1960, ħÇ 55; 1964, ħÇ 32-33 ·· 3 ÚĒÝ:

ěáoμl»Íí ÇÝ Ñ³ Ú³ ä³ í³ ä³ ě³ ÝáoÙ ĺ³ ÝáoŌ³ Í³ Ý³ μ³ Ū, ūñÇÝ³ Í³ a-še LUGAL-ni ^dĤal-di-ni a-šú-me [KYKH 412₄], ^dĤal-di-še si-li-iš-ti-li ma-si-ni-li KĀ al-zi-na-i ^dĤal-di-na-a KĀ bi-di («Ā», ÇÑ³ ĩĭ», si-li-iš-ti-li-Ý³ μ³ Ū ĺ) [KYKH 424₉, Ay-susi II₂ (Ayanis I)] .. ³ ŪĚÝ: ² ŪÝáo³ Ū»Ý³ ŪÝÇí Ñ³ ĩĭ ĺ ÝB»Ě, añ B»ŌáoŪÝ»ñáí ūñÇÝ³ ÍÝ»ñĀ ě³ Í³ í³ ĀÇí »Ý .. ³ ŪÝú³ Ý ĺĚ Náöě³ ĚÇ āÝ:

II.2.5 ě»ě³ Í³ Ý Náfaí

² Ūě Náfaí Á Ý»ñí³ Ū³ óÝ»ĚÇĚ ĪúÝÝ³ ĩĭ»Ýú Ý³ .. ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Ç Ñ»í ě»ñí añ»Ý³ ěÝáí áŌ ä³ í³ Í³ Ý»ĚáoĀŪ³ Ý -ĥe/-ĥi- ³ Í³ ÝóÇ Ñ³ nóÁ:

áöñ³ ĩĭ »ñ»ÝÇ ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Á Ū³ ěÝ³. Çí ³ Í³ Ý . ñ³ Í³ ÝáoĀŪáo-ÝáoŪ: ¶.Ō»ĚÇúÇBíÇĚÇÝ¹⁹², ÑÇŪÝ³ Í³ ÝáoŪ Ñ»í .. »faí Ū. ūñÇíñÇĚÇÝ¹⁹³, áöñ³ ĩĭ »ñ»ÝÇ ě»ě³ Í³ ÝÇ »½³ ÍÇ ĀíÇ Náfaí ³ Í³ ĩĭ Ū³ ěÝÇí ĺ Ñ³ Ū³ náŪ i-Ý, añĀ Ñ³ í»Ěí áŪ ĺ a-áí Í³ Ū-u-áí ÑÇŪ»ñÇÝ Í³ ½Ū»faí Ñ³ Ū³ ä³ í³ ä³ ě³ ě³ Ý³ μ³ ñ -ai .. -ui, ÇĚí -i-áí ÑÇŪ»ñÇ ¹ äúáoŪ -i í»ñÇ³ íáñáo-ĀŪáoÝÝ»ñÁ: ï »ñÇÝĚ . náŪ Í³ náŌ ĺ Ý»ñí³ Ū³ óí»Ě ÇÝáä»Ě Ū»í (-i), ³ ŪÝáä»Ě ĺĚ ĪñíÝ³ ÍÇ (-i-i) i-áí: ÁÝ¹ áñáoŪ, Ñ³ ×³ Ě -(i)-i-Ç ÷ á-Ě³ ñ»Ý ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Á ěí ³ ÝáoŪ ĺ -e Í³ Ū -iei í»ñÇ³ íáñáoĀŪáoÝÝ»ñÁ: Ě. Ū³ íáÝáí Á »½³ ÍÇ ĀíÇ Ñ³ Ū³ ñ ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Ç Ū³ ěÝÇí ĺ Ñ³ Ū³ -náŪ i-Ý¹⁹⁴, añÇ í »ĚÁ ě³ Í³ ŪÝ, ÇÝáä»Ě ÇÝúÝ ĺ äÝ¹áoŪ, Ñ³ ×³ Ě Í³ Ě-í³ í ĺ ÑÇŪúÇ μÝ³ íáñ Ō³ ŪÝ³ íáñÇó: Ū³ -a, -u/o, .. -i ÑÇŪ»ñáí μ³ ě»ñÇ Ñ³ Ū³ ñ añä»Ě ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Ç »½. ĀíÇ í»ñÇ³ íáñáoĀŪáoÝÝ»ñ í »ĚÝáoŪ ĺ Ñ³ Ū³ ä³ í³ ä³ ě³ ě³ Ý³ μ³ ñ -a-i-Ý, -u/o-i-Ý .. -e-i-Ý, ŪÇ»ÝáoŪÝ Ā³ -Ū³ Ý³ Í³ ÝB»faí, añ í»ñÇÝÝ»ñĚ ŌáoĚŪ³ Ý Ñ»í .. ³ Ýúáí Í³ náŌ »Ý í ³ Ě Ýáñ í»ñÇ³ íáñáoĀŪáoÝÝ»ñ -a (< a-i), -u/o (< -u/o-i) .. -e (< e-i)¹⁹⁵: Ō³ ěÝ³. Çí ³ Í³ Ý . ñ³ Í³ ÝáoĀŪáoÝáoŪ áöñ³ ĩĭ »ñ»ÝÇ Ná. Ý³ ÍÇ ĀíÇ ě»ě³ Í³ ÝÇ Náfaí ³ Í³ ĩĭ Ū³ ěÝÇí ĺ Ñ³ Ū³ ĩáŪ -ue/i-Ý, añĀ

¹⁹² Г.Меликишвили, 1960, ĺÇ 55-56; 1964, ĺÇ 23-24, 33-34:

¹⁹³ J.Friedrich, 1933, ĺÇ 12:

¹⁹⁴ Ū³ Ý³ .. ÑÝ³ ĩĭ íáñ ĺ Ñ³ Ū³ náŪ, añ ^{KUR}X-ue edia [128A4₂₅, 155A1₄ .. ³ ŪĚÝ] í »ĚŪÇ μ³ ě³ Í³ ä³ ÍáoĀŪáoÝÝ»ñáoŪ -ue-Ç í ³ Í³ ä»í Ū ĺ í »ĚÝĚ ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Ç ³ ñĚ³ Çí Ō»áoĀ [1979, ĺÇ 95, í³ Ý. a]:

¹⁹⁵ I.Diakonoff, 1971, ĺÇ 87-113; 1979, ĺÇ 61-67, 95 í³ Ý. c: ¶.í ÇĚŪ»ĚÁ ě»ě³ Í³ Ý Náfaí Ç Ō»áoŪ ĺ Ñ³ Ū³ náŪ -i-Ý, -ei-Ý .. -e-Ý [ДБ, 5, 1988, ĺÇ 95], ³ í»ĚÇ áŌB ÝBáoŪ ĺ ŪÇ³ ŪÝ -i-Ý [2004, ĺÇ 126-127]: Ō.Ě³ aÇí Ū³ ÝÁ ÑÇŪÝ³ Í³ ÝáoŪ ĩñí ÝáoŪ ĺ Ě. Ū³ íáÝáí ÇÝ [1985, ĺÇ 71-78]:

UÇ³ YáoU ħ Ā»ù Náfáí Y»ñÇ Ná· Y³ ÍÇáoĀU³ Y -a óáoÇçáÇY^a Í³ ½U»fáí -
 aue/-auí í »ñÇ³ í áñáoĀUáoYÁ, áñÁ, áñǎ»è Í³ YaY, N³ í »Éí áoU ħ áóŌŌ³ -
 Í³ Y Náfáí áí 'ní³ í μ³ é»ñÇY, ÇYǎǎ»è^{KUR} ebaninaue (< ebanini-
 aue) DINGIR Š»ñíñY»ñÇ³ èí í áóYí, ^Dšuininaue DINGIR Šf»ñÇ³
 èí í áóYí; °ñμ»UÝ^a U³ úáoñ NÇUúÇY, ÇYǎǎ»è^a LUGÁL erilaue Š³ ñ-
 ù³ UÇó³ ñú³ í¹⁹⁶:

°Ā» ÷áñŌ»Yú ÁY¹ N³ Yñ³ óY»É í »ñáβ³ ñ³ 1ñU³ ÉÁ, ǎ³ èí³ óí áoU ħ,
 áñ áoñ³ ní »ñ»YÇ »½³ ÍÇ ÁíÇ è»é³ Í³ Y Náfáí Ç Náfáí³ Í»ní U³ èYÇÍY ħ
 i-Y (N³ U»Y³ UÝ¹ »ǎè · ñáoU): ²UÝ N³ í »Éí áoU ħ μ³ é³ NÇUúÇ -a, u³ -i
 Ó³ UY³ í áñY»ñÇY N³ U³ ǎ³ í³ ǎèÉ³ Y³ μ³ ñ Í³ ½U»fáí -ai, -ui³ -i
 (· ní áoU ħ -ci Í³ U -ci-i) í »ñÇ³ í áñáoĀUáoY»ñÁ: ²é³ í »Éí N³ ½³ í³ »ǎ
 è»é³ Í³ Y Náfáí Ç Náfáí³ Í»ní U³ èYÇÍÇ¹ »ñáoU N³ Y¹ »è ħ · ³ÉÇè -e-Y,
 Áèí Á, U³ í áYáí Ç³ Y³ -a-Y³ -u/o-Y, ÇYǎÁ, Áèí Yñ³, »YÁ³ 1ñ³ μ³ ñ
³ ñ¹UáoYú ħ i/e N»ñÁ³ · ³UáoĀU³ Y Í³ U μY³ í áñ Ó³ UY³ í áñÇ N»í
 è»é³ Í³ YÇ i U³ èYÇÍÇ ÓáoU³ Y:

1. áoñ³ ní »ñ»YÇ è»é³ Í³ Y Náfáí Ç áñáβ ǎ³ ñ½³ μ³ YáoUÝ»ñ: áoñ³ ñ-
 í³ í³ Y³ ñÓ³ Y³ · ñáoĀUáoY»ñáoU³ éí³ -i/e N»ñÁ³ · ³UáoĀU³ Y¹ »ñÇ
 · »ñ³ · Y³ N³ í áoUÁ N³ ×³ É³ N³ Y · óYáoU ħ Náfáí³ UÇY í »ñÇ³ í áñáoĀUáoY-
 Y»ñÇ ÁUáoñÁUμeU³ Y: Í³ ñí áoU »Yú, áñ Çñ³ Í³ YáoU áoñ³ ní »ñ»YáoU³ é-
 Í³ ħ è»é³ Í³ Y Náfáí Ç³ é³ í »Éí Í³ YaY³ í áñ N³ U³ Í³ ñ ·, ù³ Y Y»ní³ -
 U³ óí áoU ħ: ²Uèǎ»è, áoñ³ ní³ í³ Y í »uèí »ñÇ³ U»ñ í áOÚÇó Í³ í³ ñí³ í³
 í³ Ç³ ñí áoUÝ»ñÁ U»½ ÁáoUÉ »Y í³ ÉÇè ǎY¹ »fáó, áñ i NÇUúáí μ³ é»ñÇ è-
 é³ Í³ Y Náfáí Ç í »ñÇ³ í áñáoĀUáoY ħ -ei-Y · ñáoU -ce(e)i (ǎ»í ù ħ
 »YÁ³ 1ñ»É, áñ NÇUú³ Í³ ½U -i-ÇY Náfáí³ Í»ní i-Çó³ é³ Ç í »ñ³ í áoU ħ
 e-Ç), Çèí a³ u[o] NÇUú»ñáí μ³ é»ñÇ N³ U³ ñ³ U³ ǎ³ í³ ǎèÉ³ Y³ μ³ ñ
 -ai-Y³ -ui[oi]-Y: ÁYá í »ñ³ μ»ñáoU ħ N³ ½³ í³ »ǎ N³ Y¹ Çáó³ β»-
 ÓáoUÝ»ñÇY, ǎ³ 1ñ³ Yú Í³ U³ ñ¹UáoYú »Y è»é³ Í³ Y/í ñ³ Í³ Y N»ñÁ³ -
 · ³U³ Y (í »è èí áñ³ í³ 3), Í³ U³ ǎ³ U³ Y³ í áñí³ í³ »Y è»ǎ³ · Çñ N³ -
 U³ Í³ ñ · Ç³ YÍ³ í³ ñ»ÉÇáoĀU³ Uμ, μ³ Uó áá É»½³ í áoU³ éí³ Çñ³ Í³ Y NÝáUáo-
 Y³ ÷áÉáoĀUáoY»ñáí: Đ³ ñoÁ ǎ³ ñ½³ μ³ Y»fáó N³ U³ ñ³ uYÝ³ ní »Yú³ UÝ¹
 »ǎ»ñÁ, áoñ YÍ³ í áoU »Y β»ÓáoUÝ»ñ YBí³ í³ Í³ YaY»ñÇó: í »ñ»Yú UÇ
 ù³ YÇ ùñÇY³ ÍY»ñ³ ½³ Y³ ½³ Y³ é³ ñí³ Y»ñÇ í ñ³ · ní³ í³ Í³ ñ×³ ñÓ³ -
 Y³ · ñáoĀUáoY»ñÇó.

¹⁹⁶ í »è »½. ÁíÇ N³ U³ ñ YBí³ í³ · ñ³ Í³ YáoĀUáoYÁ: úñÇY³ ÍY»ñÁ³ · Yñ³ Yó Á³ ñ · U³ Yáo-
 ÁUáoY»ñÁ í ñí³ í³ »Y Áèí ¶.Ø»ÉÇUÇBí Çfáo:

(38) ^{md}Sar₅-du-ri-e-i NÍG.GA - §ē³ñ¹áonÇ-Ç è»÷³í³Yáo-
ÁúáoY! [KYKH 308-309]:

(39) ^mMe-nu-a/^{md}Sar₅-du-ri-(e/i) / ^mAr-gi-iš-ti-e/i
NÍG- §N-Ç è»÷³í³YáoÁúáoY! [KYKH 169-171, 231, 234, 310-
381] ..³ÚEY:

2é³çÇY Ñ³Ú³óuÇó (39)-áoU μ»ñí³ í³ únÇY³íY»ñÁ Ñ³í³éáoU »Y
í»ñáÑÇBÚ³É áY¹Ú³YÁ, ú³Y½Ç³ÚYí »Ø³ñú³ÚÇ³Yí³Y Ñ³Ú³ñáoY»Yù-
-ci/e-(i/e) í»ñç³íáñáoÁúáoY»ñÁ Ç Ñ³í³ñáoÁúáoY (38)-áoU Y»ñ-
í³Ú³óí³ í³ Ó`Ç (-ce-ei): ³Úó (38)-áoU áoY»Yù NÍG.GA §è»÷³-
í³YáoÁúáoY! .³Ø³÷³ñ³.ÇñÁ, Çèí (39)-áoU NÍG: °YÁ³ñíáoU ç, áñ³
Úè NÍG-Á NÍG.GA-Ç íñ³í³í³ñμ»ñ³íY ç, Ñ»í³μ³ñμ³ó³éí³ áç,
áñ³ñú³ÚÇ³YáoYÁ YáoUYá»èíñ³í³ ç. ñí³ í³ (½³Y³½³Y³é³ñí³Y»ñÇ
íñ³ . ñí³ í³ñ³ × ñÓ³Y³ . ñáoÁúáoY»ñáoU³Ú¹á»è Ñ³×³É çÉÇYáoU):
Øúáoè íáoUÇó NÍG .³Ø³÷³ñ³.ÇñÁ, Ç Ñ³í³ñáoÁúáoY NÍG.GA-Ç,
í³ñ»ÉÇ ç í³ñ¹³ÉÇñ éáíáñ³í³Y GAR Ó`ái (³éáoñ. šaknu(m)- Ší Çñ³-
í³É, í³é³í³ñÇá!), áñÁ áon³ñí³í³Yí »úèí »ñáoU³ñ¹Yí í³Úí³ í³ ç,
Çèí í»ÉÇBÇYÇ »ñíÉ»í³Ú³ñÓ³Y³ . ñáoÁúáoYáoU Ñ³Ú³á³í³éÉ³YáoU ç
áon³ñí . aluse-ÇY .. í»ñ³μ»ñáoU ç ÁBááoÇYÇ³ñú³ÚÇY [KYKH³ñÓ. 30
³è. 3/ áon. 4]: ÚÚ³Y AYÁ»ñóU³Y¹»áúáoU (39)-áoU μ»ñí³ í³ñÓ³Y³ .
ñáoÁúáoY»ñÁ í³ñ»ÉÇ ç Á³ñ.Ú³Y»É Ší Çñ³í³É/í³é³í³ñÇá ØÇYáo³/-
2ñ.ÇBí Ç/è³ñ¹áonÇ!¹⁹⁷, áon³ñú³ÚÇ³YáoYÁ ñí³ í³áoØÇÓ Ó`ái .. áá
Á »èé³í³Y Ñafáíáí: ³»ñ»Yú ÚÇ ú³YÇ únÇY³íY»ñ ..è, áñí »Ø í³ñí³è
Á³éí³ ç B»ØáoU í»ñáYBÚ³É únÇY³á³÷áoÁúáoYÇó.

(40) ...LUGÁL ^{KUR}Bi-a-i-na-ú-e (LUGÁL e-ri-e-la-ú-e)
a-lu-si-(e) ^{URU}Ṭu-uš-p-a-(a)-(e) pa-ta-ri-
(e)/URU-(e) - §...³ñú³´Ç³ÇY(Y»ñ)Ç, (³ñú³³ñú³-
Y»ñÇ,) í Çñ³í³É íáoßá³ ú³Ø³úÇ! [KYKH 30_{3,18}, 36 I₂II₃,39₁,
45₁₃, 46₉, 56₁₇...]:

(41) ^{m1}Me-n-u-a-i-ni-ei ^{SAL}si-la-ie ^{SAL}Ta-ri-ri-a-i
ini ^{GIŠ}ul-di ^{SAL}Ta-ri-ri-a-ñi-ni-li ti-i-ni -
§...Ø»Yáo³Ú³Y íYáç Á³ñÇñÇ³Ç³Úè³Ú. ÇY, Á³ñÇñÇ³ÉÇ-
YÇÉÇ (ç) ³YáoYÁ! [KYKH 137 I₁] ..³ÚEY:

¹⁹⁷ ÚÚ³Y AYÁ»ñóU³YÁ í³ñí»è Á» Ñ³í³éáoU ç KYKH 231³ñÓ³Y³ . ñáoÁúáoYÁ, áñí »Ø
áoY»Yù §NÍG ^mAr-gi-iš-ti-i u-[ri-iš-ñi]!, μ³Úó, Çñ³í³YáoU, »YÁ³ñú³furišñi
μ³éÇó³Úèí »Ø á³Ñá³Yí³ í³ ç ÚÇ³ÚY³é³çÇY YB³YÁ³ çÚY ç³Ú¹ μ³éÇ Ñ³Ú³ñ³Yéáíáñ u
í »éuáí (Úúáoè páfán¹»áú»ñáoU³éí³ ç ú), Ñ»í³μ³ñ³Úè únÇY³íÁ Ñáoè³ÉÇ ç:

aňab³ ĩĉ N³ ĩ³ eáoĀúáoÝ áoÝ»Ýú (40)-áoU Ý»ňĭ³ U³ óí³ ĩ³ nĭ³ N³ U³ ĩ³ áoĀúáoÝáoU, áoň patare šú³ Ő³ ú, μ»ň³ ú³ Ő³ ú; μ³ éÁ áoÝĈ -ri(e) (=re(e)) ĩ»ňĉ³ íánaoĀúáoÝÁ, Ā» N³ U³ ĩ³ »úeĭ Á ĩ³ nĭ³ »e Ā» á³ - N³ ÝĉáoU ħ e»é³ ĩ³ Ý Náfáí (S... ĩ ĉň³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ í áoBá³ ú³ Ő³ ú-ĉ); eáoUÝ ĩ³ nĭ³ . Ĉ YÚ³ Ý ÁÝÁ»ňoU³ Ý N³ U³ n ĩ»éánaB ĩ»ň áoÝĈ aluse μ³ éĈ xB- nĉĭ Á³ n- U³ ÝáoĀúáoÝÁ: 2 ÚÝ ĩ³ ½Úĭ³ ĩ³ ħ al - Šĭ »ňĭ³ nU³ ĩ³ Ĉŏ ... - use ĩ³ ÝóĈŏ: ĩ³ Uó »Ā» Ýĭ³ ĩ³ Ĉ áoÝ»Ý³ Ýú, áň eáoUÝ ĩ³ ÝóÁ³ Ueáoň ĩ³ Ýŏ óáoUŏ ĩ³ íáŐ YB³ Ý³ ĩ³ áoĀú³ Úμ áá UĈ³ Ý. 3 Ú ĩ³ Úĭ³ ĩ³ ħ ħ (áoň³ nĭ³ »- n»ÝáoU³ ÚÝ NĈUÝ³ ĩ³ ÝáoU áoÝĈ ĩ³ Ő³ óáoUŏ YB³ Ý³ ĩ³ áoĀúáoÝ¹⁹⁸), 3 á³ aluse-Ĉ Šĭ ĉň³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ Á³ n- U³ ÝáoĀúáoÝÁ ĩ³ éÝáoU ħ ĩ³ eĭ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ : 2 Úe ĩ³ »e³ Ýĭ³ UáoÝĈŏ aluse-Ý ĩ³ ĩ³ ĩ³ ĩ³ Báoĭ á»ĭ ú ħ YB³ Ý³ ĩ³ ĩ³ Šĭ ĉňáoÝ³ ĩ³ Ý ĩ³ Uňĭ³, ú³ Ý Šĭ »ň, ĩ³ é³ ĩ³ nĉáĭ (NŪŪĭ . alusi(e) ^{URU} Tušpa(e) URU ... ÝU³ Ý³ ĩ³ Ĉá` URU LUGÁL-(nu)si(e) - ŠÁ³ . ĩ³ íáň³ ÝĈeĭ (ÝU³ Ý Á³ n- U³ ÝáoĀúáoÝ Ý N³ U³ nĭ³ »e ĩ.3 ĩ»ĭ 2) ú³ Ő³ ú; 3 nĭ³ N³ U³ ĩ³ áo- ĀúáoÝÝ»ňÁ¹⁹⁹ [KYKH 173 I₁₂, 241 A₁₆₋₁₇, 244₁₉ ³ ÚEÝ]: Āeĭ (41)-Á á»ĭ ú ħ Á³ n- U³ Ý»e ŠŐĈÝáo³ -Ĉ ĩ³ ĈÝ Á³ nĉňĉ³ -Ĉ 3 U- ĈÝ ... ĩ, áňĭ »Ő 3 nU³ UĈ³ ÝáoÝÁ ĩ³ nĭ³ ĩ³ ħ e»é³ ĩ³ Ý Náfáíáí ... N³ U³ Ő³ ÚÝáoU ħ Ýn³ ĩ³ Ýáĉ Á³ nĉňĉ³ UĈ³ Ýĭ³ Ý N»ĭ, áňÁ ÝáoUÝá»e ĩ³ nĭ³ ĩ³ ħ e»é³ ĩ³ Ý Náfáíáí : ĀÝá í»ň³ μ»ňáoU ħ ^{SAL} silaie ŠĭĈÝĭ; μ³ é³ Ő³ ĈÝ, 3 á³ 3 ÚÝ, 3 Ú»Ý³ ÚÝ N³ - ĩ³ Ý³ ĩ³ ÝáoĀú³ Úμ, ĩ³ nĭ³ ĩ³ ħ Ĉň áoŐĈŏ Ő³ áí : e»é³ ĩ³ Ý NáfáíĈ ĩ³ áúáoU ĩ³ ĩ³ ÝN³ Uĭ áň»Ý á»ĭ ú ħ ĩ³ ĈÝ»ň ^{SAL} sila=i, ĈÝáá»e áň a Náfáí U³ Ý Úáoe máfaň μ³ e»ňĈ ĩ³ áúáoU (»Ā», ĈN³ nĭ³», μ³ é³ NĈUúA silai ħ); ĐÝ³ n³ - íáň ħ Ý³ , áň 3 Úeĭ »Ő . áňĭ áoÝ»Ýú e»é³ ĩ³ Ý/ĭ n³ ĩ³ Ý N»ňÁ³ . 3 Uáo- ĀúáoÝ N»ĭ (Ú³ Ýn³ U³ eÝĭ »e ĩeĭ áň ĩ»ĭ 3):

2 ÚE e³ ĩ³ ĩ³ ĈĈĭ ĩ³ nĭ³ . Ý»ňáoU áňĭ »Ő 3 e³ ĈĈÝ N³ U³ óuĈŏ, ÝáoUÝ- á»e, ĩ³ nĭ³ »e Ā» 3 eĭ³ ħ B»ŐáoU ĩ³ náfYBŪ³ ĩ³ UňĈÝ³ á³ +áoĀúáoÝĈŏ, Ĉň³ - ĩ³ ÝáoU ĩ³ U Ú»½ N»ĭ 3 unúnaŐ μ³ éÁ ĩ³ nĭ³ ĩ³ ħ 3 ÚE Náfáíáí, ĩ³ U . áňĭ áoÝ»Ýú eĒ³ ĩ³ ÁÝÁ»ňoU³ Ý N»ĭ, ĈÝáá»e X LŪ^{MEŠ} gunušine eršidube eštine ^{KUR} hate(ha-te-e) ^{KUR} šupane(šu-ú-pa-a- né) ŠĒ³ ĀĈ »ňĭňĈ ... ĩ³ áoá³ ÝĈ »ňĭňĈ X ½ĈÝĭáňÝ»ň »e 3 ÚÝĭ »Ő

¹⁹⁸ - (u)se-áí ĩ³ ÝóíáoU »ÝÝ³ ... aňab ĩ»ň³ ÝáoÝÝ»ň (ĭ »e ĩ.3 ĩ»ĭ 2): e³ ĩ³ ÚÝ 3 Úeĭ »Ő al(u)- 3 nU³ ĩ³ Ĉĭ ĩ³ íáoň³ nĭ³ . alu/e ĩ»ň³ Ýĭ³ Ý³ eĭ³ UáoĀúáoÝÁ Uĉa N³ ĩ³ Ý³ ĩ³ Ý³ :

¹⁹⁹ 2 Úĭ ĩ³ áúáoU, (40)-Ĉ YBŪ³ ĩ³ N³ ĩ³ ĩ³ íÁ Ā»n³ e ĩ³ n»eĈ ħ Á³ n- U³ Ý»e Šĭ ĉň³ ÝĈeĭ ĩ³ áoBá³ [ĭ aeá³] ú³ Ő³ ú(ú): Patare š(μ»ň³)ú³ Ő³ ú; μ³ éĈ e»é³ ĩ³ ÝÁ³ Ýĭ³ eĭ³ ĩ³ á»ĭ ú ħ ĩ³ ĈÝ»ň patar=ei, ĈÝáá áň áoÝ»Ýú KYKH 182_{1,3}-áoU:

μΥ³Í»ōŋÇ! (í »ë í»ñÁ) ³ñí ³Ñ³Ūí áóĀóáóÝáóŪ ŪÇ³Ý. ³Ū³ŪÝ
 ³ÝÑ³ëí³Ý³ÉÇ ĸ^{KUR}ha-te-e ..^{KUR}şu-ú-pa-a-né í »Ō³ÝáóÝÝ»ñÇ
 Ñ³Ū³ñ è»é³Í³Ý ÑáfáíÇ »YÁ³ ¹ñáoŪÁ: ²ŪÝ ³é³Ýó ¹Áí³ñáoĀŪ³Ý
 Í³ñ»ÉÇ ĸ Í³ñ¹³É ŞX ½ÇÝíáñÝ»ñ ³Ūëí »Ō-Çó (eşti=ne` μ³ó³é.
 Ñáfáí) ĀáŌ»óÇ (»ñÍÇñ)É³Ā», (»ñÍÇñ)Íáóă³Ý»! Í³Ū ŞX ½ÇÝíáñ-
 Ý»ñ ³Ūëí »Ō ĀáŌ»óÇ É³í »-Çó (μ³ó³é. Ñáfáí), Íáóă³(Ý»)-Çó
 (μ³ó³é. Ñáfáí); Í³ëí³Íó í»ñ ĸ, áñ, ūñÇÝ³Í, ^{KUR}şupa(ne)
 í »Ō³Ýí³Ý Ñ³Ū³ñ è»é³Í³Ý ÑáfáíáóŪ ÍáóÝ»Ý³ŪÇÝŪ ^{KUR}şupa(a)i
 (^{KUR}şupa=i) Í³Ū ^{KUR}şupane(e)i (^{KUR}şupan=ei):

ĀYá í»ñ³μ»ñáoŪ ĸ Ñ³í Í³óáóóÇáÇ (n) ÑáfáíŪ³YÁ (í »ë II.2.2 Í»í
 3), ³ă³ Ñ³Ū³Ó³ŪÝ»óŪ³Ý -n(e)- Ū³éÝÇÍÇ Ñ³í»fáóŪÇó Ñ»í á ³ŪÝ
 ÑáfáííáóŪ ĸ -i ÑáfáíŪ³Ý μ³é»ñÇ í Çăáí, ÇYăă»è^mIşpuuni=i=n=
 =ei/^mMenua=i=n=ei/^mRusa=i=n=ei urişñ=usin=ei - ŞĀB-
 ááóÇÝÇ-Ç/ŌÇÝáó³-Ç/èáóë³-Ç ä³Ñ»ëí-Ç; [KYKH 391₄, 392₁₀, 27-29, 152,
 154...], ^{md}Sarduri=i=n=ei ^{GIŞ}udul=ei Şé³ñ¹áóŋÇ-Ç É³ŌáŌÇ
 ³Ū áó!; [KYKH 273_{6,7}], ^dĥaldi=i=n=ei patar=ei - ŞÉ³ÍÇ-Ç
 ū³Ō³Ū-Ç; [KYKH 282_{1,3}] .. ³ŪÉY: àβ³.ñ³ í ĸ, áñ Ñ³í Í³óáóóÇáÇ ¹»-
 ñáoŪ Ñ³Ý¹»è »ÍáŌ i ÑáfáíŪ³Ý μ³é»ñÇ μÝ³íáñ í-Ý e-Ç áÇ ÑYááó-
 Ý³ ÷áÉíáóŪ, ÇYăă»è áñ áóÝ»ÝŪ è»é³Í³Ý ÑáfáíÇ .áñÍ³ÍŪ³Ý ³ŪÉ
 ¹»ăŪ»ñáoŪ: ²ŪëÇÝŪÝ, Ū»ÝŪ áóÝ»ÝŪ^mIşpuuni=i=n=ei, ^dĥal-
 di=i=na=ne .. ³ŪÉY, .. äă Ā»^mIşpuuine=i=n=ei, ^dĥal-
 de=i=na=ne:

Đá.Ý³ÍÇ ĀíáóŪ, ÇYăă»è è»é³Í³Ý, ³ŪÝă»è ĸ í ñ³Í³Ý ÑáfáíÇ
 Ñ³Ū³ñ Ý»ñÍ³Ū³óíáŌ -auí í ³ñμ»ñ³ÍÁ Ñáoë³ÉÇ äĸ: ²ŪÝ íÍ³Ūí³ í
 ŪÇ³ŪÝ ^{KUR}Biaín=auē uşmaşe ^{KUR}luluín=au(i) napañiaidi -
 Ş`Ç³ŪÝ(»ñ)-ÇÝ ÑñáñáoĀáóÝ, ĀBÝ³ŪÇ »ñÍñÝ»ñ-ÇÝ ÑÝ³½³Ý¹áoĀáóÝ(±);
 [KYKH 173 II₃₃, 174 AII₁₄, 200₅, 200₅ ³ŪÉY] Í³Ō³ă³ñ³ŪÇÝ ³ñí ³Ñ³Ūí áó-
 ĀáóÝáóŪ, áñÇ ÝŪ³Ý Ū»ÍÝ³μ³ÝáóŪÁ Ñáoë³ÉÇ äĸ^{KUR}luluín-
 aú(i)/^{KUR}luluín-au Ñ»ñĀ³. ³ŪáoĀŪ³Ý .. napañiaidi μ³éÇ Í³è-
 Í³Í»ÉÇ Ā³ñ. Ū³ÝáóĀŪ³Ý ä³í x³éáí:

°Ā» Ç Ýí³íÇ áóÝ»Ý³ŪŪ í»ñáβ³ñ³¹ñŪ³É ÝŪáoĀáóŪ ³ñí³Í ¹Ç-
 í ³ñÍáóŪÝ»ñÁ, ³ă³ áñ³ñí »ñ»ÝÇ è»é³Í³Ý ÑáfáíÇ Ñ³Ū³ñ ëí ³ó-
 íáŌ ä³í Í»ñÁ ÑÝ³ñ³íáñ ĸ Ý»ñÍ³Ū³óÝ»É Ý»ñúáμ»ñŪ³É ³Ūáoë³ÍÇ
 í »ëúáí.

DÇÜÜ	ì »ñç³ í ánaóÁÜáóÝ		
	»½. ĀÇí		Ñá. . ĀÇí
i	- e(e)i	[-e=y(-ē)]	
a	- a(a)i	[-a=y]	-(n)a=(u)e
u [o]	- u(u)i	[-o=y]	
u [u] ²⁰⁰	- u(u)	[-u]	
n	- ne(e)i	[-ne=y(-nē)]	-na=(u)e

2. áòñ³ ñí »ñ»ÝÇ -ñe /-ñi- ³ [³ ÝóÇÝ í »ñ³ μ»ñáó áñáb á³ ñ½³ μ³ ÝáóÜ-Ý»ñ: ²Üè ³ [³ ÝóÇ Ü³ èÇÝ Ü³ Ýñ³ Ü³ èÝ í »è 1.3 Í»í 2: ²Üèí »Ó Ü»Ýü Í³ Ý. Í³ èÝ»Ýü éáóÜÝ ³ [³ ÝóÇ .. è»é³ Í³ Ý ÑáíáíÇ ÑÝ³ ñ³ íáñ í³ áÇ íñ³: Çí ³ ñí »Ýü Ñ»í ..Ü³ É ünÇÝ³ ÍÝ»ñÁ.

- (42) ...ka-ru-ni LUGÁL ^mE-ri-a-ñi ^{KUR}e-ba-ni-e ka-ru-n[í] ^mA-bi-li-a-ni-ñi ^{KUR}e-ba-ni-e-Ş... »ÝÁ³ ñí »ó (Çñ»Ý) ³ ñü³ ÜÇÝ (ó»Ó) ¼ñÇ³ ĒÇ »ñí ñÇ, »ÝÁ³ ñí »ó (ó»Ó)² μÇÉÇ³ ÝÇÉÇ »ñí ÇñÁ; [KYKH 241 C₂₀]:
- (43) ka-ru-ni ^mDi-ú-şi-ni-ni ^mI-ga-ni-e-ñi LUG[ÁL] ^{KUR}E-ti-ú-ñi ^{KUR}e-ba-ni-e-Ş...»ÝÁ³ ñí »ó (Çñ»Ý) Ą. ³ ÝÇÇ áñ¹Ç ÇáóÍÇÝ ³ ñü³ ÜÇÝ ¼ñÇ³ ĒÇ »ñí ñÇ; [KYKH 241 C₄₉]:
- (44) [k]a-ru-ni ^mMu-ri-nu-ni LUGÁL ^{KUR}Ű-e-li-ku-ñi ^{KUR}ni-e-Ş...»ÝÁ³ ñí »ó (Çñ»Ý) ØáóñÇÝáóÇÝ í »ÉÇí áóĒÇ »ñí ñÇ ³ ñü³ ÜÇÝ; [KYKH 242 DI+DII₃]:
- (45) LUGÁL ^{KUR}Ű-e-li-ku-ñi ka-ru-bi-Ş...í »ÉÇí áóĒÇ ³ ñü³ ÜÇÝ »ÝÁ³ ñí »ó (Çñ»Ý); [KYKH 388₂]:
- (46) ka-ru-ni ^mHi-la-ru-a-da-ni ^mŠá-ñu-ñi LUGÁL ^{URU}Me-li-ţè-al-ñi-e²⁰¹ ^{KUR}ni-e-Ş...»ÝÁ³ ñí »ó (Çñ»Ý) Þ³ ÉáóÇ áñ¹Ç ĒÇÉ³ ñáó³ ¹Ç ³ ñü³ ÜÇÝ Ø»ÉÇí »³ ÉĒÇ »ñí ñÇ; [KYKH 244₂] ... ³ ÜÉÝ:

²⁰⁰ U[u] Ñáíáí Ü³ Ý Ñ³ Ü³ ñ í »è II.2.2 Í»í 3:

²⁰¹ áñáb í »Ó³ ÝáóÜÝ»ñáóÜ -ñe-Ç ðáĒ³ ñ»Ý ³ éí³ ç -alñe í³ Ü -ulñe (í »è 1.3 Í»í 2):.

´»ñí³ í ³ ñí ³ Ñ³ Ûí áoÁúaoÝÝ»ñç ´ ùñçÝ³ í (75)-(76)-ç Ñ³ Û»Û³ -
 í áoÚÁ óáoúo ç í ³ Éçè, áñ ÷³ èí áñ»Ý ÝáoÚÝ Ñ³ Û³ í »ùèí áoÚ Ûç ÍaÓUÇó
 áoÝ»Ýú karuni (...) LUGÁL ºx-ñe (³ ñú³ Ûç ³ ÝáoÝÁ èí ³ ÝáoÚ ç -ñe
 ³ Í³ ÝoÁ), Úúaoè ÍaÓUÇó´ karuni (...) LUGÁL ºx-i (³ ñú³ Ûç ³ ÝáoÝÁ
 ¹ñí³ í ç è»è. Ñafaíái): áoß³. ñ³ í ç, áñ í µÝ³ í áñ Ó³ ÛÝ³ í áñáí í »ñç³ -
 óáo ³ ÝáoÝÝ»ñçÝ -ñe ³ Í³ Ýóç Ñ³ í »ÉÛ³ Ý ¹»áúáoÚ µÝ³ í áñ í-Ý í »ñ ç
 ³ Í í áoÚ ç -e-ç´ ³ è³ ç³ óÝ»Éái -eñe[-eh] í »ñç³ í áñáóÁúaoÝÁ, ÇÝáá»è
 ºArgište(e)=ñe (çñ. ºArgišti(i)=še), ºIšpuine(e)=ñe
 (çñ. ºIšpuuini(i)=še), ºAbeliane(e)=ñe ´ ³ ÚÉÝ, ×çßí ÇÝáá»è
 è»è³ í³ Ý Ñafaíç ¹»áúáoÚ (ÑÚÚí . i ÑafaíÚ³ Ý µ³ è»ñç è»è³ í³ Ýç -
 ei[-ey] í »ñç³ í áñáóÁÚ³ Ý Ñ»í): ä³ í Í³ Ý»ÉáoÁÚ³ Ý -ñe/-ñi-
 ³ Í³ Ýóç ÝÚ³ Ý á³ Ñí³ í ÚÁ í Í³ ÚáoÚ ç í »ñççÝçè ´ è»è³ í³ Ýç Ñafaí³ -
 Í»ñí Û³ èÝÇÍç è»ñí Í³ áç Û³ èçÝ²⁰²: Ð³ í³ Ý³ Í³ Ý ç Ý³ ´, áñ ¹ñ³ Ýú
 áoÝ»Ý ÁÝ¹Ñ³ Ýáoñ Í³ . áoÚ:

3. è»è³ í³ Ý/í ñ³ í³ Ý Ñ»ñÁ³. ³ ÚÚ³ Ý ÷³ èí »ñÁ áoñ³ ñí »ñ»ÝáoÚ:

ºñµ»ÚÝ áoñ³ ñí ³ í³ Ý í »ùèí »ñáoÚ Ñ³ Ý¹çááoÚ »Ýú è»è³ í³ Ý Ñafaíái
 ¹ñí³ í µ³ è»ñç, áñáÝú ÍñíÝúñçÝ³ ÍÝ»ñáoÚ í Í³ Ûí ³ í »Ý í ñ³ í³ Ýái:
 ´»ñ»Ýú ùñçÝ³ ÍÝ»ñ ØÑ»ñç , è³ Ý ÍñíÝúñçÝ³ í ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁúaoÝçó´
 ºUTU⁴ ITU a-şu-şe ma-nu-şe ºĥal-di-e-i ºIM ºUTU
 DINGIR^{MEŞ} UKKIN^{MEŞ} /ºUTU-ni-ni ITU a-şu-ú-şe ma-a-nu-şe
 ºĥal-di-e ºIM ºUTU DINGIR^{MEŞ} UKKIN^{MEŞ} [KYKH 38 I₂₋₃ / II₃₋₄].
 ºĥal-di-ni ni-ri-bi-e IV UDU^{MEŞ} / [IV UDU ºĥal-di-ni
 ni]-ri-bi-i [KYKH 38 I₂₀ / II₃₅], a-şe GIŞ^{MEŞ} ú-i al-di-ni-i-
 e gu-du-ú-li/a-şe GIŞ^{MEŞ} ú-i al-[di]-ni-i [gu-du-ú-
 li] [KYKH 38 I₂₉ / II₅₉]: ´»ñí³ í Ñ³ í í³ íÝ»ñç ³ è³ ççÝ ùñçÝ³ íÝ»ñáoÚ
 áoÝ»Ýú ºĥal-di-e-i, ni-ri-bi-e, al-di-ni-i-e, ÇÉÍ
 »ñíáñá¹Ý»ñáoÚ ºĥal-di-e, ni]-ri-bi-i, al-[di]-ni-i µ³ -
 é³ Ó´»ñÁ: ºÁ³ ³ Úèí »Ó ni]-ri-bi-i-ç ´ al-[di]-ni-i-ç Ñ³ Û³ ñ
 ¹»é³ ç ñ»Éç ç »ÝÁ³ ¹ñ»Éí í ñ³ í³ Ý Ñafaíç Ñ³ Û³ éái Ó´, ³ á³ ºĥal-di-
 e-i / ºĥal-di-e Ñ»ñÁ³. ³ ÚáoÚÁ í Í³ ÚáoÚ ç, áñ ³ Úèí »Ó . áñí áoÝ»Ýú è»-
 é³ í³ Ý/í ñ³ í³ Ý Ñ»ñÁ³. ³ ÚÚ³ Ý Ñ»í : í ³ ñµ»ñ ù»ñ³ í³ Ý³ í³ Ý Ó´»ñç
 . áñí³ í áoÚÁ ØÑ»ñç , è³ Ý ³ ñÓ³ Ý³ . ñáoÁÚ³ Ý 1-çÝ ´ 2-ñ¹ ùñçÝ³ íÝ»-
 ñáoÚ, Ñ³ í áoí ç Ý³ ´ µ³ Ú»ñç ÉáÝ³ ñÑÚ³ ÝÁ (³ Û¹ Û³ èçÝ í »è ³ è³ ÝóçÝ),

²⁰² 2 ÚÝ, áñ ³ Úè ³ í³ ÝoÁ ýáoÝÍóçáÝ³ Éañ»Ý Úái ç è»è³ í³ Ý ÑafaíçÝ, ÝáoÚ ç Ý³ ´ É.Ø»ß-
 á³ ÝçÝái Á [1958, çç 93]:

ÇYáÁ ĩ³ eĭ³ ĩ́ áÇ ÁáŌYáóŪ, áñ ĩ́ ³ ñµ»ñáóŪáóŪYŶ»ñÁ ³ Ūeĭ »Ō ū»ñ³ ĩ́ ³ Ý³ - ĩ́ ³ Ý (á×³ ĩ́ ³ Ý) »Ý · áá Á» · ñ³ ŪÇÝ:

Đ³ ĩ́ ³ Ý³ µ³ ñ́ YáóŪŶ »ñ́ áóŪÁŶ ĺ ³ eĭ³ Ý³ · ³ Ūĕ ³ ñŌ³ Ý³ · ñáóŪ - ÁáóŪŶŶ»ñÇó ĩ́ »ñóĭ ³ ĩ́ Ñ»ĭ · Ū³ ĕ³ ñĭ ³ Ñ³ Ūĭ áóŪáóŪŶŶ»ñáóŪ.

(47) ...^{md}Sar₅-du-ri-ni-i ti-i-ni ^{md}Sar₅-du-ri-ni-i
^{GIŠ}u-du-li-e-i-š...ĕ³ ñ́ áóŪŪ³ Ý³ YáóŪÁĀ ĕ³ ñ́ áóŪŪ³ Ý
Ē³ ŌáŌÇ ³ Ū áóŪ [KYKH 273₆₋₇]:

(48) ^{dĥ}hal-di-ni-i URU-i-e pu-lu-si ... ^{dĥ}hal-di-ni-
e-i URU-e-i-š... Ē³ ĩ́ Ū³ Ý ū³ Ō³ ūÇÝ ĩ́ áááŌ ... Ē³ ĩ́ Ū³ ÇÇ
ū³ Ō³ ūÇ [KYKH 282₁₋₃]:

(49) ^{mĭ}Me-nu-a-i-ni-e-i ^{SAL}si-la-i-e ^{SAL}Ta-ri-ri-a-
i i-ni ^{GIŠ}ul-di ^{SAL}Ta-ri-ri-a-ĥi-ni-li ti-i-
ni-š...Ō»YáóŪ³ Ū³ Ý ĩ́ Yáç` Á³ ñÇñÇ³ ŪÇ ³ Ūe ³ Ū ÇÝ, Á³ ñÇ-
ñÇ³ ĒÇÝÇĕÇ (ĺ) ³ YáóŪÁĀ [KYKH 137₁₁]:

(50) ^mRu-sa-a-ni-i URU TUR-gi-šĕááŏĕ³ Ū³ Ý ÷ áúñ ū³ Ō³ -
ūÇÝ [KYKH 423]:

(51) ^{dĥ}hal-di-ni-i a-ma-ni(-)²⁰³i-gi-di ip-hi-e
(^{dĥ}hal-di-ni-i ba-du-si-ni i-ú ur-zi-e) -š ĺ
[KYKH 415₁₀, Ay-susi IV_{8,9} (Ayanis I)] · ³ ŪĕŶ²⁰⁴:

°Á» ^{md}Sar₅-du-ri-ni-i ^{GIŠ}u-du-li-e-i (^{md}Sarduri=i-
=ne=i ^{GIŠ}udule=i) · ^{dĥ}hal-di-ni-e-i URU-e-i (^{dĥ}hal-
di=i=ne=i *patare=i) ĩ́ ñĭ ³ · Ý»ñáóŪ Ñ³ ĩ́ ĩ́ ³ ááŏŌÇáÁ Áeĭ ĩ́ ³ YáŶÇ
Ñ³ Ū³ Ō³ ŪYáóŪ ĺ ĕ»ĕ³ ĩ́ ³ Ý NáŶáĭáĭ ĩ́ ñĭ ³ ĩ́ Ñ³ ĩ́ ĩ́ ³ óŪ³ ĕÇ Ñ»ĭ , ³ á³
^{md}Sar₅-du-ri-ni-i ti-i-ni (^{md}Sarduri=i=n=e/i),
^{dĥ}hal-di-ni-e-i URU-i-e (^{dĥ}hal-di=i=n=e/i patar=ie) (47)-
(48) · ^mRu-sa-a-ni-i URU TUR-gi (50) ĩ́ ñĭ ³ · Ý»ñáóŪ ³ eĭ³ ĺ ³ Ý-

²⁰³ Ōĕ³ ĩ́ ĕÇÝÇÝ ĩ́ ³ áóŪ ĺ ^{dĥ}hal-di-ni-i a-ma-ni i-gi-di...!, ÇYáÁ, Áeĭ Ū»ĵ, ūÇá
Ñ³ ĩ́ ³ Ý³ ĩ́ ³ Ý ĺ, ū³ ÝĵÇ ³ Ūĭ ¹»áúáŪ á»ĭ ū ĺ ĕÇÝ»ñ ^{dĥ}hal-di(e)i amani (áóŪŌ³ ĩ́ ³ Ý NáŶáĭ)
igidi..., »Á» ÇÑ³ ñĭ» amani-Ç ĩ́ ³ ĩ́ á»Ŷ Ū³ eĭ³ YáóŪ ĩ́ ñ³ ĩ́ ³ Ý NáŶáĭáĭ ĩ́ ñĭ ³ ĩ́ µ³ ĕ
aman(e)=e ÁYÁ»ñŌŪ³ Ūµ:

²⁰⁴ Tĕ-ri-bi(-)šú-zi Ñ³ ĩ́ ĩ́ ³ ĩ́ Ç ³ YŶÑ³ eĭ³ Ý³ ĕÇ ĕÇÝ»Ŷáŏ á³ ĩ́ ×³ éáĭ ³ é³ ŪÁŪ á³ ñĵ
áĺ šĭ-ni ^{dŪ}-a-i tĕ-ri-bi(-)šú-zi ku-gu-ú(-ni)! [KYKH 20 I/II₅], · šĭ-ni ^{dŪ}-a
tĕ-ri-bi(-)šú-zi ku-gu-ú(-ni)! [KYKH 42 I/II₆] ½áŏ ³ Ñ»ĕ Ñ³ ĩ́ ĩ́ ³ ĩ́ Ý»ñáóŪ ³ eĭ³ ^{dŪ}-
a/^{dŪ}-a-i Ñ»ñÁ³ · ³ ŪŪ³ Ý µYáóŪÁÁ: á³ ñĵ áĺ Ý³ · ĩ́ »ñÇÝÇĕ NáŶáĭ Á: ³ ó³ eĭ³ ĩ́ áĺ, áñ ³ Ūeĭ »Ō
YáóŪŶá»ĕ · áñĭ áŏŶŶŶŶĕ»ĕ³ ĩ́ ³ Ý ĩ́ ñ³ ĩ́ ³ Ý Ñ»ñÁ³ · ³ ŪŪ³ Ý Ñ»ĭ :

N̄³U³Ó³UÝáoÁUáoÝ, ù³Ý½Ç N̄³í Ĩ³ óáoÇáÁ N̄³í Ĩ³ óU³ÉÇ N̄³í N̄³U³-
 Ó³UÝ»ÉÇē ēī ³ÝáoU ħ ē»é³Ĩ³Ý NáfáíÇ í»ñç³ íáñáoÁUáoÝ, UÇÝá¹»é
 N̄³í Ĩ³ óU³ÉÁ n̄í ³ Í ħ Ĩ³ Ĩ³ Ý Ĩ³ U áóÓÓ³Ĩ³Ý Náfáíáí²⁰⁵: °Á» (49)-
 áóU ÝáoUÝÁ»ē · áñĨ áóÝ»Ýú ē»é³Ĩ³Ý/í n̄³ Ĩ³ Ý N̄»ñÁ³. ³ ÚáoÁU³ Ý N̄³í ,
 ³ á³^{SAL} silaie-Ç ðáÉ³ñ»Ý á»í ù ħ ÉÇÝ»ñ^{SAL} sila(a), »Á» ÇN̄³ñĨ »
 ³ Úēī »Ó ³ n̄U³í Á^{SAL} silai-Ý áĸ²⁰⁶ (N̄UŪī . Ý³ ·^{LGUD} p[a-hi-ni-
^{UDU}šú-šel]?^dĤal-di-e ur-bu-li-ni^{GUD} ÁB^dĤal-di^[SAL?] si-
 la-i-e šóáoÉ (°)ááÉ³ñ É³É¹ÇÇÝ ÁáÓ ½áN̄³ μ»ñĨÇ, Íáí É³É¹ÇÇ ÝÝáÇÁ;
 [KYKH 39a₅], áñĨ »Ó N̄³U³í »úēī Á^dĤal-di-[x?²⁰⁷]-si-la-i-e-Ç
 N̄³U³ñ ³ ÝBáoBí á³N̄³ÝçáoU ħ Ĩ³ Ĩ³ Ý Náfáí): (51)-áóU Ĩ³ñĨ »é Á»
 áóÝ»Ýú áóÓ°áñ³Ĩ³Ý Náfáíáí n̄í ³ Í N̄³í Ĩ³ óU³É, UÇÝá¹»é N̄³í Ĩ³ óáo-
 óÇáÁ n̄í ³ Í ħ ē»é³Ĩ³Ý Náfáíáí: °Úó í»ñçÇÝÇē ÁÝÁ»ñóáoUÁ Náoé³ÉÇ áĸ,
 N̄Ý³ñ³ íáñ ħ Ý³ ··^dĤal-di-ni-i a-ma-ni-i gi-di(-)ip-hi-e
 (N̄³í Ĩ³ óáoóÇáÁ Áíáí ·· Náfáíáí N̄³U³Ó³UÝáoU ħ N̄³í Ĩ³ óU³ÉÇ N̄³í)
 Ĩ³U^dĤal-di-ni-i a-ma-ni-i-gi di-ip-hi-e (³ÉĨ³ ħ Ĩ³ Ĩ³-
 Ĩ³Ý/ē»é³Ĩ³Ý N̄»ñÁ³. ³ ÚáoÁUáoÝ): Áēī »ñ°áoUÁÇÝ, ē»é³Ĩ³ÝÇ ÇU³ēī áí
 N̄³Ý¹»é »ÍáÓ Ĩ³ Ĩ³ Ý Náfáí ħ ³ÉĨ³ Ý³ ·· tú-ri-ni-ni ... ma-ni-
 ti-i-ni ar-mu-zi-i ar-mu-zi-gi ar-mu-zi... - šÁáÓ ááÝá³ ó-
 Ý»Ý ... Ýñ³Ý, ³ ÝáoÝÁ, ½³ n̄UÁ, ½³ n̄UÇ (armuzi=ge) ½³ n̄UÁ...! [Ay-susi,
 VIII₈₋₉ (Ayanis I)] ³ñĨ ³ N̄³Ūī áóÁUáoÝáoU: °Á» ×ÇBí ħ Áá÷ñ³É-Ĩ³ÉÇ
 ³ n̄Ó³Ý³. n̄áoÁU³ Ý [KYKH 412 л.с.] Á. Ū³ ÍáÝáíÇ ÁÝÁ»ñóáoUÁ²⁰⁸, áñĨ »Ó
 Ý³ ma-ri-ge-Ç Ú»Ç Ĩ³ »éÝáoU ħ áóñ³ñĨ ³ Ĩ³ Ý mari šÇBÉ³Ý, ³ ½Ýí ³-

²⁰⁵ 2é³í»É N̄³í Ĩ³ Ý³ Ĩ³ Ý Ĩ³ Ĩ³ Ĩ³ NáfáíÁ, ù³Ý½Ç »½³ÍÇ ÁíÇ áóÓÓ³Ĩ³Ý Náfáíáí n̄í ³ Í
 N̄³í Ĩ³ óU³ÉÁ N̄³U³Ó³UÝáoUáÝ áÇ á³N̄³ÝçáoU: ÁÝÁ í»ñ³μ»ñáoU ħ ti-i-ni š³ÝáoÝ! μ³ÉÇÝ,
 ³ á³ ³ Úēī »áúáoU ³UÝ á»í ù ħ Ĩ³ñ³³[ti= (ti=in=e)] Ĩ³ Ĩ³ Ý Náfáí (-ine ³ Í³Ýóáí
 Ĩ³ ½Ūī ³ Í³ÝáoÝÝ»ñçĨ Ĩ³ Ĩ³ ÝÇ Ú³ēÇÝ Ĩ³ »é II.2.6 Í»í 2):

²⁰⁶ 2Úē ³ñĨ ³ N̄³Ūī áóÁUáoÝ Ú»ĨÝ³ μ³ÝáoÁU³Ý N̄³U³ñĨ »é í»ñÁ Í»í 1: °³óÉí³ Í áĸ
 Ý³ ·, áñ Ç ¹Úē -ie-Ç ³ Úēī »Ó · áñĨ áóÝ»Ýú ¹»μ³UÝñ ·· ³ Í³ Ĩ³ ÝÝ»ñ Ĩ³ñĨ áÓ -i/ge ³-
 Í³ÝóÇ N̄³í : 2Ūī ¹»áúáoU ÚÇ: áóó^{SAL} sila(i)-Ý á»í ù ħ N̄³ÉĨ³Ý³É áñá»é ³ Í³ Ĩ³ Ý (t): Í »é
 Ý³ · ³ Ý. 207:

²⁰⁷ ^dĤal-di^[SAL?] si-la-i-e-Ý ³ÝN̄³çáo í»ñ³Ĩ³Ý. ÝáoÁUáoÝ ħ: á»í ù ħ ÉÇÝÇ^dĤal-
 di- [ni-i^{SAL?} si-la-i-e, áñĨ »Ó N̄³í Ĩ³ óáoóÇáÁ N̄³U³Ó³UÝáoU ħ N̄³í Ĩ³ óU³ÉÇ N̄³í ·
 -n(e)- Ú³ÉÝÇÍÇ ÚÇçáoáí Ĩ³U^dĤal-di-[i?]-si-la-i-e` Ú»Ĩ μ³É: 2Ú»Ý ¹»áúáoU
 N̄³U³í »úēī Á^dĤal-di-[x?]-(-)si-la-i-e-Ç N̄³U³ñ á³N̄³ÝçáoU ħ Ĩ³ Ĩ³ Ý Náfáí, ÇÝÁÁ
 Á»É³ ínáóU ħ, áñ ³ n̄U³í Á silai-Ý ħ: ÁÝÁ í»ñ³μ»ñáoU ħ ³ n̄Ó³Ý³. n̄áoÁUáoÝÝ»ñçÓ Ú»ÍáóU
 N̄³Ý¹ÇááÓ sila Ĩ³ñμ»ñ³ÍÇÝ, ³ á³ ³UÝ N̄³Bí áóÁU³Ūμ μ³ó³í n̄íáoU ħ áóñ³ñĨ ³ Ĩ³ Ý
 ē»á³. n̄ÇÝ μÝáñáb -ai/-a N̄»ñÁ³. ³ ÚáoÁU³Ūμ (N̄UŪī ·, óN̄ÇÝ³Í, ÚÇ³ÝáoUÝ [-kay] »í ¹çNÇ -
 kai · -ka Ĩ³ñμ»ñ³ÍÝ»ñÁ· náóU):

²⁰⁸ И.Дьяконов, 1963, ħÇ 81:

ĩ 3 Y! μ 3 éÁ 1 nĩ 3 Í è»é 3 ĩ 3 Y Náfáíáí, 3 á 3 3 ðeĩ »Ö . áńí áoY»Yú
 ĩ n 3 ĩ 3 Y NáfáíÇ í»ñç 3 íáńáoÁU 3 Y -i=ge-Ç è»é 3 ĩ 3 YÇ ÇU 3 eĩ áí
 N 3 Y 1 »è . 3 Éáo »è U»í í ĩ 3 ÚáoÁU 3 Y N»í :

II.2.6 ĩ n 3 ĩ 3 Y Náfáí

1. áoñ 3 nĩ »ñ»YÇ ĩ n 3 ĩ 3 Y NáfáíÁ Ú 3 èY 3 . Çí 3 ĩ 3 Y . n 3 ĩ 3 YáoÁUáo-
 YáoU: ¶.Ø»ÉÇUÇBí ÇÉÇY²⁰⁹ i, e, u Náfáí Ú 3 Y μ 3 é»ñç ĩ n 3 ĩ 3 Y NáfáíÇ
 »½ ĩ Ç ÁíÇ óáoóÇáY ħ N 3 Ú 3 náóU e-Y, áńÁ N 3 í»Éí áóU ħ 3 YUÇÇ 3 á»è
 μ 3 é 3 NÇUúÇY, ÇYá»è^d Halde eure SÉ 3 É ĩ Ç-Y ĩ ÇńáÇÁ, ^dŠebitue
 ŠP»μÇÁáo-ÇY!, Çeĩ a Náfáí Ú 3 Y μ 3 é»ñç N 3 Ú 3 n a-Y, áńÁ Óáoí áóU ħ
 NÇUú 3 ĩ 3 ½U a-Ç N»í . nĩ áóU ħ -a ĩ 3 Ú -aa, ÇYá»è^d Quera
 Šóáo»ñ 3 -ÇY!, ^dMenua ŠØ»Yáo 3 -ÇY!, ^dAnapšaa Š 2 Y 3 áB 3 -ÇY! . . 3 ÚEY:
 ° nμ»UY (1 3 nÓU 3 É Aeĩ Ø»ÉÇUÇBí ÇÉáo) Yí 3 ĩ í áóU ħ -i/e N»ñÁ 3 . 3 ÚáoU,
 ÇYá»è^d Ipñhari/^dIpñharie ŠÆáÉ 3 nÇ-ÇY!, ^dDiduaini/^dDie-
 duainie Š, Ç(») 1 áó 3 ÇYÇ-ÇY! . . 3 ÚEY: ´afán NÇUú»ñç N 3 Ú 3 n Y 3
 ĩ n 3 ĩ 3 YÇ Ná. Y 3 ĩ Ç ÁíÇ óáoóÇá ħ N 3 Ú 3 náóU -aue/-aui-Y, áńÁ YáoUY 3 -
 YáoU ħ è»é. NáfáíÇ Ná. ÁíÇ í»ñç 3 íáńáoÁU 3 Y N»í . . NÇUY 3 ĩ 3 YáoU
 N 3 í»Éí áóU ħ μ 3 éç áóÓ 3 ĩ 3 Yáí 1 nĩ 3 Í NÇUúÇY: Aeĩ Yñ 3 . áoñ 3 nĩ »ñ»-
 YáoU ĩ n 3 ĩ 3 Y NáfáíÁ ĩ 3 náÓ ħ N 3 Y 1 »è . 3 É Y 3 . . Y»ñ áU 3 ĩ 3 YÇ
 ÇU 3 eĩ áí, ÇYá»è^d terube manine esine LUGÁL-tuñine -
 Š 1 n»óÇ Yñ 3 Y 3 nù 3 Ú 3 ĩ 3 Y ĩ »ÓáoU!, eršidube ^{KUR}ebaniuke -
 ŠμY 3 ĩ »ónç »è (Yñ 3 Yó) ÇU »ńí náóU!, GUD II UDU ^{DIM}KA
^{URU}Irdia... ŠóáoÉ . . »ńíáo ááÉ 3 n Á»B»μ 3 3 eĩ íá 1 eY»ñÇY ÁeñÇ 1 Ç 3
 ú 3 Ó 3 úáoU...! . . 3 ÚEY²¹⁰: Á. Ú 3 íáYáí Á²¹¹ ĩ n 3 ĩ 3 Y NáfáíÇ »½ ĩ Ç ÁíÇ
 óáoóÇáY ħ N 3 Ú 3 náóU -(ĩ)æ-Y (áńáBÓ 3 É Náfáí Ú 3 Y 1 »áúáoU -nĩæ-Y),
 áñç ĩ »èuÁ, Aeĩ Çñ»Y, ĩ 3 Éí 3 Í ħ Y 3 Éáń 1 NÇUú 3 ĩ 3 ½U Ó 3 ÚY 3 íáńÇó . .
 áńáoU N 3 Y 3 n 3 íáń »Y -i-(ĩ)æ > ĩ, -u/o-(ĩ)æ > ū/ō . . -a-(ĩ)æ
 > ā 3 YáoUY»ñÁ: Ú 3 Ná. Y 3 ĩ Ç ÁíÇ óáoóÇá ħ N 3 Ú 3 náóU -a-wæ-Y
 (áńáBÓ 3 É Náfáí Ú 3 Y 1 »áúáoU -na-wæ-Y), áńÁ »ñμ»UY ĩ 3 náÓ ħ ĩ 3 É -ā
 (-a-wæ > ā), ÇYá»è^d áń ^{URU}tušpa(a)ue ĩ 3 YáY 3 íáń Ó Ç íáÓUÇY

²⁰⁹ Г.Меликишвили, 1960, ħç 56-57; 1964, ħç 34-35:

²¹⁰ ¶.Ø»ÉÇUÇBí ÇÉÇY ĩ n 3 ĩ 3 Y Náfáí ħ ĩ »èYáoU Y 3 . . ikukani sale Š 3 Ú 1 YáoUY ĩ 3 nÇ!,
 susine sale ŠU»í ĩ 3 nÇ! 3 nĩ 3 N 3 Ú 3 í áóÁáoY»náóU, áoñ, Aeĩ Çñ»Y, 3 ÚY N 3 Y 1 »è ħ . 3 ÉÇé
 Á 3 Ú 3 Y 3 ĩ Ç óáoóÇáÇ 1 »náóU [1964, ħç 35]:

²¹¹ I.Diakonoff, 1971, ħç 94-95, 3 Ó. 3; И.Дьяконов, 1979, ħç 62:

3 éi³ »Ý Ý³ .. URU³ tušpa(a) .. URU³ tušpa(a)e i³ ñ³»ñ³ ÍÝ»ñÁ:
 ¶.i ÇĒ»ÉUÁ i ñ³ Í³ Ý NáfáíÇ »½. ÁíÇ óáoÇáÝ ħ N³ Ú³ ñáoU -æ-Ý (. ñáoU
 -e)²¹²:

2. àõñ³ ñi »ñ»ÝÇ i ñ³ Í³ Ý NáfáíÇ añaB à³ ñ½³ µ³ ÝáoUÝ»ñ

3) àõñ³ ñi 3 Í³ Ý i »ùèi »ñÇ Ú»ñ 1Çi 3 ñíáoUÝ»ñÁ óáoU »Ý i 3 ÉÇè,
 áñ i .. u(o) NáfáíÚ³ Ý µ³ é»ñÁ i ñ³ Í³ ÝÇ »½³ ÍÇ ÁíáoU (. ñáoU) Ñ³ Ú³ -
 à³ i 3 èÉ³ Ý³ µ³ ñ èi 3 ÝáoU »Ý -i-(i)e, -u(u)e (áoB Bñç³ ÝáoU
 Ñ³ x³ È³ -i-g(i/e)e(-i-g(e)e), -u-g(i/e)e(-u-g(e)e)),
 Çèi a NáfáíÚ³ Ý µ³ é»ñÁ -a(a) í»ñç³ íánaóÁUáoÝÝ»ñÁ, únÇÝ³ i³ GUD
^dĤal-di-i-e TAG ... UDU ^dĤal-di-e TAG ... UDU. MÁŠ. TUR
^dĤal-di-i-e ni-[ip-si-du-li-ni]... ŠóáoÉ, È³ f¹Ç-ÇÝ Ááo ½aÑ³ -
 µ»ñíÇ, ... ááÈ³ ñ È³ f¹Ç-ÇÝ Ááo ½aÑ³ µ»ñíÇ, ... áóÉ È³ f¹Ç-ÇÝ Ááo ÚaňÁíÇ
 ... | [KYKH 270₃₋₅], I GUD I UDU ^dŠe-bi-tú-e TAG ... ŠU»Í óáoÉ,
 Ú»Í ááÈ³ ñ B»µÇÁáo-ÇÝ Ááo ½aÑ³ µ»ñíÇ; [KYKH 392₉], i-nu-ka-hi-
 ni-e ^mRu-sa-i-ni-e ĥu-bi-gi ... UDU. MÁŠ. TUR ^dĤal-di-e
 ni-ip-si-du-li-ni UDU ^dĤal-di-e TAG UDU ^dIM-a UDU
^dUTU-ni-e še-ĥa-di-e ^dA-ni-qu-gi-e - Š³ Úè²¹³ èáoè³ ÚÇ Náf-
 í ÇÝ²¹⁴ ... áóÉ È³ f¹ÇÇÝ Ááo ½aÑ³ µ»ñíÇ, óáoÉ Á»B»µ³ ÚÇÝ, óáoÉ BÇí ÇÝÇÇÝ,
 šeĥadie ²ÝÇúáoÇÝ; [KYKH 421₁₆₋₂₁] .. ³ ÚÉÝ:

µ) ÁÝáà»è 3 ñ³ ÝÝí »ó, i ñ³ Í³ Ý NáfáíÇ í»ñç³ íánaóÁUáoÝÝ»ñáoU
 (Ý³ .. añaB 3 ÚÈ 1»àú»ñáoU) Ñ³ Ý¹Çááo -g/i- Ñ»ñÁ³. 3 ÚáoUÁ Ú³ èÝ³. Ç-
 i 3 Í³ Ý . ñ³ Í³ ÝáoUáoÝáoU Ñ³ Ú³ ñíáoU ħ ½áoí . ñÇÝ µÝañaB 3 é³ ÝÓÝ³ -
 Ñ³ i ÍáoÁUáoÝ .. Ñ»i³ µ³ ñ ñíáo 1»àúáoU ħ ÁÝÁ»ñóíáoU ħ ÚÇ³ ÝÚ³ Ý -i
 (y): è³ Í³ ÚÝ 3 Úèi »Ó 3 é³ í»É Ñ³ í³ Ý³ Í³ Ý ħ »ÝÁ³ 1ñ»É ÇÝa-án NÝáoUáo-
 Ý³ Í³ Ý 3 ÝáoU²¹⁵, aňÇ Ñ»i³ Ýúáf i ñ³ Í³ ÝÇ -i(i)e[-iy(æ)] .. -
 ue[-oy(æ)] í»ñç³ íánaóÁUáoÝÝ»ñÁ áoB Bñç³ ÝÇ 3 ñÓ³ Ý³. ñáoÁUáoÝÝ»-

²¹² G. Wilhelm, 2004, ħÇ 127:
²¹³ Æñ³ Í³ ÝáoU inu=ka- 1»ñ³ ÝáoÝÁ à»i ú ħ Á³ ñ. Ú³ Ý»É Š³ ÚÝ, 3 ÚÝ ÝáoUÝ, 3 Ú¹ ÝáoUÝ ..
 3 ÚÉÝ¹, µ³ Úó áá Š³ Úè; (3 Úè Ú³ èÇÝ Ú³ Ýñ³ Ú³ èÝ i »è II.3 Í»i 3):
²¹⁴ »ñú µ³ é»ñÝ ħÉ 1ñí 3 Í³ »Ý i ñ³ Í³ Ý Náfáíáf i inuka=ĥi=n(e)=e ^mRusa=i=n(e)-
 =e ĥubi=ge: 2Úèi »Ó inuka=ĥi=n(e)=e-Ý Náfáíáf Ñ³ Ú³ Ó³ ÚÝáoU ħ i ñ³ Í³ Ý Náfáíáf
 1ñí 3 í ĥubi . áU³ Í³ ÝÇ Ñ»i , Çèi Rusa 3 ÝÓÝ³ ÝáoÝÁ Ñ³ Ý¹è ħ . 3 ÉÇè Ñ³ i Í³ óáoÇaÇ 1»ñáoU
 .. áU³ Í³ ÝÇ (Ñ³ i Í³ óU³ fÇ) Ñ»i Ñ³ Ú³ Ó³ ÚÝáoU ħ -n(e)- B³ ÓÍ³ àÇa Ú³ èÝÇÍÇ ÚÇÇáoáí
 3 ÝóÝéáf n Náfáí Ú³ Ý µ³ é»ñÇ B³ ñúÁ: Ð»i³ µ³ ñ i ñ³ Í³ ÝáoU èi 3 ÝáoU ħ -ne-e(-n(e)=e)
 í»ñç³ íánaóÁUáoÝÁ, Ç i 3 ñµ»ñáoÁUáoÝ ĥubi-Ç, aňÝ èi 3 ÝáoU ħ -i-ge(-i=ge) (Ñ³ Ú³ à³ -
 i 3 èÉ³ ÝáoU ħ í³ Ó. Bñç³ ÝÇ -i-ĥe-ÇÝ) í»ñç³ íánaóÁUáoÝÁ:
²¹⁵ í »è e.20f 3 ½Ó³ Ý, 2003, ħÇ 16:

ňáoŮ Ń³ x³ Ě Ÿňĩ³ Ů³ óíáoŮ »Ý -ige[-ij(æ)] " -uge[-oj(æ)]
 ĩ »ëuáf :

·) N Ńáfáf Ů³ Ý ĩ Ń³ ĩ³ ÝÁ, áňá»è ĩ³ ÝáÝ, í ĩ³ Ůí³ í ĺ -ni/e-
 (e)(-ne(e)) Ó'áf, ůňÇÝ³ ĩ³ ^dĤal-di-ni i-ni-ri-a-ši-e GUD
 II UDU^{MEŠ} ^dĤal-di-ni al-su-i-ši-e GUD II UDU^{MEŠ} ^dĤal-
 di-ni di-ru-ši-i-e - ŠóáoĚ, 2 ááĚ³ Ń Ě³ ĩ³ Ů³ Ý²¹⁶ 3 ě ĩ³ í³ íáoŮ³ -
 ÝÁ(±), óáoĚ, 2 ááĚ³ Ń Ě³ ĩ³ Ů³ Ý Ů»íáoŮ³ ÝÁ, óáoĚ, 2 ááĚ³ Ń Ě³ ĩ³ Ů³ Ý μ³ -
 Ń»· ÁáoŮ³ ÝÁ (±) | [KYKH 38 I₁₂₋₁₃, II₂₁₋₂₂], GUD II UDU ^dĤal-di-ni
 ar-ni-i-e GUD II UDU ^dĤal-di-ni uš-ma-ši-i-e - ŠóáoĚ, 2
 ááĚ³ Ń Ě³ ĩ³ Ů³ Ý áóĀÇÝ, óáoĚ, 2 ááĚ³ Ń Ě³ ĩ³ Ů³ Ý Ń½áňáoŮ³ ÝÁ | [KYKH
 38 I₁₆₋₁₇, II₂₉₋₃₀]: ŮáoŮÝÁ í»ň³ μ»ňáoŮ ĺ Ý³ " -ine³ í³ Ýóáf í»ň³ óáoŮ (ë»
 é³ ĩ³ ÝáoŮ ě ĩ³ ÝáoŮ »Ý -ei í»ň³ íáňáoŮáoŮÝÁ) μ³ é»ňÇÝ (ŃÇŮÝ³ ĩ³ -
 ÝáoŮ Ń³ ĩ³ áóí³ ÝáoŮÝ»ň »Ý), áňáŸŮ ÝáoŮÝá»è ĩ³ ĩ³ Ý Ńáfáf áóŮ ě ĩ³ -
 ÝáoŮ »Ý -ne(e) " áá Ā» ĩ³ ÝáÝ³ íáň -ni(i/g)e(-ni=i/g=e) í»ň³ -
 Ç³ íáňáoŮáoŮÝÁ: í »è, ůňÇÝ³ ĩ³, ĩ³ Ń³ ĩ³ Ý Ńáfáf áí 1ńí³ í Ń»ĩ³ Ů³ ĩ³ Č³ -
 ÝáoŮÝ»ňĀ³ ^dDi(e)dua-ini/e-(e), ^dwaruba-(i)ni/e-(e), ^dĤu-
 tu-ini/e-e " 3ŮE²¹⁷ (μ³ Ůó áá »ňμ»Ů) *^dDi(e)dua-ini/e-i-e,
 *^dwaruba-(i)ni/e-i-e, *^dĤu-tu-ini/e-i-e): áóň³ Ń ĩ³ »ň»ÝÇ
 u[u] Ńáfáf Ů³ Ý μ³ é»ňĀ ĩ³ Ń³ ĩ³ ÝáoŮ, Áeĩ »ň»áoŮĀÇÝ, ě ĩ³ ÝáoŮ »Ý -
 u(u) í»ň³ íáňáoŮáoŮÝÁ (ĩ »è II.2.2 ĩ»ĩ 3):

2Ů+á+áoŮ: 2ŮèáÇeáf, áóň³ Ń ĩ³ »ň»ÝáoŮ ĩ³ Ń³ ĩ³ Ý Ńáfáf Ç Ń³ Ů³ Ń
 ě ĩ³ ÝáoŮ »ŸŮ Ń»ĩ³ Ů³ ĩ³ á³ ĩ³ ĩ»ňĀ:

Đafá- íáoŮ	ĩ »ň ³ íáňáoŮáoŮÝ	
	»½. ĀÇí	Ńá. ĀÇí
a	- a(a) [-a] -	-(n)a=(u)e

²¹⁶ ĀĤ³ ĩ³ ÝáoŮ á»ĩ ĺ ěÇÝÇ Ě³ ĩ³ ÇÇ, -ni(-ne)-Ý³ Ůeĩ »ó áá Ā» 3 ĩ³ ĩ³ Ý³ ĩ»ňĩ
 3 ĩ³ Ýó ĺ, 3ŮE Ń³ Ů³ Ó³ ŮŸ»óŮ³ Ý Ů³ éŸÇí, áňÇ Ń³ í»éáoŮáf é»é³ ĩ³ Ýáf 1ńí³ í³ ^dĤaldi ĩ³ Č³ -
 ÝáoŮ³ ÝóŸáoŮ ĺ n Ńáfáf Ů³ Ý μ³ é»ňÇ Ĭ³ ŃŮĀ " ě ĩ³ ÝáoŮ ĩ³ Ń³ ĩ³ Ýáf 1ńí³ í³ Ů³ Ů³ ěÇ Ńá-
 fáf³ ŮÇÝ í»ň³ íáňáoŮáoŮÝÁ (Ńáfáf Ý»ňÇ Ń³ Ů³ Ó³ ŮŸ»óŮ³ Ý Ů³ éŸÇ ĩ³ »è II.2.11): Áeĩ 3Ů³ Ů³, μ»ň-
 í³ í³ ůňÇÝ³ íáoŮ ^dĤal-di-ni di-ru-ši-i-e | 1ńí³ · Ā á»ĩ ĺ Ā³ Ń· Ů³ ÝéĚ ŠĚ³ ĩ³ ÇÇ
 diruše-ÇÝ|:

²¹⁷ ŮŮ³ Ý³ á»è " -ri/e-áf " -ni/e-áf í»ň³ óáoŮ áňáb μ³ é»ň, áňáŸŮ »ňμ»ŮŸ Ńáfáf íáoŮ
 »Ÿ n Ńáfáf Ů³ Ý ĩ Čáfí, ůňÇÝ³ ĩ³ ^dIphari(e) (^dIphare(e)) ŠĀĀĚ³ ŃÇ-ÇÝ ĩ³ Ů ĀĀĚ³ Ń-
 ÇÝ|:

i	- i(i)e - ige(e)	[-i=y(æ) [-i=j(æ)]	í 3 0 áðß
u[o]	- u(u)e - uge(e)	[-o=y(æ) [-o=j(æ)]	í 3 0 áðß
u[u]	- u(u)	[-u]	-
n ²¹⁸	- ne(e)	[-n=(æ)]	- na=(u)e

í ñ³ Ì³Ý Ñáfáí Ç ÍÇñ³ éáoÁúáoÝÁ áðñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ: áðñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ

í ñ³ Ì³ ÝÇÝ Ñ³ í áóÍ »Ý Ñ³ í Ì³ É ÍÇñ³ éáoÁúáoÝÁ»ñÁ:

3) áðÓ`án³ Ì³ Ý Ñáfáí Ç Ñ³ í ÛÇ³ éÇÝ Ñ³ Ý¹ »è ÿ . 3 ÉÇè pare (= Ñ³ Û . 3 é) Ý³ É¹ ñÇ Ñ³ í (í »è IV.1):

µ) áðÓ`án³ Ì³ Ý Ñáfáí áí ñ³ í Ì³ óÙ³ ÉÇ ¹ »áúáoÙ Ñ³ í Ì³ - óáoóÇáÁ áñá»è Ì³ ÝáÝ ¹ñí áóÙ ÿ áá Á» Ñ³ í Ì³ óÙ³ ÉÇ (í í Ò³ É ¹ »áúáoÙ áðÓ`án³ Ì³ Ý) Ñáfáí áí, ³ ÛÉ í ñ³ Ì³ Ýáí (í »è II.2.8 Í»í 2):

·) Ð³ ×³ É³ ñ³ Ì³ Ñ³ Û³ áóÙ ÿ Ýñ· áÙ³ Ì³ ÝÇ ÇÙ³ éí :

½) °ñµ»ÙÝ Ñ»ñÁ³ . ³ ááoÙ ÿ è»é³ Ì³ Ý Ñáfáí ÇÝ (í »è II.2.5 Í»í 3):

II.2.7 ³ ó³ é³ Ì³ Ý- áñÍÇ³ Ì³ Ý Ñáfáí

1. áðñ³ ñí »ñ»ÝÇ µ³ ó³ é³ Ì³ Ý- áñÍÇ³ Ì³ Ý Ñáfáí Á Û³ èÝ³ . Çí 3 Ì³ Ý . ñ³ Ì³ ÝáoÁúáoÝáoÙ: áðñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ ³ é³ ÝÓÇÝ µ³ ó³ é³ Ì³ Ý . . áñÍÇ³ Ì³ Ý Ñáfáí Ý»ñ áí³ Ý, ³ ÛÉ ³ éÍ³ ÿ ÛÍ µ³ ó³ é³ Ì³ Ý- áñÍÇ³ Ì³ Ý Ñáfáí, áñÁ á³ í ³ èÉ³ ÝáoÙ ÿ Şañí »ÓÇó!, ŞáoÙÇó!, ŞÇÝááí!, ŞáoÚáí! Ñ³ ñó»ñÇÝ: ¶. ØÉÇÙÇßí ÇÉÇÝ²¹⁹ ³ Ûè Ñáfáí Ç Ñáfáí ³ Ì³ ñí Û³ èÝÇÍ ÿ Ñ³ - Û³ ñáoÙ -ni-Ý (· ñáoÙ), áñÁ »½³ ÌÇ Áí áóÙ Ñ³ í »Éí áóÙ ÿ µ³ é³ ÑÇÙúÇÝ í, a . . u Ñáfáí áóÙÝ»ñÇ Ñ³ Û³ ñ Ñ³ Û³ á³ í ³ èÉ³ Ý³ µ³ ñ Ì³ ½Ù»Éáí -ini, -ani . . -uni í »ñÇ³ í áñáoÁúáoÝÁ»ñÁ, ÇÝáá»è ^dñaldinini bauşini ŞÉ³ É¹Ç ³ éí í á Ñ½áñáoÁÙ³ Ûµ!, ^dñaldinini alsušini ŞÉ³ É¹Ç ³ éí í á Û»ÍáoÁÙ³ Ûµ!, şusinie uştiptini ŞÙ»Í³ ñß³ í áí!, ^{ID}munani IV PA₅^{MEŞ} aguli Ş . »í Çó(±) ááñè çñ³ ÝóúÝ»ñ ³ ÝóÍ³ óñÇ!, ^dñaldini bedini ŞÉ³ É¹Ç ³ éí í á ÍáoÙÇó!, inukani esi(ni)ni Ş³ Ûè í »ÓÇó!: Ðá· Ý³ ÌÇ Áí áóÙ, Áéí Ýñ³, -ni-Ý Ñ³ í »Éí áóÙ ÿ Ñá· Ý³ - ÍÇáoÁÙ³ Ý -a- óáoóÇáÇÝ Ì³ ½Ù»Éáí -ani í »ñÇ³ í áñáoÁúáoÝÁ, ÇÝáá»è

²¹⁸ ÁÝáá»è ³ ñ¹ »Ý Ýßí »ó, ÝáoÙÝ Í»ñá »Ý Ñáfáí í áóÙ Ý³ . . -ine ³ í ³ Ýóáí í »ñÇ³ óáo áñáß ³ ÛÉ µ³ é»ñ »è:

²¹⁹ Г.Меликишвили, 1960, çç 57-58; 1964, çç 35-36: í »è Ý³ . . J.Friedrich, 1933, çç 13:

inani arniušinani/INIM^{MEŠ}-ni/baušinani (áo00. Náf. inani arniušinili/baušinili): Aëi ¶.Ø»ÉÇÜÇBÍÇÉá0 -edini »i 1ÇnÁ ÜÇBí á³N³Ýçá0U ç µ³ó³é³Í³Ý Náfáí, ³0¹ á³i x³éáí µ³ó³é³Í³Ý Náfáíáí 1ní³Í µ³é»nÁ N³x³É ëi ³Ýá0U »Ý -edini í»ñç³ íáñá0-Á0á0YÁ, ÇYáá»è^{LÚ} ipriunanedini (< ^{LÚ}ipriuni-ani-edini), ^{KUR}biananedini (< ^{KUR}biani-ani-edini), ^{KUR}šuranedini, ^{LÚ}A.SI^{MEŠ}-nanedini .. ³0ÉY: Ú³ áñáß µ³é»ñç í»ñçá0U »ñµ»ÚY ³é-Í³ -iani²²⁰ í»ñç³ íáñá0Á0YÁ, áñÁ Aëi Ýñ³ ³ñ¹0á0Yü ç i-Ç »níµ³ñ-µ³é³ó0Ü³Ý (i>ia), Ýá0ÚYá»è í»ñ³·ná0U ç »½³ÍÇ µ³ó³é³Í³Ý·.ánÍÇ³Í³ÝÇÝ: Æ. ³0¹áYáíÁ, Ø. É³açÍ0³ÝÁ .. ¶.í ÇÉñ»ÉUA µ³ó³é³-Í³Ý-.. ánÍÇ³Í³ÝÇ óá00ÇáY »Ý N³ Ú³ ná0U -næ-Y (· ná0U -ne-Y)²²¹:

2. á0ñ³ ní »ñ»ÝÇ µ³ó³é³Í³Ý-.. ánÍÇ³Í³Ý NáfáíÇ áñáß á³ñ½µ³-Ýá0ÚY»ñ: AÝáá»è óá00 »Ý í ³ÉÇ Ü»ñ 1Çi ³níá0ÚY»ñÁ, á0ñ³ ní »ñ»Ýá0U µ³ó³é³Í³Ý-.. ánÍÇ³Í³Ý Náfáíáí 1ní³Í µ³é»ñç N³Ú³ñ ÇYáá»è »½. Áíá0U, ³0Yá»è ç[Ná·Ý³ÍÇá0U -ne[n] Náfáí³Í»ñi ÁÍ³ná0 ç .. µ³ó³-Í³0»É: 0³ëi án»Ý ³0è NáfáíÇ óá00áÇ N³Ú³ñ á0Y»Yü -ne/-Ø NññÁ³. ³-0á0U: ²ëí³ ÍÁ N³ëi ³i »fá0 N³Ú³ñ µ»ñ»Yü ÜÇ ú³ÝÇ unÇÝ³Í ÍñÍÝ³ÍÇ· ní³Í ØNñç ³éÝ [KYKH 38] ³ñ0³Ý³·.ná0Á0á0YÇ0. GUD II UDU^{MEŠ} DINGIR^{MEŠ} ^dHal-di-ni-ni URU-ni [I₁₄₋₁₅]/GUD II UDU^{MEŠ} DINGIR^{MEŠ} ^dHal-di-ni URU [II₂₅] - Š0á0É, »níá0 ááÉ³ñ É³f0³Ý ü³0³üÇ ³ëí³ ÍY»ñÇÝ!, ^dIM KÁ ^{URU}E-ri-di-a-ni GUD II UDU^{MEŠ} ^dUTU KÁ ^{URU}Ú-i-ši-ni-ni GUD II UDU [I₁₆]/^dIM] KÁ ^{URU}Er-di-ia GUD II UDU ^dUTU KÁ ^{URU}Ú-i-ši-ni GUD II UDU [II₂₈] - Š½ñç¹Ç³ (ÝÇ) ü³0³üÇ Á»ßµ³0³Ý ¹³ñá³éY»ñÇÝ óá0É, »níá0 ááÉ³ñ, á0ÇBÇÝÇ(ÝÇ) ü³0³üÇ BÇíÇÝÇÜ³Ý ¹³ñá³éY»ñÇÝ óá0É, »níá0 ááÉ³ñ!; °Á» ^{URU}E-ri-di-a-ni/^{URU}E-ri-di-a, ^{URU}Ú-i-ši-ni-ni/^{URU}Ú-i-ši-ni NññÁ³. ³0á0Á0Ü³Ý ¹»á0á0U »níñáñ¹ ÍñÍÝunÇ-Ý³Íá0U ü³0³üY»ñç ³Ýí³Ý í»ñçá0U N³í»ÉU³É -ni(-ne)-Ç ³éí³0á0Á0á0YÁ Í³ñ»ÉÇ ç µ³ó³íñ»É Ýñ³Ý0 ³Ýá0YÝ»ñç »níá0 í³ñµ»ñ³ÍY»ñç N³í»ÉU³É -ne-áí .. ³éÝ0 -ne-Ç, · á0á0Á0Ü³Üµ Í³Ü -ne-Ç ÜçÇ Í³ñ»ÉÇ ç í »éY»É áñáß0³É Ná¹, ³á³ ^dHal-di-ni-ni URU-

²²⁰ Aëñ³Í³Ýá0U -ia(-ne) í»ñç³ íáñá0Á0á0YÁ N³íá0í ç »i ³ñá0Á0á0YÝ»ñç Nñi N³Ý¹»è »Íá0 µ³é»ñçÝ (Ý³É³ ¹ná0Á0Ü³Ý/»i ³ñá0Á0Ü³Ý ÉÝ¹ñÇÝ): ²0è Ü³éÇÝ ³é³í»É Ü³Ýñ³Ü³éÝ í »è IV.3.Í»i 2:

²²¹ í »è I.Diakonoff, 1971, çç 92-94, ³0. 3; 1979, çç 62-64; M.Хачикян, 1985, çç 72; G.Wilhelm, 2004, çç 127:

ni/^dĥal-di-ni URU Ń»ñĀ³.³ ŪáoĀŪáoYÁ³ Ū¹ NÝ³ ñ³ í añaóĀŪáoYÁ aÇ
 i³ Ěĉē: 2 Ūēi »Ō^dĥal-di-ni-ni-Ÿ³ ñáŌ ĵ ĚÇY»Ě ŪÇ³ ŪY³ Ń³ i³ Ī³ óáo-
 óĉa, áñĀ Ńáfaíái .. Áíái Ń³ Ū³ Ó³ ŪYáoŪ ĵ Ā»ù Ńáfaíái 1ñ³ í
 Ń³ i³ Ī³ óŪ³ ĚÇ URU-ni-Ç Ń»i³ (^dĥaldi=i=ni=ne pačari/e=ne/-
^dĥaldi=i=ne=Ō pačari/e=Ō): Đ»i³ ..³ μ³ ñ, YBí³ í 1ñ³. Ÿ»ñĀ Ń³-
 Ū³ á³ i³ ěĚ³ Y³ μ³ ñ á»i³ ĵ Ā³ ñ. Ū³ Y»Ě Œ...³ ēi í³ ÍY»ñÇY Ě³ Ě³ ĚÇ
 ù³ Ō³ ùĉŌ³! , Œ...Ā»β»μ³ ŪÇ/PCÍ ÇYÇÇ 1ēY»ñÇY ¾ñÇ³ Ç³ /àŌÇBÇYÇ ù³ Ō³-
 ùĉŌ³! : ˘»ñ»Yù³ ŪĚ ūñÇY³ ÍY»ñ³ (Ūēi »Ō μ³ ó³ ē³ Ī³ Yái 1ñ³ í . áŪ³-
 Ī³ YÁ . áñ³ í í í ĵ peči=(ne) (éái áñ³ μ³ ñ ÁYĀ»ñóíáoŪ ĵ
 bedi=(ne)) »i³ 1ÇñÇ Ń»i³)²²²:

manini ^dĥaldi bedini ^dĥaldinani KÁ bedini [KYKH 141yp₁,247₈, Ay-susi I₆,
 (Ayanis I)],

manini ^dĥaldi-ni bedini ^dĥaldinani KÁ bedini [KYKH 20 I/II/III₁₀, 271₇]
 Ī³ Ū

^dĥaldini bedini ^dĥaldinani KÁ bedini ^dŪa-ni bedini manulini [KYKH 20a I₁₄],

^dĥaldini bedini ^dĥaldinani KÁ bedini ^dŪa bedini manulini [KYKH 42 II₁₄]

Ī³ Ū

^dĥaldini bedini ^dĥaldinani KÁ bedini ^dŪra-ni bedini manulini [KYKH 38a I₁₅],

^dĥaldini bedini ^dĥaldinani KÁ bedini ^dŪra bedini manulini [KYKH 172a₁₄]:

ĚYáá»ē i³ ēēYáoŪ »Yù, YáoŪY³ Ń³ Ū³ i³ »ùēi áŪŪ μ³ ó³ ē³ Ī³ Y³ Ńáfaíái
 1ñ³ í 1³ ÇŌ³ YáoYŸ»ñÇ Ń³ Ū³ ñ ŪÇ ĪáoŪÇŌ áŪY»Yù³ ^dĥaldi/^dŪa/^dŪra, Ūáoē
 ĪáoŪÇŌ³ ^dĥaldi-ni/^dŪa-ni/^dŪra-ni²²³: ˘»ñ»Yù ..ē ŪÇ ù³ YÇ ūñÇY³ ÍY»ñ,
 í »ñŌ³ í Ńá. Y³ ĪÇ ÁíÇ Ń³ Ū³ ñ, 2 Ū³ YÇēÇ [Ay-susi (Ayanis I)] .. Yñ³ Y³
 ½áo. 3 ñ»ē 2 ñŪ³ í ÇñÇ [KYKH 270] áŌ Ī³ ñŪÇñ- ˘éáŌñÇ [KYKH 424] 3 ñŌ³-
 Y³. ñáoĀŪáoYŸ»ñÇŌ, áñi³ »Ō áŪY»Yù³ ^dĥaldi=i=na/^dĥaldi=i=na=ne)
 Ń»ñĀ³.³ ŪáoĀŪáoY:

... šini zadini ŠUM ^dĥaldina KÁ-kai [Ay-susi III₁₋₂],

... šini zadini TAG ^dĥaldina KÁ-kai [KYKH 270₁₀],

... šini zadini TAG ^dĥaldina-ni KÁ-ka [KYKH 424₁₇]

Ī³ Ū

... ^dĥaldina KÁ UDU erašini úŪi [Ay-susi II₈₋₉],

... ^dĥaldina-ni ^{GIŠ}KÁ UDU erašini úŪi [KYKH 424₁₄],

... ^dĥaldina-ni ^{GIŠ}KÁ UDU erašinie úŪi [KYKH 270₇]:

²²² 2 Ūē Ū³ ēÇY³ i³ »ē II.3 Ī³ i³ 3:

²²³ 2 Ūē »ñ³ áŪŪĀÇ Ū³ ēÇY³ i³ »ē Y³ .. Н.Арутюнян, 1966, ĵÇ 18:

2U÷á÷á0U: i »ñáβ3 ñ3 1ñ03 ÉÇÓ Í3 ñ»ÉÇ ĺ ½ñ3 Í3 ÓÝ»É, áñ á0ñ3 ñi »ñ»Yá0U 3 éí3 ĺ μ3 ó3 é3 Í3 Ý-- áñÍÇ3 Í3 Ý NáfáíÇ »ñíá0 í3 ñμ»ñ3 Í: 2é3 ÇÇYá0U áñǎ»è Náfáí3 ÚÇÝ óá0óÇá Ñ3 Ý1»è ĺ . 3ÉÇè ne-Ý, Çéí »ñíñáñ1á0U ð-Ý: 13 Úó Ç í3 ñμ»ñá0Á0á0Ý á0003 Í3 Ý(μ3 ó3 ñ03 Í) Náfá- íÇ: μ3 ó3 é3 Í3 Ý-- áñÍÇ3 Í3 Ýáí 1ñí3 Í μ3 é»ñÁ, 3ÝÍ3 É ne óá0óÇ 3 éí3 Úá0Á0á0ÝÇó, Ñ3 í Í3 óá0óÇáÇ 1»ñá0U Ñ3 Ý1»è . 3Éá003 3ÝÉí Çñ èi 3 Yá0U »Ý Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝ»0U3 Ý -n(e)- (½. ĀÇí) Í3 Ú -na- (Ñá. ĀÇí) Ú3 éÝÇÍÝ»ñÁ, ÇYǎǎ»è ^dĤaldi=i=ne=∅ URU--ne=∅ ŠĒ3 É1ÇÇ ú3 Ó3 - úÇó!, ^dĤaldi=i=na KÁ - ŠĒ3 É1ÇÇ 13 ñǎ3 éY»ñÇó! 3 ÚEY (í »è í »ñÁ): 2ÚèǎÇéáí, á0ñ3 ñi »ñ»YÇ μ3 ó3 é3 Í3 Ý-- áñÍÇ3 Í3 Ý NáfáíÇ Ñ3 - Ú3 ñ èi 3 Yá0U »YU Ñ»í 3 ÚÉ á3 í Í»ñÁ.

Đafá- í á0U	i »ñç3 í áñá0Á0á0Ý	
	»½. ĀÇí	Ñá. ĀÇí
i	- i(i)=ne [- i=n ²²⁴] - i(i)=∅ [- i=∅]	
u(o)	- u(u)=ne [- o=n] (í Í3 Úí 3 Í áĵ)	-(n)a=ne -(n)a=∅
a	- a(a)=ne [- a=n] - a(a)=∅ [- a=∅]	
n	- ni(i) ²²⁵ =ne [- ni=n] - ne(e)=∅ [- n=∅]	-na=ne -na=∅

13 ó3 é3 Í3 Ý-- áñÍÇ3 Í3 Ý NáfáíÇ ÍÇñ3 éá0Á0á0Y á0ñ3 ñi »ñ»Yá0U:

3) Àèi ÁY1á0Ýí 3 Í Í3 ñÍÇuÇ á0ñ3 ñi »ñ»Yá0U 3 é3 YÓÇÝ μ3 ó3 é3 - Í3 Ý . . áñÍÇ3 Í3 Ý NáfáíY»ñ áí 3 Ý: 3 ñ3 Ýó ÷áÉ3 ñÇYá0U ĺ Ú»Í μ3 ó3 - é3 Í3 Ý-- áñÍÇ3 Í3 Ý NáfáíÁ, áñÝ 3 ñi 3 Ñ3 Úí á0U Á» μ3 ó3 é3 Í3 ÝÇ, Á» . áñÍÇ3 Í3 ÝÇ ÇÚ3 èi : é3 Í3 ÚÝ á0β3 . ñ3 í ĺ, áñ μ3 ó3 é3 Í3 Ý-- áñÍÇ3 - Í3 ÝÇ Ó3 á0UÁÇ -ne/-∅ Ñ»ñÁ3 . 3 Úá0UÁ 3 éí3 ĺ ÚÇ3 ÚÝ 3 ÚÝ 1»á0»ñá0U, »ñμ Ñ3 Ú3 í »èi Á á3 Ñ3 ÝÇá0U ĺ μ3 ó3 é3 Í3 ÝÇ ÇÚ3 èi : Đ3 Ú»Y3 ÚÝ 1»ǎè, ÚÇYá 3 ÚÁU Ñ3 Úí ÝÇ á0ñ3 ñi 3 Í3 Ý í »èi »ñá0U . áñÍÇ3 Í3 ÝÇ

²²⁴ ¶ñá0U á0Ý»YU -ne, áñÁ Ú»YU Ý»ñí3 Ú3 óYá0U »YU n-áf: Áñ3 Í3 Yá0U e-Ç ÷áÉ3 ñ»Y NÝ3 ñ3 í áñ ĺ Y3 . Áá0UÉ NÝá0Ó 03 ÚY3 í áñ, 3 è»YU -æ, ÇYǎǎ»è áñ 3 é3 ÇÇ ñíá0U ĺ Á. 3 Ú3 ÍáYáí Á (í »è í »ñÁ):

²²⁵ 2Ú1ǎ»è -ni- Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝ KYKH 241 B₃₇₋₃₈-Ç, áñi »0 á0Ý»YU ^dĤal-di-ni-i-ni al-su-ú-i-ši-ni (^dĤaldi=i=ni=ne alsui=ši=ne) (3 ÚE í 3 Úá0Á0á0Ý»ñ áí 3 Ý): 2Úèi »0 Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝ»0U3 Ý -n(e)- Ú3 éÝÇÍÁ μ3 ó3 é3 Í3 Ý NáfáíÇ -ne óá0óÇáÇ 3 é3 Ç Ñ3 Ý1»è ĺ . 3 ÉÇè -ni- (ñá0U -ni-(i)-) í »èúáf:

3 nĀ»uáí 1nĭ3 Í 3 YáoYÁ 3 YĒi Ćn ěi 3 YáoU ħ -ne í »ñç3 í ańáoĀUáoYÁ:
 °Ā» YŪ3 Y μ3 BĒáoUÁ ă3i 3 N3 Í3 Y ă, 3 ă3 μ3 ó3 éí3 Í ă, ań ańn3 n-
 i »n»YáoU Ćn3 Í3 YáoU 3 éí3 »Y »ńíáo 3 é3 YÓÇY NáfaiY»n μ3 ó3 é3 -
 Í3 Y (-ne/-ø) .. ańÍÇ3 Í3 Y (-ne):

μ) 3 ó3 é3 Í3 Y- ańÍÇ3 Í3 Yái 1nĭ3 Í μ3 é»nĀ ańn3 nĭ »n»YáoU
 N3 x3 Ē3 ÍÇ N3 Y1»è »Y . 3 ĒÇè »i 3 1ńáoĀUáoY»ñç .. 1»n3 Yí 3 Y3 Í3 Y
 (i »ÓÇ) U3 Í μ3 ŪY»ñç N»i , ańă»è »i 3 1ńáoĀU3 Y ĒY1Ćn` óáoUó i 3 éai`
 B3 nĀU3 Y , ańí aÓáoĀU3 Y »Ē3 Í»i Á (U3 Yn3 U3 éY i »è IV.3 Í»i 2 .. II.3
 Í»i 4):

II.2.8 aóĀ`ań3 Í3 Y Náfai

EYăă»è 3 n1»Y YBí»ó, 3 Uěă»è Íáai3 Í »ńíńán13 ŪÇY NáfaiY»nĀ,
 3 Ū1 ĀíáoU .. aóĀ`ań3 Í3 YÁ, ŪÇ3 ŪY ă3 ŪU3 Y3 Í3 Yáń»Y í3 n»ĒÇ ħ
 N3 Ū3 n»Ē ańă»è 3 Ū1 ăÇèÇu: 2 Ū1 ă3 i x3 éai 1n3 Yú Ū»Yú uYŪ3 nĪáoU
 »Yú »i 1ĆńY»ñÇY .. »i 3 1ńáoĀUáoY»ñÇY í»n3 μ»ńáo μ3 ĀÇYŪ»ńáoU (i »è
 IV.2 .. IV.3) μ3 ó3 éáoĀU3 Ūμ aóĀ`ań3 Í3 YÇ, ańĀ Í1Çi 3 nĪ»Yú 3 Ūei »Ó:

1. ańn3 nĭ »n»YÇ aóĀ`ań3 Í3 Y Náfai Á Ū3 éY3 . Ći 3 Í3 Y . n3 Í3 Yáo-
 ĀUáoYáoU: ¶.Ø»ÉÇuÇBí ÇÉÇY²²⁶ YBáoU ħ, ań aóĀ`ań3 Í3 Y Náfai Á ańn3 nĭ »n»-
 YáoU ă3 i 3 ĒĒ3 YáoU ħ Šáoń; N3 nÓÇY .. NÇŪY3 Í3 YáoU ÍĆn3 éíáoU ħ
 Yă3 i 3 ÍÇ YB3 Y3 ÍŪ3 Y N3 Ū3 n: Aėi Yn3` aóĀ`ań3 Í3 YÇ »½3 ÍÇ ĀíÇ
 Náfai3 Í»nĭ Ū3 éYÇÍY ħ -e/i-di-Y, ańĀ N3 í»ÉíáoU ħ μ3 é3 NÇŪuÇY,
 ÇYăă»è` uštadi ^{KUR}Urme-edi ŠáoĀ`ańí»óÇ (3 nB3 í»óÇ) 1»ăÇ ańnU»
 (»ńíĆńĀ); AY1 ańáoU, »Ā» NÇŪuÁ í»ñç3 YáoU ħ i-ái Í3 Ū e-ái, 3 ă3
 aóĀ`ań3 Í3 YÇ óáoÇăÇ -e/i- i 3 nĪĀ ÓáoÉíáoU ħ NÇŪuÇ Ó3 ŪY3 í ańÇ N»i
 .. náoU í3 náo ħ ańn3`É, ÇYăă»è` iu ^{dĥald}di-kai ^{URU}Arđinidi
 nunali... Š»nμ Ē3 ÉÍÇÇ 3 éç` 2ń1ÇYÇ (ú3 Ū3 ú) »Í3 Y...!, ^{KUR}Urmeuĥi-
 di Š1»ăÇ ańnU»áoĒÇ (»ńíĆńĀ), ^{KUR}Diauhinidi Š1»ăÇ , Ç3 áóĒÇYÇ
 (»ńíĆńĀ); .. 3 ŪEY: °nμ»ŪY 3 ŪY í3 náo ħ .. aÓáoí»É, ÇYăă»è` ^{dĥald}iedi,
^mLušainiedi, ^{KUR}Urmeiedi, ańáYú ă»i ú ħ N3 Ū3 ă3 i 3 ĒĒ3 Y3 -
 μ3 n Ī3 nĪ3 Ē` ^{dĥald}dedi, ^mLušainedi, ^{KUR}Urmedi: Ēéí ańăB
 1»ăU»ńáoU (Aėi ¶.Ø»ÉÇuÇBí ÇÉáo) NÇŪu3 Í3 ½U Ó3 ŪY3 í ańÇ .. -e/i-di-
 Ç ŪÇÇ` 3 éí3 ħ N3 í»ĒU3 É ^g²²⁷, ÇYăă»è` uštadi ^{KUR}Babilunie

²²⁶ Г.Меликишвили, 1960, ħç 57-59; 1964, ħç 36-38:

²²⁷ Aėi ¶.Ø»ÉÇuÇBí ÇÉáo` ÁáoU μ3 Ū3 Ó3 ŪY, ańĀ ŪÇBí ă, ań . náoU »n`áoU ħ [1964, ħç 23]:

^{KUR}ebanigidi řáoo`ání »oç (³ ñß³ í »oç) ¹»ǎç ´³ µ»éáó »ñíçñÁ!; Æëí »Á» ÑçúuÁ í»ñç³ Ýáoo ÷ a-ái í³ Û u-ái, ³ǎ³ -e/idi Û³ ëÝçíÁ ÑçúÝ³ í³ Ýáoo Ñ³ í»éí áoo ÷ ³ é³ Ýó ÷ ÷ ÷ ÷ ÉáóÁÙ³ Ý, µ³ úó ³ éí³ »Ý Ý³ .. -iedi .. -di Ó»ñÁ, unçÝ³ í` qiuraiedi, ^{URU}şudaladi, zainuadi .. ³ úÉÝ: Ðá. Ý³ íç Áí áoo (¹³ ñóú³ É Æëí ¶.Ø»Éçúçßí çéáó) ³ é- í³ ÷ áoo`án³ í³ Ý Ñáfáíç í³ ½ú³ íánú³ Ý »ñí³ íç í³ ñ: ²é³ ççÝáí í³ ½úí »Éçë ³ úÝ ëí ³ Ýáoo ÷ -aidi (<a-idi), -aedi (<a-edi), -adi (<a-i/edi) í»ñç³ íánáóÁúáóÝ»ñÁ, áñáÝú ÑçúÝ³ í³ Ýáoo Ñ³ í»é- íáoo »Ý áooó³ í³ Ý ÑáfáíçÝ, çÝáǎ»ë ^{KUR}Biainaidi (<^{KUR}Biaini-aidi), ^MRusañinaidi (^MRusañini-aidi), ^{KUR}Etiuañinadi (^{KUR}Etiuañini-aidi), çéí »ñíñáñ`ái` -ašte í»ñç³ íánáóÁúáóÝÁ, çÝáǎ»ë ^{LÚ}A.SI^{MEŞ}-ašte, ^{KUR}Biainašte (<^{KUR}Biaini-ašte): Æëí Æ. ú³ íáÝáíç` áoñ³ ñí »ñ»Ýç áoo`án³ í³ Ý ÑáfáíÁ »½³ íç Áí áoo í³ ½úí áoo ÷ -(i)edæ, -(i)dæ, çéí Ná. Ý³ íç áoo` -a(i)dæ, Ñ³ ½í³ ¹»ǎ` -astæ Û³ ëÝçíÝ»ñç úççáóáí²²⁸: ì »ñççÝÁ Ý³ Ñ³ Û³ ñáoo ÷ ³ ñÉ³ çí Ó²²⁹.

2. áoñ³ ñí »ñ»Ýç áoo`án³ í³ Ý ÑáfáíçÝ í»ñ³ µ»ñáó áñáß ǎ³ ñ½³ µ³ -ÝáooÝ»ñ

3) áoñ³ ñí ³ í³ Ý í »uëí »ñç ú»ñ ¹çí ³ ñí áooúÝ»ñÁ óáóúó »Ý í ³ Éçë, áñ u[o] Ñáfáíú³ Ý µ³ é»ñÁ (· ñáoo) áoo`án³ í³ Ý Ñáfáíç »½³ íç Áí áoo ëí ³ Ýáoo »Ý -uedi, í Ñáfáíú³ ÝÁ` -iedi (áóß ññç³ Ýáoo Ñ³ ×³ É - igedi), çéí a Ñáfáíú³ Ý µ³ é»ñÁ` -a(i)di (í³ Ó ññç³ Ýáoo -a(i)-edi) í»ñç³ íánáóÁúáóÝ»ñÁ, unçÝ³ í`

(52) uş-ta-di ^{KUR}A-bu-ni-i-e-di / ^{KUR}E-ti-ú-ni-i-e-di / ^{KUR}A-bi-li-a-ni-ñi-ni-e-di / ^{KUR}Ū-e-li-ku-ni-gi-di - řáoo`ání »oç (³ ñß³ í »oç) ¹»ǎç ² máoÝç/¾Áçáó-Ýç/² µ»Éç³ ÝçÉçÝç/í »Éçí áoÝç (»ñíçñÁ)... | [КУКХ 173 I₁₁ / 241 A₁₃, F₄ / 241 C₃₅ / 241 F₁₆]:

(53) uş-ta-di ^{KUR}Ma-na(a)-i-di... - řáoo`ání »oç (³ ñß³ - í »oç) ¹»ǎç Ø³ Ý³ (»ñíçñÁ) ... | [КУКХ 173 III₆₀, IV₃₄, V₂₄, 174 B₂₆, 241 B₁₄]:

(54) uş-ta-di ^{KUR}Bu-uş-tú-(ú)-e-di... - řáoo`ání »oç (³ ñß³ í »oç) ¹»ǎç ´ áóßí áó (»ñíçñÁ)... | [КУКХ 173 II₃₆, IV₅₃,

²²⁸ I.Diakonoff, 1971, ÷ç 93-95, ³ Ó. 3; И.Дьяконов, 1979, ÷ç 62-64:

²²⁹ í »ë Ý³ .. М.Хачикян, 1985, ÷ç 76; G.Wilhelm, 2004, ÷ç 127:

μ) ĀYāā»ē YBí»ó, a Náfáí Ū³ Y μ³ é»nĀ í³ Ō Bñç³ YáoŪ (ĒāēuĀ í»ñ³ μ»náoŪ ħ ĄBāáoÇYÇ³ nū³ ŪÇ³ ŪÇ³ YÓYŪ³ " Yñ³ āñ¹Ç ØÇYáo³ ŪÇ N»í³ N³ Ū³ í³ »Ō ĀāŌ³ Í³ nŌ³ Y³. náoĀŪáoYÝ»nÇY) áóŌ`āñ³ í³ Y Náfáí áóŪ ěí³ YáoŪ »Y -a(i)edi) í»ñç³ íáñáoĀŪáoYĀ, ūñÇY³ í³

(55) uš-ta-li ^{URU}Me-iš-ta-a-e-di... - ŠáoŌ`āñ¹»óÇY³
(³ nB³ í»óÇY) 1»āÇ Ø»ÇBĀ³ (»ñí ÇñĀ) ... ! [КУКХ 35 I₆, II₃₆, III₁₀):

(56) ^dĥal-di-[i]-e ... i-na-i-na-e-di GIŠ^{ĤĀ}-edi na-
ñi-tú e-e-ṭu - Š! [КУКХ 39₂):

(57) ...zi-il-be/i qi-(ú)-ra-(a)-e-di... - Š...ó»ŌĀ
· »í YÇ íñ³ ...! [КУКХ 30_{yp 35, 40}):

(57)-Ā NŪŪí . áóB Bñç³ YÇ YŪ³ Y³ í³ ÇĀ` ...ziilbi/e qiura=idid... [КУКХ 421₄₂] ³ñ³ í³ N³ Ūí áóĀŪ³ Y N»í³ : Ō³ ěí āñ»Y ěíē³ Í³ ØÇYáo³ ŪÇ ŪÇ³ YÓYŪ³ . ³ñ³ í³ ĒŪ³ Y Bñç³ YÇŌ` áóñ³ nī³ ³ í³ Y³ ³ nŌ³ Y³ . náoĀŪáoY-Y»náoŪ a Náfáí Ū³ Y μ³ é»ñÇ N³ Ū³ ñ³ í³ YaY³ íáñ³ ā»ē N³ Y¹ÇāáoŪ ħ áóŌ`āñ³ í³ Y Náfáí Ç ŪÇ³ ŪY -a-(i)di) í»ñç³ íáñáoĀŪáoYĀ:

·) ĀYā í»ñ³ μ»náoŪ ħ n Náfáí Ū³ Y μ³ é»ñÇY, ³ā³ 1ñ³ Yū »½³ íÇ áóŌ`āñ³ í³ YáoŪ ěí³ YáoŪ »Y -ne(e)di (-nedi) í»ñç³ íáñáoĀŪáoYĀ, āñāYū áóB Bñç³ YáoŪ, ÇYāā»ē āñ í³ n³ í³ Y NáfáíÇ 1»āúáoŪ, g-áf ā»Y Y»ñí³ Ū³ óí³ í³ : ŪŪ³ Y Ō`áf »Y Náfáí íáoŪ Y³ " -ine ³ í³ Yóáf í»ñç³ - óáŌ μ³ é»ñĀ²³⁰:

1) Đā· Y³ íÇ ĀíáoŪ áóŌ`āñ³ í³ YĀ NÇŪY³ í³ YáoŪ í í³ Ūí³ í ħ - a(i)di) í»ñç³ íáñáoĀŪ³ Ūμ, āñĀ í³ ½³ íáñí³ í ħ Ā»ū NáfáíY»ñÇ Nā· Y³ íÇáoĀŪ³ Y -(n)a- óáoŌÇāÇY -edi Ū³ ēYÇíÇ N³ í»éáoŪáf - (n)a-edi > -(n)a(i)di ³ YáoŪáf : Āēí āñāB áóēáoŪY³ ēÇnaŌY»ñÇ Ç 1»Ūē áóñ³ nī »ñ»YÇ áóŌ`āñ³ í³ Y NáfáíÇ Nā· Y³ íÇÇ »ñíñāñ¹ Ō`áoŪ (-aš-te) ³éí³ -aš- í³ nñÇ³ ā³ Nā³ Yí³ í ħ ³Ūí Ē»ħíÇ Nā· Y³ íÇáoĀŪ³ Y -a- óáoŌÇāÇ ³éí³ í»É í³ Ō`ŌĀ, āñY ³Ūéáñ aÇ ā³ Nā³ Yí³ í»É²³¹: ŌĀ» 1³ Çñāú ³Ūíā»ē ħ, ³ā³ ā»í ū ħ »YĀ³ 1ñ»É, āñ N»Yó ³Ūē š-Ç (s-Ç) ³½¹»óáo-

²³⁰ ĐŪŪí . í³ n³ í³ Y NáfáíÇ N»í³ : ĀYāā»ē " í³ n³ í³ YÇ 1»āúáoŪ, í»ñç³ íáñáoĀŪ³ Y ³Ūē Ō`Ā »ñμŪY³ N³ Y¹ÇāáoŪ ħ Y³ " -ni/e-áf " -ri/e-áf í»ñç³ óáŌ āñāB ³Ūē μ³ é»ñÇ 1»āúáoŪ:

²³¹ í »ē, ūñÇY³ í, И.Дьяконов, 1979, ħÇ 61; М.Хачикян, 1985, ħÇ 77 " 3 ŪĚY:

ĀŪ³ Ū³ ħ, āñ āōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿç máōŸ óáōŌçāĀ³ Ūēi` »Ō Ũ³ Ÿ¹»è ħ .³ Ēçè -te (ŨŸ³ ñ³ íāñ ħ Ÿ³ ` -çe) Ĩ` »ēuáí (sd > st/sç³ ŸóáōŪáí)²³²:

») Đ³ Ĩ³ óáōŌçāĀ āōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿáí 1ñ³ í Ũ³ Ĩ³ óŪ³ Ēç Ũ»Ĩ³ Ũ³ Ū³ Ó³ ŪŸ»Ēçè -n(e)- ß³ Ōí³ āçā Ū³ èŸçĨ³ Ũ³ í »éáōŪçó Ũ»Ĩ³ á ēi³ -ŸáōŪ ħ āā Ā» Ũ³ Ĩ³ óŪ³ Ēç Ũááí³ ŪçŸ í »ñç³ í áñáōĀŪáōŸÁ, çŸāā»è máōŸ Ũááí Ÿ»ñç³ 1»āŪáōŪ, ³Ūē 1ñ³ áōŪ ħ Ĩ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí áí, ūñçŸ³ Ĩ³

(58) i-šá-a-ni bi-di-i-a-di uš-ta-a-di ^{KUR}Iš-te-lu-a-ni-gi-di ^{KUR}Qa-di-a-i-ni-e-di ^{KUR}A-bu-ú-ni-ni-e (Abuni=i=n(e)=e` Ĩ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí) ^{KUR}e-ba-ni-i-e-di (ebani=i(e)=edi` áōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí) ^mA-bi-li-a-ni-hi-ni-e-di [KYKH 241 F₁₃₋₁₅]:

(59) uš-ta-a-di ^{KUR}Ba-bi-lu-ni-e (Babilu=i²³³=n(e)=e` Ĩ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí) ^{KUR}e-ba-ni-gi-di (ebani=g(e)=edi` áōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí) [KYKH 241 A₄]:

(60) uš-ta-di ^{KUR}Bu-zu-ni-a-i-ni-e (Buzunia=i=n(e)=e` Ĩ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí) ^{KUR}e-ba-ni-e-di (ebani=i(e)=edi` áōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí) ^{URU}Al-qa-ni-a-i-di ^{URU}šu-da-la-di [KYKH 241 F₁₁]` ³ŪéŸ:

½) Ū³ Ē³ 1³ éáōĀŪ³ Ÿ Ū»ç áōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí Ā Ũ»ñĀ³ .³ ŪáōŪ ħ edi-šç Ū¹ »Ō! 1»ñ³ Ÿí³ Ÿç³ Ĩ³ Ÿ Ū³ Ĩ³ ŪçŸ: ĐŪŪĨ . ūñçŸ³ Ĩ³ (52)-(55)-Ā` Ũ»Ĩ³ Ĩ³ Ūç³ ñ³ 1³ Ūí áōĀŪáōŸŸ»ñĀ`

(61) uš-ta-di ^{KUR}Ur-me-ú-e e-di-a-šáōŌ`āñ³ »óç (³ñ³ ß³ -í »óç) 1»āç āōŪ» (»ñĨ³çñĀ) | [KYKH 241 A₂₂]:

(62) uš-ta-di ^{KUR}E-ti-ú-ni-e-di ^{KUR}Li-qi-ú-e e-di-a-šáōŌ`āñ³ »óç (³ñ³ ß³ í »óç) 1»āç ¼ĀçáōŸç (»ñĨ³çñĀ), 1»āç Ēç-úçáō (»ñĨ³çñĀ) | [KYKH 241 A₁₃]:

(63) uš-ta-d[i ^{KUR}]ĥa-ñi-a-ú-e e-di-a-šáōŌ`āñ³ »óç (³ñ³ ß³ í »óç) 1»āç Ē³ Ēç³ (»ñĨ³çñĀ) | [KYKH 173 II A₄₃]:

ŪĨí³ í ūñçŸ³ Ĩ³ Ÿ»ñáōŪ . áŪ³ Ĩ³ ŸÁ Ĩ³ Ū 1ñ³ áōŪ ħ áōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿ Ũááí áí (52)-(55) ēi³ Ÿç³ éáí Ũ³ Ū³ ā³ Ĩ³ 1³ èĒ³ Ÿ í »ñç³ í áñáōĀŪáōŸÁ, Ĩ³ Ū Ũ³ Ÿ¹»è ħ .³ Ēçè edia šç Ū¹ »Ō! 1»ñ³ Ÿí³ Ÿç³ Ĩ³ Ÿ (í »Ōç) Ū³ Ĩ³ Ūç Ũ»Ĩ³ Ĩ³ ā³ íŌí³ í (61)-(63) ēi³ Ÿç³ éáí -ue í »ñç³ í áñáōĀŪáōŸÁ,

²³² Ā. Ū³ Ĩ³ Ÿáí Ā áōŪ³ ñ³ »ñ»Ÿç áōŌ`āñ³ Ĩ³ Ÿç máōŸ óáōŌçāŸ Ĩ³ Ū³ náōŪ -tæ-Ÿ, āñĀ, ĀēĨ³ Ÿñ³, ā³ Ũá³ Ÿí »é Ĩ³ Ūç³ ŪŸ -ašte Ĩ³ ñ³ »ñ³ Ĩ³ áōŪ [И.Дьяконов, 1979, Ĩç 61-62]:

²³³ Ĩ³ Ū³ Babilu=n(e)=e, »Ā» í »ñççŸè ā³ Ĩ³ ŸáōŪ ħ u[u] Ũááí Ū³ ŸÁ:

áñÇ μÝáóŮÁÁ Ñ³ Ůí ÝÇ áĵ²³⁴: ĐŮŮí . Ý³ ...

(64) me-i ... zi-il-be/i qi-(ú)-ra-(a)-e-di ku-lu-di-i-[a-ni?]-Ş...ó»ŌÁ· »í ÝÇ íñ³ ÁáŌ áÁáŌÝ»Ý! [КУКХ 30 ур.^{30,40}],

(65) me-i ... zi-il-bi-i qi-ú-ra-i-di ku-li-e-tú-ún[i]-Ş...ó»ŌÁ· »í ÝÇ íñ³ ÁáŌ áÁáŌÝ»Ý! [КУКХ 421₄₂]

(66) ...[tú]-ru-ti-ni-e-ni ma-a-ni e-`a [zi]-li-bi qi-ú-ra-a-ni e-di-ni-ŞÁáŌ ááÝá³ óÝ»Ý Ýñ³ Ý .. ó»ŌÁ· »í ÝÇ íñ³ ! [КУКХ 40 о.с. 11, 41 о.с. 10]

³ ñí ³ Ñ³ Ůí áŌÁŮáŌÝ»ñÁ²³⁵: Ø»ñ³ í³ Ý³ í³ Ý ÝŮ³ Ý í³ éáŌŮŌÁ ÑÇ»óÝáŌŮ ĵ Ñ³ Ů»ñ»ÝÇ ¹»ñ³ Ýí ³ Ý³ í³ Ý Ů³ íµ³ ŮÝ»ñÇ . áñ í ³ í áŌÁŮáŌÝÁ (³ Ůé Ů³ éÇÝ ³ é³ í»É Ů³ Ýñ³ Ů³ éÝ í »é II.3 í»í 4):

² Ů÷á÷áŮŮ: Ůí³ í Ç áŌÝ»Ý³ Éáí í»ñáÝŮŮ³ É÷³ ëí »ñÁ` áŌñ³ ñí »ñ»ÝÇ áŌŮ`áñ³ í³ Ý Ñááí Ç Ñ³ Ů³ ñ ëí ³ ÝáŮŮ »ÝŮ Ñ»í` ŮŮ³ É á³ í í»ñÁ.

Đáááí - áŮŮ	ì »ñÇ³ í áñáŌÁŮáŌÝ	
	»½. ÁÇí	Ñá. . ÁÇí
i	- i(i)edi [-i=yedi] í³ Ō - i(g)eedi [-i=jedi] áŮß	- a(i)di [- a=ydi], - ašte [- as=ʃ(æ)]
u[o]	- u(e)edi [-o=yedi] í³ Ō (í í³ Ůí ³ í áĵ) áŮß	
a	- a(i)edi [-a=yedi] í³ Ō - a(i)di [-a=ydi] áŮß	
n	- n(e)edi [-n(e)=edi] -	- na(i)di [- na=ydi]

Ō³ ëí áñ»Ý »½³ íÇ Áí áŮŮ áŌŮ`áñ³ í³ Ý Ñááí Á í³ ½Ůí áŮŮ ĵ »½³ íÇ í ñ³ í³ ÝÇŮ - (e)di Ů³ éÝÇíÇ Ñ³ í»ÉáŮáí, ³ é³ Ç³ óÝ»Éáí Ñ³ Ů³ á³ - í³ éÉ³ Ý³ µ³ ñ - aidi<-aedi²³⁶ (<-a+edi), -i(i/g)edi/(<-i(i/g)e+edi), -uedi(<-ue+edi), -ne(e)di(<-ne+edi) Ñá-

²³⁴Æ. Ů³ íáÝáí Á ³ ŮÝ Ñ³ Ů³ Ů³ í³ áŮŮ ĵ ÉáŮéÇ»ñ»ÝÇ é»é. Ñááí Ç -we/a óáŮŮÇáÇ Ñ»í` »ÝÁ³ íñ»Éáí, áñ ³ ŮÝ í³ ñáŌ ĵ Ý»ñí³ Ů³ óÝ»É áŌñ³ ñí »ñ»ÝÇ é»é³ í³ Ý Ñááí Ç ÑÝ³. áŮŮÝ ŮÇ Ō` [И.Дьяконов, 1979, ĵÇ 62-64]:

²³⁵ áŌñ³ ñí »ñ»ÝáŮŮ edia Ş³ Ůí»Ů! ¹»ñ³ Ýí ³ Ý³ í³ Ý Ů³ íµ³ ŮÇ ÝŮ³ Ý íÇñ³ éáŌŮŮ³ Ý Ů³ éÇÝ í »é Ý³` Н.Арутюнян, 2001(КУКХ), ĵÇ 443:

²³⁶ Ø»í ³ Ý. ³ Ů, í³ Ō ÑñÇ³ ÝÇ í Ý³ éí ³ í ŮÇ íñ³. áŮŮ, áŮÝ»ÝŮ - aiedi ([me-i ti-i]-ni me-i zi-li-b[i] [qi-ú-ra]-i-e-di [¾ [КУКХ 31 об.с.33-34]):

Éaí ³ UÇÝ í »ñç³ í ánaoĀlaoYÝ»ñA²³⁷:

əoĀ`añ³ Ī³ Y Nafar Ç ĪÇñ³ éaoĀlaoYA əoñ³ nī »ñ»YáoU: əoñ³ nī »ñ»-
YáoU əoĀ`añ³ Ī³ Y Nafar ÇÝ N³ Ī³ aoi »Y Nī» Ī³ É ĪÇñ³ éaoĀlaoYÝ»ñA:

3) ²UÝ, ÇYāā»è Ī Ī³ Ī³ Y Nafar Á, Ī³ náO ĺ N³ Ýí»è . ³É pare
Y³ É ĪñÇ Nī :

μ) Ü³ É³ Ī³ éaoĀÜ³ Ý Üç N»ñĀ³ . ³ UáoU ĺ edi- Š³ Ü¹ Ī³ »Ā! ¹»ñ³ Y-
í ³ Y³ Ī³ Y (Ī »ĀÇ) Ü³ Īμ³ UÇÝ` óaoUo Ī ³ Éaí` B³ nĀU³ Y, . añĪ`áoaoĀÜ³ Y
Yā³ Ī³ ³ ĪÁ (³ nī ³ N³ Ūi aou ĺ Ī Ī³ Ī³ YÇ ÇÜ³ eī) Ī³ Ü Ī³ ŪñĀ (Ī »è Y³ Ī
IV.3 Ī»ī 2 Ī Ī.3 Ī»ī 4):

·) Đ³ Ī Ī³ óaoÇāÁ əoĀ`añ³ Ī³ Y Nafar í ¹ñí ³ Ī N³ Ī Ī³ óU³ ÉÇ Nī
N³ Ü³ Ó³ ŪY»ÉÇè, Ç N³ Ī³ Ī náoĀlaoY máoY Nafar Y»ñÇ, aÇ N³ Ü³ Ó³ ŪYáoU
Yñ³ Nī, ³ ŪÉ Īñí aou ĺ Ī Ī³ Ī³ Y Nafar í :

o½ñ³ Ī³ óaoĀlaoY: Ī »ñāYBU³ É máfāñ ÷³ eī »ñĀ Ī Ī³ UáoU »Y əoĀ`añ³ -
Ī³ Y Ī Ī³ Ī³ Y Nafar Y»ñÇ è»nī Ī³ āÇ Ü³ èÇY: Āeī »ñ`áoUĀÇY, Çñ³ Ī³ -
YáoU, əoñ³ nī »ñ»YáoU əoĀ`añ³ Ī³ Y Nafar Ç óaoÇāÇ ÷³ É³ ñ»Y əoĀÜ³ ĪÇ
ā»ī Ū ĺ N³ eĪ³ Y³ É -edi ¹»ñ³ Ýí ³ Y³ Ī³ Y (Ī »ĀÇ) Ü³ Īμ³ UÇó Ī³ . əO
Ná¹` óáoó³ Ī³ Y ÇÜ³ eī í :

II.2.9 Ü»ñ- əU³ Ī³ Y Nafar

1. əoñ³ nī »ñ»YÇ Y»ñ- əU³ Ī³ Y Nafar Á Ü³ èY³ . Çi ³ Ī³ Y . ñ³ Ī³ Yáo-
ĀlaoYáoU: ¶.Ø»ÉÇÜÇBí ÇÉÇY²³⁸ əoñ³ nī »ñ»YÇ Y»ñ- əU³ Ī³ Y Nafar Ç ÇYāā»è
»½³ ĪÇ, ³ ŪYāā»è ĺÉ Ná- Y³ ĪÇ ĀíÇ óáoÇāY ĺ N³ Ü³ náou a-Y, añĀ »½³ ĪÇ
Āí aou añā»è Ī³ YáY N³ í »Éí aou ĺ μ³ é³ NÇÜÜÇY, Çeī Ná- Y³ ĪÇ Āí aou NÇÜ-
Y³ Ī³ YáoU əoĀÜ³ Ī³ Y Nafar ÇY: Āeī Yñ³` Y»ñ- əU³ Ī³ Yáí ¹ñí ³ Ī a Ná-
Éaí Ü³ Y μ³ é»ñÇ Nafar ³ UÇÝ óáoÇāÁ ÓáoÉí aou ĺ NÇÜÜ³ Ī³ ½U a Ó³ ŪY³ í añÇ
Nī, ÇYāā»è^{URU} Ildamuša (DUB-te^{URU} Ildamuša terubi Š- Çñ
ĀÉ¹³ UáoB³ aou Īñ»óÇ!),^{URU} šebiteria (^{URU} šebiteria^d Ĥaldi
iarani šidištuni ŠP»μÇĀ»ñÇ³ UáoU É³ É¹ÇÇ iarani Ī³ éáoó»ó!):
ÜÜ³ Y³ ā»è Ī Ná- Y³ ĪÇ Y»ñ- əU³ Ī³ Yáí ¹ñí ³ Ī máfāñ μ³ é»ñÇ ¹»āüáoU,
añĪ »Ā í »ñçÇYè ÓáoÉí aou ĺ Ná- Y³ ĪÇáoĀÜ³ Y - (n) a óáoóāÇ Nī, ÇYāā»è^d
Ĥaldina KĀ-kai ŠÉ³ É¹ÇÇ ¹éY»ñáoU!, gunuša ŠÜ³ nī »ñáoU(±)!:
Øláoè ¹»āü»ñáoU NÇÜÜ³ Ī³ ½U Ó³ ŪY³ í añĀ ā³ Nā³ Ýí aou ĺ, ÇYāā»è

²³⁷ U[u] Nafar Ü³ Y μ³ é»ñÇ N³ Ü³ ñ Ī³ ñ»ñÇ ĺ »YĀ³ Īñ»É -u(e) di í »ñç³ í ánaoĀlaoYA:

²³⁸ Г.Меликишвили, 1964, ĺÇ 38:

^dHaldia, ^{KUR}Etiunia, şuinia, esia, babania (i NáfáíáóU):
 A.Ø»Bá³ÝÇÝáíÁ²³⁹ Ý»ñ. áU³Í³Ý NáfáíÇ³éí³ÚáóÁUáóYÁ³ Ýñ³ Ó³áóUÁÇ³
³é³ÝÓY³óáóUÁ áóñ³ñí »ñ»YáóU Ñ³Ú³ñáóU ħ³Ú³Ý³Í³Ý³ áá Náoë³-
 ÉÇ: Áëí ħ³ñ³Í³Í³Í³ñíÇUÇ³ áóñ³ñí »ñ»YáóU Ý»ñ. áU³Í³ÝÇ ÇU³ëí ħ³
³ñí³ Ñ³Ú³Ú³áóU Ý³ -aşe²⁴⁰ »í³ÇñÁ/Ú³éÝÇíÁ, ÇYáâ»è³ şuñinaşe,
 ebaniaşe, ħatinaşe²⁴¹: A. Ú³Í³áYáíÁ -aşe-Ý, áñáBU³É NáfáíÚ³Ý³
 1»áúáóU -naşe-Ý, Ñ³Ú³ñáóU ħ³ Náfáí³ÚÇÝ í»ñç³íáñáóÁUáóY³
 Ý»ñ. áU³Í³Ý ÇU³ëí áí (locative-illative)²⁴²: ¶.í ÇÉN»ÉUÁ, -şe ħ³»ëúáí,
³ÚY Ñ³Ú³ñáóU ħ³»í³Çñ²⁴³:

**2. áóñ³ñí »ñ»ÝÇ Ý»ñ. áU³Í³Ý NáfáíÇÝ í»ñ³µ»ñáó áñáB á³ñ½³µ³-
 ÝáóUÝ»ñ**

3) Ø³ÝÇ áñ Áëí AÝ³áóYí³Í³Í³ñíÇUÇ (í »è í »ñÁ) Ná. Ý³ÍÇ Áíáí,
 Çëí a NáfáíÚ³Ý³ 1»áúáóU Ý³ »½³ÍÇáí 1ñí³Í³, µ³é»ñáóU Ý»ñ. áU³-
 Í³ÝÇ a óáóÇaÁ ÓáóÉáóU ħ³ Ná. Ý³ÍÇáóÁU³Ý³ -(n)a- óáóÇaÇ Í³Ú³ÑÇU-
 ú³Í³½³ a Ó³ÚY³íáñÇ Ñ»í, Çëí Ý»ñ. áU³Í³Ý Náfáíáí 1ñí³Í³ u Náfáí-
 Ú³Ý³ µ³é»ñÇ áñ ħ³Í³ÚáóÁUáóY áóñ³ñí³ Í³Ý³ ħ³»ëí »ñáóU áí³,³ á³
 ÚÇ³Í³ »ÓÁ, áóñ ÑY³ñ³íáñ ħ³ Ñëí³Í³ é³ÝÓY³óY»É áóñ³ñí »ñ»ÝÇ
 Ý»ñ. áU³Í³Ý NáfáíÇ Ñ³Ú³ñ³ é³ç³ñííáó a óáóÇaÁ, i/e NáfáíÚ³Ý³
 »½³ÍÇ Áíáí 1ñí³Í³ µ³é»ñÝ »Ý: éñ³Ýó ÁÇíÁ Ú»Í áĸ: ØYÝ³ñí»Ýú
 1ñ³Ýú ÉÚµ³íáñ»Éáí Áëí í»ñç³íáñáóÁU³Ý³Ó³Ç:

Ú³É³ 1Çí³ñí»Ýú -ia-áí í»ñç³óáó µ³é»ñÁ (³ÚY µ³é»ñÁ,
 áñáYóáóU -ia í»ñç³íáñáóÁUáóYÁ³ íYñ³Ú³Ú³ áñ»Ý á³í³ÝáóU ħ³ÑÇUÇÝ,
 ÇYáâ»è³ ^{URU}Eridia, ^{URU}NA₄ANŠU-nia, E.GAL-ria/^Eţuluria,
 µ³óíÁáóY»Ýú):

(67) ^dhal-di-a iš-ti-ni-(i)-e i-na-ni-(e)-li ar-
 ni-ú-ši-ni-(e)-li šú-si-ni/I MU za-du-(ú)-
 bi - ŞÉ³É³ÇÇ BÝáñÑÇí(±) Ú³Ú³é³ñ³ñúY»ñÁ Ú»Í³Ú³ñáóU
³ñ»óÇ³ [КУКН 173 I₆, 173 II_{2, 23}, 173 III_{18,44}, 173 IV₉ ... ³ÚÉY]:

(68) ú-la-di ^{KUR}E-ti-ú-ni-e-di a-li áš-ta-a-di
^{KUR}E-ti-ú-ni-a iš-ti-ni-i-e ... - ŞáóŃ»áñí»óÇ

²³⁹ И.Мещанинов, 1958, ħÇ 131-132, 137:
²⁴⁰ áñáB Ñ»í³ ½áí áóY»ñ éñ³ Ó³Ý³ »Ý Ñ³Ú³ñáóU -şe-Ý³ ÚY³ ħ³ñ³ÝÇ³í³»Éáí
 Ý³Éáñ³áó -a--Çó:
²⁴¹ í »è Г.Меликишвили, 1964, ħÇ 59:
²⁴² I.Diakonoff, 1971, ħÇ 94-95, ³Ó. 3; И.Дьяконов, 1979, ħÇ 62 ³Ó. 8:
²⁴³ G.Wilhelm, 2004, ħÇ 134:

¾ĀÇáoÝÇ: ° ħ̄µ (»è) ¹³ ³ ħ̄»óÇ(±) ĺĀÇáoÝÇÇ BÝáñÑÇí (±)...!
[KYKH 241 F₅]:

(69) ha-a-ú-bi ^{URU}Qi-ĥu-ni KUR si-lu-ni-ŋu-i(?) -
ni-a bi-di-e... - ū. ħ̄³ í »óÇ oÇĒáoÝÇ (ú³ Ō³ úÇ) »ñíÇñĀ,
ÍáíÇ silunini ÍáŌŪáoŪ...! [KYKH 173 II₃₀, 174 A₂₁₁]:

(70) a-li-li ^{ŠADU}ba-ba-ni-li ŋu-ni-a bi-di-i-e-ŝ!
[KYKH 407лиц.₃₅₋₃₆]:

(71) XIX LUGAL ^{MEŠ}i-šá-ni ap-ti-ni ŋu-ni-a-ni
^{ŠADU}ba-ba-ni-a [k]u-ru-ni-e-ŝ19 Ā³. ³ íáñÝ»ñ ÍáíÇ
³ ŪÝ ÍáŌŪóó` µ³ ħ̄Ōñ Ē»éÝ»ñáoŪ! [KYKH 389₁₂₋₁₃]:

(72) ^{LÚ}EN.NAM e-di-a te-ru-bi-ŝí³ é³ í³ ħ̄Çá³ Ū¹í »Ō
¹ñ»óÇ! [KYKH 389₁₂]:

(73) me-še e-di-a te-ru-bi-ŝÑ³ ħ̄í³ Ū¹í »Ō ¹ñ»óÇ! [KYKH
389₁₂]:

(74) ^{LÚ}E]N.NAM ^{MEŠ}e-si-a te-ru-bi-ŝí³ é³ í³ ħ̄Çá³ »ŌáoŪ
¹ñ»óÇ! [KYKH 389₁₂]:

²Ūèí »Ō (67)-(71)-Ā ÷³ èí áñÝ bedi, kuruni/e »í³ ¹ñáoĀŪáoÝ-
Ý»ñáí Í³ Ū íštine ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ū³ Íµ³ Ūáí Í³ ½Ūí³ Í³ Ý³ Ē³ 1³ -
éáoĀŪáoÝÝ»ñ »Ý: ¹ñ³ ÝáoŪ »í³ ¹ñáoĀŪáoÝÝ»ñĀ .. ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý
(í »ŌÇ) Ū³ Íµ³ ŪÁ ¹ñí³ Í³ »Ý í ħ̄³ Í³ Ý Ĥáfáíáí, Çèí »í³ ¹ñáoĀŪ³ Ý
ĒÝ¹ÇñĀ èí³ ÝáoŪ ĺ -ia(ne) í »ñÇ³ íáñáoĀŪáoÝÁ: ²Ūè í ÇáÇ Ý³ Ē³ 1³ -
éáoĀŪáoÝÝ»ñáoŪ -ia(ne) í »ñÇ³ íáñáoĀŪ³ Ūµ³ é»ñÇ Ū»Ç Ý»ñ. áŪ³ Í³ Ý
Ĥáfáí í »éÝ»Ēá páfáñáí ÇÝ á³ ħ̄í³ ³ ¹Çñ áĺ (Ū³ Ýñ³ Ū³ éÝ³ Ūè Ū³ éÇÝ í »è
IV.3 Í»í 2 .. II.3 Í»í 4), ħ̄³ í³ Í³ á»è »ñµ ĒáèŪÁ ŝĒ³ Ē¹Ç ³ èí Íáí (67),
ŝÍáíÇ! (69)-(71) .. ŝĒ»é³ Ýí (71) Ū³ éÇÝ ĺ: ¹Ý³ Í³ Ý ĺ, áñ á»í Ū ĺ ĒÇÝÇ:
ŝĒ³ Ē¹ÇÇÝ (í ħ̄³ Í³ Ý Ĥáfáí); Í³ Ū ŝĒ³ Ē¹ÇÇ BÝáñÑÇí!, µ³ Ūó áá »ñµ»
ŝĒ³ Ē¹ÇÇ Ū»Ç!: ŪŪ³ Ý³ á»è .. ŝÍáíÇ ÍáoŪÁ!, ŝÍáíÇ Ĥ»í .. Á!: ²Ū»Ý
¹»áúáoŪ, Ýbí³ Í³ ŪñÇÝ³ ÍÝ»ñĀ Çñ»ÝóÇó Ý»ñí³ Ū³ óÝáoŪ »Ý »í³ ¹ñáo-
ĀŪáoÝÝ»ñáí Í³ ½Ūí³ Í³ µ³ é³ í³ á³ ÍáoŪáoÝÝ»ñ .. Ĥ»í .. ³µ³ ħ̄ á»Ý Í³ -
ñáo Ĥáoè³ ĒÇ ŤÇŪù ĒÇÝ»Ē áñ»Çó» ĤáfáíÇ, ³Ū¹ ÁíáoŪ .. Ý»ñ. áŪ³ Í³ ÝÇ,
³ é³ ÝÓÝ³ óŪ³ Ý Ĥ³ Ū³ ħ̄: Ēèí (72)-áoŪ .. (73)-áoŪ í Í³ Ūí³ Í³ edia-Ý í »ŌÇ
Ū³ Íµ³ Ū ĺ, Ĥ»í .. ³µ³ ħ̄ í »Ō³ óáoŪó ³ ĤĀ»ù áóÝ»Ý³ Ēáo Ĥ³ Ū³ ħ̄ á³ ħ̄í³ ³ -
¹Çñ áĺ (Ā» .. µ³ ó³ é³ í³ áĺ), áñ ¹ñí³ Í³ ĒÇÝÇ Ý»ñ. áŪ³ Í³ Ý Ĥáfáí áí, Ū³ Ý³ -
í³ Ý¹ áñ ÝŪ³ Ý Ō»áí³ Ūè µ³ éÁ . áŪ³ Í³ ÝÇ Ĥ»í . áñí³ Í³ »ĒÇè

Ń»ñÁ³. ³ ũáoŮ ĸ áoŮ`án³ Ĩ³ Ý Ńáfáí ÇÝ²⁴⁴: ³ ó³ éí³ Í áĸ, áñ áñǎ»ë Ĩ »ŌÇ Ũ³ Ĩ³ Ũ³ Ũ³ á» Ĩ ĸ ÁÝĨ³ É»É Ý³` (74)-áoŮ Ĩ Ĩ³ Ũ³ Ĩ³ Í esia μ³ ÉÁ: ² ŨëǎÇéáí , »ǎ» ³ Ũ÷á÷»ÝŮ Ń³ ñŌÇ ũÝÝ³ ñĨáoŮÁ, ³ á³ éĨ Çáí³ Í »ÝŮ ³ ŨÝ ³ é³ ŨÁŮ ÁáŌÝ»É μ³ ó, Ń³ Ũ»Ý³ ŨÝ ¹»ǎë áñ` ĸ Ńáoë³ ÉÇ ³ á³ óáoŮŌ -ia í »ñÇ³ í áñáo-ÁŮ³ Ũμ μ³ é»ñÇ Ý»ñ. áŮ³ Ĩ³ ÝÇ ÇŮ³ éĨ ³ ñĨ ³ Ń³ Ũ³ Ĩ³ »Éáo í »ñ³ μ»ñŮŮ É Ũ»ÝŮ á»ÝŮ . Ĩ ÝáoŮ: ÁéĨ ÇÝá í »ñ³ μ»ñáoŮ ĸ »½³ ĨÇ Ý»ñ. áŮ³ Ĩ³ ÝÇ -a-áí Ĩ ³ ñμ»ñ³ ĨÇÝ, ³ á³ ³ ŨëĨ »Ō, Á»ñ`ë, í »ñÇÇÝÇë ŨÇ³ Ĩ Ńáoë³ ÉÇ Ĩ Ĩ³ ũáo-ÁŮáoÝÁ gunuša (<*gunuše=a) ŠŮ³ ñĨ áoŮ!` .. ^{GIŠ}GU. ZA-a Š. ³ ŃÇ Ĩ Ĩ³ , . ³ ŃÇÝ! μ³ é»ñÝ »Ý: ² é³ ÇÇÝÁ μ³ ½Ů³ ÁÇĨ ³ Ý. ³ Ũ Ĩ Ĩ³ Ũ³ Ĩ³ Í ĸ gu-nu-šá-a ħa-ú-bi - ŠŮ³ ñĨ áoŮ . ñ³ í »ŌÇ! Ĩ³ Ō³ á³ ñ³ ŨÇÝ μ³ é³ Ĩ³ -á³ Ĩ³ óáoÁŮáoÝáoŮ²⁴⁵, áñÇ Ń³ Ũ³ ñ ¶.Ō»ÉÇŮÇĨ ÇÉÇÝ ³ é³ Ç³ ñĨ áoŮ ĸ ŠŮ³ ñ-Ĩ »ñáoŮ (Ńá. Ý³ ĨÇ ÁÇĨ) . ñ³ í »ŌÇ²⁴⁶! Á³ ñ. Ũ³ ÝáoÁŮáoÝÁ (Ĩ »ë Ĩ »ñÁ): ÁéĨ ^{GIŠ}GU. ZA-a-Ý Ĩ Ĩ³ Ũ³ Ĩ³ Í ĸ na-a-ħa-(a)-di LUGÁL-tú-ħi-ni-na-(a)²⁴⁷ ^{GIŠ}GU. ZA-(a) - Šμ³ ½Ů»ŌÇ (»ë) ³ ñŮ³ Ũ³ Ĩ³ Ý . ³ ŃÇÝ! (μ³ é³ ŌÇ »Ĩ³ ³ ñŮ³ Ũ³ Ĩ³ Ý . ³ ŃÇ Ũ»Ç/Ĩ Ĩ³ (±) ³ ñĨ ³ Ń³ Ũ³ Ĩ³ áoÁŮáoÝáoŮ [KYKH 406 л.с.24-25, 407 л.с.19, Van recto, (SMEA 44/1, 2001, ĸÇ 112-143)]: Ō³ éĨ áñ»Ý é³ ŨÇ³ Ĩ ¹»ǎŮÝ ĸ áñĨ »Ō ŃÝ³ ñ³ í áñ ĸ Ĩ »ëÝÉ »½. Ý»ñ. áŮ³ Ĩ³ ÝÇ Ĩ Ĩ³ ũáoÁŮáoÝ:

μ) ÁéĨ ÁÝ¹áoÝĨ³ Ĩ³ Ĩ³ ñĨÇŮÇ³ Ńá. Ý³ ĨÇ Ý»ñ. áŮ³ Ĩ³ ÝÇ í »ñÇ³ í áñáo-ÁŮáoÝÁ . ñáoŮ ÁÝĨ³ Ń³ Ń³ á»ë áÇ Ĩ ³ ñμ»ñĨ áoŮ Á»Ů Ńáfáí Ý»ñÇ Ńá. Ý³ ĨÇ áŮ-ÁŮ³ Ý óáoŌÇáŌ, áŮëĨ Ç` Ńá. Ý³ ĨÇ Ý»ñ. áŮ³ Ĩ³ ÝÇ óáoŌÇáÇ Ń³ ñŌÁ ÝáoŮÝǎ»ë ŨÝáoŮ ĸ μ³ ó: ŨñÇÝ³ Ĩ, á³ ñ½ áĸ, Á», ³ é»ÝŮ, ebana Š»ñĨ ñÝ»ñáoŮ!²⁴⁸ μ³ é³ Ō`Á ÇÝǎǎ»ë á»Ĩ ũ ĸ μ³ Ō¹³ Ĩ »É ebani+(n)a+a > ebana, Á» ebani+(n)a+Ø > ebana: Đá. Ý³ ĨÇ Ý»ñ. áŮ³ Ĩ³ ÝÁ Çñ

²⁴⁴ ĐŮŮĨ . uštadi X-ue e-di-a/uštadi X-edi Ĩ ÇáÇ Ń»ñÁ³. ³ ũáoÁŮáoÝ»ñÇ Ń»Ĩ (Ĩ »ë Ĩ.2.8):

²⁴⁵ Ĩ »ë KYKH 173 V_{38, 75}, 241 A_{7,14}, 241 B₂₀, 241 E_{12, 49} ...` ³ ŌÉÝ:

²⁴⁶ Gunuša-Ý ŃÝ³ ñ³ í áñ ĸ Á³ ñ. Ũ³ Ý»É Ý³` μ³ ó³ é³ Ĩ³ Ý. . áñĨÇ³ Ĩ³ Ý Ńáfáí áí` ŠŮ³ ñĨ` »-ñáí !:

²⁴⁷ ² ŨÝ, áñ Š. ³ Ń! μ³ ÉÁ ³ ŨëĨ »Ō Ĩ Ĩ³ Í áĸ Ĩ Ĩ³ Ĩ³ Ý Ńáfáí áí , »ñ`áoŮ ĸ Ń³ Ĩ³ Ĩ³ óáoŌÇáÇ (LUGÁL-túħina-Ç) Ńáfáí ³ ŨÇÝ í »ñÇ³ í áñáoÁŮáoÝáŌ: ² ŨÉ³ á»ë Ĩ ÇÝ»ñ` *LUGÁL-túħini-ni(e): ² ŨëĨ »Ō ŃÝ³ ñ³ í áñ ĸ Ý³` Ńá. μ³ ó³ é³ Ĩ³ Ý, é³ Ĩ³ ŨÝ Ń³ Ũ³ Ĩ³ »ëĨ áoŮ ¹³ áñ` ĸ ÇŮ³ éĨ áÇ Ĩ ³ ÉÇë:

²⁴⁸ ² ŨÝ Ũ»Ĩ ³ Ý. ³ Ũ Ĩ Ĩ³ Ũ³ Ĩ³ Í ĸ` ali LŮ-tú-ħi III ^{KUR}e-ba-na I MU za-du-bi-[KYKH 241 A₂₅₋₂₆] ³ ñĨ ³ Ń³ Ũ³ Ĩ³ áoÁŮáoÝáoŮ: á»Ĩ ũ ĸ ÝĨ³ Ĩ ĸ áŮÝ»Ý³ É, áñ ^{KUR}ebana-Ý ³ ŨëĨ »Ō Ĩ³ ñáo ĸ ÉÇÝ»É Ńá. Ý³ ĨÇ μ³ ó³ é³ Ĩ³ Ý: ² ŨĨ ¹»ǎŮáoŮ ÝĨĨ³ Ĩ³ Ĩ³ í ³ Í Á ŃÝ³ ñ³ í áñ ĸ Á³ ñ. Ũ³ Ý»É Š...»ñ»Ů ñĨ ñÝ»ñÇŌ...!:

ī »euaí YÚ³ Yí áoŮ ĺ Y³ Ĩ Ná. Y³ ĨÇ μ³ ó³ é³ Ĩ³ Ȳ.. ańĲÇ³ Ĩ³ ȲÇ »ńĲńáń¹
 (ne óáoÇÇáÇó ĺáońĲ) Ó ĲY²⁴⁹. ° Ā» ĨńĲ YũĲÇY³ Ĩ Ĩ »uēĲ (»ń)áoŮ Ĩ³ Ú YÚ³ Y
 Ń³ Ú³ Ĩ Ĩ »uēĲ »ńáoŮ -(n)a-ÇY ĺáo. ° Ń»é³ é³ Ĩ³ ĺ -(n)a=ne Ĩ³ Ĳμ»ń³ -
 ĨÁ, ° á³ Ĩ³ Ĳ»ĲÇ ĺ Ń³ ÚáħĲ Ĩ³ ĲÇY»Ĳ, ań μ³ éÁ Ĩń Ĩ³ ĺ μ³ ó³ é³ Ĩ³ YáĲ:
 ØÚáoē Ĩ»áũ»ńáoŮ ŃY³ Ĳ³ íáń ĺ Ĩ³ Ĳμ»ń»Ĳ Ā»ń Ĳ ĲÇ³ ÚY B³ Ĳ³ ŃÚáoēáo-
 ĀŮ³ Úμ: °³ Úó ÚÇBĲ áĲ, ań Ĩ³ ŃY³ Ĳ³ íáń ĺ. uńÇY³ Ĩ Ĳ...III-a e-sa-a
 u]š-ti-ip-te za-du-ú-bi §...»ń» Ĩ Ĩ»Ó»ńáoŮ ĺĲ³ ĲB³ Ĩ»ÓÇĲ
 [KYKH 241 D₁₉₋₂₃] Ĩ³ Ĳ Ĩ³ Ń³ Ůí áóĀÚáoYÁ ŃY³ Ĳ³ íáń ĺ Ā³ Ĳ. Ú³ Y»Ĳ
 §...»ń» Ĩ Ĩ»ÓÇó (Ĩ³ Ú Ĩ Ĩ»ÓáĲ) ĺĲ³ ĲB³ Ĩ»ÓÇĲ: ÁYĲŃ³ Yń³ á»ē, Ná. Y³ ĨÇ
 Y»ń. áŮ³ Ĩ³ ȲÇ Ĩ Ĩ³ ÚáoĀÚáoYŲ»ńÁ ē³ Ĩ³ Ĩ³ Ĩ³ ĲÇĲ »Y, ÇēĲ »Ó³ Ĩ³ Y»ńÁ ° ÚY³ Ú³ Y
 ĺĲ³ Ń³ ÚáħÇá á»Y Ĳ μ³ ó³ é³ Ĩ³ ĺ áĲ, ań Ĩ³ Ń³ Yũ Ĩń Ĩ³ ĺ »Y³ ŮĲ ŃááĲ (Y»ń)áĲ:

3. -aše ° Ĩ³ YóÇ Y»ń. áŮ³ Ĩ³ Y ŃY³ Ĳ³ íáń ÇŮ³ ēĲ Ç Ú³ ēÇY: ÁYáá»ē
 ° Ĳ Ĩ³ Y YBĲ »ó (Ĩ³ »ē Ĩ»ńÁ), ańáB áoń³ Ĳ Ĩ³. »Ĳ Y»ń -(a)še Ĩ»ńÇ³ Ú³ ē-
 YÇĲ Ú»Ç Ĩ »ēYáoŮ »Y Y»ń. áŮ³ Ĩ³ Y ŃááĲ Ç óáoÇÇá Ĩ³ Ú Y»ń. áŮ³ Ĩ³ ȲÇ
 ÇŮ³ ēĲ áĲ »Ĳ Ĩ³ Ç: Ø³ ŃóÁ á³ Ĳħ³ μ³ Y»Ĳáo Ń³ Ú³ Ĳ Ĩ³ ÇĲ Ĩ³ Ĩ³ Yũ Ĳááń
 ŃY³ Ĳ³ íáń YÚ³ Y Ĩ»áũ»ńÁ Ĩ³ ē³ Ĩ³ Ĳ. »áĲ Ĩ³ Ń³ Yũ ÁēĲ Ń³ Ú³ Ĩ³ »uēĲ Ç
 (ŃY³ Ĳ³ íáń ÇŮ³ ēĲ Ç) Ĳ μ³ ó ÁáŮY»ĲáĲ -(a)še-Ç³ ÚY Ĩ Ĩ³ ÚáoĀÚáoYŲ»ńÁ,
 áoń³ ÚY³ Ĩ³ YŃ³ Ůí ań»Y áoYÇ ° Ů³ Ĳ»Á»ũ. uńÇY³ Ĩ, μ³ é³ Ĩ³ ĺ ½ÚÇá ° Ĩ³ Yó ĺ
 (ēń³ Yó Ú³ ēÇY Ĩ »ē IV.2 Ĳ Ĩ³ Ĩ³ 2):

3) áoń³ Ĳ Ĩ³ Ĩ³ Y Ĩ »uēĲ »ńáoŮ ° ēYĲ³ ½Y ÚÇ ú³ ȲÇ ° Y. ° Ú
 YĲ Ĩ³ Ĩ³ íáóŮ ĺ »½³ Ĩ³ Ĳ ĲÇĲ Ĳ-i=ie, Ná. Y³ ĨÇ ĲÇĲ Ĳ-(i)aše Ń»ńÁ³. ° ÚáoŮ:
 Ĩ »ē Ń»Ĳ Ĩ³ Ú³ ē³ Ĩ³ Ĳ Ĩ³ Ń³ Ůí áóĀÚáoYŲ»ńÁ.

(75) ...ma-si-ni-e ^{GIŠ}šú-ri-e ka-ru-ni (^mN-ni ^mN-Ĳi)
 LUGÁL ^{URU}X-i/Ĳi KUR-ni/e-ba-ni-(i)-e - §...Úáoń
 ēńÇY »YÁ³ ĲĲ »ó N-ÇY ań¹áoY N-Ç ĲÁ³. ° Ĩ íáńÇY X-Ç (ú³ Ů³ -
 úÇ/»ńĲĲ/ó»ŮÇ ° YĲ³ YáoŮ) »ńĲĲĲ! [KYKH 241C_{8,49}, F₆, 242DI +
 DII₅, 244₂ Ĳ ŮĲY]:

(76) ...ma-si-ni-e ^{GIŠ}šú-ri-i-e ka-ru-a-li IV
 LUGÁL ^{MEŠ} ^{KUR}Ů-e-du-ri-E-ti-u-ni-i ^{KUR}e-ba-a-ni-
 a-ši-e - §...Úáoń ēńÇY »YÁ³ ĲĲ »ó 4 ĲÁ³. ° Ĩ íáńY»ńÇY áo¹áo-
 ĲÇ-¾ĲÇáoYÇ »ńĲ ĲY»ńáoŮ! [KYKH 241C₄₇]:

(77) ^{KUR}Aš-šur ^{LÚĲ}Ĳu-ra-di-i-e ^{KUR}e-[ba]-ni-ú-ki áš-
 du - §²éáoń³ Ĩ³ Y ½áũÁ ÇŮ »ńĲńáoŮ ááYá³ óńÇ(±)! [KYKH
 173 III₂₅]:

²⁴⁹ »ē Ú³ ēÇY Ú³ Yń³ Ú³ ēY Ĩ »ē II.2.7 Ĩ³ 2:

- (78) ^K[^{UR}]Aš-[šur ^{LÚ}A.S]I?^{MEŠ}-ši-e ^{KUR}e-ba-ni-[ú]-ki
 áš-du - §² éáõñ³ Í³ Ý ½áñùÇÝ ÇÙ »ñí náòÙ ááÝá³ óñÇ(±);
 [KYKH 173 III₂₅ - IV₁]:
- (79) II LUGÁL^{MEŠ}-li-li e-di-ni su-țu-qu-[ú]-bi
^mBa-al-tú-ú-ul-ñi-e ^{KUR}e-ba-a-ni-i-e ^{URU}Ĥa-al-
 di-ri-ul-ñi ^{KUR}e-ba-a-ni-i-e É.GAL^{MEŠ}-a-ši-li
 a-gu-ú-nu-ni-e-li ^{KUR}e-ba-ni-a-și e-di-ni
 su-țu-qu-bi - §»ñí áó Ā³.³ í áñÝ»ñ³ ÚYi »ÒÇó (»è) Ñ»-
 é³ óñÇ³ í ÉÁáóĒÇ (ó»Ò) »ñíñÇ, É³ í ÇñÇáóĒÇ (ó»Ò) »ñíñÇ:
 2 Úáóñ³ ÚñáóÝ»ñÁ »ñíñÝ»ñÇ³ ÚYi »ÒÇó (»è) ááí »óÇ; [KYKH
 53₂₄₋₂₈]:
- (80) áš-ta-a-di ^{KUR}E-ti-ú-ni-a iš-ti-ni-i-e - §...»è
³ ñ»óÇ(±) ¼ÁÇáóÝÇ »ñíñÇ Ñ³ Ú³ ñ; [KYKH 241 F₅]:
- (81) a-[x?-]šá-di [^{KUR}Ar-ñu]-ú?-e iš-ti-ni-a-și -
 §; [KYKH 409₂, Shisheh₃ (SMEA 43/1, 2001, ç 25-37)]:

ÉYáá»è »ñ³ áóÙ ç (77)-Ç .. (78)-Ç Ñ³ Ú³ 1ñáóÙÇó, ÝáóÙY Ñ³ Ú³ -
 í »ùèi áóÙ »½³ ÍÇ ÁíÇ Ñ³ Ú³ ñ áóÝ»Yú ^{LÚ}huradi=ie, Çèi Ná-Ý³ ÍÇ Ç³
^{LÚ}A.S]I?^{MEŠ}-še (í »ñ³ Í³ Ý. Ýí³ Í³ í ÇÝ»éáó á³ í x³ éáí³ Ç ùè í »ñÇÇYÁ
 Náóè³ ÉÇ áç): ÚÚ³ Ý³ á»è (75)-Ç .. (76)-Ç Ñ³ Ú³ 1ñáóÙÇó karu=ne ...
 LUGÁL ... ^{KUR}enani=(i)e .. kar=u=ale 4 LUGÁL^{MEŠ} ... ^{KUR}eba-
 ni=aše: ÚÚ³ Ý³ á³ í í »ñ ç³ éí³ Ý³ .. (79)-áóÙ, áñi »Ò ÚÇ...ÝáóÙY Ñ³ Ú³ -
 í »ùèi áóÙ ÚÇ í áóÙÇó³ éí³ ç II LUGÁL^{MEŠ} ... ^mX-ñe ^{KUR}ebani=ie,
^{URU}X-ñe ^{KUR}ebani=ie §»ñí áó Ā³.³ í áñÝ»ñ ... X ^{KUR}ebani=ie, X
^{KUR}ebani=ie! (»ñí áó Ā³.³ í áñÝ»ñÇ »ñíñÝ»ñÁ Ýbí áóÙ »Ý³ é³ ÝÓÇÝ-
³ é³ ÝÓÇÝ »ñí áó³ Ý. Ç Ú, Ñ»i³ Ç³ ñ 1ñí³ Í³ »Ý³ ½³ ÍÇ Áí í), Úáóè
 í áóÙÇó É.GAL^{MEŠ} ... ^{KUR}ebani=aše - §³ ÚñáóÝ»ñ ... ^{KUR}ebani-aše
 (Ç ÚñáóÝ»ñÇ »ñíñÝ»ñÁ (1ñí³ Í³ ç Ná-Ý³ ÍÇ Áí í)!): ØYáóÙ ç »YÁ³ 1ñ»é,
 áñ í³ Ú³ ½³ ÍÇ í ñ³ Í³ ÝÝ³ Ç ùèi »Ò³ ñi³ Ç³ Ñ³ Ú³ í áóÙ ç Ý»ñ. áóÙ³ Í³ Ý
 ÇÚ³ èi, í³ Ú³ -aše-Ý Ná-Ý³ ÍÇ í ñ³ Í³ ÝÇ²⁵⁰: (80)-Ç Ú»í Ý³ Ç³ ÝáóÁÚ³ Ý
 Ñ³ Ú³ ñ í »è IV.3 Í»i³ 2²⁵¹: Ð»i³ Ç³ ùñùÇñ ç Ý³ .. (81)-áóÙ³ éí³ í »ùèi Á
 (ó³ í áó³ Ç ùèi »Ò iš-ti-ni-a-și/e-ÇÝ Ý³ Éáñ³ áó³ éá í Ý³ èi³ í ç):

²⁵⁰ ØÇ. áóó» ši/e-Ý³ Ç ùèi »Ò á»í ú ç í³ ñ³ í³ ç zí/é [í »è J.L.Линни, 1964, ç 137-148, YB³ Ý № 102]` -(i)aze-Ç Úçç í »èY»éáí Ñ³ Ú³ ñ»ñ»ÝÇ ÚÇ B³ ñú Á»ù Náíáí Ý»ñÇ Ná-Ý³ ÍÇ Áí Ç - (»)³ ó í »ñÇ³ í áñáóÁÚáóYÁ:

²⁵¹ í ñí³ Í³ Á³ ñ. Ú³ ÝáóÁÚáóYÁ Ç í ÝÑ³ Ú³ í áñ»Ý èÉ³ ç í, ú³ Ý½Ç áš-ta-a-di (ášt=a=di) Ç³ Ú³ Á³ Ý³ ÝáóÁÚ³ í³ Ý ç:

´ 3 ó³ éí 3 Í ā, āñ YÚ³ Ý ù»ñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý Ó´ »ñÁ ā»i ù ħ páfánáí ÇY ³ ÚÉ
 Í »ñÁ Ù»ÍÝ³ µ³ ÝÉ: Ð³ Ú³ i »üei Á ÑÝ³ ñ³ í áñáóÁúáóÝ āç i ³ éÇē Ñei ³ Í
 Í áÓÚYánaBí »éáó:

µ) -aşe Ú³ eÝÇÍáí Í³ ½ÚÍ ³ Í µ³ é»ñÁ ÚÇ ú³ ÝÇ ¹ñí³ . Ý»ñáóÚ Í³ ñ-
 Í »è Á» Ñ³ Ý¹»è »Ý . ³ éÇē ³ ÚÝāÇēÇ ¹ÇñúáóÚ, áñi »Ó éáí áñ³ µ³ ñ áóÝ»-
 ÝáóÚ »Ýú áóÓ´ áñ³ Í³ Ý Ñáfáí áí ¹ñí ³ Í µ³ é»ñ: ´ »ñ»Ýú Ñ»i ´ Ú³ é úñÇÝ³ Í-
 Ý»ñÁ.

(82) uš]-ta-ia-di ^{KUR}Ĥa-ti-i-na-a-ši-e-šáóÓ´ áñi »óÇ
 Ê³ ĀÇÝ³ ÚÇ (»ñÍÇñÁ) | [KYKH 176 III₁₅]:

(83) ka-a-di ^{LÚ}A.SI^{MEŠ}-ši ^{URU}Tu-me-iš-ki-ni-ka-i-
 ŠÑ³ Úi Ýí »óÇ (»è) ½áñúÇ Ú»ç í áóÚ»ÇBÍÇYÇÇ (ú³ Ó³ úÇ) ³ éÇ´ |
 [KYKH 241 B1₁₂, 244₁₁]:

(84) ...a-li-a-ba-di KUR.KUR^{MEŠ}-ši šú-i-a-ši-e ĥa-
 ši-al-me DINGER^{MEŠ} za-tú-me ĥa-a-ri-e-
 Š...aliabadi páfán »ñÍñÝ»ñáóÚ é»óÇÝ-ÇYÓ ³ eí í ³ ÍÝ»ñÁ,
 é³ ñú»óÇÝ ×³ Ý³ ā³ ñÑ | [KYKH 241 E_{6,47}]:

(85) ...a-li-a-ba-di ^{KUR}lu-lu-i-na-ši ĥa-ši-al-me
 DINGIR^{MEŠ} - Š...aliabadi ĀBÝ³ Ú³ Í³ Ý (ÉáóáóÇÝ³ Í³ Ý)
 »ñÍñÝ»ñáóÚ é»óÇÝ-ÇYÓ ³ eí í ³ ÍÝ»ñÁ | [KYKH 241 F₃]:

° Ā» (83)-áóÚ -(a)şe-Ý Çñáú Í³ ñí »è Ā» áóÝÇ Ý»ñ- áú³ Í³ Ý ÇÚ³ eí ,
 ³ ā³ ÝáóÚYÁ ÑÝ³ ñ³ í áñ ā ħ āÝ¹»É (84)-Ç Ñ³ Ú³ ñ. í »ñÇÝē ÑÚÚi .,
 úñÇÝ³ Í, áóÓ´ áñ³ Í³ Ýáí ¹ñí ³ Í´ ...KUR.KUR^{MEŠ}-di šú-ia-i-di... -
 Š...páfán »ñÍñÝ»ñÇ í ñ³ ... | [KYKH 271₁₁] YÚ³ Ý³ i Çā ³ ñi ³ Ñ³ Úi áó-
 ÁÚ³ Ý Ñ»i : ÚáóÚÝÝ ħ Ý³´´ (82)-áóÚ, áñi »Ó áóÓ´ áñ³ Í³ ÝÇ ÇÚ³ eí Á
 ³ é³ í »É Ñ³ í ³ Ý³ Í³ Ý ħ, Ā»´ āç µ³ ó³ éí áóÚ Ý³´´ Ý»ñ- áú³ Í³ ÝÇ ÇÚ³ eí´
 šáóÓ´ áñi »óÇ/³ ñB³ í »óÇ Ê³ Ā»áóÚ (Ê³ Ā» »ñÍñáóÚ) (±)!: ĀYá í »ñ³ µ»-
 ñáóÚ ħ qudul(=)ane(=kutul(=)ane²⁵²) šuĥi=na=(a)şe/
 GIBIL-şe µ³ é³ í ³ ā³ ÍóáóÁÚ³ YÁ, áñÁ éáí áñ³ µ³ ñ Ā³ ñ- Ú³ Ýí áóÚ ħ
 ŠYán i ³ ×³ ñ(Ý»ñ)áóÚ!, ³ ā³ ³ Úei »Ó ÝáóÚYā»è Ñei ³ ÍáóÁúáóÝ áí³ :
 Ø³ eÝ³ í áñ³ ā»è ³ ÚYú³ Ý ħÉ Ñ³ eí ³ Ý³ éÇ ā, Ā» ÇYá Ñáfáí áí ħ ¹ñí ³ Í
 kutulane Ši ³ ×³ ñ; µ³ éÁ. »Ā» ÑÇÚÚÁ kutul-Ý ħ, ³ ā³ Ā»ñ´è Ñá-
 Ý³ ÍÇ µ³ ó³ é³ í ³ Ýáí: ²Ú»Ý ¹»āúáóÚ ŠYán i ³ ×³ ñ(Ý»ñ)áóÚ! Ā³ ñ- Ú³ -
 ÝáóÁÚ³ Ý ¹»āúáóÚ áñáBÇáÁ´ šuĥinaşe (šuĥi=na=(a)şe)-Ý Ñáfáí áí
 āç Ñ³ Ú³ Ó³ ÚYáóÚ áñáBÚ³ éÇ´ kutul(a=ne)-Ç Ñ»i : ÁY¹Ñ³ Ýáóñ ³ eÚ³ Úµ,

²⁵² ÐÚÚi . Ñ³ Ú. Í áĀáÓ Ší áĀáÓ, i ³ ×³ ñ; µ³ éÇ Ñ»i . i »è e.²Úi³ µ³ Ý, 2003, ħç 42-43:

³Ùè -aʃe ³Í³ÝÓÇ/Ú³èÝÇÍ¹»ñÇ´´ÇÚ³èíÇÁÙµéÝÚ³ÝÑ³nóáóÙ³Ù»Ý
 ÇÝá ä, áñ ä³ñ½ ç (Ñ³Ú³Ó³ÙÝáóÁÙáóÝ áÍ³Ý³´´Ú³èÝ³. Çí³Í³Ý
 ·ñ³Í³ÝáóÁÙáóÝáóÙ): Á»ñ´´éÍ³ñ»ÉÇ ç Náóè³É, áñ Ýáñ³ñÓ³Ý³·ñáó-
 ÁÙáóÝÝñÇÑ³ÙíÝ³µ»ñÚ³ÙµÑ»í³. ³ÙáóÙÑÝ³ñ³íáñÍéÇÝÇÑèí³Íáó-
 ÁÙáóÝÙíóÝ»É³ÙèÑ³nóáóÙ:

II.2.10 äñ³ñí»ñ»ÝÇÑáfáíÚ³ÝÑ³Ú³Í³ñ. Ç Ñ³Ù»Ú³íáóÙÑ³Ù»ñ»ÝÇÑ»í

1. äñ³ñí»ñ»ÝÇÑáfáíÚ³ÝÑ³Ú³Í³ñ. Ç ÁÝÑ³Ýáóñ ä³íÍ»ñÁ: ²Ù-
 ÷á÷ áóñ³ñí»ñ»ÝÇ³Ýí³Ý³Í³ÝÑáfáíÚ³Ýä³íÍ»ñÁ, Áèí³é³ÝÓÇÝ
 ÑáfáíáóÙÝ»ñÇ, Ý»ñÍ³Ù³óí³Í ç ²ÓÙáóè³Í³-áóÙ(Ù»ÍÝ³µ³ÝáóÁÙáóÝÝ»ñÁ
 íñí³Í»ÝÝ»ñ»áóÙ): ²é³í»É³Ýñ³Ú³èÝí»èII.2.2'Ñ³Ú³ä³í³è-
 É³ÝÑáfáíÝ»ñÇÝí»ñ³µ»ñáóÍ»í»ñÁ: óñíñáñ¹³ÓÇÝÑáfáíÝ»ñÇÑ³Ú³ñ,
 áñáÝù³Ùèí»ó¹Çí³ñÍíáóÙ»Ýáñä»è»í¹ÇñÝ»ñ´´í³¹ñáóÁÙáóÝÝ»ñ
 (í»èIV.2´´IV.3):

²ÓÙáóè³Í³

äñ³ñí»ñ»ÝÇÑáfáíÚ³ÝÑ³Í³ñÇíáñáóÁÙáóÝÝ»ñÁ

Đáfáí	°½³ÍÇĂÇí		Đá·Ý³ÍÇĂÇí
	ÑáfáíáóÙ		
	a, i, o, u	n	
äóó³Í³Ý	-(v)=Ø, -v=n, -v=e/æ	-	-(v=n)=er
çñ·³íÇí	-v=s	-v=i=ne=s	-(v=n)a=s
è»é³Í³Ý	-a=y, -e=y(è), -o=y, -u	-v=i=ne=y	-(v=n)a=(u)e
íñ³Í³Ý	-a, -i= y/j(æ), -o= y/j(æ), -u	-v=i=n(æ)	
´³ó³é³Í³Ý· ·áñÍÇ³Í³Ý	-v=n, -v=Ø	-v=i=ni=n -v=i=n(e)	-(v=n)a=(n)
Ù»ñ·áó³Í³Ý	-a (±)	-(±)	-(v=n)a (±)
-aʃ Ñáfáí (±)	-(±)	-	-(v=n)a=aʃ -i=aʃ

³) Đáfáí³ÓÇÝí»ñÇ³íáñáóÁÙáóÝÝ»ñÁ³ÓÙáóè³íáóÙÝ»ñÍ³Ù³óí³Í»Ý
 ÑÝáÙáóÝ³Í³Ýí³é³¹³ñÓáóÁÙ³Ùµ: äñábÑáfáí³ÓÇÝóáóóÇáÝ»ñÇí»ñçáóÙ
 ·ñíáó-eÓ³ÙÝ³íáñÁ, áñÁÚ³èÝ³. Çí³Í³Ý·ñ³Í³ÝáóÁÙáóÝáóÙéáíá-
 ñ³µ³ñÑÝáÙáóÝ³¹³ñÓíáóÙ ç éÍ³Ùæ, ³Ùèí»óÝ»ñí³Ù³óñ»É»ÝùØ-áí:

è»é³ í³ ý-í ñ³ í³ ýç Ñá. ý³ íç ý í³ ñáó çñ Ñý»É -a(w) (æ) ` ä³ ñ½ äç:

µ) ¶ñáóÙ u µYáí Ý»ñí³ Ù³ óí áó µ³ é»ñÁ µ³ Á³ Ýí³ í »Ý »ñí áó Ù³ èç: 2é³ ççÝáóÙ ÁÝ¹. ñí í³ í »Ý³ ÙÝ µ³ é»ñÁ áñáÝÙ Ñáfaí íáóÙ »Ý Áeí í³ ÝáÝç: Ùáóè Ñáfaí áóÙÝ»ñçÝ ä³ í³ Ýáó µ³ é»ñç ÝÙ³ Ý, »ñí ñáñí áóÙ³ ÙÝ µ³ é»ñÁ, áñáÝÙ »½³ íç è»é³ í³ ÝáóÙ .. í ñ³ í³ ÝáóÙ áóÝÝ -u(u) í »ñç³ í áñáóÁÙáóÝÁ: 2é³ ççÝáóÙ µÝ³ í áñ u-Ý ÑÝááóÝ³ 1³ ñóí³ í ç ó ÑçÙÝí »Éáí Ñ³ Ù»ñ»Ýç í ñ³ (³ Ùè Ù³ èçÝ Ù³ Ýñ³ Ù³ èÝ í »è èí áñ .. í »í 3):

·) V-áí Ý»ñí³ Ù³ óí áóÙ ç ÑçÙu³ í³ ½Ù ó³ ÙÝ³ í áñÁ:

1) ½³ íç í ñ³ í³ ýç j-áí ó»ñÁ (· ñáóÙ g) í í³ Ùí³ í »Ý Ùç³ ÙÝ 2ñ. çBí ç I-óó Ñ»í á:

») -er-áí (· ñáóÙ -ele-áí) í í³ Ùí³ í »Ý Ùç³ ÙÝ e .. í Ñáfaí Ù³ Ý µ³ -é»ñÁ: ØáóèÝ»ñç Ñ³ Ù³ ñ Ñáóè³ Éç í í³ ÙáóÁÙáóÝÝ»ñ áí³ Ý (í »è í³ Ý. 185):

½) N Ñáfaí Ù³ Ý çñ. ³ í çíç Ñ³ Ù³ ñ ÑÝ³ ñ³ í áñ ç Ý³ .. -v-i-nis (ä³ ñ½ äç):

ç) -i-as Ùç³ ÙÝ í Ñáfaí Ù³ Ý µ³ é»ñç Ñ³ Ù³ ñ. ÙáóèÝ»ñç Ñ³ Ù³ ñ í í³ ÙáóÁÙáóÝÝ»ñ áí³ Ý:

Á) ½³ íç áóóó³ í³ ÝáóÙ -v-e í »ñç³ í áñáóÁÙáóÝ (· ñí áóÙ ç -v- (e)) èí³ ÝáóÙ ç Ùç³ ÙÝ áóçó ÈÝ¹ñç Éñ³ óáóÙÁ: ÓB. ñçí ÑÝááóáóÁÙáóÝÁ ä³ ñ½ äç:

Ä) í »ùèí »ñáóÙ è»é³ í³ ÝÝ »ñµ»ÙÝ ÷áÉ³ ñçÝí áóÙ ç í ñ³ í³ Ýáí .. Ñ³ í³ é³ íÁ:

Ä) N Ñáfaí Ù³ Ý »½³ íç í ñ³ í³ ýç .. µ³ ó³ é³ í³ ýç · ñáóÙ -ne-áí Ý»ñí³ Ù³ óí áó í »ñç³ í áñáóÁÙáóÝ çñ³ í³ Ý ÑÝááóáóÁÙáóÝÁ ä³ ñ½ äç: í³ ñáó ç .. ÉçÝ»É -n(æ):

2. Ð³ Ù»ñ»Ýç Ñáfaí Ù³ Ý Ñ³ Ù³ í³ ñ. ç ³ Ù÷á÷ ä³ í í»ñÁ: Ð³ Ù»ñ»Ýç ³ ñí³ ççÝ Á»ùÙ³ Ý Ñáfaí Ý»ñç í »ñç³ í áñáóÁÙáóÝÝ»ñÁ Ý»ñí³ Ù³ óí³ í »Ý 2 Ùáóè³ í 4-áóÙ (Ù»íÝ³ µ³ ÝáóÁÙáóÝÝ»ñÁ í ñí³ í »Ý èí áñ ..):

2 Ùáóè³ í 4

Ð³ Ù»ñ»Ýç ³ ñí³ ççÝ Ñáfaí Ù³ Ý µ³ é»ñç Ñáfaí ³ ÙçÝ í »ñç³ í áñáóÁÙáóÝÝ»ñÁ

Ðáfaí	½³ íç Äçí	Ðá. . Äçí
áóóó³ í³ Ý	-Ø (áñáóÙ³ É³ éáóÙáí -Ý)	-ù
Ð³ Ùó³ í³ Ý	-Ø	-è
è»é³ í³ Ý	-³ Ù, -áÙ, -ç, -áó, -(á)ç	-³ /á/ç/áó-ó, -(»)³ -ó

ī n̄³ ī³ Ȳ	-³ ū, -áŭ, -ç, -áo, -(á)ç, -áoŭ	-³ /á/ç/áo-ó, -(»)³ -ó
´³ ó³ é³ ī³ Ȳ	-³ ū, -áŭ, -ç, -(áo)ç, -(á)çç, -áoŭç	-³ /á/ç/áo-ó, -(»)³ -ó
¶ānīç³ ī³ Ȳ	-³ ō, -áf, -çō, -áo, -μ	»½. + ù, -(»)³ ō-ù

3) à-² È³ éÝ Ñáfáí Û³ Ȳ μ³ é»ñç Ñ³ Û³ ñ »½. è»é³ ī³ Ȳ/i ñ³ ī³ Ȳ/ μ³ ó³ é³ ī³ Ȳ-áoŭ áoÝ»Ȳù -ōáŬ:

μ) -áoŬ-áf Ō´»ñÁ³ ȲáoȲȲ»ñçȲ »Ȳ³ Ȳó»É ¹»ñ³ Ȳí³ Ȳ³ ī³ Ȳ Ñáfáí Û³ Ȳ Ñ³ Û³ ī³ ñ. Çó´´ Ñ³ Ȳ¹çááoŬ »Ȳ Èçèí Ñ³ ½í³ ¹»á:

.) ² Ȳí³ ȲáȲ Ñáfáí Û³ Ȳ Ō´»ñÁ³ Ōŭáoè³ íáoŬ ÑçŬȲ³ ī³ Ȳáoŭ í ñí³ í áȲ:

3. Ð³ Ŭ»Ŭ³ í áŌÁŭáoȲÁ: Ŭ³ È Ȳ»Ȳù áŏñ³ ñí »ñ»Ȳç´´ Ñ³ Ŭ»ñ»Ȳç Ñáfáí- Ŭ³ Ȳ Ñ³ Û³ ī³ ñ. »ñç ÑçŬȲ³ ī³ Ȳ í ³ ñμ»ñáoŌÁŭáoȲȲ»ñÁ: Ðáfáí Ȳ»ñç Áíç Ñ³ ñáoŭ (ÈáèŬÁ í»ñ³ μ»ñáoŭ ç áŏñ³ ñí »ñ»Ȳç máóȲ Ñáfáí Ȳ»ñçȲ) ³ éí³ »Ȳ Ñ»í´´ Ŭ³ É í³ ñμ»ñáoŌÁŭáoȲȲ»ñÁ:

3) àŏñ³ ñí »ñ»Ȳáoŭ, çñ. ³ í çí Ñ³ Û³ ī³ ñ. ç ³ éí³ ŭáoŌŬ³ Ŭμ á³ ŬŬ³ - Ȳ³ í áñí³ í, çñ. ³ í çí Ñáfáí ç . áŭáoŌÁŭáoȲÁ´´ Ñ³ Û³ á³ í³ ³ èÈ³ Ȳ³ μ³ ñ³ Ñ³ Ŭó³ ī³ Ȳç μ³ ó³ ī³ ŭáoŌÁŭáoȲÁ:

μ) àŏñ³ ñí »ñ»Ȳáoŭ ³ é³ ȲŌçȲ . áñíç³ ī³ Ȳ Ñáfáíç μ³ ó³ ī³ ŭáoŌÁŭáo- ȲÁ. . áñíç³ ī³ Ȳç çŬ³ èí Ȳ ³ ñí³ Ñ³ Ŭí íáoŭ ç μ³ ó³ é³ ī³ Ȳç Ŭççáoáí, Á»´´ ÑȲ³ ñ³ í áñ ç, áñ ¹ñ³ Ȳù ³ é³ ȲŌçȲ Ñáfáí Ȳ»ñ Ȳ:

áŏñ³ ñí »ñ»Ȳç Ñáfáí Û³ Ȳ Ñ³ Û³ ī³ ñ. áoŭ, ç í³ ñμ»ñáoŌÁŭáoȲ Ñ³ Ŭ»ñ»- Ȳç, ³ éí³ ç Ŭç³ ŬȲ ³ ñí³ ç ŭçȲ (Ō³ ŬȲ³ í áñ³ ŬçȲ) Ñáfáí áoŭ, çȲáÁ ÑçŬù ç í³ Èçè Ŭí³ í »Éáo, áñ Ñ³ Ŭ»ñ»Ȳç Ȳ»ñçȲ (Ō³ ŬȲáñ³ ŬçȲ) Ñáfáí Û³ Ȳ í³ ñ. Á ¹»é áçñ Ō´´ í áñí »É: ² Ŭè ÷ ³ èí Á Ñèí³ í »ñ»áoŭ ç Ñ³ Ŭ»ñ»Ȳáoŭ Ȳ»ñçȲ Ñáfáí Û³ ȲÁ á³ í³ Ȳáoŭ Ŭç Ñ³ ñù μ³ é»ñç áŏñ³ ñí³ ī³ Ȳ ½áo. ³ Ñ»éȲ»ñç Ñáfáí áŭçó, ŭñçȲ³ í´´ 1) imen- šŊçŬù!, Ñá. . μ³ ó³ é. imen=ane - Ñ³ Ŭ. ÑçŬȲ, Ñá. . μ³ ó³ é. ÑçŬ³ Ȳ-ó, 2) *sudu=meni- š(±)!, »½. áŌŌ´´ áñ. sudu=meni/e=edi²⁵³ (Ñ³ Ŭ»ñ»Ȳáoŭ -(áo)ŬȲ³ í³ Ȳáoáí í³ ½Ŭí³ í máfáñ μ³ é»ñÁ á³ í³ Ȳáoŭ »Ȳ Ȳ»ñçȲ Ȳ Ñáfáí Û³ ȲÁ), 3) kuruni/e šíáoȲ!, »½. í ñ³ í. kuruni/e=e - Ñ³ Ŭ. íáoȲ, Ñá. . áŌŌ/Ñ³ Ŭó. íáoáoȲ-ù/è, »½. í ñ³ í. íáoŌ³ Ȳ-ó´´ ³ ŬÉȲ: Øŭáoè íáoŬçó´´ áŏñ³. ñ³ í ç, áñ -ni/e, - ri/e, -li/e, í³ Ȳí »ñáí í»ñç³ óáo μ³ é»ñçó Ñ³ í »ñÁ Ñáfáí íáoŭ »Ȳ ñ Ñáfáí Û³ Ȳ í çááí, çȲáÁ ÑȲ³ ñ³ í áñ ç, áñ ³ ñí³ óáfáoŭ ç Ñ³ Ŭ»ñ»Ȳç

²⁵³ ÐŬŬí . Ȳáoŭ ÑçŬçó í³ ½Ŭí³ í sud=u=št- š(±)! μ³ Ŭç Ñ»í :

Y>ñuÇY Ñafáí Ú³ Y Í³ ½Ú³ í añÚ³ Y Y³ EY³ Í³ Y ÍÇ×³ ÍÁ:

əon³ nī »ñ»YÇ · Ñ³ Ú»ñ»YÇ Ñafáí Ú³ Y Ñ³ Ú³ Í³ ñ. »ñÇ Ñ³ Ú»Ú³ í əo-
ĀláoYÁ ³ ə³ í »É Ú³ Yñ³ Ú³ əY ùYÝ³ ñí»Yú ³ ə³ YÓÇY.³ ə³ YÓÇY Äei Ñá-
fáí Y»ñÇ: Ú³ É ³ Yíñ³ 1³ əY³ Yú »½³ ÍÇ Āí ÇY:

əoŌ³ Í³ Y Ñafáí : əon³ nī »ñ»YáoU əoŌ³ Í³ Y Ñafáí Á »½. Āí əoU Y»ñ-
Í³ Ú³ óí³ Í ½ñá óáoÇaaí, ³ ÚeÇYúY əoŌ³ Í³ YáoU μ³ éÁ Ñ³ Yí»è ½. ³-
ÉÇə Çñ Ú³ úəon NÇÚuáí: əñáBÚ³ É ³ éáoUÇ 1»əúəoU NÇÚuÇY Í³ ñáo ½
Ñ³ í »Éí »É [-n] (· ñáoU -ne) Ñá¹Á/óáoÇaa²⁵⁴: ÚáoUÝ ə³ í Í»ñY ½ éÍ³
Y³ · Ñ³ Ú»ñ»YáoU, əon »½. Āí əoU əoŌ³ Í³ Y Ñafáí Á Y»ñí³ Ú³ óí³ Í ½ñá
óáoÇaaí, Çeí əñáBÚ³ É ³ éáoUáí -Y Ñá¹áí:

è»é³ Í³ Y Ñafáí : əon³ nī »ñ»YáoU o · a Ñafáí Ú³ Y »½. Āí Ç è»é³ Í³ -
YÇ [-ay] · [-oy] (· ñáoU -ai · -ui) Ñafáí ³ ÚÇY í »ñÇ³ í añáoĀláoYÝ»-
ñÁ ³ YbáoBí Ñ³ Ú³ ə³ í ³ èÉ³ YáoU »Y Ñ³ Ú. »½. è»é³ Í³ YÇ -³ Ú · -əU
í »ñÇ³ í añáoĀláoYÝ»ñÇY: Äei u Ñafáí Ú³ Y [-u] (· ñáoU -u(u) í »ñÇ³ -
í añáoĀláoYÁ Ñ³ Ú»ñ»YÇ YáoUÝ Ñafáí Ú³ Y -əŌ-ÇY: ² Úei »Ō ÚÇ³ Í í ³ ñμ»-
ñáoĀláoYÁ í »ñ³ μ»ñáoU ½ í Ñafáí Ú³ Y μ³ é»ñÇY, añáYó Ñ³ Ú³ ñ əon³ nī »-
ñ»YáoU əóY»Yú [-ei(=ē)], Çeí Ñ³ Ú»ñ»YáoU -Ç í »ñÇ³ í añáoĀláoYÁ²⁵⁵:
əon³ nī »ñ»YáoU añáb μ³ é»ñ è»é³ Í³ YáoU əóY»Y [-j] óáoÇaa (· ñáoU -
ge, í ³ Ō BñÇ³ YáoU -je), añÁ í ñ³ Í³ YÇ í »ñÇ³ í añáoĀláoYÝ ½: ² ÚY
³ YbáoBí Ñ³ Ú³ ə³ í ³ èÉ³ YáoU ½ Ñ³ Ú. è»é³ Í³ Y-i ñ³ Í³ YÇ Ç-áí Ó »ñÇ
Ç-ÇY: è³ Í³ ÚY »Ā Ñ³ Ú»ñ»YáoU Ç-áí Ó »ñÇ Ñ³ ñ³ μ»ñ³ í óáoĀláoYÁ è»é³ -
Í³ YáoU · í ñ³ Í³ YáoU · ñ»Ā» YáoUÝ ½, ³ ə³ əon³ nī »ñ»YáoU ³ ÚY
í ñ³ Í³ YáoU ³ ÍYÑ³ Úí añ»Y. »ñ³ Í BéáoU ½ (í »è Y³ · Ñ³ çañ¹ Í »í Á):

í ñ³ Í³ Y Ñafáí : əon³ nī »ñ»YáoU o · í Ñafáí Ú³ Y əoB BñÇ³ YÇ »½. Āí Ç
í ñ³ Í³ YÇ [-j] óáoÇaa, añÁ Ñ³ Ú³ ə³ í ³ èÉ³ Y³ μ³ ñ Í³ ½ÚáoU ½ [-
oj] · [-ij] (· ñáoU -uge` í ³ Ō BñÇ³ YáoU -ue · -ige` í ³ Ō BñÇ³ YáoU
-(i)je) í »ñÇ³ í añáoĀláoYÝ»ñÁ, ³ Ú»Y³ ÚY Ñ³ í ³ Y³ Í³ YáoĀU³ Úμ Ñ³ Ú³ -
ə³ í ³ èÉ³ YáoU ½ Ñ³ Ú»ñ»YÇ í ñ³ Í³ Y-è»é³ Í³ YÇ á · ³ YÍ³ YáY Ñafáí -
Ú³ Y añáb μ³ é»ñÇ -áč · -(Y)Ç í »ñÇ³ í añáoĀláoYÝ»ñÇ Ç μ³ Ō³ 1ñÇÇY:
Äei ³ ÚeU, ə»í ú ½ »YĀ³ 1ñ»É, añ Ñ³ Ú»ñ»YÇ í ñ³ Í³ Y Ñafáí Ç »½. Āí Ç
μáoY óáoÇaa »Ō»é ½ Ñ»Yó ³ Úe Ç-Y: Đ³ Úí YÇ ½, añ Ñ³ Ú»ñ»YáoU í ñ³ Í³ YÁ
NÇÚY³ Í³ YáoU Í añon»É ½ Çñ μáoY Ó·Ā · Ú»Í³ Ú³ è³ Úμ ÍñíYáoU ½

254 əñáBÚ³ É ³ éáoUÁ əon³ nī »ñ»YáoU Í³ ñáo ½ ³ ñí ³ Ñ³ Úí í »É Y³ · Ú»ñŌ³ í añ ³ ə³ ñí³ Y»-
ñÇ ini óáoÇ³ Í³ Y 1»ñ³ YáoYáí, añÁ Í³ í ³ ñáoU ½ añáBÚ³ É ÑáÇ³ 1»ñ (í »è II.3 Í »í 3):

255 Đ³ Ú»ñ»YáoU è³ Í³ í ³ AÇí μ³ é»ñ »½. è»é³ Í³ YáoU eí ³ YáoU »Y -¿ (<->U) í »ñÇ³ í añáo-
ĀláoYÁ, unÇY³ Í í əóÇ Šo»ñí³ í ³, añáYú Ñ³ Ú³ ñí əoU »Y ÑY³. əoUÝ » Ñafáí Ú³ Y ÚY³ óan¹Y»ñ:

è»é³ Ì³ ÝÇÝ: ä»ì ù ç »ÝÄ³ ñ»É, añ ³ Òè ÷ ð ÷ àÉ äóÁÙ³ Ý ñ³ ÒáóÝúáóÙ
 è»é³ Ì³ ÝÇ í»ñç³ í áñáóÁÙáóÝÄ í ñ³ Ò³ Í í áóÙ ç í ñ³ Ì³ ÝÇ Ù»Í Ù³ èç í ñ³ :
 ´³ ó³ éáóÁÙáóÝ »Ý Ì³ ½úáóÙ ç-ái Ý»ñ³ Ì³ Ò³ ó³ Í µ³ è»ñÄ, áñáÝÓ Ñ³ Ù³ ñ
 í »ÒÇ ç áóÝ»óÉ Ñ³ Ì³ è³ Ì³ . áñÍ ÁÝÄ³ óÁ, ³ ÒèçÝúÝ í ñ³ Ì³ ÝÇ í»ñç³ í á-
 ñáóÁÙáóÝÄ í ñ³ Ò³ Í í »É ç è»é³ Ì³ ÝÇ í ñ³ : ÁÝä»è »ñ³ áóÙ ç áóñ³ ñ-
 í »ñ»ÝáóÙ ³ éÍ³ è»é³ Ì³ Ý-í ñ³ Ì³ Ý Ñ»ñÄ³ . ³ úáóÁÙáóÝÇÓ (í »è II.2.6) ..
 ³ ÙÝ ÷ ³ èì Çó, añ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ Ñá. Ý³ ÌÇ è»é³ Ì³ ÝÄ Ó´ái áÇ í ñ³ ñ-
 µ»ñÍ áóÙ Ñá. Ý³ ÌÇ í ñ³ Ì³ ÝÇó, ³ Òè . áñÍ ÁÝÄ³ óÝ èí èí »É ç ñ³ ñ»Ý Ì³ ÝÇ
 Á³ . ³ í áñáóÁÙ³ Ý Ññç³ ÝáóÙ: Ð³ Ù³ . Çí ³ Ì³ Ý . ñ³ Ì³ Ý áóóÁÙáóÝáóÙ Ñ³ Ò»ñ»-
 ÝÇ í ñ³ Ì³ Ý-è»é³ Ì³ ÝÇ ç-ç Í³ . Ù³ Ý Ñ³ ñóáóÙ ÙÇ³ Ì³ Í í áóÁÙáóÝ áí³ .
 áÙ³ Ýù ³ ÙÝ µÉ»óÝáóÙ »Ý Ñ.» . *dhi Ù³ èÝÇÍÇÓ, è³ Ì³ ÙÝ áóñçÝ»ñÁ
 Ù»ñÄáóÙ »Ý ³ Ù¹ í »è³ Ì³ í A²⁵⁶. °Á» ×ÇBi ç »½³ ÌÇ í ñ³ Ì³ ÝÇ Ñ³ Ù . ç-ç ..
 áóñ³ ñí . [j]-Ç Ù»ñ ÝáóÙÝ³ óáóÚÁ, ³ ä³ , ÇÝä»è é óáóÙ ç í ³ Éçè í ³ Ó
 Ññç³ ÝÇ áóñ³ ñí ³ Ì³ Ý í »ùèì »ñáóÙ »½ . í ñ³ Ì³ ÝÇ [j]-Ç ÷ ð ÷ àÉ³ ñ»Ý
 [y]-Ç ³ éÍ³ úáóÁÙáóÝÄ, Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ ³ Òè ç-Ý ä»ì ù ç áñ Í³ . »ñ y-ÇÓ
 Ñ³ Ò»ñ»ÝÇÝ Ñ³ í áóí y > j ³ ÝóáóÚái (»Ä», ÇÑ³ ñí», áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ í/g
 Ñ»ñÄ³ . ³ úáóÚÁ ³ ñí ³ óáíáóÙ ç Çñ³ Ì³ Ý ÑÝáúáóÝ³ ÷ ð ÷ àÉ áóÁÙáóÝÄ, ³ Òè áá Ä»
 áóÝÇ éáí áóÓÓ³ . ñ³ Ì³ Ý µÝáóÚÁ Ñ³ í áóí ÙÇ³ ÙÝ . ñÇÝ): ÁÝä í »ñ³ µ»ñáóÙ ç
 áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ u Ñáíáí Ù³ Ý µ³ è»ñÇ [-u] í»ñç³ í áñáóÁÙ³ ÝÄ, ³ ä³ ,
 ÇÝä»è .. è»é³ Ì³ ÝÇ í»äúáóÙ, ³ ÙÝ ³ ÝáóóBi Ñ³ Ù³ ä³ í ³ èÉ³ ÝáóÙ ç
 Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ ÝáóÙÝ Ñáíáí Ù³ Ý è»é³ Ì³ Ý-í ñ³ Ì³ ÝÇ áó-ÇÝ:

´³ ó³ é³ Ì³ Ý Ñáíáí :

´³ ó³ é³ Ì³ ÝÄ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ Ì³ ½úí áóÙ ç [-
 n]-ái (· ñáóÙ -ne) Ì³ Ù ½ñáíáí : Ð³ Ò»ñ»ÝáóÙ µ³ ó³ é³ Ì³ Ý Ñáíáí Á, ÇÝä-
 ä»è áñ í ñ³ Ì³ ÝÄ, ÑÇÙÝ³ Ì³ ÝáóÙ Íáñóñ»É ç Çñ µáóÝ Ñáíáí ³ ÙÇÝ í»ñç³ -
 í áñáóÁÙáóÝ(Ý»ñ)Á .. Ñáíáí í áóÙ ç è»é³ Ì³ ÝÇ ä»è: ²Ùèì »Ó µ³ ó³ é³ Ì³ ÝÄ,
 µ³ ó³ éáóÁÙ³ Ùµ Ç .. áó Ñáíáí Ù³ Ý µ³ è»ñÇ, è»é³ Ì³ ÝÇó ½³ Ý³ ½³ Ýí áóÙ ç
 ÙÇ³ ÙÝ Ç/Ù Ý³ É¹Çñáí: Áèí Ç .. áó Ñáíáí ÇáÝ»ñáí Ñáíáí í áó µ³ è»ñÄ
 èì ³ ÝáóÙ »Ý Ý³ .. ç óáóóÇáÄ, áñÁ Ñ³ Ù³ ä³ í ³ èÉ³ Ý³ µ³ ñ ÷ ð ÷ àÉ³ ñÇÝáóÙ
 ç ÑÇÙó³ Ì³ ½ú -Ç-ÇÝ Ì³ Ù -áó-ÇÝ (áó Ñáíáí Ù³ Ý áñáb µ³ è»ñÇ í»äúáóÙ
 ³ ÙÝ Ñ³ í »Éí áóÙ ç ÑÇÙó³ Ì³ ½ú -áó-ÇÝ´ ³ é³ ç³ óÝ»Éáí -áó ç í»ñç³ í áñáó-
 ÁÙáóÝÄ): ÙÙ³ Ý³ ä»è .. »½³ ÌÇ è»é³ Ì³ Ý-í ñ³ Ì³ ÝáóÙ ç-ái Ñáíáí í áó µ³ -
 è»ñÇ Ñ³ Ù³ ñ »½³ ÌÇ µ³ ó³ é³ Ì³ ÝáóÙ áóÝ»Ýù -(v)-ç ç í»ñç³ í áñáóÁÙáóÝÄ:
 ²Ùè ç-Ç Í³ . Ù³ Ý áóñç Ñ³ Ù³ . »í Ý»ñç Ññç³ ÝáóÙ ÙÇ³ Ì³ Í í áóÁÙáóÝ áí³ :
 Í³ ñÍ ÇúÝ»ñ »Ý Ñ³ Ù¹ Ýí »É, añ ³ ÙÝ Í³ . áóÙ ç Ñ.» . *-tes/-tos-ÇÓ

²⁵⁶ Ø³ Ýñ³ Ù³ èÝ ³ Òè Ù³ èçÝ í »è, ùñçÝ³ Ì, Г.Джаукян, 1982, çç 139:

(Ú³ Í µ³ Ú³ Í³ Ý Ó´ ȷ), *-eti-Çó, *-ti-Çó´´ ³ ÚEY²⁵⁷: àòß³·ñ³ í ȷ, àñ Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ Ç Ñáfáí Ú³ Ý µ³ é»ñÇ µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ ³ Úè ȷ-Ý Ñ³ ÚAYÍ YaóU ȷ àon³ ñí »ñ»ÝÇ YaóUÝ Ç Ñáfáí Ú³ Ý µ³ é»ñÇ »½. è»é³ Í³ ÝÇ [-ei(-è - Ñ³ Ú. ȷ)] óáóÇÇáÇ Ñ»í : °Á» ÝÍ³ í Ç áóY»Y³ Ýù, àñ ÚÚáèè Ñáfáí ÇaY»ñÇ ¹»àúáU Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ µ³ ó³ é³ Í³ YÁ Í ñÍ YaóU ȷ è»é³ Í³ ÝÇÝ, ³ à³ µ³ ó³ é- í³ Í àȷ, àñ ȷ-Ý, ÇYaà»è àñ ÚÚáèè Ñáfáí Ú³ Ý µ³ é»ñÇ ¹»àúáU, µ³ ó³ é³ - Í³ ÝÇÝ ȷ ³ Ýó»É Ñ»Ýó è»é³ Í³ ÝÇó, àñÁ Ñ»í ³. ³ ÚáóU »ñí ñáñ¹³ µ³ ñ (Ñ³ - Ú³ µ³ YáóÁU³ Úµ) í ³ ñ³ Í í»É ȷ Ý³´´ áó Ñáfáí Ú³ Ý´´ Ç-áí Ñáfáí í áó àñáb µ³ é»ñÇ í ñ³´´ Ñ³ í»Éí»Éáfí Ñ³ Ú³ à³ í ³ èÈ³ Ý í»ñÇ³ í áñáóÁÚáóY»ñÇÝ: ÁYá í»ñ³ µ»ñáóU ȷ Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ µáóÝ í»ñÇ³ í áñáóÁU³ YÁ, ³ à³ ÇYaà»è óáóU ȷ í ³ ÉÇè àon³ ñí »ñ»ÝÇ µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ [n] óáóÇÇáÇ ³ ÚÝ Í³ ñáó ȷ ñ ÉÇY»ñ *Y-Ý, àñÁ, Áèí ¶.æ³ ÑáóÍ Ú³ ÝÇ, à³ Ñá³ Ý í»É ȷ Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ Ý Ñáfáí Ú³ Ý àñáb µ³ é»ñáóU²⁵⁸: ²U¹ ¹»àúáU, ÇYaà»è óáóU ȷ í ³ ÉÇè àon³ ñí »ñ»ÝÇ µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ [-n/Ø] Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóUÁ, ³ Úè *Y-Ç ³ ÝÍ áóUÁ à»í ù ȷ àñ èí èí ³ Í ÉÇY»ñ ¹»é àon³ ñí ³ Í³ Ý BñÇ³ YaóU:

¶áfíÇ³Í³Ý Ñáfáí: àon³ ñí »ñ»YaóU ³ é³ YÓÇÝ · áñÍÇ³Í³Ý Ñáfáí · áÚáóÁÚáóY ááóÝÇ, · áñÍÇ³Í³ÝÇ ÇU³ èí Ý ³ ñí ³ Ñ³ Úí í áóU ȷ µ³ ó³ é³ Í³ - ÝÇ ÚÇÇáóáí, »Á», ÇÑ³ ñí», µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ ÇU³ èí áí í Í³ Úí ³ Í µ³ ó³ é³ - Í³ Ý-. áñÍÇ³Í³ÝÇ óáóÇÇáÇ [-n/Ø] Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóUÁ Ç Ñ³ Í³ ¹ñáóÁÚáóY · áñÍÇ³Í³ÝÇ ÇU³ èí áí »Ó³ Í í Í³ ÚáóÁÚáóY»ñÇ, áñÇ ¹»àúáU áóY»Ýù ÚÇ³ ÚÝ [-n], »ñí áó í ³ ñµ»ñ Ñáfáí Ý»ñÇ · áÚáóÁU³ Ý ³ ñ¹ÚáóÝUÁ àȷ²⁵⁹: Ð³ Ú»ñ»YaóU · áñÍÇ³Í³ÝÝ Çñ Í³ ½ÚáóÁU³ Úµ í ³ ñµ»ñí áóU ȷ ÚÚáèè Áù Ñáfáí Ý»ñÇó, àñáÝù ÑÇÚÝ³ Í³ YaóU Í³ ½Úí áóU »Ý ÚÇ³ í Çà èÈ»U³ Úáí: ØÇYá¹»é · áñÍÇ³Í³ÝÁ »½³ ÍÇ Áí áóU Í³ ½Úí áóU ȷ -µ, -í, -ò óáóÇÇá- Ý»ñÇ ÚÇÇáóáí, àñáÝù Ñ³ í»Éí áóU »Ý µ³ éÇ ÑÇÚUÇÝ (È³ éÁ Ñáfáí Ú³ Ý ¹»àúáU -³-ÇÝ): àon³ ñí »ñ»YaóU, ÇYaà»è ³ ñ¹ÝÝ B»óÇÝù, · áñÍÇ³Í³Ý Ñáfáí Á YaóUÝ³ YaóU ȷ µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ Ñ»í´´ ³ ñí ³ Ñ³ Úí í áóU ȷ [-n]-áí, Ñ»í´´ ³ µ³ ñ áñ´´ ³ éYááóÁÚáóY Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ · áñÍÇ³Í³ÝÇ -µ, -í, -ò óáóÇÇáY»ñÇ Ñ»í ááóÝÇ²⁶⁰: ØÚáèè ÍáóUÇóº Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ · áñÍÇ³Í³ÝÇ

²⁵⁷ ² Úè Ú³ éÇÝ í »è Г.Джаукян, 1982, ȷÇ 224 Í³ Ý. 83:

²⁵⁸ ¶.æ³ ÑáóÍ Ú³ Ý, àon³ ñí ³ Í³ Ý ³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁÚáóY»ñÇ Ý»ñÚáí Ú³ Ý µ³ Ý³ Ó´»ñÇ ÑÝ³ - ñ³ í áñ Ñ³ Úí ³ Í³ Ý µYaóUÁÇ Ú³ éÇÝ, à´ Ð, 2001, 1, ȷÇ 124-129:

²⁵⁹ ³ ó³ é³ Í³ àȷ Ý³´´, àñ alepi (< ale=pi) µ³ é³ Ó´»ñáóU -pi-Ç í ³ Í YaóUÝà»è à»í ù ȷ í »èY»É · áñÍÇ³Í³Ý Ñáfáí Ç óáóÇÇá:

²⁶⁰ ÐY³ ñ³ í áñ ȷ, àñ àñ Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ -µ, -í, -ò Ú³ éYÇÍY»ñÁ ÚÇ³ ÚÝ ÑÝ³. áóUÝ µ³ ó³ - é³ Í³ Ý-. áñÍÇ³Í³Ý Ñáfáí µáóÝ í»ñÇ³ í áñáóÁU³ Ý [n]-Ç Íáñèí Çó´´ µ³ ó³ é³ Í³ ÝÇ í ñ³ è»é³ Í³ ÝÇ-í ñ³ Í³ ÝÇ í»ñÇ³ í áñáóÁÚáóY»ñÇ í ³ ñ³ í áóUÇó Ñ»í á »Ý èí èí È³ ÚYáñ»Ý ÍÇ³ ñ³ èí È:

í »ñáYBU³ É Náfáí³ Í»ñí U³ eYÇÍY»ñÁ Í³. áOU »Ý Ñ.» · anÍÇ³ Í³ YÇ * -
 bhi(s) óáoóÇaÇó, áñÁ ÑÝ¹»íñáá³ Í³ Ý É»½íáOU Ñ»ñÁ³.³ Úí áOU çñ -
 mi(s)-Ç Ñ»í : í »ñçÇYë ÑÝ¹»íñáá³ Í³ Ý É»½áoY»ñáOU áoYÇ É³ ÚY
 í³ ñ³ ÍáOU .. Ñ³ Ú»ñ»YáOU á»í ù ç í³ ñ *-Y, áoeí ç µ³ ó³ éí³ Í áç, an
 áon³ ñí »ñ»YÇ · anÍÇ³ Í³ YÇ [-n] óáoóÇaÁ Í³. áOU ç Ñ»Yó³ Úë -mi(s)-
 Çó(±):

Ú»ñ. áOU³ Í³ Ý Náfáí : Éáoë³ ÉÇ únÇY³ ÍY»ñÇ µ³ ó³ Í³ ÚáoÁU³ Ý á³ í -
 x³ éáí áon³ ñí »ñ»YáOU Y»ñ. áOU³ Í³ Ý NáfáíÇ »½³ ÍÇ ÁíÇ óáoóÇaÇ Ñ³ ñ-
 óáOU á³ ñ»áoÁUáoY áí³ : Éá. Y³ ÍÇ Áí áOU, Áeí³ Ú»Y³ ÚYÇ, ÚY Y»ñí³ -
 Ú³ óí³ Í ç -Ø-áí (±) Í³ Ú -a-áí (±):

-(i)ase(±) Náfáí : Úë Ú³ eYÇÍÇ Ñ³ ñáoOU Ñeí³ Í áoÁUáoY áí³ : Ø³ eY³ -
 · Çí³ Í³ Ý · ñ³ Í³ YáoÁUáoYáOU áU³ Yú Ú³ ÚY Ñ³ Ú³ ñáoU »Y Y»ñ. áOU³ Í³ YÇ
 ÚÇ Ó³, áonÇBY»ñÁ »í³ Çñ: áon³ ñí³ Í³ Ý í »ùeí »ñáOU ÚÇ B³ ñú
 1ñí³. Y»ñáOU Ú³ ÚY ÷ aÉ³ ñÇYáOU ç »½³ ÍÇ í ñ³ Í³ Yáí 1ñí³ Í µ³ é»ñÇY
 Ú³ ÚY 1»áú»ñáOU, áñí »Ø Ñ³ Ú³ í »ùeí Á á³ Ñ³ YçáOU ç Ná. Y³ ÍÇ ÁÇí : Úë
 Ú³ Í³ YóÁ áon³ ñí »ñ»YáOU Í³ ñ»ÉÇ ç Í³ ñ³ Í³ É Y³ .. -(i)aze: Ú³ 1»áúáoU
 ÚÇ. áoo» Ú³ ÚY á»í ù ç YáoUY³ óY»É Ñ³ Ú»ñ»YÇ ÚÇ B³ ñú Á»ú NáfáíY»ñÇ
 -(»)Ú³ ó í »ñç³ í áñáoÁU³ Ý Ñ»í (±):

Éá. Y³ ÍÇ ÁÇí : Éá. Y³ ÍÇ áoÓ³ Í³ YÁ áon³ ñí »ñ»YáOU Í³ ½Uí áOU ç
 µ³ é³ ÑÇÚUçY [- (n)e=r] (· ñáOU - (n)e=le) Ú³ Í³ YóÇ Ñ³ í »éáOUáí : ÁY¹
 áñáOU, [-er] í³ ñµ»ñ³ ÍÁ Ñ³ í »Éí áOU ç ÚÇ³ ÚY í Náfáí Ú³ YÁ á³ í Í³ -
 YáO µ³ é»ñÇY µY³ í áñ Ó³ ÚY³ í áñÇ Ú³ YÍ Ú³ Úµ²⁶¹: A .. o/u Náfáí Ú³ Y
 µ³ é»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ á³ ñ½ áç: Úë µ³ é»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ [-er]-áí Í³ ½Uí³ Í Ná. -
 Y³ ÍÇÇ Náoe³ ÉÇ í Í³ ÚáoÁUáoY»ñ áí³ Y. Úéí³ »Y ÚÇ³ ÚY [-ner]-áí
 í³ ñµ»ñ³ ÍY»ñ: Ø³ Ú»ñ»YáOU Ná. Y³ ÍÇ áoÓ³ Í³ YÁ ÑÇÚY³ Í³ YáOU
 Í³ ½Uí áOU ç Ñ³ Ú³ á³ í Ú³ eÉ³ Y µ³ é³ ÑÇÚUçY -ù Ná. Y³ ÍÇ³ Í»ñí Ç²⁶²
 Ñ³ í »éáOUáí, »ñµ»ÚY Y³ .. Ñ³ í³ Ú³ Í³ Y ÇÚ³ eí³ Ú³ ñí Ú³ Ñ³ Úí áO -
 (Y)»³ ñ, ->ñ, -áñ(»)Ú³, -Ú³ YÇ, -áOÇ, -Ú³ Y, ->Ú³ Y, -í Ç, -

ØÇ. áoo» Ñ»Yó 1ñ³ Yáí ç á³ Ú³ Ú³ Y³ í áñí Ú³ í Ú³ ÚY Ñ³ Y. Ú³ Ú³ YúÁ, an Ñ³ Ú»ñ»YáOU · anÍÇ³ Í³ YÇ Çñ
 Í³ ½Uí³ í anÚ³ Y Ó³ áí í³ ñµ»ñí áOU ç ÚUáoe Á»ú Náfáí Y»ñÇó:

²⁶¹ Ú³ ó³ éí³ Í áç, an Ná. Y³ ÍÇÇ máóY óáoóÇaÁ r-Y ç, Çeí e-Y · ÚÉÇ ç ÑÇÚUç³ Í³ ½Uí³ í -çó,
 ÇYáá»ë an áoY»Yú e»é³ Í³ YÇ .. -ñí (ne) Ú³ Í³ YóÇ 1»áúáoU:

²⁶² Áeí³ Ú³ é³ í »í³ Ú³ ñ³ í í³ »é³ Í»í Ç Ñ³ Ú»ñ»YÇ Úë -ù-Y Í³. áOU ç ÑY¹»íñáá³ Í³ Y
 Ú³ YáoY ÑÇÚU»ñÇ Ná. Y³ ÍÇ áoÓ³ Í³ YÇ -es/ós Ú³ eYÇÍÇó: Ú³ Úó Í³ Y .. Úë í »é³ Í»í Á
 Ú»ñáOY»ñ: Úë Ú³ eÇY í »é Г. Джаукян, 1982, çÇ 224, Í³ Y. 85:

áí Ç, -ÇÍ, -áí çÝ ç í ç ÝóÝ»ñÇ ÛÇçáóáí²⁶³: áóñ³ ní ç í ç Ý í »ùeí »-
 náóÙ -³ÝÇ, -³Ý, -»³Ý Ñ³ í ç ù³ í ç Ý-Ñá. Ý³ ÍÇç³ Í»ñí ç í ç ÝóÝ»ñÇ
 ÍÇñ³ éáóÁÙ³ Ý Û³ eÇÝ í »è 1.3 Í»í 2: ÁËá í »ñ³ µ»ñáóÙ ç áóñ³ ní »ñ»ÝÇ
 Ná. Ý³ ÍÇ áóÓÓ³ í ç ÝÇ [- (n)er] í »ñç³ í áñáóÁÙ³ ÝÁ, ç á³ ç ÛÝ ç Ýáóóí
 á³ Ñá³ Ýí »é ç Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ -»³ñ, -(Ý)»ñ, -áñ(»)³Ù Ná. Ý³ ÍÇç³ Í»ñí
 ç í ç ÝóÝ»ñÇ Ûç: èñ³ ÝóÇó -(Ý)»ñ-Á ç ñ¹Ç Ñ³ Ù»ñ»ÝáóÙ Ñ³ Ý¹»è ç . ç ÈÇè
 áñá»è Ná. Ý³ ÍÇ áóÓÓ³ í ç ÝÇ ÑÇÙÝ³ í ç Ý Ó²⁶⁴: ÁËá í »ñ³ µ»ñáóÙ ç
 Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ Ná. Ý³ ÍÇç ù-ÇÝ, ç á³, Áeí »ñ»áóÁÇÝ, áóñ³ ní ç í ç Ý
 í »ùeí »ñáóÙ ç ÛÝ ç éí ç ç ¹»Ùè í »ñ³ ó³ í ç Ý . áóÙ³ í ç ÝÝ»ñ í ç ½ÚáÓ [-
 s]-Ç, áñÁ Ñ³ Ý¹»è ç . ç ÈÇè Ý³ » Ná. Ý³ ÍÇç³ Í»ñí -Ñ³ í ç ù³ í ç Ý ç ñÁ»úáí
 (í »è 1.3 Í»í 2):

Á»ù NáfaíÝ»ñÇ Ná. Ý³ ÍÇÝ áóñ³ ní »ñ»ÝáóÙ í ç ½Úí áóÙ ç ÛÇ³ í Çá
 µÝ³ í áñ Ó³ ÛÝ³ í áñÇÝ Ñ³ í »éí áó Ná. Ý³ ÍÇçáóÁÙ³ Ý -(n)a- óáóÇçÇ (-a-
 -Ç ¹»áúáóÙ µÝ³ í áñ Ó³ ÛÝ³ í áñÇ ç Ýí Û³ Ùµ) ÛÇçáóáí, áñÇÝ, Çñ Ñ»ñÁÇÝ,
 Ñ³ í »éí áóÙ ç »½³ ÍÇ ÁíÇ Ñ³ Û³ á³ í ç eÈ³ Ý Náfaí³ Í»ñí Û³ eÝÇíÁ:
 Ø³ eÝ³ ÍÇáñ»Ý µ³ ó³ éáóÁÙáóÝ »Ý í ç ½ÚáóÙ Ná. Ý³ ÍÇ è»é³ í ç Ý-
 í ñ³ í ç ÝÁ, áñáÝó ¹»áúáóÙ Ná. Ý³ ÍÇÝ í ç ½Úí áóÙ ç -(n)a- óáóÇçÇÝ -
 (u)e Û³ eÝÇíÇ Ñ³ í »éáóÚáí: Ð³ Ù»ñ»ÝÇ è»é³ í ç Ý, í ñ³ í ç Ý » µ³ ó-
 ç é³ í ç Ý NáfaíÝ»ñÇÝ Ñ³ í áóí ç »ñí áó èÈ»Ù³: ²Ùèá»è í ááí ç í á³ ñ½
 NáfaíÙ³ Ý ¹»áúáóÙ Ná. Ý³ ÍÇÝ í ç ½Úí áóÙ ç Ñ³ Û³ á³ í ç eÈ³ Ý µ³ éç-
 ÑÇÙçÝ -ó-Ç, Çeí È³ eÝ NáfaíÙ³ Ý ¹»áúáóÙ -(»)³ó-Ç Ñ³ í »éáóÚáí: í »ñ-
 çÇÝè ÷ áÈ³ ñÇÝáóÙ ç µ³ éç ÑÇÙç í »ñçÇÝ Ó³ ÛÝ³ í áñÇÝ: á»í ù ç í ç ñí »é,
 áñ Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ È³ eÝ NáfaíÝ»ñÇ ç Ùè -(»)³ó-Ç Ûç á³ Ñá³ Ýí »é ç
 áóñ³ ní »ñ»ÝÇ Á»ù NáfaíÝ»ñÇ Ná. Ý³ ÍÇçáóÁÙ³ Ý -a- óáóÇçÁ²⁶⁵: Ð³ Ù»ñ»-
 ÝáóÙ Ná. Ý³ ÍÇ . áñÍÇ³ í ç ÝÇ í ç ½Ú³ í áñÙ³ Ý eÈ»Ù³ Ý í ç ñµ»ñí áóÙ ç
 Ùáóè Á»ù NáfaíÝ»ñÇó: ó í á³ ñ½, » È³ eÝ NáfaíÙ³ Ý ¹»áúáóÙ ç ÛÝ
 í ç ½Úí áóÙ ç ÛÇ³ í Çá »½³ ÍÇ . áñÍÇ³ í ç ÝÇ Ñ³ Û³ á³ í ç eÈ³ Ý í »ñ-
 ç³ í áñáóÁÙ³ ÝÁ -ù-Ç Ñ³ í »éáóÚáí:

4. ^ó½ñ³ í ç óáóÁÙáóÝ: ÁËáá»è »ñ»áóÙ ç í »ñáó³ ñ³ 1ñÙ³ É ÝÙáóÁÇó,

²⁶³ Ð³ Ù»ñ»ÝáóÙ ç Ùè ç í ç ÝóÝ»ñÇ ÍÇñ³ eÙ³ Ý » ÑÝ³ ñ³ í áñ í ç . Û³ Ý Û³ eÇÝ Û³ Ýñ³ Û³ eÝ
 í »è Н.Мкртчян, Армянские ареальные показатели множественности, Ø»ñÓ. 2000, çç 369-
 377; ¶.æ³ NáóíÓ³ Ý, 1987, çç 375-376 » ç ÛÝ:

²⁶⁴ Á» . ñ³ µ³ náóÙ ç Ùè ÓÝ áóÝÇ eç ÑÙ³ Ý³ ÷ ç í ÍÇñ³ éáóÁÙáóÝ, ç ÛÝáóÙ»Ý³ ÛÝÇí
 ÑÝ³ ñ³ í áñ ç, áñ Èáè³ í ó³ í ç Ý È»í áóÙ ç ÛÝ áóÝ»ó»é ç ç éç í »é È³ ÛÝ ÍÇñ³ éáóÁÙáóÝ:
 Ø³ eÝ³ í áñ³ á»è ç ÛÝ Ñ³ ç È³ ÍÇ Ñ³ Ý¹ÇáóÙ ç Ó³ ½³ ñ Ó³ ñá»óáó Úáí:

²⁶⁵ ²Ùè Û³ eÇÝ í »è Ý³ » ¶.æ³ NáóíÓ³ Ý, 1987, çç 427-428:

áon³ nī »ñ»YÇ ·· Ñ³ ð»ñ»YÇ Náfái Ú³ Ý Ñ³ Ú³ í³ ñ. »ñÁ, aÝ³ Ú³ í ánaß³ íÇ
 í³ ñ»ñáoÁUáoYÝ»ñÇ, NÇUÝ³ í³ YáoU á³ Ú³ Ý³ í ání³ í³ áon³ nī »ñ»YáoU
 çñ. í³ Çí í³ éáoó³ í³ úÇ í³ éí³ UáoÁU³ Úµ, aóY»Ý ½. í³ ÇÇ YU³ YáoÁUáoYÝ»ñ:
 ·³ Ñ³ í³ í³ á»è í³ ñ³ µ»ñáoU ç áoÓ³ í³ Ý, è»é³ í³ Ý ·· í³ ñ³ í³ Ý Náfái-
 Ý»ñÇ »½³ íÇ Áí ÇÝ, ánaYú · aníY³ í³ YáoU íñíYáoU »Y Ú»íÁ ÚUáoèÇÝ:
 AË³ ní » Á» AY¹áoY»Yú, an Ñ³ ð»ñ»YÇ í³ ñ³ í³ ÝÇ NY³ · aóY óáoÇaÁ
 (Ú³ eÝÇíÁ), ÚÇYá · è»é³ í³ Ý Náfái Ç í»ñÇ í³ ánaóÁU³ Ý í³ ñ³ í³ áoUÁ í»ñ-
 ÇÇÝÇè í³ ñ³, »Ó»É ç è»é³ í³ Ý-í³ ñ³ í³ Ý Náfái Ç Ç-Ý: Ðáfái Ú³ Ý Ñ³ Ú³ í³ ñ-
 · aóU Ñ³ ð»ñ»YÇ ·· áon³ nī »ñ»YÇ ÚUáoè í³ ñµ»ñáoÁUáoYÁ ÇYúYáoñaóY
 · aníÇ³ í³ Ý Náfái Ç µ³ ó³ í³ UáoÁUáoYÝ ç áon³ nī »ñ»YáoU. í³ ÚÝ³ í³ ñ³ í³ ñ-
 Ñ³ Úí í³ áoU ç µ³ ó³ é³ í³ ÝÇ ·· aníÇ³ í³ ÝÇ Ñ³ Ú³ ñ AY¹Ñ³ Yáoñ Ó·ái
 (óáoÇaái): AË³ í³ YáoU, è³ í³ ÚÝ, aÇ µ³ ó³ éí³ áoU, an áon³ nī »ñ»YáoU
 í³ éí³ »Y »ñíáo í³ é³ YÓÇÝ µ³ ó³ é³ í³ Ý ·· aníÇ³ í³ Ý Náfái Ý»ñ, ánaYó
 Ñ³ Ú³ ñ Ñ³ Ú³ á³ í³ éÉ³ Ý³ µ³ ñ aóY»Yú [-n/ø] ·· [-n] Náfái í³ ñnī
 Ú³ eÝÇíÝ»ñÁ: AÝá í»ñ³ µ»ñáoU ç µ³ ó³ é³ í³ ÝÇÝ, í³ á³ í³ Úèí »Ó
 Ñ³ ð»ñ»YÁ NÇUÝ³ í³ YáoU íñíYáoU ç è»é³ í³ Ý-í³ ñ³ í³ ÝÇ Ó·»ñÁ µ³ ó³ -
 éáoÁU³ Úµ Ç, Ç-³ ·· áo Náfái Ú³ Ý µ³ é»ñÇ, ánaYú í³ ½Úí áoU »Y ç óáoÇaÇ
 ÚÇçáoái: í³ ÚÝ Ñ³ Ý. í³ Ú³ YúÁ, an áon³ nī »ñ»YáoU Ýí³ í³ í³ áoU ç µ³ ó³ é³ -
 í³ ÝÇ µáoÝ óáoÇaÇ [-n]-Ç Ñ»ñÁ³ · í³ UáoU [-ø]-Ç Ñ»í, í³ ÚèÇYúÝ í³ éí³
 ç µ³ ó³ é³ í³ ÝÇ ú³ Ú³ í³ Ú³ Ý · aníAYÁ³ ó, NÇUú ç í³ ÇÈè í³ ñí »Éáó, an
 í³ ñíUáoYúáoU µ³ ó³ é³ í³ YÁ í³ ñáo çñ í»ñÇÝ³ í³ Ý³ á»è í³ ánoY»É Çñ
 Ý³ ÉÝ³ í³ Ý Ó·Á ·· ÇÝáá»è óáoU ç í³ ÇÈè Ñ³ ð»ñ»YÇ YUáoÁÁ, í»ñÇÝÇè
 í³ ñ³ í³ ñ³ í³ »É ç è»é³ í³ ÝÇ í»ñÇ³ í³ ánaóÁUáoYÁ: AY¹ ánaóU, ÇÝáá»è
 »ñ·áoU ç áon³ nī »ñ»YÇ í Náfái Çaái Náfái í³ áo µ³ é»ñÇ è»é³ í³ ÝÇ -ei
 í»ñÇ³ í³ ánaóÁUáoYÇó, µ³ ó³ éí³ í³ áç, an Ñ³ ð»ñ»YáoU í³ Ú³ YáoUÝ Ç Náfái Ç-
 áái Náfái í³ áo µ³ é»ñÇ µ³ ó³ é³ í³ ÝÇ ç-Ý · í³ ÇÈè ç Ñ»Yó í³ Úè -ei-Çó:
 áon³ nī »ñ»YÇ Ná· Ý³ íÇ áoÓ³ í³ ÝÇ [x] í³ ññÁ í³ Ú»Ý³ ÚÝ Ñ³ í³ Ý³ -
 í³ YáoÁU³ Úµ á³ Ñ³ á³ Ýí »É ç Ñ³ ð»ñ»YÇ -ñ-ái Ná· Ý³ íÇ³ í³ ñnī Ú³ eÝÇí-
 Ý»ñÇ Ú»ç: Á»ú Náfái Ý»ñÇ Ná· Ý³ íÇ ÁÇíÁ áon³ nī »ñ»YáoU, Ç Ñ³ í³ í³ ñáo-
 ÁUáoÝ Ñ³ ð»ñ»YÇ, µafán Náfái aóY»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ í³ ½Úí áoU ç ÚÇ³ í³ Çá -
 (n)a- Ná· Ý³ íÇáoÁU³ Ý óáoÇaÇ ÚÇçáoái: è³ í³ ÚÝ Ñ³ ð»ñ»YáoU í³ éí³ í³ -
 Ñ³ µ³ ñ í³ ñ»ÉÇ ç í³ eY»É í³ Úè íÇ×³ íÇ Ñ»í ú»ñÁ, aní »Ó Á»ú Náfái Ý»ñÇ
 Ná· Ý³ íÇÇ -³ - µ³ Ó³ í³ ñÇaái í³ ½Úí í³ aní áo í»ñÇ³ í³ ánaóÁUáoYÝ»ñÁ
 í³ ÝÑ³ Úí an»Ý · »ñ³ í³ BéaóU »Y ÚUáoèY»ñÇ í³ ñ³: áon³ nī »ñ»YÇ Á»ú Náfái -
 Ý»ñÇ Ná· Ý³ íÇ Áí Ç ÚUáoè í³ ñµ»ñáoÁUáoYÁ Ñ³ ð»ñ»YÇó ó Ú³ eÝÇíÇ µ³ ó³ -

ĩ ³ UáoĀUáoYŸ ħ aon³ nĩ »ñ»YÇ Náfái Ú³ Ý N³ Ú³ ĩ³ ñ. áoU²⁶⁶:

² UeäÇeáf, »Ā» UÇ ĩáoU ĀáoY»Yü aon³ nĩ »ñ»YáoU ħñ. ³ ĩ Çĩ ĩ³ éáoó- ĩ³ ĩúÇ ³ éĩ³ UáoĀUáoYĀ Ą ÇYüYáoñáoUŸ. añĬÇ³ ĩ³ Ý Náfái Ç µ³ ó³ ĩ³ Uáo- ĀUáoYĀ, ÇYāā»è Ý³ Ą N³ BĩÇ ³ éY»Yü N³ U»ñ»YáoU è»é³ ĩ³ Ý Náfái Ç ĩ»ñÇ³ ĩáñáoĀU³ Ý ĩ n³ ĩ³ YÇ áo µ³ ó³ é³ ĩ³ YÇ ĩñ³ ĩ³ ñ³ ĩúÇ Ý ÷³ è- ĩ Ā, ³ ä³ ĩ³ ñ»ÉÇ ħ äY¹»É, añ N³ U»ñ»YÇ Ą aon³ nĩ »ñ»YÇ Náfái Ú³ Ý N³ Ú³ ĩ³ ñ. »ñĀ NÇUŸ³ ĩ³ YáoU YáoUŸ³ YáoU »Y:

II.2.11 Đ³ Ú³ Ó³ ÚY»óáoU

1. ² YáoYŸ»ñÇ N³ Ú³ Ó³ ÚY»óáoUÁ aon³ nĩ »ñ»YáoU: aon³ nĩ »ñ»YáoU ³ Ýĩ ³ Ý³ ĩ³ Ý ĩñ³ óáoUÁ añā»è ĩ³ Yáy Náfáiáf Ą Āíáf N³ Ú³ Ó³ ÚYáoU ħ ĩñ³ óU³ ÉÇ N»ĩ: ¶.Ø»ÉÇuÇBĩ ÇÇY²⁶⁷, Éā»éáf ³ U¹ Ú³ éÇY, µñáoU ħ N»- ĩ Ą U³ É ũñÇY³ ĩY»ñĀ Ą Menuaše Ą Ĭšpuiniñiniše, ^{d1}Ĥaldinie DUB-te, ^dĤaldinili šištili, inili ebanili Ą UÉY: Āéĩ µ³ ó³ éáoĀUáoYŸ»ñÇÓ YáoU ħ N»ĩ Ą U³ ÉY»ñĀ šusine (ĩ ñ³ ĩ. Náfái) uš- tiptini (µ³ ó. añĬ. Náfái) - ŠU»Ĭ ³ ñB³ íáf ĩ, ^{šADU}babania (Yñ. Náfái) kuruni (ĩ ñ³ ĩ. Náfái) - ŠN½añ É»éY»ñáoU!²⁶⁸: ØÇ»YáoUŸ Ā³ Ú³ Ý³ ĩ³ Ý³ ÝĬ³ ĩ³ áoU ħ, añ aon³ nĩ »ñ»YáoU ä³ ĩ³ ĩ³ Y»éáoĀUáoYŸ ³ ñĩ ³ N³ Ũ ĩáoU ħ »ñĬ³ ĩÇ è»é³ ĩ³ Ý NáfáiÇ ĩ³ Ũ -ini ³ ĩ³ ÝóÇ UÇçáoáf, ĀY¹ añáoU, ³ ÚY ¹»äü»ñáoU, »ñµ añáBU³ É µ³ éĀ ĩñĩ ³ ĩ ħ áÓ» ĩáñĩ ³ ĩ NáfáiÇ »½. Āíáf Ą ä³ ĩ³ ĩ³ Y»éáoĀUáoYŸ ³ ñĩ ³ N³ Ũ ĩáoU ħ è»é³ ĩ³ Ý NáfáiÇ UÇçáoáf, ³ Ũ ¹»äü»ñáoU -ine ³ ĩ³ ÝóÇ UÇçáoáf: ÚU³ Ý ĩ³ ĩ³ ³ YU³ Ý ä³ ĩ³ x³ éĀ Ý³ N³ Ú³ ñáoU ħ ³ ÚY N³ Ý. ³ Ú³ YüĀ, añĀ Āeĩ ĩ³ YáYÇ è»é³ ĩ³ Ý Náfáiáf ĩñĩ ³ ĩ ĩñ³ óáoUÁ ä³ ĩ³ ũ ħ N³ Ú³ Ó³ ÚYÇ Çñ ĩñ³ óU³ ÉÇ N»ĩ Çñ ĩñ³ ĩñ»éáf ĩ»ñÇYÇè Náfái ³ ÚÇY óáoÇāĀ, N»ĩ Ą µ³ ñ »ñĬáo NáfáiY»ñÇ ĩ»ñÇ³ ĩáñáo- ĀUáoYŸ»ñÇ ĩáoĩ ³ ĩáoUŸ»ñÇÓ Éáoè³ ÷»éáo Yä³ ĩ³ ĩ íáf ³ U¹ ¹»äü»ñáoU

²⁶⁶ °Ā», Çñ³ nĩ», aon³ nĩ »ñ»YÇ añā» Āü NáfáiY»ñÇ NáfáiY³ ĩÇ ĀíÇ -(i)aşe ĩ»ñÇ³ ĩáñáoĀU³ Ý U»Ç -(i)aze ĀYĀñóU³ Ũ ĩñ» éY»Yü N³ U»ñ»YÇ N³ Ú³ YU³ Ý -(»)ó ĩ»ñÇ³ ĩáñáoĀUáoYĀ: ó-Y µ³ ó³ ĩ³ UáoU ħ Ý³ Ą aon³ nĩ »ñ»YÇ ÉāY³ ñNU³ Ý N³ Ú³ ĩ³ ñ. áoU (ĩ »è µ³ U»ñÇY ĩ»ñ³ µñáo µ³ ĀYáoU), Ą ³ U»Y³ ÚY N³ ĩ³ Ý³ ĩ³ YáoU³ Ũ ³ Ũ ĩñ³ YáoU N³ Ý¹»è ħ Ą ĩ»É Çñ NÇY: Ĥáoĩ ³ ĩ³ Ýó³ ĩ³ Ý (µ³ é³ ĩ³ ĤU³ ĩ³ Ý) ³ ñĀ»úáf, añĀ Ą ĩ³ Ũ ĩ³ ĩ ħ UÇ B³ ñü aon³ ñ- ĩ ³ ĩ³ Ý µ³ é»ñáoU (ĩ »è ĩ.3 ĩ³ 2): ² Ue Ú³ éÇY ĩ »è Ý³ Ą ¶.æ³ NáoĬ³ Ý, 1988, ħÇ 150:

²⁶⁷ Г.Меликишвили, 1964, ħÇ 63:

²⁶⁸ Āñ³ ĩ³ YáoU ³ Ue ũñÇY³ ĩáoU. añĬ áoY»Yü ĩñ³ ĩ³ Ý Náfáiáf ĩñĩ ³ ĩ kuruni/e ŠĬáoU! »ĩ ³ ĩñáoĀU³ Ý N»ĩ, añĀ N³ Ý¹»è ħ. ³ ÉÇè -ia ĩ»ñÇ³ ĩáñáoĀU³ Ũµ. äU³ ĩ³ YÇ (»ĩ ³ ĩñáoĀU³ Ý ÉY¹ñÇ) N»ĩ: ² Ue Ą UÉ »ĩ ³ ĩñáoĀUáoYŸ»ñÇ Ą Yñ³ Ýó. añĬ ĩ³ íáoU³ Ý U³ éÇY ĩ »è ĩV.3 ĩ³ 2:

ă̂³ i ǐ³ Ȳ»faoĀUaoŸŸ ³ nī ³ N̄³ Ūi íaoŪ ħ -ini ³ ǐ³ Ȳoç Ūççaoái: Aēi
 ū³ Ȳç añ aó³ í añí ³ ǐ Náfai ç »½. Āçí Á ½aonǐ ħ añ ħ Náfai ³ ŪçŸ oáoçÇaç,
 ³ ă̂³ ³ Ūe ¹»ă̂uáoŪ ȲŪ³ Ȳ í aoi ³ í aoŪ aç ³ e³ ç³ ȲáoŪ. N̄»i ³ ³ μ³ ñ ă̂³ i -
 ǐ³ Ȳ»faoĀUaoŸŸ ³ nī ³ N̄³ Ūi íaoŪ ħ è»e³ ǐ³ Ȳ Náfai í: Ð»i ³. ³ ŪaoŪ
 ¶.i çĒ»ÉŪA²⁶⁹ Ū»ñĀ»o ³ Ūe ǐ »e³ ǐ»i Á ă̂Ÿ¹»fai, añ aon³ nī »ñ»ȲáoŪ
 · aŪaoĀUaoŸ aáoŸç ă̂³ i ǐ³ Ȳ»faoĀŪ³ Ȳ -ine ³ ǐ³ Ȳo ³ añ Ā» aon³ ñ-
 i »ñ»ȲáoŪ, Ā» Éáoéç»ñ»ȲáoŪ · aŪaoĀUaoŸ aáoŸç N̄³ i ǐ³ oáoçÇaç (³ ŪeçŸŪŸ
 è»e³ ǐ³ Ȳ Náfai í 1ñí ³ ǐ Ēñ³ oŪ³ Ȳ) ³ N̄³ i ǐ³ oŪ³ Ēç N̄³ Ū³ Ū³ ŪŸ»oŪ³ Ȳ
 N̄³ i aoi Ó, Aēi añç ³ μafañ ³ ŪŸ ¹»ă̂u»náoŪ, »ñμ N̄³ i ǐ³ oŪ³ ÉÁ 1ñí ³ ǐ ħ
 añ ħ Ā»u Náfai í ǐ Ū Náfai. Ȳ³ ǐç aáoŪ³ ǐ³ Ȳáf, N̄³ i ǐ³ oáoçÇaĀ N̄³ Ū³ -
 Ū³ ŪŸáoŪ ħ í »ñçŸŸçē N̄»i N̄³ i aoi ǐ³ ñ. í: Aēi ³ Ūi ǐ³ ñ. ç N̄³ i -
 ǐ³ oŪ³ Ēç Náfai ³ ŪçŸ oáoçÇaĀ ÷ aĒ³ Ȳoi aŪ ħ N̄³ i ǐ³ oáoçÇaçŸ í »ñçŸŸçē
 í ñ³ N̄³ Ū³ Ū³ ŪŸ»oŪ³ Ȳ N̄³ i aoi B³ Ūi³ ă̂áo Ū³ eŸŸç (»½³ ǐç Āi ç
 N̄³ Ū³ ñ -n(e)²⁷⁰, çēi Náfai. Ȳ³ ǐçç -na-) N̄³ í »faoŪçō N̄»i á: AŸă̂»è
 ḏĥal-di-i i-a-ra-ni ši-di-iš-tú-ni ŠĒ³ ǐ³ çç ă̂³ i ǐ³ Ȳ¹³ -
 ȲÁ ǐ³ éáo»ó, ³ Me-nu-a-i pi-li ti-ni ŠŪçŸȲáo³ Ūç çñ³ Ȳóu (ħ)
 ³ ȲáoŸÁ (Ȳñ³), μ³ Ūó ḏĥal-di-ni-ni al-su-i-ši-ni (ḏĥaldi-
 =i=ni=ni alsuiši=ni) ŠĒ³ ǐ³ çç Ū»íáoĀŪ³ Ūμ, [ḏ]ĥal-di-ni-e
 ba-du-si-e DUB-t[e te-r]u-ú-bi (ḏĥaldi=i=ni=e badu-
 si=e...), ḏĥal-di-ni-a-ú-e BE.LI^{MEŠ} (ḏĥaldi=i=na=ue
 BE.LI=*ue) ŠĒ³ ǐ³ çç ½»ŸŪ»ñçŸŸ! ³ ŪŸŸ²⁷¹: Ū³ eī añ»Ÿ ³ ŪŸ ǐ³ -
 ñ³ Ȳç³ ǐ³ Çá ¹»ñ ħ É³ ŪáoŪ N̄³ i ǐ³ oáoçÇaç è»e³ ǐ³ Ȳ Náfai ç μáoŸ oáoçÇaç
 ³ Çñ í ñ³ ÁŸ¹áoŸ³ ǐ³ N̄³ i ǐ³ oŪ³ Ēç Náfai ³ ŪçŸ í »ñç³ í aáoĀŪ³ Ȳ Ūçç:
 Aēi ¶.i çĒ»ÉŪç ȲáoŸŸ ă̂³ i ǐ³ ñŸ ħ Ȳ³ ³ ŪŸ ¹»ă̂u»náoŪ, »ñμ Ēñ³ oáoŪÁ
 1ñí ³ ǐ ă̂ è»e³ ǐ³ Ȳ Náfai í, μ³ Ūó eī ³ ȲáoŪ ħ ă̂³ i ǐ³ Ȳ»faoĀŪ³ Ȳ -ñi (-
 ñe) ³ ǐ³ ȲoÁ, ÇŸă̂»è ³ Rusa-ni Argišti-ñi (áoŪ. Náfai), μ³ Ūó
 ³ Rusa-i Argišti-ñi-ni-i (è»é. Náfai), ³ Išpuini-e ³ Sar-
 diri-ñini-e (ǐ ñ. Náfai): ²Ūeă̂çéái Ȳ³ Ū»ñĀáoŪ ħ aon³ nī »ñ»ȲáoŪ -
 ñi ³ -ñini (-ñe, -ñine) ³ ǐ³ ȲoŸ»ñç Ūçç³ Ā³ Ū³ Ȳ³ ǐ Ū³ · aŪaoĀUaoŸŸÁ
 í »ñçŸŸçē -ne ǐ ³ ñç Ū»ç ǐ »eŸ»fai í »ñáŸŪ³ Ē B³ Ūi³ ă̂áo Ū³ eŸŸçŸŸçŸ:

²⁶⁹ ǐ »è Г.Вильгельм, ДВ, 5, 1988, çç 93-132:

²⁷⁰ ¶.i çĒ»ÉŪA Éáoéç»ñ»Ÿç N̄³ Ū³ ñ ³ Ūi ³ Ū³ eŸŸçŸŸ ħ N̄³ Ū³ ñáoŪ -ne-Ÿ aon³ nī »ñ»ȲáoŪ
 N̄³ Ū³ ñ N̄³ ñoÁ ĀáoŸŸfai ³ ȲanáB -ne- ǐ³ Ū -ni- [ДВ, 5, 1988, çç 122 ǐ Ȳ. 42]: Ð»i ³. ³ ŪáoŪ
 ȲáoŪ ħ Ūçç ŪŸ -ne-Ÿ [2004, çç 126]:

²⁷¹ çñçŸŸŸ ȲŸ»ñĀ»ñí ³ ǐ ȲŸ ¶.i çĒ»ÉŪç ȲBí ³ ǐ ³ BĒ³ i aŪaoŸŸçō (ǐ »è ǐ Ȳ. 269):

2 Y1 n3 13 eY3 fa1 ØN»nÇ , e3 Y N3 U1 Ç 3 nO3 Y3 . náoÁláoYáoU í 13 U1 3 Í
^{AB}su-i-ni-na-ú-e DINGIR, ^{URU}Qu-me-nu-na-ú-e DINGIR,
^{KUR}e-ba-ni-n[a-ú-e] DINGIR .. 3 UÉ 1 n1 3 . Y»nÇ, N3 i 1 3 á»è
^{md}[Sar5-du-ri]272 -i-na-ú-e DINGIR-i-e [KYKH 242 AI+AIU,]
 3 n1 3 N3 U1 áoÁU3 YÁ1 Y3 NÝ3 n3 í añ 1 2 N3 U3 náoU, añ Ná· Y3 ÍÇ Náfa1
 á3 N3 YçáO N3 i 1 3 óáoÇaÁ Á1 a1 aÇ N3 U3 Ó3 UYáoU »½3 ÍÇ Á1 a1 1 n1 3 Í
 N3 i 1 3 óU3 ÉÇ N»i ` a1 3 fa1, e3 1 3 UY, N3 nOÇ í »nçY3 1 3 Y á3 i 3 e-
 É3 YÁ273:

2. áon3 n1 »n»YáoU 3 YáoYY»nÇ N3 U3 Ó3 UY»óU3 YÁ í »n3 µ»náO añaB
 1Çi 3 n1 áoUY»n: ¶.1 ÇEÑ»ÉUÇ í »náYBU3 É i »áoÁU3 Y 1 náoUAA, añÇY N3 n1
 »Yu N3 U3 náoU 3 Y1 n3 13 eY3 É, 13 -h1ni(-h1ne) 3 Í 3 YóÇ · áUáoÁU3 Y
 N3 nOY 1 áon3 n1 »n»YáoU: U3 3 Ué 3 Í 3 YóÇ -ne µ3 Ó3 1 nÇaÁ YáoUY3 ó-
 YáoU 1 N3 U3 Ó3 UY»óU3 Y -n(e)- B3 Ó1 3 ááo U3 eYÇÍÇ N»i , aña, ÇYá-
 á»è YB1 »ó í »nÁ, N3 i 1 3 óáoÇa-N3 i 1 3 óU3 É 1 3 á3 Í óáoÁláoYY»náoU
 N3 í »í faU 1 N3 i 1 3 óáoÇaÇY Y3 É añ1 »fa1 í »nçYÇè í n3 ÷ aÉ3 Yó1 aO
 N3 i 1 3 óU3 ÉÇ Náfa1 3 UÇY óáoÇaÇY 3 U1 áÇeá1 1 3 i 3 n»fa1 »n1 áo
 Náfa1 3 UÇY óáoÇaY»nÇ i 3 n3 Yç3 i U3 Y 1 »n: Áe1 ¶.1 ÇEÑ»ÉUÇ1 YáoUY
 á3 i 1 »nY 1 3 e1 3 Y3 .. -h1-a1 1 3 ½U1 3 Í i »O3 YáoYY»nÇ .. N3 Uñ3 YáoY-
 Y»nÇ 1 »áUáoU, »Á» í »nçYÇY»nè N3 Y1 »è »Y · 3 Çè éñ3 óU3 Y 1 »náoU ..
 Çn»Yó í n3 1 náoU »Y éñ3 óU3 ÉÇ Náfa1 3 UÇY í »nç3 í añaOÁláoYÁ, AY1 añaO,
 ÇYáá»è .. Y3 É añ1 áoU, UÇ3 UY Ná· Y3 ÍÇ áoOÓ3 1 3 Y .. Á»U Náfa1 Y»nÇ
 1 »áUáoU: 2 e3 ÇÇY N3 U3 óUÇO 3 Ué áY1 áoUÁ 1 3 n1 »è Á» NÇUY3 í añ1 áoU 1
 Çñ 1 áOÚOÇO µ»n1 aO uñÇY3 1 Y»nái 1 Rusa-ni 1 Argiшти-hi Şeáóè3 Y
 2 n· ÇB1 ÇÇ añ1 ÇY1 (áoO. Náfa1), 1 Işpuini-e 1 Sardure-h1ni-e
 ŞEBAáoÇYÇÇY 2 n· ÇB1 ÇÇ añ1 áoY1 (i n3 1 . Náfa1), 1 Rusa-i 1 Argište-
 hin-ei Şeáóè3 UÇ 2 n· ÇB1 ÇÇ añ1 áo1 (è»é. Náfa1), añaYáoU éñ3 óáoUÁ
 (i í U3 É 1 »áUáoU N3 Uñ3 YáoYY»nÁ) Çe1 3 á»è e1 3 YáoU 1 -h1 í »nç3 í á-
 náoÁláoYÁ µafañ 3 UY 1 »áU»náoU, »ñµ éñ3 óU3 ÉA 1 n1 3 Í 1 1 ½. Á1 Ç áoOÓ3 -
 1 3 Y Náfa1 a1, .. -h1n-` Á»U Náfa1 Y»nÇ 1 »áUáoU274: e3 1 3 UY áon3 n1 3 .

272 UO3 Y U»1 Y3 µ3 YU3 Y 1 »áUáoU 3 1 YN3 U1 añY á»i u 1 í »n3 1 3 Y· Y»É ^{md}[Sar5-du-ri-h1]-i-na-ú-e` »YÁ3 1 n»fa1, añ EáeUÁ u3 Ó3 uÇ (1 n1 áoU 1 Ná· . Á1 a1) .. áá Á» 3 YOC U3 eÇY 1:

273 Г.Вильгелм, 1988, çç 123, í 3 Y. 51:

274 Á· U3 1 aYá1 A YU3 Y µ3 ÉáoUÁ µ3 ó3 i náoU 1 Yñ3 Yá1, añ -h1e 3 í 3 Yóá1 1 3 ½U1 3 Í 3 í 3 Y»nÇ · áU3 1 3 YÇ N»i · añ1 3 í áU3 Y 1 »áUáoU -ne Ná1 A 1 Çñ3 e1 áoU 1 U»1 3 Y· 3 U3 e3 ÇÇY 1 »áUáoU 3 Y1 3 Y í n3 , Çe1 »n1 nán1 áoU 3 3 í 3 YÇ [1971, çç 100, í 3 Y. 104]:

Í 3 Ý í »ùèì »náoU -hē(-hî-) 3 Í 3 ÝóÁ ÁÝ1Ñ3 Ýñ3 á»è ÙÇËí í Í 3 Úí 3 Í
 ¿ -hîne/i- í 3 ñ»ñ3 Íáí máfán 3 ÚÝ 1»áù»náoU, »ñ» èì 3 ÝáoU ¿ Náfaí-
 í 3 ÚÇÝ áñ Çó» í »ñç 3 í ánáoÁÚáoÝ 3 ÝÍ 3 È Ý 3 È 3 13 éáoÁÚáoÝáoU Ýñ3
 áoÝ»ó3 Í 1 ÇñúÇó (3 ÝÍ 3 È í 3 Ú í 3 á»3 Í óí 3 Í Ñ 3 Ý í »è . 3 fáó)275, ÇÝá-
 á»è` uš-ta-di ^{KUR}A-be-li-a-ni-hî-ni-e-di (ušta=di ^{KUR}A-
 beliane=hî(n)e=edi), uš-ta-a-di ^{KUR}E-ri-a-hî-ni-e-d[i]
 (...^{KUR}Eria=hî(n)e=edi) 3 ÚÈÝ: Ð3 Í 3 é3 Í á»ñ3 . 3 ÚáoU á»í ù ¿
 ĘÇÝ»ñ *^{KUR}Abeliane=hē(e)di, *^{KUR}Eria=hē(e)di 3 ÚÈÝ: ØÇÝá»é,
 ÇÝáá»è 3 ñ1»Ý ÝB»óÇÝù, 3 Ú1 áÇèÇ í Í 3 ÚáoÁÚáoÝÝ»ñ áoñ3 ñí 3 Í 3 Ý
 í »ùèì »náoU ÁÝ1Ñ3 Ýñ3 á»è . áÚáoÁÚáoÝ ááoÝÝ: ÁÈĭ` uš-ta-a-di
^{KUR}Ú-e-li-ku-hî-ni-ni-e ^{KUR}e-ba-ni-i-e-di (...^{KUR}Úeliku-
 =hîni=n(e)=e ^{KUR}ebani=i(e)=edi) 3 ÚÈ ÝÚ3 Ý3 í Çá 3 ñí 3 Ñ3 Ú-
 í áÚáoÁÚáoÝ»náoU, áñí »Ō -hē 3 Í 3 Ýóái í 3 ½Úí 3 Í Ęñ3 óáoUÁ Náfaíáí
 Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝáoU ¿ Ęñ3 óU3 ĘÇ Ñ»í , í Í 3 Úí 3 Í »Ý ÇÝáá»è -hî--ÇÝ Ñ3 çán1áŌ
 -ne/i--Ý, 3 ÚÝá»è ¿ Ę Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝáoÁÚáoÝ -n(e)- Ú3 èÝÇÍÁ: 3 óÇ 3 Ú1,
 -hîne í 3 ñ»ñ3 ÍÁ 3 éí 3 ¿ Ý 3 3 ÝÍ 3 È 3 µ3 ñ . áñí 3 Í í áŌ -túhî(ne)
 3 Í 3 ÝóÇ í 3 ½ÚáoU, ÇÝáá»è Ý 3 3 óáoó3 Í 3 Ý 1»ñ3 ÝáoÝÝ»ñç 3 Ýñ3 ÝóÇó
 í 3 ½Úí 3 Í Ó»náoU: 2 ÚèáÇéái, ÚÝáoU ¿ »ÝÁ3 1»éĭ, áñ áóñ3 ñí »ñ»ÝáoU
 Çéí3 á»è 3 éí 3 »Ý ÇÝáá»è -hē/-hî-, 3 ÚÝá»è ¿ Ę -hîne/i-
 3 Í 3 ÝóÝ»ñÁ (-hîne/i--Ý Ú3 èÝ3 í án3 á»è Ñ3 Ý í »è ¿ . 3 ĘÇè máfán 3 ÚÝ
 1»áù»náoU, »ñ» éáoÚÝ 3 Í 3 Ýóái í 3 ½Úí 3 Í µ3 éÁ, 3 ÝÍ 3 È Ý 3 È 3 13 éáo-
 ÁÚáoÝáoU áoÝ»ó3 Í Çñ 1 ÇñúÇó, èì 3 ÝáoU ¿ áñ ¿ Náfaí 3 ÚÇÝ í »ñç 3 í ánáo-
 ÁÚáoÝ): 3 ó3 éí 3 Í á¿, áñ -hîne/i- 3 Í 3 ÝóÇ -ne/i- í 3 ññÁ í 3 . áoU ¿
 Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝ»óU3 Ý -n(e)- Ú3 èÝÇÍÇó 3 Í 3 í 3 náoU ¿ ÝáoÚÝ 1»ñÁ, ÇÝá áñ
 -n(e)--Ý í 3 á»fái -hē-Ý Náfaí 3 ÚÇÝ óáoóáÇ Ñ»í : ÁÈĭ ÇÝáá»è óáoŌ »Ý
 í 3 ĘÇè ^{KUR}Úeliku=hîni=n(e)=e ^{KUR}ebani=i(e)=edi 3 ÚÈ
 ÝÚ3 Ý3 í Çá 3 ñí 3 Ñ3 Úí áÚáoÁÚáoÝ»ñÁ (í »è í »ñÁ), èñ3 Ýú »ñí áéoÝ ¿ Ę
 í 3 náŌ »Ý Ñ3 Ý í »è . 3 Ę ÚÇ3 Á3 Ú3 Ý 3 í 3 Ñ3 çán1»fái Ú»Í Á ÚáoèÇÝ:

3. 2 ÝáoÝÝ»ñç Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝ»óáoUÁ Ñ3 Ú»ñ»ÝáoU 3 Ñ3 Ú3 1 náoUÁ áoñ3 ñí »-
 ñ»ÝÇ Ñ»í : Ð3 Ú»ñ»ÝáoU 3 Ýí 3 Ý3 Í 3 Ý Ęñ3 óáoUÁ, ÇÝáá»è áñ áoñ3 ñí »ñ»-
 ÝáoU, Náfaíáí 3 Áíáí ÑÇÚÝ3 í 3 ÝáoU Ñ3 Ú3 Ó3 ÚÝáoU ¿ Çñ Ęñ3 óU3 ĘÇ Ñ»í :
 2 Úèì »Ō 3 é3 í »É 3 Í Ý3 éáo í 3 ñ»náoÁÚáoÝÁ, Ñ3 í í 3 óáoóÇáÇ 3 Ñ3 í -

275 2 Úè »ñ»áoUÁÁ ÝÍ3 í »É ¿ 1 »è Á.Ø»Ba3 ÝÇÝáíÁ: Ú3 . í ÝáoU ¿, áñ Çñ3 í 3 Ý 3 Í 3 ÝóÁ -
 hîne-Ý ¿, áñÁ Í ánoÝáoU ¿ í »ñç -ne-Ý, »Á» Ýñ3 Ý áÇ Ñ3 çán1áoU áñ ¿ Náfaí 3 ÚÇÝ í »ñç 3 í ánáo-
 ÁÚáoÝ [1958, ¿Ç 91]:

Í³ 0Ú³ ĒÇ -n(e)-/-na- B³ 0Í³ ǎá0 Ú³ eÝÇÍÇ ÛÇçáóáí, N³ Ú³ Ó³ Û-
Ý»óÚ³ Ý N³ í áóÍ Í³ ñ. Ç³ éÍ³ ÚáóÁúáóÝÝ ĺ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÚ: Đ³ Ûñ»ÝáóÚ
N³ í Í³ óáóóÇáÁ, áñǎ»è Í³ ÝáÝ, áÇ N³ Ú³ Ó³ ÛÝáóÚ N³ í Í³ 0Ú³ ĒÇ N³ í , ³ ÛÉ
N³ Ý¹»è ĺ . ³ ĒÇ Çñ»Ý N³ í áóÍ è»é³ Í³ Ý Náfáí áí : ÆéÍ »Á» áñáß ¹»áú»-
ñáóÚ N³ Ú³ Ó³ ÛÝáóÚ ĺ , ³ ǎ³ ³ ÛÝ ÍáñoÝáóÚ ĺ è»é³ Í³ ÝÇ Û³ eÝÇÍÁ
÷ áÉ³ ñ»ÝÁ èí ³ Ý³ Ēáfáí N³ í Í³ 0Ú³ ĒÇ Náfáí ³ ÛÇÝ í »ñÇ³ í áñáóÁúáóÝÁ³
³ é³ Ýó áñ»Çó» ÛÇÇ³ ÝÍ Û³ É B³ 0Í³ ǎá0 Ú³ eÝÇÍÇ: Øúáóè Íá0ÚÇó³
áóß³ . ñ³ í ĺ , áñ N³ Ûñ»ÝáóÚ áñáß µ³ é»ñÇ Náfáí Û³ Ý ÁÝÁ³ óúáóÚ N³ Ú³ -
ǎ³ í ³ èÉ³ Ý Náfáí ³ Í»ñí Û³ eÝÇÍÁ µ³ é³ NÇÙúÇÝ N³ í »Íí áóÚ ĺ áá Á»
³ ÝÚÇÇ³ ǎ»è, ³ ÛÉ N³ í »Ë³ É Ý Û³ eÝÇÍÇ ÛÇÇÝáñ¹áóÁÛ³ Ûµ, ÇÝáǎ»è Ýá-
ó³ - Ç Ýá-ó³-Ý-ĺ (÷ áÉ³ Ý³ Í³ *Ç Ýá-ó³-ĺ), è-Û-³ - Ç è-
Û-³-Ý-ĺ (÷ áÉ³ Ý³ Í³ *Ç è-Û-³-ĺ), Û»-ú - Ç Û»-Ý-ĺ (÷ áÉ³ Ý³ Í³
*Ç Û»-ĺ) .. ³ ÛÉÝ: ¶. æ³ NáóÍ Û³ ÝÝ ³ Ý¹ñ³ ¹³ eÝ³ Ēáfáí ³ Ûè ñ»áóÚÁÇÝ
ÝáóÚ ĺ , áñ Ý-Ý ³ Ûèí »0 áóÝÇ Ó³ ÛÝ³ í áñÝ»ñÇ Íáóí ³ ÍáóÚÁ Í³ ÝÉá0
¹»ñ²⁷⁶: °Á» ÝÍ³ í Ç áóÝ»Ý³ Ýú, áñ áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ Náfáí Ç ÁíÇ N³ Ú³ -
Ó³ ÛÝ»óÚ³ Ý -na- B³ 0Í³ ǎá0 Ú³ eÝÇÍÇ -a- µ³ 0³ ¹ñÇáÇ Û»Ç ³ ÍÝN³ Û-
í áñ»Ý ǎ»í ú ĺ í »èÝ»É áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ Náfáí ÇáóÁÛ³ Ý -a- óáóóÇáÁ,
³ ǎ³ ³ ÝÍ³ éÍ³ Í³ N³ Ûñ»ÝÇ í »ñáÝßÛ³ É Ý Û³ eÝÇÍÁ Í³ ñ»ĒÇ ĺ Í³ ǎ»É
áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ N³ Ú³ Ó³ ÛÝ»óÚ³ Ý -n(e)- Û³ eÝÇÍÇ N³ í , áñáÝú »ñ-
ÍáóèÝ ĺ ĒÇ³ Í³ Ý³ óÝáóÚ »Ý ÝÚ³ Ý³ í Çǎ . áñÍ³ éáóÚÁ:

II.3 „ñ³ ÝáóÝÝ»ñ

áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÚ ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÁ NÇÙÝ³ Í³ ÝáóÚ N³ Ý¹»è »Ý . ³ ĒÇè
áñǎ»è ³ ÝÍ³ É µ³ é»ñ: ØÇ»ÝáóÚÝ Á³ Û³ Ý³ Í³ óáóó³ Í³ Ý, èí ³ ó³ Í³ Ý ..
³ ÝÓÝ³ Í³ Ý áñáß ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñ N³ Ý¹»è »Ý . ³ ĒÇè ÍáóóÚÁÇ í »èúáí`
N³ í »Íí »Ēáfáí í ³ ñµ»ñ ÉáèúÇ Û³ è»ñÇÝ í »ñÇÇó²⁷⁷: Ø³ eÝ³ . Çí ³ Í³ Ý
· ñ³ Í³ ÝáóÁúáóÝáóÚ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÚ ³ é³ ÝÓÝ³ óí áóÚ »Ý ³ ÝÓÝ³ Í³ Ý,
èí ³ ó³ Í³ Ý, óáóó³ Í³ Ý, áñáßÛ³ É, N³ ñ³ µ»ñ³ Í³ Ý .. ³ Ýáñáß ¹»ñ³ ÝáóÝ-
Ý»ñÁ²⁷⁸: ØÝÝ³ ñÍ »Ýú ¹ñ³ Ýú ³ é³ ÝÓÇÝ-³ é³ ÝÓÇÝ:

²⁷⁶ í »è Г.Джаукян, 1982, ĺÇ 148:

²⁷⁷ ² Ûè ñ»áóÚÁ N³ í áóÍ ĺ Ý³ .. N³ Ûñ»ÝÇÝ³ Ç ¹ Ûè è, ¹, Ý ¹»ñ³ Ýí ³ Ý³ Í³ Ý Náfáí »ñÇ,
áñáÝú ³ ñí ³ N³ Ûí áóÚ »Ý óáóó³ Í³ Ý, èí ³ ó³ Í³ Ý .. ³ ÝÓÝ³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ ÇÛ³ èí : ² Ûè
Û³ eÝÇ í »è ¶. Ø³ ÷ ³ Ýó0³ Ý, 1940, ĺÇ 25:

²⁷⁸ áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ Û³ eÝÇÝ N³ Ý . ³ Û³ Ýáñ»Ý í »è Г.Меликишвили, 1960, ĺÇ
60-64; 1964, ĺÇ 40-44; I.Diakonoff, 1971, ĺÇ 107-113; И.Дьяконов, 1979, ĺÇ 65-67; М.Хачикян,
1985, ĺÇ 79-80; G.Wilhelm, 2004, ĺÇ 127-128: „ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇÝ Û»ñ Íá0ÚÇó³ í ñí á0 N³ Ú³ éáí
í »ñ³ ñ³ ñ³ ÝúÁ NÇÙÝ³ Í³ ÝáóÚ NÇÙÝí ³ Í ĺ í »ñáÝßÛ³ É ³ 0µááñÝ»ñÇ í ñ³ :

1. 2 YÓY3 I3 Y: i i3 0r3 I z UÇ3 0Y »½3 IÇ ĀrÇ 3 é3 çÇY .. »ññāñ1
1»Uuāu:

ieše [yes] Š»è!; 2 é3 çÇY 1»UuÇ »½3 IÇ ĀrÇ 3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 -
YáoY, ānĀ r i3 0r3 I z 3 Yóā03 I3 Y μ3 0»ñÇ éā0μ0i i Ç 1»ñā0 (zñ- 3 i Çi
Nāfāi), ūñÇY3 I` ieše ini pile agube Š»è çñ3 Yóu-Y 3 YóI3 0ñÇ!;
Đ3 03 ā3 i 3 èĒ3 Yā0U z N3 0. »½3 IÇ ĀrÇ 3 é3 çÇY 1»UuÇ »è Š»è!
3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 Yr 3 YĀ²⁷⁹:

-me ŠÇY0!; 2 é3 çÇY 1»UuÇ 3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 Yr 3 Y3 I3 Y 03 éYÇi z,
I3 nā0 z 3 ½3 i āñ»Y N3 i »Ēi »Ēi Y3 Ē3 13 éā0Ā03 Y i 3 ñμ»ñ 3 Y13 0Y»ñÇY
(»YĀ3 I3 0ÇY, èi āñā- 03 ĒÇY (μ3 0ÇY), Ēñ3 0U3 YA): ūñÇY3 I` iu ^dĤal-
diš=me LUGĀL-tuñe arune Š»ñμ Ē3 Ē1Ā-ÇY0 3 nū3 0ā0Ā0ā0Y i i »0!
.. iu=me ^dĤaldiše LUGĀL-tuñe arune Š»ñμ-ÇY0 Ē3 Ē1Ā 3 nū3 -
0ā0Ā0ā0Y i i »0!, ^dĤaldiš=me ušñānune ŠĒ3 Ē1Ā-ÇY0 Yr Çñ»0 (±)! ..
ušñānu=me ^dĤaldiše EN-še ŠYr Çñ»0-ÇY0(±) Ē3 Ē1Ā i »ñĀ!;
¶.æ3 Nā0I 03 Y3 3 0è 03 éYÇIĀ N3 0»03 i ā0U z NY1»r nāā3 I3 Y 1-ÇY
1»UuÇ 3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 Yr 3 Y Ā»u Nāfāi Y»ñÇ * (e)me NÇUuÇ N»i (āñÇ0
ā0Y»Y u N3 0. 3 é3 çÇY 1»UuÇ ÇU, ÇY0, Çè 3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 YáoY»ñĀ)
[1985, zÇ 365; 1988, zÇ 139]:

mane ŠY3 !; 0ññāñ1 1»UuÇ »½3 IÇ ĀrÇ 3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 YáoY z ..
r i3 0r3 I z UÇ3 0Y ā0003 I3 Y (μ3 03 n03 i) Nāfāi r mane i »èuāi²⁸⁰.
éāi āñ3 μ3 n 3 0è 1»ñ3 YáoYĀ I3 āi ā0U z Ēā0éÇ»ñ»YÇ »ññāñ1 1»UuÇ
mana 0ā003 I3 Y 1»ñ3 Yr 3 Y N»i [i »è **И. Дьяконов**, 1963, zÇ 89; **М.
Хачикян**, 1985, zÇ 47; **Н.Арутюнян**, 2001(КУКН), zÇ 453 .. 3 0EY]; 2 0Y
N3 0»ñ»YÇ N»i Ĥā- 3 N»é āā0YÇ: Đ3 0»ñ»YĀ, ÇYāā»è .. NY1»r nāā3 I3 Y
Y3 Ē3 Ē3 ½ā0Y, »ññāñ1 1»UuÇ N3 03 n 3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 YáoY āā0YÇ .. 3 0I
Yā3 i 3 I r i . āñĀ3 I ā0U z »ññāñ1 1»UuÇ Y3 0ā003 I3 Y 1»ñ3 YáoYĀ²⁸¹:

²⁷⁹ i »è **A.Mordtmann**, ZDMG, Bd, XXVI, 1872, zÇ 255; **J.Sandalgian**, zÇ 370 .. 3 0EY: āñāB
N»i 3 Ĥāi ā0Y»ñ 3 0Y N3 0»03 i ā0U »Y Ēā0é. iste (ā00. Nāfāi) /izas (zñ- . Nāfāi) YáoYÇ-
03 èi 1»ñ3 Yr 3 Y N»i . i »è **У.21āY0**, 1972, zÇ 269; **М.Хачикян**, 1985, zÇ 49; **Н.Арутюнян**,
2001(КУКН), zÇ 448 3 0EY:

²⁸⁰ U. ūñÇr ĤÇĒĀ éā0Y 1»ñ3 Yr 3 Y 3 nU3 i Y z N3 03 nā0U ma-Y [1933, zÇ 17]:

²⁸¹ 0U3 Y ā3 i i »ñ z Y3 .. Ēā0éÇ»ñ»YáoU, āñi »0 3 0I Yā3 i 3 I r i NÇU3 I3 Y YáoU
. āñĀ3 I r i ā0U z mane/a 0ā003 I3 Y 3 Y I3 Ē 1»ñ3 YáoYĀ I3 0 -na 03 éYÇIĀ: 1 »ñÇÇYe N0U3 .
N3 0»ñ»YÇ »ññāñ1 1»UuÇ Y3 0ā003 I3 Y/3 YÓY3 I3 Y 1»ñ3 Yr 3 Y .. -Y 1»ñ3 Yr 3 Y3 I3 Y NāIÇ
(èi 3 03 I3 Y .. 3 YÓY3 I3 Y ÇU3 èr āf) N»i :

20E NŶ3 n̄3 í añ 3 YÓY3 Í3 Y 1»ñ3 YáoYŶ»ñ: ì »ñç»ñë Ø. ¶Çñµ3 ÉA²⁸²
 Í3 n̄í Çù N̄3 ūr Y»ó, añ Āā ÷ ðó½ í3 ŪÇ 3 nŌ3 Y3. náoĀŭáoYáoŪ í Í3 ūr 3 Í
 áon̄3 n̄i . ištēdi µ3 eÇY 3 éáon̄3 Í3 Y í 3 ñµ»ñ3 í áoŪ N̄3 Ū3 á3 í 3 e-
 É3 YáoŪ ħ anaku-Y (3 é3 çÇY 1»ŪŪÇ 3 YÓY3 Í3 Y 1»ñ3 YáoYŶ) Ş»è! YB3-
 Y3 ÍáoĀŪ3 Ūµ, aňY ÁY1áoYáoŪ »Y Y3 .. Ø.é3 éí ÇYÇY²⁸³ .. ¶.í ÇĒ»ÉŪA²⁸⁴.
 ¶.Ø»ÉÇùÇBí ÇÉÇY 3 Ūí YáoŪY 3 nŌ3 Y3. náoĀŭáoYáoŪ ištēdi-Ç 3 éáon̄3-
 Í3 Y ħáo. 3 N̄»éY ħ N̄3 Ū3 náoŪ 3 éáon̄. erēbu ŞŪí Y»É. . 3 É! µ3 ŪA²⁸⁵, ÇĒí
 Ū. ØŭáYÇ. A²⁸⁶, Çñ N̄»ñĀÇY, ištēdi-Y Ā3 ñ. Ū3 YáoŪ ħ ŞN̄3 á»á, Bí 3 á!`
 áµ3 ó3 é»éáí í »ñçÇYÇē í3 áÁ ištini Ş3 Ūeí »Ō! Ū3 Íµ3 ŪÇ N̄»í :
 Ū.Đ3 náoĀŭáoYŪ3 YÁ 3 ŪY YáoŪYá»è í3 ááoŪ ħ ištī-ni-Ç N̄»í` ēñ3 Ūç
 í »èY»éáí N̄3 Ū. 3 eí (Y) Ş3 Ūeí »Ō! Ū3 Íµ3 ŪA²⁸⁷. ĒĒí µ3 é3 í »ñçÇ -edi-Y
 Y3 N̄3 Ū3 náoŪ ħ áon̄3 n̄i »ñ»YÇ áoŌ`án̄3 Í3 Y NáfáíÇ óáoÇā µ3 éÁ
 3 ŪµáŌçáoĀŪ3 Ūµ Ā3 ñ. Ū3 Y»éáí Ş3 Ūeí »Ō(±), 1»áÇ 3 Ūeí »Ō(±)!: ì »ñç»ñë
 í »ñēí ÇY 3 Y1ñ3 13 éY3 éáí 3 Ūē N̄3 nŌÇY .. áá 3 é3 Yó N̄ÇŪŪÇ Ū»ñĀ»éáí
 Ø.¶Çñµ3 ÉÇ 3 é3 çÇ3 n̄íÁ Y3 Í n̄íÇY í »ñ3 N̄3 eí 3 í »É ħ Çñ í »é3 Í»í A²⁸⁸.
 Ø»YŪ YáoŪYá»è N̄3 Í í3 Í »YŪ á3 Bí á3 Y»éáo Ū.Đ3 náoĀŭáoYŪ3 YÇ í »é3-
 Í»í Á, ŪÇ`YáoŪY Á3 Ū3 Y3 Í áóħáoŪ »YŪ YB»É, aň é3 n̄1áoñÇÇ . 3 YÓ3 í 3 Y
 3 nŌ3 Y3. náoĀŪ3 Y iš-te-(e)-di uš-ta-(a)-di ^{KUR}X-edi [KYKH
 241 A₂₂, E₈₋₄₈] í »èŪÇ 1ñí 3. Y»náoŪ NŶ3 n̄3 í añ ħ, aň 3 ŪY N̄3 Y1»è ħ . 3 ÉÇē
 Ā3 Ū3 Y3 ÍÇ Ū3 Íµ3 ŪÇ ÇŪ3 eí aí (N̄3 Ū»ñ»YáoŪ 3 eí Ū3 Íµ3 ŪÁ áóYÇ ÇYáá»è
 í »ŌÇ Ş3 Ūeí »Ō, 3 Ūē 3 BÉ3 n̄NáoŪ!, 3 ŪYá»è ħ É Ā3 Ū3 Y3 ÍÇ ŞY»ñí 3
 á3 N̄ÇY, 3 Ūē Ā3 Ū3 Y3 Í, N̄ÇŪ3 | ÇŪ3 eí): áñá»è 3 eí3 ÍÇ N̄ÇŪY3 í ánaoŪ
 YB»YŪ 3 ŪY ÷ 3 eí Á, aň áon̄3 n̄i 3 Í3 Y í »Ūeí »náoŪ, YŪ3 Y3 í Çá 3 n̄i 3-
 N̄3 Ūí áoĀŭáoYŶ»náoŪ iš-te-(e)-di-Ç ÷ áÉ3 ñ»Y N̄3 ×3 É áóY»YáoŪ »YŪ
 Ā3 Ū3 Y3 ÍÇ ÇŪ3 eí aí N̄3 Y1»è »Íáo µ3 é»ñ/µ3 é3 Í3 á3 ÍáoĀŭáoYŶ»ñ,
 ÇYáá»è` i-ku-ka-ni šá-a-li-e/MU/UD^{ME}-ni(e) ... uš-ta-di

²⁸² C.Girbal, Selbständige Pronomina der ersten Person Singular im urártaischen, "Kulturgeschichten: Altorientalistische Studien für Volkert Haas zum 65. Geburtstag", Saarbrücken, 2001, ħÇ 139-144:

²⁸³ B.Andre-Salvini, M.Salvini, The Bilingual Stela of Rusa I from Movana. SMEA, 2002, fasc. XLIV/1, ħÇ 10:

²⁸⁴ G.Wilhelm, 2004, ħÇ 127-128:

²⁸⁵ Г.Меликишвили, 1960, ħÇ 399:

²⁸⁶ F.König, 1957 (HchI), ħÇ 122, ¶ 8, í áŌ 14 .. í 3 Y. 5:

²⁸⁷ Н.Арутюнян, ДВ, 4, ħÇ 207-208:

²⁸⁸ í »è Ū.Đ3 náoĀŭáoYŶ3 Y, áon̄3 n̄i »ñ»Y ištēdi µ3 eÇ eí áó. 3 µ3 YáoĀŭáoYÁ, Ø»ñŌ. XXIV, 2005, ħÇ 484-494:

š³ ðē YáóŸ ĭ ʒ nĉ/Ā³ Ū³ Ÿ³ ĭ ... áóŸ`ání »óĉ! [KYKH 241 A₁₃, 22, E₂₀...], bi-du-ia-še uš-ta-(a)-di šĭ »ñ³ 1³ nŌČŸ áóŸ`ání »óĉ! [KYKH 241 C₃₅, F₁₂], me-ši-ni šá-a-li nu-na-di šŃ³ nĭĈ ĭ ʒ náou »ĭ³! [KYKH 389₁₅] .. ʒ ŪĚŸ: ÁŸ¹ ańáou, Ā³ Ū³ Ÿ³ ĭ Ā μYáńáBáŌ ĭ »ńáŸBŪ³ É μ³ é»nĉ/μ³ é³ ĭ³ á³ ĭ óáóĀŪáóŸŸ»nĉ Ń»ĭ ŪĈ³ éĈŸ iš-te-(e)-di-Ÿ áá ŪĈ³ Ÿ. ʒ Ū ĭ ĭ³ Ū ĭ ĭ áĉ, ĈŸáĀ YáóŸŸá»è áĈ Éáéáou ĭ »nĉĈŸĈè ʒ ŸÓŸ³ ĭ³ Ÿ 1»ñ³ YáóŸ ÉĈŸ»éáŌ ū. ĭ ĈŸŸ, ū³ ŸĈ áń, ʒ è»ŸŪ` *ikukane šále/MŪ ištedi uštadi - š*³ ðē YáóŸ ĭ ʒ nĉ »è áóŸ`ání »óĉ...! ĭ ĈáĈ ʒ nĭ ʒ Ń³ Ū ĭ áóĀŪáóŸŸ»ńĀ ŪĈ³ Ÿ. ʒ Ū³ ŪŸ éá³ è»ÉĈ ĈŸŸ:

Ā. Ū³ ĭ áŸáĀ ĭ .. Ø.É³ áĈĭŪ³ ŸĀ áóñ³ nĭ . ĭ »èĭ »ńáou ĭ ĭ³ Ū ĭ ʒ ĭ šuke μ³ éĀ²⁸⁹ Ń³ Ū³ náou »Ÿ áóñ³ nĭ »ñ»ŸĈ ʒ é³ ĈĈŸ 1»ŪŪĈ ʒ ŸÓŸ³ ĭ³ Ÿ 1»ñ³ Ÿ ĭ ʒ Ÿ ĭ nĉ ĭ³ ŸĈ Ō`Ā²⁹⁰: ¶. ĭ ĈĚŃ»ÉŪĀ²⁹¹ ʒ ŪŸ Ń³ Ū³ náou ĭ YáóŸ 1»ñ³ Ÿ ĭ ʒ Ÿ μ³ ó³ nŌ³ ĭ ŃáŸáĀ, áńáĭ 1ńĭ áou ĭ ʒ Ÿ óáó³ ĭ³ Ÿ μ³ Ū»nĉ ūμŪĭ ĭ Ā: Ø»½ ʒ é³ ĭ »É Ń³ ĭ³ Ÿ³ ĭ³ Ÿ ĭ Āĭ áou, áń šuke-Ÿ á»ĭ ū ĭ Ń³ Ū»Ū³ ĭ »É ĭ =nu=ke óáó³ ĭ³ Ÿ 1»ñ³ Ÿ ĭ ʒ Ÿ Ń»ĭ (ĈŸáá»è áń áóŸ»ŸŪ šu=se .. ĭ =nu=se), èñ³ ŪĈ ĭ »èŸ»éáĭ ŸŪ³ Ÿ³ ĭ Ĉá ŪĈ 1»ñ³ YáóŸ: é³ ĭ³ ŪŸ áĈ μ³ ó³ éĭ³ ĭ, áń ĭ »nĉĈŸĚ ĭ³ náŌ ĭ ĭ áóŸ»Ÿ³ é Ÿ³ .. èĭ ʒ ó³ ĭ³ Ÿ ĭ³ Ū» ʒ ŸÓŸ³ ĭ³ Ÿ ĈŪ³ èĭ : ĐŪŪĭ . šu=si(ne)-Ĉ Ń»ĭ , áńĀ Ń³ ĭ³ Ÿ³ μ³ Ń YáóŸŸ-á»è áóŸĈ .. óáó³ ĭ³ Ÿ, .. èĭ ʒ ó³ ĭ³ Ÿ ĈŪ³ èĭ (ĭ »è èĭ áń .. ĭ ĭ 2):

2. **èĭ ʒ ó³ ĭ³ Ÿ**: áóñ³ nĭ »ñ»Ÿáou ĭ ĭ³ Ū ĭ ʒ ĭ »Ÿ ŪĈ³ ŪŸ »½ ĭ³ Ĉ Āĭ Ĉ ʒ é³ ĈĈŸ .. »ñńáń 1»ŪŪĈ èĭ ʒ ó³ ĭ³ Ÿ 1»ñ³ YáóŸŸ»ńĀ:

-ke²⁹²: Ø³ éŸ³ . Ĉĭ ʒ ĭ³ Ÿ . nĉ ĭ³ Ÿ YáóĀŪáóŸáou -u-ke-Ÿ, áńĀ »ñμŪŸ . nĭ áou ĭ -e-ke ĭ »èuáĭ, Ń³ Ū³ nĭ áou ĭ ʒ é³ ĈĈŸ 1»ŪŪĈ »½ ĭ³ Ĉ Āĭ Ĉ 1»ñ³ Ÿ ĭ ʒ Ÿ ĭ³ Ÿ Ū³ éŸĈĭ, áńĀ Ń³ ĭ »Éĭ áou ĭ μ³ é³ ŃĈŪŪĈŸŸ ĭ óáóŪĀĈ ĭ »èuáĭ : ŪnĈŸ³ ĭ` ĭ Ūĉupuršine ... nunabe ka=i=ke šáŌĭ áóááŌnĉŸŸ ...

²⁸⁹ Н.Дьяконов, 1979, ĈĈ 66; М.Хачикян, 1985, ĈĈ 79: ĭ »è Ÿ³ .. Ø.É³ áĈĭŪ³ ŸĀ áóñ³ nĭ »ñ»Ÿ ĭ »ñáĈ/Ā³ Ū³ Ÿ³ ĭ³ Ū»ñ³ ĭ³ Ÿ³ ĭ³ Ÿ ĭ ʒ n.Ĉ BáŌnĉ (Ÿáń 1Ĉĭ ʒ nĭ áóŸŸ»ñ);, Ø»nŌ., XXIV, 2005, ĈĈ 476, áńĭ »Ō ĭ »nĉĈŸĚ ʒ ðē YáóŸ 1»ñ³ YáóŸŸ ĭ ĭ »èŸáou Ÿ³ .. šuguke μ³ é³ Ō`áou:

²⁹⁰ ¶.Ø»ÉĈŪĈĚĚĈĈŸĈŸ [1960, ĈĈ 407] .. Ū.Đ³ náóĀŪáóŸŸĪ ŸĀ [2001, ĈĈ 465] Ā³ n. Ū³ YáóŸ »Ÿ ŸĈŸáá»è (áń);, Ø.é³ ĚĈĈŸŸ ŃŃ»Ÿó (áń); [SMEA XLIV/1, 2002, ĈĈ 125]:

²⁹¹ G. Wilhelm, 2004, ĈĈ 127-128:

²⁹² Ēñ³ ĭ³ Ÿáou, ĈŸáá»è »ñ`áou ĭ ka-i/g-u-ke μ³ é³ Ō`Ĉó, áńŸ ʒ ŸBáŌĚĭ á»ĭ ū ĭ ĭ »ńéáŌĭ »É ka=i/gu=ke [ka=i/u/o=k] Ō`áĭ, ʒ Ūèĭ »Ō máou Ěĭ ʒ ó³ ĭ³ Ÿ Ū³ éŸĈĪĀ -ke-Ÿ ĭ ([i=u/o=]-Ĉ 1»ńĀ á³ n½ áĉ. ŪĈá Ń³ ĭ³ Ÿ³ ĭ³ Ÿ ĭ, áń -i/g-Ÿ ʒ Ūèĭ »Ō á³ ĭ³ Ÿáou ĭ μ³ é³ ŃĈŪŪĈŸ, ū³ ŸĪĈ ĭ »nĉĈŸĚ, áńá»è »ĭ 1Ĉñ Ń³ Ÿĭ»é . ʒ éáĭ, ĭ ĭ³ Ū ĭ ʒ ĭ ŪĈ³ ŪŸ -kai ĭ »è-úáĭ): èñ³ ū. ĭ ĈŸ ĭ Éáéáou Ÿ³ .. ŃĈŪŪ + e=ke ĭ ʒ ĭ μ»ñ³ ĭ³ Ĉ ʒ éĭ³ ŪáŌĀŪáŸĀ ŃĈŪŪ + u=ke-Ĉ ĭ áŌŪŸŸ:

»í3í ÇÙ 3éç'í, eršidube ^{KUR}ebani=(i)u=ke šmÝ3Í»õñÇ ÇÙ
 »ñíñáóÙí, ^{KUR}ni ^{KUR}ebani=(i)u=ke=di abeliṭube š»ñíÇñÁ ÇÙ
 »ñíñÇÝ Ñ3í»É»óÇí: ¶.Ô3 ÷3 ÝóÙ3 YÁ 3ÚY Ñ3Ú»Ù3í áóÙ ĺ È»Á. uka
 (ugu, uggu) < Ñ.->. *ego š»èí 1»ñ3 Ýí 3Ý Ñ»í [1940, ĺÇ 29-30]:

mase šÚáóñ, Çñ, Çñ»Ýí: 0ññáñ1 1»ÙúÇ ½3ÍÇ ÁíÇ ëí 3ó3Í3Ý 1»-
 ñ3ÝáóÝ²⁹³: ÚñÇÝ3Í` aluše tinine tulie mase tine telie šáí
 3ÝáóÝÝ ááÝá3 óYÇ, Úáóñ 3ÝáóÝÁ 1ÝÇí: Ð3Ù»ñ»ÝáóÙ ½áó 3Ñ»é ááóYÇ: 2ÚY
 ÚÇ ú3ÝÇ 3Ý. 3Ú íí3Úí3Í ĺ Ý3` Ná. Ý3ÍÇ áóÓ3Í3Ýáí` (ma-
 si=ne=le²⁹⁴) Ñ»í`Ú3í3íñ 3Ñ3Úí áóÁúáóÝÝ»ñáó.

(86) ^dĥal-di-še ma-si-ni-li ĥu-ru-ni-li e-si-di-
 ni... - š í [KYKH 174 A4₁₀]:

(87) ^dĥal-di-še si-li-iš-ti-li ma-si-ni-li KÁ al-
 zi-na-i ^dĥal-di-na KÁ bi-di su-ú-i-u-li-e... -
 šĚ 3í1Á sil-išt-ili Úáóñ 1éÝ»ñÁ alzina-i... [Ay-susi
 II₃ (Ayanis I); KYKH 424, (í »ùëí Áí ñí 3Í ĺ Ñ3Ú3Ó3ÚÝ 2Ú3 -
 ÝÇèÇ 3ñÓ3Ý3. ñáóÁÚ3Ý)]:

2Ů ëí 3ó3Í3Ý 1»ñ3ÝáóÝÝ»ñÇ ÑÝ3ñ3íáñ 3éí3ÚáóÁÓ3Ý Ñ3ñóÁ:
 Ā. 3ÍáÝáíÁ²⁹⁵, 3Ýíñ3 13éÝ3íáí áóñ3ñí »ñ»ÝÇ 1»ñ3ÝáóÝÝ»ñÇÝ,
 3é3çÇÝ 1»ÙúÇ (-ukæ) ëí 3ó3Í3Ý 1»ñ3Ýí 3Ý3Í3Ý 3éÝÇíÇ ÍáóúÇÝ
 »ÝÁ3 1ñáóÙ ĺ ÝÚ3Ý3íÇ á 3éÝÇí »ññáñ1 1»ÙúÇ Ñ3Ú3ñ (-í'ya,
 -'iyæ), áñÁ, Áëí Ýñ3, ÝáóÝÝá»è Ñ3í»Éí áóÙ ĺ μ3é3 ÑÇÚúÇÝ` ÍóáóÚÁÇ
 í »èúáí: Ø. È 3áÇíÚ3ÝÁ, ÁÝ1áóÝ»Éáí Ā. 3ÍáÝáíÇ í »è3Í»í Á, μñáóÙ ĺ
 Ñ»í`Ú3í íí3ÚáóÁúáóÝÝ»ñÁ` KA-ye-y (-ñáóÙ KA-ei) - šÝñ3
 1éÝ»ñÇÝí, zilbi-yæ (zelbi-i) - šÝñ3 ó»ÓÁí, luluinaw/væ
 napañi-yá-ydæ (napañiaidi) - šÁBY3ÚÇ »ñíñÝ»ñÁ ÑÝ3½3Ý1»ó-
 Ý»Éáó Ñ3Ú3ñí: ¶.í ÇéÑ»ÉÚÁ ÝáóÙ ĺ -iy□, -iya- -i(-) 1»ñ3ÝáóÝÝ»ñÁ`
 μñ»Éáí Ñ»í`Ú3í íí3ÚáóÁúáóÝÝ»ñÁ` ulguš=ya=næ edinæ šÇñ íÚ3ÝúÇ
 Ñ3Ú3ñí, ebani-i-e šÝñ3 »ñíñÇÝí, ti-i-né ... ar-mu-zi-i ...
 zi-il-bi-i (=3úú3 1. NUMUN-šŮ) šÝñ3 3ÝáóÝÁ, Ýñ3 ÁÝí 3-

²⁹³ Ø.È 3áÇíÚ3ÝÝ 3ÚY Ñ3Ú3ñáóÙ ĺ 1»ñ3Ýí 3Ý3Í3Ý 3í3í3Ý (mâsi <
 ma(n□)+(u)s□) [1985, ĺÇ 83-84]:

²⁹⁴ áñáß áóñ3ñí 3. »í Ý»ñ masine(1e)-Ç Ú»Ç í »èÝáóÙ »Ý ÚÇ3Ý. 3Ú3ÚÝ 3Ů μ3é
 ÝÚ3ÝáóÁúáóÝÁ masi šÚáóñí μ3éÇ Ñ»í Ñ3Ú3ñ»Éáí á3í 3Ñ3Í3Ý: ¶.æ3ÑáóíÚ3ÝÝ 3ÚY
 Á3ñ. Ú3ÝáóÙ ĺ šÑñáñí: μÉ»óÝ»Éáí Ñ.-> *magh-ti-no-Çó, áñÁ Ñ3Ú3ñ»ÝáóÙ, Áëí Ýñ3, áÇí Ç
 í 3ñ *Ú3íÇÝ, -áÚ [á`Ð, 2001, 1, ĺÇ 127]:

²⁹⁵ I.Diakonoff, 1971, ĺÇ 107-113:

YÇuA(±), Ýñ³ ó»ÓÁ!, e-ú-ri-i-e (=³ úú³ ¹. EN-ŠÚ) ŞÇñ ĩ ÇñaçA!:
 Ø³ ëÝ³. »ĩ Ý»ñÇ ÍáÓUÇÓ ³ Úë ¹»ñ³ Ýí ³ Ý ³ é³ ÝÓÝ³ óU³ Ý Ñ³ U³ ñ ÑÇUú ĺ
 Í³ é³ ÚáóU áóñ³ ñĩ ³ Í³ Ý ĩ »úëĩ »ñáóU Ñ³ Ý¹ÇááÓ ^DHaldi(i)e
 euri(i)e/^DHaldi(i)e EN.(ŠÚ) .. ar-mu-zi-i ... zi-il-bi-
 i/NUMUN-ŠÚ (»YÁ³ ¹ñíáÓ) Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóÁÚáóÝY»ñÁ (úñÇÝ³ ÍÝ»ñÁ ĩ »ë
 í»ñÁ), áñĩ »Ŏ ŠÚ-Ç ĩ ³ Í Á³ úÝí³ Í ĺ ³ éáóñ»ñ»ÝÇ 3-ñ¹ ¹»UúÇ ŞÝñ³,
 Úáóñ! ¹»ñ³ ÝáóYÁ: é³ Í³ ÚÝ ó³ Ýí³ ÝáóU »Ýú Ý³ Ē ÝB»É, áñ NUMUN-ŠÚ-ÇÝ
 áóñ³ ñĩ ³ Í³ Ý ĩ »úëĩ »ñáóU Ñ»ñÁ³. ³ ÚáóU ĺ ÚÇ³ ÚÝ ar-mu-zi-Y .. áá Á»
 ar-mu-zi-i-Y Í³ Ú zi-il-bi-i-Y²⁹⁶: ³ ³ Úë µ³ éÇ áóŎÇŎ Ó`Ý ĺ,
 Ñ»ĩ ³ µ³ ñ ³ Úëĩ »Ŏ µ³ éÇ í»ñçáóU ¹Áí³ ñ ĺ ĩ »ëÝ»É áñ`ÇÓ» Ñ³ í»ÉU³ É-ĩ
 Í³ Ú -y Ú³ ëÝÇÍ: ÁÝá í»ñ³ µ»ñáóU ĺ euri-(i)-e-ÇÝ, ³ á³ Ú»½ Áí áóU ĺ,
 áñ ëñ³ -(i)e í»ñç³ íáñáóÁU³ Ý Ú»ç á»ĩ ù ĺ ĩ »ëÝ»É ÚÇ³ ÚÝ áó ÚÇ³ ÚÝ
 ĩ ñ³ Í³ Ý ÑáfaíÇ óáóÇá: ³ ñ³ ú-ĩ ÇÝ ĺ ÉáéáóU Ý³ .. ³ ÚÝ ÷³ ëĩ Á, áñ
 áóñ³ ñĩ ³ Í³ Ý ĩ »úëĩ »ñáóU EN-Ç ÍáÓUÇÝ áóÝ»Ýú Ý³ .. EN-ri/EN-
 gie/EN-di/EN-şe íÍ³ ÚáóÁÚáóÝY»ñÁ, ÚÇÝá¹»é EN.ŠÚ-Y . ñĩ áóU ĺ
 ÚÇ³ ÚÝ ³ Ú¹á»ë ³ é³ Ýó ÑYáÚáóÝ³ Í³ Ý áñ`ÇÓ» Ñ³ í»ÉU³ Ý: ĐÝ³ ñ³ íáñ ĺ,
 áñ ³ Úë ŠÚ-Y áóñ³ ñĩ »ñ»YáóU áóŎŎ³ ÍÇ ½áó. ³ Ñ»é ááóÝÇ .. Ñ»ĩ ³ µ³ ñ
 áóñ³ ñĩ . ĩ »úëĩ Á . ³ Ŏ³ ÷³ ñ³. Çñ Ý»ñí³ Ú³ óí»ÉÇë ÷áÉ³ ñÇÝáóU ĺ
 ĩ ñ³ Í³ ÝÇ óáóÇáÇÝ: Đáóë³ ÉÇ á»Ý Ý³ .. »YÁ³ ¹ñíáÓ Úáóë íÍ³ ÚáóÁÚáóY-
 Ý»ñÁ: ² Úëá»ë. »Á» í»ñáYBU³ É ulguş=ya=næ edinæ ŞÇñ ÍU³ ÝúÇ Ñ³-
 Ú³ ñ! ¹ñí³. áóU ulguş=ya=næ µ³ éÇ Ú»ç ÷áñŎ»Ýú ĩ »ëÝ»É -ya-
 ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ ëÝÇÍ ŞÇñ, Úáóñ! ÝB³ Ý³ ÍáóÁU³ Úµ, ³ á³ ³ ÝÑ³ ë-
 Í³ Ý³ ÉÇ »Ý ÚYáóU ÝU³ Ý³ ĩ Çá ^{md}Sar₅-du-ri-şe a-li-e ú-la-di
^{KUR}E-ti-ú-ni-e-di a-li áş-ta-a-di ^{KUR}E-ti-ú-ni-a iš-
 ti-ni-i-e... [241 F_{4,5}] Şë³ ñ¹áóñÇÝ ³ éáóU ĺ áóŎ`áñí »óÇ ¹»áÇ ¾ÁÇáó-
 ÝÇ, °ñµ (»ë) (¹³) ³ ñ»óÇ(±) ĺÁÇáóÝÇÇ BÝáñÑÇÍ(±)!, XIX LUGAL ^{MEŠ}i-
 šá-ni ap-ti-ni şu-i-ni-a-ni ^{ŠADU}ba-ba-ni-a [k]u-ru-
 ni-e §19 »ñíñY»ñ ³ Úë ³ ÷ÇÝ ÍáíÇ(Íáí³ ÚÇÝ), É»é(Ý»ñÇ³ Ý) ÍáóUÇÝ...!
 [KYKH 389₁₃] ³ ñĩ ³ Ñ³ Úĩ áóÁÚáóÝY»ñÁ, áñĩ »Ŏ ^{KUR}Etiuni=a,
 şu-i(=)ni=a-ne ^{ŠADU}babani=a µ³ é»ñáóU ÝáóUÝá»ë áóÝ»Ýú -ya-

²⁹⁶ áóñ³ ñĩ ³ Í³ Ý ĩ »úëĩ »ñáóU NUMUN-ŠÚ-Y íÍ³ Úí³ Í ĺ túrinini ^dHaldiše ... mani
 armuzi-i NUMUN NUMUN.ŠÚ[KYKH 173 VIII₁₄] ³ ñĩ ³ Ñ³ Úĩ áóÁÚáóÝáóU, áñÇÝ ½áó. ³ Ñ»é
 ĩ »úëĩ »ñÇ Ñ³ Ú³ á³ ĩ ³ éÉ³ ÝÑ³ ĩ ĩ ³ ÍÝ»ñáóU áóÝ»Ýú ... mani (tini) (armuzi-i ar-
 muzi-ge) armuzi[KYKH 174 A3₁₂, 244₃₇, 412₁₅.427₇, Ay-susi VIII₈, (Ayanis I) ...], áñĩ »Ŏ,
 ÇÝáá»ë ĩ »éYáóU »Ýú, NUMUN.ŠÚ-Y Ñ³ Ú³ á³ ĩ ³ éÉ³ ÝáóU ĺ ar-mu-zi-ÇÝ:

»YÁ³ 1n|³É 1»ñ³ Yí³ Y³ I³ Y Ú³ eYÇIÁ, e³ I³ ÚY N³ Ú³ i »uei A ÁaoÙe aÇ
 i³ ÉÇe³ ÚÙei »O i »eY»É ŠUaoñ, Çñ! 1»ñ³ Yí³ Y³ I³ Y ÇU³ ei A:
 Añ³ I³ Yaou, aoñ³ ñi »ñ»Yaou . aU³ I³ YÝ»ñÁ =i=a=(ne) í»ñç³ íá-
 ñaoÁUaoYÁ ei³ Yaou »Y 1»ñ³ Yí³ Y³ I³ Y Ú³ Iµ³ ÚY»ñÇ I³ Ú »i³ 1ñao-
 ÁUaoYÝ»ñÇ N»i N³ Y¹»e . 3éaoó (Ú³ Yñ³ Ú³ eY³ ÚÙe Ú³ eÇY³ i »e II.3 I³ i 4
 .. IV.3 I³ i 2): AEYá í»ñ³ µñáoU ĵ e-ba-ni-(i)-e µ³ é³ O`ÇY, añi »O
 YaouYÁ»e añaB aoéaoUÝ³ eÇñáoY»ñ i »eYáoU »Y »ññañ¹ 1»UuÇ 1»ñ³ Y-
 í³ Y³ I³ Y Ú³ eYÇI, 3á³ 3Ùei »O 3YÑ³ ei³ Y³ ÉÇ ĵ ÚYáoU, unÇY³ I`
 [há]-ú-bi ^{KUR}Lu-šá-e KUR-ni-e ^{KUR}Ka-tar-za-e KUR-ni-e
 .. 3Ùe YU³ Y³ i Çá 3ñi 3N³ Úi aoÁUaoYÝ»ñÁ, añi »O Š*. ñ³ í»óÇ (»ñ-
 I³ Çñ)ÉaoB³ Y, »ñI ÇñÁ-Yñ³ | Á³ ñ. Ú³ YaóÁUaoYÁ AUµeY»ÉÇ aĵ (aoñ³ ñi 3 I³ Y
 i »uei »ñáoU aoÓÇO Nafaíai¹ nñ³ I µ³ é»ñç í»ñçáoU N³ x³ É³ eI³
 N³ í»fU³ É -e-Ç Ú³ eÇY Ú³ Yñ³ Ú³ eY³ i »e II.2.3 I³ i 2) : Đ³ BfÇ 3 eY»faí
 í»ñáYBU³ É ÷³ ei »ñÁ` »ññañ¹ 1»UuÇ N³ Ú³ ñ³ é³ ç³ ñIíao` -ya-, -
 ya-, -i(-) 1»ñ³ Yí³ Y³ I³ Y Ú³ eYÇIÇ 3 eI³ UaoÁUaoYÁ aoñ³ ñi »ñ»-
 Yaou U½ Naoe³ ÉÇ aÇ ÁíaoU: 2U¹ á³ i x³ eái 3ÚY á»Yú Y»ñ³ e»É
 aoñ³ ñi 3 I³ Y i »uei »ñáoU í I³ Úi 3 í ei³ 3 ó³ I³ Y 1»ñ³ YaóYÝ»ñÇ B³ ñ-
 úaoU:

šu-si(ne) 1) ŠU»I(±), 3 é³ çÇY(±)!, 2) ŠÇU!; 2Ùe µ³ éÇ Á³ ñ. Ú³ Yaó-
 ÁUaoYÁ Ú³ eY³ . »i Y»ñÇ Úai i 3ñ³ I³ ñI aoÁUaoYÝ»ñÇ 3 eÇÁ ĵ i³ ÉÇe²⁹⁷:
 aoñ³ ñi 3 I³ Y i »uei »ñáoU 3ÚY ÚÇ IáoUÇó N»ñÁ³ . 3úaoU ĵ I ŠU»I!
 . 3 Ó³ ÷³ ñ³ . Çñ Áí³ I³ YÇY, añi »OÇó ĵ µ³ éÇ ŠU»I, 3 é³ çÇY! ÇU³ ei A,
 Úúaoe IáoUÇó` Áá÷ao½³ í³ ÚÇ 3ñÓ³ Y³ . ñaoÁUaoYáoU aoñ³ ñi . Ššu-si-
 na MU^{MEŠ}!-Y N³ Ú³ á³ i 3 eÉ³ Yaou ĵ 3 éaoñ. Šina libbi MU^{MEŠ}-ia!-
 Y` ŠÇU un»ñáoU! Á³ ñ. Ú³ YaóÁU³ Úµ: A. , Ú³ IáYai A²⁹⁸ Á³ Ú³ Y³ IÇY Ú³ Y-
 ñ³ Ú³ eY úY³ ñI»faí 3Ùe N³ ñoÁ` YB»faí, añ Áá÷ao½³ í³ ÚÇ 3ñÓ³ Y³ .
 . ñaoÁUaoYáoU éaoUÝ µ³ éÇ N³ Ú³ ñ³ é³ í»É ÁYíaoY»ÉÇ ĵ ŠÇU! ÇU³ ei A,
 3ÚYáo³ Ú»Y³ ÚYÇI í»ñçYÇe N³ Ú³ ñ³ é³ ç³ ñIáoU ĵ ŠU»I! Á³ ñ. Ú³ Yaó-
 ÁUaoYÁ: Ú³ 3U¹ »½ñ³ I³ óaoÁU³ YÝ ĵ . 3ÉÇe YI³ i Ç aoY»Y³ eái, añ
 Áá÷ao½³ í³ ÚÇ 3ñÓ³ Y³ . ñaoÁUaoYÁ µ³ í³ I³ YÇY Ú³ Bf³ I ĵ .. 3U¹
 á³ i x³ eái N³ í³ ei³ Ç 3 Óµaoñ aĵ: ĐÇUÝi »faí í»ñç»ñe N³ Úi Y³ µñi 3 I

²⁹⁷ 2[3 Y³ I³ µ³ ñ šusi=(ne) Á³ ñ. Ú³ YaóU ĵ ŠU»I! [i »e unÇY³ I` Г.Меликишвили, 1960(УКН), ĵç 408; Н.Аругюнян, 2001(КУКН), ĵç 466]: Aei šusinile-Y (Ná- Y³ IÇ AÇI)` ŠU»IÁ(±), Úaoñ³ ú³ YaóaoñÁ(±) | Г.Гамкрелидзе, В.Иванов, 1984, II, ĵç 844, [³ Y.1]: Ú.olláYÇ: A 3Ùe µ³ eÁ N³ Ú³ ñáoU ĵ 3 I³ I³ Y, aña I³ ½Uí³ I ĵ šu(i)- NÇUuÇó` -usi 3 I³ Yóai` Špañan, 3 Ú»Y³ ÚY! YB³ Y³ IáoU³ Úµ:

²⁹⁸ И.Дьяконов, 1963, ĵç 53-53:

Y»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ³ ĩ³ ĩÇĕ ĩ Ñ»ĭ ĩ³ ĩĀ³ ĩ ĩ»ñĀ³⁰²:

ini: ðáóó ĩ ĩ³ ĩÇĕ Û»ñÓ íáñ ĩ é³ ñĭ³ Y»ñ ĩ šĕ³, ĩ Ûĕ ĩ Yß³ Yĭ³ ĩáóÁÓ ĩµ: ĩ ĩ³ Ū ĩ³ ĩ ĩ Y³ ĩ ĩ ne-li šĕñ³ Yŭ! (µ³ ó³ ñÓ³ ĩ ĩá-éáí, ĩá- Yĭ³ ĩÇ ĀÇí), ina-ni šĕñ³ YóÇó! (µ³ ó³ é³ ĩ³ Y ĩá-éáí, ĩá- Yĭ³ ĩÇ ĀÇí), ini-ni (áóó ĩ³ Y ĩá-éáí, »½³ ĩÇ ĀÇí (±)) Ó»ñáí (ĩ é³ ĩĀ ĩ³ x³ Ē ĩ³ Yĭ³ ĩáó ĩ»ñ³ YáóYŶ ĩ):

ina- (ini-Ç Y»ñ- áŪ³ ĩ³ Y ĩá-éáí ĩ (±)): ĕñ³ YÇó ĩ³ éáóó ĩ ĩ »Y Ñ»ĭ ĩ³ ĩĀ³ ĩ»ñ³ YáóYŶ»ñĀ. 1) ina-ni š³ Ūĕ ĩáóŪÇó! -ni Ū³ ĕYÇíÇ Ñ³ ĩĀ-éáóŪáí (µ³ ó³ é³ ĩ³ Y ĩá-éáí Ç í»ñÇ³ íáñáóÁŪáóY), ũñÇY³ ĩ inani aptin şuiniani šĭáíÇ ĩ Ūĕ ĩáóŪÇó!, 2) ina-ini < *ina-ini, ina-ĥini š³ ŪĕáÇĕÇ! , š³ Ūĕ! ĩ³ ĩ³ Y»éáóÁŪ³ Y -ini/-ĥini ĩ³ ĩ³ YóY»ñÇ Ñ³ ĩĀ»éáóŪáí, ũñÇY³ ĩ inani burganani š³ Ūĕ ĩ ŪñáóÁ (±)! (»½³ ĩÇ ĀÇí), inane-li arnušine-li/baušine-li š³ Ūĕ ĩ ĩñ³ ñŭY»ñĀ / Çñ»ñĀ! (ĩá- Yĭ³ ĩÇ ĀÇí), inaĥinaue URU^{ME} ini PA₅ ĥurišĥi manini š³ Ūĕ ĩ³ Ū³ ūY»ñÇY ĩ Ūĕ çñ³ YóŪÁ áéá- Çá Ááó ĩÇYÇ! (ĩá- Yĭ³ ĩÇ ĀÇí, ĩ ĩ³ ĩ³ Y ĩá-éáí):

inuki < *ini-uki: áóYÇ Ñ³ ĕĭ ĩ³ ĩ áó, YáóŪYáóÁŪáóY óáóó ĩ íáó ÇŪ³ ĕĭ *š³ Ū ĩ YáóŪY!, šYáóŪY ÇYŪÁ! ĩ³ ŪĕY: ĩ³ éáóó ĩ ĩ ĩni óáóó- ĩ³ Y ĩ»ñ³ Yĭ³ YÁ -uki ĩ é³ çÇY ĩ»Ūç ĕĭ ĩ³ ó³ ĩ³ Y ĩ»ñ³ Yĭ³ Yĭ³ ĩ³ Y Ū³ ĕYÇíÇ Ñ³ ĩĀ»éáóŪáí:

inuka- (inuki-Ç Y»ñ- áŪ³ ĩ³ Y ĩá-éáí ĩ (±)): ĕñ³ YÇó ĩ³ éáóó ĩ ĩ »Y Ñ»ĭ ĩ³ ĩĀ³ ĩ»ñ³ YáóYŶ»ñĀ. 1) -ni Ū³ ĕYÇíÇ Ñ³ ĩĀ»éáóŪáí (µ³ ó³ é³ ĩ³ Y ĩá-éáí Ç í»ñÇ³ íáñáóÁŪáóY) inuka-ni š³ Ūĕ YáóŪY ĩ »ŪÇó, ĩ Ūĕĭ »ŪÇó!, ũñÇY³ ĩ, inukani esinini š³ Ūĕ ĩ »ŪÇó!. 2) -ini/-ĥini ĩ³ ĩ³ Yó- Y»ñÇ Ñ³ ĩĀ»éáóŪáí inuka-ni < *inuka-ini, inuka-ĥini š³ Ūĕ YáóŪY, ĩ Ūĕ!, š³ ŪĕáÇĕÇ!: 2 é³ çÇYÇó ĩ³ ĩŪĭ áóŪ ĩ inukani edini ĩ³ ñÓĭ ĩ ĩÁ šĭñ³ YÇó Ñ»ĭ ĩ á! Ūáĭ ĩ íáñ ÇŪ³ ĕĭ áí, Çĕĭ »ñĭñáñ¹Á ĩ ĩ³ Ū- ĩ ĩ ĩ ĩ ĩ»ĭ ĩ³ ĩĀ³ ĩ»ñ³ ĩ³ áóŪ inuka-ĥine ^{ME}Rusaine ĥubi šĕáóé³ ŪÇ ĩ ŪĕáÇĕÇ ĩáí ĩ ÇY!:

Yáó- ĩ»é³ µ³ ñ ĩ³ Y ikukani < *ikuka-ini, ikuka-ĥini šYáóŪY!, š³ Ū ĩ YáóŪY! ĩ»ñ³ YáóYŶ»ñĀ, áñáYŭ »YÁ ĩñ³ µ³ ñ ĩ é³ ç³ óĕ »Y *ikuka (Y»ñ- áŪ³ ĩ³ Y ĩá-éáí *ikuki-Çó) ĩ»ñ³ YáóYÇó: ĩ »ñÇYĕ Çñ Ñ»ñĀÇY ĩ é³ ç³ óĕ ĩ (š³ Ū ĩ»é ĩ »YÁ ĩñáóŪ) *iki áí ĩ³ Ū ĩ ĩ ĩ»ñ³ -

³⁰² óáóó ĩ³ Y ĩ»ñ³ YáóYŶ»ñÇ Ū³ ĕYĭ ĩ »ĕ Yĭ ĩ. И.Дьяконов, 1979, ĩÇ 65-67; М.Хачикян, 1985, ĩÇ 79-88; G. Wilhelm, 2004, ĩÇ 127-128:

YáoYÇó` -uke Ú³ eYÇÍÇ Ñ³ í »fáóUáf: ²ÙeäÇeáf, ini-Ç Ñ»í ½áo· ³Ñ»é »YÁ³ 1níáóU ç Ú»í ³Ùe *iki ¹»ñ³ Yí³ Y· áúáoÁúáoYÁ, áñÁ ä»í ù ç óáoúó í ³ñ Ñ»é³ í áñ ³é³ ní³ Y»ñ: *iki-Ç í áóúÇY »YÁ³ 1ní áóU ç Y³· *aki-ÑÇUúÁ, áñÇó í ³½Úí áóU ç akuki ¹»ñ³ YáoYÁ (í í ³Úí ³ í ç Ú»í ³ Y· ³Ú): Ø»í ³Ùe *iši ¹»ñ³ Yí³ Y· áúáoÁúáoYÝ ç »YÁ³ 1ní áóU išani < iša+ ini §³ 0¹ í áóúÇó! ¹»ñ³ Yí³ Y³ í ³ Y 0´ áóU, áñÁ í ³ ½Úí ³ í ç iša (Y»ñ· áú³ í ³ Y Náfaí· *iši-Çó) ÑÇUúÇ í ñ³ -ini (µ³ ó³ é³ í ³ Y NáfaíÇ óáo-óÇá) Ú³ eYÇÍÇ Ñ³ í »fáóUáf, YÚ³ Y inani-ÇY (inani < ina+ ini): ÚáoúY ini ¹»ñ³ YáoYÇó, ³ í ³ í ³ Y ³ YáoYÝ»ñÇ (ÇYáä»è áñ ÇYúY ç í ³ ní áóU) -usi ³ í ³ YóÇ Ñ³ í »fáóUáf, í ³ ½Úí áóU ç inusi(ni) < ini-usi(ni) §³ ÙeäÇeÇ (±)! 0´ Á³³⁰³:

ä³ ñ½³ µ³ YáoúY»ñ áóñ³ ní »ñ»YÇ óáoó³ í ³ Y ¹»ñ³ YáoYÝ»ñÇ í »ñ³ -µ»ñ0³ É: °Á» ³ Ú÷á÷»Yú í »ñáÑÇBÚ³ É B³ ñ³ 1ñ³ YúÁ, ³ ä³ èí ³ óí áóU ç, áñ áóñ³ ní »ñ»YáoU ³ éí³ »Y³ ini, *iši, *iki óáoó³ í ³ Y ¹»ñ³ -YáoYÝ»ñÁ (í í ³ Úí ³ í ç ÚÇ³ ÚY ini-Y), áñáYó í ñ³ -uke · -use Ú³ eYÇÍ- Y»ñÇ Ñ³ í »fáóUáf í ³ ½Úí áóU »Y³ inuke, *išuke, ikuke · inuse 0´ »ñÁ (í í ³ Úí ³ í »Y ÚÇ³ ÚY inuke-Y · inuse-Y): ²Ùe »ñí áó ÈÚµ»ñÁ Y»ñí ³ Ú³ óYáó ¹»ñ³ YáoYÝ»ñÇó (Áèí ¶.Ø»ÉÇùÇBí Çfáó Y»ñ· áú³ í ³ Y Ná- faíY»ñÇó) Ñ³ Ú³ ä³ í ³ éÉ³ Y³ µ³ ñ í ³ ½Úí áóU »Y³ ina/iša/*ika- · inuka/*išuka /ikuka- ÑÇUú»ñÁ: èñ³ YóÇó µ³ ó³ é³ í ³ Y NáfaíÇ -ne óáoóÇáÇ · -ine/hine ³ í ³ YóY»ñÇ ÚÇçáóáí í ³ ½Úí áóU »Y áóñ³ ñ- í »ñ»YÇ Ñ»í · Ú³ É óáoó³ í ³ Y ¹»ñ³ YáoYÝ»ñÁ.

DÇUú	»ñ³ YáoY			
ina-, inuka-	ina=ne	ina=hine	inuka=ne	inuka=hine
iša-, -	iša=ne	iša=hine	-	-
- , ikuka-	-	-	ikuka=ne	ikuka=hine

ÆYáä»è ä³ ñ½³ áñáB »ñ´ áóU ç ³ Úúáoé³ í Çó, ³ ñ0³ Y³· ñáoÁúáoYÝ»ñáoU ä³ í ³ éáoU »Y *išuka- · *ika- ÑÇUú»ñÁí ¹»ñ³ YáoYÝ»ñÁ: ÚÚ³ Y µ³ BÉáoUÁ Ñ³ ½Çí Á» ä³ í ³ Ñ³ í ³ Y ÉÇYÇ, ·, Çèí ³ ä»è, iku- (í ³ Y- í ³· Çñ³ i-ku-) ÑÇUúÁ, áñÇó í ³ ½Úí áóU »Y³ ikukane, ikukañine,

³⁰³ ¶.í ÇÈ»ÉUA [2004, çÇ 128] áóñ³ ní »ñ»YáoU ³ é³ YÓY³ óYáoU ç ini · ina ³ Yí³ É³· µ³ ñ· áñí ³ í í áó ÑÇUúY³ í ³ Y óáoó³ í ³ Y ¹»ñ³ YáoYÝ»ñÁ, áñáYóÇó í ³ ½Úí áóU »Y Y³· ³Ùe ¹»ñ³ - YáoYÝ»ñ, ÇYáä»è ina=hæ §³ 0¹ äÇeÇYÁ, YÚ³ YÁ!, in=ukæ §³ Ùe YáoúY!, in=uka=hæ, in=usæ §Ñ»Yó ³ Ùe, Y³ É³ ä»è YBí ³ í!, in=ukæ §YáoúY!:

1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ, YáoYŸ Ñ³ çáÓáoÁU³ Úµ Í³ ñ»ÉÇ ĸ Í³ ñ¹³ É i šu- (í³ YÍ³ -
 · Çñ¹ i-šù-)³⁰⁴. ² ÚèÄÇèÇ ÁYÁ»ñóU³ Y 1»áúáoU ³ Úè·è Í³ ñÇú áÇ ÉÇYÇ
 ³ ñÑ»èi ³ Í³ Yáñ»Y Y»ñUáoU »É áá ÚÇ í »Ó áí Í³ Úí ³ Í *iki- »YÁ³ 1ñU³ É
 1»ñ³ YáoYÁ: ÆÉÍ i šukane, i šukañine ÁYÁ»ñóU³ Úµ YBí ³ Í 1»ñ³ -
 YáoYŸ»ñÁ Í³ áí áóU »Y ³ ñ¹»Y ÑÇB³ Í ³ Í í ³ Í i ša- 1»ñ³ Yí ³ Y³ Í³ Y ÑÇU-
 úÇY Éñ³ óY»Éáí á³ Í³ éáÓ B³ ñUÁ (í »è í »ñÁ): ² ÚèÄÇèáí, óáo³ Í³ Y
 1»ñ³ YáoYŸ»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ èi ³ YáoU »YU Ñ»i ³ Ú³ É Ñ³ Ú³ 1Çñ á³ í Í»ñÁ:

ĐÇUú	»ñ³ YáoYŸ			
ina-, inuka-	ina=ne	ina=ñine	inuka=ne	inuka=ñine
iša-, išuka-	iša=ne	iša=ñine	išuka=ne	išuka=ñine

Đ³ BÍÇ ³ éY»Éáí ³ Úè ³ Ú»YÁ¹ Í³ ñáÓ »YU »½ñ³ Í³ óY»É, áñ áóñ³ ñ-
 í »ñ»YáoU µ³ ó³ Í³ ÚáoU ĸ *iki »YÁ³ 1ñU³ É 1»ñ³ YáoYÁ ³ óáo³ Í³ Y
 1»ñ³ YáoYŸ»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ èi ³ »Y Ñ»i ³ Ú³ É ÑÇUú»ñÁ.

1. iša-, ina-: éñ³ YóÇó Ñ³ Ú³ á³ í ³ èÉ³ Y³ µ³ ñ Í³ ½Úí ³ Í »Y
 iša=ne, ina=ne ³ iša=ñine, ina=ñine 1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ³⁰⁵.

2. išu-, inu-: éñ³ YóÇó áóY»YU¹ i šu=ka=ne, inu=ka=ne ³
 i šu=ka=ñine, inu=ka=ñine 1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ: Inu- ÑÇUúÇó áóY»YU
 Y³ ³ inu=ke ³ inu=si(ne) 1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ:

3. I ni : óáoUó ĸ í ³ ÉÇ Ú»ñÓ³ í áñ ³ YÚÇÇ³ µ³ ñ ÑÇB³ Í ³ Í í áÓ ³ é³ ñ-
 Í³ Y»ñ, áóYÇ áñáB³ É Ñá¹Ç ÇU³ èi ³ Ñ»ñÁ³. ³ ÚáoU ĸ áóÓ³ Í³ Y ÑáÉáí áí
 1ñí ³ Í µ³ é»ñÇ -ne í »ñÇ³ í áñáÓU³ YÁ (Ñá¹ÇY(±)) (í »è èi áñ³):

°Á», Ç 1»Úè Ú»í ³ Y. ³ Ú í Í³ Úí ³ Í akuke (a-ku-ki/e) µ³ éÇ,
 Çñ³ á»è · áñÍ áóY»YU ÇYá-áñ 1»ñ³ Yí ³ Y Ñ»i , ³ á³ ³ ÚY ³ YBáoBí á»i ú
 ĸ ÁYÁ»ñó»É ášuke (a-šù-ke) ³ í »ñáÑÇB³ É ÑÇUú»ñÇY Ñ³ í »É»Éáí Y³ ³
 ášU-Y (ÑUÚi . a(i)šei, a(i)nei µ³ é»ñÁ. éñ³ Yó Ú³ éÇY í »è èi á-
 ñ³):

óáo³ Í³ Y 1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ Ñ³ Ú»ñ»YáoU: Đ³ Ú»ñ»YáoU · áñÍ áóU ĸ ááñè

³⁰⁴ í »è J.L.Липин, 1964, ĸÇ 137-148, YB³ Y № 282:

³⁰⁵ ĐUÚi . úñÇY³ Í ³ ... 4 LUGAL^{MES} i-na-ni ap-ti-ni šu-i-ni-a-ni ... 19
 LUGAL^{MES} i-ša-ni ap-ti-ni šu-i-ni-a-ni ³ áDU ba-ba-ni-a ku-ru-ni-e -
 Š... (Áí ³ ñí í áóU »Y 4 »ñí ñY»ñÇ ³ YáoYŸ»ñÁ) 4 Á³. ³ í áñY»ñ Á í áí Ç ³ ÚY í áÓUÁ ³ é³ Y í áÓUÇY (U.Đ³ ñáoÁáoYU³ YÁ
 Á³ ñ. Ú³ YáoU ĸ ŠNžán é»éY»ñáoU!); [KYKH 389_{s,13}] ³ ñí ³ Ñ³ Úí áóÁáoYÁ, áñí »Ó áóY»YU i-na-
 ni/i-ša-ni Ñèi ³ í ³ ñí ³ Ñ³ Úí í ³ Í Ñ³ Í³ 1ñáoÁáoY: áòñ³ ñí ³ í ³ Y í »èi »ñáoU áóY»YU
 Y³ ³ i-ša-na ³ ša-na Ó ³ »ñÁ:

(Ý»ñ³ éU³ É óáóó³ í³ Ý Nǎ¹»ñÁ) B³ ñuÇó µ³ Őí³ ó³ í óáóó³ í³ Ý ¹»ñ³ -
 ÝáóÝÝ»ñÇ N³ Ú³ ¹Çñ »é³ ¹»U N³ Ú³ í³ ñ. : ³ ñ³ Ýü Ý»ñí³ Ú³ óÝáóU »Ý
 N»í ³ Ú³ É ǎ³ í í»ñÁ:

³»Uü	³»ñ³ ÝáóÝ			Đá¹
I	éá-UÝ	é³	³ Úè	è
II	¹á-UÝ	¹³	³ Ú¹	¹
III	Ýá-UÝ	Ý³	³ ÚÝ	Ý

Đ³ Ú³ Ú³ í »Éáí ³ ÚÝ áóñ³ ñí ³ í³ Ý óáóó³ í³ Ý ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ N»í ³
 ÚÇ³ ñÁ»uáñ»Ý í³ ñ»ÉÇ ³ ǎÝ¹»É, áñ ì ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁUáóÝÝ»ñáóU, Ç
 ¹»Uè iša-, ina-, išu-, inu- ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ í³ Ý NÇUü»ñÇ,
 í í³ Úí ³ í »Ý N³ Ú³ ñ»ÝÇ³ é³, Ý³ ³ éá-, Ýá- óáóó³ í³ Ý ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ -
 í³ Ý NÇUü»ñÁ: ÁÝ¹ áñáóU, á-áí í ³ ñµ»ñ³ íÝ»ñÁ N³ Ú³ ñ»ÝáóU áóÝ»Ý ÝáóUÝ
 ÇÚ³ éí ³ ÚÇÝ Ýñµ»ñ³ Ý. Ý»ñÁ (N³ éí ³ í áÓ, ÝáóUÝáóÁUáóÝ óáóó³ í í áÓ), ÇÝá
 áóñ³ ñí »ñ»ÝáóU: ĐUÜí. uñÇÝ³ í³ inu=ka=ne, inu=ka=ñine §³ Úè
 ÝáóUÝ, ÝáóUÝ ÇÝüÝ, ÝáóUÝ! - N³ Ú. ÝáUÝ §ÝáóUÝ, ÚÇ³ ÝáóUÝ, ÇÝüÝ!, §ÝáóUÝ
 ³ ÚÝ, ÝáóUÝ ³ Úè!, iškuka=ne, iškuka=ñine (Ý³ ÉíÇÝ ÁÝÁ»ñóÚ³ Úµ³
 ikuka=ne, ikuka=ñine. ³ ÚèáóN»í ³ íÝ»ñí³ Ú³ óÝ»Ýü ³ é³ Ç³ ñí í áÓ
 ÁÝÁ»ñóÚ³ Úµ) §³ Úè ÝáóUÝ, ÝáóUÝ ÇÝüÝ! - N³ Ú. éáUÝ §ÝáóUÝ ³ Úè, ³ ÉÇ ³ Úè! :
 ÁÝáǎ»é áóñ³ ñí »ñ»ÝáóU, ³ ÚÝǎ»é ³ É N³ Ú³ ñ»ÝáóU éáóUÝ ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇÓ
 í³ ½Úí áóU »Ý N³ Ú³ ÝU³ Ý ¹³ ñÓí ³ íÝ»ñ: ÚñÇÝ³ í, áóñ³ ñí. ³ ñÓ³ Ý³. -
 ñáóÁUáóÝÝ»ñáóU ³ é³ í»É N³ ×³ É N³ Ý¹ÇǎáÓ iškukane MU/šalie/UD^{ME}
 §³ Ú¹/³ Úè ÝáóUÝ í ³ ñÇ/úñÁ/Á³ Ú³ Ý³ í! ³ N³ Ú³ ñ»ÝÇ (Ç) éáUÝ/ÝáUÝ
 uñÇÝ/Á³ Ú³ ÚÝ §³ Úèuñ Çéí, ³ Úèuñ, Çéí áóUÝ! ¹³ ñÓí ³ íÝ»ñÁ ³ ÚÉÝ:

éáóUÝ ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ éí ½µÝ³ í³ Ý í NÝáUáóÝ Ú»Ç, Á»ñ³ è í³ ñ»ÉÇ ³
 í »éÝ»É N³ Ú³ ñ»ÝÇ Ç/Ú Ý³ É¹ÇñÁ: éñ³ ú. í ÇÝ ³ ÉáéáóU N³ Ú³ ÝU³ Ý
 N³ Ú³ í »ùèí áóU³ šana í ³ ñµ»ñ³ íÇ ³ éí³ ÚáóÁUáóÝÁ³ iškane/a ¹»ñ³ Ý-
 í³ Ý í áÓUÇÝ: é³ í³ ÚÝ NÝ³ ñ³ í áñ ³, áñ Ç ¹»Uè ³ Úè í-Ç áóñ³ ñí ³ í³ Ý
 í »ùèí »ñáóU í í³ Úí ³ í ³ N³ Ú. ³ ÚÝ, ³ Úè, ³ Ú¹ (< ³-Ú-Ý, ³-Ú-è,
 ³-Ú-¹) óáóó³ í³ Ý ¹»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ -Ú- í ³ ññÁ: ĐUÜí. Ý³ ³ áóñ³ ñí :
 aišei, ainei N³ Ú³ ÝU³ Ý µ³ é»ñÇ N»í (éñ³ Ýó Ú³ éÇÝ í »è éí áñ):
 ÁÝá í»ñ³ µ»ñáóU ³ -ke/a ³ í³ ÝóÇÝ, ³ ǎ³ »ÝÁ³ ¹ñí áÓ í³ ǎÁ áóñ³ ñí. -
 uke §ÇU! ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ í³ Ý í»ñÇ³ Ú³ éÝÇíÇ N»í úÇá N³ í³ Ý³ í³ Ý ³

ÇÜ³ eĩ 3 UÇY³ 3 éáoUáí³⁰⁶: 2 UY³ YÜ³ YáoÁUáoY³ áoYÇ³ N³ U. -v-í 3 í 3 YóÇ³ N»í ,
 ańÁ, Ç ÁÇí è 3 ÚE³ í Çñ³ éáoÁUáoY³ nÇ, í 3 ½UáoU³ ç Y³ .. óáoó³ í 3 Y³
 1»ñ³ YáoY³ nÇ .. 1»ñ³ Yí 3 Y³ í 3 Y³ Ú³ í µ³ UY³ nÇ. únÇY³ í 3 3 Ó³ í Çí ,
 3 í 3 eÇí , 3 í 3 YÇí : ĐUÚí . Y³ .. 3 ÚE³ , 3 Ú³ , 3 ÚY³ óáoó³ í 3 Y³
 1»ñ³ YáoY³ nÇ »ní³ ñ Náfáí 3 Ó³ nÁ (3 ÚeáuÇí , 3 ÚeáoÇí .. 3 ÚEY³),
 ÇYáá»è Y³ .. 3 ÚE³ í 1»ñ³ YáoYÁ (í nÇÇYÇè Ú³ eÇY³ í »è eĩ ań³ í 3 6):
 áoB³ . n³ í ç , ań í 3 YÇ³ 3 nÓ³ Y³ . náoÁUáoY³ náoU³ µ³ ó³ í 3 UáoU³ »Y³ »Y-
 Á³ 1»ñ³ ÉÇ³ *a(i)dei, *ida(ne), *idu=ke, *iduka=ne/hine
 1»ñ³ YáoY³ nÇ, ańáYú á»í ú ç N³ Ú³ á³ í 3 èÉ³ Y³ ÇY³ N³ Ú³ nÇ YÇ³
 »ní nán³ 1»ÚUÇ³ 13, 3 Ú³ , 1 á-UY³ 1»ñ³ YáoY³ nÇ YÇ³: 2 Úe ÷ 3 eĩ A Á»ñ³ è
 É áeáoU³ ç 3 ÚY³ Ú³ eÇY³ , ań í 3 YÇ³ Á³ . 3 í ańáoÁU³ Y³ BñÇ³ YáoU³ N³ Ú³ nÇ YáoU³
 1»é³ è áç³ Ó³ í ańí »É óáoó³ í 3 Y³ 1»ñ³ YáoY³ nÇ »é³ 1»Ú³ N³ Ú³ í 3 ñ . A , ..
 . ańí áoU³ ç N³ Y³ í nán³ á³ í 3 Y³ Y³ É³ É³ »í Ç³ 3 é³ n³ í 3 Y³ nÁ Aeĩ 1 ÇñUÇ³ Uái
 í 3 Ú³ N»éáo, Y³ É³ á»è NÇBí 3 í (N³ Úí YÇ³ , í 3 YaÁ) í 3 Ú³ aNÇBí 3 í , í 3 ñµ-
 ñ³ í 3 fáo N³ Ú³ í 3 ñ . A: 3 3 Úo µ³ ó³ éí 3 í áç , ań 3 é³ ÚÁU³ 3 YN³ eĩ 3 Y³ ÉÇ³
 dani/e, idani/e µ³ é»nÇ Ú³ ç á»í ú ç í »eY³ É³ N³ Ú³ nÇ YÇ³ »ní nán³
 1»ÚUÇ³ 13 óáoó³ í 3 Y³ 1»ñ³ YáoYÁ: ĐUáoè í áÓUÇó, 3 í YN³ Úí ań»Y³ , N³ Ú³ nÇ-
 YÇ³ »ní nán³ 1»ÚUÇ³ 1 óáoó³ í 3 Y³ Nán³ Y³ ç 3 nĩ 3 óáfí 3 í áoñ³ nĩ »ñ»YÇ³
 áoÓ³ ań³ í 3 Y³ Náfáí Ç -(e)di óáoóÇaÇ Ú³ ç: 3 N³ í 3 á»è ó³ Úí áoY³
 »ñ³ áoU³ ç áoÓ³ ań³ í 3 Y³ Náfáí Ç .. edi=a/ne §³ Ú³ í »Ó³ ; í »ÓÇ Ú³ í µ³ UÇ³
 N»ñÁ³ . 3 ÚáoÁU³ Y³ Ú³ ç , únÇY³ í 3 işukani MU ušta=di ^{KUR} Ubur-
 da=ue edi=a §³ Ú³ í YáoU³ í 3 nÇ 3 nB³ í »ÓÇ 1»áÇ áoµáoñ³ 13 ; ..
 işukani MU ušta=di ^{KUR} Manai=di §³ Ú³ í YáoU³ í 3 nÇ 3 nB³ í »ÓÇ
 1»áÇ Ø³ Y³ ; .. 3 ÚEY³⁰⁷: ĐUÚí . N³ Ú³ nÇ YÇ³ 1»ñ³ Yí 3 Y³ í 3 Y³ Ú³ í µ³ UY³ nÁ,
 ańáYú . áo³ í 3 YÇ³ N»í . ańí 3 í í »ÉÇè YB³ Y³ í áoÁU³ Úµ ÷ áÉ³ nÇ YáoU³ »Y³
 è, 1, Y óáoó³ í 3 Y³ Nán³ nÇY³ . únÇY³ í 3 ç³ 1áo í 3 Óí 3 Ó³ í Ç Ç³
 ÓÇaU³ 3 Úí Ç , ÷ áÉ³ Y³ í 3 ç³ 1áo í 3 Óí 3 Ó³ í Ç Ç³ ÓÇaU³ -1 Ú³ Ú³ -
 Ú³ Y³ ç 3 ó³ í Ç ÇÇñ Ç eĩ áoU³ 3 Ú³ í ÓÇáoó (í 3 Ú , ÓÇáoó³ !) .. 3 ÚEY³⁰⁸ (í »è Y³ ..
 eĩ ań³ í 3 4):

Đ³ Ú³ nÇ YÇ³ óáoó³ í 3 Y³ Nán³ nÇ 3 nĩ 3 óáfáíoÁ í 3 YÇ³ 3 nÓ³ Y³ . -

³⁰⁶ ¶. Ó³ ÷ 3 YóU³ YÁ, 3 ÚE³ Ú³ eYÇíA N³ Ú³ nÇáfí 1»ñ³ Yí 3 Y³ í 3 Y³ 3 í 3 Yó³ 3 YánaB³ 3 éáo-
 Uái , N³ Ú³ Ú³ í áoU³ ç N³ Y³ í nán³ á³ í 3 Y³ ańáB³ É»áoY³ nÇ N³ Ú³ YÜ³ Y³ Ú³ eYÇí Y³ nÇ N»í 3 É»Á. -ki,
 É³ í ÇY³ . -que, 3 nÇ³ í 3 Y³ -ča, N³ Ú. -ú (Ç-ú, á-ú) [1940, ç 29]:

³⁰⁷ 2 ÚE³ N»ñÁ³ . 3 ÚáoÁU³ Y³ Ú³ eÇY³ í »è Y³ .. Н. Арутюнян, 2001 (КУКН), ç 442:

³⁰⁸ 2 ÚE³ Ú³ eÇY³ í »è Đ. 2 í 3 ÇeÓ³ Y³, 1986, ç 140:

ñáoÁúáoÝÝ»ñáoU: Ð³ U»ñ»ÝÇ Ñá¹ »ñÁ¹ è, ¹ ·· Ý (Ñ³ Ú³ á³ ÿ ³ èÉ³ Ý³ µ³ ñ³ è³ çÇÝ, »ñíñáñ¹ ·· »ññáñ¹ ¹ »Uù»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ) · áñÍ³ ÍíáoU »Ý óáoó³ - Í³ Ý, ¹ÇUáñáb, èí ³ ó³ Í³ Ý ·· áñáBÚ³ É ÇU³ èí Ý»ñáí (áñáBÚ³ É ³ éáoUáí · áñÍ³ ÍíáoU ç ÚÇ³ ÚÝ Ý Ñá¹Á): ÆÝáá»è ³ ñ¹»Ý ÝB»óÇÝú, Ñ³ U»ñ»ÝÇ »ñíñáñ¹ ¹ »UúÇ ¹ Ñá¹Á áóñ³ ñí »ñ»ÝáoU Ñ³ Ý¹ »è ç · ³ ÉÇè áóÓ³ áñ³ Í³ Ý ÑáíáíÇ óáoóáÇ ¹ »ñáoU: ÁÝ¹ áñáoU, ÇÝáá»è ·· Ñ³ U»ñ»ÝáoU ³ ÚÝ Í³ ñáo ç ÷ áÉ³ ñÇÝíÉ Ñ³ Ú³ á³ ÿ ³ èÉ³ Ý³ ¹ »ñ³ Ýí ³ Ý³ Í³ Ý Ú³ Í µ³ Úáí (úñÇÝ³ Í - Ý»ñÁ í »è í »ñÁ): Ð³ U»ñ»ÝÇ »ññáñ¹ ¹ »UúÇ Ý Ñá¹Á (áñÝ áóÝÇ Ý³ ·· áñáBÚ³ É ÇU³ èí) áóñ³ ñí »ñ»ÝáoU áóÝÇ Ñ»í ·· Ú³ É ÍÇñ³ éáoÁúáoÝÝ»ñÁ:

1) Ð³ í »ííáoU ç ³ Ýí ³ Ý Ú³ úáóñ ÑÇUúÇ í ñ³ ·· Í³ ½U»éáí áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ áóÓ³ Í³ Ý ÑáíáíÁ (³ ñí ³ Ñ³ Úí áóU ç áñáBÚ³ É ÇU³ èí). úñÇÝ³ Í³ íeše ^{URU}Luhuni=ne hãube Ş»è ÉáoÉÇáoÝÇ-Ý · ñ³ í »óÇí: ^Haldí=ne uluštabe ŞÉ³ íÇ-Ý³ è³ çÝáñ¹ »ó!, úštali ^{URU}Meštaedi ^mIšpuuini=ne ^{md}Sardurehe ^mMinua=ni ^mIšpuuinehe Ş³ ñB³ í »óÇÝ¹ »- áÇ Ø»èí ³ · ÆBááóÇÝÇ-Ý è³ ñ¹ áóñÇÇ áñ¹ÇÝ, ØÇÝáo³ -Ý ÆBááóÇÝÇÇ áñ¹ÇÝí:

2) Ini (i-ni) í »èúáí ³ ÝÍ³ É³ µ³ ñ · áñÍ³ ÍíáoU ç áñá»è U»ñÓ³ í áñ ³ è³ ñÍ³ Ý»ñÇ óáoó³ Í³ Ý ¹ »ñ³ ÝáoÝ (ÝáoUÝá»è ³ ñí ³ Ñ³ U- í áóU ç áñáBÚ³ É ÇU³ èí): ÚñÇÝ³ Í³ ^mIšpuuiniše ^{md}Sardurehineše ini é-e zadune ŞÆBááóÇÝÇ-Ý è³ ñ¹ áóñÇÇ áñ¹ÇÝ ³ Úè í áóÝÁ Í³ - éáoó»ó!, ^mIšpuuiniše ^{md}Sardurehineše É-ini/e (»í ³ 13 è)³⁰⁹ šidišitune, ^mMinuaše inele tar(a)manele tešiuene ŞØÇ-Ýáo³ Ý³ Úè Á³ ñU³ Ý»ñÁ(±)/³ ÓµáóñÝ»ñÁ(±) tešiuene (µ³ U ç)í³¹⁰:

3) Ð³ í »ííáoU ç ³ ÝáoÓ³ Í³ Ý µ³ U»ñÇ í »ñçáoU` áñá»è · áñÍ³ áÓáoÁU³ Ý úµU»Í³ Ç »ññáñ¹ ¹ »UúÇ »½³ ÍÇ ÁíÇ óáoóÇá³ ÚÚÝ, Ýñ³ ÝB³ Ý³ ÍáoÁU³ Úµ:

³⁰⁹ U.Ð³ ñáoÁúáoÝÚ³ ÝÁ ³ Úè É-ini-Ç í ³ Í Ñ³ éí³ ÝáoU ç susi-ini í ³ á áí »èÝ»éáí ³ Úè -i-ni-Ç ·· ini ¹ »ñ³ Ýí ³ Ý ÚÇÇ" [KYKH ³ ñÓ. 19, í ³ Ý. 5]: °Á» ÝáoUÝÇéí ³ Ú¹ áá»è ç, ³ á³ ³ Úè »ñÍáo í ÇáÇ ³ ñí ³ Ñ³ Úí áóÁúáoÝÝ»ñÇ Ñ³ U»U³ í áóÁúáoÝÁ (ini susi(e) šidištuni ·· susi-ni šidištuni), áñí »Ó áóÓÓ³ Í³ Ý Ñáíáíáí í ñí ³ Í · áó³ Í³ ÝÁ Í³ U úÁí íáoU ç ini ¹ »ñ³ ÝáoÝáí, Í³ Ú èí ³ ÝáoU -ne í »ñÇ³ Ú³ èÝÇÍÁ (Ñá¹Á), ³ ÍÝÑ³ Úí áñ»Ý í Í³ ÚáoU ç ini ¹ »- ñ³ Ýí ³ Ý ·· áóÓÓ³ Í³ Ý ÑáíáíÇ -ne Ú³ èÝÇÍÇ Í³ áÇ Ú³ èÇÝ: ²Úè »ñí áó Ó³ »ñÇ ÑÝ³ ñ³ í áñ Í³ áÇ Ú³ èÇÝ í »è Ý³ ·· Г.Меликишвили, 1964, ç 31, í ³ Ý. 55: Ð³ U»ñ»ÝáoU ³ Úè ini-Ý á³ Ñá³ Ýí »é í ÚÇ³ ÚÝ »í ³ 13 è ÍÇñ³ éáoÁU³ Úµ ÑáíÇ í »èúáí, ³ ÚÝ, ÇÝáá»è ·· áóñ³ ñí »ñ»ÝáoU, Í³ ñáo ç í ñí »é ·· áó³ Í³ ÝÇ, ·· µ³ ÚÇ í ñ³: ÚñÇÝ³ Í. áñ èÇñçÝ ½U»½ (= Ý³, áñ èÇñáoU ç U»½) [Ð.² í »í ÇéÓ³ Ý, 1986, ç 12], áñ B³ ñÁÇÝ »ó ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ Ç (= Ý³, áñ B³ ñÁí áóU ·· ÷ ÷ ÷ ÷ ÷ éí áóU ç) [².² µñ³ Ñ³ ÚU³ Ý, 1976, ç 161-162] ·· ³ ÚÝ:

³¹⁰ ² è³ çÇÝ Ó³ áí ÑÇUÚ³ Í³ ÝáoU í ñí áóU »Ý Ñ³ í áóí ³ ÝáoÝÝ»ñÁ, Çéí »Íñáñáí Ñ³ è³ ñ³ Í (Ú³ Ýñ³ Ú³ èÝ í »è II.2.3 Í»í 2): ³ Úó »Á» áóñ³ ñí »ñ»ÝáoU -ne Ç Ñ³ í »éáoU µ³ ÚÇÝ Ñ³ Ú³ í ³ - ñ³ í ç, ³ á³ Ñ³ U»ñ»ÝáoU Ú³ èÝ³ ÍÇ µÝáoUÁ ç Í ñáoU:

ÚñĶÝ³Í¹ terune ^dĤaldei patare tine §1ñ»ó Ē³É¹ĶĶ ũ³Ō³ ũ³ Úñáo³ ÝáoÝÁ-Ŷñ³ |:

Ō³ ěi añ»Ý³ ÚÝ Ý³ Ē³ 1³ éáoÁŬ³Ý Ú»Ķ³ ½³ i añ»Ý¹ Ĩ³ ñáo Ķ³ Ĩ³ í »É- í »ÉĶÝá»è ěi añá. ñŬ³ ĒĶÝ (µ³ ÚĶÝ) .. ĒÝ1ñĶÝ (ũŬ³Í¹ ĶÝ), ³ ÚÝá»è Ķ³ »Ý- Á³Í³ ÚĶÝ (éáoŬ³Í¹ ĶÝ)³¹¹: 2Ŭ³ éáoÚáí Ĭ³ i ÝŬ³Ý Ķ³ Ú»Í³ Ő³Ē³ -me ŞĶÝŌ; 1»ñ³ Ýí³ Ý³ Ĩ³ Ý³ ũ³ ěÝĶÍĶÝ [i »è **Г.Меликишвили**, 1964, ĶĶ 40]: 1³ Ŭó Ķ³ Ĩ³ ĩµ»ñáoÁŬáoÝ -me-Ķ, añÁ Ĩ³ ĩµ»ñ ÉáèŬĶ Ú³ ě»ñĶ Ñ»i . añ- Í³ Í¹ »ÉĶ í »ñĶ³ Ú³ ěÝĶÍĶ Ō³ áí Ñ³ í »Éí áŬŬ Ķ³ í »ñĶĶÝ»ñĶè, -ne-Ý¹ Ĩ³ ñáo Ķ³ Ĩ³ Ý¹ »è . 3³ Ý³ .. ĶÝÚáŬáoŬÝ, añá»è 3³ Ý¹ Ē³ 1»ñ³ ÝáoÝ ini Ō³ áí: Đ³ Ŭ»ñ»ÝĶ³ é³ ĶĶÝ 1»ŬŬĶ ě Ñá1Á áŬñ³ ñi »ñ»ÝáoŬ áĶ í¹ Ŭ³ Ŭ³ í: ÓáĒ³ - ñ»ÝÁ Ē³ ÚÝáñ»Ý . añí³ Í¹ áŬŬ »Ý ÑÝ1»í ñáá³ Í³ Ý¹ Í³ . áŬŬ áŬÝ»óáŬ -me ŞĶÝŌ; .. - (i u) -ke ŞĶŬ; í »ñĶ³ Ú³ ěÝĶÍĶÝñÁ (- (i u) -ke-Ý áŬñ³ ñi »ñ»- ÝĶÝ Ķ³ Ýó»Ē Ñ³ í³ Ý³ µ³ ñ Ē»Á»ñ»ÝĶ ÚĶĶÝáñ1áoÁŬ³ Ŭµ [¶.Ō³ ÷ 3³ ÝŬŬ³ Ý, 1940, ĶĶ 29, 30]), añáÝ³ 3³ ñi 3³ Ñ³ Ŭ³ áŬŬ »Ý ěi 3³ Ó³ Í³ Ý¹ 1»ñ³ ÝáoÝÝ»ñĶ ĶŬ³ ěi :

Đ³ Ŭ»ñ»ÝĶ³ Ő³Ē³, ³ ÚÝ óáoŐ³ Í³ Ý¹ 1»ñ³ ÝáoÝÝ»ñĶ ÑÝ³ ñ³ í añ³ 3³ éí³ Ő³ áŬ- ÁŬáoÝÁ áŬñ³ ñi 3³ Í³ Ý¹ i »èěi »ñáoŬ: 2Ŭ»Ý³ ÚÝ Ñ³ í³ Ý³ Í³ ÝáoÁŬ³ Ŭµ óáo- ó³ Í³ Ý¹ 1»ñ³ ÝáoÝÝ»ñĶ Ñ»i á»i ũ³ Ķ³ á»Ē áŬñ³ ñi 3³ Í³ Ý¹ i »èěi »ñáoŬ í¹ Ŭ³ Ŭ³ í¹ a(i)şe(i) ŞĶÝá-áñ µ³ Ý(±)³¹², a(i)ne(i) ŞĶÝá-áñ Ú»Í¹Á, áñ³Ķó» Ú»Í¹Á(±); µ³ ě»ñÁ. ÑŬŬi Ñ³ Ŭ. 3Ŭè, ³ ÚÝ óáoŐ³ Í³ Ý¹ 1»ñ³ ÝáoÝ- Ý»ñÁ: 2Ŭè »ñíáo µ³ ě»ñÁ Ĩ³ ÝĶ³ 3³ ñŌ³ Ý³ . ñáoÁŬáoÝÝ»ñáoŬ ÑĶŬÝ³ Í³ ÝáoŬ Ñ³ Ý¹ »è »Ý . 3³ ĒĶè ÝŬ³ Ý³ i Ķá 3³ ñi 3³ Ñ³ Ŭ³ áŬÁŬáoÝÝ»ñáoŬ³ »ñµ»ÚÝ Ý³ .. Ñ³ Ő³ i »Ō: í »è ũñĶÝ³ Í¹ ...ali(e) úi(e) aişei ainei qabqar- şúlalani [KYKH, 52₃, 47₁₀], ...qarbie şuli manu ui aişei LUGÁL-şe zadalani [KYKH, 427a₄] .. ^{fd}Puranadi tuişñi manu ui ainei LUGÁL iştini kauri [KYKH, 174 B1₇, 244₇]: Áèi »ñ³ áŬÁĶÝ, 3³ Ŭè »ñíáo µ³ ě»ñÝ áŬÝ»Ý Úáí ĶŬ³ ěi ` aine(i) ŞĶÝá-áñ

³¹¹ Đá1»ñĶ ÝŬ³ Ý³ ½³ i ÍĶñ³ éáoÁŬáoÝÁ Ñ³ i áŬí Ķ³ .. Ñ³ Ŭ»ñ»ÝĶÝ: 2Ŭè Ú³ ěĶÝ i »è Ý³ .. ¶.Ō³ ÷ 3³ ÝŬŬ³ Ý, 1940, ĶĶ 24: añáñ áŬéáoŬÝ³ ěĶñáoÝ»ñ³ Ő³ ěè ne-Ý Ñ³ Ŭ»Ŭ³ i áŬŬ »Ý ÉáŬĶ»ñ»ÝĶ 3-ñ¹ 1»ŬŬĶ -ñna áá ĶÝÚáŬáoŬÝ 1»ñ³ Ýí³ Ý³ Ñ»i : í »è, ũñĶÝ³ Í¹, **G.Wilhelm**, 2004, ĶĶ 127 .. 3³ ŬĒÝ:

³¹² 2Ŭ1á»è Ñ³ Ő³ Ó³ ÚÝ Ő.é³ íĶĶĶ [SMEA, 44/1, 2002, ĶĶ 17]: 2Ŭè Ñ»ŌĶÝ³ ÍÝ»ñÁ Ĩ³ ĒĶè »Ý Ş»ñµ»(±); Ş»ñµ³Ķó»(±); Á³ñ. Ú³ ÝáoÁŬáoÝÁ Í³ á»Ēáí 3³ ÚÝ áşe Ş»ñµ; µ³ ěĶ Ñ»i : é³ Í³ ÚÝ 3³ Ŭè ÝŬ³ ÝáoÁŬáoÝÁ 3³ ÚÝ»ŬÝ Ñ³ í³ Ý³ Í³ ÝáoÁŬ³ Ŭµ á³ i 3³ Ñ³ í³ Ý¹ µÝáoŬá Ķ³ ÍñáoŬ, ũ³ Ý³ a(i)şei-Ý ÚĶ³ ÚÝ Ŭ»í 3³ Ý. 3³ Ŭ Ķ í¹ Ŭ³ Ŭ³ í¹ áşei Ō³ áí, ŬŬáŬe µáĒáñ 1»áŬ»ñáoŬ éí ĶµÝ³ Í³ Ý¹ a- Ķó Ñ»i á 3³ éí³ Ķ³ i: ŐĶÝá1»é áşe Ş»ñµ; µ³ éÁ 3³ é³ Ýó µ³ ó³ éáoÁŬ³ Ý³ Ñ³ Ý¹ »è Ķ³ 3³ ĒĶè ÚĶ³ ÚÝ áşe Ō³ áí:

U»IA, ÇYa-ān μ³ Ý (Ýn³ ÝóÇó)!, aiše(i) ŞÇYa-ān U»IA, ÇYa-ān μ³ Ý (ēñ³ ÝóÇó)!

4. »ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñ: àōñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ ÑÝ³ ñ³ íáñ ç ³ é³ ÝÓÝ³ óÝ»É Ñ»í ·· Ú³ [··ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñÁª ešti-[ešti-]³¹³ Ş³ Úëí »Ó!, edi-[edi-] Ş³ Úíí »Ó!: únÇÝ³ Í · · · EN.NAM edia terubi ŞÍ³ é³ í³ ñÇá ³ ÚÝí »Ó ñ»óÇ! [YKH, 2654], x LU^{MEŠ} gunušini eiršidubi ištini - ŞX Ú³ ñí ÇÍÝ»ñ μÝ³ Í»ónÇ ³ Úë-í »Ó! [YKH, 127II₃₄, 128A2₂₁] ·· ³ ÚÉÝ: ² é³ ÇÇÝÁ ÑÙÙí . Ñ³ Ú. ³ ëí Ş³ Úë-í »Ó!, ³ ëí Ç Ş³ Úëí »ÓÇó!³¹⁴, Çëí »ñíñáñÁ · ³ Ú¹Ç/³ Úí Ç Ş³ Úíí »Ó!, Ş³ Úíí »ÓÇó! Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñÇ Ñ»í ³¹⁵: ÁÝ¹ áñáoÙ, ÇÝÁ»è áōñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ, ³ ÚÝÁ»è ç [É Ñ³ Ú»ñ»ÝáoÙ ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñÁ ³ ñí ³ Ñ³ Úíí áóÙ »Ý ·· í »ÓÇ, ·· Á³ Ú³ Ý³ ÍÇ ÇÙ³ ëí ³¹⁶: àōñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ Á³ Ú³ Ý³ ÍÇ ÇÙ³ ë-í áí · · · áñ Í³ Íí»ÉÇë¹ ñ³ Ýù Ñ³ ×³ È ñíí áóÙ »Ý óáoó³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáoÝÝ»ñÇ Ñ»í Ñ³ Ú³ í »Ó³¹⁷, únÇÝ³ Í · inuka=ne edi=ne Ş¹ñ³ ÝÇó Ñ»í á, ³ ÚÝáoñ»í ··, işuka=ne edi=ne Şēñ³ ÝÇó Ñ»í á, ³ Úëáoñ»í ··: ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñÇ ÝÙ³ Ý ÍÇñ³ éáoÁúáoYA ÉáñÁ á; Ý³ ·· Ñ³ -Ú»ñ»ÝÇÝ, únÇÝ³ Í · Ç Á³ Ú³ Ý³ ÍÇ ³ Ý¹ ³ ÚÝÙÇÍ Ş³ Úí ÝáoÙÝ Á³ Ú³ Ý³ Í! [· · áóħ³ Ý¹, IV, A°] ·· ³ ÚÉÝ:

Ð³ Ú»ñ»ÝáoÙ ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý éáoÙÝ Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñÁ, Ñ³ Ý¹»è · ³ íáí í ³ ñμ»ñ ÑáfáíÝ»ñáí ñíí Í Í · áú³ Í³ Ý ³ ÝáoÝÝ»ñÇ Ñ»í Ñ³ Ú³ í »Ó, Í³ ñáo »Ý ÷ áÉ³ ñÇÝ»É óáoó³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáoÝÝ»ñÇÝ Í³ Ú Ñá¹»ñÇÝ: ÚÙ³ Ý ÍÇñ³ éáoÁÚ³ Ý ¹»áúáoÙ í»ñÇÇÝÝ»ñë ³ ñí ³ Ñ³ Úíí áóÙ »Ý ¹³¹³ñÇ, Ñ³ ñÁÚ³ Ý »É³ í »í Ç Í³ Ú Ýá³ í ³ í ³ í »í Ç ÇÙ³ ëí Ý»ñ³¹⁸: ² ÚëÁ»è.

³¹³ ÐÝ³ ñ³ íáñ ç Ý³ ·· išti-[išti-] ÁÝÁ»ñáoÁÚA:

³¹⁴ A.D.Mordtmann, Entzifferung und Erklärung der armenischen Keilinschriften von Van und Umgegend, ZDMG, Bd. XXVI, 1872, ç 528; J.Sandaljian, 1900, ç 384 ·· ³ ÚÉÝ:

³¹⁵ ¶. · · ³ ÝóÙ³ ÝÁ edi-Ý Ñ³ Ú»Ú³ í áóÙ ç Ñ³ Ú. ³ Ý¹, ç Ý ·· Ş³ ÚÝí »Ó!, Ş³ ÚÝ Á³ Ú³ Ý³ Í! Ú³ Íμ³ ÚÇ Ñ»í [1940, ç 38]:

³¹⁶ Ð³ Ú»ñ»ÝÇ ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñÝ »Ý ³ ëí Ş³ Úëí »Ó, ³ Úë Á³ Ú³ Ý³ Í!, ³ Ý¹ Ş³ ÚÝí »Ó, ³ ÚÝ Á³ Ú³ Ý³ Í!, ³ Ú¹Ç (³ Úí Ç) Ş³ Úíí »Ó, ³ Úíí »ÓÇó!, ³ Úëñ (ë»é³ Í³ Ý Ñáfáí Á³ Úë-Çó) Ş³ Úëí »Ó, ¹»áÇ ³ Úëí »Ó! ·· ³ ÚÉÝ: ¹»ñ³ Ýó Ýß³ Ý³ ÍáoÁúáoÝÝ»ñÇ ·· Ñ³ ñ³ ÍÇó Ñ³ ñó»ñÇ Ú³ éÇÝ Ú³ Ýñ³ Ú³ éÝ í »è ². ² μñ³ Ñ³ ÚÙ³ Ý, 1976., ç 83-84; Ð. ² í »í ÇëÙ³ Ý, 1986, ç 140-141:

³¹⁷ í »è Г.Меликишвили, 1964, ç 59-60:

³¹⁸ Ð³ Ú»ñ»ÝáoÙ óáoó³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáoÝÝ»ñÇ ÑáfáíÝ»ñÇ Ñ»í · · áñ Í³ ÍáoÁÚ³ Ý Ú³ éÇÝ í »è ². ² μñ³ Ñ³ ÚÙ³ Ý, 1976, ç 83; Ð. ² í »í ÇëÙ³ Ý, 1986. ç 140-141 (Ú»çμ»ñáoÙÝ»ñÁ · ñ³ μ³ ñÇó í »ñóí ³ í »Ý ÝáoÙÝ í »ÓÇó):

Ç(Ü) Ý³ È¹náf ï ñ³ Ì³ ÝÇ Ñ»ï (³ñï ³ Ñ³ Üï áoÜ ç Ý»ñ· áÜ³ Ì³ ÝÇ ÇÜ³ èï): ùñÇÝ³ Ì³ ²ñï ç ù ½¹³ Ç · áoµ ÜÇ Ü³Ý³á³ï Ç ³èï: ¶ñ»óÇ Ö½ Ç ÁÖÁÇ ³Ü¹ñ:

Æ(Ü) Ý³ È¹náf Ñ³ Üó³ Ì³ ÝÇ Ñ»ï (áoÜ· ánÜ³ Ý Ñ³ Üó³ Ì³ Ý): ùñÇÝ³ Ì³ ¶¹Üñ Ñ³ è³Ý»ñ Ç ï »ÖÇ ³Ý¹ñ: °ó Öí áoÝù, án Ç · »ï ³Ý¹ñ ç ÇÝ` è³ï ³ï »ó³Ý (³ñï ³ Ñ³ Üï áoÜ ç Ý»ñ· áÜ³ Ì³ ÝÇ ÇÜ³ èï):

¹³ ó³ è³ Ì³ Ý ÑáfáíÇ Ñ»ï: ùñÇÝ³ Ì³ °ó È Ç ï ³á³Ýç ³ÜïÇ: Æ Ü»ñáo ½üñ³ó ³èïÇ: ²é³ü»óÇó ½ÜÇ Ü³ß³ Ì³ ñï ³ó ³èïÇ ÇÜáó:

ÖÇßï ÝáoÜÝ á³ ï Ì³ ñÝ áoÝ»Ýü Ý³ · · áoñ³ ñï »ñ»ÝáoÜ, áñï »Ö ¹»ñ³ Ýï ³Ý³ Ì³ Ý Ü³ Ì³ µ³ ÜÝ»ñÁ · áÜ³ Ì³ ÝÝ»ñÇ Ñ»ï · án Ì³ Í í»Éè Ñ³ Ü³ ñí áoÜ »Ý »ï ¹ÇñÝ»ñ · ³ñï ³ Ñ³ Üï áoÜ »Ý Ñ»ï · Ü³ È ÇÜ³ èï Ý»ñÁ³¹⁹.

- **edia** §¹»áÇ! , §(ÇÝá-án µÝ³ Ì³ Ì³ ÜñÇ) áoÜóáoÁÜ³ Üµ! : ùñÇÝ³ Ì³ ášta-di ^{KUR}Uburda-ue edia §³ ñß³ í»óÇ ¹»áÇ àòáóñ¹³ ! [YKH, 127 II₄₀], ušta-di ... ^{KUR}Arña-ue edia §³ ñß³ í»óÇ ... ¹»áÇ ²ñÈ³ ! [YKH, 127 III₃₃₋₃₄] (edia-Ý ÝÜ³ Ý³ ï Çá ³ñï ³ Ñ³ Üï áoÜáoÝÝ»ñáoÜ Ñ³ ×³ È ÷ áÈ³ ñÇÝí áoÜ ç áoÜ· án³ Ì³ Ý Ñáfáí áí . ï »è í»ñÁ):

- **edini** §-Çó! , §-ÇÝ, Ñ³ Ü³ ñ, íñ³ ! : ¶án Ì³ Í íáoÜ ç µ³ ó³ è³ Ì³ Ý ÑáfáíÇ Ñ»ï . ùñÇÝ³ Ì³ LUGAL ^{KUR}Uelikuñi ... KUR-ni edini tamhubi §ì »ÉÍíáoÈÇ »ñíñÇ Á³ . ³ íáñÇÝ (Çñ) »ñíñÇó Ñ»é³ óñÇ! [YKH, 265₂₋₃]: turu-tineni ... qiura-ni edini §Ááo ááÝá³ óÝ»Ý ... · »ï ÝÇ »ñ»èÇó! [KYKH, 40 o.c. 11,41 o.c.10] · · ³ ÜÉÝ:

- **eštini-ie**³²⁰ §-ÇÝ, Ñ³ Ü³ ñ! : ùñÇÝ³ Ì³ ^DHaldia eštini(i)e §È³ íÇ-ÇÝ/È³ íÇ-Ç Ñ³ Ü³ ñ! [KYKH, 173 I₁₆,173 II₂...], áštadi ^{KUR}Etiunia eštini(i)e §Áó· án ï »óÇ ¼ÁÇáoÝÇ »ñíñÇ Üáí ! [YKH, 155 F₅], ^DHaldie ... uštuni ulgušia-ni edini §È³ íÇ ³èï íá áÖçáoÁÜ³ ÝÁ ... Ýí Çñ»ó! [KYKH, 390₁,396₁,...] · · ³ ÜÉÝ:

³¹⁹ í »è Г.Меликишвили, 1964, çç 59:

³²⁰ Ü.Ö³ ñáoÁáoÝÜ³ ÝÁ ³Üè eštini-Ç Ü»ç ï »èÝáoÜ ç ³é³ÝóÇÝ µ³ è` §BYáñÇí (á) á³ ÜÜ³ Ý³ Ì³ Ý ÇÜ³ èï áí [KYKH, çç 273 í³ Ý. 11]: ÜÜ³ Ý Ñ»ï »áoÁÜ³ Ý Ñ³ Ü³ ñ ³ ÑÇÜÝíáoÜ ç ³ÜÝ Ñ³ Ý. ³Ü³ Ýüç íñ³, án í»ñÇÝè ÜÇßï Ñ³ Ý¹»è ç · ³Éè -í(i)e í»ñÇ³ íáñáoÁÜ³ Üµ (í ñ³ Ì³ Ý Ñáfáí): Ö½ ÁíáoÜ ç, án ³ÜÝ Ñ³ èï ³ï ³á»è á»í ü ç Ì³ á»è ešti- §³ Üèï »Ö! ¹»ñ³ Ýï ³Ý³ Ì³ Ý Ü³ Ì³ µ³ ÜÇ Ñ»ï , ÇÝá»è án ³ÝáoÜ ç ¶.Ö»ÉÇüÇßí ÇÇÇÝ: ÖÜÜí . ÝÜ³ Ý³ ï Çá Ñ³ Ü³ ñ »üèï áoÜ Ü»í ³ÜÈ edi- §³ Üï ï »Ö! Ü³ Ì³ µ³ ÜÇ ÝáoÜÝ ÇÜ³ èï áí · án Ì³ íáoÁáoÝÁ: ÁÝá í»ñ³ µ»ñáoÜ ç µ³ è³ í»ñÇ -í(i)e-ÇÝ, án ³Ý³ è³ Ì³ í ñ³ Ì³ Ý ÑáfáíÇ óáoÇáÝ ç, ³á³ Ñ³ Ü»ñ»ÝáoÜ ¹»ñ³ Ýï ³Ý³ Ì³ Ý Ü³ Ì³ µ³ ÜÇ ÝáoÜÝá»è Ì³ ½ÜíáoÜ »Ý óáoó³ Ì³ Ý ¹»ñ³ ÝáoÝÝ»ñÇ ï ³µ»ñ Ñáfáí Ý»ñÇó. ùñÇÝ³ Ì³ ³Üèñ §³ Üèï »Ö! (è»è. Ñáfáí ³Üè-Çó) · · ³ ÜÉÝ (eštini-Ç ÝÜ³ Ý · án Ì³ íáoÁÜ³ Ý Ü³ èÇÝ ï »è Ý³ · IV.3 Ì³ ï 2):

AÉYāā»è YB»óÇYù, N̄³U»ñ»YáoU 1»ñ³Yí³Y³Í³Y U³Íμ³UÝ»ñÁ N̄³-
 x³É ÷áÉ³ñÇYáoU »Y. aó³Í³YÇ N̄³U³ā³í³èÉ³Y óáoó³Í³Y Nā¹ÇY:
 àòñ³ñí »ñ»YáoU edi- 1»ñ³Yí³Y³Í³Y U³Íμ³UÁ ÷áÉ³ñÇYáoU ç
 áoó`añ³Í³Y Nāfaí ÇY, añÁ Í³½Úí áoU ç YáoUÝ U³èYÇÍáí (-e)di), ÇYā
 añ N̄³U»ñ»YÇ »ñíñāñ¹ 1»Uúç óáoó³Í³Y Nā¹Á (1): UñÇY³ÍY»ñÁ ..
 μ³ó³í náoÁUáoYÝ»ñÁ í »è í»ñÁ: 2UèāÇéáí, Í³ñāO »Yù ÷³èí »É, añ
 áoñ³ñí »ñ»YÇ 1»ñ³Yí³Y³Í³Y U³Íμ³UÝ»ñÁ āā UÇ³UÝ Çñ»Yó Ó`áí ..
 ÇU³èí áí, ³UÉ` . añÍ³éYáoÁU³Uμ . ñ»Ā» YáoUÝáoÁU³Uμ³éÍ³ »Y N̄³U»ñ»-
 YáoU: 2UèÇYúY, Ā» áoñ³ñí »ñ»YáoU, Ā» N̄³U»ñ»YáoU N̄³U³ā³í³èÉ³Y
 1»ñ³Yí³Y³Í³Y U³Íμ³UÝ»ñÁ Í³ñāO »Y . añÍ³Íí»É ÇYāāè
 ÇYúYáoñáoUÝ` í »OÇ Í³U Á³U³Y³ÍÇ U³Íμ³UÝ»ñÇ ÇU³èí áí, ³UÝāèè çÍ
 . aó³Í³YÇ N̄³í , ³ñí ³N̄³Uí »faí¹ 1³1³ñÇ, B³ñÁU³Y (áoñ³ñí »ñ»YáoUª
 ³é³í»ÉÉ³UÝ ÇU³èí áí) »É³Í»Í ÇÍ³UÝā³í³Í³»Í Ç ÇU³èí Y»ñ:

Đ³U»ñ»YÇ` ³Uèñ-(çY), ³UÝñ-* (çY) 1»ñ³Yí³Y³Í³Y U³Íμ³UÝ»-
ñÇ ³éÍ³UáoÁUáoYÁ Í³YÇ ³ñÓ³Y³ . náoÁUáoYÝ»ñáoU: í »ñÇ»ñè 2U³YÇèÇó
 N̄³Uí Y³μ»ñí Í áòñ³ñí ³Í³Y UÇ AY¹³ñÓ³Í ³ñÓ³Y³ . náoÁUáoYÁ
 N̄Y³ñ³ í añáoÁUáoY í í»ó áòñ³ñí »ñ»YáoU Í³í³ñè añāB áoÓOáoUÝ»ñ ..
 xB. ñí áoUÝ»ñ: 2Uèā»è, ā³ñ½í»ó, añ Y³ÉÍÇYáoU añāB ³ñÓ³Y³ . náo-
 ÁUáoYÝ»ñáoU ÁYĀ»ñóí áO *šer=ñine μ³éÁ Çñ³Í³YáoU . áUáoÁUáoY ááoYÇ
 .. 1ñ³ ÷áÉ³ñ»Y ā»í ù ç Í³ñ¹É íšer=ñine (Y³ÉÍÇYáoU μ³-
 é³èí½μÇ i-Y èÉ³U³Uμ í»ñ³ . ñí áoU çñ Y³Éañ¹ μ³éÇY): 2Uè ³ñÓ³-
 Y³ . náoÁU³Y N̄³í³ ³ñ³ÍÇā Ø . è³ÉÍÇYÇY, ³ñÓ³Y³ . náoÁUáoYÁ ³UμáO-
 çáoÁU³Uμ N̄ÇUÝ³Í³YáoU ÁáoY»faí ³é³Yó Ā³ñ. U³YáoÁU³Y, íšer=
 ñine-Ç N̄³U³ñ »YĀ³ñáoU ç U³Íμ³U³Í³Y ³ñÁ»ú³²¹: U.Đ³ náoÁUáo-
 YU³YÁ, U³Yñ³U³èY ùYÝ³ñí »faí éáoUÝ N̄³ñóÁ, āā UÇ³UÝ N̄³èí ³í áoU ç
 Ø . è³ÉÍÇYÇÇ »YĀ³ñáoÁUáoYÁ, ³UÉ` ÷áñÓáoU ç xB. ñí »É íšer=ñine-Ç
 ÇU³èí Á: 2UÝ N̄³U»U³í »faí ikukane MU Š³UÝ YáoUÝ í ³ñÇ! (Çñ³-
 Í³YáoU ā»í ù ç Í³ñ¹É íšukane MU ŠéáoUÝ í ³ñÇ, ³Uè YáoUÝ í ³ñÇ! .
 í »è í»ñÁ) 1³ñÓí³ÍÇ N̄³í` Y³ éáoUÝ μ³éÇY í ³Éçè ç Š³UÝ Á³U³Y³Í
 Ā³ñ. U³YáoÁUáoYÁ N̄³U³ñ»faí Á³U³Y³ÍÇ U³Íμ³U³²²: àòñ³ñí ³Í³Y
 í »uèí »ñáoU áoY»Yù U»Í³Y. ³U í Í³Uí ³Í YU³Y³í Çā ineri=ñine
 μ³éÁ (89), añ Ā. U³ÍáYáí Ā³ñ. U³YáoU ç Š³èí í ³Í³UÇY!` ³UÝ N̄³U»-

321 M.Salvini, 2001(Ayanis I), çç 259 (Ay-susi I₅):

322 U. Đ³ náoÁUáoYÝ»Y, Úañ AYĀ»ñáoUÝ»ñ .. U»ÍY³μ³YáoÁUáoYÝ»ñ 2U³YÇèÇ Yán³N̄³Uí
 áòñ³ñí ³Í³Yè»ā³ . náoU, Ø»ñO. 2000. çç 219-232:

U³i »fái³ diniri=aše š³ëi í³ í³ ÚYáoÁúáoY(±); áú³ í³ YÇ N»i³²³: è³-
 í³ ÚY Ú»½ Áí áúU ç, áñ³ ÚY YáoÚYá»è á»i ù ç N³ Ú³ ñ»è Ú³ í³ µ³ Ú³ N³ Ú»Ú³-
 i »fái išer=hine-Ç N»i, Ú³ Y³ í³ Y¹ »Á» Yí³ i »Yù, áñ
 ineri=hine-Á í³ í³ Ú³ í³ ç³ è³ Yó³ èi í³ í³ áúÁúáoY µYánaBaÁ d ánaß-
 áç: 2 Úè »ñíáo µ³ é»ñÇ ÇÚ³ èi áí Úaí EÇY»ÉÁ N³ i í³ á»è á³ ñ»ánaß
 »ñíáoU ç N»i Ú³ É³ ñi³ N³ Ú³ í³ áúÁúáoY»ñÇó.

(88) ^dhal-di-na KÁ i-še-er-hi-ni ha-lu-li ú-i-
 la(-)ti-ni a-lu-še e-gu-di na-di³²⁴ a-tú-li-e
 [Ay-susi V₁₀ (Ayanis I)]:

(89) ^dhal-di-na KÁ i-ne-ri-hi-ni t[i]-ni a-lu-še
 ha-lu-li e-[g]u-di GÜB-di a-tú-li-e [KYKH
 122₃]:

2 Úèi »0 í»ñáYBU³ É µ³ é»ñÁ í³ í³ í³ »Y YU³ Y³ i Çá N³ Ú³ i »üè-
 i áúU N»ñÁ³. 3 Ú»fái ÚÇÚU³ Yó: AÉYá í»ñ³ µ»ñáúU ç ineri=hine · náó-
 ÁÚ³ YÁ èá³ èi »fÇU *iner=hine-Ç ÷ áÉ³ ñ»Y, 3 á³ YU³ Y¹ i 3 i 3 YáoU-
 Y»ñÁ áóñ³ ñi »ñ»YáoU i 3 ñ³ í³ í³ »ñíáoUÁ »Y, NÚU³ . únÇY³ í` zili=be
 /zil=be, niri=be/nir=be ÚEY: í»ñáYBU³ É išer=hine-Y
 3 í³ YN³ Ú³ í³ áñ»Y á»i ù ç N³ Ú»Ú³ i »É N³ Ú»ñ»YÇ 3 Úèñ ç Y š¹ »áç 3 Úèi »0,
 YánÇó 1 »áç 3 Úèi »0, YánÇó ÚEY³²⁵ Ú³ í³ µ³ ÚÇ N»i, áñÁ í³ ½ Ú³ í³ ç
 3 Úèñ 1 »ñ³ Y¹ i 3 Y³ í³ Y Ú³ í³ µ³ ÚÇó 3 ñi 3 N³ Ú³ í³ áúU ç ÇYáá»è i »0Ç,
 3 ÚYá»è çÉ Á³ Ú³ Y³ í³ Ç ÇÚ³ èi : ÚÚ³ Y³ á»è ineri=hine-Y á»i ù ç
 N³ Ú»Ú³ i »É N³ Ú. *3 ÚYñ ç Y (< 3 ÚY-ñ-ç Y) Ú³ í³ µ³ ÚÇ N»i, áñÁ
 N³ Ú»ñ»YáoU YU³ Y Ó`ái áç á³ N³ á³ Y¹ »É (3 éí³ ç ÚÇ³ ÚY 3 ÚY-ñ
 Ú³ í³ µ³ ÚÁ), µ³ Úó áñÇ · áúáoÁúáoYÁ »YÁ³ 1`ñ»ÉÇ ç 3 ÚYá»è, ÇYáá»è áñ
 áúY»Yù 3 Úèñ ç Y (< 3 Úè-ñ-ç Y), 3 Ú¹ ñ ç Y (< 3 Ú¹-ñ-ç Y):

2 Ú÷á÷áúU: 2 Ú÷á÷»fái í»ñáNÇBU³ É ÷ 3 èi »ñÁ³. 3 EÇè »Yù 3 ÚY N³ è-
 i 3 i »½ ñ³ í³ óáoÁÚ³ Y, áñ áóñ³ ñi »ñ»YáoU óáoó³ í³ Y 1 »ñ³ YáoY»ñÇ
 NÇUúáoU AYí³ í³ »Yá s (- náúU š) n NÇUY³ ÚÇY NÝaúáoY»ñÁ, ánaYù N³ Y-
 1 »è »Y · 3 EÇè^a so-, no- (· náúU` šu-, nu-)³²⁶, sa-, na- (· náúU`
 ša-, na-), Á»ñ`è Y³ ays-, ayn- (· náúU` a(i)š-, a(i)n-)

³²³ И. Дьяконов, 1963, çç 88:

³²⁴ U.Đ³ náóÁúáoYU³ YÁ še-gu-di na-di/GÜB-di-ç ÷ áÉ³ ñ»Y (88)-(89) ÁYÁ»noáoU ç
 še-gu-di ba-di | [Ø»ñÓ, XXIII, 2004, çç 376-380]:

³²⁵ 2.2 µñ³ N³ ÚU³ Y, 1976, çç 452-453; Ú`ĐE, 2, çç 96:

³²⁶ è»á³. Çñ š-Y N³ Ú³ á³ i 3 éE³ YáoU ç N³ Ú. è-ÇY, Çèi u-Y áó-ÇY, á-ÇY` ò-ÇY: i »è
 Г.Меликишвили, 1964, çç 22-23; è.2 Ú³ YU³ Y, 2003, çç 15-16` 3 ÚEY:

1»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý ÑÇÙù»ñÇ í »èuáí, áñáÝù à»í ù ÿ Ñ³ Ú»Ù³ í »É Ñ³ Ù. è³, 1³, Ý³ / éá-ÛÝ, 1á-ÛÝ, Ýá-ÛÝ / ³Ùè, ³Ù1, ³ÙÝ óáó³-Í³ Ý 1»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ Ñ»í : °Á» AY¹áóÝ»Ýù, áñ í ³ÝÇ Á³. ³ í áñáóÁÙ³ Ý Bñç³ ÝáóÙ Ñ³ Ù»ñ»ÝáóÙ 1»é . áñ í áóÙ ÿ ÑÝ¹»í náà³ Í³ Ý Ý³ È³ É»½ í Ç óáóó³ Í³ Ý 1»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÇ ³ é³ ñ í ³ Ý»ñ Á Äèí ¹ÇñùÇ¹ Ù»ñÓ³ í áñ .. Ñ»é³-í áñ, í ³ ñ»ñ³ Í³ »Éáó Ñ³ Ù³ Í³ ñ- Á, ³ à³ s-áí ÑÇÙù»ñÁ à»í ù ÿ óáóó í ³ Ý Ù»ñÓ³ í áñ, Çèí n-áí ÑÇÙù»ñÁ Ñ»é³ í áñ ³ é³ ñ í ³ Ý»ñ: ²Ùè ÑÇÙù»ñÇ í ñ³ -ki/a-, -se/-si- ³ Í³ ÝóÝ»ñÇ Ñ³ í »ÉáóÙáí Í³ ½Ùí áóÙ »Ý áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ Ùáóè óáóó³ Í³ Ý 1»ñ³ ÝáóÝÝ»ñÁ (í »è í »ñÁ):

Äèí »ñ»áóÙÄÇÝ, Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ ³ é³ ÇÇÝ, »ñ í náñ¹ .. »ññáñ¹ 1»Ùù»ñÇ` è, 1, Ý Ñá¹»ñÇ Ñ³ Ù³ Í³ ñ- Á 1»é á¿ñ Ó³ í áñ í »É, .. áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ èñ³ ÝóÇó Ùáóñ³ ù³ ÝáááóñÁ í ³ ñ»ñ í »ñá .. ³ èí Ç×³ ÝÇ ÿ ³ ñí ³ óáí í ³ Í: °ñ í náñ¹ 1»ÙùÇ ¹ Ñá¹Á áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ í Í³ Ùí ³ Í ÿ áóÙ»áñ³ Í³ Ý Ñáí í Ç óáóóÇáÇ í »èuáí³²⁷: ÄÙ³ èí ³ ÙÇÝ ³ éáóÙáí ³ Ùè »ñ í áóèÄ B³ í Ùáí »Ý Çñ³ ñ .. ÇÝáà»è áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ, ³ ÙÝá»è ÿ Ñ³ Ù»ñ»ÝáóÙ Ý³ È³ 1³-éáóÁÙ³ Ý ÙÇ Ñ»ñÁ³. ³ ÙáóÙ »Ý Ñ³ Ù³ à³ í ³ éÈ³ Ý³ µ³ ñ áóñ³ ñí . edi .. Ñ³ Ù. ³Ù1Ç 1»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ù³ Íµ³ ÙÝ»ñÇÝ: Ø»ñÓ³ í áñ ³ é³ ñ í ³ Ý»ñÇ »ññáñ¹ 1»ÙùÇ Ý Ñá¹Á áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ Ñ³ Ý¹»è ÿ . ³ ÉÇè áñá»è áóÓ³ Í³ ÝÇ óáóóÇá. áóÝÇ áñáBÙ³ É ÇÙ³ èí , ³ ½³ í áñ»Ý, ÇÝáà»è áñ Ñ³ Ù»ñ»ÝáóÙ, Ñ³ í »É í áóÙ ÿ Ý³ È³ 1³ éáóÁÙ³ Ý í ³ ñ»ñ ³ Ý1³ ÙÝ»ñÇÝ: ²ÙÝ, Ç í ³ ñ»ñ-ñáóÁÙáóÝ Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ, Ñ³ Ý¹»è ÿ . ³ ÉÇè Ý³ .. ÇÝùÝáóñáóÙÝ ini Ó´áí, áñá»è Ù»ñÓ³ í áñ ³ é³ ñ í ³ Ý»ñ óáóóó í í áó 1»ñ³ ÝáóÝ (áóÝÇ áñáBÙ³ É ÇÙ³ èí)³²⁸: ²Ùè Í»ñá ÍÇñ³ éí »ÉÇè Í³ ñáó ÿ 1ñí »É . áóÙ³ Í³ ÝÇó Á»³ é³ Ç, Á»³ Ñ»í á Ý³ È³ 1³ è í ³ Ù »í ³ 1³ è: Ð³ Ù»ñ»ÝÇ ³ é³ ÇÇÝ 1»ÙùÇ è Ñá¹Á áóñ³ ñí ³-Í³ Ý í »ùèí »ñáóÙ í Í³ Ùí ³ Í á¿, ÷áÉ³ ñ»ÝÁ . áñ í ³ Í í áóÙ »Ý -me ŞÇÝÓ; .. -ke ŞÇÙ; (èí ³ ó³ Í³ Ý ÇÙ³ èí áí) 1»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý í »ñç³ Ù³ èÝÇÍÝ»-ñÁ, áñáÝù Äèí ³ Ù»Ý³ ÙÝÇ áóÝ»Ý ÑÝ¹»í náà³ Í³ Ý Í³ . áóÙ:

³²⁷ áóÙ»áñ³ Í³ Ý Ñáí í Á »½³ ÍÇ Áí áóÙ Í³ ½Ùí áóÙ ÿ í ñ³ Í³ Ý Ñáí í Ç í ñ³ - (e)di Ù³ èÝÇÍÇ (í »ÓÇ 1»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ù³ Íµ³ ÙÇ) Ñ³ í »ÉáóÙáí: Ðá-Ý³ ÍÇ Áí áóÙ -(e)di-Ç ÷áÉ³ ñ»Ý Ñ³ í »É í áóÙ ÿ -aš-ŧe(-st- < -sd-(±)): Äèí áñáB áóèáóÙÝ³ èÇñáÓÝ»ñÇ ³ Ùè -aš- Ù³ èÝÇÍÁ áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ Ñá-Ý³ ÍÇ áóÁÙ³ Ý -a- óáóóÇáÇ ³ é³ í »É ÑÝ³ . áóóÙ Ó´Ý ÿ, áñÝ ³ Ùè Ñáí í Ý»ñáóÙ áÇ à³ Ñá³ Ý í »É:

³²⁸ Á»ñ»è ³ Ù»Ý»ÇÝ à³ í ³ Ñ³ Í³ Ý á¿, áñ í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³ . ñáóÁÙáóÝÝ»ñáóÙ Ù»ñÓ³ í áñ ³ é³ ñ í ³ Ý»ñÇ ini óáóó³ Í³ Ý 1»ñ³ ÝáóÝÁ . áñ í ³ Í í áóÙ ÿ ÙÇ³ ÙÝ ³ ÝáñáB (³ é³ Ýó -ne-Ç) áóÓ³ Í³ Ýáí 1ñí ³ Í³ Ý áóóÝÝ»ñÇ Ñ»í (³ è Ù³ èÇÝ í »è Ý³ .. II.2.3 Í»í 2):

àòñ³ ñì »ñ»ÝÇ e/išti-[e/išti-] .. edi-[edi-] Û³ Íµ³ Û³ Í³ Ý ÑÇÙù»ñáòÙ ³ ñì ³ óáfí ³ Í »Ý Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ ³ èì /³ èì Ç, ³ Ò¹ Ç (³ Òì Ç) ¹»- ñ³ Ýí ³ Ý³ Í³ Ý Û³ Íµ³ ÙÝ»ñÁ: èñ³ Ýù Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ Ñ»ì áòÝ»Ý ÝáòÙÝ ÇÙ³ è- ì Á: ² Ùè Û³ Íµ³ ÙÝ»ñÁ . áù³ Í³ ÝÝ»ñÇ Ñ»ì ¹ñì »ÉÇè ÷ áÉ³ ñÇÝáòÙ »Ý Ñ³ Û³ á³ ì ³ èÉ³ Ý óáòó³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáòÙÝ»ñÇÝ .. Ñá¹»ñÇÝ (ÇÝáá»è áñ Ñ³ Ù»ñ»ÝáòÙ): Ð³ Ù»ñ»ÝÇ .. áòñ³ ñì »ñ»ÝÇ óáòó³ Í³ Ý ¹»ñ³ Ýí ³ Ý³ Í³ Ý ÑÇÙù»ñÇ .. Ýñ³ Ýó Ñ»ì ³ èÝáí áÒ Ñá¹»ñÇ áò Û³ Íµ³ ÙÝ»ñÇ Ñ³ Ù»Ù³ ì ³ Í³ Ý á³ ì Í»ñÁ Ý»ñì³ Ù³ óÝáòÙ ç ² ÒÙáòè³ Í 5-Á:

² ÒÙáòè³ Í 5*

àòñ³ ñì »ñ»Ý	Ð³ Ù»ñ»Ý
(¹»ñ³ ÝáòÙÝ»ñ)	
i=so- (i=so=k-)	éá-ÙÝ
i=no- (i=no=k-, i=no=s-)	Ýá-ÙÝ
i=sa-	è³
i=na-	Ý³
ays=e/ei	³ Ùè
ayn=e/ei	³ ÙÝ
(Ñá¹»ñ)	
-di (áòÙ»áñ³ Í³ Ý Ñáfí Ç óáòóÇá)	-1 (Ñá¹)
-n (áòÙ³ Í³ Ý Ñáfí Ç óáòóÇá/ánaBÇá Ñá¹)	-Ý (Ñá¹)
ini (Ù»ñÓ³ í áñ ³ è³ ñì³ Ý»ñÇ óáòó³ Í³ Ý ¹»ñ³ ÝáòÙ/Ñá¹) ³²⁹	-
(¹»ñ³ Ýí ³ Ý³ Í³ Ý Û³ Íµ³ ÙÝ»ñ)	
estì- (< es=ti-)	³ èì , ³ èì Ç (<*³ Ùè-ì Ç)
edi- (< ed=ti-) ³³⁰	³ Ò¹Ç/³ Òì Ç (<*³ Ò¹-ì Ç)
iser=hin	³ Ùèñ-(çÝ)
iner=hin	³ ÙÝñ-*(çÝ)

* »ñ³ ÝáòÙÝ»ñÁ ³ ÒÙáòè³ ÝáòÙ ì ñì³ Í »Ý ½áò. ³ Ñ»é³ µ³ ñ` Áèì B³ nu»ñÇ: àòñ³ ñì »ñ»ÝÇ ¹»ñ³ ÝáòÙÝ»ñÝ áò Û³ èÝÇÍÝ»ñÁ Ý»ñì³ Ù³ óí ³ Í »Ý ÑÝááòÝ³ Í³ Ý ì ³ è³ ¹³ ñÓáòÙ³ Ùµ` í»- ñ³ Í³ Ý. Ýí ³ Í Ñ³ Ù. ½áò. ³ Ñ»èÝ»ñÇ ÑÇÙ³ Ý ñ³:

³²⁹ Í³ Ù ine[in], á³ ñ½ áç: ² ñì ³ Ñ³ Òì áòÙ ç ánaBÙ³ É ÇÙ³ èì , Ñ»ñÁ³. ³ ÙáòÙ ç áòÙ³ Í³ Ý Ñáfí Ç -ne[-n] í »ñÇ³ Ù³ èÝÇÍÝ: Ð³ Ù»ñ»ÝáòÙ áòÝ»Ýù ÙÇ³ ÙÝ »ì ³ ¹³ è . áñí ³ Í áòÁÙ³ Ùµ` Ù»ñ- Ó³ í áñ ³ è³ ñì³ Ý»ñÇ »ññáñ¹ ¹»ÙùÇ óáòó³ Í³ Ý Ñá¹Ç ì èÙáf:

³³⁰ ² Ù»Ý³ ÙÝ Ñ³ í ³ Ý³ Í³ Ý áòÁÙ³ Ùµ` Ùèì »Ò áòÝ»Ýù dç > d ³ ÝóáòÙ, ÇÝáá»è è áñ Ñ³ Ù»ñ»- ÝáòÙ:

5. **ããáBØ³É:** ì Ì³Ùí³Í ÷ ÙÇ³ÙÝ ule (¿ñ . ule=še) ŠáonÇB Ù»ÍÁ; 1»ñ³ÝáóYÁ: ÙñÇÝ³Í` aluše ule(e)še tiulie ieše^{URU}luhiunine haube ŠÙ»Í áonÇBÁ Ì³èÇ` »è ÈáoÈÇáóYÇÝ (u³Ø³ù) . ñ³ í »óÇ!, aluše ule inele dulie Šáí án áonÇBÇÝ Ìèi ÇáÇ³Ýfè³Ù¹ (. án¹ñÁ): ÷ ñ-çÇÝ³ ñ³ Ì³Ùí áóÁúáóYáóÙ ule-Y ÑññÄ³ . ³ÙáóÙ ÷ ainei Š³ÙÝ Ù»ÍÁ!, ŠÇÝá-án Ù»ÍÁ; 1»ñ³Ýí³ÝÁ (i »è í »ñÁ Ì»i 3): Ø³èÝ³ . Çi ³ Ì³Ý . ñ³ - Ì³ÝáóÁúáóYáóÙ ³Ùè 1»ñ³ÝáóYÁ éáíáñ³µ³ñ Ñ³ÙÙ³ ÷ íáóÙ ÷ Èáoé . uli ŠáonÇB; 1»ñ³Ýí³ÝÑ»i³³¹: ãñáb áóèáóÙÝ³ èÇñáÓY»ñ³ÙÝ Ñ³ÙÙ³ ÷ íáóÙ »ÝÝ³ .. Ñ³Ù»ñ»Ý áonÇB (i ³ñµ»ñ³ÌÝ»ñ` ánÇB, áonáb, áñáb) ŠáonÇB, ³ÙÉ; µ³èÇ Ñ»i³³², ÇYáÁ ÑÝ³ñ³ íáñ ÷, »Á» Ñ³Ù . µ³èÇ³ ñÙ³ ÷ Ý »Ýù Ñ³Ù³ñáóÙ áon-A Ì³Ù án-A (³Ùè µ³èÇ Ì³ . áóÚÁ ³ÝÑ³Ùi ÷): ¶.æ³ÑáóíÙ³ÝÁ áon³ñi »ñ»Ý ule=še-Á Ì³ááóÙ ÷ Ñ .-. *a1-/*o1-³ñ-Ù³ ÷ ÇÑ»i , ánÇó áóÝ»Ýù Ñ³Ù . ³ÙÉ, -áÚ < *a1-ïo 1»ñ³ÝáóYÁ [1988, çÇ 139]: Ø»ÝùÝ³ÈÌÇÝáóÙ ³é³ç³ñí»É ÷ ÇÝù, án ÙÇ . áóó »éáóÙÝ µ³èÇ ÙÇ á»i ÷ ÷ ÷ »èÝ»É Ñ³Ù . án 1»ñ³ÝáóYÁ: è³ Ì³ÙÝ áon³ñi . µ³èÇ xB . ñÇi ÇÙ³èi ÁÑ»i .. ³µ³ñ .. ÑÝ³ñ³ íáñ Ì³áÄ ³Ùè Ì³Ù ³ÙÝ³ ñÙ³ ÷ ÇÑ»i ³é³ÙÁ ÌÁ³ñ ÷ ánábÉ, ÷³Ý½Ç Ñ³èi³Ý³ÉÇ Ñ³Ù³ ÷ »èi áóÙ ³ÙÝ í Ì³Ùí³Í ÷ ÙÇ³ÙÝ í »ñáÝBØ³É ùñÇÝ³ ÌÝ»ñáóÙ, ÇYáÁ ÑÝ³ñ³ íáñáóÙáóY áÇ ÷ ÷ èÇè í èi ³ ÑÉÇÝÉ µ³èÇ xB . ñÇi Á³ñ . Ù³ÝáóÁúáóÝ Ù»Ç³³³:

6. **Ð³ñ³µ»ñ³Ì³Ý:** Ð³ñ³µ»ñ³Ì³Ý 1»ñ³ÝáóYÝ»ñÇó Ù³èÝ³ . Çi ³ . Ì³Ý . ñ³ Ì³ÝáóÁúáóYáóÙ ÝBí áóÙ ÷ a1-Á` Šáí án!, Šáí, ÇYá!, ŠÇÝáãèÇÇ; ÝB³Ý³ ÌáóÁúáóÙµ, ùñÇÝ³Í` ale vaše manu arube^{LÚ}huradina-ue^{MEŠ} Šáí án ³Ùñ ¿ñ (. »ñÇÝ»ñÇó) ÷ í »óÇ ½ÇÝíáñÝ»ñÇÝ!, inane LUGAL-e nunabe mi ale^{LÚ}A.SI^{MEŠ}-še partu šere partu Š³Ùè Ñ³è³ ÷ ³ñù³ÙÇÝ, µ³Ùó ÇYá án ½ÇÝíáñÝ»ñÁ ÷ ³ñ³Ý ÷ ³ñ³Ý ³é³ÝÓÇÝ!³³⁴: 2 ñÓ³Ý³ . ñáóÁúáóYÝ»ñáóÙ ³ÙÝ Ñ³Ý¹ »è ÷ . ³Èèè ale³³⁵ .. alu- ÑÇÙù»ñáí: ²é³çÇÝ ÑÇÙúçó í Ì³Ùí³Í »Ý ale, ale=le (áóÚÚ³ Ì³Ý Ñáfáí, »½³ ÌÇ .. Ná . Ý³ ÌÇ ÁÇí), Çèi »ñíáñ¹Çó alu=še

331 í »è Н.Арутюнян 2001(КУКН), çÇ 472 .. ÝBí³Í . ñ³ Ì³ÝáóÁúáóYÁ:

332 í »è, ùñÇÝ³Í, Ð . ² x³é³Ý, ÐÈá, Ì, çÇ 172:

333 ²Ùè Ù³èÇÝ ÷ »è Ý³ .. è . ²Ùí³½Ù³Ý, 2003, çÇ 45-46:

334 í »è Г.Меликишвили, 1964, çÇ 43-44:

335 ¶ñáóÙ áóÝ»Ýù a-li/e-(e)-, Ñ»i ³µ³ñ èñ³ÝÇó Ì³½Ùí³Í µ³é»ñÁ á»i ÷ ÷ ÷ ñ³í³f ale(e)ke (=aleke), ale(e) (=ale), ali(e)le (=alele), alepi .. ³ÙÉY: ÅYá í »ñ³µ»ñáóÙ ÷ Ù³í³Ý . ³Ù ÷ Ì³Ùí³Í a-li-i ÷ ³ñµ»ñ³Ì³Ý, ánÁ Ù.Ð³ñáóÁúáóÝÙ³ÝÁ ÝYÁ»ñáóÙ ÷ [a¹-li(?) -i¹] µµ³óé»Éáí Ý³ .. [a¹-ri-¹i¹] AYÁ»ñáóÚÁ [KYKH 406 об.12, Ì³Ý . 52], ³áÄ ÝÚ³Ý AYÁ»ñáóÚÁ ÷ èi³ Ì³ÈÇ, »Á», ÇÑ³ñí», ÈéúÁ è»é³ Ì³ÝÇ Ù³èÇÝáÇ:

(ĵn̄· 3̄ i Ći Náfái, »½³ íÇ ĀĆí) 1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ: 2Ùè »ñí áo NÇÙu»nÇó' -ke/a ... -pi Û³ èYÇíY»ñÇ N³ í»fáóUáf N³ Û³ á³ i 3 èĒ³ Y³ µ³ ñ Ó' 3 íáfái áóU »Y. ale=ke/a šáU³ Yù|. ale=ke ... ale=ke šáU³ Yù ... áU³ Yù| í³ Û šU»íÁ ... ÚUáóèÁ| (únÇY³ í` ale(e)=ke zašgube ale(e)=ke šehere agube šáU³ Yó U»éonÇ, áU³ Yó í»Y¹³ YÇ ùB»-óÇ!), ale=pi š(±)|³³⁶, aluke (< ale-uke(±)) š³ ÚY, áf(±)| í³ Û šáf-ÇU(±)|³³⁷ (NŪŪi . inuke <*inu/o=ke) 1»ñ³ YáoYŸ»ñÁ (í »è í »ñÁ):

àñáb á³ ñ½³ µ³ YáoUŸ»ñ: Ale-Y í í³ Ūí 3 í ĵ µ³ ½U³ ĀĆí 3 ñí 3 -N³ Ūí áóÁUáóYŸ»ñáóU, áñi »Ō èi 3 YáoU ĵ š»Ā»|, šÇèí|, š³ ŪÉ| ... 3 ŪÉ YU³ Y³ i Ćá ÇU³ èi Y»ñÁ (Çµñ̄ B³ Ōí 3 á): 3 U½ NÇÙu ĵ í 3 ĒÇè í »ñÇYè YáoUŸ³ óY»Ē N³ Ū. 3 ŪÉ í³ Û 3 ŪŌ B³ Ōí 3 áÇ N»i³³⁸ (NŪŪi . Y³ ... 3 Ūè YáoUŸ 3 ñU³ i Ćó í³ ½Ūí 3 í 3 Ō³ ó³ Ō»É µ³ é³ Ō'Á³³⁹): Đ³ Ū»ñ»YáoU 3 ŪÉ-Ç ÚUáóè Ó' Y ĵ *3 ŪÉ 3 í -Á, áñÁ á³ Ñá³ Yí »Ē ĵ ŪÇ B³ ñu µ³ é»ñáóU, ÇYá-á»è 3 ŪÉ 3 í 3 µ³ Y»Ē š³ ŪÉ 3 µ³ Y»Ē, 3 ŪÉ 3 í áóÁUáóY ší 3 ñµ»ñáóUáóY|, 3 ŪÉ 3 ŪÉ 3 í š½³ Y³ ½³ Y| ... 3 ŪÉY³⁴⁰: 2 ŪY 3 YBáoBí á»i ù ĵ N³ Ū»U³ i »Ē áóñ³ ñí 3 í 3 Y aleke/a-Ç N»i : ÁYá í »ñ³ µ»ñáóU ĵ alu-ÇY, 3 á³ 3 ŪY µ³ ½UÇóè í í³ Ūí 3 í ĵ 1

(90) a-lu-še ini DUB-te pi-(i)-tú-li-e... a-lu-še ... a-lu-še a-i-ni-(e)-i/u-li-e i-ni-(e)-li du-li-e (ti-u-li-e u-li-i tú-ri-e) a-lu-še u-li-(e)-še ti-u-li-e i-e-še... - šáf-áñ 3 Ūè · ÇñÁ ÷ĒÇ, áf-áñ ..., áf-áñ ÇYá-áñ Ū»í ÇY /áonÇB Ū»í ÇY 1ñ³ Yú í èi Ç-áÇ, (í³ èÇ · Y³ Ç³ ñ¹Ç,) Ū»í áonÇBÁ í³ èÇ »è ...| [...]

í³ Ō³ á³ ñ³ ŪÇY, ÇYáá»è Y³ ...

(91) ^mRu-sa-ni ^{md}Sar₅-du-ri-ñi LUGÁL DAN.NU a-lu-še ^{KUR}Bi-a-i-ni-li nu-ul-du-a-li - šèáóè³ Y è³ ñ¹áonÇÇ áñ¹ÇY' 3 ñu³ Y N½áñ, áf-áñ 'Ç³ ŪYÇÇY ĵ ñ

³³⁶ Ū.Đ³ ñáóÁUáóYU³ YÁ í³ èí³ í³ Yúáf Ā³ ñ· Ū³ YáoU ĵ "под котормы(?)" -pi-Y YáoUŸ³ ó-Y»fái pe(e) i ší 3 í| µ³ éÇ (»í ¹ÇñÇ Āèi Çñ»Y) N»i [2001(КУКН), ĵÇ 433]:

³³⁷ 2 Ūí á»è ĵ Ā³ ñ· Ū³ YáoU Ē. Ū³ íáYáfÁ [1963, ĵÇ 87]: ¶Ū.Ō»ĒÇUÇBí ÇĒÇY áÇ µ³ ó³ éáóU alu=ke-Ç 3 é³ Ç³ óáóUÁ alu- NÇÙuÇó' -ke Ū³ èYÇíÇ N³ í»fáóUáf, ÇYáá»è áñ ale-Çó áóY»Yú ale=ke: 2 Ūè 1»áúáóU, Y³ NŸ³ ñ³ íáf ĵ N³ Ū³ ñáóU alu=ke-Ç ¹Çí 3 ñí áóUÁ áñá»è ale=ke-ÇY ½áó' 3 Ñ»è Ó' N³ Ū³ YU³ Y ÇU³ èi áf [1964, ĵÇ 44 í³ Y. 62]: ÚáóYŸ ĵ 3 é³ Ç³ ñí áóU Y³ ... ¶Ū.í ÇĒñ»ĒUÁ [2004, ĵÇ 128]:

³³⁸ 2 é³ í »Ē Ū³ Yñ³ Ū³ èY í »è **è.2Ūí 3 ½U³ Y**, 2003, ĵÇ 24-26:

³³⁹ í »è **Đ.2 x³ ĒU³ Y**, Đ² ´, I, ĵÇ 122:

³⁴⁰ 2 Ūè Ū³ èÇY í »è **Đ.2 x³ ĒU³ Y**, Đ² ´, I, ĵÇ 168-169:

Í 3 é3 í 3 náou! [KYKH 388₈]

3 ní 3 Ñ3 ūi áoÁúáoYÝ»náou: °Á» 3 é3 ççÝ 1ñí 3. áou 3 é3 ç3 ní í áo š3 ūÉÁ, áoñçBÁ! ÇÚ3 ëi Á Úç3 Ý. 3 Ú3 ūY ÁY1áoY»ÉÇ ç, 3 ä3 »ñí náñ1áoU 3 é3 í »É . »ñ3 13 è»ÉÇ ç šái, áñÁ! ÇÚ3 ëi Á: ÆYá»è ÈBí »ó, alu=ke/a Ó`Ç - (u)ke/a µ3 Ó3 1ñçÇ Úç Æ. ū3 ÍáYáí Á í »éYáoU ç áoñ3 ní 3 Í3 Ý - (u)ke- ëi 3 ó3 Í3 Ý 1»ñ3 Ýí 3 Ý3 Í3 Ý Ú3 èYÇÍÁ` *ale=uke/a > aluke/a 3 ÝoáoUáí` µ3 éY 3 ūmaŌçáoÁŪ3 ūµ µ3 é3 óÇ Á3 ñ. ū3 Ý»Éáí š3 ūY-ÇÚ(±): è3 Í3 ūY 3 é3 í »É Ñ3 í 3 Ý3 Í3 Ý ç, áñ 3 ūè -ke/a-Ý ä»í ù ç YáoŪY3 óY»É Ý3 Èáñ1` ale=ke í 3 ñµ»ñ3 ÍáoU 3 éí3 -ke-Ç Ñ»í , ÇYá»è áñ 3 é3 ç3 ní áou ç ¶.Ø»ÉÇÚçBí ÇÉÇÝ (í »è Í3 Ý. 337): 2 ūèäÇéáí , áoñ3 ní »ñ»YáoU .. Ñ3 ū»ñ»YáoU YáoŪY 3 ñU3 í Çó áoY»Yú Ñ»í .. ū3 É µ3 é»ñÁ /ÑÇÚ»ñÁ:

áoñ3 ní »ñ»YáoU		Ø3 ū»ñ»YáoU
ale	[ayle/ate]	3ŪÉ/Ō, 3Ō3-Ō-3Ō-»É(±)
ale=k-	[ayle=k-]	3ŪÉ3Í-
alu-	[aylo-]	3ŪÉ, -áŪ
alu=k-	[aylo=k-(±)]	-

7. 2 YáñáB: ¶.Ø»ÉÇÚçBí ÇÉÇÝ³⁴¹ áoñ3 ní »ñ»YÇ Ñ3 ū3 ñ YBáoU ç` aini (í 3 ñµ»ñ3 Í ainiei) šÇYá-áñ ū»ÍÁ! , gi(e)i šÇYá-áñ µ3 Ý! (Áëi 2. ¶Ūáí ó»Ç` šÇYá-áñ Á3 ū3 Ý3 Í, »ñµ`Çó»!³⁴²) 3 YáñáB 1»ñ3 YáoYÝ»ñÁ` µ»ñ»Éáí Ñ»í .. ū3 É ūñÇÝ3 ÍÝ»ñÁ. aluše ainiei ini-li dylie šái, ÇYá-áñ ū»ÍÁ, Íëi ÇäÇ 3 Ý»É 3 ū1 (. áñÍ»ñÁ)!, qirani şirabae manu ui giei aini ištini aiuri šŅáŌÁ 3 ū3 ūÇ (±) çñ, áá áú 3 ūYí »Ō äçñ 3 äñáoU!, ui gi(e)i ištini šidauri šáäÇYá 3 ūYí »Ō äçñ Í3 éáóó3 Í! , aluše giei inukani esinini šiulie šái áñ ÇYá-áñ µ3 Ý 3 ūëi »ŌÇó Íí 3 ÝÇ! .. 3 ūÉY: Aine(i)-Ý 3 ÝBáoBí ä»í ù ç Ñ3 ū»Ū3 í »É Ñ3 Ū. 3 ūY 1»ñ3 Ýí 3 Ý Ñ»í (í »è Í»ñÁ` Í»í 3): ÆYá í»ñ3 -µ»ñáoU ç gi(e)i (ä»í ù ç Í3 ñ13 É ge(e)i)³⁴³ šÇYá-áñ µ3 Ý(±) / š»ñ-

³⁴¹ í »è Г.Меликишвили, 1964, çç 44:

³⁴² A.Goetze, RHA, 22, çç 179:

³⁴³ Æ. ū3 ÍáYáí Á [1971, çç 112] .. Ø.É3 äçÍŪ3 YÁ [1985, çç 85] ÁYÁ»ñáoU »Y [yei]` Ñ3 ū»Ū3 í »Éáí Éáóé. [iye/a] 1»ñ3 Ýí 3 Ý Ñ»í : è3 Í3 ūY 3 ū1 1»äúáoU í 3 Ō Bñç3 ÝÇ 3 ñŌ3 Ý3 . . náoÁúáoYÝ»náou ä»í ù ç ÉÇY»ñ iei, ū3 ÝÇ áñ ÇYá»è 3 ñ1» Ý YBÉ» Ýú, áoñ3 ní »ñ»YáoU í/g Ñ»ñÁ3 . 3 ūáoÁúáoYÁ áoYÇ Ñëi 3 Í Á3 ū3 Ý3 Í3 ūÇÝ µ3 BÉáoU: ØÇYá1»é áoñ3 ní 3 Í3 Ý í »ueí »-náou ÇYá»è í 3 Ō, 3 ūYá»è ç áóB Bñç3 YáoU áoY»Yú ūÇ3 ūY ge(e) i Ó`Á:

μ̄̄·CÓ»(±) μ̄̄ 3 eÇY, 3 ð̄ 3 ĩ nĩ 3 Í Á̄ 3 n̄·Ū 3 YáoĀUáoȲY»nÁ Náoē 3 ĒÇ ā»Y, ..
 3 e 3 UĀU N̄Y 3 n̄ 3 í añ ā̄ ĩ añ̄·CÓ» xB· n̄Ç ĩ N̄ 3 ŪU 3 ĩ áoĀUáoY 3 YóÍ 3 oY»³⁴⁴:

II.4 . »ñ 3 YáoȲY»ñÇ Náfáí áoŪÁ

1. . »ñ 3 YáoȲY»ñÇ Náfáí áoŪÁ .. · añÍ 3 Í áoĀUáoYÁ áoñ 3 nĩ »ñ»YáoŪ:
 áoñ 3 nĩ »ñ»YáoŪ 1 »ñ 3 YáoȲY»nÁ, añā»ē ĩ 3 YaY, Náfáí í áoŪ »Y ÁY1N̄ 3 Yáoñ
 3 Yí 3 Y 3 ĩ 3 Y (ĩ »ē II.2) Náfáí U 3 Ūμ: Ē. U 3 Í aYáí Á³⁴⁵, 3 Y1n̄ 3 1 3 eY 3 fái
 áoñ 3 nĩ »ñ»YÇ 1 »ñ 3 YáoȲY»ñÇY, »YÁ 3 1 náoŪ ĩ 1 »ñ 3 Yí 3 Y 3 ĩ 3 Y Náfáí U 3 Y
 N̄ 3 U 3 ĩ 3 n̄·Ç · áoĀoĀUáoYÁ, añÁ ĩ 3 n̄μ»nĩ áoŪ ĩ 3 Yí 3 Y 3 ĩ 3 YÇÓ: ē 3 ĩ 3 ŪY
 YŪ 3 Y áY1áoŪÁ, Áēĩ Ū»½, 3 n̄ 1 3 n̄ 3 ó 3 Í ā̄: ÁY1N̄ 3 Yñ 3 á»ē, ĩ 3 n̄μ»ñ
 Náfáí Y»nái 1 nĩ 3 Í 1 »ñ 3 YáoȲY»ñÇ í ĩ 3 UáoĀUáoȲY»nÁ áoñ 3 nĩ »ñ»YáoŪ
 B 3 ĩ ā»Y, 3 ŪYáo 3 U»Y 3 ŪYÇ ĩ »Ō 3 Í ē 3 ĩ 3 í YŪáoĀÁ Ū»½ á 3 nĩ 3 1 náoŪ ĩ
 É áē»ē 1 »ñ 3 YáoȲY»ñÇ 3 e 3 UĀU ŪÇ 3 ŪY ēĩ 3 Y 1 3 nĩ · 3 Yí 3 Y 3 ĩ 3 Y Náfáí -
 U 3 Ūμ Náfáí í »ēáo U 3 eÇȲ āμ 3 ó 3 é»fái, ÇN̄ 3 nĩ», 3 e 3 YŌÇY 1 »ñ 3 YáoȲY»-
 ñÇ N̄ 3 ĩ áoÍ Ō·áí Náfáí í »ēáo N̄Y 3 n̄ 3 í añáoĀUáoYÁ: »ñ»YŪ ĩ 3 n̄μ»ñ Náfáí -
 Y»nái 1 nĩ 3 Í 1 »ñ 3 YáoȲY»ñÇ ŪÇ ū 3 YÇ ūñÇY 3 Í Y»ñ ina=(na)=ne
^ÉURU₄(-na=ne)/imen=ane edi=ne - § 3 ŪY N̄ÇŪ»ñÇÓ· 3 Ū ĩ »Ō;
 (Ná· Y 3 ĪÇ μ 3 ó 3 é.) [KYKH 202₅, 247₇, 270₁, 424₉...], ina=ne arniu-
 ši=na=ne/INIM^{MES}-ne - § 3 ŪY 3 n̄ 3 n̄Y»ñÇÓ/μ 3 Y»ñÇÓ! (Ná· Y 3 ĪÇ μ 3 -
 ó 3 é.) [KYKH 275₁₇₋₁₉, 276₃, 414₇...], ina=nele arniuši=nele -
 § 3 ŪY 3 n̄ 3 n̄Y»ñÁ! (Ná· Y 3 ĪÇ áoŌŌ.) [KYKH 173, I₁₆, II_{3,24,50}, III_{19,45},
 IV_{1141,66}...], ina=nele IV É.GAL^{MES} - § 3 ŪY 4 3 ŪnáoY»ñÁ! (Ná· Y 3 ĪÇ
 áoŌŌ.) [KYKH 241A₁₈], inu=ka=ñin(e)=e ^mRusa=i=n(e)=e ħu-
 bi=ge - § 3 ŪY éàoē 3 ŪÇ Náfí í ÇY! (»½ 3 ĪÇ ĩ ñ.) [KYKH 421₁₆], ale=le
^{ŠADU}babane=le šu=ni=a bedi=ie šUáoē ē»eY»ñÁ Í áí Ç N̄ ĩ »áoŪ;
 (Ná· Y 3 ĪÇ áoŌŌ.) [KYKH 407лиц.₃₅] .. 3 ŪEY:

. »ñ 3 YáoȲY»ñY áoñ 3 nĩ »ñ»YáoŪ · añÍ 3 Í í áoŪ »Y ÇYā»ē 3 YÍ 3 É,
 3 ŪYā»ē ĩ· aŪ 3 ĩ 3 YÇ N̄ ĩ ŪÇ 3 eÇY: ¶ aŪ 3 ĩ 3 YY»ñÇ N̄ ĩ · añÍ 3 Í í »ÉÇē
 Yñ 3 YŪ añā»ē ĩ 3 YaY Áí áí .. Náfáí áí N̄ 3 U 3 Ō 3 ŪYáoŪ »Y í »ñÇÇȲY»ñÇē
 N̄ ĩ (ūñÇY 3 Í Y»ñÁ ĩ »ē ĩ »ñÁ):

2. . »ñ 3 YáoȲY»ñÇ Náfáí áoŪÁ .. · añÍ 3 Í áoĀUáoYÁ N̄ 3 Ū»ñ»YáoŪ: ÁY1N̄ 3 -
 Yáoñ 3 eŪ 3 Ūμ, N̄ 3 Ū»ñ»YÇ 1 »ñ 3 YáoȲY»ñÇ Náfáí áoŪÁ .. · añÍ 3 Í áoĀUáoYÁ
 YáoŪȲY ĩ, ÇYá añ áoñ 3 nĩ »ñ»YáoŪ: 2 ŪeÇYŪȲ Yñ 3 YŪ áoY»Y YáoŪY Náfáí Y»nÁ

³⁴⁴ ŪÇ· áoŌ» 3 ŪY ā»ĩ ū ĩ 3 ā»ē N̄ 3 Ū. ÇYŪY (< ÇY-ŪY) 1 »ñ 3 Yí 3 Y N̄ ĩ (±):

³⁴⁵ ĩ »ē И.Дьяконов, 1979, ĩÇ 64, 3 Ō. 9:

ÇYā añ ³ YāoYŶ»ñĀ, ĩ³ ñāŎ »Y · añĩ³ ĩ ĩ»Ē ³ Yĭ³ Ē³ μ³ ñ ĩ³ Ū · aŬ³ ĩ³ YÇ
 Ñ»ĭ ŪÇ³ eÇY, ĩ»ñçÇY ¹»āuāŬ Ñāfāí áí · Āí áí ÑÇUY³ ĩ³ YāŬŪ
 Ñ³ Ū³ Ő³ ŪYāŬŪ »Y · aŬ³ ĩ³ YÇ Ñ»ĭ : ² Yĭ³ Ē³ μ³ ñ Ñ³ Y¹»ē »ĪāŐ
 ¹»ñ³ YāoYŶ»ñÇ ĪāŐuÇY ĩ³ Y Y³ · Īŏāñ¹Ç ĩ »ēuáí Ñ³ Y¹»ē »ĪāŐ ¹»ñ³ Y-
 ĩ³ Y³ ĩ³ Y Ū³ eYÇĪY»ñ Ñā¹»ñ (Ñ³ Ū»ñ»Y · aŏñ³ ñĭ »ñ»Y ¹»ñ³ YāoYŶ»ñÇ
 Ñ³ Ū»Ū³ ĩ aŐĀŬāŐYŶ»ñĀ Ū³ Yñ³ Ū³ eY ĩ »ē II.3): ĐÇUY³ ĩ³ Y ĩ ³ ñμ»ñāŐ-
 ĀŬāŐYŶ ³ ŪY ĺ, añ Ñ³ Ū»ñ»YāŬŪ āñāB ¹»ñ³ YāoYŶ»ñ Ñāfāí í āŬŪ »Y Ñ³ ĩ aŐĪ
 ³ Yĭ³ Y³ ĩ³ YÇŐ ĩ ³ ñμ»ñ Ñāfāí Ū³ Ūμ (¹»ñ³ Yĭ³ Y³ ĩ³ Y Ñāfāí āŬŪ): ² Ūē
 »ñ³ āŐĪĀĀ āŏñ³ ñĭ »ñ»YāŬŪ ĩ³ ñĪ »ē Ā» āÇ YĪ³ ĩ í āŬŪ³⁴⁶, Ā» · YŬāŐĀÇ ē³ ĩ³ -
 í āŐĀŬāŐYĀ ĀāŐĪ āÇ ĩ ³ ĒÇē í »ñçY³ ĩ³ Y ā³ ĩ ³ ēĒ³ Yĭ³ ³ Ē³ Ūē Ñ³ ñŐÇY:

II.5 ² ĩ³ ĩ³ Y³ YāŐY

AY¹Ñ³ Yāŏñ ĩ »ŐĪāŐĀŬāŐYŶ»ñ: ² Ū÷ā÷ Y»ñĩ³ Ū³ ŐY»YŪ āŏñ³ ñĭ »ñ»YÇ
 ³ ĩ³ ĩ³ Y³ Yĭ³ Yĭ³ ½Ū³ í āñŪ³ Y · · añĩ³ ĩ Ū³ Yĭ³ ñ · Ā³⁴⁷:

3) ² ĩ³ ĩ³ YŶ āŏñ³ ñĭ »ñ»YāŬŪ Ñāfāí í āŬŪ ĺ · aŬ³ ĩ³ YÇ ā»ē AY¹Ñ³ -
 Yāŏñ ³ Yĭ³ Y³ ĩ³ Y Ñāfāí Ū³ Y Ñ³ Ū³ ĩ³ ñ · áí: ² ŪY āñā»ē ĩ³ YāY Ñāfāí áí
 · Āí áí Ñ³ Ū³ Ő³ ŪYāŬŪ ĺ · aŬ³ ĩ³ YÇ Ñ»ĭ , Ā» · »ñμ»ŪY ĩ³ ñāŐ ĺ ·
 āñ³ Ū³ Ő³ ŪY»Ē ĩ³ Ū Ñ³ Ū³ Ő³ ŪY»Ē Ū³ eY³ ĩÇ:

μ) ² ĩ³ ĩ³ YĀ ĩ³ ½Ūí āŬŪ ĺ ÇYāā»ē Ñ³ ĩ aŐĪ ³ ĩ³ YŏY»ñÇ ŪÇçāŐáí,
 ³ ŪYā»ē ĺĒ ³ ē³ Yŏ ¹ñ³ Yŏ í »ñçÇY ¹»āuāŬ · aŬ³ ĩ³ YÇŐ ĩ ³ ñμ»ñĭ »Ēáí
 ŪÇ³ ŪY B³ ñ³ ÑŬāŐēāŐĀŪ³ Ūμ:

·) āŏñ³ ñĭ »ñ»YāŬŪ āñāB ¹»ñμ³ ŪY»ñĀ ĩ³ ñāŐ »Y Ñ³ Y¹»ē · ³ Ē Y³ · āñ-
 ā»ē āñ³ ĩ³ ĩ³ Y³ ĩ³ ĩ³ YŶ»ñ:

1) ² ĩ³ ĩ³ YÇ ³ ēĭ Ç×³ YŶ»ñÇ ĩ³ ½Ū³ í āñŪ³ Y Ū³ eÇY āŏñ³ ñĭ ³ ĩ³ Y
 ĩ »uēĭ »ñāŬŪ Ñāŏē³ ĒÇ ĩ í Ū³ ĒY»ñ āĪ³ Y:

² ĩ³ ĩ³ Y³ ĩ³ ñĭ ³ ĩ³ YŏY»ñĀ āŏñ³ ñĭ »ñ»YāŬŪ: Ø³ eY³ · Çĭ ³ ĩ³ Y
 Bñç³ Y³ ĩY»ñāŐŪ āŏñ³ ñĭ »ñ»YÇ ³ ē³ í »Ē ĩ ³ ñ³ ĩ ĩ³ ĩ³ ĩ³ Y³ ĩ³ ñĭ
 ³ ĩ³ YŏY»ñ ĺÇY Ñ³ Ū³ ñĪ āŬŪ - (u)se · -ini Ū³ eYÇĪY»ñĀ: ē³ ĩ³ ŪY
 ÇYāā»ē Ñ»ĭ ³ · ³ ŬāŬŪ Ñ³ ēĭ ³ ĩ »Ő ¶Ī.ĭ ÇĒ»ĒŪĀ³⁴⁸, āŏñ³ ñĭ »ñ»YāŬŪ -ini

³⁴⁶ ² ē³ ŪĀŪ ā³ ñĪ āĺ āŏñ³ ñĭ »ñ»YÇ iŝer=hine - Ñ³ Ū. ³ Ūēñ(-ÇY), ineri=hine - Ñ³ Ū,
 ³ ŪYñ(*-ÇY) ¹»ñ³ Yĭ³ Y³ ĩ³ Y Ū³ ĩμ³ ŪY»ñāŐŪ í ĩ³ Ūĭ³ ĩ ĩ-Ç Ñ³ ñŐĀ. ēñ³ Yŏ Ñ³ Ū»ñ»Y ½āŐ. ³ Ñ»ē-
 Y»ñāŐŪ ñ-Y · ³ ĒÇē ĺ ³ Ūē, ³ ŪY ŏāŏ³ ĩ³ Y ¹»ñ³ YāoYŶ»ñÇ ³ Ūēñ, ³ ŪYñ ē»ē³ ĩ³ YŶ»ñÇŐ, āñ-
 ĩ »Ő ñ-Y Ñ³ Ū»ñ»YÇ ¹»ñ³ Yĭ³ Y³ ĩ³ Y Ñāfāí Ū³ Y ē»ē³ ĩ³ YÇ ŏāŏÇāY ĺ:

³⁴⁷ ² Ūē Ñ³ ñŐÇY ĩ ³ ñμ»ñ Ā³ Ū³ Y³ ĩY»ñāŐŪ ³ Yĭ³ ñŐ»Ē »Y Ū. ŪñÇĪñÇĒĀ [1933, ĺÇ 8-
 10], Ē. Ø»Bā³ YÇYáí Ā [1958, ĺÇ 91-93], ¶. Ø»ĒÇŪÇBĪ ÇÇÇY [1964, ĺÇ 29], Ē. Ū. ³ ĪāYáí Ā [1971, ĺÇ
 105; 1979, ĺÇ 64-65], Ø. Ē³ āÇĪŪ³ YĀ [1988, ĺÇ 69] · ³ ŪēŪ:

³⁴⁸ Г. Вильгельм "К хурритской и урартской грамматике", ДВ, 5, 1988, ĺÇ 93-132:

3 [3 i 3 Y 3 i] n i 3 [3 Y 0 . a l l a o A U a o Y a a o Y C , 3 U e 3 e i 3 ɿ N a f a i Y n C N 3 U 3 - O 3 U Y » o U 3 Y N 3 i a o i i 3 n . , a n i » O i » n a Y B U 3 E 3 [3 Y o A / U 3 e Y C I A (- n (e) - , - n a - i » e u a i) i 3 i 3 n a o U ɿ N 3 i i 3 o a o C a C e » e 3 i 3 Y N a f a i C . . Y n 3 i n 3 i 3 n 3 i f i 3 i N 3 i i 3 o U 3 E C N a f a i 3 U C Y i » n C 3 i a n a o A U 3 Y B 3 O - i 3 a a O U 3 e Y C i C 1 » n (i » e I I . 2 . 1 1 i » i 1) : U » n i 3 U a o U e U 3 e Y 3 . » i Y n C i a O U C o i 3 e i 3 i C i 3 i ɿ 3 e Y i a o U Y 3 . . - u s e - C 3 [3 i 3 Y 3 i] n i 3 [3 Y o E C Y » e A : 2 U e a » e , Ø . e 3 e i C Y C Y 3 e 3 C u 3 B » o 3 U Y i » e 3 i » i A , a n - u s e - Y i 3 ½ U a o U ɿ i » n 3 o 3 i 3 Y . a l l 3 i 3 Y Y » n (C n 3 i 3 Y a o U 3 U Y a o Y C i » O 3 o a o l o Y B 3 Y 3 i a o A U a o Y . . N 3 U 3 a 3 i 3 e E 3 Y a o U ɿ N 3 U . - a o 3 [3 Y o C Y . U 3 Y n 3 - U 3 e Y 3 U e 3 [3 Y o C U 3 e C Y i » e I . 3 i » i 2) ³⁴⁹ . ° A » N 3 B i C 3 e Y » Y u i » n a - Y B U 3 E A , 3 a 3 a o n 3 n i » n » Y a o U N Y 3 n 3 i a n ɿ i » e Y » E N » i » U 3 E 3 [3 i 3 - Y 3 i] n i 3 [3 Y o Y » n A (i » e Y 3 . . 3 Y i 3 Y 3 i 3 Y 3 [3 Y o Y » n C Y i » n 3 μ » n a O i » i » n A) :

-hē/-hī-[-he/-hi-]: ä 3 i i 3 Y » e a o A U a o Y o a o l o i i a o 3 [3 Y o ɿ , a n A N C U Y 3 i 3 Y a o U o a o l o ɿ i 3 E C e 3 U e i 3 U 3 U Y i » O C O i a N U C o / o » O C o , i 3 U 3 U e i 3 U 3 U Y U » i C a n i C E C Y » e a o N 3 Y . 3 U 3 Y u A : ¶ . Ø » E C u C B i C E C Y N 3 U 3 n a o U ɿ Y 3 . . 3 [3 i 3 Y 3 i] n i 3 [3 Y o : 2 U Y A » n e i 3 n » E C ɿ N 3 U » U 3 i » E N 3 U . - C (< * - N C < * - s i o) 3 [3 Y o C N » i (U 3 Y n 3 U 3 e Y 3 U e 3 [3 Y o C . . Y n 3 N Y 3 n 3 i a n i 3 . U 3 Y a o 3 e 3 Y O Y 3 N 3 i i a o A U a o Y » n C U 3 e C Y i » e I . 3 i » i 2) :

-ae/-a(i)e: A e i A E . 3 i a Y a i C 3 U e 3 [3 Y o A a o n 3 n i » n » Y a o U . . E a o e C » n » Y a o U , E C Y » e a i 1 » n μ 3 U 3 i » n i U 3 e Y C i , i 3 ½ U a o U ɿ Y 3 . . 3 [3 - i 3 Y Y » n ³⁵⁰ : A Y a a » e o a o l o » Y i 3 E C e a o n 3 n i 3 i 3 Y i » u e i » n C U » n i C - i 3 n i a o U Y » n A , N 3 i 3 Y 3 i 3 Y ɿ , a n 1 » n μ 3 U Y » n . . μ 3 U 3 i 3 i 3 Y Y » n i » n i a O - a (i) e (a o B B n C 3 Y a o U - a g e) 3 [3 Y o C i a O u C Y 3 e i 3 » Y Y 3 . . - u e / - u g e , A » n e Y 3 . . - i (i) e / - i (g) e i 3 n μ » n 3 i Y » n A , C Y a C o N » i » a o U ɿ , a n μ a o Y 3 [3 Y o A 3 U e i » O i 3 n a O ɿ E C Y » E - i / g e - Y , a n A U C 3 Y a o U ɿ N C U - u 3 i 3 ½ U O 3 U Y 3 i a n C Y 3 e 3 C 3 o Y » e a i N 3 U 3 a 3 i 3 e E 3 Y 3 [3 Y o Y » n (i 3 n μ » n 3 i Y » n) : 2 e 3 U A U a 3 n ½ a ɿ , A » 3 n i U a t u s e r a b (=) a e S 3 Y c n i C , i 3 n 3 i | - N 3 U . i 3 n 3 o . . t i (=) a e S U » I | - N 3 U . i C - S U » I | (N U U i . i C - i C Y S U » I i C Y i , i C - » ½ » n u S U » I » ½ » n u ; . . 3 U E Y) μ 3 e » n a o U , C 1 » U e - a e - C , . a n i a o Y » Y u Y a o U Y 3 [3 Y o C N » i (Y B i 3 i μ 3 e » n A i i 3 U i 3 i » Y U C 3 U Y -

³⁴⁹ ¶ . i C E N » E U A Y a o U a » e U » n A a o U ɿ - u s e 3 [3 Y o C 3 [3 i 3 Y 3 i] n i E C Y » e A [2004, ɿ C 126] :

³⁵⁰ A e i Y n 3 3 U e 3 [3 Y o a i i 3 ½ U i 3 i μ 3 e » n C o B 3 i » n A i a n o n » e » Y C n » Y o μ 3 U 3 i 3 Y C U 3 e i A i 3 U A Y i N 3 Y n 3 a » e a » Y a o Y » o » e [И . Дьяконов, 1979, ɿ C 74-75] : i » e Y 3 . . М . Хачикян, 1985, ɿ C 69 :

ae í »ñç³ í áñáóÁU³ Úµ): ° Á » ÑÝ³ ñ³ í áñ Ñ³ Ú³ ñ »Ýù, áñ Ñ³ Ò. ä-Ý Í³ ñáÓ
¿ Í³. »É ÑÇÝ ÷-Çó` ³ ÝÜÇÇ³ ä»è Í³ Ò ÒÇÇÝáñ¹³ í áñ¹³ Í, ³ ä³ ³ Òè
³ Í³ ÝóÝ»ñÁ Á»ñ`è ä»ì ù ¿ Ñ³ Ò»Ó³ ï »É Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ ³ Í³ Í³ Ý³ Í»ñá
¹»ñµ³ ÒÝ»ñ Í³ ½áó` -Çä, -áóä .. -(Ý)ä, -(Ý)ä µ³ Ò³ Í³ ÝóÝ»ñÇ
Ñ»ì³⁵¹ (ì »è III.3 Í»ì 2):

-ine[-in] (ä»ì ù ¿ ß÷äÁ»É ÑááíÝ»ñÇ Ñ³ Ò³ Ó³ ÒÝ»óÓ³ Ý
í »ñáÝßU³ É Ò³ èÝÇÍÇ Ñ»ì): ² Í³ Í³ Ý³ Í»ñì ³ Í³ Ýó, áñÝ ³ Ýßáóßì ä»ì ù
¿ Ñ³ Ò»Ó³ ï »É Ñ³ Ò. ÝáóÙÝÇÚ³ èì -ÇÝ ³ Í³ ÝóÇ Ñ»ì (Ú³ Ýñ³ Ú³ èÝ ï »è
I.3 Í»ì 2):

-u(ne)[-u(n)]: Æ. Ú³ ÍáÝáí Á Ñ³ Ò³ ñáóÙ ¿ ¹»ñµ³ Ò³ Í³ Ý ³ Í³ -
Í³ ÝÝ»ñ Í»ñì áó ³ Í³ Ýó³⁵². ² ÒÝ ³ Ýßáóßì Ñ³ Ò³ ä³ ï ³ èÉ³ ÝáóÙ ¿ Ñ³ Ò.
-áó(Ý) ³ Í³ ÝóÇÝ, áñÁ ÝáóÙä»è µ³ Ò»ñÇó Í»ñì áóÙ ¿ ³ Í³ Í³ ÝÝ»ñ ..
ÑÝáóÙ áóÝ»ó»é ¿ ¹»ñµ³ Ò³ Í»ñì ÇÚ³ èì³⁵³ (³ Òè Ú³ èÇÝ Ú³ Ýñ³ Ú³ èÝ ï »è
III.3 Í»ì 2):

II.6 Áí³ Í³ Ý³ ÝáóÝ

áòñ³ ñì ³ Í³ Ý ï »èèì »ñáóÙ Áí³ Í³ ÝÝ»ñÁ ÑÇÚÝ³ Í³ ÝáóÙ · ñí³ Í »Ý
Ñ³ ï áóí Ýß³ ÝÝ»ñáí (-³ Ò³ ÷³ ñ³ · Çñ »Ý), ³ Ò¹ ä³ ï ×³ éáí ññ³ Ýó
Ú³ èÇÝ Ò»½ ùÇá µ³ Ý ¿ Ñ³ Òì ÝÇ³⁵⁴:

ø³ Ý³ Í³ Í³ Ý Áí³ Í³ ÝÝ»ñ: Ðáóè³ ÉÇ í Í³ ÚáóÁÚáóÝÝ»ñÇó áóÝ»Ýù Á»ñ`è
ÚÇ³ ÒÝ šusi(ne) ŞÚ»Í(±) | .. atibe Şµáóñ, ï ³ èÁ Ñ³ ½³ ñ | µ³ é»ñÁ³⁵⁵:

³ è³ Í³ Ý Áí³ Í³ ÝÝ»ñ: Ò.ÚñÇ¹ñÇÉÁ .. Æ.Ø»ßá³ ÝÇÝáí Á ÝßáóÙ »Ý
šistiñi Ş»ññáñ¹ | .. tarani Ş»ñíñáñ¹ | Áí³ Í³ ÝÝ»ñÁ³⁵⁶, áñáÝù
¶.Ø»ÉÇÚÇßì ÇÈÇÝ Ý»ñí³ Ò³ óÝáóÙ ¿ áñá»è Ò³ Íµ³ ÒÝ»ñ »Ş»ñíñáñ¹ ³ Ý-
· ³ Ò(±) |, Ş»ññáñ¹ ³ Ý. ³ Ò(±) | ÇÚ³ èì Ý»ñáí` »ñíáó Á³ ñ. Ò³ ÝáóÁÚáóÝÝ»ñÝ
¿É Ñ³ Ò³ ñ»áí³ Í³ èì³ Í»ÉÇ³⁵⁷: Æ. Ú³ ÍáÝáí Á šistiñi-Ý Á³ ñ. Ò³ ÝáóÙ ¿

³⁵¹ èñ³ Ýù ÑÝáóÙ ÝáóÙä»è »ó»é »Ý ¹»ñµ³ Ò³ Í»ñì Ò³ èÝÇÍÝ»ñ: ² Ò¹ Ò³ èÇÝ ï »è
Г.Джаукян, 1982, ¿ç 186-187:

³⁵² И.Дьяконов, 1963, ¿ç 73-76; 1977, ¿ç 74 Í³ Ý. 102 .. ³ ÒÈÝ:

³⁵³ í »è А.Meillet, Esquisse a'une grammaire comparée de l'arménien classique, 1936,
Vienne, ¿ç 48, 130; Г.Джаукян, 1982, ¿ç 186; 1987, ¿ç 241 .. ³ ÒÈÝ:

³⁵⁴ ² Òè Ò³ èÇÝ ï »è И.Дьяконов, 1977, ¿ç 65; G.Wilhelm, 2004, ¿ç 133 .. ³ ÒÈÝ:

³⁵⁵ í »è Г.Меликишвили, 1964, ¿ç 44-45; И.Дьяконов, 1971, ¿ç 106; 1979, ¿ç 65;
G.Wilhelm, 2004, ¿ç 133 .. ³ ÒÈÝ:

³⁵⁶ J.Friedrich, 1933, ¿ç 18; И.Мещанинов, 1958, ¿ç 97-98: ² Òè µ³ é»ñÇ ÑÝ³ ñ³ í áñ ÇÚ³ èì -
Ý»ñÇ : Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ Ñ»ì áóÝ»ó³ Í³ èÝáóÁÚáóÝÝ»ñÇ Ò³ èÇÝ ï »è **è.² Òí³ ³ ³ ³** Ý, 2003, ¿ç 33, 62:

³⁵⁷ Г.Меликишвили, 1964, ¿ç 44-45:

Š»ñíñáñ¹ ³Ý. ³Ù | ÷áñÓ»fáí í³ á i »eÝ»é šiši³⁵⁸-Ç Ñ»i , áñÁ Ý³
 Ā³ñ. Û³ÝáóÙ ħ Š»ñíáó(±)|` í³ á»fáí Ēáóé. šin- Š»ñíáó! Āí³í³ÝÇ
 Ñ»i` šišæ < *šin-šæ ³ÝóáóÚáí³⁵⁹: Šin- ³ñÚ³í Çó áóñ³ñí »ñ»-
 ÝáóÙ áóÝ»Ýù Û»í ³Ý. ³Ù íí³Ùí³ í šinamdini ŠíñíÝ³íÇ, »ñíáó
 ³Ý. ³Ù | µ³éÁ, áñÝ ³Ýáóßi . ³ÉÇ ħ Ēáóé. šinam- ŠíñíÝ³ á³ i í»É |
 µ³éÇó: í »ñÇÝé ĒáóéÇ»ñ»ÝáóÙ Ñ³ Û³ñíáóÙ ħ Š³ ù³³ ¹Ç½Ù |, `` Ñ»i `` ³-
 µ³ñ áóñ³ñí »ñ»ÝáóÙ á»i ù ħ ÁÝí³ÉíÇ áñá»é ½áóí Û»É³ÝÇí³í³Ý
 ÷áÉ³ éáóĀáóÝ ĒáóéÇ»ñ»ÝÇó: ĒÝá í »ñ³µ»ñáóÙ ħ »ÝĀ³ ¹ñÚ³É šišæ <
 *šin-šæ ³ÝóÚ³ÝÁ, ³á³ ³ÙÝ ĒÇēí í³ēí³ í»ÉÇ ħ ĀíáóÙ, Û³Ý³í³Ý¹
 áñ³é³ÝÓÇÝ šin Āí³í³Ý áóñ³ñí »ñ»ÝáóÙ áÇ íí³Ùí³ í: áí³Ý³ `` »Ý-
 Ā³ ¹ñÚ³íñš < š ³ÝóáóÚÁ Ñ³ēí³ í áóán`` ħ ³ÙÉ íí³ ÚáóĀáóÝ:

²ÙéáÇēáí, »Ā³ ³Ù÷á÷»Ýù »Ó³ í ÝáóĀĀ, ³á³ áñá»é áóñ³ñí ³-
 í³Ý Āí³í³Ý ³ÝáóÝÝ»ñÇ ùÇá Ā³ ß³í Ñáóé³ÉÇ íí³ ÚáóĀáóÝÝ»ñ í³ñ»ÉÇ ħ
 Ñ³ Û³ñ»É šusi(ne)³⁶⁰ ŠÙ»í(±) | `` atibe Šµááóñ, í³éÁ Ñ³½³ñ | µ³é»ñÁ:

³⁵⁸ Aeí Ē. Û³ÝáÝáíÇ ³Ùé ÝáóÝ ³ñÚ³íÇó ħ í³. áóÙ Ý³ `` šišuhane Š»ñíñáñ¹ ³Ý.
 . ³Ù(±) | µ³éÁ, áñÁ, é³ í³ÙÝ, ùÇá Ñ³ í³Ý³ í³Ý ħ Ñ³ Û³ñáóÙ Û.Đ³ ñáóĀáóÝÙ³ÝÁ [2001, ĸÇ 465]:
³⁵⁹ Û.Đ³ ñáóĀáóÝÙ³ÝÁ šišæ Ā³ñ. Û³ÝáóÙ ħ Š»ñ»ù(±) | [2001, ĸÇ 465], ³í»ÉÇ áóß
 ³é³Ç³ ñíáóÙ ħ ŠÝáñÇó! Ā³ñ. Û³ÝáóĀáóÝÁ [Ø»ñÓ. XXI, 2002, ĸÇ 227-230]:
³⁶⁰ Ēñ³ í³ÝáóÙ í³ēí³ í»ÉÇ ħ Ý³ `` šusi(ne)-Ç ŠÙ»í | Ā³ñ. Û³ÝáóĀáóÝÁ: ²Ùé Û³éÇÝ
 Û³Ýñ³ Û³éÝí »é II.3 í»i 2:

III. 120

III.1 AY1N3 Yaon3 i »O»IaAAlaoY3n

1. 130Ç 13 éaóó1 3 ÍuÁ aóñ3 n3 »ñ»YáóU³⁶¹: àòñ3 n3 »ñ»YáóU 3 UÁ 13 ½Uí 3 Í 13 ÑÇUuÇó, 3 Í 3 YóY»ñÇ B3 ñuÇó " eí 3 ó3 13 Y/óáóó3 13 Y Ná1Çó: 1 »ñÇY »ñ1áóeÁ 13 ñáO »Y " 3 ó3 13 U»É: 20Y AY1N3 Yaon3 3 éU3 Úµ NÝ3 ñ3 í añ 13 Y»ñ1 3 U3 óY»É R(f1)(f2)(z) ëÉ»U3 Úaí: ÐÇUuÁ (R) 3 U3 13 3 ó3 13 13 3 ñU3 13 Çó " 3 x3 13 Y3Y»ñÇ áó 3 é3 13 ½U3 13 3 Y 3 13 YóY»ñÇ B3 ñuÇó, áñáYü 13 ñáO »Y 3 ó3 13 U»É: 13 U3 ñU3 13 Y aóñ3 n3 »ñ»YáóU U»13 U3 ë3 Úµ UÇ3 13 YÍ 13 : ° ñµ»UÝ 3 UÝ 13 ñ1 Yí áóU 13 , úñÇY3 13 ñar-ñar-ŞÉ3 ñÉÉ»É1; F1-aí Y»ñ1 3 U3 ó1 3 Í »Y 3 UÝ 3 13 YóY»ñÁ, áñáYó u»ñ3 - 13 Y3 13 3 Y ÇU3 eí A 13 U B3 13 ÁáóUÉ 13 Ç1 3 13 ó1 áóU, 13 U AY1N3 Yñ3 á»ë áÇ · Ç1 3 13 ó1 áóU: 20ë EÜµÇY á»i 13 13 13 è»é -şst-, -t³⁶²-, -u1- " -an- 3 13 YóY»ñÁ (U3 Yñ3 U3 éY 3 Uë 3 13 YóY»ñÇ U3 éÇY 13 »ë 1.4): F2-A Y»ñ1 3 U3 óYáóU »Y 3 UÇ u»ñ3 13 Y3 13 Y ÇU3 eí A ÷ áÉáO 3 13 YóY»ñÁ, áñáYó UÇçáóaí aóñ3 n3 »ñ»YáóU Çñ3 13 Y3 ó1 áóU 13 3 UÇ ÉáY3 ññáóUÁ (3 Uë U3 éÇY U3 Yñ3 U3 éY 13 »ë III.2): ÁYá 13 ñ3 µ»ñáóU 13 z-aí YB3 13 Ná1»ñÇY/U3 eYÇ1Y»ñÇY, 3 á3 13 »ñÇY3Y»ñë ë»ñ1 áñ»Y 13 á1 3 Í »Y f2-Ç N»i : Ð»Yü 13 ñ3 Yü U3 Yñ3 U3 éY 13 Ç1 3 ñ1 »Yü ÉáY3 ñNU3 Y N3 U3 13 ñ. Á uY3 ñ1 »ÉÇë: AY1N3 Yaon3 3 éU3 Úµ 13 ñ3 Yü óáóó »Y 13 3 ÉÇë · áñ1 áOáóAU3 Y úµU»13 Ç ÁÇ1 Á " 13 UuÁ:

2. 130Ç u»ñ3 13 Y3 13 Y 13 ñ. A aóñ3 n3 »ñ»YáóU: 13 UÝ aóñ3 n3 »ñ»YáóU áóYÇ »O3 Y3 13 , 13 ñá (±), ë»é (3 YóáO3 13 Y/3 Y3 YóáO3 13 Y), Á3 U3 - Y3 13 , 13 Uu " ÁÇ1: ÐÇYá 3 UÁU N3 Uí YÇ 13 »uë1 »ñáóU Nè1 3 13 13 ñµ»ñ3 13 í áóU »Y ë3 NU3 Y3 13 Y, Nñ3 U3 U3 13 Y " eí añ3 13 é3 13 Y (3 YÇñ3 - 13 Y Áe1 Á. 3 U3 13 áYá1 Ç) »O3 Y3 13 Y»ñÁ: àòñ3 n3 »ñ»YÇY N3 13 áó1 13 »ñ»ü 13 Uu " »ñ1áó ÁÇ1 " ½3 13 Ç " Ná· Y3 13 Ç: àòñ3 n3 »ñ»YáóU áñáb 3 U»ñ,

³⁶¹ Uań Bñç3 YáóU aóñ3 n3 »ñ»YÇ 3 UÇY 3 é3 13 U3 Yñ3 U3 éY " 3 UµáOÇ3 13 Y3 Y3 Yñ3 13 ñO»É »Y ¶.Ø»ÉÇUÇB1ÇÉÇY [1964, ÇÇ 45-58], Á.Ø»Ba3 YÇYá1 Á [1962], Á. 3 U3 13 áYá1 Á [1971, ÇÇ 113-138; 1979, ÇÇ 67-74], Ø.É3 áÇ1U3 YA [1985, ÇÇ 69-112] " ¶.1. ÇEÑ»EUA [2004, ÇÇ 128-133]:

³⁶² Ð3 éY3. Ç1 3 13 Y. ñ3 13 YáóAAlaoYáóU 3 Uë 3 13 YóÁ 13 3 é3 13 ñO1 áóU 13 d:

Çñ»Ýó í »ñçÝ Ñ³ í »Éí áÓ Ñ³ í áóí Ñá¹»ñç/Ú³ èÝÇÌÝ»ñç (z) ÚÇçáóáí, í³ ñµ»ñ³ ÍáóÚ »Ý áá ÚÇ³ ÚÝ · áñí áÓáóÁÚ³ Ý éáóµ»Íí Ç (»ÝÁ³ Í³ ÚÇ), ³ ÚÉ³ úµ»Íí Ç ÁÇí Ý áó ¹»ÚúÁ: Ø»ñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý Í³ ñ. »ñÁ Ú³ Ýñ³ Ú³ èÝ ÍÝ»ñ-Í³ Ú³ óÝ»Ýú ÈáÝ³ ñÑÚ³ Ý Ñ³ Ú³ Í³ ñ. Á úÝÝ³ ñí »Éçé:

III.2 ÈáÝ³ ñÑáóÚ

áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ ÈáÝ³ ñÑÚ³ Ý Ñ³ Ú³ Í³ ñ. Á ÍúÝÝ³ ñí»Ýú Áéí ³ è³ Ý-ÓÇÝ »Ó³ Ý³ ÍÝ»ñç Ú³ Ýñ³ Ú³ èÝ ³ Ý¹ñ³ ¹³ èÝ³ Éáí Úáóñ³ ú³ Ýááóñ »Ó³ -Ý³ ÍÇÝ Ñ³ í áóí µáfan Ó³ »ñçÝ: ÁÝ¹Ñ³ Ýáóñ ³ èÚ³ Úµ, á³ ÚÚ³ Ý³ í áñí ³ Í Ú»½ Ñ³ è³ Í áóñ³ ñí ³ Í³ Ý í »úèí »ñç è³ ÑÚ³ Ý³ ÷ ³ ÍáóÁÚ³ Úµ ³ Í³ Ó³ -á³ ñ³ ÚÝáóÁÚ³ Úµ, áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ ÈáÝ³ ñÑÚ³ Ý Ñ³ Ú³ Í³ ñ. Á Ú»½ Ñ³ Úí ÝÇ ç Á»ñç í Ç×³ Íáí, Çéí »Ó³ Í á³ í Í»ñ³ óáóÚÝ»ñç ÚÇ Ú³ èÇ Ñ³ Ú³ ñ Ú³ èÝ³. Çí ³ Í³ Ý · ñ³ Í³ ÝáóÁÚáóÝáóÚ ³ éí³ »Ý í ³ ñ³ Ó³ ÚÝáóÁÚáóÝ»ñ³ Ñ³ í Í³ á»è èí áñ³ ¹³ è³ Í³ Ý (³ ÝÇñ³ Í³ Ý) »Ó³ Ý³ ÍÇ µ³ Ú»ñç ¹»áúáóÚ:

III.2.1 è³ ÑÚ³ Ý³ Í³ Ý »Ó³ Ý³ Í

1. Ú»ñí³: Ø³ èÝ³. Çí ³ Í³ Ý · ñ³ Í³ ÝáóÁÚáóÝáóÚ áñá»è Ý»ñí³ Á³ Ú³ Ý³ ÍÇ í Í³ ÚáóÁÚáóÝ éáí áñ³ µ³ ñ ÝÍí áóÚ ç ale §³ éáóÚ ç (±) | (· ñáóÚ a-le-(e)) µ³ ÚA³⁶³: è³ Í³ ÚÝ Ñ³ Úí ÝÇ áç, Á» áñÝ ç ³ Úèí »Ó ÑÇÚúÁ, áñÁ í »ñç³ í áñáóÁÚáóÝ³⁶⁴, µ³ óÇ ³ Ú¹ áá µáfan áóñ³ ñí ³. »í Ý»ñÝ »Ý ³ ÚÝ Ñ³ -Ú³ ñáóÚ µ³ Ú³⁶⁵: áñáb áóéáóÚÝ³ èçñáóÝ»ñ µ³ ÚÇ Ý»ñí³ Á³ Ú³ Ý³ ÍÇ ÑÝ³ -ñ³ í áñ í Í³ ÚáóÁÚáóÝ»ñ »Ý Ñ³ Ú³ ñáóÚ ÚÇ ú³ ÝÇ ³ ÚÉ µ³ Ú³ Ó³ »ñ ³ è, ÇÝá-á»è tiane[ti=ya=næ] §³ ÚÝ ³ éáóÚ ç(±) | ³ ÚÉÝ: è³ Í³ ÚÝ ³ Úè µáfan Ó³ »ñÁ Ñáóè³ ÉÇ á»Ý, ³ Ú»Ýú ³ è³ ÚÁÚ èí Çáí ³ Í »Ýú ÷ ³ èí »É, áñ áóñ³ ñ-í ³ Í³ Ý í »úèí »ñáóÚ Ý»ñí³ Á³ Ú³ Ý³ ÍÇ Ñ³ í ³ èí Ç í Í³ ÚáóÁÚáóÝ»ñ áí³ Ý:

³⁶³ ² ÚÝ µ³ ½ÚÇóè Ñ³ ÝíÇááóÚ ç Ý»ñ³ í ³ Í³ Ý µ³ Ý³ Ó³ »ñáóÚ §³ ÚèÇÝÁÁ³ ÚÝÇÝÁÁ ale ... |, áñÇÝ Ñ»í ³ áóÚ ç í Í³ É³ ÝÓÇ ³ ÝáóÝÇó ß³ ñ³ ¹ñí áÓ í »úèí Á:

³⁶⁴ Á. Ø»á³ ÝÇÝáí Á ÑÝ³ ñ³ í áñ ç Ñ³ Ú³ ñáóÚ, áñ ale µ³ èÇ í ³ Í³ ³ Úèí »Ó Á³ úÝí ³ Í ç áóñ³ ñí, ar- sí ³ É; µ³ Ú³ ñÚ³ í Á, Çéí µ³ Ú³ Í³ Ý í »ñç³ í áñáóÁÚáóÝ ç -le-Ý (ale < *ar- =le) ½áó ³ Ñ»è ³ Ýóí³ óÝ»Éáí teli=e µ³ Ú³ Ó³ Ç Ñ»í, áñç µ³ Ú³ ñÚ³ í Á Ú³ èÝ³. Çí ³ Í³ Ý · ñ³ Í³ ÝáóÁÚáóÝáóÚ Ñ³ Ú³ ñí áóÚ ç ter- §¹Ý»É; µ³ ÚÁ (teli=e < *ter=li=e) [1962, çÇ 34, í ³ Ý. 28];

³⁶⁵ ² Úè Ú³ èÇÝ í »è Г. Меликишвили, 1964, çÇ 47, í ³ Ý. 67:

2. 2 Yóu3 É í 3 í 3 nŭ3 É: 2 Yóu3 É í 3 í 3 nŭ3 ÉÁ aŏn3 nŭi 3 í 3 Y í »uëi »-
 náoU 3 é3 í »É N3 x3 É3 í Ç N3 Y í Ç äáO .. É3 í N3 ūi YÇ Ó Y 366: 2 Yóu3 É
 í 3 í 3 nŭ3 ÉÇ Y N3 í aóí ; ÉaY3 nŊU3 Y »nŭíáó í Çä: 2 é3 ÇÇ Y í Ç äáí
 ÉaY3 nŊí áóU »Y 3 Y3 YóáO3 í 3 Y, Çéí »nŭí nán1 áí 3 YóáO3 í 3 Y 3 U»nĀ:
 Āñ N»nĀÇ Y, 3 é3 ÇÇ Y 3 Y3 YóáO3 í 3 Y í Ç äÁ 3 Á3 Yí áóU ; »n»U »YĀ3 -
 í Ç äÇ:

2 Ólāē3 í 6

2 Yóu3 É í 3 í 3 nŭ3 É Ç I (3 Y3 YóáO3 í 3 Y) ÉaY3 nŊáoU

»Uü	° YĀ3 í Ç ä »ñ					
	I		II		III	
	»½.	Ná.	»½.	Ná.	»½.	Ná.
1-Ç Y	*-i=di	-	-a=di	-	-i=a=di	-
2-n1	-	-	-	-	-	-
3-n1	-i=be	-i=le(±)	-a=be	-a=le	-i=a=be	-i=a=le

ĀYāā»ē »ñ1 áóU ; 3 Ólāē3 í Çó, I ÉaY3 nŊU3 Y U»Ç 3 Yóu3 É í 3 -
 í 3 nŭ3 ÉÇ í »ñÇ3 í áñáoĀUáoY Y»nĀ Nēi 3 í áñ»Y 3 Á3 Yí áóU »Y »nŭí áó
 Ū3 éÇ: 2 é3 ÇÇ Y 3 Ū3 1 nŭÇáÁ í 3 nŭ»n3 í í áóU ; Āēi ÉaY3 nŊU3 Y »YĀ3 -
 í Ç ä»ñÇ, ŪÇYā1 »é »nŭí nán1 Á ÁY1 N3 Yáon ; ÉaY3 nŊU3 Y maĀñ »YĀ3 -
 í Ç ä»ñÇ N3 Ū3 n 3 nŭi 3 N3 ūi áóU ; anŭí áOáoĀU3 Y éáoU»í í Ç 1 »UuY áó
 ĀÇ í Á367:

ĀYāā»ē 3 n1 »Y Ybí »ó, II í Ç äáí ÉaY3 nŊí áóU »Y ŪÇ3 ŪY 3 YóáO3 -
 í 3 Y 3 U»nĀ, 3 Ū3 ó3 éáoĀU3 Ūm man- šÉÇ Y»É, ŪY3 É í í Ç x3 í Ç 3 UÇ (í »ē
 ēi anŭí í »í 3): 2 Yóu3 É í 3 í 3 nŭ3 ÉÇ ÉaY3 nŊU3 Y 3 Ūē í Ç äáoU 3 UÇ -
 í 3 Y í »ñÇ3 í áñáoĀU3 Y 3 é3 ÇÇ Y 3 Ū3 1 nŭÇáÁ u-Y ; Ø3 éY3 . Çi 3 í 3 Y
 . n3 í 3 YáoĀUáoYáoU 3 ŪY N3 Ū3 ní áóU ; 3 YóáO3 í 3 YáoĀU3 Y óáoÇā Ç N3 -
 í 3 1 náoĀUáoY -a-Ç368: ĀYā í »ñ3 3 »náoU ; 3-n1 1 »UuÇ Ná. Y3 í Ç Ā í Ç -tu369

366 í »ē í 3 Y. 361-áoU Ybí 3 í . n3 í 3 YáoĀUáoYÁ:

367 í »uëi »náoU III »YĀ3 í Ç äÇ Ó »ñÇ + áÉ3 n»Y »ñ»U Y N3 Y í »é »Y . 3 ÉÇē 3 YóáO3 í 3 Y
 3 U»nĀ (N3 ŪY3 ŪY 1 »äē Ó áí), ÇYāā»ē ūñÇY3 í . kuɥ=i=a=di 3 UĀ, anĀ YáoU Y N3 -
 Ū3 í »uëi áóU N»nĀ3 . 3 ŪáoU ; kuɥ=u=be 3 YóáO3 í 3 Y 3 UÇ Y: Āēi ¶. Ø»ÉÇUÇBí ÇĀáo -ia-
 áí í 3 Ū3 í 3 í 3 Y3 YóáO3 í 3 Y 3 U»nY áóY Y»ñ. anŭí 3 í 3 Y é»éÇ N3 í í 3 YÇBY»ñ [1964, ç 46-
 47]:

368 Ā. Ū3 í áYáí Á anáb 1 »äU»náoU u-Ç í 3 í í »éYáoU ; [o] N YááoYÁ, anĀ Y3 N3 Ū3 náoU ;
 3 Y3 YóáO3 í 3 YáoĀU3 Y óáoÇā Ç N3 í 3 1 náoĀUáoY u[ɥ]-Ç: (И.Дьяконов, 1979, ç 68-70):

369 Ø»½ 3 é3 í »É N3 í 3 Y3 í 3 Y í Āí áóU, an aŏn3 nŭi »n»YáoU Na- Y3 í Ç éáoU»í í Ç óáoÇáÁ -
 t-Y ; , »ā Ā -it-Y, anÇ í 3 Ū3 1 nŭÇáÁ, ÇYāā»ē anŭí 3 nŭí áóU »Y áU3 Y u, »ñ»U Y eŊí áóU ; (í »ē

í »ñç³ í áñáoÁÙ³ ÝÁ, ³ á³ ³ ÚÝ ÝáoÙÝá»é á»í ù ÷ μ³ Ó¹³ í »É »ñíáo Ù³ éÇ·
· áñí áÓáoÁÙ³ Ý éáoμ»íí Ç »ññáñ¹ ¹»Ùç Ná· Ý³ ÍÇ ÁíÇ -t-
³ ÝáoÓ³ Í³ ÝáoÁÙ³ Ý -u(-) óáoÓÇáÝ»ñç³³⁷⁰:

²Óáoé³ Í 7

²Ýóó³Éí³í³ ³ñó³ÉÇII (³ÝáoÓ³Í³Ý) ÉáÝ³ñíáoÙ

éáoμ»íí		Úμ»íí	
ÁÇí	»Ùù	»½. ÁÇí	Νά· . ÁÇí
»½³ ÍÇ	1-ÇÝ	-u=be	-u=ule
	2-ñ¹	-	-
	3-ñ¹	-u=(ne)	-u=ale
Νά· Ý³ ÍÇ	1-ÇÝ	-u=še	-u=uše (±)
	2-ñ¹	-	-
	3-ñ¹	-(i)t=u	-(i)t=u=le

Ø»ÍÝ³ μ³ ÝáoÁÙáoÝÝ»ñ ²Óáoé³ Í 6-ÇÝ · 7-ÇÝ:

³) ³Ù³ Í³ Ý í »ñç³ í áñáoÁÙáoÝÝ»ñÁ ³Ùéí »Ó í ñí³ Í »Ý Áéí · ñç:
· ñ³ Ýó ÑÝ³ ñ³ í áñ ÑÝáoÓáoÁÙ³ Ý Ñ³ ñóÇÝ Í³ Ý¹ñ³ ¹³ éÝ³ Ýù Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ
Ñ³ Ù³ á³ í³ ³ éÉ³ Ý Ó»ñç Ñ»í Ñ³ Ù»Ù³ í »ÉÇé (III.2.5):

μ) ÉáÝ³ ñÑÙ³ Ý II í Ç ááoÙ ½³ Ý³ ½³ ÝíáoÙ »Ý áá ÙÇ³ ÚÝ éáoμ»íí Ç,
³Ùé· úμ»íí Ç ÁÇíÁ · ¹»ÙúÁ: ÁÝáá»é »ñíáoÙ ÷ ²Óáoé³ Í 6-Çó, μάφαñ
¹»Ùú»ñáoÙ, Νά· Ý³ ÍÇ úμ»íí Ç óáoÓÇáÝ ÷ -(a/u)le-Ý (-ule · -ale)
Ñ³ Ù³ á³ í³ ³ éÉ³ Ý³ μ³ ñ 1-ÇÝ · 3-ñ¹ ¹»Ùç »½³ ÍÇ ÁíÇ éáoμ»íí Ç
¹»áúáoÙ · -le³ 3-ñ¹ ¹»Ùç Νά· Ý³ ÍÇ éáoμ»íí Ç ¹»áúáoÙ, áñÁ Ñ³ -
í »ÉíáoÙ ÷ Ñ³ Ù³ á³ í³ ³ éÉ³ Ý μ³ Ù³ Ó· Ç í »ñçÇÝ: ½³ ÍÇ úμ»íí Ç óáoÓÇáÁ
-ne-Ý ÷, áñÁ · áñí³ Í íáoÙ ÷ ÙÇ³ ÚÝ 3-ñ¹ ¹»Ùç »½. ÁíÇ (éáoμ»íí Ç) μ³ ÙÇ
¹»áúáoÙ:

í ç Ý. 370): ²Ùé -t-Ý Ñ³ í »ÉíáoÙ ÷ μ³ Ù³ ÑÇÙçÝ· ³ éçç³ óÝ»Éáfí - (v) = t = í »èùÇ í »ñç³ í áñáo-
ÁÙáoÝÝ»ñ:

³⁷⁰ Ø³ éÝ³. Çí ³ í³ Ý · ñ³ í³ ÝáoÁÙáoÝáoÙ ³ Ù¹ áÇçç μ³ Á³ ÝáoÙ áÇ Í³ í³ ³ ñíáoÙ Ñ³ Ù³ ñ»-
Éáfí, áñ -itu-Ý Ñ³ í »ÉíáoÙ ÷ ³ ÝáoÓ³ Í³ ÝáoÁÙ³ Ý -u- óáoÓÇáÝ, áñÁ é³ Í³ ÚÝ éÓíáoÙ ÷ -itu-Çó
³ éçç (*-u-itu > -itu): ³ñμ»ÚÝ Ý³ · í-Ç Ñ»í ÙÇ³ éÇÝ (*-u-itu > -tu): áñáb
¹»áú»ñáoÙ ÁÝ¹ Ñ³ í³ éçç ÍÁ éÓíáoÙ ÷ í-Ý (*-u-itu > -utu), ÁÝ¹ áñáoÙ, éÓÙ³ Ý á³ í³ Í»ñÁ
Í³ Éí³ í ÷ -u-ÇÝ Ý³ Éáñ¹áo ÑÝáoÙÝÇó: ²Ùé Ù³ éÇÝ Ù³ Ýñ³ Ù³ éÝ í »è, úñÇÝ³ Í, Г.Меликш-
вили, 1964, çÇ 49:

.) 3-n¹ 1»UúáoU 3 YóU³ É Í 3 i 3 nU³ ÉÇ í »ñç³ í áñáoÁU³ YÁ N³ x³ É N³ í »Éí áóU ħ 1-ÇY 1»UúÇ -me ëi 3 ó3 Í 3 Y 1»ñ³ Yí 3 Y³ Í 3 Y Ú 3 ëYÇÍ Á ŞÇYÓ! YB³ Y³ Í áóÁU³ Uμ: 2U^Y B³ nÁ³ Í 3 Y ħ .. Y³ É 3 13 éáoÁU³ Y Ú Ç Í 3 náÓ ħ N³ í »Éí »É áá ÚÇ³ ÚY μ³ ÚÇY, 3 ÚE .. áU³ Í 3 YÇY Í 3 Ú 1»ñ³ Yí 3 YÁ: ÚÚ³ Y 1»áú»náóU μ³ ÚÇ úμU»Í i 3 ÚÇY ÚÚáoë óáoóÇáY»ñY ÁYÍ YáoU »Y (»Á» 3 Ú¹ áÇëÇú Í 3 Y), ÇYáá»ë (II ÉáY³ nNáoU) ušňan=u=me Ş(Y³) Í 3 n- . 3 1ñ»ó(±)-ÇYÓ!, ter=u=me Ş(Y³) 1ñ»ó-ÇYÓ!, ar=tu=me Ş(Y³) i í »ó-ÇYÓ!, (I ÉáY³ nNáoU) ħaş=ial=me Ş(Yñ³ Yú) Éë»óÇY-ÇYÓ! .. 3 ÚEY (i »ë Y³ .. II.3 Í »i 2):

1) Đ³ x³ É, áY³ Ú³ í Y³ É 3 13 éáoÁUáoYáoU Ná. Y³ Í Ç úμU»Í i Ç 3 éí 3 ÚáoÁU³ YÁ, »ñí nán¹ ÉáY³ nNÚ³ Y μ³ Ú»ñY 3 ÚY á»Y ½³ Y³ ½³ YáoU .. 1ñí áóU »Y »½³ Í Ç úμU»Í i Ç N³ Ú³ á³ i 3 ëÉ³ Y Ó`ái: ÚñÇY³ Í`

(92) ^{LÚ}A.SI^{MEŠ} (^{MEŠ}-Ná. ÁÍÇ) ú-e-li-du-bi (-u-be- »½. ÁÍÇ úμU»Í i) [KYKH 173 V₂₃]:

(93) ^mAr-gi-iš-ti-še a-li-e i-ku-ka-ni MU ši-iš-ti-ni ^{LÚ}A.SI^{MEŠ} (^{MEŠ}-Ná. ÁÇí) ú-e-li-du-ú-bi (-u-be- »½. ÁÍÇ úμU»Í i) [KYKH 174 A4₁₆]:

(94) ^mAr-gi-iš-ti-še a-li-e ^mD[i]-i-a-ú-ĥi [š]li-šú-ĥa-ni du-ur-ba-bi ^{[L]Ú}ĥu-ra-a-di-ni-li(-nele-Ná. ÁÇí) ú-e-li-du-bi (-u-be- »½. ÁÍÇ úμU»Í i) [KYKH 174 A1₁₂]:

ÚÚ³ Y³ á»ë »ñμ»ÚY áÇ i 3 ĥμ»ñí áóU .. éáoμU»Í i Ç ÁÇíÁ, únÇY³ Í`

(95) ^mIš-pu-ú-i-ni-še ^{md}Sar₅-du-ri-e-ĥi-ni-še ^mMe-nu-ú-a-še ^mI[š]-pu-ú-i-ni-ĥi-ni-še (N-še, N-še-Ná. ÁÇí) i-ni-li KÁ za-a-du-ú-a-li (-u-ale- »½. ÁÍÇ éáoμU»Í i) te-ru-ni (-u-ne- »½. ÁÍÇ éáoμU»Í i) ar-di-še... [KYKH 38 I₁]:

(96) ^mIš-pu-ú-i-ni-še ^{md}Sar₅-du-ri-ĥi-ni-še ^mMe-nu-ú-a-še ^mIš-pu-ú-i-ni-[ĥi-ni-še] (N-še, N-še-Ná. ÁÇí) ^{GIŠ}ul-di-e šú-ĥé te-ru-ni (-u-ne- »½. ÁÍÇ éáoμU»Í i) ^dĥal-di-e ku-ú-e ^{GIŠ}ša-a-ri šú-ĥé te-ru-ni (-u-ne- »½. ÁÍÇ éáoμU»Í i)...[KYKH 38 I₂₇] (NÚÚi . N³ çán¹Ç N»i):

(97) [^mIš-pu-ú-i-ni-še ^{md}]Sar₅-du-ri-[^{hi}-ni-še
^mMe-nu-ú-a-še] [^mIš-pu-ú-i-ni]-^{hi}-ni-še (N-
še, N-še-Ňá. ĀĀĀ) ^{GIŠ}ul-[di-e šú-hé te-er]-tú
(-t-u-Ňá. ĀĀĀ ēáóμ)»Īī) [^dĥal-di-e ku-ú-e
^{GIŠ}]ša-ri-e [šú-hé tel]-er-tú(-t-u-Ňá. ĀĀĀ
ēáóμ)»Īī) ...[KYKH 38 II₅₄] ... ³ŮĚŸ:

») II (³YóáŌ³Ī³Ÿ) ĒáŸ³nŇŮ³Ÿ ³é³çĀŸ ¹»ŮuÇ Ňá. Ÿ³ĪÇ ēáóμ)»Īī-
Ī Ç Ň³Ů³ñ áóŸ»ŸŮ ŮÇ³ŮŸ Ň»Īī ...³Ů³é ĪĪ³ŮáóĀŮáóŸĀ`

(98) ^{md}Sar₅-du-ri-^{hi}-ni-še i-e-še ^mMe-nu-ú-a-še
^mIš-pu-ú-i-ni-^{hi}-ni-še ^mI-nu-uš-pu-a-še ^mMe-
nu-a-^{hi}-ni-še (N-še, i-e-še N-še-Ňá. ĀĀĀ, 1-ÇŸ
¹»ŮŮ) ^dĥal-di-e-i su-si ši-di-iš-tú-še (-u-še
-Ňá. ĀĀĀ ēáóμ)»Īī, 1-ÇŸ ¹»ŮŮ) ^dĥal-di-ni-li [KĀ-
li(?) ba]-du-si-e ka-a-ni ^{URU}Ůu-uš-[pa pa-
ta-ri]-e? ši-di-iš-tú-ú-še (-u-še-Ňá. ĀĀĀ ēáó-
μ)»Īī, 1-ÇŸ ¹»ŮŮ) [KYKH 20 I-III]:

àóß³. ñ³Ī Ç, áñ ŮñÇŸ³Ī (98)-áŮŮ ³éĪ³ »^{1/2}ĪĪ³ĪÇ ĀĪÇ Ůμ)»Īī Ç Ň³Ů³ñ
(suse) áóŸ»ŸŮ -u-še Ī»ñÇ³Ī áñáóĀŮáóŸĀ, ÇĕĪ Ňá. Ÿ³ĪÇÇ (^dĥal-di=i-
=ne=le [KĀ(?)])` -u-uše: ē³Ī³ŮŸ ŮĪĪ ŮñÇŸ³ĪÇ Īñ³ Ňáóē³ĒÇ
Ň»Īī ...áóĀŮáóŸ ³Ÿ»Ē ŇŸ³ñ³Ī áñ áç: Ēñ³Ī³ŸáŮŮ Ň³Ī»ĒŮ³Ē é u-Ÿ Ī³ñáŮ Ç
ĒÇŸ»Ē Ů³ŮŸ³Ī áñÇ ēáĪ áñ³Ī³Ÿ ĪñĪŮáóĀŮáóŸ:

1/2) I (³Ÿ³YóáŌ³Ī³Ÿ) ĒáŸ³nŇŮ³Ÿ I »ŸĀ³Ī ÇĀÇ Ů`»ñÇŮ Ňáóē³ĒÇ
ĪĪ³ŮáóĀŮáóŸŸ»ñ áóŸ»ŸŮ »^{1/2}ĪĪ³ĪÇ ³é³çĀŸ ¹»ŮuÇ (-i-be) ... Āññ`ē
Ňá. Ÿ³ĪÇ »ññáñ¹ ¹»ŮuÇ (-i-le) Ň³Ů³ñ ŮÇ³ŮŸ:

3. man- šĒÇŸ»ĒĪ; μ³ŮÇ ĒáŸ³nŇŮáŮĀ: 2Ůē μ³ŮÇ ĒáŸ³nŇŮáŮĀ ³ŸŮŮ³Ē
Ā³Ů³Ÿ³ĪáŮŮ Ī ³ñμ»ñĪáŮŮ Ç ŮŮáóē μ³Ů»ñÇŮ: ¶.Ů»ĒÇŮÇĪĪÇĒÇŸ³⁷¹ ³ŮŸ
Ň³Ů³ñáŮŮ Ç ³ŸĪ³ŸáŸ μ³Ů, áñÇ Ň³Ů³ñ áŮñ³ñĪ ³Ī³Ÿ Ī`»ŮēĪ »ñáŮŮ
áóŸ»ŸŮ. manu - š»Ů»ĒĪ ĪĪ` 3-ñ¹ ¹»ŮŮ, »^{1/2}. ĀĀĀ, ³ŸŮŮ³Ē Ā³Ů³Ÿ³Ī. manuli
- š»Ů»ĒĪ »ŸĪĪ` 3-ñ¹ ¹»ŮŮ, Ňá. ĀĀĀ, ³ŸŮŮ³Ē Ā³Ů³Ÿ³Ī. ui ... manuri -
šĀÇ »Ů»ĒĪ, áĪ³ñ »Ů³ĪĪ` 3-ñ¹ ¹»ŮuÇ »^{1/2}. ĀĀĀ ³ŸŮŮ³Ē Ā³Ů³Ÿ³ĪÇ
³ñ. »Ē³Ī³Ÿ. manule - šĪĒÇŸÇĪĪ` 3-ñ¹ ¹»ŮuÇ »^{1/2}. ĀĀĀ ³á³eŸÇ Ā³Ů³-
Ÿ³Ī. manini - šĀáŮ ĒÇŸÇĪĪ` 3-ñ¹ ¹»ŮŮ, »^{1/2}. ĀĀĀ, Ňñ³Ů³Ů³Ů³Ī³Ÿ »Ů³Ÿ³Ī`
³ŮĚŸ: Ē. Ů³ĪáŸáĪĀ »ŸĀ³ñáŮŮ Ç, áñ man - šĒÇŸ»ĒĪ; μ³ŮĀ, áĒÇŸ»ĒáĪ ³Ÿóá-
Ů³Ī³Ÿ μ³Ů, ĒáŸ³nŇĪáŮŮ Ç II` ³ŸóáŮ³Ī³Ÿ μ³Ů»ñÇŸ Ň³Ī áŮĪ Ēá-

³⁷¹ Г.Меликишвили, 1964, 48-57-58: 143

Y³ nŃU³ Y' i Čšáí: Ú³, manu μ³ Ú³ Ó' áoU, u-Y [o] NYaU³ Úμ N³ Ú³ náoU ĺ
 ³ Y³ YóáO³ Í³ YáoAU³ Y' i Čx³ ÍČ óáoČšá, aňA · náoU aČ i ³ nμ»ní áoU ³ Yóá-
 O³ Í³ YáoAU³ Y u óáoČšáČo³⁷² (³ Ńe μ³ ÚČ Ú³ eČY' i »e Y³ · III.2.5 Í»i 2):

III.2.2 Đñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y »O³ Y³ Í

1. Đñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y »O³ Y³ ÍČ Y»ní³ Í³ Ú máoY Nñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y: Ø³ eY³ ·
 · Či ³ Í³ Y · n³ Í³ YáoAUáoYáoU áoñ³ ní »ñ»YČ Nñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y »O³ Y³ ÍČ
 Y»ní³ ÚČ óáoČšáY»ñY »Y N³ Ú³ ní áoU -e-Y · -i-Y, aňáYú ³ YÚČČ³ á»e
 N³ í»éí áoU »Y NČÚú³ Í³ ½U Ó³ ÚY³ íáňČó ½áoñí μ³ Ú³ NČÚúČY: éñ³ Yó
 ÚČČ³ i ³ nμ»náoAUáoY éáí aň³ μ³ n aČ 1ní áoU³⁷³; Đñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y »O³ Y³ ÍČ
 μ³ Ú»ñÁ Á» N³ x³ É á»Y N³ Y¹ČšáoU áoñ³ ní ³ Í³ Y i »uei »náoU,
 e³ Í³ ÚY, BÝánNČí Í »ÉČBČYČ »ñíÉ»½íÚ³ ³ nO³ Y³ · náoAUáoYáoU ³ éí³ a-
 lu-še a-i-[ni-e-i] [i-ni]-li du-li-i-e ti-i-ú-li-i-
 e ú-1[i-i] (Nñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y »O. μ³ Ú) [tú-ri-e] (Nñ³ Ú³ Ú³ Í³ Y
 »O. μ³ Ú) - Šáí aň í³ YČ, í³ eČ · Y³ áaYa³ ónáo!)³⁷⁴ ³ ní ³ N³ Úi áoAU³ Y
 ³ éáoñ³ Í³ Y i ³ nμ»ñ³ ÍČ, NáoeÉČaň»Y ³ e³ YOY³ óí áoU »Y: ó³ íáú,
 Nñ³ Ú³ Ú³ Í³ YÁ í³ Ú Úi ³ Í ĺ ÚČ³ ÚY »½³ ÍČ Áí áoU: Đá· Y³ ÍČČ áñ»Čó»
 í³ ÚáoAUáoY áoñ³ ní ³ Í³ Y i »uei »náoU í³ ní »e Á» áí³: '³ óČ í»-
 náyBÚÉ »ñíÉ»½íÚ³ ³ nO³ Y³ · náoAUáoYČó N³ Úi YČ ul=i Š· Y³ | ·
 tur=e ŠááYá³ ónáo! μ³ Ú»ñČó, áoñ³ ní ³ Í³ Y i »uei »náoU Nñ³ Ú³ Ú³ -
 Í³ Y »O³ Y³ Íáí áoY»Yú ti=e Š³ e³ |, der=e Š¹Čñ|, šat=e ŠpeYČ(±)|,
 ar=e Ší áoñ|, atñ=e Š· í Čñ(±)|, uš=e Š(±)| · ³ Ńe í³ ÚáoAUáoY»ñÁ:
 ÉYáá»e »ñ· áoU ĺ μ»ní³ Í μ³ é»ñČó, máfaň 1»áú»náoU Nñ³ Ú³ Ú³ Í³ YČ
 í»ñČ³ íáňáoAUáoYÁ -e-Y ĺ: '³ óČ éáoAUáoY ĺ í³ ½UáoU ÚČ³ ÚY ul-i
 Š· Y³ | μ³ ÚÁ, aňČ N³ Ú³ n áoY»Yú -i: °Á» Yí³ i Č ³ eY»Yú ³ ÚY
 N³ Y. ³ Ú³ YúÁ, aň e-áí í³ Ú Úi ³ Í Y»ñÁ máfaňÁ ÚČ³ ÚY ³ YóáO³ Í³ Y μ³ Ú»ñ
 »Y, Čeí i-áí í³ Ú Úi ³ Í ÚČ³ Í μ³ éÁ ³ Y³ YóáO³ Í³ Y ĺ, ³ á³ eí ³ óí áoU
 ĺ, aň -i-Y N³ i áoí ĺ ÚČ³ ÚY ³ Y³ YóáO³ Í³ Y μ³ Ú»ñČY (±) (³ Ńe N³ nOČY
 NY³ n³ íáň íÉČY»ñ ³ e³ í»é Nēi ³ í á³ i ³ eÉ³ Y»é, »Á» áoY»Y³ ÚČYú

³⁷² í »e И.Дьяконов, 1979, ĺČ 68, Í³ Y. 96: Aeí Yñ³ · NY³ n³ íáň ĺ, aň ³ Y³ YóáO³ Í³ Yáo-
 AU³ Y ³ Ńe YáoY óáoČšáY (o-Y) ĺ ³ éí³ Y³ · á»U³ Y³ Í³ Y-AOO³ Í³ Y »O³ Y³ ÍČ · aňáB ³ Ńe
 μ³ Ú³ Ó' »náoU: ² Ńe Ú³ eČY' i »e Y³ · M.Хачикян, 1985, ĺČ 96-97:

³⁷³ í »e, úñČY³ Í, Г.Меликишвили, 1964, ĺČ 53-54; G. Wilhelm, 2004, ĺČ 131 · ³ Ńe Y:

³⁷⁴ ² Ńe í³ Ú³ á³ n³ ÚČY ³ nO³ Y³ · náoAUáoYÁ μ³ ½UóČe í³ Ú Úi ³ Í ĺ Y³ · ³ Ńe ³ nO³ Y³ · náo-
 AUáoY»ñáoU, ČYaA NY³ n³ íáňáoAUáoY ĺ i ³ ÉČe í»ñ³ Í³ Y· Y»é Í »ÉČBČYČ ³ nO³ Y³ · náoAU³ Y
 áoñ³ ní ³ Í³ Y' i ³ nμ»ñ³ ÍČ N³ Ú³ á³ i ³ eÉ³ Y' i Y³ éí³ í N³ i ³ í Y»ñÁ:

Ññ³ Û³ Û³ Ì³ Ý »Ð³ Ý³ Ìáí ¹ñí³ Í³ Ý³ ÝóáÐ³ Ì³ Ý³ µ³ Ù»ñÇ³ ÒË í Ì³ Ùáó-
 ÆáóÝÝ»ñ³ ²):

² Òáóë³ Ì³ 8

Ðñ³ Û³ Û³ Ì³ Ý³ »Ð³ Ý³ ÌÇ Ý»ñí³ ÛÇ ËáÝ³ ñÑÙ³ Ý³ Òáóë³ Ì³

»Ùù	² ÝóáÐ³ Ì³ Ý³		² Ý³ ÝóáÐ³ Ì³ Ý³ (±)	
	»½. ÆÇí	Ñá. ÆÇí	»½. ÆÇí	Ñá. ÆÇí
2-ñ¹	-e	-	-i	-

Ø³ ÌÝ³ µ³ ÝáóÆáóÝÝ»ñ³ ² Òáóë³ Ì³ 8-ÇÝ:

3) Ðñ³ Û³ Û³ Ì³ Ý³ »Ð³ Ý³ ÌÇ Ý³ »ñí³ ÛÇ í »ñÇ³ í áñáóÆáóÝÝ»ñÁ³ Òëí »Ð
 í ñí³ Í³ »Ý Æëí . ñÇ: Ë-Ý ÑÝ³ ñ³ í áñ ç ³ ñí³ ³ ë³ Ý»É ÇÝá»ë [e], ³ ÙÝ-
 á»ë çÉ [□] Ì³ Ò ð: ÆÝá í »ñ³ µ»ñáóÙ ç ì-ÇÝ, ³ á³ ³ ÒÝ Æëí »ñ³ áóÙÆÝ
 á»í ù ç ³ ñí³ ³ ë³ Ý»É [i] Ì³ Ò [i] (. ñáóÙ ÙÇßí³ ³ éí³ ç ù-ì-ì-
 ÌñíÝ³ ÌÇ ì-áí): ëñ³ Ýó ÑÝááÐáóÆáóÝ³ Ñ³ ñóÇÝ Ì³ Ý¹ñ³ ¹³ ëÝ³ Ýù Ý³ ..
 Ñ³ Ù»ñ»ÝÇ Ñ³ Ò³ á³ í³ ³ ëË³ Ý Ó»ñÇ Ñ»í Ñ³ Ò³ Ò³ Ì³ »ÉÇë:

µ) ² Òáóë³ Ì³ áóÙ ì-Ý Ý»ñí³ Ò³ óñ»É »Ýù áñá»ë ³ Ý³ ÝóáÐ³ Ì³ Ý³
 µ³ Ù»ñÇ Ññ³ Ò³ Ò³ Ì³ Ý³ í »ñÇ³ í áñáóÆáóÝÝ, Æ» ÇÝá»ë Ýßí »ó í »ñÁ ÝÙ³ Ý
 Ùáí »óáóÙÁ ÑÇÝÙí³ í ç ÁÝ¹³ Ò³ ÝÁ Ò³ Ì³ ùñÇÝ³ ÌÇ í ñ³ .. Ñ»í³ ³ µ³ ñ
 Ñáóë³ ÉÇ áç:

2. Ðñ³ Û³ Û³ Ì³ Ý³ »Ð³ Ý³ ÌÇ ³ ÒË Ó»ñ: Ø³ ëÝ³ . Çí³ Ì³ Ý³ . ñ³ Ì³ Ýáó-
 ÆáóÝáóÙ áóñ³ ñí³ Ì³ Ý³ Ì³ »ùëí »ñáóÙ, µ³ óÇ Ññ³ Ò³ Ò³ Ì³ Ý³ »Ð³ Ý³ ÌÇ Ý³
 Ñ³ í áóí »ñí³ ñáñ¹ ¹»ÙùÇó, Ýßí áóÙ ç Ý³ .. »ññáñ¹ ¹»ÙùÇ ³ éí³ ÙáóÆáóÝÝÁ:
 ë³ Ì³ ÒÝ³ ³ ÒÝ³ áóÝÇ ³ ÌÝÑ³ Òí ÆÓÓ³ Ì³ Ý³-á³ í í Çñ³ Ì³ Ý³ »ñ³ Ý. ..
 Ñ³ Ò³ ñí áóÙ ç ÒáóëÇí³³⁷⁵: Ø³ Ýù ¹ñ³ Ý³ Ì³ Ý¹ñ³ ¹³ ëÝ³ Ýù ëí áñ³ ¹³ ë³ Ì³ Ý³
 (³ ÝÇñ³ Ì³ Ý³) »Ð³ Ý³ ÌÇ µ³ Ù»ñÇ Ò³ ñáóÙ:

III.2.3 Èí áñ³ ¹³ ë³ Ì³ Ý³ (³ ÝÇñ³ Ì³ Ý³) »Ð³ Ý³ Ì³

1. Èí áñ³ ¹³ ë³ Ì³ Ý³ (³ ÝÇñ³ Ì³ Ý³) »Ð³ Ý³ ÌÇ µ³ Ù»ñÁ Ò³ ëÝ³ . Çí³ Ì³
 Ì³ Ý³ . ñ³ Ì³ ÝáóÆáóÝÝáóÙ: °Á» áóñ³ ñí³ Ì³ Ý³ µ³ ÒÇ ë³ ÑÙ³ Ý³ Ì³ Ý³ .. Ññ³ -
 Ò³ Ò³ Ì³ Ý³ »Ð³ Ý³ ÌÇ Ñ³ ñóáóÙ Ò³ ëÝ³ . Çí³ Ì³ Ý³ . ñ³ Ì³ ÝáóÆáóÝÝáóÙ Ì³ -
 ñ³ Ó³ ÒÝáóÆáóÝÝ»ñ³ . ñ»Æ» áí³ Ý³, ³ á³ ÝáóÝÝÁ áÇ Ì³ ñ»ÉÇ³ ³ ë»É èí áñ³ ¹³ -
 ë³ Ì³ Ý³ (³ ÝÇñ³ Ì³ Ý³ Æëí Æ. Ò³ ÌáÝáíÇ) »Ð³ Ý³ ÌÇ Ó»ñÇ Ò³ ëÇÝ³³⁷⁶:

³⁷⁵ í »ë M.Хачикян, 1985, çÇ 107, 110; G.Wilhelm, 2004, çÇ 131 .. ³ ÒËÝ:
³⁷⁶ áóñ³ ñí³ »ñ»ÝÇ µ³ Ò³ Ì³ Ý³ ³ Òí Ó»ñÇ Ò³ ëÇÝ³ ³ é³ í »É Ò³ Ýñ³ Ò³ ëÝ³ Ì³ »ë L.Diakonoff,
 1971, çÇ 113-138; 1979, çÇ 67-74; M.Хачикян, 1985, çÇ 104-112; G.Wilhelm, 2004, çÇ 131-134,
 145

U³Y³ i 3 n³ O³ UYáoA³UáoYÁ á³i 3 N³ i³ Y á³, »Á» Y³ i 3 Ç áoY»Y³ Yú 3 UY
 N³ Y. 3 U³ YúA, áñ μ³ U³ i³ Y 3 Uè O³ »ñÇ Ó B³ i »ñÁ áon³ n³ i 3 i³ Y
 i »uèi »ñáoU í³ U³ í 3 í »Y UÇ³ UY áñáB³ i³ Ç i³ Ó³ á³ n³ UÇY 3 n³ i 3 N³ U-
 i áoA³UáoY»ñáoU, Çèi áñáB³ Y»ñÁ í³ U³ í 3 í »Y UÇYá 3 UÁU 3 YN³ èi³ Y³ ÉÇ
 UY³ óaÓ 3 n³ i 3 N³ U³ i áoA³UáoY»ñáoU: ØUáoè í aÓUÇÓ 3 n³ i 3 N³ U³ i áoA³UáoY-
 Y»ñÁ, áñi »Ø áoY»Yú YU³ Y í³ i³ UáoA³UáoY»ñ, N³ x³ É NY³ n³ í áñ 3 ÉÇYáoU
 Á³ n. U³ Y»É UÇ³ UY AY³ N³ Yáoñ Uai³ í áñ ÇU³ èi³ áí, ÇYáA YáoUÝá»è
 ÉááAY³ áí áoU 3 YB³ í 3 μ³ U³ i³ Y O³ »ñÇ UÇ³ nÁ»ú U»i³ Y³ μ³ YU³ YÁ:
 únÇY³ í. §...GUD ³hal-di-e ur-bu-ú-li-nè! N³ i³ í 3 í A ¶.Ø»ÉÇ-
 úÇB³ í ÇÉÇY Á³ n. U³ YáoU 3 Şoáoè É³ É³ ÇÇY ÁáO 3 aN³ μ»ñí Ç!, Çèi É. U³ -
 í áYáí Á` Ş(Y³) óáoè É³ É³ ÇÇY ÁáO 3 aN³ μ»ñí Ç!: Ø³ U³ i »uèi áoU »ní áo
 Á³ n. U³ YáoA³UáoY»ñY 3 É AY³ áoY»ÉÇ »Y: i³ U³ i³ Y 3 Uè O³ »ñÇ Éá-
 Y³ nN³ U³ Y Nèi 3 í á³ i³ i»ñÇ èi 3 óU³ YÁ ÉááAY³ áí áoU 3 Y³ i³ UY N³ Y-
 . 3 U³ YúA, áñ í »ñÇÇY»ñè í³ U³ í 3 í »Y UÇ³ UY »ññáñ³ 1»Uúái: 2Uè
 μ³ U³ O³ »ñÇ ÉáY³ nN³ U³ Y AY³ N³ Yáoñ á³ i³ i»ñÁ (3 ØUáoè³ i³ Ç i »èuái),
 NÇUY³ í 3 U³ èY³. Çi 3 i³ Y . n³ i³ YáoA³UáoYáoU »Ø³ í³ i í U³ ÉY»ñÇ í n³ ,
 i »è N³ í »Éí 3 í áoU:

2. èi áñ³ 13 è³ i³ Y (3 YÇn³ i³ Y) μ³ U»ñÇY í »ñ³ μ»ñáO áñáB á³ n½³ -
 μ³ YáoUÝ»ñ: 2UÁU 3 è³ í »É N³ Y. 3 U³ Y³ ÉÇ i³ Y. 3 éY»Yú áon³ n³ i 3 i³ Y
 i »uèi »ñáoU èi áñ³ 13 è³ i³ Y (3 YÇn³ i³ Y) »Ø³ Y³ i³ Ç μ³ U³ i³ Y O³ »ñÇ
 í³ UáoA³UáoY»ñÇY yÇUè»éáí Y³ i³ í áO únÇY³ á³ ÷ áoA³UáoY»ñÁ ÷ áñ-
 Ó»Yú NY³ n³ í áñÇYè 13 è³ i³ n. »É 1ñ³ Yú Áèi O³ Ç i³ N³ U³ i »uèi Ç
 (N³ í 3 Y³ i³ Y ÇU³ èi Ç):

-i-ni-ne, -u-ti-ne-ne, -i-ti-ne: Ø³ èY³. Çi 3 i³ Y
 . n³ i³ YáoA³UáoYáoU³⁷⁷ -i-ni-ne-Y N³ U³ n³ áoU 3 Nñ³ U³ U³ i³ Y »Ø³ Y³ -
 i³ Ç 3-n³ 1»UúÇ (UáoèÇí Áèi Ø.É³ aÇíU³ YÇ i³ ¶.i ÇíN»ÉUÇ) μ³ U³ i³ Y
 í »ñÇ³ í áñáoA³UáoY, ÇYáá»è tur(u)=inine ŞÁáO ááYá³ óYÇ (Y³)!,
 man=ine <*man(u)=ine <*man(u)=inine ŞÁáO ÉÇYÇ! i³ UÉY: Áèi
 ¶.Ø»ÉÇÇB³ í Çéá³ N³ í »Éí áoU 3 μ³ U³ NÇUúÇY 3 YáoÓ³ i³ YáoA³U³ Y u
 óáoóÇaÇ 3 Yí U³ Uμ: É. U³ í áYáí Á i³ Ø.É³ aÇíU³ YÁ 3 UY í »ñéáí áoU »Y
 =i/e=ne=(næ) O³ áí, áñi »Ø (Áèi Yñ³ Yó) =i/e=-Y Nñ³ U³ U³ i³ Y

3 í 3 Y³ i³ Y áoÓáoA³U³ Y Y»ní 3 U³ óáoóÇaY»ñÇÓ Г.Меликишвили, 1964, 3Ç 51-58; И.Меша-
 нников, 1962, 3Ç 33-53 i³ UÉY:

³⁷⁷ Çi 3 i³ í áO μ³ U³ O³ »ñÇ N³ U³ n³ i »è Г.Меликишвили, 1964, 3Ç 53-54; I.Diakonoff,
 1971, 3⁰. 8, 3Ç 136-137; М.Хачикян, 1985, 3⁰. II, 3Ç 107, 110; G.Wilhelm, 2004, 3Ç 131:

»0³ Y³ I³Ç óáóóÇáY ĺ, Çĕĭ í »ñçÇY =næ-Y' »½³ I³Ç ĀÍÇ úµ»ĭ'í Ç: ¶ĭ.ĭ ÇĒŃ»ĒUĀ éáóUÝ í »ñç³ í áñáóĀUáóYĀ í »ñĕáóĭ áóU ĺ =in=i=næ Ó'áí, áñĭ »0 =in=-Ā Y³ Ń³ U³ náóU ĺ UáóĕÇÍÇ µáóY óáóóÇá, Çĕĭ =næ-Y' »½³ I³Ç ĀÍÇ úµ»ĭ'í Ç, áñĀ =i= Ó³ UY³ í áñÇ UÇÇáóáí Ń³ í »ĕí áóU ĺ UáóĕÇÍÇ óáóóÇáY: Aĕĭ Yñ³ · Ń³ YÓÇY man=næ Şĭ³ náÓ ĺ ĕÇY»ĕĭ µ³ UÇ, ŃY³ Ń³ í áñ ĺ, áñ · áñĭ áóY»Yú³ Y³ YóáÓ³ I³ Y µ³ U»ñç UáóĕÇÍÇ ÇYá-áñ UÇ Ó'Ç Ń»ĭ : Ø³ ĕY³ · »ĭ Y»ñĀ áóñ³ ĩ »ñ»YÇ Ńñ³ U³ U³ í³ Y »0³ Y³ I³Ç 3-ñ¹ '»UuÇ (UáóĕÇÍÇ) Ná· Y³ I³Ç ĀÍÇ í »ñç³ í áñáóĀUáóYÝ »Y Ń³ U³ náóU -u=ti=ne=-ne-Y' (¶ĭ.Ø»ĕÇUÇBÍÇĕÇ, Ā.Ī. U³ ĪáYáí, Ø.Ē³ áÇĭU³ Y³⁷⁸, ¶ĭ.ĭ ÇĒŃ»ĒU(±) Ī³ U=(i)ti=ne-Y' (2.¶ĭUáí ó» [Revue Hittite et Asianique (Paris), 22, ĺÇ 195-198], ¶ĭ.ĭ ÇĒŃ»ĒU), áñáYóáóU -(i)t- U³ ĕYÇĪĀ, Aĕĭ ÁY¹ áóYĭ³ Í Ī³ Ńĭ ÇUÇ, ³ ĩ³ Ń³ Ūĭ áóU ĺ · áñĭ áÓáóĀU³ Y éáóµ»ĭ'í Ç Ná· Y³ I³Ç áóĀUáóYĀ: Ø³ ĩ ĺ YB»ĕ, áñ -u-ti=ne-ne ĭ³ Ńµ»ñ³ I³Ç Ń³ U³ Ń µ»ñĭ áÓ UÇ³ ĭ ūñÇY³ ĪĀ turutinene ŞĀáÓ ááYá³ óY»Y (Yñ³ Yú); µ³ UY ĺ: ÁY¹ áñáóU, »YĀ³ ĩñĭ áóU ĺ, áñ »Ā» éáóUÝ µ³ UĀ Ī³ Y· Y³ Í ĺ · áñĭ áÓáóĀU³ Y éáóµ»ĭ'í Çó (»YĀ³ Ī³ UÇó) ³ ĕ³ Ç, ³ Ā³ ĩñĭ áóU ĺ »½³ I³Ç ĀÍĀí³ Yĭ³ Ē éáóµ»ĭ'í Ç ĀÍÇó: ² UY ĭ³ U³ Ī³ Ń»ĭ '»U³ ĕ³ ĩ³ Ń³ Ūĭ áóĀUáóYáóU.

(99) ^Dĥal-di-še ... qi-ú-ra-a-še DINGIR^m-še [tú]-ru-ti-ni-e-ni ma-a-ni e-`a [z]i-li-bi qi-ú-ra-a-ni e-di-ni -ŞĒ³ Ē'Ā, ... »ĭ YÇ³ ĕĭ í³ ÍY»ñĀ ĀáÓ ááYá³ óY»Y Çñ»Y 'ó»ĀĀ · »ĭ YÇ ĭñ³ | [KYKH400.c₉₋₁₂, 410.c₈₋₁₁]:
 '»ñĭ³ Í ūñÇY³ I³Çó »ñ' áóU ĺ, áñ µ³ UÇ ĕĭ ½µY³ U³ ĕĀ í Y³ ĕĭ³ Í ĺ, ³ UY ĭ »ñ³ I³ Y· Yĭ áóU ĺ ŃÇUÝĭ »ĕáí YáóUÝ µ³ UÇ »½³ I³ÇÇ (turu=ne/ine ŞĀáÓ ááYá³ óYÇ (Y³);) ĭ³ UáóĀU³ Y ĭñ³ (ĭ »ĕ (147)-Ā), áñĭ »0 Ā» · áñĭ á-ÓáóĀU³ Y éáóµ»ĭ'í Ā YáóUÝĀ»ĕĕ Ná· Y³ I³Ç ĺ, ĕ³ Ī³ UY µ³ UĀ Ń³ Y¹»ĕ ĺ · ³ ĕÇĕ »½³ I³Çáí, ÇYáĀ»ĕ »YĀ³ ĩñĭ áóU ĺ Y³ Ē³ ĩ³ ĕ · áñĭ³ Í »ĕáó Ā³ ĭ³ × ĕáí (ĭ »ĕ ĭ »ñĀ): Ø³ ĩĭ »Yú Ń³ U³ náóU YB»ĕ, áñ YU³ Y »½³ Ń³ Y· áóUĀ Náóĕ³ ĕÇ áĸ (99)-áóU µ³ UÇ Ā»ñç ĭ³ UáóĀU³ Y ' Ń³ U»U³ ĭ í áÓ Y³ Ē³ ĩ³ ĕáó-ĀUáóYÝ»ñç UÇÇ' ³ ĕĭ³ áñáB³ I³Ç ĭ³ Ńµ»ñáóĀUáóYÝ»ñç Ā³ ĭ³ × ĕáí: ĀYĀ ĭ »ñ³ µ»ñáóU ĺ =(i)tine-ÇY, ³ Ā³ ĕñ³ YÇó áóY»Yú ĥa=i=tine, áñĥa=št=i=tine '»Uĕ ĭ³ UáóĀUáóYÝ»ñĀ: ØUáóĕ ĪáÓUÇó' áóB³ · Ń³ í ĺ Y³ ' , áñ áóñ³ ĩ³ Ń³ Y ĭ »uĕĭ »ñç áñáB ĩñĭ³ · Y»ñáóU man-ŞĕÇY»ĕ,

³⁷⁸ Ā.Ī. U³ ĪáYáíĀ 'Ø.Ē³ áÇĭU³ YĀ³ UY ĭ »ñĕáóĭ áóU »Y' -(i/e>)u=(i)t(u/o>)æ=ne=næ Ó'áí, áñĭ »0 -t-Y Ń³ U³ náóU »Y Ná· Y³ I³Ç áóĀU³ Y, -i/e-Y Ńñ³ U³ U³ í³ Y »0³ Y³ I³Ç, Çĕĭ -næ-Y 3-ñ¹ '»UuÇ »½³ I³Ç ĀÍÇ úµ»ĭ'í Ç óáóóÇáY»ñ:

UY³É| μ³ŪÁ Ū»ñĀ Ñ³Ý¹»è ħ · ³ÉÇè man=ine, Ū»ñĀ man=uline Ó¹ái:
 ¶.Ø»ÉÇùÇBí ÇÉÇÝ ³Ūè =uline-Ý Ñ³Ū³ñáóŪ ħ ³Ūè YáoŪÝ μ³Ū³Ó¹Ç (Ññ³-
 Ū³Ū³Í³ÝÇ 3-ñ¹ ¹»ŪùÇ) Íñ³íáñ³Í³Ý è»éÇ, ÇèĪ Ą. Ū³ÍáYáíÁ,
 Ø.É³áÇÍŪ³YÁ ¶.¶.Ī ÇĒN»ÉŪÁ` ÁÓÓ³Í³Ý »Ō³Ý³ÍÇ »½³ÍÇ ÁíÇ í»ñÇ³íá-
 ñáoŪáoÝ (Ū³Ýñ³Ū³eÝ¹ »è èĪ áñ¹):

-u-li-ne / -u-li / -i-ne: ĄYáá»è ³ñ¹Ý Ybí»ó (í »è
 í»ñĀ), ¶.Ø»ÉÇùÇBí ÇÉÇÝ -u-li-ne-Ý Ñ³Ū³ñáóŪ ħ Ññ³Ū³Ū³Í³Ý »Ō³-
 Ý³ÍÇ 3-ñ¹ ¹»ŪùÇ Íñ³íáñ³Í³Ý è»éÇ μ³Ū³Í³Ý í»ñÇ³íáñáoŪáoÝ, ÇèĪ
 Ą. Ū³ÍáYáíÁ, Ø.É³áÇÍŪ³YÁ ¶.¶.Ī ÇĒN»ÉŪÁ` ÁÓÓ³Í³Ý »Ō³Ý³ÍÇ, áñ-
 í »Ō í»ñÇÝ -ne-Ý Ñ³Ū³ñíáoŪ ħ 3-ñ¹ ¹»ŪùÇ »½. ÁíÇ ū»ĪÍ¹ Ç óáoóČá,
 áñĀ Í³ñáŌ ħ μ³ó³Í³Ū»É: Ī »ñÇÝÝ»ñÇè ÝŪ³Ý áÝ¹Ū³Ý Ñ³Ū³ñ ÑÇŪŪ ħ
 Í³e³ŪáoŪ áóñ³ñí ³Í³Ý Ī »ùèĪ »ñáoŪ ŪÇ`YáoŪÝ Ñ³Ū³í »ùèĪ áóŪ, »ñ-
 μ»ŪÝ Ý³ »áó. ³Ñ»è Ī »ùèĪ »ñáoŪ, Ñ³Ý¹Çááo -u-li-ne/-u-li Ññ-
 Ā³. ³ŪáoŪÁ: ĄYáá»è ūñÇÝ³Í

(100) UDU.MÁŠ.TUR ^dĥal-di-e ni-ip-si-du-li-ni - ŠáoĪ
 É³ÉÇÝ Ááo ŪánĀíÇ| [KYKH 36 I₄] "

(101) MÁŠ.TUR ^dĥal-di-e ni-ip-si-du-li - ŠáoĪ É³ÉÇÝ
 Ááo ŪánĀíÇ| [KYKH 424₇]:

e³Í³ŪÝ áóñ³ñí ³Í³Ý Ī »ùèĪ »ñáoŪ áóÝ»ÝŪ Ý³ -u-li-ni/-i-
 ni ÑñĀ³. ³ŪáoŪ, ÇYáá»è

(102) ...e-`a NU-ni ^d[ĥal-di-ni ar-a-ni] [m]a-a-nu-
 li-ni e-[`a ^dNa-la-i-ni] - Š...Ý³ É³ÉÇÝ áóĀÇ
³ñó³YÁ, Ááo ÉÇÝ Ý³ (³Ūè ³Ū»YÁ) Ū³É³ ³eĪ ÍáoÝ|
 [KYKH 40 I₂₂₋₂₃ II₄₅₋₄₆] "

(103) e-`a NU-ni ^dĥal-di-ni ar-a-ni ma-a-ni-ni e-
 `a ^dŪ-a-ni - Š... É³ÉÇ (³eĪ Íá) Íñá³ñĀ(±) áóĀŌ ħ,
 Ááo ÉÇÝ » àó³ (³eĪ ÍáoÝ) | [KYKH 42 I₂₀₋₂₁, II₂₀₋₂₁]:

(104) ^dĥal-di-i-ni bi-e-di-(i)-ni ^dĥal-di-(i)-na-
 a-ni KÁ bi-e-di-ni ma-a-ni-ni ul-gu-še... -
 ŠÉ³ÉÇ ÍáoŪÇó, É³ÉÇ ¹eÝ»ñÇ ÍáoŪÇó Ááo ÉÇÝ ÍŪ³ÝŪ
 ... | [KYKH 28 I₁₀ II₁₀, III₁₀...] "

(105) ^dĥal-di-ni be-di-ni ^dĥal-di-na-ni KÁ be-di-
 ni ^dŪ-a-ni/^dNa-la-i-ni be-di-ni ma-nu-li-ni
 ul-gu-ú-še... - ŠÉ³ÉÇ ÍáoŪÇó, É³ÉÇ ¹eÝ»ñÇ ÍáoŪÇó,
 àó³ÝÇÇ/ Ū³É³ÇÝÇÇ ÍáoŪÇó Ááo ÉÇÝ ÍŪ³ÝŪ ... | [KYKH 20
 a1₁₄ a2₁₄ 40 I₁₅ II₁₅, ...] " ³ŪÉÝ:

ÚÚ³Ý Ñ»ñĀ³. 3 ÚáúÚÝ»ñĀ í í³ ÚáúÚ »Ý³ Ú⁰¹ »ñĪáú μ³Ú³ í³Ý Ó³»ñĈ
 ÇÚ³ ěí áí Úáí ĚÇÝ»ĚÁ: áÇ μ³ó³ ěíáúÚ, áñ Çñ³ í³ÝáúÚ . áñĪ áúÝ»Úú
 ÚÇ³ÝáúÚÝ Ó³Ç Ñ»í : 2⁰¹ 1»áúáú ÁÝ¹Ñ³Ýáúñ í»ñĈ³ íáñáúÁúáúÝÁ Ā»ñ³ ě
 á»í ú ĭ Ñ³Ú³ñĚ (=ul)=i=(ne)-Ý, áñí »Ó Çñ³ í³Ý óáúóÇáĀ =i(=)-Ý
 ĭ: ĚěĪ -ul-Ç-í³ í³ ÑÝ³ñ³ íáñ ĭ í »ĚÝ»Ě -ul-[-o1-] μ³Ú³ í³ÝóÁ, áñĀ
 í íÚ³Ě 1»áúáúÚ í³ñáÓ ĭ³ áúÝ»Ý³Ě ÇÝá-áñ ú»ñ³ í³Ý³ í³Ý³ 3ñĀ»ú, Ā³
 á³ñí 3 í³Çñ áĭ³⁷⁹: 2 ě³ ÚÁÚ 1Áí³ñ ĭ³ ěĚĚ 3ñ¹Úáúú ěáúÚÝ μ³Ú³ Ó³Ç Ñ»í
 í³ á áúÝÇ -u-li-(e) í»ñĈ³ íáñáúÁúáúÝÁ, áñĀ ÑÇÚÝ³ í³ÝáúÚ Ñ³Ý¹Ç-
 ááúÚ ĭ áše Š»ñμ(±) Ú³ í³μ³ Úáí í³ ½Úí³ í³ Ý³ Ě³ 13 ěáúÁúáúÝ»ñáúÚ,
 ÇÝáá»Ě a-še ^{GIŠ}ul-di me-šú-li... - Š»ñμ Ě³ ÓáÓÇ áñĀĀ me-šú-
 li! [KYKH 38 I_{29,59}], a-še GUD/ni-qa-li ši-i-du-li... - Š»ñμ
 óáúĚÁ³⁸⁰/ niqali-Ý í³ ěáúúíÇ(±)...! [KYKH 122_{2,5}], a-še ^{GIŠ}ul-di
 te-šú-li-e... - Š»ñμ Ě³ ÓáÓÇ áñĀĀ te-šú-li-e ...! [KYKH 82₂₃] ³
 ÚĚÝ: ¶.Ø»ĚÇÚÇBí ÇĚÇÝ³ ÚÝ Ñ³Ú³ñáúÚ ĭ ěí áñ³ 13 ě³ í³Ý »Ó³Ý³ í³Ç
 3 á³ ěÝáú Ó³ ÝáúÚÝ³ óÝ»Ěáí -u-li-(i)e-Ç Ñ»í (í »Ě ěí áñ³): Ě³ Ú³-
 íáÝáíÁ, Ø.Ě³ áÇíÚ³ÝÁ ¶.í ÇĚŃ»ĚÚÁ³ ÚĚ »ñĪáú Ó³»ñÝ ĭĚ Ñ³Ú³ñáúÚ »Ý
 ÁÓÓ³ í³ÝÇ í»ñĈ³ íáñáúÁúáúÝ»ñ (-u-læ/-u-li-næ) (í »Ě
 2 Óúáúě³ í 13):

-i-la-ni/e-(ne), -i-la-tine: ¶.Ø»ĚÇÚÇBí ÇĚÇÝ »ÝÁ³ 1ñáúÚ
 ĭ, áñ³ ÚĚ í»ñĈ³ íáñáúÁúáúÝ»ñáí Ñ³Ú³ á³í³ ěĚĚ³ Ý³ μ³ñ³ í³ ½Úí áúÚ »Ý
 ěí áñ³ 13 ě³ í³Ý-ÁÓÓ³ í³Ý »Ó³Ý³ í³Ç 3 á³ ěÝÇ Á³Ú³Ý³ í³Ç Ý»ñ. ěĚĚÇ
 3-ñ¹ 1»ÚúÇ »½³ í³Ç³ Ná. Ý³ í³Ç ÁíÇ μ³Ú»ñĀ: Ě³ Ú³ íáÝáíÁ ¶.Ø.Ě³ áÇíÚ³-
 ÝÁ Ñ³Ú³ñáúÚ »Ý Ýá³í³ 3 í³ 3ñí 3 Ñ³Úí áÓ »½³ í³Ç³ Ná. Ý³ í³Ç ÁíÇ
 μ³Ú³ í³Ý óáúóÇáÝ»ñ (í »Ě 2 Óúáúě³ í 13): -i-la-ne-áí í³ ½Úí³ í³
 μ³Ú³ Ó³»ñĈ ú»ñ³ í³Ý³ í³Ý³ 3ñĀ»úÇ áñáúÚ³ Ý Ñ³Ú³ñ Ú³ ěÝ³. Çí³ í³Ý³
 . ñ³ í³ÝáúÁúáúÝáúÚ áñáúĚ ě³ÝáÝ μ»ñí áúÚ ĭ a-le me-e-še e-si-
 (ri!)-i-[a?] [^mDi]-a-ú-hi-nè-di te-ru-be MU.MU-ne
 ar-di-la-ne - Š³ Ñ³ ÇÝááÇĚÇ Ñ³ñí í »ÓáúÚ(±) Ç³ áó-³ í³Ý óáÓÇ
 íñ³ (»Ě) 1ñ»óÇ, áñáúĚĚĭÇ (Ýñ³ Ýú) í³Ý³ 3Ú»Ý í³ñĈ! 3ñí 3 Ñ³Úí áú-

³⁷⁹ ĐÚÚí ., únÇÝ³í, ě³ ÑÚ³Ý³ í³Ý »Ó³Ý³ í³Ç ter=ul=/ter- Š¹ÝĚ, í »Ó³1ñ»Ě!,
 suui=ç=ul-/ suui=ç- ŠÓ »Ě, Báñí »Ě!, wal=ç=ul-/wal=ç- ŠÑ³ ÓÁ³ Ñ³ñĚ, .óĚ,
 .Ě(í)áñ»Ě! ³ ÚĚ μ³Ú³ Ó³»ñĈ Ñ»í , áñáÝáúú -ul-Á ú»ñ³ í³Ý³ í³Ý³ áñ³ ĭ 3ñĀ»ú ááúÝÇ, í³ Ú
 B³í ÁáúĚ ĭ³ í »úěí »ñáúÚ áÇ ½³ óí áúÚ:

³⁸⁰ Đ³ í³Ý³ μ³ñ³ 3 ÚĚí »Ó ĚáúÁ óáúÇ ÇÝá-áñ 3 ñÓ³ÝÇ Ú³ ěÇÝ ĭ, Ñ³ í³ ě³ í³ 1»áúáúÚ
 á»í ú ĭ »ÝÁ³ 1ñ»Ě, áñ šid- μ³ ÚÁ áúÝÇ Ý³ ³ ÚĚ »ñĪáñ¹ ÇÚ³ ěí í³ Ú . áñí áúÝ»Úú Ú»í³ 3 ÚĚ
 Ñ³Ú³ ÝÚ³ Ý (ÝáúÚÝ Ó³ áí . ní áÓ) μ³ ÚÇ Ñ»í :

ĀlaoYÁ³⁸¹, anÇ Ā³ n̄. U³ YáoĀlaoYÁ ē³ í³ ŪY Náoē³ ĒÇ ā; : i ēi³ NáoĀlaoY áí³
 Y³ ēñ³ Ná. Y³ ĪÇ Ó³ Ā N̄³ U³ níaŌ -i-la-tine í»ñç³ íáñáoĀU³ Y
 N̄³ náoŪ: Đ³ Ū³ Y³ ŪY³ 1»āē, »Ō³ í ē³ í³ í³ ĀÇí íí³ ŪáoĀlaoY³»ñç³ áaÇYā
 aÇ »ñ³áoŪ: 3³ ó³ éí³ í ā; , añ -i-la-tine-Ā ā»i ū ħ N̄³ Ū³ Ū³ í »é
 aon³ n̄i³ í³ Y³ í »uēi »náoŪ N̄³ Y³ ĪÇ āāŌ -i-tine μ³ Ū³ í³ Y³ í »ñç³ -
 íáñáoĀU³ Y N̄³ i (Āēi 2. ¶Ūáí ó»Ç ¶. Ī ĈĒN»ĒUÇ N̄³ Ū³ Ū³ í³ Y³ Ç 3-n̄¹
 1»ŪuÇ/ŪaoēÇíÇ Ná. ĀíÇ í»ñç³ íáñáoĀlaoY. í »ē í»nĀ), Çēí -la-Ç í³ í
 í³ n̄»ĒÇ ħ í »ēY»é μ³ Ū³ í³ Y³ Ū³⁸²: 2Ū¹ 1»āuáoŪ N̄Y³ n̄³ íáñ ħ , añ YáoŪY
 μ³ Ū³ í³ Y³ Ū³ í³ Y³ ē í³ Y³ -i-la-ni-(ne) í»ñç³ íáñáoĀU³ Y Ū³ Ç, añĀ
 í³ n̄»ĒÇ ħ N̄³ Ū³ Ū³ í³ »é N̄³ Ū³ Ū³ í³ Y³ Ç 3-n̄¹ 1»ŪuÇ (ŪáoēÇíÇ) óáoŌÇā
 N̄³ Ū³ níaŌ -i-ni-(ne)-Ç N̄³ i : °Ā» 1³ Çñáu 3Ū¹ ā»ē ħ , 3³
 aon³ n̄i³ »ñ»YáoŪ N̄Y³ n̄³ íáñ íĒÇYÇ 3³ é³ YŌY³ óY»é -(la)-ni-(ne)
 (»½. ĀÇí) /-(la)-tini-(ne) (Ná. ĀÇí) μ³ Ū³ í³ Y³ í»ñç³ íá-
 ñáoĀlaoY³»ñĀ, añáYū Āēi »Ō³ í íí³ ŪáoĀlaoY³»ñç³, AY¹ N̄³ Yáoñ 3³ eŪ³ Ū³ μ,
 ā»i ū ħ aŌY»Y³ Y ēi añ³ 1³ ē³ í³ Y³ 3³ ā³ eYáo ÇŪ³ ēi (3-n̄¹ 1»Ūu):

-u-li-e, -u-li-ali: 2Ūē í»ñç³ íáñáoĀlaoY³»ñái í³ ½Ūí³ í
 μ³ Ū³ »ñĀ N̄³ Y³ ĪÇ āáoŪ »Y Ū³ Ç³ ŪY alu-še (ħñ. Náfái *alu-ÇŌ) Šái añ,
 ÇYā-añ Ū»íĀ¹ 1»ñ³ YáoYái í³ ½Ūí³ áŌ Y³ Ē³ 1³ éáoĀlaoY³»ñáoŪ, unÇY³ í³
 (106) a-lu-še i-ni DUB-te tú-li-i-e a-lu-še pi-tú-
 li-i-e a-lu-še e-si-i-ni su-u-i-du-li a-lu-
 še KI^{TIM} me-pu-li-i-e a-lu-še A^{MEŠ} hu-šu-li-e
 a-lu-še ú-li-še ti-ú-li-e i-e-še za-du-ú-bi
 - Šái 3 Ūē. ÇñĀ áaYā³ óYÇ, áí ç³ n̄¹Ç, áí í »ŌÇŌ Bāñi Ç, áí
 . »i ÇYĀ Ā³ ŌÇ, áí çáoñĀ Ā³ ÷Ç, áí aon³ÇBĀ 3³ eÇ³ »ē 3³ n̄»óÇ...
 [КУКН 421₃₂₋₃₆]:

¶.Ō»ĒÇuÇBíÇĒÇY³ ŪY N̄³ Ū³ náoŪ ħ ēi añ³ 1³ ē³ í³ Y³ »Ō³ Y³ í³ Ç
 3³ ā³ eYáo, Ē. Ū³ íáYáiĀ³ AŌŌ³ í³ Y³ -ā³ Ū³ Ū³ Y³ í³ Y³, Çēí ¶. Ī ĈĒN»ĒUÇ
 ā³ Ū³ Ū³ Y³ í³ Y³ »Ō³ Y³ í³ Ç μ³ Ū³ Ō³ (í »ē 2ŪŌáoē³ í 13): °Ā» . añ-
 íáŌáoĀU³ Y ūμŪ³ í Ā Ná. Y³ ĪÇ ħ , 3³ áŌY»Yū -u-li-ale í»ñç³ íáñáo-
 ĀlaoYÁ, añĀ ē³ í³ ŪY íí³ Ūí³ í ħ Ū»í³ Y³. 3Ū³ a-lu-še pa-ñā-n[i-
 li] iš-ti-ni-ni ši-ú-li-a-li a-lu-š[e ħu-l]i-a-li

³⁸¹ í »ē, unÇY³ í³, Г.Меликишвили, 1964, ħÇ 55-56; I.Diakonoff, 1971, ħÇ 136;
 М.Хачикян, 1985, ħÇ 111:

³⁸² Ē. Ū³ íáYáiĀ³ YŪ³ Y³ í³ Çā -a-l- μ³ Ū³ í³ Y³ Ū³ . áláoĀlaoYÁ N̄Y³ n̄³ íáñ ħ N̄³ Ū³ náoŪ Çñ
 íáŌŪÇŌ 3³ é³ YŌY³ óíáŌ í³ náo³ í³ Y³ -ā³ n̄i³ íáñ³ í³ Y³ »Ō³ Y³ í³ Ç (Debativ-Posibilitiv)
 μ³ Ū³ í³ Y³ Ū³ »náoŪ [1971, °Ō. 8]:

Şaí íáí »ñçÝ ³ ðèí »Õçó í ³ ýç, áí ááÝá³ óýç (±)...! ³ ñí ³ Ñ³ Ùí áóÁúáó-
 ÝáóÙ, áñÁ pa-ha-n[i-li] µ³ é³ Ó´ç í »ñ³ í ³ ý. ÝáóÁú³ ý á³ ì ³ éáí`
 ³ Ùýú³ ý çé Ñáóé³ éç áç: ÐÙÙí ., ùñçÝ³ í, µ³ ½Ùçóé í í³ Ùí ³ í ú-li-e/a-
 i-ni-(e)-i i-ni-(e)-li du-li-(i)-e í³ Õ³ á³ ñ³ ÙçÝ ³ ñí ³ -
 Ñ³ Ùí áóÁú³ ý Ñ»í, áñí »Õ ÝáóÙÝá»é áóÝ»Ýú Ñá. Áíáí ñí³ í ùµÙ»íí
 (in=ele), ÙçÝáí»é µ³ ÙÝ áóýç -u-li-e í »ñç³ í áñáóÁúáóÝÁ: ² ÚÁÚ
 ³ ý¹ ñ³ ¹³ éý³ ýú te=li=e `` tu=li=e µ³ Ù»ñçÝ, áñáÝó Ñ³ Ù³ ñ Ù³ è-
 ýç. çí ³ í ³ ý. ñ³ í ³ ÝáóÁúáóÝáóÙ »ÝÁ³ ñí áóÙ ç -rul- > -l- ³ Ýóáó-
 ÚÁ (teli=e < *ter=u=li=e, tuli=e < *tur=u=li=e), çÝáÁ
 Ñ³ í³ ñí áóÙ ç ur=u=li=e µ³ Ù³ í³ ý ý Ó´çÝ (í í³ Ùí ³ í ç a-[l]u-şe
 ha-ú-li-e ú-ni ú-ru-li-e [KYKH 273₁₀] ³ ñí ³ Ñ³ Ùí áóÁúáóÝáóÙ),
 áñç ÷ áÉ³ ñ»Ý á»í ù ç éçÝ»ñ *uli=e < ur=u=li=e, »Á», çÑ³ ñí»,
 áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÙ ³ éí³ ç í »ñáÑçßÚ³ é³ ýóáóÚÁ³⁸³:

- (ul) -a-la-ne: ² ðè í »ñç³ í áñáóÁú³ Ùµ µ³ Ù³ Ó´»ñÁ í í³ Ùí ³ í »Ý
 Ùç³ ÙÝ ...ú-i/te a-i-şe-i (LUGÁL^{MEŠ}-şe) ha-ia-la-a-
 ni/za-da-la-ni - Ş...»ñµ´çó» (³ ñú³ ý»ñÁ) áçÝÝ í çñ»é/í³ éáóó»é!
 [KYKH 148₁₇, 149₁₅, 241C₂₇, 427a₂], ú-i-e a-i-şe-e-i a-ni-e-i
 qa-ab-qa-ar-şú-la-la-ni - Ş...áá áú »ñµ´çó» áçñ í çñ»é!
 [KYKH 47₁₀, 52₃] ³ ñí ³ Ñ³ Ùí áóÁúáóÝÝ»ñáóÙ: ² ðè µ³ Ù³ Ó´»ñÁ, ÷³ éí áñ»Ý, µáíáñ
 ¹»áú»ñáóÙ Ñ³ ý¹»é »Ý . ³ éçè ui Şáá! ÁÉí ³ í ³ ý Ù³ éýçíç Ñ³ ñ³ -
 ¹ñÚ³ Ùµ: Á. ³ Ù³ í áÝáí Á `` Ø.É³ áçí Ù³ ÝÁ - (ul)alane-Ý í »ñéáó áóÙ »Ý -
 (ul)=al=a=ne [- (ol)=al=ay=næ] Ó´áí ³ ÙÝ ¹çí ³ ñí »éáí í³ ñá-
 Ó³ í³ ý-á³ ñí ³ í áñ³ í³ ý (debative-possibilitive) »Ó³ ýç íç µ³ Ù³ í³ ý
 í »ñç³ í áñáóÁúáóÝ, áñí »Õ [=ay=]-Ý µáóÝ óáóóçáÝ ç, áñçÝ Ñ³ í »éí áóÙ ç
 »½³ íç ùµÙ»í í ç [=næ] óáóóçáÁ: Áéí =ul[ol]= `` =al= µ³ Õ³ ñçáÝ»-
 ñÁ Ýñ³ ýú Ñ³ Ù³ ñáóÙ »Ý µ³ Ù³ í³ ýóÝ»ñ³⁸⁴: ¶.í çéñ»éÚÁ ³ ðè í »ñç³ í áñáó-
 Áú³ Ùµ µ³ Ù»ñÁ ¹³ éáóÙ ç áá Ñèí ³ í í í³ Ùí ³ í í³ Ù ¹Áí ³ ñ ÁÚµéÝ»éç
 µ³ Ù³ Ó´»ñç ß³ ñúçÝ³⁸⁵, çéí ¶.Ø»éçúçßí çéçÝ ¹ñ³ ýó Ùç ç í »éÝáóÙ ç »ñí áó
 ³ é³ ýóçÝ µ³ Ù³ Ó´»ñ -alane (³ ýóú³ é Á³ Ù³ ýç íç ý»ñ. . è»éç éí áñ³ -
 ¹³ è³ í³ ý ³ ýóáó³ í³ ýáóÁú³ ý -u- óáóóçáç ³ ýí áóÚáí) `` -u-lalane
 (ý»ñ. . è»éç Ñ³ ñ³ í³ ý ³ ñ) í »ñç³ í áñáóÁúáóÝÝ»ñáí³⁸⁶: é³ í³ ÙÝ çÝáá»é

³⁸³ ¶.Ø»éçúçßí çéçÝ ³ ðè Ñ³ ý. ³ Ù³ ýúÁ µ³ ó³ í ñáóÙ ç ur(u)- µ³ Ù³ Ñçúç Ùç³ í ³ ý-
 í áóÁú³ Ùµ [1964, çç 27]:

³⁸⁴ I.Diakonoff, 1971, çç 134-135, ³ 0. 8; M.Хачикян, 1985, çç 107, ³ 0 11, 111:

³⁸⁵ G.Wilhelm, 2004, çç 133:

³⁸⁶ Г.Меликишвили, 1964, çç 56, 58:

»ñ³áoU ħ μ»ñí³ Í ũñÇÝ³ ÍÝ»ñÇÓ (í »ë í»ñÁ), áñí »Ŏ ÝBí³ Í μ³Ŭ³Ó³»ñÁ ÷³ ëí áñ»Ý Í Í³Ŭí³ Í »Ý ŬÇ³ÝáoŬÝ Ñ³Ŭ³í »ùëí áoU, ¹³ ũÇá Ñ³Í³Ý³ Í³Ý ħ: ³óÇ³Ŭí, áññ³ñí »ñ»ÝáoU -u- μ³Ŭ³Í³ÝóÁ Ñëí³ Í »ñ³áoU ħ³Ŭ³ μ³Ŭ³Ó³»ñáoU ³ë (í »ë 1.4 Í»í 1):

-ia-ne: Æ. ³Ŭ³ÍáÝáÍ Á³ Ő.Ē³áÇÍŬ³ÝÁ (-eya=næ Ŭ³ÍÝ³Ŭ³) Ñ³-Ŭ³ñáoU »Ý ó³ÝÍ³ÉÇáoŬáoÝ, Ŭí³ ÑáoŬáoÝ³ Ñí³ Ñ³Ŭí³áo μ³Ŭ³Í³Ý Í»ñÇ³ Í áñáoŬáoÝ (desiderative), áñí »Ŏ =ne-Ý ½³ ÍÇ ũμ»Íí³ Ç óáoÇáÝ ħ³⁸⁷: Æëí áñá»ë³ Őë ÝáoŬÝ μ³Ŭ³Ó³Ç ũμ»Íí³ ÇŬ³ óáoÇáÇó ½áoñí í³ ñμ»ñ³ Í Ýñ³Ýú ÝáoU »Ý -eya-Ý: ŬB»Ýú, áñ áññ³ñí³ Í³Ý Ýí »ùëí »ñáoU éáoŬÝ μ³Ŭ³Ó³Á Í Í³Ŭí³ Í ħ³ ŬÇ³ŬÝ mi ŠŬÇ; Í³Ŭ ui Šáá; ÁĒí³ Í³Ý Ŭ³éÝÇÍÇ Ñ³ñ³ñŬ³Ŭ³ (í »ë Ý³ Ý³Ēáñ³A), ÇÝá»ë

(107) me-i a-še-e-i pi₄-ur-ta-a-ni ħa-i-di-a-ni [КУКН 237₅]:

(108) me-i a-i-še-e-i e-di-ni su-ṭi₅-a-ni me-i i-bi-ri-ia-ni me-i gi-e-i i-na-a-ni ba-ú-ši-na-a-ni še-pu-ia-ar-di-a-ni [Ay-susi VI₃ (Ayanis I)]:

(109) a-lu-še ú-i-e šú-ñi ba-aṭ-qi-i-a-ni [КУКН 478₆]:

(110) me-ku ú-i³⁸⁸ ... qi-ú-ra-a-e-di ku-lu-di-i-[a-ni?] [КУКН 30yp.^{36,41}]

³ŬÉÝ: ¶.Ő»ÉÇŬÇBí ÇÉÇÝ ħa-i-di-a-ni, še-pu-ia-ar-di-a-ni, ku-lu-di-i-[a-ni?] ³ŬÉ ÝŬ³Ý³ Í Çá μ³é»ñáoU³ é³ÝÓÝ³ óÝáoU ħ-di-a-ni μ³Ŭ³Í³Ý Í»ñÇ³ Í áñáoŬáoÝÁ, áñÁ, Áëí Ýñ³, Ñ³Ý¹»ë ħ³ÉÇë mi ŠŬÇ; ÁĒí³ Í³Ý Ŭ³éÝÇÍÇ Ñ³í³ áñÁ Ý³ Ñ³Ŭ³ñáoU ħ³ñ³»É³ Í³Ý-ññ³Ŭ³Í³ÝÇ Ó³: ¶.Ő»ÉÇŬÇBí ÇÉÇÝ ëñ³ Ná-Ý³ÍÇ Ó³Ý ħ³Ŭ³ñáoU -e-tuni-Ý, áñÁ Ý³ í »ëÝáoU ħ ku-ú-li-tú-ni μ³áoU³⁸⁹:

III.2.4 ³Ŭ³Í³Ý³ŬÉ ÑÝ³ñ³ Í áñ Ó³»ñ

í »ñÇ»ñë Ñ³Ŭí Ý³ μ»ñí³ Í ¶Ŭáí»É»ŬÇ³ ñŎ³Ý³. ñáoŬ³Ý

(111) a-lu-uš-me šú-i-ni e-si-i-ni mu-ú-ši ú-e-še-

³⁸⁷ I.Diakonoff, 1971, ħÇ 134-135, ³Ő. 8; 1979, ħÇ 73; M.Хачикян, 1985, ħÇ 107, ³Ő 11, 111:
³⁸⁸ éáí áñ³ μ³ñ ÁÝÁ»ñóíáoU ħ šme ku-ú-i; Ó³áí: Ő»½³ ³é³í»é Ñ³Í³Ý³Í³Ý ħ ÁíáoU
 μ»ñí³ Í ÁÝÁ»ñóíáoU:
³⁸⁹ Г.Меликишвили, 1964, ħÇ 55:

la-a-še³⁹⁰ ú-e-ši(-)i-gi a-lu-uš-me tu-bar-
du-ni ú-bar-du-gi a-lu-uš-me LUGÁL-tú-ĥi
DAN-NU a-ru-ni ... [Van recto₆(SMEA 44/1, 2001, ζ 112-
143)]

1ñí 3. Ç 1ÇÚ 3 ó 3 ŪÉ YÚ 3 Y 3 í Çǎ 3 nŌ 3 Y 3. náoĀúaoYŷ»ñÇ N 3 Ú 3 á 3 í 3 ě.
Ě 3 Y ½áo. 3 N»é N 3 í í 3 Í Y»ñáoÚ áoY»Yú.

(112) a-lu-uš-me šú-i-ni e-si-i-ni mu-ú-ši ú-e-še-
la-a-še ú-e-ši[xx] a-lu-uš-me tu-bar-du-ni-
(e) ú-bar-(a)-du-ia-a-li a-lu-uš-me LUGÁL-
tú-ĥi tar-a-gi a-ru-ni ...[KYKH 406_{n.c.13}, 407_{n.c.11}]:

2ñ1úaoYúáoŪ ěi 3 YáoŪ »Yú ubardu=ge/ubardu=i=ale NñĀ 3 -
· 3 ŪáoŪ: -ge-Y (í 3 Ō Bñç 3 YáoŪ - (i)e) áoñ 3 nī »ñ»YáoŪ ŪÇYá 3 ŪAU í 3 Ū-
í 3 Í ĺ 3 Ū áñǎ»ě ěi n 3 í 3 Y Ná fá í Ç í »ñç 3 í áñáoĀúáoY, í 3 Ū áñǎ»ě 3 Í 3 -
í 3 Y 3 í »ñi /1»ñµ 3 Ū 3 í »ñi 3 Í 3 Yó (í »ě II.2.6 · III.3 í »i 2): Ū 3 í 3 Ç
áoY»Y 3 fá í, áñ ubardu-Çó áoñ 3 nī »ñ»YáoŪ áoY»Yú ubardu=ç- ŠNñ 3 -
Ū 3 Ū»é(±), í 3 n. 3 í »ñ»é(±); µ 3 ŪÁ, 3 é 3 í »é N 3 í 3 Y 3 í 3 Y ĺ, áñ 3 Ūě ge-Y
3 Ūěi »Ō 1»ñµ 3 Ū 3 í 3 Y í 3 Ū µ 3 Ū 3 í 3 Y 3 í 3 Yó ĺ: ĀYá í »ñ 3 µ»ñáoŪ ĺ
-i=ale-ÇY, 3 á 3 3 ŪY N 3 ŪAYí YáoŪ ĺ 3 Y 3 YáoŌ 3 í 3 Y µ 3 Ū»ñç 3 Yól 3 É
í 3 í 3 nŌ 3 ÉÇ 3-ñ 1»ŪúÇ Ná. Y 3 í Ç Á í Ç í »ñç 3 í áñáoĀúáoY N»i (í »ě
III.2.1 í »i 2): Ū.Đ 3 náoĀúáoYŪ 3 YÁ, YŪ 3 Y 3 á»ě Yí 3 í »é í 3 fá í 3 Ū 3 N 3 Y-
· 3 Ū 3 YúÁ · · ú-bar-(a)-du-ia-a-le-A N 3 Ū 3 Ū 3 í »é fá í ubardu=ç-
µ 3 ŪÇ N»i, 3 ŪYáo 3 Ū 3 Y 3 ŪYÇí 3 ŪY N 3 Ū 3 náoŪ ĺ. áŪ 3 í 3 Y 1ñ 3 í
Ná. Y 3 í Ç Á í fá í ŠNñ 3 Ū 3 Y 3 Y»ñ(±), í 3 n. 3 í náoĀúáoYŷ»ñ(±); Y 3 Y 3 í áo-
Āú 3 Ūµ³⁹¹: ě 3 í 3 ŪY í »ñáYŪ 3 É Yáñ 3 N 3 Ūi 3 nŌ 3 Y 3. náoĀúáoYáoŪ
ubar(a)du=i=ale-Ç ÷ áĚ 3 n»Y ubardu=ge-Ç 3 é í 3 ŪáoĀúáoYÁ
ěi ÇáoŪ ĺ Ū ½ Ūi 3 í »é, áñ 3 é 3 í »é N 3 í 3 Y 3 í 3 Y ĺ ubar(a)du=i-
=ale-Ç µ 3 Ū 3 í 3 Y /1»ñµ 3 Ū 3 í 3 Y Ō 3 ÉÇY»éA: Ō.Ě 3 áÇí Ū 3 YÁ³⁹² 3 Ūě -ge-Ç
Ū 3 Ç í »ěYáoŪ ĺ 3-ñ 1»ŪúÇ »½. Á í Ç éáoŪ»í 3 ŪY 3 ĺñ. 3 í Ç í óáoŌÇá, áñÇ

³⁹⁰ Āñ 3 í 3 YáoŪ N 3 Y 3 n 3 í fá ĺ, áñ ú-e-še-la-a-še-Y á»i Ū ĺ í 3 n 3 Y 3 í »é »ñíáo
Ū 3 ěÇ ú-e-še, la-a-še: 2Ū 1»áúáoŪ ú-e-še-Y 3 í YN 3 Ūi áñ»Y á»i Ū ĺ í 3 á»é YáoŪY
1ñ 3. áoŪ í 3 Ū 3 í ueši- µ 3 Ū Ō 3 Ç N»i: 2Ūě µ 3 é 3 nŪ 3 í Ç ÇU 3 ěi Á 3 é 3 ŪAU Ū ½ ŪYáoŪ ĺ
3 YN 3 ěi 3 Y 3 ÉÇ: 0.ŧñ»í Ū 3 Y 3 3 é 3 ç 3 n 3 í áoŪ ĺ 3 ŪY Ā 3 n. Ū 3 Y»é ŞÇBÉ»é, í Çñ»é; [á 3 Đ, 2004, 1,
ζ 231-232]:

³⁹¹ Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ζ 470: 2Ū 1»áúáoŪ ŪÇ. «áoŪ -iale-Ç í 3 í á»i Ū ĺ
í »ěY»é N 3 Ū»ñ»YÇ -» 3 n N 3 í 3 Ū 3 í 3 Y-Ná. Y 3 í Ç 3 í 3 n 3 Ū 3 ěYÇíA:

³⁹² Ō.Ě 3 áÇí Ū 3 Y, Ō»ñó. 2005, XXIV, ζ 473-476:

Ó`áoUÁÁ Y³ Ñ³ Ú³ náou = (y)e / = (y)a = -Y` Ñ³ Ú³ á³ i³ ³ eÉ³ Y³ μ³ ñ
 ³ YB»Bi ` B»Bi ³ ÍÇñ 1Çñ»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ, áñÁ Í³ náó ç Ñ³ í»Éí »É ÇYá»è
 ³ YÚÇÇ³ á»è μ³ Ú³ ÑÇUúÇY, ³ ÚYá»è çÉ ³ YóáÓ³ í³ YáoÁU³ Y óáoÇÇÇY:
 Ð³ Ú³ á³ i³ ³ eÉ³ Y³ μ³ ñ, Y³ ú-e-ši-i-ge μ³ Ú³ Ó`Ç Ú»ç i³ »eYáoU ç
 Y»ñí³ Á³ Ú³ Y³ ÍÇ μ³ Ú³ Í³ ½Úí³ í ueši- μ³ Ú³ ÑÇUúÇó í »ñáYBU³ É -
 (y)e í»ñÇ³ í áñáoÁU³ Úμ, ÇÉí ú-bar-du-ge ` ar-u-né Ó`»ñÇ Ú»ç
 ³ YóU³ É Í³ i³ ³ ñU³ É Á³ Ú³ Y³ ÍÇ/í»ñáÇ μ³ Ú»ñ, áñáYú Y³ í»ñÉáoí áou ç
 ubard=o=yé ` ar=o=ø=ne` í»ñÇÇY μ³ ÚÇ Ú»ç i³ »eY»Éáí YáoU Y μ³ -
 Ú³ í³ Y í»ñÇ³ í áñáoÁU³ Y =ø=-áí »YÁ³ i³ ³ ñμ»ñ³ ÍÁ, ÇÉí ú-bar-du-
 ía-le-Á Y³ í»ñÉáoí áou ç ubard=o=ia=lae Ó`áí` -lae-Ç Ú»ç i³ »eY»-
 Éáí Ná. Y³ ÍÇ úμU»í³ Ç óáoÇÇá: Aeí ³ ÚíU, í»ñáYBU³ É Ñ³ i³ í³ ÍÁ Á³ ñ. -
 Ú³ YáoU ç Šaná-ÇYÓ ... ÇBÉáoU ç(±), áñÁ-ÇYÓ Ñ½áñáoÁUáoY(±)/³ ÚñáoÁUáoY(±)
 Ñ³ Óáñ¹ »ó /Ñ³ YÓY»ó(±), áñÁ-ÇYÓ Ñ½áñ ³ ñú³ ÚáoÁUáoY í í»ó! : áμ³ ó³ é»
 Éáí YU³ Y Úáí »óU³ Y »BU³ ñí ³ óÇáoÁUáoYÁ³ ³ ÚY Ú»½, ³ ÚYáoÑ³ Y¹ »ñÓ, Náó-
 è³ ÉÇ áÇ ÁíáoU í ³ ñμ»ñ á³ i³ ×³ eY»ñáí: Ø³ eY³ íáñ³ á»è Ñ³ eí³ Y³ ÉÇ
 áç, Á» Y³ E³ 1³ éáoÁU³ Y ÇYá Ná. Y³ ÍÇ úμU»í³ ÇY ç í»ñ³ μ»ñáoU -lae
 Ú³ eYÇÍÁ (i³ »è í»ñÁ): AEYá í»ñ³ μ»ñáoU ç ú-bar-du-ge / ú-bar-du-
 ía-le μ³ Ú³ Ó`»ñÇY, ³ á³ ³ eÉ³ í»É Ñ³ í³ Y³ í³ Y ç, áñ 1ñ³ Yó Ú»ç μ³ -
 Ú³ ÑÇUúÁ á»í ú ç Ñ³ Ú³ ñ»É ubardu=-Y (ÑUÚí. YáoU Y ³ ñU³ í Çó
 Í³ ½Úí³ í³ ubardu=ç(u)- μ³ ÚÁ ` çu-bar-du-né [ç=ub=ardu=n]
 Š³ Yúñ»Y, ³ YÇBE³ Y í³³³³, a-ni-ia-ar-du-(né) [an=iardu=(n)]

³⁹³ í»ueí áou Y³ E³ á»è ÉáéíáoU ç èáoé³ ³ ñú³ ÚÇ` É³ ÉíÇ ³ eí íá [³ e³ Y/eí náóíÁ
 ÉÇY»Éáo Ú³ eÇY, ³ Úí á³ i³ ×³ eáí U»½ Áí áou ç, áñ ³ ÚYáoÑ»í ` í³ »ueí áou ÉáéíáoU ç ³ ÚY máfáñ
 μ³ ñ»U³ eYáoÁUáoY»ñÇ Ú³ eÇY, áñ ÇYUá ááoY»Y³ Éáí eí ³ ó»É í É³ ÉíÇÇ ÍáoUÇó` ÁY¹. í»Éáí, Á»
 Ñ³ i³ Í³ á»è áouÇó ç Y³ eí ³ ó»É. ³ NÁ ` Uáoé μ³ ñ»U³ eYáoÁUáoY»ñÁ: Aeí ÇÉ` çu-bar-du-
 [ç=up=ardu=-] ` ú-bar-du-[up=ardu=-] μ³ Ú³ (ÑÇU)»ñÁ áon³ ñí »ñ»YáoU í³. áou »Y
 ÚÇ` YáoU Y ardu- Ší³ ñ. , Ó`, ún»YU ³ ÚEY¹ ³ ñU³ í Çó` ç = (Ñ³ Ú. í-) ` (=) up = (Ñ³ Ú. N-áóá-)
 Y³ E³ í³ YóY»ñáí ` Ñ³ Ú³ á³ i³ ³ eÉ³ Y³ μ³ ñ Úáí ³ íáñ³ á»è á»í ú ç YB³ Y³ í»Y Š³ Y³ ñ¹ ñ,
 ³ Yún»Y, ³ Yí³ ñ. , ³ YÇBE³ Y ` ³ ÚEY¹ ` Š³ ñ¹ ñ³ óÇ, únÇY³ í³ Y, Í³ ñ. ³ íáñU³ Éí: Aeí ³ ÚíU,
 Aeí Ú»½, Y³ E³ 1³ éáoÁU³ Y ³ Úe Ñ³ i³ í³ ÍÁ á»í ú ç Á³ ñ. Ú³ Y»É Š(Yñ³) áí áñ ÇYÓ` ³ Y³ ñ-
 1³ ñÇY/³ Yún»YÇY (í ñ³ Í. Náfáí (á)) ³ ñ¹ ñ³ óñ»ó/únÇY³ í³ Y áoÁ/ÇBE³ YáoÁUáoY í í»ó...! : ²Úe
 YáoU Y ³ ñU³ í Çó an = (Ñ³ Ú. ³ Y-) ` y = (Ñ³ Ú. Ú-) Y³ E³ í³ YóY»ñáí áon³ ñí »ñ»YáoU áoY»Yu
 aniardu = ne [an=y=ardu=n] ŠU»Ó³ íáñ, ³ Y³ ñ¹ ñ¹, ÇÉí éñ³ »ñíáñ¹ Ó`Çó` ardi=še
 Sún»Yú, Í³ ñ. ; μ³ é»ñÁ, ÑUÚí. Ñ³ Ú. ³ ñ¹, -áoÇ ç Š³ ñ¹, Í³ ñ. , Ó` ` ³ ÚEY¹ (í »è e. ²Úí³ ½U³ Y,
 2003, çÇ 27) μ³ éÇ Ñ»í : ó³ eí áñ»Y [ç=up=ardu=ne] ` [an=y=ardu=ne] μ³ Ú³ í³ í³ Y-
 Y»ñÁ í³ ½Úí³ í³ »Y Ñ³ Ú³ á³ i³ ³ eÉ³ Y³ μ³ ñ up=ardu=ne ` *y=ardu=ne μ³ é(³ ÑÇU)»ñÇó
 (í»ñÇÇY ³ e³ YÓÇY í³ Úí³ í³ áç) ÚÇ ¹»áúáoU ç, Uáoé ¹»áúáoU an = AEí ³ í³ Y
 Ú³ eYÇÍY»ñÇ Ñ³ í»ÉáoUáí: éñ³ Yú »ñíáoéY ç áoY»Y Úáí ÇU³ eí ` Ñ³ Y¹ »è »Y . ³ ÉÇÇ YU³ -
 Y³ í Çá Ñ³ Ú³ í »ueí »ñáoU, áñí »ó ÉáéíáoU ç áon³ ñí . ³ ñú³ ÚÇ` É³ ÉíÇ ³ eí íá eí náóíÁ

ŞÜ»Ö³ íáñ, ³ Ýí³ ñ. | µ³ Ü³ Í³ Í³ ÝÝ»ñÁ): 2Ü÷á÷»éáí ³ éí³ ÍÁ` ÝB»Ýü, áñ »Á» -iale-Ç í³ Í ÑÝ³ ñ³ íáñ ç í »éÝ»É ¹»ñµ³ Ü³ Í³ ñí ÇÝá-áñ ³ Í³ Ýó, ³ á³ ³ ÜÝ Á»ñ`è á»í ù ç Ñ³ Ü»Ü³ í »É Ñ³ Ü. ³ ÝóÜ³ É Á³ Ü³ Ý³ ÍÇ ¹»ñµ³ ÜÇ -»³É í»ñç³ íáñáóÁÜ³ Ý Ñ»í: e³ Í³ ÜÝ ³ Üè µ³ Ü³ Í³ Ý Ó`Ç ×B· ñÇí ù»ñ³ Í³ Ý³ Í³ Ý ÇÜ³ èí Á Ü»½ ³ é³ ÜÁÜ á³ ñ½ áç:

áòñ³ ñí ³ Í³ Ý í »üèí »ñáóÜ ³ éí³ »Ý Ý³ ³ ÜÉ e³ Í³ í Ñ³ Ý¹Ç ááÖ µ³ Ü³ Í³ Ý Ó`»ñ, ÇÝáá»è` -iline, -u=di(±) ³ ÜÉÝ, áñáÝó Ü³ eÇÝ ³ é³ ÜÁÜ ¹Áí³ ñ ç áñ`çó» èí áóÜ. µ³ Ý ³ è»É:

III.2.5 áòñ³ ñí »ñ»ÝÇ ÉáÝ³ ñÑÜ³ Ý Ñ³ Ü³ Í³ ñ. Ç Ñ³ Ü»Ü³ í áóÁóáóÝÁ Ñ³ Ü»ñ»ÝÇ Ñ»í

1. Ð³ Ü»ñ»ÝÇ ÉáÝ³ ñÑÜ³ Ý Ñ³ Ü³ Í³ ñ. Ç ³ Ü»á÷ á³ í Í»ñÁ: Ð³ Ü»ñ»Ý µ³ ÜÁ µ³ ÖÍ³ óóÍ ç µ³ Ü³ ÑÇÜüÇó ³ Ñ³ Ü³ á³ í ³ èÉ³ Ý ³ Í³ Ýó(Ý»ñ)Çó, áñáÝü áñá»è Í³ ÝáÝ Ñ³ í»Éí áóÜ »Ý µ³ Ü³ ÑÇÜüÇÝ` í»ñçÇó` Í³ ½Ü»Éáí Ñ³ Ü³ á³ í ³ èÉ³ Ý µ³ Ü³ Ó`»ñÁ: 2ñ. »É³ Í³ Ý Ññ³ Ü³ Ü³ Í³ ÝÁ áñáBí áóÜ ç Ñ³ Ü³ á³ í ³ èÉ³ Ý µ³ ÜÇ ³ ŞÜÇ! µ³ ó³ è³ Í³ Ý Ü³ èÝÇÍÇ Ñ³ ñ³ ¹ñáó-ÁÜ³ Üµ, áñÁ ¹ñí áóÜ ç µ³ ÜÇó ³ é³ ç: 2 áñçèí áóÜ »½. ÁíÇ 3-ñ¹ ¹»ÜüÇ áñáB ÜÇ³ í³ Ýí µ³ Ü»ñ èí ³ ÝáóÜ »Ý »-/ç- Ý³ É³ Í³ ÝóÁ: ÖÇÇ³ Í³ ÝóÝ»ñ Ñ³ Ü»ñ»ÝáóÜ áí ³ Ý: ³ Ü³ ÑÇÜüÁ í³ ñáÖ ç ÉÇÝ»É á³ ñ½ í³ Ü ³ Í³ Ýó³ í³ Ý: Ð³ Ü»ñ»Ý µ³ ÜÁ áóÝÇ »ñ»ü »Ö³ Ý³ Í` è³ ÑÜ³ Ý³ Í³ Ý, Ññ³ Ü³ Ü³ Í³ Ý ³ èí áñ³ ¹³ è³ Í³ Ý (í»ñçÇÝè Ñ³ Ü³ á³ í ³ èÉ³ ÝáóÜ ç ³ ñ¹Ç Ñ³ Ü»ñ»ÝÇ` ÁÖÓ³ Í³ Ý, á³ ÜÜ³ Ý³ Í³ Ý ³ Ñ³ ñí³ ¹ñ³ Í³ Ý »Ö³ Ý³ ÍÝ»ñçÝ), è»é` Ý»ñ· áñí³ Í³ Ý, á³ í ×³ é³ Í³ Ý, Íñ³ íáñ³ Í³ Ý ³ á»½áü, ÉáÝ³ ñÑÜ³ Ý í »è³ Í(Ó`), Í»ñá, Á³ Ü³ Ý³ Í (Á³ Ü³ Ý³ ÍÁ Áèí Í³ ½ÜáóÁÜ³ Ý ÉÇÝáóÜ ç á³ ñ½ ³ µ³ Ö³ ¹ñÜ³ É), ¹»Üü ³ ÁÇí: Á Ñ³ Í³ ¹ñáóÁóáóÝ áòñ³ ñí »ñ»ÝÇ` Ñ³ Ü»ñ»ÝÁ ááóÝÇ çñ· ³ í Çí Í³ éáóóí³ Íü, ³ Ü¹ á³ í ×³ éáí Ýñ³ Ý Ñ³ í áóí áç ³ ÝóáÖ³ Í³ Ý áó ³ Ý³ ÝóáÖ³ Í³ Ý µ³ Ü»ñç Ñ³ Í³ ¹ñáóÁóáóÝÁ, ÇÝáá»è áñ áòñ³ ñí »ñ»ÝáóÜ: Ð³ Ü»ñ»ÝáóÜ ³ ÝóáÖ³ Í³ Ý µ³ Ü»ñç ¹³ eÇÝ »Ý á³ í -Í³ ÝáóÜ Ý»ñ· áñí³ Í³ Ý ³ á³ í ×³ é³ Í³ Ý µ³ Ü»ñÁ, Çéí ³ Ý³ Ýóá-Ö³ Í³ ÝÇÝ» á»½áü ³ Íñ³ íáñ³ Í³ Ý: Ð³ Ü»ñ»ÝÇÝ Ñ³ í áóí ç ÉáÝ³ ñÑÜ³ Ý »ñíáó í »è³ Í` ³ ÝóÜ³ É Í³ í ³ ñÜ³ ÉÇ áó Ý»ñí³ ÜÇ ÑÇÜüáí: Áèí µ³ ÜÇ ÷á÷áÉÜ³ Ý ³ ñí ³ üÇÝ Ó`Ç` ÉáÝ³ ñÑáóÜÁ ÉÇÝáóÜ ç` Ý»ñ· áñí³ Ó`³³⁹⁴,

ÉÇÝ»éáó` Ýñ³ ³ eÇ` áóÝ»ó³ Í Ş³ Ýüñ»ÝÜ»Ö³ íáñ! íÇ×³ ÍÇ/¹ÇñüÇ Ü³ eÇÝ:
³⁹⁴ É áéüÁ ÷á÷áÉÜ³ Ý ³ ñí ³ üÇÝ Ó`»ñç Ü³ eÇÝ ç, áñáÝü ÜÇBí áç, áñ Ñ³ ÜÁÝíÝáóÜ »Ý µ³ ÜÇ
 155

İn³ İ añ³ Ö´´ ··· E³ eY³⁹⁵ (ä³ İ x³ e³ İ³ Ý µ³ ÜñÝ äöÝ»Ý Çñ»Ýö N³ İ äöİ EäY³ nÑÜ³ Ý Ö´A³⁹⁶): Ð³ Üñ»Ý µ³ ÜY äöÝÇ Nñ İ´´ Ü³ E NÇÜY³ İ³ Ý ³ İ³ YoY»ñÁ. 1) µ³ Ö³ İñäöÄÜ³ Ý-üñ³ İ³ Ý³ İ³ Ý (-Ý-, -»Ý-, -Ý-, -(Ý)ä-, -³(Ý)ä-), µ³ ½Ü³ ä³ İ İ³ İ³ Ý (-³İ-, -äİ-, -İ-)´´ ä³ İ x³ e³ İ³ Ý (-äÜÖ B»Bİ ³ İ añäöÜë -äöÖ-):

2. Ð³ Üñ»ÝÇ´´ äöñ³ nİ »ñ»ÝÇ EäY³ nÑÜ³ Ý N³ Ü³ İ³ ñ. »ñÇ N³ Ü»Ü³ - İ äöÄöYÁ: ²ÜÄÜ ³ e³ YÖÇÝ-³ e³ YÖÇÝ ³ Y¹ñ³ 1³ eY³ Yü äöñ³ nİ »ñ»ÝÇ e³ NÜ³ Ý³ İ³ Ý, Nñ³ Ü³ Ü³ İ³ Ý´´ eİ añ³ 1³ e³ İ³ Ý (³ YÇñ³ İ³ Ý) »Ö³ Ý³ - İÇ µ³ ÜñÇ´´ N³ Üñ»ÝÇ N³ Ü³ ä³ İ ³ eE³ Ý µ³ Ü³ İ³ Ý Ö´´ñÇ N³ Ü»Ü³ İ - Ü³ YÁ:

3) e³ NÜ³ Ý³ İ³ Ý »Ö³ Ý³ İÇ Ýñİ³: e³ NÜ³ Ý³ İ³ Ý »Ö³ Ý³ İÇ Ýñİ³ Üaİ äöñ³ nİ »ñ»ÝäöÜ äöÝ»Yü ÄY¹³ Ü»YÁ Ü»İ-»ñİäö´´ ÜY çÉ ää ³ ÜYü³ Ý Náoë³ EÇ İ İ³ ÜäöÄöYÝ»ñ: Ðñ İ´´ ³ µ³ ñ añ´´ ç N³ Ü»Ü³ İ äöÄöY N³ Üñ»ÝÇ Nñ İ´´ 1³ eYäöÜ ç ³ YñY³ ñ:

µ) e³ NÜ³ Ý³ İ³ Ý »Ö³ Ý³ İÇ ³ YöÜ³ E İ³ İ ³ nÜ³ ÉÄ äöñ³ nİ ³ İ³ Ý İ »üeİ »ñäöÜ ³ e³ İ »É N³ x³ E N³ Y¹ÇäáÖ´´ É³ İ N³ Üİ Ç Ö´Y ç: EYä»e ³ ñ¹»Ý YBİ»ó, ³ Üë Ö´ÇÝ äöñ³ nİ »ñ»ÝäöÜ µYañáB ç EäY³ nÑÜ³ Ý »ñİäö İ Çä´´ ³ YöäÖ³ - İ³ Ý´´ ³ Y³ YöäÖ³ İ³ Ý (İ »ë İ »ñÁ): Ð³ Üñ»ÝÇ ³ YöÜ³ E İ³ İ ³ nÜ³ É Ä³ Ü³ Ý³ İÇ/İ »ñäÇ EäY³ nÑÜ³ Ý ä³ İ İ »ñÁ Yñİ³ Ü³ öYäöÜ ç Nñ İ´´ Ü³ É ³ ÖÜäöë³ İÁ³⁹⁷:

»Üü	EäY³ nÑÜ³ Ý İ ÇÄÁ
-----	-------------------

e»eÇ Nñ İ´´ :
³⁹⁵ E³ eY EäY³ nÑÜ³ Ý N³ İ äöİ ç ÜÇ³ ÜY ³ YöÜ³ E İ³ İ ³ nÜ³ ÉÇ NÇÜaİ İ³ Üİ äö µ³ Ü³ Ö´´ñÇÝ: ²Üë Ö´áİ »Ý EäY³ nÑÜ³ äöÜ ³ ÜY µ³ ÜñÁ, añáYü ³ YöÜ³ E İ³ İ ³ nÜ³ ÉÇ NÇÜaöÜ äöÝ»Ý Ç ÄäöÉ µ³ Ö³ İñÇä, añÁ N³ Y¹Çä»Éáİ İñ³ İ añ³ Ö´´ EäY³ nÑÜ³ Ý İ »ñÇ³ İ añäöÄÜ³ Ý ³ Ö³ ÜY³ İ ä-ñÇÝ: NÝäöY³ ÷ äÉİ äöÜ ç »-Ç, ünÇÝ³ İ´´ Äëä»É (ÄeaÇÜ) ³ Yö. İ³ İ´´ . ÄeÇ + ³Ü > Äë³Ü, ÷³Éä»É (÷³ÉaÇÜ) ³ Yö. İ³ İ´´ ÷³ÉÇ + ³Ü > ÷³É»³Ü´´ ³ ÜEY:
³⁹⁶ ² e³ İ »É Ü³ Yñ³ Ü³ eY N³ Üñ»ÝÇ EäY³ nÑÜ³ Ý N³ Ü³ İ³ ñ-Ç Ü³ eÇÝ İ »ë, ünÇÝ³ İ,
2. ²µñ³ N³ Ü³ Ý, 1976, ç 94-226; Г. Джаукян, 1982, ç 160-169´´ ³ ÜEY:
³⁹⁷ EÇÝ»É µ³ ÜÇ EäY³ nÑÜ³ Ý ÜÇ -³- ³ e³ ÇÝ³ ÜÇÝ İ »ñÇ³ İ añäöÄÜ³ Ý ÷ äE³ ñ»Ý ³ eİ³ ç -», añÇ N³ Ü³ ñ N³ Ü³ ä³ İ ³ eE³ Ý³ µ³ ñ äöÝ»Yü´´ »Öç, »Öö, »Ö»Ý´´ ³ ÜEY:

	Ýñ·. añÍ 3 Ó´´		Īñ³ í añ³ Ó´´		Ē³ eÝ	
	»½.	Ñá. .	»½.	Ñá. .	»½.	Ñá. .
1-ÇÝ	-Ç	-³ -ù	-³ -ll	-³ -ù	-»³ -ll	-»³ -ù
2-ñ¹	-»-ñ	-Ç-ù, çù (*»-llù)	-³ -ñ	-³ -llù	-»³ -ñ	-»³ -llù
3-ñ¹	-	-Ç-Ý	-³ -ò	-³ -Ý	-»³ -ò	-»³ -Ý

2 Óláoë³ ĪÇó ¹Áí ³ ñ à ç Ýí ³ i »Ē, añ Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ ³ ÝóóÉ Ī ³ i ³ ñÓ³ ĒÇ í »ñÇ³ í añáoÁláoÝÝ»ñÇ ³ é³ çÇÝ µ³ Ó³ ¹ñÇáÁ ³ ÚµáÓçáoÁÓ³ Úµ Ñ³ ÚAYÍ-ÝáoÚ ç áon³ ñi »ñ»ÝÇ ³ ÝóóÉ Ī ³ i ³ ñÓ³ ĒÇ Ī (³ Ý³ ÝóáÓ³ Ī ³ Ý) ĒáÝ³ ñÑ-Ú³ Ý Ñ³ Ú³ á³ i ³ eĒ³ Ý í »ñÇ³ í añáoÁláoÝÝ»ñÇ ÝáoÚÝ µ³ Ó³ ¹ñÇáÇ Ñ»i (i »ë 2 Óláoë³ Ī 6): 2 òeí »Ó Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ´ -Ç/»-, -³- ´´ -»³- (< *Ç³) µ³ Ó³ ¹ñÇáÝ»ñÇ ¹ÇÚ³ ó áon³ ñi »ñ»ÝáoÚ Ñ³ Ú³ á³ i ³ eĒ³ Ý³ µ³ ñ áóÝ»Ýú -i-, -a- ´´ -ia-: ÆĒĪ áon³ ñi »ñ»ÝÇ Ú»½ Ñ³ ūi ÝÇ ¹-ÇÝ ¹»Ú-ùç »½³ ĪÇÇ (-di), 3-ñ¹ ¹»Úùç »½³ ĪÇÇ (-be) ´´ Ñá· Ý³ ĪÇÇ (-le) ¹Ç-Ú³ ÚÇÝ í »ñÇ³ í añáoÁláoÝÝ»ñÇó Ñ³ Ò»ñ»ÝáoÚ ÝáoÚÝáoÁÓ³ Úµ áóÝ»Ýú ÚÇ³ ÚÝ 3-ñ¹ ¹»Úùç »½³ ĪÇÝ (-ò) (áon³ ñi . -be-Ý ³ òeí »Ó ³ ÝĪ ³ ĒĪ ³ Í á»i ù ç ³ ñi ³ é³ ÝĒ [w]): 3-ñ¹ ¹»Úùç Ñá· Ý³ ĪÇÇ Ñ³ Ú³ ñ Ñ³ ū. -Ý-Ç ¹ÇÚ³ ó áóÝ»Ýú áon³ ñi . le, añÝ áon³ ñi »ñ»ÝáoÚ ³ é³ í »Ē³ á»ë Ñ³ Ý¹»ë ç . ³ ĒÇë ³ ÝóáÓ³ Ī ³ Ý µ³ Ò»ñÇ Ñá· Ý³ ĪÇ ÁíÇ úµ»ĪĪ ³ ÚÇÝ óáoóÇáÇ ¹»ñáoÚ: °Á» »ÝÁ³ ¹ñ»Ýú, añ ³ ÚÝ Ī ³ . áóÚÝ³ µ³ Ýáñ»Ý Ī ³ áĪ ³ Í ç áon³ ñi . áóÓ³ Ī ³ Ý ÑáíáíÇ Ñá· Ý³ ĪÇ ÁíÇ -le[r] Ú³ eÝÇĪÇ Ñ»i, añÝ ³ ÝBáoßi ³ ñi ³ óáí ³ Í ç Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ Ñá· Ý³ ĪÇ³ Ī»ñi -Ñ³ í ³ ú³ Ī ³ Ý´ - (Ý)»³ ñ, -»ñ, -án(»)³ Ú ³ Í ³ ÝóÝ»ñÇ -ñ-áoÚ (³ òë Ú³ eÇÝ Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ Ī »ë II.2.10 Ī»i 3), ³ á³ µ³ Ú³ Ī ³ Ý ³ òë -le Ú³ eÝÇĪÁ ÝáoÚÝá»ë á»i ù ç ³ ñi ³ é³ ÝĒ [r] (Ñ³ ū. ñ): ÆÝá í »ñ³ µ»ñáoÚ ç áon³ ñi »ñ»ÝÇ ¹-ÇÝ ¹»Úùç »½³ ĪÇ ÁíÇ -di (ÑÝ³ ñ³ í añ ç Ý³ ´´ -ti, çti) ¹ÇÚ³ ÚÇÝ í »ñ³ í añáoÁÓ³ ÝÁ, ³ á³ ³ é³ ÚÁÚ ¹Áí ³ ñ ç áñ´´Çó» Ēi áó. µ³ Ý ³ eĒ³ ³ ū¹ Ú³ eÇÝ: °Á» ÑÝ³ ñ³ í añ ç, añ Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ ¹-ÇÝ ¹»Úùç »½³ ĪÇÇ -Ú í »ñÇ³ í añáoÁláoÝÁ Ī ³ . áóÚ ç ÑÇÝ *t-Çó, ³ á³ áon³ ñi »ñ»ÝÇ ³ é³ çÇÝ ¹»Úùç -di ¹ÇÚ³ ÚÇÝ ³ Í ³ ÝóÇ ÚçÇ Á»ñ´´ë Ī ³ ñ»ĒÇ ç Ī i »eÝĒ Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ Ñ³ Ú³ á³ i ³ eĒ³ Ý³ -Ú ³ Í ³ ÝóÇ ÑÇÝ í Ç×³ ĪÁ´ Ý³ Ē³ Éú³ Ý Ñ³ Ò»ñ»ÝÇ *t>Ú /ó/- ³ ÝóáoÚA³⁹⁸:

³⁹⁸ 2 òë ³ ÝóÚ³ Ý í »ñ³ µ»ñÓ³ Ēáoë³ ĒÇ í Ī ³ ÚáoÁláoÝÝ»ñ áon³ ñi ³ Ī ³ Ý Ī »ùeí »ñáoÚ áĪ ³ Ý: ÇÇ³ Ī µ³ éÁ, añi »Ó áóÝ»ù ³ òë ³ ÝóáoÚA ³ ñi ³ óáíáÓ í Ç×³ Ī, ^{KUR}ṭuarasinei hubi ši áó³ ñ³ í ÇÇ ÑáíÇ Ī ; i »Ó³ ÝáoÝÝ ç, añi »Ó ³ éĪ ³ -aras- - Ñ³ ū. *³ ñ³ í < *tr□g´ ³ ñÓ³ Ī Ç Ñ³ Ú³ ñ áóÝ»Ýú t>- ³ ÝóáoÚA:

e³ NŪ³ Y³ I³ Y³ »O³ Y³ I³ Ç³ aon³ ni³ 3 I³ Y³ μ³ U»nÇ³ 3 YóO³ É³ I³ 3 i³ 3 n-
 O³ EÇ³ N³ i³ aól³ ĸ I-Çó³ i³ 3 nμ»nÍ³ áO³ É³ áY³ nŪ³ Y³ 3 UÉ³ II i³ Ç³ Ā³ è, ańáí
 É³ áY³ nŪ³ i³ aól³ »Y³ 3 YóáO³ I³ Y³ μ³ U»nÁ³ (i³ »è III.2.1): É³ áY³ nŪ³ Y³ 3 Ué³
 (II) i³ Ç³ Ā³ Ç³ Y³ N³ i³ aól³ ĸ U»I³ UÇ³ eY³ I³ Y³ I³ n³ . 2 UeÇ³ Y³ U³ μ³ ań³ μ³ U»nÁ³
 É³ áY³ nŪ³ i³ aól³ »U³ U»I³ UÇ³ eY³ I³ Y³ I³ n³ . aÍ³ 3 YóáO³ I³ YóáO³ Y³ u
 óáoOÇ³ UÇ³ aóáí³ , ańÁ³ N³ í³ »É³ i³ aól³ ĸ μ³ U³ NÇ³ U»nÇ³ Y³ μ³ Y³ í³ ań³ Ó³ UY³ í³ ańÇ³
 3 Y³ i³ aól³ aÍ³ : AY³ ańáO³ , 3 Ué³ u-Y³ I³ náo³ ĸ N³ í³ »É³ »É³ Ç³ Yá³ »è 3 YóáO³ I³ Y³ ,
 3 UY³ »è ĸÉ³ 3 Y³ YóáO³ I³ Y³ μ³ U»nÇ³ NÇ³ U»nÇ³ Y³ í³ »nÇ³ Y³ Ç³ N³ Ó³ ań³ »É³ í³
 3 YóáO³ I³ Y³ μ³ YáO³ Ū³ , Ç³ Yá³ »è³ aš=a- ŠN³ eY³ »É³ . 3 É³ ! ! aš=u- ŠN³ éO-
 Y³ »É³ , μ³ n»É³ ! (NŪ³ i³ . N³ O³ . N³ -3è- (3Y³) -»É³ ŠN³ eY³ »É³ ! ! N³ -3è- áO³ -3Y³ -»É³
 ŠN³ éOY³ »É³ , μ³ n»É³ !) , ušt=a- Š³ aēi³ Y³ »É³ , 3 nB³ í³ »É³ , 1 aōnē . 3 É³ , Ç³ μ³ ó³ N³ é³ -
 Y³ 3 É³ ! ! ušt=u- Š³ aO³ n³ »É³ , i³ 3 É³ , AY³ i³ 3 U»É³ ! (NŪ³ i³ . N³ O³ . aēi³ -3Y³ -»É³ ,
 aēi³ -Y³ -»É³ ! ! aēi³ - (3O³) -áO³ -3Y³ »É³) Š³ 1 aōnē N³ Y³ »É³ , i³ 3 É³ ! , peṭi=a-
 Š(»i³) 1³ éY³ 3 É³ ! ! peṭ=u- Š(»i³) 1³ nOY³ »É³ , BñÇ³ »É³ , »i³ i³ 3 É³ ! ! 3 UÉY³ :
 aon³ ni³ . 3 YóáO³ I³ Y³ μ³ U»nÇ³ YU³ Y³ í³ nU³ A³ NÇ³ B³ oYáO³ ĸ N³ 3 U»n»YÇ³
 Ā³ 3 i³ x³ é³ I³ Y³ μ³ U»nÁ³ , ańáY³ U³ náo³ »Y³ I³ 3 ½U³ í³ »É³ Ç³ Yá³ »è³ Y³ n³ . ań³ 3 -
 I³ Y³ , 3 UY³ »è³ ĸÉ³ ā³ ½áú³ è³ »é³ Ç³ μ³ U»nÇ³ : AY³ ańáO³ , 3 é³ Ç³ Y³ 1³ áú³ aól³ μ³ U³
 eī³ 3 YáO³ ĸ Nēi³ 3 I³ 3 nī³ 3 N³ 3 U³ i³ 3 í³ Ā³ 3 i³ x³ é³ I³ Y³ »n³ Y³ . , UÇ³ Yá³ 1³ »é³
 »n³ í³ ań³ 1³ 1³ áú³ aól³ I³ náo³ ĸ Ó³ »é³ u³ μ³ n»É³ É³ í³ ań³ Y³ n³ . ań³ 3 I³ Y³ Ç³ U³ eī³ :
 Ð³ 3 U»n»YÇ³ Ā³ 3 i³ x³ é³ I³ Y³ μ³ U»nÁ³ I³ 3 ½U³ í³ aól³ »Y³ μ³ U³ NÇ³ U³ Ç³ Y³ -áU³ -ó³
 B³ B³ i³ 3 ½aon³ 1³ Ç³ n³ aól³ -áO³ -ó³ - μ³ Ó³ 3 nŪ³ 3 É³ 3 I³ 3 YóÇ³ N³ í³ »É³ U³ μ³ , ańÁ³
 ÷ áÉ³ 3 nÇ³ YáO³ ĸ μ³ Y³ í³ ań³ Ó³ UY³ í³ ańÇ³ Y³ (Ç³ Yá³ »è³ ań³ aon³ ni³ »n³ YáO³ U³) : °Á³
 Y³ I³ 3 i³ Ç³ aóY³ Y³ Y³ U³ 3 UY³ N³ Y³ . 3 U³ 3 Y³ uÁ³ , ań³ ó³ 3 yńÇ³ I³ 3 i³ Á³ aon³ ni³ »n³ YÇ³
 É³ áY³ nŪ³ Y³ (Y³ . N³ ań³ í³ U³ Y³) N³ 3 U³ I³ 3 n³ . aól³ μ³ ó³ I³ 3 U³ aól³ ĸ , 3 Ā³
 Ā³ »i³ u³ ĸ I³ 3 n³ í³ »É³ , ań³ aon³ ni³ »n³ YÇ³ 3 YóáO³ I³ YóáO³ Y³ u óáoOÇ³ A³ 3 U³ -
 Y³ 3 UY³ N³ í³ 3 Y³ I³ YóáO³ 3 U³ μ³ Ā³ N³ Ā³ 3 Y³ í³ »É³ ĸ N³ 3 U»n»YÇ³ Ā³ 3 i³ x³ é³ I³ Y³
 μ³ U»nÁ³ I³ 3 ½U³ aól³ í³ »n³ aY³ B³ 3 É³ -áO³ / aU³ -ó³ 3 I³ 3 YóÇ³ -áO³ / aU³ - μ³ Ó³ 3 nÇ³ aÇ³
 U³ Ç³ : A³ Yá³ í³ »n³ 3 μ³ náo³ ĸ II É³ áY³ nŪ³ Y³ 1³ Ç³ U³ 3 Á³ í³ 3 UÇ³ í³ »nÇ³ í³ ańáO³ U³ aóY³-
 Y³ »nÇ³ Y³ , 3 Ā³ Á³ »n³ è³ Ā³ »i³ u³ ĸ U³ i³ 3 í³ »É³ , ań³ N³ 3 U»n»YáO³ U³ , ĸ³ 3 i³ Ç³ í³
 I³ 3 éaól³ OÇ³ μ³ ó³ I³ 3 U³ aóO³ 3 U³ μ³ Ā³ 3 U³ 3 Y³ í³ ań³ 3 I³ 3 YóáO³ I³ Y³ . 3 Y³ 3 Y³ -
 óáO³ I³ Y³ μ³ U»nÇ³ N³ 3 I³ 3 náo³ U³ 3 Y³ Á³ aóÉ³ 3 óU³ 3 U³ μ³ , 1³ n³ 3 Y³ 1³ aōnē »Y³ UY³ 3 ó³ »É³
 . ań³ 3 I³ áóU³ aóY³ Ç³ . »á³ Y³ Ā³ N³ Ā³ 3 Y³ í³ »É³ (3 nī³ 3 óáÉ³ í³ 3 á³ »Y³) : Ð³ 3 i³ I³ 3 Ā³ è³
 »Á³ Y³ I³ 3 i³ Ç³ aóY³ Y³ Y³ U³ , ań³ aon³ ni³ »n³ YáO³ U³ Y³ I³ 3 i³ aól³ ĸ É³ áY³ nŪ³ Y³ 3 Ué³
 i³ Ç³ Ā³ Č³ N³ . Y³ I³ Č³ Á³ í³ Ç³ N³ i³ aól³ 1³ Ç³ U³ 3 Á³ í³ 3 UÇ³ (U³ μ³ »I³ 3 UÇ³ . » éaól³ μ³ »I³ -
 i³ 3 UÇ³) ańáB³ í³ »nÇ³ 3 í³ ańáO³ U³ aóY³ »nÇ³ 3 Y³ i³ aól³ (1-Ç³ 1³ »U³ U³ Č³ N³ . U³ μ³ »I³ 3 UÇ³ .

3-ñ¹ ¹»ÙùÇ Ná· Ý³ ÍÇÇ· ÁÝ¹Ñ³ Ýñ³ à»è): AëĪ 1-ÇÝ ¹»ÙùÇ »½. ĀÍÇ - be[w] í »ñç³ í áñáoĀláoYÁ Ī³ ñáo ĺñ ÓáoĪí »Ē Ý³ Ēáñ¹ u-Ç Ñ»ī [-uw > -u], 1ñ³ Ýáí ÇĒĪ āī ³ ñ»ñī »Ēáí 3-ñ¹ ¹»ÙùÇ Ñ³ Û³ à³ ī ³ èĒ³ Ý í »ñç³ - í áñáoĀláoYÇó (ī »è ²Ōláoè³ Ī 8): AÝā í »ñ³ »ñáoĪ ĺ 1-ÇÝ ¹»ÙùÇ Ná· . éáoĪ»Ī ī Ç - (u)še[-(u)s] í »ñç³ í áñáoĀláoYÁ, ³ à³ ³ ŪÝ Āñ·ē Ī 3-ñ»ĒÇ ĺ Ñ³ Û³ Û³ ī »Ē Ñ³ Ū»ñ»YÇ 1-ÇÝ ¹»ÙùÇ Ná· Ý³ ÍÇ áñáb Ó·»ñÇ - (áo)ù óáoóÇaÇ Ñ»ī : Đ³ Ū»ñ»YÇ ·· áoñ³ ñī »ñ»YÇ è³ ÑŪ³ Ý³ Ī³ Ý »Ō³ Ý³ ÍÇ ³ ÝóĪ³ Ē Ī³ ī ³ ñŪ³ ĒÇ Ñ³ Û³ à³ ī ³ èĒ³ Ý í »ñç³ í áñáoĀláoYÝ»ñÇ Ñ³ Û³ 1-ñ³ Ī³ Ý à³ ī Ī»ñĀ Ý»ñĪ³ Ū³ óí áoĪ ĺ Ñ»ī ··Ū³ Ē ³ Ōláoè³ Ī áí :

²Ōláoè³ Ī 10

ĀÇí		ĒáÝ³ ñŪ³ Ý Ī Çā (áon³ ñī ./ Ñ³ Ū.)					
		»½.	Ñá·.	»½.	Ñá·.	»½.	Ñá·.
Ē»½áo	»Īù	³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý / à³ ī ×³ è³ Ī³ Ý		³ Ý³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý Ī / Ý»ñ· áñĪ³ Ó·		³ Ý³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý Ī, ĪĪĪ / Īñ³ í áñ³ Ó·, Ē³ èÝ	
	1-ÇÝ	-u-w/ul	-u-s/us	-i-di	-	-(i)a-di	-
àoñ³ ñī	3-ñ¹	-u-(n/al)	-t-u-(l)	-i-w	-i-l	-(i)a-w	-(i)a-l
	1-ÇÝ	-áo-ó- -áŪ-ó		-Ç (<*ÇŪ)	-³-ù	-(»)³-Ī	-(»)³-ù
3-ñ¹	-(*Ç-ó)			-Ç-Ý	-(»)³-ó	-(»)³-Ý	

AÝāà»è ÝBí »ó (ī »è í »ñĀ), ³ ÝóĪ³ Ē Ā³ Û³ Ý³ ĪáoĪ man - šĒÇÝ»Ē, ŪÝ³ Ē; ³ Ý³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý »³ ŪĀ ĒáÝ³ ññī áoĪ ĺ ³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý »³ Ū»ñÇÝ Ñ³ - ī áoĪ Ó·áí : è³ Ī³ ŪÝ »³ ó³ éí ³ Ī āĺ, áñ Çñ³ Ī³ ÝáoĪ man= »³ ŪĀ Ēá-Ý³ ññī »Ēáí ³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý »³ Ū»ñÇ Ī Çāáí, Ñ³ Ý¹»è ĺ . ³ ĒÇĒ Īñ³ í áñ³ Ī³ Ý (³ Ý³ ÝáoĀŌ³ Ī³ Ý) ÇŪ³ Ēī áí (ÑŪŪī . Ñ³ Ū. à³ ī ×³ è³ Ī³ Ý »³ Ū»ñÇ Ñ»ī , áñāÝù Ó·áí ŪÝ³ Ēáí ³ Ý÷á÷áĒ· ³ ñī ³ Ñ³ Ūī áoĪ »Ý Ý³ ·· Īñ³ í áñ³ Ī³ Ý ÇŪ³ Ēī³⁹⁹): ²Ū¹ ¹»àúáoĪ áon³ ñī ³ Ī³ Ý Ī »ùĒī »ñáoĪ Ñ³ ×³ Ē³ ĪÇ Ñ³ Ý¹Çāáo man=u »³ Ū³ Ó·Ā Ī³ ñ»ĒÇ ĺ Ā³ ñ· Ū³ Ý»Ē ŠĀáoÝí »óĪ, ³ ŪĒ áā Ā» šŪÝ³ ó, »Ō³ í Ī³ Ū šĪ³ ñĪ, ÇĒĪ, ³ è»Ýù qi-ú-ra-né qu-ul-di-né

³⁹⁹ AÝāà»è unÇÝ³ Ī· ŪÝ-³ó-áoó šĀáo»óĪ / šĀáoÝí »óĪ:

ma-nu 1ñí 3. Ç ŞNaÓÁ 3 YUB3 Í çñ; Á3 ñ. Ú3 YáoÁU3 Ý ÷ áÉ3 ñ»Ý Í3 ñ»ÉÇ ç í 3 É ŞNaÓÁ 3 YUB3 Í ÁáOÝí »ó; Í 3 U ŞNaÓÁ 3 YUB3 Í çñ ÁáOÝí »É (3 ÝÍ 3 - í 3 ñ); Á3 ñ. Ú3 YáoÁUáoYÁ: ÐUÚí . man=u=be [mæn=u=w] µ³ Ú³ Ó´Ç Ñ»í , anÁ Ú³ éÝ3 . Çí 3 Í 3 Ý . ñ3 Í 3 YáoÁUáoYáoU 3 ñ13 ñ3 óÇañ»Ý Ñ3 Ú³ ñ- í áU ç 3 YóáO3 Í 3 Ý µ³ Ú³ ŞUY3 onÇ, ÁáO»óÇ añ ÉÇYÇ, ÉÇY»É í í »óÇ; Á3 ñ. - Ú3 YáoÁU3 Úµ:

.) Ðñ³ Ú³ Ú³ Í 3 Ý »Ó³ Ý³ Í Ç Ý»ñí³ (µáoÝ Ññ³ Ú³ Ú³ Í 3 Ý): Ðñ³ Ú³ Ú³ - Í 3 Ý »Ó³ Ý³ Í Ç Ý»ñí³ Ý Ñ³ Ú»ñ»YáoU Í 3 ÝÚí áU ç 3 ÝóU³ É Í 3 í 3 ñU³ ÉÇ ÑÇUúÇó· Ñ»í ´´Ú³ É í »ñç³ í anáoÁUáoYÝ»ñç Ñ³ í »ÉáUáí :

»ÚU	É áÝ³ ñNU³ Ý í ÇáÁ					
	Ý»ñ. aní³ Ó´´		Í ñ³ í an³ Ó´´		É³ éÝ	
	»½.	Ñá .	»½.	Ñá .	»½.	Ñá .
2-ñ1	-Ø	-çú (*-»-ú-ú)	-Ç-ñ	-³ -ú-ú -³ -ñáo-ú	-Ç-ñ	-»³ -ú-ú -»-ñáo-ú (*-»³ -ñáo-ú)

ÉÝáá»é ñ»áU ç µ»ñí 3 Í 3 ÓUáoé³ Í Çó, Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ Ññ³ Ú³ Ú³ Í 3 Ý »Ó³ Ý³ Í Ç »½³ Í Ç ÁíÇ -ó í »ñç³ í anáoÁUáoYÁ Ñ³ UAYÍ YáoU ç áon³ ñí »ñ»ÝÇ Ñ³ Ú³ á³ í 3 éÉ³ Ý Ó´Ç -é óáoÇaç Ñ»í (í »é 2 ÓUáoé³ Í 8): á»í ú ç ÝÍ 3 í Ç áOÝ»Ý³ É, an áon³ ñí »ñ»YáoU µ³ é³ í »ñçÇ e-Ý Í 3 ñáo ç 3 ñí 3 - é³ Ýí »É Ý³ ´´ó Í 3 Ú æ (Ú³ éÝ3 . Çí 3 Í 3 Ý . ñ3 Í 3 YáoÁUáoYáoU Ñ³ ×³ É ÁÝ- Á»ñóí áU ç æ⁴⁰⁰): ÓUáoé í áUÚÇó³ aÇ µ³ ó³ éí áU, añ í í Ú³ É 1 »áUáoU áon³ ñí . e-Ý á»í ú ç ÁÝÁ»ñó»É e (Ñ³ Ú. »): ÐUÚí . Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ Ññ³ Ú³ Ú³ - Í 3 ÝÇ Ý»ñ. aní³ Ó´´ É áÝ³ ñNU³ Ý Ñá. Ý³ Í ÇÇ -ç -ú í »ñç³ í anáoÁU³ Ý Ñ»í , anÝ 3 ÝÍ 3 éí 3 Í . 3 éÇè ç *-»-Ú-ú Ý³ ÉÝ³ Í 3 Ý Ó´Çó, añÇ Ú»ç, Ç 1 »Ué -»--Ç, ÑÝ³ ñ³ í an ç, añ á³ Ñá³ Ýí »É ç »½. ÁíÇ Ññ³ Ú³ Ú³ Í 3 ÝÇ µáoÝ óáo- óÇá: Ðá. Ý³ Í Ç Ññ³ Ú³ Ú³ Í 3 ÝÇ Ñ³ Ú³ ñ áon³ ñí »ñ»YáoU í í 3 UáoÁUáoYÝ»ñ ááoÝ»ÝU: Ð³ Ú»ñ»ÝÇ ´´ áon³ ñí »ñ»ÝÇ Ññ³ Ú³ Ú³ Í 3 Ý »Ó³ Ý³ Í Ç Ý»ñí³ ÚÇ »½. ÁíÇ í »ñç³ í anáoÁUáoYÝ»ñç Ñ³ Ú³ 1ñ³ Í 3 Ý á³ í í »ñÁ áOÝÇ Ñ»í ´´Ú³ É í »éUÁ:

		É áÝ³ ñNU³ Ý í Çá (áon³ ñí »ñ»Ý/Ñ³ Ú»ñ»Ý)	
É»½áo	»ÚU	3 YóáO³ Í 3 Ý / Ý»ñ. aní³ Ó´´	3 Ý³ YóáO³ Í 3 Ý / Í ñ³ í an³ Ó´´, É³ éÝ

⁴⁰⁰ í »é, únÇÝ³ í , G. Wilhelm, 2004, çÇ 131:

əón³ n- i »ñ»Ý	2-n¹	-e[e/æ/ø]	-i
Ə³ ʋñ»Ý	2-n¹	-ø (-> (±))	-ç-ñ

Ö³ eiri añ»Ý UÇ³ í i³ ñµ»ñáoĀáoYÁ N³ ʋñ»ÝÇ Íñ³ í añ³ Ó· Ēá-
Ý³ nñŪ³ Ý ¹ »äúáoŪ N³ í »ĒŪ³ ĩ n-ç³ éí³ ʋáoĀáoYÝ ĺ (aón³ niri »ñ»YáoŪ³ ʋY
µ³ ó³ í³ ʋáoŪ ĺ, Ý»ñí³ ʋ³ óí³ í ĺ ø-ái), »Ā» ÇN³ ñí» ĀY¹áoYáoŪ »Yü, añ Ç
¹ »Üe aón³ niri . i³ »üei »ñáoŪ í í³ Ūí³ í ʋl=i(i) µ³ ʋÇ¹ . añí áoY»Yü Nñ³ -
ʋ³ ʋ³ í³ Ý »Ō³ Ý³ íÇ³ Ý³ ÝóáoŌ³ í³ Ý µ³ ʋñÇY µYánaß µ³ ʋ³ Ó· Ç N³ i :

1) eiri añ³ 13 è³ í³ Ý (3 ÝÇñ³ í³ Ý) »Ō³ Ý³ íÇ Ó· »ñ: eiri añ³ 13 è³ í³ Ý
»Ō³ Ý³ íÁ N³ ʋñ»YáoŪ Ý»ñí³ ʋ³ óí³ í ĺ ³ é³ çÇÝ · »ñíñáñ¹ ³ ä³ éÝÇái :
Ə³ ʋñ»YáoŪ eiri añ³ 13 è³ í³ ÝÇÝ Ūai ÇŪ³ eiri áoYÇ Ý³ · Nán¹añ³ í³ Ý
Nñ³ Ū³ ʋ³ í³ YÁ: ĀYá í »ñ³ µ»ñáoŪ ĺ aón³ niri »ñ»ÝÇ eiri añ³ 13 è³ í³ Ý
(3 ÝÇñ³ í³ Ý) »Ō³ Ý³ íÇ Ó· »ñÇY, ä³ ÇYáä»è ³ ñ¹Ý YBí»ó, ³ Ūei »Ō
³ Ū»Ý ÇYá ä, añ ä³ ñ½ ĺ: Ø³ éY³ íañ³ ä»è ʋÇBí ä, añ NÝ³ ñ³ íañ ĺ
ÉÇYáoŪ í ³ ñ³ ÝÇ³ i »É ʋÇ Ó· Á ŪáoèÇó, · ³ Ūe N³ ñáoŪ Ū³ éY³ . Çi ³ í³ Ý
· ñ³ í³ ÝáoĀáoYáoŪ ³ éí³ »Ý í ³ ñ³ Ó³ ŪYáoĀáoYÝ»ñ: Øáoè íáoŪÇó·
Nëi ³ í ä ĺ Ý³ · máóÝ í »ñÇ³ íañáoĀáoYÝ»ñÇ · µ³ ʋ³ í³ ÝóY»ñÇ í ³ ñ³ Ý-
ç³ i áoŪÁ: Þ³ i N³ x³ Ē Ó· áí í ³ ñµ»ñíáo µ³ ʋñÁ ³ ñi ³ N³ Ūi áoŪ »Y
ŪÇ· YáoŪY í³ Ū B³ i Ūai ʋñ³ í³ Ý³ í³ Ý ÇŪ³ eiri Ý»ñ, añáYü NÝ³ ñ³ íañ
aç ÉÇYáoŪ N³ Ū³ i »üei áoŪ Çñ³ ñçó ½³ Ý³ ½³ Ý»É, Çei ʋÇ Ū³ éĀ ĀY¹N³ Ý-
ñ³ ä»è NÝ³ ñ³ íañ aç ÉÇYáoŪ Ā³ ñ· Ū³ Ý»É ³ YN³ eiri ³ Ý³ ÉÇ N³ Ū³ i »üei Ç
ä³ i x³ éái (Ū³ Ýñ³ Ū³ éY ³ Ūe ³ Ū»ÝÇ Ū³ èÇÝ í »è í »ñÁ): Ūí³ i Ç
áoY»Ý³ éai ³ Ūe ³ Ū»YÁ ³ é³ ŪÁŪ Ó»éY³ ä³ N³ »Yü ŪYáoŪ aón³ niri »ñ»ÝÇ
eiri añ³ 13 è³ í³ Ý (3 ÝÇñ³ í³ Ý) »Ō³ Ý³ íÇ µ³ ʋñÇ N³ i N³ ʋñ»ÝÇ N³ Ū³ -
ä³ i ³ èĒ³ Ý µ³ ʋ³ Ó· »ñÇ añ· ĺ N³ Ū»Ū³ i áoĀáoYÇó: 2 é³ ŪÁŪ NÝ³ ñ³ íañ
ĺ Ēáè»É ʋÇ³ ŪY N³ ʋñ»ÝÇ eiri añ³ 13 è³ í³ Ý »Ō³ Ý³ íÇ añáß µ³ ʋ³ Ó· »ñÇY
µYánaß ó ³ yñÇí³ i Ç aón³ niri »ñ»ÝÇ N³ Ū³ ä³ i ³ èĒ³ Ý í »ñÇ³ íañáo-
ĀáoYÝ»ñáoŪ µ³ ó³ í³ ʋáoĀŪ³ Ý (ÇYáĀ N³ i áoí ĺ aón³ niri »ñ»ÝÇ
ĒáÝ³ nñŪ³ Ý · Náfái Ū³ Ý N³ Ū³ í³ ñ· »ñÇY ĀY¹N³ Yñ³ ä»è) Ū³ èÇÝ:

») ¹ ʋÇ ³ ñ· »É³ í³ Ý Ó· »ñÁ: Ə³ ʋñ»YáoŪ ³ éí³ ĺ ³ ñ· »É³ í³ Ý-
Nñ³ Ū³ ʋ³ í³ ÝÇ N³ i áoí Ó· , añÁ í³ ½ŪíáoŪ ĺ Ý»ñí³ Ā³ Ū³ Ý³ íÇ µ³ ʋ³ -
NÇŪçÝ N³ Ū³ ä³ i ³ èĒ³ Ý óáoÇaY»ñÇ (-ñ³ »½³ íÇÇ · -Ūü· Nā· Ý³ íÇÇ
N³ Ū³ ñ) N³ í »ĒŪ³ Ūµ· Ý³ Ē³ 13 è 1ñíáo ŞŪÇ¹ ³ ñ· »É³ í³ Ý Ū³ éYÇíÇ N³ -
ñ³ 1ñŪ³ Ūµ:

Aÿã»è ³ ñ¹»Ý Ýbí »ó í »ñÁ (III.2.3 Í»í 2), ¶.Ø»ÉÇÛÇBí ÇÉÇÝ áõñ³ ñ-
 í »ñ»ÝáóÙ ³ é³ ÝÓÝ³ óÝáóÙ ¿ ³ ñ. »É³ Í³ Ý-Ññ³ Û³ Û³ Í³ ÝÇ Ñ³ í áóÍ Ó´, áñ
 Í³ ½Ùí áóÙ ¿ µ³ Û³ ÑÇÙÙ»ñÇÝ - (d)i-a-ne óáóóÇáÇ Ñ³ í »ÉÙ³ Ûµ´´ µ³ ÛÇÓ
 ³ é³ ç ¹ñí áó mi ŞÛÇ! ÁËí ³ Í³ Ý Û³ èÝÇÍÇ Ñ³ ñ³ ¹ñáóÁÙ³ Ûµ: ² ÒÈ Ñ»ÓÇ-
 Ý³ ÍÝ»ñ -i-a-ne-Ç Ûç í »èÝáóÙ »Ý ³ ÒÈ µ³ Û³ Í³ Ý Ó´(»ñ): è³ Í³ ÛÝ
 ÇÝã»è óáóó »Ý í ³ÉÇ È»ñ ¹Çí ³ ñíáóÙÝ»ñÁ, áõñ³ ñí ³ Í³ Ý í »üè-
 í »ñáóÙ -ia-ne-áí Í³ ½Ùí ³ Í µ³ Û»ñÇÝ µáfañ ¹»áó»ñáóÙ Ý³ Èáñ¹áóÙ ¿
 mi ŞÛÇ! Í³ Û ui[oı] Şáá! ÁËí ³ Í³ Ý Û³ èÝÇÍÁ (³ ÒÈ ³ Û»ÝÇ Û³ èÇÝ
 í »è III.2.3 Í»í 2), ÇÝÁÁ Û»½ ÁáóÈ ¿ í ³ÉÇ Èí ³ Í »Éáó, áñ áõñ³ ñí »ñ-
 ÝáóÙ Í³ ñáÓ ¿ñ . áóóáóÁóáóÝ áóÝ»ÝÉ µ³ ÛÇ ³ ñ. »É³ Í³ Ý ÇÝÁ-áñ ÛÇ Ó´, áñÁ
 Í³ ½Ùí áóÙ ¿ñ -i-a-ne óáóóÇááí` mi ŞÛÇ! Í³ Û´´ ui[oı] Şáá! ÁËí ³ Í³ Ý Û³ èÝÇÍÝ»ñÇ
 Ñ³ ñ³ ¹ñÙ³ Ûµ: ° Á» ¹³ Çñáó ³ Û¹á»è ¿, ³ á³
 Í³ ½Ù³ í áñÙ³ Ý Ó´áí ³ ÛÝ ³ ÝáóáBí ÝÙ³ Ýí áóÙ ¿ Ñ³ Û»ñ»ÝÇ ³ ñ. »É³ Í³ Ý-
 Ññ³ Û³ Û³ Í³ ÝÇÝ:

III.3 . »ñµ³Ó

1. áõñ³ ñí »ñ»ÝÇ ¹»ñµ³ ÛÝ»ñÁ Û³ èÝ³. Çí ³ Í³ Ý . ñ³ Í³ ÝáóÁóáóÝáóÙ:
 ² ÒÈ Ñ³ ñóáóÙ Û³ èÝ³. »í Ý»ñÇ Bñç³ ÝáóÙ ÛÇ³ èÝ³ Í³ Ý Í³ ñíÇù áí³ :
 ¶.Ø»ÉÇÛÇBí ÇÉÇÝ⁴⁰¹ ¹»ñµ³ Û³ Í³ Ý Û³ èÝÇÍ ¿ Ñ³ Û³ ñáóÙ -a(i)e-Ý
 (. ñí áóÙ ¿ Ý³´´ -age), áñÁ, ÇÝã»è ÇÝüÝ ¿ áÝ¹áóÙ, Ñ³ í »Éí áóÙ ¿ ³ ÝóáÓ³ -
 Í³ ÝáóÁÙ³ Ý / ³ Ý³ ÝóáÓ³ Í³ ÝáóÁÙ³ Ý óáóóÇáÇó ½áõñí µ³ Û³ ÑÇÙÙ»ñÇÝ
 Í³ ½Ù»Éáí Íñ³ í áñ³ Í³ Ý è»éÇ ¹»ñµ³ ÛÝ»ñ, ÇÝã»è` ter=aie/ter=age
 Ş¹ñí ³ Í |, Ná. ter=ainile⁴⁰² Ş¹ñí ³ ÍÝ»ñ | < ter- Ş¹Ý»É |, durb=aie
 Ş³ áèí ³ Ûµ, ³ áèí ³ Ûµ³ Í | < durb- Ş³ áèí ³ Ûµ»É |´´ ³ ÒÉÝ: Û³ Ý³´´
 ÑÝ³ ñ³ í áñ ¿ Ñ³ Û³ ñáóÙ, áñ áõñ³ ñí ³ Í³ Ý í »üèí »ñáóÙ Ñ³ Ý¹ÇááÓ -ue
 í »ñÇ³ í áñáóÁÙ³ Ûµ áñáB µ³ é»ñ ÝáóÙÝã»è Í³ ñáÓ »Ý ¹Çí ³ ñí í »É áñã»è
 ¹»ñµ³ ÛÝ»ñ, ÇÝã»è` urp=ue Ş½áÑ³ µ»ñí ³ Í |; Í³ Û Ş½áÑ | < urp- Ş½á-
 Ñ»É |, šedi=ue ŞÑáéáÓ (±), ¹áõñè ó³ Ûí áÓ(±) | < ši-d- Şí ³ Ý»É |,
 Ñ»é³ óÝ»É |: Æ. ÷ ÍáÝáíÁ, ³ Ý¹ñ³ ¹³ èÝ³ Éáí éáóÙÝ Ñ³ ñóÇÝ, í »ñáÝBÙ³ É -
 a(i)e/-age Û³ èÝÇÍáí Í³ ½Ùí áÓ Ó´»ñÁ Ñ³ Û³ ñáóÙ ¿ . »ñáóÝ¹ÇáóÙ³ ó-
 í ³ Í Ýá³ í ³ ÍÇ ¹»ñµ³ ÛÝ»ñ, áñáÝü éáí áñ³ µ³ ñ áóÝ»ÝáóÙ »Ý ŞÇÝÁ-áñ

⁴⁰¹ Г.Меликишвили, 1964, ¿ç 56-57:

⁴⁰² Í »ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ»ñí Û³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁóáóÝáóÙ terainele-Ý Ñ³ Û³ á³ í ³ èÈ³ ÝáóÙ ¿
 ³ éáõñ. šaknâte-ÇÝ Ş¹ñí ³ ÍÝ»ñÁ; ÇÛ³ èí áí:

μ³ Yáí ³ ní ³ Í ĒÇY»Éáó; ÇU³ ēī .. Í³ náō »Ý. áñí ³ Í í»É Y³ .. áñá»ē U³ Í-
 μ³ U Í³ U ³ Í³ Í³ Y, ÇYáá»ē tu-aje ŠU³ ūñí ³ Í; ar-(e)d-aje
 Šμ»ñí áō, μ»ñí ³ Í; tar-aje ŠŃ½áñ; .. ³ ŪÉY YB»Éáí Y³ .. áñ Á» áōñ³ ñ-
 í »ñ»YáóU, Á» ÉáóéÇ»ñ»YáóU -ae-áí Í³ ½Uí áóU »Ý μ³ ½U³ ĀÇí
 ³ Í³ Í³ YÝ»ñ⁴⁰³. Éáé»Éáí ÉáóéÇ³ -áōñ³ ní ³ Í³ Y ¹»ñμ³ ŪY»ñÇ U³ ēÇY
 Y³ ŃY³ ñ³ íáñ ĸ Ń³ Ū³ náóU, áñ R-i, R-u í »ēUÇ áōñ³ ní ³ Í³ Y áñáB
 μ³ é»ñ YáóUÝá»ē ¹»ñμ³ Ū³ Í³ Y Ó»ñ »Ý: ²é³ ÇÇYÁ (-i-áí Ó»Á) Y³ YBáóU
 ĸ »YÁ³ ¹ñ³ μ³ ñ, áñá»ē ÉáóéÇ»ñ»YÇ ³ Íí Çí (³ Yóáō³ Í³ Y) ¹»ñμ³ ŪÇY
 ½áó. ³ Ń»é Ó, áñÇ Ń³ Ū³ ñ ¹Áí ³ ñ³ YáóU ĸ áōñ³ ní »ñ»YáóU Ńēí ³ Í ūñÇ-
 Y³ ÍY»ñ μ»ñ»É⁴⁰⁴: Ð»í ³. ³ ŪáóU ŃÇB³ í ³ ÍáóU ĸ ĥa-i-ne ŠÉÉáō(±); qa-
 p-ar-i-le-næ ŠBñÇ³ á³ í áō (Ýñ³ Y)(±); μ³ é»ñÁ⁴⁰⁵: áñá»ē »ñí ñáñ¹
 (-u-áí) Ó»Ç ŃY³ ñ³ íáñ ¹»ñμ³ ŪY»ñ Y³ YBáóU ĸ aɥ-u/o Š»Í³ Í, »Íáō;,
 aš-u/o Š÷³ Ē³ Í, ÷³ Ēēí ³ Í³ Y; kar-u/o Š»YÁ³ ñíí³ Í,
 Yí³ xí³ Í; .. ³ ŪÉ μ³ Ū³ Í³ Y Ó»ñÁ, áñáYū Ń³ Ū³ náóU ĸ á³ ēÇí Í³ U íÇ-
 x³ ÍÇ (³ Y³ Yóáō³ Í³ Y) ¹»ñμ³ ŪY»ñ Ń³ Ū³ Ū³ í »Éáí ÉáóéÇ»ñ»YÇ Ń»í⁴⁰⁶:
 Ū³ ³ YŃÇŪY ĸ Ń³ Ū³ náóU -ue í»ñÇ³ íáñáóÁŪ³ Ūμ áñáB μ³ é»ñÇ
 ¹»ñμ³ ŪY»ñ ĒÇY»Éáó ħ.Ø»ÉÇUÇBí ÇÉáó Í³ ñí ÇUá (í »ē í»ñÁ): ØÇ»YáóUÝ
 Á³ Ū³ Y³ í ¹»ñμ³ ŪY»ñ Í³ U ¹ñ³ Yó B³ í Ūáí Í³ Y. Y³ Í Ó»ñ ĸ
 Ń³ Ū³ náóU Y³ .. R-uri (³ Y³ Yóáō³ Í³ Y μ³ Ū»ñÇó) .. R-a-(j)uri
 (³ Yóáō³ Í³ Y μ³ Ū»ñÇó) í »ēUÇ áōñ³ ní ³ Í³ Y μ³ é»ñÇ U»Í Ū³ éÁ, áñáYū,
 Áēí Çñ»Y, ½áó. ³ Ń»éY»ñ ááóY»Y ÉáóéÇ»ñ»YáóU: ŪŪ³ Y í »ē³ Í»í ĸ
 Ń³ Ūí YáóU Y³ .. Ø. Ē³ aÇí Ū³ YÁ: YB»Éáí, áñ »ñíáó É»½áóY»ñáóU ĸ
 ¹»ñμ³ ŪY»ñÁ Í³ ½Uí áóU »Ý μ³ Ū³ Í³ Y ŃÇUuÇY ³ Yóáō³ Í³ Y áóáŪ³ Y-
 /³ Y³ Yóáō³ Í³ Y áóáŪ³ Y/í Ç×³ ÍÇ óáóóÇáY»ñÇ Ń³ í»ÉU³ Ūμ⁴⁰⁷: Ē.Ø»Bá³ -
 YÇYáí Á⁴⁰⁸ . í YáóU ĸ, áñ áōñ³ ní »ñ»YáóU ³ éí³ »Ý -ini, -a-ini
 ³ Í³ Í³ Y³ Í»ñí ³ Í³ YóY»ñÁ, áñáYū Í³ náō »Ý Í³ ½U»É Y³ ..
 ¹»ñμ³ ŪY»ñÁ: ²Ū¹ áÇēÇU Y³ Ń³ Ū³ náóU ĸ Í»ÉÇBÇYÇ »ñíÉ»ÍŪ³ ³ ñŌ³ -
 Y³. náóáŪáóYáóU í Í³ Ūí ³ Í ter-aine-le (Ńá. ĀÇí) .. ĥa-ine

⁴⁰³ И.Дьяконов, 1963, ĸÇ 73-76, 1979, ĸÇ 75:

⁴⁰⁴ И.Дьяконов, 1963, ĸÇ 75-76:

⁴⁰⁵ I.Diakonoff, 1971, ĸÇ 139-142; 1979, ĸÇ 74-76:

⁴⁰⁶ ÉáóéÇ»ñ»YÇ Ń³ Ū³ ñ Ē. Ū³ íáYáí Á YBáóU ĸ Ń»í Ū»É »ñ»U ¹»ñμ³ Ū³ Í³ Y Ó»ñÁ. 1) íÇ×³ ÍÇ ¹»ñμ³ Ū -a ³ Í³ Yóáí, 2) . áñí áóáóÁŪ³ Y ¹»ñμ³ Ū (³ Íí Çí) - í ³ Í³ Yóáí, 3) íÇ×³ ÍÇ ¹»ñμ³ Ū áñá»ē . áñí áóáóÁŪ³ Y ūμŪ»Íí (á³ ēÇí) -u(=o(±)) ³ Í³ Yóáí, áñáYóóó, Áēí Çñ»Y, áōñ³ ní »ñ»YáóU ³ éí³ »Ý -i-áí .. -u-áí Ó»ñÁ. í »ē И.Дьяконов, 1979, ĸÇ 74:

⁴⁰⁷ М.Хачикян, 1985, ĸÇ 112:

⁴⁰⁸ И.Мещанинов, 1962, ĸÇ 47-48:

μ³ é»ñÁ¹ Í³ ½ÚÍ³ Í ter- `` ña- μ³ Ú»ñÇÓ: ÚáóÚÝ Í »ñǎ Ý³ `` agun-uni-
 le §³ ǎëí³ Ú μÝ»ñ, ³ ǎëí³ Ú μ³ ÍÝ»ñ; μ³ éÁ¹ Í³ ½ÚÍ³ Í -uni ³ Í³ Ý-
 óáf: ² ÚÉ Ñ»ÖÇÝ³ ÍÝ»ñ terainele-Ç Ú»ç í »ëÝáóÚ »Ý -a(i/g)e
 ¹»ñμ³ Ú³ Í³ Ý Ú³ ëÝÇÍÁ¹ ³ ÚÝ í »ñǎóÍ »ǎáf ter=ai=nili(=nele) (í »ë
 í »ñÁ): ¶.ì ÇÉÑ»ÉUA⁴⁰⁹ -aure `` -ure Ú³ ëÝÇÍÝ»ñÁ Ñ³ Ú³ ñáóÚ ç
 éáóμÚ»Í³ ³ ÚÇÝ (-aure) `` úμÚ»Í³ ³ ÚÇÝ (-ure) áóÓÍ³ Í áóÁÚ³ Úμ ¹»ñμ³ -
 Ú³ Í³ Ý, Çëí -ayæ-Ý ³ Í³ Í³ ÝÝ»ñ `` . áÚ³ Í³ ÝÝ»ñ Í³ ½ÚáÓ ³ Í³ ÝóÝ»ñ:
 ² ÚëǎÇéáf, »Á» ÷ áñÓ»Ýú ³ Ú ÷ á ÷ »É Í »ñáb³ ñ³ ¹ñÚ³ É ÝúáóÁÁ, ³ ǎ³
 ëí³ ³ óí áóÚ ç, áñ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóÚ Í³ ñáÓ »Ý ÉÇÝ»É Ñ»í `` Ú³ É ¹»ñμ³ Ú³ Í »ñí
 ³ Í³ ÝóÝ»ñÁ.

-aye (· ní áóÚ ç -a(i)e Í³ Ú -age): ² Úë ¹»ñμ³ Ú³ Í³ Ý ³ Í³ ÝóÇ
 ³ éÍ³ ÚáóÁóáYÁ Ñ³ ëí³ ³ í áóÚ ç Í »ÉÇBÇÝÇ »ñíÉ»Í Ú³ ³ ñÓ³ Ý³ . ñáó-
 ÁÚ³ Úμ, Ñ³ Ú³ Ó³ ÚÝ áñÇ çÉ ³ ÚÝ Ñ³ Ú³ ní áóÚ ç Í ñ³ í áñ³ Í³ Ý ë»éÇ ¹»ñ-
 μ³ ÚÝ»ñ Í³ ½ÚáÓ Ú³ ëÝÇÍ (Æ. Ú³ ÍáÝáf, ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉÇ): Áëí Æ. Ú³ -
 ÍáÝáf Ç Í³ ½ÚáóÚ ç Ý³ `` ³ Í³ Í³ ÝÝ»ñ: ¶.ì ÇÉÑ»ÉUA [-ayæ]-Ý Ñ³ Ú³ ñáóÚ
 ç ³ Í³ Í³ ÝÝ»ñ `` . áÚ³ Í³ ÝÝ»ñ Í³ ½ÚáÓ ³ Í³ Ýó:

-u: Áëí Æ. Ú³ ÍáÝáf Ç Í³ ½ÚáóÚ ç í Ç×³ ÍÇ (³ Ý³ ÝóáÓ³ Í³ Ý)
 ¹»ñμ³ ÚÝ»ñ:

-i: Áëí Æ. Ú³ ÍáÝáf Ç Í³ ½ÚáóÚ ç ³ Í³ Çí (³ ÝóáÓ³ Í³ Ý) ¹»ñ-
 μ³ ÚÝ»ñ:

-ini/-a-ini/-u-ni: Áëí Æ.Ø»Bá³ ÝÇÝáf Ç Í³ ½ÚáóÚ »Ý ³ Í³ -
 Í³ ÝÝ»ñ ¹»ñμ³ Ú³ Í³ Ý ÇÚ³ ëí³ áf: Æ. Ú³ ÍáÝáf Á ¹»ñμ³ Ú³ Í»ñí /³ Í³ -
 Í³ Ý³ Í»ñí ³ Í³ Ýó ç Ñ³ Ú³ ñáóÚ -u(ni)-Ý:

-ure/-a(j)ure: Áëí Æ. Ú³ ÍáÝáf Ç Í³ ½ÚáóÚ ç Í ñ³ í áñ³ Í³ Ý
 Í³ Ú ÚÇÇÇÝ ë»éÇ Ñ³ ñ³ Í³ í ³ ñ ¹»ñμ³ ÚÝ»ñ: ¶.ì ÇÉÑ»ÉUA -aure/-ure-Ý
 Ñ³ Ú³ ñáóÚ ç éáóμÚ»Í³ ³ ÚÇÝ/úμÚ»Í³ ³ ÚÇÝ áóÓÍ³ Í áóÁÚ³ Úμ ¹»ñμ³ Ú³ Í³ Ý
 ³ Í³ ÝóÝ»ñ: ² í³ Ý¹³ Í³ Ý áóÓóáóÁÚ³ Ý Ý»ñí Ú³ Ú³ óáóÇáÝ»ñÁ Ñ³ Ú³ ñáóÚ
 »Ý μ³ Ú³ Í³ Ý Ó»ñ Í³ ½ÚáÓ ³ Í³ Ýó(Ý»ñ) (í »ë ëí áñ``):

-ue: Áëí ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉáf ¹»ñμ³ Ú³ Í»ñí ³ Í³ Ýó, áñÁ ë³ Í³ ÚÝ áÇ
 ÁÝ¹ áóÝáóÚ Æ. Ú³ ÍáÝáf Á:

2. áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ ¹»ñμ³ ÚÝ»ñÇÝ Í »ñ³ μ»ñáÓ ǎ³ ñ½³ μ³ ÝáóÚÝ»ñ: Ð³ B-
 íÇ ³ ëÝ»ǎáf »Ó³ Í ÷³ ëí³ ³ Í³ Ý ÝúáóÁÁ `` ³ ñí ³ Ñ³ Úí í ³ Í³ Í³ ñí ÇÚÝ»ñÁ`
 ³ é³ í »É Ú³ Ýñ³ Ú³ ëÝ (³ é³ ÝÓÇÝ-³ é³ ÝÓÇÝ) úÝÝ³ ñí »Ýú áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ

⁴⁰⁹ G. Wilhelm, 2004, çÇ 126:

í »háYBU3 É ... 3 UE NY3 ñ3 í aň 1»ñµ3 U3 Í3 Ý Ó»ñÁ ½áo 3 N»e 3 Ýóí3 óY»-
 Éaí N3 U»ñ»YÇ N3 U3 á3 í 3 eE3 Ý 1»ñµ3 UY»ñÇ ... 1»ñµ3 U3 Í3 Ý ÇU3 e-
 í aí N3 Ý1»e »ÍaÓ 3 UE µ3 U3 YáoYÝ»ñÇ N»i⁴¹⁰:

-u, -une [-u(±), -un] - N3 U. -áO(Ý): AEYáá»e 3 ñ1»Y ÝBí »ó, AE. U3 Íá-
 YáíÁ úYÝ»Éaí -u í »ñÇ3 í aňáoÁU3 Úµ aóñ3 ñi 3 Í3 Ý UÇ B3 ñu µ3 e»ñ, ÇYá-
 á»e` aniqu (Í3 Ú niqu), ašdu, aštiu, ašu, aţu, ĥupadu,
 ĥušu, karu, naru, nuluštu, waĥu, waldu ... 3 UEY, 1ñ3 ÝóÇó
 áňáBÝ»ñÇ U»ç í »eYáoU ħ N3 U3 á3 í 3 eE3 Ý µ3 U3 NÇU»ñÇÓ Í3 ½U3 Í Í
 1»ñµ3 UY»ñ: áňá»e 3 U1áÇeÇU Y3 1Çi 3 ñÍaóU ħ ašu Ş÷3 E3 Í,
 ÷3 Eëi 3 Í3 Ý, aţu Ş»Í3 Í, »ÍaÓ (±), ĥušu Ş(±), karu Ş»YÁ3 ñÍ-
 í3 Í, Ýí3 ×í3 Í, suduštu Ş(±), waĥu Ş(±) [1963, ħÇ 73-76; 1979, ħÇ
 74 Í3 Ý. 102], nuluštu ŞÍ3 é3 í3 ñáo, Í3 é3 í3 ñáoÚÁ eí 3 ÝOYáoÍ [ДВ,
 5, 1988, ħÇ 141] µ3 é3 Ó»ñÁ (Á3 ñ. Ú3 YáoÁUáoYÝ»ñÁ Çñ»YÝ »Y), áňáYú,
 Áeí AE. U3 ÍáYáíÇ, Í3 ½U3 Í3 Ý Y N3 U3 á3 í 3 eE3 Ý3 µ3 ñ aš-, aţ-
 , ĥuš-, kar-, nulušt-, sudušt-, waĥ- µ3 U3 NÇU»ñÇÓ⁴¹¹. -
 u Ú3 eYÇÍÇ N3 í »ÉaóUaí ... N3 Ý1Çe3 YáoU »Y 1»ñµ3 U3 Í3 Ý Ó»ñ Í3 Ú µ3 -
 U3 YáoYÝ»ñ: Ú3 Y3 ... NY3 ñ3 í aň ħ N3 U3 ñáoU, aň -u(ne) í »ñÇ3 í aňáo-
 ÁUáoYÝ áOY»óáO agunu=ne Ş3 Uñ3 óí3 Í; ... aniardu=(ne) ŞU»O3 -
 í aň(±)⁴¹², µ3 é»ñÇ U»ç á»i ú ħ í »eY»É YáoUÝ -u 1»ñµ3 U3 Í3 Ý Ú3 eYÇÍÁ
 -ne-Ç N3 í »ÉaóUaí, ÇÉÍ 3 U1 µ3 e»ñÁ N3 U3 ñ»É 1»ñµ3 UY»ñ Í3 Ú µ3 U3 Í3 -
 Í3 ÝÝ»ñ: ÚB»Yú, aň ašu µ3 eÇ 3 eÍ3 UáoÁUáoYÁ aóñ3 ñi 3 Í3 Ý í »úeí »-
 ñáoU Ú»ñÁí aóU ħ Ú3 eY3. »i Y»ñÇ UÇ Ú3 eÇ ÍaÓUÇÓ⁴¹³, áeí Ç U»Yú 3 UY
 µ3 ó ÍÁaÓY»Yú: ØÇ`YáoUÝ Á3 Ú3 Y3 Í, BÝáñNÇí Áá÷áo½3 í3 UÇ 3 ñÓ3 Y3 -
 . ñáoÁU3 Ý Yáñ N3 Úi Y3 µ»ñ3 Í ÍñÍYúñÇY3 ÍÇ, 3 UAU 3 ñ1»Y N3 eí 3 í í3 Í

⁴¹⁰ AE. U3 ÍáYáíÇ »YÁ3 1ñ3 Í -i (3 Íi Çí 3 ÝáoO3 Í3 Y) 1»ñµ3 U3 Í3 Ý U3 eYÇÍÇ N3 ñOÁ
 U»Yú 3 Ueí »O á»Yú úYÝ»ñíÇ: U3 í »ñÇYÇe NY3 ñ3 í aň 3 eÍ3 UáoÁU3 Ý U3 eYÇ ÉaéaóU ħ
 NÇUÝí »Éaí NÇUÝ3 Í3 YáoU ÉaóeÇ»ñ»YÇ í U3 ÉY»ñÇ í ñ3 , e3 Í3 UY Çñ µñ3 Í UñÇY3 ÍY»ñáoU (í »e
 í »ñÁ) aň`Çó» 1»ñµ3 U3 í »eY»Éá ááYáaí NÇUÝ3 í aňí3 Í á: 2e3 í »É Í3 eÍ3 Í »ÉÇ ħ 1ñ3 ÝáoU -i
 1»ñµ3 U3 Í3 ñi Ú3 eYÇÍÇ 3 e3 ÝOY3 óáoUÁ:

⁴¹¹ Aniqu, naru ĥupadu µ3 e»ñÇ µ3 U3 Í3 Ý µYáoUÁ Y3 3 ñ13 ñ3 oÇaň»Y N3 U3 ñáoU ħ
 Í3 eÍ3 Í »ÉÇ: Ašdu-Y, áňÁ Y3 Í3 ááoU ħ ašdu- µ3 UÇ N»i (Á3 ñ. Ú3 YáoU ħ SY3 E3 í »e»É) U3
 Ú3 í Y3 óáoU 3 Y»Éaí Áá÷áo½3 í3 UÇ »ñÍ»ñíU3 3 ñÓ3 Y3. ñáoÁUáoYÁ), N3 U3 ñáoU ħ »i 1Çñ
 SN3 U3 ñ, N3 YáoY; YB3 Y3 ÍáoÁU3 Úµ: U»Y3 í Çá YB3 Y3 ÍáoÁUáoY ħ »YÁ3 1ñáoU Y3 ... aštiu-Ç
 N3 U3 ñ [И.Дьяконов, 1963, ħÇ 74-76], ÇÉÍ 3 U1 µ3 e»ñÁ N3 U3 ñáoU Nñ3 U3 U3 Í3 Ý »O3 Y3 ÍÇ
 (imperative) 3 Y3 ÝáoO3 Í3 Ý µ3 U [И.Дьяконов, ДВ, 5, 1988, ħÇ 144-145]:

⁴¹² U»U3 Y Á3 ñ. Ú3 YáoÁU3 Y N3 U3 ñ í »e И.Дьяконов, ДВ, 5, 1988, ħÇ 160: 2 í »ÉÇ í3 Ó Y3
 Á3 ñ. Ú3 Y»É ħ Ş3 YNY3 ½3 Ý1(±), 3 YÍ3 E(±); [1963, ħÇ 87]:

⁴¹³ 2Ue U3 eÇY í »e Н.Аругтожня, 2001(КУКН), ħÇ 257, Í3 Ý. 4:

ĩ, ań ašd- μ^3 ŪÁ aóñ³ nĩ »ñ»YáóU ÝB³ Ý³ ÍáóU ĩ Š. ³É, N³ eÝ»É, Úi Ý»É,⁴¹⁴
 .. áá Ā» ŠÝ³ É³ í »è»É|, ÇYáĀ»è »YĀ³ 1ńáóU ĩñ Ā. μ^3 ÍáYáíÁ, áóèi Ç
 ašdu μ^3 eÇ N³ Ú³ ñ Ýñ³ μ^3 e³ Ç³ nĩ³ Í ŠN³ Ú³ ñ, N³ YáóY!⁴¹⁵ Ā³ ñ. Ú³ -
 YáóĀŪáóYÁ (áńĀ»è »i 1Çñ) ÉÇèi Í³ èi³ Í»ÉÇ ĩ, N³»³ μ^3 ñ μ^3 ÚY YáóUÝ-
 Ā»è Í³ ñ»ÉÇ ĩ ³ è»É Ú»½ N³»³ μ^3 úññáó μ^3 é»ñÇ B³ ñúÇY: °Ā»
 μ^3 Ú÷á÷»Yú ³ èi³ ÍÁ, μ^3 Ā³ èi ³ óíáóU ĩ, ań aóñ³ nĩ »ñ»YáóU Ā»i ú ĩ
 . áŪáóĀŪáóY áóY»Y³ -u/-u(ne) 1»ñ μ^3 Ú³ Í³ Ý í »ñÇ³ Ú³ eÝÇÍÁ, áńÁ NÇŪ-
 Ý³ Í³ YáóU μ^3 Ú³ NÇŪ»ñÇÓ Í³ ½ŪáóU ĩ μ^3 Ý³ YóáÓ³ Í³ Ý (í Ç×³ ÍÇ) 1»ñ μ^3 Ú-
 Ý»ñ Í³ Ú μ^3 Ú³ YáóY»ñ (μ^3 Ú³ Í³ Í³ ÝY»ñ): Đ³ nóÁ úYÝ³ nĩ»Yú μ^3 e³ í»É
 Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ: μ^3 ñ³ N³ Ú³ ñ μ^3 ñ»Yú aóñ³ nĩ μ^3 Í³ Ý í »úèi »ñÇ μ^3 ÚY
 N³ í í³ ÍY»ñÁ, aóñ í³ Úí³ Í³ Ý Ú»½ N³»³ μ^3 é³ Ó»ñÁ.

(113) ^mAr-giš-ti-še ^mMe-nu-a-ĥi-ni-še a-li-e ^{KUR}Aš-
 [šur ^{LÚ}A.S]I? ^{MEŠ}-ši-e ^{KUR}e-ba-ni-ú-ki aš-du
^{LÚ}[ĥu]-ra-di-ni-e-li ú-e-li-du-bi... -

μ^3 2. ÇBí ÇY Ø»Yáó³ ŪÇ áń¹ÇY³ μ^3 éáóU ĩ³ éáóñ³ Í³ Ý ½áñúÇY
 ÇŪ »ñ¹ńáóU Ç³ ñ¹»óÇ(±), ½áñú N³ í³ ú»óÇ ... | [KYKH 173 II₅₇]:

(114) ^{KUR}šu-ri-[-...]-li[-...]-i iš-pu-ú-i-ú-bi ^{KUR}Aš-šur
^{LÚ}ĥu-ra-di-i-e ^{KUR}e-[ba]-ni-ú-ki aš-du -

μ^3 3 BÉ³ ñŃÁ ... išpuuiubi μ^3 éáóñ³ Í³ Ý ½áñúÇY ÇŪ »ñ¹ńáóU
 Ç³ ñ¹»óÇ(±) | [KYKH 173 III₂₅]:

(115) i-nu-ka-ni e-di-ni na-ĥi-di-ni/tar(?)ni a-ṭu
 [KYKH 241 B₅₉,D₅₅]:

(116) i-nu-ka-ni e-di-ni a-zi-bi-e da-ni ha-ra-ri
 a-ṭu [KYKH 241 E₅₇]:

(117) ^mU-ra-di-ni : ka-ru-ú ĥu-tú-ni-pi... Šàóñ³ 1ÇY
 »YĀ³ nĩ í³ Í (±) N³ nó³ úYÝÚ³ Ý (±)... | (Ā³ ñ. Ú³ YáóĀŪáóYÁ
 Áèi Ā. μ^3 ÍáYáíÇ. Ú.Đ³ ńáóĀŪáóYŪ³ YÁ μ^3 ó ĩ ĀáÓYáóU) [УПД
 7₁₄/KYKH 520лиц₁₄]:

(118) ...^mMe]-nu-a-i ga-la-zi šu-i-ni-ni ĥu-šú mu-
 [x... [KYKH 123₄]:

(119) ... ^{UZU}ĥu-šu DUB-ni i-ni e-si-ni XX kur-ni
^{LÚ}še-lu-i-ni [KYKH 193₄]:

(120) a-lu-še ú-i-e šú-ĥi ba-aṭ-qi-a-ni nu-lu-uš-

⁴¹⁴ í »è M.Salvini, ZU, ĩÇ 87, 91, 93; SMEA XLIV/1, 2002, ĩÇ 131:

⁴¹⁵ í »è И.Дьяконов, 1963, ĩÇ 73, 75:

tú ú-i-ni-ni... - §(»Á») án`ÇÓ» U»ÍÁ YánÇÓ aÇ ó³ YÍ³ -
 Y³ í»ñ³ Yána. »É³ UY, (³ á³) Í³ é³ í³ náóUÁ eí³ YOYáOÁ
 (Í³ é³ í³ náOÁ) ÁáO ÷áÉÑ³ í áóóÇ(±) 1³ ... | [KYKH 478]:

Ü.Ð³ náóÁUáóYÜ³ YÁ ħušu-Ý Ñ³ Ü³ náóÜ ħ . áó³ Í³ Ý UZU ŞUÇÉ,
 ×³ ñá!; áñáBÇaaí, ÇYáÁ UÇ³ Ý. ³ Ü³ UÝ ÑY³ ñ³ í aň ħ: ²Ü»Ý 1»áúáóU U»Yü
 (118)-Á .. (119)-Á á»Yü úYÝ³ ñÍÇ, ú³ Y½Ç Ñ³ Ü³ í »üei Á ÁY¹Ñ³ Yáóñ
 ³ éÜ³ Üµ ³ YÑ³ eí³ Y³ ÉÇ ħ, áóei Ç 1ÁÍ³ ñ ħ í aň`ÇÓ» eí áóÜ. µ³ Ý ³ é»É
 ħušu-Ç ÇÜ³ eí Ç Ü³ éÇY: ÁYá í»ñ³ µ»ñáóÜ ħ aşdu-ÇÝ (< aş=d=u),
 ³ á³, ÇYáá»é ³ ñ¹»Ý YB»óÇYü, áóñ³ ñí »ñ»YáóÜ ³ UY YB³ Y³ ÍáóÜ ħ §. ³ É,
 Ñ³ eY»É, Üí Y»É! ³ Y³ YóáO³ Í³ Y .. Şµ»ñ»É, Ñ³ eóY»É! ³ YóáO³ Í³ Y
 ÇÜ³ eí aí, áóei Ç í»ñáYBÜ³ É 1ñí³. Ý»ñÁ (113)-(114)-áóÜ Á»ñ`é á»í ù ħ
 Á³ ñ. Ü³ Ý»É Ş² eáóñÁ (Uáon) ½áñuÁ (Í³ Ü Ü ½áñuÇÝ »Á» ^{16c}huradiie-Ý
 1ñí³ í ħ ħ ħ Í³ Ý Ñáfaí aí) ÇÜ »ñÍÇñ Ñ³ eón»ó/Üí óñ»ó...! (í »e Y³ .. I.3
 Í»í 2): Áei³ ÜÜÜ, ³ é³ í»É Ñ³ í³ Y³ Í³ Y ħ, aň aşdu-Ý ³ Üei »O Ñ³ Y¹»é
 ħ. ³ ÉÇé aňá»é µ³ Ü, Á» .. 1»ñµ³ Ü³ Í³ Y ÇÜ³ eí Á YáóUYá»é ÑY³ ñ³ í aň ħ
 (NÜÜí . Ñ³ Ü. Ñ³ eáó ŞÑ³ eYáO, Á³ Ü³ YáO!): ²Ü»Ý 1»áúáóU (113)-Á ..
 (114)-Á U»Yü YáóUYá»é á»Yü úYÝ³ ñÍÇ: Nuluştu µ³ eÁ, Ñ³ Ü³ Ó³ UY
 Á. ³ Ü³ ÍáYáíÇ Á³ ñ. Ü³ YáóÁU³ Ý (120), áóYÇ Y»ñ. aňÍ³ Í³ Y ÇÜ³ eí`
 ŞÍ³ é³ í³ náóUÁ eí³ YOYáO, Í³ é³ í³ náO!, áóei Ç á»í ù ħ 1Çí íÇ aňá»é
 Y»ñ. aňÍ³ Í³ Y 1»ñµ³ Ü: ÁYá í»ñ³ µ»ñáóÜ ħ (117)-ÇÝ, ³ á³ ħutuni-pi-
 ÇÝ Á. ³ Ü³ ÍáYáíÇ ÍáOÜÇó í ñí³ Í ŞÑ³ nó³ úYÜÜ³ Ý í ³ Í (±)! Á³ ñ. Ü³ -
 YáóÁUáóYÁ Ñ³ Uá½Çá áħ, Ñ»í .. ³ µ³ ñ á³ ñ½ áħ Y³ .. karu-Ç ×B. ñÇí
 ÇÜ³ eí Á: ²ÜeáÇeáí, UÇ³ Í µ³ eÁ, aňÁ Á»ñ`é Í³ ñ»ÉÇ ħ Ñ³ Ü³ ñ»É íÇ×³ ÍÇ
 1»ñµ³ Ü, açu-Ý ħ, aňÇ ÇÜ³ eí Á é³ Í³ UY á³ ñ½ áħ (Á. ³ Ü³ ÍáYáíÇ ÍáOÜÇó
 ³ é³ Ç³ ñÍ³ Í Á³ ñ. Ü³ YáóÁUáóYÁ »YÁ³ 1ñ³ Í³ Y ħ): ²UY íÍ³ Üí³ Í ħ
 UÇ³ UY é³ ñ¹áóñÇ II-Ç. ³ YÓ³ í³ Y³ ³ ñÓ³ Y³. náóÁU³ Y ³ é³ YÓÇY
 Ñ³ í í³ ÍY»ñÇ ³ í³ ñí Á Ñ³ Üí ³ ñ³ náO áá ³ UYü³ Y Ñ³ eí³ Y³ ÉÇ
 UÇ³ YÜ³ Y ³ ñí ³ Ñ³ Üí áóÁUáóY»ñáóÜ (115)-(116), aňáYü Á. ³ Ü³ ÍáYáíÁ
 Ñ³ Ü»Ü³ í áóÜ ħ YáóUY ³ ñÓ³ Y³. náóÁU³ Y Ü»Í ³ ÜÉ Ñ³ í í³ ÍÇ í»ñçáóÜ ..
 Áá÷áó½³ í³ UÇ »ñÍÉ»½í Ü³ ³ ñÓ³ Y³. náóÁUáóYáóÜ Ñ³ Y¹ÇááO Ñ³ Ü³ YÜ³ Y
 ³ ñí ³ Ñ³ Üí áóÁUáóY»ñÇ (121)-(122) Ñ»í` í³ á í »eY»Éaí 1ñ³ YáóÜ
 íÍ³ Üí³ Í terage/teraie Ş¹ñí³ Í! 1»ñµ³ UÇ .. açu-Ç UÇÇ`.

(121) i-nu-ka]-ni e-di-ni a-zi-bi sal-ma-[at-ĥi-ni
 ĥa-ra-ri tle-ra-i-e [KYKH 241 C₅₄]:

(122) i-nu-k]a-ni e-di-ni sal-ma-at-hi-ni ĥa-ra-ri
 te-ra-ge Ş³ Üeáóñ»í .. (±) ... É³ Ó³ ÓáóÁUáóY 1ñí»ó! (Á³ ñ. -

AY¹N³ Yáoñ 3 eU³ Òm, μñí 3 Í 3 ñí 3 N³ Ūi áoĀláoYÝ»ñÁ 3 ÚYú³ Y ħ ĩ N³ eí 3 Y³ Ēç āY, " 1Áí 3 ñ ħ ÚÇ³ ñĀ»uáñ»Y áY¹»Ē 1ñ³ YóáoŪ ațu-Ç " terag/ie-Ç ÚÇ³ YÚ³ Y ùñ³ Í 3 Y³ Í 3 Y 3 ñĀ»uáí N³ Y¹»Ē . 3 ĒÁ, N³ i Í 3 á»Ē añ (122)-áoŪ μñí 3 Í N³ i í 3 Í Á Øáí 3 Y³ ÚÇ (Āá÷áoñ³ í 3 ÚÇ Í ñí YúnÇY³ Í) 3 ñÓ³ Y³. ñáoĀláoYáoŪ Ø.ē³ Ēí ÇYÇY Í 3 ñ¹áoŪ ħ ikukani edini salmathini harari [x], añí »Ō, ÇYáá»Ē ÇYúY ħ YBáoŪ, 3 ñÓ³ Y³. ñáoĀŪ³ Y í ññçáoŪ terag/ie-Ç N³ Ú³ ñ í »Ō áí³ 416: Đ 3 Bí Ç 3 eY»Ēáí í ñáYBŪ³ Ē ÷ 3 eí »ñĀ Ū»Yú 3 e³ ŪĀŪ 1Áí 3 ñ³ YáoŪ »Yú ÚÇ³ ñĀ»ù á³ í 3 eĒ³ Y í 3 Ē áon³ ñí 3 Í 3 Y í »ùĒí »ñáoŪ í Í 3 Ūí 3 Í -u í ññç³ í áñáoĀŪ³ Ūm μ³ é»ñÇ` áñá»Ē 1»ñμ³ ÚY»ñ Í 3 Ū μ³ Ū³ Í 3 Í 3 YÝ»ñ 1Çí 3 ñí »Ēáo N³ ñóÇY: ¾Ē 3 í ĒÇ Í 3 eí 3 Í »ĒÇ ħ 1ñ³ Yó í Ç×³ ÍÇ 1»ñμ³ Ū ĒÇY»ĒÁ:

Đ 3 Ū»Ū³ í áoĀláoYÁ N³ Ū»ñ»YÇ N»í : Đ 3 Ū»ñ»YáoŪ áoY»Yú YÚ³ Y³ í Çá -

áo 3 Í 3 YóÁ, áñÁ NÇÚY³ Í 3 YáoŪ μ³ Ū»ñÇó Í 3 Ū μ³ Ū³ NÇÚŪ»ñÇó Í 3 ½ÚáoŪ ħ . 1) μ³ Ū³ Í 3 Í 3 YÝ»ñ, ÇYáá»Ē N³ éáo ŠN³ eYáo, Á³ Ú³ Yáo, ÇÚ³ Y³ Ēç " 3 ÚĒY!, N³ í áo ŠN³ í áo, Í í ñÇá, éáoñ, Í í ñáoí " 3 ÚĒY!, Ú³ ŌĀ(Í) áo ŠŪ³ Ō-Āáo, Ú³ ŌĀÇá!, Ééáo ŠĒéáo!, uéáo, 2) 3 Í 3 Í 3 YÝ»ñ Í 3 áó, Úéáo, ĀĀáo " 3 ÚĒY, 3) . áŪ³ í 3 YÝ»ñ 3 Í áó, 1³ í áó, ù³ Ōóáo, 4) Ú³ Í μ³ ÚY»ñ Á³ Úáo, í 3 Ōáo ší 3 Ōáoó!, í 3 ñ³ Á³ Úáo šáoŪ! " 3 ÚĒY: 2 Ūé YáoŪY 3 Í 3 Y-óÁ N³ Y¹»Ē ħ . 3 ĒÇĒ Y³ " ÚÇ B³ ñú μ³ ñ¹ 3 Í 3 YóY»ñÇ Í 3 ½ÚáoŪ, ÇYáá»Ē - 3 í áó` 3 í Y-3 í áó, -3ñμáo` . ÇY-3ñμáo, -3ñí áó` 3 N-3ñí áó, μ³ YĒ-3ñí áó, -(Í) 3óáo` í »ñ³-Í 3óáo, N³ ñĒY-3óáo " 3 ÚĒY: Aëi ¶. æ³ Náoí Ū³ YÇ³ N³ í 3 Y³ Í 3 Y ħ, añ 3 ÚY Í 3 . áoŪ ħ Ñ.-». Y»ñ. áñí 3 -Í 3 Y Ē»ĒÇ Í 3 í 3 ñŪ³ Ēç *-ues 1»ñμ³ Ū³ Í 3 Y Ú³ eYÇÍ Çó⁴¹⁷: ĒYáá»Ē »ñ¹áoŪ ħ μñí 3 Í únÇY³ Í Y»ñÇó, N³ Ū»ñ»YáoŪ 3 Ūé 3 Í 3 YóÁ NÇÚY³ Í 3 YáoŪ Í 3 ½ÚáoŪ ħ . áñí áó 3 YáoYÝ»ñ " Çñ»ñ (N³ ×³ Ē` -áo/-3óŌ, -Çá/-áoā 1»ñμ³ Ū³ Í 3 Y Ú³ eYÇÍ Y»ñÇY ½áo. 3 N»Ē), ÇYáá»Ē Y³ " 3 Í 3 Í 3 YÝ»ñ, . á-Ū³ Í 3 YÝ»ñ " Ú³ Í μ³ ÚY»ñ: Ūí 3 í Ç áoY»Y³ Ēáí, añ -u 3 Í 3 YóÇ ùñ³ Í 3 -Y³ Í 3 Y ÇÚ³ eí Á áon³ ñí »ñ»YáoŪ á³ ñ½ áĭ, Ū»Yú 3 e³ ŪĀ 1Áí 3 ñ³ YáoŪ »Yú N³ Ū. -áo " í »ñáYBŪ³ Ē áon³ ñí . -u- 3 Í 3 YóY»ñÇ ÚÇç" ÚÇ³ ñĀ»ù Í 3 á í »ĒY»Ē:

416 M.Salvini, SMEA, 44/1, 2002, çç 10 (face I, obvers, 61):
417 í »Ē ¶.æ³ Náoí Ū³ Y, 1987, çç 241:

ÆYá í »ñ³ μ»ñáóU ζ áóñ³ ñí . -u(ne)-ÇÝ, áñÇó áóÝ»Ýù` agunu=ne
 §³ Ûñ³ óí³ Í, ³ Úáóñ!, an=i=ardu=(ne) §Ù»Ó³ Íáñ(±) | .. τ=up-
 =ardu=ne §³ Ýí³ ñ. (±), ³ Ýñ»Ý(±), ³ ÝÇBÉ³ Ý(±) .. ³ ÚEÝ! μ³ é»ñÁ,
 ³ á³ ³ Ýí³ éí³ Í ³ ÚÝ á»í ù ζ Ñ³ Ú»Ú³ í »É Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ --áo(Ý) ³ Í ³ Ý-
 óÇ Ñ»í , áñÁ ³ é³ ÇÝÝ Ñ»ñÁÇÝ μ³ Ú³ ñÚ³ í Ý»ñÇó Í³ ½ÚáóU ζ ³ Í³ ÝÝ»ñ
 (³×»óáóÝ §³×»óáó!, Í³ñí³ í áóÝ, ÉáéáóÝ, ÇÚ³éí áóÝ, Ú³ñ¹³-
 ñáóÝ, ½³ñ¹(³ñ) áóÝ .. ³ ÚEÝ), ÇÝáá»é Ý³ .. áU³ Í³ ÝÝ»ñ .. Ú³ Íμ³ ÚÝ»ñ
 (ÁéááóÝ, éáÓáóÝ, óáÓáóÝ, ³é³óúí áó(Ý) .. ³ ÚEÝ) (í »é Ý³ .. 1.3
 Í»í 2):

-v-í/g-e [-v-j (Í³ Û -v-ê (±))]: ÆYáá»é ³ ñ¹»Ý Ýbí»ó, ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉÇÝ
 áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ ¹»ñμ³ Ú³ Í»ñí Ú³ éÝÇÍÝ»ñ ζ Ñ³ Ú³ ñáóU -a(i/g)e-Ý
 (Íñ³ í áñ³ Í³ Ý é»éÇ) .. -ue-Ý ÚÇ»ÝáóÚÝ Á³ Ú³ Ý³ Í³ á áí »éÝ»éáí ³ Úé
 »ñÍ áó .. »ñÇ ÚÇÇ: Æ. Ú³ ÍáÝáí Á Í³ éí³ ÍÇ í ³ í ζ ³ éÝáóU -ue ¹»ñμ³ -
 Ú³ Í³ Ý Ú³ éÝÇÍÇ . áUáóÁUáóÝÁ, Çéí -a(i/g)e-Ý Ñ³ Ú»Ú³ í áóU ζ ÉáóéÇ»-
 ñ»ÝÇ Ñ»í ` ÝB»éáí, áñ ³ Úé É»½áóÝ»ñáóU ³ éí³ »Ý Ýá³ í ³ ÍÇ (· ñáóÝ¹Çáó-
 Ú³ óí³ Í) ¹»ñμ³ ÚÝ»ñ Í³ ½ÚáÓ -ae, -a(i) Ú³ éÝÇÍÝ»ñÁ Ñ³ í»É»éáí,
 áñ -ae-áí Í³ ½Úí áóU »Ý Ý³ .. μ³ ½Ú³ ÁÇí ³ Í³ ÝÝ»ñ⁴¹⁸: Ø. É³ áÇÍÚ³ ÝÁ
 -a(y)□-Ý ÝBáóU ζ áñá»é áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ áñ³ Í³ Ý³ ³ Í³ ÝÝ»ñ
 Í³ ½ÚáÓ ³ ñ¹UáóÝ³ í»í ³ Í³ Ýó` μ»ñ»éáí. tuw/v-ay□ §Ù³ úáóñ!, tar-
 ay□ §Ù»Í!, d/τurb-ay□ §³ áéí ³ Úμ! .. ³ ÚEÝ únÇÝ³ ÍÝ»ñÁ⁴¹⁹, Çéí
 ¶.í ÇÑ»ÉUÁ ³ ÚÝ ¹ éáóU ζ ³ Í³ ÝÝ»ñ .. áU³ Í³ ÝÝ»ñ Í³ ½ÚáÓ ³ Í³ Ýó-
 Ý»ñÇ B³ ñúÇÝ í ³ éáí Ñ»í .. Ú³ É únÇÝ³ ÍÝ»ñÁ. durba-i-e §³ áéí ³ Úμ!,
 §irab=ae §áÇñí³ Í!, tu-a-i-e/tu-a-y[x] §Ù³ úáóñ, ³ ÝÉ³ éÝ!,
 tar=ay□ §Ù»Í, ÑáóÁÍ áó, Ñ½áñ!, al=ay□ §í×Çé! (al- §³ é»É! μ³-
 ÚÇó)⁴²⁰: í »ñáB³ ñ³ ¹ñÚ³ ÉÇó éí ³ óí áóU ζ, áñ áóñ³ ñí »ñ»ÝáóU áóÝ»Ýù -
 a(i/g)e .. -ae ¹»ñμ³ Ú³ Í»ñí /³ Í³ Ý³ Ý³ Í»ñí Ú³ éÝÇÍÝ»ñÁ, áñáÝó
 ÑÇÚ»ñÁ Ñ³×³ É ááóÝ»Ý μ³ Ú³ Í³ Ý ÇÚ³ éí Í³ Ú Íáñóñ»É »Ý ³ ÚÝ: ÁÝ¹
 áñáóU, -a(i/g)e .. -ae Ú³ éÝÇÍÝ»ñÇ í ³ ñμ»ñ³ ÍÚ³ Ý Ñ³ ñóÁ Ñéí ³ Í
 áζ: Ðéí ³ ÍáóÁUáóÝ áí³ Ý³ .. áóñ³ ñí »ñ»ÝÇ -ue Ú³ éÝÇÍÇ ¹»ñμ³ Ú³ Í³ Ý
 ³ ñÁ»ù áóÝ»Ý³ Éáó Ñ³ ñóáóU: ÚBí ³ Í Ñ³ ñó»ñÁ á³ ñ½³ μ³ Ý»Éáó Ñ³ Ú³ ñ
 ³ Ý¹ñ³ ¹³ éÝ³ Ýù Ú»½ Ñ»í ³ únúñáÓ Ó»ñÇ áóñ³ ñí ³ Í³ Ý í »úéí »ñáóU
 ³ é³ í»É í éí ³ Ñ»ÉÇ í Í³ UáóÁUáóÝ»ñÇÝ: Ú³ É úÝÝ³ ñí »Ýù -a(i/g)e ..

⁴¹⁸ И.Дьяконов, 1963, ζÇ 73-76; 1979, ζÇ 75:

⁴¹⁹ М.Хачикян, 1985, ζÇ 69:

⁴²⁰ G. Wilhelm, 2004, ζÇ 125:

-ae Ó'»ñÇ ĩ ³ñ³ÝÇ³ĭ Ú³Ý Ñ³noÁ: êñ³Ýoáí ĩ³½Úí³Í ³é³í»É ĩēĩ ³Ñ»ÉÇ µ³é»ñÇó áoÝ»Ýü Ñ»ĩ ³Ó³ÉÝ»ñÁ. 1) ÚÇ³ÓÝ -ae-áf` ʈi=ae ŞÜ»Í|, şirab=ae ŞÍ³ñ³í| (»ñĩáoeÝ ĺÉ ³Í³Í³ÝÝ»ñ»Ý), Ā»ñ`ē Ý³` `añae Ş(+)|, 2) ÚÇ³ÓÝ -aie-áf` durb=aie Ş³ăēĩ ³Úµ ĩ³Ú ³ăēĩ ³Úµ³Í|, ard=aie ŞAYÍ³/ÁYÍ³ÚáoÚ(+), ĩ áoñú(+), Ā»ñ`ē Ý³` şu=aie Ş(+)|, 3) ÚÇ³ÓÝ -age-áf` ĥuš=age Ş(+)|, did=age Şµ³-ĂÇÝ(+)|, ÑÝ³ñ³íáñ ĺ Ý³` zum=age Ş(+)|, ĥutun=age Ş(+)|, 4) -aie/-age Ñ»ñÁ³. ³ÚáoĂÚáoÚµ tu=aie/age ŞÜ³úáoñ, ă³ñ½|, ʈir=aie/age ŞÜ»Í, NáoĂÍáo, Ñ½áñ|, ter=aie/age Şĩñ³Í|, 5) µ³é»ñ, áñáÝáoú ³éí³ ĺ -aie/-age/-ae Ñ»ñÁ³. ³ÚáoĂÚáoÝ ʈir=aie/age/ae (Ý³` ʈira): °Ă» ÝÍ³ĩ Ç áoÝ»Ý³Ýü áoñ³ñĩ ³Í³Ý ĩ »üēĩ »ñáoÚ ³éí³ -i/-g- Ñ»ñÁ³. ³ÚáoĂÚáoÝÁ, ³ă³ ÝBí³Í únÇ-Ý³ÍÝ»ñáoÚ µ»ñĩ³Í µ³é»ñÁ µ³Ă³Ýíáoú »Ý »ñĩáo ĒÚµÇ` µ³é»ñ, áñáÝü áoÝ»Ý -ae` µ³é»ñ, áñáÝü áoÝ»Ý -aie/age í»ñÇ³íáñáoĂÚáoÝ»ñÁ: Ö³ēĩ áñ»Ý ÚÇ³Í µ³éÁ, áñÁ ĩ³Óĩ³Í ĺ í»ñáÝBÚóÉ »ñĩáo ĒÚµ»ñáoÚ ĺÉ, 1³ ʈira-Ý ĺ: ê³Í³ÓÝ ³ÓÝ ÚÇ³ÝÚ³Ý Ñ³Ú³ĩ »üēĩ »ñáoÚ Ñ³Ý¹»ē ĺ . ³Éĉē ÚÇ³ÓÝ ʈir=aie/age Ñ»ñÁ³. ³ÚáoĂÚáoÚµ, Çēĩ ʈir-a-e Ó'áf ³éí³ ĺ máfáñáf ÇÝ ³Ūē Ñ³Ú³ĩ »üēĩ áoÚ (ĩ³Óĩ³Í ĺ ÚÇ³ÓÝ [na-ĥu]-ni ni-ri-be ʈir-a-a-e a-da-ni ŞAYÍ³Ú»óÇ ß³ĩ Ý³ÉÇñ(þ) ÝáñÇó| [KYKH 30yp.11.] ³ñĩ ³Ñ³Ūĩ áoĂÚáoÝáoÚ Şß³ĩ| ÝB³Ý³Íáo-ĂÚ³Úµ), Ñ»ĩ ³µ³ñ ÑÝ³ñ³íáñ ăĺ ³Ūē µ³éáoÚ ĩēĩ ³Ñáñ»Ýĩ »ēÝ»É -a/-aie/-age Ñ»ñÁ³. ³ÚáoĂÚáoÝ: ØŪáoē ÍáoŪÓç¹ ʈi=ae ŞÜ»Í|, şirab=ae ŞÍ³ñ³í| µ³é»ñÁ ÝáoŪÝă»ē ĩ³Óĩ³Í »ÝŪ»İ³Í³Ý³Ý. ³Ū, áoēĩ Ç ³é³ŪÁŪ ³ÝÑÝ³ñ ĺ ĩēĩ ³Ñ³µ³ñ Ēăē»É Ý³` -aie` -ae ĩ³ñµ»ñ³ÍÝ»ñÇ Ú³éÇÝ: ³ñ³Ýó ³éí³ ÚáoĂÚáoÝÁ ĩ³náó ĺ ă³ŪŪ³Ý³íáñ-í³Í ÉÇÝ»É ÇÝăă»ē ½áoĩ . ñÇ ³é³ÝÓÝ³Ñ³ĩ ÍáoĂŪ³Úµ, ³ŪÝă»ē ĺÉ »ñĩáo ĩ³ñµ»ñ ³Í³ÝóÝ»ñÇ ³éí³ ÚáoĂŪ³Úµ: ĄÝá í»ñ³µ»ñáoÚ ĺ ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉáo ÍáoŪÓçŪ ÝBíáŪ -ue 1»ñµ³Ū³ĩ»ñĩ Ú³éÝÇÍÇÝ, ³ă³ µ³ó³éí³Í ăĺ, áñ êñ³ ÚÇ ĩ³ñµ»ñ³ÍÝ ĺÉ -u-ge-Ý ĺ, áñÁ ÑÝ³ñ³íáñ ĺ ³é³ÝÓÝ³óÝ»É ubardu=ge (ÑŪŪĩ. ubardu- µ³ŪÇ Ñ»ĩ) µ³Ū³Ó'áoŪ ĩ³Óĩ³Í í»ñÇ»ñē Ñ³Ūĩ Ý³µ»ñĩ³Í ¶Ūáí»É»ŪÇ ³ñÓ³Ý³. náóĂÚáoÝáoŪ⁴²¹: Đ³-Ú³ÝŪ³Ý ³Ūē ³ñÓ³Ý³. náóĂÚáoÝ»ñáoŪ ÚÇ`ÝáoŪÝ Ñ³ĩ í³áoŪ ubardu=ge-Ç ÷áĒ³ñ»Ý ³éí³ ĺ ubardu=iale Ó'Á: °Ă» »ÝÁ³1ñ»Ýü, áñ

⁴²¹ ĩ »ē SMEA 44/1, 2001, ĺÇ 112-143 (Van rectos):

³ UY Ý»ní³ U³ oYáoU ħ¹»ñ³ U³ Í³ Ý UÇ Ó´, ³ ã³ eï³ ³ óíáoU ħ, áñ áóñ³ ñ-
 í »ñ»YáoU -a(i)e/-age-Ç ÍáoUÇY áoY»Yü Ý³´´ -ue/-uge ¹»ñ³ U³ -
 Í»ñí U³ eYÇÍÁ, áñí »ð, ÇYáã»è »ñ´áoU ħ ubardu=ç- (µ³ U)´´ ubar-
 du=ge/ubardu=iale µ³ é³ Ó´´»ñÇ Ñ³ Ú»U³ í áoUÇó, máoY ¹»ñ³ U³ -
 Í³ Ý U³ eYÇÍÁ (Í³ Ú µ³ U³ Í³ Ý í »ñÇ³ í áñáoÁáoYÁ, »Á» í »ñÇÇY »ñíáoÉÁ
 YáoUÝá»è µ³ U»ñ »Y) -ge-Y ħ (Ø.É³ áÇÍÚ³ YÁ ubardu=iale-Á µ³ Ó¹³ -
 í áoU ħ ubardu=ia=le Ó´´áí´´ ubardu=ia--Ç Ú»Ç í »èY»fái¹ ÇÚ³ í áñ
 µ³ U³ Ó´´ Ná·Ý³ ÍÇ ÁíÇ =le úµ»Íí³ UÇY óáoÓçáí. ³ Uè U³ eÇY í »è
 III.2.4): ÆEí urp=u=e-Ç Ñ³ Ú³ ñ ÑUÙí. urp=u- (ÝóáoÓ³ Í³ Ý µ³ U)´´
 urp=u=aşe Ó´´»ñÁ: °Á» tar(a)=a(i)e/-age-Ç ÍáoUÇY Ý³´´ ÝÍ³ í Ç
 áoY»Y³ Yü tara µ³ é³ Ó´´Ç · áUáoÁáoYÁ (í »è í »ñÁ), áñí »ð µ³ é³ í »ñÇÇ
 a-Y ³ ÝÍ³ eÍ³ Í³ á³ í³ YáoU ħ ÑÇÚUÇY, ³ ã³ eï³ ³ YáoU »Yü -ie/-ge
¹»ñ³ U³ Í»ñí /³ Í³ Í³ Ý³ í»ñí U³ eYÇÍÁ, áñÁ Ý³ Éáñ¹áo (Á»ñ´è ÑÇÚ-
 Ý³ Í³ ½U) Ó³ UY³ í áñÇY Ñ³ í »fí »fái¹ Í³ ½áoU ħ -a=(i/g)e´´ -u=(-/g)e
¹»ñ³ U³ Í³ Ý í »ñÇ³ í áñáoÁáoY»ñÁ:

Ð³ Ú»U³ í áoÁáoYÁ Ñ³ U»ñ»YÇ Ñ³ í : ÆYáã»è »ñ´áoU ħ í³ Ó Ñ³ Ç³ YÇ
 áóñ³ ñí. ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁáoY»ñáoU -ge-Ç -(i)e Ó´´Çó, ³ Uèí »ð g-Y
 á»í ù ħ ÁYÁ»ñóÉ [j] (Ñ³ U. Ç), Çèí i-Y [y] (y > j)⁴²²: Ð³ U»ñ»YáoU
 YÜ³ Ý ¹»ñ³ U³ Í»ñí (Í³ Ú ³ Í³ Ý³ Í»ñí) ³ Í³ Ýó ááoY»Yü, µ³ Uó
 ÷ áÉ³ ñ»YÁ ³ eÍ³ »Y ¹»ñ³ U³ UY»ñ´´ µ³ U³ YáoY»ñ´´ Í³ ½Uáo -Ç-á´´ -áo-á
³ Í³ ÝóY»ñÁ⁴²³, ÇYáã»è Ý³´´ -³(Y) -á, -(Y) á µ³ U³ Í³ ÝóY»ñÁ (×³Y³-
 á-»É, Ú»Ó³-Yá-»É, ÷³E-á-»É´´ ³ UÉY⁴²⁴), áñÁYü Áèí ¶.æ³ -
 NáóÍÚ³ YÇ eí ½µY³ á»è »ÓÉ »Y ¹»ñ³ U³ Í³ Ý ³ Í³ ÝóY»ñ´´ -Ç-á-Ç áó -
 áó-á-Ç Ñ³ í Y»ñí³ U³ oYáoU »Y ÑY³ · áoUÝ * -çí (*-áÇ) Ó´´A⁴²⁵:
 áóñ³ ñí »ñ»YáoU á ÑYáoYÇ ³ eÍ³ UáoÁáoYÁ í³ Uáo áñ´´Çó» eí áoU-
 únÇY³ í áí³: é³ Í³ UY í »ñÇÇYÇè · áUáoÁáoYÁ UÇ³ Ý. ³ U³ UY ÑY³ ñ³ í áñ ħ:
 Í³ eÍ³ Í³ áÇ Ñ³ ñáoáoU Ý³´´ ç-Ç è»á³ · Çñ g-áí Y»ñí³ U³ óí³ Í³ eÇY»fáo
 ÑY³ ñ³ í áñáoÁáoYÁ: ØÇ³ Í³ ÉaaY¹áí Á, áóñ³ ñí. -v-ge-Ç´´ Ñ³ U. *-v -
 á(Ç)-Ç YáoUÝ³ oU³ Ý U»Ç, Ñ³ U. ³ Í³ ÝóÇ Í³. Ú³ Ý Ñ³ ñóY ħ: Ø³ eY³ -

⁴²² ØUáoÉ ÍáoÓÇ´´ »Á» ÝÍ³ í Ç áoY»Y³ Yü, áñ · ÇñÁ éáí áñ³ µ³ ñ³ é³ í »fí á³ Ná³ YáoÓ³ Í³ Ý ħ,
 ú³ Ý µ³ Ý³ í áñ ÉáéúÁ, ³ ã³ áÇ µ³ ó³ eí áoU, áñ YBí³ Í³ ÑYáoY³ ÷ áÉáoÁáoYÁ í »ØÇ ħ ñ áoY»óÉ
³ í »fí Ç í³ Ó:

⁴²³ »Uè ³ Í³ ÝóY»ñÇ YB³ Ý³ ÍáoÁU³ Ý´´ · áñÍ³ Í³ áoÁU³ Ý U³ eÇY í »è **2.2 µñ³ Ñ³ UÓ³ Ý**, 1976,
 ÇÇ 161:

⁴²⁴ ÐUÙí · Ý³´´ -³Ý³Ú³-á ş³Ý³ UaÁ¹, ÑÇ³ eU³-Yá, Ú³-Yá (< *U³-á)´´ ³ UÉY:

⁴²⁵ Г.Джаукян, 1982, ÇÇ 180:

· »i Y»nÇ B»nÇ YáoU 3 Úè N³ náoáU ÚÇ³ í³ ní áóÁúáoY áí³, í»nÇYÇÈ Í³. Ú³ Y N³ Ú³ ñ »Ó»É »Y í³ ñ»ñ³ 3 é³ Ç³ ní Y»ñ⁴²⁶, µ³ Úó áá -y(i/e)-Çó, ÇYáÁ áñ áóY»Yú áóñ³ ní »ñ»YáoU («Á», ÇN³ ní», áóñ³ ní 3 Í³ Y è»á³. ñ»ñáoU 3 éí³ -(i)/g- Ñ»ñÁ³. 3 ÚáoÚÁ 3 ní 3 óáfáoU ç 3 Úè È»½í áóU Çñ³ Í³ YáoU í »ÓÇ áóY»óáÓ NÝáúáoY³ ÷ áÉáoÁÚ³ Y. ání ÁYÁ³ óÁ, 3 Úè áá Á» N»i ³ Yú ç . ñÇ 3 é³ YÓY³ N³ í í áóÁÚ³ Y): y-y N³ Ú»ñ»YáoU í 3 ÉÇè ç Ç (Óáo µ³ éáoU Ó), µ³ Úó áá Šáí, Á» Ñ³ Ú»ñ»YáoU áóY»Yú N³ x³ - È³ ÍÇ N³ YÍÇ ááo Ç/á Ñ»ñÁ³. 3 ÚáoÁÚ³ Y ¹ áú»ñ, ÇYáá»è í »Yá/i »YÇ, Úúñ³YÇ/Úúñ³Yá, í 3 Y³ á/í 3 Y³ Ç ³ ÚÈY: í 3 éí³ ÍÇ í »ÓÇú ç í 3 ÉÇè Y³ ³ ÚY ÷ 3 éí Á, áñ áóñ³ ní »ñ»YáoU µ³ ó³ Í³ ÚáoU ç -i-ge í 3 ñ»ñ³ ÍÁ, ÚÇYá¹»è N³ Ú»ñ»YáoU · ñ³ í BéáoU ç -Ç-á í 3 ñ»ñ³ ÍÁ, »Á», ÇN³ ní», 3 Ú¹ áÇèÇ ÚÇ úñÇY³ í á ç í »ñÁ NÇBí³ Í ¶Úáí»É»ÚÇ 3 nÓ³ Y³. náoÁúáoYáoU í í³ Úí³ í ú-e-ši-i-ge µ³ Ú³ Ó´Á (NÚÚí. ú-e-ši-ia-ú-le):

-ure, -aure⁴²⁷ [-oɹ, -awɹ] - N³ Ú. --áÓ, -³ óÓ (-úÓ): ¶.Ø»ÉÇ-ÚÇBí ÇÉÇY, NÓáoU í³ í 3 ñ»éáí Ú.úñÇ¹ñÇÈÇY ². ¶Úáí ó»ÇY, áóñ³ ní í »ñ»YáoU -(a)ure-áí í³ ½Úí³ í µ³ é»ñÁ N³ Ú³ náoU ç »½. ÁíÇ 3-ñ¹ ¹»ÚúÇ 3 YóU³ É Á³ Ú³ Y³ ÍÇ ÚÇÇY í³ Ú í ñ³ í áñ³ í³ Y è»èÇ µ³ Ú³ Ó´»ñ¹ Çí 3 ní »éáí -ure-áí í 3 ñ»ñ³ ÍY»ñÁ áñá»è 3 Y³ YóáÓ³ í³ Y (ai=ure, ušt=ure, man=ure ³ ÚÈY), Çéí -aure-áí Y»ñÁ³ YóáÓ³ í³ Y (aga=ure, šida=ure)⁴²⁸ µ³ Ú»ñÇÓ í³ ½Úí³ í Ó´»ñ:

⁴²⁶ 2 Úè Ú³ èÇY í »è Г.Джаукян, 1982, çç 180-181:

⁴²⁷ Ø»èY³. Çí 3 í³ Y. ñ³ í³ YáoÁúáoYáoU áÚ³ Yú 3 ÚY ÁY»náoáU »Y -ajure: ÚÚ³ Y ÁY-Á»nóÚ³ Y N³ Ú³ ñ ÇÚÚ ç í³ é³ ÚáoU 3 nÓ³ Y³. náoÁúáoY»ñÇó Ú»í áóU (КУКН 19/ УКН 17) í í³ Úí³ í šid=a=gure µ³ é³ Ó´Á (¹»ñ³ ÚÁ): ³ Úó 3 é³ í »É N³ í³ Y³ í³ Y, áñ 3 Úèí »Ó. ání áóY»Yú í ñÇá³ ÍÇ í³ Ú eÉ³ É ÁY»nóÚ³ Y N»í: ³ ñ³ ú. í ÇY ç ÉáéáoU 3 ÚY ÷ 3 éí Á, áñ áóñ³ ní 3 Í³ Y í »èí »náoU 3 Úéáóñ šid=a=gure Ó´Á aÇ N³ YÍÇ ááoU: ¶í ÁY¹ N³ Yñ³ á»è 3 Úè 3 í³ YóÇ -a-gure í³ Ú YáoU YÇéí -a-iure í 3 ñ»ñ³ ÍY»ñÁ áóñ³ ní 3 Í³ Y í »èí »náoU á»Y N³ YÍÇ ááoU (ÚÇYá¹»è áóñ³ ní »ñ»YáoU 3 éí³ ç Ñ»Yó -i/g- ³ áá Á» -ø-/g- Ñ»ñÁ³. 3 ÚáoÁúáoY): ³ óÇ 3 Úí, -g-áí í 3 ñ»ñ³ ÍY»ñÁ áóñ³ ní 3 Í³ Y í »èí »náoU N³ YÍÇ ááoU »Y ÚÇ³ ÚY è³ ní áóñÇ ³ Ç. Ááo³ í ³ í »ÉÇ áóB B»nÇ³ YÇ 3 nÓ³ Y³. náoÁúáoY»ñáoU, Çéí í »ñÁ YBÚ³ É 3 nÓ³ Y³. náoÁúáoYÁ Áí³. ní áóU ç ½. 3 ÉÇáñ»Y 3 í »ÉÇ í³ Ó B»nÇ³ Yáí ³ á³ í í³ YáoU ç ÁéááóÇYÇ 3 nu³ ÚÇY (3 Úè Ú³ èÇY í »è Y³ ³ e. 2 ¶í³ Y³, 2003, çç 16): óní áó í áÓÇó µ³ Óí³ ó³ í 3 Úè á³ í³ é³ í áñ 3 nÓ³ Y³. náoÁúáoYÁ á³ náoY³ í áóU ç Y³ ³ Úè, ÚÇ³ ÚY Çñ»Y N³ í áóí, B»ÓáoU Y»ñ³ è (3 Úè Ú³ èÇY í »è Y³ ³ Г.Меликишвили, 1960 (УКН), 3 nÓ. 17, í³ Y. 1) ³ í³ ñÇú áóYÇ xB ní Ú³ Y: ³ Y³ í á³ í 3 N³. í³ Y á ç, áñ Ú.Ð³ náoÁúáoYÚ³ Y³ 3 é³ Ç³ ní áóU ç ³ nÓÚ³ É ÚÇ³ ÚY 3 Úè 3 nÓ³ Y³. náoÁúáoYáoU ÁY-Á»nóí áÓ sui Šááí µ³ éÁ í³ ñ¹³ é ui, ÇYáá»è áñ áóY»Yú 3 Úéáóñ (Н.Арутюнян, 2001 (КУКН), 3 nÓ. 19, í³ Y. 7):

⁴²⁸ Г.Меликишвили, 1960, çç 71-72; 1964, çç 52-53:

003 Y »n3 i3 oaoAU3 Y 2 . 3 eCe Y3 . A. 13 UIn»eC0»Y aY1»fa1, an
 1n3 Yu UCBr 1ni aoU »Y ui Saa1 m3 o3 e3 i3 Y U3 eYCiC N»i . 3 ni 3 .
 N3 Ur aoU »Y m3 o3 e3 i3 Y CU3 ei 429: 1. Ø. eCuCBr CeCY, N3 U3 O3 UY1 »fa1
 A. 13 UIn»eC0»C 3 Ue aY1 U3 Y N»i , UC YaouY A3 U3 Y3 i U3 i Y3 oaoU 2
 3 Yaou aon3 ni »n»Yaou 3 ei3 -ure i »nc3 i anaAU3 Um m3 Uo ui Saa1
 U3 eYCiC0 3 Yi3 E . anI3 I raO anaB m3 e»n, anaYo un3 i3 Y3 i3 Y
 i3 n. A, e3 i3 UY, 1A3 n3 Yaou 2 anaB»E 430: E. U3 IaYa1A, Cn UC B3 nu
 3 BE3 i aoAUaoY»naou 3 Y1n3 i3 eY3 fa1 3 Ue N3 noCY, N3 Y. aoU 2 UY
 »n3 i3 oaoAU3 Y, an i »ncCY»ne aon3 ni »n»Yaou 1 »nm3 U3 i3 Y U3 e-
 YCiY»n »Y . N3 i »Ei »fa1 m3 U3 nU3 i Y »ncY» Yn3 YoC0 i3 1/2 aoU »Y
 i n3 i an3 i3 Y i3 U UCcCY e»eC N3 n3 i3 i 3 n 1 »nm3 UY»n, CYa»e
 man=ure S»O3 I |, ag=a=ure S3 YoI3 oI3 I |, sid=a(g)=ure S I3 -
 eaooi 3 I | . 3 UeY 431: U3 YaouY a»e Ybaou 2, an 1n3 Yu NCUY3 i3 Yaou N3 Y-
 1C aaoU »Y ui Saa1 m3 o3 e3 i3 Y U3 eYCiC N»i : Ø. E3 aCiU3 YA InI Yaou
 2 en3 Yo 1 »nm3 U3 i3 Y U3 eYCiY»n eCY»Eao E. U3 IaYa1C i »e3 i »i A,
 CeI ui Saa1 U3 eYCiC N»i a3 ni 3 1Cn N3 Y1 »e . 3 Eao N3 noA N3 U3 naou
 2 3 YaanaB 432: 1. i CeN»EUA 433 -aure . -ure 3 i3 YoY»nA N3 U3 naou 2
 eaoU»I i 3 UCY (-aure) . umU»I i 3 UCY (-ure) aoOI 3 I aoAU3 Um
 1 »nm3 U3 i3 Y U3 eYCiY»n, anaYu N3 U3 a3 i 3 eE3 Y3 m3 n oaoU »Y
 i 3 eCe i3 i 3 ni 3 I . anI aOaoAU3 Y eaoU»I i CY, CYa»e` man=ure
 S»O3 I (3 nu3, i3 e3 i3 nCa) |, uSt=ure S3 nB3 i3 I (3 nu3) | i3 U i3 -
 i 3 ni 3 I CYa-an . anI aOaoAU3 Y umU»I i CY, CYa»e` ag=aure S3 YoI3 o-
 i3 I (cn3 You) |, sid=aure S i3 eaooi 3 I (BcYaouAUaoY) | 434:

Ø3 U»U3 i aoAUaoYA N3 U»n»Yc N»i : 2 Yi3 ei3 I aon3 ni »n»Yc eaoUY
 1 »nm3 U3 i3 Y 3 i3 YoY»nA -o1, -aw1 3 ni 3 e3 YaouAU3 Um Cn»Yo
 xB. nCi 1/2o. 3 N»eY»nY »Y . i Yaou N3 U»n»Yaou C 1 »Ue Y»ni3 A3 U3 -
 Y3 iC (»YA3 i3 U3 i3 Y) 1 »nm3 UA i3 1/2ao . -aO, -3oO (>-uO), C-3
 3 i3 YoY»nC, aY3 U3 I an U3 eY3 . Ci 3 i3 Y . n3 i3 YaouAUaoYaou i »na-
 YBU3 E aon3 ni 3 i3 Y 3 i3 YoY»nC N3 U3 n 3 e3 i »E i 3 n3 i3 I 2 i Yn3 Yo

429 Т.ГамкRELИДзе, ВДИ №4, 1956, 2C 143-145:

430 UaoUY i »OaoU:

431 И.Дьяконов, 1963, 2C 75-76; 1971, 2C 141-142; 1979, 2C 75:

432 М.Хачикян, 1985, 2C 95-96:

433 G. Wilhelm, 2004, 2C 126:

434 1. i CeN»EUA -aure i 3 nm»n3 IA N3 U»U3 i aoU 2 Eaoe. -aure 3 Yi3 Y3 i3 Y 3 i3 YoC
 N»i |, m»n»fa1` Eaoe. huZ=aure Se3 NU3 Y3 + 3 i3 i3 I U»I A (un. m3 Yi 3 ni U3 EA) | unCY3 IA:

Ń³ñ³ĩ³ĩ³ĩ³ĩ³ñ¹»ñ³μ³Ů ĚČÝ»fáō ĭ »ē³ĩ¹»ĩ A⁴³⁵ (ĩ »ē ĭ»ñĀ): 2Ů ĭ³ñ³μ»ñáōĀŮáōYĀ á³ñ³μ³Y»fáō Ń³Ů³ñ¹ ĭČĩ³ñĩ³»YŮ áōñ³ñĩ³ĩ³Y ĭ »üēĩ »ñáōŮ ŮČYā 3 ŮĀŮ ĭĩ³Ůĩ³ĩ³ĩ³ ĩ fáfáñ 3 ŮY³ñĩ³ 3 Ń³Ůĩ³ áōĀŮáōYŮ»ñĀ, áñĩ »Ů áōY»YŮ Ů½ Ń³»ĩ³ 3 ūññāŮ ĭ»ñ³μ³ŮY»ñĀ ĭĩ³Ůĩ³ĩ³ ui Sáā; ĀĚĩ³ĩ³Y Ů³ēYČĩČ Ń³ñ³ĩñ³Ů³Ů³.

(123) ...ú-i gi-(e)-i (iš-ti-ni) ši-da-ú-ri -
§...(áĩ³ñ) áāČYā (3 Ůēĩ »Ů) ĭ³éáōóĩ 3 ĭ | [KYKH 18_{1,2}, 19_{1,2}, 20A
I, II₈, 37 I₂₈, II₅₇, 42 I, II₈ ĭ³ŮĚY]:

(124) ...ú-i a-i-ni-e-i LUGĀL iš-ti-ni ka-ú-ri -
§...áā ŮČ 3 ñ³Ů³, 3 Ůēĩ »Ů áČ Ń³Ůĩ³ Yĩ »Ě(±) | [KYKH 174B₁₇,
244]:

(125) ...ú-i a-i-ni-i LUGĀL iš-ti-ni uš-tú-ri - §...áā
ŮČ 3 ñ³Ů³ 3 Ůēĩ »Ů áČ 3 ñ³Ů³ ĭ »Ě | [KYKH 241 E_{1,42}]:

(126) ...ú-i a-i-ni-i iš-ti-ni a-i-ú-ri - §...áā áū
3 Ůēĩ »Ů áĵñ · ĭ Yĩ áōŮ(±) | [KYKH 187₅]:

(127) ...ú-i a-i-ni-i ^{LŮ}EN.NAM^{MEŠ} šu-ku-ri ma-nu-ri -
§... áā áū ĭ³é³ĩ³ñČāY»ñČó ĭ ááĩ 3 ĭ (±) áĵñ »Ů»Ě | [KYKH
241F₁₆]:

(128) ...ú-i gi-(e)-i ab-si-(e)-i ... iš-ti-ni ma-nu-ri
ú-i PA₅ (iš-ti-ni) a-ga-ú-ri - §... áāČYā
absi(e)ĩ ... (3 Ůēĩ »Ů) áČ »Ů»Ě, áā ĵĚ ģñ³Yóú ĵ »Ů»Ě (3 Ůē-
ĩ »Ů) 3 Yóĩ 3 óĩ 3 ĭ | [KYKH 406Л₃₉, 407Л_{28, 40}]:

(129) ...ú-i ab-si-(e)-i ... iš-ti-ni ma-nu-ri ... ú-i
PA₅ a-ga-ú-ri ú-i ta-ar-ma-na-ni iš-ti-ni
ma-nu-ri - §...(áĩ³ñ) áā ŮČ ab-si-(e)-i ... 3 Ůēĩ »Ů
»Ů³ ĭ, áā ģñ³Yóú (3 Ůēĩ »Ů) 3 Yóĩ 3 óĩ 3 ĭ, áā 3 Ů³Ů³áōñ 3 Ůēĩ »Ů
»Ů³ ĭ | [SMEA 44/1, 2002, ĵČ 117, ĭ áŮ 20-33]:

áōñ³ñĩ³ĩ³Y ĭ »üēĩ »ñáōŮ áōY»YŮ Y³ ĭ³ñĩ³ 3 Ń³Ůĩ³ áōĀŮáōYŮ»ñ, áñĩ »Ů -ure-áĩ ĭ³½Ůĩ³ ĭ/ĩ »ñČ³ óáŮ μ³é»ñĀ Ń³Y¹»ē »Y · 3 ĚČē ui Sáā; Ů³ēYČĩČó ĵ³ĩ .

(130) III ^{LŮ}EN.NAM^{MEŠ} šu-ku-ri ma-nu-li - §»ñ»Ů
ĩ³é³ĩ³ñČāY»ñ ĭ ááĩ 3 ĭ (±) ĵČY ... | [KYKH 241D₂₁]:

(131) i-e-še šu-si-ni KA[SKAL?] [za-du?/pa-ru?]-ú-

⁴³⁵ 2ñ¹Č Ń³Ů»ñ»YáōŮ Ń³ñ³ĩ³ĩ³ĩ³ñ¹»ñ³μ³ŮĀ ĭ³½Ůĩ³áōŮ ĵ 3 ĭ³YóČ ŮČčáóĩ: ģñ³μ³ñĀ Ń³ñ³ĩ³ĩ³ĩ³ñ¹»ñ³μ³ŮČ Ń³Ů³ñ¹ 3 é³YÓČY Ů³ ááōYČ, Čēĩ ČŮ³ēĩ Y 3 ñĩ³ 3 Ń³Ůĩ³ ĭ áōŮ ĵ 3 YóŮ»Ě Ā³Ů³Ů³Y³ĩČ ĭ»ñ³μ³ŮČ ŮČčáóĩ:

bi ka-ú-ri šu-i-a-še LUGÁL^{meš} [-še]... - Š»è Ú»Í
 3 n̄β³ í ǀ³ ǀ³ 3 n̄»óÇ (ǀ³ Ú Ú»Í 3 n̄β³ í Ç ÁYÁ³ óúáóU μ»ñ»óÇ)
 ka-ú-ri mǎfǎñ³ n̄ú³ Ý»ñÁ ... | [Movana, Face 1₅₇₋₅₈ (SMEA
 44/1, 2002, ç 9)]:

(132) ka-še^{URU} še-ú-i-li-a-ni a-še za-ú-ri-e a-mu-
 li-ni aš-hu-li-ni - Š(±) | [Ay-susi VI₃ (Ayanis I)]:

(133) su-lu-uš-ti-bi ša-tú-a-li (m^dSar₅-du-ri-ni-
 li) ku-ri-(e)-li si-lu-a-di ma-ku-ri -
 ŠeáO³ ó méY»ó (è³ n̄¹áon̄Ç-Ç) (ÇU) áí ù»ñÁ, í »ñ³ μ»ñ»óÇ (±) »è
 Ýñ³ Ý · Á³ èçñī (±)... | [KYKH 53₁₄, 241C₃₆, 244₂₂]:

ó Á» ÷áñó»Ýù μ»ñī³ ǀ³ 3 n̄ī³ N̄³ ūī áóÁúáóÝÝ»ñÁóU -(a)ure-áí
 ǀ³ ½Uí³ ǀ³ μ³ é»ñç ǀ³ ǀ³ ǀ³ »èY»é N̄³ ū. Ý»ñī³ Á³ Ú³ Ý³ ǀ³ Ç (»YÁ³ ǀ³ Ú³ -
 ǀ³ Ý) 1»ñμ³ ÚÁ ǀ³ Ú Ýñ³ Ý β³ ǀ³ Úáí ǀ³ Ý. Ý³ ǀ³ 1»ñμ³ Ú³ ǀ³ Ý ÇYá-áñ
 Ó»ñ, 3 á³ í »ñáYBÚ³ é 3 n̄ī³ 3 N̄³ ūī áóÁúáóÝÝ»ñÁ ǀ³ n̄»ÉÇ ç μ³ é³ óÇ
 Á³ n̄ · Ú³ Ý»é N̄»ī ǀ³ Ú³ é ǀ³ »ñá. (123) Š... (áǀ³ n̄) ááÇYá(±) (3 ūēī »ó)
 ǀ³ éáóóíáO¹ 436, (124) Š... (áǀ³ n̄) áá ÚÇ 3 n̄ú³, (áá Ú»ÍÁ³ 3 n̄ú³ Ý»ñçó)
 3 ūēī »ó »óáO/ ǀ³ ÝíáO¹, (125) Š... (áǀ³ n̄) áá ÚÇ 3 n̄ú³ (áá Ú»ÍÁ³ 3 ūēī »ó N̄³ ÚáO
 (Ý³ ÚáO) 437, (127) Š... (áǀ³ n̄) áá ÚÇ ǀ³ é³ í 3 n̄çá N̄ēíáO, ÚY³ óáO 438,
 (129) Š... (áǀ³ n̄) ááÇYá(±) absi(e) i ... (3 ūēī »ó) »óáO/ÚY³ óáO, áá (ǀ³É)
 çñ³ ÝóU (3 ūēī »ó) 3 ÝóYáO¹ ǀ³ 3 ūÉY: ÁYáá»è ǀ³ »èYáOÚ »Ýù, áon̄³ n̄ī 3 ǀ³ Ý
 -(a)ure 3 ǀ³ ÝóÇ ǀ³ ǀ³ N̄³ ū. -áO, -3óO 3 ǀ³ ÝóY»ñç 1Çí 3 n̄íáóÚÁ
 mǎfǎñ 1ñī³ · Ý»ñáóU ǀ³ 3 ÉÇè ç ÚÇ³ Ý · 3 Ú³ ÚY N̄³ ēí 3 Ý³ ÉÇ N̄³ Ú³ ǀ³ »èī :
 »é 3 ǀ³ »ÉÇY (127)-áOÚ ǀ³ (130)-áOÚ šuk=ure-Ç ŠN̄ēí-áO¹ Á³ n̄ · Ú³ Yáó-
 ÁúáóYÁ (N̄³ ū. (N̄) ēí -áO ŠN̄ēíáO¹) ǀ³ 3 ÉÇè ç ǀ³ »èī Ç 3 é³ í »é É³ í AYÍ 3 -
 éáOÚ, ú³ Ý Ý³ É³ ÇYáOÚ 3 é³ ç³ n̄ííáO Šǀááí 3 ǀ³ (±) ÇÚ³ ēī Ç 1»áúáóU:
 ǀ³ ó³ éí 3 ǀ³ á³ Ý³ ǀ³, áñ (133)-áOÚ N̄çβ³ ǀ³ 3 ǀ³ íáO mak=ure μ³ éÇ Úç
 YáOÚYá»è á»í ù ç ǀ³ »èY»é YáOÚY 1»ñμ³ Ú³ ǀ³ Ý Ú³ èYÇÍÁ³ N̄³ Ú³ á³ ǀ³ 3 è-
 É³ Ý N̄³ ǀ³ í 3 ǀ³ Á Á³ n̄ · Ú³ Ý»éáí ŠY»ñ-áO ǀ³ ǀ³ Ýí »óÇ(±) Úáí 3 ǀ³ íáñ ÇÚ³ è-
 ǀ³ áí, ÇYáÁ ÚÇ³ Ý · 3 Ú³ ÚY N̄³ Ú³ N̄áóYá ç AY¹ N̄³ Yáon̄ N̄³ Ú³ ǀ³ »èī ÇY: Ð³ n̄í
 ç ÝB»é, áñ N̄³ Ú»ñ»YáOÚ »YÁ³ ǀ³ Ú³ ǀ³ Ý 1»ñμ³ ÚÇ -áO ǀ³ -3óO (-óO) Ú³ è-
 YÇÍY»ñÁ ÇÚ³ ēī 3 ÚÇY áñ ǀ³ ǀ³ 3 n̄μ»ñáóÁúáóY ááOY»Y: ǀ³ n̄³ Ýù »ñíáóéY ǀ³ é

436 ÐY³ n̄³ íáñ ç Ý³ ǀ³ Š... ÇYá-áñ Ú»ÍÁ³ 3 ūēī »ó ǀ³ éáóóáO¹; Á³ n̄ · Ú³ YáóÁúáóYÁ:

437 Áí - μ³ ÚÇ ŠN̄³ ū»é; Á³ n̄ · Ú³ YáóÁúáóY N̄³ Ú³ n̄ ǀ³ »è é. 201³ ǀ³ ǀ³ Ý, 2003, ç 26:

438 ǀ³ é³ óÇ Šá(á) 3 ÚY ç ǀ³ é³ í 3 n̄çá (N̄) ēí áO ÚY (3ó) áO¹; (šuk-ure-Ç ÝÚ³ Ý
 Á³ n̄ · Ú³ YáóÁúáóY N̄³ Ú³ n̄ Ú³ Ýñ³ Ú³ èY ǀ³ »è V I):

3 nī 3 N3 ūi áoŬ »Ý Ý»ñ. añÍ 3 Í 3 Ý Í 3 Ŭ á»½áú è»éÇ ÇŬ3 èi : ä »i ù ð »Ý-
 Ā3 1ñ»É, añ 3 é3 í »É í 3 Ő BñÇ3 ÝáoŬ 3 Ŭè »ñÍ áo Ő »ñÁ áoÝ»ó»É »Ý añáB3 ÍÇ
 ÇŬ3 èi 3 ŬÇÝ í 3 ñ»ñáóÁóÝ: ° Ā» 13 Çñáú 3 Ŭ1 ä»è ç, 3 ä3 µ3 ó3 éi 3 Í
 äç, añ -3ōŐ í 3 ñµ»ñ3 ÍÁ áoÝ»ó»É ç Íñ3 í añ3 Í 3 Ý è»éÇ ÇŬ3 èi , ÇÝáÁ añ
 Í 3 nÍ »è Ā» áoÝ»Ýú áoñ3 nī »ñ»ÝáoŬ⁴³⁹: Ð3 Ŭ»ñ»ÝáoŬ -3ōŐ, -áŐ Ŭ3 èÝÇÍ -
 Ý»ñÁ µÝÇÍ »Ý, 1ñ3 Ýó Í 3. Ŭ3 Ý Ŭ3 èÇÝ Ŭ3 Ýñ3 Ŭ3 èÝ í »è ¶.æ3 NáoÍ Ŭ3 Ý,
 1987, çÇ 239-240:

2 Őáoè3 Í 11

áoñ3 nī »ñ»ÝÇ 1»ñµ3 ŬÝ»ñ / µ3 Ŭ3 Í 3 Í 3 ÝÝ»ñ Í 3 ½ŬáŐ 3 Í 3 ÝóÝ»ñÁ N3 Ŭ»ñ»Ý
 N3 Ŭ3 ä3 í 3 èÉ3 ÝŐ»ñÇ N3 Ŭ3 1ñŬ3 Ŭµ.

áoñ3 nī .	Ð3 Ŭ.	ŬB3 Ý3 Í áoÁŬáoÝÁ
-(a)ure	-áŐ, -3ōŐ (-úŐ)	1»ñµ3 Ŭ3 Í »ñi 3 Í 3 Ýó(Ý»ñ)
-u (±)	-áŐ	1»ñµ3 ŬÝ»ñ (±) .. µ3 Ŭ3 ÝáoÝÝ»ñ Í 3 ½ŬáŐ 3 Í 3 Ýó
-u(ne)	-áo(Ý)	µ3 Ŭ3 ÝáoÝÝ»ñ .. µ3 Ŭ3 Í 3 Í 3 ÝÝ»ñ Í 3 ½ŬáŐ 3 Í 3 Ýó
-v-ijge	-3(Ý)-ä, -(Ý)-ä (±) -áo-ä, -Ç-ä (±)	áoñ3 nī . Í 3 ½ŬáŐ ç µ3 Ŭ3 Í 3 Í 3 ÝÝ»ñ, 1»ñµ3 ŬÝ»ñ (±). N3 Ŭ. µ3 Ŭ3 Í 3 Ýó, 1»ñµ3 ŬÝ»ñ/3 Í 3 Í 3 ÝÝ»ñ Í 3 ½ŬáŐ 3 Í 3 Ýó (NÇÝ 1»ñµ3 Ŭ3 Í 3 Ý Ŭ3 èÝÇÍ)

III.4 Ø3 Íµ3 Ő

1. áoñ3 nī »ñ»ÝÇ Ŭ3 Íµ3 ŬÝ»ñÁ Ŭ3 èÝ3. Çi 3 Í 3 Ý. ñ3 Í 3 ÝáoÁŬáoÝáoŬ:
 ¶.Ø»ÉÇùÇBí ÇÉÇÝ⁴⁴⁰ áoñ3 nī »ñ»ÝáoŬ 3 é3 ÝŐÝ3 óÝáoŬ ç N»i .. Ŭ3 É Ŭ3 Íµ3 Ŭ-
 Ý»ñÁ. 3) Ő`Ç` šišuñani ŠÝánÇó(±)!, µ) Ā3 Ŭ3 Ý3 ÍÇ` iu Š»ñµ!, aše
 Š»ñµ!, a(i)še Š»ñµ`Çó! , mei a(i)še Šáá ŬÇ 3 Ý. 3 Ŭ, »ñµ`Çó» áá!,
 absiei ŠÝ3 ÉÍÇÝáoŬ(±)!, ini/inukani/ikukani edini ŠN»i á,
 3 nÍ ŬáoÝúáoŬ(±)!, .) i »ŐÇ` auie Šáñi »Ő!, auiei ŠÇÝá-áñ i »Ő!,
 ištini Š3 ŬÝi »Ő!, ištini Š3 ŬÝi »ŐÇó!, edia Š3 ŬÝi »Ő!, edini
 Š3 ŬÝi »ŐÇó!, 1) á3 ÷ Ç .. ú3 Ý3 ÍÇ` tarani ŠÍñÍÇÝ(±)!, šištini
 Š»ññáñ1 3 Ý. 3 Ŭ(±)!: Ŭ3 áoñ3 nī »ñ»ÝáoŬ Ŭ3 Íµ3 Ŭ3 Í »ñi N3 i áoi

⁴³⁹ áoñ3 nī »ñ»ÝáoŬ -a-ure-áf 1»ñµ3 ŬÝ»ñÇ Íñ3 í añ3 Í 3 Ý è»éÇ ÇŬ3 èi Ā N3 i Í 3 ä»è
 ä3 ñ»ñáñáB »ñ»áoŬ ç ui gi(e)i (išti-ne) šid-a-ure - Š... (áÍ 3 ñ) áaÇÝá (3 Ŭèi »Ő)
 Í 3 éáoóí áŐ! 3 nī 3 N3 ūi áoÁŬáoÝáoŬ, »Ā» ÇN3 nÍ » gi(e)-i-Ý ÝB3 Ý3 Í áoŬ ç ŠÇÝá-áñ µ3 Ý! .. áá Ā»
 ŠÇÝá-áñ Ŭ»TÁ!:

⁴⁴⁰ Г.Меликишвили, 1964, çÇ 58-59:

3 í 3 ýóý»ñ ač ýbaóu: Ø.É 3 ač'í 0 3 ýá⁴⁴¹ 3 é 3 ýóý 3 óýáóu ĺ -nae .. -šae
 0 3 í 0 3 0 3 í »ñí 3 í 3 ýóý»ñÁ, añaýóçó, Áei çñ»ý, áóñ 3 ñí »ñ»ýáóu
 í 3 ½ 0 3 í áñí 3 í »ý šisúha-nae (< šis- (±))šýáñçó(±)!, šisti-nae
 š(±)! (<šis- (±), tara-nae š'íñíčý(±)!, mu.mu-nae š 3 ú»ý í 3 ñč'!,
 biduia-šae (<*bid-ui-a(r)-šae) šñ»í 1 3 ñóčý, í»ñ 3 1 3 éý 3 éçè!
 0 3 í 0 3 0 3 ý»ñÁ: Áei 1»ñ 3 ý í 3 ý 3 í 3 ý 0 3 í 0 3 0 3 ý»ñçó ýbaóu ĺ Ñí»í 0 3 éý»-
 ñÁ ístinae š 3 úýí »ó!, ístedae š(1»áç) 3 úýí »ó!⁴⁴², edinæ
 š(3 úýí »ó)-çó!, awey š 3 úei »ó(±)!, awye(y) šçýá-án í »ó(±)!, 3 úé
 0 3 í 0 3 0 3 ý»ñçó henæ š 3 úáú!, kamnaæ šý 3 éíčýáóu, 3 é 3 çáóó!:
 ¶.i çñ»éúá⁴⁴³ ýbaóu ĺ ainey šçýá-án ú»íá!, yey šçýá-án µ 3 ý!, henæ
 š 3 úáú!, ístinae š 3 úýí »ó!, ístini-nae š 3 úí»í »óçó! 0 3 í 0 3 0 3 ý»ñÁ:
 °Á» xçbí ĺ a-ri-be µ 3 éçý ú.ð 3 ñáóáúáóýú 3 ýç í í 3 í šçéí áóúý(±),
 3 ýúçç 3 á»è(±)! Á 3 ñ. 0 3 ýáóáúáóýá (Ø.é 3 éíçýçý í 3 ñ'áóu ĺ, í»ñçýçé
 í »úei áóu ý 3 éáñ'áó, e-ri-da-be-ç Ñ»í úç 3 éçý a-ri-bi-(e)-
 ri-da-be), 3 á 3 0 3 í 0 3 0 3 ý»ñç Áíçý á»í ú ĺ 1 3 é»é çýáá»é í »ñáýbú 3 é,
 3 úýá»è ĺ su-lu-uš-ti-(i)-be µ 3 é»ñÁ: 2 0 1 1»áúáóu, úç. áóó»,
 Ñ 3 bíç 3 éý»éí nañ=a=be 3 ý 3 ýóáó 3 í 3 ý µ 3 úç 3 éí 3 0 3 áóáúáóýá
 áóñ 3 ñí 3 í 3 ý í »úei »ñáóu, áñá»è 0 3 í 0 3 0 3 á»í ú ĺ áýí 3 é»é ý 3 .. na-
 ñi-(i)-be µ 3 0 3 ó"Á: Øúáóé íáóúçó µ 3 ó 3 éí 3 í áĺ, án úç 0 3 ýáóúý
 3 ý 3 ýóáó 3 í 3 ý µ 3 úá í 3 ñáó ĺ Éáý 3 ññí»é »ñ'áó í 3 ñµ»ñ »ýá 3 í çá»-
 ñáf⁴⁴⁴ (3 ý 3 ýóáó 3 í 3 ý µ 3 ú»ñç 3 ýóó 3 é í 3 í 3 ñó 3 é Á 3 0 3 ý 3 íç/í»ñáç
 Éáý 3 ññú 3 ý 0 3 éçý í »è III.2.1 í»í 2):

2. ð 3 ú»ú 3 í áóáúáóýá Ñ 3 ú»ñ»ýç Ñ»í : áóñ 3 ñí »ñ»ýç 1»ñ 3 ý-
 í 3 ý 3 í 3 ý 0 3 í 0 3 0 3 ý»ñç .. ýñ 3 ýó Ñ 3 ú»ñ»ý ½áó. 3 Ñ»éý»ñç 0 3 éçý í »è
 II.3 í»í 4: 0 3 0 3 ý 3 á»è .. a(i)šei .. a(i)nei µ 3 é»ñç Ñ 3 0 3 ñ: Áei iu
 š»ñµ!, aše š»ñµ!, šistinae š(±)!, henæ š 3 úáú! .. taranae š'íñíčý(±)!,
 µ 3 é»ñç çú 3 éí ý»ñç .. ýñ 3 ýó Ñý 3 ñ 3 í áñ Ñ 3 ú»ñ»ý ½áó. áñ'ý»ñç 0 3 éçý
 í »è é. 2 0 í 3 ½ 0 3 ý, 2003, ĺç 22, 33, 28 .. 62: Bedu-i(-)aše [peço-
 =y=-] šñ»í 1 3 ñóčý, í»ñ 3 1 3 éý 3 éçè! 0 3 í 0 3 0 3 úá 3 ýbaóbí í 3 ½ 0 3 í 3 ĺ

⁴⁴¹ М.Хачикян, 1985, ĺç 113-114:

⁴⁴² añaß ábeáóúý 3 éçñaóý»ñ ístedæ-Á Ñ 3 0 3 ñáóu »ý 1-çý 1»úuç ½. Áíç 3 ýóý 3 í 3 ý 1»ñ 3 ýáóý, µ 3 ó 3 ñó 3 í ñáfáf (3 úe 0 3 éçý í »è II.3 í»í 1):

⁴⁴³ G. Wilhelm, 2004, ĺç 133:

⁴⁴⁴ Ø.É 3 ač'í 0 3 ýá Ñý 3 ñ 3 í áñ ĺ Ñ 3 0 3 ñáóu, áñ nañ=i=be-ý í ñ 3 í áñ 3 í 3 ý é»éç µ 3 ú ĺ [Ø»ñó., XXIV, 2005, ĺç 478]:

[peɔo=]- Ñ³Ù. (Ñ)»í, -áÙ §(Ñ)»í, Ñ»í á!⁴⁴⁵ μ³ é³ ñÙ³í Çó, ë³ í³ ÚÝ
 ³ÝÑ³ ëí³Ý³ÉÇ ¿ ÚÝáoÙ -(i)aše-Y⁴⁴⁶: Auie, auiei »YÁ³ 1ñÙ³É Ú³í-
 μ³ ÚÝ»ñÇ Ñ³ Ú³ ñ án`Çó» Ñ³ Ú»Ú³í áóÁúáoÝ á»Ýú ³ÝáoÙ` 1ñ³Ýó í ñí³ í
 Á³ ñ. Ú³ÝáoÁúáoÝ»ñÇ ³ÝÑáoë³ÉÇáoÁÙ³Ý á³í ×³ éáí: °Á» Ú»ñ »YÁ³ 1-
 ñáoÁúáoÝÁ ×ÇBi ¿ ` áóñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ Çéí³ á»ë · áúáoÁúáoÝ áóÝÇ -ibe[-
 ib/w/v] Ú³ íμ³ Ú³ í»ñí Ú³ ëÝÇí, ³ á³ ³ ÚÝ ³ÝBáoBi á»í ù ¿
 Ñ³ Ú»Ú³í »É Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ -v-μ/í /õ · áníÇ³ í³ÝÇ í »ñÇ í áñáoÁÙ³Ý Ñ»í,
 ánÁ Ñ³ Ú»ñ»ÝáoÙ í³ ½úáoÙ ¿ Ý³ ` Ú³ íμ³ ÚÝ»ñ, ÇÝáá»ë` í³ Ú³ í, ×»ááí,
 í³ÝÉ³í, ×Bi Çí, ëí áÙ· Çó, ÉñÇó ` ³ ÚÉÝ (³ Úë Ú³ éÇÝ í »ë Ý³ ` 1.3
 í»í 2): °Á» ×ÇBi ¿ kamnañæ μ³ éÇÝ Ú³ ëÝ³· Çí ³ í³Ý· ñ³ í³ÝáoÁúáo-
 ÝáoÙ í ñí áó §Ý³ ÉíÇÝáoÙ, ³ é³ çáoó! »YÁ³ 1ñ³ í³Ý Á³ ñ. Ú³ÝáoÁúáoÝÁ,
 ³ á³ ³ ÚÝ Á»ñ`ë í³ ñ»ÉÇ ¿ Ñ³ Ú»Ú³í »É Ñ³Ù. í³ÝáoÉ §Á³ Ú³Ý³ íÇó
 ³ é³ ç, ÑÇÝ Á³ Ú³Ý³ í, í³ Ò! Ú³ íμ³ ÚÇ Ñ»í, é³ í³ ÚÝ ³ Úí 1»áúáoÙ
 ³ÝÑ³ ëí³Ý³ÉÇ ¿ ÚÝáoÙ Ñ³ í»ÉÚ³É m-Ç ³ éí³ ÚáoÁúáoÝ áóñ³ ñí ³ í³Ý
 μ³ éáoÙ: áóß³· ñ³ í ¿, án Ñ³ Ú»ñ»ÝáoÙ ³ éí³ ¿ Ý³ ` í³ÝÝáoÉ í³ ñμ»-
 ñ³ íÁ` íñíÝ³ íÇ Ý-áí: é³ í³ ÚÝ ³ Úë 1»áúáoÙ ¿É ³ÝÑ³ ëí³Ý³ÉÇ ¿ ÚÝáoÙ
 *ÚÝ > ÝÝ ³ÝáoóÚÁ:

⁴⁴⁵ í »ë e.2013 3 30 3 Ý, 2003, ¿ç 48-49:

⁴⁴⁶ °Á» áóñ³ ñí »ñ»ÝáoÙ Çéí³ á»ë ³ éí³ ¿ -še[-s] Ú³ íμ³ Ú³ í»ñí Ú³ ëÝÇíÁ, ÇÝáá»ë án
 ³ é³ ç³ ñí áóÙ ¿ Ø.É³ áÇíÚ³ÝÁ, ³ á³ ³ Ú»Ý³ ÚÝ Ñ³ í³Ý³ í³ÝáoÁÙ³ Úμ ³ ÚÝ á»í ù ¿ Ñ³ Ú»Ú³í »É
 Ñ³ Ú»ñ»ÝÇ é Ú³ íμ³ Ú³ í»ñí Ú³ ëÝÇíÇ Ñ»í :

IV. Ü²Ê, ÆðÜ°ð/°î, ÆðÜ°ð,
 Ü²Ê², ðaðÄÜaðÜÜ°ð/°î², ðaðÄÜaðÜÜ°ð

IV.1 Ü³Ê¹ÇñÝ»ñ

Ø³ëÝ³. Çi³ İ³Ý · ñ³İ³ÝáoÄÜáoÝáoÜ áõñ³ñi »ñ»ÝÇ Ñ³Ü³ñ Ñ³-
 í³ëi Çañ»Ý ÝbíáoÜ ç ÜÇ³ÜÝ pare Ý³Ê¹ÇñÁ ŞUáí, ÜÇÝä; ÇÜ³ëi áí⁴⁴⁷:
 ¶.Ø»ÉÇüÇbíÇÉÇÝ ÑÝ³ñ³íáñ ç Ñ³Ü³ñáoÜ ka(i) »i¹ÇñÇ · áñÍ³ÍáoÜÁ
 Ý³· · áñã»ë Ý³Ê¹Çñ: Ü³ áñã»ë ÝÜ³Ý İÇñ³éáoÄÜ³Ý ÑÝ³ñ³íáñ üñÇ-
 Ý³İ µñáoÜ ç ka=(i)u=ke ŞÇÜ³éç; µ³é³Ó⁴⁴⁸ (Üñ İ³ñÍÇuáí
 ³Üëi »Ö ka-Ý éáíáñ³İ³Ý µ³é³ñÜ³İ ç -(i)uke í»ñÇ³Ü³ë-
 ÝÇİ(Ý»ñ)áí · áá ÜÇ İ³á ááoÝÇ Ý³Ê¹ÇñÝ»ñÇ Ñ»i):

Ð³Ü»ñ»ÝáoÜ Ý³Ê¹ÇñÝ»ñÁ áañëÝ »Ý³é, Ç, ½, Áëi · ÁÝ¹,
 áñáÝü áóÝ»Ý É³ÜÝ · áñÍ³ÍáoÜáoÝ: Ð³Ý¹»ë · ³éáí İ³ñµ»ñ ÑáfáíÝ»ñÇ
 Ñ»i · ñ³Ýü³ñi³ Ñ³Ü³íáoÜ »Ý½³Ý³½³ÝÇÜ³ëi Ý»ñ: Ø»Ýü İ³Ý · á»Ýü
 ³éÝÇ³Ü¹ µáfáñ Ý³Ê¹ÇñÝ»ñÇ İÇñ³éáoÄÜ³Ý, Í³ · Ü³Ý İ³Ü³é³ÝÓÝ³-
 Ñ³İ³ÍáoÜáoÝ»ñÇ íñ³, ³ÜÉ İüÝÝ³ñí»Ýü ÜÇ³ÜÝ Ýñ³Ýü, áñáÝü³Üë İ³Ü
 ³ÜÝ Óár í İ³Ü³í³Í »Ý İ³ÝÇ³ñÓ³Ý³ · ñáoÄÜáoÝ»ñáoÜ⁴⁴⁹: ²Ý¹ñ³ İ³ë-
 Ý³Ýü ¹ñ³Ýó³é³ÝÓÇÝ-³é³ÝÓÇÝ:

pare [paɾ] ŞUáí, ÜÇÝä; - Ñ³Ü. ³éŞUáí, ÜÇÝä;: Ø³ëÝ³. Çi³ İ³Ý
 · ñ³İ³ÝáoÄÜáoÝáoÜ áõñ³ñi »ñ»ÝÇ pare Ý³Ê¹ÇñÁ Ñ³Ü»Ü³İ íáoÜ ç
 ÑÝ¹»íñãã³İ³Ý *per-Ç (> Ñ³Ü. ³é) Ñ»i⁴⁵⁰: áõñ³ñi »ñ»ÝáoÜ³ÜÝ
 ÑÇÜÝ³İ³ÝáoÜ · áñÍ³ÍáoÜ ç İñ³İ³Ý ÑáfáíÇ Ñ»i · ³ñi³ Ñ³Ü³íáoÜ »éáí
 ŞÇÝä, Üáí; ÇÜ³ëi Á: í»ëÑ»i · Ü³ÉüñÇÝ³İÝ»ñÁ.

(134) ku-çu-ni pa-ri ^{KUR}Bu-uş-tu-u-e (u[o] ÑáfáíáoÜ)
 pa-ri ^{ŞADU}Ma-al-ma-li-i-e (i - ÑáfáíáoÜ) - ŞÑ³é³í
 ÜÇÝä · áõbíáo, ÜÇÝä; Ø³ÉÜ³ÉÇ (É»éÁ) [KYKH 148₁₅₋₁₆]:

⁴⁴⁷ í»ë, üñÇÝ³İ, Г.Меликишвили, 1960(УКН), çç 78; 1964, çç 60:
⁴⁴⁸ í»ë Ý³Êáñ¹Á:
⁴⁴⁹ Ð³Ü»ñ»ÝÇ Ý³Ê¹ÇñÝ»ñÇ · Ýñ³Ýó İÇñ³éáoÄÜ³Ý Ü³éÇÝİ »ë, üñÇÝ³İ, Ð.²íí ÇëÜ³Ý, 1986, çç 214-235:
⁴⁵⁰ ²Üë Ü³éÇÝİ »ë e.²Üí³»³Ý, 2003. çç 20, 86 Í³Ý. 42, 43 · ³ÜÝi »Ö Ýbí³í · ñ³İ³Ýáo-
 ÄÜáoÝÁ:

- (135) ku-ṭe-a-di⁴⁵¹ pa-ri^{KUR}ḥu-šá-u-e (u[o] Náfáí áóU)
 pa-ri^{KUR}Bi-a-u-e (u[o] Náfáí áóU) - ṢN³ē³ ÚÇYá^{..}
 Ê áóB³ áó (»ñí ÇñÁ), ÚÇYá^{..} ʿÇ³ áó (»ñí ÇñÁ)! [KYKH 174 C_{5,6}]:
- (136) [k]u-ṭe-i-a-di pa-a-ri-e^{URU}A-li-i-š-tú-u
 (u[u] Náfáí áóU⁴⁵²) - ṢN³ē³ ÚÇYá^{..} ʔÉÇéÁáó (»ñí ÇñÁ);
 [KYKH 174 A_{2,12}]:
- (137) ku-ṭe-i-a-di pa-a-ri-e^{KUR}Iš-qi-gu-lu-[u]
 (u(u) Náfáí áóU) - ṢN³ē³ ÚÇYá^{..} ÆBúÇ. áóÉáó (»ñí ÇñÁ);
 [KYKH 173 V₄₉]:
- (138) [ku-ṭu]-bi pa-ri^{KUR}A-bu-ni-i-e (i Náfáí áóU) ṢN³-
 ē³ ÚÇYá^{..} ʔ máóYÇ (»ñí ÇñÁ)! [KYKH 174 B_{1,37}]:
- (139) ku-ṭe-i-a-di pa-a-ri-e^{ŠADU}A-la-ṭe-i-e (i
 Náfáí áóU) ^{ŠADU}ba-ba-ni - ṢN³ē³ ÚÇYá^{..} ʔÉÇí » É»éÁ;
 [KYKH 174 B_{2,27}]:
- (140) ku-ṭe-a-di pa-r[i^U]RU Pu-ti-e (i Náfáí áóU) -
 ṢN³ē³ ÚÇYá^{..} äáoi Ç (»ñí ÇñÁ)! [KYKH 173 ₁₇]:
- (141) ku-ṭe-a-di pa-ri^{URU}Ú-i-ñi-ka-a (a - Náfáí áóU)
^{KUR}Bu-uš-tú-e (u(o) - Náfáí áóU) ṢN³ē³ ÚÇYá^{..}
 àóÇÉÇÍ³ (ú³ Ó³ ù), ʿ áóBi áó (»ñí Çñ); [KYKH 173 V₂₅]:
- (142) za-š-u-u-[bi pa-ri?] ^{KUR}Ri-ñi-ša-a (a - Náfáí áóU)
^{KUR}[e-ba-ni?] ṢN³»í³ áY¹»óÇ(±) ÚÇYá^{..} èÇÉÇB³ (»ñí Ç-
 ñÁ); [KYKH 242 C₆] ..³ ÚÉY:

¶. ØÉÇÚÇBí ÇÉÇY³ NÝ³ ñ³ í áñ ħ N³ Ú³ náóU éáóUÝ³ É¹ñÇ . áñí³ í áóUÁ
 Ý³ .. áóÇÓ (áó³ í áñí³ í³ í³ Ú áóÓ³ í³ Ý) .. Ýñ. áU³ í³ Ý Náfáí ÝñÇ
 N³í : Ú³ µñáóU ħ N³í .. Ú³ É úñÇY³ íY³ñÁ. 1. (Ýñ. áU³ í³ Ý) pari
 alzina [YKH 279₃] (Ú.Đ³ náóÁáóUÝ³ ÝÁ í³ ñ³ áóU ħ pari alzinai
 [KYKH 418₃]), kuṭṭeadi pari^{KUR}Baruatainia⁴⁵³ [YKH 155 A₆], 2.

⁴⁵¹ ä»í ù ħ ÁYÁ»ñó» ku-ṭi-(i)-a-di: ʔY³ YóáÓ³ í³ Ý³ µ³U ħ, áñÇ +áÉ³ñÝ (134)-áóU
 .. (138)-áóU³ éí³ ħ ku-ṭu-be/ne ʔYóáÓ³ í³ Ý³ µ³U: ʔY³ YóáÓ³ í³ Ý³ µ³UñÇ ʔYóU³ í³
 í³ í³ ñU³ íÇ -ia- ÉáY³ñN³Ý (N³U. ä»áú è»éÇ -»³. ÉáY³ñNáóU) Ú³ éÇY³ ʔé³ í³ Ú³ Ýñ³ -
 Ú³ éY³ í »é III.2.1 í³ 2:

⁴⁵² ä»í ù ħ Nēí³ í áñY³ í³ ñµñ³ í³ » [o] .. [u] Náfáí áóUÝ³ñÁ: 2 é³ ÇÇYÁ í ñ³ í³ ÝáóU
 ēí³ ÝáóU ħ -ue, Çéí³ »ñíñáñ¹Á -u(u) í»ñÇ³ í áñáóÁáóYÁ: í³ ÝÇ³ ñÓ³ Ý³. náóÁáóUÝ³ñáóU
 [u] Náfáí Ú³ Ý³ é»ñÇ í³ ÚáóÁ³ Ý³ Ú³ éÇY³ í »é II.2.2 í³ 3:

⁴⁵³ Aeí »ñ³ áóÁÇY³ í ñ³ í³ Ý Náfáí í³ ñ³ í³ í³ »Ó³ ÝáóY³ ^{KUR}Baruatainia áóÇÓ Ó³ ÇÓ
 (<^{KUR}Baruatainia=a):

(áóŮŮ) kuṭēiadi pari ^{KUR}Išqiguluu (3 Ůēi »Ů 3 é3 í »Ē3 í 3 Ý3 -
 Ĩ3 Ý ĸ, áñ Ç 1»Ůē ^{KUR}Išqiguluu-Ç` . áñl áóÝ»Ýü [u] Náfaí Ú3 YÁ á3 ĩ -
 Ĩ3 YáŮ ĩ n3 Ĩ3 Ý Náfaíáí 1ñí3 Ĩ3 í »Ů3 Ý í 3 Ý N»i), kuṭubi pari
^{URU}Ištikuniu, kuṭubi pari ^{KUR}Urṭēh̄ini (Ü.Đ3 náóÁŮáóÝÜ3 YÁ
 Ĩ3 n1áŮŮ ĸ spari ^{KUR}Urṭēh̄i KUR-ni! [KYKH 2505, Ĩ3 Ý. 3]: é3 Ĩ3 ŮY
 3 Ůē mafān únÇÝ3 Ĩ3 Ý»nÁ Ĩ3 éi3 Ĩ3 »ĒÇ »Ý ĩ 3 nÁÝÁ»nóáŮŮÝ»nÇ` 3 Ůē á3 ĩ -
 x3 éÝ»nái` 3 »Ý N3 ēi3 Ĩ3 í áŮŮ 3 Ůē` 3 é3 í »Ē í ēi3 N»ĒÇ Ĩ3 Ĩ3 ŮáŮŮáŮÝÝ»-
 nái: ØÇYá1»é Ĩ3 éi3 Ĩ3 áÇ N3 náŮŮáŮŮ pare Ý3 É1ñÇ Ĩ3 Ĩ3 éáŮŮÁ Ů»Ĩ3 3 Ůē`
 áŮŮ`án3 Ĩ3 Ý Náfaí Ç N»i N»i` 3 Ůē í 1ñí3 . Ý»náŮŮ:

(143) ku-ú-tè-a-di pa-ri ^{ID}mu-na-i-di - šN3 é3 ŮÇYá`
 . »Ĩ3 Á! [KYKH, 4094, 4104]:

(144) ...pa-ri-e ^{KUR}Ar-tè-ni-e du-di-gi-e-di š...ŮÇYá`
 2ñi »ÝÇ3 Ĩ3 Ý é3 NŮ3 Ý3 Ů3 nÇÝ(±)! [УПД № 12 л.с.11/
 KYKH 520 л.с.11]:

Ā»ñ`ē Ý3` N»i` 3 Ůē áŮŮ

(145) ma-ku-lu-[ni] ... pa-ri ^mIš-pi-li-ni ^mBa-tú-
 h̄i-ni-ni ^{GIŠ}NU.SAR₂-ni-di šÝ»i »ó ... ŮÇYá` 3 -
 Ĩ3 áŮ3 ŮÇ áñ1Ç ĄBáÇÉÇYÇÇ 3 Ů. ÇÝ! [KYKH 4083-10]:

(145)-áŮŮ áóÝ»Ýü Ĩ3 Ĩ3 Ý Náfaíáí N3 Ĩ3 Ĩ3 óáŮŮÇá` áŮŮ`án3 Ĩ3 Yáí
 1ñí3 Ĩ3 N3 Ĩ3 ŮŮ3 ĒÇ 1»áŮŮŮŮ (pare ^mIšpili=i=n(e)=e
^mBatu=(i)=h̄ini=n(e)=e ^{GIŠ}NU.SAR₂-n(e)=edi) (Ĩ3 »ē Ĩ.2.8 Ĩ3 Ĩ3
 2): 2 Ůē Ĩ3 ŮáŮŮáŮáŮÝÝ»nÇŮ áŮŮ3 . n3 Ĩ3 í »Ý N»i` 3 Ůē í 3ñi3 N3 Ůi áŮŮáŮáŮÝ-
 Ý»nÁ škuṭēadi pari ^{KUR}Aššurni-ni ^{KUR}algani! - šN3 é3 ŮÇYá
 3 éáŮŮ3 Ĩ3 Ý é3 NŮ3 YÁ(±)! [KYKH 137 IV₃₆, 174 B₂₈] (µ3 ó3 éí3 Ĩ3 áĸ, áñ
 3 Ůēi »Ů . áñl áóÝ»Ýü µ3 ó3 é3 Ĩ3 Ý.. áñlÇ3 Ĩ3 Ý Náfaí Ç N»i .
 µ3 ó3 é3 Ĩ3 Ý . . áñlÇ3 Ĩ3 Ý Náfaí Ý»nÁ N3 Ů»ñ»ÝáŮŮ 3 é Ý3 É1ñÇ N»i
 Ĩ3 náŮ »Ý 3ñi3 N3 Ůi »Ē Ĩ3 »ŮÇ ÇŮ3 ēi , Ĩ3 »ē ēi áñ`), kuṭube pari
^{KUR}Uduri-Eti<u>ni - šN3 é3 ŮÇYá` àŮ1áŮŮÇ-¼ÁÇáŮÝÇ! [KYKH 249],
 kuṭēadi pari ...pari ^{KUR}Uduri ^{KUR}Etiu-hini - šN3 é3 ŮÇYá` ...
 ŮÇYá` àŮ1áŮŮÇ-¼ÁÇáŮÝÇ! [KYKH 173 I₂₁): Pare Ý3 É1ÇnÁ Ĩ3 Ůi3 Ĩ3 Ĩ3
 Ý3` ŮÇ Ů3 ÝÇ 3 Ůē 1ñí3 . Ý»náŮŮŮ, ánaYó Ů3 éÇÝ 3 ŮÁŮ 3 ÝNÝ3 n ĸ áñ`ŮŮ
 N3 Ĩ3 Ĩ3 ēi3 Ç µ3 Ý3 é»ĒÁ:

Đ3 Ů»ñ»ÝáŮŮ 3 é Ý3 É1ÇnÁ . áñl3 Ĩ3 í áŮŮ ĸ N3 ŮŮ3 Ĩ3 Ý, Ĩ3 Ĩ3 Ĩ3 Ý,
 µ3 ó3 é3 Ĩ3 Ý . . áñl Ç3 Ĩ3 Ý Náfaí Ý»nÇ N»i :

Đ3 ŮŮ3 Ĩ3 Ý Náfaí Ç N»i 3ñi3 N3 Ůi áŮŮ ĸ. 3) š1»áÇ, Ůáí ! ÇŮ3 ēi Á,

μ) í»ñ³ μ»ñáoĀŮ³ Ý ÇŮ³ ěř , .) ĩ ñ³ Ī³ Ý Náfář Ç Ů³ ěř (Ý³ Ē ĩ ñ Ćř ĩ ñ³ Ī³ Ý), 1) ŠŮáoñ³ ú³ Ýáoáoñ, Š³ Ů»Ý ŮÇ Ķ Ů³ ěř Á, ») ³ é³ ÝŌÇÝ Ī³ Ů Ç Ý³ Ē ĩ ñ Ç N» ĩ ³ ñ ĩ ³ Ů ĩ áŮ Ķ Ýá³ ĩ ³ Ī Ī³ Ů á³ ĩ ×³ é, ½) Ī³ ½ŮáoŮ Ķ Ů Ç ß³ ñ ù á×ñ:

1. ĩ ñ³ Ī³ Ý Náfář Ç N» ĩ ³ ñ ĩ ³ Ů ĩ áŮ Ķ. 3) á³ ĩ ×³ é, μ) ŮÇ μ³ ÝÇ Ůář ĒÇÝ»ÉÁ, ĩ Ýř »ÉÁ:

2. ³ ó³ é³ Ī³ Ý Náfář Ç N» ĩ ³ ñ ĩ ³ Ů ĩ áŮ Ķ. 3) á³ ĩ ×³ é, μ) Ýá³ ĩ ³ Ī, .) ŠŮář Ķ ŮŮ ěř Á, 1) ŮÇ³ ŮÝ μ³ ó³ é³ Ī³ ÝÇ ŮŮ³ ěř :

3. ¶ánř Ç Ī³ Ý Náfář Ç N» ĩ óáoŮ Ķ ĩ ³ Ēç. 3) ĩ »Ů, μ) Á³ Ů³ Ý³ Ī, .) Ñ³ Ů»Ů³ ĩ áŮáoÝ:

ĩ »ñáÝŮŮ³ ĒçŮ Ī³ ñ»ĒÇ Ķ ½ñ³ Ī³ óÝ»É, áñ »Á». ñ³ μ³ ñáoŮ ³ é Ý³ Ē ĪÇ-ñÁ ĩ ñ³ Ī³ Ý Náfář Ç N» ĩ ³ ñ ĩ ³ Ů ĩ áŮ Ķ áñ»ÇŮ» ŮÇ μ³ ÝÇ, ³ é³ ñ Ī³ ŮÇ Ůář . ĩ Ýř »ÉÁ⁴⁵⁴ (úñÇÝ³ Ī³ ÁÝř »óÇÝ ½Ý³ Ç . áŮμ ³ é ĩ ñ³ Ý (1 é³ Ý Ůář) ú³ Ů³ úÇÝ [Ů»éáo, Á, 29]), ³ á³ ĩ ³ ÝÇ ³ ñŮ³ Ý³ . ñáoŮáoÝÝ»ñáoŮ ³ ŮÝ Ñ³ Ý ĩ »é Ķ . ³ Ēç ³ é³ ř»É Ē³ ŮÝ Ç Ů³ ěř ář ĩ ³ ñ ĩ ³ Ů ĩ áŮ »Éář ÁÝ ĩ Ñ³ Ý-ñ³ á»é ÇÝá-áñ ŮÇ ĩ »ŮáoŮ . ĩ Ýř »Éáo Ī³ Ů Ñ³ éÝ»Éáo ŮŮ³ ěř : ŮáoÁÇ é³ - Ī³ řáoŮŮ³ Ý á³ ĩ ×³ éář Ůáoé Náfář ÝñÇ N» ĩ . áñř Ī³ áŮŮŮ³ Ý ř»ñ³ μ»ñŮ³ Ē ěř áŮ. Ñ³ Ů»Ů³ ĩ áŮáoÝÝ»ñ³ Ý»É ÑÝ³ ñ³ řáñ áĶ:

Ī [y/i] - Ñ³ Ů. Ç/Ů < *en (±): ĩ ³ ÝÇ ³ ñŮ³ Ý³ . ñáoŮáoÝÝ»ñáoŮ áñáb 1»ñ³ ÝáoÝÝ»ñ Ñ³ Ů³ ÝŮ³ Ý Ñ³ Ů³ ĩ »Ůěř áŮ Ñ³ Ý ĩ »é »Ý . ³ Ēç »ñĪáo ĩ ³ ñ μ»ñ³ řář ěř ½μÝ³ Ī³ Ý ĩ-ář . ³ é³ ÝŮ Ýñ³, úñÇÝ³ Ī³ šana . ĩšana (ĩ »é Ī.3 Ī ĩ 3): 2 Ůě Ñ³ Ý. ³ Ů³ ÝúÁ ÁáoŮ Ķ ĩ ³ Ēç ěř Ů ĩ ³ ř»Éáo, áñ Ç 1»Ůě ³ Ůě ĩ-Ç ĒÝ³ ñ³ řáñ Ķ, áñ Ů»ÝŮ . áñř áŮÝ»ÝŮ Ñ³ Ů. Ç Ý³ Ē ĪÇñÇ N» ĩ⁴⁵⁵ (ŮŮŮ ĩ . Ñ³ Ů. Ç Ýá-ŮÝ, Ç éá-ŮÝ 1³ ñŮ Ī³ řÝ»ñÁ): é³ Ī³ ŮÝ ŮáoÁÇ é³ Ī³ řáoŮŮ³ Ý á³ ĩ ×³ éář ³ Ůě Ñ³ ñáoŮ ³ é³ ŮÁŮ 1Ář ³ ñ Ķ řěř ³ Ñ ĒÇÝ»É, ÑÝ³ ñ³ řáñ Ķ Ý³ , áñ ř»ñÇÝě Ñ³ Ý ĩ »é Ķ . ³ Ēç áñá»é Ý³ Ē³ řáçŮŮ . áŮÝÇ μ³ é³ Ī³ ½Ů³ Ī³ Ý ³ ñÁ»Ů: 2 řÝñ³ Ů ĩ áñ»Ý Ñ»ÝŮ ³ Ůě ĩ-Ý Ķ Ý³ Ē³ řáçŮ ĩ »éúář, řĪ³ Ů ĩ ³ řáñ ĩardune [an=y=ardu=n] ŠŮŮŮ³ řáñ, ³ Ý³ ñ³ ñ ĩ . Áñ»é Ý³ ĩ ĩarane [y=ar=an] Šěñμ³ řáç Ůñ Ī³ Ů ěñμ³ řáç Ůñ»ñÇÝ ĪçŮ ÇÝá-áñ Ī³ éáoŮŮ(±), á³ ĩ ³ ŮáoÝŮŮ ŮÇÝ á³ ĩ - řáç Ý³ Ý(±)!⁴⁵⁶ μ³ é»ñáoŮ: Ē³ Ů»ñ»ÝáoŮ Ç/Ů-Ý Ī³ ñáo Ķ Ñ³ Ý ĩ »é . ³ Ē Á»

⁴⁵⁴ Ē³ Ů. ³ é Ý³ Ē ĪÇñÇ . áñř Ī³ áŮŮŮ³ Ý Ů³ éÇÝ ³ é³ ř»É Ů³ Ýñ³ Ů³ éÝ ĩ »é Ē.2 řář Ķ çěŮ³ Ý, 1986, ĶÇ 214-216:

⁴⁵⁵ ĩ »é é.2 řář Ķ ½Ů³ Ý, 2003, ĶÇ 38-39:

⁴⁵⁶ ĩardune-Ý ³ Ů ĩ »é Ķ Á³ ñ Ů³ ÝáoŮ **Ē. Ů³ řářářÁ** [ĪB, 5, 1988, ĶÇ. 160]: 2 ŮÝ ³ řÝñ³ Ů ĩ áñ»Ý Ī³ ½Ů ĩ řá Ķ ardu - Ñ³ Ů. ³ ñ, -áo/Ç Šř ĩ ñ, Ů Ķ (ŮŮŮ ĩ . Ý³ . áŮñ ĩ .

añã»è Ý³ È¹Çñ, Æ»°añã»è Ý³ È³ Í³ Ýó⁴⁵⁷:

z(a) - [z(æ) -] - Ñ³ Û. ½/Ó < *ghō: ì ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoĀĀáoÝÝ»ñáoĀ
í í³ ūí ³ í ħ ÛÇ³ ŪÝ Ý³ È³ Í³ ÝóÇ í »èuáí (í »è I.3 Í»í 1): Ð³ Ū»Ý³ ŪÝ
¹»ãè añã»è Ý³ È¹Çñ í »ñÇÝÇè · añ í³ ÍáoĀĀáoÝÁ Ñ³ èí ³ í áĀ añ»Çó»
èí áĀĀ · í í³ ŪáoĀĀáoÝ áí ³ :

IV.2 °í ¹ÇñÝ»ñ

¶.Ø»ÉÇÛÇßí ÇÉÇÝ áĀñ³ ñí »ñ»ÝáoĀ ³ é³ ÝÓÝ³ óÝáoĀ ħ -ka(i), -
pi, -ši/e, -ištynie⁴⁵⁸ (Ū.Ð³ ñáoĀĀáoÝŪ³ ÝÁ⁴⁵⁹ Ñ³ Ū³ ñáoĀ ħ ³ é³ Ý-
ÓÇÝ µ³ é³ šßÝánÑÇí(±)!, šÑ³ Ū³ ñ(±)! Ýß³ Ý³ ÍáoĀŪ³ Ūµ), -edia, -
edini »í ¹ÇñÝ»ñÁ: ì »ñÇÝÝ »ñí áĀéÇ · -ištynie-Ç Ū³ éÇÝ í »è II.3
Í»í 4, ÇèĪ -pi-Ç Ñ³ Ū³ ñ í »è IV.3 Í»í 2: ØĀáoèÝ»ñÁ Ý»ñí³ Ū³ óÝ»ÝŪ
èí añ» ³ é³ ÝÓÇÝ-³ é³ ÝÓÇÝ:

-kai [kay] - Ñ³ Û. -Í³ Ū³ š³ éÇ, Ūáí ⁴⁶⁰: ÆŪ³ èí Á áñáßí áĀĀ ħ Áá-áĀ-
½³ í³ ŪÇ · Í»ÉÇßÇÝÇ »ñíÉ»½í Ū³ ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoĀĀáoÝÝ»ñÇó, áñí »Ā
áĀñ³ ñí · -ka(i)-ÇÝ Ñ³ Ū³ á³ í ³ èÉ³ ÝáoĀ »Ý³ éáĀñ. ina pan-Ý · IGI
ßáoĀ»ñ³ Í³ Ý · ³ Ū³ ÷ ³ ñ³ · ÇñÁ š³ éÇ · ÇŪ³ èí áí [í »è **Н.Арутюнян**,
КУКН, ħÇ 417, 451]: ¶.Ø»ÉÇÛÇßí ÇÉÇÝ Ñ³ Ū³ ñáoĀ ħ »í ¹Çñ, añÁ Ñ³ í éí áĀĀ
ħ áĀ»³ í áñí ³ í Í³ Ū áĀŪŪ³ Í³ Ý Ñáfáí áí ¹ñí ³ í ½³ Ý³ ½³ Ý · áĀĪ í³ Ý-
Ý»ñÇÝ³ ñí ³ Ñ³ Ūí »fáí š³ éÇ, Ūáí ħ ÇŪ³ èí Á⁴⁶¹, ÇÝãã»è iu ^dal-di-
kai ^{URU}Ardinidi nunali... - š»ñµ (Ē)³ é¹ÇÇ ³ éÇ, ¹»ãÇ ²ñ¹ÇÝÇ

ardi=še šÍ³ ñ · ħ) ³ ñŪ³ í Çó³ ³Ý · · Ū- Ý³ È³ Í³ ÝóÝ»ñÇ ŪÇçáóáí (**è.²Ūí³ ĶŪ³ Ý**, 2003, ħÇ 26-
27): iarane-Ý Í»ÉÇßÇÝÇ »ñíÉ»½í Ū³ ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoĀĀáoÝÝáoĀ Ñ³ Ū³ á³ í ³ èÉ³ ÝáoĀ ħ ³ éáĀñ.
parakku-ÇÝ šèñµ³ í Ūñ Í³ Ū óé³ (ÑÇÝ µ³ µfáÝ»ñ»ÝáoĀ), šá³ ßí ³ ŪáoÝŪ³ ŪÇÝ á³ í í³ Ý-
¹³ Ý í (áĀß ßñç³ ÝáoĀ) ÇŪ³ èí áí (³ Ūè Ū³ éÇÝ í »è **Г.Вильгелм**, ДВ, 5, 1988, ħÇ 94, 118 í³ Ý. 17):
ÆèĪ Áá-áĀ½³ í³ ŪÇ ³ ñÓ³ Ý³ · ñáoĀĀáoÝáoĀ massakku-ÇÝ š² èí Íá µÝ³ Í³ í³ Ūñ; ÇŪ³ èí áí
[АНw-II, ħÇ 619]: °Á» èñ³ Ūç ÑÝ³ ñ³ í áñ ħ í »èÝ»É Ñ³ Ū. *Ū-³ñ-³Ý ÑÝ³ ñ³ í áñ µ³ éç Ū-Á
šÑ³ ñ³ ÍÇó Í³ éáĀŵŵ; ÇŪ³ èí áí, ³ á³ ³ Ūèí »Ā ÝáoĀÝã»è á»í ù ħ ³ é³ ÝÓÝ³ óéÇ í · Ñ³ Ū. Ç(Ū)
Ý³ È³ Í³ ÝóÁ:

⁴⁵⁷ ĪñÇÝ³ Í · Ū-³ Í -»Ū ší ³ í ³ Ý»É, ÑáoĀ»Éí, Ū-³ í -»Ū š»ñí³ ñ»É, Ó»èúÁ Ū»ÍÝ»Éí · ³ ŪÉÝ:

⁴⁵⁸ **Г.Меликишвили**, 1960 (УКН), ħÇ 77-78; 1964, ħÇ 59-60:

⁴⁵⁹ í »è **Н.Арутюнян**, 2001 (КУКН), ħÇ 450:

⁴⁶⁰ ¶.Ū³ ÷³ ÝóŪ³ ÝÝ ³ ŪÝ Ñ³ Ū»Ū³ í áĀĀ ħ È»Á. ká š³ Ūèí »Ā, ³ Ñ³ í µ³ éÇ Ñ»í · ÑÝ³ ñ³ í áñ
Ñ³ Ū³ ñ»fáí èñ³ Ýó Í³ áÁ Ñ³ Ū. µñµé. šÍáŵí-Ç (Íáŵ · Ý³ Ū = ³ Ñ³ · ÝáoĀ »Ū > Í · Ý³ Ū) Ñ»í [1940,
ħÇ 30]: áĀñ³ ñí ³ Í³ Ý (-)ka -Ç · È»Á. ká-Ç ÑÝ³ ñ³ í áñ Í³ áÇ Ū³ éÇÝ í »è Ý³ · **J.Friedrich**, 1952,
ħÇ 141:

⁴⁶¹ **Г.Меликишвили**, 1960(УКН), ħÇ 71-72; 1964, ħÇ 59:

»í³Ý...! (áó³ íáñí³ Í Náfái), ^mRusaše ^mArgišteñiniše ini É.GAL badusiie šidiištúni ^{KUR}eiduru-kai⁴⁶² šèáóè³Ý ²ñ.ÇBí ÇÇ áñ¹ÇÝ ³Ùè ä³f³í Á Náú³ í³ ä(±) í³ éáóó»ó ¾ááóñáó »ñíñÇ ³éç´´í (áó³ íáñí³ Í Náfái), ...e`a ^dHaldina KÁ e`a pulusi-ni-kai š...` É³f¹Ç ³èi Íá 1éÝ»ñáóÙ ´´ ³ñó³Ý³.ñáóÁÙ³Ý ³éç´´í (áóóó³ í³Ý Náfái) [КУКН 82₂₉] ´´ ³ÙÉÝ: Æ. ³ÍáÝáíÁ -kai-(ne) Ñ³Ù³ náóÙ ¿ Náfái ³ÙÇÝ óáóóÇá` š¹ÇÙ³ í³ |, š¹ÇÙ³ í³ µ³ ó³ é³ í³Ý | (i »è II.2.2 í»i 2): ¶.í ÇÉÑ»ÉÚÁ áÇ ÍÇéáóÙ ³Ùí i »è³ Í»i Á´ ³ÙÝ Ñ³Ù³ ñ»fái »i ¹Çñ⁴⁶³: äòñ³ ñi »ñ»ÝáóÙ ³Ùè ÝáóÙÝ ³ ñÙ³ í Çó áóÝ»Ýú ka-µ³Ù³ ñÙ³ í Á´ š¹³Ý.Ý»Éí, šÉÇÝ»É, .³Éí ÇÙ³ èi áí [i »è И.Дьяконов, 1963, ¿ç 74; Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ¿ç 451], áñÁ Ñ³Ù³ ä³ í ³è-É³Ý áóÙ ¿ Ñ³Ù. í³-É µ³ÙÇÝ š¹»Ý³É, í³Ý.Ý»Éí, š»ñ´³É, .³Éí, šÉÇÝ»Éí ´´ ³ÙÉÝ⁴⁶⁴, áñÇó ´´ í³ ½Úí ³ Í ¿ Ñ³Ù. í³Ù µ³éÁ: ÆÝá í »ñ³µ»ñáóÙ ¿ éáóÙÝ ³ ñÙ³ í Ç áñä»è »i ¹Çñ .áñí³ ÍÙ³ÝÁ, ³ ä³ ÑÙÙi .ÝáóÙÝ ³ ñÙ³ í Çó í³ ½Úí ³ Í Ñ³Ù»ñ»Ý µ³é»ñÇ Ñ»i , úñÇÝ³ í´ áíÝ´´í³Ù, Ù»ñó´´´í³Ù, Ùúí´´´´í³Ù, çñ´´´í³Ù, Ý»ñ´´´í³Ù, ³ñ»ó´´´í³Ù šáóñ í³Ù éáóè ³ ñ´´áó [Ü´ÐÈ ², ¿ç 555] | ´´ ³ÙÉÝ: í »ñÇÇÝÁ ÑÙÙi . í ³ÝÇ ³ ñó³Ý³.ñáóÁÙáóÝ-Ý»ñáóÙ Ñ³×³ É³ íÇ Ñ³Ý¹Çäáó ÝáóÙÝ³ÝÙ³Ý ^dUTU-ni-kai (^dUTU-ni š³ ñ´´Ç` éáóóèÇ ³ èi í³ |, š³ ñ´´, éáóóèí)⁴⁶⁵ Ó´Ç Ñ»i : äòñ³ ñi »ñ»ÝáóÙ ka- ³ ñÙ³ í Çó áóÝ»Ýú Ý³´´ ka=(i/g)u=ke šÇÙ´´ ³éç´´, Úáí |, ka=i=ani ´´, Á»ñ´´è ka=ni/e µ³é»ñÁ: ²é³ ÇÇÝÁ í³ ½Úí ³ Í ¿ ka š¹³-Éí ³ ñÙ³ í Çó´´ -ke š-ÇÙí` èi ³ó³ í³Ý ¹»ñ³Ýí³Ý³ í³Ý ³Ù³ èÝÇíÇ Ñ³ í »éáóÙáí (i »è II.3 í»i 2): óñíñáñ¹Á Ù»í ³Ý. ³Ù í í³Ùr ³ Í ¿ šia-be kañani v ^mšepani ^{LÜ}šÁ.RÈŠI - š»í³Ý Ýñ³ÝÇó 5 Ý»ñúÇÝ í»-÷³ÝÇ (š¹»÷³ÝÇí-ÇÝ ä³ í³Ý áóÙ) | ³ ñi ³ Ñ³Ùr áóÁáóÝáóÙ (Á³ ñ. Ù³-ÝáóÁÙáóÝÁ` Áèi Æ. ³ÍáÝáíÇ [1963, ¿ç 36, 72]⁴⁶⁶ (Ü. Ð³ ñáóÁÙáóÝÙ³ÝÁ

⁴⁶² Ð³Ù³Ý áóÙ ý³Ó³ úÝ»ñÁ Çñ³ñÇó í³ ñµ»ñ»éáó Ýä³ í³ Íáí ³Ùè Ó´áí ÝBí áóÙ ¿ í³ éáóó³Ý í³ ÙñÁ: ÐÙÙi . úñÇÝ³ í ^mRusañina ^{KUR}eiduru-kai [Ay-susi I₁ (Ayanis I)] ´´

^mRusañina ^{KUR}Qilbani-ka [КУКН 412èèö.s]:

⁴⁶³ G. Wilhelm, 2004, ¿ç 127, 134:

⁴⁶⁴ ²Ùè Ù³ èÇÝ ³ é³ í »É Ù³ Ýñ³ Ù³ èÝ í »è è.²Ùr ³ ¾ó³Ý, 2003, ¿ç 40:

⁴⁶⁵ Ç³ èÝ³. Çí ³ í³Ý . ñ³ í³Ý áóÁáóÝáóÙ (^dUTU-ni-kai)-Ý áñä»è í³Ý áí (³Ù¹ä»è ¿ ä³ Ñ³ÝÇ áóÙ Ñ³Ù³ í »èi³ Á) Á³ ñ. Ù³Ý áóÙ ¿ š³ ñ´´Ç í³ í (÷Éµ. ³Ùè/éáóóè ³ ÒÉ³ ñNaóÙ) | [Н.Арутюнян, 2001(КУКН) 277, 278, 419₁₂´´ ³ÙÉÝ]: ²ÙèäÇèÇ ÇÙ³ èi áí ³ ÙÝ ³ ÙµáóÇáóÁÙ³ Ùµ Ñ³Ù³ ä³ í ³ èÉ³Ý áóÙ ¿ Ñ³Ù. ³ñ»ó´´´í³Ù µ³ éÇÝ:

⁴⁶⁶ ÙBí ³ Í ³ ÒÉ³ í áóÁáóÝáóÙ Ñ»óÇÝ³ íÇ Í áóÙÇó éáóÙÝ ³ ñi ³ Ñ³Ùr áóÁáóÝÁ ÁÝÁ»ñóí ³ Í ¿ áñá³ íÇ íñÇä³ íÝ»ñáí (i »è Н.Арутюнян, 2001(КУКН), 396 í³Ý. 17, 19): Ø»Ýú ³Ùèi »ó

3 ÚÝ áÇ Á³ ñ· Û³ ÝáoÙ): Á. , Û³ ÍáÝáí Á kaïani-Ý í »ñéáóí áóÙ ç ka=ia=ne`
 -ia-Ç Û»ç` í »èÝ»éáí »ññáñ¹ ¹»ÙùÇ ¹»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Û³ èÝÇÍ` ŞÝñ³ |
 Ýß³ Ý³ ÍáoÁÙ³ Ùµ, ÇèÍ -ne-Ý Ñ³ Û³ ñáoÙ ç µ³ ó³ é³ Í³ Ý Ñáíáí Ç óáoÇá`
 µ³ éÝ ³ ÙµáÓçáoÁÙ³ Ùµ Á³ ñ· Û³ Ý»éáí ŞÝñ³ ÝÇó!; é³ Í³ ÛÝ ³ Ùè
 kaïani-Ý Ó`áí Ñ³ Û³ á³ í ³ èÉ³ ÝáoÙ ç Ñ³ Ù. Í³ Û³ Ý (SÙÝ³ éáo í »Ó! ,
 ŞÇñ µáoÝ í »ÓÁ, µÝ³ Í³ ñ³ ÝÁ! .. ³ ÚEY) µ³ éÇÝ, áñÁ ÇÙ³ èí áí ³ ÙµáÓçáo-
 ÁÙ³ Ùµ Ñ³ Û³ ÑáoÝá ç Ñ³ Û³ í »ùèí ÇÝ .. µ³ ó³ éí³ Í áç, áñ kaïani-Ç
 ŞÝñ³ ÝÇó, Ýñ³ Úáí Çó(±) | Í³ èÍ³ Í»ÉÇ Á³ ñ· Û³ ÝáoÁÙ³ Ý ÷áÉ³ ñ»Ý
 Í³ ñ»ÉÇ ç áóÓÓ³ ÍÇ Í³ ñ¹³ É [ka=y=ani] - Ñ³ Ù. Í³ -Ù-³Ý, -Ç, ÇèÍ
 ³ ñí ³ Ñ³ Ùí áóÁÙáoÝÁ ³ ÙµáÓçáoÁÙ³ Ùµ Á³ ñ· Û³ Ý»é` Ş»Í³ Ý(±)⁴⁶⁷ Í³ Ù³ Ý 5
 Í»÷³ ÝÇ (``) Ý»ñùÇÝ!; ÁÝá í »ñ³ µ»ñáoÙ ç kani/e µ³ é³ Ó`ÇÝ, ³ á³, Á`
 Ù. Ð³ ñáoÁÙáoÝÙ³ ÝÁ ³ ÛÝ Ý»ñí³ Ù³ óÝáoÙ ç áñá»è Ý³ É¹Çñ` Ş³ éç` ,
 ³ é³ ç! ÇÙ³ èí áí [2001(KYKH), çÇ 451], è³ Í³ ÛÝ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝ-
 Ý»ñÇ Á³ ñ· Û³ ÝáoÁÙáoÝ»ñáoÙ µ³ ó ç ÁáÓÝáoÙ [ÝáoÙÝ í »ÓáoÙ, çÇ 19, 21
 Í³ Ý. 12]: í »ñÇÝè ÝáoÙÝá»è í³ ñ»ÉÇ ç Í³ á»É Ñ³ Ù. Í³ (Ù) µ³ é³ ñÙ³ í Ç
 Ñ»í , è³ Í³ ÛÝ Ñ³ í í³ ÍÇ í Ý³ èí³ Í ÉÇÝ»éáo .. áá ³ ÛÝù³ Ý Ñ³ èí³ Ý³ ÉÇ
 Ñ³ Û³ í »ùèí Ç á³ í ×³ éáí Ù»Ýù ³ ÛÝ ÁáÓÝáoÙ »Ýù ³ é³ Ýó Ù»ÍÝ³ -
 µ³ ÝáoÁÙ³ Ý:

² ÙèáÇéáí, Í³ ñáo »Ýù áÝ¹»É, áñ í ³ ÝÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáoÁÙáoÝ»ñáoÙ
 í³ Ùí³ Í (-)ka- µ³ é³ ñÙ³ í Á, Á»°ÇÝùÝáoñáoÙÝ, Á»°µ³ ñ¹áoÁÙáoÝ»ñáoÙ
 · áñí³ Í»ÉÇè, Ó`áí .. ÇÙ³ èí áí Ñ³ Û³ á³ í ³ èÉ³ ÝáoÙ ç Ñ³ Ù. Í³ µ³ -
 é³ ñÙ³ í ÇÝ .. Ýñ³ ÝÇó Í³ ½Ùí³ Í Ó`»ñÇÝ: Ð³ Ù»Ù³ í áóÁÙáoÝ»ñÁ í »è
 Ñ»í .. Ù³ É³ ÓÙáoè³ ÍáoÙ.

	áñ³ ñí »ñ»Ý		Ð³ Ù»ñ»Ý
ka-	ŞÍ³ Ý· Ý»É, ÉÇÝ»É, Ñ³ Ùí Ýí »É!	Í³ -É	ŞÍ³ Ý· Ý»É, »ñ³³ É, · ³ É!
ka=i=ani	ŞÍ³ Ù³ Ý! (±) (Á³ ñ· Ù. Ù»ñÝ ç)	Í³ -Ù-³ Ý	ŞÍ³ Ù³ Ý!
ka=(i/g)u=ke	ŞÇÙ³ ³ éç` , Úáí (-i/g=u=ke Ş-ÇÙ!)	Í³ -Ù-	ŞÍ»Ý³ éáo í »Ó, Í³ Ù³ Ý, ¹Çñù!
-kai	Ş³ éç` , Úáí , í »Ó!	-Í³ -Ù	Şí »Ó, ¹Çñù!

µ»ñáoÙ »Ýù Ù. Ð³ ñáoÁÙáoÝÙ³ ÝÇ ÍáoÙÇó áóÓÍ³ Í í ³ ñµ»ñ³ ÍÁ:

⁴⁶⁷ Ù³ É³ ¹³ éáoÁÙáoÝÁ · áóó» á»í ù ç µ³ Á³ Ý»É »ñí áó Ù³ éç Ş...»Í³ í Í³ Ù³ Ý: 5 Í»÷³ ÝÇ (``) Ý»ñùÇÝÇ ...! , ù³ Ý½Ç ði=a=be µ³ ÙÁ á³ Ñ³ ÝçáoÙ ç »». Áí áí ¹ñí³ í éáoµÙ»Íí :

o ½³ ÍÇ ÁíáoU μ³ é³ NÇUú»ñÇÝ N³ í»Éí»ÉÇè -kai[-kay] »í¹ ÇñÁ ÍóíáoU ç Í³ Ú³ YÚÇÇ³ á»è Ú³ úáoñ NÇUúÇÝ, Í³ Ú³ -ni/e- Ú³ èYÇÍÇ ÚÇÇÝáñ¹áoÁU³ Úμ, Çèí Ná. Ý³ ÍÇ ÁíáoU ÚÇ³ ÚÝ -na- Ú³ èYÇÍÇ (Ná. Ý³ -ÍÇáoÁU³ Ý óáoóÇáÇ) ÚÇÇÝáñ¹áoÁU³ Úμ, N³ Ú»Ý³ ÚÝ³ 1»áè ÚÇÝá³ ÚÁU N³ Úí ÝÇ μáfán í¹ ÚáoÁUáoÝÝ»ñáoU:

-a-še [-a=ʃ] (³ Úèá»è Áèí Ú.únÇ¹nÇÉÇ): ¶.Ø»ÉÇUÇBí ÇÉÇÝ èí ½μÝ³ -Í³ Ý³ -a-Ý í³ n³ ÝÇ³ íáoU ç μáoÝ³ Í³ ÝóÇó³ ÚÝ N³ Ú³ n»Éáí Ý»ñ-áU³ -Í³ Ý³ NáféíÇ óáoóÇá: Ø³ èÝ³. Çí³ Í³ Ý³ · n³ Í³ ÝáoÁUáoÝáoU éáoUÝ Ú³ èYÇ-ÍÇ ÝB³ Ý³ ÍáoÁU³ Ý N³ nóáoU ÚÇ³ Í³ níáoÁUáoÝ áí³: ¶.Ø»ÉÇUÇBí ÇÉÇÝ, ÍÇ-í³ ní»Éáí áñá»è »í¹ Çñ, N³ Ú³ náóU ç, áñ³ ÚÝ³ n³ N³ ÚíáoU ç Ý»ñ-áU³ Í³ Ý³ NáféíÇ ÇU³ èí¹ áñá»è únÇÝ³ Í¹ ÝB»Éáí šuhinaše, ebaniaše μ³ é»ñÁ¹ ·^{KUR} Hatinaše í¹ »Ó³ ÝáoÝÁ [1960, çÇ 77; 1964, çÇ 59]: Á. Ú³ ÍáÝáí Á N³ Ú³ náóU ç Ý»ñ-áU³ Í³ Ý³ NáféíÇ óáoóÇá [1979, çÇ 62], ¶. í ÇÈN»ÉUÁ [2004, çÇ 134] »í¹ Çñ: è³ Í³ ÚÝ³ Úè³ Í³ ÝóÁ³ ÍÝN³ Úí áñ»Ý · áU³ Í³ Ý³ Í»ñí ÇU³ èí áóÝÇ · áÝ» urbuاشة · Á»ñ¹ è Ý³ ··· tanaše μ³ é»ñáoU: óí ÁÝ¹ N³ Ýñ³ á»è, ÚÇBí áç, áñ -a-še-Ç ÚÇÇ NÝ³ n³ íáñ ç í »èÝ»É Ý»ñ-áU³ Í³ Ý³ NáféíÇ óáoóÇá Í³ Ú³ Ý»ñ-áU³ Í³ ÝÇ ÇU³ èí áí »í¹ Çñ: Ð³ nóÁ á³ n½³ μ³ Ý»Éáo N³ Ú³ n úÝÝ³ ní»Ýú -a-še-Ç μáfán í¹ ÚáoÁUáoÝÝ»ñÁ¹ n³ Ýú μ³ Á³ Ý»Éáí »ñ»ú ÈUμÇ: 2 é³ ÇÇÝ ÈUμáoU ÁÝ¹. ní¹ í³ Í³ »Ý³ ÚÝ³ μ³ é»ñÁ, áñí »Ó³ ÚÝ³ ÍÝN³ Úí áñ»Ý N³ Ý¹»è ç · 3 ÉÇè éáèí áñá»è μ³ é³ Í³ ½Ú³ Í³ Ý³ Í³ Ýó³ Í³ ½Ú»Éáí · áU³ Í³ ÝÝ»ñ, »ní¹ náñ-1áoU Ýñ³ Ýú, áñáÝó N³ Ú³ n Ý»ñ-áU³ Í³ ÝÇ ÇU³ èí Á ÚÇ³ Ý³ Ú³ ÚÝ³ NÝ³ -ñ³ íáñ ç ··· »ññáñ¹ ÈUμáoU³ ÚÝ³ μ³ é»ñÁ, áñáÝó ÁÝÁ»nóáoUÁ Í³ èí³ Í³ ÉÇ ç ···/Í³ ÚÇU³ èí Á³ ÝN³ èí³ Ý³ ÉÇ:

-2 é³ ÇÇÝ ÈáoUμ. urbuاشة šháN, ½áN³ μ»ñáoÁUáoÝ! (Í³ ½Ú³ Í³ ç urbu- šháN»É, háN Ú³ í áóó»É! μ³ ÚÇó), Á»ñ¹ è Ý³ ··· tanaše šÍ³ ÝÁ»Ó Í³ Ú³ N»Ý³ Í¹! (»Á» ×ÇBí ç »ní¹ náñ¹ ÇU³ èí Á, 3 á³ 3 ÚÝ³ N³ í³ Ý³ μ³ n Í³ ½Ú³ Í³ ç tan-(dan-) šÍ³ Ý»É Í³ Ú³ NÇUÝ»É! μ³ ÚÇó!)⁴⁶⁸: 2 Úè »níáo μ³ é»ñáoU çÉ - (u) aše-Á N³ Ý¹»è ç · 3 ÉÇè áñá»è ½áoí μ³ é³ Í³ ½Ú³ Í³ Ý³ Í³ Ýó: · n³ Ýú »níáoéÝ çÉ · áU³ Í³ ÝÝ»ñ »Ý³ Í³ ½Ú³ Í³ N³ Ú³ á³ í³ è-É³ Ý³ μ³ n urbu- ··· tan-(dan-) (±) μ³ Ú³ NÇUú»ñÇó: 2 Úè áÇéáí, Í³ -

⁴⁶⁸ ¶ní¹ í³ ç μnáÝ» Í³ ÝÁ»ÓÇ ÓáoÇ (N»Ý³ ÍÇ) í n³: Ø³ èÝ³. Çí³ Í³ Ý³ · n³ Í³ ÝáoÁUáoÝáoU Áç n- Ú³ Ýáoú ç šÍ³ ÝÁ»Ó, ÚáoU³ Í³ É! [I.Diakonoff, 1971, çÇ. 81, í³ Ý. 85], šÍ³ ÝÁ»Ó, É³ áí »ñ! [Г.Вильгельм, ДВ, 5, çÇ. 97], šN»Ý³ Í¹, 1 náó! [e.201³ ʔ³ Ý, 2003, çÇ 59] ··· ÚÝ³: í »è Ý³ ··· Н.Арутюнян, 2001(КУКН), çÇ 310 í³ Ý. 1, 468:

ñ»ÉÇ ĺ »YĀ³ 1ñ»É, áñ urbuase - ŞġáÑ, ½áÑ³ µ»ñáoĀláoY! (· ál³ Ĩ³ Y),
 Āñ"ë Y³ " tanase - ŞĨ³ YĀ»Ō Ĩ³ Ū Ñ»Y³ Ĩ(±)! (· ál³ Ĩ³ Y) µ³ é»ñáoŪ, Ç
 1»Ūë áoñ³ ñi³ Ĩ³ Y - (u)a-se³ Ĩ³ YóÇ, · áñĨ³ áoY»YŪ Ñ³ Ū»ñ»YÇ -
 (áo)³ Ĩ³ Ū³ YŪ³ Y³ Ĩ³ YóÇ Ñ»i (Ū³ Yñ³ Ū³ eYi »ë Ĩ.3 Ĩ»i 2):

- °ñĨ³ñāñ¹ ÉáoŪµ. ^{KUR}ebaniase Ş»ñĨ³ñáoŪ(±)!, ^{KUR}Ĥatinase ŞĒ³ ĀÇ
 »ñĨ³ñáoŪ / 1»āÇ Ē³ ĀÇ »ñĨ³ÇñĀ!, ^{LŪ}A.SĨ³MEŠ³-şe ŞġáñŪ»ñ (±)!⁴⁶⁹, qudu-
 lani şuñi-naşe/GIBIL-şe ŞYáñ Ĩ³ ×³ ñáoŪ(±)!, ^{KUR}luluinaşe
 ŞĀBY³ Ū³ Ĩ³ Y (ÉáoĤáo³ Ĩ³ Y) »ñĨ³ñáoŪ! " ^{KUR}.^{KUR}MEŠ³-şe şŭiase Ş³ Ū-
 µáŌÇ³ BĒ³ ññáoŪ (i ÇñáoĀláoYáoŪ)! : 2Ūë ĒŪµáoŪ AY¹. ñĨ³ Ĩ³ Ĩ³ µ³ é»ñáoŪ
 -a-şe Ū³ eYÇĨ³Ç · áñĨ³ Ĩ³ áoĀŪ³ Y " ÑY³ ñ³ íáñ YB³ Y³ Ĩ³ áoĀŪ³ Y Ū³ eÇY
 Ū³ Yñ³ Ū³ eYi »ë Ĩ.2.9:

- °ññāñ¹ ÉáoŪµ. 2Ūë ĒŪµáoŪ AY¹. ñĨ³ »É »YŪ Ū»Ĩ³ Ĩ³ Y³ Y³ Ū
 Ĩ³ Ūi³ Ĩ³ Ĩ³ »i " Ū³ Ĩ³ µ³ é»ñĀ i (?) şiaşe Ş(±)!, Ĩaşinaşe Ş(±)!, alaşe
 Ş(±)! : 2YÑ³ eĨ³ Y³ ÉÇ " eĨ³ áoŪ. áÉÇY»Éáo ā³ i ×³ eáí³ Ūë ĒŪµÇ µ³ é»ñĀ
 ā»YŪ úY³ ñĨ³Ç:

IV.3 °i³ 1ñáoĀláoY»ñ, Y³ Ē³ 1ñáoĀláoY»ñ

1. Ū³ Ē³ 1ñáoĀláoY»ñĀ, »i³ 1ñáoĀláoY»ñĀ Ñ³ Ū»ñ»YáoŪ: Đ³ Ū»ñ»YáoŪ
 Y³ Ē³ Ĩ³ ÇñY»ñÇ Ñ»i ŪÇ³ eÇY Ĩ³ Y YŪ³ Y³ i Çā 1»ñáoŪ Ñ³ Y¹ »ë »Ĩ³ áŌ³ Ūë
 µ³ é»ñ "ë, áñáYŪ Ĩ³ ááí áoŪ »Y Y³ Ē³ 1ñáoĀláoY»ñ (»i³ 1ñáoĀláoY»ñĀ):
 µ³ ñ³ YŪ ÑÇŪY³ Ĩ³ YáoŪ i³ ñµ»ñ ÉáeŪÇ Ū³ é»ñÇŌ Ĩ³. áŌ Ū³ ñ³ ó³ Ĩ³
 Ñáfáí³ Ō"»ñ »Y, áñáYŪ ā³ Ñ³ YçáoŪ »Y áñ" ĺ Ñáfáí áí 1ñ³ Ĩ³ Ē³ Y¹ Çñ
 (Y³ Ē³ 1ñáoĀŪ³ Y Ē³ Y¹ Çñ) " Ū³ 1»āúáoŪ Ñ³ Y¹ »ë »Y · 3ÉÇë Çñ»YŌ áñá-
 B³ Ĩ³ Ç ÇŪ³ eĨ³ áí : Ū³ Ē³ 1ñáoĀláoY»ñĀ, Ç i³ ñµ»ñáoĀláoY Y³ Ē³ Ĩ³ ÇñY»ñÇ,
 ā»Y Ĩ³ áñoñ»É Çñ»YŌ µ³ é³ ŪÇY³ YĨ³ Ē³ ÉáoĀláoYĀ " Ñáfáí³ Ĩ³ Y³ Ĩ³ ā³ Ĩ³-
 óáoĀláoY»ñÇŌ 1áoñë ĺÉ · áñĨ³ Ĩ³ íáoŪ »Y Çñ»YŌ µ³ é³ ŪÇY³ YB³ Y³ Ĩ³ áo-
 ĀŪ³ Ūµ: Ū³ Ē³ 1ñáoĀláoY»ñÇ Ū»Ĩ³ Ū³ eĀ Ñ³ Ū»ñ»YáoŪ Y³ Ē³ 13ë · áñĨ³ Ĩ³-
 Ĩ³ áoĀláoY áoYÇ, áñáB³Y»ñĀ · áñĨ³ Ĩ³ íáoŪ »Y Ā° Y³ Ē³ 13ë, Ā° »i³ 13ë,
 ÇeĨ³ ŪÇ Ū³ YÇeĀ ŪÇ³ ŪY »i³ 13ë (»i³ 1ñáoĀláoY»ñ »Y): Đ³ Ū»ñ»YáoŪ Y³-
 Ē³ 1ñáoĀláoY»ñĀ · áñĨ³ Ĩ³ íáoŪ »Y Ñ³ ŪŌ³ Ĩ³ Y, é»é³ Ĩ³ Y, µ³ ó³ é³ Ĩ³ Y
 " · áñĨ³ Ç³ Ĩ³ Y Ñáfáí Y»ñáí 1ñ³ Ĩ³ Ē³ Y¹ ÇñY»ñÇ Ñ»i³ ⁴⁷⁰:

⁴⁶⁹ 2ŪĨ³ā»ë ĺ Ā³ ñ · Ū³ YáoŪ Ū.Đ³ ñáoĀláoYŪ³ YĀ Ĩ³ eĨ³ Ĩ³ Ç Ĩ³ Ĩ³ eY»éáí -a-şe-Ç
 Y»ñ · ál³ Ĩ³ Y ÇŪ³ eĨ³ Ā [2001(KYKH), ĺÇ 162 " 165, Ĩ³ Y. 59]:

⁴⁷⁰ Đ³ Ū»ñ»YáoŪ Y³ Ē³ 1ñáoĀláoY»ñÇ " Yñ³ YŌ Ĩ³ Çñ³ eŪ³ Y Ū³ eÇY³ 3é³ Ĩ³ »É Ū³ Yñ³ Ū³ eY
 i »ë 2.2 µñ³ Ñ³ ŪŌ³ Y, 1976, ĺÇ 261-266: Đ.2 Ĩ³ »i ÇeŌ³ Y, 1986, ĺÇ 237-243 " ŪÉY:

2. 0' i 3 1 nāoĀlaoŸŸ»nĀ aon³ nī »n»YáoU: Ø³ eY³. Çi 3 i 3 Y . n³ i 3 . YáoĀlaoŸáoU aon³ nī »n»YÇ N³ U³ n »i 3 1 nāoĀlaoŸŸ»n i 3 U Y³ E³ 1 nāo-ĀlaoŸŸ»n, aňĀ»e 3 U i 3 ÇeÇu, aŸŸ 3 e³ YOY³ óíáoU: 2 Uei »O éai aň³ μ³ n ÉaéuĀ »i 1 ÇñŸ»nÇ U³ eÇŸ ç, aňāŸu íóíáoU »Ÿ μ³ eÇŸ N³ Y¹ »e . 3 fáí aňĀ»e U i 3 UÇ³ eY³ i 3 Y μ³ e³ O'', UÇŸŸáoUŸ Á³ U³ Y³ i YBíáoU ç, aň 1 n³ YóÇó aňāBŸ»nĀ NŸ³ n³ íaň ç, aň N³ Y¹ »e »Ÿ . 3 EÇe 3 e³ YOÇŸ⁴⁷¹: 2 UeÇŸuŸ 1 n³ Ÿu i 3 n»EÇ ç N³ U³ n»E »i 3 1 nāoĀlaoŸŸ»n i 3 U Y³ E³ 1 nāo-ĀlaoŸŸ»n: 3 n³ YóÇó i 3 n»EÇ ç YB»É 3 eYí 3 ½Ÿ N»i 3 U³ EŸ»nĀ - bedi (xÇBí AYĀ»nōU³ Ÿμ peŸi), kuruni, pei-(ne) μ³ e»nĀ, í»nÇŸŸe U³ eY³. Çi 3 i 3 Y . n³ i 3 YáoĀlaoŸáoU eÉ³ EU³ Ÿμ N³ U³ nīáoU ç »i 1 Çñ i 3 U YáoUŸÇeí Náfai 3 UÇŸ í»nÇ íaňáoĀlaoŸŸ, ÇŸā xÇBí aç (U³ Ÿn³ U³ eY i 3 »e ei aň''): 3 n³ Ÿu Ÿ»nī 3 U³ óŸŸu 3 e³ YOÇŸŸ-3 e³ YOÇŸŸ:

pei=(ne), -pi(i) Si 3 i 1: Ā³ n . U³ YáoĀlaoŸÁ i 3 EÇe ç U.ünÇ1nÇÉÁ a½³ Y³ ½³ Ÿ»fai »nīáo i 3 nμ»n . nāoĀlaoŸŸ»nĀ⁴⁷²: Ā . U³ íáŸáiĀ p(e)i-Y N³ U³ náoU ç ÇŸā-aň UÇ μ³ ŸÇ i 3 íÁ . i Ÿí»fáo, Çeí p(e)i=ne-Y »fúÇ (ÇŸā-aň UÇ μ³ ŸÇ i 3 íÇó) ÇU³ ei 3 nī 3 N³ Ÿiáo Náfai 3 UÇŸ í»nÇ íaňáoĀlaoŸŸŸ»n ("субессивный (отложительный)") YáoUŸĀ»e a½³ Y³ ½³ Ÿ»fai »nīáo . nāoĀlaoŸŸ»nĀ: e³ i 3 ŸŸ p(e)i=ne-Ç »i 1 Çñ i 3 U Náfai 3 UÇŸ í»n-Ç íaňáoĀlaoŸŸ 1 Çi 3 nīáoUĀ 3 ŸNŸ³ n ç, u³ ŸÇ aň UÇ B³ nū 3 nO³ Y³ . nāo-ĀlaoŸŸ»náoU (KYKH 58b1, 58d, 78a, 118a,b,c16 3 ŸEŸ) 3 ŸŸ Nēi 3 íaňŸŸ i 3 . n³ ŸÇ³ i íáoU ç »ŸĀ³ nŸ³ É μ³ e³ NÇUuÇó, aňÇŸŸ³ Çμn Ā» íóí 3 í ç . nī»fai 3 e³ YOÇŸŸ Ÿān iáoÇó: ØÇŸā1»e aon³ nī »n»YáoU μ³ e»nĀ, Ÿ»n³ eU³ É Ÿn³ Yó Náfai 3 UÇŸ í»nÇ íaňáoĀlaoŸŸ»nĀ, aŸŸ iáo³ 13 nÓíáoU: aoei Ç 3 Ÿe pei-Y ā»i u ç N³ U³ n»E 3 e³ YOÇŸŸ μ³ e: 2 ŸŸ Çñ . aňí 3 íáoĀU³ Ÿμ B³ i Ÿái ç kuruni 3 bedi(=peŸi) »i 3 1 nāoĀlaoŸŸ»nÇŸŸ (i 3 »e ei aň'): ĀŸā í»n³ μ»náoU ç pei-(ne) 3 -pi(i) i 3 nμ»n³ íŸ»nÇŸŸ, 3 ā³ N³ nÓĀ ā³ n½³ μ³ Ÿ»fáo N³ U³ n ŸB»Ÿu 1 n³ Yó μafān í í 3 ŸáoĀlaoŸŸ»nĀ μ³ Á³ -Ÿ»fai »nīáo EŸμÇ³ 3 e³ ÇÇŸ EŸμáoU Ÿ»n³ eŸ»fai Š³ Ÿ»íuÇ; 3 ŠN³ nīU³ ŸŸ; í 3 O³ ā³ n³ UÇŸŸ μ³ Ÿ³ O''»nĀ, Çeí »nīnān¹áoU ŸŸ³ ó³ í μafānĀ:

- 2 e³ ÇÇŸ ÉáoŸμ.

(146) `al-du-bi (URU/KUR X/LUGÁL X)me-ši-ni pi-e)-i-»ŸĀ³ nī»oÇ(±) (X-»nīÇñĀ/u³ Ō³ uĀ/Ā³ . 3 íaňÇŸŸ)N³ nīÇ i 3 i EÇŸ»fáo ā³ ŸU³ Ÿái (±) [KYKH 47₁₃, 53₁₅, 174 B1₁₈ 3 ŸEŸ]:

⁴⁷¹ i 3 »e, ünÇŸ³ i, G.Wilhelm, 2004, çÇ 134:
⁴⁷² J.Friedrich, "Caucasica", 8, Leipzig, 1931, çÇ 133 3 ŸŸ. 1:

(147) tú-ri-ni-ni ^DHál-di-še ^DIM-še ^DUTU-še DIN-GIR^m-še (ma-ni ar-mu-zi...) ^DUTU-ni pi-(e)-i-(ni)⁴⁷³ - ŠĀÁŌ ááŷā³ óŷ»ŷ Ē³É¹Á, ... ³ēi í³Íŷ»ñĀ` Çñ»ŷ, ³nŪ³i ŷ»ñÇŷ... ³n`Ç i³Í(ÇŌ) | [KYKH 242 AII-AI₂₀, 244₃₇, 273₁₀ ... ³ŪÉŷ]:

- °ñĪñāñ¹ ĒáŌŪμ.

(148) i-nu-ka-ni e-si-ni-ni ANŠU.KUR.RA ar-ši-bi-ni ti-ni ^IMe-nu-a-pi-i a-iš-ti-bi 22 1KUŠ - Š³Ūŷ i³ »ŌÇŌ ³ñĪÇÍÇ ³ŷáŷáí ŌÇŷ, Ø»ŷáŷ³ ŪÇ i³Í, ó³i Í»ó 22 1KUŠ | [KYKH 136_{5,9}]:

(149) ...i-ni ^Éa-ri šu-ni ^Éa-ši-ĥu-si-ni pi-i - Š...³Ūē Bī »Ū³ñ³ŷÁ fŏñ»Ō` a-ši-ĥu-si-ni-Ç (Çŷā-āñ BÇ-ŷáŷÁŪáŷ) i³Í | [KYKH 148₂₇, 149₂₈]:

(150) ^{md}Sar₅-du-ri-še a-li-e a-li ^{LŪ}ŪKU^{MEŠ} ^{GIŠ}šur-gi-ni-ka-i-ni ku-lu-ár-ši-bi ša-tu-ni ^{ŠADU}Uš-ki-a-ni ^{ŠADU}Bam-ni ba-ad-gu-lu-bi za-aš-gu-bi a-li-pi ku-lu-ár-ši-bi ^dIM-še GIBÍL-ni - Š³Ūŷ Ū³ñ¹Í³ŷó ĒáŌŪμÁ, āñĀ ēñÇ ³éc` ÷³ Ē³í` meŷ»ó àŷēÍÇ³ŷÇ f»éÁ, ³ŪŷÇ f»éÁ (»ē) BñÇ³ ā³i »ŌÇ, ááŷā³ ōñÇ, ŪŪáŷēÁ, āñĀ ÷³ Ē»f ķñ, Ā»B»μ³ŷ³ Ūñ»Ō | [KYKH 241F₂₇]:

(151) a-li ^{A^ĤÁ} ^[m]Ru-sa-ĥi-na-ú-e ip-šá-du-li-e [ab]-si-la-ti-ni a-li-pi a-bi-li-ú-[li?] - Š | [KYKH 391₃₃]:

(152) ... ^{GIŠ}ul-di-e na-ĥi-be ^{KUR}šú-ri-li-pi⁴⁷⁴ za-di-a-li ^mMe-nu-a-i-ni-e er-nu-tú-ĥi-e - Š | [KYKH 148₂₇, 149₂₈]:

°Ā» μ³Ū³ĀÇí ³ŷ. ³Ū ĪñĪŷíáŌ (146)-(147) Ī³Ō³ā³ñ³ŪÇŷ ³ñ-ī³ñ³Ūi áŌÁŷáŷŷ»ñáŌŪ, Āññ`ē ŷ³ (148)-(149)-áŌŪ, -pei-Ç Ši³Í | ÇŪ³ēi Á ŪÇ³ŷ. ³Ū³Ūŷ AY¹áŷŷ»fÇ ķ, ³ā³ŷáŷŷÁ 1Āi³ñ ķ áŷ¹»f ŪŪáŷē-ŷ»ñÇ Ñ³Ū³ñ` Ñ³i³ā»ē (150)-(151)-Ç, āñi »Ō ali=pi-Ç ŠāñÇ

⁴⁷³ ŌÇ³Ūŷ Ū»Ī ³ŷ. ³Ū áŷŷ»ŷŪ pi-né, ŪŪáŷē μáfan¹ »āŷ»ñáŷŪ ³éÍ³ ķ pi-(e)-i-(né): á»Ī Ū ķ ÁŷĀ»ñŌ»f pe-(e)-i-(ne) (pei=(ne)):

⁴⁷⁴ ¶.Ø»fÇŪÇBī ÇfÇŷ Ī³ñ¹áŷŪ ķ āñā»ē i³»Ō³ŷáŷŷ ŠBáŷñÇÇÇāÇ... | Ø.¶ĪÇñμ³ÉÁ [SMEA, XLVIII, 2002. ķÇ 25-26] ... Ō.Ē³áÇÍŪ³ŷÁ [Ø»ñŌ. XXIV, 2005. ķÇ 477, 482 Ī³ŷ. 22] ³é³Ç³ñĪáŷŪ »ŷ^{KUR}šúriile pišadiale ÁŷĀ»ñáŷŪÁ:

ĩ 3 ĩ(±) | Ā3 n̄. Ū3 YáoĀŪáoYÁ⁴⁷⁵ N̄3 Ūá½Cā ā; ĩ 3 ěĩ 3 ĩ Ŀ ĩ »ŌÇŪ ĩ ĩ 3 ěÇē
 Y3 3 ŪY ÷3 ěĩ Ā, āñ 3 Ūēĩ »Ō áoY»YŪ -pi/e, ĩ āā Ā» -pi/e-(e)-i,
 ÇYāā»ē ŪŪáoēY»ñáoŪ: Āēĩ 3 ŪĪŪ, Ū»½ 3 ě3 ĩ»ē N̄3 ĩ 3 Y3 ĩ 3 Y ĩ Āĩ áoŪ, āñ
 3 Ūē »ñĩáo Ō»ñĀ ā»ĩ Ū ĩ ĩ 3 n̄3 Yç3 ĩ »ē ŪÇŪŪ3 YóÇó, 3 ě3 çÇYÇ
 pei=(ne)-Ç ĩ 3 ĩ 3 Yĩ 3 ěĩ 3 ĩ ĩ »ēY»fáĩ »ĩ 3 ĩñáoĀŪáoY, Şĩ 3 ĩ ĩ, Şĩ 3 -
 ĩÇŵ ĩ ÇŪ3 ěĩ áĩ: ĀYā ĩ»ñ3 µñáoŪ ĩ »ñĩñāñ1ÇY, ĒāēŪĀ N̄3 ĩ ĩ 3 ā»ē
 ali=pi µ3 ě3 Ō»áoŪ 3 ěĩ 3 -pi Ū3 ēYÇĩÇ Ū3 ěÇY ĩ, 3 ā3 YŪáoĀÇ ě3 ĩ 3 -
 ĩáoŪ3 Y ā3 ĩ x3 éáĩ 3 ě3 ŪĀŪ 1Āĩ 3 n̄ ĩ āñ»Çŵ» ěĩ áoŪ. µ3 Y 3 ě»ē 3 ŪĪ
 Ū3 ěÇY: 3 ó3 ěĩ 3 ĩ ā, āñ Ç 1»Ūē 3 Ūē -pi/e-Ç. āñĪ áoY»YŪ ÇYā-āñ Īā-
 fáĩ 3 ŪÇY ĩ»ñç3 ĩ áñáoŪ3 Y Ī»ĩ :

peĩi - N̄3 Ū. (N̄) »ĩ < *ped: (éáĩ āñ3 µ3 n̄ ĩ 3 ě3 13 nŌĩ áoŪ ĩ bedi,
 ě3 ĩ 3 ŪY ÇYāā»ē óáoŪŵ ĩ ĩ 3 ěÇē N̄3 Ū. ½áo. 3 N̄»ē Ō»Ā ā»ĩ Ū ĩ ěÇYÇ peĩi
 ĩ 3 Ū pedi)⁴⁷⁶ (3 Ūē µ3 ě3 n̄Ū3 ĩ Çŵ áoñ3 n̄ĩ »ñ»YáoŪ áoY»YŪ Y3 3 peĩia-
 /peĩu- ŞN̄»ĩ ĩ 3 ě, Bñçĩ»ē, ĩ»ñ3 13 ěY3 Ē 3 ŪēY,⁴⁷⁷ µ3 ŪA): Đ3 Ū3 ā3 -
 ĩ 3 ěĒ3 YáoŪ ĩ N̄3 Ū. N̄»ĩ, »ĩ < *ped ŞN̄»ĩ, Bñç»ē, 13 ěY3 Ē 3 ŪēY, µ3 -
 ě3 n̄Ū3 ĩ ÇY⁴⁷⁸: ŌYŪ3 n̄ĩ»YŪ áoñ3 n̄ĩ . ĩ »Ūēĩ »ñç µfáñ 3 ŪY N̄3 ĩ ĩ 3 ĩ -
 Y»ñĀ, āñĩ »Ō peĩi-Ç Ūç N̄Y3 n̄3 ĩáñ ĩ ĩ »ēY»ē »ĩ 3 ĩñáoĀŪáoY µ3 -
 Ā3 Y»fáĩ 1ñ3 YŪ »ñĩáo ĒŪµç:

- 2 ě3 çÇY ĒáoŪµ.

(153) ^dĥal-di-ni be-di-ni ^dĥal-di-i-na-ni KĀ be-
 di-ni ^dŪa-(ni)/^dŪ-ra-(ni)/^dNa-la-i-ni be-di-
 ni ma-nu-li-(ni)... - ŞĒ 3 ĩ Ŀ 3 ěĩ ĩá ĩáoŪÇŵ, Ē 3 ĩ Ŀ 3
 3 ěĩ ĩá 1ēY»ñç ĩáoŪÇŵ, āŵ3 (YÇ)/āŵñ3 (YÇ)/ Ū3 Ē3 çÇYÇ 3 ěĩ ĩá
 ĩáoŪÇŵ Āáo ěÇYÇ... | [КУКН 20a I₁₄, II₁₄, 40 I₁₅, II₁₅, 42 I₁₄,
 II₁₄, 38a I₁₅, 172a I₃] :

(154) ^dĥal-di-(ni) be-di-(ni) ^dĥal-di-i-na-ni KĀ
 be-di-(ni) ma-ni-ni - ŞĒ 3 ĩ Ŀ 3 ěĩ ĩá ĩáoŪÇŵ, Ē 3 ĩ Ŀ 3
 3 ěĩ ĩá 1ēY»ñç ĩáoŪÇŵ Āáo ěÇYÇ | [КУКН 20 I₁₀, II₁₀, III₁₀, 38b₅,
 141yp, 247₈, 271₇, 278₃ 424₄, Ayanis I, Ay-susi I₆ 3 ŪēY] :

⁴⁷⁵ Г.Меликишвили, УКН, Ŀç 388; Н.Арутюнян, 2000, Ŀç 433 3 466:

⁴⁷⁶ Ēñ3 ĩ 3 YáoŪ 3 Ūēĩ »Ō, Y3 3 āñāB 3 Ūē 1»āŪ»ñáoŪ, ē»ā3. Çñ p-Ç xB. n̄çĩ 3 n̄ĩ 3 ě3 Yáo-
 ĀŪáoYÁ N̄Y3 n̄3 ĩ áñ ā ĩ ā3 n̄»ē, Ū3 Y½Ç ā3 n̄»ē ā ĩ, Ā» N̄.» . *p-Y, āñĀ N̄3 Ū»ñ»YáoŪ ĩ 3 ěÇē ĩ N/-,
 ÇYāā»ē ĩñ N̄YáoŪ áoñ3 n̄ĩ 3 ĩ»Y Bñç3 YáoŪ: ĐY3 n̄3 ĩ áñ ĩ, ŪñÇY3 ĩ, āñ 3 ŪY áoY»Ō»ē ĩ ŪÇç3 Yĩ Ū3 Ē
 f (y) N̄YáoŪáoĀŪáoYÁ (ĩ »ē, ŪñÇY3 ĩ, ¶.æ3 N̄áoŪŵ3 Y, 1987, Ŀç 227): ā3 n̄»ē ā ĩ Y3 3 Ā» ÇYāā»ē ĩ 3 ŪY
 N̄Yá»ē N̄»Yó Y3 Ē3 Ē»½ ĩ áoŪ (3 Ūē Ū3 ěÇY ĩ »ē Ū. ¶3 µñç»ŵ3 Y, 2001, Ŀç ***):

⁴⁷⁷ ĩ »ē. Н.Арутюнян, 2001 (КУКН), Ŀç 441:

⁴⁷⁸ ĩ »ē e.2Ūg 3 µŵ3 Y, 2003, Ŀç 48-49:

(155) ^dĥal-di-ni be-di-ni DINGIR^{MEŠ} UKKIN be-di-ni ma-ni-ni... - §Ē³ƒ'Ĉ³ 3'ēi Íá ÍáŌŪĈó, máfáñ³ 3'ēi í³ ÍŸ»ñĈ ÍáŌŪĈó ĀáŌ ƒĈŸĈ... | [KYKH 38 I₂₄, II₄₄]:

(156) pi-li-e a-gu-bi-e ^{KUR}e-ba-ni-i-e ^{URU}A-li-a be-di-ni ^dQu-e-ra-i-na ta-ra-ma-na be-di-ni - §»ñíñĈŸ ĉñ³ Ýóú³ Ýóí³ óñĈ, 2ƒĈ³ ú³ Ō³ úĈ ÍáŌŪĈó, øáá»ñ³ 3'ēi Íá³ ŌmŪááñŸ»ñĈ (±) ÍáŌŪĈó! | [KYKH 75₂₂]:

(157) a-še gi-i su-si-ni bi-di ĥar-ĥa-ru-li ta-nu-li-i-ni - §! | [KYKH 392₆]:

(158) ^dĥal-di-še si-li-iš-ti-li ma-si-ni-li KĀ al-zi-na-i ^dĥal-di-i-na KĀ bi-di su-ú-i-ú-li-e ta-nu-li-ni - §...Ē³ƒ'Ĉ³ 3'ēi Íá³ 1'ēŸ»ñĈ ÍáŌŪĈó... (±)! | [KYKH 270₁, 424₉, Ay-susi II₂ (Ayanis I)]:

(159) ^dĥal-di-ni bi-di šá-ni qa-ab-qa-ri-li-ni - §Ē³ƒ'Ĉ³ 3'ēi Íá ÍáŌŪĈó ... | [KYKH 38 I₂₅, II₄₈]:

(160) ma-ni-ni ^dĥu-ṭu-i-ni-ni/^dŠi-ú-i-ni/[^dQu-ú-e]-ra bi-di-ni - §ĀáŌ ƒĈŸĈ Ē ááí áŌĈŸĈ/ƉĈááĈŸĈ/øáá»ñ³ 3'ēi Íá ÍáŌŪĈó! | [KYKH 120₄, 121₄, 277_{x1}]:

- °ñíñáñ¹ ĒááŪm.

(161) ĥa-u-bi ^{URU}Qi-ĥu-ni ^{KUR}si-lu-ni-ni ṣu-i(?)ni-i-a bi-di-e - §Ÿí³ »»óĈ øĈĒááŸĈ (ú³ Ō³ úĈ) »ñíĈñÁ silunini ÍáŌŪÁ ÍáíĈ! | [KYKH 173 II₃₀, 174A2₁₁]:

(162) ...a-li-li ^{ŠADU}ba-ba-ni-li ṣu-ni-ia bi-di-i-e ^{ŠADU}A-mú-ni-ni ^{ŠADU}Bu-du-a-ni ^{ŠADU}Na-gi-li-a-ni ^{ŠADU}Šá-la-ta-ra-ni [^{ŠADU}Ū-ra-e - §...ŪŌááē ƒ»ēŸ»ñÁ ÍáíĈ ÍáŌŪÁ 2ÚááŸĈŸĈ, 1áá1áá³ ŸĈ ... | [KYKH 407лиц.35]:

1»ñí³ Í³ 1ñí³. Ÿ»ñááŪ, ĈŸáá»ē áñ ÁŸ1ááŸí³ Í³ ħ Ú³ ēŸ³. Ĉí³ Í³ Ÿ³ · ñ³ Í³ ÝááŌŪááŸááŪ, bedi(peṭi)-ne-Ÿ Á³ ñ. Ú³ Ÿí³ Í³ ħ μ³ ó³ é³ Í³ Ÿ³ Náfáí³ Í³ ÍáŌŪĈó! Ÿ³ Ÿ³ ÍááŌŪ³ Ūm (μ³ é³ í³ »ñĈĈ -ne-Ÿ ÁŸí³ ƒí ááŪ ħ áñ-á»ē μ³ ó³ é³ Í³ Ÿ³ NáfáíĈ óááŌĈá): ē³ Í³ ŪŸ ĈŸáá»ē á³ ñ½áñáñ »ñ1ááŪ ħ 3'ē³ ĈĈŸ ĒŪmĈ uñĈŸ³ ÍŸ»ñĈó, ñ³ Ú³ ŸŪ³ Ÿ³ ñ³ Ú³ í³ »üēí ááŪ 3'ēí³ ħ N-(ne) peṭi=ne/peṭi .. ^dĥaldi=ina=ne KĀ peṭi/^dĥaldi=ina KĀ peṭi N»ñÁ³. 3'ááŪŸŸ»ñÁ, ĈŸáÁ ñ³ Í³ éááŪ ħ ááñ³ ñí »ñ»ŸĈ ŪĈŸá 3'ŪÁ ÁŸ1ááŸí³ Í³ Í³ ŸáŸŸ»ñĈŸ, ñ³ Ú³ Ō³ ŪŸ áñĈ³ μ³ ó³ é³ Í³ Ÿ³ NáfáíĈ ñ³ Ú³ ñ

-ne Ú³ eÝÇÍÇ ³ éÍ³ ÚáoÁÚáoYÁ ǎ³ ní ³ ¹Çñ ĵ⁴⁷⁹: ØÚáoè ÍáÓÚÇÓ´ ÇYáǎ»è
 »ñ´áoÚ ĵ Ná. Ý³ ÍÇ Áí aí 1ñí ³ Í únÇY³ ÍY»ñÇÓ, ÉáèÚÝ ³ Úèi »Ó ³ Ýi ³ -
 ñ³ ÍáoÙè µ³ ó³ é³ Í³ YÇ Ú³ eÇY ĵ: Æñ³ Í³ YáoÚ, ÇYáǎ»è ³ ñ¹ »Y Ñ³ Úááí »-
 óÇYú (Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ ĵ »è ĵ II.2.7), áon³ ní »ñ»YáoÚ µ³ ó³ é³ Í³ YÁ í ³ Ú-
 í ³ Í ĵ áá ÚÇ³ ÚY -ne, ³ Úé´ -Ø óáoóÇaaí: ÆYá í »ñ³ µ»ñáoÚ ĵ »ñí ñáñ¹
 ÈÚµÇY, ³ ǎ³ ³ Úèi »Ó »i ³ 1ñáoÁÚ³ Y ÈY¹ÇñÁ èi ³ YáoÚ ĵ -ia í »ñÇ³ -
 í áñáoÁÚáoYÁ, Çèi »i ³ 1ñáoÁÚáoYÁ` peṭi-Y 1ñí áoÚ ĵ í ñ³ Í³ Y Ñafáí aí,
 ÇYáǎ»è` şui(?)n=ia peṭi=e (161), şu=n=ia peṭi=ie (162):
 èi ³ óí áoÚ ĵ, áñ peṭi »i ³ 1ñáoÁÚáoYÁ í ñ³ Í³ Y Ñafáí aí 1ñí áoÚ ĵ ÚÇ³ ÚY
 ³ ÚY ¹»ǎ»ñáoÚ, »ñµ Ýñ³ Ñ»i ³ ǎ³ Íóí ³ Í ÈY¹ÇñÁ èi ³ YáoÚ ĵ -ia
 í »ñÇ³ í áñáoÁÚáoYÁ (Ú³ Ýñ³ Ú³ eÝ ³ Úè Ú³ eÇY ĵ »è Ñ³ çáñ¹ Í»i A):

kuruni⁴⁸⁰ - Ñ³ Ú. ÍáÓY, áoY-ú: Ø³ eÝ³. Çi ³ Í³ Y. ñ³ Í³ YáoÁÚáo-
 YáoÚ éáoÚY µ³ eÇ YB³ Y³ ÍáoÁÚ³ Y Ñ³ ñáoÚ ÚÇ³ Í³ ÍÍ áoÁÚáoY áÍ³: ¶. Ø»-
 ÉÇÚÇBí ÇÉÇY Ñ³ Ú³ ñáoÚ ĵ ³ Í³ Í³ Y ŞN½áñ, µ³ ñón! ÇÚ³ èi aí, ¶.i ÇÈÑ»ÈÚY
 ³ é³ Ç³ ñíáoÚ ĵ ³ ÚY ¹Çi ³ ñí»É Çµñ´ »i ¹Çñ` ŞÍáÓUA, Úaí Á!, ŞÍáÓÚÇÓ;
 YB³ Y³ ÍáoÁÚ³ Úµ, áñÁ, Áèi Ýñ³, ÇYáǎ»è` pare Ý³ È¹ÇñÁ, Í³ ñáo ĵ
 . áñí ³ Íí»É ½³ Y³ ½³ Y Ñafáí Y»ñÇ Ñ»i⁴⁸¹: Ø³ í ³ Y³ µ³ ñ kuruni-Ç Ú»Ç
 ǎ»i ú ĵ ĵ »eÝ»É Ñ³ Ú. ÍáÓY, -áoY-ú <*gol ŞÍáÓU, Úaí´´ ³ ÚEY! µ³ -
 éA⁴⁸², Á»´ Ñ³ Ú»ñ»YáoÚ ³ ÚY áñǎ»è Y³ È³ 1ñáoÁÚáoY Ñ³ Y¹»è aÇ . ³ ÉÇè:
 ØÇYá¹»é áon³ ní »ñ»YáoÚ Í³ ñí»è Á» xÇBí Ñ³ Í³ é³ Í³ ǎ³ í ³ Í»ñY ĵ.
 kuruni-Ç ³ Yí ³ È . áñí ³ ÍÚ³ Y í ³ ÚáoÁÚáoY ááoY»Yú: ´»ñ»Yú éáoÚY
 µ³ eÇ µafáñ í ³ ÚáoÁÚáoY»ñÁ´ µ³ Á³ Y»fáí 1ñ³ Yú, ÇYáǎ»è Y³ Éáñ¹ ¹»ǎ-
 úáoÚ, »ñíáo ÈÚµÇ (Á³ ñ. Ú³ YáoÁÚáoY»ñÁ áoÓí ³ Í »Y Ú»ñ ÍáÓÚÇÓ´
 Ñ³ Ú³ Ó³ ÚY kuruni-Ç ŞÍáÓÚÇY, Úaí Á! ÇÚ³ èi Ç):

-² é³ ÇÇY ÈáoÚµ.

(163) manu ^mIş-pu-ú-i-ni ku-ru-ni ^mMe-nu-a-(ni) ku-
 ru-ni ħu-ra-di-na x ^{GIŠ}GIGIR^{MEŠ} x PIT.ĦAL.LU^m...
 - ŞÁáoYí »ó/ÚY³ ó»É ĵñ ÆBǎáoÇYÇÇ ÍáÓÚÇÓ/Úaí´ , Ø»Yáo³ ÚÇ

⁴⁷⁹ ² Úè Ú³ eÇY ĵ »è Y³ ´´ Н.Арутюнян, 1966, ĵÇ 18, 12, Í³ Y. 6:

⁴⁸⁰ ØY³ ñ³ í áñ ĵ Y³ ´´ kurune AYÁ»ñáoÚA:

⁴⁸¹ ¶.i ÇÈÑ»ÈÚA µ»ñáoÚ ĵ Ñ»i´´ Ú³ È únÇY³ ÍY»ñÁ´ 1) manu ^mIşpuñini kuruni ^mMenua-
 (ni) kuruni ħuradi-na 106 ^{GIŠ}GIGIR^{MEŠ} - ŞÍ³ ñ ÆBǎáoÇYÇ-Ç Ñ»i´ , ØÇYáo³-Ç Ñ»i´
 ½áñ»ñáoÚ 106 Ú³ ñi´ ³ Í³ éú»ñ! (ħuradina` Ý»ñ. áÚ³ Í³ Y Ñafáí), 2) ^dĦaldi-(i) kuru-ni
^dĦaldi-ni ^{GIŠ}şúri-(i) (^{GIŠ}şúri-(i)` è»é³ Í³ Y Ñafáí) kuru-ni - ŞÈ³ í ³ ÇÇ ÍáÓÚÇÓ,
 È³ í ³ ÇÇ èñÇ ÍáÓÚÇÓ! [ДВ, 5, 1988, ĵÇ 96-97]:

⁴⁸² ² Úè Ú³ eÇY ĵ »è e.²Óí³ ½³ Y, 2003, ĵÇ 41-42:

ÍáŌŪÇŌ/Ūáí ` μ³ Ý³ ÍáŌŪ X Ū³ ñí ³ Í³ éú»ñ, X Ñ»ÍŪ³ ÉÝ»ñ...!
 [КУКН 32₁₃, 33₁₂, 35 л.с. I₁₃, II₄₅, о.с. III₁₄, 172a₁₃]:

(164) ^dĤal-di-i ku-r[u-ni] DINGIR^{MEŠ}-na ku-ru-ni
 ma-ni-ni iš-ti-n[i ¹X ar-di-še... - ŠĒ³É¹ÇÇ ÍáŌ-
 ŪÇŌ, ³ ëí í³ ÍÝ»ñÇ ÍáŌŪÇŌ ĀáŌ éÇÝÇ ³ Ūëí »Ō (³ ñú³ ŪÇÝ)
 ÇĒĒ³ÝáŌĀŪáŌÝ...! [КУКН 115₅]:

(165) ^dĤal-di-(ni) ku-ru-ni-(ni) ^dĤal-di-ni-(ni)
^{GIŠ}šú-ri-(ni) ku-ru-ni-(ni) - ŠĒ³É¹Ç ³ ëí Íá ÍáŌ-
 ŪÇŌ, Ē³É¹Ç ³ ëí Íá éñÇ ÍáŌŪÇŌ! [КУКН 33₄, 34₄, 35 I₁, II₃₁,
 III₃₁, 47₁, 53₁, 56₁, 173I₁₆, II₅...]:

-^oñíñáñ¹ ĒáŌŪμ (áŌÝ»ÝŪ ŪÇ³ ŪÝ Ū»Í í Í³ ŪáŌĀŪáŌÝ).

(166) XIX LUGAL^{MEŠ} i-šá-ni ap-ti-ni šu-i-ni-a-ni
^{ŠADU}ba-ba-ni-a [k]u-ru-ni-e - §19 »ñíñÝ»ñ ³ Ūë ³ -
 ÷ÇÝ ÍáíÇ(Íáí ³ ŪÇÝ), É»éÝ»ñÇ/É»é³ Ý ÍáŌŪÁ (Ūáí)...! [КУКН
 389₁₃]:

²é³ ÇÇÝ ĒŪμÇ Ñ³ Ū³ ñ, ÇÝá»è è áñ peṭi-Ç ¹»áúáŌŪ, Ā»^o. áŪ³ Í³ ÝÁ
 (»í ³ ¹ñáŌĀŪ³ Ý ĒÝ¹ÇñÁ), Ā»^o »í ³ ¹ñáŌĀŪáŌÝÁ (í íŪ³ É ¹»áúáŌŪ kuruni-
 Ý) ¹ñí ³ Í »Ý Ū³ úáŌñ ÑÇŪúáí, áñáÝŌ ³ ½³ í áñ»Ý Í³ ñáŌ ĸ Ñ³ í »Éí»É -ne
 Ū³ éÝÇÍÁ: Áëí ³ Ū¹Ū, ÇÝá»è è Ý³ Ēáñ¹ ¹»áúáŌŪ, ³ é³ í »É Ñ³ í ³ Ý³ Í³ Ý
 ĸ, áñ ³ Ūëí »Ō . áñÍ áŌÝ»ÝŪ μ³ ó³ é³ Í³ Ý ÑáíáíÇ Ñ»í : ^oñíñáñ¹ ĒŪμáŌŪ
 . áŪ³ Í³ ÝÝ ëí ³ ÝáŌŪ ĸ -ia-(ne) í »ñÇ³ í áñáŌĀŪáŌÝÁ, Çëí Ý³ Ē³ ¹ñáŌ-
 ĀŪáŌÝÁ (kuruni-Ý), ÇÝá»è è áñ Ý³ Ēáñ¹ (peṭi-Ç) ¹»áúáŌŪ, ¹ñí áŌŪ ĸ
 í ñ³ Í³ Ý Ñáíáíáí (kuruni/e=e):

²Ū÷á÷áŌŪ: ²ŪëáÇëáí, »Ā» ÷áñŌ»ÝŪ ³ Ū÷á÷»É í »ñáß³ ñ³ ¹ñŪ³ É
 ÷³ ëí »ñÁ, ³ á³ ëí ³ óí áŌŪ ĸ, áñ áŌñ³ ñí »ñ»ÝáŌŪ »peṭi (Ñ³ Ū. (Ñ)»í)
 »kuruni (Ñ³ Ū. ÍáŌÝ, -áŌÝ-) μ³ é»ñÁ Í³ ½ŪáŌŪ »Ý ŪÇ³ ÝŪ³ Ý Ñáíáí ³ -
 ŪÇÝ Í³ á³ ÍŌáŌĀŪáŌÝ»ñ (Ý³ Ē³ ¹ñáŌĀŪáŌÝ»ñ/»í ³ ¹ñáŌĀŪáŌÝ»ñ⁴⁸³):
 ŪŪ³ Ý ¹»ñáŌŪ ¹ñ³ ÝŪ -

1) ¹ñí áŌŪ »Ý μ³ ó³ é³ Í³ Ý Ñáíáíáí. ³ Ū¹ ¹»áúáŌŪ Ý³ Ē³ ¹ñáŌ-
 ĀŪ³ Ý/»í ³ ¹ñáŌĀŪ³ Ý ĒÝ¹ÇñÁ ÝáŌŪÝá»è ¹ñí áŌŪ ĸ μ³ ó³ é³ Í³ Ý Ñáíáíáí
 (²ñŌ³ Ý³ . ñáŌĀŪáŌÝ»ñáŌŪ Ýíß ³ Í Ý³ Ē³ ¹ñáŌĀŪáŌÝ»ñÇ/»í ³ ¹ñáŌĀŪáŌÝ-

⁴⁸³ áŌñ³ ñí »ñ»ÝáŌŪ Ý³ Ē³ ¹ñáŌĀŪáŌÝ»ñÁ Ñ³ Ý¹»è »Ý . ³ ÉÇè »í ³ 13 è ¹ÇñúáŌŪ³ ³ ŪëÇÝŪÝ
 »í ³ ¹ñáŌĀŪáŌÝ»ñ »Ý : ³ ŪŌ »Ā» ÁÝ¹áŌÝ»ÝŪ, áñ manu ^mIšpuđini kuruni ^mMenua kuruni
 ĥuradi-na 106 ^{GIŠ}GIGIR^{MEŠ}... ³ ñí ³ Ñ³ Ūí áŌĀŪáŌÝáŌŪ kuruni-Ý Ñáíáí ³ ŪÇÝ Í³ á³ ÍŌáŌ-
 ĀŪ³ Ý ŪÇ ĸ . Í Ýí áŌŪ ĥuradi-na . áŪ³ Í³ ÝÇ Ñ»í »è, ³ á³ ³ Ūëí »Ō áŌÝ»ÝŪ kuruni-Ç Ý³ Ē³ -
 13 è . áñÍ ³ ÍŪ³ Ý ¹»áúÁ:

Ý»ñÇ ÑÇÛú»ñÇÝ ½³ i añ»Ý Í³ ñáŎ ĺ Ñ³ í»Éí»É -ne Ú³ ëÝÇÍÁ, Ç ¹»Uë añÇ, ÇÝÁâ»ë »ñ»áoŬ ĺ (165)-ÇŎ, ³Ŭëi »Ŏ · añÍ áŎÝ»Ýú µ³ ó³ é³ Í³ Ý Ñáfá- íÇ óáŎŎÇáÇ Ñ»i : Đá· Ý³ ÍÇ ÁíáoŬ ÉÝ¹ÇñÝ ëi ³ ÝáoŬ ĺ Ñá· Ý³ ÍÇáoŬŬÝ ³ - na óáŎŎÇáÁ, añÇÝ ½³ i añáÝ Í³ ñáŎ ĺ Ñ³ í»Éí»É í»ñáÝŬŬ³ É -ne Ú³ ëÝÇÍÁ):

2) ³ ñíáoŬ »Ý i ñ³ Í³ Ý Ñáfáí áí, Çëí Ý³ É³ ¹ñáoŬŬ³ Ý»i ³ ¹ñáoŬŬ³ Ý ÉÝ¹ÇñÁ ëi ³ ÝáoŬ ĺ -ia-í»ñÇ³ í añáoŬŬáoÝÁ, añÇÝ ³Ŭë ¹»áúáoŬ ÝáoŬÝ- á»ë ½³ i añ»Ý Í³ ñáŎ ĺ Ñ³ í»Éí»É -ne Ú³ ëÝÇÍÁ: Đá· Ý³ ÍÇ Áí áí ¹ñ³ Í ÉÝ¹ñÇ í Í³ ŬáoŬŬáoÝÝ»ñÁ ³Ŭë ¹»áúÇ Ñ³ Ú³ ñ áí ³ Ý: éáoŬÝ ũñÇÝ³ á³ ÷ áŎ- ŬáoŬÁ í ³ ñ³ Í íáoŬ ĺ Ý³ .. ešti=ne (Ñ³Ŭ. ³ëi (Ý), ³ëi Ç) í »ŎÇ Ú³ Íµ³ ŬÇ í ñ³, áñÁ · áŬ³ Í³ ÝÇ Ñ»i · añÍ ³ Í í»ÉÇë ¹ñíáoŬ ĺ í ñ³ Í³ Ý Ñáfáí áí, Çëí · áŬ³ Í³ ÝÝ ëi ³ ÝáoŬ ĺ -ia í»ñÇ³ í añáoŬŬáoÝÁ: ũñÇÝ³ Í ³ Ĥaldia eštini=ie ŠÉ ³ É¹ÇÇÝ (É ³ É¹ÇÇ Ñ³ Ú³ ñ); [KYKH 173 I₁₆, 173 II₂...], ^{KUR}Etunia eštini=ie Š¼ÁÇáoÝÇ »ñíñÇÝ! [YKH 155 F₃]: ŬáoŬÝ í»ñá ĺ · añÍ ³ Í íáoŬ Ý³ .. edi- (Ñ³Ŭ. ³Ŭ¹Ç, ³ŬíÇ) í »ŎÇ Ú³ Íµ³ ŬÁ (ëñ³ ÝŎ Ú³ ëÇÝ í »ë II.3 Í»i 4):

°Á» Ý³ É³ ¹ñáoŬŬ³ Ý ÉÝ¹ÇñÁ áŎÝÇ Ñ³ i Í³ óáŎŎÇá, ³ á³ ³ ŬÝ Áëi Í³ ÝáÝÇ ëi ³ ÝáoŬ ĺ ÉÝ¹ñÇ (Ñ³ i Í³ óŬ³ ÉÇ) Ñáfáí ³ ŬÇÝ í»ñÇ³ í añáo- ŬáoŬÁ Áí áí .. Ñáfáí áí Ñ³ Ú³ Ó³ ŬÝ»Éáí Ýñ³ Ñ»i :

²ŬŬáŎë³ Í 12

kuruni, peŭi "pei »i ³ ¹ñáoŬŬáoÝÝ»ñÇ (Ý³ É³ ¹ñáoŬŬáoÝÝ»ñÇ)
· añÍ ³ Í áŎŬáoŬÁ áŎñ³ ñi »ñ»ÝáoŬ.

°i ³ ¹ñáoŬŬ³ Ý ÉÝ¹Çñ		°i ³ ¹ñáoŬŬáoÝ
»½. ÁÇí	Ñá.. ÁÇí	
ÑÇÛú + (ne)	ÑÇÛú + na- (ne) ÑÇÛú + na- (ne) -	(µ³ ó³ é³ Í³ Ý Ñáfáí) kuruni=(ne) peŭi=(ne) pei=(ne)
ÑÇÛú + ia-(ne)	-	(í ñ³ Í³ Ý Ñáfáí) kuruni/e=e peŭi=je

Đ³ Ŭ»Ŭ³ i áŎŬŬáoÝÁ Ñ³ Ŭ»ñ»ÝÇ Ñ»i : Đ³ Ŭ»ñ»ÝáoŬ Í áŎÝ µ³ éÁ Çµñ .. Ý³ É³ ¹ñáoŬŬáoÝ Í³ Ŭ »i ³ ¹ñáoŬŬáoÝ áÇ · añÍ ³ Í íáoŬ, Çëí (Ñ) »i -Ç Ñ³ Ú³ ñ Ñ³ Ŭ»ñ»ÝáoŬ áŎÝ»Ýú Ñ»i .. Ŭ³ É · añÍ ³ Í áŎŬŬáoÝÝ»ñÁ.

-ë»é³ Ĩ³ Ý Náíáí áí ĒÝ¹ñÇ Ñ»ĭ ` Ò»ĭ (ŞÑ»ĭ á!) - Ş°ò Ò»ĭ ³ ÒeáñÇĭ Ññ³ Ò³ Ý »ĭ ĩ ñ¹³ĭ ³ ñù³ Ò ... ĩ, Ò»ĭ áÒ (ŞÑ»ĭ ``áoÒ!) - ŞÚ»ĭ áÒ Ýáñ³ Ĩ³ Òñ!, ½Ñ»ĭ (ŞÑ»ĭ úáí, »ĭ ``Çó!) - Ş¼Ñ»ĭ ĨÝáç ÇõñáÒ ³ èç, `` áá ½Ñ»ĭ Ĩ³ Ý³ ó ... ĩ.

-µ³ ó³ é³ Ĩ³ Ý Náíáí áí ĒÝ¹ñÇ Ñ»ĭ ` Ñ»ĭ ç (ŞÑ»ĭ á, Ç ĩ »ñ!) - Ş² á³ Ò³ ÒÝ ùñç Ñ»ĭ ç `` ³ Ý¹ñ Òáo½»ó³ í á³ ĩ »ñ³ ½Ò ... ĩ⁴⁸⁴:

⁴⁸⁴ Ð³ Ò»ñ»ÝáòÒ (Ñ) »ĭ µ³ éç¹ Çµñ`` Ý³ Ē³ ¹ñáoÁóáóÝ · áñĭ³ ĩ Ò³ Ý `` µ»ñĭ³ ĩ Ò»çµ»ñáoÒÝ»ñÇ Ñ³ Ò³ ñ³ Ò³ Ýñ³ Ò³ èÝĭ »è **2.2 µñ³ Ñ³ Òó³ Ý**, 1976, çç 261-266:

V. Þ²ÓÍ ²ä ¹ ²ÙÈ Ø²ēÙÆÍ Ù°ð

aðn³ nī »ñ»ÝÇ Ù»½ Ñ³ Ùr ÝÇ Þ³ ÓÍ³ äÝ»ñÇ ·· Ù³ ēÝÇÍÝ»ñÇ ĀÇÍÁ Ù»Í
 ä;⁴⁸⁵: ²Ý¹ñ³ 13 ēÝ³ Ýù 1ñ³ ÝóÇó Úáðñ³ ù³ ÝáðáðñÇÝ³ ³ ē³ ÝÓÇÝ-³ ē³ ÝÓÇÝ:

ew (· náoÙ ewe⁴⁸⁶, eue - §"¡), **ew ... ew** - §"¡...": ²ÍÝÑ³ Ùr áñ»Ý
 Ñ³ Ù³ ä³ í ³ ēÈ³ ÝáóÙ ç Ñ³ Ù. »ð §"¡ Þ³ ÓÍ³ äÇÝ⁴⁸⁷: àñáß áðéáóÙÝ³ ēÇ-
 ñáÓÝ»ñ ³ Ùè ÝáóÙÝ Þ³ ÓÍ³ äÝ »Ý í »ēÝáóÙ Ý³ ·· aðn³ nī ³ Í³ Ý í »ùèi »-
 ñáóÙ ÁÝĀ»ñóíáÓ eia(-) ·· eai μ³ ē³ Ó"»ñáóÙ: ē³ Í³ ÙÝ Çñ³ Í³ ÝáóÙ
 eia-Ý í Í³ Ùr ³ Í ç ÙÇ³ Ý. ³ Ù³ ÙÝ ³ ÙÈ Ñ³ Ù³ í »ùèi »ñáóÙ ·· áá ÙÇ Í³ ä
 ááóÝ»Ý [ew]-Ç Ñ»i⁴⁸⁸, Çèi eai-Ý, ÇÝāā»è ñ"áóÙ ç ²Ù³ ÝÇēÇ Ýáñ³ -
 Ñ³ Ùr ³ ñÓ³ Ý³ · ñáóĀÚáóÝÇó, ÁÝ¹Ñ³ Ýñ³ ä»è · áÚáóĀÚáóÝ ááóÝÇ⁴⁸⁹:

mi⁴⁹⁰ - §ÙÇ, áá¡, §μ³ Úó, Çèi¡, **mi...mi** §áá...áá¡: Ð³ Ù³ ä³ í ³ ēÈ³ -
 ÝáóÙ ç Ñ³ Ù. ÙÇ §ÙÇ, áá, ā, ÈÇÝÇ Ā»¡ ÁÈi ³ Í³ Ý Ù³ ēÝÇÍÇÝ⁴⁹¹: ÐÙÙi . Ý³ ··
 Ñ³ Ù. §ÙÇ...ÙÇ¡ Ó"Á:

oi (· náoÙ ui(e)) - §áá¡: Ð³ Ù³ ä³ í ³ ēÈ³ ÝáóÙ ç Ñ³ Ù. áá < *á-ā
 §áá¡; ÁÈi ³ Í³ Ý Ù³ ēÝÇÍÇÝ: ÐÙÙi . Ý³ ·· Èáóé. oya §áá¡:

iu Í³ Ù **io** (· náoÙ iu) - §»ñμ, Ñ»Ýó áñ¡: ÐÝ³ ñ³ í áñ ç, áñ ³ ÙÝ
 Ñ³ Ù³ ä³ í ³ ēÈ³ ÝáóÙ ç Ñ. -» io Ñ³ ñ³ μ»ñ³ Í³ Ý 1»ñ³ Ýí³ ÝÁ, áñÁ
 Ñ³ Ù»ñ»ÝáóÙ áÇ ä³ Ñá³ Ýí»É:

as (· náoÙ aše)⁴⁹² - §»ñμ áñ ... (ĀáÓ)¡ (Ñ³ ñ³ μ»ñ³ Í³ Ý ÇÙ³ èi áí):
 ÐÝ³ ñ³ í áñ ç, áñ Ñ³ Ù³ ä³ í ³ ēÈ³ ÝáóÙ ç Ñ³ Ù. *³è- (Ñ-³è-³Ý-»É)

⁴⁸⁵ aðn³ nī »ñ»ÝÇ Þ³ ÓÍ³ äÝ»ñÇ ·· Ù³ ēÝÇÍÝ»ñÇ Ù³ ēÇÝ í »è. Г.Меликишвили, 1964, çÇ
 61; I.Diakonoff, 1971, çÇ 148-149; И.Дьяконов, 1979, çÇ 76; М.Хачикян, 1985, çÇ 120-121;
 G.Wilhelm, 2004, çÇ 133 ·· ³ ÙÈÝ:

⁴⁸⁶ Ø²ēÝ³. Çi ³ Í³ Ý ·· ñ³ Í³ ÝáóĀÚáóÝáóÙ ³ ÙÝ Ñ³ ×³ È í ³ ē³ 13 ñÓíáóÙ ç e`a ÑÝ³ ó³ Í
 Ó"áí:

⁴⁸⁷ í »è Ð.ē³ Ý¹³ çÇ³ Ý, 1900, çÇ 360 ·· ³ ÙÈÝ:

⁴⁸⁸ í »è И.Дьяконов, ДВ, 5, çÇ 142; È.²Ù³ ³ ³³ Ý, 2003, çÇ 83, Í³ Ý. 15 ·· ³ ÙÈÝ:

⁴⁸⁹ ²Ù¹ Ù³ ēÇÝ í »è M.Salvini, 2001 (Ayanis I), çÇ 261:

⁴⁹⁰ ²Ùè μ³ éÁ, ³ Ùèä»è ×Çßi Ó"áí ç ÁÝĀ»ñáóÙ Ā., Ù³ ÍáÝáíÁ, áñÇÝ Ñ»i "áóÙ ÝÝ
 Ø.È³ äÇÍÙ³ ÝÁ, Ø.ē³ éí ÇÝÇÝ ·· ³ ÙÈý:

⁴⁹¹ í »è ¶.æ³ ÑáóíÙ³ Ý, 1988, çÇ 139:

⁴⁹² ¶.i ÇÈ»ÉÚÁ áÇ μ³ ó³ éáóÙ, áñ áše μ³ é³ Ó"áóÙ -še-Ç í ³ Í ä»i ù ç í »èÝÉ çñ. ³ í Çi
 Ñáíáí Ç óáóÇá [2004, çÇ 132]:

μ³ Ū³ nŪ³ ĩ ÇŸ· Ā³ Ū³ Ÿ³ ĩÇ ÇŪ³ eĩ áĩ, áñŸ áoñ³ ñĩ ³ ĩ³ Ÿ ĩ »üei »ñáŪ
 ³ ñ¹»Ÿ ĩ ĩ³ Ūĩ ³ ĩ ç aš- [as-] §. ³ Ē, μ»ñ»Ē, Ūĩ (ó)Ÿ»Ē, Ñ³ e(ó)Ÿ»Ē, ³ ŪĒŸ;
 μ³ ŪÇ ĩ »ëüáĩ⁴⁹³:

ayl/ (· ñáŪ **ale**) - ŞÇeĩ, μ³ Ūó, ³ ŪĒ ĩ: Ē. Ū³ ĩáŸáĩ Ā Çμñ· ß³ Ūĩ ³ á
 ŸŸáŪŪ ĩ Ÿ³ ³ ale/u- Şáĩ áñ, áñĀ ... ĩ ¹»ñ³ ŸáŵŸĀ ĀŸ¹. ĩ »Ēáĩ e³ ĩ³ ŪŸ, áñ
 ĩ »ñÇŸŸe ÑáŸáĩ ĩ áŵŪ ĩ⁴⁹⁴: ĩ ³ eĩ ³ ĩ Çó ĩ »ñ ç, áñ ³ Ūei »Ū · áñ ĩ áŵŸ»Ÿü Ñ³ Ū.
 ³ ŪĒ/³ ŪŪ Ş³ ŪĒ, Çeĩ, μ³ Ūó ³ ŪĒŸ ĩ ß³ Ūĩ ³ áÇ Ñ»ĩ : Đ³ Ū»ñ»ŸáŵŪ ³ Ūe ŸáŵŸŸ
 ³ ñŪ³ ĩ Çó áŵŸ»Ÿü Ÿ³ ³ ŪĒĒ, -áŪ ¹»ñ³ ŸáŵŸĀ, áñĀ μŸ³ ĩ³ Ÿ³ μ³ ñ ÑáŸáĩ -
 ĩ áŵŪ ĩ (ale/u- ¹»ñ³ Ÿĩ ³ Ÿ ³ Ÿñ³ ŸÇó ĩ³ ½Ūĩ áŵ Ō ³ »ñÇ Ū³ eÇŸ Ū³ Ÿñ³ -
 Ū³ eŸ ĩ »ë Ĩ.3 ĩ »ĩ 6):

àñáb áŵeáŵŸŸ³ eÇñáŵŸ»ñ áoñ³ ñĩ »ñ»ŸÇ Ñ³ Ū³ ñ ŸŸáŵŪ »Ÿ Ÿ³ ³ šuke
 - ŞÇŸáá»e ĩ(±)⁴⁹⁵, kui(e) ŞŸáŵŸŸÇeĩ, Çeĩ ĩ(±)⁴⁹⁶ μ³ e»ñĀ, áñáŸó Ā³ ñ. Ū³ -
 ŸáŵŸŸáŵŸŸ»ñĀ, e³ ĩ³ ŪŸ, ĩ³ eĩ ³ ĩ »ĒÇ »Ÿ: ² Ū¹ á³ ĩ x³ eáĩ ¹ñ³ Ÿü ³ Ūei »Ū
 á»Ÿü üŸŸ³ ñ ĩÇ:

⁴⁹³ ĩ »ë e. ² Ū ĩ ³ ŸŸŸ Ÿ, 2003, ĩÇ 28-29:

⁴⁹⁴ **И.Дьяконов**, 1979, ĩÇ 76:

⁴⁹⁵ ŵŸĀ³ ¹ñŪ³ Ē Ā³ ñ. Ū³ ŸáŵŸŸáŵŸĀ Ē.Ū»Ÿá³ ŸÇŸáĩÇ [1935, ĩÇ 145]: Ū»ĩŸ³ μ³ ŸáŵŸŸáŵŸŸ»ñÇ
 Ñ³ Ū³ ñ ĩ »ë Ÿ³ ³ **И.Дьяконов**, 1963, ĩÇ 91:

⁴⁹⁶ ² Ū¹ á»e ĩ³ Ū³ Ū³ ŪŸ ¶].Ū»ĒÇüÇŸĩ ÇĒáŵ »ŸĀ³ ¹ñŪ³ Ē Ā³ ñ. Ū³ ŸáŵŸŸŸ Ÿ [1960, ĩÇ 400; 1964,
 ĩÇ 61]:

°¼ð²Ī ²ðaðĀŪaðŪ

Ī ³ŸĈ Ā³. ³ í añáoĀŪ³ Ÿ è»ǎ³. Çñ ³ ñÓ³ Ÿ³. ñáoĀŪáoŸŸ»ñÇŸ Ÿí Çñ-
í ³ í ³ Ūè .. ³ é³ çÇŸ. ñúáoŪ Ÿ»ñĪ³ Ū³ óí ³ í ŸŪáoĀÇ ³ Ū÷á÷áoŪÇó èĪ ³ ó-
í áoŪ ĸ, añ áoñ³ ñĪ »ñ»ŸÇ³ Ū»½ Ñ³ è³ í .. Ñ³ èĪ³ Ÿ³ ĒÇ µ³ é³ ǎ³ ß³ ñÇ Ū»Í
Ū³ èĀ Çñ ½áo. ³ Ñ»éŸ áoŸÇ Ñ³ Ū»ñ»ŸáoŪ: ĀŸ¹ añáoŪ, ³ Ū¹. ĀŸ¹Ñ³ Ÿáoñ
µ³ é³ ñŪ³ Ī Ÿ»ñÇ. µ³ é³ ñÇ Ū»Í Ū³ èĀ µŸÇĪ Ñ³ Ū»ñ»Ÿ »Ÿ, áoŸ»Ÿ ÑŸ¹ Ī í ñá-
ǎ³ Ī³ Ÿ Ī³. áoŪ, añáoŸÇó ß³ Ī »ñĀ Ÿ»ñĪ³ Ū³ óí ³ í »Ÿ Çñ»Ÿó ÑŸ¹. áoŸŸ
ÇŪ³ èĪ áí .. /Ī³ Ū Ó»áí: .. »é ³ í »ĒÇŸ Ñ³ Ū»ñ»ŸÇ Ñ»Ī ĀŸ¹Ñ³ Ÿáoñ »Ÿ áá
ŪÇ³ ŪŸ µ³ é³ ñŪ³ Ī Ÿ»ñĀ, ³ ŪĒ. µ³ é³ Ī³ ½Ū³ Ī³ Ÿ ³ Ī³ ŸóŸ»ñÇ Ū»Í Ū³ èĀ:
.. ñ³ Ÿú ŸáoŸŸǎè ÑÇŪŸ³ Ī³ ŸáoŪ µŸÇĪ »Ÿ .. áoŸ»Ÿ ÑŸ¹ Ī í ñáǎ³ Ī³ Ÿ
Ī³. áoŪ: ØŪáoè ĪáoŪÇó Ñ³ Ū»ñ»ŸÇ ÑÇŪúáoŪ ĀŸĪ ³ í .. Ÿñ³ ÑŸ¹. áoŸŸ ß»ñĪ
Ī³ ½Ūáo µ³ é³ Ī³ ½Ū³ Ī³ Ÿ ³ Ī³ ŸóŸ»ñÇ Ū»Í Ū³ èĀ ŸáoŸŸǎè Çñ»Ÿó
½áo. ³ Ñ»éŸ»ñŸ »Ÿ. Ī ŸáoŪ áoñ³ ñĪ »ñ»ŸáoŪ: ǎóß³. ñ³ í ĸ, añ »Ó³ Ī
ĀŸ¹Ñ³ Ÿáoñ ŸŪáoĀáoŪ ŸĪ³ Ī í áó añáß Ī ³ ñµ»ñáoĀŪáoŸŸ»ñĀ áoŸ»Ÿ ĒÇèĪ
Ī³ ŸáŸ³ í añ µŸáoŪĀ .. ÑÇŪŸ³ Ī³ ŸáoŪ Ñ³ Ū³ ÑáoŸǎ »Ÿ Ÿ³ Ē³. ñ³ µ³ ñŪ³ Ÿ
Ñ³ Ū»ñ»ŸÇ Ñ³ Ū³ ñ Ñ³ Ū»Ū³ Ī³ Ī³ Ÿ Ÿ»ñ³ Ī³ ŸáoĀŪ³ Ÿ Ī³ Ū ³ ŪĒ
Ū»ĀáŸ»ñáí í »ñ³ Ī³ Ÿ. Ÿí áó ǎ³ Ī Ī»ñÇŸ: °Ā» ŸĪ³ Ī Ç áoŸ»Ÿ³ Ÿú Ñ³ Ū»-
ñ»ŸÇ Īñ³ Ī í »ñáŸŪ³ Ē ŸñÇŸ³ ǎ³ ÷ ÷á÷áĒáoĀŪáoŸŸ»ñĀ .. ÑŸ¹ ñ³ í añ
µ³ ñµ³ é³ ŪÇŸ (³ Ūè Ū³ èÇŸ Ī »è èĪ añ) Ī ³ ñµ»ñáoĀŪáoŸŸ»ñĀ, ³ ǎ³ Ū»ñ
Ñ³ ßĪ ³ ñĪŸ»ñĀ óáoŪó »Ÿ Ī ³ ĒÇè, añ áoñ³ ñĪ »ñ»ŸÇ Ñ³ èĪ³ Ÿ³ ĒÇ µ³ é³ ǎ³ -
ß³ ñáoŪ ³ èĪ³ µ³ é³ ñŪ³ Ī Ÿ»ñÇ Ūáí 65%-Ā .. µ³ é³ Ī³ ½Ū³ Ī³ Ÿ
³ Ī³ ŸóŸ»ñÇ 85-90%-Ā ĀŸ¹Ñ³ Ÿáoñ »Ÿ: ²ŪèÇŸŸŸ ³ Ūè »ñĪáo Ē»½áoŸ»ñĀ,
µŸŸĪ³ Ÿ³ µ³ ñ áoñ³ ñĪ »ñ»ŸÇ Ū»½ Ñ³ è³ í Ī³ Ū³ ǎ³ ñ³ ŪÇŸ .. ŪÇ³ á×
Ī »ùèĪ »ñÇ è³ ÑŪ³ Ÿ³ ÷ ³ Ī Ē»½Ī ³ Ī³ Ÿ ŸŪáoĀÇ è³ ÑŪ³ ŸŸ»ñáoŪ,
ÑÇŪŸ³ Ī³ ŸáoŪ µ³ ŪĪ³ ó³ í »Ÿ ĀŸ¹Ñ³ Ÿáoñ µ³ é³ ñŪ³ Ī Ÿ»ñÇó ..
µ³ é³ Ī³ ½Ū³ Ī³ Ÿ ³ Ī³ ŸóŸ»ñÇó: ĀŸ¹ añáoŪ, ³ Ū¹ ĀŸ¹Ñ³ ŸáoĀŪáoŸŸ»ñĀ
½. ³ ĒÇ »Ÿ áá ŪÇ³ ŪŸ Ÿ³ Ÿ³ Ī³ Ī³ Ÿ ³ éáoŪáí, ³ ŪĒ. añ³ Ī³ Ī³ Ÿ, Ÿ³ ŸÇ añ
¹ñ³ Ÿú í »ñ³ µ»ñáoŪ »Ÿ Ūáoñ³ Ÿ³ ŸáoŸñ Ē»½ĪÇ ÑÇŪúĀ Ī³ ½Ūáo ..
éáí añ³ µ³ ñ ñ÷áĒÉ³ éŸí áó ³ ŪŸǎÇèÇ Ī ³ ññ»ñÇ, ÇŸǎÇèÇŸŸ »Ÿ ¹»ñ³ ŸáoŸŸ-

Y>ñÁ, μ³ U>ñÁ, β³ Ōí³ áY>ñÁ .. ēá³ ē³ ní áo μ³ é>ñÁ⁴⁹⁷: áñá»ē ūñÇY³ í
 í³ ñ»ÉÇ ħ YB>É, ³ ē>Yú, áon³ ní »ñ»YÇ NÇUY³ í³ Y μ³ U> NÇUu>ñÁ, óáoó³ -
 í³ Y .. ³ UÉ 1>ñ³ YáoYÝ>ñÁ, 1>ñ³ Yí³ Y³ í³ Y Ú³ í μ³ UY>ñÁ, . ñ»Á» μáfáñ
 β³ Ōí³ áY>ñÁ .. Ú³ ēYÇíY>ñÁ .. ³ UÉY: í³ ñμ>ñáoÁUáoYÝ>ñÁ N³ Ú>Ú³ í³ -
 μ³ ñ ³ ē³ í>É »Y μ³ ē³ ÷ áÉáŌ ³ í³ YóY>ñÇ (Náfáí Ú³ Y, ÉáY³ ñNU³ Y
 í>ñÇ³ í áñáoÁUáoYÝ>ñÇ) 1>áúáoU: ē³ í³ UY ³ Uéí »Ō YáoUYá»ē ÁY¹N³ Y-
 ñáoÁUáoYÝ>ñÁ ½. ³ ÉÇ »Y, N³ í í³ á»ē ³ ē³ í>É Náoē³ ÉÇ áñáí áŌ ū>ñ³ í³ -
 Y³ í³ Y Ō»ñáoU: ÁY¹ áñáoU, ÉáéúÁ í>ñ³ μ>ñáoU ħ áá UÇ³ UY Náfáí Ú³ Y
 í³ Ú ÉáY³ ñNU³ Y N³ Ú³ í³ ñ. »ñÇ ÁY¹N³ Yáoñ í Çá³ μ³ Y³ í³ Y YÚ³ Yáo-
 ÁUáoYÝ>ñÇY, ³ UÉ` í áYí ñ»í Ō`áoUÁY>ñÇY, ūñÇY³ í` ē»ē³ í³ Y, í ñ³ í³ Y,
 áoŌŌ³ í³ Y Náfáí Y>ñÇ óáoóÇáY>ñÇY, ē³ NU³ Y³ í³ Y »Ō³ Y³ íÇ ³ YóU³ É
 í³ í ³ ñU³ É Á³ Ú³ Y³ íÇ/í>ñáÇ (N³ í í³ á»ē` ³ Y³ YóáŌ³ í³ Y μ³ U>ñÇ) ..
 Nñ³ Ú³ U³ í³ Y »Ō³ Y³ íÇ μ³ U>ñÇ óáoóÇáY>ñÇY .. ³ UÉY⁴⁹⁸: ² Uéí »Ō ³ ē³ í>É
 ½. ³ ÉÇ í³ ñμ>ñáoÁUáoYÝ>ñÁ á³ UÚ³ Y³ í áñí ³ í »Y áon³ ní »ñ»YáoU, Ç N³ -
 í³ í ñáoÁUáoY N³ U>ñ»YÇ, ħñ. ³ í Çí í³ éáoó³ í úÇ ³ éí³ UáoÁU³ Úμ (Çñ ³ Ué
 N³ í í³ YÇBáí áon³ ní »ñ»YÁ YÚ³ Yí áoU ħ ÉáoéÇ>ñ»YÇY) .. 1>ñ³ Yáí á³ U-
 Ú³ Y³ í áñí ³ í Náfáí Ú³ Y áo ÉáY³ ñNU³ Y N³ Ú³ í³ ñ. »ñáoU ³ éí³
 áñáβ³ íÇ í³ ñμ>ñáoÁUáoYÝ>ñáí: ē³ í³ UY áY³ U³ í ³ Uí í³ ñμ>ñáoÁUáoY-
 Y>ñÇY` áá UÇ³ UY ³ ē³ YÓÇY μ³ é>ñ í³ Ú μ³ é³ í³ á³ í óáoÁUáoYÝ>ñ, ³ UÉ`
 áon³ ní ³ í³ Y í »ùéí »ñáoU í í³ Uí ³ í ³ ÚμáŌÇ³ í³ Y Y³ É³ 13 éáoÁUáoY-
 Y>ñ .. YáoUYÇéí ³ é³ YÓÇY ³ ñŌ³ Y³. ñáoÁUáoYÝ>ñ ÁYÁ»ñóí áoU »Y UÇ³ Y-
 . ³ Ú³ UY N³ éí³ Y³ ÉÇ N³ U>ñ»Yáí .. ³ é³ Yó 1Áí ³ ñáoÁU³ Y ÁUμéYí áoU »Y
 YáoUYÇéí ³ é³ Yó N³ í áoí U>íY³ μ³ YáoÁUáoYÝ>ñÇ: ØÇ` YáoUY Á³ Ú³ Y³ í,
 »Á» Ú>Yú ÉáéáoU »Yú Ú>½³ YÇó 5-6 N³ ½³ ñ í ³ ñÇ ³ é³ Ç ÁY¹N³ Yáoñ
 NÝ¹»í ñáá³ í³ Y É»½íÇ . áUáoÁU³ Y Ú³ ēÇY, ³ á³ 2.5-2.8 N³ ½³ ñ í³ ñí³
 NÝáoÁU³ Y N³ U>ñ»YÁ áġñ í³ ñáo áí ³ ñμ>ñí »É Y>ñí³ UÇē É»½íÇŌ .. Uáí ³ -
 í áñ³ á»ē á»í ù ħ . í Yí ñ í>ñÇÇYÇē .. NÝ¹»í ñáá³ í³ Y ÁY¹N³ Yáoñ É»½-
 íÇ Ú>çí »ŌáoU` μY³ í³ Y³ μ³ ñ Çñ NÝ¹»í ñáá³ í³ Y Ú³ éáí: áòβ³ . ñ³ í ħ
 Y³ .., áñ áon³ ní »ñ»YÇ .. N³ U>ñ»YÇ ÁY¹N³ Yáoñ Ú³ éáoU . »ñ³ í BéáoU »Y
 N>Yó NÝ¹»í ñáá³ í³ Y í³ ññ»ñÁ:

⁴⁹⁷ ÁYá í>ñ³ μ>ñáoU ħ áon³ ní »ñ»YÇ Áí³ í³ YÝ>ñÇY, ³ á³ 1>ñ³ Yú áon³ ní ³ í³ Y í »ùéí »-
 ñáoU í í³ Uí ³ í »Y UÇ³ UY . ³ Ō³ ÷ ³ ñ³ . ñ»ñÇ í »éúáí, ÇYá NÝ³ ñ³ í áñáoÁUáoY áÇ í³ ÉÇē 1>ñ³ Yú
 N³ Ú>Ú³ í »É N³ U>ñ»YÇ N>í :

⁴⁹⁸ Ō³ í áú, áon³ ní »ñ»YÇ Y>ñí³ Á³ Ú³ Y³ íÇ μ³ U>Ō`>ñÇ N³ Ú³ ñ Náoē³ ÉÇ í í³ UáoÁUáoYÝ>ñ
 ááoY>Yú, ÇYá NÝ³ ñ³ í áñáoÁUáoY áÇ í³ ÉÇē 1>ñ³ Yú N³ Ú>Ú³ í »É N³ U>ñ»YÇ N>í : Ø³ U>ñ»YáoU
 1>ñ³ Yú áóY>Y Nēí ³ í NÝ¹»í ñáá³ í³ Y í³ . áoU, .. ³ Uí í »ē³ í>í ÇŌ Yñ³ Yó N³ Ú>Ú³ í áoÁUáoYÁ
 β³ í í³ ñ`áñ ħ áon³ ní »ñ»YÇ áo N³ U>ñ»YÇ ÁY¹N³ Yáoñ N³ Ú>Ú³ í ³ í³ Y á³ í í>ñÇ éí ³ oU³ Y
 N³ Ú³ ñ:

2 UeāČeáí, »Ā» ÷ añÓ»Yú 3 U ÷ á ÷ »É í ĩñáYBU3 É ÷ 3 eí »ñÁ, 3 ā3 . 3 ÉÇe »Yú N»í .. U3 É NČUY3 Í 3 Y N»í .. āoĀUáoYÝ»ñČ:

3) Đ3 U»ñ»Y μ3 Ō3 1ñČÁ Čñ Í 3 Í 3 Éáí .. añ3 Íáí Í 3 ĤUáoU ĺ aóñ3 ní »ñ»YČ NČUúA .. áČ Í 3 náŌ ÉČÝ»É ÷ áÉ3 éáoĀUáoYÝ»ñČ .. ÷ áÉ3 Ĥ1»óáoĀUáoY-Ý»ñČ 3 ĩ1UáoYú: ĐÇ»YáoUÝ Á3 Ú3 Y3 Í 3 ā3 ĩ½ ā ĺ aóñ3 ní »ñ»YČ .. NČY N3 U»ñ»YČ (ĩ3 μ3 ĩČ) 1ČñUÁ UČUŪ3 Yó YÍ 3 í 3 Ú3 Úμ: 2 U»Y3 UÝ N3 Í 3 Y3 - Í 3 YáoĀU3 Úμ 3 Ue »ñ1áo É»½áoY»ñČ (É»½ 3 Í 3 Y í Č×3 Í Y»ñČ) UČÇ .. 3 éí 3 í 3 ĩμ»ñáoĀUáoYÝ»ñÁ ā3 UŪ3 Y3 í áñí 3 Í »Y āā UČ3 UÝ 3 éí 3 Á3 Ú3 Y3 - Í 3 UČY . anÍáYáí (aóñ3 ní 3 Í 3 Y e»ā3 . ĩñÁ . ĩ3 μ3 ĩŪ3 Y í 3 Ō BñČ3 YČ í »ueí »ñČó NČY »Y Úáí 1000-1300 í 3 ĩáí), 3 UÉ .. í 3 ĩ3 Í 3 UČY 3 B-É3 ĩN3 . ĩ3 Í 3 Y . anÍáYáí: eñ3 ú . í ČY »Y ÉáéáoU Y3 .. aóñ3 ní 3 Í 3 Y Á3 . 3 í áñáoĀU3 Y 3 é3 Č3 óU3 YÁ .. Í 3 í 3 ÉU3 YÁ í »ñ3 μ»ñáo ā3 í 3 U3 -3 B-É3 ĩN3 . ĩ3 Í 3 Y í 3 U3 ÉY»ñÁ, N3 Ú3 Ō3 UÝ anáYó' aóñ3 ní aóČ í 3 ĩ3 Í 3 Uá éí ½μY3 ā»e . í Yí »É ĺ ĐÍ Đ3 UúČ N3 ĩ3 í -3 ĩ»»ÉU3 Y Ú3 éáoU⁴⁹⁹:

μ) aóñ3 ní »ñ»YáoU 3 éí 3 ĺ ÉáoéČ»ñ»YČ (N3 í 3 ā»e NČY ÉáoéČ»ñ»YČ) anáB3 Í Č B»ñí , ČYāā»e μ3 é3 ā3 B3 ĩáoU 3 UYā»e ĺ U»ñ3 Í 3 Y3 -Í 3 Y anáb í 3 ĩñ»ñáoU, anÁ, 3 UYáo3 U»Y3 UYČí, Čñ Í 3 Í 3 Éáí .. añ3 Íáí Ĥ . 3 ÉČ ĤČáoU ĺ N3 U»ñ»YČY: 2 Ū1 AY1N3 YñáoĀUáoYÝ»ñČ UČ Ú3 éÁ 3 éí 3 ĺ Y3 .. N3 U»ñ»YáoU, anáYóČó B3 í »ñYáoY»Y NÝ1»í náā3 Í 3 Y Í 3 . aóU: Đ3 B-í Č 3 eY»Éáí 3 Ue 3 U»YÁ' ó»Ō3 Í 3 ó3 Í 3 Y í 3 āČ 3 éí 3 UáoĀUáoYÁ ÉáoéČ»ñ»YČ .. aóñ3 ní »ñ»YČ UČÇ .. U»½ úČā N3 í 3 Y3 Í 3 Y ĺ Áí áoU, Ā» .. áČ μ3 ó3 éí áoU: 2 é3 í »É N3 í 3 Y3 Í 3 Y ĺ, añ Éáoé3 -aóñ3 ní 3 Í 3 Y AY1N3 Y-ñáoĀUáoYÝ»ñÁ 3 ĩ1UáoYú »Y N3 U»ñ»YČ .. ÉáoéČ»ñ»YČ ÷ áÉ3 Ĥ1»óáoĀUáoY-Ý»ñČ .. N»é3 í an ó»Ō3 Í 3 ó3 Í 3 Y í 3 āČ: 3 ó3 éí 3 í ā»Y Y3 .. añ ĩñ3 Yú U3 é3 Úμ áoY»Y Y3 .. 3 ĩ»3 É3 UČY μYáoUÁ: 2 Ue N3 ĩóČ ā3 ĩ½3 μ3 YU3 YÁ Ā»ñ' e Í 3 náŌ ĺñ ú . Y»É N3 U-Éáoé3 Í 3 Y É»½ 3 Í 3 Y AY1N3 YñáoĀUáoYÝ»ñČ U3 Yñ3 Ú3 eY aóéáoUÝ3 eČñáoUÁ, anáYú, ČYāā»e 3 ĩ1»Y YBí »ó, úČā ā»Y .. ā»Y é3 NŪ3 Y3 ÷ 3 Í 3 áoU UČ3 UÝ μ3 é3 ĩŪ3 í Y»ñáí:

⁴⁹⁹ 3 ó3 éí 3 í āĺ, an 3 UÝ N3 ÚAYÍ»É ĺ N3 Uáo ŠÍ an×3 Ūú! Y3 N3 Y . Č N»í : 2 Ue í »e3 YÍUáoYČó' aóB3 . ĩ3 í »Y 3 Ue Y3 N3 Y . Č μ3 ĩμ3 eČY í »ñ3 μ»ñáo ā3 í 3 U3 Í 3 Y í »ŌÍáo-ĀUáoYÝ»ñÁ, N3 Ú3 Ō3 UÝ anáYó' N3 Uáo U»Č 3 UÝ N3 Ú3 ĩ1áoU ĺñ 1Áí 3 ĩ N3 éí 3 Y3 ÉČ .. Éáí an UČ μ3 ĩμ3 e:

VI. Èð² ðàòø

VI.1 Ùáñ ½áó· ³ Ñ»é µ³ é»ñ

èi áñ· Ý»ñí³ Ù³ óÝáóÙ »Ýù Ñ³ Ù-áóñ³ ñí³ Ì³ Ý ÙÇ ù³ ÝÇ Ýáñ ½áó· ³-
Ñ»é µ³ é³ ñÙ³ Ì³ Ý»ñ· Ù³ Ýñ³ Ù³ èÝ µ³ ó³ Ì³ ñáóÁóáóÝÝ»ñáí, áñáÝù Ì³ »ð
á»Ý· Ì³ »É éáóÙÝ³ ßÈ³ Ì³ áóÁÙ³ Ý³ é³ ÇÇÝ· ñùáóÙ:

ari(=)beri=†- [ari(=)beri=†-] (³ Ùèá»è· Áèi Ø.è³ ÉíÇÝÇÇ) - Ñ³ Ù.
³ éµ»ñ-»Ù⁵⁰⁰ ŞÙáí· ³ é³ Ç µ»ñ»Éí, ŞÇ ÙÇ µ»ñ»É, Ù³ Ì³ áóó³ Ý»Éí· ³ ÙÉÝ:
ì Ì³ Ùí³ Ì³ ç Ñ»i· Ù³ É³ ñí³ Ñ³ Ùí³ áóÁóáóÝÝ»ñáóÙ.

(167) ...^{LU}hu-ra-di-ni-li ú-e-li-du-bi ú-la-di ^mDi-
[a]-ú-hi-ni-e-di a-ri-bi(-)e-ri-da-bi ka-i-
ú-ki gu-nu-ši-ni-e ^{KUR}I-ga-ra-ab-hu-bi-ni-e
^{URU}ar-da-ka-i - Ş½ÇÝíáñÝ»ñ Ñ³ í³ ù»óÇ · Ý³ óÇ
³ Ç³ áó»ÉÇ, aribi »í³ í ÇÙ³ éç· ½áñùÁ Æ· ³ ñ³ µ-ÑáíÇí
»ñíñÇ· Ì³ ñ¹³ ù³ Ò³ ùÇ³ é³ Çí [KYKH 174 A1₁₅₋₂₁]:

(168) ^mAr-giš-ti-še a[-li-e] [LUGÁL ^m]Di-a-ú-hi
a(±)-ri-bi(-e-)ri-da-bi ka-i-ú-ki - Ş²ñ· Çß-
í ÇÝ³ éáóÙ ç· ³ Ç³ áó»ÉÇ³ ñù³ Ý aribi »í³ í ÇÙ³ éç·...!
[KYKH 174C₆₋₇]:

Ù. ð³ ñáóÁóáóÝÙ³ ÝÁ a-ri-bi(-e-)ri-da-bi-Ý í³ ñ¹áóÙ ç »ñíáó
µ³ éáí· a-ri-bi e-ri-da-bi, ÇÝáÁ Ý³ Á³ ñ· Ù³ ÝáóÙ ç Ş³ ÝÑ³-
á³ Ò/ÇéíáóÙÝ(±) »í³ í⁵⁰¹: ²Ùèi »ð a-ri-bi-Ý Ý³ Ñ³ Ù³ ñáóÙ ç Ù³ Ì³ µ³ Ù
Ş³ ÝÑ³ á³ Ò, ÇéíáóÙÝ(±); Ýß³ Ý³ ÍáóÁÙ³ Ùµ: ÙÙ³ Ý ÇÙ³ èi áí³ ÙÝ Á»ñ· è
í³ ñ»ÉÇ ç Ñ³ Ù»Ù³ Ì³ »É Ñ³ Ù. Ù-³ ñ ÙÇ³ Ý. ³ Ù³ ÙÝ ŞÇéíáóÙÝí· Ù-³ ñ»ð-
³ Ý»É ŞÑ»i· »É, ³ ÝÙÇÇ³ á»è Ñ»i· Çó· ³ Éí < *ar [ð²´, III, çÇ 384-388]

⁵⁰⁰ ØÙáóè ÍáóÙÇó áÇ µ³ ó³ éíáóÙ Ý³· Ù-³ ñ µ»ñ-»Ù ÁÝÁ»ñóáóÙÁ· ŞÙáí µ»ñ»Éí
Á³ ñ· Ù³ ÝáóÁÙ³ Ùµ:

⁵⁰¹ Н.Арутюнян, 2001(КУКН), çÇ 435: ÙáóÙ Ñ»óÇÝ³ ÍÁ µÝ³· ÇñÁ Á³ ñ· Ù³ Ý»ÉÇé¹ éáóÙÝ
µ³ éÁ ÁáóÝáóÙ ç³ é³ Ýó Á³ ñ· Ù³ ÝáóÁÙ³ Ý· Ì³ »è Ýßí³ Ì³ ßÈ· çÇ 181-182:

Ó·»ñÇ Ñ»i⁵⁰², aňi »Ō -e/i=be í »ñç³ í aňáoĀU³ Ý í 3 í Ĩ³ ñ»ÉÇ ĺ í »eÝ»É
 Ñ³ U»ñ»ÝÇ . aňÍ Ç³ Ĩ³ ÝÇ óáoóÇáÁ, aňÁ Ĩ³ ĤUáoU ĺ ÝÇ ·· Ú³ Ĩ³ Ú³ Ý»ñ: Aëi
 3 U³ U, Ā° Ó·ái, Ā° ÇU³ ëi ái Ñ³ U»ñ»Ý Ĥáo. 3 Ñ»eÁ ÉÇáí ÇÝ Ñ³ U³ NáóYá ĺ
 U.Đ³ náóĀUáoYU³ ÝÇ 3 éç Ç³ ñí 3 í Ā³ ñ. Ú³ YáoĀU³ YÁ: é³ Ĩ³ Ú³ U»½ 3 éç -
 í »É Ñ³ í 3 Ý³ Ĩ³ Ý ĺ Āí áóU í »ñáYBU³ É Ñ³ í í 3 í Ç Ø.é³ Éí ÇÝÇÇ ÁYĀ»ñáoóU:
 Aëi 3 U³ U ĺÉ, U»Yú 3 Ú³ Ñ³ U»U³ í áóU »Yú Ñ³ U. 3 éμ»ñ-»U μ³ UÇ Ñ»i ,
 aňÁ Ā° Ó·ái, Ā° ÇU³ ëi ái 3 ÚáoÓÇáoĀU³ Úμ Ñ³ ÚAYÍYáoU ĺ áóñ³ ñí .
 ariberí=τ=-ÇÝ, aňÁ Ø.é³ Éí ÇÝÇÝ Ā³ ñ. Ú³ YáoU ĺ Š. 3 É, Úáí »Ý³ É,
 Ñ³ Úí Ýí »É, μ»ñí »É ·· 3 ÚÉY³⁵⁰³.

aš=(a)ze [as=(a)c (±)] Šμ³ ĀÇÝ (3 í 3 ñç), éáxÇÍ | - Ñ³ U. Ñ-3é Šμ³ ĀÇÝ,
 í áóñú, Ñ³ ñí | [Đ² , III, ĺÇ 46], Ñ-3é-áUĀ ŠN³ è, Úáoí ù, éáxÇÍ | [U·ĐÉ,
 II, ĺÇ 53]: í Ĩ³ Úí 3 í ĺ Ñ»i ·· Ú³ É 3 ñí 3 Ñ³ Úí áóĀUáoYÝ»ñáoU.

(169) ^mMe-nu-ú-a-še a-li-e kam-na-a-hi a-li ^mDi-a-
 u-hi-ni-i ANŠU.KUR.RA^{MEŠ} ú-ú ^{LU}A.SI^{MEŠ} `a-ha-
 a-u ^{LU}A.SI^{MEŠ} -aš-te ú-i-ú-ni a-ša-a-zi-e hi-
 i-ni-e ši-ú-bi ^{LU}hu-ra-d[i-n]a-a ma-si-ni-e
 i-a-ni a-ša-zi-e [ú-ú]še - Š | [KYKH 53₁₈₋₂₃]:

(170) [^{LU}A.]SI^{MEŠ} -na ú-ú-še ma-si-ni i-a-ni aš-zi-e
 - Š | [KYKH 174 B1₂₆]:

óñíáo 3 ñí 3 Ñ³ Úí áóĀUáoYÝ»ñÝ ĺÉ 1Áí 3 ñ Ñ³ éí 3 Ý³ ÉÇ »Ý, 3 U³
 á³ í x³ éái Ú³ eÝ³. Çí 3 Ĩ³ Ý . ñ³ Ĩ³ YáoĀUáoYáoU 3 ÚáoÓÇáoĀU³ Úμ áY
 Ā³ ñ. Ú³ Ýí áóU: Ā³ ñ. Ú³ YáoĀU³ Ý ÷áñŌ ĺ Ĩ³ í 3 ñ»É Ą. Ú³ ÍáYáí Á
 aš(a)ze-Ç Ñ³ U³ ñ 3 éç Ç³ ñí »éái Šμ³ ĀÇÝ | ÇU³ ëi A⁵⁰⁴: U.Đ³ náóĀUáoY-
 U³ YÁ, áĀ³ ñ. Ú³ Y»éái í »ñáYBU³ É 3 ñí 3 Ñ³ Úí áóĀUáoYÝ»ñÁ, éáoU μ³ éç
 Ñ³ U³ ñ í 3 Éçè ĺ YáoUÝ ÇU³ ëi Á, ÇYá aň Ą. Ú³ ÍáYáí Á [KYKH, ĺÇ 437]:
 Ø»ñ í áóUóó 3 éç Ç³ ñí í áó Ñ³ U»ñ»Ý Ĥáo. 3 Ñ»eÁ Ĩ³ ñí »e Ā Ñ³ ëi 3 í áóU
 ĺ Šμ³ ĀÇÝ | Ā³ ñ. Ú³ YáoĀUáoYÁ: ĄYá í »ñ³ μ»ñáoU ĺ -ze í »ñç³ Ĩ³ ÝóÇÝ,
 3 á³ 3 Ú³ Ý Ą»ñ»è Ĩ³ ñ»ÉÇ ĺ Ñ³ U»U³ í »É Ñ³ U. -ó 3 í 3 ÝóÇ Ñ»i (3 Úè
 Ú³ eçÝ í »è 1.3 Ĩ³ 2): Đ³ U. Ñ-3é- μ³ éç ñU³ í Á í 3 ÝÇ 3 ñŌ³ Ý³. náó-
 ĀUáoYÝ»ñáoU í Ĩ³ Úí 3 í ĺ Ý³ ·· aš=u- ŠN³ éóÝ»É, μ»ñ»É | 3 YáoŌ³ Ĩ³ Ý ··

⁵⁰² ĐUÚí . Ýç ·· ar=nu=iale ŠUÇ³ ó³ Ý, Ñ³ ñ»óÇÝ | μ³ U³ í 3 Ý Ó·Á: í »è e.2Ōí 3 ĤŌ³ Ý,
 2003, ĺÇ 28:

⁵⁰³ í »è M.Salvini, "Die Felsinschrift Argištis I, bei Ortakent Kreis Hanak", Orientalia, vol. 75,
 I, 2006, ĺÇ 77-78:

⁵⁰⁴ И.Дьяконов, 1963, ĺÇ 70:

(h) aš=a- šN³ eÝ»É, · 3É, Úi Ý»É¡, šAÚmeÝ»É, í »Õ»Í³ Ý³É¡⁵⁰⁵ 3 Ý³ Ý-
 óáÕ³ Í³ Ý µ³ Ú»ñáóÚ: ÚáóÚÝ ³ñÚ³ í Çó áóÝ»Ýú Ý³ · aš=d(a)-
 ³ Ý³ ÝóáÕ³ Í³ Ý µ³ ÚA⁵⁰⁶, áñÁ ¶.Ø»ÉÇÚÇBí ÇÉÇÝ, ÑÇÚÝí »Éáí Áá÷áó½³ í ³ ÚÇ
 »ñíÉ»ñíÚ³ ³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁÚ³ Ý íñ³, Í³ eí³ í ³ Ýúáí Á³ ñ. Ú³ ÝáóÚ ç
 šN³ eí³ ³ í »É(±), ³ Ý»É(±)¡ · »ÝÁ³ ñ³ µ³ ñ Ñ³ Ú³ á³ í³ ³ eÉ³ Ý»óÝ»Éáí
 ³ éáóñ. aškun < šakânu ÝáóÚÝÇÚ³ eí µ³ eÇÝ [1960(УКН), çÇ 391]:
 e³ Í³ ÚÝ Áá÷áó½³ í ³ ÚÇ ³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁÚáóÝÁ Ú³ Bí³ Í ÉÇÝ»Éáó á³ í -
 x³ éáí µ³ í ³ Í³ ÝÇÝ ¹Áí³ ñÁÝÁ»eÝ»ÉÇ ç · · ùÇá Ñ³ í ³ eí Ç: ³ Ñ³ e-
 í³ í íáóÚ ç í »ñÇÇÝÇë Øáí³ Ý³ ÚÇó · Ø»ñ. »Ñ Ø³ ñí³ ÝÇó í »ñÇ»ñë Ñ³ Úí -
 Ý³ µ»ñí³ í · · Ññ³ í³ ñ³ í³ í³ Ýáñ íñí ÝúñÇÝ³ í³ ñÓ³ Ý³. ñáóÁÚáóÝ-
 Ý»ñáí, áñí »Õ áóñ³ ñí. aš=d(a)--ÇÝ Ñ³ Ú³ á³ í³ ³ eÉ³ ÝáóÚ ç
 ³ éáóñ³ í³ Ý erēbu-Ý⁵⁰⁷, áñÁ í íÚ³ É Ñ³ Ú³ í »úeí áóÚ · áñí³ í íáóÚ ç
 šÝ»ñë Úí³, »Í³, Ñ³ e³ (x³ Bí »ñáóÚÁÇ/ÉÝÇáóóÚÇ)¡ ÇÚ³ eí áí:

imen- (³ Úëá»e³ Áeí Ø.e³ Éí ÇÝÇÇ⁵⁰⁸) - Ñ³ Ú. ÑÇÚÝ, -³Ý, -áóÝ-
 ù/ë < *sē-mṣ šNÇÚù¡; ² ÚÝ í í³ Úí³ í ç Ñ»í · Ú³ É³ ñí³ Ñ³ Úí áóÁÚáóÝ»-
 ñáóÚ.

(171) i-na-ni-i me-na-ni e-di-ni ši-pu-li-ni ši-
 du-li-ni me-i e-ši-me-ši el-mu-še ma-nu-ni
 - § ¡ [КУКН 202₅₋₇]:

(172) i-na-[ni-i me-na-ni] e-di-ni ši-du-li-ni mei
 e-ši-me-ši el-mu-še ma-nu-ni - § ¡ [КУКН
 424₄₉₋₁₀, 270₁]:

(173) i-na-na⁵⁰⁹-ni ^ÉURU₄-na-ni e-di-ni ši-pu-li-ni
 ši-du-li-ni mei e-ši-me-ši el-mu-še ma-nu-
 ni - § ¡ [КУКН 247₇₋₈]:

(174) i-na-na-ni ^ÉURU₄ e-di-ni ši-du-li-ni me-i e-
 ši-me-ši el-mu-še ma-nu-ni - §³ Úë ÑÇÚù»ñÇ Ñ³ -
 Ú³ ñ ÇÝá-áñ Ú»ÍÁ ÁáÕ Í³ éáóÇ¡ [Ayanis I, Ay-susi II₄]:

Ú.Ð³ ñáóÁÚáóÝÚ³ ÝÁ, ÑÝ³ ñ³ í áñ Ñ³ Ú³ ñ»Éáí í »ñÇÇÝÇë ½áó. áñ¹áóÚÁ
 URU₄ šNÇÚù¡; BáóÚ»ñá. ñ³ ÚÇ Ñ»í⁵¹⁰, ÚÇ · ÝáóÚÝ Á³ Ú³ Ý³ í Ñ³ Ú³ á³ í³ ³ e-

⁵⁰⁵ í »e é. 2 Úí³ ³ ³ ³ Ý, 2003, I, çÇ 29-30:

⁵⁰⁶ 2 Úí³ ³ eÇÝ í »e И.Дьяконов, КБС, VIII, çÇ 65:

⁵⁰⁷ í »e M.Salvini, 1984 (ZU), çÇ 87, 91, 93:

⁵⁰⁸ M.Salvini, SMEA, XXII, çÇ 164-165; XLIII /1, çÇ 254:

⁵⁰⁹ Ú.Ð³ ñáóÁÚáóÝÚ³ ÝÁ, Ñ»í · »Éáí Ø.e³ Éí ÇÝÇÇÝ, eÉ³ ÉÚ³ Úµ Í³ ñ¹áóÚ ç inani, e³ í ³ ÚÝ
 µÝ³. ñáóÚ Ñeí³ í³ ³ éí³ ç i-na-na-ni, NÚÚí. (174)-Ç Ñ»í:

⁵¹⁰ Н.Арутюнян, 2001(КУКН), çÇ 455:

É³ Ý^í »üei »ñç Á³ñ· Ú³ YáoÁUáoYÝ»ñáoU Ú»½ Ñ»i³ ünñáo Ñ³í í³ ÍY»-
 nÁ aç Á³ñ· Ú³ YáoU, Çei i-me-na-ni/è⁵¹¹-Ç ÷áÉ³ñ»Ý ÁYÁ»ñóáoU ç
 me-na-ni` eí½µY³í³ Ý í-Ý í»ñ³· ñ»fái Ý³ Éáñ¹ inani¹ »ñ³ Ýí³ YÁ,
 áñÁ Ý³ Í³ñ¹áoU ç inani-i: Èñ³ óáoÇa i-Ç³ éí³ UáoÁUáoYÁ³ Üe
 1»ñ³ Ýí³ Ý í»ñçáoU Ú.Đ³ñáoÁUáoYU³ YÁ µ³ ó³í³ ñáoU ç ½³í³ í³ ñ³ ÍUÁ
 Èñ³ óY»fáo³ Yññ³ Á»Bí³ áoÁU³ Úµ, ÇYáA úÇa Ñ³ í³ Ý³ í³ Ý³ ç: 2Üei »O á»i ú
 ç Ñ³ BÍÇ³ éY»É³ ÚY Ñ³Ý³· Ú³ ÝUÁ, áñ³ Üe 1»ñ³ YáoYÁ, áñÁ µ³ ½Üçóè
 í³ Úí³ í³ ç í³ ç³ ÝÇ³ ñÓ³ Ý³· ñáoÁUáoYÝ»ñáoU, Üeáoei, áa ÚÇ³ Ý³· Ú
 inani-i Ó`ái aç Ñ³ Ý¹ÇááoU: áoei Ç³ ½³í³ í³ ñ³ ÍUÁ Èñ³ óY»fáo
 Ñ³ Ú³ ñ³ B³í³ ç í»ÉÇ Ñ³ í³ Ý³ í³ Ý³ ç ñ i-na-a-nè· ñáoÁUáoYÁ` ÍñÝ³ ÍÇ
 a-ái, ÇYáA áñ µ³ ½Üçóè í³ Úí³ í³ ç í³ ç³ ÝÇ³ ñÓ³ Ý³· ñáoÁUáoYÝ»ñáoU⁵¹²:
 èñ³ ú· í³ ÇY »Ý ÉaéáoU Ý³ · ÚY ½áo· ÚÑ»é³ ññ³ ÚÑ³ Úí³ áoÁUáoYÝ»ñYÁ,
 áñáYáoáoU áon³ ññ³ · ŞÑÇUú; µ³ éÁ í³ Úí³ í³ ç í³ ç³ Ó³ ÷³ ñ³· ñç í³ »eúái:
 · ñ³ YáoáoU ÚY· ñí³ í³ ç í³ é³ Yó Ñ³ í³ »ÉU³ é í-Ç, í³ »è (173)-(174): Úí³ í³ Ç
 áoY»Ý³ éái í»ñáYBU³ é ÷³ eí »ñÁ¹ Ú»YU Ñ³ Íí³ í³ ç »YU á³ Bí³ á³ Ý»fáo
 Ø.è³ í³ ÇYÇÇ³ é³ ç³ ñí³ í³ ç ímen- ÁYÁ»ñóáoUA, ÇYáA Ñ³ eí³ í³ íáoU ç
 Ý³ · Ñ³ Ú. ÑÇUÝ ŞÑÇUú; ½áo· ÚÑ»éÇ³ éí³ UáoÁU³ Úµ:

(LÚ) **ibsu=še** [(LÚ) iwsu=s] Ş³ Ú³ Ý³ á³ í³ ñ³ eí³ áO, 1áoñ· çñ³! - Ñ³ Ú.
 ÑÇöeY, -³Ý, -áoY-ú/è ŞÑUáoéY, ÷³ Úí³ Çó³ é³ ç³ ñí³ Ý³ ñ³ á³ í³ ñ³ è-
 í³ áO, É³ ñ³ í³, 1áoñ· çñ³!; í³ Úí³ í³ ç í³ ç³ Ñ»í³ Ú³ é³ ç³ ñí³ Úí³ áoÁUáoY-
 Ý»ñáoU.

(175) ^dĥal-di-iš-me uš-ha-nu-ni hu-ṭu-tu-hi e`a
 gu-nu-še e`a ip-šu-še - ŞÉ³ é³ í³ ÇY-ÇYÓ ÁYÍ³ Ú»ó Ñ³-
 çáoÁUáoY (±), · Ú³ ññ³, · µ³ ññáoÁUáoY(±)! [KYKH 242 AII-AI
 28-29, 414₈₋₉]:

(176) uš-ha-nu-me ^dĥal-di-še EN-[še] [h]u-ṭu-tu-hi
 e`a gu-nu-š[e] e-ú-e ^{LÚ}ip-šu-[še] šu-i-ni-i
 ú-ri-ni-e-[i] - ŞAYÍ³ Ú»ó-ÇYÓ É³ é³ í³ ÇY³ í³ »ñÁ, Ñ³ çá-
 ÓáoÁUáoY (±), · Ú³ ññ³, · µ³ ññáoÁUáoY(±) ÚµáOç urinie!
 [KYKH 406 л.с.31-34]:

(177) uš-ha-nu-[me] ^dĥal-di-še EN-ú-še hu-ṭu-[tú-
 hi e-`a g]u-[nu]-še e-`a ^{LÚ}[ip-šu]-še [šu]-
 i-ni-i [ú-ri-ni-e] - ŞAYÍ³ Ú»ó-ÇYÓ É³ é³ í³ ÇY³ í³ »ñÁ

⁵¹¹ áoY ç ñU³ í³ A imen-Y. ç ÚY ç Üei »O í³ Úí³ í³ ç í³ ç³ Ñ· µ³ ó³ é³ í³ Yái, áñçY Ñ³ Ú³ ·
 Ó³ ÚYáoU ç ina(na)=ane 1»ñ³ YáoYÁ:

⁵¹² í³ »è, ünçY³ í³, KYKH 247, 270, 275₁₇, 414, · ç ÚY:

Ń³ çáŌáoĀláoŸ (±), .. Ū³ nī , .. μ³ nūnáóĀláoŸ(±) ³ ŪmáŌç
urinie! [KYKH 407 л.с.23-25]:

´»nī ³ í ³ nī ³ Ń³ ūi áóĀláoŸŸ»náóŪ LŪ ip-šu-še-ç šμ³ nūnáó-
ĀláoŸ(±), μ³ n»- ání (±); Ā³ n- Ū³ ŸáoĀláoŸÁ i ³ Ēç ħ ħ Ū.Đ³ náóĀláoŸŪ³ ŸÁ
[KYKH, çç 449]: á»Ē»μçμ³ Ōç ³ nŌ³ Ÿ³. náóĀlŪ³ Ÿ [KYKH 407] ŸBī ³ í
Ń³ i í ³ í Á máfánaíçŸ ³ ŪĒ í »nā ħ ĒŸÁ»náóŪ .. Ū»ĪŸ³ μ³ ŸáoŪ Ø. ħ³ Ē-
íçŸŸŸ: Ū³ LŪ [ib-šu]-še-ç ÷ áĒ³ n»Ÿ Ī³ nīáoŪ ħ LŪ ŪŪŪL-še, çĒĪ
[urinie]-ç: GÁN-i: Āĕī ³ Ū¹Ū, í »nç»nĕ Ń³ ūi Ÿ³ μ»nī ³ í .. çn ĪáoŪçŌ
Ńn³ i ³ n³ í í ³ í ¶Ūáí »Ē»Ūç ³ nŌ³ Ÿ³. náóĀláoŸáoŪ, ánÁ ³ Ūĕ Ū³ éáí
Īnī ŸáoŪ ħ á»Ē»μçμ³ Ōç .. Đ³ Ōçç [KYKH 406] ³ nŌ³ Ÿ³. náóĀláoŸŸ»nĀ,
í »nāŃçBŪ³ Ē Ń³ i í ³ í Á Ū»ĪŸ³ μ³ ŸáoŪ ħ Ÿánaíç: ´»n»ŸŪ ³ Ū¹ Ń³ i í ³ í Á
Ø.ĕ³ íçŸŸç Ā³ n- Ū³ ŸáoĀlŪ³ Ūμ.

(178) uš-ha-nu-me ᵃhal-di-še EN-še hu-ṭu-tu-hi e-
`a gu-nu-še e-`a ip-šu-še šu-i-ni-i ú-ri-
ni-i - šAYÍŪ ³ Ūó-çŸŌ Ē³ ĒŸŸŸ Ī »nĀ Ū³ nī áóŸ³ Īáo-
ĀláoŸ .. Ī ŸūnçŸáoĀláoŸ(±) ³ ŪmáŌç Ī ³ n³ í Ūç í n³ ! [SMEA
XLIV/1, 2002 13-15]:

ĕ³ ĒŸŸŸŸ, Ń³ ūi Ÿ»Ēáí ánáB Ī ³ n³ Īáoĕ³ ŸŪ éáoŸŸ Ń³ Ū³ Ī »Ūĕī áóŪ
ŪŪŪL . ³ Ō³ ÷ ³ n³. nç ³ éĪ³ ŪáoĀlŪ³ Ÿ ³ éŸáoĀlŪ³ Ūμ, ³ ŪŸ Ī³ ááoŪ ħ
šī áóŸ! . ³ Ō³ ÷ ³ nç Ń»Ī : Ā³ n- Ū³ Ÿ»Ēáí šLŪ ŪŪŪL-še šu-i-ni-i
ur-i-ni-i! Ń³ i í ³ í Á š...ī ŸūnçŸáoĀláoŸ(±) ³ ŪmáŌç Ī ³ n³ í Ūç í n³ !:
ŪŪŪL ŸBī Ÿ³ ĪáoŪ ħ š³ Ū³ Ÿ, ³ ŸáĀ, Ī ×áo×! (áoñ³ nī . šani - Ń³ Ū. ĕ³ Ÿ
š³ Ū³ Ÿ, ³ ŸáĀ, ĕ³ ŸŸ⁵¹³): LŪ ánáBçáĀ μŸánaBáoŪ ħ š³ ŸŌ, Ū³ nī ŸŸŸŸ
Ī »ĕ³ Ī! . ³ ŪŸ áóñ³ nī »n»ŸáoŪ Ń³ ×³ Ē Ī çñ³ éíáoŪ ħ Ÿ³ .. ½³ Ÿ³ ½³ Ÿ
Ū³ ĕŸ³. çī áóĀlŪ³ Ÿ Ī »n Ū³ nī ŸŸŸŸ ŸB»Ēáo Ÿá³ Ī ³ Īáí, çĒĪ -še
í »nç³ íánaóĀláoŸÁ áóñ³ nī »n»ŸáoŪ Ī³ Ū Ī³ ½ŪáoŪ ħ í »n³ ó³ Ī³ Ÿ
. áŪ³ Ī³ ŸŸ»n, Ī³ Ū áóŸŸ Ńá. Ÿ³ Īç³ Ī»nī -Ń³ íç³ Ū³ Ī³ Ÿ³ ³ nĀ»Ū (Ī »ĕ 1.3
Ī»Ī 2): Āĕī ³ ŪĕŪ, LŪ ŪŪŪL-še μ³ é³ óç á»Ī Ū ħ ŸBī Ÿ³ Īç šŃŪĪ áóĀláoŸ,
³ nŃ»ĕī ÁŸĪŃ³ Ÿn³ á»ĕ! Ī³ Ū š³ Ū³ Ÿ»n á³ Ī n³ ĕī áŌ! : Đ³ Ū»n»ŸáoŪ
ŃçŌĕŸŸ ŸBī Ÿ³ ĪáoŪ ħ š³ Ī ³ ŌŌ³. ání, Ē³ n³ Ī , ¹áoñ. ³ nī, çŸáĀ Ūç³ Ÿ-
. ³ Ū³ ŪŸ Ń³ Ū³ NáóŸá ħ áóñ³ nī . LŪ ip-šu-še-çŸ: Āĕī ³ Ū¹Ū, í »nççŸĕ
Ī³ náŌ ħ μ³ é³ óç ŸBī Ÿ³ Ī»Ē šŃŪáoĕŸ»n, ¹áoñ. ³ nŸ»n! : Đ³ Ū³ á³ Ī ³ ĕ-
Ē³ Ÿ³ μ³ n gunu-še (ŃŪŪĪ . Ń³ Ū. Ń³ Ū-³-çáoŸŸ-ç šĪáí áñ³ í! [ĕ.20-
íç ½Ū³ Ÿ, 2003, çç 50-51]) á»Ī Ū ħ ŸBī Ÿ³ Īç šŪ³ nī áóŸ³ ĪáoĀláoŸ,

⁵¹³ Ī »ĕ Н.Арутюнян, 2001(КУКН), çç 462:

Ú³ nī ³ Ĩ³ Ý³ ³ nī »ēī, NŪī áoĀláoÝ, BÝáñNī; Ĩ³ Ú ŠÚ³ nī ĆĬÝñī: Đ³ ĩ - ĩ³ ĨÁ³ ÚmáOćáoĀlú³ Úm Āññē á»ī ù ĺ Ĩ³ n¹³ ĩ Š... Ú³ nī áoÝ³ ĨáoláoÝ, ³ nñ»ēī ³ ĩ³ nĀáoláoÝ/ī Yī »ēī ³ náoĀláoÝ (μ³ é³ óĆ ŠNláoēÝáoĀláoÝ;) ³ Ú»Ýáoñ»ù: ĄēĬ »Ā - šē[-s]-Ý³ ūēī »Ō áoÝĆ Nā. Ý³ ĨĆ³ Ĩñī -N³ ĩ³ - ù³ Ĩ³ Ý ĆÚ³ ēī, ³ á³ Š... Ú³ nī ĆĬÝññ NláoēÝñ (³ nñ»ēī ³ ĩánÝñ) ³ Ú»Ýáoñ»ù: ĩ³ ÝĆ³ nŌ³ Ý³. náoĀláoÝñáoÚ³ ūē »ñĬáo. ³ Ō³ ÷ ³ nÝñĆ N³ Ú³ ĩ »Ō N³ Ýī »ē. ³ ĒÁ³ Ú»ÝĆÝ ĺĒ ½³ nÚ³ Ý³ ĒĆ áĸ, ù³ Ý½Ć³ ūYī »Ō . nĀ»Ā ÚĆBī é³ ½Ú³ Ĩ³ Ý. áñĬ áŌáoláoÝñĆ Ú³ ēĆÝ ĒáēüÁ ½áo. ³ ĨŌī áoÚ ĺ Ē³ ūÝ³ ĩ³ ĩ³ ĒĆÝ³ n³ n³ Ĩ³ Ý³ ĩ Yī »ē³ Ĩ³ Ý. áñĬ áoÝ»áoĀlú³ Ý Ú³ ēĆÝ á³ ĩ ūáŌ N³ ĩ ĩ³ ĨÝñáĬ:

ur- ŠĬ³ ūñ, ĩ³ n³ ĨùĬ (³ ŪĬá»ēĀ Ąēī Ō.ē³ ĒĬĆÝĆĆ) - N³ ū. áoñ < * kʷ ŠĬ »ŌĬ⁵¹⁴, NŪŪī. áoñ-»-ŪÝ ŠÚĆ ĩ »ŌĬ, ÁÝ¹-N³Ý-áoñ Š³ Ú»Ý ĩ »ŌĬ [Đ² ĩ, III, ĺĆ 42, 613] ĩ³ ūĒÝ: ĩ³ ūáoĀláoÝñĆ N³ Ú³ nī »ē (175)-(177)-Ā ĩ NñĬ ĩ³ ū³ ĩ³ nī ³ N³ ūī áoĀláoÝÁ.

(179) ^aĥal-di-ni-ni-e ba-ú-ši-ni kŪR⁵¹⁵ ú-ri-e a-ú-e-i-ṭè-ni ši-ú-bi - ŠĒ³ ĒĬĆ-Ć Nñ³ Ú³ ÝáĬ ĄBÝ³ Ú³ - Ĩ³ Ý ĩ³ n³ ĨùĬ ½áññ(±)⁵¹⁶ áoŌ³ nĬ »óĆ; [SMEA, XLIV/1, 2002, ĺĆ 127]:

ĄĒÚ³ ēī Ā áñáB»ĒĆēĀ Ō.ē³ ĒĬĆÝĆÝ NĆŪù ĺ ÁÝ¹áoÝáoŪ á»Ē»μĆμ³ ŌĆ (177) ³ nŌ³ Ý³. náoĀláoÝÁ, áñī »Ō u-ri-ni-Ć ÷ áĒ³ nĀÝ Ĩ³ nĬáoŪ ĺ GÁN BáoŪñá. n³ ŪÁ ŠĬ³ ūñ, ¹³ Bī, ĩ »Ō, ĩ³ n³ ĨùĬ; ÝB³ Ý³ ĨáoĀlú³ Ūμ⁵¹⁷: Ąēī ³ ŪĬŪ, Ý³ ...šū-i-ni-i u-ri-ni-i/u-ri-ni-e-[i]/GÁN-i ³ n- ĩ³ N³ ūī áoĀláoÝÁ ³ é³ Ć³ nĬáoŪ ĺ Ą³ñ. Ū³ Ý»Ē ĩ³ ū³ ÚmáŌĆ ĩ³ n³ ĨùĆ ĩñ³ Ĩ (šū(i)- Š³ Ú»Ý, ³ ÚmáŌĆ!): Đ³ BĬĆ ³ ēÝ»ĒáĬ u-ri-ni-e-[i] (u-ri-né-e-[i]) ĩ³ nμñ³ ĨĆ ³ ēĬ³ ūáoĀláoÝÁ^a éáoŪÝ μ³ ēÝ áo

⁵¹⁴ áoñ μ³ éĀ N³ ūñ»ÝáoŪ áoÝĆ Ý³ ĩ³ n³ ÝĬ ³ Ĩ³ Ý³ ³ nĀ»ù:
⁵¹⁵ o. ĩñ»ĬŪ³ ÝÝ ³ é³ Ć³ nĬáoŪ ĺ kŪR ŠN³ Ĩ³ é³ ĨánĬ, ĄBÝ³ ŪĆ. ³ Ō³ ÷ ³ n³. nĆ ÷ áĒ³ nĀÝ ³ ūēī »Ō Ĩ³ n¹³ ĩ PĀP Š³ ÚmáŌĆ, ³ Ú»Ý; [Ą ĨĐ, 2004, 1, ĺĆ 224-252]:
⁵¹⁶ ² ŪĬá»ē ĺ Ą³ñ. Ū³ ÝáoŪ Ō.ē³ ĒĬĆÝĆÝ: Ū.Đ³ náoĀláoÝñ³ ÝÁ ¹⁰áúēĬēne-Ć N³ Ú³ nĀ Ý- Ą³ ĩáoŪ ĺ ūñÚ³ Ĩ³ Ý ĆÝá-án ¹³ ē, ĩ³ é³ ūáŌ [H.Артунян, 1966, ĺĆ 44]: Ō»ÝŪ ³ é³ Ć³ nĬ »Ē ÝŪ Š. áoB³ ĨáoĀláoÝñ³ ³ Ýáo ĆÝá-án ūáoŪ, . áoB³ Ĩ; Ą³ñ. Ū³ ÝáoĀláoÝÁ Ĩ³ á»ĒáĬ ³ ūY N³ ū. ³ ŌĬĬ μ³ éĆ NñĬ [Ą.ē.ŪĬ³ ĩ³ Ý, 2003, ĺĆ 32]: ² é³ ÝŌ Ū³ n¹, Ū³ ēÝ³. ĆĬ áoĀláoÝ μÝáñáBáŌ áñáBĆá ÝB³ ÝĆ éáoŪÝ μ³ éĀ ³ ūēī »Ō Ĩ³ nĬĒĆ ĺ N³ ēĬ³ Ý³ Ē ŌĬĬ Šμ³ nĆ ĒáoñĬ, ŠáoĆáoŪYĬ, Šá³ñ. ĩ, Ēáēī áoŪ; [Ū ĨĐ Ē, ĺĆ 358]: ĐŪŪī. ūñĆÝ³ Ĩ³ ...baúšē ūe-ne - ŠNñ³ Ū³ Ý/ Ēáēü áoŌ³ nĬ »óĬ; ³ nī ³ N³ ūī áoĀlú³ Ý NñĬ: Ąēī ³ ŪĬŪ, áúēĬēne šūe=be ³ nī ³ N³ ūī áoĀláoÝÁ á»ī ù ĺ Ą³ñ. Ū³ Ý»Ē Š(μ³ nĆ) ĒáoŪ áoŌ³ nĬ »óĬ: ŌĆ. áoŌ³ ³ ūē šĒáoñĬ-Ć ĩ³ ĩ³ Ĩ³ nĬĒĆ ĺ N³ ēĬ³ Ý³ Ē ĆÝá-án . áoB³ ĨáoĀlú³ Ý³ nĬáoŪŪ ĩ³ Ū ŪŪ³ Ý ŪĆ μ³ Ý:
⁵¹⁷ ĩ³ »ē M.Salvini, SMEA, 44/1, 2002, ĺĆ 129-130, 142-143:

³ nī ³ N³ ūi áoĀŭáoYÁ ³ ŪmáŌçáoĀŪ³ Ūm á»i ù ĸ í ³ n¹³ f̄ ...sui=(i)=n-
 =ei uri=(i)=n=ei §³ Ū»Ý í »Ō; (NŪŪi . N³ Ū. ³ Ū»Ý-áŏñĸ-ù
 m³ é³ Ō`Á):

šuk=ure [s(u)k=ot] - N³ Ū. (N)ēi -»É šNēi»É, í ūY»É, áoB³ ¹Çñ ĒÇ-
 Ý»É⁵¹⁸, (N)ēi -áŌ šNēiáŌ; ³ ŪEY: ¶.Ō»ÉÇŪÇBf ÇEÇY í ³ ēi³ í ³ Ūuáí
 Ā³ ñ. Ū³ ÝáoŪ ĸ §í ³ Ýái³ í(±), Íááí³ í(±); (призванный (±), вызванный
 (±)) [1960 (УКН), ĸÇ 407], áñÁ Íñí ÝáoŪ ĸ Ū.Đ³ ñáoĀŭáoYŪ³ YÁ [2001(КУКН),
 ĸÇ 465]: í í ³ Ūi³ í ĸ N»i Ū³ É³ ³ nī ³ N³ ūi áoĀŭáoYÝ»ñáoŪ.

(180) i-e-še ^{LŪ}A.SI^{MES} ni-ku-li u-i-e a-i-ne-i
^{LŪ}EN.NAM^{MES} šu-ku-ri ma-nu-ri - §»ë ½áñũÇY çáoñ
 í í »ŌÇ(±) áá áú í ³ é³ í ³ ñÇaY»ñÇŏ áĸñ í ³ Ýái »É(±) (призван (±)
 не был); [КУКН 244₁₅₋₁₆]:

(181) i-ku-ka-ni (×ÇBí Ō`Ý ĸ` i-šũ-ka-ni) MU ši-iš-ti-
 ni uš-ta-di ^{KUR}U-i-ṭi-ru-ñi-e-di III
^{LŪ}EN.NAM^{MES} šu-ku-ri ma-nu-li III-a e-sa uš-
 ti-ip-te za-đu-bi §ÝáoŪÝ í ³ ñÇ »ññáñ¹(±) ³ Ý. ³ Ū
 áoŌ`áñí »ŌÇ áoÇi ÇñáoÉÇ, »ñ»ù í ³ é³ í ³ ñÇaY»ñ í ³ Ýái »-
 ŏÇY(±), »ñ»ù í »ŌáoŪ ĸÉ³ ñB³ í »ŌÇ; [КУКН 241 D₁₉₋₂₃]:

Ō³ ēi áñ»Ý Ū³ ēY³ . Çi³ í ³ Ý . ñ³ í ³ ÝáoŪŭáoYáoŪ í ³ á Ç Ýí³ í í ááoŪ
 éáoŪY m³ éÇ í »ñÇ³ í áñáoĀŪ³ Ý ³ í ³ ÝÇ ³ ñŌ³ Ý³ . ñáoĀŭáoYÝ»ñáoŪ í í ³ Ū-
 í ³ í -ure/-aure (í »ë III.3 Í»i 2) ¹»ñm³ Ū³ í ³ Ý³ í ³ ÝŏÇ ŪÇÇ: é³ -
 í ³ ŪY Ū½ Áí áoŪ ĸ, áñ Çñ³ í ³ ÝáoŪ Ū»YŪ ³ Ūēi »Ō . áñí áoY»YŪ ÑÇBŪ³ É -
 ure/-aure (N³ Ū. -áŌ/-³ŏŌ) ¹»ñm³ Ū³ í ³ Ý Ū³ ēYÇíÇ N»i : Áēi
 ³ ŪēŪ, ³ é³ Ç³ ñíáoŪ »YŪ šuk=ure m³ éÁ Ā³ ñ. Ū³ Ý»É §(N)ēiáŌ; ³ ŪY
 N³ Ū³ ñ»Éáí ¹»ñm³ Ū, Çēi í »ñáYBŪ³ É ³ nī ³ N³ ūi áoĀŭáoYÝ»ñÁ N³ Ū³ á³ -
 í ³ éÉ³ Ý³ m³ ñ Ā³ ñ. Ū³ Ý»É.

- §»ë ½áñũ nikule (m³ Ū) (áí³ ñ) áá ŪÇ NēiáŌ í ³ é³ í ³ ñÇa (³ Ūēi »Ō)
 ŪY³ ááoŪ;

- §³ Ūē ÝáoŪÝ í ³ ñÇ šiištine ³ ñB³ í »ŌÇ ¹»áÇ áoÇi ÇñáoÉÇ, »ñ»ù
 NēiáŌ í ³ é³ í ³ ñÇaY»ñ ŪY³ ŏÇY/ÁáoYí »ŏÇY (±) (³ ŪYi »Ō), »ñ»ù í »ŌáoŪ ĸÉ
 ³ ñB³ í »ŌÇ⁵¹⁹:

⁵¹⁸ Đ³ Ūí³ ½Ū³ Ý m³ é³ ñ³ YÁ Ū»í ÝáoŪ ĸ` §i ūY»É, ³ ñÁáoY í ³ É, áoB³ Ý»É; [Ū`ĐE, II, ĸÇ 719]:
⁵¹⁹ í ³ é³ ŏÇ AYÁ»ñoŪ³ Ūm ÍáoY»Y³ ŪŪ §Ū»ë ^{LŪ}A.SI^{MES}S(½áñũ»ñ) nik=ule áŪ(á)
 ³ ŪYĸ ^{LŪ}EN.NAM^{MES} (í ³ é³ í ³ ñÇaY»ñ) ēiáŌ ŪYáoŪ, §Ç-éáí³ -Y MU (í ³ ñÇ) ē»ēi Ç-
 Y(±) áēi³ =di (=Ū) áoÇi ÇñáoÉ»-(»)¹ III ^{LŪ}EN.NAM^{MES} (í ³ é³ í ³ ñÇaY»ñ) (N)ēiáŌ
 ŪY-áŏ-le III-a es=a (»ñ»ù í »Ō»ñáoŪ) áēi ÇŏÁ ½i áŏ(ŏ) (í ³ Ū ½³ i áŏ(ŏ)); °ñíáo³ ñ-

zielde [jierd] - Ñ³ Ò. É»³ñ¹, É»ñ¹ < * iēk^uh-t šfú³ñ¹: Đ³ Ò. É»³ñ¹ μ³ éç ÑÝ¹»íñáá³ í³ ý í³. áoUÁ Ñ³ Ò³. »í Ýñç Bñç³ ÝáoU í³ ë-í³ í áç Ñ³ ñáoáoU, ë³ í³ ÒÝ³ ÿ Ñ³ ëí³ ý³ éç ç ÒÝáoU μ³ éç ëí³ μç É-Ý ëá³ ëí »ÉçU ç-ç í³ Ò Ó-ç ÷ áÉ³ ñÝ: 2Ùë Ñ³ Ý. ³ Ò³ ÝúÁ í³ ñ»ñ Ò»ÍÝ³ - μ³ ÝáoÁUáoÝÝ»ñç ç ñÁ³ ý³ ó»é, áñáÝÓ Ò»Ýú³ Òëí »Ó á»Ýú³ ý³ ñ³ 1³ é-Ý³⁵²⁰: ÒB»Ýú Òç³ ÒÝ, áñ çÝáá»ë »ñ»áoU ç áóñ³ ñí . ë»á³ . ñ»ñáoU í³ Ò-í³ í í³ ý ç ñ šfú³ñ¹; μ³ éçÓ, ³ Òë Bñç³ ÝáoU Ñ³ Ò»ñ»ÝáoU 1»é . áñí³ - í³ í³ ý ç ñ šfú³ñ¹; μ³ éç ëá³ ëí »ÉçU í³ ÝáÝ³ í áñ *çç³ñ¹ í³ Ò *Óç³ñ¹ Ó»Á (áóñ³ ñí ³ í³ ý ë»á³ . ñ»ñáoU Ñ³ Ò. ³-ç 1çU³ ó e-ç ³ éí³ UáoÁUáoÝÁ éáí áñ³ í³ ý »ñ»áoU⁵²¹): Đ.-». ÷-Ý Ñ³ Ò»ñ»ÝáoU áñá»ë í³ ÝáÝ í³ éçë ç ç, Óáo μ³ éáoU Ó: Æñ Ñ»ñÁçÝ áóñ³ ñí . z-Ý Ñ³ Ò³ á³ í³ ³ ëÉ³ ÝáoU ç Ñ³ Ò. ½-çÝ, ó-çÝ í³ Ò Ó-çÝ: ë³ í³ ÒÝ áóÝ»Ýú Ý³^{kur} zabaña - Ñ³ Ò. šæ³ - ó³ É-ù; ½áo. ³ Ñ»éÁ⁵²²; 2Ùë Ñ³ Ý. ³ Ò³ ÝúÝ»ñÁ ³ éç ÓÁU ÁáoUÉ á»Ý í³ éçë Òç³ ñÁ»úáñ»Ý áñáB»É áóñ³ ñí . zielde-ç ×B-ñçí ³ ñí ³ ë³ ÝáoÁUáoÝÁ jierd Á» jierd:

**VI.2 áóñ³ ñí ³ í³ ý áñáB í »ùëí »ñç Á³ ñ. Ò³ ÝáoÁUáoÝÝ»ñ
» Ò»ÍÝ³ μ³ ÝáoÁUáoÝÝ»ñ**

ëí áñ, é³ í çÝ³ í³ ³ é í³ ý í³. çñ í³ ³ éç 1³ ñÓáoÁU³ Òμ (. ñ³ 1³ ñÓáo-ÁU³ Òμ), íÝ»ñí³ Ò³ óÝ»Ýú áñáB áóñ³ ñí ³ í³ ý í »ùëí »ñ Ñ³ Ò»ñ»Ýç Ñ»í Ñ³ Ò»Ù³ í áóÁU³ Òμ » Ò³ Ýñ³ Ò³ eÝ Ò»ÍÝ³ μ³ ÝáoÁUáoÝÝ»ñáí: í³ éç 1³ ñ-ÓáoÁU³ Ý ÁÝÁ³ óúáoU áóñ³ ñí ³ í³ ý (³ éáoñ³ -μ³ μ»é³ í³ ý) ë»á³ ÝB³ Ý-Ý»ñç ³ UÉÁÝí ñ³ Ýú³ ÒçÝ í³ ý í³ ÒçÝ ³ ñÁ»úÝ»ñç ³ éí³ UáoÁU³ Ý 1»áúáoU Ý³ É³ á³ í íáoÁUáoÝÁ í ñí »é ç Ýñ³ Ýó, áñáÝú³ ³ éç í »é Ñ³ Ò³ ÑáoÝá »Ý çÝáá»ë áóU áóñ³ ñí ³ í³ ý í »ùëí »ñçÝ, ³ ÒÝá»ë ç é³ Ò¹ í »ùëí »ñáoU ³ éí³ μ³ é»ñç » Ó»áoUÁÝ»ñç Ñ³ Ò»ñ»Ý ½áo. ³ Ñ»éÝ»ñçÝ (»Á» ³ Ò¹ áçëçU ³ éí³ »Ý): ½áo. ³ Ñ»é³ μ³ ñ í í »Ý Ý³ » μñí³ í í »ùëí »ñç ÑÝáUáoÝ³ - 1³ ñÓí³ í³ í³ ñ»ñ³ íÝ»ñÁ: ĐÝáUáoÝ³ 1³ ñÓU³ ý ÁÝÁ³ óúáoU ÑçUÝí »É »Ýú

í³ Ñ³ Òí áóÁUáoÝÝ»ñÝ çÉ, Á³ Ò³ ý³ íç ÁÝÁ³ óúáoU íñ³ í áñáB ÑÝáUáoÝ³ í³ ý » Ò»ñ³ í³ ý³ í³ ý ÷ ÷ ÷ áÉáoÁUáoÝÝ»ñáí Ñ³ ý¹»ñÓ, . ñ»Á» ³ ÒμáÓçáoÁU³ Òμ ÑÝáoU »Ý Òç³ ý. ³ Ò³ ÒÝ Ñ³ ëí³ ý³ éç Ñ³ Ò»ñ»Ýáí:

⁵²⁰ Đ³ Ò. šfë³ñ¹; μ³ éç í³. Ò³ ý³ » Ýí³ í íáo³ ý í³ ÝáÝáoÁU³ ý Ò³ éçÝ Ò³ ýñ³ Ò³ eÝ í »é
¶.æ³ ÑáoU³ Ý, 1987, çç 52, 160, 173 »³ ÒÝí »Ó ÝBí³ í . ñ³ í³ ÝáoÁUáoÝÁ:
⁵²¹ 2Ùë Ò³ éçÝ í »é **é.20f³ ³ ³ ³ Ý**, 2003, çç 72:
⁵²² í »é **Н.Арутюнян**, 2001(КУКН), çç 530:

í »ùeí »ñáóÙ ³ éí³ μ³ é»ñÇ · Ó·áóŰÁÝ»ñÇ Ñ³ Ű»ñ»Ý ½áó· ³ Ñ»éÝ»ñÇ í ñ³ :
 , ñ³ Ýó μ³ ó³ í³ ŰáóÁŰ³ Ý ¹»áúáóŰ í »ñÇÝÝ»ñè Ý»ñí³ Ű³ óí áóŰ »Ý

í ³ é³ 13 ñÓáóŰ³ Űμ: êñ³ ÝóÇó í ³ ñμ»ñ³ í í »Éáó Ñ³ Ű³ ñ ÑÝáóáóÝ³ -
 13 ñÓí³ í Ñ³ í í³ ÍÝ»ñÁ í ñí³ í »Ýß»Ō³ í ³ é»ñáí :

ĂÇí 1.

e³ ñ¹³ ñ³ á³ í : í »è` KYKH, 188, YKH, 137, HchI, 91, ICU, 25 · ³ ŰÉÝ:

1. ^dĤal-di-ni-né al-su-ú-i-ši-né
2. ^mAr-giš-ti-še ^mMi-nu-a-ĥi-né-še
3. a-le-e É.GAL pá-ṭù-ú-si-i-e
4. ši-i-di-iš-ṭu_x-ú-bé de₄-ru-ú-bé
5. ^mAr-gi-iš-te₉-ĥi-né-le ti-i-né
6. qi-ú-ra-a-né ku₃-ul-di-né ma-a-nu
7. ú-i ge-i eš₁₇-ṭi-né ši-da-ú-re
8. ^{íd}mu-na-a-né IV PA₅^{MEŠ} a-gu-bé
9. ^{GIŠ}ul-ti₄-e ^{GIŠ}ša-a-ri-e de₄-ru-bé
10. za-ṭù-bé ar-ni-ši-né-le eš₁₇-ṭi-né
11. ^mAr-gi-iš-ti-né ^mMi-nu-a-ĥe
12. LUGÁL DAN.NU LUGÁL al-su-ú-i-né-e
13. LUGÁL^{KUR} Bi-i-a-i-na-a-ú-e
14. a-lu-se ^{URU}Ṭu-uš-pa-a-e URU

1-ÇÝí áóáóŰ í í³ Űí³ í ^dĤal-di-ni-né al-su-ú-i-ši-né ³ ñ-
 í ³ Ñ³ Űí áóÁóáóÝÁ í³ ½Űí³ í ½ Ñ»í · Ű³ É μ³ é»ñÇó. ^dĤaldi=i=ni=ne,
 è»é. Ñáíáí áí ¹ñí³ í ¹Çó³ ÝáóÝ ½, áñÁ Ñáíáí áí Ñ³ Ű³ Ó³ ŰÝáóŰ ½ μ³ ó³ -
 é³ í³ Ý· áñíÇ³ í³ Ýáí ¹ñí³ í Çñ Ñ³ í í³ óŰ³ ÉÇ (alsui=ši=ne-Ç)
 Ñ»í . alsui=ši=ne ŠŰ»í áóÁŰ³ Űμ|` μ³ ó³ é³ í³ Ý· áñíÇ³ í³ Ý Ñáíáí^a
 alsui=še ŠŰ»í áóÁóáóÝ| í »ñ³ ó³ í³ Ý · áŰ³ í³ ÝÇó, áñÇ ³ ñŰ³ í Á

Ń³ Ů»ñ»Ý ěi áo- ³ μ³ ÝáoŮ ááoÝĈ⁵²³:

2-4-ñ' i áŎ»ñáoŮ í í³ Ůí ³ Í ĵ Ar-giš-ti-še ᵐMî-nu-a-ĥi-né-še a-le-e Ē.GAL pá-tù-ú-si-i-e ši-i-di-iš-țu_x-ú-bé ³ ñi ³ Ń³ Ůí áŎÁáoÝÁ, áñĈ ěi ½áoŮ ³ ěí³ ĵ ĵñ- ³ i Ĉí Ńáfáí áí 1ñi ³ Í áón³ ñi ³ í³ Ý ³ ñú³ ŮĈ ³ ÝáoÝ Ń³ Ůñ³ ÝáoÝÁ Argišti=še[-=s] ᵐMi-nua=ĥine⁵²⁴=še[-=hi=ne=s]: ²ŮÝáoŃ»i ᵐáoÝ»Ýü Ń»i ᵐŮ³ ě μ³ ě»ñÁ. ale[aše] §³ ěáoŮ ĵ ĵ Ý»ñí³ Á³ Ů³ Ý³ ÍĈ(±) μ³ Ů³ Óᵐ (Ĉñ³ í³ ÝáoŮ ŃÝ³ ñ³ íáñ ĵ, áñ ³ ŮÝ μ³ Ů áĵ. i »ě III.2.1 Í»i 1) - Ń³ Ů. ³Ŏ-³Ŏ-³í-»Ē (μñmé. ³Ŏ-³Ŏ-»Ē)⁵²⁵. paț=usi=ie[paț=oci=i(æ)] §ă³ ñěă³-ă³ i, BñĈ³ á³ i Ů³ ěí, Ń³ í³ Ý³ μ³ ñ³ í³ í³ Ý³ ÝáoÝ ĵ í³ ½Ůí ³ í paț- -Ń³ Ů. á³ i §ă³ i, BñĈ³ á³ i ᵐ⁵²⁶ μ³ ě³ ñŮ³ i Ĉó -use[-oc] - Ń³ Ů. -áo i »Ŏ³ óáoŮ ³ í³ Ýóáí (i »ě I.3 Í»i 2): ĒYă í»ñ³ μ»ñáoŮ ĵ -ie í»ñĈ³ íáñáoÁŮ³ ÝÁ, ³ á³ ěñ³ i ³ í ŃÝ³ ñ³ íáñ ĵ i »ěÝĒ ě³ Ů i ñ³ í³ Ý Ńáfáí Ĉ óáoĈă, í³ Ů ³ í³ í³ Ý³ í»ñi /1»ñμ³ Ů³ í»ñi Ů³ ěÝĈí (i »ě III.3 Í»i 2): i »ñĈáoŮ áóÝ»Ýü šidi=šț=u=be[-stț=u=w] §Í³ ěáoŮ»ŎĈ í³ ÝáoŮ³ í³ Ý μ³ ŮÁ (³ ÝóŮ³ Ē ě³ i ³ ñŮ³ Ē, 1-ĈÝ 1»Ůü, ½. ĄĈí), áñÁ μ³ Ŏí³ óóí ĵ šidi-⁵²⁷ μ³ Ů³ ñŮ³ i Ĉó ᵐ -stț-[-stț-] - Ń³ Ů. -ěi ³ í³ ÝóĈó (i »ě I.4 Í»i 1): ²ñi ³ Ń³ Ůí áŎÁáoÝÝ ³ ŮpaŎĈáoÁŮ³ Ů μ í³ ñ»ĒĈ ĵ Á³ ñ- Ů³ Ý»Ē §₂ñ-Ĉěi ĈÝ⁵²⁸. ŎĈÝáo³⁵²⁹-Ů³ Ý ³ ěáoŮ ĵ ³ ŮñáoÁ á³ ñěă³ á³ i /BñĈ³ á³ i »³ Ē í³ ěáoŮ»ŎĈ í³ :

4-5-ñ' i áŎ»ñáoŮ ³ ěí³ ĵ de₄-ru-ú-bé ᵐAr-gi-iš-te₉-ĥi-né-le ti-i-né ³ ñi ³ Ń³ Ůí áŎÁáoÝÁ, áñi »Ŏ áóÝ»Ýü Ń»i ᵐŮ³ ě μ³ ě»ñÁ. der=u=be §1ñ»ŎĈ í, ³ ÝáoŮ³ í³ Ý μ³ Ů ĵ (³ ÝóŮ³ Ē ě³ i ³ ñŮ³ Ē, 1-ĈÝ

⁵²³ ¶.æ³ ŃáoŮŮ³ ÝÁ ŃÝ³ ñ³ íáñ ĵ Ń³ Ů³ ñáoŮ ŃÝ³ íñáă³ í³ Ý í³. áŮŮÁ *altio-Ĉó, áñÁ Ń³ Ů»ñ»ÝáoŮ áĈí Ĉí ³ ñ *alco §μ³ ñŎñáoÁáoÝ í [ă 1Đ, 2000, 1, ĵĈ 126]:

⁵²⁴ Đ³ Ůñ³ ÝáoÝÝ»ñ í³ ½Ůáo ³ Ůě ³ í³ ÝóĈ Ů³ ěĈÝ i »ě II.2.5 Í»i 2 ᵐ I.3 Í»i 2:

⁵²⁵ Đ³ Ůñ»Ý Ů»í ÝáoÁŮ³ Ý Ń³ Ů³ ñ i »ě. Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ĵĈ 432: ¶.æ³ ŃáoŮŮ³ ÝÁ Ń³ Ů»Ů³ i áŮŮ í Ń³ Ů»ñ»ÝĈ ³ ŎĒ §Ń³ á³. μ³ Ůó ³ ñ i μ³ ě³ ÓĈŃ»i [1988, ĵĈ 143]:

⁵²⁶ i »ě ě. ²Ůí³ ½Ů³ Ý, 2003, ĵĈ 49-50:

⁵²⁷ Á»ñ»ě í³ ñ»ĒĈ ĵ Ń³ Ů»Ů³ i »Ē Ń. -» stă-, sti §Í³ Ý. Ý»Ē, í³ Ý. ÝóŮÝĒ, 1Ý»Ē i ³ ñŮ³ i Ĉ Ń»i, áñĈŎ Ń³ Ů»ñ»ÝáoŮ áóÝ»Ýü ěi -³Ý-³Ē(ěi ³-Ý³-Ē) §Ń³ ěi ³ i »Ē, ěi »Ŏí»Ē, BĈÝ»Ē, Ýáñá-»Ē í, SŎ»éü μ»ñ»Ē, B³ Ń»ĒĒ i, ěi Ĉ §Í³ ñ-, á³ i B³ xáoÁáoÝ í μ³ ě»ñÁ: ²Ůě ÝáoŮÝ ³ ñŮ³ i Ĉó ĵ í³ ½Ůí ³ í Ý³ ᵐ Ń³ Ů. ěi »Ŏí»Ē ĒĒ »Ŏí»Ē í μ³ ŮÁ [i »ě Đ², IV, ĵĈ 269-270; ¶.æ³ ŃáoŮŮ³ Ý, 1987, ĵĈ 151]: ²Ůě 1»ăúáoŮ šidi- μ³ Ů³ ñŮ³ i Á á»i Ů ĵ ŃÝáoŮÝ³ 1³ ñŎ»Ē stă-: ŎŮáě í áŮŮĈŎ Ń³ Ů. ěi -³Ý-³Ē μ³ ŮÁ í³ ñ»ĒĈ ĵ Ń³ Ů»Ů³ i »Ē áón³ ñi. šat- §Í³ ěáoŮ»Ē, Ýáñá-»Ē í, §ĒĒ»Ē, μěÝ»Ē í μ³ ŮĈ Ń»i :

⁵²⁸ ěáfáñ³ μ³ ñ³ Ůě ³ ÝáoÝÝ ³ ñi ³ ě³ Ýí áŮŮ ĵ §₂ñ-Ĉěi Ĉ í³ Ů §₂ñ-ĈBĈ í, Ů»½ ³ ě³ i »Ē Ń³ í³ Ý³ í³ Ý ĵ Áí áóÝ §₂ñ-Ĉěi Ĉ/²ñ-ĈěĈ í ³ ñμ»ñ³ ÍÁ:

⁵²⁹ ĐÝ³ ñ³ íáñ ĵ ³ »³ §ŎĈÝá³ í, μ³ Ůó áá §Ŏ»Ýáo³ í:

1»Uu, »½. ĀĀĀ) ĩ 3 ½Uĩ 3 Ā der- - N̄3U. 1ĀĀ/1»ñ §1Y»Ē! μ3 U3 nU3 - ĩ Āó⁵³⁰. mArgište₉=ñi=ne=le[-hi=ne=r], ĩ »03 YáoY ĵ μ3 é3 óĀ §Argište-3 UĀY»ñ/3 UĀYU! (-ñi(n)- ā3 ĩ ĩ 3 Y»fáoĀU3 Y 3 Ā3 YóĀ ĩ - (n)e=le[-(n)e=r] Ná. Y3 ĩĀ áó03 ĩ 3 YĀ óáo0ĀĀ U3 éĀY N̄3 U3 ā3 - ĩ 3 éĒ3 Y3 μ3 ñ ĩ »è I.3 ĩ»ĩ 2 ĩ ĩ.2.3 ĩ»ĩ 2). ti=ne §3 YáoY! , · áU3 ĩ 3 Y ĵ ĩ 3 ½Uĩ 3 Ā ti- §3 è»Ē, Ēāè»Ē! - N̄3U. Āāó-»Ē (N̄Uĩ . ĀĀó) §Āĩ»Ē, 3 è»Ē! μ3 U3 nU3 ĩ Āó ĩ -ne 3 Ā3 YóĀó (ĩ »è ¶.æ3 Náóĩ U3 Y, 1987, ĵĀ 433):

6-7-ñ' ĩ á0ñáoU áóY»YU qi-ú-ra-a-né ku₃-ul-di-né ma-a-nu ú-i ge-i eš₁₇-tĩ-né ši-da-ú-re úĩ 3 ½Āĩ 3 03 ā3 ñ3 UĀY 3 ñĩ 3 N̄3 Uĩ áóĀáoYĀ, áñĀ ĩ 3 ½Uĩ 3 Ā ĵ N̄ĩ ĩ U3 Ē μ3 é»ñĀó. qi(u)ra=ne §· ĩ ĀY-Ý! kuldi=ne[kordi=n] §Ēāā3 Y! - N̄3U. ĩáñ1 §Ēāā3 Y! man=u[mæn=u] §ĀáoYĩ »Ē ĵñ(±)/ĀáoYĩ »ó(±)! - N̄3U. UY-3Ē §UY3 Ē! , UY-3ó-áoó-3Y»Ē §ĀáoY(ĩ)»Ē! , N̄3 ĩ 3 Y3 μ3 ñ 3 Yáo03 ĩ 3 Y μ3 U ĵ (±) (3 Y-óU3 Ē 3 Yĩ 3 ĩ 3 ñ/ĩ 3 ĩ 3 ñU3 Ē(±), 3-ñ1 1»Uu, »½. ĀĀĀ, ĩñ3 ĩ áñ3 ĩ 3 Y è»é(±). 3 Uè U3 éĀY ĩ »è III.2.1 ĩ»ĩ 3). ui Šáā! - N̄3U. á-ā Šáā! . gei §ĀYā-áñ μ3 Y(±)! ĩ 3 U §ñ»Āó(±)!⁵³¹. eštĩ=ne[eštĩ=n] §3 Uèĩ »0! - N̄3U. 3èĩ (Y) §3 Uèĩ »0! . šĩd=a=ure[-=a=wł] §ĩ3 éáoó(ĩ)á0! , 1»ñμ3 U3 ĩ 3 Y 0 ĵ ĩ 3 ½Uĩ 3 Ā -a=wł - N̄3U. -3ó0 (-ú0) 1»ñμ3 U3 ĩ»ñĩ U3 éYĀĩáĩ (ĩ »è III.3 ĩ»ĩ 2) (3 ñU3 ĩ Ā N̄3 U3 ñ ĩ »è ĩ»ñĀ): U3 Ē3 ĩ 3 éáoĀáoYĀ 3 UμáoĀáoĀU3 Uμ ĩ 3 ñ»ĒĀ ĵ Ā3 ñ· U3 Y»Ē §NáoĀ Ēāā3 Y (ĵñ) ĀáoYĩ»Ē(±), áāĀYā/áú(±) (āĩ3 ñ) 3 Uèĩ »0 ĩ 3 éáoóĩ á0/ĩ 3 éáo-óáo! (ĩ 3 é3 óĀ §qiwra-Y ĩáñ1-Y UYáo áU(ā) gei »èĩĀY šĩd-3ó0(ú0) ĩ):

8-ñ' ĩ á0áoU áóY»YU ĩDmu-na-a-né IV PA₅^{MEŠ} a-gu-bé 3 ñĩ 3 N̄3 Uĩ áóĀáoYĀ μ3 0ĩ 3 ó3 Ā N̄ĩ ĩ U3 Ē μ3 é»ñĀó. ĩDmuna=ne μ3 ó3 é3 ĩ 3 Y Náfáĩ ĩDmuna-Āó (YB3 Y3 ĩáoU ĵ · ĩ ĩ 3 U ĀYā-áñ Āñ3 ĩ 3 - ½3 Y). PA₅^{MEŠ} (= pile=le) §Āñ3 YóU»ñ! (pile[pił] §Āñ3 YóU! · áU3 ĩ 3 YĀ éáĩáñ3 μ3 ñ N̄3 U»U3 ĩ ĩáoU ĵ N̄3U. ā0-»Ē §ā»0»Ē, ÷áñ»Ē! μ3 UĀ N̄ĩ , é3 ĩ 3 UY μ3 ó3 éĩ 3 Ā āĵ, áñ 3 UY ā»ĩ ú ĵ N̄3 U»U3 ĩ »Ē N̄3U. U»ĩ 3 UĒ N̄»0 <*pel 3 ñU3 ĩ Ā N̄ĩ⁵³²). ag=u=be §3 Yóĩ 3 óñĀ, ĩ 3 ñ3 ĩ ,

⁵³⁰ ĩ »è e.20r 3 ½U3 Y, 2003, ĵĀ 18 ĩ 83 ĩ 3 Y. 14:

⁵³¹ DY3 ñ3 ĩ áñ ĵ Y3 ĩ ĀĀYā-áñ U»ĀĀ(±)! Ā3 ñ· U3 YáoĀáoYĀ: 03 Yñ3 U3 éY 3 Uè μ3 éĀ U3 éĀY ĩ »è II.3 ĩ»ĩ 7:

⁵³² 2 Uè U3 éĀY ĩ »è e.20r 3 ½U3 Y, 2003, ĵĀ 49 ĩ 91, ĩ 3 Y. 107:

3 Yóáō3 í3 Y μ3 Ū ĺ (3 Yóŭ3 É í3 í 3 nŭ3 É, 1-ÇY 1»Ù, »½. ĀĆí), áñĀ áñáb áóéáŭY3 éçñáŭY»ñ N3 Ū»U3 í áŭŪ »Ý N3 Ū. 3 Í ->É <*ag´ Š3 Í»É, í 3 Y»É, μ»ñ»É .. 3 ŪÉY! μ3 ŪÇ N»i : Ø»½ 13 ùçĀ N3 í3 Y3 í3 Y ĺ Āí áŭŪ, ù3 Y½Ç áŭñ3 ñi 3 í3 Y é»Ā3 . ñ»ñáŭŪ í í3 Ūí 3 Í Ūŭáŭé μáfĀñ YŪ3 Y3 í ÇĀ 1»Ā- Ū»ñáŭŪ N3 Ū»ñ»YÇ *g´ > Í 3 YóáŭÁ 3 ñi»Y í »ŪÇ ĺñ áŭY»ó»É .. N.-». *g´ - Y (>N3 Ū. Í) é»Ā3 . ñ»ñáŭŪ Y»ñi 3 Ū3 óí 3 Í ĺ š-ái⁵³³:

9-ñ¹ í áŌáŭŪ áŭY»YŪ ^{GIŠ}ul-ti₄-e ^{GIŠ}ša-a-ri-e de₄-ru-bé 3 ñi 3 N3 Ūí áŭÁŭáŭYĀ, áñáŭŪ í í3 Ūí 3 Í ^{GIŠ}ulti=e[ortí] (NÝ3 ñ3 íáñ ĺ Y3 .. ^{GIŠ}ulte[ort]) ŠĒ3 ŌáŌÇ áñĀ! .. ^{GIŠ}šari=e[šari] (NÝ3 ñ3 íáñ ĺ Y3 .. ^{GIŠ}šare[šar]) ŠÍ 3 é, 3 Ū. Ç, 3 Yí 3 é! μ3 é»ñĀ 3 Yáŭŭí N3 Ū3 Ā3 - í 3 éĒ3 YáŭŪ »Ý N3 Ū. áñĀ ŠánĀ!⁵³⁴ .. Í 3 é ŠÍ 3 é! μ3 é»ñÇY: 2ñi 3 N3 Ū- í áŭÁŭáŭYĀ »½ñ3 ÷ 3 íáŌ der=u=be[der=u=w] Š¹ñ»ŌÇ! μ3 ŪÇ N3 Ū3 ñ í »è í»ñĀ: Đ3 í í3 Í Y 3 ŪμáŌçáŭŪ3 Ūμ Ā3 ñ. Ū3 Yí áŭŪ ĺ ŠánĀ, Í 3 é 1ñ»ŌÇ! (í 3 é3 ŌÇ ŠánĀ, Í 3 é 1»ñáŭ(ŏ) !):

10-ñ¹ í áŌáŭŪ áŭY»YŪ za-țŭ-bé ar-ni-ši-né-le eš₁₇-țî-né 3 ñi 3 N3 Ūí áŭÁŭáŭYĀ: 2ŭei »Ō áŭY»YŪ N»i ŪŪÉ μ3 é»ñĀ. za=ț(u)=u=be[za=ț(u)=u=w] Š3 ñ»ŌÇ, í3 í 3 ñ»ŌÇ!, 3 YóáŭŪ3 í3 Y μ3 Ū ĺ (3 Yóŭ3 É í3 í 3 nŭ3 É, 1-ÇY 1»Ù, »½. ĀĆí) í3 ½Ūí 3 Í ț(u) - - N3 Ū. í áŭ- (í3 -É, »-í, í áŭ-ñ) Ší 3 É, 3 Y»É! μ3 ŪÇŏ z- (N3 Ū. ½-) Y3 - Ē3 í3 Yóái⁵³⁵. arni=ši=ne=le [ar̄ni=si=ne=r] Š3 ñ3 ñŭY»ñ!, í»ñ3 ō3 í3 Y . áŭ3 í3 Y ĺ í3 ½Ūí 3 Í [ar̄(n)]- 3 ñŪ3 í Çŏ (NŪŪí . N3 Ū. 3 é-Y->É Š3 Y»É, 3 ñ3 ñ»É! μ3 ŪÇ N»i)⁵³⁶ .. í»ñ3 ō3 í3 Y . áŭ3 í3 Y Y»ñ í3 ½Ūáŭ -še[-s]/-ši-[-si-] 3 í3 Yŏçŏ, áñY áŭYÇ Y3 .. Nā. Y3 íÇ3 - Í»ñi -N3 í3 Ū3 í3 Y 3 ñĀ»ŭ .. í3 ñí»è Ā» N3 Ū3 Ā3 í 3 éĒ3 YáŭŪ ĺ N3 Ū. - ŭ-ÇY (Ū3 Yñ3 Ū3 éY í »è l.3 í»i 2) (3 ŭei »Ō³ áŭñ3 ñi . [ar̄ni=si=ne=r]-Ā N3 ñ .. YŪ3 Y ĺ 3 ñ1Ç N3 Ū. 3 ñ3 ñ-ŭ-Y->ñ μ3 é3 Ō`ÇY). ešțî=ne[estî=n] Š3 ěi , 3 ŭei »Ō! (í »è í»ñĀ` í áŭ. 6-7): Đ3 í í3 Í Y 3 ŪμáŌçáŭŪ3 Ūμ Ā3 ñ. Ū3 Yí áŭŪ ĺ ŠÍ 3 í 3 ñ»ŌÇ 3 ñ3 ñŭY»ñ 3 ŭei »Ō! (í 3 é3 ŌÇ Š½í áŭ(ŏ) 3 éYÇèÇY»ñ »ěi ÇY!):

11-14-ñ¹ í áŌ»ñáŭŪ áŭY»YŪ ^mAr-gi-iš-ti-né ^mMî-nu-a-hē

⁵³³ 2 ŭe Ū3 éÇY í »è **e.2ŭf 3 ½ŭ3 Y**, 2003, ĺÇ 73-74:

⁵³⁴ í »è **e.2ŭf 3 ½ŭ3 Y**, 2003, ĺÇ 46:

⁵³⁵ í »è **e.2ŭf 3 ½ŭ3 Y**, 2003, ĺÇ 55-56:

⁵³⁶ 2 Ū1Ā»è Āei ¶.æ3 NaŭŭŪ3 YÇ [1988, ĺÇ 150]: Ū.Đ3 ñáŭÁŭáŭŪ3 YĀ Ā3 ñ. Ū3 YáŭŪ ĺ ŠN»ñá- éáŭÁŭáŭY»ñ! í3 Ā»Éáí N3 Ū. 3 éY μ3 é3 ñŪ3 í Ç N»i , áñÇŏ áŭY»YŪ 3 éY-3-í3 YáŭÁŭáŭŪ3 Ší Ō3 Ū3 ñí áŭÁŭáŭŪ3 , 3 éY-3-μ3 ñ Ší Ō3 Ū3 ñí 3 ŪÇY Ō`ái! μ3 é»ñĀ [2001(KYKH), ĺÇ 436]:

LUGÁL DAN.NU LUGÁL al-su-ú-i-né-e LUGÁL^{KUR}Bi-i-a-i-
 na-a-ú-e a-lu-si^{URU}Ṭu-uš-pa-a-e URU Í³Ó³ǎ³ñ³ÚÇ³ñ-
 ÿ³Ñ³ŭi áóĀŭáoYÁ, áñÇ eł¹2³maóŭ í³ŭr³Í³ ħ áóŌŌ³Í³Y Ņafáíáf í¹ñ³Í³
 áóñ³ñi³Í³Y³ñ³ú³ÚÇ³YáoY³Ñ³ŭñ³YáoYÁ`Argištine[=-n] ^mMi-
 nua=ĥe[-=h] (áóñ³ñi³ »ñ»Yáoŭ Ń³ŭñ³YáoYY»ñÇ Ō³íáñŭ³Y³ŭ³èÇY³
 ÿ³»è II.2.5 Í³»í 2³ 1.3 Í³»í 2): 2³ñi³Ñ³ŭi áóĀŭ³Y³Ñ³çáñ¹Ń³í³Í³áóŭ³
 Ń³»í³ñ³ñúñáoĀŭáoY ħY»ñ³Í³ŭ³óYáoŭ alsuui=(i)ne Šŭ»Í³, Ń³áñ³; Í³-
 Í³YÁ³ al=use^{URU}Ṭušpa=(e) URU (paṭ=are) í¹ñ³. Á:
 ÿ³»ñÇYÇ³è³ŭ³ñ³é³ç³ñ³Í³ŃY³ñ³íáñ³Ā³ñ. ŭ³YáoĀŭ³Y³Ń³ŭ³ñ³»è
 II.2.5 Í³»í 1: Āèĭ ÇYá í³ñ³ç³µ³ñáóŭ ħ alsuui=(i)ne-ÇY³, ǎ³ŭ³ŭ³Y-
 BáóBi Í³1/2ŭ³Í³ ħ-(i)ne (Ń³ŭ. -ÇY³) Í³Í³Y³Í³ñi³Í³Yáoái (í³»è
 I.3 Í³»í 2) alsuui- ŃÇŭŭÇó (Ńŭŭi . alsuui=še Šŭ»Í³ áóĀŭáoY);

2³ñÓ³Y³. ħáoĀŭáoYÁ ŭ³ñ³Í³Y³Í³Y³í³é³1³ñÓáoĀŭ³ŭ³ Ā³ñ. -
 ŭ³YáoĀŭ³ŭ³Y»ñ³Í³ŭ³óYáoŭ »Yú eı áñ³: Đ³ŭ»ñ»YÇ ŭÇçáóái xB. ñi³Í³
 Ń³í³Í³Y»ñÁ, áñáYŭ Y»ñ³Í³ŭ³óí³Í³ »Y B»Ō³í³ç³è»ñái, ÿ³ñ³Í³ »Y³
 ŃYáoáoY³ 1³ñÓáoĀŭ³ŭ³:

1. ^dHaldi=ni=n alsui=si=n
2. ^mArgištis ^mMinua=hi=ne=s
3. a ħe É.GAL paṭ=oci=i(æ)
4. šidi=sṭ=u=w der=u=w
5. ^mArgište=hi=ne=r ti=n
6. qiura=n kordi=n mæn=u
7. o ħ geı ešŭi=n šid=a=w ħ
8. ^{fd}muna=n IV PA₅^{MEŠ} ag=u=w
9. ^{GIŠ}ort ^{GIŠ}šar der=u=w
10. zæ=f(u)=u=w aṛni=si=ne=r ešŭi=n
11. ^mArgištis=n ^mMinua=h
12. LUGÁL DAN.NU LUGÁL alsui=(i)n
13. LUGÁL^{KUR}Biain=a=ue
14. al=oc ^{URU}Ṭošpa URU

1) Ê³ f'Ç-Ç U»Í áóÁU³ Ûµ 2) ²ñ. Çeiri Ç-Ý ØÇÝáó³-Ù³ Ý 3) ³ éáóÙ ¿³ ÛnáóÁ á³ nëá³ á³ i 4) Í³ éáóó»óÇ, ¹ñ»óÇ ²ñ. Çeiri »-³ ÛÇÝù ³ ÝáóÝÁ: 5) ÐáÓÁ Éáá³ Ý ¿ñ ÁáÓÝí »É(±), 6) ááÇÝá(±) (áí³ ñ) ³ Ûeiri »Ø Í³ éáóóí áÓ: 7) ¶í»i Çó(±) 4 çñ³ ÝóùÝ»ñ ³ Ýóí³ óñÇ, 8) (É³ ÓáÓÇ) áñÁ, Í³ é³ Ûeiri »Ø ¹ñ»óÇ: 9) ²ñ»óÇ (³ Ûe) ³ ñ³ ñùÝ»ñÁ ³ Ûeiri »Ø: 10) ²ñ. Çeiri Ç-Ý ØÇÝáó³-Ù³ Ý 11) ³ ñù³ ¿ Ñ½áñ, ³ ñù³ U»Í, 12) ³ ñù³ ´Ç³ ÛÝ-(»ñ)-Ç 13) i Çñ³ ÝÇeiri í áeá³ ù³ Ó³ ù-(ÇÝ/áóÙ(±))

ÂÇí 2.

í ³ Ý, Þ³ ñ¹áóñÇ⁵³⁷ ´-Ç í ³ ñ». ñáóÁóáóÝ, Û³ è µ: í »è` KYKH 241 B, YKH 155 B, HchI 103, ICU 27³ ÛÉÝ:

1. [d ^h Hal-di-né uš-ťá-bé]	31. [K ^{JUR} E-ri-a-ĥi-né-e-d[i]
2. [ma-si-ni-e ^{GIŠ} ú-ri-e]	32. [K ^{JUR} e-ba-ni ĥa-a-i-[tú]
3. [qà-ru-né ^{KUR} Ma-na-né]	33. [U]RU ^{MEŠ} GIBÍL ĥar-ĥar-ši-tú-l[e]
4. [q]à-ru-né ^{mE} -[ri-a-ĥe]	34. [K ^{JUR} e-ba-a-ni a-ĥi-[tú]
5. KUR-ni-e te-qu-a-l[e]	35. wa-še ^{MEŠ} SAL ¹ lu-tú ^{M[EŠ]}
6. ^{md} Sar ₅ -du-ri-ka-i	36. ^{KUR} Bi-a-i-na-di pa-ar-[tú]
7. [m]Ar-giš-te ₉ -ĥi-né-e	37. ^d Ĥal-di-i-ni-né
8. ^d Ĥal-di ku-ru-ni-[né]	38. al-su-ú-i-ši-né
9. ^d Ĥal-di-né ^{GIŠ} ú-ri-i	39. ^{md} Sar ₅ -du-ri-še a-le-e
10. [k]u-ru-ni-né uš-ťá-[bé]	40. a-le ^{LÚ} ta-ú-tú-ĥ[e]
11. [m] ^d Sar ₅ -du-ri-i-n[é]	41. eš ₁₇ -ĥi-né za-ťù-ú-b[é]
12. [m]Ar-gi-iš-te ₉ -e-ĥ[e]	42. 3225 ár-še
13. [m] ^d Sar ₅ -du-ri-i-š[e]	43. eš ₁₇ -ĥi-ni-né na-ĥu-ú-b[é]
14. [a]-le-e eš ₁₇ -ťex-e-d[i]	44. 4928 ^{SAL} 1u-tú ^{ME[Š]}
15. uš-ťá-di ^{KUR} Ma-na-i-d[i]	45. PAP 8153 ^{LÚ} ÚKU ^{MEŠ}

⁵³⁷ ^{md}Sarduri-Ý Û»Ýù Í³ ñ¹áóÙ »Ýù §Þ³ ñ¹áóñÇ! (ÑÝ³ ñ³ í áñ ¿ Ý³ » §Þ³ ñí áóñÇ!)` ÝÍ³ i Ç áóÝ»Ý³ íáí, áñ è»á³. Çñ s-Ý áóñ³ ñí ³ i³ Ý i »úeiri »ñáóÙ éáí áñ³ µ³ ñ³ Û³ á³ i³ éÉ³ ÝáóÙ ¿ Ñ³ Û. B/Ó/ó/½-ÇÝ:

16. ^{[K]UR} e-ba-a-ni ĥa-ú-b[é]	46. a-le-ke za-áš-gu-ú-bé
17. URU ^{MEŠ} GIBÍL-bé ĥar- ĥar-šú-[bé]	47. a-le-ke TI a-gu-ú-bé
18. ^{KUR} e-ba-a-ni a-tu _x -b[é]	48. 412 ANŠU.KUR.RA ^{MEŠ}
19. wa-še ^{SAL} lu-tú pa-ru-[bé]	49. 6665 ^{GUD} pa-ĥi-né
20. ^{KUR} Bi-a-i-na-i-d[i]	50. 25735 ^{UDU} šú-še
21. ^{URU} Da-ar-ba-né É.GA[L]	51. ^{[m]d} Sar ₅ -du-ri-i-še
22. a-gu-nu-ú-né ma-a-n[u]	52. ^[m] Ar-giš-te ₉ -ĥi-né-še a-le-e
23. [g]u-nu-ú-šá-a ĥa-ú-[bé]	53. ^d Ĥal-di-a eš ₁₇ -t̃i-ni-e
24. ^{[L]Ú} ir-di ^{MEŠ} eš ₁₇ -t̃i-n[é]	54. i-na-a-né-e-le
25. a-šú-ú-bé ^{KUR} e-ba-a-ni	55. ar-ni-ú-ši-né-le
26. ^{[K]UR} e-ba-ni-ú-ke-e-di	56. šú-si-né šá-a-le za-t̃ù-bé
27. a-bé-li-t̃ù-bé i-šù-ka-né	57. ^{md} Sar ₅ -du-ri-i-še
28. [š]á-a-le še ₂₀ -eš ₁₇ -ti-i-né	58. ^m Ar-giš-te ₉ -ĥi-né-še a-le-e
29. [k]e-e-i-t̃a-nu-ú-le	59. i-nu-ka-né e-din na-ĥi(-)di-ni
30. ^{[L]Ú} ĥu-ra-di-né-e-l[e]	a-t̃[u]

1-5-ñ' i á0»ñá0Ù í'³ Úí'³ Í ĭ [^dĤal-di-né uš-t̃á-bé] [ma-si-ni-e ^{GIŠ}šú-ri-e] [qà-ru-né ^{KUR}Ma-na-né] [q]à-ru-né ^mE-[ri-a-ĥe] KUR-ni-e Í'³ Ó'³ á'³ ñ'³ ÚÇ'³ ñi'³ Ñ'³ Úi'³ á0Á0á0YÁ, áñÇ éí'³ μá0Ù á0Y»Yù ^dĤaldine ŠĒ'³ é'³ Ç'³ Y'³ Yá0YÁ (á0Ó0'³ í'³ Y'³ Ñá-é'³) " ušt̃=abe[os̃t̃=a=w] Šá00'³ áñi'³ »ó, Ñ'³ Ñ'³ í'³ »ó! - Ñ'³ Ú. áe'³i'³ -³0 (Ñ'³ Úi'³. áe'³i'³ -Y'³ »É, áe'³i'³ -Y'³ »É ŠÇ μ'³ »é'³ Y'³ é'³, ó'³ í'³ »é'³⁵³⁸) Ñ'³ Y'³ Yá0á0'³ í'³ Y'³ μ'³ ÚÁ (Ñ'³ Yá0'³ é'³ í'³ ñ'³ ñ'³ é'³, 3-ñ'³ 1'³ »Ù, »½. ĀÇí): ² ÚYá0-Ñ'³ i'³ " á0Y»Yù ma-si-n(i)-e ^{GIŠ}šú-ri-e qà-ru-né X qà-ru-né x ... Í'³ Ó'³ á'³ ñ'³ ÚÇ'³ Ñ'³ í'³ Í Á, áñÁ Ú'³ é'³ Y'³. Çi'³ í'³ Y'³. ñ'³ í'³ Yá0Á0á0-Yá0 Á'³ ñ'³ Ú'³ Yíá0Ù ĭ ŠÚá0ñ éñÇY/éñáí »YÁ'³ ñi'³ »ó/Ñ'³ ÓÁ»ó (i'³ ñ'³ μ'³ ñ'³ Ñ'³ ÓÇY'³ í'³ Y'³ ñ'³ í'³ Çé »Y'³ i'³ ñ'³ μ'³ ñ'³ Á'³ ñ'³ Ú'³ Yá0Á0á0Y»ñ) x-Á/ÇY, »YÁ'³ ñ'³ í'³ »ó/Ñ'³ ÓÁ»ó x-Á/ÇY...!; ² Úe'³i'³ »0 ma-si-n(i)-e ^{GIŠ}šú-ri-e μ'³ é'³ -í'³ á'³ í'³ á0Á0á0YÁ 1'³ í'³ Í ĭ ñ'³ í'³ Y'³ Ñáé'³ áí (Ñ'³ Ú'³ »Y'³ ÚY'³ 1'³ áe'³i'³ Ó'³ áí)⁵³⁹,

⁵³⁸ í'³ »é'³ Ç. Æ'³ Ñá0í'³ Ú'³ Y'³, á'³ ð, 2001, 1, ĭÇ 127; Ç. 2 Úí'³ »ñ'³ Y'³, 2003, ĭÇ 46-47:

⁵³⁹ ² Úe'³i'³ »é'³ Y'³ í'³ »é'³, éñÇY'³ í'³, Арутюнян, 2001(КУКН), ĭÇ 35, í'³ Y'³ 6:

Aëi³ 0¹U, ĀiáoU ħ Ā», 3ⁿi³ N³U³U³í áoĀUáoYÁ á»i³ ù ħ Ā³n³·U³Y»É
 ŠĚ³É¹ÇY³ 3ⁿB³í»ó Uáoñ eñÇY³ »YÁ³ní»ó...!, e³í³U³Y³ YU³Y³
 Ā³n³·U³YáoĀUáoYÁ 3^YN³nU³n ħ YáoU³ μ³é³í³á³íóáoĀU³Y³ áñáB³ 3^U
 í³UáoĀUáoY³»ñÇ³ 1»áúáoU, ÇYáá»è úñÇY³í³ d^hal-di-né uš-ťá-bé
 ma-si-né^{GIŠ}šú-ri-e^mDi-a-ú-e-ñi-ni-e-di ŠĚ³É¹ÇY³ 3ⁿ-
 B³í»ó Uáoñ eñái 1»áÇ³ , Ç³áoĚÇYÇ³! [КУКХ 53_{1,2}]: 2^Uè³ N³í³éáoĀUáoYÁ
 3^é3^UÁU¹Áí³n ħ μ³ó³í³n»É (UÇ·áo» masi=n(i/e)=e^{GIŠ}šúri=e-
 [masi=n(e)=e⁵⁴⁰ GIŠsuri=i(æ)]-Ç³ í³í³ á»i³ ù ħ í³»éY»É
 ú»ñ³í³Y³í³Y³ ÇYá-án ú³n³ó³í³Ó³): 2^Uèi³»Ó ma-si=n(i/e)=e
 ŠUáoñ! 1»n³YáoYÁ, Aëi³ n³»áoUĀÇY³, í³½U³í³ ħ ma³nU³í³Çó (N³U³í³.
 ma=ne ŠY³, Yñ³! 1»n³YáoYÁ) -se[-c(±)] (N³U³·-ó(±)) 3^í3^Yóái
 (3^Uè³U³éÇY³ í³»è II.3 í³í³ 2): Aëi³ GIŠšúri[suri] Šéáoñ!·áU³í³YÁ
 3^YBáoBí N³U³á³í³éĚ³YáoU ħ N³U³·éáoñ Šéáoñ!-ÇY⁵⁴¹, ÇYáÁ
 í³n³N³éi³ 3^ííáoU ħ 2^U3^YÇéÇó í³n³çñè N³U³í³Y³μ³ní³í³ UÇ Yáñ
 3ⁿÓ³Y³·náoĀU³U³μ: 2^UY³·ní³í³ ħ μñáY³» eñÇ⁵⁴² μéY³í³ÇY³·
 á³náoY³íáoU ħ N³í³·U³Éí³»èi³ A^dh^hal-di-e EN-šú i-ni šu-ri
^mRu-sa-še^mAr-giš-te,-ñi-né-še za-du-né uš-tú-ú-né
 ul-gu-ši-ia-né e-di-né ŠĚ³É¹Ç-ÇY³ í³ÇñáÇ-Uáoñ 3^Uè³éáoñÁ
 èáoB³543·Y³ 2ⁿ·Çëi³Ç-Ç³án¹ÇY³é³nú»ó, ÁYí³U³»ó (Uáoñ) í³U³Y³U³ N³U³n³!
 [Ayanis I, AyBr 12]: AĚá í³n³μ³náoU ħ qar=u=ne [qal=u=n]
 3^Yóáo³í³Y³μ³UÇY³ (3^YóU³Éí³í³ 3ⁿU³É, 3ⁿí³ 1»U³U³, »½. ĀÇí), 3^á3^UY³
 Ā³n³·é á»i³ ù ħ N³U³U³í³»É N³U³·ú³Ó-»É⁵⁴⁴ μ³UÇ N³í³: ð³í³Y³μ³n³
 3ⁿi³ 3^N3^Uí³ áoĀUáoY³ 3^UμáoÇáoĀU³U³Uái³ í³áñ³á»è á»i³ ù ħ YB³Y³í³Ç
 ŠĚ³É¹ÇY³ 3ⁿB³í³»ó, Uáoñ eñÇY³/eñái ú³B³»ó/N³ÓÁ»ó («ní³Çñ)Ø³Y³-Y³,
 ¾ñÇ³-3^í3^Y»ní³ÇñÁ!:

5-7-ñ¹ í³áo»náoU áóY³Y³ú te-qu-a-l[e] ^{md}Sar₅-du-ri-ka-i

⁵⁴⁰ ðY³n³í³án ħ Y³· [masi=ni=i(æ)] í³n³áoUáoU:

⁵⁴¹ í³»è Г.Капанян, О концептуально-идеологической стороне некоторых урартских слов и выражений, ArOr, XVII, N³U³n³ 1, 1949, ħÇ 371]; **¶.æ³NáoU³Y³**, 1988, ħÇ 149; **Н.Арутюнян**, 2001 (КУКХ), ħÇ 465; **e.20r³μ³Y³**, 2003, ħÇ 21³·UÉY³:

⁵⁴² Ā³· 3ⁿÓ³Y³· náoĀU³Y³ N³n³í³ 3ⁿí³Çá·Ø·é³í³ÇYÇY³ N³U³éán³Y³ 3^UY³áo%áoU ħ Y³ní³·
 U³óY³é áñá»è Ší³», YÇ³í³í³, é³í³U³Y³éáo³Yí³n³Çó 3^íY³N³í³án³Y³»ñ³áoU ħ, án³ 1³ Šéáoñ! ħ:
 á³í³ 3^N3^Uí³Y³ á³, án³ í³n³çÇÇè N³U³N³»ÓÇY³í³·N³Y³·»í³ 2·áÇÇY³·ÇnuÓÇY³ aÇ í³ÇéáoU 3^Uí³
 í³»é³í³í³ A^{GIŠ}šuri-Y³ 3^Yní³μ³Uán³Y³ N³U³n³»éái Šéáoñ! ("sword") [í³»è Ayanis I, ħÇ 157-
 158]:

⁵⁴³ ^mRu-sa-Y³U³Y³U³í³n³áoU »Y³ŠéáoB³! Yí³í³ÇáoY³Y³éái, án s-Y³éáián³μ³n³
 N³U³á³í³ 3^éĚ³YáoU ħ N³U³·B/O/ó/½ÇY³:

⁵⁴⁴ í³»è **e.20r³μ³Y³**, 2003, ħÇ 58:

[^m]Ar-giš-te₉-hî-né-e 3 nî 3 N³Ūi áoĀŪáoYÁ, áñi »Ō í 3 Ūr 3 í »Y N»i ʷŪ3[μ³é]nĀ. teq=u=ale[teq=u=-] Ši 3 Ā³É»ó, .ó»ó (Yñ³Yó/ 1ñ³Yú) ʷ 3 YáoĀ³Í³Y μ³Ū (3 YóŪ3[É Í³i 3 nŪ3É, 3-n¹ 1»Ūú, »½. ĀÇí, NÁ.Y. ĀíÇ úμŪí) - N³Ū. Ā»ù-É ŠĀ»ùÉ, N³nĀ»É, [í»É]!⁵⁴⁵.
^{md}Sarduri=kai ŠSarduri-Ç 3 éç ʷ Ūáí |, -kay[-=kay] - N³Ū. -í 3 Ū Ši »Ō; (Ū³Yñ³Ū³éY í »é IV.2):

8-10-ñ¹ í áŌ»ñáoŪ áoY»Yú ^dĤal-di ku-ru-ni-[né] ^dĤal-di-né ^{GIŠ}šú-ri-i [k]u-ru-ni-né í 3 Ū³Ā³n³ŪÇY 3 nî 3 N³Ūi áo-ĀŪáoYÁ, áñÁ μ³Ūí 3 ó³ í ĵ N»i ʷŪ3[μ³é]nĀ. kuruni=ne[koʷuni=n] ŠíáŪÁ, íáŪY; - N³Ū. íáŪY, -áoY-ù ŠŪáí, íáŪú, íáŪŪ!⁵⁴⁶. ^{GIŠ}šuri Šéáŋ; - N³Ū. éáŋ (í »é í»ñÁ): 2 Ūeí »Ō Ā»^dĤaldi-Y (3 Ūé í »ùeí »ñÇ YŪ³Y³i ÇĀ N³i í 3 íY»ñáoŪ í 3 Ūr 3 í ĵ Y³ ʷ ^dĤaldi=ne Ō`ái), Ā» šuri-Y (í 3 Ūr 3 í ĵ Y³ ʷ šuri=ne) í 3 nĪ»é Ā» 1ñí 3 í »Y μ³ó³é³í³Y Náfáíáí ʷ N³Y¹»é »Y . 3[ÉÇe kurune[koʷun] »i 3 1ñáoĀŪáoY N»i ŪÇ³éÇY, ÇYáÁ YáoŪá»é N³í 3 í áñ ĵ, áñ 1ñí 3 í ĵ μ³ó³é³í³Y Náfáíáí (Ū³Yñ³Ū³éY 3 Ūé Ū³éÇY í »é IV.3 í»i 2): ÁY¹N³Yáoñ 3 éŪ³Ūμ, 3 nî 3 N³Ūi áoĀŪáoYÁ Ā»i ù ĵ Ā³n. Ū³Y»É ŠÉ³ÉíÇÇ íáŪŪÇŌ/N»i , É³É-¹ÇÇ éñÇ íáŪŪÇŌ/N»i | (í 3 é³óÇ ŠĤaldi íáŪáoYÇ-Y, Ĥaldi-Y(») éáŋÇ íáŪáoYÇ-Y);

10-12-ñ¹ í áŌ»ñY éíéíáoŪ »Y uš-ťá-[bé][ost=a=w] Š³n³í 3 ó; - N³Ū. áeí -3-Ō 3 Y³YáoĀ³Í³Y μ³Ūáí (í »é í»ñÁ), 3 ŪYáoN»i ʷ í 3 Ūr 3 í ĵ 3 nŪ³ŪÇ 3 YáoY N³Ūñ³YáoYÁ (^[m]dSar₅-du-ri-i-n[é] [^m]Ar-gi-iš-te₉-e-h[e]) ʷ 1ñí 3 í áŌŪ³Í³Y Náfáíáí (í »é í»ñÁ): 2 nî 3 N³Ūi áoĀŪáoYÁ Ā³n. Ū³YíáoŪ ĵ Š³n³í 3 ó Ɔ³n¹áoñÇ-Y 2ñ. Çeí Ç-Ū³Y;:

13-16-ñ¹ í áŌ»ñáoŪ áoY»Yú (^[m]dSar₅-du-ri-i-š[e] [a]-le-e eš₁₇-ťe_x-e-d[i] uš-ťá-di ^{KUR}Ma-na-i-d[i] 3 nî 3 N³Ūi áo-ĀŪáoYÁ, áñi »Ō éí½áoŪ í 3 Ūr 3 í ĵ 3 nŪ³ŪÇ 3 YáoYÁ (^[m]dSarduri=še[-=s]) ʷ 1ñí 3 í ĵ. 3 í Çí Náfáíáí: 2 YáoN»i ʷ áoY»Yú N»i ʷŪ3[μ³é]nĀ. ale[ale] Š³éáoŪ ĵ; (í »é í»ñÁ 3 nŪ. 1, í áŌ. 2-4-ñ¹). ešť=edi[estť=edi] Š³Ūé Ā³NÇY(±)⁵⁴⁷ (estí- N³Ū. 3eí, 3eí Ç).

⁵⁴⁵ í »é e.2Ūr 3 ĤŪ³Y, 2003, ĵÇ 37-38:

⁵⁴⁶ í »é IV.3 í»i 2 ʷ e.2Ūr 3 ĤŪ³Y, 2003, ĵÇ 41-42:

⁵⁴⁷ Aeí Ū.Đ³náoĀŪáoYŪ³YÇ³Š³»ĀÇ 3 Ūeí »Ō(±); [2001(KYKH), ĵÇ 450]: áŪ³Yú 3 Ūé μ³éÇ ŪÇí »éYáoŪ »Y 1-ÇY¹»ŪúÇ 3 YŪY³í³Y 1»ñ³YáoY (Ū³Yñ³Ū³éY 3 Ūé Ū³éÇY í »é II.3 í»i 1):

ušt=a=di[ost=a=di] §³ñ³í»óÇ! - Ñ³Ů. áëi-³-Ů §³í'í»óÇ,
³ñ³í»óÇ, Ç³µ³ó Ñ»é³ó³! , ³Ý³ÝóáŮŮ³í³Ý³µ³Ů_ç (³ÝóŮ³Éí³í³í³ñ³Ů³É,
 1-ÇÝ¹»Ůù, »½. ĀÇí) (Ů»íÝ³µ³ÝáŮĀŮáŮÝÁ í »è í»ñĀ). ^{KUR}Mana=idi (<
^{UR}Mana + edi) §¹»ăÇ Ÿ³Ý³! , í »Ů³ÝáŮŮ³ ç³ 1ñí³í áŮŮ'áñ³í³Ý³
 Ńáíáíáí: 2ñí³ñ³Ůí áŮĀŮáŮÝ³ ³ŮµáŮŮáŮŮ³Ůµ³Ā³ñ. Ů³ÝíáŮŮ³ ç³ §³ñ³-
 1áŮŮÇÝ³ éáŮŮ_ç ç³ ëí (±) ³ñ³í»óÇ¹»ăÇ Ů³Ý³ »ñíÇñ³:

16-19-ñ¹ í áŮ»ñáŮŮ³ éí³ ç³ ^{[K]UR}e-ba-a-ni ĥa-ú-b[é] URU^{MEŠ}
 GIBÍL-bé ĥar-ĥar-šú-[bé] ^{KUR}e-ba-a-ni a-ţu_x-b[é] ³ñ-
 í³ñ³Ůí áŮĀŮáŮÝÁ, áŮñ íí³Ůí³í³ »Ý³ Ń»í³Ů³É³ µ³é»ñĀ. ^{[K]UR}eba-
 ni[ewani] §»ñíÇñ, »ñíñ³Ů³é! - Ñ³Ů. -»Ů³Ý³ (ŃŮŮí. Ý³Ē×-»Ů³Ý³,
³Ē-»Ů³Ý³ .. ³ŮÉÝ)⁵⁴⁸. ĥa=u=be §. ñ³í»óÇ, ĒĒ»óÇ! , ³ÝóáŮŮ³í³Ý³µ³Ů_ç
 (³ÝóŮ³Éí³í³í³ñ³Ů³É, 1-ÇÝ¹»Ůù, »½. ĀÇí), áŮĀ³Ů»ñ»ÝáŮŮ³ áŮñ³ ç³ ĤáŮ-
 . ³Ů»é í³ñí»è Ā» ááŮŮÇ. URU^{MEŠ} (. ³Ů³Ů³ ÷ ³ñ³ . Çñ) §³Ů³Ů³úÝ»ñ³!
 GIBÍL-bé §³Ůñ»óÇ! , -be[-w] í»ñç³íáŮáŮŮ³Ůµ³ . ³Ů³ ÷ ³ñ³ . Çñ
³ÝóáŮŮ³í³Ý³ µ³Ů_ç (³ÝóŮ³Éí³í³í³ñ³Ů³É, 1-ÇÝ¹»Ůù, »½. ĀÇí).
 aţ=u=be[aţ=u=w] §í³ĒĒ»óÇ, ŮĒĒ»óÇ. í»ñ³! , ³ÝóáŮŮ³í³Ý³µ³Ů_ç
 (³ÝóŮ³Éí³í³í³ñ³Ů³É, 1-ÇÝ¹»Ůù, »½. ĀÇí) - Ñ³Ů. h/Ů-³í-»ĒĒ §Ń³í »Ē,
 í³ĒĒ»ĒĒ, ŮĒĒ»ĒĒ .. ³ŮÉÝ!⁵⁴⁹. ĥarĥarš=u=be [xarxars=u=w]
 (íí³Ůí³í³ ç³ Ý³ .. ĥarĥar=u- Ů'áí) §Ē³ñĒĒ»óÇ, ú³Ý¹»óÇ!
³ÝóáŮŮ³í³Ý³µ³Ů_ç (³ÝóŮ³Éí³í³í³ñ³Ů³É, 1-ÇÝ¹»Ůù, »½. ĀÇí) - Ñ³Ů.
 Ē³ñĒ³ñ-»ĒĒ §Ē³ñĒĒ»ĒĒ, ú³Ý¹»ĒĒ!⁵⁵⁰:

19-20-ñ¹ í áŮ»ñáŮŮ³ áŮŮ»ŮŮ³ wa-še ^{SAL}lu-tú pa-ru-[bé]
^{KUR}Bi-a-i-na-i-d[i] ³ñí³ñ³Ůí áŮĀŮáŮÝÁ, áŮñí »Ů íí³Ůí³í³
 wa(=)še §³Ůñ(»ñ), í Ů³Ů³Ů³ñ¹(Çí)! .. ^{SAL}lutu §íÇÝ(í³Ý³Ůù)! µ³-
 é»ñĀ³Ů»ñ»ÝáŮŮ³ ĤáŮ. ³Ů»éÝ»ñ ááŮŮ»Ý³⁵⁵¹, ÇĒí par=u=be[par=u=w]
 §Ůß»óÇ, Ů»é³Ůñç!
³ÝóáŮŮ³í³Ý³µ³ŮĀ (³ÝóŮ³Éí³í³í³ñ³Ů³É, 1-ÇÝ¹»Ůù,
 »½. ĀÇí) ³ÝáŮŮí³ñ³Ů³Ů³ă³í³ ç³ĒĒ³ÝáŮŮ_ç ç³ Ñ³Ů. Ů»é-³Ý-³ĒĒ, Ů»é-³ó-
 áŮŮ-³Ý»ĒĒ (< *per) §ŃŮ»é³Ý³ĒĒ, Ů»é³óÝ»Ē!
 µ³ŮÇÝ³⁵⁵². ^{KUR}Biaín-
 =a=idi (< ^{KUR}Biaín=a + edi) §³Ç³ŮÝ(»ñ)! í »Ů³ÝáŮŮ³ ç³ŮĒí »Ů

⁵⁴⁸ í »è ¶.æ³ŃáŮíŮ³Ý, 1988, çÇ 143; ¶.æ²Ůí³ŮŮ³Ý, 2003, çÇ 17 .. 84 í³Ý. 17:

⁵⁴⁹ Ů³Ýñ³Ů³éÝí »è ¶.æ²Ůí³ŮŮ³Ý, 2003, çÇ 30-31:

⁵⁵⁰ í »è ¶.æ³Ý¹Ů³Ů³ÇŮ³Ý, 1900, çÇ 370; Н.Арутюнян, 2001(КВКН), çÇ 445, 461;
 ¶.æ²Ůí³ŮŮ³Ý, 2003, çÇ 19 .. ³ŮÉÝ:

⁵⁵¹ ¶.æ³ŃáŮíŮ³ÝÁ ŃÝ³ñ³íáŮ ç³ Ñ³Ů³ŮáŮŮ, áŮ lutu-Ý í³. áŮŮ ç³ ŃÝ¹íŃáă³í³Ý

*leudho §Ů³ñíÇí, ÁáŮáíáŮñ¹µ³éÇŮ (: »ñŮ. 1Ůđ, lut §íÇÝ, ³ŮÇÇí!) [1967, çÇ 21]:

⁵⁵² í »è ¶.Ů³ ÷ ³ÝóŮ³Ý, 1940, çÇ 29; ¶.æ²Ůí³ŮŮ³Ý, 2003, çÇ 20 .. ³ŮÉÝ:

1nĩ 3 í ĺ Ná. Y3 ÍÇ áoŃ`án3 í3 Yáí (í »ë II.2.8): 16-20-n1 í áo»nÁ 3 ÚmáŃ-
 çáoÁU3 Úm Á3 n. Ú3 Yí áoU »Y Ş° nĩ ÇnÁ . n3 í »óÇ, ù3 Ő3 ùY»nÁ 3 Ún»óÇ,
 É3 nÉÉ»óÇ, »nĩÇnÁ N3 í »óÇ, 3 Ún, ÍÇY ÚB»óÇ 1»ăÇ 1 Ç3 ÚY(»n) ĺ:

21-23-n1 í áo»náoU áoY»Yú ^{URU}Da-ar-ba-né É.GA[L] a-gu-
 nu-ú-né ma-a-n[u] [g]u-nu-ú-šá-a ħa-ú-[bé] 3 nĩ 3 N3 Ú-
 ĺ áoÁUáoYÁ, áni »Ő í ĺ3 Úr 3 í »Y N»i ĺ Ú3 É µ3 é»nÁ. agunu=ne Ş3 Y3 -
 éÇÍ(±), 3 Ún3 ór 3 Í(±) ĺ, 3 nÚ3 ĺ Á N3 Ú»n»YáoU 3 YÍ 3 YáÁ ĺ, ÇYá í »n3 µ»-
 náoU ĺ µ3 Ú3 YáoYŃ»n ĺ »nĩ áŐ -u=ne 3 Í3 YóÇY, 3 ă3 NÚUĩ . N3 Ú. -áŐ-Y
 YáoUŃÇU3 ěĩ 3 Í3 YóÇ N»i (Ú3 Yn3 Ú3 ěY ĺ »ë I.3 ĺ»i 2).
 man=u[mæn=u] ŞÁáŐYí »É ĺ(n±)/ÁáŐYí »ó(±) ĺ (Ú»ÍY3 µ3 YáoÁUáoYŃ»nÁ
 ĺ »ë í »nÁ 3 nŐ. 1 í áŐ. 6-7-n1). gunu=š=a[junu=s=a] ŞÍÉÇÍ,
 Ú3 nĩ ĺ, 3 nÚ3 ĺ Á N3 Ú3 ă3 ĺ 3 ěÉ3 YáoU ĺ N3 Ú. çáoY-ÇY, ánÁ 3 é3 YŐÇY
 áÇ ă3 Nă3 Yí »É, ě3 í3 ÚY ěn3 YÇŐ áoY»Yú. ÇY-»É Ş½3 nĩ »É, Í»Í»É,
 3 Y»É ĺ, N3 Ú-3-çáoY-Ç Ş3 Ú»Y ÇYá ÇYçáŐ Íáĩ ánaŐĩ)553, 3 ÚY, Áěĩ
 3 Ú»Y3 ÚYÇ, 1nĩ 3 í ĺ Y»n. áU3 í3 Y Náfáí áí ĺ µ3 é3 óÇ ă3 ĺ ĺ ĺ YB3 Y3 ÍÇ
 ŞU3 nĩ (»n)áoU ĺ (3 Úě Ú3 ěÇY ĺ »ë II.2.9): 2nĩ 3 N3 Úr áoÁU3 Y í »nçáoU
 í ĺ3 Úr 3 í ĺ ħa=u=be[-=u=w] Ş. n3 í »óÇ, ÉÉ»óÇ ĺ 3 YáoáŐ3 í3 Y µ3 ÚÁ,
 ánÁ, ÇYáă»ë 3 n1 »Y YBĩ »Ő (í »ë í »nÁ), N3 Ú»n»YáoU ½áo. 3 N»ě ááoYÇ:

24-27-n1 í áo»náoU áoY»Yú ^{[L]Ū}ir-di ^{MEŠ}eš17-Ńĩ-n[é] a-šú-
 ú-bé ^{KUR}e-ba-a-ni ^{[K]UR}e-ba-ni-ú-ke-e-di a-bé-li-Ńù-
 bé: 2 Úě 3 nĩ 3 N3 Úr áoÁUáoYáoU í ĺ3 Úr 3 í »Y N»i ĺ Ú3 É µ3 é»nÁ.
^{LŪ}irdi ^{MEŠ} ŞÍ3 Ú3 ½án(±)554. ešŃĩ=ne[estĩ=n] Ş3 Úěĩ »Ő ĺ - N3 Ú.
 3 ěĩ (Y) (Ú»ÍY3 µ3 YáoÁUáoYÁ ĺ »ë í »nÁ). aš=u=be[as=u=w]
 Şµ»n»óÇ, N3 ěŃn»óÇ ĺ 3 YáoáŐ3 í3 Y µ3 Ú (3 YŐŐ3 É ĺ3 ĺ 3 nŐ3 É, 1-ÇY 1»Uú,
 »½. ÁÇÍ) aš-[as-]-ÇŐ (N3 Ú. N-3ě-3Y-»É, N-3ě-(3Ő)-áŐŐ-3Y-»É
 ŞN3 ěY»É, 3 É, N3 ěŐY»É, µ»n»É ĺ 3 ÚěY)555). ^{KUR}ebani[ewani] - N3 Ú. -
 »Ő3 Y Ş»nĩÇn, »nĩn3 Ú3 ě ĺ (Ú»ÍY3 µ3 YáoÁUáoYŃ»nÁ ĺ »ë í »nÁ).
^{[K]UR}ebani=w=k(e)=edi ŞÇU »nĩnÇY ĺ, ĺ3 ½Úr 3 í ĺ Y3 Éán1
 (^{KUR}ebani) µ3 éÇŐ 1-ÇY 1»UúÇ -(ĩu)-ke Ş-ÇU ĺ ěĩ 3 ó3 í3 Y Ú3 ěYÇÍÇ
 (1»n3 Yĩ 3 Y) ÚÇçáoáí (í »ë II.3 ĺ»i 2), 1nĩ 3 í ĺ áŐŐ`án3 í3 Y Náfáí áí ĺ
 ĺ n3 í3 YÇ ÇU3 ěĩ áí. abeli=Ńu=be[aweli=Ńu=w] ŞN3 í »É»óÇ,

553 Ő3 Yn3 Ú3 ěY ĺ »ë É.2Ūr 3 ½Ő3 Y, 2003, ĺÇ 50-51:

554 ȳÁ3 1n3 í3 Y Á3 n. Ú3 YáoÁUáoYÁ Ú.Đ3 náoÁUáoYŐ3 YÇ [2001(KYKH), ĺÇ 449]: 1.Ő»ěÇ-
 úÇBĩ ÇŃY Á3 n. Ú3 YáoU ĺ ŞÍ3 é3 í3 nçá(±), ĺ »Ő3 ă3 N(±) ĺ [1960(VKH), ĺÇ 398], ú.ŐáYÇ. Á
 ŞNn3 Ú3 Y3 ĺ 3 n, ă3 ĺ ĺ [1957, ĺÇ 126]:

555 Ő3 Yn3 Ú3 ěY ĺ »ë É.2Ūr 3 ½Ő3 Y, 2003, ĺÇ 28-29:

UÇ³ óñÇ! , ³ YóáÓ³ Í³ Ý µ³ Ú (³ YóU³ É Í³ í ³ ñU³ É, 1-ÇÝ ¹»Uú, »½. ĀÇí),
 NUÚi . Ñ³ Ú. U³ Ó»É-»É ŞÑ³ í»É-»É! , ³ Ó»ÉÇ Ş³ í»ÉÇ! : ² ñi ³ Ñ³ Úi áó-
 ĀUáóÝÝ ³ ÚµáÓÇáóĀU³ Úµ Ā³ ñ. Ú³ Ýi áóU ħ ŞÍ³ Ú³ ½áñ(±) ³ Úëi »Ó Ñ³ éóñÇ,
 »ñíÇñÁ ÇU »ñíñÇÝ Ñ³ í»É»ÓÇ! (í³ é³ óÇ Ş^{L16}irdi »ëi ÇÝ
 (Ñ)³ éáó(ó), »ó³ÝÇ »ó³ÝÇÓ-k(e)-(»)¹ ³ Ó»ÉÇi áó(ó) !):

27-31-ñ¹ i áÓ»ñáóU áóÝ»Ýú i-şü-ka-né [š]á-a-le šex-eš¹⁷-
 ÷î-i-né(±) [k]e-e-i-÷a-nu-ú-le ^[L16]hu-ra-di-né-e-l[e]
^[KUR]E-ri-a-ñi-né-e-d[i] ³ ñi ³ Ñ³ Úi áóĀUáóYÁ, áñÁ µ³ ÓÍ³ ó³ Í ħ
 Ñ»i ³ U³ É µ³ é»ñÇó. i=şu=ka=ne [i=so=ka=n] ŞéáóÝÝ! , Ş³ Úë
 YáóUÝ; (NUÚi . Ñ³ Ú. éá-ÚY ŞYáóUÝ ³ Úë, ħÇ ³ Úë! , Ú»ÍYáóUÁ i »ë II.3 Í»i
 3), šale Şi ³ ñÇ! (éáíáñ³ µ³ ñ Ñ³ Ú»U³ i íáóU ħ Éáóé. šawala
 Şi ³ ñÇ! µ³ éÇ Ñ»i . Ñ³ Ú»ñ»YáóU ½áó. ³ Ñ»é ááóÝÇ). šeşti=ne
 [seşti=n] Şë³ ëi ÇÍ(±), Ā³ ÷áí(±)! - Ñ³ Ú. é³ ëi(±) Şë³ ëi ÇÍ, áóĀ-
 · ÇÝ⁵⁵⁶. kei÷=an=u=le[kei÷=an=u=-] ŞÍ»Ýi ñáY³ óñÇ, Ç ÚÇ µ»-
 ñ»óÇ! , ³ YóáÓ³ Í³ Ý µ³ Ú (³ YóU³ É Í³ í ³ ñU³ É, 1-ÇÝ ¹»Uú, »½. ĀÇí, Ná .
 ĀíÇ úµ»Íi), NUÚi . Ñ³ Ú. ħ ħ ŞÍ»i , Yá³ i ³ i , Í»Ýi ñáY⁵⁵⁷, ^[L16]hura-
 di=ne=le[-=ne=r] Ş½ÇÝi áñY»ñ! - Éáóé. hûradi (> ³ úú³¹. hû-
 rádu). ^{KUR}Eria=ñin(e)=edi (<^{KUR}Eria=ñi=ne + edi) Ş¹»áÇ
 ¾ñÇ³-³ Í³ Ý »ñíÇñÁ! , áóĀ»áñ³ Í³ Ý Ñáíáí ^{KUR}Eria=ñe-Çó, áñÁ Çñ Ñ»ñ-
 ĀÇÝ Í³ ½Uí ³ Í ħ ^{KUR}Eria i »Ó³ YáóÝÇó -ñi-/ñe á³ i Í³ Ý»éáóĀU³ Y
 ³ Í³ YóÇ ÚÇáóáí µ³ é³ óÇ YB³ Y³ ÍáóU ħ ^{KUR}Eria-³ Í³ Ý: ² ñi ³ Ñ³ Ú-
 i áóĀUáóÝÝ ³ ÚµáÓÇáóĀU³ Úµ Ā³ ñ. Ú³ Ýi áóU ħ Ş³ Úë YáóUÝ i ³ ñÇ Ā³ ÷áí(±)
 ½áñU»ñ Í»Ýi ñáY³ óñÇ ¾ñÇ³-Í³ Ý »ñíñÇ áóÓáóĀU³ Úµ/Uáí !:

32-36-ñ¹ i áÓ»ñáóU áóÝ»Ýú ^[KUR]e-ba-ni ña-a-i-[tú]
 [U]RU^{MEŠ} GIBÍL ñar-ñar-ši-tú-l[e] ^[KUR]e-ba-a-ni a-÷î-
 [tú] wa-še^{MEŠ} SALlu-tú^{M[EŠ]} ^{KUR}Bi-a-i-na-di pa-ar-[tú]
 ³ ñi ³ Ñ³ Úi áóĀUáóYÁ, áñÁ ÍñíÝi áóU ħ 16-20-ñ¹ i áÓ»ñáóU (i »ë í»ñÁ)
 ³ ÚÝ i ³ ñµ»ñáóĀU³ Úµ, áñ . áñí áóáóĀU³ Ý éáóµµ»Íi Ā ³ Úëi »Ó ½áñU»ñÝ »Y
 (Ná. Y³ ÍÇ ĀÇí): Āëi ³ ÚÍU, Ñ³ Ú³ á³ i ³ éÉ³ Ý µ³ Ú³ Ó»ñÁ ñí³ Í »Y
 Ná. Y³ ÍÇ Āíáí (i »ë III.2.1):

37-39-ñ¹ i áÓ»ñáóU áóÝ»Ýú ^dñal-di-i-ni-i-né al-su-ú-i-
 ši-né ^{md}Sar₅-du-ri-še a-le-e ³ ñi ³ Ñ³ Úi áóĀUáóYÁ. Ā³ ñ. Ú³ -

⁵⁵⁶ Ā³ ñ. Ú³ YáóĀUáóYÁ » ëi áó. ³ µ³ YáóĀUáóYÁ Ú»ñÝ ħ: ĐY³ ñ³ íáñ ħ Y³ » NUÚi . Ñ³ Ú. B»Bri -
 ³ ÍÇ ŞB»Bri ³ ÍÇ, éñAYÁ³ ó! µ³ éÇ Ñ»i [e.20r ³ ½Ó³ Ý, 2003, ħÇ 62]: ² Úë µ³ éÇ »B-ñÇi ÇU³ ëi Ā
 Ñ³ Úi YÇ á,, µY³ Í³ Y³ µ³ ñ³ ñi³ Í Ñ³ Ú»U³ i áóĀUáóYÁ»ñÁ Ñáóé³ Ç é»Ý:

⁵⁵⁷ Ó³ Yñ³ Ú³ éÝi »ë e.20r ³ ½Ó³ Ý, 2003, ħÇ 41:

YáoĀU³Ý Ĩ · Û»ÍÝ³ μ³ YáoĀUáoYÝ»ñÇ N³ Û³ ñ Ĩ »ë í»ñÁ³ ñÓ. 1, Ĩ áÓ. 1-3:

40-ñ¹ Ĩ áÓáoU íÍ³ Úí³ Í Ĩ a-le^{LÚ} ta-ú-tú-ñ[e] ñ Ĩ ñ³ Úí áÓ-
ĀUáoYÁ. μ³ ÓÍ³ ó³ Í Ĩ ale[ay1] §³ ÚÉ, ÇĕĨ Ĩ ñ³ ÚÉYĨ - ñ³ Ú. ñ³ ÚÉ §³ ÚÉ,
ÇĕĨ Ĩ ñ³ ÚÉYĨ (Ú³ Ýñ³ Ú³ éY Ĩ »ë Ĩ.3 Ĩ»í 6)⁵⁵⁸ Ĩ^{LÚ} ta-ú-tú-ñ[e]
(· ñ Ĩ áÓU Ĩ Ý³ Ĩ^{LÚ} ta-tú-ñ[e]) §³ í³ ñ(±), ·»ñÇÝ»ñ(±)⁵⁵⁹ (-tu-ñe
ñ³ Í³ ÝóÇ ñ³ Ú³ ñ Ĩ »ë Ĩ.3 Ĩ»í 2) μ³ é»ñÇó:

41-ñ¹ Ĩ áÓáoU íÍ³ Úí³ Í Ĩ eš₁₇-tĭ-né za-tù-ú-b[é] ñ Ĩ ñ³ Úí
áoĀUáoYÁ, áñ Ĩ »Ó áóY»Yú eš₁₇-tĭ-né[estĭ=n] §³ ÚĕĨ »Ó! Ú³ Í-
μ³ ÚÁ (Ĩ »ë í»ñÁ) Ĩ za-tù-ú-b[é] [z=aɾ=u=w] §³ ½³ Ĩ »óÇ, ñ³ Ĩ »óÇ!
ñ³ ÝáoÓ³ Í³ Ý μ³ ÚÁ (ñ³ ÝóU³ É Ĩ Ĩ Ĩ ñ³ Ú³ É, 1-ÇY 1»Uú, »½. ĀÇÍ) Ĩ ½³ Úí³ Í
aɾ- - (ñ³ Ú. ñ- ñ³ - (ñ³ Y)- »É §³ ñ³ Ĩ »É, Í³ É»É, ÚĕÉ»É Ĩ ñ³ ÚÉYĨ) μ³ ÚÇó
z- (ñ³ Ú. ½-) Ý³ É³ Í³ Ýóáí⁵⁶⁰: 40-41-ñ¹ Ĩ áÓ»ñÝ ñ³ Ú máÓçáoĀU³ Úμ
Úáí³ íáñ³ á»é Ā³ ñ. Ú³ ÝíáoU »Ý §ÇĕĨ ñ³ í³ ñÁ(±) ñ³ ÚĕĨ »Ó ½³ Ĩ »óÇ(±);
(Ĩ ñ³ é³ óÇ §³ ÚÉ^{LÚ} tautuñ[e] »ĕĨ ÇY ½³ Ĩ áÓ(ó) (±) !):

42-43-ñ¹ Ĩ áÓ»ñáoU íÍ³ Úí³ Í 3225 ár-še eš₁₇-tĭ-ni-né na-
ñu-ú-b[é] 4928 ^{SAL} lu-tú^{ME[š]} ñ Ĩ ñ³ Úí áÓĀUáoYáoU áóY»Yú.
ar=še[ar=s] §»ñÇĨ ñ³ é³ ñ³ Ý»ñ, ñ³ Úñ»ñ - ñ³ Ú. ñ³ Úñ-ú §³ Úñ»ñ!⁵⁶¹ (-
še[-s] ñ³ Í³ ÝóY ñ³ ÚĕĨ »Ó, ñ³ Ú»Ý³ ÚY ñ³ í³ Ý³ Í³ ÝáoĀU³ Úμ, ñ³ Ý³ Ĩ »é Ĩ
· ñ³ ÉÇĕ Ĩ á. Ý³ Í³ Ç³ Í»ñ Ĩ ñ³ í³ ñ³ Ú³ í³ Ý³ ñ³ Á»úáí, Ĩ »ë Ĩ.3 Ĩ»í 2). eš_{ti}-
ni-né, μ³ ó³ é³ í³ Ý Ĩ áíáí eš_{ti}=ne[estĭ=n] - (ñ³ Ú. ñ³ ĕĨ (Ý))
1»ñ³ Ýí³ Ý³ Í³ Ý Ú³ í³ μ³ ÚÇó (Ĩ »ë í»ñÁ). nañ=u=be[nax=u=w],
ñ³ ÝáoÓ³ Í³ Ý μ³ Ú (ñ³ ÝóU³ É Ĩ Ĩ Ĩ ñ³ Ú³ É, 1-ÇY 1»Uú, »½. ĀÇÍ) nañ-
§. ÉÉ³ íáñ»É!, §μ»ñ»É, úB»É, í³ ñ»É! μ³ Ú³ ñ³ Ú³ Ĩ Çó, ñ³ ÚÚí. ñ³ Ú. Ý³ É
§³ é³ ç, ·ÉÉ³ íáñ! μ³ éÇ ñ³ Ĩ⁵⁶², áñÁ ñ³ Ú»ñ»YáoU μ³ Ú³ Í³ Ý Ó·áí
ñ³ í³ Ý³ í³ Í³ á Ĩ (áÇ á³ ñ³ á³ Ýí»É): á»í ú Ĩ »ÝÁ³ Ĩ ñ»É, áñ ñ³ ÚY á»í ú Ĩ
áoY»Ý³ ñ Úáí³ íáñ³ á»é YáoUÝ ÇU³ ĕĨ Á, ÇYá áñ áóY»Yú í»ñÇÇYÇĕ
(Ú) ñ³ é³ ç ñ³ áU³ YÇBÇ ñ³ Ú³ ñ, ÇYáá»ë Ú³ é³ ç-»É §³ é³ ç í³ ñ»É!,

⁵⁵⁸ Ĩ »ë Ý³ Ĩ^{LÚ} e.20r³ μ³ Ý, 2003, ĨÇ 24-26:

⁵⁵⁹ 2ÚĨ á»é ĀĕĨ Ē. Ú³ ÍáYáíÇ [1963, ĨÇ 63, 91] Ĩ Ú.Đ³ náóĀUáoYÍ³ YÇ [2001(KYKH), ĨÇ 467]: Ó.Ĩ »ñ»Ā»ÉÇY [RA, XXXII, ĨÇ 32] Ĩ «.Ĩ»ÉÇUÇBÍ ÇÉÇY [1964, ĨÇ 29] Ā³ ñ. Ú³ ÝáoU »Ý §³ éY³ -
Í³ ÝáoĀUáoYĨ, §N»ñáéáoĀUáoYĨ:

⁵⁶⁰ Ĩ »ë e.20r³ μ³ Ý, 2003, ĨÇ 30-31: za-tù-bé μ³ ÚÁ ñY³ ñ³ íáñ Ĩ Ý³ Ĩ í»ñáoU Ĩ
[zæ=t(u)=u=w] Ó·áí §³ ñ³ »óÇ, Ĩ³ Ĩ³ ñ³ »óÇ, Ĩ í³ »óÇ! ÇU³ ĕĨ áí (Ĩ »ë ñÓ. 1 Ĩ áÓ 10): ^{LÚ} ta-
tú-ñ[e] μ³ éÇ Ā³ ñ. Ú³ ÝáoĀU³ Ý³ Ýñáoĕ³ ÉçáoĀU³ Ý á³ Ĩ ×³ éáí, ñ³ ÚÁU 1Áí³ ñ Ĩ ñĕĨ³ Ý
ÍáoUÝáñáí »É:

⁵⁶¹ Ĩ »ë e.20r³ μ³ Ý, 2003, ĨÇ 17, 82, Í³ Ý. 5:

⁵⁶² Ĩ »ë e.20r³ μ³ Ý, 2003, ĨÇ 44-45:

Šĭ3 YĖ»Ē, 3 é3 ČY 3 éY»Ē! U3 é3 Č-»/Č-É Š3 é3 Č »ñĀ3 É/B3 ñĀĭ»Ē!,
 ŠÇBĖ»Ē, 3 é3 ČYāñ1 ĒÇY»Ē!, 3 é3 Č-»ó-áóó-3Y-»Ē Š3 é3 Č ĭ 3 Y»Ē! ..
 3 ŪĖY⁵⁶³. 2 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪ3 Y ĭ »ñçáóŪ ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ SAL1 utú^{MEŠ} Šĭ3 Y3 Ūĭ;
 . 3 Ō3 ÷ 3 ñ3 . ñÇ Ū3 éÇY ĭ »ë ĭ »ñĀ ĭ áŌ. 19-20: 2 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪáóY
 3 ŪmáŌçáóĀŪ3 Ūm Ā3 ñ. Ū3 Yĭ áóŪ ĭ Š3225 3 Ūñ»ñ, 3 Ūĕĭ »ŌŌó ĭ 3 ñ3, 4928
 ĭ3 Y3 Ūĭ (ĭÇY)! (ĭ 3 é3 óÇ Š3225 3 ñĕ »ĕĭ ÇYÇ-Y Y3 Éáó(ó), ...!):
 45-ñ1 ĭ áóáóŪ ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ ĭ PAP 8153 LŪ1 ŪKU^{MEŠ} Š3 ŪmáŌçáóĀŪ3 Ūm
 8153 Ū3 ñ1 ĭ3 Yó! . 3 Ō3 ÷ 3 ñ3 . Çñ 3 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪáóYÁ, áñĭ »Ō áóY»YŪ
 PAP Š3 ŪmáŌç, ĕñÇĭ! .. LŪ1 ŪKU^{MEŠ} ŠŪ3 ñ1 Çĭ, Ū3 ñ1 ĭ3 Yó ÉáóŪm! . 3 Ō3 -
 ÷ 3 ñ3 . ñ»ñĀ:

46-47-ñ1 ĭ áŌ»ñáóŪ ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ ĭ ĭ a-le-ke za-áš-gu-ú-bé a-
 le-ke TI a-gu-ú-bé 3 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪáóYÁ, áñĭ »Ō áóY»YŪ »ñĭ áó
 3 Y. 3 Ū ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ ĭ ale=ke ŠŪ»ĭÁ/ŪŪáóĕĀ! - Ñ3 Ū. 3 ŪÉ3ĭ- (3 ŪÉ-Ç
 ÑáŪ3 YÇB Ō. Ū3 Yñ3 Ū3 éY ĭ »ë ĭ.3 ĭ»ĭ 6) 1»ñ3 YáóYÁ: 2 ŪYáŌÑ»ĭ ..
 áóY»YŪ Ñ»ĭ .. Ū3 Ē ĩ3 é»ñĀ. z=aš(=)g=u=be ŠááYá3 óñ»óÇĭ, 3 YóáŌ3 -
 ĭ3 Y ĩ3 Ū3 (3 YóŪ3 Ē ĭ3 ĭ 3 ñŪ3 Ē, 1-ÇY 1»ŪŪ, »½. ĀÇĭ) ĭ3 ½Ūĭ 3 ĭ ĭ aš(=)g-
 ĩ3 Ū3 Ūçó z- (Ñ3 Ū. ½-) Y3 É3 ĭ3 Yóáĭ (ĭ »ë ĭ.3 ĭ»ĭ 1)⁵⁶⁴. TI Šĭ»Y13 YÇ,
 áŌÇĭ! (3 Ō3 ÷ 3 ñ3 . Çñ). ag=u=be Šĭ 3 ñ3, 3 Yóĭ3 óñÇĭ, 3 YóáŌ3 ĭ3 Y
 ĩ3 ŪĀ (Ū»ĭY3 ĩ3 YáóĀŪáóYÁ ĭ »ë ĭ»ñĀ): 2 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪáóY 3 ŪmáŌçáó-
 ĀŪ3 Ūm Ā3 ñ. Ū3 Yĭ áóŪ ĭ ŠŪ»ĭÇY ááYá3 óñÇ, ŪŪáóĕÇY ĭ»Y13 YÇ Ūß»óÇĭ! :

48-50-ñ1 ĭ áŌ»ñáóŪ ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ ĭ ĭ 412 ANŠU.KUR.RA^{MEŠ} 6665
^{GUD}pa-ñĭ-né 25735 ^{UDU}šú-še ĭ3 Ō3 á3 ñ3 ŪÇY 3 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪáóYÁ,
 áñĭ »Ō áóY»YŪ Ñ»ĭ .. Ū3 Ē ĩ3 é»ñĀ. ANŠU.KUR.RA^{MEŠ} (3 Ō3 ÷ 3 ñ3 . Çñ)
 ŠŌÇ(»ñ)! . ^{GUD}pañĭ=ne ŠĒáBáñ »ŌÇ»ñ3 ĭ áñ 3 Y3 éáóY(Y»ñ)! (ÑŪŪĭ . Ñ3 Ū.
 á3 Ēñ ĭ Šĭ 3 ĭ3 ñĭ!⁵⁶⁵). ^{UDU}šu(=)še ŠááÉ3 ñ(Y»ñ)! (Ñ3 Ū»ñ»YáóŪ
 ½áó. 3 Ñ»é ááóYÇ):

51-52-ñ1 ĭ áŌ»ñáóŪ ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ ĭ ĭ ^{[m]d}Sar5-du-ri-i-še ^[m]Ar-gi-š-
 te9-ñĭ-né-še a-le-e Y»ñ3 ĭ3 ĭ3 Y 3 ñĭ 3 Ñ3 Ūĭ áóĀŪ3 Y Ū»ĭY3 ĩ3 Ū3 -
 YáóĀŪáóYÁ ĭ »ë ĭ»ñĀ:

53-ñ1 ĭ áóáóŪ ĭ ĭ3 Ūĭ 3 ĭ ĭ ĭ ^dHal-di-a eš17-çĭ-ñĭ-e ĩ3 é3 ĭ3 -
 á3 ĭóáóĀŪáóYÁ, 3 Ūĕĭ »Ō ešĭi=ni=e[ešĭi=ni=ĭ(æ)]⁵⁶⁶ Š3 Ūĕĭ »Ō! -

⁵⁶³ ĭ »ë Ū »ĐĒ, ĭ, ĭÇ 537:

⁵⁶⁴ ĭ »ë Y3 .. Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ĭÇ 475:

⁵⁶⁵ Đ3 Ū»ñ»Y ĕĭ áó. 3 ĩ3 YŪ3 Y Ñ3 Ū3 ñ ĭ »ë ĩ.Ō3 ÷ 3 YóŪ3 Y, 1940, ĭÇ 39; Г.Капанцян, 1948, ĭÇ 215; ĕ.2Ūĭ 3 YŪ3 Y, 2003, ĭÇ 20, 86 ĭ3 Y. 44:

⁵⁶⁶ ĐY3 ñ3 ĭ áñ ĭ Y3 .. [ešĭi=n(e)=e] ĭ»ñáóĭ áóŪĀ:

Ň³Ů. ³ëi (Ý) (i »ë í»ñÁ) ¹»ñ³ Ýi ³Ý³ Ĩ³Ý Ů³ Ĩ³Ů³ ŮÁ í ñ³ Ĩ³Ý Ňáfáf áí
 ¹ñí ³ Í »i ³ ¹ñáoŮáoŮÝ ĺ, Çëí »i ³ ¹ñáoŮ³ Ý ÈÝ¹ÇñÁ ˆĤal-di-Ý ĺ, áñÝ
 ëi ³ ÝáoŮ ĺ -(i)=a í»ñç³ íáñáoŮáoŮÁ (³ Ůë Ů³ ëÇÝ Ů³ Ýñ³ Ů³ ëÝ i »ë
 IV.3 ˆ II.3 Ĩ³i 4):

54-56-ñ¹ i áŮ»ñáoŮ í Ĩ³ Ůí ³ Í ĺ i-na-a-né-e-le ar-ni-ú-ši-
 né-le šú-si-né šá-a-le za-ťù-bé ³ ñi ³ Ň³ Ůi áóŮáoŮÁ,
 áñi »Ů áóŮÝŮ Ůi »i ˆ Ů³ Ĩ³ é»ñÁ. i=na=ne=le [i=na=ne=r] §³ ŮÝ,
 ³ Ů¹ | - Ň³ Ů. ³ ŮÝ, Ý³ §³ ŮÝ | (i »ë II.3 Ĩ³i 3), óáoó³ Ĩ³ Ý ¹»ñ³ ÝáoŮÝ ĺ,
 Áíáf ˆ Ňáfáfáf Ň³ Ů³ Ó³ ŮÝáoŮ ĺ Ná. Ý³ Ĩ³ áóŮŮ³ Ĩ³ Ýáf ¹ñí ³ Í arniu-
 ši=ne=le · áŮ³ Ĩ³ ÝÇ Ňi . arni(=)u=ši=ne=le [arñi(=)w=si=-
 ne=r] §³ ñ³ ñúŮ»ñ¹, ³ ñŮ³ i Á ŇŮŮi . Ň³ Ů. ³ ëÝ-»É §³ Ý»É | μ³ ŮÇ Ň»i
 (Ů³ Ýñ³ Ů³ ëÝ ³ Ůë μ³ é³ Ů³ Ç Ů³ ëÇÝ i »ë ³ ñŮ. 1, i áŮ 10): ² ŮÝáoŮ»i ˆ
 áóŮÝŮ. šú-si-né [so-ci-n] ŠéáoŮÝ/Ů»i |⁵⁶⁷. šá-a-le Ši ³ ñÇ |
 (i »ë í»ñÁ). za-ťù-bé [zæ=ť(u)=u=w] §³ ñ»óÇ | (i »ë ³ ñŮ. 1, i áŮ
 10) μ³ é»ñÁ: ² ñi ³ Ň³ Ůi áóŮáoŮÝ ³ ŮáŮŮáoŮŮ³ Ůμ Á³ ñ. Ů³ Ýí áóŮ ĺ §³ Ů¹
 ³ ñ³ ñúŮ»ñÁ éáoŮÝ/Ů»i (±) i ³ ñáoŮ ³ ñ»óÇ | (i ³ é³ óÇ` §Ç-Ý³Ý»ñ
 ³ éÝÇŮëÇÝ»ñ éáoÇÝ šale ½ í áŮ(Ů) |):

57-58-ñ¹ i áŮ»ñáoŮ í Ĩ³ Ůí ³ Í ^{md}Sar₅-du-ri-i-še ^mAr-giš-
 te₉-ñi-né-še a-le-e Ý»ñ³ Ĩ³ Ĩ³ Ý ³ ñi ³ Ň³ Ůi áóŮáoŮÝ Ů»i ÝáoŮÁ
 i »ë í»ñÁ:

59-ñ¹ i áŮáoŮ í Ĩ³ Ůí ³ Í ĺ i-nu-ka-né e-din na-ñi-di-ni
 a-ť[u] ³ ÝŇ³ ëĨ³ Ý³ Ĩ³ ³ ñi ³ Ň³ Ůi áóŮáoŮÁ, áñi »Ů áóŮÝŮ.
 i=nu=ka=né [i=no=ka=n] ŠÝáoŮÝ |, §³ ŮÝ/³ Ů¹ ÝáoŮÝ | - (Ň³ Ů. Ýá-ŮÝ
 ŠÝáoŮÝ, ³ Ů¹/³ ŮÝ ÝáoŮÝ |) ¹»ñ³ ÝáoŮÁ (ŇŮŮi . i=šu=ka=ne [i=so=ka=n]
 ŠÝáoŮÝ ³ Ůë |, §ĤĤ ³ Ůë | (Ň³ Ů. éá-ŮÝ) ¹»ñ³ Ýi ³ Ý Ňi . i »ë II.3 Ĩ³i 3).
 edi=n [edi=n] §³ Ů¹ i »Ů, ³ Ů¹ i »ŮÇŮ | (Ň³ Ů. ³ Ů¹, ³ Ů¹/i Ç)
 ¹»ñ³ Ýi ³ Ý³ Ĩ³ Ý Ů³ Ĩ³ Ů³ ŮÁ (i »ë II.3 Ĩ³i 4). na-ñi-di-ni ³ ÝŇ³ Ůi
 μ³ éÁ (ŇÝ³ ñ³ í áñ ĺ, áñ μ³ Ůí ³ ó³ Í ĺ áŮñ³ ñi . nañ-[nax-] - Ň³ Ů. Ý³ È
 §³ é³ Ç, · ĨÉ³ í áñ | (i »ë í»ñÁ) μ³ é³ ñŮ³ i Çó ˆ -di-ni ³ ÝŇ³ Ůi
 ³ Ĩ³ ÝóÇŮ) ˆ ať=u ³ ÝŇ³ Ůi μ³ Ů³ Ĩ³ Ý/¹»ñ³ Ů³ Ĩ³ Ý Ů³ Á (i »ë III.3
 Ĩ³i 2), áñÁ Á»ñë Ĩ³ ½ Ůí ³ Í ĺ ať- Ň³ Ů. Ů-³ i -»É μ³ Ů³ ñŮ³ i Çó: Á»
 éáoŮÝ Ý³ È³ ¹³ éáoŮáoŮÁ Ĩ³ ½ ŮáŮ μ³ é»ñÁ ŇÇŮÝ³ Ĩ³ ÝáoŮ Ň³ Ůi ÝÇ »Ý,

⁵⁶⁷ Ů³ éÝ³. Çi ³ Ĩ³ Ý. ñ³ Ĩ³ ÝáoŮáoŮÝáoŮ éáf áñ³ μ³ ñ Á³ ñ. Ů³ Ýí áóŮ ĺ ŠŮ»i |, é³ Ĩ³ ŮÝ Ů»
 Áí áóŮ ĺ, áñ ³ ŮÝ á»i Ů ĺ Á³ ñ. Ů³ Ý»É ŠéáoŮÝ | Ň³ Ů»Ů³ i »áf Ň³ Ů. éá-ŮÝ ŠéáoŮÝ, ³ Ůë |
 ¹»ñ³ Ýi ³ Ý Ňi : Ů³ Ýñ³ Ů³ éÝ ³ Ůë μ³ éÇ Ů³ ëÇÝ i »ë II.3 Ĩ³i 2:

è³ í³ ÚÝ Ý³ È³ 1³ èáóÁláoYÁ ³ ÙmáŎÇáoÁŎ³ Ùm ³ ÝŃ³ èi³ Ý³ ěÇ ĸ: ÁÝ¹Ń³ Ý-
 ñ³ á»è, ÝÚ³ Ý³ í Çá Ý³ È³ 1³ èáóÁláoÝÝ»ñÁ í í³ Ůí³ í »Ý ÚÇ ù³ ÝÇ
 Ú³ è»ñÇó µ³ Őí³ ó³ í ³ ñŎ³ Ý³. ñáoÁláoÝÝ»ñÇ ³ é³ ÝŎÇÝ Ú³ è»ñÇ ³ í³ ñ-
 í ÇÝ ³ ÇÚ³ èi áí 1áõñè »Ý ÁÝ¹Ń³ Ýáõñ Ñ³ Ú³ í »ùèi Çó: Áèi »ñ³ áóŎÁÇÝ,
 1ñ³ Ýó í ³ í á»i ù ĸ í »èÝ»É ³ ñŎ³ Ý³. ñáoÁŎ³ Ý ß³ ñáoÝ³ í ěÇáoÁŎ³ ÝÁ
 í »ñ³ µ»ñáŎ ÇÝá-áñ ³ ñi ³ Ń³ Ůí áóÁláoÝ:

1. ^d Haldi= <i>n osɥ=a=w</i>	31. ^{KUR} Eria= <i>hi=n(e)=edi</i>
2. masi= <i>n(e)=e</i> ^{GIŠ} suri= <i>ɥ(æ)</i>	32. ^{KUR} ewani <i>há=it=u</i>
3. <i>qa ɥ=u=n</i> ^{KUR} Mana= <i>n</i>	33. URU ^{MEŠ} GIBÍL <i>xarxar(s)=it-
=u=le</i>
4. <i>qa ɥ=u=n</i> ^m Eria= <i>h</i>	34. ^{KUR} ewani <i>aɥ=it=u</i>
5. KUR- <i>ni=e teq=u=a=le</i>	35. wa(=) <i>s (±)</i> ^{MEŠ} SAL ^{MEŠ} lutu ^{MEŠ}
6. ^{md} Sarduri= <i>kay</i>	36. ^{KUR} Biaín= <i>a=ydi paɣ=t=u</i>
7. ^m Argište= <i>hi=n(e)=e</i>	37. ^d Haldi= <i>ni=n</i>
8. ^d Haldi <i>ko ɥuni=n</i>	38. alsui= <i>si=n</i>
9. ^d Haldi= <i>ne</i> ^{GIŠ} suri	39. ^{md} Sarduri= <i>s a ɥe</i>
10. <i>ko ɥuni=n osɥ=a=w</i>	40. <i>ayl</i> ^{LÚ} ta(u)= <i>tu=h</i>
11. ^{md} Sarduri= <i>n</i>	41. <i>esɥi=n z=aɥ=u=w</i>
12. ^m Argište= <i>h</i>	42. 3225 <i>ar(=)s (±)</i>
13. ^{md} Sarduri= <i>s</i>	43. <i>esɥi=ni=n nax=u=w</i>
14. <i>a ɥe esɥe=di</i>	44. 4928 ^{SAL} lutu ^{MEŠ}
15. <i>osɥ=a=di</i> ^{KUR} Mana= <i>ydi</i>	45. PAP 8153 ^{LÚ} ŮKU ^{MEŠ}
16. ^{KUR} ebani <i>há=u=w</i>	46. <i>ayle=k z=ašg=u=w</i>
17. URU ^{MEŠ} GIBÍL= <i>w xar-
xar(s)=u=w</i>	47. <i>ayle=k</i> TI <i>ag=u=w</i>
18. ^{KUR} ebani <i>aɥ=u=w</i>	48. 412 ANŠU.KUR.RA ^{MEŠ}
19. wa(=) <i>s(±)</i> ^{SAL} lutu	49. 6665 ^{GUD} <i>paxi=n</i>
20. ^{KUR} Biaín= <i>a=ydi</i>	50. 25735 ^{UDU} šu(=) <i>s (±)</i>
21. ^{URU} Darba= <i>n É.GAL</i>	51. ^{md} Sarduri= <i>s</i>
22. <i>agun(=)u=n mæn=u</i>	52. ^m Argište= <i>hi=ne=s a ɥe</i>
23. <i>junu/o=s=a há=u=w</i>	53. ^d Haldi= <i>a esɥi=ni=ɥ(æ)</i>

24. LU ¹ irdi ^{MES} esfi=n	54. i=na=n=er
25. as=u=w ^{KUR} ebani	55. arni=(w)=si=ne=r
26. ^{KUR} ebani=w=k(e)=edi	56. so=ci=n šale zæ=ʔ(u)=u=w
27. aweli=ʔ=u=w i=so=ka=n	57. ^{md} Sarduri=s
28. šale sesfi=n (±)	58. ^m Argište=hi=ne=s a ʔe
29. keiʔ=an=u=ule	59. i=no=ka=n edi=n nax=dini
30. LU ¹ huradi=ne=r	aʔ=u

1) Ê³É¹Ç^Ý ³ñß³ í »ó, 2) Úáóñ èñÇÝ 3) ù³ß»ó Ø³Ý³-Ý, 4) ù³ß»ó ¾ñÇ³-í³Ý 5) »ñíñÇÝ, ·ó»ó 6) Þ³ñ¹áóñÇÇ ³éç... 7) ²ñ·Çëí Ç-Ù³Ý: 8) Ê³É¹ÇÇ ÍáÓÙÇó/ÍáÓÙÇÝ, 9) Ê³É¹ÇÇ èñÇ 10) ÍáÓÙÇó/ÍáÓÙÇÝ ³ñß³ í »ó 11) Þ³ñ¹áóñÇÝ 12) ²ñ·Çëí Ç-Ù³Ý: 13) Þ³ñ¹áóñÇÝ 14) ³éáóÙ ǰ ³Ù¹ Á³Ù³Ý³ Í (±) 15) ¹»ǰÇ Ø³Ý³ ³ñß³ í »óÇ` 16) »ñíÇñÁ ·ñ³ í »óÇ, 17) ù³Ø³ ùÝ»ñÁ ³Ùñ»óÇ, Ê³ñÉÉ»óÇ, 18) »ñíÇñÁ Ñ³ í »óÇ, 19) í Ø³-Ù³ñ¹í³Ýó, Í³Ý³Ýó í ³ñ³ 20) ¹»ǰÇ ´Ç³ÙÝ-(»ñ): 21) ³ñµ³Ý³ ÙñáóÁ 22) (áñÁ) ³Ý³éÇÍ ÁáÓÝí »ó(±)/ǰñ ÁáÓÝí »É(±) 23) Ù³ñí áóÙ ·ñ³ í »óÇ, 24) Í³Ù³ ½áñ(±) ³Ùëí »Ó 25) Ñ³éóñÇ, »ñíÇñÁ 26) ÇÙ »ñíñÇÝ 27) Ñ³ í »É»óÇ: ²Ùë ÝáóÙÝ 28) í ³ñáóÙ Á³÷áí(±) 29) Í»Ýí náÝ³óñÇ/Ñ³ í³ ù»óÇ 30) ½áñù»ñ 31) ǰñÇ³-í³Ý (»ñíÇñÇ) áóÓáóÁÙ³ Ùµ: 32) °ñíÇñÁ ·ñ³ í »óÇÝ (Ýñ³Ýó), 33) ù³Ø³ ùÝ»ñÁ ³Ùñ»óÇÝ Ê³ñÉÉ»óÇÝ, 34) »ñíÇñÁ Ñ³ í »óÇ, 35) í Ø³Ù³ñ¹í³Ýó, Í³Ý³Ýó 36) ¹»ǰÇ ´Ç³ÙÝ-(»ñ) í ³ñ³Ý: 37) Ê³É¹ÇÇ Ù»ÍáóÁÙ³ Ùµ 38) Þ³ñ¹áóñÇÝ ³éáóÙ ǰ 39) ³ÙÉ ³ñ³ñóÝ»ñ 41) ³Ùëí »Ó ³ñ»óÇ, 42) 3225 ³Ùñ»ñ 43) ³Ùëí »ÓÇó í ³ñ³, 44) 4928 ÍÇÝ (í ³ñ³): 45) ²ÙµáÓÇáóÁÙ³ Ùµ 8153 Ù³ñ¹: 46) Ø³ÍÇÝ ááÝá³óñÇ, 47) ÙáóéÇÝ Í»Ý¹ÝÇ í ³ñ³: 48) 412 ÓÇ»ñ, 49) 6665 Éáßáñ »ÓÇ»ñ³ í áñ ³Ý³éáóÝ, 50) 25735 Ù³Ýñ »ÓÇ»ñ³ í áñ ³Ý³éáóÝ: 51) Þ³ñ¹áóñÇÝ 52) ²ñ·Çëí Ç-Ù³Ý ³éáóÙ ǰ 53) Ê³É¹ÇÇÝ ³ëí 54-55) ³ÙÝ ³ñ³ñóÝ»ñÁ 56) éáóÙÝ(±) í ³ñáóÙ ³ñ»óÇ: 57) Þ³ñ¹áóñÇÝ 58) ²ñ·Çëí Ç-Ù³Ý ³éáóÙ ǰ 59) ³Ùë ÝáóÙÝ ...:

АÇÍ 3.

Ø³ ÑÚáó¹³ µ³ 1: КУКН 392 (³é³Ýó Á³ñ· Ù³ÝáóÁÙ³Ý), И.Дьяконов, ДВ 5, 1988, ³ñÓ. IV (ǰÇ 152-161) ... ³ÙÉÝ:

x+1 ...

2. a-le dè-el-zu-še eš₁₇-ṭi-né de₄-ru-bé a-[š]e
3. LUGÁL^{MEŠ}-i(?) KASKAL za-ṭù-le I GUD I UDU ^dŠe-bi-tú-e T[AG]
4. III UDU DINGIR ar-ṭu-wa-ra-sa-ú-e
5. I UDU ^dŠe-bi-tú-i-na-ú-e KÁ ku₃-tù-la-né
6. GIBIL-še I UDU ^dŠe-bi-tú-e TAG a-še ge-i su-si-né
7. pé-ṭi ḥar-ḥa-ru-le ta-nu-li-i-né mî-i
8. e-ši-me-ši/e el-mu-še ma-nu-né a-še-e
9. šú-ḥe ba-aṭ-qe-ṭú-le TEMEN I UDU ^dŠe-bi-tú-e TAG
10. ^mRu-sa-né ^dŠe-bi-tú-i ^{LÚ}ERUM ^dŠe-bi-tú-ka-i
11. a-ni-ia-ar-du-né ^mRu-sa-a-né
12. a-ni-i-a-ar-du NU-li-né ^mRu-sa-a-še
13. ^{md}Sar₅-du-re-ḥi-né-še a-le a-lu-še
14. i-ni DUB-te tú-li-i-e mî-i ar-ḥe-e
15. ú-ru-li-a-né ^dUTU-ni-ka-a-i

2-ḥ' i áOÇ eš₁₇mašú i³ n¹³ óíáú i ale[a]e] Š³ éáú i μ³ éÁ (Ü)IY³ μ³ YáoÁúáYÁ i »ë í»ñÁ³ n⁰. 1, i áO. 2-4): 2UYáoN»i³ áóY»Yü dè-el-zu-še eš₁₇-ṭi-né de₄-ru-bé³ n¹³ i³ N³ ūi áóÁúáYÁ, áñi »O í i³ ūr³ í »Y N»i³ ū³ [μ³ é»ñÁ. delzu=še[derjū/o=s] Š¹³ n̄. (±) - N³ ū. (N³ Y) 1»n⁰, (NŪŪi . N³ Y-1»n⁰-áoÁúáY Šá³ i n³ eš₁₇ áóÁúáY, i³ ½UáoÁúáY, N³ eš₁₇ i³ áóÁúáY), í»ñ³ ó³ i³ Y . áú³ i³ Y (Náú³ YÇB i ardi=še Š¹³ YáY, i³ n̄. - N³ ū. 3ñ¹ ŠÓ³, i³ n̄. i μ³ éÇY)⁵⁶⁸. eš₁₇i=ne [eš₁₇i=n] Š³ ūeš₁₇ »O³ (N³ ū. 3eš₁₇ (Y) 1»ñ³ Y i³ Y³ i³ Y ū³ i μ³ ūÁ. der=u=be[der=u=w] Š¹ñ³óÇ³ i³ Yáoá³ i³ Y μ³ ūÁ (í»ñ³ÇY »ñ¹áoéÇ ū³ éÇY i »ë í»ñÁ³ n⁰. 1, i áO. 4-5):

2-3-ḥ' i áO»ñáú i i³ ūr³ í » a-[š]e LUGÁL^{MEŠ}-i KASKAL za-ṭù-le³ n¹³ i³ N³ ūi áóÁúáYÁ, áñi »O áóY»Yü N»i³ ū³ [μ³ é»ñÁ. aše[as] Š»ñμ (±)!. LUGÁL^{MEŠ}-i (· 3 Ō³ ÷ 3 n³ . Çñ) Š³ nū³ Y»ñ¹ (3 Y-

⁵⁶⁸ Ø³ Yñ³ ū³ eY áóñ³ n¹. ardi=še³ delzu=še μ³ é»ñÇ³ Yñ³ Yó N³ ū»ñ»Y ½áo³ N³ éO³ »ñÇ ū³ éÇY i »ë e. 2Ūr³ ½ú³ Y, 2003, iÇ 27, 34-35:

$\bar{N}^3 \text{ e}\bar{i}^3 \bar{Y}^3 \text{ E}\bar{C} \text{ } \bar{\imath} \text{ U}\bar{Y} \text{ a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{i} \text{ } \bar{n}\bar{c}\bar{C} \text{ } i\text{-}\bar{C}\bar{Y}^{569}$). KASKAL ($\cdot \bar{3} \bar{O}^3 \div \bar{3} \bar{n}^3 \cdot \bar{C}\bar{n} = \text{a}\bar{o}\bar{n}^3 \bar{n}\bar{i}$. *hare*) $\bar{S} \times \bar{3} \bar{Y}^3 \bar{A}^3 \bar{n}\bar{N}$, $\bar{3} \bar{n}\bar{B}^3 \bar{i}$ |. $z = \text{a}\bar{t} = u = \text{le}$ ($\langle z = \text{a}\bar{t} = (i)\bar{t} = u = \text{le}(\pm) \rangle$) $\bar{S} \bar{i} \bar{N}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$ ($\times \bar{3} \bar{Y}^3 \bar{A}^3 \bar{n}\bar{N}(\pm)$) |, $\bar{3} \bar{Y}\bar{C}\bar{n}^3 \bar{i}^3 \bar{Y}$ ($\bar{e}\bar{i}$ $\bar{a}\bar{n}^3 - 13 \bar{e}^3 \bar{i}^3 \bar{Y}$) $\bar{O}^3 \bar{Y}^3 \bar{i}^3 \bar{C} \text{ } \bar{3} \bar{Y} \text{ o}\bar{a} \bar{O}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \text{ } \mu^3 \bar{U} \text{ } \bar{i}^3 \bar{u} \bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \text{a}\bar{t} - \bar{S}\bar{N}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$ | ($\bar{N}^3 \bar{U}$. $\bar{N}/j - \bar{3} \bar{i} - \bar{y}$) $\bar{E}\bar{S}\bar{N}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$, $\bar{i}^3 \bar{E}\bar{e} \bar{y}$, $\bar{i} \bar{i} \bar{n} \bar{y}$ | $\bar{3} \bar{U}\bar{E}\bar{Y}$ |) $\mu^3 \bar{U}\bar{C} \bar{o}$ $z - (\bar{N}^3 \bar{U} \cdot \bar{u} -)$ $\bar{Y}^3 \bar{E}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \text{ o}\bar{a}\bar{i}^{570}$: $2 \bar{n}\bar{i} \text{ } \bar{3} \bar{N}^3 \bar{U} \bar{i} \text{ } \bar{a}\bar{o}\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{Y} \text{ } \bar{3} \bar{U} \bar{\mu} \bar{a} \bar{O} \bar{C} \bar{a}\bar{o} \bar{U} \bar{3} \bar{U} \bar{\mu} \bar{A}^3 \bar{n} \cdot \bar{U}^3 \bar{Y} \bar{i} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{\imath} \bar{S} \bar{n}\bar{\mu}(\pm) \text{ } \bar{3} \bar{n}\bar{u}^3 \bar{Y} \bar{n}\bar{A} \times \bar{3} \bar{Y}^3 \bar{A}^3 \bar{n}\bar{N} \bar{i} \bar{N}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$ ($\bar{i}^3 \bar{U} \times \bar{3} \bar{Y}^3 \bar{A}^3 \bar{n}\bar{N} \bar{i} \bar{A}\bar{Y} \bar{i} \bar{n} \bar{y}$, $\bar{i} \text{ } \bar{y}$ \bar{e} $\bar{i}^3 \bar{Y}$. 570) |;

2-5- \bar{n}^1 $\bar{i} \text{ } \bar{a}\bar{O} \bar{n}\bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{i} \bar{i}^3 \bar{U} \bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \bar{\imath} \text{ } 1 \text{ } \text{GUD} \text{ } 1 \text{ } \text{UDU} \text{ } \bar{d}\bar{S} \bar{e} \text{-bi-t}\bar{u} \text{-e}$
 T[AG] $3 \text{ } \text{UDU} \text{ } \text{DINGIR} \text{ } \text{ar-t}\bar{u} \text{-wa-ra-sa-}\bar{u} \text{-e} \text{ } 1 \text{ } \text{UDU} \text{ } \bar{d}\bar{S} \bar{e} \text{-bi-t}\bar{u} \text{-i-na-}\bar{u} \text{-e}$ $\bar{K}\bar{A} \text{ } \bar{3} \bar{n}\bar{i} \text{ } \bar{3} \bar{N}^3 \bar{U} \bar{i} \text{ } \bar{a}\bar{o}\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{Y}\bar{A}$, $\bar{a}\bar{n}\bar{i} \text{ } \bar{O} \text{ } \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{Y} \bar{U} \bar{N} \bar{i}$ | $\bar{U}^3 \bar{E} \mu^3 \text{-}\bar{e} \bar{n}\bar{A}$. GUD ($\cdot \bar{3} \bar{O}^3 \div \bar{3} \bar{n}^3 \cdot \bar{C}\bar{n}$) $\bar{S} \text{ o}\bar{a} \bar{o}\bar{i}$ |. UDU ($\cdot \bar{3} \bar{O}^3 \div \bar{3} \bar{n}^3 \cdot \bar{C}\bar{n}$) $\bar{S} \bar{a} \bar{a} \bar{E}^3 \bar{n}$ |.
 $\bar{d}\bar{S} \bar{e} \text{bitu} = e$ [$-o = y(\bar{a})$], $\bar{i}^3 \bar{C} \bar{o}^3 \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{i} \bar{n}\bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$ | $\bar{i} \bar{n}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \bar{a}\bar{i}$. TAG ($\cdot \bar{3} \bar{O}^3 \div \bar{3} \bar{n}^3 \cdot \bar{C}\bar{n} = \text{a}\bar{o}\bar{n}^3 \bar{n}\bar{i}$. *urb-* $\bar{S} \bar{y} \bar{a} \bar{N}(\bar{3} \mu \bar{n}) \bar{y}$ |), $\bar{A} \bar{e}\bar{i} \text{ } \bar{N}^3 \bar{U}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$ $\bar{u} \bar{e}\bar{i} \text{ } \bar{C}^{\bar{a}}$ $\bar{A} \bar{y}$ | $\bar{u} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{E}\bar{C}\bar{Y}\bar{C} \text{ } \text{urb} = u = \text{li} = (\text{ne}) \bar{S} \bar{A} \bar{a} \bar{O} / \bar{A} \bar{C} \bar{i} \text{ } \bar{C} \text{ } \bar{y} \bar{a} \bar{N}^3 \mu \bar{n}(\bar{i} \bar{C})$ |, $3 - \bar{n}^1$ $\bar{i} \text{ } \bar{y}$ $\bar{U} \bar{U} \bar{C}$ $\bar{3} \bar{Y}\bar{C}\bar{n}^3 \bar{i}^3 \bar{Y}$ ($\bar{e}\bar{i}$ $\bar{a}\bar{n}^3$ $13 \bar{e}^3 \bar{i}^3 \bar{Y}$) $\bar{O}^3 \bar{Y}^3 \bar{i}^3 \bar{C} \text{ } \mu^3 \bar{U} \text{ } \bar{A} \bar{O} \bar{O}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} / \bar{A}^3 \bar{n}\bar{i} \text{ } \bar{3} \bar{i} \cdot \bar{n}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \text{ } \bar{n} \bar{y}$. $\bar{a}\bar{i}$. DINGIR ($\cdot \bar{3} \bar{O}^3 \div \bar{3} \bar{n}^3 \cdot \bar{C}\bar{n}$) $\bar{S} \bar{i}^3 \bar{C}$, $\bar{3} \bar{e}\bar{i} \bar{i}^3 \bar{i}$ |. $\text{art}\bar{u} \text{-waras} (=) \text{a} = \text{ue}$ $\bar{S}(\pm)$ |, $\bar{3} \bar{Y}\bar{N}^3 \bar{U} \bar{i} \text{ } \bar{3} \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{i} \bar{n}\bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \bar{N}\bar{A}$. $\bar{i}^3 \bar{U} \text{ } \bar{y}$ |. $\bar{i} \bar{n}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \bar{a}\bar{i}$: $\bar{A} \bar{e}\bar{i} \text{ } \bar{n} \bar{y} \bar{a} \bar{O} \bar{A} \bar{C}\bar{Y}$, DINGIR $\text{art}\bar{u} \text{waras} (=) \text{a} = \text{ue}$ $\bar{A} \bar{y}$ | $\bar{u} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{Y}\bar{B}^3 \bar{Y}^3 \bar{i}^3 \bar{C} \text{ } \bar{S} \bar{3} \bar{e}\bar{i} \bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \bar{Y} \bar{y} \bar{n}\bar{C} / \bar{3} \bar{e}\bar{i} \bar{i}^3 \bar{a} \text{ } \text{art}\bar{u} \text{waras} (\text{a}) - (\bar{Y} \bar{n}) \bar{C}\bar{Y}$ |; $\bar{D}\bar{Y}^3 \bar{n}^3 \text{-}\bar{i} \bar{a}\bar{n} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{Y}^3 \text{ } \bar{S}^{\bar{d}} \text{art}\bar{u} \text{waras} (\text{a}) - (\bar{Y} \bar{n}) \bar{C}\bar{Y}$ |, $\bar{y} \bar{y}$ $\bar{Y}^3 \bar{E} \bar{a}\bar{n}^1 \bar{a}\bar{O}$ DINGIR- $\bar{A} \bar{A}\bar{Y}$ - $\bar{i}^3 \bar{y}$ $\bar{y} \bar{U} \bar{a}\bar{n} \bar{A} \bar{y} \bar{e} \bar{a}\bar{n} \bar{B} \bar{C} \bar{a} \bar{Y} \bar{B}^3 \bar{Y}$, $\bar{C}\bar{Y} \bar{a} \bar{A} \bar{y} \bar{e} \bar{a}\bar{n} \text{ } \bar{3} \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{A}$. $\bar{U}^3 \bar{i} \bar{a}\bar{Y} \bar{a}\bar{i} \bar{A}$ [DB 5, 1988, $\bar{\imath} \bar{C}$ 155-156]: $2 \bar{U} \bar{e} \text{ } \bar{i} \text{ } \bar{y}$ $\bar{A} \bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \text{art}\bar{u} \text{waras} (\text{a}) \text{ } \bar{A} \bar{y}$ | $\bar{u} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{Y}\bar{B}^3 \bar{Y}^3 \bar{i}^3 \bar{C}$ $\bar{3} \bar{e}\bar{i} \bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \bar{Y} \bar{y} \bar{n}\bar{C} \bar{C}\bar{Y} \bar{a}\bar{n} \text{ } 13 \bar{e}^{571}$: $2 \bar{U} \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{N} \bar{i}$ | $\bar{3} \bar{n}\bar{i} \text{ } \bar{3} \bar{N}^3 \bar{U} \bar{i} \text{ } \bar{a}\bar{o}\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{Y} \bar{U}$. $\bar{d}\bar{S} \bar{e} \text{bitu} = i = n = a = ue$ [$-o = y = na = w(e)$], $\bar{e} \bar{y} \bar{e}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \text{ } \bar{N} \bar{a} \bar{f} \bar{a} \bar{i} \bar{a}\bar{i} \text{ } \bar{i} \bar{n}\bar{i}^3 \bar{i}$ | $\bar{i}^3 \bar{C} \bar{o}^3 \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \text{ } \bar{\imath} \text{ } (\bar{i} \text{ } \bar{y} \bar{e} \bar{i} \bar{n}\bar{A})$, $\bar{a}\bar{n}\bar{A} \text{ } \bar{N}^3 \bar{U}^3 \bar{O}^3 \bar{U}\bar{Y} \bar{y} \bar{o} \bar{U}^3 \bar{Y} \text{ } -n(e) - \bar{B}^3 \bar{O} \bar{i}^3 \bar{A} \bar{a}\bar{O}$ $\bar{U}^3 \bar{e} \bar{Y} \bar{C} \bar{i}^3 \bar{C} \text{ } \bar{U} \bar{C} \bar{a}\bar{o}\bar{i} \bar{N} \bar{a} \bar{f} \bar{a} \bar{i} \bar{a}\bar{i}$ | $\bar{A} \bar{i} \bar{a}\bar{i} \text{ } \bar{N}^3 \bar{U}^3 \bar{O}^3 \bar{U}\bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{N}^3 \bar{i} \bar{i}^3 \bar{o} \bar{U}^3 \bar{E}\bar{C} \bar{N} \bar{i}$ |.

⁵⁶⁹ \bar{A} . $\bar{U}^3 \bar{i} \bar{a}\bar{Y} \bar{a}\bar{i} \bar{A} \text{ } \bar{N}^3 \bar{U}^3 \bar{n}\bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{i} \bar{n}\bar{c} \bar{A}^3 \bar{i} \text{ } \bar{y}$ | $\bar{3} \bar{e}^3 \bar{C}^3 \bar{n} \bar{i} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{i}^3 \bar{n} \bar{i}^3 \bar{e}$ $\bar{S} \bar{e}$ [DB, 5, 1988, $\bar{\imath} \bar{C}$ 154], $\bar{C} \bar{e}\bar{i} \text{ } \bar{U} \cdot \bar{D}^3 \bar{n}\bar{a}\bar{o}\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{U}^3 \bar{Y}\bar{A} \text{ } \bar{i} \bar{i}$ [2001(KYKH), $\bar{\imath} \bar{C}$ 310, $\bar{i}^3 \bar{Y}$. 1]:

⁵⁷⁰ $\bar{D}^3 \bar{U} \bar{n} \bar{y} \bar{y} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \text{ } \bar{O} \bar{a}\bar{i} \text{ } \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{Y} \bar{U} \text{ } \bar{u} \text{-}\bar{3} \bar{i} \text{-}\bar{y}$ $\bar{E} \mu^3 \bar{U} \bar{A}$, $\bar{a}\bar{n}\bar{A} \text{ } \bar{e}^3 \bar{i}^3 \bar{U} \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \text{ } \bar{C} \bar{y} \bar{e} \bar{y}$, $\bar{C} \bar{a}\bar{i} \bar{y} \bar{E} \bar{i}$ | $\bar{C} \bar{U}^3 \bar{e}\bar{i} \bar{A}$: $\bar{O} \bar{C}$: $\bar{a}\bar{o}\bar{y}$ $\bar{3} \bar{U} \bar{e}\bar{i} \text{ } \bar{O}$ $\bar{E} \bar{a} \bar{e} \bar{U} \bar{A} \times \bar{3} \bar{Y}^3 \bar{A}^3 \bar{n}\bar{N} \bar{Y} \bar{A} \bar{Y} \bar{i} \bar{n} \bar{y} \bar{f} \bar{a}\bar{o} \bar{U}^3 \bar{e} \bar{C} \bar{Y}$ |; $\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{e} \text{ } \bar{i} \bar{a}\bar{O} \bar{U} \bar{C} \bar{o} \bar{a} \bar{C} \mu^3 \bar{O}^3 \bar{e}\bar{i} \bar{a}\bar{o}\bar{U}$, $\bar{a}\bar{n} \text{ } \bar{3} \bar{U} \bar{e}\bar{i} \text{ } \bar{O}$ $\bar{a} \bar{n}\bar{i} \text{ } \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{Y} \bar{U} \text{ } \bar{t}(\text{u}) - (\bar{e} \bar{a}\bar{i} \bar{a}\bar{n}^3 \mu^3 \bar{n} \bar{i}^3 \bar{n}^3 \bar{o} \bar{i} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{d}(\text{u}) -)$ $\bar{S} \bar{i} \text{ } \bar{3} \bar{E}$, $\bar{3} \bar{Y} \bar{E} \bar{i}$ | $\bar{N}^3 \bar{U}$. $\bar{i}^3 \text{-}\bar{E}$ ($\bar{i} \bar{a}\bar{o}$, \bar{y}) $\mu^3 \bar{U} \bar{C} \bar{o} \text{ } \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \text{ } z - \bar{Y}^3 \bar{E}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \text{ o}\bar{a}\bar{i} \text{ } \bar{i}^3 \bar{u} \bar{i}^3 \bar{i}$ | [$\bar{z} \bar{a} - \bar{t}(\text{u}) -$] $\mu^3 \bar{U}^3 \bar{O}^3 \bar{C} \bar{N} \bar{i}$ | [$\bar{i} \text{ } \bar{y} \bar{e} \text{ } \bar{e} \cdot 2 \bar{O} \bar{i}^3 \bar{y} \bar{y} \bar{y}$, 2003, $\bar{\imath} \bar{C}$ 31]:

⁵⁷¹ $\text{art}\bar{u} \text{waras} (\text{a}) - \bar{3} \bar{O} \bar{C}\bar{Y} \bar{n}\bar{C} \text{ } \bar{3} \bar{e}\bar{i} \bar{i} \bar{a}\bar{o}\bar{Y}$ ($\bar{3} \bar{e}\bar{i} \bar{i}^3 \bar{i} \text{ } \bar{Y} \bar{y} \bar{n}\bar{C}\bar{Y}$) $\bar{A}^3 \bar{n} \cdot \bar{U}^3 \bar{Y} \bar{a}\bar{o}\bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{Y} \bar{A} \text{ } \bar{u} \bar{C} \bar{a} \bar{N}^3 \bar{i}^3 \bar{Y}^3 \bar{i}^3 \bar{Y} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{3} \bar{U} \bar{i} \text{ } \bar{y} \bar{A} \bar{U} \bar{a}\bar{o}\bar{U}$, $\bar{A} \bar{n} \bar{y} \bar{e}$, $\bar{A} \bar{y}$ | $\bar{u} \text{ } \bar{\imath} \text{ } \bar{n} \text{ } \bar{e} \bar{A}^3 \bar{e} \bar{y}$ *DINGIR $\text{art}\bar{u} \text{waras} (\text{a}) - (\text{i}) \text{-naue}$:

KÁ (. 3 03 ÷ 3 n3 . Čñ = áon3 nī . šest=ele š1éY»ñ!, Ná . ī n3 í 3 Y (3 01 á»è ĺ á 3 N3 YčáoU N3 U3 ī »ùèi Á) *šest=a=ue⁵⁷²): 2 nī 3 N3 U ī áoÁúáoY 3 ÚmáOčáoÁU3 Úm Á3 n . U3 Yí áoU ĺ Š1 óáof, 1 ááĚ3 n dŠebitu-ČY ÁaO ½aŇ3 μ»ñ(í)Č(±), 3 ááĚ3 n 3 èi í 3 ÍY»ñČ/3 èi í á arṭuwaras(a)-(Y»ñ)ČY (í 3 U d arṭuwaras(a)-(Y»ñ)ČY), 1 ááĚ3 n dŠebitu-Č 1éY»ñČY!:

5-6-ñ' i áO»náoU í í 3 Uí 3 Í ĺ ku3-tù-la-né GIBIL-še I UDU dŠe-bi-tú-e TAG 3 nī 3 N3 Uí áoÁúáoYÁ, áñi »O èi ½máoU áoY»Yú kutul(=)ane[kotoł(=)an] Ši 3 x3 n! (N3 U. í áÁáO Ší áÁáO, í 3 x3 n! ⁵⁷³) GIBIL-še[-=na=še] (. 3 03 ÷ 3 n3 . Čñ = áon3 nī . šuñe ŠYán!) μ3 é3 í 3 á 3 í óáoÁúáoYÁ: 0 Á» 3 Uèi »O -(n)a=še-Y ÁYí 3 f»Yú áñá»è Ná . Y»ñ . áU3 í 3 YČ í »ñč3 í ánáoÁúáoY, 3 á 3 μ3 é3 í 3 á 3 í óáoÁúáoYÁ á»i ù ĺ Á3 n . U3 Y»É ŠYán í áÁáOY»náoU!; 2 01 1 »áúáoU kutul(=)ane . áU3 í 3 YČ -ane í »ñč3 í ánáoÁúáoY U»č á»i ù ĺ YáoUÝ-á»è i »èY»É Ná . Y»ñ . áU3 í 3 YČ óáoóČa, ČYáÁ í 3 èi 3 Í »ÉČ ĺ: Áèí »Á» 3 Uè -ane-Č U»č i »èY»Yú Ná . μ3 ó3 é3 í 3 YČ í »ñč3 í ánáoÁúáoYÁ, 3 á 3 -(n)a=še-Á á»i ù ĺ N3 U3 n»É Ná . μ3 ó3 é3 í 3 YČ óáoóČa (3 Uè U3 èČY i »è II.2.9 í»i 3): 2 Uè 1 »áúáoU μ3 é3 í 3 á 3 í óáoÁúáoYÁ á»i ù ĺ Á3 n . U3 Y»É ŠYán í áÁáOY»ñČo!⁵⁷⁴: I UDU dŠe-bi-tú-e TAG Š1 ááĚ3 n dŠebitu-ČY ÁaO ½aŇ3 μ»ñ(í)Č(±)! N3 i í 3 Í Č U»í YáoÁúáoYÁ i »è i »ñÁ:

6-7-ñ' i áO»náoU í í 3 Uí 3 Í ĺ a-še ge-i su-si-né pé-ṭi ħar-ħa-ru-le dá-nu-li-i-né 3 nī 3 N3 Uí áoÁúáoYÁ, áñi »O áoY»Yú N»i U»í μ3 é»ñÁ. aše[ase] Š»ñμ(±)! . gei ŠČYá-áñ μ3 Y(±) /U»íÁ(±)! . s(u)=usi=ne[-=oci=n], ČYá-áñ BČYáoÁU3 Y 3 YáoY ĺ 1 nī 3 í μ3 ó3 é3 í 3 Y Náfáiái(±), Áèi 3 U»Y3 UYČ í 3 ½Uí 3 í ĺ [=oce/=oci-] (N3 U. -áo) i »O3 óáoó 3 í 3 Yóái 3 YN3 Uí 3 nU3 i ČO (i »è I.3 í»i 2). peṭi[peṭi] ŠN»i , Uái (±)! (N3 U. (N) »i ⁵⁷⁵ < *ped). ħarħar=u=le[xarxar=u=-] Ší Ě3 nĚÉ(í)Č(±), í ú 3 Yí(í)Č(±)!, 3 YČ-

⁵⁷² Ą . U3 í áYái Á éáoUÝ . 3 03 ÷ 3 n3 . ČñÁ μ3 óáoU ĺ *šesti/e=na=we Ó'ái [ДБ, 5, 1988, ĺČ 153], ČYáÁ, Áèi U»½, éĚ3 f ĺ, 3 UĚ3 á»è Ná . áoO3 í 3 YáoU í áoY»Y3 UČYU *šest(v)=n=ele, 3 UĚ áá Á»4 šest=ele (i »è II.2.2 í»i 1):

⁵⁷³ í »è e.2 0f 3 ½O3 Y, 2003, ĺČ 42-43:

⁵⁷⁴ Ą . U3 í áYái Á 3 Uè μ3 é3 í 3 á 3 í óáoÁúáoYÁ Á3 n . U3 YáoU ĺ ŠYán3 fáoéYČY! [ДБ, 5, 1988, ĺČ 156], ČYáÁ é3 í 3 UY aČ AY1áoYáoU U.Đ3 náoÁúáoYU3 YÁ:

⁵⁷⁵ í »è e.2 0f 3 ½O3 Y, 2003, ĺČ 48-49:

n̄³ í³ ý (ēi añ³ 13 ē³ í³ ý) »O³ ý³ íç μ³ U ħarħar--Çó (Ñ³ U. É³ n̄É³ n̄-
 »É. í »ē í »ñÁ). dan=u=li=ne [dæn=u=-], ³ ýçñ³ í³ ý (ēi añ³ 13-
 ē³ í³ ý) »O³ ý³ íç μ³ U dan-Çó (Ñ³ U. 1 ý-»É⁵⁷⁶): Ø.ē³ íç ÇÝÇÝ Ý ..
 Ā. U³ ÍáÝáí ÇÝ, ā. Çí »ē ÇÝááó, ½³ n̄U³ óÝáóU ĺ éáóUÝ ³ n̄ í ³ Ñ³ Úi áó-
 ÁúáóÝáóU ta-nu-li-i-né (dá-nu-li-i-né) μ³ UÇ ³ éí³ ÚáóÁúáóÝÁ:
 í »ñçÝē Ñ³ Úi ³ n̄³ náóU ĺ, añ íñíÝ³ íç i-ç ³ éí³ ÚáóÁúáóÝÁ ÑÝ³ n̄ í á-
 ñáóÁúáóÝ áç í ³ éçē éáóUÝ μ³ UÇ Ú»ç í »éÝ»é ÁÓÓ³ í³ ý »O³ ý³ íç μ³ U
 (optative) .. ³ é³ ç³ ñíáóU ĺ ³ ÚÝ ÁÝÁ»ñó»é ta-nu-li-i-*<a>*-né Ó`ái,
 añá»ē Úi ³ 1ñáóÁúáóÝ ³ ñi ³ Ñ³ Úi áó μ³ U³ í³ ý Ó` (desiderative) »Ý-
 Á³ 1ñ»éáí, añ a-Ý μ³ ó ĺ ÁáÓÝí »é . ñāç ÍáÓUÇó, Çēí 1ñí³ . Á ³ ÚμáÓçáó-
 ÁÚ³ Úμ Á³ ñ. Ú³ ÝáóU ĺ »Á» ÇÝā-āñ í ³ ×³ ñ (susine) ÝāñÇó ú³ Ý¹ íç,
 »Á» ÇÝā-āñ Ú»ÍÁ Íáó½»Ý³ 13 ³ ý»é...⁵⁷⁷; ē³ í³ ÚÝ 13 ³ íÝÑ³ Úi añ»Ý
 ³ Ú¹ á»ē ā; Ú³ É³ ÇÝá í »ñ³ μ»ñáóU ĺ íñíÝ³ íç i-çÝ, ³ á³ áóñ³ ñi ³ í³ ý
 í »ùēí »ñáóU áóÝ»ÝU ÁÓÓ³ í³ ýç ³ éÝí ³ ½Ý .. ē Úç ú³ ýç ÝU³ ý . ñáóÁU³ ý
 únçÝ³ íÝ»ñ, ÇÝāá»ē GUD III UDU ^dĤal-di-e [u]r-bu-ú-li-
 i-ni [KYKH 82₂₅₋₂₆], I UDU ^d[Ĥal-di-e] ur-bu-li-i-ni -
 [KYKH 242 AII+I₁₂] .. ³ ÚÝ: ó í »ñí ñāñ¹ éáóUÝ ³ ñÓ³ ý³ . ñáóÁU³ ý 5-9-ñ¹
 í áÓ»ñç í »ùēí Á ú»ñ³ í³ ýāñ»Ý ÝU³ ý Ó`ái íñíÝíáóU ĺ ý³ .. ³ Úé
 í »O»ñáóU, ÇÝāá»ē únçÝ³ í¹ ² Ú³ ýçēç ³ ñÓ³ ý³ . ñáóÁUáóÝáóU, āñí »O
 áóÝ»ÝU ^dĤal-di-na-a KÁ bi-di[pé-çí] su-ú-i-ú-li-e
 ta-nu-li-ni (=dá-nu-li-i-né) i-na-na-ni É.URU₄ e-di-
 ni ši-du-li-ni me-i e-ši-me-ši el-mu-še ma-nu-ni a-
 še ta-nu-li-e (=dá-nu-li-e) MÁŠ.TUR ^dĤal-di-e ni-ip-
 si-du-li-ni... [Ay-susi II_{3,5} (Ayanis I)]⁵⁷⁸: ĀÝāá»ē í »éÝáóU »ÝU, »ñí áó
 ³ ñÓ³ ý³ . ñáóÁUáóÝÝ»ñáóU ĺ é ³ éí³ ĺ ý³ É³ 13 éáóÁU³ ý ÝU³ ý³ í çá
 í³ éáóóí³ í ù »(»Á» ÇÝā-āñ Ú»ÍÁ/μ³ ý) ÇÝā-āñ BÇÝáóÁU³ ý ÍáÓ(ú)Çó
 ú³ ý¹ (í)ç/¹»Ý Ý»í (í)ç (v-u=le) ta-nu-li-(i)-né ... mī-i e-
 ši-me-ši el-mu-še ma-nu-né, »Á» ³ ñíç ÇÝā-āñ μ³ ý (v-u=le)
 ... ÁáÓ/áçí ç ½áÑ³ μ»ñí ç ³ ÚēçÝá/³ ÚÝçÝá μ³ ýÁ ...! ÁÝ¹Ñ³ ýáóñ

⁵⁷⁶ í »ē **e.20i3** ³ ý, 2003, çç 33-34: Ú.Đ³ ñáóÁúáóÝU³ ýÁ Á³ ñ. Ú³ ýáóU ĺ »ÑçUÝ»é! [2001
 (KYKH), çç 33], Çēí Ā. U³ ÍáÝáí Á¹ ŠÍ³ í ³ ñ»é! [AMI 24, 1991, çç 13 í³ ý. 4]: ² é³ í »é úçā
 Ñ³ í³ ý³ í³ ý ĺ í »ñçÝçē Ñ³ Ú»³ í áóUÁ Ñ³ U. í³ ý-»É Ší ³ ý»é, íñ»é! μ³ UÇ Ñ»í , Á» .. ³ ÚÝ áóÝç
 ý³ .. ŠÍ³ í ³ ñ»é! ÇU³ ēí Á [Ú`ĐÉ, í, çç 843]:

⁵⁷⁷ И.Дьяконов, ДВ, 5, 1988, çç 156-167:

⁵⁷⁸ Đ»í ³ únúçñ ĺ, añ »ñíáó 1»áúáóU ĺ Éáēí áóU ĺ BÇÝáóÁúáóÝÁ ÑçUúçó í³ éáó»éáó (i-na-
 na-né É.URU₄ e-di-né ši-du-li-né) í »ñ³ í³ ý. ý»éáó (šú-ĥe ba-aç-qi-du-lé
 TEMEN) Ú³ éçÝ:

Ā³ n̄. Ū³ YáoĀŪ³ Ū³ μ: 2 ŪeāÇeáí¹ í³ eí³ í³ áí³, áñ Ç¹ Ūe ta-nu-li-
 (i)-ni (dá-nu-li-i-né) μ³ ŪÇ í»ñáYBU³ É³ 3 ní³ 3 N³ Ūí áo-
 ĀŪáoYÝ»ñáoŪ . áñí¹ áoY»Yú ĀŌŌ³ í³ Y-ā³ ní³ 3 1^ñ 3 í³ YÇ ÇŪ³ eí³ áí³
 . áñí³ í³ í³ áŌ μ³ Ū³ í³ Y Ó³ Ç N»í: Āeí³ 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪáoYÝ³ Ū³ μ³ áŌ-
 çáoĀŪ³ Ū³ μ³ 3 é³ Yó 1^Á í³ 3 ñáoĀŪ³ Y, N^Y 3 ñ³ í³ áñ ĸ Ā³ n̄. Ū³ Y»É Š»Ā» ÇYá-áñ
 Ū»í³ Á/μ³ Y susi-ç⁵⁷⁹ í³ áŌ(ú)Çó ū³ Y¹ Ç/ú³ Y¹ í³ Ç, Āáo 1^Y Ç/1^ñ í³ Ç....!
 (í³ é³ óÇ` Šaše gei s(u)-áoÇY (á)»í³ Ç Ē³ ñ³ Ē³ áŌ-le` 1^Y áŌ-
 line!):

7-8-ñ¹ í³ áŌ»ñáoŪ áoY»Yú mī-i e-ši-me-ši/e el-mu-še ma-
 nu-né 3 YN³ eí³ Y³ fç í³ Ō³ ā³ ñ³ ŪÇY 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪáoYÁ⁵⁸⁰, áñí »Ō
 í³ YáĀ »Y ŪÇ³ ŪY mi ŠŪÇ, áá! - N³ Ū. ŪÇ ŠŪÇ, áá!⁵⁸¹ β³ Ōí³ āĀ .. man--
 [mæn-] ŠŪY³ É, ÉÇY»É! - N³ Ū. ŪY³ É ŠŪY³ É, ÉÇY»É! μ³ ŪÁ (í »ñçYÇÇē N³-
 Ū³ ní³ »ē í »ñĀ):

8-9-ñ¹ í³ áŌ»ñáoŪ í³ Ūí³ í³ ĸ a-še-e šú-ñe ba-aç-ge-tù-le
 TEMEN⁵⁸² 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪáoYÁ, áñí »Ō áoY»Yú N»í¹ Ū³ É μ³ é»ñĀ.
 aše[ase] Š»ñμ(±)!. šuñe ŠYáñ!. baçge=ç=u=le Šíí»ñ³-
 í³ Y. Y(í)Ç(±)⁵⁸³, 3 YÇñ³ í³ Y (eí áñ³ 13 é³ í³ Y) »Ō³ Y³ í³ Ç μ³ Ū baç-
 ge=ç=Çó. TEMEN(±) (· 3 Ō³ ÷ 3 ñ³ · Çñ) ŠNÇŪú: í »ñ³ ā³ NáoŪY»ñáí¹
 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪáoYÝ³ Ū³ μ³ áŌçáoĀŪ³ Ū³ μ³ N^Y 3 ñ³ í³ áñ ĸ Ā³ n̄. Ū³ Y»É Š»ñμ
 YáñÇó í »ñ³ í³ Y. Yí³ Ç(±) NÇŪúÇó(±)!:

9-ñ¹ í³ áŌáoŪ í³ Ūí³ í³ I UDU¹ ḏŠe-bi-tú-e TAG Š1 ááĒ³ ñ
 ḏŠebitu-ÇY Āáo ħáñ³ μ»ñ(í)Ç(±) 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪ³ Y N³ Ū³ ní³ »ē í »ñĀ:

10-11-ñ¹ í³ áŌ»ñáoŪ í³ Ūí³ í³ Ru-sa-né ḏŠe-bi-tú-i LŪ¹ ERUM
 ḏŠe-bi-tú-ka-i a-ni-ia-ar-du-né 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪáoYáoŪ
 áoY»Yú N»í¹ Ū³ É μ³ é»ñĀ. Ru-sa-ne, 3 YÓY³ YáoY ĸ 1^ñ í³ áŌŌ³ í³ Y
 Náíáíáí. ḏŠebitu=i[-o=y], 1^Çó³ YáoY ĸ 1^ñ í³ áŌ é³ í³ Y Náíáíáí

⁵⁷⁹ Aeí »ñ¹ áŌŪÁÇY, Šsu=usi=ne peṭi!-Ç í³ áí³ ĸ í³ »eY»É peṭi »í³ 3 1^ñáoĀŪ³ Ū³ μ³ í³ ĸ Ūí³ μ³ é³ í³ ā³ 3 í³ áŌáoĀŪáoY (í »ē IV.3 í³ »í 2): ĐUŪí . ē-ni : bi-di-i(peṭi) [KYKH 428:] YŪ³ Y³ í³ Ç ā³ μ³ é³ í³ ā³ 3 í³ áŌáoĀŪáoY N»í¹ :

⁵⁸⁰ eáoŪY 3 ní³ 3 N³ Ūí áoĀŪ³ Y³ Ā. Ū³ í³ áYáíÇ Ā³ n̄. Ū³ YáoĀŪáoYÁ [ДВ, 5, 1988, çç 157-159], 3 YNáoē³ fç Ūí 3 ó³ í³ ÇY fçY»éáo ā³ í³ »éáí, Ū»Yú 3 Ūeí »Ō á»Yú μ»ñáoŪ:

⁵⁸¹ í »ē 7.æ³ Náoí³ Ū³ Y, 1988, çç 139; e.2 Ūí 3 7.æ³ Y, 2003, çç 20 (í »ē Y³ .. 0):

⁵⁸² í »eí áŌŪ í³ Ūí³ í³ te Yβ³ YÁ 3 Ū³ á»é ĸ í³ 1^ñáoŪ Ū.Đ³ 1^ñáoŪáoŪ³ YÁ: Ø.e³ fç ÇYÇY .. Ā. Ū³ í³ áYáíÁ í³ fçē »Y 3 Ūe Ū»í³ Y³ YáoŪ: Ø³ Yñ³ Ū³ eY 3 Ūe Ū³ eÇY í »ē Н.Арутюнян, 2001(KYKH), çç 311 í³ Y. 9:

⁵⁸³ oYĀ³ 1^ñ 3 í³ Y Ā³ n̄. Ū³ YáoĀŪáoYÁ Ā. Ū³ í³ áYáíÇ [1963, çç 53, 88]:

(o Náfái áoU). ¹⁶ERUM (. ³Ō³ ÷ ³ñ³. Çñ = áoñ³ ñī . bura=ne⁵⁸⁴)
 §Í³é³, ëī náoU|. ^dŠebitu=kai[-o=kay] ŠŠebitu-Ç ³éç/Uái |,
 Í³½ÚÍ³ Í³ ħ Šebitu Í³Ō³ÝáoÝÇŌ -kai[-kay] »Í³Çnái, áñÁ
 Ñ³Ú³á³í³ éÉ³ÝáoU ħ Ñ³Ō. -Í³(U) µ³é³ñÚ³í³ ÇÝ (Ú³Ýñ³Ú³éÝ í »è
 IV.2) ŠUái , í »ŌÍ³ Ýß³Ý³ÍáoÁU³Úµ. anĭardu=ne[an=y=ardu=n]
 ŠU»Ō³íáñ, ³Ý³ñ³í³ñ|, ³Í³Í³Ý³ÝáoÝ⁵⁸⁵ (Ñ³Ō. *³Ý-Ū-³ñ³Íáo-Ý
 §³Ý³ñ³í³ñ, ³ÝÇñ³í³|⁵⁸⁶): ²ñī ³Ñ³Ūí áoÁUáoÝÝ ³ÚµáoÇáoÁU³Úµ
 Á³ñ. Ú³ÝíáoU ħ Šèáoß³-Ý Šebitu-Ç (Šebit-áU) Í³é³Ý, Šebitu-Ç
³éç (Šebit-á-Í³Ū) Ú»Ō³íáñ (ĸ)| (í³é³óÇ Šèáoß³-Ý è»ŌÁáU
 µáoé³Ý(±) è»Ō(Ç)Áá-Í³Ū ³ÝŪ³ñ³ÍáoÝ|):

11-12-ñ' í áŌ»ñáoU í³ŪÍ³ Í³ ħ ^mRu-sa-a-né a-ni-i-a-ar-du
 NU-li-né ³ñī ³Ñ³Ūí áoÁUáoÝÁ, áñī »Ō áoÝ»Ýú Ñ»í »Ū³É µ³é»ñÁ.
^mRusa=ne (í »è í»ñÁ). anĭardu[an=i=ardu] ŠU»Ō³íáñ, ³Ý³ñ-
¹³ñ| (í »è í»ñÁ). NU-li-ne, Áëī Ā. ³ÍáoÝáíÇ^a -(u)=li=ne
 í»ñÇ³íáñáoÁU³Úµ . ³Ō³ ÷ ³ñ³. Çñ µ³Ū ħ ŠáfÇÝÇ(±), Ááo áfÇÝÇ(±)|⁵⁸⁷
 Ýß³Ý³ÍáoÁU³Úµ: ²ñī ³Ñ³Ūí áoÁUáoÝÝ ³ÚµáoÇáoÁU³Úµ Á³ñ. Ú³ÝíáoU ħ
 Šèáoß³-Ý Ú»Ō³íáñ Ááo áfÇÝÇ(±)|):

12-13-ñ' í áŌ»ñáoU áoÝ»Ýú ^mRu-sa-a-še ^{md}Sar₅-du-re-ñi-
 né-še a-le(^mRusa=še[-=s] ^{md}Sardure=ñi=ne=še[-=hi-
 =ne=s] ale[ale]) Šèáoß³-Ý ³ñ³ÍáoñÇ-Ū³Ý³ éáoU ħ| ³ñī ³Ñ³Ū-
 í áoÁUáoÝÁ (Ú»ÍÝáoUÁ í »è í»ñÁ³ ñŌ. 2, í áŌ. 12-13):

13-14-ñ' í áŌ»ñáoU í³ŪÍ³ Í³ ħ a-lu-še i-ni DUB-te tú-li-
 i-e Í³Ō³á³ñ³ŪÇÝ ³ñī ³Ñ³Ūí áoÁUáoÝÁ, áñī »Ō áoÝ»Ýú Ñ»í »Ū³É
 µ³é»ñÁ. alu=še[aylo=s] Šái áñ|, ¹ñ³ÝáoÝ (Ñ³Ō. ³ŪÉ ŠáoñÇBA,
³ŪÉÁ)|⁵⁸⁸. ini, Ú»ñŌ³íáñ ³é³ñ³ÍÝ»ñÇ ¹ñ³ÝáoÝ(Íáo¹) (ÑÇUY³Í³ÝáoU
 áoÝÇ Ý³É³í³è . áñÍ³ÍáoÁUáoÝ. Í³ñáo ħ Ñ³Ýí»è . ³ÉÝ³ »í ³í³è) -
 Ñ³Ō. -Ý, ³ñ³ ¹Ú»Ç Ú»ñŌ³íáñ ³é³ñ³ÍÝ»ñÇ ¹ñ³Ýí³Ý³Í³Ý Íáo¹,
 áñáßŪ³É Íáo¹ (Ú³Ýñ³Ú³éÝ í »è II.3). DUB-te (. ³Ō³ ÷ ³ñ³. Çñ) §. Çñ,

⁵⁸⁴ ĐUŪí . Éáoé. b/pura-me §Í³é³ | [I.Diakonoff, 1971, ĸÇ 62, 77] " ³ŪÉY: ĐUŪí . Ý³ " Ñ³Ō. µáoéÝ, -³Ý Šµáoé|, áñÇŌ áoÝ»Ýú µéÝ-³Ý-³É, µéÝ-³íáñ " ³ŪÉY:

⁵⁸⁵ -u(=ne) ³Í³Í³Ý³Í»ñí / ¹ñµ³Ū³Í»ñí ³Í³ÝŌÇ Ñ³Ūñí »è I.3 Í»í 2:

⁵⁸⁶ Ō»ÍÝ³µ³ÝáoÁUáoÝÁ í »è **é.2ŪÍ³µ³Ý**, 2003, ĸÇ 26-27:

⁵⁸⁷ И.Дьяконов, ДВ, 5, 1988, ĸÇ 160: Ō.é³ÍfÇÝÇÝÍ³ñ³áoU ħ a-ni-i-a-ar-du-nu-li-
 né, áñÁ úÇá Ñ³í³Ý³Í³Ý ħ ħ Ñ³Ú³ñáoU Ū.Đ³ñáoÁUáoÝŪ³ÝÁ [2001(КVKH), ĸÇ 311 Í³Ý. 12]:

⁵⁸⁸ Ō»ÍÝ³µ³ÝáoÁUáoÝÁ í »è **é.2ŪÍ³µ³Ý**, 2003, ĸÇ 24-26: ²é³í»É úÇá Ñ³í³Ý³Í³Ý ħ
 ÁíáoU í»ñÇÝÇé Ñ³Ū»Ū³íáoUÁ Ñ³Ō. áñ, -áo ¹ñ³Ýí³Ý³Ñ»í :

· nái ÍáÁá0! tu=li=ie §(Í)ááYá³ óYÇ(±), (Í)íY³ èÇ(±)!, 3-ñ¹ 1»UuÇ
³YÇñ³Í³Y (èi añ³ 1³è³Í³Y) »0³Y³ÍÇ µ³Ù tu—Çó (Ñ³Ù. Áá0-»É
 §Í³íY»É, Ñ³ñ»É!⁵⁸⁹): 2ñi 3Ñ³Ùi áoÁÙáoY³ 3Ùmá0ÇáoÁÙ³Ùm Á³ñ·Ù³Y-
 íáoÙ Ç Şáí-án·Çñ-Y ááYá³ óYÇ!:

14-15-ñ¹ íáo»ñáoÙ áoY»Yù mî-i ar-ñe-e ú-ru-li-a-né
^dUTU-ni-ka-a-i 3YÑ³èí³Y³ÉÇ Í³0³á³ñ³ÙÇY 3ñi 3Ñ³Ùi áo-
 ÁÙáoYÁ, áñi »0 Ñ³Ùi YÇ »Y ÙÇ³ÙY mi ŞÙÇ, áá! - Ñ³Ù. ÙÇ ŞÙÇ, áá!
 ß³0Í³áÁ (í »è í»ñÁ) .. ^dUTU-ni=kai[^dUTU-ni=kay] §³ñ¹
 í »0/³ñ³Ç ÉáoÙè! - Ñ³Ù. 3ñ»óÍ³Ù Şáoñ 3ñ¹ Ç, úní³ ÉáoÙè Ù³èÁ!
 Ù³èY³ÍÇ· 30³÷³ñ³·Çñ µ³éÁ (Ù»ÍYáoÚÁ í »è IV.2): ÁYá í »ñ³µ»ñáoÙ
 Ç ú-ru-li-a-né µ³ÙÇY, 3á³ 3ÙY á»í ù Ç µ³0¹³ í »É ur(=)ul-
 =ia=ne 0¹áí -ia=ne-Ç í³Í í »èY»Éáí µ³0³Í³Y í »ñç³ í áñáoÁÙáoY,
 áñáí Í³½Ùí³Í µ³Ù»ñÁ áoñ³ñi 3Í³Y í »ùèi »ñáoÙ áñá»è Í³YáY,
 ÇYáá»è áñ 3Ùèi »0, Ñ³Y¹»è »Y· 3ÉÇè mi ŞÙÇ, áá! Í³Ù ui[oy] Şáá!
 µ³ó³è³Í³Y Ù³èYÇÍÇ Ñ³ñ³1ñáoÁÙ³Ùm (í »è III.2.3 Í»í 2):
 ÁY¹Ñ³Yáoñ 3éÙ³Ùm, 3ñi 3Ñ³Ùi áoÁÙáoY³ 3Ùmá0ÇáoÁÙ³Ùm Úáí 3 í áñ³-
 á»è ÑY³ñ³í áñ Ç Á³ñ·Ù³Y»É ŞÁá0 arñe⁵⁹⁰-Á 3ñ¹ í »0/³ñ³Ç ÉáoÙè
 (µ³é³óÇ³ 3ñ»óÍ³Ù) áí »èYÇ(±)! Í³Ù ŞÁá0 arñe-Ç íñ³ (í ñ³Í³Y
 Náíáí) 3ñ³Ç ÉáoÙèÁ áí 3ñ³Í³ÍÇ(±) (»Á» ur(=)ul=ia=ne µ³ÙÇ Ù³Ç
 í »èY»Yù ur Şi 3ñ³Í³Ù, í »0!⁵⁹¹ µ³é³ñÙ³í Á!):

- x+1 ...
- 2. *aže deržo=s estj=n der=u=w aše*
- 3. LUGÁL^{MEŠ}(-)i KASKAL z=at=u=le I GUD I UDU ^dŠebit-o= y(æ) T[AG]
- 4. 3 UDU ^dartuwaras=a=ue(/-o= y(æ) (±))
- 5. I UDU ^dŠebit-o=y=na=ue KÁ kotoł=a=n
- 6. GIBIL-še I UDU ^dŠebit-o=y(æ) TAG aše gei s(u)=oci=n

⁵⁸⁹ ÙÙ³Y Ù»ÍYáoÁÙ³Y Ñ³Ù³ñi »è **e.20Í³µ³Y**, 2003, ÇÇ 38-39: 2Ùè Ñ»0ÇY³ÍY»ñ èñ³ Ù»Ç
 í »èYáoÙ »Y áoñ³ñi . túr- ŞÇ³ñ¹»É! µ³Ù³ñÙ³í Á¹ tu(r=u)li=ne > tuli=ne³YáoÚáí:

⁵⁹⁰ »Á» YÍ³í Ç áoY»Y³Yù, áñ 3Y»Í³ÙÇ µ³Y³0¹»ñÇ¹YÙ³Y Ñ³í³Í³ÍY»ñáoÙ, áñá»è Í³YáY,
 ÉáéíáoÙ Ç Şó»0Ç! (zelbe - Ñ³Ù. 0»0) .. Ş½³ñÙÇ! (armu=zi - Ñ³Ù. ½-³ñÙ, -áÙ) Ù³èÇY,
 3á³ µ³ó³éí³Í³á, áñ arñe-Ç í³Í á»í ù Ç í »èY»É Ñ³Ù. 30É µ³éÁ Şè»ñáoY¹, ó0, ½³ñÙ!
 ÇÙ³èí áí:

⁵⁹¹ í »è **M.Salvini**, SMEA, 44/1, 2002, ÇÇ 129-130, 142-143: ĐÙÙí . Ñ³Ù. áoñ Şi »0! (Ù³Y-
 ñ³Ù³èY í »è VI):

7. *peři xarxar=u=le dæn=ul=i=ne mi*
8. *ešimeši/e elmu=s mæn=u=n aše*
9. *šuhe bať(=)qi=ť=u=le TEMEN I UDU^dŠebit-o= y(æ) TAG*
10. *^mRusa=n^dŠebit-o=y^{LÚ}ERUM^dŠebit-o=kay*
11. *an=y=ardu=n^mRusa=n*
12. *an=y=ardu NU-li-ne^mRusa=s*
13. *^{md}Sardure=hi=ne=s a ʒe aylo=s*
14. *ini DUB-te tu=li=je mi arhe (=a ʒx(±))*
15. *ur(=)ul=ia=ne^dUTU-ni=kay*

2) ...³ éáóÙ ʒ` 3) á³ i n³ ëi áóÁúáóÝ/Ń³ ëi³ i áóÁúáóÝ(±) ³ ðëi »Ō
 1ñ»óÇ, »ñμ(±) 3) ³ ñú³ Ý»ñÁ ×³ Ý³ á³ ñŃÁ ĪŃ³ i »Ý(±) 1 óáóĚ, 1 ááĚ³ ñ
^dŠebitu-ÇÝ ÁáŌ ½áŃ³ μ»ñ(í)Ç(±), 4) 3 ááĚ³ ñ^dartuwaras(a)-
 (Ý»ñ)ÇÝ(±), 5) 1 ááĚ³ ñ^dŠebitu-Ç 1éÝ»ñÇÝ: Ī áÁáŌÝ»ñÇó(±) 6) Ýáñ, 1
 ááĚ³ ñ^dŠebitu-ÇÝ ÁáŌ ½áŃ³ μ»ñ(í)Ç: °ñμ ÇÝá-áñ μ³ Ý/Ú»ĪÁ(±) susi-
 Çó 7) ú³ Ý³ íÇ/ú³ Ý³ Ç, ÁáŌ 1ñíÇ/1ÝÇ: ØÇ 8) ...: °ñμ 9) ÝáñÇó
 í»ñ³ í³ Ý. ÝíÇ(±) ŃÇÚúÇó(±) 1 ááĚ³ ñ^dŠebitu-ÇÝ ÁáŌ ½áŃ³ μ»ñ(í)Ç(±):
 10) èáóß³ Ý šebitu-Ç Í³ é³ Ý šebitu-Ç ³ éç`/Úáí 11) Ú»Ō³ í áñ (ʒ),
 èáóß³ Ý 12) Ú»Ō³ í áñ ÁáŌ áfÇÝÇ(±): èáóß³ Ý 12) ʘ³ ñ¹ áóñÇ-Ō³ Ý³ éáóÙ ʒ`
 áí-áñ 14) · Çñ-Ý ááÝá³ óÝÇ ÚÇ arhe 15) ... ³ ñ` i »Ō (μ³ é³ óÇ ³ñ»Ō³ Ō³ Ú):

ĀÇí 4.

Ī áíÇÝ³ ñ: î »ë` KYKH 389, YKH 266, HchI 118 ... ³ ŌĚÝ:

1. ^dĪal-di-ni-né uš-ma-ši-[né] EN-si-ni-né^mRu-sa-a-še
2. ^{md}Sar₅-du-re-ĥi-né-še i-e-še i-né-le^{KUR(1)}e-ba-né-le
3. šú-si-né-e uš-ti-ib-ti-né á[š]-gu-ú-le^{LÚ}bu-ra(-)áš-tu_x-ú-le
4. ^{KUR}A-da-ĥu-né^{KUR}Ú-e-le-ku-ĥe^{KUR}Lu-e-ru-ĥe-e
5. ^{KUR}Ar-qu-qi-i-né 4 LUGAL^{MEŠ}i-na-né ap-ti-né šu-i-ni-a-[né]
6. ^{KUR}Gur-qu-me-le(±)^{KUR}Šá-na-ťu-a-i-né^{KUR}Te-ri-ú-i-šá-i-né
7. ^{KUR}Ri-šú-a-i-né^{KUR}Tar-zu-a-i-né^{KUR}A-ri-a-i-né^{KUR}Za-ma-a-né
8. ^{KUR}Ir-qi-ma-i-né^{KUR}E-la-i-né^{KUR}E-ri-el-tú-a-i-né
9. ^{KUR}A-i-da-ma-ni-ú-né^{KUR}Gu-ri-a-i-né^{KUR}Al-zi-ra-né

10. ^{KUR}Pi-ru-a-i-né ^{KUR}Ši-la-a-i-né ^{KUR}Ú-i-du-a-i-né
11. ^{KUR}A-tè-za-a-i-né ^{KUR}E-ri-a-i-né ^{KUR}A-za-me-ru-ni-né
12. 19 LUGAL^{MEŠ} i-šá-né ap-ti-né šu-i-ni-a-né ^{ŠADU}ba-ba-ni-a
13. [k]u-ru-ni/e-e PAP 23 LUGAL^{MEŠ} šú-si-né MU TI^{MEŠ} áš-gu-bé
14. wa-še ^{SAL}lu-tú^{MEŠ} ^{KUR}Bi-a-i-na-di pa-ru-bé me-ši-né šá-a-le
15. [nu]-na-a-di ši-di-iš-ṭu_x-ú-le i-[né-le] É.GAL^{MEŠ}
16. [i]-nu-ke ^{KUR}e-ba-a-ni-ú-ke-e-di [a-bé-li-ṭ]ù-bé
17. [e]-we i-ni É.GAL pá-tù-si-e [ši-di]-iš-ṭu_x-bé [de₄-ru-bé ti]-né
18. ^dIM-i URU ^{KUR}B[i]-a-na-ú-[e uš-ma]-še ^{KUR}KÚR^{MEŠ} [na-pa-ḥi-a-i-di]
19. ^mRu-sa-a-še a-le-e a-[lu-še] i-ni [DU]B-te tú-li-[e]
20. [.....]

1-ÇY'í áóÁóÙ í'í Ç Úr Ç Í Ç ^dḥal-di-ni-né uš-ma-ši-[né] EN-si-ni-né Ç ñi Ç ÑÇ Úr áóÁóÁóYÁ, áñi »Ō áóY»Yú Ñ»i' Ç ÇÉ Ç µÇ é»ñÁ. ^dḥaldi=i=ni=ne, 1ÇÓÇ YáóY Ç, áñY Ç Úeiri »Ō ÑÇ Y1»è Ç . Ç ÉÇ È ÑÇ i' Í Ç -óáóóÇÇ 1»ñáóÙ Áí áí Ç Ñáí áí áí ÑÇ ÚÇ ÓÇ ÚY»éáí Çñ ÑÇ i' Í Ç óÙÇ ÉÇY (ušma=ši-ÇY). ušma=ši=ne ŠáóÁáí, ÑñáñáóÁóÇ Úµ|, µÇ óÇ éÇ Í Ç Y- . áñÍ Ç Ç Í Ç Y Ñáí áí ušma=še í »ñÇ óÇ Í Ç Y . áÙÇ Í Ç YÇÓ, áñÁ Í Ç ½Úr Ç Í Ç Ç ušma-⁵⁹² Ç ñÚÇ i' ÇÓ -še[-s] (ÑÇ Ú.-ù(±)) Ç Í Ç Yóáí (i »è I.3 Í »i 2): Ç ñi Ç ÑÇ Úr áóÁóÇ Y í »ñçáóÙ í'í Ç Úr Ç Í EN-si=ni=ne µÇ éÁ, ÇYáá»è áñ ^dḥaldi 1ÇÓÇ YáóYÁ, YáóÚYá»è ÑÇ Y1»è Ç . Ç ÉÇ È ÑÇ i' Í Ç óáóóÇÇ 1»ñáóÙ Áí áí Ç Ñáí áí áí ÑÇ ÚÇ ÓÇ ÚY»éáí ÚÇ YáóÚY ÑÇ i' Í Ç óÙÇ ÉÇ ušma=še-Ç Ñ»i : ÁYá í »ñÇ µ»ñáóÙ Ç EN-si-ni-né-ÇY, Ç áÇ ÚÇ éYÇ . Ç i' Ç Í Ç Y . ñÇ Í Ç YáóÁóóYáóÙ éñÇ i' Ç Í éáí áñÇ µÇ ñ i' »èYáóÙ »Y µÇ óÇ éÇ Í Ç Y- . áñÍ Ç Ç Í Ç Yáí 1ñí Ç Í Ç Í Ç Í Ç Y Ç YáóY Í Ç ½Úr Ç Í Ç aluse Ši »ñ, Í Ç éÇ í Ç ñÇá| . áÙÇ Í Ç YÇÓ -i=ne Ç Í Ç Í Ç YÇ Í »ñi Ç Í Ç Yóáí : éÇ Í Ç ÚY Ú»½ Ç éÇ í »é ÑÇ í Ç YÇ Í Ç Y Ç Áí áóÙ aluse-Á ÁÇ ñ . ÚÇ Y»É Ši ÇñÇ Í Ç Éáó-ÁóóY(±), i ÇñÇ á»i áóÁóÁóY(±)|, Ši ÇñáóYÇ Í Ç Y í Ç Úñ(±) . Ç Ñ(±)| (Ç Úe ÚÇ éÇY i' »è I.3 Í »i 2), áñY Ç Úeiri »Ō, Áeiri Í Ç YáYÇ, ÑÇ ÚÇ ÓÇ ÚY»óÙÇ Y-n(e)- ßÇ ÓÍ Ç ááó ÚÇ éYÇÍÇ ÚÇçáóáí ÑÇ ÚÇ ÓÇ ÚYáóÙ Ç µÇ óÇ éÇ Í Ç Y- . áñÍ Ç Ç Í Ç Yáí Ñáí áí áí 1ñí Ç Í Ç Çñ ÉñÇ óÙÇ ÉÇ (ušmaši=ne-Ç) Ñ»i : Ç ñ-

⁵⁹² ¶.æÇ ÑáóÍ ÚÇ YÁ ÑYÇ ñÇ í áñ Ç ÑÇ ÚÇ ñáóÙ, áñ Ç ÚY áóYÇ ÑY»í »ñááÇ Í Ç Y í Ç . áóÙ *ug-mo-ÇÓ Í Ç Ú *ug-mÇ-ÇÓ, áñÁ ÑÇ Ú»ñ»YáóÙ áÇi Ç i' Ç ñ *uš-mo Í Ç Ú *uš-man ŠáóÁ, ½áñáóÁóóY; YB»éáí, áñ Ç Úe YáóÚY Ç ñÚÇ i' ÇÓ ÑÇ Ú»ñ»YáóÙ áóY»Yú áÚÁ ŠáóÁ; µÇ éÁ, áñÁ ÑÇ Ú»ñ»YÇY Ç Ç Yó»É ÇñÇ YÇ Í Ç Y ÚÇçYáñ1áóÁóÇ Úµ |á »Ð, 2000, 1, ÇÇ 126|:

ĩ ³ Ñ³ Ůĩ áóĀŮáóŸŸ ³ ŮmáŌçáoĀŮ³ Ům Ā³ ñ. Ů³ Ýĩ áóŮ ĺ ŠĚ³ f'1Ç-Ç EN-si-Ç
(ĩ Çñ³ Ĩ³ ÉáoĀŮ³ Ý/ĩ Çñ³ Ā»ĩ áóĀŮáóŸ/ ³ ÑÇ (±) Ñ½áñáoĀŮ³ Ům):

1-3-ñ' Ĩ' áŌ»ñáoŮ Ĩ' Ĩ' Ůĩ ³ ĺ ³ Ru-sa-a-še ³ mdSar₅-du-re-ñi-
né-še i-e-še i-né-le ³ KUR(1) e-ba-né-le šú-si-né-e uš-
ti-ib-ti-né á[š]-gu-ú-le ³ ñĩ ³ Ñ³ Ůĩ áóĀŮáóŸÁ, áñŸ ěĩ ěĩ áóŮ ĺ
ĺ ñ. Náfái áĩ ¹ñĩ ³ Ĩ' ³ ñũ³ ŮÇ ³ ÝáoŸ Ñ³ Ůñ³ ÝáoŸÁĩ ³ mRusa=še ³ mdSar-
dure=ñi=ne=še ŠŌÇÝáo³-Ÿ ³ ð³ ñ'áoñÇ-Ů³ Ý; ² ŮÝáoŸ»ĩ ³ áóŸ»ŸŮ
Ñ»ĩ ³ Ů³ ĩ[³ µ³ é»ñÁ. ieše[yes] Š»ē; (Ñ³ Ů. »ē Š»ē); ³ é³ çÇŸ ¹»ŮŮÇ
³ ÝŌŸ³ Ĩ' ³ Ÿ ¹»ñ³ ÝáoŸ. ine=le[line=r], Ů»ñŌ³ íáñ ³ é³ ñĩ³ Ÿ»ñÇ
óáoŮ³ Ĩ' ³ Ÿ ¹»ñ³ ÝáoŸ/Ÿá¹ ³ ¹ñĩ ³ Ĩ' Ná. Áíáĩ, Ñ³ Ů³ Ā³ Ĩ' ³ ěĚ³ ÝáoŮ ĺ
Ñ³ Ů»ñ»ŸÇ Ů»ñŌ³ íáñ ³ é³ ñĩ³ Ÿ»ñÇ 3-ñ' ¹»ŮŮÇ-Ÿ Ÿá¹ÇŸ (Ů³ Ÿñ³ Ů³ ěŸ
ĩ »ē Ĩ.3 Ĩ' Ĩ' 3). ³ KUR ebane=le[ewane=r] Š»ñĩñŸ»ñ; - Ñ³ Ů. -
»Ō³ Ÿ+»ñ Š»ñĩñŸ»ñ; (Ů»ĩŸ³ µ³ ÝáoĀŮáóŸÁ Ĩ' »ē Ĩ»ñÁ). šu=si=ne[so-
=ci=n(±)] ŠŮ»ĩ(±); Ĩ' Ů ŠéáoŮŸ(±); ŸŮŮĩ. Ñ³ Ů. éá-ŮŸ Š³ Ůē, éáoŮŸ;
(ŸŮ³ Ÿ Ā³ ñ. Ů³ ÝáoĀŮ³ Ÿ ŸŸ³ ñ³ íáñáoĀŮ³ Ÿ ³ Ñ³ Ů»ñ»Ÿ ŸŸ³ ñ³ íáñ
½áo. ³ Ñ»éÇ Ů³ ěÇŸ Ĩ' »ē Ĩ.3 Ĩ' Ĩ' 2), ³ ŮŸ Náfái áĩ Ñ³ Ů³ Ō³ ŮŸáoŮ ĺ µ³ ó³-
é³ Ĩ' ŸŸ. áñĩÇ³ Ĩ' Ÿáĩ ¹ñĩ ³ Ĩ' ĩñ³ ŮŮ³ ěÇ (ušŧ=ibti--Ç) Ñ»ĩ. ušŧ-
=ibti=ne[osŧ=iwti=n] Š³ ñß³ íáĩ; ³ µ³ ó³ é³ Ĩ' ŸŸ. áñĩÇ³ Ĩ' ŸŸ
Náfái ušŧ=ibte[osŧ=iwt] Š³ ñß³ í; Ĩ' ñ³ ó³ Ĩ' ŸŸ. áŮ³ Ĩ' ŸÇŌ, áñÁ
Ĩ' ½Ůĩ ³ Ĩ' ĺ ušŧ-[osŧ-] Š³ ñß³ í»ē; (Ñ³ Ů. áēĩ -(Ÿ)-»É ŠŌ³ Ĩ' Ĩ' ě, Ç
µ³ ó Ñ»é³ Ÿ³ ě; 593) µ³ ŮÇŌ -ibte[-iwt] (Ñ³ Ů. -áŮĀ < -*ÇŌĀÇ <
*eu-ti) ³ Ĩ' Ÿáoáĩ (ĩ »ē Ĩ.3 Ĩ' Ĩ' 2). ašg=u=ule Šĩ Çñ»ŌÇ. ñ³ í»ŌÇ
(Ÿñ³ ŸŌ); ³ ŸáoĀŮ³ Ĩ' ŸŸ µ³ Ů (1-ÇŸ ¹»ŮŮ, »½. ĀÇĩ, Ná. Áĩ Ç ŮµŮ»ĩ): ² ñ-
ĩ ³ Ñ³ Ůĩ áóĀŮáóŸŸ ³ ŮmáŌçáoĀŮ³ Ům Ā³ ñ. Ů³ Ýĩ áóŮ ĺ Š»ē ³ éáoß³ ě ³ ñ-
¹áoñÇ-Ů³ Ÿ (³ Ůē) »ñĩñŸ»ñ-Ÿ Ů»ĩ(±)/éáoŮŸ(±) ³ ñß³ íáĩ. ñ³ í»ŌÇ;
(ĩ ³ é³ ŌÇ Š...Ů)»ē ÇŸ»ñ »Ō³ Ÿ»ñ éáoÇŸ áēĩ ÇŌĀÇ-Ÿ ašg-
áo(Ō):

3-5-ñ' Ĩ' áŌ»ñáoŮ Ĩ' Ĩ' Ůĩ ³ ĺ ³ LŮbu-ra(-)áš-ŧuₓ-ú-le ³ KUR A-da-
ñu-né ³ KUR Ů-e-le-ku-ñē ³ KUR Lu-e-ru-ñē-e ³ KUR Ar-qu-qi-i-né
³ ñĩ ³ Ñ³ Ůĩ áóĀŮáóŸÁ, áñĩ »Ō ěĩ ½máoŮ áóŸ»ŸŮ LŮbura=šŧ=u=ule
Šēĩ ñĩ³ ŮñÇ(Ÿñ³ ŸŌ); ³ ŸáoĀŮ³ Ĩ' ŸŸ µ³ ŮĀ (1-ÇŸ ¹»ŮŮ, »½. ĀÇĩ, Ná. Áĩ Ç
ŮµŮ»ĩ) ³ Ĩ' ½Ůĩ ³ ĺ LŮbura Šēĩ ñáoĩ, Ĩ' é³ Ĩ' ³ ñŮ³ Ĩ' ÇŌ (Ů»ĩŸ³ µ³ Ýáo-
ĀŮáóŸÁ Ĩ' »ē Ĩ»ñÁ ³ ñŌ. 3, Ĩ' áŌ. 10-11 ³ Ĩ' ŸŸ. 584) -šŧ-[-šŧ-] (Ñ³ Ů. -
ēĩ) µ³ Ů³ Ĩ' Ÿáoáĩ: Ō³ ěŸ³. Çĩ ³ Ĩ' ŸŸ. ñ³ Ĩ' ŸáoĀŮáóŸáoŮ ³ Ůē µ³ éĀ

593 Ĩ' »ē ³ ĩ.æ³ ÑáoĩŮ³ ŸŸ, á ³ Đ, 2001, 1, ĺÇ 127; e.² Ůĩ ³ ³ ŸŸ, 2003, ĺÇ 46-47:

ánǎ»è í 3 YáY AYĀ»nóí áoŪ ĵ 3 Ýç3 i ˘ LŪ bu-ra āš-tu_x-ú-le Šei náol
 13 nŌÇ! Ō ˘ áí: è 3 í 3 ŪY Ū½ 3 è 3 í »Ē Ō 3 í 3 Ý 3 í 3 Ý ĵ Áí áoŪ ŪÇ 3 èY 3 í 3 Y
 AYĀ»nóáŌŪ: 2 nī 3 Ō 3 Ūi áoĀŪáŌYáŌŪ 3 ŪYáŌŌ»i ˘ Áí 3 nī í áoŪ »Y 4 »nī nŪY»-
 nÇ 3 YáŌYŪ»nĀ, ánáYŌ i »n»nÇY è áŌB 3 Y èi nī 3 ōn»Ē ĵ:

5-ñ' i áŌáŌŪ í 3 Ūí 3 í ĵ 4 LUGAL^{MEŠ} i-na-né ap-ti-né ſu-
 i-ni-a-[né] 3 nī 3 Ō 3 Ūi áoĀŪáŌYĀ, áñi »Ō áŌY»YŪ Ōi ˘ Ū 3 é ĵ 3 é»nĀ.
 LUGAL^{MEŠ} (3 Ō 3 ÷ 3 n 3 . Çñ) ŠĀ³ . 3 í áñY»nĵ. i=na=ne Š 3 ŪY! , 3-ñ'
 1»ŪŪÇ óáŌŌ 3 í 3 Y 1»ñ 3 YáŌY (Ō 3 Ū. 3 ŪY, Ý 3). ap=ti(=)ne Š 3 ÷ ÇY,
 í áŌŪY! 594 (ŌŪŪi . Ō 3 Ū. 3 ÷ Š 3 ÷, »ñĵ! (±), è 3 í 3 ŪY 3 YŌ 3 è í 3 Y 3 éÇ ĵ
 ŪYáŌŪ Ō 3 í »ĒŪ 3 é -ti-Ç 3 é í 3 ŪáŌĀŪáŌYĀ). ſu=i=n=ia=ne, -ia=ne
 í »nÇ 3 í áñáŌĀŪ 3 Ūµ µ 3 é 3 Ō ˘ ſue Š í áí! (Ō 3 Ū. í áí) µ 3 é 3 nŪ 3 i ÇŌ:
 àŌñ 3 nī »ñ»YáŌŪ -ia=(ne) í »nÇ 3 í áñáŌĀŪ 3 Ūµ . áŪ 3 í 3 YŪ»nĀ
 éáí áñ 3 µ 3 n . áñ 3 í í áŌŪ »Y 1»ñ 3 Yí 3 Y 3 í 3 Y Ū 3 í µ 3 ŪY»nÇ (ešti-,
 edi-) í 3 Ū »i 3 1ñáŌĀŪáŌYŪ»nÇ (kurune, peſi) Ōi ˘ (Ū 3 Yñ 3 Ū 3 èY
 3 Ū 1 Ū 3 èÇY i »è II.3 í ˘ i 4 ˘ IV.3 í ˘ i 2), ÇYáǎ»è áñ áŌY»YŪ 12-13-ñ'
 i áŌ»náoŪ: Àei »ñ»áŌĀÇY, 3 Ūei »Ō ſu=i=n=ia=ne-Y YáŌŪYǎ»è
 í 3 á 3 áŌ í 3 í ĵ 13-ñ' i áŌáŌŪ í 3 Ūí 3 í ĵ kuruni/e=e (i n 3 í 3 Y Ōáí
 kuruni/e-ÇŌ) »i 3 1ñáŌĀŪ 3 Y Ōi ˘ (i »è èi áñ ˘):

6-11-ñ' i áŌ»náoŪ Áí 3 nī í áŌŪ »Y 19 »nī nŪY»nÇ 3 YáŌYŪ»nĀ:

12-13-ñ' i áŌ»ñY è í è í áŌŪ »Y 19 LUGAL^{MEŠ} i-šá-né ap-ti-né
 ſu-i-ni-a-né 3 nī 3 Ō 3 Ūi áŌĀŪ 3 Ūµ, áñĀ í nī YáŌŪ ĵ 5-ñ' i áŌáŌŪ
 »Ō 3 í Á (i »è í »nĀ) µ 3 ó 3 é áŌĀŪ 3 Ūµ i=na=ne[i=na=n] Š 3 ŪY!
 1»ñ 3 Yí 3 Y, áñÇ ÷ áĒ 3 nŪY 3 Ūei »Ō áŌY»YŪ i=ša=ne[i=sa=n] Š 3 Ūè!
 1»ñ 3 YáŌYĀ: 2 ŪYáŌŌ»i ˘ áŌY»YŪ Š^{ADU}ba-ba-ni-a [klu-ru-né/i-e
 µ 3 é 3 í 3 á 3 í áŌáŌĀŪáŌYĀ, áñi »Ō 3 é í 3 »Y Ōi ˘ Ū 3 é µ 3 é»nĀ.
 Š^{ADU}baban=ia (áŌŌÇŌ Ō ˘ Y ĵ babani) ŠĒ»é, è 3 nĵ! - Ō 3 Ū. µ 3 µ 3 Ū
 ŠĒ»áŌñ! 595 . kurune/i=e[koſun(e)=e] 596 Š í áŌY, í áŌŪĀ! - Ō 3 Ū.
 í áŌY, -áŌY-ù/è Š í áŌŪ, í áŌY! (i »è í »nĀ 3 nŌ. 2, i áŌ. 8-10), »i 3 -
 1ñáŌĀŪáŌY ĵ 1 nī 3 í i n 3 í 3 Y Ōáí áí (i »è IV.3 í ˘ i 2): 2 Ūei »Ō áñǎ»è
 »i 3 1ñáŌĀŪ 3 Y ÉY 3 Çñ 3 YáŌŌi Ō 3 Y 1»è ĵ . 3 éÇè Š^{ADU}babane-Y, áñĀ

594 ĐY 3 n 3 í áñ ĵ, áñ i=na=ne ap=ti(=)ne-Y nī 3 í ĵ µ 3 ó 3 é 3 í 3 Y Ōáí áí Š 3 ŪY(ÇŌ)
 3 ÷ ÇŌ!:

595 ¶. æ 3 NáŌŪ 3 Y. 1988, ĵÇ 141; Н.Арутюнян, 2001(КУКН), ĵÇ 440; е. 2ŪŪ 3 Y, 2003, ĵÇ
 18, 83, í 3 Y.12:

596 ĐY 3 n 3 í áñ ĵ Y 3 ˘ [koſuni=i(æ)] í »náoŌ áŌŪĀ:

ěi³ YáóU ě -ia í»ñç³ íáñáoĀláoYÁ: °Ā» Yí³ i Ç áóY»Y³ Yú, áñ
 áóñ³ nī »ñ»YáóU, áñá»è Ī³ YáY, . áU³ Ī³ YÝ»ñĀ -ia=(ne) í»ñç³ íáñáo-
 ĀláoYÁ ěi³ YáóU »Y »i³ 1ñáoĀláoYÝ»ñÇ N»i 1ní »fÇè, 3 á³ aÇ μ³ ó³ é-
 íáóU, áñ 3 Ůeī »Ů áñá»è YáóUÝ »i³ 1ñáoĀU³ Y ĒY¹ Çñ N³ Y¹ »è ě . 3 fÇè
 Y³ .. Y³ Ē³ á»è »ñíáó 3 Y. 3 Ů í³ Ůí³ í 3 Í řu=i=n=ia=ne . áU³ Ī³ YÁ
 (...i=na=ne ap=ti(=)ne řu=i=n=ia=ne ... i=řa=ne ap=ti-
 (=)ne řu=i=n=ia=ne baban=ia kurun(e)=e): 5-13-ñ¹ i áŮ»ñĀ
 3 ŮmáŮçáoĀU³ Ům Ā³ ñ. Ů³ Yí áóU »Y ř(Āí³ nī íáóU »Y 4 »ñíñY»ñÇ 3 YáóY-
 Y»ñĀ) 4 3 ñú³ Y»ñ 3 ŮY 3 ÷-ÇY/Çó ÍáíÇ (Āí³ nī íáóU »Y 19 »ñíñY»ñÇ
 3 YáóYÝ»ñĀ) 19 3 ñú³ Y»ñ 3 Ůè 3 ÷-ÇY/Çó ÍáíÇ Ē»é³ Y (Ē»éY»ñÇ) ÍáŮ-
 Ůçó/ÍáŮuÇY; (i³ é³ óÇ ř... Ç-Y³ Y 3 ÷-t-ÇY(±) ÍáŮÇYÇ³ Y ... Ç-
 è³ Y 3 ÷-t-ÇY(±) ÍáŮÇYÇ³ Y μ³ μ³ YÇ³ ÍáŮáoY(»):

13-14-ñ¹ i áŮ»ñáoU í³ Ůí³ í 3 ě PAP 23 LUGAL^{MEŠ} řú-si-né MU
 TI^{MEŠ} ář-gu-bé wa-ře SAL lu-tú^{MEŠ} KUR Bi-a-i-na-di pa-ru-
 bé 3 ñi³ 3 N³ Ůi áŮĀláoYÁ, áñi »Ů èi ½máóU áóY»Yú PAP ř³ ŮmáŮç; ..
 LUGAL^{MEŠ} ř³ ñú³ Y»ñ; . 3 Ů³ ÷ 3 ñ³ . ñ»ñĀ: 2 ŮYáoN»i ... řu=si=ne
 [so=ci=n] MU (= áóñ³ nī . řale) řU»Í(±)/éáoŮY(±)⁵⁹⁷ i³ ñáoU; μ³ é³ -
 Ī³ á³ ÍáoĀĀláoYÁ (NŮŮi . i=řu=ka=ne řal(e)=e ř³ Ůè YáóUÝ i³ -
 ñáoU; . i »è 3 ñŮ. 2, i áŮ. 27-28), áñÇY N³ çáñ¹ áóU ě TI^{MEŠ} ářg=u=be
 wa=ře SAL lutú^{MEŠ} KUR Biain=a=di par=u=be Ī³ Ů³ á³ ñ³ ŮÇY 3 ñ-
 i³ 3 N³ Ůi áŮĀláoYÁ, áñÇ Ā³ ñ. Ů³ YáóĀU³ Y .. Ů»ÍY³ μ³ YáóĀU³ Y N³ Ů³ ñ
 i »è í»ñĀ 3 ñŮ. 2, i áŮ. 46-47 .. 19-20: 2 ñi³ 3 N³ Ůi áŮĀláoYÝ 3 ŮmáŮçáo-
 ĀU³ Ům Ā³ ñ. Ů³ Yí áóU ě ř³ ŮmáŮçáoĀU³ Ům 23 3 ñú³ Y»ñ Ů»Í(±)/éáoŮY(±)
 i³ ñáoU Ů»óÇ, i Ů³ Ů³ ñ¹, ÍÇY i³ ñ³ 1»áÇ í³ ŮY(»ñ);

14-15-ñ¹ i áŮ»ñáoU í³ Ůí³ í 3 ě me-ři-né řá-a-le [nu]-na-
 a-di 3 ñi³ 3 N³ Ůi áŮĀláoYÁ, áñi »Ů áóY»Yú N»i .. Ů³ é³ »ñĀ. me=ři-
 =né[mesi=n(e)=e(±)], áóñ³ nī . meře řN³ ñí, μ³ ÁÇY; (NŮŮi . N³ Ů.
 Ů³ éY, -ÇY řU³ è¹⁵⁹⁸) μ³ éY ě, áñY 3 Ůeī »Ů, Āeī »ñ¹ áóUÁÇY, N³ Y¹ »è ě
 . 3 fÇè è»é³ Ī³ Y Náfáíáí 1ní 3 Í Ēñ³ óU³ Y (N³ i Ī³ óáoŮçÇ) 1»ñáoU¹
 Náfáíáí .. Āíáí N³ Ů³ Ů³ ŮY»éáí i ñ³ Ī³ Y Náfáíáí (Y»ñ. áU³ Ī³ YÇ
 ÇŮ³ eī áí) 1ní 3 Í Çñ N³ i Ī³ óU³ fÇ (řal=e=Ç) N»i . řale=e ři³ ñÇ; ,
 N³ í³ Y³ μ³ ñ 1ní 3 Í ě i ñ³ Ī³ Y Náfáíáí (Y»ñ. áU³ Ī³ YÇ ÇŮ³ eī áí).
 nun=a=di ř»Í³ ě, 3 Y³ YóáŮ³ Ī³ Y μ³ Ů (3 YóŮ³ é Ī³ i 3 ñŮ³ é, 1-ÇY

⁵⁹⁷ řu=si=ne-Ç YŮ³ Y Ů»ÍY³ μ³ YŮ³ Y N³ Ů³ ñi »è II.3 í»i 2:
⁵⁹⁸ i »è e. 2 Ůí 3 řú³ Y, 2003, ěÇ 43-44:

1»Uù, »½. ĀĀĀĀ): 2 nī 3 N̄3 ūi áóĀŪáoȲ 3 ŪpáŌĉáoĀŪ3 Ūp Ā3 n̄. Ū3 Yí áóŪ ħ ŠN̄3 n̄ĪĀ Ĩ 3 n̄áoŪ »Ī3 Ĩ:

15-16-ñ' i áŌ»ñáoŪ íĪ3 Ūí3 Í ħ ši-di-iš-ṭu_x-ú-le i-[-né-le] É.GAL^{MEŠ} [i]-nu-ke^{KUR}e-ba-a-ni-ú-ke-e-di [a-bé-li-ṭ]ù-bé 3 nī 3 N̄3 ūi áóĀŪáoȲÁ, áñi »Ō áóY»Yù N̄i' Ū3 [μ3 é»ñÁ. šidi=šṭ=u=u-le[-=sṭ=u=-] ŠĪ3 éááo»óĉ (1ñ3 Yù)!, 3 YáoŌ3 Ī3 Y μ3 Ū (3 YóŪ3 Ī3 i 3 n̄Ū3 Ī, 1-ĀY 1»Uù, »½. ĀĀĀĀ, N̄á. ĀĪĀĀ ūpŪ»Īi) (Ū»ĪY3-μ3 YáoĀŪáoȲÁ Ĩ »è í»ñÁ` 3 n̄Ō. 1, Ĩ áŌ. 2-4). É.GAL^{MEŠ} Š3 ŪñáoY»ñ; (. 3 Ō3 ÷ 3 n̄3. Āñ, N̄á. ĀĀĀĀ), . áŪ3 Ī3 Y 3 YáoY . áñĪ3 Īí3 Í N̄á. áóŌŌ3-Ī3 Yái 1ñ3 Í Ū»ñŌ3 íáñ 3 é3 n̄Ī3 Y»ñĉ ine=le[ine=r] óáoŌ3 Ī3 Y 1»ñ3 Yí 3 Y/Ná1Ā N̄i' (Ĩ »è í»ñÁ), áñÁ ĀĪái N̄3 Ū3 Ō3 ŪYáoŪ ħ í»ñĉYĀĉé N̄i'. i=nu=ke[i=no=k] ŠYáoŪY, 3 Ū1/3 ŪY (YáoŪYÁ)!, óáoŌ3 Ī3 Y 1»ñ3 YáoY (i=)nu-[(i=no-)] 1»ñ3 Yí 3 Y3 Ī3 Y N̄ĀŪŪŌ3 (N̄3 Ū. Yá-ŪY Š3 ŪY, YáoŪY 3 ŪÉYĪ. Ū3 Yñ3 Ū3 éY Ū»ĪY3 μ3 YáoĀŪáoȲY»ñÁ Ĩ »è Ĩ.3 Ī»Ĩ 3): 2 ŪYáoŪ»Īi' áóY»Yù^{KUR}e-bani=u=k(e)=edi abeli=ṭ=u=be- [^{KUR}ewani=w=k(e)=edi aweli=ṭ=u=w] Š»ñĪñĉé N̄3 í»Ī»óĉ! μ3 é3 Ī3 á3 ĪáoĀŪáoȲÁ (Ū»ĪY3 μ3 YáoĀŪáoȲÁ Ĩ »è í»ñÁ` 3 n̄Ō. 2, Ĩ áŌ. 25-27): 2 nī 3 N̄3 ūi áóĀŪáoȲ 3 ŪpáŌĉáoĀŪ3 Ūp Ā3 n̄. Ū3 Yí áóŪ ħ Š3 ŪñáoY»ñ Ī3 éááo»óĉ, 3 Ū1/3 ŪY (YáoŪYÁ)⁵⁹⁹ »ñĪñĉé N̄3 í»Ī»óĉ!:

17-18-ñ' i áŌ»ñáoŪ íĪ3 Ūí3 Í ħ [e]-we i-ni É.GAL pá-ṭù-si-e [ši-di]-iš-ṭu_x-bé [de₄-ru-bé ti]-né^dIM-i URU 3 nī 3 N̄3 ūi áóĀŪáoȲÁ, áñi »Ō éĪ½páoŪ 3 éĪ3 ħ ewe[ew] Š'Ī - N̄3 Ū. »Ō Š'Ī (Ĩ »è í»ñÁ) B3 ŌĪ3 áÁ, áñĀY N̄3 ĉáñ'áoŪ ħ ini É.GAL paṭ=usi=ie[paṭ=oci=ie] šidi=šṭ=u=be[-=sṭ=u=w] der=u=be[der=u=w] ti=ne[ti=n] Š3 Ūñáo-Yá á3 ñéá3 á3 Ĩ /Bñĉ3 á3-Ĩ Ū3 Ī3 éááo»óĉ, 1ñ»óĉ 3 YáoYÁ...! Ī3 Ō3 á3 n̄3 ŪĀY N̄3 Ĩ í3 ÍÁ (Ū»ĪY3 μ3 YáoĀŪáoȲÁ Ĩ »è í»ñÁ` 3 n̄Ō. 1, Ĩ áŌ. 2-5): 2 ŪYáoŪ»Īi' áóY»Yù N̄i' Ū3 [μ3 é»ñÁ. ^dIM=i (= áóñ3 n̄i. ^dTeišeb[a=y]) Š^dTeišeba-ĀĪ, 1ĀŌ3 YáoY ħ 1ñí3 Í »½, è»é3 Ī3 Yái. URU (. 3 Ō3 ÷ 3 n̄3. Āñ = áóñ3 n̄i. paṭ=are) ŠŪ3 Ō3 Ū!, 3 n̄Ū3 Ĩ Á N̄3 í3 Y3 μ3 ñ N̄3 Ū3 á3 Ĩ 3 è. É3 YáoŪ ħ N̄3 Ū. á3 Ĩ Šá3 Ĩ Ĩ μ3 é3 n̄Ū3 Ĩ ĀY⁶⁰⁰: 2 nī 3 N̄3 ūi áóĀŪáoȲ 3 ŪpáŌĉáoĀŪ3 Ūp Ā3 n̄. Ū3 Yí áóŪ ħ Š' 3 Ūñáo-Yá á3 ñéá3 á3 Ĩ /Bñĉ3 á3-

⁵⁹⁹ ŌĀ. ááo» 3 Ūéi' »Ō i=nu=ke-Y á»Ĩ Ĩ ħ Ā3 n̄. Ū3 Y»Ī ŠYáoŪYá»è! Ū3 Ĩ μ3 Ū3 Ī3 Y ĀŪ3 é-Ĩ áĪ:

⁶⁰⁰ Ĩ »è é.2 Ūí3 Y 2003, ħĀ 50: 11.Ō3 ÷ 3 YóŪ3 YÁ áóñ3 n̄i. pat-ari-Y N̄3 Ū»Ū3 Ĩ áóŪ Ĩ N̄3 Ū. ÷ 3 Á μ3 é3 n̄Ū3 Ĩ Ā N̄i' [1940, ħĀ 39]:

ī Ū³ Ē Ī³ éáóó»óÇ, ¹ñ»óÇ ³ YáóYÁ ^dTeišeba-Ç ū³ Ō³ ū! (ī ³ é³ óÇ §»ō ÇY(Ç) É.GAL (³ŪñáóÁ) á³ī áóÇ-Ū(») šidi-ēī áō(ō) ¹»ñáō(ō) ĀÇY Ā/ī ĸē»ō³Ū á³ī(±)-ar):

18-ñ¹ ī áóáóŪ íĪ³ Ūí³ Ī ĸ ^{KUR}B[il]-a-na-ú-[e uš-ma]-še ^{KUR}KŪR^{MEŠ} [na-pa-ñi-a-i-di] Ī³ Ō³ á³ñ³ ŪÇY ³ñī ³ Ñ³ Ūī áóĀŪáó-YÁ, áñī »ō áóY»YŪ Ñī» Ī Ū³ Ē μ³ é»ñÁ. ^{KUR}Bian=a=ue, ī »ō³ YáóY ĸ ¹ñī³ Ī Ná. ī ñ³ Ī³ Yáí. ušma=še ŠáóÁ, Ñ½áñáóĀŪáóY!, í»ñ³ ó³ Ī³ Y · áŪ³ Ī³ Y (Ū»ĪY³ μ³ YáóĀŪáóYÁ ī »ē í»ñÁ). ^{KUR}KŪR^{MEŠ} (· ³ Ō³ ÷ ³ ñ³ · Çñ = áóñ³ ñī. ^{KUR}lulu=ini/e⁶⁰¹) ŠĀBY³ ŪÇ/Ūī ³ñ »ñīñY»ñ!, á»ī ū ĸ »YÁ³ ¹ñ»Ē, áñ ³ ŪY YáóŪYá»ē ¹ñī³ Ī ĸ Ná. Y³ ĪÇ ī ñ³ Ī³ Yáí: í áóÇ í»ñ-çáóŪ íĪ³ Ūí³ Ī ĸ napañiaidi μ³ ÉÁ, áñÇY Ū³ éY³ · Çī ³ Ī³ Y · ñ³ Ī³ - YáóĀŪáóYáóŪ ī ñī áóŪ ĸ ŠŅY³ ½³ Y¹»óáóŪ(±)! Ī³ ēī³ Ī»ĒÇ Ā³ ñ · Ū³ Yáó-ĀŪáóYÁ:

19-ñ¹ ī áóáóŪ íĪ³ Ūí³ Ī ^mRu-sa-a-še a-le-e a-[lu-še] i-ni [DU]B-te tú-li-[e] ŠēáóB³ Y ³ éáóŪ ĸ áí áñ · Çñ-Y ĪááYá³ ó-YÇ...! Ī³ Ō³ á³ñ³ ŪÇY ³ñī ³ Ñ³ Ūī áóĀŪ³ Y Ū»ĪY³ μ³ YáóĀŪáóYÁ ī »ē í»ñÁ ³ ñŌ. 3, ī áŌ. 13-14:

20-ñ¹ ī áŌÇó ³ ñŌ³ Y³ · ñáóĀŪáóYÝ ÁY¹ Ñ³ Ī í áóŪ ĸ:

1. ^dHaldi=ni=n ušma=si=n EN-ci=ni=n ^mRuša=s
2. ^{md}Sardure=hi=ne=s yes ine=r ^{KUR}ewane=r
3. so=ci=n ošŧ=iwti=n ašg=u=ule ^{LŪ}bura(=a)šŧ=u= ule
- ...
5. ... 4 LUGAL^{MEŠ} i=na=n aæ=ti=n šu=in=ia=n
- ...
12. 19 LUGAL^{MEŠ} i=sa=n aæ=ti=n šu=in=ia=n ^{ŠADU}baban=ia
13. kołun(e)=e PAP 23 LUGAL^{MEŠ} so=ci=n MU TI^{MEŠ} ašg=u=w
14. wa(=)s ^{SAL}lutu^{MEŠ} ^{KUR}Bian=a=ydi paŧ=u=w mesi=n=e šal(e)=e
15. nun=a=di šidi=šŧ=u= ule in=er É.GAL^{MEŠ}
16. i=no=k ^{KUR}ewani=w=ke=edi aweli=ŧ=u=w
17. ew in(i) É.GAL paŧ=oci=y(a) šidi=šŧ=u=w der=u=w ti=n

⁶⁰¹ Đ³ ī áóĪ ³ YáóY ĸ, áñY áóñ³ ñī »ñ»YáóŪ ēī ³ ó»Ē ĸ ŠĀBY³ ŪÇ, Ūī ³ ñ! ÇŪ³ ēī Á:

18. ^dIM-(a)=y URU ^{KUR}Bian=a=ue ušma=s ^{KUR}KÚR^{MES} napaĥiaidi
 19. ^mRuša=s aše aylo=s in(i) DUB-te tu=li=je
 20. [.....]

Ê³É¹ÇÇ EN-si-Ç (i Çñ³Í³ÉáóĀŪ³Ý/i Çñ³Ā»i áóĀŪ³Ý/ ³ŇÇ(±)
 Ň½áñáóĀŪ³Ūµ, èáóß³-Ý 2) Þ³ñ¹áóñÇ-Ū³Ý »è »ñíñÝ»ñ-Ý 3) Ū»Í(±)
 /éáóŪÝ(±) ³ñß³íáí · ñ³í»óÇ, èi ñí³óñÇ(-Ýñ³Ýó) 4-5) (Āí³ñí³áóŪ ĸ 4
 »ñíñÝ»ñÇ ó³ÝÍÁ), 4 ³ñù³Ý»ñ ³ŪÝ ³÷-ÇÝ/Çó ÍáíÇ 6-11) (Āí³ñí³áóŪ ĸ
 19 »ñíñÝ»ñÇ ó³ÝÍÁ), 12) 19 ³ñù³Ý»ñ ³Ūè ³÷-ÇÝ/Çó ÍáíÇ Ê»é³Ý
 (Ê»éÝ»ñÇ) 13) ÍáóŪÇó: ²ŪµáŌÇáóĀŪ³Ūµ 23 ³ñù³Ý»ñ Ū»Í(±)/éáóŪÝ(±)
 i ³ñáóŪ ūß»óÇ, 14) i Ō³Ū³ñ¹, ÍÇÝ i ³ñ³ 1»ĀÇ ´Ç³ŪÝ(»ñ): Ð³ñíÇ
 (Ň³ñíÁ í»ñóÝ»Éáó) i ³ñáóŪ 15) »Í³ ³ŪñáóÝ»ñ Í³éáóó»óÇ, 16) ³Ū¹
 (ÝáóŪÝÁ) »ñíñÇè Ñ³í»É»óÇ, 17) .. ³Ūñáó-Ý Ā³ñèĀ³Ā³i /BñÇ³Ā³i Ū³É
 Í³éáóó»óÇ, 1ñ»óÇ ³ÝáóÝÁ 18) ^dTeišeba-Ç ū³Ō³ú: ´Ç³Ý-(»ñ)-ÇÝ
 Ň½áñáóĀŪáóÝ, ĀßÝ³ŪÇ »ñíñÝ»ñÇÝ ŇÝ³½³Ý¹»óáóŪ(±): 19) èáóß³Ý ³éáóŪ ĸ
 áí áñ · Çñ-Ý ááÝá³óÝÇ ... (³Ūèi »Ō i »Ūèi ÝÁÝ¹Ň³i íáóŪ ĸ):

ԹՅՆՈՒՆ ԶԻ

ՀՈՒՆՈՒՆ Ի 13

ձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձ
 ձձձձձձ ձձձձձձձձձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձձ ձձձձձձձ ձձձձձձձ

ձձձձձձձձձ	ի ձձձձ ձձձձձձձձձ	
	»ձձձձձ	Նձ. ձձձձձ
ԱԵՐ Պ.Ծ»ԷՇՍՈՒՆ ԸՖԱՈ		
Նձձձ ձձձձձձձձ ձձ, 3-ձձ ¹ ձձձձ (ձձ»ձ. . Է»Է)	-[u]-ni-(ni)	-u-tin-i/e-ni
- (ձձձձ ձ. Է»Է)	-uli-ni	-u-ali
ձ ձ. »ձձ ձձ ձձ-Նձձձ ձձ ձձ ձձ ձձ ձձ.	mei... -(u)(d)ia-ni	-(u)-etu-ni
ԷՐ ձձձձ ձձ ձձձձ ձձ ձձձձ ձձձձ (»ձձ»ձձ) ձձձ ձ ձձ ձ. »ձձ ձ. ձձ)	-u-li/e -u-li-ali (Նձ. . ձձ.)	
ԷՐ ձձձձ ձձ ձձձձ ձձ-ԱՈՈՁձ ձձ ձձ ձձ ձձ- ձձձ, (optative) (ձձ»ձ. . Է»Է)	-[u]-ila-ni-(ni)	-[u]-ila-tini (±)
- (ձձձձ ձ. Է»Է)		-[u]-`ialli
ձ ձձձձ ձձ ձձ ձձ ձձ ձձ (±)	-(ul)-abi (1-ձձ ¹ ձձձ) -ni (3-ձձ ¹ ձձձ)	
ԷՐ ձձձձ ձձ ձձձձ ձձ. ձձձ. . Է»ԷՇ ձ ձձձձ ձձ ԱՁձ ձձ ձձ ձձ (±)		-[u]-alani
ձձ»ձ. . Է»ԷՇ Նձ ձձ ձձ ձձ ձձ (±)		-u-lalani
ԱԵՐ Ա. ձձ ձձձձձձ ձձ. Է ձձ ձձձձ ձձ ձձ		
ձձձձձձ (jussive)	-i/e-ne- (n□)	-(i/e>)u-(itu/o>)t□-ne- n□ -i/e-n
ԱՁձ ձձ ձձ ձձ-ԱՁձ ձձ ձձ ձձ ձձ ձձ. (potentialis)	-u/o-l-ej□ -u/o-l-eja-n□ (»ձ. ձձ.) -u/o-l-eja-l□ (Նձ. . ձձ.)	- -
ԱՈՈՁձ ձձ ձձ ձձ. (optative)	-u/o-l-i/e- (n□)	-(i/e>)□-(i)tu/o-n□

`3 03 13 Y 0`	i »nc3 í ánaoÁUáoY	
	»½3 ÍÇ	Ná· Y3 ÍÇ
Í3 ná03 Í3 Y-á3 nĩ 3 í áñ3 Í3 Y »0. (Debativo-Posibilitivo)	-â-b□ (1-ÇY 1»Uu)	
Yá3 í 3 ÍÇ »0. (finalis)	-i-l-â-n□	-i-l-â-t□-n□
ó3 YÍ3 ÉÇáoÁU3 Y-Uĩ 3 1 náoÁU3 Y »0. (desiderative)	-ej□ -eja-n□ (»½. úm.) -eja-l□ (Ná· úm.)	
Aeĩ 1.1 ÇEÑ»EUC		
Nñ3 Ú3 03 13 Y »0., 3-ñ1 1»Uu (jussive)	=in=i-n□	=it=in□ =(it>)ut=ine-n□ (±)
á3 0U3 Y3 Í3 Y »0. (conditional)	=u=l=(e)y□	
AÓ03 Í3 Y »0. (optative)	=u=l=i-n□ (1-ÇY 1»Uu) =u=l=i-n□ (3-ñ1 1»Uu) =u=l=□ (-“)	
ó3 YÍ3 ÉÇáoÁU3 Y-Uĩ 3 1 náoÁU3 Y »0. (desiderative)	=i=l=an□	

Ø»ÍY3 µ3 YáoÁUáoYÝ»ñ 2 ÓUáoë3 Í 13-ÇY:

3) 2 ÓUáoë3 Í áoU i nĩ 3 Í µ3 03 13 Y 0` »ñÁ NÇUÝ3 Í3 YáoU í 13 Úr 3 Í »Y »ññáñ1 1»UúáoU: 2 ÚE 1 »á»ñáoU 1»UúÁ í »ÓáoU Ybí áoU ç:

µ) 1.1.Ø»ÉÇUÇBí ÇÉáo Í áOUCó 3 é3 Ç3 nÍ í áO í »nc3 í ánaoÁUáoYÝ»ñáoU áo03 YÍ UáoY ÷ 3 Í3. Í »ñáoU i nĩ 3 Í ç 3 Yáo03 Í3 YáoÁU3 Y u óáoÇaÁ, áñÁ, Aeĩ Yñ3, e0í »É ç · · náoU áÇ »ñáoU:

·) E. 3 U3 Í aYáí Ç, Ø.É 3 aÇÍ 03 YÇ · 1.1 ÇEÑ»EUC Í áOUCó 3 é3 Ç3 nÍ í áO í »nc3 í ánaoÁUáoYÝ»ñÁ i nĩ 3 Í »Y NÝáoY3 Í3 Y i 3 é3 13 nÓáoÁU3 Úµ, ÇYáá»è áñ Y»ñí 3 Ú3 óYáoU »Y N»ÓÇY3 Í Y»ñÁ:

1) 2 ÓUáoë3 Í áoU Ybí 3 Í µ3 03 0` »ñáoU -1-YÆ. 3 U3 Í aYáí Á · Ø.É 3 aÇ-Í 03 YÁ N3 Ú3 náoU »Y 3 YÇñ3 Í3 Y »03 Y3 ÍÇ óáoÇa, 1.1 ÇEÑ»EUAª áá Nèi 3 í N3 èi 3 Y3 ÉÇ 1»ñáí »03 Y3 Í3 ÚÇY óáoÇa:

») 1.1 ÇEÑ»EUA man=in□ µ3 03 0`Ç ÚÇ N3 Y3 n3 í áñ ç N3 Ú3 náoU i »eY»É 3 Y3 Yáo03 Í3 Y µ3 U»ñÇ UáoëÇí Ç í 13 UáoÁUáoY:

½) 1.1 ÇEÑ»EUA AÓ03 Í3 YÇ 3 é3 ÇÇY 1»UúÇ í 13 UáoÁUáoY ç N3 Ú3 náoU gapq=ar=u=l=i=n□ µ3 03 0`Á, áñÁ ÷ 3 èi áñ»Y 0`ái áÇ i 3 ñµ»ñí áoU YáoUÝ »03 Y3 ÍÇ »ññáñ1 1»UúÇ í 13 UáoÁUáoYÝ»ñÇó: 2 ÚY í 13 Úr 3 Í ç U»Í 3 Y. 3 Ú, áá 3 ÚYú3 Y N3 èi 3 Y3 ÉÇ^{md}Sar₅-du-ri-še a-li iš-ti-di ul-ñu-di ^{URU}Me-li-tè-a-ni qa-ab-qa-ru-li-ni 3 nĩ 3-N3 Úr áoÁUáoYáoU, áñí »Ó qa-ab-qa-ru-li-ni-Y 3 é3 ÇÇY 1»UúÇ µ3 0

Ń³ Ű³ ñ»éáóª ¶.ì ÇĚŃ»ÉŰÇ áÝ¹áóŰÁ, Áëï »ñ´áóŰĀÇÝ, á³ ŰŰ³ Ý³ í áñí³ í ĸ
ište-di μ³ éÇ Ű»ç³ é³ çÇÝ¹»ŰùÇ μ³ ó³ ñÓ³ í ŃáéáíÇ³ ÝÓÝ³ í³ Ý
¹»ñ³ ÝáóÝ í »éÝ»éáó ∅.¶ĴÇñμ³ ĚÇ³ é³ ç³ ñíáí, áñÝ ÁÝ¹áóÝáóŰ ĸ Ý³ ..
ÇÝúÁ: é³ í³ ŰÝ³ Ű¹ Ń³ ñóáóŰ Ű³ èÝ³. »í Ý»ñÇ ŰÇÇ´³ éí³ »Ý í³ ñ³ Ó³ Ű-
ÝáóĀŰáóÝ»ñ, Ń»í´³ μ³ ñ³ ŰÝ áÇ í³ ñ»ĚÇ Ń³ Ű³ ñ»É Ńáóè³ ĚÇ ŃÇŰù èáóŰÝ
μ³ Ű³ Ó´Ç áñáβŰ³ Ý Ń³ ñóáóŰ:

CICh **Lehman-Haupt**, CICh (Corpus Inscr. chald. ...), I-II, Berlin und Leipzig, 1928, 1935
HchI **König F.**, *Handbuch der chaldischen Inscriften*, I-II, Graz, 1955, 1957
HWb **Friedrich J.**, *Hethitisches Wörterbuch*, Heidelberg, 1952
Or *Orientalia*, Roma
OrAnt *Oriens Antiquus*, Budapest
RA *Revue d'assyriologie et d'archéologie orientale*, Paris
RHA *Revue Hittite et Asianique*, Paris
SMEA *Studi micenei ed Egeo – Anatolici*, Roma
ZA *Zeitschrift für Assyriologie und verwandte Gebiete*, Leipzig/Berlin
ZDMG *Zeitschrift der deutschen morgenländischen Gesellschaft*, Leipzig
ZU **Pecorella P.-Salvini M.**, *Tralo Zagros e l'Urmia*, Roma, 1984

È»½í ³ ÝáóÝÝ»ñÇ

³ è(áon). - ³ éáon»ñ»Ý	Éáóé. - Éáóé(Ç)»ñ»Ý, ÉáóéÇi »ñ»Ý
³ úú³ ¹. - ³ úú³ ¹»ñ»Ý	Ñ³ú. - Ñ³ú»ñ»Ý
· »ñú. - · »ñú³ Ý»ñ»Ý	Ñ.-». - ÑÝ¹»í náá³ í³ Ý
Çñ³ Ý. - Çñ³ Ý³ í³ Ý	Báóú»ñ. - Báóú»ñ»ñ»Ý
é³ í ÇÝ. - é³ í ÇÝ»ñ»Ý	è»ú. - è»ú³ í³ Ý
É»Á. - É»Á»ñ»Ý	áon(³ ni) . - áon³ ni »ñ»Ý, - ³ í³ Ý

²úÉ Ñ³ ú³ éáí ³. náóÁúáóÝ»ñ

³ í. - ³ í³ í³ Ý	í³ í. - í³ í³ ³ nú³ é
³ ó. - ³ Óúáóé³ í	íñ³ í. - íñ³ í áñ³ í³ Ý
³ ýí. - ³ ýí³ í³ ³ ñ	Ñ³úó. - Ñ³úó³ í³ Ý
³ ýó. - ³ ýóú³ é	Ñúúí. - Ñ³ ú»ú³ í »é
³ βÉ. - ³ βÉ³ í áóÁúáóÝ	Ñá. (Ý). - Ñá. Ý³ íÇ
³ ñ. - ³ ñ³ í³ Ý	Ñáfáí. - Ñáfáí Ý»ñ
³ ñó. - ³ ñó³ Ý³ . náóÁúáóÝ	Ý»ñ. - Ý»ñ. áú³ í³ Ý
μ³ ó³ é. - μ³ ó³ é³ í³ Ý	Ý»ñ. - Ý»ñ. áñí³ í³ Ý
μ³ ó. - áñí. - μ³ ó³ é³ í³ Ý.. áñíÇ³ í³ Ý	á³ í x³ é. - á³ í x³ é³ í³ Ý
μñé. - μñ³ é³ úÇÝ	è»é. - è»é³ í³ Ý
· áñí. - · áñíÇ³ í³ Ý	í áó. - í áó»ñ
»½. - »½³ íÇ	í n(³ í). - í n³ í³ Ý
»ó. - »ó³ Ý³ í	áóó`án. - áóó`án³ í³ Ý
¿ñ. - ¿ñ. ³ í Çí	áóóó. - áóóó³ í³ Ý
Á³ ñ. ú. - Á³ ñ. ú. ÝáóÁúáóÝ	÷ Éμ. - ÷ áÉ³ μ»ñ³ í³ Ý
Ç. - Ç. ³ í³ Ý	÷ áÉ. - ÷ áÉ³ Ý³ í, ÷ áÉ³ ñ»Ý
í³ Ý. - í³ ÝáÁ³ . náóÁúáóÝ	úμ. - úμú»íí
	úñ. - úñÇÝ³ í

¶ð²Ě² ÚaðÁÚaðÛ

1. ²µñ³ Ñ³ Û³Ý ²., ¶ñ³ µ³ ñÇ Ó»éÝ³ ñĬ, °ñ³Ý, 1976
2. ²ĠÝ³ Û., Ð³ Û³ èĭ³ ÝÇ ä³ĭ ÚaðÁÚaðÝ, °ñ³Ý, 1972
3. ²Ū³ Û³ Ý¾., È»½Ĭ³ µ³ Ý³ Ĭ³ Ý Ñ»ĭ³ ½áĭ³ áaðÁÚaðÝ»ñ, °ñ³Ý, 2003
4. ²×³ ÆĬ³ Ý Ð., Ð³ Û»ñ»Ý³ ñÛ³ĭ³ Ĭ³ Ý µ³ é³ ñ³ Ý, I-IV, °ñ³Ý, 1972-1979
5. ²×³ ÆĬ³ Ý Ð., Ð³ Û»ó È»½Ĭ³ ä³ĭ³ ÚaðÁÚaðÝ, I, °ñ³Ý, 1940
6. ²×³ ÆĬ³ Ý Ð., ÈÇ³ Ĭ³ĭ³ ßñ Û»ñ³ Ĭ³ Ý áaðÁÚaðÝ Ñ³ Û»ó È»½Ĭ³, 1-6, °ñ³Ý, 1953-1984
7. ²ŪĬ³ ¾³ Ý è., ĭ³ ÝÇ Á³. ³Ĭ áñáðÁÛ³ Ý è»ä³. Çñ³ ñÓ³ Ý³. ñáðÁÚaðÝ»ñÁ, I, °ñ³Ý, 2003
8. ²é³ Û»ñ³ Ý Ĭ., æ³ ÑáóĬ³ Ý ¶., è³ ñ. ÆĬ³ Ý ¶., àðñ³ ñĭ³ áð-Ð³ Û³ èĭ³³ Ý, °ñ³Ý, 1988
9. ²é³ Û»ñ³ Ý Ĭ., ÐÇÝ. »ñáñ¹ Ĭ³ ñÇ Ñ³ Û³ Á³ ñ. Û³ Ý³ Ĭ³ Ý³. ñ³ Ĭ³ Ý áðÁÚ³ Ý È»½áðÝ³ »á×Á, °ñ³Ý, 1984
10. ²Ĭ³ ĭ³ ÇĀ³ Ý Ð., Ó³ ½³ ñĬ³ Ý è., ¶ñ³ µ³ ñÇ Ó»éÝ³ ñĬ, °ñ³Ý, 1986
11. ÆÈÉ³ Ý Û³ Ý è., ÝÇĬ³ Ñ³ Û»ñ»Ý µ³ é»ñÁ Ĭ³ ÑÝ³. áðŪÝ ÷ áÉ³ éáðÁÚaðÝ»ñÁ, °ñ³Ý, 1989
12. Ĭ³ ñ³. Ûá¾³ Ý Ð., Ð³ ÛĬ³ Ĭ³ Ý È»éÝ³ ÈÉ³ ññÁ è»ä³. Çñ³ ÓµłáðñÝ»ñáðÛ, Ñ. 1 Şè»ä³. Çñ³ ĭ³ »Ū³ Ý áðÝ»ñĬ, °ñ³Ý, 1978
13. Ĭ³ ñ³. Ûá¾³ Ý Ð., àðñ³ ñĭ³³ Ĭ³ Ý³ Ñ³ ÓµłáðñÝ»ñÁ Ð³ ÛĬ³ Ĭ³ Ý È»éÝ³ ÈÉ³ ññÇ Ĭ³ ñ³ Ĭ³ »á»ĭ³ áðÁÚaðÝ»ñÇ Û³ èÇÝ, Ð³ Û³ ÁáŌáĬ³ Ĭ³ ä³ĭ³ ÚaðÁÚ³ Ý ùñ»èĭ³ áÚ³-ĭ³ Ç³, çÇ 37-92 °ñ³Ý, 1981
14. ÐÛ³ Û³ Ĭ³ Ý è., ĭ³ ÝÇ Á³. ³Ĭ áñáðÁÛ³ Ý ä»ĭ³ Ĭ³ Ý Ĭ³ ñáÝÁ, °ñ³Ý, 1990
15. Ó³ ñ³. Ûáð³ Ý Á., ÐÇÝ Ñ³ Û»ñ»ÝÇ ÈáÝ³ ññÛ³ Ý Ñ³ Û³ Ĭ³ ñ. Ç Ĭ³. áðŪÁ, °ñ³Ý, 1961
16. Ó³ ÷³ ÝŌ³ Ý ¶., Ð³ Û»ó È»½Ĭ³ ä³ĭ³ ÚaðÁÚaðÝ, °ñ³Ý, 1961
17. Ó³ ÷³ ÝŌ³ Ý ¶., àðñ³ ñĭ³ áðÇ ä³ĭ³ ÚaðÁÚaðÝ, °ñ³Ý, 1940
18. ØáĬ è»è Èáñ»Ý³ óÇ, Ð³ Û»ó ä³ĭ³ ÚaðÁÚaðÝ, °ñ³Ý, 1981
19. ØáĬ è»è Û³ Ý ²., Û³ È³ Û³ Ñĭ³ áðŪ³ Ý Ð³ Û³ èĭ³³ ÝÇ. ñ³ ÛÇÝ Ñ³ Û³ Ĭ³ ñ. »ñÁ, °ñ³Ý, 2003
20. æ³ ÑáóĬ³ Ý ¶., Ð³ Û»ó È»½Ĭ³ ä³ĭ³ Û³-Ñ³ Û»Û³ĭ³ Ĭ³ Ý ùñ³ Ĭ³ Ý áðÁÚ³ Ý ÑÇÛáðÝ»ñÁ, Ð¶²Ĭ 1955, I
21. æ³ ÑáóĬ³ Ý ¶., Ð³ Û»ó È»½Ĭ³ ä³ĭ³ ÚaðÁÚaðÝ, Ý³ È³. ñ³ ÛÇÝ Á³ Û³ Ý³. Ĭ³ ÑñÇ³ Ý, °ñ³Ý, 1987

22. Арутюнян Н., *Биаинли (Урарту)*, Ереван, 1970
23. Арутюнян Н., *Земледелие и скотоводство в Урарту*, Ереван, 1964
24. Арутюнян Н., *Корпус урартских клинообразных надписей*, Ереван, 2001
25. Арутюнян Н., *Новые урартские надписи Кармир-блур*, Ереван, 1966
26. Арутюнян Н., *Топономика Урарту*, Ереван, 1985
27. Гамкрелидзе Т., *К вопросу о склонении имен в урартском языке*, - Труды ИЯ АН Груз. ССР, Серия языков Передней Азии, т.1, 1954
28. Гамкрелидзе Т., Иванов В., *Индоевропейский язык и индоевропейцы*, I-II, Тбилиси, 1984
29. Джаукян Г., *Взаимоотношения индоевропейских, хуррито-урартских и кавказских языков*, Ереван, 1967
30. Джаукян Г., *Сравнительная грамматика армянского языка*, Ереван, 1982
31. Джаукян Г., *Урартский и индоевропейские языки*, Ереван, 1963
32. Дьяконов И., *Ассиро-вавилонские источники по истории Урарту*, ВДИ, 1951, 2-4
33. Дьяконов И., *Предистория армянского народа*, Ереван, 1968
34. Дьяконов И., *Урартские письма и документы*, Москва-Ленинград, 1963
35. Дьяконов И., *Языки Азии и Африки, III (хурритский и урартский языки)*, Москва, 1979
36. Капанцяг Г., *Историко-лингвистическое значение топономики Древней Армении*, Ереван, 1940
37. Капанцяг Г., *К происхождению армянского языка, Историко-лингвистические работы*, I-II, Ереван, 1956, 1975
38. Капанцяг Г., *Общие элементы между урартским и хеттским языками*, Эривань, 1936
39. Капанцяг Г., *Хайаса – колыбель армян*, Ереван, 1948
40. Липин Л., *Аккадский (вабилоно-ассирийский) язык*, I-II, Ленинград, 1957
41. Липин Л., *Аккадский язык*, Москва, 1964
42. Меликишвили Г., *Наири-Урарту*, Тбилиси, 1954
43. Меликишвили Г., *Урартские клинообразные надписи*, Москва, 1960, ВДИ 1971 №3 ст.229-255, ВДИ 1971 №4 ст.267-293
44. Меликишвили Г., *Урартский язык*, Москва, 1964
45. Мещанинов И., *Аннотированный словарь урартского (биаинского) языка*, Ленинград, 1978
46. Мещанинов И., *Грамматический строй урартского языка*, I, II, Москва-Ленинград, 1958, 1962
47. Мещанинов И., *Язык Ванской клинописи*, II, Ленинград, 1935
48. Пиотровский Б., *Ванское царство (Урарту)*, Москва, 1959
49. Пиотровский Б., *Кармир-Блур*, I, II, III, Ереван, 1950, 1952, 1955
50. Фридрих И., *Краткая грамматика хеттского языка*, Москва, 1952
51. Хачикян М., *Хурритский и урартский языки*, Ереван, 1985
52. Церетели Г., *Урартские памятники музея Грузии*, Тбилиси, 1939

53. **Benedict W.**, *Urartian Phonology and Morphology*, Ann Arbor, 1958
54. **Diakonoff I.**, *Hurisch und Urartäisch*, München, 1971
55. **Friedrich J.**, *Einführung ins Urartäische*, Leipzig, 1933
56. **Gelb I., Landsberger B., Oppenheim A., Reiner E.**, *Assyrian Dictionary*, Chicago, 1956-1968
57. **König F.**, *Handbuch der chaldischen Inscriften*, I-II, Graz, 1955, 1957
58. **Rykle Borger**, *Akkadisch Zeichenliste*, Neukirchen-Vluyn, 1971
59. **Rykle Borger**, *Assyrisch-babylonische Zeichenliste*, Neukirchen-Vluyn, 1978
60. **Salvini M.**, *Anhang darin G.Melikišvili, Die Urartäische Sprache*, Studia pohl, 7, Roma, 1971
61. **Salvini M.**, *The Inscriptions of Ayanis. Cuneiform and Hieroglyphie*, Ayanis I, Roma, 2001
62. **Sandalgian J.**, *Les inscriptions conéiferes urartiques*, Venise, 1900
63. **Van Loon M.**, *Urartian Art*, Istanbul, 1966
64. **Wilhelm G.**, *The Cambridge Encyclopedia of the World's Ancient Languages* (Hurian, chapter 4, Urartian, chapter 5), Cambridge, 2004
65. **Wolfram van Soden**, *Akkadisches Handwörterbuch*, I-III, Wiesbaden, 1965, 1972, 1981

᾿αι 2Ü, 2᾿ äöÄÜäöÜ

Ü°	δ2᾿ äöÄÜäöÜ	3
I.	Ö°i 2 ᾿2 ÜäöÄÜäöÜ	9
I.1	ÄÝ¹Ñ³ Ýäöñ ᾿ »Ö»᾿ äöÄÜäöÝÝ»ñ	9
I.2	2 ᾿³ ÝöäóÜ	10
I.3	2 Ý᾿³ Ý³ ᾿³ Ý³ ᾿³ ÝöÝ»ñ	13
I.4	᾿³ ᾿³ ᾿³ ᾿³ ÝöÝ»ñ	39
II.	2 ÜäöÜ	45
II.1	ÄÝ¹Ñ³ Ýäöñ ᾿ »Ö»᾿ äöÄÜäöÝÝ»ñ	45
II.2	Ḑáfaí äóÜ	45
II.2.1	äöñ³ ñi »ñ»ÝÇ Náfaí Ü³ Ý Ñ³ Ü³ ᾿³ ñ. Ç ÄÝ¹Ñ³ Ýäöñ μÝäöÄ³ · ÇñÄ	45
II.2.2	äöñ³ ñi »ñ»ÝÇ Náfaí Ü³ Ý Ñ³ Ü³ ᾿³ ñ. ÇÝ ᾿ »ñ³ μ»ñäÖ áñáß ä³ ñ½³ μ³ ÝäöÜÝ»ñ	47
II.2.3	äöÖÖ³ ᾿³ Ý (μ³ ó³ ñÖ³ ᾿) Náfaí	55
II.2.4	¾ñ. ³ ᾿ Ç᾿ Náfaí	67
II.2.5	ê»é³ ᾿³ Ý Náfaí	68
II.2.6	᾿ñ³ ᾿³ Ý Náfaí	77
II.2.7	᾿³ ó³ é³ ᾿³ Ý- áñ᾿ Ç³ ᾿³ Ý Náfaí	80
II.2.8	äöÖ᾿ áñ³ ᾿³ Ý Náfaí	84
II.2.9	Ü»ñ. áÜ³ ᾿³ Ý Náfaí	89
II.2.10	äöñ³ ñi »ñ»ÝÇ Náfaí Ü³ Ý Ñ³ Ü³ ᾿³ ñ. Ç Ñ³ Ü»Ü³ ᾿ äöÜÄ Ñ³ Ü»ñ»ÝÇ Ñ»᾿	96
II.2.11	Ḑ³ Ü³ Ó³ ÜÝ»óäóÜ	105
II.3	»ñ³ ÝäöÝÝ»ñ	109
II.4	»ñ³ ÝäöÝÝ»ñÇ Náfaí äöÜÄ	133
II.5	2 ᾿³ ᾿³ Ý³ ÝäöÝ	134
II.6	Ä᾿³ ᾿³ Ý³ ÝäöÝ	136
III.	᾿2 Ü	138
III.1	ÄÝ¹Ñ³ Ýäöñ ᾿ »Ö»᾿ äöÄÜäöÝÝ»ñ	138
III.2	É äÝ³ ñÑäóÜ	139
III.2.1	ê³ ÑÜ³ Ý³ ᾿³ Ý »Ö³ Ý³ ᾿	139
III.2.2	Ḑñ³ Ü³ ᾿³ ᾿³ Ý »Ö³ Ý³ ᾿	144
III.2.3	ê᾿ áñ³ 13 ê³ ᾿³ Ý (³ ÝÇñ³ ᾿³ Ý) »Ö³ Ý³ ᾿	145
III.2.4	᾿³ ᾿³ ᾿³ Ý³ ÜḐ ÑÝ³ ñ³ ᾿ áñ Ö᾿»ñ	152

III.2.5	àòñ³ ñí »ñ»ÝÇ ÈáÝ³ ñÑÛ³ Ý Ñ³ Û³ Ì³ ã ñ. Ç Ñ³ Û»Û³ Ì³ àóÃóáóÝÁ Ñ³ Û»ñ»ÝÇ Ñ»í	155
III.3	»ñµ³ Û	162
III.4	Ø³ Ì³ µ³ Û	176
IV.	Û² È³ ÆðÛ° ð/°í³ ÆðÛ° ð, Û² È²³ ðàóÃÁóáóÛÛ° ð/°í²³ ðàóÃÁóáóÛÛ° ð	179
IV.1	Û³ È¹ÇñÝ»ñ	179
IV.2	°í¹ÇñÝ»ñ	183
IV.3	°í³ Ì³ ñáóÃóáóÝÝ»ñ, Ý³ È³ Ì³ ñáóÃóáóÝÝ»ñ	187
V.	þ² Õ¹² ã °í² ÛÈ Ø² èÛÆ¹ Û° ð	196
	°¼ð² Ì² ðàóÃÁóáóÛ	198
VI.	Èð² ðàóØ	201
VI.1	Ûáñ ½áó·³ Ñ»é µ³ é»ñ	201
VI.2	àòñ³ ñí³ Ì³ Ý áñáß Ì³ »üèí »ñÇ Æ³ ñ· Û³ ÝáóÃóáóÝÝ»ñ Û»íÝ³ µ³ ÝáóÃóáóÝÝ»ñ	208
	ð² Ì³ °È Ì³ Ì³	241
	ð² Ø² èàí² ¶ðàóÃÁóáóÛÛ° ð	244
	¶ð² Ì² ðàóÃÁóáóÛ	246

ê²ðŕÆê è²¼ØÆŕÆ ²Úŕ ²¼Ú²Û

ŕ ²ÙÆ Â²ŕŕ²ŕ àðàðÂÚ²Û êºä²ŕÆð
²ðò²Û²ŕŕðàðÂÚàðÛÛºðÀ

II

àðð²ðŕºðºÛÆ-ð²ÛºðºÛÆ
ä²ŕØ²ð²ðºð²ŕ²ŕ²Û øºð²ŕ²ÛàðÂÚàðÛ

ðñ³ŕ . ÈÛµ³· Çñ`

ŕ»È. ÈÛµ³· Çñ`

ð³Û³ŕ³ñ· ã³ÛÇŸ Ó³ŕ áñáðÛ`

È. ŕŕ. Ø³Ÿáðŕŕ³Ÿ

ŕ . ¼. ¹áð³Ÿ

². È. ²Óáð¼áðÛð³Ÿ

èi áñ³ · ñí³ Í ç ì á³ · ñáoÃÙ³ Ý 16.01.07 Ã.: á³ ÷ ëÀ` 60x84 1/16:
ÃáoÕÃÁ` úýè»Ã: Ðñ³ ì . 13.2 Ù³ Úáoë, ì á³ · ñ. 15.75 Ù³ Úáoë=14.65 á³ ÒÙ.
Ù³ Úáoëç: î á³ ù³ Ý³ ì` 100: á³ ì í »ñ` 93:

° ñ³ Ýç Ñ³ Ù³ Èë³ ñ³ Ýç Ññ³ ì ³ ñ³ ÌáoÕÙáoÝ, ° ñ³ Ý 2É. Ø³ Ýáoí Ù³ Ý 1

° ñ³ Ýç Ñ³ Ù³ Èë³ ñ³ Ýç ì á³ ñ³ Ý, ° ñ³ Ý, 2 μáí Ù³ Ý 52

ê ² ð ¶ Æ ² Úì ² ¼Ú² Û

ì ² Û Æ Â ² ¶ ² ì à ð à ô Â Ú² Û

ê ° ä ² ¶ Æ ð

² ð Ò² Û² ¶ ð à ô Â Ú à ô Û Û ° ð À

II

° ð ° ì ² Û